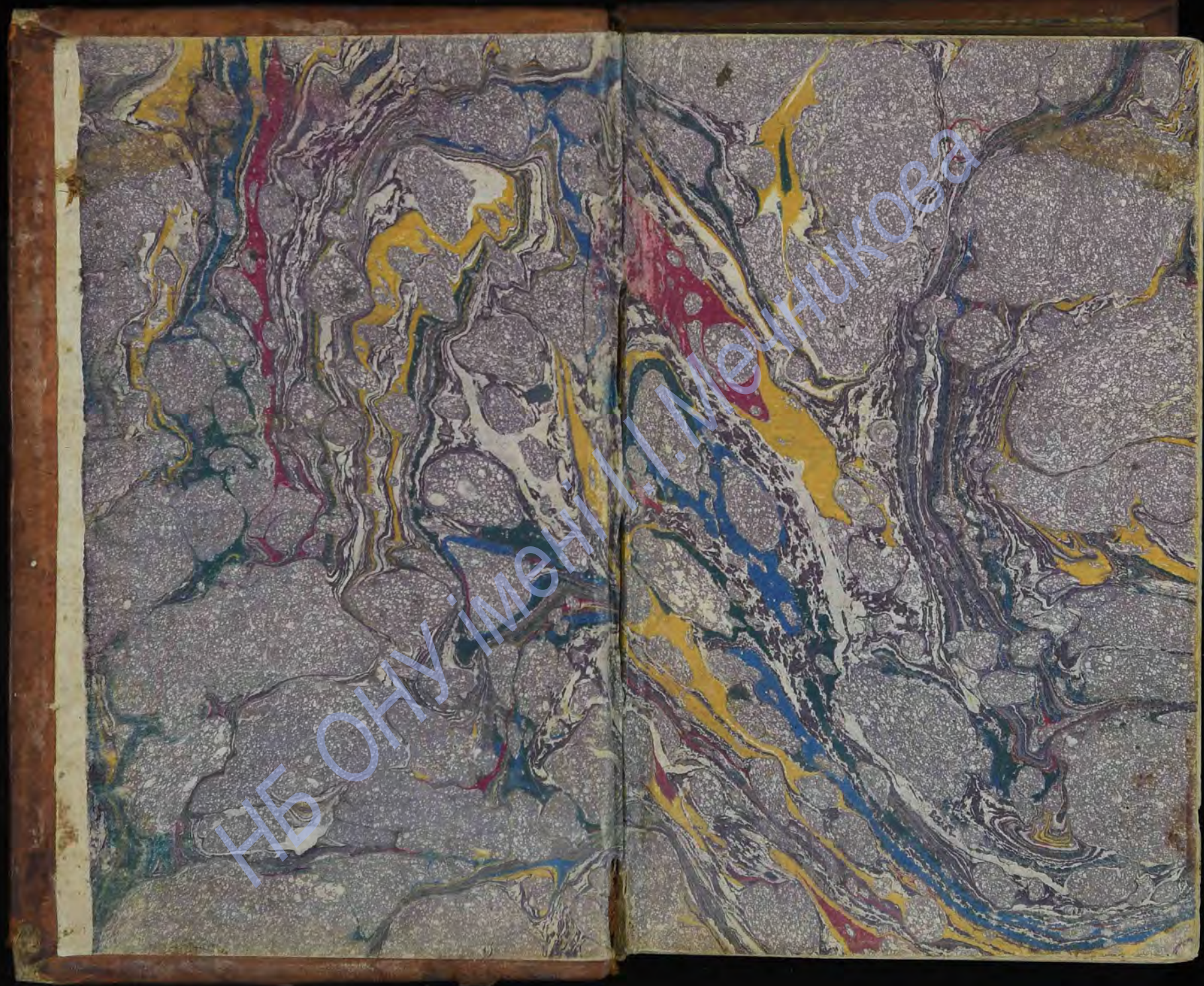

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

THESAURI
LATINITATIS,

SIVE

Theatri Romano-
Teutonici,

SECTIO II.

1940

E.

E Litera loco I aliquando
fuit, ut: Menerva, & Leber,
& Dejove, Vejove. Quintil.
Vergilius pro Virgilius.

E. in notis antiquorum indicat
Est, Ennius vel edilis.

E. B. Ejus bona.

E. D. Ejus domus.

E. E. Ejus aetas.

E. F. vel **E. FIL.** ejus filius.

E. F. ejus fecit.

E. H. ejus heres. **E. L.** edita lex.

E. N. etiam nunc.

E. Præposit. idem quod ex, aus/
ut: Tollere è medio, aus dem
Wege räumen.

b. Abire è medio, est mori,
ut: Ea mortem obiit, è medio
abiit. Phorm. 5, 9, 30.

c. E re nata, nach Gelegen-
heit / ut: E re nata melius fieri
haud potuit, quam factum est,
hera. Adelph. 3, 1, 8.

d. Esse è re alicujus, idem
quod utile esse, dienen / ut: E Re-
publica, i. e. pro utilitate Reipubl.
Plin. epist.

e. E vestigio, i. e. confestim,
von stund an / alsbald. Plin.
& Cicero.

Eale, Fera est Æthiopica, magni-
tudine equi surviatilis, cau-
da Elephantis, colore nigra &
fulva, maxillas habens apri,

& majora cubitalibus cornua,
mobilia, quæ alterna in pugna
sistit, variatq; infesta aut ob-
liqua. Plin. 8. c. 21.

Eanor i, n. vestimenti genus,
quod quidam idem putant
cum peplo. Cæl. 16. c. 10.

Eantis tidis, & avlis, una ex Athe-
narum tribubus, quæ cum for-
titer contra Mardonium &
Persas pugnasset, hoc proprium
ab Atheniensibus tulit, ut soli
illius tribules Spagyricis nym-
phis sacram Victoria facerent
quotannis impensâ publicâ.
Alex. 1. c. 17.

Eanus i, m. antiqui dicebant pro
Janus, vid. infra.

Eaple pro ea ipsa. Festus.

Ea re, pro propterea habet Ci-
cero, ut: O rem turpem, & eâ
re miseram! A.

Is metuit, & eâ re fugit,
er fürchtet sich / darumb mache
er sich aus dem Stanbe. A.

Id eâ re, quia turpe est,
non est faciendum, darumb weil
es schändlich ist / sol man es
nicht thun. Off.

Earites, & apitns, lapis, alias ha-
matites dictus. Cæl. 3. c. 12.

Eatenus, Adverb. tamdiu vel
usq; ad, so weit / so fern / ut:
Caules lactuca ab imo depur-

Aaaa

ga-

gatos, eatenus, quia tenera fo-
lia videbuntur. Colum. 12. c. 9.
Ebēnus i, m. arbor exotica, cu-
jus lignum frequentius ad nos
advehitur, Ebenholz. hinc:

Ebeneus vel ebeninus a um,
quod ex ebano factum est,
von Ebenholz gemacht.

b Ebenum fossile pseudo-
corallium nigrum esse putat Ges-
nerus.

Ebeo as, are, est beatitudine pri-
ducere, quo decus illud nati-
vare, hinc ebeati dicuntur, vñ
magis obscuretur, quam illu-
qui felicitate aliqua cecide-
stretur. Erasim Chil. 1. cent. 2.

Ebibo is, ebibi, ebibitum, ebibe-
re, est exaurire, austrincken/
aufleeren / ut: Factum illud
est, ut ego illic vini cirneam
ebiberim meri. Plaut.

b Ebibere ubera, aufsaugen/
aufmelcken. Ovid

c Ebibere pro oblivisi, ut:
Non ego cum vino simul ebibi im-
perium tuum. Plaut. Amphit.

Ebiscus, vid. Althea.

Eblandior iris, iri, est blanditiis
elicere & impetrare, etwas
durch Schmeicheln / lieblosen
oder Suchtschwängen / er-
langen.

b Suffragia eblandiri, pro
precibus & blanditiis impetra-
re suffragia. Cic. pro Plancio.

c Voluptates acquirere, qui-
bus solitum rursus eblandiun-
tur, eine Kurzweil erdencken/
um die Zeit auf dem Lande zu
vertreiben. Colum.

Ebor vel Ebur oris, n. Elephan-
ti dens, quasi è barro, i. e. ele-
phanto productus, Elfenbein.
Sipont.

b Ebur pro vasis aut a-
liis rebus, ex ebore dolatis, ut:
Omne ebur ex adibus sacris au-
ferre. Cic. 4. Verr.

c Ebur atramento cande-
facere, est genuina forma cul-
tum atq; ornatum externum in-
ducere, quo decus illud nati-
vare, hinc ebeati dicuntur, vñ
magis obscuretur, quam illu-
qui felicitate aliqua cecide-
stretur. Erasim Chil. 1. cent. 2.

Ebur fossile, vid. unicorni
fossile.

Eborarius ii, m. eboris artifex,
l. i. C. de excus. artif.

Eboreus a um, quod ex ebore
est, Elfenbeinern / ut: Ebo-
reatabula. l. 2. ff. de orig. jur.

Ebria a, f. vas vinarium est, in-
quit Sospater, atq; inde ebrius
& ebriosus dicitur, sicut à ne-
gotio negotiosus.

Ebriacus a um, idem quod eb-
rius. Plaut.

Ebrietas atis, f. Trunkenheit /
Bölleren / ut: Ebrietas nihil
aliud est, quam insania vo-
luntaria. Cato.

Maximè in vinum, & quæ
ebrietatem sequuntur, effundi,
dem Trunk / und was derselbe
pflegt nach sich zu ziehen / sehr
ergeben seyn. Curt. 859.

b Ebrietas pararia, d. ei-
tur à nonnullis arrogantia, li-
cen-

centiaq; morum, quæ secundis re-
bus comes esse con/verit Erasim.

Ebria as, are, cuius composi-
tum in usu est inebriare, vid.
infra.

Ebriolus a um, etwas truncken/
taumelnd / ut: Tristes atq; e-
brioli incedunt. Plaut. Curcul.

Ebriositas atis, f. Saufferen /
Bölleren / die Gemüthsheit
niemals nüchtern zu seyn / ut:
Inter ebrietatem & ebriosita-
tem interest. Cic.

Ebriosus a um, qui sæpè fit eb-
rius, vel qui perniciosissimo la-
borat ebrietatis con/veta mor-
bo, der sich fort und fort voll
saufft / der niemals nüchtern
ist / ut describit Plinius.

Ebriulo as, are, ebrium facere.
Nonius.

Ebrius a um, nimio potu alie-
natus mente, voll / truncken /
ut: Ebrius & insani multa
videntur falsa, trunckene
und unsinnige Leute sehen
viel Dinges für unrecht an.
Cic. 2. Div.

Quod in animo sobrii, id est
in lingua ebrii, des Trunkenen
Mund entdeckt des Herzens
Grund. Cic.

b Ebria cæna, i. e. opipa-
na, & quæ nimis deliciis velute
ad ebrietatem convivias invitet,
ein köstliche Mahlzeit / (Barb.)
ein herrliches Panquet. Plaut.

Ebucus dicitur, qui illam sentit
animi tarditatem & stuporem,

qui plerumq; hallucinantibus
usu venit, schwachsinig.
Festus.

Ebullio is, ire, efferverescere, di-
tum à bullis, ut ait Nonius,
quas fervens emittit aqua,
aussieden / auffwallen /
vom Sieden strudeln / ut: Ubi
ebullivit vinum, ignem sub-
ducito. Cato.

b Ebullire, idem quod af-
firmare, vel fateri, ut: Dixerit
hoc quidem Epicurus, semper bea-
tum esse sapientem, quod quidem
solet ebullire nonnunquam, i. e.
veritatis vi incitatus dicere. Cic.
s. Fin.

c Quid si virtutes ebullire vo-
lent & sapientias, id est, cum
ostentatione & pompa efflare,
& quasi pleno ore detonare, vel
crepare.

Ebullitio onis, f. fervor, das
Sieden / Aufstrudeln oder
Wallen.

b Ebullitio, dicitur & de
sangvine cum celerius movetur,
& de aliis humoribus: sic ebul-
litio humorum in ventriculo, vi
præternaturalis coloris concitata,
ardorem ventriculi causatur.

Ebullo as, are, erumpere, crepa-
re, à bulla, quæ æstivo tem-
pore in aqua pluvia subinde
elevatur, ac statim evanescit,
vergehen / verschwinden / zer-
blazen. Persius.

Ebulum i, n. vel ebulus i, her-
ba, quæ Sambucus humi-
lis

lis dicitur, nieder Hossunder/
Uttich. Matthiol.

Ebur, vid. Ebor.

Eburatus a um, quod ebore te-
ctum est, mit Helffenbein ü-
berzogen / ut: Lecti eburati.
Plaut.

Eburneolus a um, idem quod
eburneus, ut. Fistula eburneo-
la, eine Helffenbeinerne Stö-
the. Cic. 3. de Orat.

Eburneus a um, quod ex ebore
est, Helffenbeinern / ut. Ebur-
nea sella. Liv. 5. ab U.C.

Jovem eburneum fecit in
Metelli ade. Plin. 36. c. 5.

b Eburneum etiam dicitur in-
star eboris album, ut: Cervix e-
burnea, der weisse Hals. Ovid.
Eburnus a um, idem quod ebur-
neus, ut: Hanc primum ve-
niens plestro modulatus ebur-
no. Lucan. l. 2.

b Eburnus ensis, pro vagi-
na eburnea. Serv. ii. Æn.

c Morsus eburnus numeros
dentis, i. e. pecten eburneus, ein
Helffenbeiner Kamm. Claud.

d Digiti eburni, i. e. can-
didi. Propert.

Ebusus, est insula in mari Balea-
rico, vulgo Bizza dicta. hinc:

Ebusitanus a um, quod est ex
insula Ebuso, ut: Ebusitana
terra. Plin.

Ebutius ii, m. Nobilis Romanus,
homo, (teste Cicrone pro
Orat.) constantissimus & pru-
dentissimus. hinc:

Ebutia lex, quæ de ambitu lata
est, non modo illi, qui de no-
vo creando magistratu ad po-
pulum ferret, sed nec ipsius col-
lega, & affini curationem po-
t. statemve demandari, gravi
documento sancivit. Alex. 3.
cap. 7.

Ecamedia a, f. fuit magnanimi
Arfinoi filia, forma deabus
æquanda, quam à ceteris Gra-
cis electam, Nestor, quod con-
silio reliquos antecelleret, sibi
donatam è Tenedo ad Græco-
rum deportavit castra, cui
illa decorè & jucundè mini-
strabat. Homer.

Ecardia a, f. sive Cardiste es, est
gemma, quæ nigri coloris spe-
ciem ostendit: quæquam a-
liud genus viridi colore simi-
tudinem cordis præ se ferat. Si-
pontiis.

Ecastor, Adv. jurandi, per Ca-
storem & Pollacem. Donatus.

Ecatonphoneuma, ἐκατονφώνη-
μα, sacrum appellabatur apud
Athenas Marti sacrificium so-
litum. Fulgent. ad Chalcid.

Ecbasis is, f. ἐκβάσις, Figura est,
quæ Latine dicitur. excursus.
Servius 10. Æn.

Ecbatana orum, n. metropolis Me-
dia. Strab. l. 11.

Ecbolas adis, f. est una genus in
Ægypto proveniens, ejciendo
foetui idoneum, (ὄψις τὸ ἐκ-
βάλλειν, quod expellere & ej-
cere significat.) Plin. 14. c. 18.

Ecbo-

Ecbolia orum, n. sive Ecbolima
a, aut Ecbolas, medicamenta
dicuntur, factum ac secundi-
nas ejcientia. Bud.

Ecce, Adverb. demonstrandi, re-
pentinum aliquid inopinatum.

ve significans, siehe da. Don

Eccentricitas atis, f. Astronomis
est, quæ Planeta in excentrico
movetur orbe; estq; vel maxi-
ma, vel minima. Illa & qui-
dem ☉ juxta Origanum in-
trod. Ephem. p. 447. Kecker.
p. 663. accidit, circa Monar-
chia Romana primordia anno

ante nat. Christum 63. Hæc ætus piorum sub Christo per
veram in minimam nuper anno Chri-
stianæ religionis prædicationem verbi convocato-
rum, die Christiane Kirche. Hæc
Eccentricus a um, ut: Orbis ec-
centricus, qui diversum amun-
do centrum habet.

b Eccentricus major est, qui
terram ambit & Planetas defert.

c Eccentricus minor dici-
tur Epicyclus. Theorica.

Eccere, Adverb. jurantis, ac sipe adhibetur. Martin.

dicatur per Cererem: Aliis
placet, duas esse dictiones, quæ
si dicas: Ecce re, i. e. re vera

Ecchymoma atis, n. ἐκχύμαμα, collectis, Rectorem & superiorem
est sanguinis in spacia vicina, unum habentibus, qui eorum
unde pars lividum colorem omnium sit caput, ipsi verò mem-
fortitur, effuso. Jonston.

Ecchymosis, ἐκχύμωσις, affectus
est, qui ut plurimum una cum
contusione, ruptioneq; incidit,

uti vult Galenus l. 4. Meth.

med. Idem quoq; l. 6. Apho-
risin. Hippocr. ecchymosin ean-

dem ferè esse cum inflamma-
tione, innuit.

Eccillum, pro ecce illum, Plaut.
Pers.

Ecce, q. d. ecce ista, siehe dies
se. Plaut.

Ecclesia a, f. ἐκκλησία, cætus,
congregatio, Athenis dicebā-
tur conventus civium advo-
catorum ad comitia; unde di-
cta ab ἐκκαλεῖν, i. e. evocando.
Est enim cætus hominum con-
vocatorum, eine Gemeinde/
Versammlung.

b Ecclesia (Theologis) est
ante nat. Christum 63. Hæc ætus piorum sub Christo per
prædicationem verbi convocato-
rum, die Christiane Kirche. Hæc
dividitur in visibilem, (propter
externa ecclesia officia in oculis
incurrentia,) & invisibilem,

(propter fidem & electionem, quæ
humani oculis perspicere nequit.)

Compens. Theologic.

c Ecclesia, pro templo sa-

d Ecclesia collegiata dici-
tur esse, quæ multis continetur
sodalibus seu Canonicis, in unum

Ecchymoma atis, n. ἐκχύμαμα, collectis, Rectorem & superiorem
est sanguinis in spacia vicina, unum habentibus, qui eorum
unde pars lividum colorem omnium sit caput, ipsi verò mem-
fortitur, effuso. Jonston.

Ecchymosis, ἐκχύμωσις, affectus
est, qui ut plurimum una cum
contusione, ruptioneq; incidit,

uti vult Galenus l. 4. Meth.

med. Idem quoq; l. 6. Apho-
risin. Hippocr. ecchymosin ean-

concinata fuit. Vitruv. 7. c. 6.
Ecclesiastes *a*, m. concionator,
ein Prediger/Pfarrer.

b Ecclesiastes dicitur Li-
ber Salomonis Regis, in quo dis-
serit de rerum humanarum va-
nitate. & ejus remedio, quod
consistit in timore Dei, der Pre-
diger Salomon.

Ecclesiasticus *i*, m. dicitur Sira-
cides, ejusq. Liber.

Ecclesiasticus *a* um, ad ecclesia-
stem pertinens, ut: Liber ec-
clesiasticus, i. e. ab Ecclesiaste
conscriptus.

b Ecclesiasticus, ad eccle-
siam spectans, ut: Ecclesiastica
potestas, quae est vel interna &
spiritualis, vel externa, cura ni-
mirum secularis. Illa incumbit
Episcopis, presbyteris & ministris
ecclesiae, exerceturq. docendo, Sa-
cramenta administrando, & dis-
ciplina ecclesiastica, in poenis ec-
clesiasticis infligendis, siue illa sint
Canonica adversus clericos de-
linquentes, siue clero & populo
communes, ut excommunicatio.

Hæc est Principum Christiano-
rum, qui tenentur scholas fun-
dare, episcopos, presbyteros & mi-
stros ecclesiae cum consensu, quo-
rum interest, vocare & susten-
tare, Consistoria erigere, supremos
ecclesiarum patronos esse. Mierel.
Eccubi, notat idem ac an alicu-
bi. Martin.

Eccum, eccam, i. e. ecceum vel
eam; eccos, vel eccas, i. e. ecce
eos, vel eas. Vass.

Eccici, sunt, quos Jæti defenso-
res appellant, qui in munici-
piis Tribunorum plebis instar
erant, & plebem ab injuria
optimatum tuebantur. Cic.

Echebæum *i*, n. ex Echebæo, Lorum
illud latum dicitur, quo lignum
inter utrumq. bovem ad ju-
gum usq. protensum est, jugo-
que annexitur. Cæd. 26. c. 5.

Echemythia *a*, f. ex eumythia, ta-
citurmitas & auscultatio, quæ
se ad certum tempus obligare
cogebantur Pythagoræ discipu-
li. Gell. 1. 1. c. 9.

Echemythus *i*, m. ex eumytho, E-
chemythi sunt auscultatores,
& censendi immunitatem ha-
bentes in Senatu. Bud.

b Echemythi cunctatores &
sermonis homines parcissimi, qui
aures duas se habere, unicam lin-
guam in causis etiam publicis
meminerint. Bud.

Echensis ex eumytho, Remora, est pi-
sciculus, qui navibus adha-
rens remorari eas creditur.
Plin. 9. c. 25.

Echeteles, ex eumytho, Rectum il-
lud est lignum, quod inter
arandum manu continet ara-
tor, totumq. aratrum permo-
vet. Cæd. 26. c. 5.

Echethon *ii*, n. in navigio locus
est, in quo pisces colligunt pi-
scatores, dici & virvarium pot-
est. Cæd. 26. c. 5.

Echidna *a*, f. ex eumytho vel ex idra,
hydra, quæ ab Hercule in-
ter-

terfecta fingitur. Ovid. 3. Fast.

b Echiana, Nympha, dimi-
dia sui parte puella speciosa, in
quascunq. partes oculos fleckens:
Reliqua vero dimidia, quæ ser-
pens immanis erat, in caverna
diversans, & eruda mandens.
Hæc cum Typhone mixta pepe-
risse Orthum canem, Cerberum
& Hydram fingitur. Hesiod.

Echinatus *a* um, stachelicht / ut:
Echinata castanea. Plin. 27. 9

Echinites *a*, lapis, al. echina ma-
rino sic dictus. Boet. de Boet.
Echinometra, ex eumytho, E-
chinorum genus, quorum spi-
ra longissima, calyces minimi,
nec omnibus iidem, rufus &
vitreus color. Plin. 9. c. 31.

Echinophora *a*, f. genus concha.
Plin. 1. 32. c. 12.

Echinopus *i*, herba, vide Spina
alba.

Echinus *i*, m. inter plantas est,
quicquid numerosa congerie
aculeorum stipatur, siue teg-
men, siue caput, siue cacu-
men fuerit, quomodo castanea
dicuntur echinata.

b Echinus siue erinaceus,
animal terrestre, echinus caninus,
eia Hundes-Igel / echinus suillus,
ein Sau-Igel.

c Echinus, piscis ex genere
cancrorum aculeatus, ein Waf-
ser- oder Meer-Igel.

d Quemadmodum echinum,
sic etiam nummos capere facilius
est, retinere vero difficilius, das

Geld ist gleich dem Igel / leicht-
er zu bekommen / als zu be-
halten. Alian.

e Prius echini duo inierint
amicitiam, alter è mari, alter
è terra. Proverb. In eos, qui mo-
ribus admodum diversis sunt.
Erasin.

f Torus echinus asper, vel
echino asperior, Proverb. In eos,
qui morosis & injucundis sunt
moribus, quadrat. Erasim.

g Echinus partum differt,
Proverb. de iis, qui prorogant
quippiam suo malo: veluti qui
creditam pecuniam comperendi-
ant, tamen aliquando reddend-
am vel majore cum faenore. A-
sunt enim echinum terrestrem,
stimulat alvo, remorari partum,
deinde jam asperiore ac duriore
facto factu, morâ temporis, majo-
re cruciatu parere. Erasim.

h Echinus quibusdam notat
instrumentum ad tractandum li-
num necessarium, quod & pe-
cten dicitur, eine Hechel.

i Echinus in brutis ruminan-
tibus ventris pars, dicitur das
Mannigfalt im Wanst der wie-
derkäuenden Thiere. Cæd.

k Echinus, est vasis genus a-
nei, in quo calices lavantur, eum
Spühl- oder Schwang-Kessel.
Horat.

l Echini sunt ornamenta cir-
ca carpum manus. Pollux 1. 5. 16.

m Echini nomine Athenis
etiam intelligebatur scrinium fo-
ren-

rense, in quod dicta testium Echo nihil nisi vocem retinuit. Ovid. tuis litis acta conspiciantur: un-3. Metam.

de in echinum conicere dicebant. Echo, porticus Olympiæ fuit, pro eo, quod est, acta in iudi- quam Heptaphorum appellabant, cio proferre. Cæl. quoniam septies eadem vox ibi

n. Echinus inter placentas re- reddebatur. censetur, apud Athenagum, au- tore Cæliq.

o Echinus, herbam notat Ga- len. l. 6. simpl.

p Echinus (Zehnero no- tat,) ein Kamm/Würste.

Echion vel Echium ii, n. Pictor insignis fuit. Plin. l. 35. c. 7.

b Echium, herba, quæ dicitur quoque buglossa salvatica, wilde Ochsenzunge. Mitthiol.

c Echium medicamentum ophthalmicum. Plin. 29. c. 6.

Echion, unus fuit è sociis Cadmi primi Regis Thebarum, & pater Penthei Regis: qui ab eo dicitur Echonides & Echontus, i.e. Thebanus. Servius 12. Æn.

Echite es, f. herba est similis scammonio. Plin. 24. c. 15.

b Echites, ἐχίτης, Gemma est, colore viridi subobsuro, quandam vipera similitudinem referens Plin. 37. c. 11.

Echo us, f. est vocis, vel soni percussio, Græcè ἠχώ sonus, unde ἠχώω resono, der Wider- schall/Echo.

b Echo, nympham fuisse fingunt, quæ cum à Narcisso, cuius amore deperibat, sperneretur, (quæ dicitur vera) cum lumine longo mœrore contabuit, & cor- pore umbram terra intercipitur, pore demum in saxum converso, ein Mond-Sinsternis.

d Echo, in Musica notat re- sponsum, propositionis clausu- lam resumens.

Eclatissima, ἐκλαττωμένη, mul- lies erant saltationes. Cæl. 1. 5. c. 14.

Eclatæ arum, pl. n. autore Bu- dæo sunt amara, & ἐκλα- ττω annotationes, & ἐκλαττω- µενά ea, quæ legendo annota- mus, ac propterea apud Plin. Jun. 3. legi debere pro electo- rum, electorum. l. 3. de Affe.

Ecligma vel Ecligma atis, n. ἐκ- λειμμα, est medicamentum internum, pulmonibus dica- tum, Symplo crassius, quod in ore detinetur, ut paulatim per guttur in pulmones delabatur. Dicitur & λινεῖν, lambile, Loch vel Cohob, dicitur Cassi/ Schröd. & Morell. de præ- scrib. Formul.

Eclipsis is, f. ἐκλειψις, defectio, est figura cum in oratione ali- quid reticemus, quod ad ejus absolutionem est necessarium. Grammatic.

b Eclipsis est defectus lu- minarium, ut: Eclipsis lunaris, jus amore deperibat, sperneretur, (quæ dicitur vera) cum lumine longo mœrore contabuit, & cor- pore umbram terra intercipitur, pore demum in saxum converso, ein Mond-Sinsternis.

c Ec-

c Eclipsis solaris, (& hæc apprensus vocatur) est, cum lu- men Solis propter visibilem con- junctionem Lune impeditur, ne terram illustrare possit. Theoric Marg Philosoph.

Eclipticus a um, ad eclipsin spe- ctans, ut: Linea ecliptica, est quæ Zodiacum in duas partes & quales dividit: sic dicta, quod Solis & Lune eclipses nunquā contingant, nisi sub eā ambocorpora consistant. Sphæric.

Ecloga a, f. ἐκλογη electio, ex- planatio, annotatio: Dicitur & sermocinatio seu colloquium. Unde Ecloga Virgili, & Ec- logarii apud Ciceronem, i.e. Ec- peticæ, vid. Maturantia me- sermocinatores vel auditores sermonum.

Eclipsis, ἐκλυσις, levius animi deliquium dicitur Jonston.

Ecnephas a, f. ἐκνεφας, Pro- cella genus est, quæ ex ruptis nubibus discissione erumpit. Plin. l. 2. c. 48.

Econ, vide Icon.

Ecphantus i, n. ἐκφαντῶ, Sy- racusius, Philosophiam profes- sus, qui Deum mentem & a- nimum esse existimavit, ut Origines scribit.

Eparchetici a um, ut: Medi- camenta eparchetica seu ob- struentia sunt, quæ lentos & glutinosos humores corpori ad- harescentes eluunt. Jonston.

Epheasis is, f. ἐκφεασις, est mera pura enarratio, eine Erz- zählung.

b Epheasis (ut Cæliopla- apprensus vocatur) est, cum lu- cet) à narratione differt, quod hac nudam habeat rerum expo- sitionem: illa tantum non etiam oculis audientium subiciat. Præ- terea narratio universum in qui-

bus: sicuti in Athenienses à La- tians, ut: Linea ecliptica, est quæ Zodiacum in duas partes & quales dividit: sic dicta, quod Solis & Lune eclipses nunquā contingant, nisi sub eā ambocorpora consistant. Sphæric.

Epheasis autem per partes: ut, quo genere belli, quibusq; machi- narum tormentis, l. 13. c. 19. Epheasis atis, n. ἐκφεασις, Me- dicis est calva in multas par- tes diffractio, simul ubi intru- sa ossis partes in unum decu- buerint, ac membranam inhi- xu suo premant. Galen.

Ecplexis, ἐκπληξις, consternatio, est emotio mentis, quæ ex re- pentina aliqua perturbatione extrinsecus advenit. Galen.

Ecquando, Adverb. i.e. enquan- do, nunquando, vel an ali- quando, wenn doch/ut: Qua- ro à populari tribuno plebis, ecquando nisi per tribus crea- ti sint? Cic. pro leg. Agr.

Ecquis, ecquæ, ecquod. vel ec- quid, pro ecce quis, notatque num aliquis, ut: Ecquis vi- vit me hodie fortunatior? wer ist heut zu Tag glückseliger/ denn ich? Ter. Eunuch.

b Ecquæ spes pacificatio- nis sit. Cic.

c A plerisque, rogantibus dimissi, ecquod foemina quodq; a/y-

asylum aperuissent. Liv. 1. U. C.
d. Ecquid te pudet, scham?

du dich denn auch? Ter. Andr.

c. Ecquid pro aliquantulumne,

ut. Ecquid nos amas de fidicina

istac? haben wir auch eine Danc

bey dir verdienet wegen dieser

Sängerin? Ter. Eunuch. vide

Amo (d) p. 317.

Ecquisnam ecquanam, ecquod-

nam vel ecquidnam, idem

quod ecquis, ut: Ecquisnam

tibi dixerit? Cic.

Ecrysis is, f. ex pueris, effluxio, quo

nomine Aristoteles l. 7. de nat.

animalium, eos conceptus cor-

ruptiones vocari scribit, quae

intra septimum diem sunt:

abortiones, usq. ad quadra-

gesimum vocitari. Bud.

Ecstasis is, f. exstasis, Entzün-

fung/ est affectus aorum, qui

mente sunt commotā, (ut La-

Edacitas atis, f. voracitas, con-

stantius ait, quos Plinius men-

te commotos vocat) i. e. fana-

ticos.

Ectacti, ex tacto, Græcis dicun-

tur milites, veluti extra or-

dinem adjecti, ut sunt corni-

cines, ac signiferi, fabri & Feuer.

Ovid. 4. Fast.

alii. Suidas.

Edacitas is, f. exstasis, productio, gen.

Horat.

Figura est, quæ syllaba natu-

raliter correpta producit.

Donatus. alias Diastole dicta.

Ethlipsis ex thipsis, est consonan-

tium, cum vocalibus aspere

concurrentibus, difficilis ac du-

ra collisio, ut: Littora mul-

tum ille & terris jactatus &
alto.

Echymata um, pl. n. exōmala,

papula per cutem erumpentes.

Foef. Oecon. Hipp.

Ectroma, ἐκτρώμα, abortus.

Martin.

Ectrope, ἐκτροπή, diverticu-

lum, Abwegelein / schlechte

Herbrig. ibid

Ectropia a, f. sive ectropium ii,

n. divisio palpebrarum, cum

scilicet inferior palpebra non

satis sursum attollitur, sed pen-

dens hiat, das Blinzeln der

Augen Cæl 16. c. 1.

Ectypa orum, n. ἐκτυπα, dican-

tur opera, quæ ex ipsis typis for-

mata sunt. Plin. 37. c. 10. Ho-

die respondent iis typorum con-

ceptacula, vulgò matrices dicta.

Eculeus vide ecvuleus

Edacitas atis, f. voracitas, con-

sumtio, Greßhaffigkeit. Cic.

Edax acis, o idem ac vorax, freß-

haffig/ ut: Alere noliunt ho-

minem edacem. Terent.

b. Edax, i. e. vorax, ut:

Edax ignis, das verzehrende

Feuer. Ovid. 4. Fast.

c. Edaces cura, grosse Sor-

gen. Horat.

& Luctus edax, maciesq. ma-

lis comes addita morbis. Silius,

c. Tempus edax rerum, die

Zeit reißet alles auff. Ovid.

f. Edax currus, Prov. In gu-

tones & voraces dicebatur, pro-

pter quod currus multum absu-

mit

mit ungvinis sive ceromatis: si-

ve quod sumtuosa res sit, egros

& currus alere. Erasmi.

Eden, hortus, vid. Paradisus.

Edeatra a, f. edeatra dicuntur,

qui præsumt regis epulis, (Ger-

manis dicuntur, Truchsesse /

eundem responsio, ut videre est

forè trags Essen / a ferendis

ferculis.) Schard.

Edecimata, i. e. electa. Festus.

Edento as, are, i. e. dentes ex-

cutere & rumpere, die Zähne

aussbrechen oder schlagen.

Plaut. Rud.

b. Sunt alia scommata mi-

nus aspera, quasi edentata bel-

lus morsus. Macrob. 17. c. 3.

Edentulus a um, sine dentibus,

Zahnlos / das keine Zähne

hat / ut: Propter operam illius

improbi edentuli. Plaut. Casin.

b. Edentuli, Log. cis est vox

technica, in doctrinā de propo-

sitionum modalium conversione.

c. Edentulus septennus, Pro-

verb. in eum, qui natu grandis,

tamen adhuc q. puerum agit, aut

qui diu commoratus alicubi, ni-

hil autoritatis aut honoris sit

consecutus. Erasmi.

Edera vide Hedera.

Edeplus, ἐδεϋς, Civitas Stra-

boni, in quā terra motu illo

universe Gracia, aqua cali-

da, triduo retenta, rursus ef-

fluxerunt.

Edessa a, f. Urbs Arabia, antea

Antiochia dicta. Plin. 5. c. 24.

b. Edessa, civitas Mesopo-

versati, alterum etiam adjuge-

bant:

amīa, sive, ut Plin. mavult, Sy-

ria Coeles, olim Rhages dicta, te-

ste. Hieronymo de traditionibus

Hebraicis. In hac Agabarus ro-

parchus regnavit, cuius extat ad

Christum epistola, & Christi ad

eundem responsio, ut videre est

apud Euseb.

Edessaus i, m. Edessa civis.

Edico is, dixi, edictum, edicere

idem ac decernere, befehlen /

ut: Dico, edico vobis, nostrum

esse illum herilem filium, ich

sage und verkündige es euch /

daß jener unsers Herrn Sohn

sey. Eunuch. 5, 9, 33.

b. Edicere & mandare, vul-

gò indifferenter habentur: sed

proprie edicere est magistratus,

mandare verò privatorum, ut:

Consul edicit, ut senatus consul-

to ne obtemperet. in Poma.

Prator edicit, ne fiat aliquid.

Quint. Fr.

c. Legem edicere, ein Gesetz

öffentlich aufrufen. Cic. 2.

de Leg.

Comitia edicere, einen Reichs-

Tag aufschreiben. Cic. ad Q. Fr.

d. Edicere pro predicere &

præmonere, ut: Est enim tibi e-

dicendum, quid sis observaturus

in iure.

Edictalis e, c. ut: Edictalis pos-

sessio, quæ edicto defertur. l. 30.

§. 1. ff. de acquir. hæred.

b. Edictales dicebantur, quæ

annum unum in legum studio

versati, alterum etiam adjuge-

bant:

bant: ducta scilicet appellatione ab edicto, cui cognoscendo, tum

Edictio onis, f. imperii, edictum, rum, qui jam magistratu suo

mandatum, Plaut. Captiv. Edicto as, are, Frequentat, ut:

Tute edictas facta tua, h. e. di-

cis, narras, recenses, Plaut.

Edictum i, n. iussum Principis

vel magistratus, ein Befehl/

Gebot/ (ein Mandat,) ein of-

fentliches Aufschreiben/ ut

Non hi, qui decretis, edictisq;

tuis, in te concitati infestisq;

sunt. Cic. 3. Verr.

b Circumducere edictum,

i. e. decretum viritum facere &

abolere. l. 73. §. 1. ff. de iudiciis.

c Edictum & interdictum dif-

ferunt, tanquam genus & spe-

cies, Bartol.

d Edictum pratorium vel

honorarium appellatur, quod ab

his, qui sunt in aliquo honore po-

siti, institutum est, non à populo

aut plebe, ut leges & plebiscita,

l. 7. ff. de iust. & iur.

e Edictum perpetuum est,

quod jurisdictionis perpetua cau-

sa proponi dicitur. l. 7. ff. de iu-

risdict.

f Edictum temporale, quod

etiam peculiare dici potest, est,

quod certi negotii oborti causa

proponitur. Schard.

g Edictum successorium est,

quo excluso uno res ad alium

transit, qui priore non excluso

haeres non fuisset. Schard.

h Edictum translatitium di-

cebatur, quod pratores, qui pra-

toram imitant, ex edictis prato-

rum, qui jam magistratu suo

functi erant, optime constituit,

in sua edicta transferebant. Cic.

3. Verr.

i Edictum etiam privati ho-

minis dicitur, ut: Primum de ore,

ne quid credas, me adversus e-

dictum tuum, facere esse ausam,

für allen Dingen bitte ich dich/

damit du nicht glauben wollest/

daß ich mich auch das geringste

gegen deinen Willen zu thun /

unterfangen werde. Ter. Heaut.

ED. Vel EDIL. CUR. Aedilis

curulis.

EDIL. P. Aedilis plebis.

Edilis e, c. Edilia, qua ad esum

pertinent. Gell.

Edir, Chymicis idem est ac Cha-

lybs seu ferrum.

Edisco is, edidici, ediscere, est

memoria complecti, aufwend-

ig lernen/ adhibeturq; pro

Phrasi vulgari, memoriter di-

scere, ut: Ediscendus ad ver-

bum libellus, ein Büchlein/

welches man von Wort zu

Wort aufwendig lernen sol.

IV. Acad.

b Non potuit similes, vo-

lunt ediscere vultus, h. e. non

potuit dignoscere filiorum formas.

Valer. 1. Argon.

Edissero is, edisserui, edisertum,

edisserere, explanare, declarare,

erklären/ auflegen, Cic.

Ediserto as, are, Frequent. auf-

föhrlich und oft erzehlen.

Plaut.

Edo onis, m. ein Vielfraß. Non

ut: Quibus ego testimonium de-

nuntiavi, quorum nomina edi-

brevi, essen/ ut: Avidè edere.

di Metello. in Verr.

geizig fressen. Ovid.

b Edere pugnòs, est percu-

ti pugnòs, Stoß einfressen/ ein-

reiben. Amphit.

Edo is, edidi, editum, edere, pri-

ma longa, est mitere, her-

aus geben/ ut: Edere dolorem,

Schmerzen von sich mercken

lassen. Lucan.

b Edere aliquid alicui, i. e.

patefacere, einem etwas offen-

bahren. 3. de Leg.

c Edere librum, i. e. divulga-

re, ein Buch aufgehen lassen.

IV. Acad.

d Edere clamores, i. e. clama-

re, schreyen/ ruffen. 2. de Divin.

e Edere risus, i. e. ridere, la-

chen. Cic. ad Qv. Fr.

f Edere partum, i. e. parere,

gebähren. 2. de Divin.

g Edere partu prolem, ein

Kind gebähren. Tac.

h Edi in lucem, i. e. nasci, ge-

böhren werden. 2. Tusc.

i Edere pralium, i. e. prali-

ri, sechten/ eine Schlacht thun.

Livius.

k Edere rationem rei alicu-

ius, eines Dings Rechenschaft

geben. Cic. Att. l. 89. ff. de V. S.

l Edere iudicem, i. e. consti-

tuere & declarare, zu einem

Richter bestellen.

m Edere alicui nomen alicu-

jus, i. e. ad iudicem deferre, ei-

nen bey dem Richter angeben/

ut: Quibus ego testimonium de-

nuntiavi, quorum nomina edi-

di Metello. in Verr.

n Edere verba, aussagen/ ei-

ne Aussagung thun. p Quintio.

o Edere animam vel spiri-

tum, i. e. mori, ut: Extremum spi-

ritum edere in complexu alicu-

jus, einem in den Armen ster-

ben. XII. Philip.

p Edere magnam ruinam,

i. e. devastare, diruere, verwü-

sten/ verheeren/ verderben.

q Edere in aliquem scelus,

i. e. committere, ein Vuben-

stück wider einen auflassen/ be-

gehen. XIII. Philipp.

r Edere operas dicitur liber-

tus, pro dare, prabere, prestare

operas. l. 9. ff. de oper. lib.

s Edere ludum Troja, die

Comödien von Troja spielen.

Edoceo es, edocui, edoctum, edo-

cere est diligenter docere, fleiß-

ig lehren/ ut: Pol ego istam

volo me rationem edoceas, ey

lieber/ lehre mich dieses

Stücklein auch. Trinum.

b Edocere aliquid, etiam

erklären/ zu verstehen geben.

ut: Quemadmodum esset ei ra-

tio belli descripta, edocui, was

es mit dem Krieg für eine Be-

schaffenheit hätte/ habe ich zu

verstehen geben. II. Catil. VI.

o Edocere aliquem peri-

culum

culum, einen für Gefahr war-
nen. Curt. 730.

d Edocere, auflehren. Sve-
ten, de Grammat. c. 18.

Edoctus a um, unterrichtet/ge-
lehret/ut: Edoctus omnia per
legatos. Salust. in Catil.

b Edoctus belli artes sub
magistro. Liv. 5. bell. Pun.

Edolo as, are, idem ac dolare.
Nonius.

Edom, Esau dictus est, ob coctio-
nem rufa lentis, eiusus edulio
primogenituram perdidit. He-
brai enim, ut Josephus l. 2.
scribit, Edom rubeum dicunt,
unde & regio, in qua regna-
bat Esau, Edom dicta est.

Edomo as, edomui, edomtum,
edomare, idem quod doma-
re, zähmen/bändig. Cic.

Edon is, vel Edonus i, m. Mons
Thracia. hinc:

Edoni seu Edonii, Thracia po-
puli, vel certe Macedonia, qua
proxima est Thracia. Sol. 283.

Edonis idus, Patronym. f. gen.
quo interdum utimur pro Pos-
sessivo. hinc:

Edonides dicuntur Manades, seu
Bacchi sacerdotes, qua furo-
re, agitata, mysteria Bacchi
celebrabant, passis capillis, mo-
re furentium huc illuc cursu-
tantes, ut: Nec minus assi-
duis Edonis festa choreis, Pro-
pert. l. 1.

Edor, ab antiquis appellatum
fuit far, quod postea ador vo-
caverunt. Festus.

Edormio is, ui, itum, edormire,
est ad satietatem dormire,
aufschlafen/ut: Cumq; edor-
miverunt, illa visa quam le-
via fuerunt, intelligunt. IV.
Acad.

b Edormire vinum seu
crapulam, est dormiendo conco-
quere, den Rausch aufschlaf-
en/ut: Edormi, inquam, crapu-
lam atq; exhala. II Phil.

Edormisco is, ere, idem ac edor-
mire, ut: Edormiscere crapu-
lam. Rudent.

b Edormiscere villum, A-
delph. 5, 2, 11. idem quod edor-
mire crapulam.

Educatio onis, f. Aufserziehung/
ut: Mollis illa educatio, quam
indulgentiam vocamus, ner-
vos omnes & mentis & cor-
poris frangit, die gelinde Auf-
erziehung/welche wir Ver-
zärtelung nennen/schwächt
die Kräfte des Gemüths und
des Leibes. Quint. l. 1. c. 2.

b Educatio & alimenta le-
gata, nomina sunt exagmata. l. fin.
ff. de alim. leg.

c Institutus liberaliter educa-
tione disciplinaq; puerili, eiter
der in guter Zucht wol erzogen
ist. Cic. 3. de Orat.

Educator oris, m. Nutritor, eia
Aufserzieher/Ernhrer/ut:
Omnium autem rerum, qua
naturā administrantur, semi-
nator & sator, & parens,
(ut ita dicam) atque educa-
tor

tor & altor est mundus. Cic.
2. de Nat. deor.

b Educator patris & ma-
tris nomine etiam comprehendit-
tur. Alciat.

Educatrix icis, f. nutrix, Erneh-
rerin/Erhalterin/ut: Earum
rerum parens est educatrix q;
sapientia. Cic.

Educatus a um, aufserzogen/ut:
Liberaliter educatus, wol er-
zogen. Cic. 3. de Fin.

b Eloquentis nutrimen-
tis epidiictici generis educata. Cic.
in Orat.

Educo as, are, nutrire, erhalten/
ernehmen/aufserziehen.

b Educare matris fa-
tum. Plin. 9, c. 13.

c Terra nunc malos homi-
nes educat, es leben jetzt böse
Leute auff Erden. Juven.

d Educare iuvas. Ovid. de
Ponto.

e Differentiam inter edu-
care & educere docet Varro, quan-
do scribit: Educit obstetrix, edu-
cat nutrix, instituit paedagogus.
de educand. liberis.

Educo is, ere, idem quod extra-
here, emittere, heraus füh-
ren/ut: Educere ex custodia,
aus dem Gefängnis führen.
1. Tusc.

b Educere idem quod e-
ducare, aufserziehen/ut: Edu-
xit mater pro sua; die Mutter
hat sie/als ihre eigene Tochter/
aufserzogen. Ter. Adelph. 1, 1, 23.

c Eductus liberè, erbar er-
zogen. And. 1, 4, 8.

d Pios eduximus annos, i. c.
viximus. Propert.

e Educere in aciem copias,
das Volk in eine Schlacht-
Ordnung stellen. Liv. 5. bell. Pun.

f Lecho aliquem educere, et-
nen vom Tode erretten. Valer.
7. Argon.

g Educere naues ex portu,
aus dem Hafen sich in die See
begeben/See tiefen. Cæs. 2. bell.
Civ.

h Noctem educere ludo, die
ganze Nacht durch spielen. Va-
ler. 1. Argon.

i Educere, i. c. erigere, ut:
Turrim educere. Virg. 12. Aen.

Edulcabilis e, c. quod edulcora-
ri potest.

Edulco as, are, dulce facere,
süß machen/absüssen. Non.

Edulcoratio onis, f. (in Chymia)
fit iteratis solutionibus ac coa-
gulationibus vel ablutionibus,
& smachung/des salzigten
Geschmacks Absonderung.
Schröb.

Edulcoro as, are, vid. Dulcorare.

Edulis, vid. Edilis.

Eduium n, n. est, quicquid edi-
mus, aut quicquid ad pran-
dium conamq; edendi gratia
nobis apponitur, & sumimus,
Essen/Speise. Valla.

Eduatio onis, f. Nahrung. Cel.

Edure, Adverb. idem ac dure,
härtlich. Ovid.

Eduro as, are, valde durum facere, & quasi ad laborem assuefacere, härren / zur Arbeit: gewöhnen / ut: Quare docendus, & à pueritia rusticis operibus edurandus, futurus villicus. Columell. l. 11. c. 1. Hoc loco nunc legitur educandus.

b **Eduare** pro perdurare, ut: Ajunt, animalibus tantum indulgisse naturam, ut quina aut dena secula edurent. Senec. de brev. vit.

Eduus a um, quasi extra durum, ut: Plantis edura coryli nascuntur. Virgil. 2. Georg. Quædam vetera exemplaria legunt: Plantis & dura. Utramque lectionem Servius agnoscit.

In pergulis vere seruntur escaria appellata, edura acinis, alba nigraque. Plin. 14. c. 3.

b **Eduus**, i. e. valde durus, ut: Eduramque pyrum, & spinos jam pruna ferentes, h. e. nimium duram, validam Serv. 4. Georg. **Edufa a**, f. Dea nomen apud veteres, cui cum cibo & potu infantem initiabant, illi & Potina sacra faceremoris erat. Alex. 2. c. 25.

Eetion onis, m. Pater fuit Andromaches, & socer Hectoris, qui apud Thebas Cilicia imperabat. Homero teste. hinc:

Eetionius a um, ut: Eetionias implevi sanguine Thebas. Ovid. Metamorph.

Effabilis e, t. pronuntiatus facilius, außsprächlich.

Effabilitas as, f. Außsprächlichkeit.

Effaco as, are, à fecibus repurgare. Apul.

Effacio is, effarsi, fartum, effarcire, farcendo maxime implere, außfüllen / ut: Ea autem, quæ diximus inter valla, grandibus in fronte saxis effarciuntur. Cæsar. 7. bell. Gall.

Effari, propriè est eloqui, außsagen / außsprechen / ut: Aperitè effari aliquid, deutlich außsprechen. Senec.

b **Effari** preces, dicitur sacerdos sacris operans; cui chorus respondet: Amen. Ex Gell. & Macrobio.

Effasilatum i, n. exertum, quod scilicet exerto brachio est exsilatum, i. e. extra vestimentum filo contextum Festus.

Effascinatio onis, f. idem ac fascinatio. Plin. 37. c. 10.

Effascino as, are, beschreyen / ut: Quædam in terra Africa hominum familia sunt, voco ac lingua effaschantes: quæ, si impensius fortè laudaverint pulcras arbores, segetes latiores, infantes amœniores, egregios equos, pecudes pastu atque cultu opimas, emoriuntur repente. Plin. & Solin. Forum Romanum. vid. Præfiscini.

Effatum i, n. sententia, Außspruch, Gell.

b **Eff**

b **Effata**, ultima preces augurum, quæ post fines auspiciorum extra urbem sunt effati. Varro & Servius.

c **Effatum** pro axiomate, sive enunciatione Dialectica. Cic.

4. Acad.

Effeco vide effaco.

Effectio onis, f. idem ac effectus. Cic. 3. Fin.

Effectivus a um, pro efficiens, minus bene dicitur.

Effector oris, m. idem atque auditor, der etwas machet / ut: Conditor & effector alicujus rei. Cic. 1. Tuscul.

Magna stultitia est earum rerum deos facere effectores. Cic. 2. de Divin.

Effectrix icis, f. quæ efficit, ut: Amicitia non modo faultrices fidelissima, sed etiam effectrices sunt voluptatum, tam amicis, quam sibi. Cic. 1. de Fin.

Effectus i, n. idem ac effectus. Quint.

Effectus a um, factum, peractum, vollbracht / vollendet / gemacht / ut: iter effectum jam est. Ovid. 6. Met.

b **Urbs effecta** ex latere & cemento. Cic. 2. de Div.

c **Hac effecta** dabo, i. e. efficiam. Claud. 7. Paneg.

d **Effectos** Syllogismos vocat Plin. l. 2. epist. 27. bene formatos.

Effectus is, m. dicitur id, quod quis efficit, eine Wirkung / ut: In effectum peccatum, in

ut: In effectum peccatum, in

ut: In effectum peccatum, in

Außgang siehet man / wo geschieht / im Außspruch findet sichs.

Ut causa effectum indicat; sic, quod effectum est, quæ fuerit causa, demonstrat.

b **Ad effectum** bonorum consiliorum venire, die Wirkung guter Rathschläge erlangen. Lib. 10. ep. 8. Vide Simulo.

c **Effectus** significat vim & potestatem. l. 6. ff. de serv. export.

l. 91. §. ult. ff. de Verb. Obligat.

d **Effectus**, i. e. res ipsa, & (ut vulgus loquitur) de facto. l. 15. ff. de legat. præst.

e **Effectus a causa** efficiente pendet: dicitur etiam effectum & causatum.

f **Effectus** (late sumtus,) pro causato, distinguitur in effectum effectivum, formalem, materialem & effectum finis.

g **Effectus** per se dicitur, quæ à natura per se intenditur: Sic lumen est effectus Solis per se.

h **Effectus** per accidens, est conjunctus cum effectu per se, ut est inventio thesauri cum fossione terra.

i **Effectus** intrinsecus inhaeret agenti, extrinsecus non item.

k **Cujus effectus** bonus est, id non potest esse toto genere malum, (nisi per accidens,) ut: Eruditio honesta & utilis est. E. &

Schola & institutio.

l **Cujus effectus** malus est, id toto genere bonum esse non potest,

Bbbb 2

ut:

ut: Ex hoc agro non nascuntur fruges bonæ. E. nec fundus bonus est. Intelligendum autem est de effectu quatenus à causa processit.

m Nullus effectus excedit virtutem sua causa, ut: Caliditas aqua procedit ab igne. E. Aqua non est magis calida quam ignis.

Efferatus a um, verwildert/wild/unbändig/ut: Lingvæ tantum Græcorum habent, sicutem efferebat. Att. ut speciem hominum, moribus ritibusque efferatioribus, quam ulli Barbari. Liv. 4. bell. Macedon.

Efferro as, are, verwildern/wild werden oder machen/ut: Fæmina sues, tantum efferantur, ut hominem lacerent, die Schweiß-Mütter werden so wild/dass sie auch dürfen die Leute angehen. Plin. 10. c. 63.

b Animos efferare assuetudine mali, durch Gewohnheit des Bösen/die Gemüther frech und unbändig machen. Liv. 5. Efferro ers, extuli, elatum, efferre, est extra ferre, heraus tragen/ut: Efferre immun-ditias ex piscinâ, den Koth aus dem Teich tragen. Cato.

b Efferre pedem domo, aus dem Hause gehen. Cic. de Fato.

c Efferre Ciceroni dicitur pro proferre, ut: Ager, qui multos annos quievit, ubiores efferre fr-

ges solet, ein Acker/der viel Jahr geruhet/pflege desto reichlicher Früchte zu tragen. de Clar.

Qua efferant aliqui ex se, perfectiora sunt, quam ea, quæ ex his efferuntur. de N.

d Ferre ad sepulturam mortuum vel funus, minus bene; at scite dicitur efferre vel funeri efferre, zum Grabe tragen / zur Erden bestatten/ eine Leiche zum Grabe tragen/ut: Lucullus matrem efferebat. Att.

Extulit filium consularem. de Nat.

Si Casar funere elatus esset. Attic.

Tantâ decessit paupertate: ut qui efferretur, non reliqueret. vid. supra Decedo

f Proferre pro pronunciare, vix apud Cicer. invenias, sepe autem efferre, ut: Res alio atq; alio elata verbo. Orat.

Efferre sententiam gravem in conditis verbis. ibid.

g Efferre aliquid foras, et was unter die Leute bringen / offen bahren/ut: Vides, tuum peccatum esse elatum foras, du siehest/ferre, est extra ferre, heraus

tragen/ut: Efferre immun-ditias ex piscinâ, den Koth aus dem Teich tragen. Cato.

h Efferre in humeros, auff die Achsel nehmen. 1. de Orat.

i Efferri iracundiâ, sehr erzürnet werden. 5. de Fin.

k Efferor studio videndi aliquem,

quem, ich habe grosse Beliebung einen zu sehen. de Senect.

l Efferre sese, est verbis sive factis sese extollere, sich erheben / herfür thun. 1. Off.

m Inani atq; puerili mentis affectu se efferre, vergeblich sich viel einbilden. Curt. 487.

Efferreo es, sive efferreo is, effervi & effervui, effervere & effervore, vehementer fervere, sehr sieden.

b Quoties Cyclopus efferre in agros, Vidimus undantem ruptis fornacibus Aetnam, wie oft haben wir den Berg Aetnam in das umbligende Feld sehen Feuer und Aschen aufwerfen. Virg. 4. Georg.

Effervescencia a, f. idem ac ebullitio. Cels.

Effervescio is, ere, est fervendo ebullire, aufsieden / ut: In his aquis, quæ effervescunt, subditis ignibus, 2. de Nat.

b Effervescere est, cum impetu quodam commoveri, ut: Si cui nimium efferbuisse videtur ferocitas, wenn jemand's vermeynet / der Trotz lasse sich gar zu sehr merken. pro Cæl. XXXII.

c Mens iracunda facile effervescit in irâ. Lucret. 1. 3.

d Gratulatio effervescit (Cic. Varroni), i. e. refrigescit. Bud. Efferus a um, valde ferus & crudelis, sehr wild / unbändig / grausam / ut: Pec? efferus & c.

b Facinus efferum, ein grausame That. Senec.

c Juventus effera, die unbändige Jugend. Virg. 8. Aen.

Efficacia a, f. i. e. vis efficiendi, Kraft / Stärke / Macht / ut: Efficacia industriaeque nervi. Plin. 11. c. 5.

Efficacitas atis, f. Cicero pro efficacia usurpat, ut: Habere efficacitatem in aliqua re.

Efficaciter, Adverb. kräftiglich / ut: Capitis manantia ulcera, urina tauri efficaciter sanat. Plin. 28. c. 11.

b Efficaciter, beständiglich. 27. §. 6. ff. de pactis. 1. 35. §. 5. ff. de Leg. II.

Efficax acis, a quod vim habet, kräftig / gut / ut: Efficax adversus serpentes. Plin. 24. c. 15.

b Efficax vir, pro robusto & valido, ein gewaltig starker Mann. Horat.

c Utrum sit efficacius, adre-ctè vivendum bene institui, aut feliciter nasci, welches mag besser seyn / wol und tugendhaff erzogen werden / oder von fürnehmen reichen Eltern gebohren werden. Plin. in Paneg.

d Efficacissima auxilia. Plin. 20. c. 10.

Efficiens entis, o. est causa, a qua res est.

b Efficiens procreans est, quæ rem facit esse: Estque vel emanativa, vel transmutativa.

c Efficiens emanativa, sive per emanationem est, quæ effectum extra se producit, quomodo

do Magnes trahit ferrum; Sol deria, vel mixtim partim naturalis, partim voluntaria.

d Efficiens transmutativa seu m Efficiens vi naturali agens, per transmutationem est, quæ est vel directa, quomodo ignis caliditate transmutando producit effectum; lesacit aquam; vel reflexa, quomodo hæc est vel univoca, vel æquimoda radii solares per repercussionem calefaciunt aërem: vel re-

c Efficiens univoca seu for- agens, quomodo aqua extinguit malis est, quæ ejusdem cum eff- ignem; vel resistens, quomodo fecto est speciei, quomodo homo ferrum resistit malleo.

f Efficiens æquivoca seu vir- quæ cum deliberatione agit, quomodo qualis est, quæ effectum a se spe- modo homo virtutis moralis est cie diversum efficit, quomodo causa voluntaria.

Deus creavit mundum, Sol largitur vitam.

g Efficiens conservans est, quæ rem facit porro esse, quomodo calor natus & humi- in homine est causa comestionis dum radicale conservant animal.

h Efficiens destruens est, quæ rem facit non esse, quomodo ignis seu particularis est, quæ cum a- destruit ligna & stipulas lia causa producit effectum, ut:

i Efficiens principalis est, quæ virtute propria & primario pro- ducit effectum, diciturque causa extrinseca, sive æqua & pariter agens; estque vel solitaria, vel socia.

k Efficiens solitaria sive tota- rum movet adolescentem ad lis est, quæ sola effectum produ- discendum.

l Efficiens talis vel simpliciter, quomodo est Deus creans mun- dum; vel secundum quid, quæ est quæ intus movet efficientem prin- cipalem, quomodo bonitas inge- do effecto alterius creatura ad- niti ad discendum impellit.

m Efficiens principalis secun- instrumentalis est, cujus, tan- dum quid, est vel simpliciter na- quam instrumenti beneficio, prin- turalis, vel simpliciter voluntaria.

capale agens in producendo effe- ctu ulitur. Metaphys.

Efficienter, Adverb. Cicero pro vulgato efficaciter habet, ut: ff. de acq. rer. dom. l. 4. C. si quis Efficienter alicui antecedere, alteri. l. 16. C. de donat. int. vir. i. e. ut causa efficiens.

Efficientia a, f. potentia efficien- di, ut: Naturalis efficientia, cas, quibus efficitur, multis parti- natürliche Wirkung. Cic. Efficientia Solis, der Sonnen Wirkung. Id.

Efficio is, effeci, effectum, effice- re est idem quod in causâ esse, thun / machen / vollbrin- gen / vollenden / ut: Quid tar- dius certior fierem de praliis apud Mutinam factis, Lepi- dus effecit, daß ich von der Schlacht / welche bey Muti- nâ vorgegangen / langsam Be- richt empfangen / daran ist Lepidus Ursach / das hat Le- pidus gemacht. L. 10. ep. 33.

b Efficere, est faciendo præ- stare, ad effectum perducere, auß- richten / verrichten / ut: Qui hoc primus in nostros mores induxit, qui maxime auxit, qui solus ef- fecit, welcher dieses von erst bey uns aufgebracht / welcher es an- meisten vermehret / der es allein außgerichtet und vollbracht. Attic.

c Efficere aliquid, etwas hinaus führen / ut: Nimis quàm pauci efficiunt, si quid occiperint benefacere. Truc. 2, 5, 4.

d Efficere proimplere, ut: Ef- ficere votum alicui, eines Wunsches erfüllen.

e Efficere, profacere, l. 14. ff. de donat.

f Efficitur dominus rei, l. 62. ff. de acq. rer. dom. l. 4. C. si quis Efficienter alicui antecedere, alteri. l. 16. C. de donat. int. vir. & uxor.

g Rationes omnes descriperat cas, quibus efficitur, multis parti- bus, Solem majorem esse, quàm Terram, er hatte dieselbe Be- weis = Gründe alle aufgesetzt / dadurch bewiesen wurde / daß die Sonn vielmal größer sey / als die Erde. Cic. 4. Acad.

Effictio onis, f. representatio, Fürbildung / est, cum expri- mitur & effingitur verbis cor- poris cuiuspiam forma, quoad satis sit ad intelligendum. Aut. ad Herenn.

Effictus a um, fürae bildet / ut: Etenim hac conficta arbitror a poetis esse, ut effictos mores nostros in alienis personis, ex- pressamq; imaginem nostram vita quotidiana videremus. Cic. pro Rosc.

Effigatio onis, f. adumbratio, Abbildung. Apul.

Effigiator oris, m. pictor, Abreißer / Mahler. August.

Effigiat a um, adumbratus, abgebildet. Apul.

Effigiat us, m. idem ac effigatio.

Effigia a, f. idem ac effigies, ut: Proh dii immortales Veneris effigia hac quidem est. Plaut. Rud.

Effigies ei, f. Figura, ad vivum alterius similitudinem, vel ad veritatis imaginem efficta, tam in picturis, quam in sculpturis, ein Bildnis / Ebenbild / (vulgò Conterfen.) Valla.

b **Ad effigiem Macedonicae chlamydis**, wie ein Macedonischer Reiter-Mantel. Plin. 5. c. 10.

c **Effigies iusti imperii**, Entwurf einer rechtmässigen Herrschaft. Cic. Qv. Fr.

d **In effigiem pelagi exundabat lacus**, i. e. in modum pelagi. Sil.

e **Effigies humanitatis** & probitatis Patris filius. Cic. de Fin.

f **Effigies cerea**, ein wächsern Bild / Wachs-Bild. Hor.

Effigio as, are, abbilden / schaffsen / ut: Vivum simul & moribundum hominem pater effigias. Prudent.

Effilo as, are, Modeln stricken oder nehen / unde effilatum, ut ait Sipontinus, dicimus, quod extra vestimentum filo contextum est, quod erectum quoq; a quibusdam dicitur.

Effingo is, effinxi, effictum, effingere, ad alterius formam fingere, & quodammodo fingendo representare, abbilden / entwerfen / ut: Similitudinem fingere ex vero Plin. Jun.

b **Mores effingunt a parentibus liberi**. Cic. 2. Div.

c **Casus aliquos effingere in auro**, etwas in Gold abbilden. Virg. 6. Aen.

d **Exprimere** & effingere verbis corporis cuiuspiam formam. Aut. ad Herenn.

e **Effingere vim alicuius docti hominis**. Quint. 10. c. 1.

Effio is, ieri, gemacht werden / ut: Ut fiant, quorum opera hac mihi facilia factu facta sunt, quae volui effieri. Plaut. Pers.

Efflagitatio onis, est vehementer postulatio inständig Begehren / ut: Efflagitatio ad coeundam societatem. Cic. Ruf. 1. 5.

Efflagitatus a um, est vehementer postulatus, ut: Iudiciorum desiderio Tribunitia potestas efflagitata est. Cic. 1. Verr.

Efflagitatus us, m. idem ac efflagitatio. Cic. 7. Verr.

Efflagito as, are, est vehementer, & plus, quam postulare, inständig begehren / ut: Auxiliū ab alienis efflagitare. Cic.

b **Efflagitare conicio**, unnützen Worten abtrogen oder abbothen. Cic. ad Qv. Fr.

Effleo es, flevi, fletum, efflere, i. e. sendo consumere, ut: Efflere oculos, sich blind heulen / wegen vieler Thränen Vergiehung das Gesicht verlieren. Quint.

Efflictim, Adv. pro valde & vehementer, ut: Efflictim amare, heftig lieben. Nonius.

Efflictio idem ac afflictio.

Effligo is, efflixi, efflictum, effligere, idem atq; affligere. Plaut.

Efflo as, are, est extra spirare, emit-

emittere, außblasen / veraehen / ut: Levissimè hac efflatur & oculus, & volatq; de fornicibus. Plin. 34. c. 13.

b **Efflare animam**, i. e. mori, seinen Geist aufgeben / sterben. Cic. pro Mil.

Efflavit extremum halitum, i. e. mortuus est. Cic. 2. Tusc.

c **Efflare colorem**, i. e. deperdere colorem, blaß werden / die Farb verlieren. Lucret.

d **Efflavit animam spes**, dieses verhält sich deren keines als Hoffnung ist in Brunn gefallen / so es wird außbrechen. Eunuch. len / ist zu Wasser worden. Plaut. 1. 2. 41.

e **Efflare in sacris**, idem atque audacter, cum spiritu & confidentia loqui. Glaff. Philos. sacr. ut: Antequam planè ex animo

Effloreo es, ere, vel tuo effluam, ehe du meiner gar **Effloresco is, florui, efflorescere** vergiffest / ehe ich dir gar aus **est flores prodicere**, blühen / dem Gedächtnis kömme. L. 7. 14. **ut: Arbores efflorescunt**, die Bäume blühen.

b **Efflorescere est produci**, ut: Hinc illa cognitio virtutis existit, efflorescunt genera partequae virtutum. 5. Tusc.

c **Efflorescere est crescere**, ut: Amputanda sunt plura illi atq; si, siquidem efflorescit ingenii laudibus, quam inferenda. pro Cael. XXXII.

Effluentia a, f. pro Gonorrhoea, ut: Illita quoq; radix genitalibus, inhihet non solum Venerem, sed & effluentiam genitalura.

Effluo is, effluxi, effluxum, effluere, est extra fluere, auß-

fließen / ut: Si habebit aquam, vinum effluet, aqua manebit. Cato.

b **Effluo eruditè** pro praeferre dicitur, ut: Considerabis etiam de Tusculano, ne estas effluat. Ate.

Præterita ætas, quamvis longa, cum effluxerit, non potest consolari stultum senem. de Sen.

c **Effluere est palam fieri**, ut: Utrumq; hoc falsum est, effluet,

d **Effluere pro oblivioni traditur**, vergessen werden / adhibetur,

dentia loqui. Glaff. Philos. sacr. ut: Antequam planè ex animo

Effloreo es, ere, vel tuo effluam, ehe du meiner gar **Effloresco is, florui, efflorescere** vergiffest / ehe ich dir gar aus **est flores prodicere**, blühen / dem Gedächtnis kömme. L. 7. 14. **ut: Arbores efflorescunt**, die Bäume blühen.

c **Effluere dicitur, amicus, qui excidit amicitia**. vide in-

Effluvium ii, n. est effluendi ætus, ut: Profundi humoris è corpore effluvium Plin. 7. c. 51.

b **Effluvium lacus**, der Auffluß einer Lachen oder Sees. Tacit.

Effoco as, are, idem ac suffocare, ersticken. Senec. de brevitate vitæ.

Effodio is, effodi, effossus, effodere, außgraben / ut: Gaudet in effosis habitare cuniculus antris, die Sanmichen sind gern in Höhlen. Marcial.

b **Effodere**, i. e. extrahere, Bbbb 5 ut:

ut: *Argentum effoditur abditum*, man gewinnt Silber. Erg aus dem Bergwerck. Cic. 2. Off.

Effodiuntur opes irritamenta malorum. Ovid. 1. Metam.

c *Effodere alicui oculos*, eia nem die Augen aufstechen. Terent. Eunuch.

d *Effodit illius memoria pe-cepta sunt*, ac penè leges, quæ ef-
Aus meum, wenn ich seiner ge-
denke / möchte mir das Herz
bluten. Cic. pro Marcell.

e *Effodera ossa*, die Todten-
Beine aufgraben. l. 8. ff. de rel.

f *Effodere terminos*, est lapi-
des, finium causa positos, evelle-
re & rejicere. l. 1. C. de accus.

Effoeminatè, Adverb. fæmineo-
more, weibischer Weise /
verzagt / ut: *Cavetque ne*
quid indecorè, effoeminatèg,
faciat. Cic. 1. Offic.

Effoeminatio onis, f. mollities, ut:
Omniū libidinum impuritates,
cum extremā corporis effoemi-
natione. Firmic.

Effoeminatus a um, weibisch /
ut: *Effoeminatus homo*. Cic.
pro Mil.

b *Effoeminata opinio ac le-
vis*, ein weibischer Aberglau-
ben. Cic.

c *Effoeminatorum etiam ora-
tio effoeminata*, Proverb. i. c. in-
ertibus viris, iners oratio, den
Vogel erkennet man aus sei-
nem Gesang. Erasmus.

Effoemino as, are, in molliem
muliebrem, atque lasciviam

convertere, weibisch und ge-
machen / ut: *Effoeminarunt au-
tem eum, Junonig, tribuerunt,*
quod nihil eo mollius, h. e. æ-
rem fecerunt velut fæminam,
Junonem appellantes. Cic. 2.
de nat. deor.

b *Fortitudinis quadam præ-
cepta sunt*, ac penè leges, quæ ef-
fæminari virum vetant in do-
lore. Cic. 2. Fin.

Effoetè, Adverb. schwächlich.
Martial.

Effoetus a um, quod jam fæ-
tum edidit, von der Gebart
entburden. Colum.

b *Effoetus*, i. c. emissus, ut:
Postero die cum grex fuerit effo-
tus, hoc modo deponitur, h. e. cum
foetus gregis fuerit absolutus. Co-
lum. 8. c. 12. de Gallinis.

c *Effoeta gallina*, quæ amplius
non parit, eine alte Henne / die
keine Eyer mehr legt. Plin.

d *Effoeta senectus*, i. c. imbe-
cillus. Virgil.

e *Effoetus ager*, & effoetum
solum, i. c. continua fertilitate
lassatum. Serv. 1. Georg.

f *Libidiosa & intemperan-
tia effoetum corpus tra-
dit senectuti*, h. e. laxum, debile,
de senect.

g *Vires effoeta*, i. c. exhaustæ
& est translatio à mulieribus,
quas frequens partus debiles red-
dit. Virg. 5. Æn.

Effor vid, Effari.

Efforo as, are, idem ac perfo-
rare, durchbohren. Colum.
Effractorius ii, m. qui effringit,
Senec.

Effractor oris, m. effractores ple-
runque dicuntur, qui vi fores
parietesve diripiendi expilan-
diq, causa perfringunt. In-
terdum etiam qui, ut de carce-
re effugiant, parietes ejus per-
foliunt. titul. de effract. & ex-
pil. it. l. 3. §. 1. ff. de off. præ-
fat. vigil.

b *Effractores*, alii sunt no-
cturni, & hi atrociores sunt, alii Hipp.

diurni. l. ult. ff. de effract.

Effractura a, f. effringendi actus,
Einbrechung / ut: *Effractura*
plerunq, sunt in insulis hor-
reisq, ubi homines preciosissi-
mam partem fortunarum sua-
rum recondunt. l. 3. ff. de off.
præf. vigil.

Effractus a um, vid. effringo.

Effrænate vel effrenate, Adverb.
audacter, furiosè, wild / kühn /
verwegen. Cic.

Effrenatio onis, f. Frechheit / ut:
Qua effrenatio impotentis a-
nimi. Cic. 5. Philip.

Effrenatus a um, est qui pro
arbitrio nostro regi non potest,
indomitus, princeps, insolens,
unbändig / wild / verwegen /
widerspenstig / ut: *Effrena-
tus animus*. Cic. 7. Verr.

b *Indomita & effrenata cu-
piditates*. Cic. 3. Verr.

c *Homines secundis rebus ef-*

frenati, Leute / die sich wegen
ihres Wohlstandes allzu sehr
überheben. Cic. 1. Off.

Effrenus a um, cui frenum de-
tractum est, ohne Zaum / ut:
Equus effrenus. Liv. 4. U. C.

6 *Amor effrenus*, gar zu
grosse Liebe. Ovid. 6. Metam.

c *Gens effrena*, ein wildes
unbändiges Volk. Virg. 3. Geor.
d *Juventa effrena*, die un-
bändige Juaend. Stat. 1. Achil.

e *Mors effrena*, i. c. violenta,
ein gewaltsamer Tod. Senec.

f *Effrenum præfatum*, i. c. ora-

tio soluta & rhetorica. Stat. 5.
Sylv.

Effrico as, are, est fricando ex-
cutere, heraus tragen / abtra-
gen / ut: *At illis, aut hebeti-
bus & obtusis, aut mala con-
suetudine obsessis, diu rubigo
animorum effricanda*. Senec.

*Effringo is, effregi, effractum, ef-
fringere*, est magno cum im-
petu disrumpere, zerbrechen /
ut: *Effringere foribus cardi-
nes*, die Thür zerbrechen. Am-
phit. 4. 2. 6.

b *Animam effringere*, grau-
sam umbs Leben bringen. Se-
nec. Herc. Oeth.

c *Effringere dicuntur agricu-
la*, cum excitata grandiores gle-
ba franguntur, die Erdfnollen
auf dem Acker zerschlagen.
Varr.

d *Eam urbem*

Asia janua[m] fortē p[er]uiss[et], q[uo]d fuga, der Weg zur Flucht stehet
effracta & r. vulsa, tota p[er]teret. Liv. 4. bell. Pun.
provincia, Vielleicht hatte Mithridates die Gedanken, achabt/
daß dieselbe Stadt der Schlüs-
sel und Paß in Asien sey/ durch
welcher Eroberung das ganze
Land offen liege. Cic. pro Mur.

c Effractus fame, außge-
hungert. Plaut. Capt.

Effrons ontis, o. effrontes dicuntur,
quos nihil p[er]tet, unverschämt.

Effugio is, effugi, effugitum, effu-
gere, est fugiendo declinare,
entfliehen/ut: Effugere pestem
infectam, einem grossen Un-
glück entgehen. I. Catil. VII.

Effugere periculum aliquod
corpore, i. e. evadere vel elabi ex
manibus alicujus, mit der Haut
davon kommen. I. Catil. IX.

b Effugere tempora, ut: Sed
haec oratio magis esset apta ad illa
tempora, quae jam effugisti.
Lib. 6, 13.

c Effugere, est fugiendo eva-
dere, entgehen / ut: Effugere ex
alicujus manibus, einem aus
den Händen entweichen. pro
Leg. Man

d Effugere telis & eruentis
manibus alicujus. pro Mil. VII.

e Effugere alicujus invidiam,
für eines Neid unbeschadet blei-
ben. Corn. 89.

Effugium ii, n. idem ac refu-
gium, eine Aufsucht / ut: re,
weinen. pro Planc.

Habere effugium. Cic. 2 N.D.

b Patet effugium, i. e. via

fuga, der Weg zur Flucht stehet
offen. Liv. 4. bell. Pun.

c Pracludere effugium alicui,
einem den Paß abschneiden.
Lucrer.

Insidere effugia, i. e. loca,
per quae effugere poterant, den
Paß verlegen. Tacit. l. 3.

Effulcio is, ire, idem ac fulci-
re, unterstützen/unterbauen/
empor heben / ut: Arria ef-
fulta montibus. Stat.

Effulgeo es, fulsi, fulsum, efful-
gere, est vehementer fulgere, sehr
glängen/herfür leuchten/ut:
Nisi ex vehemēti Sole, qua-
lis inter graves umbrē nubes
effulget. Liv. 8. bell.

b Omnis Gracia fabulosi-
tas, sicut & literarum claritas,
ex hoc primum sinu effusit.
Phin.

Effundatus a um, e fundo e-
versus.

Effundo is, effudi, effusum, effun-
dere est fundendo in terram
spargere, aufgießen. l. 31. ff.
de his, qui effud.

Effundere sangvinem, Bluts
vergessen. pro Milone.

b Effundere animam, i. e.
mori. l. Aen. 21.

c Effundere iram suam in a-
liquem, seinen Zorn gegen ei-
nen auflassen. Livius.

d Effundere lacrymas, est fle-
re, weinen. pro Planc.

e Effundere, adhibetur ele-
ganter pro omnia dicere, quae
sen-

sentis, ut: Effudi volis omnia,
quae habebam, ich habe alles/
was ich im Sinn hatte / her-
aus gesagt. de Orat.

Testis effudit, quae voluit
omnia. pro Flacc.

f Effundere idem quoque est,
quod dilapidare, verschwenden/
durchbringen/ut: C. Caesar patri-
monium suum effudit, quāquam
non sumus usi eo verbo, quo de-
cinit. Non enim effudit, sed in sa-
lutem Reip. collocavit. in Att.

g Quod adeptus est per se-
culum, idem per luxuriam effundit
atq[ue] consumit. pro S. Rolo. II.

h Effusi sumus cum probro
& dedecore, Kosten/so mit Un-
ehren angewendet und ver-
schwendet werden. pro S. R. XXI.

i Effundere se, est caterva-
tim accurrere, ut: Timore quo-
dam percussa civitas, tota ad te
se cum coniugibus & liberis ef-
fundebat, die ganze Bürger-
schaft lief mit Weib und Kind
dir zu. Cic. ad Brut. 3, 2.

Effudit se in publicum maxi-
ma frequentia mulierum, ein
grosser Hauffe Weiber kamen
auf die Gasse gelauffen. de
Cl. Orat.

k Procella nivem effundit, der
Wind treibt Schnee zuwegen.
Curt. 363.

l Effundere honores in mor-
tuum, einem Verstorbenen die
legte Ehre erweisen. Cic.

m Effundere vim ingentem

celorum in inimicos, eine ungeh-
liche Menge Pfeile auff den
Feind zuschießen. Liv.

n Effundere ac profligare pa-
ditatum, das Fußvolk / (Barb.
rote Infanterie) in die Flucht trei-
ben. Ballust.

Effunditur stomachus in
vomitiones, man bricht oder ü-
bergibt sich/ man speyet. Plin.

Effuse. Adverb. est copiose &
largiter, häufigt/ reichlich/
ut: Large effuse, donare ali-
cui, einen reichlich begaben/
herrlich besaßenden pro S. R.

Effusa animus acuitat, das
Gemäch erfreuet sich mächtig.
Tusc.

Effuse petulans, überaus
müthwillig in Rom.

Effusio onis, f. effundendi est a-
ctio, Aufgießung/ ut: Effusio
aqua. 2 de N. D.

b Effusio animi, est nimis
aperta latetia contestatio, wenn
man seine Freud gar zu sehr se-
hen läßt/ ut: Eodem vino est
effusio animi in latitia, quo in
dolore est contractio. 4. Tusc.

c Effusio, idem quod prodi-
galitas, ut: Effusiones facere, i. e.
per luxuriam effundere, durch

bringen/Schwälgerey treiben.
pro S. R. XLIV.

Effusor oris, m. est qui patrimo-
nium, peculiumve temere &
large expendit, dissipat, der
sein Gütlein verpraßet /
durchbrüget. Spieg.

Effutio is, effutivi, effutitum, effutire, est imprudenter et temere elagvi, aufstlat-schen oder schwagen / verwaschen/plandern/ut. *Mulla effutire*. Lucret.

Ne vos forte imprudentes foris effutiretis. Ter. Phorm.

b Effutire, (inquit No-nius) est eum mendacio dicere.

c Partim ficta aperte, partim effutita temere. Cic. 1. de Div.

Egelidor aris, ari, est gelu dissolvi, aufstauen/vom Frost befreiet werden. Sidonius.

Egelidus a um, quod non est calidum neq, frigidum, lau-licht / ut: Ungebatur sapias, sudabat ad flammam; deinde perfundebatur egelida aqua, vel sole multo tepesfacta. Svet.

Sed gelidum Boream egeli-dumq, Notum. Ovid.

Nunc Ver egelidum, nunc est mollissimus annus. Colum.

b Egelidum Servius pro val-de frigido exposuit. Ut procul egelido secretum flumine vidit Virg. 8. Æn.

Egens entis, o. dicitur, inquit Fe-stus, velut exgens, cui ne gens quidem sit reliqua: Est enim proprie egens, cui desint ne-cessaria ad vivendam, dñff-fig / arm/ut: Egens relicta est misera, ignoratur pater. Ter. Phorm.

b Egens aque est is, qui non satis habet, atq, is, cui nihil

satis potest esse. Aut. ad Herenn.

Egenus a um, idem ac egens, ut: Rerum cunctarum egenus. Sil.

Egeo es, ere, est aliqua re opus habere, bedürffen / ut: Egere aris, Geld bedürffen. Horat.

b Egere est inopem esse, Mangel leiden / ut: Si egebis,

tibi dolebit. pro M. Cael. XIX.

c Egere, est fame affligi, Hun-ger leiden / ut: Quid agitur? egetur acriter. Plaut. 1. Sc. 3, 39.

c Nihil Rege egentius.

d In sua re egentissimus, der für sich auff der Welt nichts hat.

Cic. pro Sext. Rosc. VII.

Egeria a, f. Nympha, cui sacrifi-cabant praenantes, quod eam putabant facile conceptam al-vum egerere. Festus.

Egeries ei, f. idem quod prola-vies extreme mortuum, Unflat/Roth/ut: Cum (bonasus quod drupes) in fugam vertitur, pro-luvie cui ventris finem ege-rit, per longitudinem trium-jugerum, cuius ardor quicquid attigerit, adurit: Ita e-gerie noxia summovet inse-quentes Solin. 796.

Egermino as, are, idem ac ger-minare, herfür grünen/oder sprossen/heraus wachsen/ut: Qua infra trunci caput eger-minaverint. Colum.

Egero is, gessi, gestum, egerere, aufschütten/aufleeren/auf-tragen / ut: Avium primum habetur stercus, quod ex co-lum.

lumbarius egeritur. Col. 1. 2.

b Egerit aquam fons, der Brunnen let Wasser. Plin. ep. 101.

c Dies egeritur quereis es-questu, man bringt den ganzen Tag mit Klagen und Winseln zu. Valer. 8. Argon.

d Egerere pradam ex hostiam rectis, des Feindes Häuser plün-dern. Liv. 6. U. C.

e Egerere iras, den Zorn auflassen. Stat.

f Egerere sermones, pro disponere Senec. epist.

Egeita a, f. Civitas Sicilia, ab Aenea condita, et ab Acestis matre Egesta nominata: Hac nunc Segesta dicitur, propo-sita litera s, ne obsceno appella-retur nomine. Plin. 31. c. 6.

b Egesta, filia Hippota Tro-jani, quam, ne marina bellua ob-perjuria Laomedontis secundum Apollinis responsa traderetur, pa-ter impositam navicula misit, quod fors tulisset, qua tandem ad Siciliam delata, a Crin-so fluvio in canem converso compressa, A-cesten edidisse fingitur Servius 1. 5. Æn.

Egestas atis, f. est indigentia, Mangel / ut: Hac si neq, ego neq, tu fecimus, non servit ege-stas facere nos, haben ich und du dieses nicht gethan / so hat es uns das Armuth ver-boten. Adel. 1, 2, 23.

Quod ut facerem, egestas me impulit, Armuth hat mich

hierzu bracht / ich habe dieses aus Armuth gethan. Phor. 5, 1, 6.

b Egestas indignissima, une-billichs Armuth. pro S. R. VII.

c Facile serie egestatem suam, sein Armuth leichtlich vertragen. pro Sex. Rosc. XLI.

d Vitam in egestate degere. pro S. R. XLVII.

e Redigere aliquem ad ege-statis terminos, einen an Bettel-stab bringen. Asin. 1, 2, 13.

f Quidvis egestas imperat, Armuth nöthiger allerley zu versuchen/worzu bringet einen das Armuth nicht? Asin. 3, 3, 84.

Egestio onis, f. idem atque ege-stus, us, ut: Publicarum opum egestio. Plin. Jun.

Egestosus a um, ab egestate for-matur idem ac egens. Cyprian.

Egestum i, in idem ac finis. Gell.

Egestus a um, heraus getragener / ut: Sed es, si velis scrobibus egestam humum recondere. Colum. 2. c. 2.

Egestus as, m. Ausfleerung/Aufschüttung. Senec. 3. Nat. quaest.

Egnatia a, f. Apulorum urbs, in Ionio pelago, hodie Juvenna-tum. Ptolem.

b Egnatia, Nympha in A-pulia celebrabatur, a qua et lo-ni nomen, ubi deam cultam fuisse, proditum est, in cuius ara li-gnis superpositis extractisq, ignis sua sponte excitari accendique

ab antiquis existimabatur. Plin.
Hec. in Theogn. & Alex. l. 4. c. 7.

Egnatius n. m. Mecennius Romanus quidam fuit, qui uxorem, quod vinum bibisset de dolo, interfecit, quumq; cadis postularetur, à Romulo absolutus est. Plin. 14. c. 19.

Ego, mei vel mis, mihi, me, Pronom. Ich / ut: Semper gravis est inceptio Orationis, (inquit Donatus) quia exordium sumit à Pronomine Ego.

Egomet, idem atque ego ipse, ich selbst / ut: Vidi egomet. Virg. 3. Aen.

b Egomet pro solus, ut: Ibo egomet, comitem mihi pudicitiam duxero. Plaut. Amph.

Egone? interrogative, Ich? ut: Egone debacchatus sum in te? an tu in me? Ter. Adelph.

Egredior eris, gressus sum, egredi, hinaus gehen / ut: Egredior ex castris, Cael. 1. bell. Civ.

b Egredere properè, ne alios corrumpas, packe dich geschwind fort / daß du nicht andere bestechest. Corn. 4. 4.

c E portu egredi, abschiffen / aus den Hafen sich begeben. Cic.

d Extra fines & terminos egredi, item extra cancellos egredi, aus dem Schranken schreiten / über die Schnur hauen. Cic. pro Quir.

e Ipsum egredientem urbe persecuti sumus. Cic. 2. Cat.

f Egredi viginti annos, über

zwanzig Jahr alt seyn. l. ult. ff. de condition.

Egregie, Adv. excellenter, fürtrefflich / außerlesen / außbändig / über die maß / sehr / ut: Egregie fidelis, recht treu. Cic. ad Qu. Fratr.

Egregie aliquem diligere. Cic. 15. ep. 14.

Egregius a um, excellens, quasi ex toto grege electus, inquit Festus, fürtrefflich / außerlesen / ut: Egregius bello vir, ein fürtrefflicher / tapfferer Krieger. Held. Curt. 348. 1851.

b Egregia forma, i. c. elegans, formosa.

c Egregius, minus rectè in Comparativo pro praeclarus & elegantius, live magis egregium, habet Lucretius, ut: Nam nihil egregius quam res discernere a pertas à dubiis.

d Egregia persona, sunt maiores magistratus: Doctores & alii, quibus juris auctoritate dignitas inest. Bartol.

Egressio oris, f. idem atque egressus, ein Aufgang.

b Egressio metallorum, dicitur non solum perpetuus motus eorumdem in fodinis, sed & cum penitus pereunt metalla in iisdem. Nic. Solca.

Egressus us, m. ein Aufgang / ut: Egressus liber. Tacit. l. 5.

Rarus egressus, der selten aufgethet. Tacit. l. 5.

Egressus a um, aufgegangen / ut:

ut: Juvenes nondum scholam egressi. Quint. l. 5.

b Rates egressa, Schiffe / die zu See gelangen. Ovid.

c Virtus egressa modum. Stat. 10. Theb.

Egretus & adgretus, ait Festus, ex Graco sunt ducta, à surgendo & proficiscendo (ex eo enim est, excitare.)

Egula a, f. genus sulphuris, sufficit molliem candoremq; tanis inducens. Plin. 35. c. 15.

Egurgito as, are, significat ex haurire. Plaut. Epid.

Ehem, Interjectio est ejus, qui commotus sit novâ re aliquâ, siehe da? ut: Quis hic loquitur? Ehem, tunc eras hic? Terent. Eun.

Eheu, lamentantis & lacrymantis Interjectio, ach / O weh / ut: Eheu conditionem huius temporis! ach der betrübten und elenden gegenwärtigen Zeit! Cic.

Eho, Intersectio vocantis & quarentis responsum, perinde ac si diceremus, O dic! vel dic mihi! Subauditur enim verbum dic, vel veni, vel aliud simile, ut: Eho, nunquid nam accusat virum?

Eho, tu impudens, hör du unverschämter Gesell. Terent. Andr.

b Eho, conturbata mentis Intersectio, ut: Nonne accedam ad illos? C. Eho & vaso, una accedendi Virg. Ter. Heaut.

c Eho, est principium amadversionem in se poscentis, aut repente cernentis, ut: Eho, Myfis, puer hic unde est? Ter. Andr.

d Eho, Admirantis, ut: Eho an tute intellexisti hoc assimilari? Ter. Andr.

e Eho, Interrogantis, ut: Eho quæso, laudas, qui heros fallunt? Ter. Heaut.

f Eho, ut: Eho, bone vir! Ter. Et. M. vel Etmo, Ejusmodi.

Et, ad. Is, ea, id.

Eja, Adverb. correctionem aliquando notans, Eh / man wolan / ach ja / ut: Eja, haud sic decet, eh / es muß nicht so seyn. Ter. Eun.

b Eja, ut elegans est, ach / wie ist so doch so hübsch. Ter. Heaut.

c Eja, Reprehendentis, ut: Perge tu autem eja superbe inveni? Plaut. Merc.

d Eja, hortantis, ut: Eja vade, dic, nun / wolan sage her. Plaut. Epid.

e Eja autem, Repotentis. Plaut. Amphitr.

Ejaculator oris, m. qui ejaculatur. Veget.

Ejaculatorius a um, ut: Ejaculatoria vasa, (Anatomicis,) quæ & prostrata glandulis appellantur in membro virili. Vesling.

Ejaculor aris, ari, vel Ejaculo as, are, idem quod londe Virg. Ter. Heaut.

Cccc

ge vel eminus jaculari, schies-
sen/heraus schiessen/werffen.
b Species & colores arcus
caelestis in proximos parietes eja-
culatur. Plin.

c Fistulā aquas ejaculari,
sprützen. Ovid.

Ejectamentum i, n. pro excre-
mento maris, was das Meer
aufwirft. Tacit. de moribus
German.

Ejectio onis, f. i. e. exilium, Ver-
stossung/Verjagung/ut: Sed
mortem & ejectionem, quā si-
ge / als werestu nicht von mir
majora timemus, quā multa
vertrieben/ sondern zu den dei-
sunt minora. Cic. ad Att.

Ejectitius a um, quod vel ejicit,
tilin. XI.

vel ejectum est. Plin. II. c. 27.
Ejecto as, are, oft oder viel
aufwerffen / ut: Arenas eje-
ctare. Ovid. 5. Metam.

b Cruorem manantem ex
ore ejectare. Sil. I. 10.

Ejectus a um, aufgeworffen/
ut: Ejecta vocantur fctis, quā
vel levanda navis gratia ma-

ri committuntur, donec fors ea
salvata restituat: Vel quā in-
cendii causa sub dium emit-
tuntur, priori domino, quā ea
abjecit, restituenda, ut quia

nimo ea possidere interim non
destitit, ut vulgaris legibus sub-
tit, ad leg. Rhod. de jactu &
de acquir. rer. domin. constat

b Ejectus pro naufragium
passo, ut: Ejectus ē mari. Ter
Andr.

Ejectus us, m. idem ac ejectio.
Lucret,

Ejero as, are, vide ejuro.

Ejicio is, ejeci, ejectum, ejicere,
est quasi extra jacerē, auß-
werffen/ut: Ejicere foras, für
die Thür werffe. Adelph. I. 2. 9.

b Ejicere aliquem a se ad
alienos, einen von sich aus uns

ter frembde stossen / ut: Exulta-
mpio latrocinio, ut a me non e-

jectus ad alienos, sed invitatus
ad tuos esse videaris, fügele dich

mit deiner gottlosen Rauberey/
stossung/Verjagung/ut: Sed
mortem & ejectionem, quā si-
ge / als werestu nicht von mir

majora timemus, quā multa
vertrieben/ sondern zu den dei-
sunt minora. Cic. ad Att.

nigen eingeladen worden. I. Ca-
tilin. XI.

Ejicere nos magnum fuit, ex-
cludere facile est, schwer ist es

hergangen uns außzustossen /
aber leicht nicht einzulassen.

b Cruorem manantem ex
ore ejectare. Sil. I. 10.

c Ejicere ex animo memoriā
alicujus, est oblivisci, eines ver-
gessen. Liv.

d Ejicere, verbum est ad im-
maturum partum accommoda-
tum: (unde eieci partus pro ab-
acti; Ejectititem & ejectitii, pro
abortivis dicuntur.) I. 27. §. 22.
ad leg. Aquil.

e Ejicimus quēpiam, ante-
quam sit ingressus. Dejicimus
verō jam ingressum, h. e. detur-
bamus. Spieg.

Einatēres, εἰσάτρες, dicuntur
duorum fratrum uxores I. 4.
§. 4. ff. de grad. & affin.

Ejulatio onis, f. ploratus est ni-
mius,

mius, & quasi absq. ratione,
unmäßiges Weinen/ut: E-
julatione haud opus est, oculis
multam miseriam additis.
Captiv. 2. I. 7.

Ejulatus us, m. idem atque eju-
lato, ut: Ingemiscere nonnun-
quam viro concessum est, idg.
raro: ejulatus vero ne mu-
lieri quidem. Cic.

Ejulo as, are, est voce sublata
 flere, quod magis mulierum
est proprium, über laut wei-
nen/sehr heulen/ut: Quinam
homo hic ante ades nostras, e-
julans conqveritur mœrens?
Plaut. Aulul.

Ejuncidus a um, debilis, gracilis,
langvidus & valde jun-
ceus, ut: Ejuncidum sarmentum
propter infirmitatem ste-
rile. Varro.

Vitis ejuncida. Plin. 17. c. 22.

b Mulier ejuncida, est
schwach und frägliches Weib.

Varro 2. c. 10.

Ejuratio onis, f. est renunciatio,
resignatio: Festo notat id, quod
desideratur, non posse praesta
stari, Abtretung dessen / das
man nicht verwalten kan/ut
Ignominiosa consulum ejura-
tio. Valer.

Ejuro as, are, est, quod vulgō
dicitur renunciare, verreden/
verschweren / auffständigen /
ut: Et quasi ejurato magistra
in privatum me facerem.
Plin. epist.

b Ejurare pro eo, quod
Barbare dicitur: Recusare judi-
cem. Cic. 5. Verr.

Ejusdemmodi, cui opponitur
dissimilis, eben also/ derglei-
chen. Cic. 4. Acad.

Ejusmodi delejuscemodi, i. e. tā-
lis, ut: Reliqua sunt ejusmodi,
das andere sind solche Sa-
chen. I. 4. ep. II.

O vitam honestam atque
ejusmodi. pro S. R. XXXII.

Elabor eris, lapsus sum, elabi, est
(ut ait Valla I. 5.) periculum
fugere, entweichen/entgehen/
entweichen / ut: Magno cum
dolore parricidarum elapsus
sum iis. Planc. ad Cic.

b Elabi inter tumultum,
unter währendem Auffruhr ent-
weichen / sich aus dem Staube
machen. Liv.

c Elabendi ansam quærit, er
suchet eine Ausflucht.

d E memoria elabi, verges-
sen werden. Aut. ad Herenn.

e Elabi suspitione. Cic. 3. Verr.

f Ex confessione inscitia sua
non potuit urbanus elabi, er
hat sich höfflicher nicht können
entschuldigen/als daß er seine Un-
wissenheit fürgeschügt. Quint.

Elaboratio onis, f. Aufarbeit-
ung / Bemühung / ut: Ali-
quid sine elaboratione & ope-
ra consumptione in venire. Aut.
ad Herenn.

Elaboratus a um, gemacht / ge-
ar-

arbeitet/zubereitet/ut: Amor
elaboratus. Horat.

Concinnitas elaborata. Cic.
in Orat

Elaboro as, avi, atum, are, Ci-
ceroni est valde laboro, ope-
ram do, ich bemühe mich sehr/
vulgò verò exponitur, auß-
arbeiten/ut: Non tam ut pro-
sim, elaborare soleo, quam ut
ne quid obsum, ich bemühe
mich nicht so eben darum/
daß ich möge Nutz schaffen/
als damit ich nicht schädlich
seyn möge. Orat.

Contende quæso atq; elabo-
ra. Qv. Fr.

b Contentione & dimica-
tione elaborare in re aliqua, in
einer Sach sehr bemühet seyn.
L. 2, 6.

In hoc elaborandum est, ut
Remp. constituas. p Marcell. VII.

Non placere sibi respondit The-
mistocles, quod Aristides cupide
elaborasset, ut præter ceteros ju-
stus appellaretur. Corn. 109.

c Elaborare Plinio est artifi-
cio excolere, ut: Elaborata ars
l. 25. c. 12.

d Elaborari dicitur locus, qui
adificiis ornatur. Plin. epist.

Elacata a, f. vel, ut apud Festum de-
legitur, Elacatena, genus sal-
samenti, quod appellatur vul-
go Malumrea. Colum. 8 c. 17.

Elactesco is, ere, h. e. in albedi-
nem lactis converti, & lacteum
colorem præ se ferre, weiß wie

Milch werden. Plin. 20. c. 21.
ubi quidam legunt lactescere.

Elæmptoria a, f. olet coemendi
cura. l. ult. §. 2. ff. de mun. & hon.

Elæomeli, olet specios, e quodam
arboris caudice manans, mel-
le crassior, sapore dulci, Dio-
scor. 1. c. 22.

Elæones is, m. ἐλαῖωνες, Cura-
tor oleo coemendo. l. fin. ff. de
mun. & hon.

Elæon, ἐλαῖον, oleum, Del.

Elæothelium ii, n. unctiorum,
sumitur & pro loco, ubi uncto-
res corpora ungere solebant post
lavationem.

Elais, fingitur una ex tribus fi-
liabus Anni, quæ quicquid
tangebant, in trititum, vinum
& oleum statim vertebatur,
Cæl. l. 7.

Elamita a, m. Elamita dicti sunt
Persarum Principes, ab Elam
filio Sem, uti ait Josephus.

b Elamita populi sunt ad
sinum Arabicum. Plin. 6. c. 28.

Elangveo es, elangui, elangve-
re, langvore confici, & quo-
dammodo contabescere, ver-
welken / verderben / ver-
schmachten / trachtlos werden.

b Elangvere deliciis. Plin.
Vir. Illustr.

c Elanguit cura hominum,
h. e. segnis & vana fuit. Liv. 3.
bell. Pun.

Elangvesco is, ere, est valde in-
firmum fieri, sehr trachtlos
und schwach werden.

b In quibus eorum omnis
vigor animi, corporisq; elangve-
scit, &, quod Sallustius ait, ef-
feminatur. Gell.

Elape, genus serpentis. Plin. 32.
cap. 5.

Elaphebolia orum, n. ἐλαφεβό-
λια, Festa celebrabantur men-
se Februario ab Atheniensibus.
in quibus cervi Diana Elaphe-
bolia sacrificabantur, unde &
ipse mensis Elaphebolion dictus

Elaphebolion ii, n. ἐλαφεβόλιον,
Mensis nomen apud Græcos, qui
nostro Decembri ferè respondet:
Ita dictus, a cervorum vena-
tione, qui ex consuetudine
Diana eo mense offerebantur,
Gazatamè Februarium vertit.

Elaphoboscon i, n. herba, ἐλαφό-
σκοπον. Plin. 22. c. 22. Gratia
Dei, quibusdam dicitur, alius
Pastinaca latifolia sativa.

Elaphoselinum i, n. herba, dici-
tur & Petroselinum monta-
num, apium montanum, vel
polycreston, Berg-Peterlein/
Berg-Eppich/Hirsch-Peter-
lein / wilde Petersilien. Bau-
hin. & Pancov.

Elaphus, ἐλαφός, Placenta ge-
nus erat in Elaphebolis con-
fici solitum ex sesamo & fari-
na flore. Cæl. 9. c. 10.

Elapido as, are, lapidibus pur-
gare terram, vel lapides amo-
vere, die Steine aus dem We-
ge räumen. Plin. 17. c. 47.

Elapinasta, ἐλαπινάστης, (con-

vivator,) Jupiter solebatur à
Græcis, hoc est, convales-
cere & dapalis. ἐλατιον enim ma-
gnificum & splendidum con-
vivi apparatus significat, ut
est apud Athenæum, Eusta-
thium & alios.

Elargior iris, elargitus sum, elar-
giri est idem, quod largiri,
schenken / ut: Elargiri patria
carisq; propinquis. Persl.

Elassesco is, ere, est lassitudine
deficere, müde oder matt wer-
den / ut: In arboribus tamen
nimia germinatio lassescit.
Plin. 16. c. 25.

Elatè, Adverb. prætigi / hoch-
trabend / ut: Elatè dicere, (h. e.
graviter, &, quod Virgilius
vocat, alto Cothurno.) Cic.
Orat.

Elate es, f. genus palma. Plin.
l. 23. c. 5.

Elaterium ii, n. ἐλατήριον, suc-
cus est amarus, ex fructu cu-
cumeris asinini expressus & in-
spissatus, Esels-Kärs-Safft.
Schröd.

Elatine, herba, vid. hedera ter-
restris.

Elatinus a um, abiegnus. Mart.
Elatio onis, f. Erhebung / elatio
animi, i. e. nimia læticia, grof-
se Freude. Cic.

b Elatio atq; altitudo o-
rationis alicujus. Cic. decl. Or.
Elatites a, f. lapis ex genere ha-
matitarum. Boët de Boot.

Cccc 3 Ela-

Elatro as, are, heraus schreyen oder bellen. Horatius.

Elatus a um, excelsus, eminens, ut: Opibus elatus, einer der auff Reichthumb trocket. Cornel. 41. 210.

b Victoriâ elatus, der sich des Siegs überhebet und stolz wird. Corn. 118, 164.

c Elatus se gerere, noch hoffärtiger werden. Corn. 122.

Elaudo as, are, plus est quam laudare. Festus.

Elavo as, (& antiquè elavis,) elavare, vel elavere, idem Electariû ii, n. vid. Electuarium, quod lavare, vel perfectè lavare, rein waschen/säubern/ ut: Cum oliva elota fuerit. Colum. 12. c. 50.

b Elavare se bonis, est se denudare, spoliare, exhaustire. Plaut. Asin.

Elea a, f. ἡλέα, Civitas est Lucania, à Phocensibus condita, Parmenidis & Zenonis Pythagoricorum patria, qui ab ea Eleatae dicuntur. Romani primum Heliam, deinde Veliam vocavere. Strab. l. 6.

Elea a, f. ἡλέα, Diana fuit cognominata, cujus templum situm est circa Helos, Aloriorum dignitatem Ecclesia vacantem, sive paludem Arcadiae subiectum. Nam Arcades ejus sacerdotium gerebant. Strab. l. 8.

Eleagnon, vid. Agnus castus.

Eleatae arum, Populi Lucaniae Eleam urbes incolentes. vid. Elea.

Eleaticus a um, ad Eleam spe-

ctans, ut: Eleatici Philosophi à Parmenide & Zenone nominati, qui tidem & Megarici.

Electri, ἡλεκτροί, servi vocantes convivias, vocatores dicuntur regii, ab ἡλεός ileus, mensa coquinaria. Cal. l. 2. c. 2. & 25. c. 24.

Elecebra, ut: Elecebra argentaria dicta sunt ab antiquis meretrices, teste Festo, ab eliciendo argento. Locus est apud Plautum in Men. Ubi nunc legitur illecebre argentaria.

Electicum i, a, attrahens medicamentum, anziehende Arzney. Schröd. Forte legendum electicum, Gr. ἡλεκτικός, vim attrahendi habens.

Electè, Adverb. benè, scitè, ut: Electè dirigere. Cic. de Invent.

Electio onis, f. Wahl / Erwehlung / Erstesung / Außerlesung / ut: Id autem est iudicium electioq. verborum. Cic. 4. de fin.

b Electio, in sacris idem notat ac praedestinatio. Compend. Theol.

c Electio est idonea persona ad dignitatem Ecclesia vacantem, sive lènnis evocatio. Scharid.

d Electio Politicis est ordinarius imperium demandandi modus, per quem magistratus rectè & risè à subditis eligitur, & spreto natalium jure, suffragiis designatur.

c Ele-

c Electio est voti vel liberi in & jurisjurandi necessitate, con- quamcunq. personam, ad ob- venire in unum, & Regem Ro- nendum imperium, idoneam; vel manorum in Imperatorem promo- restricti, qua certis circumdata vendum eligere, obstringuntur. limitibus, atq. ita successione qua- Aur. Bull. tit. 1. & 2. si temperata. Ita hodie in Impe- Electoralis e, c. ut: Electorale col- legium, die Churfürstl. Versammlung. qui postea in Imperatorem eve- Electoratus us, m. das Chur- bendus, eligitur. fürstenthumb / ut: Electora- tus Saxonicus.

f Electio Ethicis est rerum consultativa appetitio, dicitur Electra a, f. Hesiode nympha est, etiam praelectio, ἡλεκτροί.

g Electiones Astronomis dicuntur prognostica; quibus tempora, certis actionibus convenientia, indicantur, ut quando sit instituenda phlebotomia, scarificatio, balnea, ablactationes, satio- nes, lignorum sectiones, medica- menta.

Electivus a um, ad electionem spectans, sive eandem operans, ut: Virtus est habitus electi- vus. Ethic. Marg. Phil.

b Electiva Oeconomica, vide Electio g. Electo as, are, idem ac elicere. Festus.

Electo oris, m. qui eligit, ein Erwehler / ut: Postremo in eo vim artificii consumant, ut ipsi ab aliis potius eligendi, quam aliorum boni electores existimantur. Aut. ad Herenn.

b Elector hodiè præcipue dignitatis nomen, dicitur & Septemvir, ein Churfürst. Electo- res enim vacante Imperio, officii

jurisjurandi necessitate, con- quamcunq. personam, ad ob- venire in unum, & Regem Ro- nendum imperium, idoneam; vel manorum in Imperatorem promo- restricti, qua certis circumdata vendum eligere, obstringuntur. limitibus, atq. ita successione qua- Aur. Bull. tit. 1. & 2. si temperata. Ita hodie in Impe- Electoralis e, c. ut: Electorale col- legium, die Churfürstl. Versammlung. qui postea in Imperatorem eve- Electoratus us, m. das Chur- bendus, eligitur. fürstenthumb / ut: Electora- tus Saxonicus.

f Electio Ethicis est rerum consultativa appetitio, dicitur Electra a, f. Hesiode nympha est, etiam praelectio, ἡλεκτροί.

g Electiones Astronomis dicuntur prognostica; quibus tempora, certis actionibus convenientia, indicantur, ut quando sit instituenda phlebotomia, scarificatio, balnea, ablactationes, satio- nes, lignorum sectiones, medica- menta.

Electivus a um, ad electionem spectans, sive eandem operans, ut: Virtus est habitus electi- vus. Ethic. Marg. Phil.

b Electiva Oeconomica, vide Electio g.

Electo as, are, idem ac elicere. Festus.

Electo oris, m. qui eligit, ein Erwehler / ut: Postremo in eo vim artificii consumant, ut ipsi ab aliis potius eligendi, quam aliorum boni electores existimantur. Aut. ad Herenn.

b Elector hodiè præcipue dignitatis nomen, dicitur & Septemvir, ein Churfürst. Electo- res enim vacante Imperio, officii

jurisjurandi necessitate, con- quamcunq. personam, ad ob- venire in unum, & Regem Ro- nendum imperium, idoneam; vel manorum in Imperatorem promo- restricti, qua certis circumdata vendum eligere, obstringuntur. limitibus, atq. ita successione qua- Aur. Bull. tit. 1. & 2. si temperata. Ita hodie in Impe- Electoralis e, c. ut: Electorale col- legium, die Churfürstl. Versammlung. qui postea in Imperatorem eve- Electoratus us, m. das Chur- bendus, eligitur. fürstenthumb / ut: Electora- tus Saxonicus.

f Electio Ethicis est rerum consultativa appetitio, dicitur Electra a, f. Hesiode nympha est, etiam praelectio, ἡλεκτροί.

g Electiones Astronomis dicuntur prognostica; quibus tempora, certis actionibus convenientia, indicantur, ut quando sit instituenda phlebotomia, scarificatio, balnea, ablactationes, satio- nes, lignorum sectiones, medica- menta.

Electivus a um, ad electionem spectans, sive eandem operans, ut: Virtus est habitus electi- vus. Ethic. Marg. Phil.

b Electiva Oeconomica, vide Electio g. Electo as, are, idem ac elicere. Festus.

Electo oris, m. qui eligit, ein Erwehler / ut: Postremo in eo vim artificii consumant, ut ipsi ab aliis potius eligendi, quam aliorum boni electores existimantur. Aut. ad Herenn.

b Elector hodiè præcipue dignitatis nomen, dicitur & Septemvir, ein Churfürst. Electo- res enim vacante Imperio, officii

jurisjurandi necessitate, con- quamcunq. personam, ad ob- venire in unum, & Regem Ro- nendum imperium, idoneam; vel manorum in Imperatorem promo- restricti, qua certis circumdata vendum eligere, obstringuntur. limitibus, atq. ita successione qua- Aur. Bull. tit. 1. & 2. si temperata. Ita hodie in Impe- Electoralis e, c. ut: Electorale col- legium, die Churfürstl. Versammlung. qui postea in Imperatorem eve- Electoratus us, m. das Chur- bendus, eligitur. fürstenthumb / ut: Electora- tus Saxonicus.

f Electio Ethicis est rerum consultativa appetitio, dicitur Electra a, f. Hesiode nympha est, etiam praelectio, ἡλεκτροί.

g Electiones Astronomis dicuntur prognostica; quibus tempora, certis actionibus convenientia, indicantur, ut quando sit instituenda phlebotomia, scarificatio, balnea, ablactationes, satio- nes, lignorum sectiones, medica- menta.

Electivus a um, ad electionem spectans, sive eandem operans, ut: Virtus est habitus electi- vus. Ethic. Marg. Phil.

b Electiva Oeconomica, vide Electio g.

Electo as, are, idem ac elicere. Festus.

Electo oris, m. qui eligit, ein Erwehler / ut: Postremo in eo vim artificii consumant, ut ipsi ab aliis potius eligendi, quam aliorum boni electores existimantur. Aut. ad Herenn.

b Elector hodiè præcipue dignitatis nomen, dicitur & Septemvir, ein Churfürst. Electo- res enim vacante Imperio, officii

jurisjurandi necessitate, con- quamcunq. personam, ad ob- venire in unum, & Regem Ro- nendum imperium, idoneam; vel manorum in Imperatorem promo- restricti, qua certis circumdata vendum eligere, obstringuntur. limitibus, atq. ita successione qua- Aur. Bull. tit. 1. & 2. si temperata. Ita hodie in Impe- Electoralis e, c. ut: Electorale col- legium, die Churfürstl. Versammlung. qui postea in Imperatorem eve- Electoratus us, m. das Chur- bendus, eligitur. fürstenthumb / ut: Electora- tus Saxonicus.

quinta argenti portio commista
est. Rheinish Gold. Plin. l. 33.
c. 4. l. 4. ff. deleg. l.

c Electrum vocat Nic. Solea
in metallurgia, metallum, quod
colorem nativum perdidit, sic da-
tur nominum aurum album,
ab deperditum colorem.

d Electrum penes Theophra-
stum, est mixtura composita me-
talli ex omnibus juxta Planeta-
rum observationum conjunctiones, in
unicum metallicum corpus con-
flatis & colligatis. Fertur ex
simili rite confusio compositoque
metallo, scyphus gustatorius sa-
brefactus, toxicum nullum ad-
mittere, quod si forte injiciatur,
ebullire, quicquid liquoris eo con-
tinetur, edito strepitu maxime
perceptibili, ac si nitrum in pru-
nas conjiceretur.

c De Electro perficiendo plura
habet Burgravius in Achille re-
divivo.

f Electrum Paracelsi idem ac
Elixir solare antimonii. Schröd.

g Electro lucidior, Proverb.
de re magnopere dilucida, aut de
forma supra modum nitida.

Electuarifare, Pharmacopoei
est electuarium facere, Satt-
wergen zubereiten. Schröd.

Electuarium ii, n. est medica-
mentum syrupo & eclegmate
crassius, constans ex medica-
mentis durioribus pulverisa-
tis, melli, syrupo, saccharo sy-
rupisato, vel alii alicui con-

venienti liquori melligineo (id
est mellis consistencia,) accura-
te mixtus, ein Sattwerge.
Schröd.

b Electuariorum descri-
ptiones varia habentur in Schröd.
Pharmacop. & Dispensator.

Electus a um, auferlesen / ero-
wehlet / ertieset / auferföh-
ren / ut: Electus Romanorum
Imperator, der erwählte Rö-
mische Keyser.

b Electis verbis dictata res.
Cic. l. de Fin.

c Electus, i. e. excerptus, ut:
Electi loci ex historis & oratio-
nibus. Quintil. l. 2. c. 7.

d Electissimi viri civita-
tis, die furnembsten Bürger.
Cic. pro Quint.

e Electi, pro piis in facris,
ut: Multi sunt vocati, pauci
electi.

Electus us, m. idem ac electio,
ut: In necis electu, parva su-
tura mora est, das wird eine
kleine Galgenfrist seyn / weß
man wehlen sol / welches To-
des man zu sterben begehrt.
Ovid.

Electon onis, Polypi genus. Carl.
l. 13. c. 23.

Eleemosyna a, f. ἐλεημοσύνη
beneficium ex misericordia,
pauperibus praeistum, was
man umb Gottes Willen
gibt / Almosen.

Elegans antis, o. idem ac orna-
tus, cultus, politus, hübsch /
fein /

fein / schön / ut: Elegans ora-
tio, ein schöne zierliche Rede.

b Elegans, non magnifi-
cus, reinlich / nicht prächtig
Corn. 805.

c Pueri ex elegantissimis fa-
miliis lecti. Cic. pro Rose.

d Elegantem Regem narras,
i. e. quæ ipse sciat eligere, aut ipse
se eligendus. Donat. in Ter. Eun.
cap. 36.

c Elegans formam spectan-
tor, notat eum, qui est cunctan-
tis & fastidiosi iudicii, cui non
facile quid placet. Donat. in
Ter. Eunuch.

f Elegans homo, (inquit
Gell. l. 1. c. 2.) non dicebatur
cum laude, sed id fere verbum
ad atatem M. Catonis, vitæ non
laudis fuit.

Eleganter, Adverb. politè, zier-
lich / schön / fein / hübsch / ut:
Eleganter disputare. Cic. 4. Ac.

b Eleganter acta vita.
Iiv. 5. bell. Mac.

c Eleganter acceptus, h. e.
lautè & opiparè. Cic. ad Att.

Elegantia a, f. cultus & orna-
tus, Schönheit / Zierlichkeit /
ut: Elegantia & munditia.
Cic. in Orat.

b Elegantia, apud Rheto-
res est Zierlichkeit zu reden. Cic.
de Orat.

c Morum elegantia, höf-
liche Sitten Tacit.

Elegia a, f. vel elegia, ἐλεγεία
vel ἐλεγείον, mastum poema,
miserabilis vel misera Ne-

nia, ein Trauer Gedicht.
Ovidius.

b Blanda pharetratos ele-
gia capiat amores. idem.

c Elegia, arundo vocatur
obliqua, non in excelsum na-
scens, sed juxta terram fruticis
modo se spargens, soarissima in
steneritate animalibus. Plin. l. 16.
cap. 36.

Elegia orum, n. pro carminibus
elegis. Plaut. Merc.

Elegiacus a um, ad Elegiana
spectans, ut Elegiacum carmen.
Elegidium ii, n. Diminut. ut:
Non si quæ elegidia crudi di-
ctarunt proceres. Pers. Sat.

Elegiographus i, m. elegiarum
scriptor, qui scilicet poemata
conscribit alternis versibus,
hexametris & pentametris,
quo in genere poematis pri-
mum palmam apud Græcos
meritus est Callimachus apud
Latinos Ovidius.

Elegus a um, idem ac elegiacus,
ut: Elegus versus. Horat.

Componere elegos. Ovid. 3.
amor.

Elei orum, m. ἑλεῖοι, Populi ab
Elide dicti in Peloponneso cla-
rissimi, propterea delubrum Jo-
vis Olympi, ludosq; Olympi-
cos, quorum praefecturam Elei
habuerunt. Unde elei equi,
& eleus carcer saepe legun-
tur. Strabo.

Eleleis idis, f. mulier bacchant,
Cecce s qua

qua & Thyas & Menas dicitur. Ovid.

Eleleus ii, m. unum ex Bacche nominibus. Ovid.

b Eleleus dicitur à Macrobio quodq. Apoll. l. i. Saturn. cap. 17.

Eleliphacum i, n. herba, vid. Salvia.

Elementarius a um, quod ad elementa spectat, ut: Elementarius ignis.

b Elementaria litera pro literis Alphabets, das A b c. Jul. Capitul.

c Elementarius senex, qui adhuc in primis elementis instruitur. Senec.

Elementum i, n. est corpus simplex, in quod alia corpora mixta resolvuntur, ein Element. Phys.

b Elementa sunt quatuor e.g. sit Thesis: Diabolum credere, Ignis, aer, aqua & terra. Plin.

c Elementa dicuntur, ut quibusdam placet, ab alendo. Alii Pontificii, ut, quando nos dici quasi elementa dici volunt, edimus, S. Scripturam perspicuam quod ex ipsis cetera originem su esse in iis, quae ad salutem pertinent, initia videlicet & fundamenta creaturarum. Alii elementa per i lueram, quasi fabrica ad salutem non spectant, quod elementa, ex eo, quod est elimo, eliminata, quod ex iis fabricata sunt omnia. Plin.

d Elementa literarum nota, das A b c. Cic.

e Elementa loquendi, der Anfang zu reden. Cic.

f Elementa Euclidis, i. c. fun-

damenta Geometrica Euclidis, g Elementa (Logici) sum Termini Propositionum.

Elemi gummi, vel Elemii, Helenii, Resina est, seu lacryma pelucida albicans, cum flavii particulis intermixta, in massam redacta, suavem accensam halans suffitum. Asportatur ex Aethiopia, ubi stillat ex arbore, quam oleam nonnulli volunt, (quod negat Matthiol.) alii Cedrum Schröd.

Elenchus i, m. ελεγχος, unionis genus, fastigiata longitudinis, eine Art Perlen. Plin. l. 33. §. 8. ff. de aur & arg leg. b Elenchus, idem ac comprehensio, ein Inhalt.

c Ignoratio Elenchi, Logici seu proprietates contradictionis, Ignis, aer, aqua & terra. Plin.

(fide scilicet non salvifica, sed historica.) Hanc sapientius committunt busdam placet, ab alendo. Alii Pontificii, ut, quando nos dici quasi elementa dici volunt, edimus, S. Scripturam perspicuam quod ex ipsis cetera originem su esse in iis, quae ad salutem pertinent, initia videlicet & fundamenta creaturarum. Alii elementa per i lueram, quasi fabrica ad salutem non spectant, quod elementa, ex eo, quod est elimo, eliminata, quod ex iis fabricata sunt omnia. Plin.

d Elenchus, idem ac Index libri, δὲ τὸ εἰλέγειν, quod significat arguere ac patefacere, quod solent indices.

Elencticus a um, unde elenctici libri sunt sermones, ad convinguendos eos, qui contra disputant.

tant, compositi. Quint. 2. c. 6. Elenium ii, n. herba, vide Helenium.

Eleo es, evi, etum, elere, maculare. Nonius.

Eleosaccharum i, n. est oleum destillatum cum saccharo mixtum. Schröd.

Eleoselinum i, n. herba, vid. Apium.

Elepha & poculi species. Cael. 27. c. cod.

Elephantia & vel

Elephantiasis is, f. quae & Leontiasis, & Satyriasis, item lepra dicitur; estque tumor totius corporis canerosus, ex atro bile, venenata qualitate infecta, & in totum corporis habitum effusa, exortus, der Aufsatz/Malazey. Jonst

b Elephantiasis Arabum, est tumor pedum, à sanguine melancholico, pituitoso, & varicibus exortus, ibid.

Elephantiacus a um, aufsatzig/ut: Elephantiaci contagio. Firmic.

Elephanticus i, m. qui elephantia laborat, ein Aufsätziger. Firmic.

Elephantinus a um, ut: Pellis elephantina.

b Elephantinum emplastrum, sic dicitur, quod sit per candidum. Cels. 5. c. 19.

c Elephantini libri triginta quinq. numero erant, in quibus tribuum & tribulium contine-

bantur nomina. Scribit tamen in Tacito Flavius Vopiscus, in libris hoc genus solita perscribi Senatusconsulta, quae ad Principem pertinerent. Ex amplitudinis autem ratione ab Elephante hoc nomen sortiti sunt. Cael. 21. c. 22.

Elephantistes & m. ελεφαντιστής, Aristoteli Elephantorum moderator, quem Plutarchus Elephantarchen vocat. Cael. 13. 18.

Elephantophagi, ελεφαντοφάγοι, Asia populi, elephantorum venationem exercentes. Strab.

Elephas antis, Arabia mons, in mare prominens, propè Daphnum portum & fluvialem regionem, quae Apollinis dicitur. Strab. 16.

b Elephas antis, m. maximum animalium terrestrium, ein Elephant. Plin. 8. c. 1. l. 2. ff. ad leg. Aquil.

Elephanto belluarum nulla prudentior. Cic. 1. de N. D.

Elephanti juxta sensum humanum intellectum habent, memoria pollent, siderum servant disciplinam. Solin. 525.

c Elephanti celerius pariunt, Proverb. cum cunctationem immodicam & quorundam nimis lenta molimina indicare volu-

mus. Erasim. d Elephanti cuticem conferre, Proverb. cum minima com-

c Nihil ab Elephante differens, i. c. magnus & stupidus est, so

groß

groß du bist / so ungeschickt bist citur altitudo stellarum ab Horizonte. ibid.

f Elephantem ex Musca facere, Proverb. i. e. Res exiguas veridiana, quando stella attingit merbis attollere atq. amplificare, eine ridianam lineam.

Sache größer machen / als sie ist / weißlich auffschneiden. ibid.

g Elephantus non capit mutem, conveniens semper cum Latrem, Proverb. i. e. Generosus & titudine loci, qua est arcus me-excelsus animus negligit prada ridiani inter punctum verticis & viles ac lucellam minuta. Vir egre-gie datus non insectatur minu-tulos istos literarum simios; Ho-mo prapotens non offenditur in-juria tenuium. ibid.

h Elephantus Indicus haud curat culicem, Prov. quoties signi-ficabimus, excelsis animis leves & vulgares injurias esse negligendas. ibid.

i Elephantum sub ala citius celes. Proverb. de iis, qui dissimu-lari nullo pacto possunt, quin no-tis aliquibus prodant animi mor-bum. ibid.

k Elephantus quandoq. prodit Ebore sive Elephantis dente ponitur, ut: Elephantus candens. Vir-gil. 6. Aen.

Elevatio onis, f. est extenuatio. Lib 5. ep. 14.

Geringschätzung / Nieder-schätzung / ut: Elevatio fidei & testium.

b Elevatio pro exclama-tione, ut: Et illa elevationes v. delictet, O dii boni! Quintil.

c Elevatio, Chymicis, idem ac sublimatio.

d Elevatio, Astronomis di-

c Elevatio maxima est meri-

d Elevatio poli est arcus Me-

ridiani inter polum & Horizon-

tem, conveniens semper cum La-

titudine loci, qua est arcus me-

ridiani inter punctum verticis &

inter Aequatorem interceptio.

Elevatorius a um, quod elevare

solet, ut: Elevatori muscoli

gula sunt, qui alares processus

in faucium tunicam mittunt.

Vesling.

Elevo as, are, est in altum tol-

lere, in die Höhe heben / ut:

Cape lapidem hunc atq. in al-

tum eleva. Plaut.

b Elevare interdum etiam

significat parvipendere, ut: Non

intelligis, duplicari sollicitudines,

quas elevare tua te prudentia

postulabat? weistu nicht/das du

Lib 5. ep. 14.

Suspiciones & offensiones in-

amicitia tum evitare, tum eleva-

re, tum ferre sapientis est, es ste-

bet einem Verständigen zu den

Argwohn und Beleidigung in

der Freundschaft theils zu mei-

den / theils gering zu achten /

theils auch zu vertragen. de Am.

Quod est ab adversario obje-

ctum,

etum, lepore magis elevandum, quam contentione frangendum videtur. de Orat.

c Elevare alicujus famam,

einen schimpflich halten. Tacit.

d Elevare pro minuire, ut:

Elevare sevitiam. Tacit. l. 4.

Elevinia orum, erant sacra apud

Athenienses, in honorem Cere-

ris nobilissima. August. l. 7. de

Civ. Dei:

Elevsis & Elevsin, civitas in At-

tica Provincia, non longe ab

Athenis, in qua mystica Cere-

ris celebrabantur, a qua tota

provincia Elevsina dicta est.

Strab. l. 9. hinc:

Elevsinus a um, ut: Elevsina

mater, Ceres. Virg.

Elevtherius a um, elevθεριος,

liberalis, ingenuus, servator

liberatorq. ut: Elevtheria li-

bertas.

b Elevtheriaorum, liber-

tatis solennia. Plaut. Pers.

c Elevtherius Jupiter, elevθερι-

ος, tum liberator, tum li-

bertatis autor, ideo vocatus est,

quod Athenienses a Medicis libe-

ravit. A Syracusis etiam cultus

fuit, & a Tarentinis, & a Pla-

taensibus, & in Cariis. Hyper-

ides Orator inquit: O viri judi-

ces! hac quidem Jovis appella-

tio facta est, ut Elevtherius vo-

cetur, propter quod elevθεριος, i. e.

libert. porticum construxere pro-

pinguam. Et certe Plato in Thea-

ge, Athenis Elevtheriis Jovis forschent. Liv.

porticum fuisse ostendit. For. R.

Elevtho, elevθος, Dea, quae par-

turientib. assistere fingebatur.

ibid.

Elicio is, elicui, elicium, elicere,

est educere, extrahere, heraus

ziehen/locken/ut: Domo ali-

quem elicere, einen aus dem

Hause locken. Horat.

Metu aut spe elicere vocem,

durch Dräuen od. Hoffnung et

was aus einem locken. Curt. 512.

b Elicere ignem conflictu

& ignis lapidum. Feuer auff

schlagen. Cic.

c Elicere, pro fodere, ut:

Elicere fontem, einen Brunn

graben oder machen. Plin. Jun.

Ex terra cavernis ferrum

elicere, aus den Schächten der

Bergwerke Eisenstein gewin-

nen oder graben. Cic. 2. N. D.

d Elicere favorem, Gunst

erlangen. Tacit.

e Elicere iras, zu Zorn bewe-

gen. Sil.

f Elicere lacrymas, weinend

machen. Plaut.

g Elicere sudore, den Schweiß

treiben/schweißend machen. Plin.

h Elicere alvum, zu Stuhl

treiben / Stuhlgang erregen.

Plin.

i Elicere literas ab aliquo,

Brieffe von eine zuwegen brin-

gen. Cic.

k Elicere arcana alicujus, et

nes Heimlichkeit aufholen / er-

ge, Athenis Elevtheriis Jovis forschent. Liv.

1 *Elicere ad pugnam*, vor die Klinge fordern. Liv.

m *Sanguinem elicit acrius emungens*, wer sich zu hart schneuzet / zwinget Blut heraus. Cic.

Elicitus a um, est, quod productum est ab agente.

b *Elicius appetitus*, Ethicis dicitur, quo ferimur in bonum prius cognitum: opponiturque appetitui innato.

c *Elicita actiones voluntatis*, opponantur imperatis actionibus. Illa enim proficiuntur a libera voluntate, per se aliquid appetente aut averfante. Ha pro-
veniant a voluntate, quatenus locomotiva & membris imperat atque affectibus.

Elicius a um, ut: Jupiter elicius, veter. jur. enucleando.

ab eliciendis & evocandis fulminibus. Ovid. 3. Fast.

Elido is, lisi, lisum, elidere, effringere, ledere, zerbrechen / zerschlagen / zerschmettern / ut: Hercle tuum jam elidam caput Plaut.

b *Elidere ignem ex silice*, Feuer aufschlagen. Plin.

c *Elidere herbas*, i. e. comminuere, tundere. Varr. 1. de re rust.

d *Elidere*, pro tollere, ut: Prius pactum per posterius elidetur. 1. 27. §. 2. ff. de pactis.

e *Elidere omnes virtutis nervos*, alle Macht und Stärke der Tugend schwächen und zunichte machen. Cic. 2. Tuscul.

f *Elidere alicui oculos*, einem die Augen auftragen. Plaut. Rud.

g *Elidere sonum*, tönen machen. Plin.

Eligo is, elegi, electum, eligere, erwählen / erkiesen / ut: Eligere commodissimum quodque, das beste erwählen. Cic. 2. de Inv.

Eliminō as, are, ejicere, & vel: ut extra limen trudere, zum Hause hinaus stossen. Non.

b *Eliminare*, i. e. effutire, aufblasen / austragen / verwaschen. Horat.

Elimo as, are, abseilen / ut: Elimata scobs. Plin.

b *Elimare*, pro expolire, aufpoliren / aufbuzen.

c *Elimatum*, i. e. perfectum & enucleatum. 1. 2. §. 11. C. de

Commodius aliquid eliminare, etwas besser erklären. Quint. 1. 2. c. 8.

Elimos, Tibia genus buxeum. Cael. 9. c. 7.

Elingvis e, c. das keine Zunge hat. Festus.

b *Elingvis*, pro muto, stumm / sprachlos / ut: Convicit & elingvem reddidit, er hat ihn

eingetrieben / daß er kein Wort mehr sagen können.

c *Elingvem curiam* & tripodam, profeximus, wir haben

den Rath ganz verzagt und sprachlos gesehen. Plin. epist.

Elingvo as, are, lingvam amputare,

zare, die Zunge abschneiden. Plaut. Aul.

Eliqva men inis, n. quod eliqvatum est ex re aliqua, ut carne aut piscibus: id autem vulgus vocat Salmuriam vel muriam. Colum.

Eliquesco is, ere, liquidum fieri sive liquescere, weich machen / zerschmelzen. Varr.

Eliqvo as, are, liquidum facere, quod & colligare dicitur, zerschmelzen / weich machen.

b *Eliquare*, ad liquidum purgare, läutern / klar machen / ut: Cum saepius eam in alia vasatransfuderint & eliquaverint. Colum. 12. c. 12.

Elisidis, f. Urbs Peloponnesi. Cic. 1. Div.

b *Elis*, Achaia urbs, ubi currule certamen exercebatur in honorem Jovis Olympici. Plin. 1. 4. c. 5. hinc:

Eliades egra, ut: Eliadum palmas, Epiros egrarum, i. e. Epirus creat optimas egvas, quae apud Elidem palmas merentur in certamine. Serv. 1. Geor.

Elisa a, f. nomen fuit Didonis. Nam Dido lingua Phoenicum virago exponitur, quod virile aliquid fecerit. Cum enim

Jarbas Libya Rex eam vellet uxorem ducere, illa vero negaret, Carthagini bellum intulit. Cujus timore cum cogeretur a civibus, petiit ut ante placaret manes mariti:

& ex adificata pyra se in ignem precipitavit. Serv. 4. Aen.

Eliseus a um, ab Elisa dictum, identae Carthaginiensis. Sil.

Elisio onis, f. Poësis est, quando Vocalis, vel etiam litera m, sequente Vocali, eliditur.

b *Elisio Physicis* est motus localis, quo truditur seu pellitur res vi pulsionis.

Elix icis, m. sulcus agrarius, qui in segetibus fit, eine Wasserfurche. Colum.

Elixo as, are, aqua coquere, siededen / kochen. Valla.

Elixus a um, aqua coctum, gesotten / gekocht / ut: Caro elixa. Plaut. Horat.

b *Elix calcei*, i. e. madefacti. Varro.

Elixir, vel elyxiurium ii, n. Medicis est liquor spirituosus, sacculatibus praeclentibus, mediante infusione impragnatus.

Hinc convenit ut plurimum cum Tincturis, c. g. Elixir proprietatis, &c. Schrod. 1. 2. §. 2.

Elleborine as, f. herba similis Elleboro albo. Dicitur & Epipatis. Plin. 1. 7. c. 9. it. Matth.

Elleborium ii, n. vini sacchari genus. Plin. 1. 14. c. 16.

Elleborum i, n. vel Elleborus i, m. aut Helleborus, Niesewurz / ut: Elleborus niger, schwarze Niesewurz oder Christwurz / (wird also genennet / weil sie im Christmonat zu blühen pfleget.) hu-

huius duplicem speciem habet Matthiolus.

b Elleborus albus, wetste Nießwurß. Matth.

c Elleborum bibe, Proverb. in eum, qui parum animo constat, aut insanientem. Erasim.

d Elleborum inter steminea ornamenta reponit Jul. Pol. lux l. 7. c. 9.

Ellipsis is, f. *ἔλλειψις*, defectus semper opponitur hyperbole, excessui & exsuperantia.

b Ellipsis Grammaticis est, cum vox omittitur, cui opponitur Pleonasmus.

c Ellipsis, Oratoribus est, cum quod subicitur ad *ἄλλο* commo- vendum.

d Ellipsis Ethicis est, cum vitium committitur in defectu.

e Ellipsis Geometris est, lineae curva in transversa con- cylindri sectione, quae nec basiniarium ad inventionem accom- tangit nec verticem.

Ellobia, *ἐλλόβια*, genus inaurium, à fibris aurium, quas Graeci *λόβες* vocant. Poll. 5. c. 16.

Elhum, Adverb. pro ecce illum, siene jhn. Valla.

Ellychnium *ἔλλυχνιον*, dicitur funiculus ille papyraceus sive sparteus canabinus ve, aut stupeus, qui stans oleo perurit, ein Doch. Plin.

Elmus, Elminthes, *ἐλμινθες*, vermes ex genere lumbricorum Galen.

Eloco, Adv. antiquum pro illico.

Eloco *as, are, loco movere*, sive sedibus pellere, ut: *Quam cara diis immortalibus esset, docuit, quod est visita, quod elocata, quod servata.* Cic. pro Flacc. (de Judaeorum gente loquens.)

b Elocare fundum, i. e. fundum alteri committere & locare, ein Gut verheuren / verpachten oder vermieten. Cic. 5. Verr.

c Elocare boves, h. e. alteri locare, ut inde accipiamus lucrum, quemadmodum de equis fieri solet. Col. 1. c. 7.

d Elocare, verdingen / ut: Certum est Manilius Cornutum H. S. CC. elocasse, in eo verbo curandum sese Plin.

Elocutio *oms*, f. Aufrede / Aussprache. Plaut. Milit.

b Elocutio Rhetoribus est, idoneorum verborum & sententiarum ad inventionem accom- modatio. Cic. 1. de Invent.

Elocutrix *icis*, f. ut: Oratoria sic efferatur, ut elocutrix; oratrix, ut elocutrix. Quint. 2. 15. Elogium *ii, n.* testificatio de aliquo, honoris vel vituperationis causa, ein Zeugnis.

b Elogium, testificatio de certo homine, ut de ingrossatione criminum alicujus rei, quae ad magistratam mitti solet. l. 3. ff. de re milit.

c Elogium, oratio de re quapiam datae operae, i. e. ob nulum

lam aliam rem per scripta. l. 38. §. 2 ff. de edil. edict.

d Elogium in malam partem, notatio quaedam, (sic enim notationes censoria dicebantur,) ex heredationis causam perstrin- gens. l. 14. §. 2. ff. de lib. & posth.

e Elogia, testamentis morientium. l. 20. C. de jur. delib. l. 33 & 35. C. de inoff. testam.

f Quid ipsa sepulcrorum monumenta, quid elogia significant, nisi nos futura etiam cogitare? Cic. in Pis.

Elohim, vide Deus.

Elongo *as, are, prolongare*, diff- ferre, prolatare, erlangen / verzoern / aufschieben. Plin.

Elongo sine es, Locus Armenia, ex quo Tigris fluvius oritur. Plin.

Elops, *ἑλως*, piscis apud anti- quos nobilissimus habitus, à nonnullis Acropenser dictus. Plin.

b Elops, nomen proprium est Centauri. Ovid.

Eloquens *entis*, o. beredt / ut: Crassus homo longè eloquen- tissimus. Cic. pro Cecinn.

Eloquens est, qui humilia subtiliter, magna graviter & mediocriter temperate potest dicere. Cic. in Orat.

Eloquentia *a, f.* est scire loquen- di scientia, Beredsamkeit / Tamest probabam ejus elo- quentiam, tamen non pecti- mescebam, ob ich mingstisch

seine Beredsamkeit gefallen liesse / scheuere ich sie doch nicht. pro Cael. XIV.

b Omnes praestare eloquen- tiam, der beredsamste seyn. Cornel. 444.

c Principatum eloquentia sub temporibus tenebat Horiensius, Hortensius war zu seiner Zeit der beste Redner. Corn. 763.

d Eloquentia bracteis depre- hendere, der itherlichen Reden wahrnehmen. Solin. 6.

e Eloquentia Attica, i. e. summa. Erasim.

Eloquium *ii, n.* sermonem aliquando significat, aliquando facundiam, ut: Dulci ac blando eloquio amicam solatus. Plaut.

b Platonis eloquio moni- tus, non nobis solis natos esse. Apul.

c Potentis eloquii virtus. Stat.

Eloquor *eris, elocutus sum, elo- quor, dicere, efferre, reden / sa- gen / erzehlen / ut: Argumen- tum huius eloquor tragedia, ich wil den Inhalt dieser traurigen Geschichte erzeh- len.* Plaut. Amph.

b Eloquar, an sileam & sol- ich reden oder schweigen? Virg.

c Eloqui, quod ad Orata- res spectat, est, ut ait Cicero, ap- ornate, & eleganter dicere. Cic. 1. de Orat.

Elos, *ἑλως*, vitium tunicae, o- Dddd cu-

culi, quæ dicitur Rhagoides
erosione proveniens, aut scissu-
ra ceratoidis: sic cognomina-
tum ἤλας, i. e. clavus, si ob-
durecat calli imagine. Cæl.
l. 12. c. 5.

Elotæ, ἡλωτες sive elotia, ἡλω-
τεῖα, mancipia publica appel-
labant Lacedæmonii, i. e. pu-
blicos ministros, ut sunt appar-
itores, lictores, qui apud The-
salos dicuntur Panestæ. For-
Rom. v. Apoph. Eras. p. m. 49.
Elpénor oris, m. unus è sociis U-
lyssis, quem Circe mutavit in
porcum. Homerus tamen scri-
bit, quod de scalis cadens, in-
terfectus sit.

Eluceo eluxi, ere, est splendere,
Hersfür leuchten/ ut: Circulus
elucet inter flammæ candore
splendidiſſimo. Cic. in Somn.
Scip.

b Elucere est apparere, cla-
rum esse, ut: Amicitia magis elu-
cet inter aquales, unter Gleich-
chen läſſet sich die Freundschaft
mehr sehen de Amic.

Lumen aliquod extinctis ca-
teris elucet, wenn andere Licht-
er ausgehen / leuchtet dieses
auff. lib. 4. ep. 3.

c Spes in pueris elucet, man
siehet bald / was aus Kindern
werden wird / was ein Häcklein
werden wil / krümmt sich bey
Zeit. Quintil.

Elucifico as, are, luce privare,
oculis orbare. Goll.

Eluctor aris, ari, quasi luctando
superiorem esse & vincere, be-
berwinden / obsiegen / ut:
Tenentibusq; cum tot ac tam
valida eluctanda manus essent,
seſe eripuerunt. Liv. 34. bell.
Punic.

b Eluctari per multa im-
pedimenta, durch viel Hinderniſſe
dringen. Senec.

c Vox eluctata furorem est,
nach dem ihm der Zorn vergan-
gen / hat er geredet. Stat. l.
Achil.

Elucubratus a um, bey Licht
verrichtet / ut: Deinceps inde
multa, quas non minus dili-
genter elaboratæ etiam, quam
elucubratæ afferebamus. Cic.
de clar. Orat.

Elucubro as, are, &

Elucubror aris, ari, est vigila-
re, & aliquid ad lucernam
scribere, bey Licht verrich-
ten / ut: Nihil habeo, quod ad
te scribam, quin etiam eam
epistolam, quam eram elucu-
bratus, ad te non dedi. Cic.
ad Attic.

Eludo is, elusi, elusum, eludere,
est deridere, decipere, verspo-
ten / ut: Leviter aliquid elu-
dere. Quint. l. 4. c. 5.

Rempubl. eludere. p. Mil. X.
Quamdiu nos furor iste tuus
eludet? I. Cat. I.

b Eludere alicui, ut: Inge-
nio alicujus eludere, einen vert-
ren/ eines spotten, de Div.

c Elu-

c Eludant licet, quibus for-
te ac temere humanæ negotia
volvi agiq; persuasum est, die
indgens für Spott halten/ wel-
che der Meinung sind / es ge-
schehe alles von ungefehr / was
sich in menschlichen Handlung-
gen zuträgt. Curt. 1062.

c Eludere, i. e. frustrari. l. 30.
ff. de recept. qui arbitr. l. 1. C. de
inoff. donat. l. 6. ff. de poenis.
Elugeo es, eluxi, elutum, elu-
gere, est luctum deponere, die
Trauer abthun / auffhören zu
Elusorius a um, idem ac va-
traren. Liv. 4. bell. Maced.
l. 1. ff. de infamibus.

Eluina a, f. dicta est Ceres, ab
Eluio oppido, vel ab Eluide flu-
vio, ubi colebatur. Juven.
Elumbus a um, & hic & hac
elumbis & hoc elumbe, qui
evulsum habet lumbum, in-
quit Festus: Qui præ lumbi
debilitate sese erigere non pot-
est, tendens lahm.

b Elumbes versus, lahme
und übel lautende Verß.

Eluo is, elui, elutum, eluere, La-
vare, seu lavando purgare,
sive exhaustire, abwaschen /
ausspählen / ausscheuren / ut
Corpus eluere. Ovid ii Metam.

b Animi labe, nec diu
turnitate vanescere, nec mani-
bus ullis elui potest, die Gebre-
chen des Gemüths verlehren

sich weder mit der Zeit / vielwe-
niger können sie mit Händen ab-
volvi agiq; persuasum est, die ge-
waschen werden. Cicin Sallust.
c Curas eluere, sich der Sor-
che der Meinung sind / es ge-
genentschlagen Horat.

d Eluere maculas fætorum
suorum, sanguine sociorum, sei-
gen zuträgt. Curt. 1062.
ne Diebstücke mit seiner Ge-
d Eludere, est finem ludo po-
nere, auffhören zu spielen. Don.
Eluscatio onis, f. est actio ipsa
prevandi altero oculo.

c Eludere, i. e. frustrari. l. 30.
ff. de recept. qui arbitr. l. 1. C. de
inoff. donat. l. 6. ff. de poenis.
Elugeo es, eluxi, elutum, elu-
gere, est luctum deponere, die
Trauer abthun / auffhören zu
Elusorius a um, idem ac va-
traren. Liv. 4. bell. Maced.
l. 1. ff. de infamibus.

Elusio onis, f. idem ac Delusio.
Elusorius a um, idem ac va-
traren. Liv. 4. bell. Maced.
l. 1. ff. de infamibus.

b Elusorium reddi non de-
bet iudicium. l. 75. ff. de judic.

Elutia orum, dicuntur metalla
auraria, in quibus aqua im-
missa elutus sordibus metallum
ostendit. Plin. 34. c. 16.

Eluto as, are, pro exprimere,
probat Calepinus ex 2. Georg.
ubi legitur: Aqua elutabitur
omnis. Alii legunt elucta-
bitur.

Elutrio as, are, est de vase in
vas transferre: quod quidem
& transvasare dicitur Latine,
sed rarius, ablassen / (Bier o-
der Wein) abziehen. Plin.

Eluvies ei, f. vel
Eluvio onis, f. proprie dicitur,
quod expurgatur, præsertim
aquarum fluxu: quamvis &
Dddd 2 al-

alterius humoris dici possit im-
mundities, Cic.

b. Eluvies pro voragine, Elymos, Tibia species, vid. Elimos.
seu terra, ut imbrum exhausta
Curt.

c. Eluvies sive eluvio pro
morbo pestifero omnia corrump-
ente, Cic.

d. Eluviem Plinius accipit
pro egestione sordium ex urbe,
qualis sit per cloacas publicas. l. 2.
cap. 82.

Eluxatus a um, idem ac luxa-
tus, verrendt. Plin.

Eluxurior aris, ari, idem quod
luxuriari, genl auffwachsen/
ut: Quod si pingvi agro va-
lidas vires deposueris, pampi-
nis magis eluxuriabuntur: &
qualemcunq; fructu tulerint,
ad maturitatem non perdu-
cent. Colum.

Elxine vide Helxine.

Elyma, ἐλύμα, nuncupatur, cur
inhareat jugum, sicut Pollux
scribit Heliodi vero interpretes,
EMP. Emptor.

Gyes (inquit) est, quod alio
modo aratrigonatio vocatur.
Elyma est, quod gya insignitur
adaptaturq; in quod vomerem
imittunt, quæ Hymnis
dicitur, cuius summum appel-
latur Nympha. Cæl. 26. c. 5.

Elyma, india populi sunt, ver-
sus Austrum habitantes Plin.
l. 7. c. ult.

b. Elymai lepores, Pollux
vocantur, vulpibus non fere mi-
niores, & nigricantes, corpore ob-

albicante macula. Cæl.
l. 26. c. 30.

Elymus, ἐλύμῳ est, ex legumi-
num genere milio specie simi-
lis, facultate certe pauci nu-
trimenti & exiccatoria. Sicut
quodq; nonnihil ventris fluxus,
cui ipsum etiam milium. Ga-
len. 6 simpl. med.

Elysiun u, n. secundum Poetas
est locus inferorum, voluptati-
bus plenus: ubi dicuntur esse
animæ bonorum. Virg. 5. Æn.
Elysius a um, ad Elysiun spectans,
ut: Campi Elysi, Elysiische
Felder. Virg. 1. Georg.

Elytron, ἐλτρον, Crusta dici-
tur, pennas superveniens, qua-
si vagina inclusas, ut in Scar-
abæis, unde anelytra vocan-
tur, quæ delectas habent pen-
nas, velut apes. Cæl. l. 18. c. 4.

EM. vel EIM. Epusmodi,
E. M. Ex more,
EMP. Emptor.

Emacio as, are, est macie con-
ficere, außmargeln / außsaur-
gen / ut: Emaciata vinea. Col.
l. 2. c. 14.

Emacitas atis, f. facilitas & incli-
natio voluntaria emendi, ut:
Quosdā emacitas in armentis
quosdam exercet in compa-
randis n. ancipus cura; de tuen-
dis nulla cura tangit, etliche
dichten und trachten / wie sie
vtel Vieh an sich erhandelt
mögen / etlichen stehet ihr

Sinn

Sinn dahin / wie sie vtel Ge-
sinde mögen bekommen; aber
wie sie solches erhalten wol-
len / da gedenken sie nicht
dran. Colum.

b. Emacitas (ab Ethicis)
refertur ad profusionem liberali-
tatis oppositum.

Emacror ari, ari, macrum fie-
ri, & macie confici, darre wer-
den / außdorren. Plin. 18. c. 10

Emaculo as, are, maculas au-
ferre, Flecke vertreiben / ut:
Narcissus nigras vitilignes e-
maculat. Plin. 21. c. 19.

Emancipatio onis, f. ex patria
potestate liberatio.

b. Emancipatio, apud ve-
teres similitudinem venditionis
habebat, hoc modo: Naturalis
pater filium suum alii fiduciario
patri mancipabat, h. e. in manum
tradebat: à quo vice mutuā
duos numos quasi in similitudi-
nem precii accipiebat, & iterum
eos fiduciario patri tradebat.
Quod secundo & tertio fiebat co-
ram septem testibus, & tali su-
perstitioso circuitu, filius exibat
patriam potestatem, ibid.

c. Emancipatio etiam pro
abdicatione iustā sumitur. Bald
tit. de adopt.

d. Emancipatio est patria
potestatis relaxatio, utriusq; &
patris & filii interveniente con-
sensu coram iudice. Schard.

Emancipatus a um, i. e. dediti-
tius, ut: Ita senectus nimis ho-

nesta est, si seipsam defendit,
si jus suum retinet, si nonini
emancipata est, si usq; ad ex-
tremum spiritum dominatur
in suos. Cic. Senect.

b. Emancipati, (inquit Fe-
stus) duobus modis intelliguntur,
aut ii, qui patris jure exierunt,
aut ii, qui aliorum sunt domi-
ni: quorum utrumq; sit eman-
cipatione.

Emancipo as, are, sive emancu-
pare, manumittere & libera-
re, proprie de filiis, ut manu-
mittere de servis, l. 1. ff. de con-
dit. cau. dat.

b. Emancipare agrum, est
alienare è mancipio, id est, do-
minio & possessione suā emittere,
& alteri possidendum tradere.
Plin. epist.

c. Emancipo me tibi, i. e.
me tua potestati trado. Plaut.
Bacchid.

Emanco as, are, manus praece-
dere, die Hand abhauen. La-
bien, apud Senec. l. contrav. 6.

Emaneo es, ere, aussen bleiben /
Emanere dicitur miles, qui diu
extra castra manet & vaga-
tur. l. 3. §. 4. ff. de re milit.

Emano as, are, est effluere, her-
aus stießen / ut: Fons emanat.
2. de Div.

b. Emanare est prodire, o-
riri, entspringen / ut: Quaram
deniq; ex quo iste fonte senator
emanet? nam si ipse orietur &
nasceretur ex sese, fortasse, ut so-

leo, commovebor: Sin autem, ut *lesi* ematurus sit Caesaris ira, veni-
rivulus accersitus & ductus ab iure des beleidigten Kaysers
ipso capite accusationis vestra, la-
tabor. pro M. Cael. IX.

c Emanare res aliqua di-
citur, quum rescitur & spargi-
tur in vulgus, ut: Emanavit fa-
ma, es ist fund oder ruchtbar
worden. Cic. 3. Verc.

Emanatio onis, f. Aussenblei-
bung / estque minus delictum
desertione, sicut fugitivi dete-
niores sunt erroribus. l. 4. §.
ult. ff. de remilit.

Emanior oris, m. est miles, qui
diu vagatus, ad castra re-
vertitur. l. 3. §. 2. ff. de remilit.

Emanuel, Emmanuel, vel Im-
manuel, dictio Hebraica,
אֱמָנוּאֵל nobiscum DEUS,
Gott mit uns / estque no-
men Messie. Esa. 7. 14.

Emarcum i, n. genus uvae, à Gal-
lis sic appellata. Colum. l. 3. c. 2.

Emargino as, are, crustas & pul-
villos & oras ulcerum adime-
re. Hermol. in Plin.

Emasculo as, are, idem ac ca-
strare, verschneiden. Serv.

Emathia a, f. Thessalia est, ab
Emathia Rege dicta. Virgil.
l. Georg.

Emathius a um, ut: Emathius
campus. Lucan. l. 1.

Ematurefco is, maturui, ematu-
rescere, maturum fieri, reiff
werden. Plin. 25. c. 4.

b Ematurefco, pro relin-
quere acerbitem, ut: Si modo

born sich gelegeet. Ovid. 2. Trist.

Emax acis, o. est, qui libenter &
sapienter emit, vel qui emendi est
cupidissimus, der alles was
ihm fürkommen / taufft / ut:
Non esse cupidum, pecunia est;
non esse emacem, vectigal est.
Cic. in Paradox.

Embanetica a, f. ars navicula-
toria, ut: (Cael. ad Cic.) Ego,
qui scirem, Q. Pompejum Bau-
lis embaneticam facere, & us-
que eo, ut ego miserer eius e-
suriei, non sum commotus, i.e.
artem naviculariam exercere.
Alii legunt, schenobaticam,
i.e. artem funambulorum, quae
per auxellin, & cum contem-
tu potest accipi pro qualibet
vili opera, Turnebus legit em-
paneticam.

Embamma atis, n. **ἐμβάμμα**,
condimentum, quod ad con-
dienda obsonia apponitur, eunt
Zuncke / Dietzsche. Colum. 12.
c. 55. l. 9. §. 1. ff. de tritic. vin.
& ol. leg.

Embata, **ἐμβάτα**, Græcis tragi-
ca sunt calceamenta, sicut Em-
bates comica. Cael. 5. c. 13.

Embateviticus a um, ut: Emba-
teviticum jus, (cujus mentio
fit. l. 3. §. fin. ff. de reb. eorum,
qui sub tut.) Alciator tradente,
est, quod & quandam deten-
tionem respicit, & rei possiden-
da facultatem, tamen si proprie-

tas vera ad alium pertineat: & insitum significat, injunctum-
Quale est jus superficiarii, vel quæ ideo factum, ut emblemata pro
eius, qui fundum vectigalem ornatu temporario & exemptili
possideat, vel perpetuarii. l. 49. ponatur, inde Fabius, (l. 2. de
ff. de V. S. l. fin. ff. de superf. locis communibus loquens, c. 2.)
Erunt forte, quibus magis ar-
ridebit, Jus Embateviticum in-
telligere, quod vulgò Feda-
gium, Wegzell / quod aliqui
ad regalia solet pertinere. Sed locis velut emblematis. Quintil.
Alciatus eam interpretatio-
nem magis probat, quæ in Ety-
mologico magno est, ubi iller-
Grammaticus, **ἐμβάτω**, in-
quit, quæ nunc & **ἐμβάτω**,
dicitur id jus, quod creditor
in bonis debitoris sibi pignora-
tis retinuit, propriâ autoritate
ea ingrediendi Schard.

Emblema atis, n. **ἐμβάτω**, o-
pus vermiculatum, tessulis in-
finitis confectum, eine ge-
würffelt: aufgesetzte Wand
oder Esterich. Cic.

b Emblemata dicuntur o-
pera elegantiora ex tessellis, seg-
mentisq; ita coagmentatis, ut rei
alicujus imaginem, tanquam
penicillo depictam, representent,
künstlich eingelegte Arbeit. Bud.

c Emblemata erant apud
antiquos ornamenta in vasis ar-
genteis, aureisq; & Corinthiis,
ita aptata vasis, ut detrahi rur-
susq; reponi innoxie possent, vel
uti Ulysses & Diomedes erant in
phiale emblemata, palladium sur-
ripientes. Plin. 33. c. 12.

d Emblema, insertum quid

c Emblema est pictura mo-
ralis, constans imagine cum ti-
Grammaticus, **ἐμβάτω**, in-
quit, quæ nunc & **ἐμβάτω**,
dicitur id jus, quod creditor
in bonis debitoris sibi pignora-
tis retinuit, propriâ autoritate
ea ingrediendi Schard.

Embola a, f. **ἐμβόλη**, publicorum
specierum copiarumq; seu an-
nonarum transvectionem si-
gnificat, quæ quotannis ex
Egypto navibus illata Con-
stantinopolim deferbantur.
l. 10. C. de SS. Eccles.

b Embola, rostra sunt na-
vium Alciat.

Emblici, Embelgi, Emblegi vel
Ambegi, species est Myroba-
lanorum. Schröd.

Embolicus a um, ut: Embolica
species, quibus onerata naves
quotannis Romam mitteban-
tur ex Aegypto annuo vecti-
gali, uti Turnebus interpre-
tatur.

Embolimus a um, vel
Embolismalis e, c. intercalaris
seu insertitiis, ut: Dies em-
bolimus seu embolismalis, qui
quarto quoq; anno Februario
suppletur, ein Schalt. Tag.

b Embolismalis annus, qui tredecim est lunationum, ut loquuntur, ein Jahr / das dreizehnen Mondschein hat.

c Embolismalis mensis est, qui nonnunguam tertio, nonnunguam secundo anno praedictis duodecim adjicitur, Comput. Marg. Philof.

Embolismus, ἐμβολισμός, intercalatio, quae insertio est vel diei in mensem, vel aliquot dierum in annum.

Embolium ii, m. quicquid in scenam ridiculi obiter immititur, ut introductio saltatorum vel psaltriarum, allerlei Kurgewiss und Possen / so ins Spiel mit beygebracht werden.

b Omnia fororis emboliarem nobis omnem, atq; emedulla novit, er loest alle lächerliche

Possen seiner Schwester. Cic. Embolo, notat navem velocissimam.

Embregmata, dicuntur inpersones, hoc est, quaecumq; fronti aut temporibus ratione medicā conspersuntur autore Caelio. 3. c. 27.

Embrocha e, f. ἐμπροχὴ, irrigatio, instillatio, stillicidium, fomentationis genus est, cum liquor fomentans stillatim seu guttatim in partem fomentandam funditur. Schröd.

Embrocatio onis, f. proprie non est certa forma medicamenti, sed modus utendi tantum, cum partem nempe liquore aliquo

perfundimus, idq; vel alte diffundendo, vel blande tantum fricando. Utroq; enim modo Practici hodie usurpant nomen Embrocationis, & passim confundunt cum irrigatione, ἐμπεριξα enim significat pluvio, irriquo & immergo. Morell. de praeser. form.

Embryon ii, m. ἐμβρυον, substantia foetus seu infantis nondum perfecti in utero, die Frucht im Mutterleib.

Emedullo as, are, est medullam extrahere, das Marck heraus nehmen / aufsmärgeln / ut: Radix emedullata. Plin.

b Emedullare pro declarare, erklären / ut: Narrare jam Plaut.

Emendatē, Adverb. pure, correctē, ohne Fehl / recht / ut: Perficiendum est, ut pure & emendatē loquentes, quod est Latine; verborum praeceptorum propriorum & translatorum elegantiam persequamur. Cic. de Orat.

Emendatio onis, f. correctio, Verbesserung / ut: Haec est veteris Philosophiae correctio & emendatio. Cic. 4. de Fin.

b Emendatio pro pravorum morum & vitiorum admissorum castigatione. tit. Cod. de emendat. propinqv. & de emendat. servor.

c Emendatio pro muta-

tione seu libelli variatione. Schar dius.

Emendator oris, m. qui emendat, der verbessert / ut: Opra 1. 24. c. 10. clarum interpretem juris, autorem antiquitatis, correctorem nostrater civitatis. Cic. pro Corn. Balb.

b Emendator sermonis Cic. de Orat.

c Emendatores apud Athenienses erant debitorum exactores & rationem agistri. Schar d. Emendatrix icis, f. ut: Quoniam vitiorum emendatricem legem esse oportet. Cic. 1. de leg.

Emendicatus a um, erbettelt / ut: Emendicata suffragia, erbettelte Stimmen oder Vota 1. 14. C. de accusat.

b Emendicatus honos. 1. 1. C. ubi quis de curiali vel cohort.

Emendico as, are, est more mendicantium aliquid petere, erbetteln / abbetteln. Svet.

Emendo as, are, corrigere, verbessern / heilen / ut: Quis autem hic est, qui emendet publicos mores? Cic. ad Attic.

Tu quidem, si emendari potes, multum mihi debes, du zwar / wenn du anders zu verbessern / oder zu befehren bist / hast du mirs viel zu danken. Curt. 1956.

b Vitia adolescentiae magnis emendare virtutibus, die Laster der Jugend mit tapffern Thaten ersetzen, Corn. 51.

c Aluvum citam emendat flos hedera, Epheu-Blath sind gut wider den Durchlauff. Plin. 1. 24. c. 10.

d Dolores capitis emendantur contrito nasturtio, zerknirschte Brantstess stillet das Hauptwehe. Plin. jun.

Ementior iris, iri, est aperte dicere, quod non est, öffentlich heraus liegen / ut: Quid desperatius, qui ne ementiendo quidem potueris autorem adumbrare meliorem a pro Dom.

b Ementiri est falso fingere, comminisci, callide excogitare, ut: Aeschines legationem ementitus est. de Opt. gen. Orat.

Non furatus est civitatem, non genus suum ementitus. pro Corn. Balbo.

Ego hac omnia Chrysogonum fecisse dico, ut ementiretur. pro S. R. XLI.

c Ementiri in aliquem, auff einen liegen / ut: Alii ementiti sunt in eos, quos oderant. in Partit.

Emercor aris, ari, frabmen / fauffen / ut: Missis corruptionibus exuendam ad fidem hostes emergari. Tacit. 1. 12.

Emergo es, emerui & emeritus sum, emerere, idem quod merere, verdienen / ut: Quid ego emerui adolescens mali? Plaut. Aulul.

Emergo is, emerfi, emersum, emergere, est extra mergere, ut: Dddd s Eflu-

E flumine emergere, aus ei-
nem Strom entspringen. Cic.

2 d. Divin.

b Emergere absolute est
evadere, ut: Multos vias, qui
dotum adolescentiam voluptati-
bus dedissent, emerisse aliquan-
do, & se ad frugem bonam rece-
pisse, graves homines atq. illustres
fuisse. pro Cael. XIV.

Emerferam commodè ex An-
tonio in Appium. Att.

Hoc uno modo sæpe multorum
improbis depresso, veritas emer-
git, auff solche Weis allein köm-
mer offtermals die durch vieler
Boßheit niedergedruckte War-
heit hervor. pro Cluent.

c Emergere è vadis, i. e. ex
via periculosa liberari. pro Cael.
XXIII.

d Emergere se Activè, est
explicare, extricare se, ut: Ista
serpens, quatum hic delitescit,
tum se emergit. de Ar.

Emergere se ex malis. Corn.
Nep. 790.

e Emergi, Passivè, ut: Ho-
mo emersus à cæno. in Var.

Profundè emersus palude. Liv.

f Emergere alius (potenti-
a) mächtiger werden. Corn. 342.

Emeritus a um, aufgedient / ut:
Emeriti milites, alte Solda-
ten. Lucan.

Emerita militiæ viri. Cur-
tius 200.

b Emeritos Musis & Pho-
bo tradidit annos, i. e. jam effe-

tos, da er nun alt und unver-
möglich / so fängt er endlich an
den freyen Künsten obzuliegen.

c Emerita apes, alte Bie-
nen. Plin. II. c. II.

d Aratrum emeritum, ein
abgenützter Pflug. Ovid.

e Arma emerita, i. e. victri-
cia, & finem bellis imponentia.
Plin. Paneg.

f Emeriti boves, i. e. de-
fessi & opere ac labore soluti,
alte abgetriebene Ochsen. Virg.

g Emeritus cursus, pro
justo & completo. Ovid.

h Emeriti senes vocantur,
quib. substituantur alii, qui la-
bores nomine eorum perficiunt.

i Emeritum stipendium,
(Gnaden-Geld) dicitur quod
peractum est, cum jam militis

missionem, ut veterani, impetra-
verunt. Bud.

k Emerita sunt commoda
Veteranorum, I. 3. §. 8. ff. de re
militar.

Emeticus a um, vomitum exci-
tans, ut: Medicamenta eme-
tica, brechende Arzney.

Vinum emeticum, Brech-
Wein.

Emetior iris, emensus sum, eme-
tiri, idem quod metiri signifi-
cat, messen / aufmessen.

b Emetiri multas terras,
viel Länder durchreisen. Curt. 732.

c Multas gentes victoriā
emetiri, viel Völker überwin-
den. Curt. 347.

d Fu-

d Fuga emetiri ingens spa-
tium, in die Ferne entfliehen.
Curt. 797.

e Voluntatem emetiri, i. e.
cumulatè satisfacere, mehr thun
als von einè begehrt wird. Cic.

f Emenso cum jam decedat
Olympo, i. e. Sol percurso & per-
lustrato caelo, cum jam descen-

det ad occasum. Virg. I. Georg.

Emeto is, emessui, emetere, idem
quod metere, abmähen / mit
der Sense abhauen.

b Emetere, idem quod ne-
care, ut: Grandia cum parvis
non exorabilis auro, Orcus eme-
tit, der unbarmherzige Tod

frisst alle Menschen. Horat.

Emico as, micui & micavi, e-
micatum, emicare, i. e. effülge-
re, resplendere, herfür leuch-

ten oder schimmern / ut: Ex-
oculus quasi radii emicant So-
lis. Plaut.

b Emicare ex una radice,
aus einer Wurzel herfür wach-
sen. Plin. 27. c. 8.

c Sanguis emicat per mille
foramina, es fängt an vielen
Orthen an zu bluten. Stat.

d Sol emicuit super terras,
die Sonn ist aufgegangen. Va-
ler. 4. Argon.

e Emicare pro erigere, sive
attollere, ut: Continuo meum
cor coepit artem facere ludicram,
atq. in pectus emicare, h. e. vel
ut subsaltare. Plaut. Aul.

f Emicare pro excellere.
Plin. 35. c. II.

Emigro as, are, idem quod mi-
grare, ut: Emigrare sinibus
suis, sich in die Fremde be-
geben. Plin.

b Emigrare è vita, i. e. mo-
ri. Cic. 2. Leg.

c Emigrare dicuntur, qui
ante finitum conductionis tempus,
habitationem derelinqvunt. I. 28.

§. I. ff. locati.

Eminatio onis, f. idem ac mi-
natio, ut: Qua illac eminatio
est? wer drohet dort also?
Plaut. Capt.

Eminenter, Adverb. excellenter,
scheinbarlich / fürtrefflich.

Eminentia a, f. Erhöhung /
Scheinbarkeit / ut: Eminen-
tia in picturis, Erhöhungen

in den Gemählten. Cic.

b Eminentia pro Excellen-
tia. Cic. de Nat. deor.

c Eminentia via, Theolo-
gis est, quā dicitur Deus cognosci,
quicquid enim in Creaturis est

cum aliqua perfectione, id in
Deo dicimus esse excellentissimo
supereminentia modo.

Eminens entis, c. excellens, für-
trefflich / ut: Cum eminenti-
simis esse, unter den fürnehm-
sten sehn. Solin. 961.

Eminentissimus in eloquen-
tia. Quint. in Proem.

b Eminens effigies virtutis.
Cic. 3. Tusc.

c Eminens ingenium, ein
stadlicher Kopff. Quint.

d Eminentissimi viri, di-
cun-

cuntur Praefecti Pratorio, magi-
stri militum, & patricii, l. 11. C.

de quaest. l. 2. C. de sentent. &
brev. recit. l. 64. C. de decur.

c Eminentiſſimorum, titul^{us}
tribuntur Cardinalibus.

Eminco es, minui, eminere, q^{ui}
extra alios, h.e. pra. aliis ma-

nere, is enim eminere dicitur,
qui ceteris altior est, ut: Emi-

nere in quinquaginta pedum
altitudinem, funfſſig Schuch

hoch seyn. Curt. 8, 5.

b Eminent hasta in ambas
partes, i.e. per medium corpus tra-

jecta est. Ovid. 5. Met.

c Eminent aliquis, qui cate-
ris excellit. Liv. 1. U. C.

d Inter omnes in omni gene-
re dicendi unus eminent Demo-

sthenes. Cic. Orat.

e Eminebat ex ore crudelitas,
man sahe ihm die Grausamkeit

am Gesicht an. Cic. 7. Verr.

Eminor aris, ari, idem quod mi-
nari, sehr drohen/ut Eminor,

interminorq^{ue}, ne quis obstite-
rit obviam, Troß sey dem ge-

botten/der sich widerig erzei-
gen wird. Plaut. Capt.

Eminulus a um, parum eminens,
ein wenig erhaben. Varr.

Eminus, Adverb. è longinquo,
von ferne/ ut: Eminus videre

aliquem, von ferne eines ge-
wahr werden. Corn. 229.

Sagitta minus, hasta co-
minus, petimus inimicos. Cur-

tius 1718.

Emitor aris, atus sum, ari, valde
mirari. Horat.

Emissum ii, n. Locus, per quem
aqua è lacu aut stagno emit-

tur, das Schlägel-Loch/der
Stränder/die Abzug. Sipont.

Emissarius a um, ut. Emissarius
palmes, ein Nebſchoß.

b Emissarius, equus, ein
Schäl-oder Springhengst/ein

Beschäler.

c Emissarius aries, ein
Stär/Stern/Reitbock.

Emissarius ii, m. est, qui quali
subornatus emittitur ad confi-

ciendum aliquid, ut: Persua-

serat nonnullis meis invidis,
se in me emissarium semper fo-

re, er hat etliche meiner Miß-

günstigen überredet/er wolle
wider mich allezeit in Bereit-

schaft seyn. lib. 7. ep. 2.

b Emissarius, ut Aconius
docet, furtorum conciliator, atq^{ue}

internuncius, quæ a magistrati-
bus committuntur. Cic. 5. Verr.

Emissio onis, f. Erledigung/
Auflassung/Erlösung.

b Emissio pro jaculatione
seu vibratione, ut: Emisiones

tortorum. Cic. 2. Tusc.

Emissitius a um, quod ad explo-
randum emittitur, aufget-

schickt.

b Oculi emissitii, i.e. vagi,
unſtete/leichtfertige und vor-

witzige Augen. Plaut.

Emissus a um, loßgelassen/ ut:
Emissi venti. Ovid.

b Et

b Et semel emissum volat
irrevocabile verbum, ein Wort/

das einmal geredet/ fan man
nicht wied zurück ruffen. Hor.

Emuto is, misi, missum, emitte-
re, extra mittere, aufschicken/

aufsenden/ut: Emitti à Deo.
Cic. 1. Tusc.

b Emitti è carcere, des
Gefängnis entlediget werden.

Cic. pro Planc.

c Emittere in hostem equi-
tes, die Reuterey auff den

Feind loßgehen lassen/ Barb.
die Chavallerey mit dem Feind

zu chargiren commandiren.

d Emittere manum, est
cautionem propria manu facere,

eine Handschrift/ (vulgò Obli-
gation) von sich geben. l. 15. ff.

de prob.

e Emittere aliquid di-
gnum suo nomine, i.e. edere. Cic.

f Lacrymas emittere, Träh-
nen vergießen/ weinen. Ovid.

g Maleactum emittere, flü-
chen. Cic. pro Planc.

h Emittit ova gallina, die
Henne legt Eier. Plin. l. 11. c. 24.

i Emittere arcu sagittas au-
tela, mit dem Bogen schiessen

Plin & Cic.

k Emittere vocem cum que-
rimonia, fläglich schreyen. Cic.

l Emittere manum aliquid,
pro manu mittere, & in liber-

tatem asserere. Plaut.

Emmenagogus a um, menses
movenens, ut: Medicamenta em-

menagoga, f. menses oventia.

Emmelia a, f. ἐμμελία, salta-
tionis species, quam Pacatam

vocat Plato. Budæus.

Emmota, Medicamenta quoad
sunt, in quorum venit usum

quandoc^{umque}, quod Isis nuncupa-
tur. Cael. 26. c. 22.

Emo is, emi, emtum, emere, est
pecunia sibi aliquid compara-

re, kauffen/ ut: Cauti & pru-
dentiſſi patrias familias, qui

emere vult, emiturum se nega-

re, propter competitores emtio-

nis. Cic. ap. Gell. l. 12. c. 12.

Emere carè, theuer kauffen.

Horat.

b Emere precio, argento, au-
ro, &c. umb Geld kauffen/ ut:

Diem, aquam, solem, lunam, no-

stem, hac argento non emo. Asin.

Non ego istuc verbum eme-

rem titivilitio, darumb/was du

jetzo sagest/ wolte ich nicht em-

saſelein geben. Cal. 2, 5, 39.

Hac bona sexagies H. S. emun-

tur, duobus millibus nummum,

i.e. hac bona estimantur centum

quingvagina millibus coronato-

rum, & 50. coronatis. Cic. pro

Non

Non ego nunc emam vitam Proverb. qvo indicatur, haud-
tuam vitiosā nuce, ich wolte quaquam gratis accipi, quod pre-
nicht eine taube Nuß umb dein cibis emitur; imò nihil carius
leben geben. Mil. glor. 2, 3, 45. emi, quam quod roganti datur,
d Emere pluris, theuerer kauf. Erasim.

fen. l. 7. ep. 2.

c Emere minimo, auff's nech- (Demosthenes à Laide meretri-
ste kauffen / ut: Ad quadraginta ee, pro concubitu denarium decem
fortasse eam posse emi minimo mi- millia postulante, decedens, dixit,
nas, auff's nechste kan sie gekaufft Schande und Unehre / die mich
werden umb 40. minas. Epid. gereuet / mag ich so theuer nicht
2, 2, 111.

f Emere de aliquo, emere Emodulor aris, atus sum, ari-
abkauffen / ut: Alius emet de te, idem quod modulari, singen /
ein anderer wird dir sie abkauf- it. außrechnen / ut: Musa per
fen. Epid. 2, 2, 114. undenos emodulanda pedes. O-
vid. l. 1. Amor.

Quid si igitur reddatur il- Emolior iris, itus sum, iri, ejicere,
li, unde emta est? Dixit se red- expellere, hinaus stoßen oder
hibere, si non placeat, wie wenn werffen / ut: Interdum sicca
wir sie dem wieder geben / von tussis est, quā nihil emolitur.
dem sie gekaufft worden? Er bißweilen ist em trockenet
saget / er wolte sie wieder anneh- Husten / da man nichts auß-
men / wenn sie nicht annehm- wirfft. Cels.

g Suo periculo aliquid eme- b Emoliri fretum, i. e. com-
re, auff seine Gefahr etwas movere. Senec. Agamemnon.
kauffen / ut: Suo periculo is emat, Emollio is, molliui, itum, emol-
qui eam mercabitur. Pers. 4, 3, 55. lire, idem ac molliu, erwe-
chen / gelinde machen / ut: Hu-
mor artus, fundasq. & jacu-
lorum armenta emollierat. Li-
vius l. 7. bell. Maced.

h Emere percussorem in ali- c Emollire alvum, i. e. la-
quem, durch Geld einen / den xare, lenire. Plin. 20. c. 9.
andern zu erwürgen / erkauffen. c Emollire hominem, einen
Curt. 385. besänffigen. Liv. 7. bell. Pun.

i Emendus, cui imperes, wilt d Artibus emollire mores.
du einen Narrn haben / so schaf- Ovid. 2. Pont.
fe dir einen / Proverb. i. e. Cuiq. c Emollientia medicamen-
in suos servos imperiosum esse li- te Brand nimbt das Gied ein.
cet, in alienos aut in liberos non Cels.

l Emere malo, quam rogare,

ta sunt, quā id, quod concretum g Emoriri Terentius habet,
est & obduruit, emolliunt. Jonst. ubi Donatus vitiose dictum pu-
Emollitio onis, f. est humoris in- tat ab imperito milite. Eunuch.
durati & crassi per medica- h Emori risu, i. e. vehemen-
menta malactica alteratio, ver ridere, sich zu todt lachen /
Erweichung. Jonst. überaus sehr lachen. Erasim.

Emolumentum i, n. idem quod Emortualis e, c. ut: Emortualis
utilitas, quam ex operā & la- dies, qvo quis mortuus est.
bere molimine nostro ass. qvi- Plaut. Pseud.
mur, Nuß / ut: Emolumento Emotus a um, loco motus, ver-
esse alicui, einem ersprießlich rucket / ut: Axis à cardine e-
seyn. 2. de Orat. motus. Stat.

b Dicere aliquid ob emo- b Postes cardine emoti,
lumentum suum, etwas zu sei- Thüren die aus den Angeln ge-
nem Nutzen sagen. Cic. pro- hoben. Virg. 2. Aen.
Fontejo.

Emoneo es, monui, monitum, c Cura emoti, Sorgen / de-
emonere, idem quod monere, ren man sich entschlagen. Virg.
Plaut. Alin. 6. Aen.

Emorior iris, vel eris, emortuus d Emotis deinde curia lega-
sum, emori, idem quod mori, tis. Liv. 10. bell. Pua.
ut: Emori cupio, ich begehre Emoveo es, movi, motum, emo-
nicht länger zu leben. Ter- vere, ex loco movere, ver-
Heaut. rücken / fortrücken / ut: Emo-
vere herbas. Colum.

b Ut esset insitum militibus b Emovere è foro multitu-
nostris, aut vincere, aut emori, dinem, das Volk vom Platz
damit es unsern Soldaten ein- treiben. Liv. 5. bell. Pun.
gepflanzt were / entweder zu c Emovere, pro exerere, seu
siegen / oder ritterlich zu sterben in apertum producere, ut: Dum
Cic. 3. Off. loquitur, totum jam Solemove-
rat orbem, i. e. totā suā rotundi-
tate apparebat. Ovid. 3. Fast.

c Amor emoritur, die Liebe EMP. Empta.

d Emortuum auxilium, i. e. Empanda e, Paganorum dea fuit,
nullum. Plaut. teste Festo, ita dicta, quod pa-
tentibus pagis, non clausis ur-
bis, praeset.

e Quorum laus emori non Empedocles, Philosophus & poë-
potest, die einen unsterblichen ta Agrigentianus. Gell. & Cael.
Namen haben. Cic. in Parad.

f Emoritur membrum, der fal- b Em-

b Empedocles Physicus, i-
demq; poeta optimus. Cic. 1. Or.

c Empedoclis similitudo, dice-
batur pertinax & irreconciliabi-
lis, unversöhnlicher Haß und
Feindschaft. Erasmus.

Empedocleus a um, ut: Si Sal-
lustii Empedoclea legeris, ho-
minem non putabo, ich wil dich
für keinen Menschen halten/
wenn du des Sallustii Schmä-
he-Charren lesen wirst. Cic.
ad Qv. Fratr.

Empenetica, vide Embænetica.
Empetrum i, n. herba Turca, mil-
tegrana, herniaria, sive Poly-
gonoides, Harntraut. Pancov.

b Empetron, Gesnero idem
est ac Saxifraga, quæ aliis dici-
tur etiam paronychia, capillis
Veneris, seu ruta muraria,
Mauer-Kauten / Steinrau-
ten/Venushaar. Schröd.

Empharcticus a um, ut: Em-
pharctica medicamenta sunt
emplastica, quæ poros suo len-
tore obstruunt & opplent
Schröd.

Emphasis eos, f. Figura est, qua
res representatur excellenti &
emphaticâ vocis expressione,
ut altior prabeatur intellectus,
quàm quæm verba per se de-
clarant, ut: Forum aleatorium
calefacit, i. e. aleæ studio ni-
mis incumbit.

b Emphaseos nota Gram-
maticis dicitur punctum exclamato-
nis!

c Emphasis, idem ac ratio-
cinatio specialiter ita dicta, & est,
cum à signo aliquo rei magni-
tudo ostenditur, ut: Cum armo-
rum magnitudine statura & ro-
bur Goliathi indicatur. 1. Sam. 17.
It. Cum Rehabeam filius Salo-
monis suum minimum digitum
dicit crassiorem futurum lumbis
Patris sui, quo onerum populi
imponendorum gravitas & diffi-
cultas innuitur.

Emphaticus a um, ut: Empha-
tica meteora sunt accidentia in
aëre impuriore, à siderum ra-
diis facta, instarq; corporum
apparentia; Suntq; vel infor-
mia, ut: Colores nubium, vel
figurata, ut: Chasma, Halo,
Virga, Parelius, Paraselene, &
Iris. Phys. Marg. Phil.

b Emphaticus color, cuius
modi est in nubibus & Iris.
Emphræta, nonnulli dicit præ-
verunt naves tectas, citantes
l. 1. ff. de exercitor. quo ta-
men in loco castigatiora ex-
empla præcædes, aut eorū præ-
cædes, non emphræta le-
gendum docent. For. Rom.

Emphyllismus i, m. ἐμφυλλισ-
μός, inoculationis species est,
quum inter lignum & corti-
cem ἐνφυμα inseritur, ἐμφυλ-
λίζω enim id agere est. Cel.
l. 7. c. ult.

Emphysema, ἐμφύσημα, est tu-
mor palpebrarum. Jonst.

Emphytevis (Erbbejähndnis/)

con-

contractus est à Zenone impe-
ratore primum nominat^{us}, cum
ager ea lege fruendus datur, ut
quandiu merces solvatur, nun-
quam ad dominum redeat.
l. 1. C. de Jur. Emphyt.

Emphytevta a, idem ac emphy-
teuticarius.

Emphyteuticarius a um, ut: Jus
emphyteuticarium neq; con-
ductionis neq; alienationis esse
titulis adjiciendum, sed hoc jus
tertium esse constitutum, ab
utriusq; memoratorum contra-
ctuum societate seu similitu-
dine separatam. l. 1. C. de Jur.
Emphyt.

b Emphyteuticarii con-
tractus. l. 2. C. eod.

Emphyteuticarius ii, m. qvī ha-
bet jus emphyteuticū. l. 1. C. eod.

Emphyteuticus a um, ut: Em-
phyteuticum jus, vide Em-
phytevis.

b Emphyteuticum agrum
possidere. l. 15. §. 1. ff. qvī satisda-
re cogantur.

Empirice es, f. ἐμπειρικῶς, una
ex tribus sectis medicina, quæ
experientiâ tantum nititur.
Plin. 29. c. 1.

Empiricus i, m. medicus, qvī so-
la experientiâ medicinam tra-
ctat. Cell.

Emplasticus a um, ut: Emplasti-
ca (medicamenta) dicuntur,
quæ corporis meatibus & po-
ris illita, iis tenaciter adha-
rent, h. e. oblinunt, opplent,

atq; obstruunt meatus. Morell.
de materia medica.

Emplastratio onis, f. in arbori-
bus dicitur, cum cortex eximi-
tur inoculationis gratia, ut
aptari græat cortex par, ex
altera arbore, Fortpflanzung
die vermittelt eines Pfeiss-
leins geschieht. Plin. 17. c. 16.

Emplastro as, are, inserere tan-
quam emplastrum, ut: Pos-
sunt inseri olea, vel empla-
strari, cateraq; pomifera arbo-
res eodem emplastrationis ge-
nere inseri.

Emplastrum i, n. topicum me-
dicamentum notissimum, ein
Pflaster.

b Emplastrum vulnera-
rium, Wundpflaster.

c Emplastrum maturans,
Zugpflaster.

d Emplastrum à lapide ca-
laminari, Zeltenspflaster. Schröd.

e Emplastrorum formulas
varias, vide in Dispens. Schröd.
& alibi.

f Emplastrum (in arbori-
bus,) Baumwachs / It. Leimen/
damit die gepflanzten Reisfer
verwahrt werden. Plin.

Emplastrumena vocantur, quæ
videlicet detinent ea, quæ exi-
guis inhaerent meatibus. Ga-
len. 8. Meth.

Emplacia, ἐμπλακία, Celebritas
apud Athenienses, in quâ mu-
lieres plexis capillis procedere
solebant. Hesych.

Eccc

Em-

Empolaus, ἐμπολαῖος. Mercurius dictus & cultus est, quod in auctionibus & mercimoniis praesit, ἐμπολῶς enim mercator, & ἐμπολεῖς, mercatorius & negotiator vocatur, huius meminit Hesychius.

Emponema, ἐμπόνημα Græcis, quæ melioratio Latinis dicitur, & est jus, quod Emphyteuta acquirat. Primam enim sic cepit contractus emphyteuticus, ut sterilia tantum concederentur, in meliorem statum plantationis reddenda, extat vox l. ult. C. de jur. emphyteut.

Emporeticus a um, mercatorius, ut: Charta emporetica, (quæ utuntur mercatores ad involvendam mercem,) Kramer. Papir / vulgò Schrenk / Maculatur, darem man die Waaren zu wickeln pflieger. Plin.

Emporium ii, n. est locus, in quo res venales exponuntur, eine Handel-Stadt / Gewerbstadt / Niederlage / ut: Cum per emporium Puteolanorum iter facerem. Cic. Attic.

Emposthotonus i, m. ἐμψοθόνος, est species spasmi, cum trahitur corpus cum cervice & capite in partem anteriorem. Jonston.

Emptio, vide Emtio.

Emptitius vide Emtitius.

Empusa a, f. spectrum, phantasma, illusio, ein Wespenst. Cæl. 6. c. 38.

Empyema atis, ἐμπύημα, est cavitas thoracis à materia purulenta copiosa conspiciat, difficultatem respirationis cum tussi spatio, purulento inducens, ein Brustgeschwær / Emterstock in der Brust. Jonst.

Empyi, ἐμπύοι, empyemate laborantes. Cæl. 30. c. 14.

Empyreuma, idem ac uredo vel adustio, brandig / ut: Empyreuma spirat, es raucht angebrant / oder brandig.

Empyreum ii, n. cælum appellatur à Theologis, (nam Philosophi cæli huius nusquam meminunt,) undecimum, primum mobile ambitu suo complectens, Dei & beatorum sedes. Ita dictum, quæsi ignitum, non quod revera tale sit, sed quod puritate sua reliquis cælis, ut ignis cæteris elementis, antecellat. Martinus in Lex.

Emtio onis, f. contractus est nobilissimus, ein Kauff / ut: Emtio permutationi successit, inventa moneta, nachdem das Geld aufkommen / so pflegt man sich dessen im Kauffen anstatt des Tauschens zu gebrauchen. l. 1. ff. de rei. permut.

b Emtio imaginaria dicitur, quæ simulatur, cum in veritate non sit emtio. Zasius.

c Emtio spei est, veluti cum alea luditur, quod sit cum castus piscium vel avium vel missi-

lium emitur. Emtio enim contrahitur etiam si nihil incidit. Emitur enim eventus rei, qui in castu piscium, aut avium aut missilium fortuitus est. Scharf.

d Emtionis voce redemptionis nostrum per Christum facta beneficium exprimi crebro solet. 1. Corinth. 6. 20. Glas. Phil. sacr.

Emtionalis e, i. e. frequens in emtionibus & proscriptiōibus bonorum, ut: (Cæl. ad Cic.) Quod quidem si inter vos senes emtionales venale proscripterit.

Quo in loco antiquissima exemplaria legunt cōemtionales. Emtionis a um, qui emtus est, Curt. 2260.

b Emtidus miles, i. e. mercenarius, ein geworbener Soldat. Sipont.

Emtio as, are, frequenter emere, vel frequenter mercandisem acquirendi usum habere. Plin. 33. c. 1.

Emtor oris, m. dicitur is, qui emit, ein Käufer / ut: In vendibili merce oportet aliud emtorem adducere. Proba merx facile emtorem reperit, tamen si in abstruso sita est, wenn eine Waare übel zu vertauffen ist, dazu muß man die Käufer nöthigen: Aber gute Waare findet leicht einen Käufer / sic recte auch so rieß / als sie

wolle. Pœnul. 1. 2, 128.

Deterrentur emtores multo precio, der Werth schrecket viel Käufer ab. pro Cecin VI.

b Emtor non solum est, qui precio emit, sed etiam, si quis vel permutavit, vel compensavit, accipiendus est. l. 19. §. 5. ff. de edilit. edict.

c Emtozem pro venditore, locatorem pro conductore, creditum pro debito, vice versa quandoque poni, observatum est ab Accursio, l. 2. ff. leg. Rhodian.

d Nullus emtor difficilis bonum emit obsonium, Proverb. Conveniet in hos, qui paululo laborantur egregias assequi liberos fecit, er hat sie leichtlicheras, quæ non contingunt, nisi zu seinem Dienst erkaufft. was nicht viel kostet / ist gewiß nicht viel wehrt. Erasim.

e Dedecorum preciosus emtor, i. e. incestuum, der auff schändliche Dinge viel Unkosten wendet oder spendiret. Horat.

Emtrixicks, f. eine Käuferin / ut: Cur emtrici adversus venditorem actio non competat l. 63. ff. de evictionibus.

Emturio is, ire, i. e. cupio emere, gern kauffen wollen / Lust zu kauffen haben. Varr. in proœm. l. 2.

Emtus a um, gefaufft / ut: Em-tum & paratum differunt, quod in emto paratum inest; in parato non continuo emtum continetur. l. 47. ff. de leg. III.

Paratum ergo generis nomen est; Emum speciei. l. 45. 46. 47. 49. eodem.

b Pax emia donis ingentibus, ein durch grosse Geschenk zuwege gebrachter Friede. Luc.

c Sperne voluptates, nocet emia dolore voluptas, achte der Wollust nicht / denn sie wird durch Unlust erkauft / und schadet. Horat.

Emucidus a um, idem ac mucidus. Plin.

Emugio is, mugivi, mugitum, emugire, propriè est bovm, brüllen oder schreyen wie ein Ochs.

b Emugire, cum mugitu proferre & enunciare. Quintil. l. 2. c. 12.

Emulgens entis, o. ut: Emulgentes arteria, die aufsaugende Blut-Adern.

Emulgentes vena, die aufsaugende Blut-Adern. Vesl.

Emulgeo es, emulsi. emulsum, vel emulctam, emulgere, idem quod mulgere, aufmelken / ut: Sed priusquam hoc fiat, exiguum emulgendum est, quod pastores colostrum vocant, Colum. l. 7. c. 3.

Emulsio onis, f. Est medicamentum formâ liquidum, potulentum, ex medulla fructuumjecta. A salamentariis ducta, & seminum quorundam con-

b Emulsio amygdalarum dulcium, Mandel-Milch.

c Emulsionum varia descriptiones, vide apud Schröd.

Emundo as, are, idem ac munda. Colum. 3. c. 15.

Emunctio onis, f. das Schneuzen der Nasen / ut: Emunctio etiam frequentior non sine causa reprehendatur. Quint. l. 11. c. 3.

b Emunctio, idem ac carbonis candela, lumen obumbrans, rejectio, Liechtpugung.

Emunctorium ii, n. instrumentum, quo candellam emungimus, eine Liechtpuge / Liechtscheer.

Emunctus a um, vid. Emungo.

Emungo is, emunxi, emunctum, emungere, est mucus nasum purgare, die Nasen pugen / sich schneuzen / ut: Emuncta naris homo, der sich gepuzet hat / klug. Horat.

b Emungere est despoliare, berauben / ut: Emungere argento senem, dem Alten die Tasche klopfen / den Alten umbs Geld bringen. Phorm. 4. 4. 1.

Sic miserum me auro esse emunctum! Bacch. 5. 1. 15.

c Cubito se emungere, mit dem Ermel die Nasen wischen / Proverbialis ironia, in hominem

fordidi vastus, & conditionis ab-

Emunio is, muniui, munium, emu-

emunire, idem quod munire, befestigen / wol verwahren / antè dixi, mulier abundat audentius fortificari / ut: Emu-ciâ, Cic. pro Cluent. nitus in modum arcis. Liv. 4. bell. Pun.

b Emunire vites ab injuria pecoris, die Weinstock wol verwahren / daß das Vieh keinen Schaden thun könne. Colum. l. 5.

Emusco as, are, purgare, & mucum adimere, abusen / den Moes (von den Bäumen) abtragen / den Moes abschaben / vom Moes reinigen.

Colum. 11. c. 2.

Emuscatatus, ad amussim factus. Festus.

Emutio is, mutivi, mutitum, emutire, instar muti signum facere, murren / brummen / oder Wincken wie ein Stummer. Plaut. Merc.

Emuto as, are, idem quod immutare. Quint.

Emydes, εμυδεις, Græcis testudinum genus dicitur, quod in aqua dulci vivit, quarum sanguine instillato crebros capitis dolores sedari, item strumas tolli, autor est Plin. 32. c. 5.

EN. in notis antiquorum, etiam nunc.

En, Adv. demonstrantis, idem est atque ecce, & tam Nominativo, quam Accusativo jungitur, siehe / ut: En! cui tuos liberos committas, siehe! der istis / dem du deine Kinder vertrauen magst. Cic.

b En hoc illud est, quod antè dixi, mulier abundat audentius fortificari / ut: Emu-ciâ, Cic. pro Cluent.

c En (inquit Donatus) vim habet indignationis post enarratam injuriam, ut: En unquam cuiquam contumeliosius audistis factam esse injuriam, quam hac est mihi? Ter. Phorm.

d En pro eum, apud veteres, ab eo, quod est is. Fest. Enæorema, ἐναὶ ὄρεμα, à Medicis vocatur illud, quod in urina circa mediam matula partem innatat.

Enallage, Grammaticis est figura, quâ accidentia vocum permutantur.

b Enallage Casuum in specie dicitur Allacosis.

Enalus i, m. adolescens, qui, cum servanda puella cujusdam gratiâ, se in mare abjecisset, ope delphinum servatus, unâ cum illa ad continentem transvectus dicitur. Plut. in Sympof.

Enargia &, f. ἐναργεία non ἐπέγεια, quam lectionem corruptam esse censet Budaus, Latine evidentia, vel illustratio à Cicerone dicitur, representatio à Quintiliano l. 8. Commemoratur inter figuras sententiarum, quâ amplificandi, ornandi vel delectandi gratia rem, seu coloribus expressam, in tabula spectandam proponit, ut depicta, non narrata, spectata, non lecta, videatur. Con-

Eccc 3

stat

stat descriptione temporum, locorum & personarum.

Enarrabilis e, c. quod enarrari potest, das zu erzehlen ist / außsprächlich / ut: Motu animi quodam, nescio an enarrabili, indicatur. Quint. 6. c. 4.

Enarratio onis, f. eine Erzählung / Auslegung / Erklärung / ut: Auctorum enarratio, Quintil.

b. Exigitur à Grammaticis Poëtarum enarratio, Quintil. 1. 2. c. 5.

Enarrator oris, m. idem ac narrator.

Enarro as, are, idem quod perfectè narrare, erzehlen / erklären / auflegen / ut: Omnem rem, quo pacto se haberet, enarravimus seni, wir haben den ganzen Handel / wie er an ihm selber ist / dem Alten erzehlet. Ter. Adelph.

b. Nulla dicendi aut scribendi tanta vis, tantaq; copia, qua non dicam ornare, sed enarrare, C. Caesar, res tuas gestus possit. Cic. pro Marcell.

c. Enarratu difficile, schwerlich außzusprechen / oder zu erzehlen. Plin. 2. c. 93.

d. Enarrare gloriam Dei in sacris dicuntur Caeli, i. e. eos, qui admirabilem eorum intuentium & pulcritudinem & virtutem, a Creatoris laudes deprecandas excitare.

Enascor eris, natus sum, enasci

ex alio nasci, heraus wachsen / entspringen / ut: Simili de causa olea semen, cum sit nucleus, quod ex eo tardius enascebatur colis, quam ex taleis. Varr.

b. Ex multis meis miseris curis una enata est. Cic. Attic.

Enato as, are, est, ita natum, ut jam ad eum locum, in quem tendimus, deveniamus, durchschwimmen / hinaus schwimmen / ut: Sequi per molem in mare precipitaverunt, & octingentorum passuum spatium ad oppidum enataverunt. Hirt. 1. 4.

b. Enatare, esse vadere, ente zwischen / davon kommen / ut: Reliqui habere se videntur angustius: Enatant tamen Epicurus, Hieronymus, &c. h. c. evadunt. Cic.

Enavigo as, are, navigio trajicere, die Schifffahrt vollenden / zu Land kommen / ut: Proditur, Alexandrum M. nullo die minus stadia DC. navigasse in Indo, nec potuisse ante menses quinque enavigare. Plin. 11. 6. c. 17.

b. Enavigare, etiam est navigio pervenire. Svet. in Tiber.

c. Enavigare, überschiffen / ut: Enaviganda unda. Horat.

d. Enavigare, expedire / ut: E quibus tanquam è scrupulo

lofis cotibus enavigavit oratio. Cic. 4. Tusc.

Enavo as, are, idem quod navigare, Fleiß anwenden / item navigando absolvere, ubi con summationem significat, ut: Et premia enavata opera petebant. Tacit. 1. 19.

Encania orum, n. festivitas erat dedicationis templi. Kirchwey / Kirchmeß / Kirmes. Aug.

b. Encania, etiam dicuntur festa anniversaria urbium conditarum. Martin.

Encanthis, γυναικὶς ἰδὲ, (morphis oculorum,) seu caruncula secundum majorem oculi angulum incrementum. Jonst.

Encardia a, f. γυναικὶς, gemma est, à cordis effigie sic dicta. Ejus tria enumerantur genera; primum, in quo nigra effigies cordis eminet: Secundum viridi colore cordis effigiem representat: Tertium nigrum cor ostendit, reliqua sui parte candidum. Plin. 37. c. 10.

Encarpus i, n. (ut Philander in Vitruv. 1. 4. c. 1. ait,) Gracis Leo appellat rescripta Principis, fructuosum significat: estq; orpurpurea inscriptione insignita, namentum capiculi columnarum, der Kranz / oder Laubconchylii, lege C. de divers. rewerct oben an den Seulen.

Encarpus i, n. (ut Philander in Vitruv. 1. 4. c. 1. ait,) Gracis Leo appellat rescripta Principis, fructuosum significat: estq; orpurpurea inscriptione insignita, namentum capiculi columnarum, der Kranz / oder Laubconchylii, lege C. de divers. rewerct oben an den Seulen.

Encaustes a, m. ἑγκαύσις, inustus h. e. pictor, qui coloribus adustis & cera, igni resoluta, effigies exprimit, ut: Quod facere ab Encauste didicerat. Vitruv.

Encaustice es, f. Genus picturae, quod adhibito igne fiebat, die Kunst ein Gemählde einzubrennen / Glasmahlerey. Apul.

b. Encaustice (Perottus sic describit,) in cera, tabulis, eborè fieri solebat cestro primò, quod & ab urendo uriculum dicitur, cavata materia: Procedente verò tempore, cera Punica cum oleo liquefacta candenti setis inducitur supra tabulas, iterumq; admotus galle carbonibus adusta ad sudorem usque: Postea candelis subigebatur, deinde linteis puris, ita, ut quasi marmora niterent.

Encausticus a um, ut: Encaustica pictura. Plin. 35. c. 11.

Encaustus a um, encausto pictum, ut: Encaustus Phaëthon tabula tibi pictus in hac est. Martial.

Encaustum i, n. materia inusta ad picturam apta, Glazfarb / ut: Figlinum opus encausto pinxit. Plin. 36. c. 25.

b. Encaustum Imperator Gracis Leo appellat rescripta Principis, purpurea inscriptione insignita, namentum capiculi columnarum, der Kranz / oder Laubconchylii, lege C. de divers. rewerct oben an den Seulen.

Encaustum i, n. materia inusta ad picturam apta, Glazfarb / ut: Figlinum opus encausto pinxit. Plin. 36. c. 25.

b. Encaustum Imperator Gracis Leo appellat rescripta Principis, purpurea inscriptione insignita, namentum capiculi columnarum, der Kranz / oder Laubconchylii, lege C. de divers. rewerct oben an den Seulen.

Enceladus i, m. Gigas, Terra-filius, fulmine ictus à Jove, & sub Aetna monte sepultus. Virgil. 3. Aen.

Encentris idis, ἑκατέρπης, dicitur

tur inharens calcaneo, stimulus, quo excitare equos novimus, (ein Sporen) auctor Eustathio. Erant & furibus encenrides, quibus per parietes obrepebant. Cael. 21. c. 24.
Enchiridium ii, n. ἐγκυρίδιον, cultellus, pugio, sica, gladio-lus. Plut.

b Enchiridium, (vulgo manuale,) ein Handbüchlein.

c Enchiridium vocant partem illam remi, quam nauta manu comprehendunt, die Handhaben Rader. Pollux.

d Enchiridium, notat capitulum in ense, das Gefäß oder Griff am Degen.

Enchorios, ἐγχώριος, Græcis dicitur indigena, qui in eo ipso loco, in quo agn. genitus: unde enchoria aves, dicuntur nostrates, quibus opponuntur exotica, seu peregrina.

Enchorda, ἐγχόρδα, Organa Græcis vocantur, quæ nervis intenduntur, sicut, quæ spiritu instantur, ut tibia, πνεύματα dicitur solent. Cael. 9. c. 6.

Enchrides, ἐγκρίδες, qui & Tagenia vocantur, in generibus panis regensentur, qui dum in sartagine coquerebantur, infundebatur caseus, oleum, melle-sana. Cael. 28. c. 7.

Enchrisa, ἐγκρίς, illa, medicamenta sunt apud Celsum, quæ illuminantur.

Enchusa & f. ἐγκύσα, herba si-

milis anchusa, unde & pseu-doanchusa nominatur. Plin. l. 22. c. 20.

Enchytrium i, n. Placenta species, quædam, cuius mentio fit apud Athenæum, ita dictum, quod infunderetur, cum esset liquidus aliquantulum. Nam infundebatur in calicem pertusum, in ungvine positum Turneb.

Enclastridia, τὰ ἐγκλασπίδια, genus ornamenti muliebris, à Comicis usurpatum. Pollux 5. c. 16.

Encliticus aum, ἐγκλιτικός, inclinativus, ut: Enclitica particulae sunt, quæ tonum suum rejiciunt in finem dictionis, cui adherent. vide Grammatic.

Enclisma atis, n. ἐγκλισμα, sacrificii genus fuit apud Argivos, quod defunctis exhibebatur. Plutarch.

Encolpias & m. ἐγκολπίος, ventus, ut ait Aristoteles, est, qui è maris sinu profilit.

Encolpium ii, n. est, quod è collo gestatur in pectore seu in sinu. Martin.

Encombomata, ἐγκομβώματα, teste Nonio, vestes sunt puellares, quemadmodum & Parnasides. Perottus Enchimbomata scribit: Alii Enchimbomata. Est autem encomboma genus suppari, aut cingiliæ femineæ. Pollux. 4. c. 18.

Encomiastes & m. dicitur laudator, qui alterius celebrat encomium.

En-

Encomiastice es, f. ἐγκομιστική, Cantilena species, quæ præstantium virorum præcinebatur laudes. Cael. 27. c. 26.

Encomium ii, n. ἐγκώμιον, laus vel præconium alienus, ac proprie, quod ex multis ejus virtutibus compingitur. Job / Ruhm. Alex.

b Encomium ante victoriam canere, Proverb. in eum, qui, bello vel re nondum confecta, præproperè gloriatur, quod Germanis dicitur, die Haut verfauffen / ehe der Beer geschossen. Erasim.

Encotyle es, f. ἐγκοτύλη, Lusitani nomen est, quo victi victorum genua manuum excipientes cavitate, gestabant. Cael. l. 27. c. 27. Athenæus.

Enkratitæ arum, Hæretici quidam apud Hieronymum, sic dicti à carnis abstinence. Cael. l. 9. c. 7.

Enclinomenos, ἐγκρινάμενος, vocatur, qui athletis adnumeratur, in quo eorum numerum recipitur Turneb.

Encritos, ἐγκρίτος, appellatur, qui in ordinem numerumque reductus est, h. e. vilis & vulgaris, ut inquit Priscianus: Contra verò, numero exemptum Ecritum ἐκκριτον, i. e. eximium & præcipuum appellant. Bud.

Encyclie commentationes, ab Aristotele dicuntur in Ethicis,

quas Gellius exoticas, h. e. extraneas vocat.

Encyclios, ἐγκύλιος, circularis, unde Encyclios padia vel discipulina, orbis quasi est omnium disciplinarum. Vitruv. l. 6.

Encyclopædia & f. ἐγκυκλοπαιδεία, quasi orbiculata disciplinarum series: estque compages omnium scientiarum & artium, ingenio homine dignarum, quarum antiqui septem constituerunt, juxta versiculum:

Gram. loquitur, Dia- vera docet, Rhe- verba colorat;

Mus. canit, Ar. numerat, Geo. ponderat, Ast. docet Astra. vel:

Lingva, Tropus, Ratio, Numerus, Tenor, Angulus, Astra.

Quibus versibus indicantur: Grammatica, Dialectica, Rhetorica, Musica, Arithmetica, Geometria, & Astronomia.

Endelechia, vide Entelechia.

Endemius a um, ἐνδήμιος, popularis, ut: Endemii morbi, qui certis grassantur in regionibus Cael. 7. c. 14.

Endeploro as, are, Antiqui dixerunt, teste Festo, pro imploro, quod est cum questu inclamo, & cum fletu rogo, quod est propriè vapulantis.

Endera, ἐνδερα, locus India. Fuit & quædam interius Gymnetarum, (Æthiopia populorum) habitatio: qui arcu & arundineis sagittis praeustis utuntur, Strab. l. 16.

Eccc s.

En-

Endiadis, *ἑνδιadis*, Figura est, cum una res, metri causa, duobus enunciatum vocibus, interposita conjunctione, ut: *ἑνδιadis* quidam fuit hoc nomine, Pateris libamus & auro, i. e. pateris aureis. Virg. 1. *ἑνδιadis*.
Endivia a, f. herba, dicitur & *Cichorium domesticum*, Intybus sativus, *Endivien*. Matthiol.
 b *Endivia crispa*, gross. frause *Endivien*.
Endo, Propositio apud antiquos, pro *in*. Cic. 2. de Leg.
Endoitium ii, n. pro *intim*.
Endoploratum, pro *imploratum*.
Endo procinctu, i. e. in *procinctu*.
Endoxon i, n. *ἑνδοξον*, dicitur argumentum probabile.
Endromis idis, f. vestis genus est, ita dictum, quod ea veste antiqui & *ἑνδομῆς*, i. e. cursa & palastra uterentur.
 b *Endromides*, Polluci sunt expediti ad cursum calcei.
Endiadys vide *Endiadis*.
Endymion onis, m. Pastor quidam fingitur; quem cum Luna adamaret, ut semel dormientem posset osculari, sopivit eum in *Latonio monte* *Caria* per aliquot annos; unde
 b *Endymionis* dormit somnium, Proverb. in ultra modum somnolentum, der fort und fort schläffet / ein Schlaftrag / ein verdrossener schläfflicher Gesell. Erasim.
 c *Endymion* multa ad Lu-

na motum pertinentia primus deprehendit. Plin. 2. c. 9.
 d *Endymiones*, Varronis Sa-
 tyra quidam fuit hoc nomine, qua inscriptione somniculosos & veteranos homines reprehendebat; Eam inscriptionem apud *Nomium* ferè in *Eudamones* degenerasse animadvertit Turnebus.
Eneco as, are, est interficere, suffocare, töden / ut: Puer ambas argues enecat. Ampliit.
Enectus a um, pro mortuus, Cicero habet: *Siti enectus Tantalus*, *Tantalus* ist *Durste* gestorben. Tusc.
 Avis fame enecta, ein Vogel / der Hungers gestorben. de Div.
Enema, vide *Clyster*.
Enenthus ii, m. deus vel demon fuit *Phœnicum*. *Lampridius* in vita *Heliogabali*: *Pallia*, inquit deo *Enentio* fuisse, vel (ut *Giraldus Gregorius* legendum putat) *Eventheo*. *Hugus dei Sachonathon* in historia *Phœnicum* meminit, & *Phylon Byblius*, ut docet *Euseb.* in præpar. Evang.
Energasia a, f. *ἑνεργασία*, est evidentia orationis, qua rem magis ostendere videtur, quam dicere.
Energeticus a um, *ἑνεργητικός*, operativus, ut: *Energetica* est omnis forma, quia omnis ab illa oritur operatio.
 Ener-

Energia a, f. *ἑνεργία*, est actus secundus a forma vel habitu, vel potentia emanans.
 b *Energia*, subdividitur in *ἑνεργία*, *ἡγεμονία* & *ἡγεμονία*, scientiam, actionem & effectum.
Energumenus, dicitur ab immundo spiritu vexatus, (ein Besessener /) nonnunquam & hoc nomine *Lupatici* vocantur. Cæl. 2. c. 13.
Eneratio onis, f. idem ac debilitatio.
Enervatus a um, debilitatus, ut: *Enervati* & exangues homines, schwache und kraftlose Leute. Cic. pro Sest.
 b *Mollis* & *enervata* ratio & oratio. Cic. 4. Tusc.
 c *Enervata* & muliebris sententia. Cic. 2. Tusc.
Enervo as, are, debilitare, & veluti nervos auferre & contundere, schwächen / ohnmächtig oder kraftlos machen / ut: Tamen ut vos videtis, non plane me eneravit, non afflixit senectus. Cic. de Senect.
 b *Animos enerware*. Claud. 7. Paneg.
Enervus a um, &
Enervis e, c. sine viribus, schwachgering.
 b *Spectaculum* inde visum est non enerve, nec fluxum, nec quod animos virorum molliret & frangeret. Plin. in Paneg.
 c *Enerva* & exossa saltatio. Apul. 1. 1.

Enete, *ἑνέτη*, fibula est, qua junonem se ornasse tradit *Homerus*. 1. 14. *Iliad*.
Engaddum i, n. (ut scribit *Hieronymus*) est vicus pragensis *Judeorum*, juxta mare mortuum, ubi opobalsamum provenit, quas *vinas Engadda* *Salomon* in *Cantico* nominat.
Engastrimythi, *ἑνγαστρίμυθοι*, Vates quidam *Græcis* dicuntur, quasi ventriloqui, i. e. quidamoni afflatu aliquid praesagirent. *Plutarch*.
Engisoma atis, n. Pertusio est ossis, cum pars affecta in profundum descendit, ac super illud os conruit. *Galen*.
 b *Engisomata* dicuntur inter fracturas *Cranii* vehementissimas, qua parte sui media meningi, i. e. panniculo innituntur. Cæl. 3. c. 23.
Engonasis, *ἑνγονάσις*, sidus celeste, quod Latine *Ingeniculus* dicitur; is *Hercules* est, quidextro genu nixus, sinistro pede capitis dextram partem opprimere conatur. *Hyginus* 1. 2. & 3.
Enhamum i, n. medicamentum quoddam est, suppressans sanguinem, ac materia inutilis confluxum reprimens. Cæl. 1. 3. c. 12.
Enhippus i, m. *ἑνῖππος*, Argivorum Rex fuit, felicitatis mira, cujus chylum, qui apud Gra-

Gracos insigniter rem gessisset accipiebat. Papinius. Enhydriæ arum, *ἐνυδρίαι*, Flatus ab Aristotele dicuntur, *ὑδρὸς* cum aqua tumultuose, *ὑδρὸς* pro fusè, inhorrentes, & fragosè ut: *Τὸν* te abiisse hinc negasti. Cæf. 20. c. 19.

Enhydri idis, *ἐνυδρίαι* vel Enhydrius, Coluber in aqua vivens, eine Wasserschlange. Plin. 32. c. 7.

b Enhydrius, alterum ichneumonum genus penetrat beluam. Solin. 686.

c Enhydrius lapillus absolutæ rotunditatis, & cum candore levitatem habens, liquorem intus continens, ad motum fluctuantem, ut albumen in ovis. Plin. 37. c. 11.

Enim, Conjunctio causalis postpositivè maxime Ordinis, denn. Cic. de Sen.

b Enim (Copulativa) ut Attendite enim diligenter. Cic. 4. Verr.

c Enim (Affirmativa) primo loco posita, ut: Enim me nominat. Plaut. Perf. Enimvero, Conjunct. idem quod certè, ut: Enimvero ferendum hoc non est. Cic. 3. Verr.

Verumenimvero, aber in der Wahrheit. Adelph. 2, 3, 2.

b Enimvero pro ex adverso, ut: Bactius de productione Dasium appellabat. Enimvero ille, ut in manifesta re, exclamat sub oculis Hannibalis. Liv.

c Enimvero, postpositum, in responsione indignanti accommodatum, & ferociter respondenti. Interdum sine indignatione, & in affirmatione, ut: *Τὸν* te abiisse hinc negasti. AM. Nego enimvero. Plaut. Amph.

Eniochi, vid. Heniochi. Eniopeus ei, m. Hectoris auriga fuit à Diomede lanceâ confectus. Hom. 8. Iliad.

Enipeus ei, m. fluvius Thessaliæ, juxta quem fuit prælium inter Casarè & Pompejum. Luc. Enitesco is, ut, ere, idem atque enitere, ut: *Τὸν* noster hic cultus clarius enitescet. Quint.

Eniteo es, enitui, enitere, resplendere, nitidum, politum & ornatum esse, schemen / sehr glänzen / ut: *Fruges enitent.* Cic. 3. Tusc.

b Enitere, idem ac celibrem esse, berühmt seyn / ut: Enitent Athene cunctis gentibus. Cic. pro Flacco.

Enitor eris, enisus vel enixus sum, eniti, idem quod niti, sich bemühen / ut: Sic velim enitari, quasi in eo mihi sint omnia, ich wolte/dass du dich so hoch bemühetest / gleich als lege mir alle das meine daran. lib. 15. ep. 14. enisurus in sationem

Enitendum est Miloni, ut tueatur dignitatem suam. pro Mil. XI.

b Eniti partum vel prourum,

rum, gebähren. Liv. 1. 135. de V.S. & l. 1. ff. de Ven. inspic.

c Eniti ova, Eyer legen. Columel.

Enixè, Adv. cum conata, q̄valētig / kräftig / heftig / ut: Enixè juvare aliquem. Cæf. 3. bell. Civ.

b Enixè obstare plebi. Liv. 4. U. C.

Enixim, pro enixè. Silennà 1. 4. Histor.

Enixus a um, ut: Partus enixa, die geboren hat. Tacit.

b Enixa dicuntur scemi na, nitendi, h. e. conandi, & dolendi labore perfuncta, nixis quæ religionum genera parientibus præstunt. Sed elegantior intellectus, ut ex hoc dicta esse credantur enixa, quod vinculis quibusdam periculi, quibus implicarentur, fuerunt exoluta. Nonius.

c Enixa pro parvè levata. Virg. 2. Æn.

d Sus enixa fœtus, ein Sau die gefährdest hat. Virg. 3. Æn.

Enixus us, m. ipse enitendi seu parienti actus, Gebährung / ut: Equæ post annum unum ab enixu utiliter admittuntur. Plin. 10. c. 63.

Enna a, f. Civitas Siciliæ edito in loco, & undiq̄ præcipiti sita, & Syracusanis (Stephano teste) condita. Hujus meminit Cicero 6. Verr.

Ennæus a um, ad Ennam spectans, ut: Enna Ceres, sic

dicebatur, quia augustissimum templum habebat circa Ennam. Silius l. 1. 43.

Ennan, antiqui dixerunt pro etiamne? Festus.

Enneacrinos, *ἐννεακρῖνος*, nomen fontis apud Athenas à Pisistratò conditi, & à numero psularum dicti, quos Græci *κρῖνες* appellant, nostri vero salientes.

Enneadecateris, dicitur periodus XIX. annorum. vid. Cyclus.

Enneapharmacus a um, ut: Enneapharmacum emplastrum ad pus movendam. Cels.

Enneaphthongon, quod novem edis voces, ut: Enneaphthongos chelys Martialis.

Enneaphyllon i, n. herba est, quæ novena longa folia habet, caustica natura. Plin. 27. c. 9.

Enneas, *ἐννεα*, *ἑξ*, numerus est novenarius, sicut decas denarius.

Enneaticus a um, ut: Enneaticè anni, vide Androdas.

Enneaterides, *ἐννεατέριδες*, ce-lebritates fuere apud Delphos numero tres, quarum unam *ἐννιάριον* vocabant, quæ imitatione pugne videbatur, quam Apollo adversus Pythonem habuisse dicitur; alterum Heroidem; tertiam Charilam appellabant: de quibus Plutarch in Problem.

Ennius ii, m. Poëta, quæm Rudia gemere vetusta, ut ait Silius,

Rudia autem, civitas est Ca-
labria: Sed Eusebius Tarenti-
nam eam facit, dicitq. à Ca-
zone Quasflore Romam trans-
latum, in Aventino habitasse,
ac unius ancilla ministerio
contentum fuisse. Secutus est
M. Fulvium nobiliorem ad bel-
lum Etolium, cuius filium e-
ruduit. Ab hoc & Cato senex
dicitur Græcas didicisse lite-
ras. Scripsit plurima, inter
qua & Annales: Bellum Pu-
nicum secundum hexameteris,
qua sane non extant; ex iis
nonnulla Macrobitis, qua Vir-
gilius ab eo mutuatus est, nam
dicere solebat, se aurum ex
Ennii sterquilinio colligere.
Natus est Ennius anno qua-
dringentesimo decimo post Ro-
mam conditam. Cic.

Ennius ingenio maximus,
arte rudis. Ovid. 2. Fast.

b Ennius alter fuit Gram-
maticus, qui duos libros de li-
teris ac syllabis & metris conscri-
psit. Tranquillus.

Ennosigeus, Neptuni epithetum
apud Poetas, quasi terram
concussionis, ut: Ipsum compedi-
tus, qui vincerat Ennosig-
eum. Juvenal.

Eno as, are, extra nare, & nan-
do aliquo pervenire, ut: Mul-
ta (naves) ita hausta mari,
ut nemo in terram enaverit,
es waren viel Schiffe ge-
funken / daß niemand aus

denselben ans Land hatte
schwinnen können. Liv.

Enodatè, Adverb. clarè, perspi-
cuè, deutlich / klarlich / ut: Sua
diligenter & enodatè narran-
do. Cic. 1. de Invent.

Enodatio onis, f. explicatio, Auf-
legung / Erklärung. Cic.

Enodis e, c. quod sine nodo est,
ut: Trunci enodes. Virg. 2. Geon.

b Enode etiā dicitur, quod
sine difficultate est. Plin. epist.

Enodo as, are, nodis exolvere,
auflösen. Nonius.

b Enodari dicuntur arbo-
res, cum nodi eis amputantur.

Cato c. 31. Colum. 5. c. 6.

c Enodare pro explicare.
Nonius.

Enophyllum i, n. vide Ophio-
glossum.

Enoplia, saltatio inventa fertur
in Creia: nonnulli à Laconi-
bus ad res bellicas facile ob-
tundas, ut armari leti flexu
& saltu, nunc se contrahen-
do, nunc in altum exiliendo,
nunc declinando, tela & plu-
gas vitarent, disciplinamq. e-
discerent, Tranquillus Tro-
jam dixit: Idque à Romulo
institutum, ut cum armis sal-
tarent milites saltatione, quam
bellicetram nuncupavit. A-
lex. 6. c. 19.

Enorchis, Gemma est candida
qua de visa fragmentis, testium
effigiem repræsentat. Plin. 37.
cap. 10.

Enor-

Enormis e, c. magnum, sine men-
sura, groß / unmäßig / ut:
Colossi enormes. Stat.

b Enorme, quod non est
ad certam regulam directum.
Tacit.

c Enorme damnum pro
immodico, prægrandiq. usurpa-
tur. Schiard.

Enormitas atis, f. ut: Enormita-
tem stipendiorum dixit Spar-
tianus pro nimia largitate.
Spieg.

Enormiter, Adverb. über die
massen / unmäßig. Plin.
1. 17. c. 6.

Enos, ~~Enos~~ dictio Hebraica,
significat idem ac verum ho-
minem, quem non alium in-
telligunt, nisi qui Deum scien-
ter cognoscat & pte colat.
Cæl. 2. c. 20.

Enoteco is, enotui, enotescere,
notum fieri, fundi werden / un-
ter die Leute kommen / ut: E-
notuerunt tui versus, & in-
vito te claustra tua refrege-
runt. Plin. epist.

Enoto as, are, idem quod me-
moriam causam notare, aufzeich-
nen. Plin. epist.

Enotocœta arum, populos esse
ferunt, qui aures ad talos
usq. dependentes habeant, ut
super eis indormiant. Strab.

Enovo as, are, idem quod no-
vare, erneuern. Cic.

Ens entis, o. est primò cognitum,
conceptus simplicissimus & ge-

neralissimus, quo aliquid con-
cipitur, positum extra nihilum,
dicitur etiam aliqua, res.

b Ens Participialiter acce-
ptum, significat actum: Sic vi-
vens dicitur, quod habet actum
vivendi.

c Ens nominaliter, indiffe-
renter sese habet ad id, quod
possibile est, & quod actu resistit:
Ita rosa tempore hyberno est Ens
nominalis, æstivo verò est Parti-
cipiale. Marg. Philos.

d Ens positivum est, quod
habet essentiam positivam, &
hoc est verum ens.

e Ens negativum est, quod
negat & tollit essentiam, nec ul-
lum actum formale in sese habet.

f Ens purè negativum seu
non ens, dicit negationem omni-
modam rei, ut: Homo non homo.

g Ens privativum dicit ca-
rentiam rei in Subiecto; rem ne-
gatam recipere apto, ut: Cacitas.

h Ens incomplexum est vel
reale, vel rationis.

i Ens reale est, quod extra
intellectus fictionem in rerum na-
tura verè ponitur & realiter;
non objectivè tantum. Sic nobis
cogitantibus realiter Sol est in
mundo: Objectivè illa dicuntur
esse, qua sunt in idea seu figura
intentionaliter in mente artificis,
ut: Mundus in mente divina, do-
mus in mente artificis.

Ens reale extra intellectum
est,

est, quod extra mentem subsistit, ut: Homo.

Ens reale in intellectu est, quod in mente effectum est, nec plane nihil est, ut: Fingentia Poëtarum.

k Ens rationis est, quod rem mente conceptam sequitur per operationem intellectus, seu sunt omnes notiones secunda Grammaticas, Logices, Rhetorices, Poëtics, ac si qui sunt termini technologici alii.

l Ens actu est, quod per se subsistit, & dicitur ens actuale extra causas in naturam iam positum.

m Ens potentia est, quod actu efficiendi caret, in virtute tamen causae latet, & dicitur aliis ens possibile.

n Ens complexum est, quod plures involvit conceptus; Estq; vel voce tantum, ut animal rationale; vel re tantum, ut lego, scribo; vel voce & significatio- ne simul, ut homo est animal. Metaph. Marg. Phil.

o Ens reale abstractum est, quod separatam habet naturam; vel: quod significat formam nudam, citra implicationem Subiecti. ibid.

p Ens abstractum est vel substantiale, idque vel ultimum, quod ultimo abstrahitur, nec admittit ulteriorem abstractionem, ut: Humanitas, animalitas; vel non-ultimum, quod ulterio-

rem abstractionem admittit, ut: Homo animal, vel:

q Accidentale, quod notat formam accidentalem, ut: Jupiter astitit.

r Ens Concretum (Scholasticis Connotativum est, quod conjunctum est cum alio: vel, quod significat & formam aliam, quae connotat subiectum, ut sapiens.

s Ens per se est, cuius essentia una & integra est; idque rursus vel positivum, ut visus; vel privativum, ut cecitas, de quo supra.

t Ens per accidens est, quod ex pluribus accidentaliter conjungitur; vel per aggregationem, veluti est acervus granorum; vel per unionem, ut homo sapiens.

u Ens permanens, est, quod habet partes positivas, ut: Arbor. Dicitur etiam ens statarium.

x Ens successivum, quod continuo fluit, ut: Tempus & motus.

y Ens à se est, quod non habet ordinem ad aliud, unde pendet; siue sit absolute à se, ut Deus, siue comparate; Sic populus à se habet potestatem, quam deinde Principi concedit.

z Ens ab alio est, quod habet ordinem ad prius, unde pendet vel efficitur.

Ensiculus i, m. ein Federnesserlein; ut: Materia & instrumenta doctrinae libri sunt & vox, adesse autem & calamus

oportet, & chartam & atramentum & ensiculum. ex Graphicis Camerarii.

Ensisfer a um, enssem ferens, ut: Ensisfer Orion, Ovid. 2. de Art. Ensisfer i, m. Ehurfürst.

Ensisformis e, c. ensi similis, ut: Cartilago ensiformis vel mucronata in thorace, das länglicht spitzige Knorpelbein an der Brust. Vesling.

Ensis is, m. mucro, gladius, ein Schwerd/Degen/ ut: Cedere enssem in pectore alicujus eimen den Degen durch den Leib stoßen. Virg. 9. Aen.

b Eductus ensis vaginā, ein bloßer Degen. Sil.

c Quis fuit, horrendos primus qui protulit enses? Quam ferus & verè ferreus ille fuit.

Der muß grausam und unheimlich gewesen seyn / der zu erst die Degen erdacht und gemacht hat. Tibul.

d Immedicabile vultus ense recidendum est, ne pars sincera trahatur, ein unheilfame Wunden / oder faules Glied muß man abschneiden / damit nicht das gesunde Theil auch nachfolge.

Entali, est alumen scissum, & quandoq; ex sale gemma conflatum.

Entalium vide Dentalium.

Entelechia, Entelēchia, (Vox ab Aristotele confecta,) perfectio,

vel quasi perfecti habitio, Graeca agitationem vertit; Hermolus continuata quondam & perennem interpretatur motionem. Sunt autem, qui & de xaxax scribi velint, (à quo videtur vox illa Germanica, Endelich/ originem traxisse. Sic enim vocamus nos Germani continuatum non cessans, non interruptum. Faber.) Sed per T. scriptum pluribus arridet, ut est videre apud Budanum in Asse, qui dici putat, quasi & ετελεχεν, i. e. perfecti corporis comprehensionem.

Entheatus a um, divino numine afflatus, ut: Enthenta vatum pectora. Martial.

Enterocelēes, f. εντεροκήλη; hernia species est, cum intestinum ileum maximè excidit. Jonst.

Enterocelicus i, m. enterocelēborans. Plin.

Enteromphalos, hernia species, quando intestina in umbilicum prolabantur. Jonst.

Entheus a um, numine divino plenus, Spiritu Dei instinctus, Göttlich / ut: Sen. Med. & Statius 1. Sylv.

Entheistici, Deo pleni, divinitusq; inspirati vocantur, ut: Sunt qui videantur, (inquit Agimetal. 3. de mania & melancholia loquens,) à majoribus quibusdam potentius regi, & futura predicere, inslar edrum, qui numine afflati d-
Efff

cuntur, quos etiam peculiari nomine entheasticos appellant. **Entheca** a, f. in Decretis Canonicis, eadem significatione ponitur, quā apotheca & horreum, videlicet pro loco gazarū, repositorio.

b **Entheca**, i. e. dos praediorum. l. 2. §. 1. ff. de Instr. leg. **Enthemata**, vocantur, quæ vulneribus recentibus imponuntur, ad reprimendum sanguinem & humorem affluxum. In infitionibus item enthemata vocantur surculi, qui in fissuram trunci inseruntur. Cæl. l. 7. c. ult.

Enthronistica, pro inthronistis reponendum apud Justinianum in Constitut. de sanctiss. Episc. Sunt autem cathedra lia, ut nunc vulgò dicuntur à Græco ενθρονιστικον, quod est in sedem ponere, Barbarè dicitur installare. Spieg.

Enthusiasmus i, m. ενθουσιασμος, id est, fanatica percussio, seu afflatio numinis, nescio cuius. b **Enthusiasmus** quoque dicitur haresis quædam.

Enthymema atis, n. ενθυμημα, cogitatum, commentum vel commentationem Quintil. (l. 5. c. 10.) interpretatur, quod mentis actio omnis atque sententia, enthymema nominetur.

b **Enthymema** Dialecticis est syllogismus imperfectus, ex praemissa una inferens conclusionem.

Entoma, εντομα, appellantur insecta, cuiusmodi sunt crabrones, apes & ejusmodi, ratione nominis, inde, ut opinor, ducta, quod plerumque ex his circa medium sui incisæ videantur, adeo ut pars posterior tenui admodum discrimine adhaereat priori.

Entomon, εντομον, Ellebori genus, quod nigrum vocant; quidam Polyrhizon nuncupant Plin. 25. c. 15.

Entropha, εντροφα, quasi dicas innutrita, nam & hac mulieribus ornamentis annumerat Pollux l. 5. c. 16.

Entropides, genus calceamentorum ex Lexico Entropon autem ponit Pollux in mundo muliebri, ubi Gualtherus vertit velum.

Enubo is, enupsi, enuptum, enubere, aus dem Geschlecht oder Stand heyrathen / ut: Virgineam Auli filiam patriciam, Plebejo nuptam L. Volumnio Cos. matrona, quod è Patribus enupisset, sacris arcuerunt. Liv. 10. U. C.

Enucleate, Adverb. purgate, (Nonius) exquisitè, & sine asperitate aut duritia: ab eo quod nucibus separatis, i. e. rectis nucleorum, utilis usus habeatur, aufgefäult.

b **Enucleate**, erklaret / deutlich / ut: Eleganter enucleateq; dicere. Cic. in Orat.

Enu-

Enucleatus a um, ut: Eblandita illa, non enucleata esse suffragia, i. e. magna acrimonia mentis & iudicii facta. Cic. pro he. Propert. l. 2. eleg. 1. Planc.

Enucleo as, are, propriè est frangere nucem, & nucleum è putamine extrahere, aufkläuben / den Kern heraus suchen.

b **Enucleare**, pro declarare & explanare, auflegen / erklären. Cic. de Orat.

Enudo as, are, idem quod nudare, entblößen / nackend machen.

b **Enudare** pro exponere, & veluti intellectui aperire, h. e. interpretari, eröffnen / entdecken / erklären. Cic.

Enula z, f. herba, vid. Helenium.

Enula, gingiva intima vocantur, sicut extima Ula. Cæl. l. 4. c. 1.

Enumeratio onis, f. Oratoribus est, per quam res dispersè & diffusè dicta, unum in locum coguntur, & reminiscendi causa unum sub aspectum subiunguntur. Cic. 1. de Invent.

Numero as, are, idem quod multas res simul numerare & recensere, ergehen / ut: Dixi jam antea, me non omnia istius, quæ in hoc genere essent, enumeraturum. Cic. 4. Verr.

b **Enumerare**, pro dicere, ut: Jamne enumerasti, quod ad te redituum putes? Ter. Adelph.

Enumerat miles vulnera, ein Soldat redet von Kriegen / ein Hirt vom Vieh. Propert. l. 2. eleg. 1.

c **Enumerari** pro recenseri. l. fin. C. de præscr. 30. vel 40. an.

Enunciatio onis, f. eine Aussprache / ut: Propria & dilucida, & breviter comprehensa verbis enunciatio. Quintil.

b **Enunciatio**, (Logis) est, in qua verum aut falsum inest.

Enunciativus a um, quod enunciari potest, das ausgesprochen werden kan / ut: Sequuntur deinde motus animorum, enunciativi corporum. Senec. ep.

Enunciative, Adverb. ut: Enunciative vel narrative deduci dicitur, cum simpliciter a iqua res sine mysterio, sine pondere, sine momento deducitur. Schard.

Enunciatrix icis, f. ut: Ars inventrix, & judicatrix, & enunciatrix. Quint. 2. c. 15.

Enunciatum i, n. est quod Dialectici propositione vocant. Cic.

Enunciatus a um, ausgesprochen / ut: Sermo rectus & secundum naturam enunciatus. Quint. l. 2. c. 5.

Enuncio as, are, est pronunciare, declarare, deutlich aussprechen / ut: Videris profectò genus hoc totum, cum inflexo continuatoq; verbo res eadem enunciatur ornatius. Cic. 3. de Orat.

Efff 2

bEnun-

b Enunciare est divulgare
aufschwagen. Corn. 139.

Enunciare consilia alicujus
alteri, eines Anschläge einen
andern offenbahren. pro Sex.
Rosc. XXXV.

Enunquam pro ecquando. Fest.
Enuptio omis, f. est ius nuptia-

rum extra gentem, ut: Ut Hi-
spala Fecennia datio, diminu-
tio, gentis enuptio, tutoris optio
ita esset, quasi ei vir testa-
mento dedisset Liv. 9. Decad. 4.

Enutrio is, nutriti, nutritum,
enutrire, idem quod nutrire,
ernehmen/aufferziehen. Plin.

Enyalus, unum est ex Martis co-
gnominibus, teste Macrobius. 1.
Saturn. 10. qui Enyalus, dici-
tur, quasi εὐρύς ἦος, h. e. Bel-
lona filius. Accipitur & pro
bellicoso.

Enyo us, εὐνοῦ, nomen, quo Bel-
lona dea belli, Martis soror,
vocitata est. Martial.

Eor. notat eorum.

EO is, iui, itum, ire est idem,
quod vadere, gehen / ut: Or-
dinatum ire, in guter Ord-
nung gehen l. 11, 12.

b Ire placide iussu fo gra-
tis, fein leich und langsam schlei-
chen / auff den Zähnen gehen?
Phorm. 5, 6, 27.

c Ire in sententiam alicujus,
idem est, quod assentiri, ut: Per-
spiciebant, in Hortensii senten-
tiam multis partibus plures ite-
ros, sie vermerckten / daß dem

Hortensio iherer vielmehr bey-
fallen worden. Ep.

d Ire in duplum, est duplum
lammum accipere, in doppelten
der zwiefachen Schaden kom-
men / ut: Prator decrevit, ut si
iudicatum negaret, in duplum
ret, pro Flacc.

e Ire res dicitur pro procede-
re, ut: Incipit res ire melius,
quam putaram, es fängt die
Sache an besser von statten zu
gehen / als ich vermeint. Cic. At.

f Ire inficias, est negare, in-
ficiari, leugnen / ut: Neg. infi-
cias eo, quodam esse, quod de-
monstrari possunt. Quintil.

g Ire, Supinis nonnullorum
Verborum iunctum, velle notat
ut: Eo visum, i. e. volo videre.

Cur te is perditum? wari-
umb wiltu dich selbst in Unfall
stürzen? Ter. And. 1, 1, 107.

Eunt depressum, i. e. de-
primunt.

h Ire pro esse, ut: Ire alacri
spe pleni. Curt. 757.

i Ire in consilium, (zu Rath-
gehen) iudices dicuntur, cum
aut capita conferunt, aut interio-
ri consilio instrumenta litis per-
ferre aggrediuntur, ut: In
consilium sturi iudices triginta
duo, sententiis decem & sex ab-
solutio confici poterat. Cic. pro
Cluent. Budäus.

k Ire in fastidium, pro inci-
pere haberi fastidio, Senec. de
Benef.

l Ibit in secula nomen tuum,
i. e. memoria tui erit sempiterna,
deiner wird nimmer vergessen
werden / du wirst einen unsterb-
lichen Namen habē. Plin. Paneg.
m Ire pro fluere, ut: Fluvius
is. Virg. 8. Aen.

n Luna it per cælum, i. e.
movetur. Virg. 1. Georg.

o Eunt precipites mores, i. e.
declinant in malum. Liv. 1. 11. C.

p Ire dicitur equos, vel quos
sellā gestatur aut lecticā vehitur.
l. 7. ff. de servitut. præd. rust.

q Ire in aciem, pro militare.
Quintil. Tacit.

r Ire in aliquem, pro irruere.
Ovid. 5. Fast.

s Seges it in articulum, das
Getraide schoffet. Plin. 18. c. 17.

t In auras ire, in die Luft
fliegen. Ovid.

u Itur, Imperson, ut: Sic itur
ad astra, so kan man zu Ehren
kommen. Virg.

x Iri, Passivè, ut: Qui post-
quam audierat, non datum iri
filio uxorem suo. Cic. ad Att.

Eo, Adverb. idem quod propter-
ea, ut: Atq. hac eo pertinet
oratio, dieses wird darumb
geredt / zu dem Ende. L. 6. 1.

Hac eo scripsi. l. 6, 1.

Neg. ego hac eo profero, quod
conferenda sint cum hisce, de qui-
bus nunc quarimus. pro S. R. XV.

b Eo, i. e. in tantum, ut: Eo
rem jam abducam, ich wil es jeh-
dahin oder so weit bringen. pro
Sex. Rosc. XXX.

c Eo fuit mirabilis, quod
ab eo non expectabatur / das war
deiner wird nimmer verwundern / weil
man sich von ihm solches nicht
versehen hatte. Cic. 4. Acad.

d Eo pro tanto desto, ut: Atq.
eo fuerunt cariora. Plaut. Aul.

e Eo ut, i. e. ideo, ut: Hac
ad te eo pluribus scripsi, ut in-
telligeres. Cic.

f Eone, pro ideone, ut: Eone
p. Ire dicitur equos, quos habes imperium in
bellis gestatur aut lecticā vehitur. Terent. Eunuch.

g Eo loci, pro in eo statu.
Cic. pro Sext.

h Eo loci, pro eo loco, vel in
loco. l. 52. §. 3. ff. de iudiciis.

Eodem, vid. idem eadem idem.

i Eone es, f. arbor, ex qua facta
fuit Argo, similis robore vi-
scum ferenti, qua nec aqua
nec igni posset corrumpi. Plin.
1, 13. c. 22.

Eos, montis nomen in sinu ma-
ris rubri Plin. 1. 6. c. 29.

b Eos, ἠώς, Aurora, die
Morgenröthe / ut: Tres ubi lu-
ciferos veniens pramiserat Eos.
Ovid. 3. Fast.

Eous i, m. Oriens dicitur, der
Sonnen Aufgang.

b Eous, unus ex equis So-
lis: quasi lucifer ac Orientalis,
quod mane assurgens orbem illu-
minet. Ovid. 2. Met.

c Eous pro lucifero. Virg.
1. Georg.

Te matutinus flentem con-
spexit Eous, & flentē paulo vidit
post

post Hesperus idem. Cinna in Smyrna.

Eous a um, Orientalis, primam syllabam habet indifferentem, quia interdum per n scribitur, interdum per e, ut: Fluctus Eous. Virg. 3. Aen.

Gentes eoa, i. e. Orientales. Propert.

Eousque, Adverb. bis dahin/ tandiu, ut: Tum concitate agitur pecus, eousq, dum anhelet. Colum. 6. c. 6.

b Natam vitem eousq, crevisse, donec cunctas dominationis suae partes obumbret. Valer. Max.

Epactæ arum, f. sunt excessus dierum, quibus Solaris annus annum Lunarem superat. Comput. Marg. Philof.

Epactra, dicuntur piscatoria navis, (Fischers Nachen oder Rähne) nam & piscatores la sequentis sententia, ut: Caununcupantur Epacteres quanto hac necessaria & salutaris est doque. Cael. 1. 28. c. 18.

Epago onis, ἐπαγών, à Gracis vocatur artemon navis, sive trochlea, quæ fines ductarii, & cætera armamenta, explicantur, quæq, majora onera ex portu in navem attolluntur. Vitruvius Ergates videtur appellare.

Epagoge es, f. est Figura, quæ sit ex rerum similium collatione, vel argumentorum, salva tamen similitudine rerum.

Epagogia orum, ἐπαγωγία, praputa. Cael. 4. c. 6.

Epaminondas a, m. Thebanorum dux praestantissimus, cum quo (ut inquit Trogus 1. 6.) Thebanorum gloria nata & extinguitur. de hoc vid. Corn. Nep. Epanadiplosis is, f. Figura est, cum idem verbum in eadem sententia & primum est & extremum, ut: Antè novis rubeant quàm prata coloribus antè. Rufian.

Epanalepsis is, f. Repetitio est sententia propter aliam necessariam causam, non ut sit in Figuris elocutionis, ut: Libenter si esset integrum, profiterer idem, Saturninum Rabinu manu interfectum, nihil me iste clamor commovet usq, huc, libenter profiterer. Cic. pro Rab.

b Epanalepsis (epanadiplosis) est resumptio ejusdem vocis in principio precedentis, & clausulae sequentis sententia, ut: Cautione hac necessaria & salutaris est cautio. Cic. pro Marc.

Epanaphora a, f. Figura est, cum ab eodem verbo plures incoacta sententia incipiunt; Hodie ferè dicitur Anaphora, ut: Primus sentio mala nostra, primus rescisco omnia, primus porro obnuncio. Ter. Eun.

Epangelia, ἐπαγγελία dicitur, cum quis accusatur, quod prater leges concionetur, aut Rempublicam capestat. Cael. 8. c. 4. alias promissio.

Epanodos, Regressio, Figura est, cum

cum ejusdem dictio repetitur re in medio, simul & in fine, vel initio, ut: Hujus ego vivus, mortuus hujus ero.

b Epanados etiam dicitur, cum dictiones eodem ordine retrogrado repetuntur, ut: Non domo domus, sed domus domine honestanda est. Est etiam Figura Amplificationis, cum digressionem finita regredimur ad propositum.

Epanorthosis, ἐπανόρθωσις, correctio, Oratoribus est, cum verbum prolatum meliori substituto corrigimus. Dicitur etiam Amphidiorthosis, ut: Filium unicum adolescentulum habeo, ah! quid dixi, habere me! imò habui. Ter. Heaut. 1. 5. 1.

Epaphus i, m. ἐπαφός filius Jovis, ex Io vel Ilide. Ovid. 1. Metam. quum fabulam Ius enarrasset, de Epapho hac subiungit: Hinc Epaphus magni larin, dicitur etiam Marisyllva, genitus de semine tandem cre-

Asperula, Aperina, Rubedo monditur esse Jovis, perq, urbes tana, seu Caprifolium, Steins juncta Parenti templa manet. lebertraut/ Herzfreude/ Waldmeister. Schröd.

Epap seu Hepar epatis, item jecur, est viscus infimi ventris, ut Epaticus morbus, eine Leber-Krankheit. Cell.

b Morbi epatis sunt interperies, obstructio, inflammatio, scirrhus, vulnera & ulcera. Jonst. der Leber dienende Arzeneien.

c Epap uterinum, idem ac secundina, seu placenta uterina, die Afterbürde.

d Epap antimonii, (à colo-

haud dissimili epati) dicitur crocus metallorum. Schröd.

Eparchia a, f. ἐπαρχία, à Gracis dicitur, quàm Latini praefecturam appellant; unde & Eparchiotes, provincialis, item Eparchus i, m. Provincia praeses, ein Landpfleger/ Landvogt. Epimata, Hippocrati dicuntur tumores secundum aures, prater naturam in aegrotantibus exorti. Galen. 6. Hippoc. de morb. vulg.

Epastus a um, ab epasci, idem ac pastus. Ovid.

Epatrius a um, ad epas spectans, ut: Morbus epatrius. Plaut. Curcul.

Epatica a, f. herba, ut: Epatica nobilis sive aurea sive trifolium nobile, vel magnum aut aureum, Herg oder Leber-Blümlein / gilden Leberkraut/edel Lebertraut. Schröd.

b Epatica stellata, sive stellata, Asperula, Aperina, Rubedo monditur esse Jovis, perq, urbes tana, seu Caprifolium, Steins juncta Parenti templa manet. lebertraut/ Herzfreude/ Waldmeister. Schröd.

Epaticus a um, ad epas spectans, ut Epaticus morbus, eine Leber-Krankheit. Cell.

b Epatica medicamenta, scirrhus, vulnera & ulcera. Jonst. der Leber dienende Arzeneien.

c Epap uterinum, idem ac secundina, seu placenta uterina, die Afterbürde.

d Epap antimonii, (à colo-

Græcos, quæ postero post nuptias die, sponsa pater adducebat sponso ac sponsa, pompa cuiusdam speciei. Præcedebat enim gnopere parvulo dicebatur. Ab Epuer, candida togâ, faciem gepeo quopiam dicto, nota timiditatis ardorem. Post hunc cænistrifer; post hunc longa senes adportantium aurum, pelves, sinigmata, lecticas, pectines, lectos, alabastrors, sandalia, scrinia, unguentaria, interdum & dotem ipsam. Addunt & ipsum diem à nuptiis secundum ἐπὶ αὐτίαν, quod sponsa tum inducatur in cubile. Adagium accommodari poterit & in eos, qui iactant suam beneficentiam. Erasim.

Epeclia, ἐπεκλεια, tragemata vocantur, quæ post cænam dari consueverunt. Cæl. 27, c. 17.

Epēi orum, populi in occidentali ora Peloponnesi, alio nomine Elii dicti. Plin. 4, c. 5.

Epelante es, Piscis modicus est, in Sequana ostio fragvens. Rothomagus usq; Squamis argenti modo nutescentibus, cuius, si in propinquo astes, putes violis te circumfusum. Cæl. 28, 7.

Epenthesis is, f. Figura Grammatica, quæ est litera vel syllaba in medio dictionis insertio: Opponiturq; Syncopa juxta versum; Syncopa de medio tollit, quod Epenthesis auget.

Epēus es, m. ἐπειδης. Endymionis filius, & Paonis frater, à quo Epēa civitas in Græcia; Hic

Trojani equi faber dicitur. Virg. 2. Æn.

Epea timidior, de majusdam specie. Præcedebat enim gnopere parvulo dicebatur. Ab Epuer, candida togâ, faciem gepeo quopiam dicto, nota timiditatis homine. Erasim.

Epha e, f. ἔφαξ, mensura genus Hebraorum, respondens semodis quinq;.

Ephaptis idis, f. Clementi Alexandrino, l. Pæd. 2, c. 10. inter vestes muliebres ponitur. Est autem, (ut nonnullis placet) lana preciosior.

Epharmiota e, f. Epharmiota Cretensis servus dicti sunt, sicut Lacedæmonis Elota, vel Helota, peculiari illo nomine nunquam aliis, quàm servis attributo. Alex. 3, c. 10.

Ephēbia a, f. Pubertas, i. e. prima aetas adalescentia. For. Rom.

Ephēbicum i, n. Locus in theatro constructus, ubi juvenes ludos spectarent, nulliq; alii usui deserviens. Alex. 5, c. 6.

Ephēdium ii, n. Pars ea palaestra, in qua ephebi exercebantur. Vitruv.

Ephēbus i, m. dicitur is, qui ad pubertatis annos accessit, ut: Ephebus factus est. Corn. 4, 23. Excedere ex ephebis, die Rinder = Schube hinlegen. Ten. And. 1, 1, 24.

Ephēcticus b, m. Ephēctici dicebantur Academici, quod nihil certo neq; pronunciare, neq; con-

constituere volebant de re alia.

qua, more aliorum Philosopho- le.) folia habens lilii, sed minora phorum: sed sententiam suam caulem parem, florem caruleum, animo continebant, semperq; semen super vacuum. Plin. 25, c. 13. se melius consultaturos dicebant: unde & Sceptici alio nomine vocati sunt. Bud.

Ephedra e, f. herba, vide Anabasis.

Ephēlcis idis, ἑφελκίς, crinifolia, quæ extrahit tussis, vehementior Cæl. 13, c. 8.

Ephēlis idis, ἑφελίς, Ephēlides sunt macula in gravidis fusca, frontem imprimis, tempora, vel genas occupantes, saepe palmi longitudinem aequantes. Jonst.

Ephēmera e, f. sive ephēmeros, est febris unus dies. Galen. 2. Aph. H. pp.

Ephēmeris idis, f. ἐφemerίς, Liber bellus, in quo acta quotidiana referuntur, ut: Ex Ephēmeride scire, aus dem Tag-Register erschen. Corn. 806.

b. Ephēmeris, idem ac tabula, in quibus singulorum dierum accepta & erogata perscribuntur, ein Schuld-Buch oder Register. Propert.

c. Ephēmerides, sunt etiam libri, in quibus quotidie planetarum motus & aspectus annotati sunt, cujusmodi sunt Ephēmerides, Leovizii, Stadii, Origanii & aliorum.

Ephēmerum i, n. herba, ut: Ephēmeron lethala, vid. Colchicum.

b. Ephēmeron, (non lethala, more aliorum Philosopho- le.) folia habens lilii, sed minora phorum: sed sententiam suam caulem parem, florem caruleum, animo continebant, semperq; semen super vacuum. Plin. 25, c. 13. se melius consultaturos dicebant: unde & Sceptici alio nomine vocati sunt. Bud.

Ephēmeron animal ortum, apud Hippocratem fluvium prope Boeothorum. Arist. 5. animal.

d. Ephēmeri vita, (ein febrturtzes Leben.) Proverb. de iis, qui statim emoriuntur aut peccant; ab animantibus, quæ sic appellantur, quod ultra diem non vivant. Erasim.

Ephēsinus a um, idem ac ephēsius, ut: Ephēsinæ mulier. Cic. 3. Philipp.

Ephēsius a um, ad Ephesum spectans, ut: Ephēsia Diana. Cic. 1. Divin.

b. Ephēsia litera, (Proverb.) dictum videtur de iis, qui mirâ felicitate, tanquam divina virgula, quicquid optarent, assequerentur. Ajunt enim, Ephēsius cas fuisse, quibus utentes in omni negotio victores evaderent. Erasim.

Ephēsius ii, m. incolæ Ephesi, ein Ephefer / hinc Pauli Epistola ad Ephesos.

Ephēstiades, Insula, quæ à Latinis Vulcania & Æolia dicitur: quod Æolus Iliacis temporibus ibi regnaverit.

Ephēstii orum, à Græcis dii appellantur, qui à nobis Penates & Lares, quod aris & focis præsidere putarentur; Græci enim τῶν ἑστίων voce fo-

cum seu Larem intelligunt. Ephestria, ἐφεστρία, Thebis festu fuerunt, ob Tiresiam constitu- ta, in quibus ipsius simula- crum virilibus vestimentis ex- uebatur, & mulieribus inau- batur: moxq; illis ademptis, i- ctis, ad nervos penetrationem, terum virilia imponebant, al- ludentes ad ipsius Tiresia fa- bulam. Dicta autem sunt e- phestria. ἔφεστις ἐφεστιά, i. e. à superiore veste, quæ in- duebatur.

Ephestris idis, f. ἐφεστίας, vestis, quæ supra arma indui solet. Baysius eandem fuisse putat, & quam Romani paludamen- tum appellarunt.

Ephesus, f. Ἰωνία urbs, insignis quondam fama & Diana spe- ctatissimo templo, tum & cla- rorum virorum, quorum ge- nitrix fuit, dignitate. Ab An- drocho Codri Atheniensium Regis filio condita, uti Strabo indicat. Justinus l. 2. ab Ama- zonibus conditam scribit, quod & Plin. 5. c. 29. confirmat.

Ephialtes a, m. & Oetus Neptu- ni filii, (inquit Servius,) no- vem digitis singulis crescebant mensibus, quæ freti altitudine cælum voluerunt evertire, sed confixi sunt sagittis Apollinis & Diana. Virg. 1. Georg.

b Ephialtes præterea fuit, qui in pauperrimo tenuissimoq; cultu semper vixit, omnium ta- men optimus atq; iustissimus. A- lex. 3. c. 11.

c Ephialtes, est incubus, motus scilicet, respirationis & vo- cis interceptio, cum falso rei gra- vis thoraci incumbens & suffo- cantis insomnio, ob impeditam liberam spirituum, viis obstru- ctis, ad nervos penetrationem, das Alp. Jonston.

d De Ephialte videantur Ser- vius & Macrobius in somn. Scip. Ehippiarius ii, m. ein Sattler. Ehippiarius a um, ut: Ehip- piarii equi, Reit. Pferde.

Ehippiatus i, m. Ehippiati, qui habent ehippia in equis, die nicht ohne Sattel reiten. Cæf. 4. bell. Gall.

Ehippium ii, n. Ornamentum equorum, est, propriè tegmina seu stragula significans, quibus equi sternuntur, eint Pferd: Decke / Schabracke / Koff, Decke.

b Ehippium notat sellam equis ad insidendum imposita, ein Sattel / ut: Optat ehippia bu- piger, optat arare caballus, Pro- verb. cui Germanicum respon- det, die Vogel / die im Bauer- wollen gern heraus / und die haussen sind / wollen gern hin- ein. Horat.

c Ehippium, Anatomicis no- tat partem in cranio, & quidem ossis sphenoidis, ubi glandula pi- tuitaria reposita est. Vesling. Ehippos, ἐφιππος equestris, Veneris cognomentum, quod ab Ænea filio prorepisse vide- tur,

tur, qui diuturna navigatio- ne fessus demum equum in- seenderit, atq; ea effigie ma- trem coli instituerit. Cæf. 29. c. 18.

Ephorus i, m. Ephori, magistra- tus Lacedamoniorum erant ta- les, quales apud Romanos Tri- buni plebis, qui à Theopompo- tificiosissima ex are fiebant vasa. sic oppositi legibus sunt, ut apud Ovid.

Romanos Consulibus Tribuni. Ut enim à Consulibus ad Tri- bunos provocare quisq; pote- rat: Sic Lacedamonii à Regi- bus ad Ephoros. Satis enim constat, ab Ephoris Reges eje- ctos, alios fugisse, alios inter- emtos. Olim pro ministris re- gum habiti fuerunt, paulatim- deinde omnem potentiam in se transferentes, ad id licentia pervenerunt, ut sensim à Rege magistratum proprium consti- tuerint, nomine Ephoriam. De eorum numero fuit Lysander quidam, teste Cic. 2. Off.

b Ephori hodie appellari solent inspectores.

c Ephorus Historicus fuit Cumeus, Isocratis auditor, & con- discipulus Theopompi: cuius vi- tam & scripta apud Suidam vide.

Ephthopolium ii, n. ἐφθώλιον Locutur, in quo cibi per- cocti distrahuntur: & qui eo se fovent vastu, ephthopola nuncupantur. Cæf. 28. c. 7.

Ephydor, ἐφύδρα dicebatur ap- paritor, qui clepsydra aqua-

litatem custodiret. Cæf. 18. 39. Ephydron, herba, vide Ana- balis.

Ephyra a, f. nympha Oceani & Tethyos filia. Virg. 4. Georg.

b Ephyra vel Ephyre, urbs Achaja, quæ postea Corinthus di- cta est, in qua pulcherrima & ar- buni plebis, qui à Theopompo- tificiosissima ex are fiebant vasa. sic oppositi legibus sunt, ut apud Ovid.

c Ephyre, insula in sino Argolico. Plin. 4. c. 12.

Ephyraeus a um, ad Ephyram spectans, ut: Ephyrea mœnia. Lucan.

Ephyrejas adis, f. quæ est ex E- phyra. Claud.

Ephyreici a um, i. e. Corynthus, ut: Ephyreia ara. Virg. 2. Geor.

EPI. vel EP. i. e. Epistola.

EP. M. Epistolam misit.

Epix a, f. Oppidum Achaja Stra- boni, unde:

Epui populi, quibuscum bellum gessit Nestor adhuc juvenis: postea Helii dicti sunt.

Epialos, ἐπιᾶλος, genus febris. Hermol.

Epibades, ἐπιβάδες, seu rectius Epibatides, ut Baysius cenfet, sic dictæ, quod epibatis, h. e. vectorib; trajiciendis serviant, Fahren / Schütten. l. 1. §. 12. ff. de exercit. action.

Epibata a, m. Miles in navibus merens, Caesar classarium vo- cat, ein Schieff = Soldat. Hirt. 4. bell. Alex.

b Epibata sumitur pro il- lo,

10, qui nave conducta utitur,
der sich überfahren zulassen /
Verdinget hat. Martin.

c Epibata pro illo, qui o-
ve vehitur. ibid.

Epibathra 2, f. Scala nautica,
quibus in navē conscenditur

Epibategi, ἐπιβατηγί. Naves
eadem, quæ vectoria, i. e. ve-
ctorum ductrices. l. 1. §. 5. ff.
de exerc. act.

Epibaterium ii, z. carmen est,
quo utimur erga reduces; sic-
ut ἀποβατήριον, quo utimur
erga abeuntes; ἔν τε πρὸς
πλὴν, quo alloquimur pere-
grè abituros.

Epibaterios, ἐπιβατήριος, *Apol-
linis cognomen, cui templum
in Troezenē dicavit Diomo-
des, quod in reditu ab illo e-
uasisset tempestatem, quā Gre-
corum afflictā sunt opes.* Cael.
l. ii. c. 24.

Epiblema atis, n. ἐπιβλεμμα, ve-
stimentum exterius, amicu-
lum, stragulum, torale. Bud.
in comment. Græc. lingv.
Quamquam aliud significare
videatur apud Matthæum, c. 9.
Hoc autem genus vestimenti
inter muliebricia ponit Pollux
l. 7. c. 13.

Epitaphora a, f. ita dicitur
superna porta ab Astrologis.
quippe loca nuncupant quada-
m pigra in coelo, desertaq, quia
nulla cum Horoscopo societate
junctantur. Cael. 11. c. 2.

Epicauma atis, n. ἐπίκαυμα-
 τος oculi crustosum, torridum
 & imbutum, humore fœdi-
 jurgitur effluente, ita dictum
 à quâdam adustionis simili-
 tudine Galen.

Epicedium *ii. n. ἐπικήδιον*, Car-
men, quod in laudem defun-
cti, ante cadaver sepultum ca-
ni solet, aliter *Nenia*, *nenia*
vel *Monodia*, eine Zeichen-
Schrift od Carmen Sipont.

Epicephalum ii, n. tributum in
singula capita imperatum,
Kopffsteuer. Cic.

Epicerides, vir Cyrenensis admodum liberalis. Demost.

Epicharis, ἠπίχαρις, Mulier li-
bertina fuit, quam in conjura-
tione Pisoniana, jussu Neroni
per omnia scæda exempla cru-
ciatum, non verbera, non i-
gnes, non torquentium ira per-
vincere potuit, ut se consciam
fateretur. Alex. l. l. c. ult.

Ἐπιχαριναια, affectus pravius, quo quis alienis malis gaudet, Freude über eines andern Schaden.

Epichærecacos, ἐπιχαρῆσαντες
ein Schadenfroh.

Epicharmus 1, m. Siculus Poëta
Comicus & Philosophus, Py-
thagoræ auditor, scripsit de na-
tura rerum & medicina com-
mentarios. Epicharmi senten-
tiam de morte refert Cic. l.
Tusc. Emorranolo; sed mem-
oratum esse, nihil existimo.

Epi-

Epichereima atis, n. Epixephus
est argumentum mente con-
ceptum, ad alicujus rei proba-
tionem: Cicero ratiocinatio-
nem nominat, habet enim quid-
dam commune cum Syllogi-
smo, eiu Beweiß. Quint. 5.
c. 10.

Epichrista, *ἐπίχριστα*, apud Ga-
lenum, in eundem fere usum
accipiuntur, quo circumlitio-
nes. Hermol.

Epichysis, iniquus, vasis genus
est, teste Varrone 4. de Ling.
Lat. è Græcia primum adve-
ctum, nomen habens ἀπὸ τῆς
ἐπιχέειν, hoc est, ab infunden-
do; Unde nonnulli etiam in-
fundibulum hoc nomine appel-
lant, hujus meminit Athe-
næus.

Epicichlides, ἐπικίχλιδες, genus
carminis, quod in Homerum
refertur autorem à quibus
dam, sic dictum, quoniam cum
id pueris præcineret, turdis do-
nabatur, qui Græcis dicun-
tur κίχλας. Cæl 10, 2.

Epicnemidii, Populi Gracia, olim
Leleges appellati. Plin. 7. c. 4.

Epicoenum i, n. Grammatici
est promiscuum genus eorum
nominum, in quibus sexus per

alterum apparet, ut hic passer
quo nomine etiam foemina
comprehenditur. Quintil.

Epicornia, ἐπικώρνια, laudatio-
nes dicebantur, quæ in comes-
sationibus post victoriam con-
sinebantur, Cæli. 7. c. 83.

Epicedonon t, n. ἐπικεδονόν t
mensa coquinaria, Polluci est,
autore Cælio 7. c. 12.

Episcopi, ἐπίσκοποι, dicuntur re-
mis apposite ἐν gubernaculis,
velut epibata Attreis sunt in
navibus depugnantes, Quan-
quam ἐν, quia aliena naviter
faciunt, sic dicantur, quos
Homerus ἑμπερος vocat. Cæl.
l. 27. c. 25.

Epicopus, dicitur, qui est in
procinctu navigationis, ut
Quinto Nonas conscendens ab
hortis Oluvianis ad Phasylum
epicopum, has dedi literas. Cic
ad Attic. Alii legunt Episco
pium, epicopum, remigabilem
ut ita dicam, i. e. qui jam in
eo erat, ut remis impelleretur

Epicrasis, ἐπίκρασις, est temperatio humorum, quæ fit ablatione vitiosorum humorum, & appositione bonorum sensim & paulatim. Dioscor. Cæl. 17, 18

Epicrates, ἑπικράτης, Athenien-
sum princeps. Cic.

b *Epierates* verti potest

omnia tenens: quo nomine Cicero
ad Attic. 1. 2. ep. 3. videtur Pom-
pejum significare: siquidem e-
tempore Princeps erat in Repub-
lica. Pompejus.

, *Epierocum* i, n. genus vestimen
ti, croceo colore infectum te
nue & pellucidum. Festus.

-Epicrotos, ἐπίκροτος, Terra d-
citur pavida & complanata
ibi incubat testudo. Cael. 10.

Ep

Epictetus, ἐπίκτητος, Latine post
quaesita, Aetolia pars. Strab.

Epictetus i, m. Philosophus Stoi-
cus Hierapolitanus, Roma ser-
vitit cuidam Neronis fami-
liari Epaphrodito. Quamob-
rem servilis eum fuisse condi-
tionis & pauperem, à Gellio
l. 2. c. 18. ostenditur.

Epicureus a um, ad Epicurum
spectans, ut: Epicurei homines,
i. e. Epicuri sectatores, qui sunt
voluptuarii, Epicurische /
ruchlose Leute. Cic.

b Epicurea secta, quae sum-
mum bonum in corporis volupta-
tibus sibi statuit.

Epicurius, ἐπίκριος, Apollinis
epitheton, ab ope ferenda, ἐπι-
κριος enim idem est atq; au-
xiliator.

Epicurus i, m. Atheniensis an-
num agens XVIII. Xenocratis
& Aristotelis ludum Athenis
sectatus est, postea sectam à se
nuncupatam instituit. In vi-
ctis quemadmodum contuber-
nales ejus, ex quibus Diocles
fuit, testati sunt, temperatissi-
mus fuit, pane & aqua con-
tentus, & si preciosius cœna-
re aliquando liberet, caseo.
Legit Aristippi librum de vo-
luptate, sed finem hominis con-
stituit non luxuriosorum aut
porcorum, sed eum, quod esset,
non dolere. Huc pertinet, quod
de eo scripsit Aelianus l. 4. hist.
exclamare eum solitum: Cui

parum non sufficit, eidem ni-
hil satis est. Dixit verò etiam
se, si opus esset, paratum esse,
vel de ipsa certare felicitate,
modo offam haberet & aqua.
Quaquam diversum de eo
prodidit Diogenes Laërtius.
Nec desunt, qui, Deos ipsum
& providentiam ex professo
negasse, scriptum de eo relique-
rint, ac turpissimis operam de-
disse libidinibus ac lasciviis. Se-
ctatores ejus, atq; ideò Romæ
exactos fuisse, testati sunt alii.

b Epicurus voluptatem
summum bonum statuisse, refert
Gellius l. 9. c. 5.

Epicus a um, ut: Epicus versus,
qui & heroicus, & hexame-
ter, & Pythius, ac buculus,
& ab Ennio longus dicitur.
Cael. 17. c. 20.

b Epicus Poëta, i. e. carmi-
nis Heroici scriptor. Cic. de Or.
Epicylus i, m. dicitur Orbis
excentricus minor, alteri cui-
dam orbi insertus, à quo cir-
cumducitur. Theoric. Marg.
Philos.

Epidamnus i, ἐπίδαμνος, Civi-
tas Sicilia, ab Epidamno Rege
Barbarorum. Sed Romani eò
coloniam deducentes, ut ait
Plin. 3. c. 23. Dyrrhachium
dici maluerunt, propter in-
auspicatum nomen Epidamni:
tangquam à damno dicatur E-
pidamnium. Ad hoc allusit
Plaut. in Menæchm. quum ait:

Ne

Ne mihi damnum in Epida-
mno duas; tanquam nomen
inditura sit Epidamno, quod
illuc nemo sine damno diver-
tatur. For. Rom.

Epidaphne, ἐπίδαφνη, Urbs in-
signis Syria, ad Orontem flu-
vium, una earum, quæ Tetra-
polim efficiunt, alio nomine
Antiochia appellata, ab An-
tiocho Seleuci Nicanoris pa-
tre: Epidaphne verò dicta à
Daphne vicino suburbano,
quod lucum habebat amœ-
nissimum LXXX. stadiorum
& sanum Apollinis cum Dia-
ne delubro. Jul. Capitol.

Epidaurium i, n. seu Epidaurus,
Achaja urbs, supra Corinthum
sitā, Æsculapii delubro cele-
bris. Plin. hinc:

Epidaurius a um, an Epidaurum
spectans, ut: Epidauria rura.
Stat. 4. Theb.

Littora Epidauria. Ovid.
15. Metam.

Epidemeticus i, m. Epidemetici
(inquit Acurf. in tit. 41. Co-
dic.) dicuntur, qui supra mi-
lites sunt constituti, merientes
& dimetientes militibus ho-
spitia, Quartiermeister / Fou-
rier.

Epidemetica a, f. (Justinianus in
Auth. est pecunie collatio,
quam milites à civibus ex-
torquebant, ne in eorum do-
mibus hospitarentur. Schard.

Epidemia a, f. est accessus ad ci-

vitatem aliquam, l. 4. §. 5. ff.
de off. procons.

Epidemicus a um, vel
Epidemius a um, ut: Morbus e-
pidemicus vel epidemicus seu
vulgaris, qui certo quodam
tempore, nunc in una, nunc in
pluribus regionibus, multos si-
mul inest, & plerumq; pe-
stilens est, ein anfallsige Land-
Krankheit. Jonst.

Epidemius idis, f. Cuticula est
exterior in corpore nostro, das
äußere Häutlein. Vesling.

Epidicon i, n. ἐπίδικον, vocant
Græci, quod etiamnum sub ju-
dice versatur; hinc eleganter
vixit ἐπίδικον dicimus, quæ
incerta sit ac dubia. Sic &
nuncupatur ἐπίδικος, ubi am-
bigi contingit, cui nubat aliqua
potissimum. Cael. 23. c. 16.

Epidicticus a um, ἐπίδικτικός,
ut: Genus epidicticum dicitur
Demonstrativum. Cic. in Orat.

Epididymis idis, f. Epididymides
sunt corpora glandulosa, exi-
gua, albicantia, duriuscula,
communisq; vasis spermaticis
tunica obvelata, die beylie-
gende geilen Drüßlein. Vesl.

Epidipnides, ἐπίδιπνιδες, h. e.
epula, quæ in extrema cœna
vel prandio afferuntur. Mart.

Epidromides, ἐπίδρομίδες, Pla-
garum funiculi discurrentes
appelluntur, quibus retia par-
duntur contracta, & contra-
hantur expansa. Autor Pollux,

qui

qui epidromos tamen & peridromos vocat, ut & Plin. l. 19. c. 1. Vidimus plagas tanta temeritatis, ut annulum hominis cum epidromis transirent, die Orthistrache an den Tagt-Züchern / danit sie aufgespannet / und zusammen gezogen werden. Bud.

Epidromos, ἐπίδρομος, velum in navi, quod retrorsum panditur, autore Polluce.

Epics, maximus deorum interpres apud Egyptios. Huic deo attribuebant accipitris caput, aliaq; permulta superstitiosa, ut meminit Zoroastres, & pluribus ostendit Eusebius.

Epigamia a, f. connubium, affinitas cum aliis gentibus.

Epigastrium ii, n. dicitur pars abdominis, quae stomacho cum proximis intestinis inninet, & ober Schmeer-Bauch. Vesl.

Epiglossis is, f. vel Epiglottis idis, f. dicitur glottidis seu rimula operimentum, ne inter deglutendum cibibus potusq; in arteriam delabatur, das Kehlen-Decklein. Vesl.

Epiglossum i, n. vide Hypoglossum.

Epigonus i, m. Epigoni vocantur ex secundis concepti nuptiis. Schard.

b Epigoni dicti sunt autores secundi belli Thebani, quafi factus illorum, qui primum confecerant bellum, For. Rom.

c Epigoni etiam dicti sunt successores Macedonum veteranorum, qui sub Alexandro M. ex Asiaticis foeminis sobolem susceperant. ibid.

Epigramma atis, n. ἐπίγραμμα, inscriptio vel superscriptio, Überschrift. Cic.

b Epigramma est libellus sine intentio accusatoris. Aristot. in Rhet.

c In Poëticis Epigrammata sunt carmina breviora, & aequata. Profod.

Epigrammatarius ii, m. vel Epigrammatista a, m. qui epigrammata conficit. Liv.

Epigranea a, f. fontis nomen in Boeotia, non procul a Dirce altero fonte. Plin. l. 4. c. 7.

Epigrapha ex, f. ἐπίγραφη, titulus, inscriptio, ein Überschrift / Titul.

b Epigrapha notat censum, i. e. dnumerationem civium, & lustrum.

Epilepsia a, f. (morbus) est aetionum animalium principum cessatio, cum motu totius corporis convulso, die böse Krankheit / der böse Mangel / die schwere Noth / die hinfallende Sucht / das böse Kraut / das schwere Gebrechen. Sennert. Unzerus de Epilepsia. Jonston.

Epilepticus a um, epilepsia laborans, vel ad Epilepsia spectans, ut: Epilepticus morbus.

b Epilepticus

b Epilepticus motus, i. e. convulsivus.

c Epilepticus homo, i. e. Epilepsia laborans.

Epilimma, genus vilissimi ulgentis. Festus.

Epilogismus i, m. ἐπιλογισμός, Ratio est, quae id, quod ab intelligentia divergit, in firmam certamq; notitiam adducit. Galen.

Epilogus i, m. Conclusio, peroratio, & novissima orationis pars, der Beschluß. Cic. 4. de Fin.

Epimedium ii, n. ἐπιμήδιον, herba est. Dioscor.

Epimelas, gemma est candida, nigricante superne colore. Plin. l. 37. c. 10.

Epimelis, ἐπιμήλις, Messili genus est mali magnitudine, Galenus τεικοκκός vocari testatur.

b Epimela species malorum. Matthiol.

Epimeleta a, m. ἐπιμελητής, curator, ut: Epimeleta curatores, qui non modo curabant frumenta deferri, sed & de rerum precio statuebant, ut non vendentium arbitrio, sed iusto tantum precio distraherentur; adhuc ne vitiosas, loco legitimarum, merces exponerent. l. 46. §. 1. ff. de admin. tut. Schard.

Epimenides a, m. ἐπιμενίδης, Cretensis, qui pter ambulandum

do fessus, in specum ingressus, obdormivit, nec a somno exactus esse, scribitur, ante exactos annos XLVII. aut secundum Laertium & Plinium, l. 7. c. 52. LVII.

b Epimenidis somnus, itema ultra Epimenidem dormis, vel ipsam etiam Epimenidem somno vicisti. Proverbialiter de iis, qui vel nimium sunt somnolenti, vel

perpetuum agunt otium, Erasim. Epimenideus a um, ad Epimenidem spectans, ut: Epimenideus pellis, vel Epimenideum corium. Proverb. de re reposita, miraculq; loco servata; tractum ab Epimenide, cuius, quia plurimos annos somno comprehisset, reliquias, ut miraculi monumentum servatas fuisse, consentaneum est Erasim.

Epimenidium ii, n. ita bulbi genus quoddam appellari, ait Plin. 19. c. 5.

Epimenium ii, n. ἐπιμήνιον, stipendium militis in mensem, ein Monat: Gold / (quod forte apud Juvenal. pro epimenida legendum est.)

Epimetatica, dicebantur inscriptiones, quae foribus impingi solebant, quibus innotescebat, cumnam destinata foret domus, seu foret miles, seu hospes. Cael. l. 25. c. 20.

Epimetheus ei, m. filius Lapeti & frater Prometheus, pater Pyrrhae. Ovid.

Ggg

b Epi-

b Epimetheus, i.e. qui post factum sapit, der mit Schadenflug wird / ut: Nam illud quidem, post rem consulere, Epimethei est, non Promethei. Lucian. Epimone es, f. ἐπιμονή, perseverantia, Figura est, quā verus idem ac sententia sapius carmini vel orationi inseritur, ut apud Virg in Eclog. Incipe Manalios, &c. Nonnullis idem est atq; Epizeuxis.

Epimythium ii, n. ἐπιμύθιον, asfabulatio, morale, fabula sensus, mythologia, Bedeutung eines Gedichtes. Bud.

Epinicion ii, n. ἐπινίκιον, celebratio pro victoria partā, Freuden-Fest wegen erlangten Sieges / Freude-Feier. Bud.

b Epinicia Lucianus pro epulo posuit, victoria causa dato, Svet. in Neron.

Epinyctis idus, f. Epinyctides sunt ulcuscula, sua sponte, noctu praesertim, in eminentibus partibus erumpentia, bullis similia, quibus disruptis cruenta sanies effluit, braune / schwarze und hitzige Blattern. Jonst.

b Epinyctis, est & ulcus in oculi angulo perpetuo humore manans. Plin. 20. c. 6.

c Epinyctis, commentarius est rerum nocturnarum. Bud. Epiodium sive Epicedium ii, n. ἐπιώδιον, canticum, quod dicitur, cadavere nondū sepulto Epipaetis, herba, dicta alias Eleborine. Diosc. l. 4.

Epipedometria a, f. ἐπιπαιδομετρία, Geodatica est, quā rerum superficies vel area mensurantur. Geodas. Marg. Phil. Epipetros, ἐπιπαιρος, herba est, Acinus alter dicta, quā nūquam floret, & sponte provenit. Plin. 21. c. 15.

Epiphanes, ἐπιφανής, cognomen Regis Antiochi, qui Antiochiam Syria urbem condidit, quā etiam a cognomine Epiphania appellata est: dictus est Epiphanes quasi illustris, a rerum gestarum claritate.

Epiphania a, f. apparitio, manifestatio.

& Epiphania orum, n. ut: Diu epiphania, epiphantias vel epiphaniarum, i. e. festum trium Regum, das Fest der Offenbarung Christi / oder der H. drey Königen Tag.

Epiphonema attis, n. ἐπιφωνημα, est rei narrata, vel probata, summa acclamatio, plerumq; sententiosa; sitq; per particulas: tantum, adeo, usq; adeo, ut: Tanta molis erat, Romanam condere gentem!

Epiphora a, f. ἐπιφορά, oculorum affectus, quem vulgō lacrymam vocant. Plin. 20. c. 2.

Balbus ad me scripsit, tantā e epiphora oppressum, ut loqui non possit, Balbus hat mir geschrieben / es habe ihn ein solcher Fluß überfallen, daß er deswegen nicht reden könne. Cic. b Epiphora

b Epiphora, seu Epistrophe, Figura est, cum eadem vox in fine saepe repetitur, ut: Initium a Deo; medium cum Deo; finis in Deo.

Epiphoremata, ἐπιφορηματα, dicuntur omnia, quae mensis secundis inferri erant solita. Antiquius siquidem, priusquam ta, sublimatum enatat, emergitq; ingrederentur convivia, stansq; ad summum, ubi subsistens unicuiq; apponebatur portio apparet. vide Sublimatio. super mensam: postea vero multa inferebantur variaq; unde epiphoremata dicta cepta. Cael. 27. c. 17.

Epiphyllides, ἐπιφυλλίδες, Botryoculi sunt maioribus incumbentes, qui & Botrydia nuncupantur. Cael. 7. c. 6.

b Epiphyllides sunt hac & ampulla mere, Proverb. Conventiens in blandiloguos & phaleris verborum instructos magis, quā egregius factis. Erasmi.

Epiphylis, ἐπιφύσις, h. e. adnata appendix, Galeno dicitur, ubi os cum osse ad unionem coit, differetq; ab apophysi, quā est totius ossis pars. de ossib.

Epiplocele es, f. ἐπιπλοκήλη, est intranscorum sive omenti, quod Graci ἐπιπλοή vocant, descensus: nostri herniam vocant, der Negerbruch / vide Enterocoele.

Epiloomphalon, i. n. ἐπιπλομφαλον Omenti est in umbilicum decursus. Galen.

Epipolæ, ἐπιπολεῖ, praeputius

est locus Syracusas contingens. Thucyd. & Liv. 5. bell. Pan. Epipolatis is, f. est (Chymicis) cum sublimatum ad superficiem tantum ascendit, eiq; insidet.

b Epipolasis humida est, cum in humore excedente collocatum, sublimatum enatat, emergitq; ubi subsistens, ubi subsistens apparet. vide Sublimatio.

c Epipolasis sicca est, cum iummediate ex re ipsa sublimatum efflorescit, eiq; cohaeret proximè in sicco.

Epithedum ii, n. genus vehiculi apud Quint. l. 1. c. 10.

Epirota a, m. qui ex Epiro est, ut: Liberi epirota. Liv.

Epitoticus a ium, ad Epirum spectans, vel ex Epiro proveniens, ut: Epitotici boves. Varr. 2. de re rust.

b Epirotica gens. Plin. 4. 10.

c Epirotica mala dicuntur orbiculata. Sipont.

Epirus i, m. Regio, quā Molossia dicta est: & a Chaone Heleni fratre Chaonia, nunc verò Albania vocatur.

Episcenium ii, n. Pars scena superior. Vitruv.

Epischidium ii, n. ἐπισχιδιον, cuneus, quo ligna finduntur, eum Reil. Vitruv.

Episcirosis, quoddam sacrificandi genus. Strab. l. 9.

Episcopalis e, c. ut: Episcopale jus, vide infra.

Episcopatus *us*, *m.* *muntus* sive dignitas Episcopi, das bischoffliche Ampt.

b Episcopatus, hodie est, territorium, Episcopo subiectum, ein Bisthum / Stift.

Episcopium *ii*, *n.* Episcopi habitatio dicitur.

Episcopus *a um*, idem ac exploratorius, ut: Navis episcopia, ein Spahs Schiff. Cic. Attic.

Episcopus *i*, *m.* *ἐπίσκοπος*, generali nomine est inspector, ein Aufseher / cujusmodi ab Atheniensibus in urbes, imperio suo subiectus, mittebantur, ut spectarent, quæ apud singulos agerentur. Martin.

b Episcopi vocantur, qui præsumt panis & ceteris venalibus rebus. l. 18. §. 7. ff. de mun. & hon.

c Episcopus, ein Bischoff / olim in Novo Testamento fuit commune nomen presbyteris, ut ex epistola Pauli ad Philippenses 1. apparet. & Acto. 20. Sed postea in remedium schismatis, unus quidam è numero sacerdotum delectus fuit, qui esset & vocaretur Episcopus.

d Episcopos Diana dicta, cujus templum legimus fuisse in Elide, quod Aristarchum dicebatur, id cum expulisset Sambicus, cruciabiliter per annum habitus, interit: nata inde paromia, Sambico graviora pati. Cæl. l. 18. c. 3.

Episcynium *ii*, *n.* *ἐπισκύνιον*, supercilium, hoc verbo usus est Septimius Florens. Turneb.

Epistii, *ἐπιστῖναι*, Parasiti dicuntur, nimirum, quia cibi modo gratia subserviunt, laborantive: Epistia enim vocamus, quæ in alimoniam dantur. Cæl. 12. c. 1.

Epistastica, *ἐπιστάσις*, decedimenta, quæ non solum tenues & serenos humores, sed & crassiores, & pariter alii infixos, ex alio in superficiem educunt. Joaston.

Epistagma *atis*, *n.* *ἐπιστάγμα*, mandatum, quod sit per epistolam, commissio Principis, per mandati subscriptionem facta, schriftlicher Befehl. Aiciat.

Epistares *a*, *m.* *ἐπιστάτης*, procurator ac præpositus reifactione, ein Schaffner / Verwalter / Voigt.

Epistata, villica, quæ præest villicæ & familia, ein Verwalter / Aufseher. Cato.

Epistathum, *ἐπιστάθην*, appellantur *ii*, qui supersunt in comitatu Principis, aut legati Ducisve exercitus: &

Epistathumia, hoc munus appellatur. Hodie Marschallii hospitiorum vocantur, qui eorum ministerio utuntur, quos designatores mansionarios appellare possumus & cretarios designatores, à cretâ quâ utuntur, Quartiermeister, For. Rom.

Ep

Epistemonarcha *a*, *m.* *ἐπιστήμων*, doctrina ecclesiastica præses. Martin.

Epistola *a*, *f.* idem quod litera, ein Send-Brieff / Schrei-ben / ut: Illud, quod est epistola proprium, ut is, ad quem scribitur, de his rebus, quas ignorat, certior fiat, prætermittendum esse non puto. lib. 1. Epist. 1. Qv. Fr.

b Epistola non erubescit, Brieffe schâmen sich nicht. Lib. 5. Epist. 12.

Ad perferendam epistolam mitti, ein Schreiben zu über-bringen / abgefertiget werden. Curt. 388.

Jocando elicere epistolas verbosiores. Cornel. 832.

c Imprimere epistolam sigillo annuli sui, einen Brieff mit seinem Petschaft-Ring versiegeln. Curt. 222.

d Solvere vinculum epistola, einen Brieff erbrechen. Curt. 1609.

Epistola vinculum laxare. Com. 134.

e Epistola, pro cautione. l. ultim. ff. de pecun. constitut.

f Epistola Principum, quæ & rescripta Principum dicebantur, quibus illi vel ad postulata presentium, vel ad magistratum absentium consultationes respondent. l. 1. ff. de constit. Princip.

g Epistola, norant inter-dum librum continentem epistolas.

Epistolaris *e*, *c.* ad epistolam pertinens, ut: Epistolaris charta. Mart.

b Epistolares viri devoti, apud Justin. in l. fin. C. de rem. appell. sunt, qui nunc apud consilia (ut vulgò vocant) iustitiam summinorum aula Principum scribendis sunt præpositi. Spieg. Oldend. autem per eos, Cancellarios intelligi existimat. l. 1. ff. de off. assessor.

Epistolicus *a um*, ad epistolam spectans.

Epistolium *ii*, *n.* parva epistola, ut: Conscriptum lacrymis epistolium. Catul.

Epistomium *ii*, *n.* *ἐπιστόμιον*, obturaculum seu aramentum, quod os vasis vel claudit, vel laxat, der Han am Saß / daraus man zâpffet. Varr.

b Epistomium quoque dici potest obturaculum illud, quod ori dolii inseritur, idque obstruit, der Spont.

c Epistomium pro obturacula, quod in musicis organis spiritum continet & laxat, prout opus est, der Windfang. Viir.

Epistrophe *es*, *f.* *ἐπιστροφή*, Figura est, cum eadem in verba plures desinunt sententia.

Epistropheus *ei*, *m.* secunda colli vertebra dicitur, das ander Gewerb-Bein des Halses. Vesling.

Epistylum *ii*, *n.* *ἐπιστύλιον*, fastidium librum continentem epistolas.

imponitur, vulgò capitellum vocatur, das Capital einer Seulen. Vitruv.

Episynalæphe es, f. *Figura est dictionis, eadem cum Synaresi, quæ dua syllaba iisdem literis remanentibus, in unam conglutinantur, ut: Aripedem cervam apud Virgilium pro Aeripedem. Huic opponitur Diæresis, quæ una syllaba in duas resolvitur, ut: Sylva tri-syllabum apud Horatium, pro aqua vel Julepi instar fluidum, dissilbo Sylva. Inter Episynalæphen, & Synalæphen hoc cardiacis maxime compositum ibid. interest, quod Synalæphe propriè fiat in diversis dictionibus, primæ sequentis dictionis vocali ultimam præcedentis, absumente, ut Carthag Italia. Episynalæphe verò, non nisi in eadem sit dictione, nulla litera pereunte, sed duabus tantum in unam coalescentibus.*

Epitaphium ii, n. propriè dicitur inscriptio sepulcri, eine Grabchrift. Cic.

b Epitaphium sæpe pro monumento usurpatur.

Epitalis is, f. ἐπιταγῆς, in Comædia vehementissimus actus est, qui Catastrophen præcedit, in quo omnia quæsi fervent, & astuant inter se & metum.

Epithalamium ii, n. sacer hymnus, qui in nuptiis canitur, ein Hochzeit, Gedicht oder Carmen.

Epitheca a, f. *Gratis est, quod*

dos Romanis. Unde prædiorum epitheca apud Jurisprudentes, quas Papinianus impositiones interpretatur: quamvis pro epithecis, vitiose legitur eotici. Schard.

Epithema atis, n. est medicamentum partibus nobilioribus corporis nostri, cordi, & epati præsertim, ad ipsas alterandas, corroborandasq; imponendū. Mor.

b Epithema liquidum est, pro aqua vel Julepi instar fluidum, dissilbo Sylva. Inter Episynalæphen, & Synalæphen hoc cardiacis maxime compositum ibid. interest, quod Synalæphe propriè fiat in diversis dictionibus, primæ sequentis dictionis vocali ultimam præcedentis, absumente, ut Carthag Italia. Episynalæphe verò, non nisi in eadem sit dictione, nulla litera pereunte, sed duabus tantum in unam coalescentibus.

c Epithema solidum est, quod fluidum non est, licet varia consistentia, & molliore etiam præscribatur. Morell. ibid.

Epithesis is, f. ἐπιθεσις, pro impositione seu aggressionem.

b Epithesis, est inscriptio quadam appositis, in contumeliam fraudemve alicujus facta. Ulpian.

Epitheton i, n. est appositio dictionis cum proprio nomine; differt autem Epitheton ab Anthonomasia: quod hac vicem nominis proprii sustinet: Epitheton nunquam est sine proprio nomine.

b Epitheton in genere pro Adjectivo ap. Poetas usurpatur.

Epithymia a, f. ἐπιθυμία, dicitur concupiscentia, desiderium.

Epithymodipni, i, n. ἡ ἐπιθυμώδης, vocantur, qui rerum multarum

rum curis districti, nihilominus carna vocatoribus se non negant, etiam si ad præscriptum adesse queant minus. Cæl. 27. cap. 24.

Epithymum i, n. herba, cassutha vel cuscutha minor, Tymseide. Schröd.

Epitimia a, f. (l. 20. §. 2. ff. de tut. & curat.) apud Modestinum. Sic enim legendum: Nam interpres, ut Scholion Holændri indicat, Græcam vocem reliquit: quam Alciatus exponit pro illabefacta nominis honorisque sui fama, nemando nachtheiligh an seinem Glimpff und Ehren. Accursius eymio legit, & voluntatem testatoris interpretatur. Sed mentem fcti non satis percepit, quam idem eleganter explicat. l. Parerg 2. Spieg.

b Epitimia exponitur conscientia vel desiderium, & in hoc significatu legitur l. 3. ff. de tut. & curat. Cotta

Epitimum ii, n. est suspensio unius septimana; vel est quadam increpatio, vel genus poenæ. Schard.

Epitogium ii, n. genus pallii, quod super togam ferebatur. Sipont.

Epitome es, vel

Epitoma a, f. breviarium, Latine dicitur compendium, ein kurzer Begrieff. Cic.

Epitonia orum, n. ἐπιτόνια ab ἐπιτείνω, i. e. intendi; sunt instrumenta, quibus funes nitenduntur, qualia pleriq; in Germania locis cernuntur, rota instructa, & puteis applumbata eo ordine, ut terni & quaterni simul aquam eodem ex puteo haurire possint, funiculo, per rotam demisso. huius mentio fit l. 17. §. 5. ff. de action. empt.

b Epitonia notant instrumenta, quibus intenduntur fides, die Wirbel an de Seitenspielen. **Epitoxis** idos, f. nux ballista, die Nuß an einem Armbrust. Vitruv. 10. c. 15. & 17.

Epitragei, i, n. ἐπιτραγεῖς, vermes vitibus infesti, ita dicti, quod hircorum more vitium frondes prærodant.

Epitragia, Venus culta & celebrata fuit, teste Plutarcho in Paralellis, hac ratione: Nam cum respondisset Apollo Delphicus Theseo, navigationis in Cretam Ducem sibi seligeret Venerem, ac si ad mare capram dea immolaret, è vestigio in marem ea est deformata. Cæl. 29. c. 18.

Epitrapezia, i, n. ἐπιτραπέζια, dicuntur mensis apta, quæ sunt vascula, & potoria, & escaria.

Epitritus, i, n. ἐπιτριτός, pes dicitur ex quatuor constans syllabis, quod supra tres syllabas longas brevem unam habeat. Ejus

quatuor genera sunt: Primus epitritus est; qui primam syllabam brevem habet, ceteras longas; secundus, qui secundam; tertius, qui tertiam; quartus, qui quartam. Sipont.

b Epitritus etiam Properitio dicitur, continens aliquem numerum, & ejus partem tertiam, ut quatuor proportionem habent ad tria, duodecim ad novem, quadraginta ad triginta. Cael. 28. c. ult.

Epitrochasmus, ἐπιτροχασμός, figura est sententiarum, quae plura inter se distantia velociter percurrimus, eo consilio ut adversarium percurbamus.

Epitrope, ἐπιτροπή, curatio, tutela, Verwaltung.

b Epitrope, Schema est Ἀγρίας, teste Rutilio, quum rei alicui vehementer confidentes, judici permittimus, ut quem admodum illi visum fuerit, constituat, eiq; nos parituros pollicemur. Rufianus Epitropen efficit, cum alicui figuratè permittimus, ut faciat, quod velit, cum tamen id minimè sentiamus, profertq; exemplum ex 4. An. 1! sequere Italiam ventis, pete regna per umbras. Ibi enim Dido, quamvis liberum Eneae profectionis arbitrium permittere videatur: re tamen ipsa maximè debortatur, a difficultate rem ei, & pericula ob oculos ponens.

Epitropus i, m. curator, apud Dionem. Tutor, apud Modestum. Epitus i, m. mons in sinu Thermaico. Plin. 4. c. 10.

b Epitus, Poëta, qui primus Latinorum heroica attigit, adeo victu tenui fuisse fertur, ut in Aventino domunculâ, & unius ancillæ ministerio contentus fuerit. Alex. 3. c. 10.

Epitides, Patronymicum, i. e. Epiti filius, nomine Periphas. Homer. Iliad. 2.

Epityrumi, n. vocabulum est cibi (inquit Varr. l. 3. L. L.) quo frequentius Sicilia quam Italia usa est, ab ἐπι, & τυρός, caseus. Verum huic Etymologia reclamatur autoritas Catonis c. 119. quin & Columell. l. 12. c. 47. Videtur enim appellari epithyrum à confracta oliva, quæ Græce dicitur ἐπιτύρις. Plaut. Milit.

b Modum conficiendi epityri docent Cato c. 11. Colum. l. 12. c. 47.

Epixenum i, n. ἐπιένον, stipes est, super quem carnes concidere consueverunt coqui, ein Haubloch/ Fleischloß/ Hackbret. Cael. 18. c. 5.

Epizeuxis is, f. ἐπιζευξίς, (Figura Rhetorica) geminatio est, cum eadem vox sine medio repetitur, ut: O frater frater!

Epizygis is, f. foramen est, in quod nux ballista inseritur. Vitruv. 10. c. 15. & 17.

Epo-

Epobelia a, f. ἐποβεία, multa genus erat, ex hoc dictum, quod in quamlibet drachmam calumnia reus obolo militaretur, cum feri essent oboli in drachmam; dependebantque actores, qui perperam aliquem in iudicium vocassent, aut essent calumniati. Bud. de Aff.

Epocha a, f. ἐποχή, dicitur incoatio anni, quæ est terminus, ad quem tempora priora & posteriora conferuntur; alias radix temporis dicta, quod ab illa, tanquam fundamento & termino, reliqua tempora superponuntur. Corrupta voce alias dicitur AERA, ex initialibus quibusdam literis constata, nempe, quando ab Augusto Casare annos numerare voluerunt, scripserunt veteres A. ER. A. i. e. Annus ERat Augusti. Comp. Marg. Phil.

b Epocha usitator est, vel conditi Mundi ante nativitatem Christi, vel post nativitatem Salvatoris mundi; vel à Româ condita, &c.

c Epochæ Astronomica est locus coeli certus, linea monstrata, à quo tanquam à radice initium motuum celestium numeratur.

Epodes, Pisces sunt, quorum meminit Ovid. de Ponto, ut testis est Plin. 32. c. ult.

Epodus i, m. ἐπωδός, incantator, ein Beschwerer.

b Item genus carminis, cum singulis versibus singula clausula subiciuntur, & qf. accinuntur: cuiusmodi sunt apud Horatium. Quint. l. 10. c. 1.

Epolones dicebant antiqui, quos nunc epulones dicimus. Datum autè est his nomen, quod epulas incidendi fori, ceterisque diis, potestatem haberent. Festus.

Epomis idis, f. ἐπωμίδας, dicitur musculus, superiorem humeri pariem occupans. Galen.

b Epomis vestimenti species, ein Mäntelein/ Schaub. Pollux 7. c. 13.

Epopes es, f. ἐποπής, Corinthiorum arx, quæ & Acrocorinthus dicitur: Epope dicta à verbo Græco ἐποπτεύειν, h. e. inspicere. Illinc enim fertur Sisypheus Jovem conspexisse Æginam rapientem. Steph.

Epopæus ei, m. Piscator quidam fuit, qui cum Delphinarum Pomporumq; quos sacros pisces esse dicebant, captura abstinere nollet, ab irruente cete devoratus perit. Cael. 12. c. 12.

Epops opis, m. ἐπός, Avicula sordidissima, dicitur alias ut pupa, ein Wiedehopff.

b Epops cum cygno; Pica cum lusciniâ certat; Proverb. ein ungleiches Paar. Erasim.

Epoptæ arum, f. ἐποπταί, in sacris dicebantur ministri, qui totum jam annum initiati,

Gggg s

ad

ad spectanda sacra admitte bantur.

Epos n. ^{επος} significat verbum, versus, poema. Cael. 7. c. 4.

Epoto as, are, potando exhaurire, austirinken / außsaufen. Liv. Cic.

Epotus a um, außgetruncken / ut: Aqua epota. Ovid. de Am.

b. Epotum venenum. Cic. pro Cluent.

c. Epotus equus, sanguis equi epotus. Martial.

Epithia a, f. Polluci ima dicitur in pane crusta, die untere Rinden am Brot. Cael. 26. 21.

Epulae arum, sunt cibi hominum ministerio, inq. nostrum usum comparati, ut: Mensas conquisitissimis epulis extruere, die allerbesten Speisen aufftragen. s. Tusc.

b. Epula pro bestiarum cibo, ut: Tinearum epula. Horat.

c. Epularum fundus seu fundamentum, das fürnehmste Gericht auff einer Gasterei. vide Coena. (k)

d. Mens sacrata bonarum cogitationū epulis. Cic. 1. de Div.

Epularis e, c. quod ad epulas pertinet, ut: Epularis apparatus, Zubereitung zum Gastmahl. Sveton.

b. Epulare sacrificium. Cic. a. de Orat.

c. Epularis sermo, qui fit in convivio. Apul.

d. Epularis dies dicitur, quo

epulum prabetur, Gast. Tag. Cic.

c. Epulares etiam vocabantur, qui in sacris epulabantur. Varr.

Epulatio onis, f. pro convivio, ut: Qua ad mensam quotidianam atq. epulationem pertinerent. Col. 12. c. 3.

b. Epulatio, idem atque epulum. Stat.

Epulatorius a um, quod aptum est, ut comedatur in epulis. Sipont.

Epulis idis, f. ^{επις} idis, dicitur quoties juxta dentes caro excrevit. Aeginet.

Epulo onis, m. convivium, ein Gast.

b. Epulones etiam dicebantur tres, quos Pontifices propter sacrificiorum multitudinem esse voluerunt, ut ludorum epulare sacrificium facerent. Cic.

Epulor aris, ari, est laute convivari, Wolleben führen / ut: In voluptate sunt, qui epulantur. 2. de Fin.

b. Avibus feriisq. epulandum aliquem tradere, den Vogel und wilden Thieren einen zu fressen geben. Seneca.

Epulorica, ^{επιλωρικα}, Medicamenta appellantur, quae cicatricem inducunt, dum id, quod confluit, & humorem, qui in ipsa carne continetur, consumunt, ut caro in cuitis similitudinem mutetur. Jonst.

Epulum i, n. convivium est nu

merosis civibus exhibitum, vel in honorem deorum, vel ostentationem magnificentiae, aut in rem vulgo milites vocant: In Efunere parentali. Gell. 1. 11.

b. Epulum funebre, Todcum, de quibus l. 12. Cod. de ten. od Zeichen-Mahlzeit. Cic.

EQ. in notis antiquorum, E. ni equites aureis annulis a plebe, qvestris ordinis.

EQ. AUR. Eques auratus.

EQ. M. SP. POM. Equitum magister Sp. Pomponius.

EQ. P. Egvialis, vel Egvestris

Persona, vel Equus publicus.

EQ. R. Eques Romanus.

Eqvapium, herba, quam qviamdam olus atrum nominant, meruit Galen. de alim. facul

Eqva a, f. eine Stutte / Nut

ter-Pferd / Surre / ut: Eqvatre

eqvam non amat. Ovid. 9. Met.

b. Eqvas vento concipere donec Cicero, ut scribit Plinius,

Zephyro, habet Virg. 3. Georg. eum ordinem, a quo provectus

Eqvaria a, f. armentum eqvo erat, cum esset Consul, Senatui

rum, ein Hauffen Pferde / conciliavit, & usq. eo vires ejus

Stutterehen. Varr.

Eqvarius ii, m. eqvorum curator, quiddam factum sit corpus civi-

ein Stallmeister.

Eqvarius a um, quod ad eqvum natui populoq. Romano adjici,

pertinet, ut: Eqvarius medi-

tus populusq. Romanus & Eqvi-

Arht. Valer. Max.

Eqves iis, m. qui insidet eqvo,

di, sed post populu ultimi; quia

ein Reuter / Reitsiger / ut: A-

novissime adjecti essent. Schard.

cies equitum. Tacit.

b. Eqves confusus, i. e. a-

cies equitum confusa. Curt. 7. 99.

c. Eqves, qui egvestrem ha-

bet ordinem, ein Ritter / ut: E-

qves Romanus. Cic. pro Rosc. C.

d. Eqvites aurati, quos nos Ritter appellamus, & per errorationem magnificentiae, aut in rem vulgo milites vocant: In E-

gvitum Romanorum succedere lo-

Eqv. dign. Nam, ut olim Roma-

ni eqvites aureis annulis a plebe,

sic nostri jam aureis, a reliqua nobilitate, calcaribus distinguun-

ur, Schard.

c. Eqves Francus, i. e. no-

bilis Francus, ein Fränckischer

Ritter oder Edelman.

f. Eqves D. Marci, ein Be-

netischer Edelman.

g. Eqves aurei velleris, ein

Ritter des güldenenen Fliesses.

h. Eqvites medii inter pa-

lebem interjecti cum es-

sent, tamen in plebe censebantur:

Eqvates & plebem interjecti cum es-

sent, tamen in plebe censebantur:

Eqvates & plebem interjecti cum es-

sent, tamen in plebe censebantur:

equivitem, reisia/ reuterisch/ ut:
Agmen equestre. ein reisiger
Zug/ Cavallerie. Ovid.

b Pes equestris, i. e. equi-
mus. Senec. Theb.

c Equestrum ordinem, me-
dium inter patritios & plebem
fuisse, ait Sponx.

d Equestris dignitas, l. i. C.
de eqv. dignit.

e Equestris as, i. e. quod e-
quiti dabatur. Festus.

f Equestris, quatuordecim
ordines, in quibus equites sedo-
bant. Senec. de benef.

g Equestris pro theatralibus terren. Solin. 825.
locus equitum, & modificatis ver-
bis, pro equitibus usurpavit Pe-
tronijs. Turnebus.

Equicervus i, m. idem ac Alce,
ein Elend. Arist.

Equidem, Conjunct. affirm. Ver-
bis Primæ personæ sæpius, a-
liis rarius jungitur, ut: Equi-
dem doleo.

Equidem non multum vi-
deo interesse, ich zwar vermer-
ke/es lige nicht viel daran. l. 5.
Epist. 12.

Adhuc equidem valde me po-
nitet. Attic.

Sic equidem diligentius sa-
piusque ista loquimur inter nos.
Cic. 3. de Fin.

Per me equidem sint omnia
procinus alba. Persius.

Equiferus i, m. equus non do-
mesticus, ein wild Pferd. Plin.

Equile is, m. stabulum equorum,

ein Pferde-Stall / Mar-
stall / quasi Marenstall. Mare
antiquis Germanis idem atq;
equa vel equus, ut: Spondei
franos in equili suspendere. Ca-
to c. 14.

Equimentum i, n. merces pro ad-
missura equi. Varr.

Equinus a um, dem Pferd oder
Ross gehörig/ ut: Equina cer-
vix. Horat.

Cauda equina, des Pfer-
des Schweiff oder Schwanz.
Horat.

b Proventus equinus, Stutt-
g.

c Affectum equinum lacry-
ma probant. Solin. 832.

d Cornu equinum, i. e. pes
corneus equi, der Ross-Huff.
Valer. 5. Argon.

e Juba equina, die Mäh-
nen am Pferd. Plin.

Equio, is, ire, equi appetentes coi-
tum dicuntur, sicut suire suet,
ut: Equas domitas LX. diebus
equivire Plin. 10. c. 62.

Equitia orum, n. erant ludi, quos
Romulus Martio instituit per
equorum cursum, quos in cam-
po Martio exercebantur. Fest.

Equitium, iusjurandum per
Quirinum. Festus.

Equilelis is, f. vel

Equisetum i, n. herba equivalis,
cauda equina, Rosschwanz/
Pferde-Schwanz/ Schaff-
heu/ Rannkraut. Varr. est ge-
neris. Est enim equisetum pa-
lu-

lustre varium, est sylvati-
cum, est pratense, est denique
arvense. Schrod.

Equio onis, m. equorum curam
gerens, ein Stall-Knecht.

b Equiso, pro domitore e-
quorum, ein Pferd-Bereiter/
ut: Equus, qui ad vehendum
est natus, tamen traditur magi-

stro, ut equiso doceat solutum in-
cedere. Varro

c Equisopes, veteres voca-
bant omnes, quibus alicuius rei atq;
regimen committebatur. Non. Plin. 8. c. 18. de Camelis.

Equitabilis e, c. ut: Locus equi-
tabilis, in quo facile equi in-
ambulare possint. Livius.

Regio equitabilis, emband/
darin man zu Pferde wol fort-
kommen kan. Curt. 595.

Equitatio onis, f. equitandi a-
ctus, das Reiten/ ut: Equi-
tatio stomacho & coxis uti-
lissima. Plin. 28. c. 4.

b Equitatio Deo tribuitur,
qua gloriosa Dei operatio innu-
tur, quam in caelis exserit, ut
in tempestatibus & alijs. Glas.
Phil. sacr.

Equitatus us, m. idem atque
equitum manus, ein Reute-
rey/ (Cavallerie) ut: Equi-
tatum magnum habet. Cic.

b Equitatus, notat actum
equitandi. Plin. 28. c. 15.

Equitarius ti, m. armenti custos,
vel praefectus equiti. Firin.

b Equitarius pro equo-
rum moderatore. Schard.

Equitium ti, n. equorum armen-
tum. l. 12. §. 4. ff. de usu &
habitat.

Equito as, are, insidere equo,
reiten/ ut: In orbem equitare,
i. e. in circulum. Ovid. 12. Met.

b Equitare antiqui dice-
bant equum publicum mereri.
Festus.

c Equitari, geritten wer-
den/ ut: Omnes autem in iister-

ris jumentorum dorso funguntur,
etiam equitantur in praelijs.

d Equitandi peritus ne can-
taret, Proverb. in enim, qui pro-
ambulare possint. Livius.

essol ein jeder in seinem
Beruff bleiben. Erasm.

Equula a, f. parva equa, ein
Stüttgen.

Equuleus ei, vel
Equulus i, m. pullum significat,
aut equum, ein Rossgen/
Sullen/ ut: Exagitantur tactis
equuleis franco injecto. Cic. 3. T.

b Omnia in maturis &
perfectis docet esse meliora, ut in
equo, quam in equulo, in cane
quam in catulo, in viro quam
in puero.

c Equuleus vel Eculeus ei, m.
Tormenti genus, Folter-Reiter/
ut: Tot conscium in equuleum
impositi verum fatebuntur?
Curt. 1377.

Equus i, m. animal hinniens,
ein Pferd/ ut: In equo sedere,
auff einem Pferd sitzen. Varr.

Eqvo insidere. Plin.
Eqvo desilire, vom Pferde steigen / absitzen. Curt. 984.
b Eqvis & quadrigis, i. e. longos, anteire intervallo; vel summo conatu. l. 2, 16.
c Eqvus hic sessorem non patitur, dñs Pferd lässt sich nicht reiten. Curt. 29.

Tractare eqvum mira arte, qv̄i fortunatiores & auspiciatio- mit sonderbarer Geschicklichkeit res esse credantur. Erasim.
mit einem Pferde umgehen. h. Eqvi generosi senectus, Curt. 31.

Eximia magnitudinis eqvus, clarè gestas ob senium rejiciunt. ein schön groß Pferd. Curt. 167. tur. Erasim.

Eqvi regentes, Pferde / die i Eqvi senecta, Proverb. in fornean gehen. Curt. 167.
Alexander mutato eqvo, qv̄i- bus gestis in juvenia, postea qv̄a pe plures fatigaverat, resistent- consenuerint, ad sordidas curas tuum adversa ora fodiebat, su- abijciuntur. Allegoria sumta à gientium terga. Curt. 786.

Nobilis eqvus umbra virge segnes, in pistrinum, aut carrum, qv̄oq; regitur, ignavus nec cal- aut aliud id genus opus de- cari quidem concitari potest. duntur, olim dum viribus essent Curt. 1560.

d Eqvis inesse iudicium, do- k Eqvo senescenti minora (xela) cumentis plurimis patefactum xela cicela admove. p. v. ubi vi- est. Solin. 826.

e Decernetur eqva Thessali- nem ac refocillationem quādam ca, Proverb. de summo pramit à majoribus dandam, & decre- dicebatur, quod antiquitus pri- scente robore minuendos labores, ma laus fuerit equarum Thes- augendam remissionem, alten salia. Erasim.

f Non oportet eqvi dentes in- ihere Geschäfte nicht schwerer spicere donati, Prov. i. e. eqvum machen / sondern erleichtern. boniq; consulendum, qv̄alecunq; Erasim.
est, quod non emitur, sed gratis l Eqvum in planitiem, prov. donatur, man sol einem ge- quōties qv̄is ad id procuratur, schenkten Pferd nicht ins Maul in quo plurimum valet quōq; sehen. Erasim.

g Eqvis albis precedere, Prov. ubi quem aliis qv̄apiam in re longe superiorem significabant, anteire intervallo; vel quod antiquitus eqvi albi meliores haberentur, vel quod victores in triumpho albis eqvis vectari soleant, vel quod albi &

h. Eqvi generosi senectus, Proverb. de his, qv̄i post res pra-

Eximia magnitudinis eqvus, clarè gestas ob senium rejiciunt. ein schön groß Pferd. Curt. 167. tur. Erasim.

Eqvi regentes, Pferde / die i Eqvi senecta, Proverb. in fornean gehen. Curt. 167.
Alexander mutato eqvo, qv̄i- bus gestis in juvenia, postea qv̄a pe plures fatigaverat, resistent- consenuerint, ad sordidas curas tuum adversa ora fodiebat, su- abijciuntur. Allegoria sumta à gientium terga. Curt. 786.

Nobilis eqvus umbra virge segnes, in pistrinum, aut carrum, qv̄oq; regitur, ignavus nec cal- aut aliud id genus opus de- cari quidem concitari potest. duntur, olim dum viribus essent Curt. 1560.

d Eqvis inesse iudicium, do- k Eqvo senescenti minora (xela) cumentis plurimis patefactum xela cicela admove. p. v. ubi vi- est. Solin. 826.

e Decernetur eqva Thessali- nem ac refocillationem quādam ca, Proverb. de summo pramit à majoribus dandam, & decre- dicebatur, quod antiquitus pri- scente robore minuendos labores, ma laus fuerit equarum Thes- augendam remissionem, alten salia. Erasim.

f Non oportet eqvi dentes in- ihere Geschäfte nicht schwerer spicere donati, Prov. i. e. eqvum machen / sondern erleichtern. boniq; consulendum, qv̄alecunq; Erasim.
est, quod non emitur, sed gratis l Eqvum in planitiem, prov. donatur, man sol einem ge- quōties qv̄is ad id procuratur, schenkten Pferd nicht ins Maul in quo plurimum valet quōq; sehen. Erasim.

vel maxime gaudet. Erasim.

m E:

m Ex tardigradis asinis eqvus ubi repente complures apparerent, produit. Proverb. Cum clarus eva- qui latebant antea. Sumptum dit quispiam obscuro genere na- ab eqvo Homérico, in quo proce- tus, aut quoties ab indocto pra- res Gracorum abditi, repente pra- ceptore proficiscitur discipulus e- silientes Trojam ceperunt. Cic.

n Eqvus in quadrigis, in a- monte accipiunt, cui eqvi fuerit ratro bos, Proverb. significat, u- monem, & ex quo Graci pugna- namq; vēm, adhibendum ad id, vērunt, coque alluisse Virgi- quo valet, mozu enim sic lum. Faber.

o Eqvus me portat, aut Rex, t Eqvo Trojano assimilantur Schola seu ludus eruditi alicujus viri, quod ex eo brevi tempore summi prodierint viri. Erasim.
qui & alienis pedibus ingredior, u Apud eqvum & virginem, & aliena pecunia pascor, ich ha- dici potest in exemplum nimia be gute Sach / ich darff für- severitatis. Suidas: Hippomenes, nichts sorgen. Erasim.

p Eqvum habere Sejanum, cidit autem magistratu hanc ob Prov. in calamitosum, & adex- causam: Cum civis quidam fi- eremam inopiam redactum, sehr lia ejus vitium clam obtulisset, unglückselig seyn / weder Glück pra iracundia in cellam quā- noch Stern haben. Allegoria dam cum eqvo eam alligatam sumta est ab eqvo fatali, cui aconclusit, & neutri cibum pra- Cn. Sejo domino nomen inditum- buit. Eqvus igitur fame urgen- est; is ex Diomedis eqvis progna- te puellam aggressus consumsit, & tus fuisse, creditus est: Fuitq; in paulo post ipse etiam perit.

signi quidem specie, veram ejus modi quodam fato, ut quovis frangitur, mit bösen Göttern ejus eqvi possessor esset, is cum o- bricht man das Eis. Faber.
mni domo ad internecionem usq; periret. Gell. l. 3. c. 9. Erasim.

q Eqvo Sophocleo similis, in cos, qv̄i atate fessi, & imbecillo corpore, animi tamen vigorem servant etiamnum. Faber.

r Eqvus Trojanus, vel du- eqvo vectis, i. Reg. 10. Et vesti- reus, vel durateus, Prov. de clan- gal eqvorum ex Aegypto, & c. destinis insidiis dicebatur, aut h. c. mercium, qua eqvis aut

ubi repente complures apparerent, produit. Proverb. Cum clarus eva- qui latebant antea. Sumptum dit quispiam obscuro genere na- ab eqvo Homérico, in quo proce- tus, aut quoties ab indocto pra- res Gracorum abditi, repente pra- ceptore proficiscitur discipulus e- silientes Trojam ceperunt. Cic.

l Eqvum Trojanum, alii pro monte accipiunt, cui eqvi fuerit ratro bos, Proverb. significat, u- monem, & ex quo Graci pugna- namq; vēm, adhibendum ad id, vērunt, coque alluisse Virgi- quo valet, mozu enim sic lum. Faber.

t Eqvo Trojano assimilantur Schola seu ludus eruditi alicujus

o Eqvus me portat, aut Rex, t Eqvo Trojano assimilantur Schola seu ludus eruditi alicujus viri, quod ex eo brevi tempore summi prodierint viri. Erasim.
qui & alienis pedibus ingredior, u Apud eqvum & virginem, & aliena pecunia pascor, ich ha- dici potest in exemplum nimia be gute Sach / ich darff für- severitatis. Suidas: Hippomenes, nichts sorgen. Erasim.

p Eqvum habere Sejanum, cidit autem magistratu hanc ob Prov. in calamitosum, & adex- causam: Cum civis quidam fi- eremam inopiam redactum, sehr lia ejus vitium clam obtulisset, unglückselig seyn / weder Glück pra iracundia in cellam quā- noch Stern haben. Allegoria dam cum eqvo eam alligatam sumta est ab eqvo fatali, cui aconclusit, & neutri cibum pra- Cn. Sejo domino nomen inditum- buit. Eqvus igitur fame urgen- est; is ex Diomedis eqvis progna- te puellam aggressus consumsit, & tus fuisse, creditus est: Fuitq; in paulo post ipse etiam perit.

x Eqvis ferocibus glacies modi quodam fato, ut quovis frangitur, mit bösen Göttern ejus eqvi possessor esset, is cum o- bricht man das Eis. Faber.

y Eqvi publici, erant quos hodie eqvos postea vocant, Posti Pferde. Schard.

z Eqvus volucer, i. e. Pegasus, qui fingitur alatus. Ovid.

aa Eqvus in sacris pro rebus eqvo vectis, i. Reg. 10. Et vesti- reus, vel durateus, Prov. de clan- gal eqvorum ex Aegypto, & c. destinis insidiis dicebatur, aut h. c. mercium, qua eqvis aut

cur-

curribus vehabantur. Glaff. Phil. sacr.

bb *Equus* & *hinnitus ejus*, libidinum & *efferaum notio-* nem habet. Jerem. 5. *ibid.*

cc *Equus marinus*, vide *hip-* popotamus.

dd *Equus* notat *fidus coele-* ste. Cic. 2. N. d.

ee *Equus* notat *machinam*, bellicam, ut: *Equum*, qui nunc *gries* appellatur, in muralibus *machinis* *Epeum* ad *Trojam*, (Sub-
audi *iurvenisse*) dicunt. Plin.

ff *Equi venter*, Chymicis idem notat ac *simus equinus*.

ER. *Erunt*, vel *Erit*, vel *Erarii*.

ER. COL. *Ære Collato*.

ER. P. *Ære publico*.

Eradico as, are, proprie signi-
cat cum radice avellere, auf-
rotten mit sammt der Wurzel
aufreissen.

b *Eradicare* pro *perdere*,
ut: *Di te eradicent, ita me mi-*
seram territas. Ter. And.

Erado is, rasi, rasum, *eradere*,
abtragen/abschelen/ut: *Post-*
ea surculos, quos *inserere vo-*
les, *eradito*, darnach schäle
von den Propstseisen/wel-
che du einsetzen wilt/so weilt/
als der Spalt lang ist/di-
eussere Rinde ab. Colum.

b *Eradere*, pro *delere*, ut:
Albo senatorio aliquem eradere,
einen aus dem Rath stossen. Ta-
cit. l. 4.

c *Eradenae elementa prava*

cupidinis, was böse Lust und
Begierden erregt / muß abge-
schafft werden. Horat.

Erania pecunia quid, & corrupte
hactenus *erosa* apud *Ictum*
lectum esse, *Alciatus* ostendit.

l. *Disputat.* 2. c. 25. *Caranaeus*
apud *Plinium* secundum vo-
cem *Eranos*, interpretatur, ex-
actores collationum. For. Rom.

Eranthemum i, n. *ἐρανθιον*, her-
ba, sic dicta, quod floreat ve-
re. Plin. 22. c. 21.

Eraphiotes, *ἐραφίωτης*, *Bacchi*
dictus est, ab inducenda con-
tentione, quoniam vinum,
iram atq; certamen inducit.

Eraphius ii, m. *Ægypti* Rex, qui
obeliscum unum posuit sine no-
tis, quadragesim octonum
cubitorum. Plin. 36. c. 9.

Erasinus i, m. *ἑρασινός*, *Achæi*
fluvius, in sinu *Argolico*, ut
scribit *Mela*. Is terras, sub-
rursusq; redditur, sicut in *A-*
sia *Lycus*, in *Mesopotamia* *Ti-*
gris. Ovid.

Eristratus i, m. *medicus exi-*
mus, ex familia *Aristotelis*
natus, in quem sapius inve-
hitur *Galenus*. Hujus memi-
nit *Plinius*.

Erasus a um, abgetracht.

b *Erasus timor* ex animi
verschoundene Furcht. Senec.
Thyest.

c *Eras* sunt, quos vulgo ex-
tra statum positos dicimus, die ibi
Ehren od Empter emsetet sind
Era

Erate es, f. *nympha nomen*, quæ
Arcados Callistis filii con-
tundine utebatur, oraculaq; *Ar-*
cadibus ex sacello quopiam,
in quod per gradus aliquot
ascendebatur, edere solebat.
Pausan.

b *Erate*, *Nympha*, *Oceani*
& *Tethyos* filia, dicitur rē *ἐρα*,
h. e. amando nomen habens.

Erato is, f. *Una Musarum*, ab a-
more dicta: quod præstet, qui
amoris face rapiuntur. Vug.
10. Æn.

b *Erato*, nonnunquam pro
Calliope ponitur. Serv. 7. Æn.

Eratothenes, *Cyrenæus*, *Aristo-*
nis Chii & *Callimachi* poeta
discipulus, *Plato* minor a qui
busdam ob doctrinam vocita-
tus; præfuit *Bibliotheca regia*,
scripsit præter *Philosophiam* poë-
mata, *historias*, *Astronomica*.
Suidas.

Ercinia a, f. *sylvæ nomen*, der
Hark. vide *Hercinia*.

Ercisco is, ere, verbum anti-
quum, est dividere; fortè ab
arceo es, derivatum: quod in
divisione hereditatis altera,
vel utraq; pars ab altera ar-
ceatur, i. e. separatur. Hinc di-
cunt *Jovem Ercium*, quod
arceat a nobis mala. vide *Pon-*
tanum l. 1. de *Aspiratione*.

Erciscere, ab *ἐρκίζω*, inter-
sepere & dividere a nonnullis de-
ducitur, ideoq; aspirandum. His
Oldend. subscribit, Schard,

Erectum pro *arctum*, ab *arceo*.
dixerunt veteres. Festus.

Erebinthius, *Dionysius* in *constu-*
meliam & *derisum* dicebatur.
(quod & in *Proverbium* tran-
siit) a *cicere* videlicet legu-
mine, vel a *pudendo*, (idenim
utramq; *ἐρεβινθος* indicat,)

Hesychio *ἐρεβινθος* & *διερως*,
dicitur pro eo, qui nullius rei
homo est. For. Rom.

Erebinthus i, *ἐρεβινθος*, legu-
men est statuosum, copiosi nu-
trimenti, alvo movenda ha-
bile, cienda *urina* idoneum,
lacti & semini in generando
aptum, movet & menses. Ga-
len. 6. de *simpl. medic. facult.*

b *Erebinthus*, *Insula* mo-
men. Plin. 5. c. ult.

Erebeus a um, obscurus, infer-
nalis, ut: *Pectoraq; unxerunt*
Erebea felle colubra. Ovid.

Erebus i, m. (*ἐρεβος* & *τὰ*, tene-
bra:) obscuritas apud inferos,
apud *Virgilium*, autore *Festo*.

b *Erebus* pro *flumine* infe-
rorum. *ibid.*

c *Varro Erebo* natam no-
tem ait, unde est & illud; *Ere-*
bo creata *fuscis* *crinibus* *Nox*, te
invoco. Festus.

d *Dea Erebi*, i. e. *Furia*,
die höllischen Plag = Geister.
Senec.

e *Regina Erebi*, i. e. *Pro-*
serpina. Ovid.

f *Profundi Erebi ripa*. Stat.

11. Theb.

Hhhh

Ere-

Erechthæus i, m. Ἐρεχθαῖος, Rex Atheniensis, cuius filia virgines mortem pro patria contempsisse dicuntur. Cic. pro Sest.

Erechtheus a um, ut: Erechtheja arces, i.e. Athenæ. Ovid 8. Metam.

Ereclæum ei, n. delubrum Neptuni in Achaja, cuius hoc fertur memorabile, ut Aqua in puteo, flante Austro, finituet; ceteris vero perflantibus venis, jaceat immota. Alex. 6. c. 2.

Erectus a um, aufgericht/ut: Pectore erecto ambulare. Claud 1. in Eutrop. de simio.

b Erectus horret crinis, die Haar stehen zum Berge/oder in die Höhe. Senec.

c Erecta in arcem via, der richtige Weg ins Schloß. Liv. 4. U. C.

d Magnus animus & erectus, ein frisches und tapferes Gemüth. Cic.

Studium in legendo erectum, hurtiger Fleiß zum Lesen. Cic. 5. Epist.

e Erectum votum, i.e. suspensio favore propter incertum victoria exitum. Stat.

f Erectum patrimonium, nondum divisum. Schard.

Eremigo as, are, enavigare. emetiri. Plin.

Eremita a, m. ein Waldbruder/ Einsiedler.

Eremodicium ii, n. propriè ap-

pellatur, cum post obitum v. dimonium, iudicium jam ceptum deseritur. l. 7. §. ult. ff. de minor.

Eremodicium exemplum 1. ult. ff. ad 3C. Trebell.

Eremus i, f. ἔρημος, solitudo, eine Wüste/ Einöde.

Erepolis, erepsi, ereptum. erepere, heraus kriechen/ ut: Ne ex ea erepere possit. Varro.

b Foras lumbrice, qui sub terra erepsisti modò Plaut.

Eresichthon, vide Erisichthon.

Eretria a, f. genus cerussa, quæ terra sua nomen habet, quæ præcipuè usus fuisse dicitur Parrhasius. Plin. 35. c. 6.

b Eretria, oppidum Eubæe insula, circa quod effoditur terra in medicina usu præstantissima, quam ab ea eretriam vocant. E-

jus Dioscorides duas facit. s-

cies, unam vehementer albam, alteram ad cineris colorem vergentem. For. Rom.

Eretriacus a um, unde Eretriaci Philosophi à Menedemo Eretriate sic appellati, qui & Megarici. Horum, ut idem in-

quit, omne bonum in mente positum, & mentis acies, quæ verū cerneretur. Cic. 4. Acad.

Eretriensis is, f. qui ex Eretria est, hinc Proverb. Eretriensium Rho, in homines præcipites & violentos congruit. Me-

minit ejus Plato in Cratylō-

Scis, quod nos pro eodem dicit

mus sclerotes, i. e. durities, pro quo Eretrienes scleroter; ex quo liget. Eretrienes adamasse hanc literam p, quam loco supposuerint, quum contra Athenienses eam verterint in o, ut: Ἰσπεῖν pro Ἰσπεῖν. Erasini.

Erga, gegen/ Præpositio, adhibeturque plerumque in bonam, contra verò in malam, ut: Benevolentiam erga aliquem habere. guten Willen gegen einem haben. 1. Off.

Ergasteria orum, vicus insignis inter Pergamum & Cyzicum, quadragesima & quadragesima stadiis à Pergamo distans, metallorum fodinis nobilis, à quibus & nomen accepit, ab officina videlicet metallorum. Galen.

Ergasterium ii, n. ἔργαστήριον, officina, ubi aliquid operamur, eine Werkstatt.

b Ergasterium, idem ac taberna, ubi merces venduntur. l. 2. C. de Episc. & Cler.

c Ergasterium, domus, imò etiam carcer hodie dicitur, quor-

sum impinguntur & tenui victu ad labores adiguntur, non tantum honestorum virorum filii de-

generes & efferi liberi, minori parentum incommodo cicurandi & edomandi; sed & otiosi, erro-

res, nec non orphanæ ac derelicti. Zucht-Haus.

Ergastularius ii, m. qui præst

ergastulo & mancipiis, ein Zucht-Kerker oder Stockmeister. Colum.

Ergastulum i, n. locus est, in quo mancipia deteriora in vinculis opus facere coguntur, ein Stock- oder Zucht-Haus/ ut: Ergastula solvere, est servos ex carceribus liberare, die Zucht-Häuser eröffnen. l. 11. Epist. 13.

b Quacung, iovit, ergastula solvit, wo er nur durchzog/ machte er die eigen- oder gefangene Arbeits-Leute los. Cic. ad Brut.

c Ergastula nautica, Ba-

leern. Faber.

Ergastulus i, m. mancipium in ergastulo notat. Lucian.

Ergata a, f. Machina est tractoria, axe recto, quæ non brachiorum ductum, sed ambientibus & obtinentibus vectariis versatur. Eam mirè facit ad exoneranda navigia, prægrandibus saxis, quæ manus humana moliri non possint, onusta, ein Wellbaum. Vitruv. lib. 10. c. 4.

Ergavica a, f. oppidum Hispania, teste Ptolemæo. hinc:

Ergavicensis is, o. ut: Ergav-

censes populi. Plin. 2. c. 6.

Erginus i, m. Tyrannus, qui ab Hercule ex Minyis Orchomeni urbe extrusus, & postea extin-

ctus fuit. Hhhh. 2 b Er-

b *Ergini cani*, siue *canities*, pro *præpropera*, i.e. quæ ante diem legitimum accidit. *Erginus* enim filius fuit *Clymenis*, unus ex *Argonautis*, cum autē *Hypsipyle* *Thoantis* Lemniorum Regis filia funerales ludos manibus parentis proposuisset, *Erginus* adolescens, præter ætatis rationem iam canus, accessit inter reliquos decertaturus. Irrisus est autem à mulieribus Lemniacis, ob intempestivam capitis canitiem, & Proverbio locum fecit. *Erasm.*

Ergo, *Coniunct.* idem ac *itaq;*, *derhalben / derowegen / deswegen* / ut: *Ergò dum nullum fastiditur genus, in quo enite ret virtus, crevit Imperium Romanum.* *Liv.*

b *Ergo*, pro *caussa* vel *gratia*, ut: *Virtutis ergò benevolentiaq;*. *Cic. Orat.*

Ergolabus i, m. ἔργολάβος, *Operarius*, *manceps*, *operarü redemptor*, ein Arbeiter / ut: *Edificiorum quovq;* *artifices*, vel *ergolabi*, *aliorumq;* *diversorum operum professores*, penitus arceantur, pacta inter se componere, ut ne quis, quod alteri commissum sit, opus impleat, aut in iuncta alteri sollicitudine alter intercipiat. *Cod. de Monop.*

b *Ergolabi*, *Oratoribus* dicti sunt, *Sycophanta* & *quadriplatores*, quæstui delationes habentes, qui compendia sua comparant ex alienis dispendiis, atq; calamitatibus. *For. Rom.*

Eria, Græcis sepulcra dicuntur, (τὸ ἑπὶ τὸν, tumulus.) *Cæcl. 17. c. 20.*

Eribæa &, f. *Macedonia* urbi *Ptolemaeo*, vulgò *Pressia*.

b *Eribæa* dicitur quoque *Juno*, *Mercurii* noverca *Homi.* *Erica* &, f. vel *Erica es*, ἐρίκη vel ἐρίκη, herba, *Hynde / Hynde Kraut.*

b *Erica Italica*, wälsche *Hynde*. *Matthioli.*

c *Erica baccifera*, Rittgelbeer. *Pancov.*

Ericæum, tertium genus mellis vocatur, minimè probatum & sylvestre; Convehitur post præmi autumnii umbres, cum erici sola floret in sylvis. *Plin. 11. 16.*

Erichthæus vel *Erichthonius*, m. ab ἐρίχθις, & χθών terra, quasi de terra & lite procreatus pedibus monstris. *Hinc*

ad tegendam pedum foeditatem, iunctis equis usus est curru, quo tegeret sui corporis turpitudinem. *Unde Virgil. 3. Georg. Primus Erichthonius currus, & quattuor ausus iungere equos rapidusq; rotis insistere victor.* Idem fuit *Athenarum Rex*, & argenti inventor. secundum *Plinium*.

Erichtho, ἐρίχθω, mulier *Thesala*, multis veneficiis famosa de qua abundè *Lucanus* l. 6.

Eridanus i, m. ἑριδανός, inquit *Servius*, *Solis* filius fuit, qui à patre impetratum currum

ag-

agitare non potuit. Cumq; ejus errore mundus arderet, fulcogitantes supera atq; cælestia, minatus, in Italia fluvium cæci- dit: Ubi à luce ardoris sui *Phæthron* appellatus est, non- menq; fluvio dedit.

b *Eridanus* in cælo no- tat stellam *Arietis* proximam. *Cic.* *Erigeroni*, n. herba, vide *Senecio*. *Erigo is*, erexi, erectum, erigere, est elevare, aufrichten / ut: *Erigere oculos.* *Ovid. 4. Met.*

b *Erigere se*, est recipere animum, ut: *Erige te*, richte dich wieder auff / fasse dir wieder ein Herz / gib dich zu frieden / tröste dich wieder. *Lib. 1. 3. Quint. Fr. Corn. 53.*

c *Erigere aures* & ani- mum, die Ohren spizen / und fleissig auffmercken. *Cic. 3. Verr.* d *Erigere ad spem*, & in spem, Hoffnung machen. *Cic. pro dom.*

e *Fumus erigitur ad side- ra*, der Rauch gehet auff in die Höhe. *Vir. 9. Æn.*

f *Oculos erigere*, in die Höhe sehen / die Augen auffhe- ben. *Ovid. 4. Metam.*

g *Patriam erigere*, i. e. ce- lebrem reddere. *Claud. 8. Paneg.*

h *Sylvas erigere*, i. e. ligna in pyram extruere. *Lucan. 7.*

i *Pontus in scopulos un- das erigit*, die Wellen der See spülen oder schlagen an die Steintlippen. *Lucan.*

k *Erigimur*, altiores fieri

videmur, humana despicimus, cogitantes supera atq; cælestia, hac nostra exigua & minima con- temnimus. *Cic. 4. Acad.*

Erigone es, f. ἑριγών, filia *Icari*, & soror *Penelopes*, quæ patrem suum à rusticis ebriis occisum ita luxit, ut se ipsam præ dolo- re suspenderit. Sed miseratione deorum mutata fingitur in cæleste signum, quod virgo dicitur. *Higynus.*

b *Erigonem* à *Baccho* com- pressam fuisse in uvam mutato, docet *Ovid. 6. Metam.*

Erigoneius a um, ad *Erigonem* spectans, ut: *Canis erigoneius*, i. e. *Canis fidus cæleste*. *Higyn.*

Erigonus i, m. pictor insignis fuit. *Plin. 1. 35. c. 11.*

Erimanthus, seu *Erimanthius*, vide *Erymanthus*.

Erinaceus, vel *Herinaceus* ii, m. echinus, animal notum, ein Zigel / Hochel.

Erinaceus caninus, i. e. qui canis instar caput habet, ein Hundszigel.

b *Erinaceus suillus*, ein Sauzigel.

c *Præparant hyeme* & *Eri- nacei* cibos, ac volutati supra ja- centia poma, affixa spinis, unum non amplius tenentes ore, portant in cavas arbores. *Plin. 8. c. 37.*

Erinna &, vel *Erinne es*, f. *Teja*, vel, ut alii volunt, *Lesbia* aut *Thelia*, poetria fuit, carmine illustris, & *Sappho* contempo-

Hhhh 3 ra-

ranea, ut nonnullis placet, amica: For. Rom.

Erinnys $\eta\omicron\varsigma$, vel $\eta\epsilon\varsigma$, f. $\epsilon\pi\iota\nu\omicron\varsigma$, Furia infernalis: dicta quod humanam corrumpat mentem, ein bößlicher Plage-Geist/ ut: Fera regnat Erinnys. Stat. 8. Theb.

b. Civilis Erinnys, i. e. furor belli civilis. Lucan.

Erinus i, m. $\epsilon\pi\iota\nu$, herba, quæ delph. 3, 2, 20.

describit Plin. 23. c. 7. Hanc Galen. echinū vocat. l. 6. simpl.

Eriophorus i, m. bulbi genus circa ripas: amnium nascens. Theophrast. 19. c. 2.

Eriphia &, f. Venefica & fascinatricis cuiusdam nomen. Erasmi.

b. Eriphia, (ab $\epsilon\pi\iota\phi$ & $\phi\alpha$, ha-dus,) est herba, septem lanuginosis ramulis apii modo foliata, illa tamen ad consolandum quæ purpureo flore, & eo quidem perenni semine fabaceo, totidem ramulis, quot ramis. Hanc, Magi prodidere, in avena scarabæum habere, sursum deorsumq; decurrentem cum sono hauri, unde & nomen accepit. Plin. 24. c. 18.

Eriphyla &, vel Eriphyle es, f. $\epsilon\pi\iota\phi\upsilon\lambda\eta$, uxor Amphiarai & soror Adraisti, quæ accepto monili aureo, latentem maritum prodidit Polynici: cum quo in prælum proficisci coactus, hiatu terra perit, cuius filius Alceon postea matrem necavit & Orestis furore correptus est Servius 6. Æn.

Eripio is, eripui, ereptum, eripe-

re, est per raptum auferre, wegnehmen/ heraus-reissen/ ut: Crucior, bolum tantum mihi ereptum tam subito è faucibus, es franget mich/ daß mir ein so guter Bisse so geschwind sol aus den Zähnen gericket werden. Heav. 4, 2, 6.

b. Eripere alicui oculos, e-nem die Augen austragen. A-

delph. 3, 2, 20.

c. Eripere alicui aliquid, e-nem etwas entziehen/ ut: Eripere alicui regionem, einem ein Land wegnehmen. Corn. 260.

Eripere indignissime civitatem, der gemeinen Stadt schändlicher weiß entzogen werden. Cæli. XXVI.

Si mihi eriperis, reliqua est illa tamen ad consolandum quærela, ut eis irasci possim, à quibus tantum vulnus accepero. pro Mil. XXXIII.

Quibus tantum debeam, quantum tu intelligis, eos mihi belli casus eripuit. l. 6, 1.

d. Eripere alicui amicum, e-nem umb einen Freund bringen. l. 11, 28.

e. Opera eripi dicitur, quæ incipitur, ut: Multum mihi eripitur opera in exscribendis hypomnematis, es gehet mir viel Zeit darauff/ wenn ich meine geschickwürdige Sachen aufschreibe. Lib. 16, 21.

f. Eripiti est liberari, ut: Eripiti estis ex crudelissimo ac miser-

nimo interitu, & erepti sine cade, sine sanguine. III. Cat. X.

g. Eripi rebus humanis, i. e. mori, sterben. Curt. 2306.

h. Annos eripere mihi Musa, i. e. aetatem meam consumsi in

literarum studiis, meine meiste Lebens-Zeit habe ich mit Studiren zugebracht. Claud.

i. Nubes eripiunt cælum ex oculis, die Wolcken bedecken den Himmel. Virg. l. Æn.

k. Ignis opes parvas eripit, das Feuer verzehret was man erworben. Tibul.

l. Aliquem in medio versantem turbine levi eripere, einen aus augenscheinlicher Todes-Gefahr erretten. Catul.

Eris, $\epsilon\pi\iota\varsigma$ & $\epsilon\pi\iota\varsigma$, lis, Hader/ Zank.

b. Eris, dea rixarum, ut: Pomum Eridos, i. e. rixarum & contentionum semina.

Eris is, f. herba nomen, in Ægypto nascentis, aro similis, nisi quod minor est, & minori-

bus folius ac radice, quæ tamen grandis olivæ magnitudinem implet. Hermol.

b. Eris fluvius, quem antea Cleanin vocare. Strab. l. 5.

Erisichthon is, m. $\epsilon\pi\iota\varsigma\chi\theta\omega\upsilon$, Vir fuit Thessalus, qui cum Cereri nemus consecratum, pra-

cipuè verò quercum unam, in quâ Nympha quædam habitabat, succidisset: irata Ceres

Famem ad eum misit, quæ, to-

to exhausto patrimonio, eò coëgit etiam, ut membra propria absumerentur. Ovid 8. Metam.

Erisima, vide Anteris.

Eristalis, Gemma est Plin. 37, 10.

Eristici $\epsilon\pi\iota\varsigma\iota\omega\tau$, dicti sunt Sophista, quorum duo genera fuerunt olim: unum simile Oratoribus, quævis Gorgias Leon-

tinus fuit; alterum simile Dialecticorum eorum, qui Eristici vocabantur, à quibus Dialectica profecta videtur. Turneb.

Erithacus i, $\epsilon\pi\iota\theta\alpha\chi$, avis est solitaria, formam & colorem mutans cum nomine, Roth-schäligen. Nam hyeme tantum Erithacus, æstate Phœnicurus, Rothschwänglein appellatur, à puniceo cauda colore. Plin. 10. c. 29. Theodorus ex Aristotele rubeculam vertit.

Erithales, $\epsilon\pi\iota\theta\alpha\lambda\epsilon\varsigma$, herba dicitur, alias sedum seu sempervivum minus, Hauswurze. Plin. 25. c. 13.

Eritheræ, $\epsilon\pi\iota\theta\epsilon\pi\alpha\iota$, Servi libertate donati à Lacedæmonis dicti sunt. Alex. 3. c. 3.

Eritius, machina erat militaris, infestis undiq; horrens telis, ut aculeis echinus. Turneb.

Eritudo, i. e. servitudo. Festus.

Eriunius, cognomen Mercurii, quod valde profit hominibus ad lucra. Aristophan.

Erivo as, are, rivis factis educere, evacuare, das Wasser ab-

abführen oder leiten. Plin. l. 17. c. 26.

Ero, ἐγώ, Puella formosissima, ex Sesto Thracia urbe, ad Hellepontum sita, & Veneris sacerdos, cujus mutuo amore correptus Leander Abydenus adolescens, noctu ejus causa Hellepontum solebat trajicere Verum, cum aliquando nimio amata desiderio, mari, tempestatibus agitato, se commississet, viribus destitutus, submersus est. Hujus cadaver cum fluctuum impulsu Sestum esset delatum, Ero doloris impatientia ex editissima specula sese in mare precipitavit. For. R. Ero is, Eronis, inquit Turnebus, texta quada sunt storearum & tegetum more, in quibus inter alia ut; Erocare fideicommissorum pauperes dormiebant, & fruges reponebantur; sed & vascula sic viminea vocabantur, tegetibus similia & cophinis: ἑρμῶν à Græcis dicuntur, Forum. Rom.

Erodus is, ἐρωδῆς, avis, quam Fulicam transfert Augustinus: ardeolam Theodorus. Cælius.

Erodo is, erosus, erosum, erodere, idem quod rodere, gerbelissen/abnagen/ut: Nec solum teneras audens erodere frondes. Colum. l. 10.

Erogeneton i, n. ἐρωγενήτων, herba sic dicta, quod amato-riis conveniat. For. Rom.

Erogatio onis, f. distributio, ut:

Erogatio pecunia, Aufgebung des Geldes/ Geld-Aufgabe. Cic.

b Erogatio pro impensa seu sumtu. l. 3. ff. de impens. in res dot. l. 14. ff. de mun. & hon.

Erogatus a um, ut: Pecunia publica ex arario erogata, Geld/ das aus dem gemeinen Kasten gezahlt ist. Cic. 5. Verr.

Erogito as, are, vehementer rogare, heftig und inständig bitten. Plaut. Capt.

Erogo as, avi, atum, are, est rogatione aliquid dare, de publicis rebus dicitur, aufgeben/ausspenden/ut: Erogaſti pecunias ex arario. in Vat. Vide lib. 1. ep. 1. Qv. Fr.

b Erogare pro prestare, ut: Erogare fideicommissorum quantitatem. l. 2. princ. ff. de dot. præleg.

c Erogare significat conſumere & exhaustire, ut: Erogaſti bona in fraudem. l. 68. ff. pro socio.

d Erogari per codicillos, i. e. dari seu relinquere. l. 4. ff. ad leg. Corn. de fals.

Eros otis, ἑρως Comædus fuit, cujus meminit Cic. pro Roscio Com.

Erotema atis, n. ἐρωτήματα, Figura, quam Cicero interrogationem vertit.

Erotium ii, Muliercula nomen apud Plautum, ἑρῶ τῆ ἑρῶς, ab amore detortum.

b Ero-

b Erotium Græcis Cupidinis imagunculam significat.

Erotopægnium ii, n. est ludicrum opus vel poema de amore. Plin. 5. ep. & Gellius.

Erotylos, ἐρωτύλος, Gemma, quæ Mepicoros & hieronemon dicitur Plin. 37. c. 10.

Errabundus a um, vagabundus, umbschweifend/irregehend. Livius.

b Errabunda vestigia. Virgil. 6. Eclog.

c Errabunda naves, i. e. vento dispersæ. Hirtius 5. bell. African.

Errantia a, f. idem quod error. Nonius.

Erraticus a um, errans, umbschweifend/irrend/ut: Homo erraticus. Gell.

b Herba erratica, i. e. agrestis, & non sativa, verum passim nascens. Plin.

Erratio onis, f. propriè est pedum, error autem animi, ut: Sane hæc multo propius ibit, & minor est erratio. Ter. Adelph.

Erratum i, n. idem quod error, ein Irrthum/ut: Tantum mihi dolorem cruciatumque attulerunt errata atatis meæ, ut non solum animus à factis, sed aures quoque à commemoratione abhorreant, die Fähler meiner Jugend haben mir so großen Schmerzen verursacht/daß ich weder daran denken/nach davon hören

mag/ich mag davon weder wissen noch hören. l. 16. 21.

Errhinum i, n. ἑρρινόν, Medicamentum in genere, quod naribus inſtitur, unde nomen, vel ad capitis, vel narium proprios affectus, comparatum, prius ad purgandum, posterius ad alterandum vario modo; Est itaque, vel purgans vel alterans. Morell.

b Errhinum, absolute dictum, ratione forma, est triplex: liquidum, molle, solidum. ibid. Erro onis, m. vagabundus servus & fugitivus, Umbkauter/Landstreicher/ sic enim interpretatur Ulpian. tit. de serv. fugit.

b Erro est, qui non quidem fugit, sed frequenter sine causa vagatur: & temporibus in res nugatorias consumitur, serius ad dominum redit. l. 17. §. 14. ff. de ædil. edict.

c Erronem, apum ducem Columella censet, detractis aliis velut quadam compede, domitinandum, Columella gibt dem Rath/ so unter einem Bienenstock ein Weiser/König/der den Schwarm öfters aus dem Stock führet/were/müſte solcher gleichsam angeſeſſelt im Bienenstock bleiben/wenn man ihm die Flügel abrieſſe.

d Errones dicuntur stellæ, quæ aliis erratica sive Planetæ, Gell.

Hhhh s

Er-

Erras, avi, atum, errare, est
huc atq; illuc ire, vagari, hin putare, unde errantis nullus est
und her wandern / ut: *Qui consensus*, Schard.
miser in campis mœrens er-
rabat Alex. Cic. 3. Tusc. ex-
Homero

Semper in armis errare, al-
zeit gewaffnet von einem Ort
zum andern ziehen. Curt. 509.

b Errare est pasci, an der
Weide gehen / ut: *Mille mea Si-*
culis errant in montibus agna-
Eclog. 2.

c Errare est labi, delin-
quere, irren / ut: *An quod ado-*
lescens prestiti, cum etiam cum
excusatione errare possem, id
nunc atate precipitata commu-
tem, ac me ipse retexam? sol ich
dasjenige / welches ich in
meiner Jugend gethan / da ich
doch / wenn ich geirret / wol zu
entschuldigen / jetzt in meinen
alten Tagen ändern / und also
anders werden? l. 11, 28.

Cujusvis hominis est erra-
re, nullius nisi insipientis in erro-
re perseverare. Cic. 12. Phil.

d Vehementer errare, sehr
irren / weit fehlen / ut: *Si quis*
minorem glorie fructum putat,
ex Græcis versibus percipi, quàm
ex Latinis, vehementer errat.
pro Arch. IIX.

e Sine eum errare, laß ihn
fahren / laß ihn gehen in seinem
Irrthumb. lib. 7. ep. 29.

f Errans, dubitans, igno-
rans, titubans, quibus modis de-
stent, tradit Bartol.

g Errare est aliud pro alio
huc atq; illuc ire, vagari, hin putare, unde errantis nullus est
und her wandern / ut: *Qui consensus*, Schard.

h Errare in aliquem rem,
expro declinare. Liv. 1. bell. Maced.

i Errare de verbis alicujus,
non assequi, aut intelligere, quid
velit, aut dicat. Ter. Heaut.

k Hedera errantes, i. e. passim
vagantes. Serv.

l Errans circa causam facti
in ipso quocq; facto errasse vide-
tur. l. 14 §. fin. ff. de lib. & posth.

m Luna errans Virg. 1. Æn.
quia (inquit Servius) *ἐλκονδης*
i. e. obliquo incedit cursu, non re-
centrum terre, & frequenter pa-
tiatur eclipsin.

Errantia sidera, i. e. erran-
tes stella. Plin. 2. c. 6.

Erroneus a um, das herum
läuffet / ut: *Erronei canes.*
Colum. 7. c. 12.

Error oris, m. Irrthumb / est
existimatio, quæ approbatur,
verum esse, quod falsum est;
certum, quod incertum est;
& contra, ut: *Similis error in*
utroq; (nostrum) fuit, vir ha-
ben gleichen Irrthumb be-
gangen. l. 4. ep. 2.

c Versari in errore quo-
dam, in einem Irrthumb ste-
hen. l. 5. 2.

c Error pro vagatione, apud
Ulpianum, cum de servo corru-
pto loquitur. l. 1. fin. ff. de serv.

Error duplex: Juris d Er-
et facti.

d Error procedit ad actionem
dicti vel facti falsam: Ignoran-
tia potest etiam intra animum
latere, nec progredi ad actionem
externam. Et ex his collige, quo-
modo intelligendus sit, tit. ff. de
jur. & fact. ignorant. h. e. politi-
cōs, ut ignorantia semper habeat
comitem errorem. Oldend.

e Error juris, à judice com-
tingit, vel per thesin, i. e. generali
decisione, generalibus verbis, vel
per hypothesein, i. e. per individui.
Schard.

f Error juris duplex est: Er-
ratur enim vel in jure constitu-
to; vel in jure, quod quis in suo
habet negotio. l. 1. §. 1. ff. quæ
sentent. sine appellat.

g Error, in jure triplex est:
Primus, quando quis nulla ad-
versarii calliditate inductus in fa-
cto proprio errat. Alter huic con-
trarius & justus est, cum quis
in facto quidem proprio errat,
sed adversarii technis circumscri-
ptus, quia videlicet rem notam
non habuerit. Tertius, isq; ju-
stissimus est facti alieni, qui o-
mnibus justissimam patrocinii
causam præbere solet. Schard.

h Error jus facit. l. 3. §. 5. ff.
de supell. legat.

i Naturâ nos noster delectat
error, wir haben von Natur Lust
zu sündigen. Cic.

Errange, vide Orobange.

Erubescencia a, f. est timor per-
duendi existimationem propter
opus turpe.

Erubescio is, erubui, erubescere,
rubore & verecundia suffun-
di, schamroth werden / sich
schämen / ut: *Deinde ubi eru-*
buit (vis enim est magna na-
tura) confugit illuc, ut ne-
get. darnach / wenn er erst
schamroth worden / (denn die
Naturvermag viel /) ist das
zeugnen die einzige Auf-
flucht. Cic. 2. de Fin.

Erubuit, salva res est, er
schämt sich / die Sach ist gut.
Ter. Adelphi.

Erubuerunt non sequi, sie ha-
ben es sich für eine Schande ge-
halten / dahinden zu bleiben.
Curt. 984.

b Militum suorum pauci-
tate erubescere, sich wegen We-
niigkeit des Kriegsvolcks ver-
eriechen. Curt. 488.

c Erubescio loqui, ich mag
mich nicht unterfangen zu re-
den. Cic. 1. de Leg.

Eruca a, f. vermis nomen, ein
Raupe. Aldrovand.

b Eruca marina algas de-
pascitur, sicut terrestres stirpes,
cibus est testudinum marina-
rum. Faber.

c Eruca, herba nomen,
ut: *Eruca sativa, weisser Gar-*
ten, Senff oder Rauken.

Eruca sylvestris, wilber
weisser Senff oder wilde Rau-
ken. Matth.

Eructo as, are, est propriè ructum
emittere, heraus grölzen.

b Eru-

b Eructare est turpiter proferre, ut: Eructare sermonibus suis eadem atq; incendia, schändliche Reden vom Todtschlagen und Mordbrennen führen. II. Catil. IV.

Unde nos cum improbiſſimè reſpondendo, tum turpiſſimè eructando eieciſti. in Piſon.

c Eructari, i. e. erumpere, ut: Per duos hiatus Ætna eructatus erumpit, vapor. Sol. 222. Erudero as, are, est repurgare, rudesq; h. e. comminuta fragmenta obrutorum adificiorum auferre, die Kaiſt- und andere Steinlein aus dem Wege ſchaffen/ut: Solum oportet eſſe, erudatum, & proclivum: ut everri facile poſſit. Varro 2. de re ruſt.

Erudio is, i. vi, eruditum, erudire, est ex rudi doctum facere, gelehrt machen / unterrichten/ ut: Erudire filium omnibus doctrinis, quibus atas puerilis impertiri debet. Cor. 742.

Erudire aliquē artibus honestissimis, einen in ehrlichen Künſten unterrichten. pro M. Cæl. IV.

b Eruditum eſſe ad rem aliquam, auff ein Ding wol abgerichtet ſeyn / ut: Fallaces sunt permulti, (Graci) & leves, & nis, i. e. tempus Ciceronis, in quo diuturnā ſervicute ad nimiam aſſentationem eruditi. I. I. Q. Fr.

c Doctrinarum atq; optimarum artium ſtudiis eruditus. I. I. Q. Fratr.

d Eruditum eſſe alicuius preceptis, ſeine Lehre von einem andern haben. I. I. ep. I. Q. Fr.

c Erudire aliquem omni disciplina militari, einen in allen Kriegs-Künſten unterrichten. Cornel. 328.

Eruditè, Adverb. doctè, gelehrt / ut: Illud eruditius queritur. Quint. I. c. 5.

Eruditio is, f. institutio, Unterweiſung/Unterrichtung/ ut: Homo praeclara eruditione atq; doctrina. Cic. I. Off.

b Potior eruditio in ſcholis, quam domi. Quint. 2. c. 3. Eruditulus a um, parum doctus, ut: Morboſi pariter, gemelli utriq; uno in lectulo, erudituli ambo. Catul.

Eruditrix is, f. informatrix, ut: Illam Hannibalis eruditricem. Florus.

Eruditus a um, edoctus, ſciens, gelehrt/ wol unterrichtet/ ut: Eruditus Gracis literis. Cic. I. Acad.

b Erudita operatio, h. e. ſcientè & compoſitè facta. Plin. II. 24. c Civitas disciplinis erudita, eine Stadt/ darin Zucht und Erbarkeit im Schwange gehet. Aut. ad Herenn.

d Tempora erudita Cicero-permulti, (Graci) & leves, & nis, i. e. tempus Ciceronis, in quo diuturnā ſervicute ad nimiam aſſentationem eruditi. I. I. Q. Fr. Attie.

Erugatio is, f. rugarū ablatio, ut: Erugatio cutis. Plin. 28. 12. Er-

Erugo as, are, qvalli rugas auctum fieri, ut: Nescio, quo pafferre, die Rungheln vertreiben/ außdehnen / ut: Iterum furoris & audacia maturitas in constricta erugatur, atq; ex-nostri Consulatus tempus erupit. tenditur malleo. Plin. 23. c. 12. I. Catil. XIV.

b Cutem erugare. Plin. 26. c. ult.

Erugo is, ere, idem quod eructo. Erugo mis, f. est incidentis segetibus humoribus putrefactio. Theophr. 4. de causis. Platan. al. aerugo mis, Roſt am Ergrünspan.

Erulia a. f. genus est leguminis, dicitur & ochrus sylvestris. folio, quam faba, longiore, flore apibus gratissimo; ideo rei rustice scriptores circa alvearia id feri p. accipiunt, vide supra Aracus.

Erumpo is, rupi, ruptum, ere, est cum impetu exire, heraus brechen / heraus fahren / ut: Conjunctio ex latebris atq; tenebris erupit. Cic. pro Sextio.

Erumpere in subeuntes, auff die herankommende ſtreißen. Curt. 197.

b Erumpere in actum, ſich in der That merken laſſen. pro Dom.

c Erumpere, Activè ſignificat idem quod cum impetu proferre, ut: Terra fontibus erumpit liquores. Tibull.

Jamne erumpere hoc licet mihi gaudium, darff ich jetzt dieſe Freud außlaſſen. Eun. 3. 5. 2.

d Erumpere, i. e. manife-

stum fieri, ut: Nescio, quo pafferre, die Rungheln vertreiben/ außdehnen / ut: Iterum furoris & audacia maturitas in constricta erugatur, atq; ex-nostri Consulatus tempus erupit. tenditur malleo. Plin. 23. c. 12. I. Catil. XIV.

c Erumpere est vinci, decipi, ut: Erumpet in nervum ista c. fortuna tua, dieſe deine Künſtlichkeit dürſte dir übel außſchlagen. Phorm. 2, 2, 11. Ubi Donatus ex consuetudine Romana dixit: Quia saepe in nervum conjiciebantur ex aliquo maleficio in carcerem missi.

Erusco as, are, i. e. runcā avellere, quod propriè de herbis dicitur, außhacken/ außrotten/ außjäten / ut. Omnes alterius generis herbas eruncat. Col. I. 2. c. 11.

Eruo is, erui, erutum, eruere, est extrahere, heraus ziehen/ heraus reißen / ut: Aurum terrā eruere, Geld aus der Erden langen. Ovid. 3. Amor.

b Eruere ex tenebris, ans dieht bringen. Cic. de Leg. Agr. Curt. 197.

c Eruere memoriam aliqujus rei ex vetustate Annalium, eine alte Sach wieder aus den Historien herfür ſuchen. pro Muræ.

d Eruere est perscrutari, erforschen/ ut: Cura & cogitatione aliquid eruere. 2. de Orat.

c Eruere fugitivum, einen Flüchtigen zur Hand bringen/ einen Enclauffenen außſtreiben/ ut: Servus tuus fugitivus terra ma-

marig, ut conquiretetur, praemandavi. Et profecto tibi illum reperiā, nisi in Dalmatiam aufergit, & inde tamen eruam, ich habe befohlen / man sol deinen entlauffenen Knecht zu Wasser und Land auffreiben. Und ich wil ihn gewiß antreffen / er were denn in Dalmatien entwichen / doch wil ich ihn auch von dannen zur Hand bringen. L. 5. Epist. 9.

f Imbellis ex latebris erue-
re, unwehrhaftes Gesindlein
allenthalben zusammen lesen.
Curt. 735.

Eruptio onis, f. est exitus cum
impetu, ein Aufsprung / ut: Car-
bonem repente expuunt cum e-
ruptionis crepitu. Plin. l. 16. 10.
b Eruptio, ein feindlicher
Aufsprung / ut: Explorata victoria
tu praecleara Mutina eruptio spem
attulerat. l. 16. Ep. 21.

Ex oppido noctu eruptionem
facere. Corn. 254.

Erutus a um, heraus gegraben
ut: Aurum erutum. Stat. 4.
Sylv.

b Oppida eruta convulsis
muris. Sil.

Ervum i, n. genus leguminis; di-
ctum ab eruendo, quod mani-
bus eruatur & vellatur, di-
citur etiam ochrus, Erven.
Dioscorid.

b Ervum & ervilia, à
Græco sunt dicta, quia illi er-
vum ὄρεον, ervilia ὄρεον ap-
pellant Festus.

Erycus i, m. vel Eryxycis, Mons
est Sicilia, in quo celebre tem-
plum Veneris erat; Unde &
Venus Erycina dicitur. Cic.
4. Verr.

Eremanthis idis, Patronymic. Ar-
cadia, ut: Nexilibusq; plagis
sylvas Eremanthidos ambit.
Ovid. 2. Metam.

b Erymanthis urfa dicta est
Calisto Lycaonis uxor, quæ inur-
sam versa fingitur. Ov. 2. Met.
Erimanthus a um, ad Eryman-
thum montem pertinet, ut:
Erymanthum monstrum. Va-
ler. 1. Argon.

Erymanthus a um, idem atque
Erymanthus, ut: Erymanthia
pestis, i. e. aper, quem Hercu-
les in Erymantho monte inter-
fecit. Silius.

Erymanthus i, m. Ἐρυμανθός
est mons sylvestris Arcadia, ubi
ingentem Aprum Hercules ce-
pit. Est & fluvius ab illo mon-
te in Alpheum defluens. Virg.
Eryngium ii, n. herba spinosa,
Mannstreu / Radendistel /
Brachendistel / Wallendistel.
apud Matthiol.

b Eryngium vulgare. ibid.
c Eryngium marinū, Meer-
manns-Treu. ibid.

Erysimum i, n. cuius diversa
dantur species, è quibus usua-
lius est Erysimon vulgare,
Wegsenff / Hederich. Schröd.

Erysiptelæ arum, vel
Erysiptelas atis, n. Ἐρυσίπελας,
ignis

ignis sacer, est humor biliosus
a sanguine bilioso, in aliquam
partem subcutanea confluen-
te, cum macula rubra, lata,
diffusa, exortus, das Roth-
lauff / die Rose / das heilige
Feuer. Jonst.

Erysiptelæ i, n. vide Dipfac.
Erysiptelon i, n. herba est flore
luteo, foliis acanthi. Plin. l. 26.
cap. 13.

Erythace es, f. Ἐρυθράκη, est illud,
quo farvos extremos inter se
conglutinant apes, das hin-
terste Gewirke der Bienen /
damit sie die Honigkuchen zu-
bauen.

Erythacus vid. Erithacus.
Erythinus, p. piscis, Plinio est, Ru-
bellionem Latini interpretan-
tur, Rothfisch / Rothbart /
kleine rothe Meer-Brach-
sien. Faber vide Rubellio.

Erythibius, Apollo cultus est apud
Rhodios, quoniam Erythiben
appellant ipsi rubiginem, cui
arcenda hunc deum praficie-
bant. Cæl. 6 c. 7.

Erythraea a, f. Sibylla ex civitate
Asia Erythra sic dicta. Varro.
Erythraeidos, Patronym. ut: E-
rythrae prada, sive Erythrai-
des boves. Ovid. 5. Fast.

Erythraeus a um, ut: Erythraeum
mare, quod rubrum dixere
nostri, à Rege Erythro, aut, ut
alii, Solis percussu talem red-
di colorem, existimant: alii ab
arenâ, terraque, alii tali a-

qua ipsius natura. Plin. 6. 23.
b Gemma Erythraea Claud.
c Litus Erythraei. Tibull.

Erythraicon i, n. altera Satyrii
species. Plin. 26. c. 10.

Erythrodanum i, n. herba, quæ
& Rubia dicitur. Plin. 24. 11.

Erythrocomos, Punici mali spe-
cies. Plin. 13. c. 19.

Erythroides, membrana carnosâ
scroti, quæ tenuior quidem, sed
cuti firmiter annexa, quo col-
ligere sese iuxta, corrugariq;
facilius posset. Vesling.

Erythros, ἔρυθρός, frutex, vide
Rhus.

Erythrotaones, ἔρυθροτάωνες, vo-
lucres ex genere anserum, in
quibus nitor eximius, absolu-
taq; nigritia, & in superciliis
cocci rubor, ita dicti, quasi
ἐρυθροὶ τῶνες, h. e. rubri pa-
vones. Calepin.

Erythropus i, m. ἔρυθρος, avis
est eadem, quæ Hamatopus E-
bero & Pencero. Est inter a-
ves aquaticas, quas gallina-
gines aquaticas vocamus,
quod victum circa aquas qua-
rent, cruribus omnes proce-
ris & rostris plerumq; oblongis,
vide Gallinula aquatica.

Eryxycis, Veneris filius, qui oc-
cusus ab Hercule monti ex se-
pultura sua nomen imposuit.
Servius.

Esau, nomen filii Isaaci, qui &
Edom, h. e. rufus, & Seir, quod
pilosum significat, appellatus est.
Esa

Elca a, f. idem quod *cibus*, Spei-
le / ut: *Temperata esca modi-*
caq; potiones. 1. de Divin.

b *Esca* est, quæ datur a vi-
bis vel piscibus ad decipiendum,
ein Gefieß / Naß / Luder / ut
Nunquam hercle ex istâ nassa
ego hodie escam petam, nein / in
dieses Garn komme ich nicht.
Mil. glor. 2, 6, 98.

c *Plato* escam malorum
voluptatem appellat. quod ea
videlicet homines capiantur, ut
piscis hamo.

Escalis e, c. ut: *Escalæ argentum*,
Silberwerck / das bey der Za-
fel oder Tisch gebraucht wird.
1. 8. ff. de supell. legat.

Escarius a um, idem quod *esca-*
lis, ut: *Escaria vasa*. Plin. 36.
c. 26.

b *Escaria mensa* quadra-
ta vocantur, in quibus homines
epulantur. Festus.

Esco as, *escare*, *edere*, *essen* /
fressen / ut: *Ciconia serpentes*
escandi gratia insectantur.
Solin.

Esculentus a um, das zu essen
taugt / ut: *Esculenta anima-*
lia, quibus vescimur. Plin.
1. 8. c. 55.

b *Esculenta merx*, *essende*
Waar. Colum.

c *Esculentum*, absolute pro
esca ipsa. Cic. 2. de N. D.

Eschara a, f. *ἐσχάρα*, Græcis
dicitur *crusta*, sive *durities il-*
la, quæ vulneribus per caute-

ria quadam induci solet, ein
Grind / Rufft. Cels.

Escharites a, f. *ἐσχάρτης*, panis
genus est, de craticula sic di-
ctum, apponi solitum sub cœna
finem. Hinc Plaut. *Escharu-*
las mulieres appellat de pani-
ficii ratione. Cæli. 1. 26.

Escharoticus a um, *ἐσχάρωτικός*
crustam inducens, ut: *Escha-*
rotica medicamenta, non so-
lum cuticulam attollunt, sed
etiam cutem adurunt, ultra
tamen vim non extendunt.
Jonston.

Esculus vide *Æsculus*.

Esiteria, *ἑστιάρεα*, dies celebris
et festus Athenis fuit, in quo
omnes, qui in magistratu e-
rant, procedebant, unde et no-
men habet. Hanc vero anni
primam diem Athenienses exi-
stimabant; meminit huius
Demosthenes.

Esito as, *are*, Frequen. à *Supino*
esum, idem quod *edere*. Gell.
1. 4. Cato.

Esopon, *λατὺκα* genus in arvis
nascens. Plin. 20. c. 7.

Esquilia vide *Exquiliae*.

Essæus i, m. *Essæi* vel *Esseni*,
(erat secta quadam inter Ju-
daeos,) inter se mutuo amore
conjunctissimi, et qui præter
ceteros quidē voluptates, quæ
si maleficia, vitarent, conti-
nentiam verò servare, neq; cu-
piditati succumbere, virtutem
maximam ducerent. Nupitius
fa

fastidiebant, divitiarumque
contemptores erant. Martinius.
Esse, *Infinitivus à Sum*, es, est.
vide *Sum*.

Esse, *Infinitivus ab Edo*, es. vi-
de *Edo*.

Essedones, *Populi Asia*, utram-
que *Scythiam* incolentes, qui-
bus mos fuit parentum fune-
ra cantu prosequi, et congre-
gatis proximis, cadavera ipsa,
pecudum admixtis carnibus,
comedere, cranium auro cin-
gere, et ad poculi usum asser-
vare. Herodot. 1. 4. histor.

Esseda a, f. vel

Essedum i, n. *vehiculi* genus,
ein Rollwagen. Cic. Att.
Essedarius ii, m. qui *essedā* regit,
Fuhrman / Kutscher. Cic.

Essentia a, f. *Metaphysicis* est id,
per quod *Ens* habet suum esse;
vel, quod constituit *Ens*.

b *Essentia* vocabulum *Me-*
dicis significat, accuratè loquen-
do, *balsamicam rei partem à cras-*
siori separatam. Quare cum ex-
actissima rei separatio beneficio
extractionis peragatur, fit, ut
pars illa *balsamica à crassiori cor-*
pore extracta, *essentia*, καὶ ἔξο-
χὴν dicatur, alias à modo fiendi
extractum. Schröd.

c *Sunt et qui Eleosac-*
chara essentias vocant, sed abu-
sive. ibid.

Esto, *Adverb.* Concedendi, es
mag seyn.

Estrix is, f. dicitur, quæ de-

vorat cibos. Plaut. *Casini*.
Esula a, f. *herba*, cuius diver-
sa genera, ut: *Esula vulgaris*
sive *Tithymallus haliolopis*,
gemein Wollsmilch. Pancov.

b *Esula major*, Teuffels-
milch / Hundsmilch. ibid.

c *Esula sylvestris*, Wollfs-
milch im Wald.

d *Esula dulcis*, sasse
Wollsmilch. Pancov.

e *Esula exigua*, die kleine
ste Wollsmilch. ibid.

f *Esula rara*, in Venetia-
rum insula. ibid.

g *Esula Cyparissia*. Morell.
mat. med.

Esuries ei, f. idem ac *fames*,
apud antiquos.

Esurialis e, c. zur Fasten gehö-
rig / ut: *Esuriales seræ*, Faa-
sten. Item *fames*, Hunger.
Plaut. Capt.

Esurio onis, qui *esurit*, der groß-
seht Hunger hat. Plaut.

Esurio *esuris*, i vi, ire, est *fame*
incitari, hungern / ut: *Certum*
est, *amicos convocare*, ut *con-*
sulam, quæ lege me nunc *esu-*
rare oporteat. Such. 3, 2, 47.

b *Esuriens dominus*, i. e.
avarus. Ov. 2. Remed. amor.

Esuritio onis, f. idem ac *fames*.
Gell.

Esuritor oris, m. qui sæpè *esurit*.
Malt.

Esus us, m. pro *comestione*. Plin.
1. 20. c. 7. Alii in eodem lo-

co pro *esu* legunt *usu*.

Et, und/Conjunctio Copulativa,
ut: Copiose & graviter.

b Et, Conjunctio Copulativa, duplicata commodè exponi potest per non tantum, sed etiam, ut: Omnia, quæ in tuis rebus agam, & non laboriosa mihi, & honesta videbuntur, alies / was ich in deinen Sachen thun sol / sol mir nicht allein leicht / sondern auch für eine sonderliche Ehre fürkommen. l. 5. ep. 11.

Et melius & propius, nicht allein besser / sondern auch näher. l. 10. Ep. 2.

c Et, Conjunctio Copulativa circumscibitur per Phrasin Conjunctum esse, ut: Summa benevolentia pari prudentia conjuncta, i.e. summa benevolentia & prudentia. l. 5, 13.

d In ultimis voluntatibus & sepius pro aut ponitur, l. 4. C. de verb. & rer. signif.

e Et pro etiam, ut: -- Quobis non possum exponere. Cic. 5. Iphitus avo jam gravior, Pelias & vulnere tardus Ulyssi. Virg. 2. Aencid.

f Et, interrogativa, vel etiam expletiva particula, ut: Et quæ tanta fuit Romam tibi causa videndi? Virg. 1. Eclog.

g Et, indignativa, ut: Et quisquam numen Junonis adoret, praterea? i. c. An justum videretur? Virg. 1. Aen.

h Et pro nam, vel quia, ut: Audieras, & fama fuit. Virg.

i Et pro deinde, ut: -- Cor-
pusq; lavant frigentis, & ungunt. Virg.

k Et ille, pro tunc, ut: Dic, inquit Agrius, de fructibus matiam, ut: Omnia, quæ in tuis turis capiendis. Et ille, primum de pratis summissis. Varr. 1. de re rustic.

l Etenim, Venus, (ἱταῖκα) i.e. amica Venus, ab Atheniensibus colebatur. Apollodorus.

m Etenim, Conjunctio causalis, idem ac quia vel cerè, die weil / ut: Etenim est primum civitatis. Cic. 6. Verr.

n Etenim pro similiter etiam, ut: Et libenter vivis, etenim bene libenter victitas. Horat.

o Etenim pro At, ut: Assere, ac retine, dum ego huc servos evoco. C. Etenim nequeo solus, accurre huc. Ter. Phorm.

p Etenim pro nunc, ut: Etenim quoniam summam & numerum injuriarum, judices, voco. Verr.

q Etesiacæ, Uva genus est fallax, quæ quod plus tulit, eò laudabilius fundit: mirumq; fecunditate cessat. Plin. 14. c. 3.

r Etesiacæ arum, f. venti anniverarii in Graciâ, oriuntur à nivibus & pluviis resolutis in montib; Septentrionalib; facti: à Solis magno astu, qui tunc temporis (in æstate) maximus est, propterea quod per aliquot menses continuè fere illos mon-

tes sine occasu illustravit. Varen. Geogr. l. 1. c. 21. pposit. 4.

s Etesius a um, ut: Etesia flabra, idem atqve Etesia. Lucet. l. 6.

t Ethanion, Vasis ænei genus, quo Ægyptii uti consueverunt. Athenæus.

u Ethelontes, ἑθελόντες, (volentes) Thebanis dicebantur histriones. Cæl. 6. c. 17.

v Ethesius lapis mortuorum. Plin. l. 36. c. 22.

w Ethica a, vel

x Ethice es, f. ἠθικῆς (ἐπὶ τῶν ἠθῶν, moribus) est prudentialis: veras hominis actiones dirigens, extendensq; ad beatitudinem civilem consequendam universè & absolute virtutibus informans, die Sitten- und Jugend, Lehre. Marg. Philof.

y Ethica aliquando sumitur pro tota Philosophia practica, tebra dulces, etiam (si credis) aliquando strictius pro generalimæne. Horat. 1. Epist. & fundamentalis Philosophia practica parte, in qua agitur de summo bono, & de virtute.

z Ethica, pro libello, in quo est, aucta etiam. Plin. Paheg.

aa Ethices continentur.

ab Ethicus i, m, est Ethica cultor.

ac Ethicus a um, ad Ethicam spectans, ut: Quod Graci ἠθικῶς vocant, ad naturam, & ad mores, & ad omnem vitam consuetudinē accommodatam. Cic. 1. Orat.

ad Ethnicus a, um, ἠθνικός, gentilis, hebræisch,

ehnicus i, m. idem ac paganus, ein Heude.

ethologia a, f. est morum ac affectuum cuiusq; personæ efficitio. Quint. 1. c. 9.

ethologus i, m. morum effictor. Cic. 2. de Orat.

ethopœja a, f. ἠθωπῶϊα, Protopœja species est in Rhetoricis, quando personæ alicujus loquentis mores & affectus exprimitur.

ethruscus vel Hetruscus a um, ad

ethuriam vel Hetruriam spectans, ut: Ethrusci fontes. Tibull.

etiam, Conjunctio, idem ac quovqve, auch / ut: Stultus atqve etiā insanus. Hor. 2. Serm. Sat.

b Etiam, Hortantis, ut: Etiam tu hoc respondes? Ter.

Andr ubi Donatus, Etiam aut hortatio est aut Conjunctio.

c Etiam pro &, ut: Ha latura pro tota Philosophia practica, tebra dulces, etiam (si credis) aliquando strictius pro generalimæne. Horat. 1. Epist.

d Etiam pro quin potius, ut: Nullius ab eo magistratus mo bono, & de virtute.

e Etiam pro contra, ut: Ut ea, quæ utantur, non stultè homines haberi possint, etiam plerunq; prudentes. Cic. 3. Tusc. 1.

f Etiam, Adv. affirmantis, cui Non opponitur, ut: Si non, quomodo tabulas conficis? si etiam, quamobrem cum catera nomina in ordinem conferebas.

g Etiam, Adv. affirmantis, cui Non opponitur, ut: Si non, quomodo tabulas conficis? si etiam, quamobrem cum catera nomina in ordinem conferebas.

h Etiam, Adv. affirmantis, cui Non opponitur, ut: Si non, quomodo tabulas conficis? si etiam, quamobrem cum catera nomina in ordinem conferebas.

i Etiam, Adv. affirmantis, cui Non opponitur, ut: Si non, quomodo tabulas conficis? si etiam, quamobrem cum catera nomina in ordinem conferebas.

j Etiam, Adv. affirmantis, cui Non opponitur, ut: Si non, quomodo tabulas conficis? si etiam, quamobrem cum catera nomina in ordinem conferebas.

k Etiam, Adv. affirmantis, cui Non opponitur, ut: Si non, quomodo tabulas conficis? si etiam, quamobrem cum catera nomina in ordinem conferebas.

l Etiam, Adv. affirmantis, cui Non opponitur, ut: Si non, quomodo tabulas conficis? si etiam, quamobrem cum catera nomina in ordinem conferebas.

m Etiam, Adv. affirmantis, cui Non opponitur, ut: Si non, quomodo tabulas conficis? si etiam, quamobrem cum catera nomina in ordinem conferebas.

n Etiam, Adv. affirmantis, cui Non opponitur, ut: Si non, quomodo tabulas conficis? si etiam, quamobrem cum catera nomina in ordinem conferebas.

g *Etiā atq; etiā* pro summopere, ut: *Etiā atq; etiā te hortor*, ich erinnere dich gar ernstlich. Cic. Attic.

h *Etiā nunc*, pro usq; nunc, usq; ad tempus. Ter. Andr.

i *Etiāne*, interrogativē, ut: *Etiāne Balbus in Senatum cogitet?* Cic.

k *Etiā*, particula consentientis est. l. i. ff. de V. Oblig.

l *Etiānum*, pro usq; tunc, vel usq; ad id tempus, ut: *Perii miser, jam auro contra constat filius, etiānum nihil pendit*.

Etiāsi, idem ac, *quāvis*, obgleich/ob schon/wenn gleich/ut: *Etiāsi timidi essemus, tamen omnem timorem abjiceremus*, Cic.

Eti, *Conjunctio*, idem atq; *etiāsi*, Cic.

Etymologia a, f. *Ratio* & origo nominis, *Casum* & significationis discriminē. Cicero & Quintilianus *explicationem verborum*, & originis verborū, item notationem vocant, der Ursprung und Bedeutung eines Wortes.

Etymologicus a um, ad *Etymologiam spectans*, ut: *Etymologica definitio nominis*.

Etymologus i, m. *rationum verborum indagator*.

Etymon i, n. idem quod *Etymologia*. Varr. i. de Re Rust.

EU, in notis antiquorum, *Ejus*.

Eu, vide *Heu*.

E. U. V. N. V. U. E. Ede, ut *vis vas, nec virve, ut edas*.

Evacuatio onis, f. idem atq; *exinanitio*.

Evacuatio as, are, exinanire, aufleeren/ut: *Evacuare alvum*.

Plin. 20. c. 6.

Evadne es, f. *Ἐβδν*, Martis filia ex Thebe uxore Asopi, uxor Capanei Ducis, quem adeo dilexit, ut in rogam ejus se miserit, & cum illius cadavere fuerit exusta, hujus meminit Virg. 6. Æn.

Evado is, evasi, evasum, evadere, est effugere, entfliehen/entkommen/sich davon machen/ut: *Evadere* ē manibus hostium, dem Feind entgehen, Livius.

Eugentibus haud similem evadere, nicht das Ansehen haben/als wenn man flohe. Curtius 320.

Evadere in ripam, ans Ufer schwimmen. Curt. 577.

b *Evadere alicujus manibus*, aus eines Händen entkommen. Virg. 9. Æn. 116.

b *Evadere ab improbis iudiciis*, den ungerechten Richter entgehen. i. Tusc.

d *Evadere in tutum*, in die Gewarsame kommen/in Sicherheit kommen. Liv.

c *Evadere perpetuam valitudinem*, est liberari a morbo perpetuo. Plin. Epist.

f *Evadere*, eleganter sumi.

mitur pro *sio*, ut: *Multa somnia possum aliquid dicere*, ut: *Vera evadunt*, viel Träume haben sich evagari satis fuerit. Quintil.

Perfectus Epicureus evaserat, er war ein rechter Epicurer worden. de Clar. Orat.

E Philosophorum scholis docti tales ferē *evadunt*. in Orat.

g *Evadere in virum doctum*, zu einem gelehrten Mann werden. den.

h *Evadere usurpator etiam pro exitum seu eventum habere*. Corn. 307.

Nihil ante de profectioe constitutum, quam ista, quod evasura sint, video, Ich wil von meiner Reise nichts gewisses beschließen/siehe denn ich sehe/wodiese Sachen hinaus wollen. At.

Intelligo herclē, sed quod evadas, nescio, Wo du hinaus wollest/weiß ich nicht.

i *Nimia illic licentia profectio evadet in aliquod magnum malum*, dieses allzu vielfältige Uberschreiten wird fürwar einē übeln Ausgang gewinnen/wird zu einem grossen Unglück aufschlagen. Adelph. 3. 5. 63.

Evagatio onis, f. Aufschweifung/ut: *Ac spacia longitudinis latitudinum evagatione compensat*. Plin. 2. c. 17.

Evagor aris, *ari*, idem quod *extra vagari*, umbher schweifen/ut: *Evagata est late vis morbi*, die Krankheit hat sich weit ausgebreitet. Liv.

b *Evagari est extra pro-*

Evagatur in luxuriam praevalens vitis, ein starker Weinstock breitet sich sehr aus. Colum.

Evaginatio onis, f. idem quod *vagina ductio*. Ter.

Evagino as, are, aus der Scheide ziehen. Just.

Evaleo as, valui, evalore, idem quod *valere*, & *posse*, vermögen/können/ut: *Tibine illa nefanda pocula lethalesq; manu componere succos evaluit?* Stat. 5. Sylv.

Evalesco is, valui, evalescere, *validum fieri*, stark oder gesund werden. Plin.

Evallo as, are extra mittere, excludere, quasi *extra vallum projicere*, segen/säubern/reinigen. Plin. Sed *evallere, est frumentum purgare*. Id.

Evan, *Interjectio*, vox *Bacchantium*. Ovid. 4. Metam.

Evans, *Bacchi nomen*.

b *Evantes Phrygia*, i. e. *Bacchantes*. Serv. 6. Æn.

Evander vel Evandrus i, m. *Arcaus fuit, nepos Pallantis Regis Arcadia*. Virgil.

b *Cum Evandri matre loqui*, i. e. *præcis* & *obsoletis uti verbis*.

c *Evander Aulanius*, sculptor insignis. Plin. 36. c. 5.

Evaneo es, ere, vel

Evanesco is, evanui, evanescere, in nihilum redigi, verschwinden/vergehen/zu nichts werden/ut: Ex oculis evanuit in tenuem auram, Virg. 4. Aen.

b. Evanuerunt & exaruerunt amnes, Cic.

c. Dolor evanescit, der Schmerz vergehet, Ovid.

d. Evanuit pruina, der Reif hat sich verlohren, Varr.

e. Nubes incipiunt evanescere, die Wolken zertheilen sich, Ovid. 1. Trist.

f. Evanuerunt opera ejus, pro interciderunt, Cic. de Orat.

g. Evanescit spes, die Hoffnung wird zu Wasser, Cic. ad Attic.

h. Evanuit herbarum virtus, die Kräuter haben ihre Kraft verlohren, Ovid. 14. Met.

i. Homo evanescit, i. e. moritur, Cic. de Orat.

k. Omnis eorum memoria sensim obscurata est, & evanuit, re, quod datur lata nuntiandi, all ihr Gedächtnis ist allgemach verdunkelt worden/ und gar erloschen, Cic. 2. Orat.

Evangelicus a um, ut: Evangelica Religio, historia evangelica, Evangelische Geschichte Beschreibung.

Evangelismus i, m. εὐαγγελισμός, lata annunciatio, eine fröhliche Botschaft.

b. Evangelismus, in historia Ecclesia est festus dies, in quo recolitur memoria lata annun-

ciationis: ita Evangelismus Zacharia, cum Zacharia annuncietur natiuitas Johannis, Mart.

Evangelista a, m. εὐαγγελιστής, qui lata annunciat; In N. T. peculiaris ordo ministrorum Evangelis fuit; Hoc nomine vero Actor, 21, 8. appellatur Philippus, ex cuius actionibus apparet, quodnam Evangelistae munus fuerit, vid. Act. 8.

b. Evangelistae dicuntur, qui historiam Evangelicam descripserunt, Matthaeus, Marcus, Lucas & Johannes, Martinus.

Evangelium ii, n. εὐαγγέλιον, lata annunciatio, eine fröhliche Botschaft. Estque doctrina divinitus revelata, plena consolationis, de misericordia Dei, & gratuita remissione peccatorum, per & propter Christi meritum, vera fide apprehensum, Compend. Theol.

b. Evangelium, promissum, quod datur lata nuntiandi, ein Botenbrot, Cic. ad Att.

c. Evangelium, pro libro, in quo conscripta sunt Evangelia.

Evangelizo as, are, evangelium deferre, lata nunciare, gute Zeitung oder fröhliche Botschaft bringen.

Evangelus i, m. εὐάγγελος, latus nuncius, ein guter Bote, Vitruv.

Evanidus a um, inane, caducum, vergänglich/unbeständig/unruhig/ut: In tenuis-

vanidus exeat auras, Ovid. 2. de rem. am.

b. Leve & evanidum gaudium, eine geringe und kurze Freude, Sen. epist.

Evanno as, are, ventilare, vel movere, schwingen/wurffn/segen/ut: Ita fit, ut quod levissimum est in eo, atq. appellatur acus, evannetur foras extra aream, Varr.

Evaporatio onis, f. idem atque exhalatio, vaporis exspiratio, Berrauchung/Außdampfung/ut: Nec mirum, si terris omnis generis varia evaporatio est, Senec. l. 1. natur.

Evaporo as, are, est liquorem calori exponere, ut exhalat huiusmodi, berrauchen/einsieden, Schröd.

Evans is, εὐανής, execrabilis, Evares dicti sunt Scythae quidam, eo quod cum templum in Ascalone expilassent, ira numinis in eos cum posteritate omni semineus morbus sit immisus, Herod. l. 1. hist.

Evasto as, are, idem quod vastare, Liv. 10. U. C.

Evax, Intersectio exultantis, iuchensa, Plaut.

Euboea a, f. Insula avulsa Boeotia, tam modico interfluente Euripo, ut ponte jungatur, hodie Nigropontus dicitur, Nigropont/schwarze Meer, Sol.

Euboeus a um, ad Euboeam spectans, ut: Plebs Euboea, Stat. 5. Sylv.

Euboicus a um, idem atq. Euboeus, ut: Euboeicum litus, Propert.

b. Sibylla Euboica, i. e. Cumana, Stat. 1. Sylv.

c. Euboicum talentum, auctore Festo, nummo Graco septem millium & quingentorum cistophorum est. nostro, quatuor millium denariorum.

Eubule es, f. filia fuisse fingitur Leonis cuiusdam, Orphei filii, quam cum Phasitheia & Theope sororibus civitati immolandas exhibuit, ut ingens annona caritas, qua Atticam premebat, finem secundum oracula caperet, Cael. 13. c. 7.

Eubulia a, f. εὐβουλία, consultatio bona, guter Rath, Cael. l. 11. c. 9.

Eucharistia a, f. εὐχαριστία, gratiarum actio, Danksagung.

b. Eucharistia, pro sacra coena nonnungvam sumitur.

Eucharisticus a um, gratias agens, ut: Carmen eucharisticum, Stat.

b. Eucharistica epistola, Danksagungs-Schreiben.

Euchetae, εὐχῆται, Haeretici quidam erant, quorum dogma nefarium in Syria propagatum fuit, quo statuerunt, posse humanam virtutē ac scientiam, non ad Dei modo similitudinem pervenire, sed perfectionem quoque ac aequalitatem, adeo ut sit mox ἀνάμψ-

τηλ, absque peccato. Cæl. 1. 2. c. 16.

Euchion ii, n. ευχιων, Bacchum cognominant poeta, ἀπὸ τῆς ευχῆς, à precatone. Sipont.

Euchyla, ευχyla, dicuntur, quæ sunt boni succi, ut carnes avicularum montanarum, & piscium saxatilitum.

Evchyma, ευχυμα, Græcis dicuntur, quæ boni succi sunt.

Euclia, Dea nomen, Boeotiis enim & Lacris nihil erat in sponsalibus firmum, nisi sponsus & sponsa in ara, Euclia virginis dicata, prius libarent. Alex. 1. c. 24.

Euclides is, m. Megarensis Philosophus, auditor Socratis, & insignis Geometra, qui è patria Athenas veniebat, ut Socratem audiret, ac tempore belli vestitu muliebri induebatur, ne nosceretur. Gellius.

b Euclides alter elementorum autor, tempore Ptolemæi secundum. Cic. 4. Acad.

Evcrasia, ευκρασια, temperamentum. Galen.

Eucteria, ευκτηρια, Loca, in quibus orationes actæque provinciarum continentur. Alciat.

Euctici, ευκτηροι, hymni dicuntur, qui votum habent & preces. Cæl. 7. c. 5.

Evdæmonia a, f. ευδæμονια, beatitudo.

Evdiaus i, m. ευδια, dicitur clavis in navium carinis, quo

exento effluit aqua, ne computrescant. Cæl. 13. c. 9.

Evdora a, f. ευδορα, Nympha, Oceani & Thetys filia. Hesiod.

Eudorus i, m. ευδωρος, Mercurii filius fuit, ex Polymela Phylantis filia, qui Achillem ad bellum Trojanum secutus est. Homer 2. Iliad.

b Eudorus, statuarius & pictor fuit. Plin.

Evdoxia a, f. ευδοξια, bona fama dicitur, eum quater redidit heri Næme/ein gut Gerächt. Cic. 3. de Fin.

Evdoxus, ευδοξος, Æschinifilius, patria Gnidius, Geometra, & Astrologus, summus medicus, Socratis auditor, qui primus annum composuit. Cic. 2. de Div.

b Fuit & alius Eudoxus Rhodius historicus. Alius Siculus, filius Agathoclis, poeta comicus.

Evectice es, f. ευεκτικη, Medicina pars est, quæ exactè perfectèq; valentem accipiens, in hoc ipso gradu conservat: sic dicta, quæ boni habitus servatrix. Galen. ad Thrasyl.

Evechio onis, f. Evectiones (inquit Bud.) dicuntur diplomata, siue chartula signo principis obsignata.

Evectus a um, erhöheth / erhöhethen/ut: In auras ætherias evectus. Claud.

b Ti.

b Titan caruleis evectus equis. Sen. Herc. fur.

Evectus us, m. i. e. vectio & portatio, quæ sit vel navibus, vel curribus in aliquem locum. Plin. 18. c. 5.

Eveho is, evexi, evectum, evehere, est extra vehere, hinaus fuhren/ut: Evehere suas metes. Plin. 6. c. 5.

b Evehere aliquem in actum, est plurimè celebrare. Juven.

c Evehere ad summam potentiam, zur höchsten Gewalt erheben. Curt. 1.

Evelatum, veteres dixere pro eventilato. Unde velabra dicuntur, quibus frumenta ventilantur. Festus.

Evello is, evelli & evulsi, evulsum, evellere, est vi quadamque eveniat, vellere, extrahere, heraus rupfen/ aufbraffen/ aufrotten/ut: Hac mala habent suas radices, quas ego evellerem, si liceret. Lib. 10. 13. Att.

b Evellere alicui scrupulum ex animo, einem einen Zweigfel benehmen/ aus dem Traumbelßen. pro S. Rosc.

c Evellere ex memoriâ, oblivionem inducere, vide Obliviscor.

Evenio evenis, eveni, eventum, evenire, idem quod venire, kommen / ut: Sine modo rus

eveniat, remittam ad te virum. Casin.

b Evenire est accidere,

contingere, sich begeben/sich zu tragen / ut: Evenit, ut moreretur ille, es begab sich / daß er starbe. 1. Tulc.

c Evenire bene vel male dicitur pro vulgato: Exitum bonum vel malum habere, einen guten oder bösen Ausgang haben/ ut:

Magnis viris prosperè eveniunt semper omnes res, vornehmlichen schlagen allezeit ihre Sa-

chen zum besten aus. in C. Id ego sum precatus, ut ea res nobis faustè, feliciter prosperèq; eveniret. in C.

d Feliciter tibi rem istam evenire cupio, ich wünschte dir Glück zu dieser Sache. 1. 16. 21.

e — — Nobis hac habitatio bona, fausta, felix, fortunata sum, evellere, est vi quadamque eveniat, Glück zu zur neuen Wohnung. Trin. 1. 2. 2.

f More hominum evenit, ut quod sim nactus ma i, prius re-

radices, quas ego evellerem, seisceres tu, quam ego, quod tibi evenit boni, es ist der gemei-

ne lauff/ es pflegt also zu zugehen / daß/wenn mir was böses begegnet / du solches ehe innen

werdest/ als ich/ wenn dir was gutes zustehet. And. 5. 5. 11.

g Incommodum evenire, übel bekommen / ut: Ain tu tibi hoc

evenisse iter, sagst du/ daß dir diese Reise übel bekommen sey? Act. 3. Sc. 4. 1.

h Temerè evenire, von ungefahr sich begeben/ut: Quam

sapè fortè temerè eveniunt, quæ

non audens optare, wie offi trägt sich etwas von ungefehr zu/das einer nicht hätte wünsche dürfen. Phorm. 5, 1, 32.

Eventilo as, are, idem quod ventilare, wehen/mit einem Segger Wind machen. Plin. 31, 3.

b Eventilo, (de frumentis) murssen / segen / ut: Eventilata mundiora sunt. Colum. 11. c. 6.

Eventum i, n. & Eventa orum, idem quod factum, eine Geschichte / etwas das sich begeben hat / ut: Fabula rerum eventorumq;, eine Erzählung etlicher Sachen und Geschichten. L. 5. Ep. 12.

Eventus us, m. quod casu aut fortunâ eventit, Zufall/ oder Aufgang eines jegliche Ding/ ut: Non ut primâ specie lata victoria, ita eventu quoque fuit, der Sieg ist nicht so leicht/ wie sichs anfangs ansehen lassen / erfolgt. Curtius 2191.

Evenus i, m. Philosophus, qui ingnem optimum ciborum condimentum esse dicere solebat. Plutarch.

b Evenus Aetolia fluvius. Ovid. 9. Metam.

c Evenus Apollonia, quæ est in sinu Jonico, civis nobilis, qui cum sacras Soli oves noctu non procul ab urbe (ut mos erat) custodiret, oppressus somno, contrucidari ovium plerasq; lupis grassantibus contigit. Quo facto,

publico decreto, cum se minus tueri quivisset, est exoculatus. Cæ. 26. c. 17.

Everbero as, are, idem quod verberare, ut: Everberari fluctus, die Wellen aus dem Schieff treiben. Curt. 2116.

Evergetes a, m. εὐεργέτης, beneficus, ein Gutthäter / cognomen Ptolemæi, Egyptiorum Regis, qui Philadelpho successit, a maximis ejus in Græciæ cruatates meritis impostum.

b Evergeta item dicti sunt populi Scythia, qui & Arimassii, quod benefici fuerint in Argonautas, maris tempestate ad eorum littora delatos. Steph.

Evergo is, ere, idem atque emittere. Liv. Decad 5 l. 4.

Everriator oris, m. dicitur, qui jure acceptâ hereditate, justa facere defuncto debet, quæ si non fecerit, seu quid in ea re turbaverit, suo capite luat. Id nomen ductum à verendo. Nam everra, sunt purgationes quædam domus, ex quâ mortuus ad sepulturam ferendus est, quæ fit per everriatorem, certo genere scoparum adhibito, ab extrâ verendo dicta. Festus.

Everriculum i, n. rete est piscatorium, à verrendâ aquâ sic appellatum. Varr.

b Quod unquam, judices hujuscemodi everriculum in illa provincia fuit? Alludens Cic. 6. Ver

Verr. ad Verris nomen, & ad significacionem verbi.

c Everriculum est etiam, quâm deliberatus fuit, quâm quo everruntur fraudes hominûme, quæcumq; ratione posset, non evita civili. Est enim hac actio iudicio neq; disceptatione, sed vi prodita ad terrorem hominum atq; iudicio, evertere. l. 5, 2.

subdolorum, quæ ignominiam ejus judicii formidant. Bud.

Everro is, verri, versum, evertere, verrendo nitidum facere, remigen / aufkehren. Colum. 7. c. 4.

Everro onis, f. Umkehrung / Umbwerfung / Verwüstung ut: Everciones vehiculorum. Plin. 1. 22. c. 17.

b Rerum publicarû everciones. Cic. de Senect.

Everfor oris, m. Zerstörer / Verderber / ut: Everfor civitatis. Cic. pro dom.

b Everfor, pro prodigo dissoluto, qui patrimonium suum profundit. Scharb.

c Everfor juris humani. Plin. 28. c. 1.

Everto is, everti, eversum, evertere est destruere, umbkehren / verwüsten / ut: Ab imo evertere summa. Lucret.

b Evertere aliquem funditus, einen auff's eusserste verderben / ins eusserste Verderben stürzen oder bringen. lib. 10. ep. 11. Att. pro S. R. XXXVII.

c Evertere aliquem bonis suis, einen umb sein Haab und Gut bringen. Trin. 1, 2, 177.

d Evertere aliquem judi-

cio, eine für Gericht zu Schanden machen / ut: Neq; illi quovis-

c Evertere patrimonium domini, eleganter dictum pro spoliarè dominum patrimonio. l. 1. ff. si famil. sunt, feciss.

t Evertere, pro destruere. l. 3. §. pen. ff. si quis caution.

Everstigio, Adverb. idem quod illico, mox, stracks Suses / geschwind / ut: Everstigio eo sum profectus, ich bin eilend dahin verreisert. l. 5. ep. 14.

Euforbium, vide Euphorbium. Eufragia, vel Euphragia, item, Eufrasia, vel Euphrasia a, f. herba ophthalmica, Augentrost / Leuchte. Schröd.

b Euphrasia gramen, Augentrost: Graß. Pancov.

Eugalaeton i, n. εὐγάλακτον, herba, Glaux postea dicta. Plin. 27. c. 9.

Euganei orum, Venetiarum populi, ab εὐγενεία, hoc est, nobilitate cognominati. Plinius Strab. & Liv.

b Euganei, montes, supra Patavium Istriam versus, abundantes pecudibus, mollissimas ferentibus lanas.

Euganeus a um, ut: Collis Euganeus, dictus ab Euganeis populis, quod ibi olim habitant, Lucan. l. 7.

Euge, *Εὕεις*, Interject. laudantis, vel exultantis & assentientis, siye congratulantis, ey so / mun/ut: Euge! jam lepidus vocor. Ter. Adelph.

b Euge, quasi obstupefcentis vox, ut: Sed adeis occluserunt: euge! hoc fit pariter, atq; ut alia facta sunt. Plaut. Amph.

Eugeniae, *Εὐγενεία*, *Εὐγενεία* quae sunt à generositate sic dicta. Colum. 3. c. 2.

Eugium ii, n. pellicula, quae alias dicitur hymen. Nonius.

Eugnomosyne es, *Εὐνομοςύνη*, recta animi constitutio, tranquillae affectio, omni indignantia vacans. Cicero a gravitatem animi vertit. pro Marcello.

Evhoë, Interject. vox bacchantis. Plaut. Menæchm. fortè rectius scriberetur Evohe.

Evhyas adis, sacerdos Bacchi. Horat.

Evhyus, Bacchus cognominatur poetis, quasi bonus filius. Sic autem dictus est, eo, quod cum dii bellum cum gigantibus gererent, primus in leonem conversus occidit gigantem, ex quo facto eum Jupiter compellasse, fingitur: Evhye, h. e. bone fili. Acron, in Horat.

Evianes, Populi, apud quos Bacchi celebrantur festa, in quibus ludiones primo, mox spectatores multo vino epoto, ad arma concurrunt. Alex. 6. c. 19.

Evibro as, are, commovere, ut excitarentur atq; evibrarentur animi. Gell. l. c. ii.

Evictio onis, f. est ejus rei, quam adversarius legitimo jure adquisierat, per judicem recuperatio. l. 34. ff. de evict.

Si enim precium sit solutum, & res emptori evincatur, emptor vel ex empto, vel ex stipulatu, contra venditorem agit, ad recuperandum precium & interest. l. 6. C. h. t.

b Evictionem non debet creditor in pignore, nisi eam specialiter promiserit. l. 1. h. t.

Evidens extis, c. quod videtur aperte, klar/ augenscheinlich/ offenbahr / ut: Argumentum evidens, vel ratio evidens, et clarer Beweis-Grund. Plin. l. 2. c. 16.

Evidenter, Adverb. klarlich/ augenscheinlich. Livius

b Evidenter probare, i. e. aperte, perspicue, handgreifflich. Schard

Evidentia a, f. perspicacitas, Klarheit/ der Augenschein/ ut: Propterea, quod nihil clarius evayyeia, ut Graeci, perspicuitatem aut evidentiam nos placet, nominemus, fabricemusque, si opus erit, verba. Cic. 4. Acad.

b Evidentia facti, inter species probandi versatur, mit dem that beweisen/ darthun/ augenscheinlich vorstellen. Schard

Evigilo as, are, expersgisci, erwachen/ ut: Et duce stant actus evigilante suo. Catul.

b Evigilare pro elutubrare. Ovid. 7. Trist.

c Evigilata consilia. Cic. ad Attic.

Evila a, f. Regio ad Orientem vergens, sacris literis celebrata, quam circuit de Paradiso Pison egrediens, quem nostri mutato nomine Gangē vocant.

Evilescio is, evilius, evilescere, despicatum fieri, gering oder verachtet werden. Sveton.

Evincio a, evinci, evinctum, evincere, idem quod vincere, ut: Evinctis tempora ramis. Virg. 8. Aen.

Evincto is, evinci, evinctum, evincere, idem quod vincere, überwinden/ ut: Omne id tempus, cum conjuratis consultando absunt. evincuntq; instando, ut litera sibi ad Tarquinius darentur. Valer. 1. Argon.

b Somnos evincere. Ovid. 1. Metam.

c Evincere rem non modo dominus, sed & creditor dicitur. l. 61. ff. de evict.

d Evinci hereditas, dicitur per inofficiosa querelam, cum ab herede scripto avocatur. l. 21.

§. fm. ff. de inoff. testam. Evinctus i, m. gebunden/ ut: Coma evincta. Ovid. 3. Am.

Eviratio onis, f. i. e. deglabratio & virilitatis ablatio per pilo-

rum abrasionem. Plin. 29. c. 1. b Eviratio bona spei. Senec.

Eviratus a um, entmannet/ weibisch/ ut: Adolescens eviratus. Plaut.

Eviresco is, ere, viride fieri, grünen. Varr.

Eviro as, are, virilitatem auferre, & effeminare, entmannen/ cappaunen. Nonius.

Eviscero as, are, viscera extrahere, aufweiden/ das Eingeweid heraus nehmen/ ut: Compressamq; tenet, pedibusq; eviscerat uncis. Virg. 11. Aen.

Evitabilis e, c, quod vitari potest, ut: Evitabile telum. Ovid. 6. Metam.

Evitatio onis, f. Fliehung/ Meidung/ ut: Malorum evitatio. Quint. 5. c. 10.

Evito as, are, fugere, de vitare, stehen/ meiden/ ut: Evitare ictum inclinatione corporis, durch Ausweichung und Meidung des Leibes dem Streich entgehen. Curt. 44.

Evlabes, negotiorum susceptorem significat, ut est apud Suidam.

Evlogia a, f. εὐλογία, benedictio, munificentia, beneficentia, Segen/ Gutthätigkeit. Cic. Att.

Eum pro eorum, antiqui dicebant. Festus.

Eumæus i, m. εὐμαῖος, Subulcus fuit Ulyssis, qui dominum à bello Trojano reducem operam sua adiuvit contra procos xoris. Homer.

Euge, *Εὐγε*, Interject. laudantis, vel exultantis & assentientis, siue congratulantis, ey so / munt/ut: Euge! jam lepidus vo-

cor. Ter. Adolph.
b Euge, quasi obstupe-
scens vox, ut: Sed adeis occluserunt:
euge! hoc sit pariter, atq; ut alia
facta sunt. Plaut. Amph.

Eugenæ, *Εὐγενεία*, *Εὐγενεία*, qvæ
dam sunt à generositate sic
dicta. Colum. 3. c. 2.

Eugium ii, n. pellicula, qvæ alias
dicitur hymen. Nonius.

Eugnomosyne es, *Εὐνομοςύνή*,
recta animi constitutio,
tranquillaq; affectio, omni in-
dignitate vacans. Cicero &
qværitatem animi vertit. pro
Marcello.

Evhoë, Interject. vox bacchan-
tis. Plaut. Menæchm. foris
rectius scriberetur Eyohe.

Evhyas adis, sacerdos Bacchi.
Horat.

Evhyus, Bacchus cognominatur
poëis, quasi bonus filius. Sic
autem dictus est, eò, qvòd
cum dii bellum cum gianti-
bus gererent, primus in leonem
conversus occidit gigantem.
ex quo facto eum Jupiter com-
pellasse, fingitur: Evhye, h. e.
bone fili. Acron. in Horat.

Evianes, Populi, apud quos Bac-
chi celebrantur festa, in qui-
bus ludiones primo, mox specta-
tores multo vino epoto, ad ar-
ma concurrunt. Alex. 6. c. 19.

Evibro as, are, commovere, ut
Excitarentur atq; evibraren-
tur animi. Gell. 1. c. 11.

Evictio onis, f. est ejus rei, quam
adversarius legitimo jure ac-
quisierat, per judicem recu-
ratio. l. 34. ff. de evict.

Si enim precium sit sola-
tum, & res emptori evincatur,
emptor vel ex empto, vel ex stipu-
lato, contra venditorem agit, ad
recuperandum precium & inter-
esse. l. 6. C. h. t.

b Evictionem non debet
creditor in pigore, nisi eam spe-
cialiter promiserit. l. 1. h. t.

Evidens entis, c. qvòd videtur
apertè, klar/ augenscheinlich/
offenbahr / ut: Argumentum
evidens, vel ratio evidens, et
klarer Beweis-Grund. Plin.
1. 2. c. 16.

Evidenter, Adverb. klarlich/ au-
genscheinlich. Livius

b Evidenter probare, i. e.
apertè, perspicuè, handgreifflich.
Schard

Evidentia a, f. perspicacitas, Klar-
heit/ der Augenschein/ ut: Pro-
pterea, qvòd nihil clarius
evapveia, ut Graci, perspicui-
tatem aut evidentiam nos, si
placet, nominemus, fabrica-
musque, si opus erit, verba.
Cic. 4. Acad.

b Evidentia facti, inter spe-
ies probandi versatur, mit der
that beweisen/ darthun/ au-
genscheinlich vorstellen. Schard.

Evi-

Evigilo as, are, expersgisci, er-
wachen/ ut: Et duce stant acies
evigilante suo. Catul.

b Evigilare pro elutubra-
re. Ovid. 7. Trist.

c Evigilata consilia. Cic.
ad Attic.

Evila a, f. Regio ad Orientem
vergens, sacris literis celebra-
ta, quam circuit de Paradiso
Pison egrediens, quem nostri
mutato nomine Gangē vocant.

Evilescio is, eviliui, evilesce-
re, despiciatum fieri, gering oder
verachtet werden. Sueton.

Evincio is, evinci, evinctum, e-
vincere, idem qvòd vincere,
ut: Evinctis tempora ramis.
Virg. 8. An.

Evincio is, evinci, evinctum, evin-
cere, idem qvòd vincere, über-
winden/ ut: Omne id tempus,
cum conjuratis consultando
absunt. evincuntq; instan-
do, ut litera sibi ad Tarquinius
darentur. Valer. 1. Argon.

b Somnos evincere. Ovid.
1. Metam.

c Evincere rem non modò
dominus, sed & creditor dicitur.
l. 61. ff. de evict.

d Evinci hereditas, dici-
tur per inofficiosa querelam, cum
ab hærede scripto avocatur. l. 21.
§. fin. ff. de inoff. testam.

Evinctus i, m. gebunden / ut:
Coma evincta. Ovid. 3. Am.

Evitatio onis, f. i. e. deglabratio
& virilitatis ablatio per pilo-

rum abrasionem. Plin. 29. c. 1.
b Evitatio bona spei. Senec.

Evitatus a um, entmannet/wei-
bischt/ ut: Adolescens evitatus.
Plaut.

Eviresco is, ere, viride fieri,
grünen. Varr.

Eviro as, are, virilitatem aufer-
re, & effæminare, entman-
nen/cappaunen. Nonius.

Eviscero as, are, viscera extra-
here, aufweiden/ das Eingeweid
heraus nehmen/ ut:
Compressamq; tenet, pedibusq;
eviscerat uncis. Virg. 11. An.

Evitabilis e, c. qvòd vitari pot-
est, ut: Evitabile telum. O-
vid. 6. Metam.

Evitatio onis, f. Fliehung/ Mei-
dung/ ut: Malorum evitatio.
Quint. 5. c. 10.

Evito as, are, fugere, de vitare,
fliehen/ meiden/ ut: Evitare
ictum inclinatione corporis,
durch Aufweichung und Mei-
dung des Leibes deni Streich
entgehen. Curt. 44.

Evlabes, negotiorum susceptorem
significat, ut est apud Suidam.

Evlogia a, f. *Εὐλογία*, benedictio,
munificentia, beneficentia, Ge-
gen/ Gutthätigkeit. Cic. Att.

Eum pro eorum, antiqui dico-
bant. Festus.

Eumæus i, m. *Εὐμαῖος*, Subul-
cus fuit Ulyssis, qui dominum
à bello Trojano reducem opera
sua adjuvit contra procos is-
xoris. Homer.

Eu-

Eumarus i, Calceamenti genus,
ab induendi facilitate. Est
autem inventum Barbaricum,
è cervina pelle confectum, com-
mune viris & mulieribus.
Pollux 7. c. 22.

Eumarus i, m. Atheniensis pictor
egregius, qui primus in pictu-
ra marem faminamq; discre-
vit, omnesq; figuras imitari
ausus est. Plin. 35. c. 8.

Eumenes is, *five*

Eumēnus i, m. Cardianus, qui
curā, vigiliā, patientiā,
calliditateq; celebritate omnes
Macedones superavit. Cor-
nel. 526.

b *Eumenes* etiam dicebatur Rex quidam Pergamenus.
Cornel. 716.

Eumenetica, *Ευμενετική*, Regio
est *Jonia*, quam *Maander*, flu-
vius pervagatur. *Plin.* 5. c. 29.

Eumenides, furia infernales,
(καὶ ἀντιφάσις, *benivola &*
mites dicta,) ut: *Amnis seve-*
rus Eumenidum, i. e. circa
quem habitant Eumenides.
Virg. 6. *Æn.*

b *Mater Eumenidum*, i. e.
nox. Virg. 6. Æn.

Eumetris, Gemma est, apud Ba-
ctros nascens, Plin. 37. c. 10.

Eumolpidæ arum, dicti sacer-
dotes seu magistratus Athe-
nis, in memoriam & honorem
Eumolpi Regis, quem Ægypti
generis fuisse, Diodorus refert.
Eunica, Malis & Nychia, Nym-

pharum sunt nomina, quæ Hy-
lam Herculis puerum, rapue-
runt. Theocr.

unomia a, f. recta juris le-
gumq; constitutio; Estque du-
plex: 1. Recta juris consti-
tutio. 2. Juri recte constituto ob-
temperatio. Bud.

inofus i, m. Tanagraorum,
cujus templum adeo mulieribus
interdictum fuit, ut si qua
infortiuitio aut vastitate Tana-
grai opprimerentur, diligenter
inquirerent, ne qua mulier
consulto, aut casu templo ap-
propinquasset. Alex. G. c. 2.

b Eunosti portus, dicitur,
qui ab Occidentali insula Phari
parte efficitur, jacetq; ante for
um & clausum portum, qui ex
urri ingressum habens, maximu
dicitur. Strab. 17.

ynuchizo *as, are, castrate*
Hieronym.

unucho *as, are, idem.*

Stuce genus. Plin. 19. c. 8.

vnuchus i, m. eviratus, spado
ein Verschnittener / Cap
paun.

b Eunuchus, cubiculorum
ustos. Kämmerling.

c Eunuchus, Terentii com-
media quædam appellatur.

Cumus i, m. patriâ Syrus, qu
 cum nuce juglande in os m
 clusa ignem evomeret, sim
 lans se dea Syria numine affli
 tum, apud Ieros & infimur

plebem diuinus habitus, primo duo hominum millia in Sicilia spe rapinarum ascivit, mox effractis carceribus ad sexaginta millia coegit, Manliumq; & Lentulum Praetores iusto praelio vicit & profligauit. Deniq; à Romanis coercitus, post multiplices clades sua temeritatis meritis poenas dedit. Alex. 2. c. 11.

Evocatio onis, f. Heraus-
fung. Plin. 10. c. 1.

b Evocatio, Grammaticis
dicitur, quando Verbo prima, vel
secunda Persona Nominativus ter-
tia prapponitur, ut: Pater noster,
qui es in caelis.

Evocator orbis, m. Ciceroni est,
 rebellionis auctor, ein Auffrühr-
 rer / ut: Principem conjura-
 tionis, evocatorem, & servorum
 & civium perditorum
 exire patieris? Cic. in Cat.
 Evoco as, avi, atum, evocare,
 est extra vocare, heraus ruf-
 fen / ut: Evocate huc Davum.
 Andr. 3, 3, 48.

b Evocare, idem quod elicere, ut: Suam ipsius condolentiam evocare, seinen Schmerzen heraus locken. I. 10. 7. Art.

Evocati, milites dicun-
tur, qui ex civibus & plebe de-
signantur nonnunquam ad bellum.
Aufschüsser / ut: Evocatorum
firma manus.

d Zephyrus vernas evocant
herbas, Senec. Hippol.

e Evocare deos, pro elice-
re, precibus enim deos evocabant,
ut aliò transferrent. Plin.

† Evocare pro invocare,
& implorare. Cic. pro Deiot.

g. *Evocare* pro *citare*, in-
quit Budæus apud Ciceron.

i. Evocare animum à negotio, i.e. retrahere. Cic. i. Tuscul. Evohe, vox bacchantis. Virgil. 7. Æn.

Evoluticus a um, facile evolans,
ut: Evolutici homines, Plaut.
Poenul.

Evolito as, are, ut: Patentibus
fenestris, per quas ad requi-
rendos cibos evolat. Colum.
l. 8. c. 8. de columbis.

Evolo as, are, est volare, extra
volare, aufliegen/ut: Alius
evolare. Cic.

b Evolare est subducere
se, eripi, entwischen / ut: EVO-
lare pœnam. Cic. de Provinci.

Evolare ex flamma. III. Verr.
Evolvo is, evolvi, evolutum, e-
volvere, est de loco volvere.
ut: Saxa evolvere. Steine
auflaroben. Lucan.

b. Evolvere pro explicare,
& aperire, ut: Evolvi volumen
epistolarum tuarum. Att.

In Poetis evolvendis tempus consumere, die Zeit in Aufschlüsselung der Poeten zubringen, de Finib.

c Omni turba se evolve
re, ihme selbstien aus allem
ermeyn helfen/ ut; Hac re & re
omni

omni turbâ evolves, & illi gratum feceris, durch dieses Mittel wirst du nicht allein dir selbst aus diesem Lärmen helfen/ sondern wirst auch ihme einen angenehmen Dienst bezeigen. Eünuch. 4. 4. 56.

d Complicatam notionem animi sut evolvere. Cic. 3 Off. Evolutio onis, f. Aufswickelung/ Auflegung. Cic. 1. de Fin.

Evomo is, evomui, evomitam, evomere, est extra vomere, ausspeyen/ ut: Platea calore ventris coctas conchas evomit. Plin. 10. 40.

b Evomere est indignè proferre, auflassen/ aufsteffen/ ut. Non timeo, iudices, ne odio incitiarum mearum inflammatus libentius hac in illum evomere videar, quam verius. pro Mil. XXVI.

c Evomere aliquid in aërem, etwas gegen einen auflassen/ ut: Ibo, ac requiram fratrem, ut in eum hac evomam. Adelph. 3. 2. 14.

d Mare vicinum multam arenam evomit, das beyliegenden Meer wirft viel Sand aus. Curt. 314.

c Evomit se Nilus multis faucibus in Aegyptium mare, der Nilus ergießet sich durch unterschiedliche Einflüsse ins Meer. Plin. 5. c. 9.

Evonymus is, arbor fusaria, dicitur & carpinus & jugalis.

Spindelbaum. Matth. Pancov. Euparyphus i, m. eleganter cultus, ein Stücker / (ex naposon, vestium contextus, tela versicolor. Pesamenten/ bunde Bänder /) unde Proverbium: tangam Euparyphum ex comœdia, ἀπὸ εὐπαρύφου ἐκ κωμῳδίας, hominem significans magnifice vestitum, ac magnam servorum turbam post se trahentem. Erasim.

Eupatoria a, vel Eupatorium ii, n. herba, cujus diversa species, ut: Eupatorium veterum seu Gracorum, dicitur & Agrimonia, Oder Menzig/ Bruchwurz/ Leberkletten. Schröd.

b Eupatorium Mesua, vide Ageratum.

c Eupatorium cannabinum, herba S. Kunigundis, eupatorium aquaticum vel adulterinum, item Eupatorium Avicennae seu vulgare, Wasserdost/ Rüntgraut/ Hirtgänkel/ Albraut. Schröd.

Eupetalos, εὐπέταλος, laurigenus, quod alii daphnoïdes, alii Pelasgum, alii Stephanon Alexandri vocant. Plin. 15. c. ult.

b Eupetalos, Gemma est quatuor habens colores. Plin. 36. c. 10.

Eupheme, εὐφημία, Mulieris nomen, nutritrix Musarum, & Croci seu Crotonis matris.

Euphemia a, f. εὐφροσύνη, Uxor Iustini Imperatoris, Suidas.

Euphonia a, f. εὐφροσύνη, sonoras, sonitus vocum jucundior, Wollautung. Quint.

Euphorbium ii, n. est succus arboris Libyca, ab Euphorbo Medica Iuba Regis Mauritania nomen habens. Schröd. Morell.

Euphragia vide Eufragia.

Euphranor, εὐφράνωρ, nomen statuarii laudatissimi, qui ad laus) fossa in ludis circumdata pro symmetria & coloribus aliquot volumina conscripsit. Plin.

Euphrates is, & Euphrates es, fluvius Mesopotamia, der Tigris. Plin. & Solin.

b Euphrates Metonymicè, pro Orientis populis. apud Virg. Georg.

c Euphrates, Philosophus gravissimè, qui tempore Adriani Principis, voluntaria morte excessit à vita. Dion.

Euphrosyna a, f. una ex tribus, gratus, vide Charites.

Euphrosyon i, n. idem ac buglossa, vide supra.

Eupilis, locus Cisalpina Gallia, per quem Lambrus in Padum defluit. Plin. 3. c. 13.

Euplea a, f. herba, quæ perunbos commendationis esse famam tradunt Magi. Plin. 20. c. 10.

Eureos, Gemma nucleos olivæ similis. Plin. 37. c. 10.

Eurinus & Euricius a um, idem ac Orientalis, ut: Ventus Eurinus. Colum.

Euripides a, m. Poëta Tragicus. Gell. 15. c. 20.

Euripidius a um, εὐριπίδης, ut: Euripidius numerus intalis quadragenarius, ab Euripide inventus. Cæl. 20. c. 27.

Euripus i, m. Maris pars inter Aulidem Boëotia portum & Eubœam insulam. Strabo 9. & Plin. 2. c. 97.

b Euripi, (inquit Hermostatus) fossa in ludis circumdata pro septis, quorum loco temporaria prius clostra fuerunt.

Euronotus i, m. alio nomine dicitur Vulturinus, teste Siphontino: Ventus ab Oriente spirans.

Europa a, vel Europe, f. Filia Agenoris, Regis Phœnicum, quam Jupiter sub formâ bovis, aut vituli, raptam abduxit in Cretam. Horat.

Europa elusa imagine tauri. Ovid. 6. Metam.

b Europa, tertia pars Orbis, incipiens à Tanai vel Hellespono, & desinens in Atlanticum fretum. Plin.

Europæus a um, ut: Dux Europæus, Minos Jovis & Europa filius. Ovid. 8. Metam.

b Europæus, (se. incolæ,) einer aus Europa/ ein Europeer.

Europæi populi, Europeische Völker.

Eurapium i, n. Syria urbs, olim Thapsacum, postea Amphipolis appellata. Plin. 5. c. 24.

Euröpus i, Oppidum Macedonia ad Axium amnem. Plin. 4. 10.

Eurotas a, fluvius Lacedaemonia, Servius.

Eurotias, gemma est, qua situ videtur operire nigritiem Plin. 37. c. 10.

Eurotos, Thessalia fluvius, quem Penus accipit nec recipit, sed olei modo supernatantem (ut dictum est Homero) brevi spatio portatum abdicat: pœnales aquas, dirisq; genitas, argenteis misceri recusans. Plin. 4. 8.

Eurus i, m. ventis ab Oriente flans, der Ostwind.

b Eurus pro vento, ut: Citatior vel ocyor Euro, geschwinder als der Wind. Sil. 4.

c Eurus, pro parte Orientali. Valer. 1. Arg.

Euryale es, f. Minos Regis filia, qua Neptuno Orientem peperit. Alia fuit filia Proeti Argivorum Regis. Alia ejusdem

nominis inter Gorgones numeratur, quarum tres fuerunt in extrema Africa circa Atlantem montem: qua omnes unum oculus habebant, quo invicem utebantur, Stennio, Euryale,

Musa. Serenus tamen dicit, puellas fuisse unius pulchritudinis, quas cum vidissent adolescentem, stupore torpebant: unde fingitur, quod si quis eas vidisset, verteretur in lapidem. Servius 6. Aen.

Euryalus i, m. εὐρύαλος, unus ex Duobus Peloponnesiacis fuit, qui Argos & propinquas

urbes incolebant, & ad Trojam cum octoginta navibus profecti sunt, quem dicit Homerus divinâ pulchritudine fuisse. Iliad. 2. Virg. 5. Aen.

Eurybates, εὐρυβάτης, Vir Ithacius, Agamemnonis minister, quem Ulysses apud se perpetuum praconem habuit. Ovid.

Eurybatus i, m. Latro fuit astutia singulari, quem deprehensum cum custodes vellem cogere, ut ostenderet, quibusnam modis consuevit domos conscendere; ille aptatis spongiis & stimulis ferreisq; retinaculis, irrepit in parietem: & spectantibus illis, artificisq; novitatem mirantibus, prehensum laqueari per tegulas effugit, eoque modo periculum evasit. Hinc:

Eurybatiffo as, are, significat, cum quis deprehensus, arte quâpiam elabatur. Hom.

Eurybia a, f. Nymphea, qua stellam & Luciferum genuisse fingitur. Hesiod.

Eurybiades, εὐρυβιάδης, Lacedaemonius universa Gracorum classis dux adversus Xerxem. Herodot.

Eurycles, Vates, qui de se suis incommodis aliquid semper divinabat. Hic per assistentem demonem vaticinabatur. Propterea Euryclida dicuntur omnes divinaculi. Cael. 5. 10.

Eurydemus i, m. Πάτερ Περιβαλ,

ex qua Neptunus genuit Nausithoum Regem, Phaacum.

Eurydice es, f. uxor Orphei, pro qua recuperanda ferunt, Orpheum ad inferos descendisse.

Virg. 4. Georg.

b Eurydice alia fuit Clymeni filia, uxor Nestoris, ex qua ille filios septem & filiam unam suscepit. Hom.

c Eurydice uxor Amynta Regis Macedonum. Curt. 1.

Eurylochus i, m. Phlegiorum Rex, qui teste Pherecide, struxit Thebas, antequam Cadmus adveniret, qui eas postea readificavit.

b Eurylochus, fuit quidam ex Ulyssis sociorum, qui solus Circes pocula non gustavit, neque in suis figuram transmutatus est. Ovid.

Eurymachus i, m. unus ex procis Penelope. Ovid.

b Eurymachus Thebanorum potentissimus, qui cum Plataeis noctu per prodicionem cepisset, rebellantibus civibus, supplicio affectus est. Thucyd.

Eurymedon i, n filius fuit Faini, Stat. in Thebaid.

Eurynome es, f. Nymphea fuit Oceani & Tethyos filia, uxorque Orchami Achemeniorum Regis. Ovid.

Eurysteus i, m. εὐρύστευς, Rex fuit Gracia, Persei genitus, qui Junonis instinctu imperabat Herculi, ut varia monstra su-

peraret, quibus posset perire. Servius 3. Georg.

Eurythus i, m. Rex Oechalia, qui Iolem filiam denegavit Herculi ante promissam.

Eurythus idis, Patronym. fœm. ut: Erythidos lacrymas admo-ro pollice ficit Alcmena. Ovid. 9. Metam.

Eurytion onis, m. faber insignis, qui Pallanti, Evandri filio, arma fabricavit. Virg. 10. Aen.

Eusebes, gemma, ex qua Tyri in Herculis templo facta sedes. Plin.

Eusebius ii, m. εὐσέβης, Philosophus Casariensis, firmissimo amicitia foedere cum Pamphilo martyre conjunctus, à quo & Pamphili cognomen est mutuatus. Florus temporibus Constantii & Constantini Casarum. Scripta multa reliquit, quorum catalogum. vide apud Suidam.

Euterpe es, f. Musa, quasi delectabilis, (ab εὐτερπής jucundus,) quod primum sit scientiam quærere, secundum sit delectari eo, quod quæris. Cael. 14. c. 12.

Euthycrates, εὐθυκράτης, Lysippi filius & discipulus, in pictura celeberrimus. Plin. 34. c. 8.

Euthydamus i, m. Rhetor & Orator celebris. Strabo.

Euthydemus i, m. Philosophus, Tarsensis. Apollonii Tyanei praeceptor. Suidas.

Euthymia a, f. εὐθυμία, animi tranquillitas. Cic. 5. de Fin.

Euthymia a, f. εὐθυμία, recta linea porrectio, & mensura non per diverticula itinerum, sed in diversum acta.

Eutrapelia a, f. εὐτραπεία, urbanitas, lepor, festivitas & facetia. Aristot.

Eutrapelus i, m. homo fuit corrumpendo callidissimus. Horat.

Eutresis, εὐτρεΐς, Thespiensium pagus modicus, in quo Zethus & Amphionem, antequam Thebarum regnum tenuissent, habitasse ferunt. Strab. l. 9.

Eutyche es, f. Mulier Tralliana, triginta partus enixa, & ministratur. de Inv. Plin. 7. c. 3.

Eutyches, Constantinopolitanus Abbas, tertius post Manetem & Apollinarem, alium affirmabat esse Christum, aliud Verbum Dei. Negabatq; Christi carnem nostra similem; nec duas in eodem supposito naturas esse: Sed de coelo corpus descendisse dictitabat, atq; in virginis utero, tanquam Solis radii penetrasse, ut visum sit sanè, ex muliere generatum, ut: Quod ei ex aliis Gallis magis quam vis verè generatum non sit. Suidas.

Evulgo as, are, idem quod vulgare. Liv. 9. ll. C.

Evulsio onis, f. Herausbreissung/ut: Evulsio dentis. Cic. 3. de Natur. Deor.

Euxinus, Pontus (inquit Plin.) antea ab inhospitali feritate Axenus appellatus est.

Euzomos, sive Euzomon, εὐζωμος, est Eruca herba. Plin. 20. c. 13.

EXCUR. Excursor

EX DO. AU. Ex domo Augusti.

EX. R. Exactis regibus.

EX. S. C. Ex Senatusconsulto.

EX. S. D. Ex Senatus Decreto.

Ex, aus / Präposit. ut: Venire ex gratia in invidiam, aus der Gunst in Ungunst gerathen. Plin. de viris illustribus.

b Ex pro secundum, ut:

Ex legibus optimè Respubl. administratur. de Inv.

Ex utilitate communi leges interpretari, nō ex scripture. ibid.

Ex praeceptis sapientium vivere, nach dem Befehl der Weisen leben. Tusc.

Ex natura, ex ratione vivere.

c Diem ex die expectare, einen Tag nach dem andern

d Ex quo tempore, von welcher Zeit an. l. 3 ep. 4.

e Ex interdum est loco praesentis, ut: Quod ei ex aliis Gallis maximam fidem haberes. Caes. l. bell. Gall.

f Ex sententia, i. e. ex voto, nach Wunsch. Plaut.

Exacerbescio is, ere, asper fieri, unbarmherzig werden / erbittert werden / ut: Quis est tam

tam mitis, quin exacerbescat?

Exacerbo as, are, irritare, ad iracundiam provocare, erzürnen / entrüsten / erhitzen / erbittern. Svet.

b Exacerbata superbia. Liv. 9. bell. Pun.

c Exacerbare supplicium, ut: Nonnunquam evenit, ut aliorum supplicia exacerbentur,

quorum nimirum multis personis jactat equis, i. e. in equis elegantibus, exemplo opus est. ter scilicet sculpendis gloriam quaerit, l. 16. §. ult. ff. de poenis.

Exacesco is, exacui, exacescere, fuit.

acidum fieri, versauern / sauer werden. Colum. 12. c. 17.

Exacino as, are, acinos eximere, die Steinlein aus den Früchten thun.

Exacon i, n. secunda centaurii species à Gallis appellata est. Plin. 25. c. 6.

Exactè, Adverb. idem atque exquise, eigentlich / fertig. Pompon. Mela.

Exactio onis, f. Vertreibung / Verjagung / ut: Exactio Regum. Cic.

b Exactio est tributipetitio.

c Exactio usurpatur pro are, quod exigitur, atq; à Barbaxis appellatur nomine talearum collectionum procuratorum, praesentiarum, (Anlagen / Bethsteuer / Schagung / vulgo Contribution,) Tributum autem uno nomine debet appellari. Schard.

Exactor oris, m. qui pecuniam exigit, ein Steuer-Einforerder. Caes.

b Assidius studiorum exactor, ein fleissiger Aufseher. Quintil. l. c. 3.

Exactus a um, idem ac praeceps, ut: Exacta erat aestas, die halbe Sommerzeit war vorbey.

b Exactio errore, i. e. finito errore. Propert.

c Exactis Calamis se mihi quoties nimirum multis personis jactat equis, i. e. in equis elegantibus, exemplo opus est. ter scilicet sculpendis gloriam quaerit, nam Calamis insignis sculptor

d Exactus ensis, trajectory.

Senec. Herc.

c Exactus furis, i. e. agitat. Ovid. 4. Trist.

f Exactus, i. e. perfectus, consummatus. Horat.

Exactus us, m. pro venditione. Quint.

Exacuo is, exacui, exacutum, exacuerè, acutum facere, schärfen / wehen / ur: Exacuit dentes. Virg. 3. Georg.

b Spicula (apes) exacune rostris. Virg.

c Acetum exacuerè, den Essig schärffer od saurer mache.

d Mentem exacuerè. Sil.

Nasurtium exacuit animalium, h. e. irritat & pungit facultatem animalem, qua in cerebro est. Plin. 20. c. 13.

e Exacuerè visum, das Gesicht schärffen. Plin. 29. c. 6.

f Exacuerè aliquem, pro incitare, inflammare, ut: Cohor-

ari & exacuare aliquem. Cic. Exaquo aris, ari, Deponens, ut: Attic.

Exacutio onis, f. Schärffung/Spikung. Plin.

Exadificatio onis, f. Aufsbauung. Cic.

Exadifico as, are, est absolvere adificationem, adificando perficere, aufbauen / ut: Te rogo, ne gravere exadificare id opus, quod instituiſti, ich bitte dich / laß dichs nicht beschweren / und fertige vollend das Werk aus / welches du angefangen. de Orat.

b Exadificare aliquem ex adibus, i. e. ejicere, ut: Exadificasset (filius) me ex his adibus, absq. te foret, wenn du gehan hättest / so hätte mich mein Sohn aus diesem Hause gemüß trieben. Trin. 5, 2, 3.

Exaquo onis, f. ein Vergleichung / ut: Hanc ipsam exaquo onem non fero. Liv. 4. bell. Maced.

Exaquo as, are, aequalem vel aequum facere, ut: Pecunia omnium dignitatem exaquat, das Geld macht an Ehren jederman gleich. Att.

Iste omnia jura precio exaquivit. in V.

Qui in amicitia necessitudine superiores sunt, exaquare se cum inferioribus debent. de Am.

b Exaquare facta dictis, est paria dictis facta ostendere, die Wort in der That erweisen. Salust.

Nos quoq. pacata Pisonem laude nitentem Exaquamur avis. Ovid. ad Pison.

Exastuo as, are, astum emittere, & exhalare.

b Exastuat mare, das Meer wüthet. Liv.

Exaggeratio onis, f. magna conservatio, Zusammenhäuffung.

b Exaggeratio, Figura quidam Rhetorica. Cic. 2. Tusc.

Exaggero as, are, est conservare, & in unum veluti aggerem atq. acervum cogere, zusammen häuffen / ut: Exaggerando accumulare. Plin. 19, 8.

b Exaggerare rem, est majorem & atrociorum verbis facere, ut: Exaggerare aliquid nimium, etwas allzu hoch aufsetzen. pro Cecin. VII.

c Exaggerare aliquid beneficium verbis, eine Guttat groß heraus streichen. p. Plan. bell. Maced.

d Exaggerare rem familiarem, est augere. 1. Offic.

Exagitatio onis, f. Übung/embelge Untreibung.

Exagitor oris, m. ut: At ea de seniore scribis Plato, & scribit aequalis, & quidem exagitor omnium Rhetorum, hunc miratur unum. Cic. in Orat.

Exagitatus a um, ut: Dissensio multos jam annos exagitata, ein Zmiespalt / der schon etliche Jahr gewehret. Cic. pro Syll.

b Ex-

b Fraxis ora exagitata. Sil. Exagito as, are, Ciceroni est vehementer vexare, dümeln / ut: Inſectari & exagitare aliquem. Attic.

Inventi sunt, qui hanc dicendi exercitationem exagitarent & contemnerent. de Orat.

b Exagitare moerorem suum, seinen Schmerzen aufstühren. 1. 3, 7. Att.

Exagitari ab aliquo, von einem verspottet / umgetrieben werden. lib. 1, 1. Corn. 99.

c Exagitare rem aliquam est disceptationibus excutere & agitare. pro Cluent.

Exagium, trutinam significat, & certa ponderationis genus est. 1. ce seu statéra, das Wage: Sängsin. C. de suariis & suscept. vin. letn / ut: Jupiter ipse duas aquas portat, einer der verschleßt. Aeneid. 145.

Plaut. Trucul. antiquum.

Exagoga a, f. eductio, proventio, eine Erforschung / ut: Vitatus, reditus. Plaut. Truc. & examina poscere. Stat.

Rud.

Exagogica, vectigalia quaedam erant, mercibus ex agricultura exportatis. Cael. 10. c. 8.

Exalbesco is, ere, palleſcere, & colorem pristinum in album commutare, bleich oder blaß werden. Cic. 4. Acad.

Exalbidus a um, idem quod albidus, nisi ex Praepositio aliquid minuat. Plin. 24. c. 19.

Exalburno as, are, alburnum detrahare, abschelen / die Schalen ablösen. Plin. 16. c. 40.

Exalto as, are, extollere, erheben / erheben. Colum. 3. c. 13.

b Exaltare est rei potentiam alterando augere, vide fermentare.

Exaluminatus a um, ad colorem aluminis accedens, ut: Unio exaluminatus. Plin. 9. c. 35.

Exambio is, ire, est per ambitum assequi, siue eniti. Cyprian. 1. 3. ep. 5.

Examen is, n. est nova apum soles, quam parentes ex suis alvearibus, ad novas quarendas sedes, exire cogunt, cum junger Bienenſchwarm / ut: Taxos examina fugiunt. 9. Ecl. 6.

b Examen stylus est in lancerta ponderationis genus est. 1. ce seu statéra, das Wage: Sängsin. C. de suariis & suscept. vin. letn / ut: Jupiter ipse duas aquas portat, einer der verschleßt. Aeneid. 145.

c Examen est investigatio, eine Erforschung / ut: Vitatus, reditus. Plaut. Truc. & examina poscere. Stat.

d Examen dicitur Latine, quam Barbari probam appellant, eine Probe.

e Examen pro censura, ut: Dare alicui examen opusculi sui, einem seine Arbeit zur Censur übergeben / seine Arbeit durch einen censiren lassen. Solin. 5.

Examinatio onis, f. Bewährung / Erforschung. 1. 1. §. 3. ff. de abig.

Examino as, are, est scrutari, erforſchen / ut: Examina singula verba & expende. Plin. ep.

Kkkk 4 b Ex-

b *Examinare ponderibus*, trutinā, staterā, pro ponderare, ut: *Sed ego hoc meis ponderibus examinabo*, quid cuiq; debeat. pro Planco.

Unamquamq; rem momento suo ponderare & examinare. pro Font.

c *Examinare* dicuntur a-pes, i. e. vernare, wenn die Vie-ta, gelinde Wort / quibus op-ne schwärmen: Col. 1. c. 14. ponuntur inflata & anhelata. Exaino as, are, i. e. valde amg-Cic. 3. Orat.

re. Plaut. Trucul. *Examurcor aris*, ari, olsum di-dem ac mortuus, entseelt / ge-citur, quando ab amurcā de-facatum est. Apul.

Examussim, Adverb. est exami-natē ad regulam, rectē, nach der Schnur / ut: *Hic examus-sim rem enarrat*. Amphit.

Fœmina examussim optima, ein recht ehrlich und frommes Weib. Amphit. 2. 2. 213.

Exancto vide Exantlo.

Exangelus i, c. Cælio citante, Angelum esse scribit Ammo-nius, qui, vel quæ extrinsecus quippiam nunciat.

Exangvis e, c. quod est sine san-gvine, Blutloß / ut: *Exan-gvia animalia*, ceu sunt can-cri, cochlea, &c.

b *Exangvis*, i. e. pallidus, ut *Exanovis attonitoq; similis*, er-blasi d gleich einem Erstau-ne. urt. 1681.

Anima exangues, i. e. mortuorum anima. Ov. 10. Met.

Exanimalis e, c. quod animam

eripit, vel quod est sine ani-ma. Plaut.

Exanimatio onis, f. est, quæ me-tum subsequitur, & quasi com-es est pavoris. Cic. 4. Tusc.

Exanimatus a um, timore con-turbatus, erschrocken. Cic. 3. Verr.

b *Virba exiliter exanima-pes*, i. e. vernare, wenn die Vie-ta, gelinde Wort / quibus op-ne schwärmen: Col. 1. c. 14. ponuntur inflata & anhelata. Cic. 3. Orat.

c *Exanimatus* (ab anima) idem ac mortuus, entseelt / ge-storben / todt. Liv.

Exanimis e, c. vel veluti per animi deliquium consternatus, erschrocken / be-stürzt. Virg.

Exanimo as, are, [ab animus] est perterrere, perturbare, erschrecken / Schrecken einja-gen / ut: *Exanimare aliquem literis suis*, einen mit seinen traurigen Schreiben sehr erschrecken lib. 10. p. 11. Att.

b *Exanimari metu*, vor Furcht ohnmächtig werden, pro Mil. XXI.

c *Exanimatum* & suspensum esse, furchtsam und zwielfelhaftig seyn. l. 6. 1.

d *Exanimare* (ab anima) est occidere, necare, töden / ut: *Exanimare* & interimere. pro Milonē.

Gravi vulnere exanima Cic. 2. de Fin.

Exanio as, are, ab ex & sanies, notat saniem & virus expri-mere, den Eiter ausdrücken. Celf.

Exanthemata, ἐξανθήματα, ap-pellantur tumores sive papule, per totam cutem efflorescentes, cujusmodi sunt morbilli, Bo-den / Blattern.

Exantlo as, are, exhaurire, ἐξαντλᾶν, erschöpfen / ausschöpfen. Plaut. Stich.

b *Exantlare*, est perpeti vel superare, ut: *Pertoleranem vitam*, cladesque exantlarem. Plaut. Amph.

Exantlatus labor, überstandene Arbeit. Cic. 4. Acad.

Exaptus a um, pro valde aptus, mol geschickt / eben recht / ut: *Brachia exapta validis lacer-tis*, i. e. aptata & conjuncta. Lucret.

Exarchiatri, qui archiatri di-gnitate functi sunt. l. 6. C. de profess. & med.

Exardeo es, exarsit, exarsum, ex-ardere, valde inflammatum esse, entbrennen / entzünden.

b *Exardere*, est valde iratum esse, ut: *Graviter exarsit*, er ist sehr entrüstet. Cic. 3. Orat.

c *Exardere irā* & indignatione, i. e. veluti excandescere. Liv. 5. Maced.

d *Exarsit admiratio*, man hat sich sehr verwundert. Plin.

e *Exarsit ambitio magis*, quam unquam aliā, der Ehr-

geiz hat mehr / als zuvor je-mals überhand genommen. Cic. ad Quint. Fr.

t *Dolor exarsit in imis os-sibus*. Virg. 5. Æn.

g *Tota Italia desiderio li-bertatis exarsit*, ganz Italien hat großes Verlangen nach der Freyheit. Cic. 10. Philipp.

Exardesco is, exarsit, exardescere est ardentem fieri, entbrennen / ut: *Excipere flammam* & exardescere. de Arusp.

b *Exardescere*, entbrennen / frequenter ad animi motus transtulit Cicero, ut: *Philippus graviter exarsit*. de Orat.

Ex quo eorum exardescit a-mor. de Am.

Exarsi presenti iracundiā ep. In spei libertatis exarsimus, wir sind erhitzt auff die Hoff-nung der Freyheit. in A.

Intolerabilis injuria exarsit. Exarefio fis, fieri, aridum fieri, verdorren / dürre werden. Plin.

Exareno as, are, expurgare & are-nulas igni, vel aliter aufer-re ex are, quod quidam ex-squamare dicunt, vom Sand reinigen. Plin.

Exareo es, ere, sive

Exaresco is, ere, siccum esse, sive fieri, verdorren / dürre seyn / ut: *Sole & vento penitus sic-cari & exarescere*, von der Sonnen und Luft ganz auß-getrocknet und dürre wer-den. Colum.

b *Exarescere siti*, überaus grossen Durst leiden. Cic. *literas*, Schreiben verfertigen/
 c *Exaruit diuturna miseria*, es ist ihm sehr elend und erbärmlich gegangen. Cic. ad Att.
 d *Exarescere ex amore*, für Liebe verschmachten. Plaut. Mil.
 e *Exaruit vetustate opinio*, mit der Zeit hat sich der Wahn und Meinung verlohren. Cic. 3. Tusc.
 f *Exaruit flumen*, i.e. exiccatum est, der Fluß ist aufgetrocknet. l. 1. ff. de flum.
 g *Exaruit patrimonium*, donationibus, pro exhaustum est. l. fin. C. de inoff. donat.
Exargento as, are, notat in pecuniam redigere, zu Geld machen. Alciat.
Exarmo as, are, perperam exponitur pro armis instruere, aufzurüsten/cum contra sit armis spoliare, entwaffnen/etne Sache grösser machen/als wehrlos machen/ut: Longinum manibus coercet, atq; exarman. Tac.
Exarmare navem, i.e. armenis spoliare. l. 1. ff. ad leg. Rhod.
 b *Exarmare feras*, h. e. dentes, ungues, vel alia noxia membra eis adimere. Unde exarmata bestia, pro cicuribus & mansuetis ponuntur. Lamprid. in Helio.
Exaro as, are, proprie est perficere arare, mol pflügen.
 b *Exarare* est scribere, & quasi stylo sulcos instar aratorum

ducere, schreiben/ut: *Exarare literas*, Schreiben verfertigen/
 c *Exaratus deus*, i.e. arando effusus, ein aufgegrabener Götze. Cic. 2. Div.
Exaseio as, are, dedalare, disponere, dolabrâ & ascia parare, nondum tamen expolire. *Exasciatum* dicitur, quod jam effectum est, quancquam nondum confectum sit. Bud.
 b *Exasciare*, prorudi Minervâ expolire, (aus dem grössten nur bringen.) Plaut.
Exaspero as, are, asperiores facere, rauch oder heiser machen/ut: *Exasperat fauces*. Plin.
 b *Ensem exasperare saxo* den Degen schärffen oder wponitur pro armis instruere, aufzurüsten/cum contra sit armis spoliare, entwaffnen/etne Sache grösser machen/als wehrlos machen/ut: Longinum manibus coercet, atq; exarman. Tac.
 c *Exasperare rem verbis*, etne Sache grösser machen/als wehrlos machen/ut: Longinum manibus coercet, atq; exarman. Tac.
 d *Exasperare*, pro concitare & irritare. Colum.
Exatio as, are, idem quod satiare, sättigen.
 b *Exatiare*, est implere, anfüllen/ut: *Clade domus exatiata*, ein sehr übel geplagtes Hauswesen. Ovid 8. Met.
 c *Enses exatiare cruore*, Blutgerig seyn. Sil.
Exaturo as, are, idem quod saturare, satt machen.
 b *Exaturare animum aliquis supplicio*, durch eines Todes

des Straff sein Muthlein fählen. Cic. 7. Verr.
 c *Exaturata libido*, gebüßete Lust. Cic. 5. Tusc.
Exaudoro vide exauroro
Exaudo is, exaudi vi, auditum, exaudire, idem quod perfecta & plenè audire, sehr wol hören/erhören. l. 1. ff. de postul.
Exaudire vocē alicujus. Var.
 b *Vota & preces alicujus exaudire* dicitur Deus. Virgil. 1. Æneid.
Exaudius a um, erhöret/gehört / ut: *Clamores exauditi*, militaria detrahere. l. 4. §. 8. ff. Horat.
Exaugere es, auxi, auxum, exaugere, valde augere, vermehren/ut: *Egenti hera subveniens benefacta majorum tuorum re exauge*. Plaut. Stich.
 b *Exaugere animum alicujus*, einem einen Muth machen. Ter. Heaut.
Exauguratio onis, f. Entweyhung. Liv.
Exauguro as, are, ex sacro profanum facere, entweyhen. Liv. U. C.
Exauspico as, auspiciavi, spicatum, exauspicare, est solvere, lösen machen/ut: *Exauspicavi ex vinculis*, nunc intelligo.
Redauspicandum hunc esse incatenis denuo, i.e. malo auspicio huc processi, utiq; qui à vinculis, in quibus eram, initium via cepi, propterea redauspicare, h. e. regredi in catenas, quas iterum auspicam-

dum, & feliciorē viam inceptandam mihi necesse video. Plaut. Capt.
Exauroro vel exauctoro as, are, Exauroro vide exauroro
Exauroro is, exauro vi, auditum, exaudire, idem quod perfecta & plenè audire, sehr wol hören/erhören. l. 1. ff. de postul.
Exaudire vocē alicujus. Var.
 b *Vota & preces alicujus exaudire* dicitur Deus. Virgil. 1. Æneid.
Exaudius a um, erhöret/gehört / ut: *Clamores exauditi*, militaria detrahere. l. 4. §. 8. ff. Horat.
Exaugere es, auxi, auxum, exaugere, valde augere, vermehren/ut: *Egenti hera subveniens benefacta majorum tuorum re exauge*. Plaut. Stich.
 b *Exaugere animum alicujus*, einem einen Muth machen. Ter. Heaut.
Exauguratio onis, f. Entweyhung. Liv.
Exauguro as, are, ex sacro profanum facere, entweyhen. Liv. U. C.
Exauspico as, auspiciavi, spicatum, exauspicare, est solvere, lösen machen/ut: *Exauspicavi ex vinculis*, nunc intelligo.
Redauspicandum hunc esse incatenis denuo, i.e. malo auspicio huc processi, utiq; qui à vinculis, in quibus eram, initium via cepi, propterea redauspicare, h. e. regredi in catenas, quas iterum auspicam-

Excalfactio onis, f. Erwärmung. Plin. 31. c. 9.
 Excalfactorius *aum*, das erwärmet / ut: Excalfactoria vis. Plin.
 Excalfio vel excalfio is, fieri, erwärmen / warm werden. Plin. 24. c. 7.
 Excampo is, excalpsi, excalptum, excalpere, idem quod scalpere. Cato.
 Excandefacio is, ere, est aliquid ita incendere & inflammare, ut album & candidum videatur, glühend machen.
 b Excandefacere annonam, i. e. intendere & reddere cariorum annonam, theuerung verursachen. Varr. 3. de re rust.
 Excandescencia a, f. est iracundia species, quā quis citius irascitur, citiusq; iterum placatur, geschwinder Zorn / ut: Excandescencia sit ira nascens & modo existens. Cic. 4. Tusc.
 Excandesco is, ere, vehementer incendi, glühend werden. Cat.
 b Excandescere, weiß werden. Solin. 332.
 c Excandescere ira, sehr zornig werden. Cic. 4. Tusc.
 Excanto as, are, idem quod incantare, bezaubern / ut: Praestigator forte aut veneficus, alicuius rei, i. e. maiorem esse, hanc excantat tibi familiam. Plaut.
 b Excantare, i. e. cantionibus à loco aliquo evocare. Propert.

c Excantare, excludere. Nonius.
 Excarnifico as, excarnificare, est instar carnificis cruciatum aliquem conficere, henderisch mit einem umgehen und hinrichten / ut: Anaxarchum Democritum à Cyprio Tyranno excarnificatum accepimus. 3. de Nat. deor.
 b Excarnificare aliquem, einen zu todt martern. Heavt. 1. 4. 6. 9.
 Excavatio onis, f. Aufshöhlung / Hohlmachung / ut: Stillicidii casus, lapidem carvat: & hac ipsa excavatio rotunda fit. Senec. 4. Nat. quaest.
 Excavo as, are, idem quod cavare, hohl machen / aufshöhlen. Cic. 6. Verr.
 Excēdo is, excessi, excessum, excedere, est agredi, aufweichen. 1. 5. ff. mand.
 Excedere ex Italia, aus Italia ziehen od weichen. 1. 11. 20.
 Excedere ex acie, sich aus der Schlacht begeben. Corn. 691.
 Ne digitum transversum aut ungulam latum excedere, nicht eines Fingers oder Nagels breit weichen.
 b Excedere magnitudinem, größer seyn / ut: Excedere magnitudinem faba, größer seyn denn etne Bohne. Plin.
 Excedere longitudinem pedum se.

septem, größer den sieben Schu-
 he lang seyn. Solin. 106.
 c Excedere modum, über die Schnur hauen. Liv.
 d Excedere ex pueris, idem est atque excedere ex Ephebis, videri Ephebus.
 c Excedere vitā vel vitā, est mori. de Clar. Or. Curt. 135.
 f Excedere fidem, est incredibile esse, ungläublich seyn / ut: Fidem excessit summa tuorum meritorum, deine Verdienste sind ungläublich groß. Ovid.
 g Excessit mihi memoria, i. e. obliui sum. Liv.
 Excellens entis, o. f. übertrefflich / ut: Justitia est virtus excellentissima. Cic. 1. N. deor.
 b Alcibiade nihil fuit vel in vitiis vel in virtutibus excellentius, nichts hat den Alcibiadem so wol in Lastern als Tugenden übertroffen. Corn. 177.
 Excellenter, Adver. f. übertrefflich. Cic. 1. Off.
 Excellentia a, f. f. übertrefflichkeit / ut: Excellentia morum maxime in duobus entescit. Sol. 132.
 Excello is, excellui, excelsum, excellere, est prestare, eminere, f. übertrefflich seyn / übertreffen / ut: Ita in artibus versatur, ut excellat, er (excelleret) ist f. übertrefflich in den freyen Künsten. lib. 4. ep. 3.
 b Excellere aliquem aliquid re, einen in einem Ding übertreffen.

c Excellere in aliquo genere virtutis. lib. 11. ep. 21.
 d Excellere super omnes alios, unter allen berühmt seyn. Livius.
 c Excellere abstinentiā. Cornel. 107.
 Excelsē, Adverb. altē & in sublimi, hoch / ut: Si modo sciant excelsus, plus alimenti, terrae, desiderat. Colum.
 Excelsitas atis, f. altitudo, Höhe / Hochhe. t. Plin.
 b Excelsitas animi, pro magnitudine, Großmüthigkeit. Cic. 3. Off.
 Excelsus a um, idem quod eminentis, hoch erhaben / ut: Excelsus loco superiorem se fore putabat, weil er die Höhe eingenommen / verimeynete er / er wolte die Oberhand behalten. pro Mil. XVII.
 b Nemus excelsum, i. e. quod excelsas habet arbores. Sen.
 c Grandis & excelsus orator. Cic. in Orat.
 Exceptio onis, f. dicta est quassa quadam exclusio, (Auszug / Einrede / Ausnahme / Vorbehalt) qua interponi actioni cuiusq; rei solet, ad excludendum id, quod in intentionem condemnationis deductum est. 1. 2. ff. de except.
 b Cum exceptione aliquem laudare, einen also loben / daß man etwas ausnimmt / wenn man einen lobet mit Bedingung.

gung/ ut: Neq. te patitur cum ex-
ceptione laudari. Omnes enim
qui isthinc veniunt, ita de tua
virtute, integritate, humanita-
te commemorant, ut excipiant
unam iracundiam, ich wil nicht
leiden / daß man dich mit Be-
dingung loben solle. Denn je-
derman / wer hieher von dir
kommt / der sagt dir alles gu-
tes nach / wenn du nur nicht so
jagornig wärest. l. 1. 1. Qv. Fr.

c Exceptio est conditio, qua
modo eximit reum damnatione,
modo minuit damnationem. Ho-
d Exceptiones annales, atq.
mistas, quas juris pontificii com-
mentatores inducere, nos modo
perpetuis, modo temporalibus ac-
commodamus. Schard.

e Exceptio anomala est, qua
non sequitur normam aliarum,
quia potest opponi ante litis con-
testationem, & post, & in litis
contestatione, ibid.

f Exceptiones dilatoria, sunt
qua differunt duntaxat persecu-
tionem actoris, nec semper locum
habent: ideoq. possunt ab eo evi-
tari. l. 3. C. 5. c. Vell.

g Exceptio doli mali concedi-
tur ei, qui cum dolo malo indu-
tus, stipulanti promississet, iure
civili obligatus erat: Ejus for-
mula hac erat; Nisi dolo malo
inductum eum stipulanti promi-
ssisse appareat. l. 1. & pass. ff. de do-
li & met. except.

h Exceptio in factum, conce-

ditur, qui errore inductus stipu-
lanti promississet, & iure civili
contra equum & bonum obliga-
tus fuerat, extra quem eum in-
iusto errore inductum stipulanti
spondidisse apparet. l. 7. ff. de
doli except.

i Exceptio iurisjurandi, per-
mittitur ei, qui auctore iusjuran-
dum deferente, juravit, ei se nihi-
debere. l. 3. & 4. ff. de iurejur.

k Exceptiones intentionis vo-
cant, quando actor plane nullum
ius persequendi habet, de facto
tantum movens litem. Tunc enim
exceptio actionem vel ius non in-
veniens, factum duntaxat inten-
tionis excludit. Oldend.

l Exceptio litis pendens, tum
competit, cum actor mutat plani-
judicium contra juris ordinatio-
nem. Prohibitum enim est, in
reus, in uno iudicio conventus,
litem inficiatur, sed personam e-
vitat. l. 2. §. 3. ff. de except.

t Exceptio revocandi domum,
conceditur legatis, h. e. qui in cau-
sis publicis aliquo missi sunt. l. 2.
§. 3. ff. de jud.

u Exceptio rei iudicata, con-
ceditur ei, qui cum in iudicio
cuiusdam rei, qua nunc ab se ite-
rum petitur, causam obtinuerit;
denud tamen in ius vocatus est,
(nisi rem illam, qua de agitur,
iudicatum esse, appareret. l. 1. &
pass. ff. de except. rei vindicat.

x Exceptio rei vendita, &
tradita ei objicitur, qui rem a
se venditam, & traditam vindi-
cat, atque petit. tot. tit. ff. de

o Exceptione omni maiori-
testes, quorum fides nulla ex cau-
sa legitimam potest elevari, & qui

com.

communi hominum opinione re-
putantur boni viri, (gnugsame
glaubhaffige Zeugen.) Spieg.
p Exceptio obscura nullus est
momenti. l. 1. §. 16. ff. de flumin.

q Exceptio prejudicii, com-
petit pro incommodo, quo gra-
varetur reus conventus, si ju-
diciu adversus eum dictatum
procederet.

r Exceptiones peremptoria in-
tentione persequentis semper peri-
munt, ideoq. semper obstant, nec
possunt evitari ab adversario,
quales censentur, doli mali, rei
iudicata, pacti conventi perpe-
tui, i. e. ne omnino pecunia pe-
ratur. Oldend.

s Exceptio procuratoria est,
qua reus dicit, non licere procu-
ratorio nomine agi: nec prorsus
litem inficiatur, sed personam e-
vitat. l. 2. §. 3. ff. de except.

t Exceptio revocandi domum,
conceditur legatis, h. e. qui in cau-
sis publicis aliquo missi sunt. l. 2.
§. 3. ff. de jud.

u Exceptio rei iudicata, con-
ceditur ei, qui cum in iudicio
cuiusdam rei, qua nunc ab se ite-
rum petitur, causam obtinuerit;
denud tamen in ius vocatus est,
(nisi rem illam, qua de agitur,
iudicatum esse, appareret. l. 1. &
pass. ff. de except. rei vindicat.

x Exceptio rei vendita, &
tradita ei objicitur, qui rem a
se venditam, & traditam vindi-
cat, atque petit. tot. tit. ff. de

except. rei vend. l. 50. ff. de a-
ction. empt.

Exceptitius a um, quod excipi-
tur. Plin.

Exceptivus a um, quod excipit,
ut: Enunciatio exceptiva, qua
signum habet exceptionis. Log.
Exceptio as are, identidem exi-
mere, & ad se trahere. Virg.
3. Georg.

b Exceptare pro eximium
reddere. Sen. 1. de benef.

Exceptor oris, m. pro librario,
qui aliquid describit, em
Buchhalter. l. 19. §. 9. ff. locat.

b Exceptores in scriniorum
officiis ponuntur. l. 5. l. 12. C. de
proxim. sacror. scriin.

Exceptorius a um, quo aliquid
excipitur, ut: Quali vinde-
miatorii, exceptoriiq. l. 8. ff. de
instru. & instr. leg.

Excerniculum i, n. ein Besen.
Excerno is, excervi, excretum,
excernere, extra cernere, pur-
gare, absondern / reinigen.
Colum.

Excerpo is, excerpfi, excerptum,
excerpere, est secernendo extra-
here, heraussen brechen / her-
aussen nehmen / ut: In id, quod
boni est, excerpis; dicis, quod
mali est, was gut und wol-
gethan / lässest du aussen / und
sagst nur / was böse ist.
Phorm. 4. 4. 18.

Excessus is, m. exuperantia, qua
exceditur modus in agendo.
Übercetzung / Überfahung /
venn

wenn man der Sach zu viel thut.

b *Excessus pro obitu*, l. 32. ff. de donat. int. vir. & ux. l. 23. C. de procur.

c *Excessus pro digressionem*, vel cum quis altius rem petit, vel capta occasione obiter extra argere, ad imitationem Graecorum, gumentū aliquid dicitur. Alc. Excetra a, f. dicta est hydra serpens, quod uno caeso capite tria excreverint. Serv. 6. An.

b *Excetra*, idem quod *Echidna*, vid. supra.

c *Excetra tu!* (apud Plaut. in Casin.) i. e. tu vipera? quae execrata, notatur amasia, du verfluchter Sack. Taubmann.

Exchalcio ias, are, are spoliare ac nummos auferre. Cael. 19, 9.

Excidium ii, n. peremptio, & quae si nex urbis aut provinciae, Zerstörung / Vermüstung / Schleiffung / ut: Famantia excidia urbis eversa Plin.

Excido excidis, excidere, est ex aliquo cadere, ausfallen / ut: Excidit de manibus gladius, das Schwert fällt ihm aus den Händen. Cic. in Pison.

b *Excidere verbum dicitur, quod inconsideratè proferitur, entfahren / ut: Verbum ipsum ex ore excidit casu aliquo, es ist ihm von ungefähr ein Wort entfahren. pro Syll.*

c *Excidere est amitti, verlohren werden / ut: Num qui nummi*

exciderunt tibi, quod sic terram obtinere? sind dir etliche Pfennig entfallen / oder hastu Geld verlohren / daß du so auff die Erden siehest / daß du die Augen so niederschlägest? Bacchid 4, 4, 17.

d *Excidere virgine vel uxore, ad imitationem Graecorum, durch den Korb fallen / von einer den Korb bekommen / est nati repulsam, ut: Herus, ut audio, uxore excidia. Ter. Andr. 2, 3, 12.*

e *Excidere ex animo dicitur, cuius obliviscimur, ut: Sed plane te intelligere volui, mihi non excidisse illud, quod ad me scripsisti, ich mag dir gar nicht bekommen / daß ich noch in freischem Gedächtnis / daß mir noch nicht entsunken / was du an mich geschrieben Art.*

Excido is, excidi, excisum, excidere, est cadendo rollere, abhauen / aus dem Grund abhauen / ut: Excidere arborem, einen Baum abhauen. Att.

b *Excidere, idem quod oppugnando perdere, verheeren / ut: Excidere & evertere urbem. Cic. pro Sest.*

c *Excidere ex animo, est evellere, aus dem Gedächtnis tilgen. Cic. de Provinc.*

d *Excidere aliquem numero civium, est in exilium ejicere, des Landes verweisen. Plin. epist.*

Excico is, vel

Excio

Excico is, civi, excitū, excire, excitare vocare, hinaus fordern / oder rufen / ut: Quid est, Pa-

edes? Plaut. Epid.
b *Multarum gentium sedibus suis excita moles, eine grosse von vielen Völkern zusammengebrachte Menge Volks. Curtius 149.*

c *Excire somno, vel ex somno, vom Schlaff erwecken. Liv. 4. U. C.*

d *Excire pro commovere, ut: Excire alicui lacrymas Plaut. Cist.*

Molem in undis excire. Virgil. 5. Aeneid.

Excindo is, excidi, excisum, excidere, evertere, delere, Zerstören / aufrotten / verderben / vertilgen. Cic.

Excipio is, excepi, ceptum, excipere, idem quod capere, empfangen / aufnehmen / ut Summe ego scelestus, qui illuc hodie excepi vidulum? Aut cum excepi, qui non alicubi in solo abstrusi loco? Rudent.

Ostiosus qui est, eum excipiunt voluptates, müßige Leute ergeben sich den Wollüsten. Curt. 1137.

b *Excipere, dicitur is, qui vulgo intercipere, auffangen / auffischen / ut: Excipere natantem. Corn. 346.*

Excipere aliquem manibus, mit den Händen einen ergreifen. Curt. 1188.

A multis admoniti sumus, ut caveremus, ne exciperemur à Caesare, wir sind von vielen gewarnt worden / wir sollten uns fürsehen / damit wir nicht von dem Caesare aufgefangen würden / damit wir nicht dem Caesari in die Hände kämen. At.

c *Excipere aliquem cum literis, einen mit Schreiben auffangen. Ep.*

d *Excipere fugientes, die Aufreißenden auffischen. III. Caecil. III.*

Quod si ita esset, non modo iter meum interclusum, sed me ipsum plane exceptū putabam.

e *Excipere etiam dicimus, quae continuo ordine consequuntur, ut: Hercules vitam & virtutem immortalitas excepi, auf des Hercules Leben und Tugendhafte Thaten erfolgt die Unsterblichkeit. pro Sest.*

Memoriam illius viri excipient omnes consequentes anni, des Mannes wird in allen künftigen Zeiten gedacht werden. de Sen.

Lingua excipit stomachus. de N.

Manum excipit brachium, die Hand stehet am Arm.

f *Excipere etiam sumitur pro audire, intelligere, anmercken / erschnappen / ut: Misit, qui rumores Africanos exciperent, & celeriter ad se deferrent. Cic.*

Adversarii non solum sententiam

LIII

sentias, sed etiam verba omnia accipere. de D.

g Excipere, auff- und annehmen / ut: Me à Republ. morum domus excipiebat, quæ leg. Jul. de adult. variet, wenn ich des gemeinen Regiments halben betrübet war / hatte ich zu Haus jemand / der mich empfieng und tröstete. l. 4. 6.

Excipere aliquem donis et opulentiâ. Curt. 1045.

Excipere aliquem benigne cum liberis, einen mit seinen Kindern wol auffnehmen. Curtius 840.

Excipere literas bene, die Brief wol aufnehme. Curt. 1520.

h Excipere, periculis quovis & laboribus illatis tribuitur, ut: Omnem vim improborum excipi corpore meo, ich habe alle der Boshaftigen Gewalt auff meinem Leibe entstanden.

Is omnia tela excipiat necesse est, er muß alle Pfeil auffstehen. in V.

i Excipere dicuntur, qui alieno dictante aliquid describunt, nachschreiben / ut: Padianus auditor est, orationem Ciceronis pro Milone exceptam esse, quæ adhuc tempore suo extaret. Budæus.

k Excipere est numero aliquid demere, aufnehmen / außziehen / ut: Hoc unum excipio, das einige nehme ich aus / behalte ich mir vor. Catull.

Nominatimq; lex exciperet, ut

ad templum monumentumq; nostrum capere liceret. Qv. Fr.

l Excipere poenam, i. e. ferre seu sustinere. l. 38. §. 8. ff. ad leg. Jul. de adult.

m Excipere, i. e. excepta exponere, verstehen / auflegen. l. 6. ff. de dol. mal.

Excipium ii, n. venabulum, etis Spieß / Schweinsfeder.

Excipulæ arum, siue Excipulus i, m. septum ex viminibus ad capiendos pisces, Fischreussen. Plin.

Excipuum, quod excipi potest. Festus.

Excisio onis, f. idem ac excidium. Cicero.

Exciso as, are, laniare, vulnerare. Nonius.

Excisorius a um, ut: Excisorius scalper, quo cariosa exciditur caro. Cels. 8. c. 3.

Excisus a um, abgehauen / ut: Excisa arbor. Cic. Att.

b Templata excisa, verwüstete Kirchen. Stat. 5. Sylv.

Excitatio, Adv. vehementer, & lucide. Plin.

Excito avi, atum, excitare, est acriter commovere, auffmuntern / ut: Excitare ad arma civitatē aliquam, eine Stadt zum Krieg anfrischen. de Div.

Excitare aliquem tactu, quando voce non potest, einen durch Rütteln aufwecken. Curtius 712.

b Ex-

b Excitare è vel de somno, aufwecken. Liv.

c Excitare, idem quod exhortari, admonere, anmahnen / ut: Excitare ad virtutem. Cæsar.

d Excitare Rempubl. das gemeine Wesen wieder zum guten Stand bringen / ut: De Rempubl. desperavi, quæ & nunc afflicta est, nec excitari sine civili periculosissimo bello potest. l. 3. Epist. 15. Att.

e Excitare, idem quod extruere, ut: Excitare castellum, eine Festung bauen. Solin. 28.

f Vapores ex aquis excitat Sol, die Sonn verursacht / daß Dünste aus dem Wasser auffsteigen. Cic. 2. de N. D.

g Excitare stomachum, i. e. vires ventriculi vel stomachi dejectas reparare, & quasi sopitas suscitare. Plin. 20. c. 5.

Exclamatio onis, f. Figura est Rhetorica, quæ cum intentione aliquid pronuntiatur.

b Signum siue punctum exclamationis, est nota affectus concitatoris, ante se plerumq; reprovirens Adverbium vocandi aut interjectionem aliquam, (?) ut: Va tibi Corazin! Va tibi Bethsaida?

Exclamo as, are, vociferari, schreien / sehr rufen / ut: Furiosè exclamare. Quint.

Exclaro as, are, exclarari significat majori lumine illustrari, weil diese keine Zeit hatten / kon- gar zuviel Licht haben. Vi-truv. 1. c. 2.

Excludo is, clusi, clusum, excludere, est non admittere, ausschließen / nicht einlassen / ut: Credo, ut sit, misera præ amore exclusit hunc foras, ich halte wol dafür / es mag wol seyn / die Dirne / wie es pflegt zu gehen / hat ihn so lieb / daß sie ihn nicht mag einlassen. Eun. 1. 2. 18.

Ego excludor, ille recipitur, ich werde abgewiesen / er aber wird eingelassen. Eun. 1. 2. 79.

b Excludere aliquem domo suâ, einen nicht einlassen. l. Cat. V.

c Excludere aliquem à portu & perfugio, einen nicht zur Ruhe kommen lassen. l. 5. cp. 15.

d Excludere regionibus, nicht in das Land kommen können. l. 8. Ep. 15. Att.

e Excludere aliquem, i. e. resistere alicui. pro Marc. Cæl. X.

f Excludi verbo, i. e. verbo destitui, ut: Res & sententia mecum facit, verbo tamen excludor, i. e. sententia (ἀλογία) pro me est, verbum (τὸ πῶτον) contra me, die Sach und Auflegung ist für mich / aber die Wort sind wider mich. pro Cæcin. XXIX.

g Excludi tempore, dici-mur, quando nos deficit tempus, ut: Hi exclusi temporibus, agere, quæ voluerant, non poterunt, weil diese keine Zeit hatten / konnten sie das jenige / was sie wol-

ten/nicht abhandeln oder ver-
richten. in V.

h *Angustis temporis excludor*, es mangelt mir an der Zeit/ ich habe nicht Zeit.

i *Excludi tribunali*, nicht für Gericht gelassen werden / ut: *Video, nullus inopiam ac solitudinem non modo ullo populari accessu ac tribunali*, sed ne domo quidem tua ac cubiculo esse exclusam, ich vermercke / daß keinem armen und verlassenen Mann der gemeine Zutritt zu dir und das Gericht / ja so gar auch nicht dein Hauß und Schlaf-Kammer verschlossen sey. Lib. 1. Ep. 1. Qv. Fr.

k *Excludere gallina ex ovipullos* dicuntur, außbrüten. 2. de Nat. deor.

l *Excludere reditum*, den Paß abschneiden. Cornel. 74.

m *Excludi tempore*, est impediri, ne quis quid possit agere propter tempus, wegen Verlauff der Zeit nicht zulässig. l. 11. ff. ad SC. Turpill.

Exclusissimus a um, maxime omnium exclusus, den man gar nicht einlassen wil/ ut: *Abiit intro ocyus in ades, nunc ego sum exclusissimus*. Plaut. Men.

Exclusio onis, f. Absonderung/ Außschliessung/ ut: *Exclusione luminis tenebras in terram refundit*. Macr. in Somn. Scip.

b *Exclusio*, est exceptio l. 2. ff. de exceptionib.

Exclusorius a um, quod excludit, ut: *Illud tenendum est, omnem exceptionem vel replicationem exclusoriam esse*. l. 2. §. 2. ff. eod.

Exclusus a um, außgeschlossen/ abgesondert/ verbannt/ verwiesen. Cic.

Excoctorius a um, ad excoquendum spectans, ut: *Officina excoctoria*, eine Schmelzhütte/ *Fornax excoctoria*, Schmelz-Ofen. Zehn. Nomencl.

Excodicor aris, arboris, est arbores virgulta effodere. Idior.

Excogitatio onis, f. idem atque inventio, Erdichtung/ Erfindung. Cic. 1. Tusc.

Excogitator oris, m. ein Erdichter. Quint.

Excogito as, are, cogitando invenire, außsinnen/ oder dichten/ erfinden/ ut: *Non minus rebus gerendis, quam excogitandis promptus*. Corn. 55.

b *Excogitare* pro vehementer cogitare. Cic. Att.

Excolo is, excolui, excoltum, excolere, est ornare, expolire, ut: *Emas marmora, quibus solum, quibus parietes excolantur*. Plin. epist.

b *Excolere officium suum*, seines Ampts fleißig abwarten/ sein Ampt mit Fleiß verrichten/ ut: *In eo (officio) excolendo sita vita est honestas omnis, et in negligendo turpitud.* l. 1. Offic.

c *Excolere animum suum*, do-

doctrinā, fleißig lernen. pro Arch. IV.

Excommunicatio onis, f. est extra communionem ecclesia se-
paratio, Verbannung/ Außschliessung von der Christlichen Kirchen.

Excommunico as, are, ab Ecclesia separare, verbannen/ von der Christlichen Gemeine außschließen.

Exconsul is, m. dicitur, qui perfectus est consulu, non qui consulum dimiserit. Schard.

Excoquo is, excoxi, excoctum, excoquere, est perfectè coquere, abkochen/ gar kochen.

b *Sol terram excoquit*, die Sonne macht die Erde trocken. Lucret.

Excoquit calor, die Hitze trucknet aus. Vitruv. 1. c. 4.

c *Excoquere metallum*, Erz schmelzen.

d *Excoquere malum ali-*
cui. i. e. excogitare, et ad tempus preparare Plaut. Pers.

Excoriatio onis, f. idem quod intertrigo, ut: *Farina teredini infantum excoriationibus inspergitur*, wenn die Kinder frat gerieben sind / streuet man ihnen Wurmeel ein.

Excorio as, are, corium detrahere, das Fell oder die Haut abziehen.

Excors cordis, o. qui animo & sano sensu caret, ein Unbesonnenner/ ein Dölpel/ ut: *A-*

peritē adulantem nemo non videt, nisi qui admodum est excors. de Amic.

Excortico as, are, idem ac decorticare, schälen/ die Schalen abziehen.

Excreabilis e, c. quod excreari potest, das man kan außreuspern. Plin. 29. c. 14.

Excreatio onis, f. Außhustung/ oder Sperrung/ ut: *Sanguinis excreationes*. Plin. 24. c. 14.

Excrementitius a um, ut: *Excrementitia cupiditas est appetitus*, quo animal superflua excernere gestit. Phys.

Excrementum i, n. dicitur omne superfluum, quod à natura ejicitur.

b *Excrementum*, notat sterces, Mist/ Roth/ Dreck.

c *Excrementa varia sunt*, de quibus vide instit. Med.

Excreo as, are, vi quadam expuere, außhusten / außreuspern / ut: *Interdum aliquid purulenti excreat*. Cels.

b *Hac regula tuum diminuas caput*, ut cum dentibus linguam excrees. Plaut. Amph.

Excrecentia a, f. ein Gewächß/ ut: *Excrecentia arborum sunt Agaricus, galla, &c.*

Excreresco is, crevi, cretum, excrecere, est crescere in altum, in die Höhe wachsen. Colum. & Plin.

b *Excrecere*, überhand nehmen / ut: *Excrecit in dies*

eius rei luxus. Plin. l. 37. c. 2.
Excreſcere & decreſcere di-
citur aqua. l. 1. princ. ff. de aqua
pluv.

Excretio, onis, f. dicitur natura
excernendi actus, excretionis
ſpecies ſunt: vomitus, alvi de-
jectio, ſudor, hamorrhagia.

b. Omnis excretio mala,
niſi tollat nonnihil dolorem, &
corpus levet. Hieron. Mercur.

Excretum i, n. quod excerniculo
pro immundo ſeponitur. Col.

Excrucibilis e, c. dignus, qui
excrucietur. Plaut. Ciſtell.

Excrucio, as, are, valde crucia-
re, ängſtigen/ quälen/ peini-
gen/ martern/ ut: Omni ſup-
plicio necatū excruciauit. Cic.

b. Frigus excruciauit nu-
dos, den ſübel bekleideten oder
Nackete that die Kälte ſehr wehe.

c. Excruciat eam animi,
er bekümmert ſie. Plaut. Milit.

d. Excruciat meam vi-
cem, i. e. dolet infortunium
meum. Plaut. Moſt.

Excubatio, onis, f. Huth/ Wacht/
Wachhaltung. Valer. 4. de
amicitia.

Excubiae arum, f. diurna & no-
cturna ſunt, vigilia tantum
modo nocturna. Valla 4.

Excubias nocte dividere, die
Nachtwache eintheilen. Sol. 320.

Excubicularius i, m. excubicu-
larii dicuntur, qui cubicularii
munere funkti ſunt. l. 13. C.
de excuſ.

Excubitor, oris, m. ein Wächter/
Hütter/ ut: Custos incorru-
ptior? quis excubitor inveni-
ri poteſt vigilantior? Colum.
l. 7. c. 12. de canibus.

b. Hac eadem nocte excu-
bitoribus ac firmis praſidii tenen-
bantur. Caſ. 7. bell. Gall.

Excubitus ſs, m. pro excubiis.
Hirt. de bell. Hiſpan.

Excubo, as, excubui, excubitum,
excubare, vigilare, diligenter
cuſtodire, wachen/ Schild-
wacht ſtehen/ ut: Excubare
in muris. Liv.

b. Excubare pro pace. l. 7.
ff. ad leg. Jul. Maj.

c. Excubare animo, pro vi-
gilare, & inquieto animo eſſe.
Cicero.

Excudo is, cudi (& cuſi, ſecun-
dum Chariffum & Probum)
excuiſum, excudere, heraus-
ſchlagen/ abſchmieden/ ver-
fertigen/ ut: Excudent alii ſpi-
rantia mollius ara. Virg. 6.
Æneid.

b. Excudunt apes ceras, die
Bienen bereiten das Wachs. Vir-
gil. 4. Georg.

c. Excudere ova dicuntur
gallinae, & huiusmodi animalia:
quod & excludere dicitur Co-
lum. 8. c. 14.

d. Excudere aliquod opus,
pro componere. Cic. ad Att. Sic:
Excudere notat hodie ty-
pis edere, trucken.

Excultor, oris, m. dicebantur
au-

autem excultores milites,
qui ſcilicet miſſilia & lapides
& glandes exculant & eſi-
ciunt. Vegetius.

Excultatus a um, pro obſoleto
ſordentiq, Gell. 11. c. 7.

Exculto as, are, vehementer pe-
dibus calcare, eintämmeln.
Caſ. 7. bell. Gall.

b. Excultare, pro calcan-
do exprimere. Plaut. Capt.

Exculpo is, ſculpiſi, ſculptum, ex-
culpere, eſt ſculpendo perficere,
auſſchnitzen/ ut: Exculpere
aliquid e quercu, aus Eichen-
Holz etwas ſchnitzen. Att.

b. Exculpere idem quod
extorquere, poſſum ne ego hodie
ex te exculpere verum? ſan ich
auch heut die Wahrheit aus dir
erzwingen? Eun. 4. 4. 45.

c. Exculpere, idem ac de-
lere, auſtragen/ ut: Hos verſus
(inſculptos) exculperunt Lace-
demonii, die Lacedæmonier ha-
ben die darauff gegrabene Verſe
auſgetragt. Corn. 120.

Excuriati, exterminatiq, apud
Varronem, M. Tulliumque
leguntur vocabulis ſanè probis,
pro his, qui curia & termi-
nis exacti ſunt. Caſ. 25. c. 12.

Excurio as, are, curia excludere.
Nonius, antiquum.

Excursus a um, ab excuro, i. e.
diligenter & cum cura appa-
ratus. Plaut. Pſeud.

Excuro is, excurre & excucur-
ri, excuſum, excurre eſt ex-

loco aliquo ad alium currere,
auſlauffen/ ut: Ego, dum pa-
nes & cætera parantur, ex-
curo in Pompejanum. Att.

b. Excurre dicuntur mi-
lites, quando ex caſtris exen-
tes in hoſilem agrum graſſan-
tur, auſſtreiſſen/ ut: In ſines Ro-
manos excurrerunt populabundi
magis, quàm juſti more belli. Liv.

c. Excurre eſt loquendo
prolixior eſſe, weiträufftig in
Worten ſeyn/ ut: Ne ſuat ora-
tio, ne vagetur, ne inſiſtat inte-
rius, ne excurret longius, ut
membris diſtingvatur. 3. de Or.

d. Excurre, idem quod
excedere, über das Maß ſetzen/
überlauffen/ ut: Summa excur-
rit, eſt noch etwas über die
Summa. Paulus.

e. Altero cornu in diver-
ſum litus excurre, auff der an-
dern Seiten an ein ander Ufer
ſtoſſen. Curt. 190.

Excursio, onis, f. Auſſtreiſſung/
ut: Excursionibus crebris ſelo-
cupletare, durch öftters ſtreiſ-
ſen oder Parthen gehen viel
Beute bekommen. Corn. 14.

Excursor, oris, m. qui excurret,
der da ſtreiſſet/ der auff Par-
then gehet. Cic. 4. Philipp.

Excursus, us, m. Auſſlauffung/
Auſſſchweifung. Plin. epiſt.

Excusabilis e, c. quod excuſari
poteſt, das zu entſchuldigen
iſt/ ut: Crimen excuſabile.
Ovid.

Excusare, *Adverb.* *Citra culpam*, zu entschuldigen. *Qvint.*
Excusatio *onis*, *f.* eine Entschuldigung / ut: *Nulla est excusatio peccati, si amici causa peccaveris*, es darff keiner Entschuldigung / wenn du einem Freund zu gefallen etwas versehen. *de Amic.*

Excusatio *ab* *qua* *satis* *factorum* *valetudinem* *excusavit*, eere alteri, sich bey einem durch er hat seine Augen Beschwerde eine Entschuldigung ledig machen. *Curt.* 1. 185.

b Accipere *alicujus* *excusationem*, eines Entschuldigung annehmen / ut: *Vehementer gaudeo, te meam sine dubitatione accepisse excusationem.* l. 16, 21. *Qvint.*

Excusationem *angustiarum* *tui* *temporis* *accipio*. l. 16, 21. *possimus*, quos *Græcè* *vocamus* *τυποποιῆτες*, quod *miro* *quod* *sich* *wegen* *der* *schweren* *Zeit* *ent-* *dum* *ingenio* *omne* *genus* *librorum* *excudant*, Buchdrucker.

d Habere *excusationem* *vel* *pietatis*, *vel* *necessitatis* *vel* *atque* *una*, eine Entschuldigung wegen gebührender Ehrerbietung oder der Noth / oder des Alters haben. *pro M. Cæl.* I.

Excusatorius *a* *um*, quod *ad* *excusationem* *pertinet*, ut: *Excusatoria epistola*, ein Entschuldigungs-Schreiben.

Excusatus *a* *um*, entschuldigt / ut: *Excusatum me habeo*, rogo, ich bitte / du wollest mich entschuldigt halten. *Martial.*
Excuso *as*, *are*, est *quasi* *de* *causa* *detrahere*, *objectumque* *crimen* *diluiere*, entschuldigen / ut: *Attica mea velim me ita excuses*, entschuldige mich bey meiner Attica. *Att.*

Excuso *me* *tibi* *in* *eo*, *in* *quo* *te* *accuso*. *Qv. Fr.*

b Excusare *aliquid*, est *afferre* *in* *excusationem* *id*, *quod* *peccandi* *causam* *præbuit*, ut: *Oculorum valetudinem excusavit*.

Excusor *oris*, *m.* *qui* *aliquid* *excudit*, *der* *etwas* *machet* / *verspricht* / *it. ein* *Schmidt.*

b Excusor *pro* *vasculario*. *Qvint.*

c Excusores *etiam* *vocare* *possimus*, quos *Græcè* *vocamus* *τυποποιῆτες*, quod *miro* *quod* *sich* *wegen* *der* *schweren* *Zeit* *ent-* *dum* *ingenio* *omne* *genus* *librorum* *excudant*, Buchdrucker.

Excusatus *a* *um*, *pro* *excusatus*. l. 46. § 6. ff. *de* *admin. tut.*
Excusæ, *Adverb.* *genau* / *fließig* / ut: *Si cum tyrone & indocto, non tam rigide, ne tam excusæ, sed languidius, & in ipsam ejus dirigentis manum remissa occurremus.* *Senec. de benef.*

Excussio *onis*, *f.* *diligens* *inquisitio*, *ac* *detentio* *rerum*, *bonorumque*, *principalis* *debitoris*, *per* *judicem* *usque* *ad* *novissimum* *(ut* *dicitur)* *quadrantem* *effecta*. *Schard.*

Excusi.

Excussorius *a* *um*, das zum aufschütteln oder durchsieben gehört / ut: *Cribrorum genera Galli è satis equorum invenerè: Hispani è lino excussoria & pollinaria* *Plin.* 18. c. 11.
Excutio *is*, *cussæ*, *cussum*, *excutere*, est *quatiendo* *eficere*, aufschütteln / ut: *Excute faciliates ejus discutere, & in aliquem curru*, einen aus dem Wagen werfen. *Curt.* 13. vando. l. 2. ff. *si* *quis* *omiss.*
Excute *aliquid* *è* *manibus*, aus den Händen schlagen. *Perfilius.*

Excute *è* *puppi* *in* *mare*, aus dem Schiff ins Meer fallen. *Curt.* 47.

b Excute *jugum* *alicujus*, est *nolle* *alicui* *obedire*. *Plin. Paneg.*

c Excute *alicui* *lacrymas*, est *provocare* *aliquem* *ad* *lacrymas*, einen weinend machen. *Heavt.* 1. 1, 115.

d Excute *idem* *est*, quod *scrutari*, *diligenter* *inspicere*, *examinare*. *kult.* §. 1. ff. *ad* *municip.*

Nihil *est* *quod* *metuas*, *non* *excutio* *te*, i. e. *non* *examino* *te*.
du darffst dich nicht fürchten / ich forsche dich nicht aus / ich hole dich nicht aus / ich examinire dich nicht. *pro S.R.* XXXI.

Hoc *igitur* *probe* *stabilito* *&* *fixo*, *illud* *excutiendum* *est*, ut *sciatur*, demnach nunmehr dieses gnugsam erwiesen / muß man auch jenes erforschen / damit mans auch wissen möge. *Tusc.*

Excute *omnes* *eorum* *delicias*. *pro Cæl.* XXX.

e Excute *onus* *visceribus*, i. e. *abortum* *facere*. *Ovid.*

f Excute *rationem*, vel *examinare*, i. e. *conficere* *&* *subducere* *rationem* *militum*. *Plin. ep.*

g Excute *aliquem*, est *faciliates* *ejus* *discutere*, *&* *in aliquem* *curru*, einen aus dem Wagen werfen. *Curt.* 13. vando. l. 2. ff. *si* *quis* *omiss.*

Excute *aliquid* *è* *manibus*, aus den Händen schlagen. *h* Excute *vires* *alicujus*, *pro* *inquirere* *in* *fortunas* *ejus*. l. 42. ff. *mandat.*

Exdecimo *as*, *are*, *decimum* *quemque* *eligo*, *interprete* *Festo.*

Exdorsuo *as*, *are*, *dorsum* *confringere*, *dum* *apparentur* *piscis* *&* *exenterantur*. *Plaut. Aul.*

Exduta, *exuvia*, *antiquum* *Fest.*

Execo *as*, *executi*, *executum*, *execare*, *excidere*, *ausschneiden* / ut: *Nam* *Stratonem* *quidem*, *Judices*, *in* *crucem* *actum* *esse* *executa* *scitote* *lingua*. *Cic. pro* *Cluent.*

b Execare *nervos* *urbis*, *eius* *ne* *Stadt* *ganz* *erschöpfte*. *Cic.*

Execrabilis *e*, *c.* *detestandum* *&* *abhorrendum*, das zu verfluchen od zu verwünschen ist / ut: *Carmen* *execrabile*. *Liv.*

Execrabile *delictum*. l. 4. c. *si* *servus* *exportandus*.

b Odium *execrabile*. *Liv.*

c Execrabilis *pro* *duro*. *Plin.* 9. c. 48.

LIII 5

Exc.

Execratio onis, f. Verfluchung/
verwünschung. Sallust.

b Malum omen & execra-
tio. Cic. pro Sest.

Execratus a um, verfluchet/ver-
wünscht / ut: Execratissima
auguria. Plin. 8. c. 2.

b Execratum malum odo-
re & amaritudine, h. e. ingra-
tum vel gustu vel odore. Plin.
l. 13. c. 16.

Execro as, are, antiquum, idem
quod execrari. Nonius.

Execror aris, ari, est verbis du-
ris & execratione plenis im-
precari, verfluchen/verwünsch-
en/ ut: Rectè Socrates exe-
crari eum solebat, qui primus
utilitatem à natura se junxis-
set. Cic. 1. de Leg.

b Execrari lites, pro ab-
horrere à judiciali strepitu. l. 4.
ff. de alienat. judic. mur.

Executio onis, f. Außschneidung/
Außwerffung.

b Quum executio illa fun-
di in armario animadvertetur.
Cic. pro Cluent.

Executus a um, heraus geschnit-
ten/ut: Falsum est eam pepe-
risse, cui mortua executus est
filius. l. 132 ff. d. V. S.

b Sylva execta. Claud. 2.
Paneg.

c Executus & exemptus ho-
nore, Plin. Epist.

Executio onis, f. Vollziehung/
Vollstreckung/ ut: Executio-
nem ejus negotii lubens susce-
pit. Tacit. l. 3.

b Executio est criminalis
accusatio. Ita enim utimur ex-
ecutionis verbo: nec raro execu-
tio apud Latinos significat ultio-
nem. Schard.

c Executio, est nuncian-
di potestas. l. 5. in princ. ff. de opo-
ris nov. nunciat.

d Executio pro solutione
l. 8. ff. de eo quod certo loc. dan-

c Executio obligationis, ac-
cipitur pro petitione, exactione
& solutione. l. 66. ff. de V. Obl.

f Executio, est satisfactio
quadam, qua fit per condemna-
tum, operâ & ministerio publi-
ci executoris pro sententia jam
lata observatione. l. 4. §. 4. ff. de
re jud.

Executor oris, m. ein Vollzie-
her/ ut: Executo-
res testamentarii sunt, quos te-
statores ipsi deputarunt, ad ex-
equendam voluntatis sue pos-
tremam ordinationem. Schard.

b Executores negotiorum
dicuntur, viatores, qui, quâ ad
judicium constituendum, exercen-
dum & exequendum pertine-
bant, agebant. l. ult. ff. de testib.
l. 13. & ult. ff. de jud.

Exedo is, vel
Exedo exes, exédi, esum, exede-
re, consumere, zernagen/
auffressen / zubringen / ver-
derben / ut: Nascentur quæ-
que in sanguine ipso hominis
animalia exesura corpori.
Plin. 26.

b Agri-

b Agritudines exedunt ho-
mines, Bekümmerniß machet die
Leute matt und schwach. Cic.
§. Tusc.

c Expectando, exedor miser,
atq; exenteror. Plaut. Epid.

Exedra a, f. vocabulum Græcum
à sedium frequentia, & seden-
di commoditate, nomen acce-
pit, cujusmodi in palæstris con-
stituebantur. Vitruv. l. 5.

b Exedra hodie dici pos-
sunt loca, quæ in peristylis Ca-

nonicorum aut Monachorum, i. e.
claustris fieri solent. For. Rom.

Exedrium ii, n. Diminut. ab ex-
edra, Cic.

Exedum i, n. herba, quæ veter-
nosa curat. Plin. 24. c. 19.

Exegematicus a um, i. e. exempla-
ris, ut: Exegematicus charac-
ter dici potest narrativus vel
expositivus, cum scilicet narra-
tionis series nullius personæ in-
terlocutione interrumpitur, cu-
jusmodi est apud Virg. in tri-
bus primis libris Georg.

Exegesis is, f. i. e. h. y. o. i. s., narra-
tio, expositio, eine Erklärung/
Auslegung.

Exegeticus a um, ad exegesi-
spectans, declarativus.

Exeges, i. e. h. y. m. n. s., magistratus
nomen, quasi sacrorum inter-
pres, vel augur in urbe, pur-
puram gestans, & aliis hono-
ribus provincialibus insignis,
earum rerum procuracionem
habens, quæ civitati condu-
cunt. Bud. de Aff.

Exemplaris is, n. idem quod idea,
ein Muster/ut: Exemplar an-
tiqua religionis, i. e. fidei &
sanctitatis, ein recht es Muster
von einem gewissenhaften
und ehrlichen Mann. pro. Ce-
cin. XI.

b Exemplar barbara li-
centia in mitia ingenia transfer-
re, sanftmüthigen Leuten zu bar-
barischer Licentz Anlaß geben.
Curt. 1994.

c Exemplar, principalis
scriptura, est; exemplum verò,
quod inde descriptum est. Bartol.

Exemplare pro exemplar. Lucret.

Exemplaris a, c. dicitur, quod ex-
empla continet, ita Historicam
Philosophiam practicam exem-
plarem nuncupare possumus.

b Exemplaris, est exemplum
ad imitandum prabens.

Exemplarium ii, n. pro exem-
plo, Valla l. 6. & l. in fin. ff.
quemadmodum testam. aper.

Exemplum i, n. est ipsa res, quæ
imitatur, ut: Factum quod-
dam in exemplis reponere. Gell.
l. 7. c. 19.

Innocentia exemplum Cic.
de Orat.

b Melioribus exemplis ad-
dere se, est, eos sequi, qui res
suas bene administrant, guttem
Exempel folgen. Claud.

c Exemplum Ciceroni di-
citur, quod Germanis, eine Ab-
schrift / eine Copie/ ut: Casa-
ris literarum exemplum tibi mi-
si.

g *Exiit ad caelum ramis felicibus arbor*, der Baum ist mit seinen schönen Ästen sehr hoch gewachsen. Virg. 2. Georg.

h *Exiit dies*, pro *prateriit*. Liv. 4. U. C.

i *In angulos exeunt folia*, die Blätter laufen forne spitzig zu. Plin. 1. 16. c. 23.

k *Exit in herbam aut radicem granum*, das Körnlein wurzelt und schlägt aus. Plin. 18. 7.

l *Exeunt libri*, i. e. *eduntur* & *in lucem emittuntur*. Cic. ad Atticum.

m *Exiit tempus induciarum*, die Zeit des Stillstands der Waffen ist zu Ende gelaufen. Liv. 4. U. C.

n *Exire de vita*, i. e. *mori*, sterben. Cic. 1. fin.

Exire de vita, idem. Cic. de Amic.

o *Exire super aliquem*, i. e. *maiorē esse aliquo*. Stat. 6. Theb. *Exequias arum*, sunt officium funebre, reichbestattung/ut: *Exequias ducere*, zur Erden bestatten. Solin. 138.

Spoliare aliquem exequiis, einen ehrlicher Weise zur Erden zu bestatten/nicht zulassen, pro Milone.

b *Exequias alicui ire*, einen zu Grabe geleiten/ut: *Exequias Chremeti*, quibus est commodum ire, hem tempus est, wenn es gelegen ist/oder wer willig ist/der mag mit dem Chremete

zum Grabe gehen/ es ist jetzt Zeit. Phorm. 5. 9. 35.

c *Duorum filiorum exequias ducere*, zwene Söhne zur Erden bestatten. Curt. 23. 12.

Exequialis e, c. *ad exequias spectans*, ut: *Carmen exequiale*, Todten-Lied. Ovid. 14. Met.

Exequio as, are, pro *exequias facere*. Nonius. obsolet.

Exequor eris, *exequi*, est *perficere*, verrichten/ut: *Nullam rem oportet aggredi dolose*, nisi *astute accuratēque exequare*. Trucul.

b *Exequi alicujus imperium*, thun/was einer haben wil/ut: *Si quid opus est, impera*, *imperium exequar*. Amphit. 3. 3. 1.

Imperata impigre exequi, dem Befehl unverdrossen nachkommen. Curt. 315.

c *Exequi verbis*, mit Worten aussprechen. 1. 11. 27.

d *Exequi*, pro *exponere*. Liv. 1. 5.

Exerceo es, *exercui*, *exercitum*, *exercere*, est *premere*, *fatigare*, einen herum führen/dummen/ut: *I sane, ego te exercebo hodie*, ut *dignus es*, *silicernum*. Adelph. 4. 2. 49.

Exerceri plurimum currendo & luctando. Corn. 425.

b *Exercere aliquid*, est *facere*, ut: *Exercere justitiam*. Plin. epist.

c *Exercere se laboribus magnis*,

gnis, es ihm sauer werden lassen. pro Arch. IX.

d *Exerceri Latine apud alicuē*, bey einem in der lateinischen Sprach geübet werden. 1. 16. 21.

e *Exercere est lucrum facere*. tit. ff. de exercit. act.

f *Exercere consilium*, das Gericht oder Hoffgericht besetzen/berufen/versamle. Schard.

g *Exercere navem*, 1. 1. §. fin. ff. de exercit. act.

h *Exercere pecunias*, Geld oder Capital in der Handlung haben. 1. 35. §. 4. ff. de hered. institut.

Exercere stans. 1. 49. ff. de administr. tut.

i *Exercere vestigalia*, Zölle einnehmen. 1. 6. §. 2. ff. de decur.

k *Exercere quaestionem*, pro *torquere*, peinlich frage. Schard.

Exercitatio onis, f. est *exercendi actus*, eine Übung/ut: *Exercitatio dicendi*, Übung im Reden. pro Archia I.

Exercitator oris, m. *qui exercet*, der sich in etwas übet/etwas brauchet. Plin. 23. c. 7.

Exercitatrix icis, f. *qua exercet*, ut: *Medicina exercitatrix*, i. e. *practica*. Quint.

Exercitatus a um, *longa exercitatione perfectus*, geübt/ut:

Exercitatus in dicendo, wolberedt. Cic. pro Cluent.

b *Exercitatus & versatus in causis*, der Sachen läufftig. Cic.

c *Exercitatus & aggratus curis*, der viel Sorge und Besümmernis außgestanden. Cic. in Somn.

Exercitio onis, f. idem *quod exercitatio*, ut: *Exercitio judicii*. 1. 15. ff. ut legat. seu fideic.

b *Exercitia quaestionum publicarum*, 1. 1. ff. de off. ejus cui mand. 1. 200. ff. de V. S.

Exercitium u, n Übung/ut:

Exercitium dicendi. Gell. 19. 4.

Exercitium religionis, Religions-Übung.

Exercito as, are, *Frequent*, idem *ac exercere*.

Exercitor oris, m. *qui docet & exercet aliquem*, ein Lehrer/Unterrichter. Plaut.

b *Exercitorem dicimus*

eum, *ad quem obventiones & reditus navis omnes perveniunt*.

ut is dominus navis sit, *si va a domino navim per aversionem*.

recepto in se omni lucro & damno, *conduxerit*, *vel ad tempus*, *vel in perpetuum*. 1. 1. §. 15. ff. de exercit.

c *Exercitor ab institore in hoc tantum differt*, *quod hic ter-*

restri negotiationi, *ille maritima*

propositus. 1. 1. ff. de institut.

Exercitorius a um, ut: *Exercitoria actio*. 1. fin. ff. exercitat.

actio.

Exercitus us, m. *dicitur numerus militum*, ein Kriegsbeer/ut: *Robur exercitus*, das streitbarste Volk. Curt. 282.

Exer.

Exercitus collectus, ex senibus desperatis, ex agresti luxuria, ex rusticis mendiculis, & de coëtoribus. II. Cat. II.

Instructo exercitu venire, mit Heers-Macht kommen. Curt. 20.

b Exercitus pedester, Fußvolck. Curt. 145.

c Corvorum increpuit densis exercitus alis. Virg. I. Georg. *Exercio is, ire, ab ex & sarcio,* Composit. aufsticken.

Exero is, exerui, exertum, exere, extrahere, quasi producere, heraus stecken oder ziehen / ut: Exerere caput, den Kopff heraus stecken / heraus gucken. Lucan.

b Exerunt se domicilio cochleæ, die Schnecken kriechen aus dem Hauff. Plin.

c Exerere mentis secreta. Senec. Herc.

d Exerere aliquem, pro exhibere aliquem & proferre. Claud.

Exerto as, are, Frequent, Virg. 3. Æneid.

b Humeros exertare, i. e. nudare. I. Theb.

Exertus a um, heraus gerect / herfür ragend / ut: Dentes exerti sunt apro, hippopotamo, elephanto. Stat. 5. Theb.

Exesor oris, m. qui exedit, ein Bernager / Zerbeisser.

b Aëstus æquoris exesor, mo, das Geld aus dem Hauff

aurorum circum litora, das An-

spülen der See wäschet die Mauren am Strand oder Ufer aus. Lucret. I. 4.

Exelus a um, zerfressen / löchericht / ut: Pumex exelus, der löcherichte Pimstein. Ovid.

b Exesa arboris antrum, das Loch an einem hohlen Baum.

Virg. 4. Georg.

c Curis exesus, der viel Sorgen gehabt. Valer. 2. Argon.

d Exesa ades, ein altes baufälliges Hauff. Cic.

Exsilatus a um, extra vestimentum filo contextus. Festus.

Exsio is, exsire, purgare, a quo exsitus, purgatio. Veteres exsifir quoq; pro purgamento posuere. Festus.

Exfodio is, fodi, fossum, exfodere, quod fossum erat extrahere, ut: Exfodio aulam auri plenam. Plaut. Aulul. antiquum, magis enim est in usu

Effodio.

Exfundo as, are, a fundo evertere. Cæl.

Exgregius, vel egregius, i. e. a grege lectus. Festus.

Exgrumo as, are, dicuntur cochleæ grumos eruentes, & ex grumis exilientes. Grum? enim est terra collectio, a congerit dictus. Varr. 3. de re rust. c. 14.

Exgurgito as, are, extra gurgitemittere, heraus strudeln.

b Exgurgitare argentum domo, das Geld aus dem Hauff

partiren, Plaut. Epid.

Exha-

Exharedatio onis, f. Enterbung / ut: Tu impie fecisti, cum exharedationem meruisti. Quintil. 7. c. 2.

b Exharedatio quadam nota & injuria causa fit, quadam non nota, sed bono consilio. I. 18. ff. de lib. & post. I. 47. ff. de bo. li.

Exharedatus a um, hareditate rite privatus, enterbet. I. 3. C. de lib. præter.

Exharedo as, are, extra hareditatem abscicere & proscribere, enterben / erblos machen / ut: Exharedare filium. Cic. pro Dom. I. 132. ff. de V. S.

Exharedes est, c. qui privatus est hareditate, quæ ad eum pertinebat, ein Enterbter / der erblos gemacht. Cic.

b Exharedem vita sua aliquem facere, pro occidere, einen töden / entleben. Plaut. Bacch.

Exharedimus a um, exagior, ut: Exharedimus dies, i. e. exemitilis. Cic. 4. Verr.

Exhalatio onis, f. exhalandi actus, Aufdampfung.

b Exhalationes (in Physicis) sunt materia propinqua meteororum, aliæ est calida & sicca, magis spiritusosa, quæ dicitur fumus æthereus, alia calida & humidida, quæ dicitur æpis, vapor.

c Exhalatio, Aufwittung, Nic. Solea in Metallurg. I. 1. c. finem imponere laboribus

Exhalo as, are, expirare, aufdampfen / verrauchen / ut: machen. Stat. 6. Theb.

Ex-

Ex-

Ex-

Tenuis exhalare nebulas. Plinius. I. 17. c. 4.

Altaria vapore exhalant. Lucret.

b Exhalare crapulam, nicht tern werden. Cic. I. Phil.

Exhalare vinum idem.

c Exhalare animam, i. e. mori, sterben. Ovid. 6. Met.

Exhaurio is, hausi, haustum, exhaurire, est hauriendo evacuare, aufschöpfen / ut: Exhaurire poculum, einen Becher aufleeren. Liv.

b Sumtu exhauriri, durch Unkosten erschöpft und aufgefogen werden. lib. I. ep. I. Qv.

Exhaurire facultates, i. e. exinanire. I. 30. ff. de re judic. I. 1. C. de inoff. donat.

c Exhaurire ex alienis laudibus laudem, i. e. in se derivare, ad se referre. I. 9. 14.

d Exhaurire aliquem, einen aus dem Wege schaffen / ut: U. no me herce Cat. linæ exhausto, relevata mihi & recreata Resp. videtur. II. Catil. III.

e Exhaurire materiam rebus præclare gerendis, die Gelegenheit / hohe und rühmliche Thaten zu begehen / benehmen. Curt. 27.

f Exhaurire, pro absolvere, ut: Exhaurire labores cum Solis, i. c. finem imponere laboribus

Ex-

Ex-

Ex-

Exhaurire mandata ali-
cujus, eines Befehl aufrichten.
 Cic. ad Attic.
Exhaustus a um, erschöpft / auf-
 geschöpft. Cæs. 8. bell. Gall.
 b *Inops & exhaustum ara-*
rium. Cic. 5. Verr.
 c *Exhaustus, i. c. defatiga-*
tus, abgemattet / trafflos / ut:
Fœmina partu exhausta. Lucan.
 d *Exhaustus*, pro perfe-
 ctus, ut: Nam & exhausti labo-
 ris nosse mensuram, voluptati
 est, es dünket einen gut / wenn
 man weiß / was für Arbeit man
 schon verrichtet hat. Quintil.
 e *Pericula exhausta*, über-
 standene Gefahr. Ovid. 12. Met.
 f *Sanguine turba exha-*
usta, pro senibus. Lucan.
 g *Pars exhausta dicitur*,
 quæ legatis absumta est. 1. 6. §. 8.
 ff. si quis omiſſa causa testam.
Exhœbenus i, m. i. g. e. s. g., gem-
 ma speciosa & candida, quæ
 aurum poliunt. Plin. 37. c. 10.
Exhedra, vide Exedra.
Exherbo as, are, herbas extirpa-
 re, & avellere, aufgären. Col.
Exhibeo es, exhibui, exhibitum
exhibere, est proferre, darge-
 ben / heraus geben / ut: Is o-
 mmينو servus in familiâ non
 erat: eum statim exhiberi ju-
 bet. VII. Verr.
 b *Exhibere alicui mole-*
stiam, einem Ungelegenheit ma-
 chen. Plaut. Capt.
 c *Exhibere alicui affectum*

parentis, einem väterliche Treu-
 erweisen. Plin. epist.
 d *Exhibere alicui negotiū*,
 einem zu schaffen machen / einem
 Pein un Dampff anthun. Most.
 e *Exhibere, aliās est edu-*
care, alere, nutrire. 1. 34. ff. de
 neg. gest. lib. 1. §. 1. ff. de off.
 præf. urb.
Exhibitio onis, f. Beweisung /
 Darstellung / Aufshändigung /
 ut: Chirographi exhibitio. Gell.
 b *Exhibitio pro degusta-*
tione. 1. 3. ff. de opt. vel elect. leg.
 c *Exhibitionis & deduc-*
tionis onus. 1. 3. & 5. C. de advoc.
 diver. jud.
Exhibitorius a um, zur Aufshän-
 digung gehörig / ut: Exhi-
 toria interdicta.
Exhilaro as, are, idem quod
 simplex, ut: Quoniam nimie-
 tate verni pabuli pecudes ex-
 hilarata lascivunt. Colum.
 1. 11. c. 1.
Exholcissimus, i. g. o. l. i. o. s. m. o. s. Gale-
 no dicitur ossis translatio à
 superficie in profundum. Cæ-
 lius 1. 20. c. 29.
Exhorreo is, exhorruī, exhor-
rescere, expavescere, & pra ti-
more horrere & contremisce-
re, sich entsetzen / erzittern /
 erstaunen. Cic.
 b *Exhorrescere, profreme-*
re. Ovid. 4. Metam.
Exhortatio onis, f. eine Vermah-
 nung / Erinnerung. Quint. 1. 3.
Exhortor atus sum, at, vehe-
men-

menter hortari, fleißig erin-
 nern / ermahnen / antreiben /
 ut: Cives exhortari in hostem.
 Ovid. 13. Metam.
 b *Exhortari equos*. Ovid.
 5. Metam.
Exhubero as, are, vel exubero,
 quasi superabundare. Plinius
 Paneg.
 b *Exuberare, Active, ut:*
Meliorēq; censebat esse mate-
riam, vindemissq; exuberandis.
 Colum. 2. c. 16.
Exhibilo as, are, populari, tumul-
tuariāq; sibilatione aliquem
explodere, vel deridere, auf-
zischen. Cic. Parad.
Exiccō as, are, valde siccare si-
gnificat, austrocknen / ver-
trocknen. Cic. 2. Div.
 b *Exiccantia medicamen-*
ta, trocknende Arzneyen.
Exigo is, exegi, exactum, exige-
re, est ejicere, expellere, her-
aus treiben. Solin. 357.
Exigit omnes foras, er trei-
bet jederman heraus. Aulul.
 — Quos improba ventris
 Exegit rabies, welche der Hun-
 ger aufgetrieben. 2. Æn. 72.
 b *Exigere aliquem hastā*,
 einen mit einem Spieß hinaus-
 treiben. Valer.
 c *Exigere à corpore macrores,*
 pro abigere tristitias. Capt.
 d *Exigere atatem, est vive-*
re, leben. Casin.
 e *Exigere noctem, est transige-*
re, die Nacht hinbringen, Plin.
 Epist.

f *Exigere, idem quod debi-*
tum poscere. Schuld einfor-
 ut: Cives exhortari in hostem.
 Ovid. 13. Metam.
 g *Exigere vectigalia*, Zoll
 eintreiben / ut: Non esse autem
 leniores in exigendis vectigalibus
 Græcos, quam nostros publica-
 nos, hinc intelligi potest, &c. daß
 aber der Griechen ihre Zöllner
 nicht gelinder in dem Zoll ein-
 fordern sich erweisen / als die un-
 sere / ist dannenhero abzunch-
 men / 12. lib. 1. 1. Qv Fr.
 h *Exigere mercedem, denzohra*
fordern. 2. de Fin.
 i *Exigere pondus, wägen / est*
mensurare. Sveton.
 k *Exigere ab aliquo verita-*
tem, est extorquere. 1. Verr.
 l *Exigere pœnam, est sumere*
pœnam, bestraffen / abstraffen.
 Ovidius.
 m *Exigere ab aliquo suppli-*
cium, einen am Leben straffen.
 Plin. de viris illustr.
 n *Exigere opus est perficere*.
 Ovid.
 o *Quatuor menses à cœptu*
brumæ mediâ exigunt, (Crocodi-
li,) die Crocodil / wenn der tün-
beste Tag im Jahr eingetreten /
fasten vier ganzer Monat. So-
 lin 689.
Exiguë, Adverb. parçè & tenui-
ter, gering / sparsam / ut: Exi-
guë facere sumptum. Terent.
 Heaut.
 b *Exiguë scripta epistola*,
 Minum 2 i. c.

i. e. stylo exiguo, & non elaborato, sed simplici. Cic. ad Attic. Exiguitas atis, f. Wenigkeit/ut Exiguitas cibi, wenige Speise. Colum.

b Exiguitas temporis, wenige Zeit. Liv. 4. bell. Pun. Exiguum i, n. ut: Exiguum agra. Ovid. 5. Trist.

b Exiguum pro exigue Plin. epist.

Exiguus a um, idem quod parvus, modicus, f. klein/gering/ut: Ab exiguis initiis proficisci, einen geringen Anfang haben. Livius.

b Exiguum esse, gering und unansehnlich seyn/ut: Si quid est in me ingenii, quod sentio, quam sit exiguum. pro Archia I.

Exilio is, exilui vel exilivi, exilium, exilire, ab ex & salio, gaudere, & quam pra nimio gaudio salire, hüpfen/ut: Mihi crede, tuis & ille literis perlectis, exilui gaudio. Cic.

b Exilire, pro exire & prodire, ut: Exilire aliquem. Ter. Heaut.

c Ad superos volucer deus exilit, i. e. Mercurius revolat ad superos. Stat. 2. Theb.

Exilis e, e. i. e. tenuis, gering/flein/schwach/ut: Bubastium foeminis vox gravior, omni in alio genere exilior quam maribus. Plin. II. c. 51.

b Exilis aper, gracilis & male saginatus, Varro 3. de rustic.

c Exile & macrum solum, ein schlechtes und mageres Erdreich. Cic. 2. de leg. agr.

Exilitas atis, f. Geringfügigkeit/ut: Exilitas foliorum. Plin. I. 21. c. 6.

Exilitas vitis. Colum.

b Exilitas in dicendo. Cic. de Orat.

c Frangi foeminea vocis exilitate. Quint. I. c. 11.

Exilium ii, n. est privatio solitatis, Vaterlands = Verweisung/ut: Exilium non supplicium est, sed profugium portusque supplicii. pro Cecinn. XXXVI.

Multi patent exilia fugientium, wer flüchtig ist/dem steht alles Land offen. Curt. 1188.

Homines cum vincula, neque ignominia vitant, quia sunt legibus constituta, confugium, quasi ad aram, in exilium. pro Cecinn. XXXV.

b In exilium ire, ins & lendum ziehen. I. Cat. X.

c Recipi in exilium, i. e. in aliam civitatem. pro Cecinn. XXXVI.

d Exilium patriam mutare, ins Elend wandern. Curt. 248.

c Exilio affici, des Landes verwiesen werden. Corn. 248.

f Exilium triplex est; 1. a

certorum locorum interdictio: aut lata fuga, ut omnium locorum, prater certum locum: aut insula vinculum, i. e. relegatio in insulam. I. 5. ff. de interdictis.

g Exilium poena est iudicii capitalis. I. 2. ff. de publicis iudiciis.

Eximie, Adverb. excellenter, f. trefflich/aufbündig/ut: Eximie ornatum templum. Liv. 5. bell. Pun.

Eximius a um, idem quod egregius, vortrefflich/ut: Eximia virtus, f. vortreffliche Tugend. pro S. R. XLI.

b Facies eximia. Cic. 7. V.

c Eximia pecora dicuntur, quae a grege excepta sunt ad usus dominorum suorum, ut uberius pascantur, Mastvieh. Sed pro prie eximii sunt porci majores, qui ad sacrificandum excepti uberius pascuntur. Donat.

Eximo is, exemi, exemptum, eximere, auferre, aufnehmen/wegnehmen/ut: Eximere alicui, quod eum angit. Cic. 2. Tusc.

b Eximi morbo, i. e. mori, ut: Alexander morbo violentia, humiliore, quam vixerat, fortunam exemptus est, Alexander ist wegen der Trunkenheit mit we nigern Ruhm gestorben/als er gelebt hat. Solin. 302.

Thracas eximios gaudio persequuntur, die Thracier sind fröhlich/wenn jemand stirbt, Solin. 307.

c Eximere numero, i. e. recidere, & excludere. Quint. I. c. 5.

d Eximere noxa, est criminis admissi gratiam facere, h. e. remissionem dare. Bud.

e Eximere & eripere, in tractatu, ne quis in ius vocatum ut eximat, hoc differunt, quod eripere est de manibus auferre per raptum: Eximere, quoquo modo auferre. I. 4. ff. ne quis eum, qui in ius.

f Eximi de reis dicitur, cuius nomen, cum ipse in reos relativus esset, deletum esset. I. 11. fin. ff. de accusat.

Exin, sive Exinde, Adverb. significat deinde, sive continuo & protinus, daher/dennach/darnach. Cic.

Exinatio is, exinatio, exinatum, exinanire, modò evacuare, modò attenuare, modò ad nihilum redigere, significat, leer machen/aufleeren/verringern/ut: Exinanire alium. Plin.

Exinanire navem. Cic. 7. Verr.

Vastare & exinanire agros vestigales. Cic. 5. Verr.

Exinanitio onis, f. evacuatio, Aufleerung/ut: Succurrit aliquando princeps alvi exinanitio. Plin. 13. c. 22.

Exinde vide Exin.

Exinfulare, exercere est, inquit Festus, Insulas enim sacerdotum fulcimenta vocabant.

Existimatio oris, f. idem quod differunt, (ille enim putat & existimatio, eine Meinung / Existimat; hic docet, ut res est.) theil. l. 27. ff. de condi. l. 15.

§. ult. ff. de usurp.

Vestra existimatio valebit, euer Urtheil sol gelten. Heavt. Prol. 3.

Non est tibi his solis utendum existimationibus ac jud. eius, qui nunc sunt, hominum, sed his etiam, qui futuri sunt, du darffst re possum, so weit sich mein Verstand nur auff das Urtheil der stand erstreckt. pro S. R. XI. Heute / welche jetzt leben / sehen / sondern auch auff die Nachkommen deines Absehn haben. lib. 1. 1. nem gesinnet seyn / viel eine andere Meinung von einem haben.

Existimatio idem quod bene. pro S. R. XV. fama, dignitas, das Ansehen / ut: Derimentum existimationis facere, an seinem guten Ruff Schaden leiden. Corn. 735. Judicium hoc pertinet ad existimationem meam, dieses trifft meinen ehrlichen Namen an. pro Cecinna. II.

Existimationis sua consulere, seinen ehrlichen Namen in Obacht nehmen. Quint. Fr.

Existimationem ledere & notare. l. 2. ff. de iis, qui notantur infamia.

Existimator oris, m. iudex, opinator, ein Richter / Urtheiler / ut: Neq. cum ea dicerem, me esse histrionem, necesse esset, sed fortasse non stultum alieni artificii existimatorem. Cic. 3. Orat.

b Existimator & magister dicitur de iis, qui mortuis pra-

Existimo as, are, est idem, quod statuere, achten / dafür halten / ut: Tantum sit, quantum vos existimatis, es mag so viel seyn / als ihr meynet. pro Cael. IV.

b Quantum ego existimatum, idem quod existimatis, ut: Exitiosa conjuratio. Cic. in Cat.

c Aliter longe de aliquo existimare, viel anders von etwamen dein Absehn haben. lib. 1. 1. nem gesinnet seyn / viel eine andere Meinung von einem haben.

b Existimatio idem quod bene. pro S. R. XV. fama, dignitas, das Ansehen / ut: Derimentum existimationis facere, an seinem guten Ruff Schaden leiden. Corn. 735. Judicium hoc pertinet ad existimationem meam, dieses trifft meinen ehrlichen Namen an. pro Cecinna. II.

Existimatio idem quod bene. pro S. R. XV. fama, dignitas, das Ansehen / ut: Derimentum existimationis facere, an seinem guten Ruff Schaden leiden. Corn. 735. Judicium hoc pertinet ad existimationem meam, dieses trifft meinen ehrlichen Namen an. pro Cecinna. II.

Existimatio idem quod bene. pro S. R. XV. fama, dignitas, das Ansehen / ut: Derimentum existimationis facere, an seinem guten Ruff Schaden leiden. Corn. 735. Judicium hoc pertinet ad existimationem meam, dieses trifft meinen ehrlichen Namen an. pro Cecinna. II.

Existimatio idem quod bene. pro S. R. XV. fama, dignitas, das Ansehen / ut: Derimentum existimationis facere, an seinem guten Ruff Schaden leiden. Corn. 735. Judicium hoc pertinet ad existimationem meam, dieses trifft meinen ehrlichen Namen an. pro Cecinna. II.

Existimatio idem quod bene. pro S. R. XV. fama, dignitas, das Ansehen / ut: Derimentum existimationis facere, an seinem guten Ruff Schaden leiden. Corn. 735. Judicium hoc pertinet ad existimationem meam, dieses trifft meinen ehrlichen Namen an. pro Cecinna. II.

rentibus sine ullo facto, statim habere sunt. Schard.

Exitibilis e, e. vel

Exitialis e, e. mortiferum, calamitosum, damnosum, schädlich / tödlich / ut: Exitialis eventus. Liv. 7. Pun.

b Exitiabile bellum. Cic. ad Attic.

Exitibile ferrum. Ov. 6. Met. Exitiosus a um, idem quod exitialis, ut: Exitiosa conjuratio. Cic. in Cat.

Exitiosum bellum. Cic. Att. Exitium ii, m. antiqui ponebant pro exitu, nunc exitium pessimum dicimus exitum, Schaden / Verderbung. Festus.

Exitio alieno, quid timendum, admoneri, durch anderer Leute Schaden / wessen man sich zu besorgen / erinnert werden. Curt. 2003.

b Esse alicui exitio, i. e. mortis causam esse alicui. Virgil. 3. Georg.

c Exitium superat opes, i. e. mors aut vis morbi superat medicamenta. Ovid. 7. Metam.

d Exitium, hominem notat noxium, ut: Exitium Trojae, i. e. Achilles. Ovid. 13. Metam.

Exitus us, m. idem quod egressus, ein Ausgang / ut: In omnibus partibus aedificii exitus habere, allenthalben im Hause

Ausgänge haben. Corn. 722. Ad exitum, endlich, l. 13. Epist. 41.

b Nullus exitus hujus criminis invenitur, i. e. Crimen hoc non potest probari. Cic. pro Caio XXIX.

c Exitu & rebus aliquem cognoscere, am Ausgang und in der That selbst einen erkennen. L. 10. Ep. II.

d Non exitus rerum, sed consilia in maleficiis, legibus vindicantur. pro Mil. VII.

In maleficiis voluntas spectatur, non exitus. l. 14. ff. at. L. Corn. de Sicar.

e Exitus, pro morte. l. 1. §. 1. ff. de his, qui not. inf.

f Exitus pro effectu. l. 15. ff. testam. quemadm. ap. l. 16. §. 1. ff. de injust. rupt.

Exjuro as, are, antiquum pro juramento asserere & affirmare. Plaut.

Exlex ex legis, o. qui sine lege vivit, vom Gesetz befreiet / ohne Gesetz / ut: Postremo quaro, parebis legibus an non? an ne exlex solus vivis? Varro.

Exloquor, p. eloquor. Plaut. Mil.

Exobsecro as, are, vehementer obsecrare, auff's höchste bitten. Plaut. Asin.

Exoches es, f. ἐξοχή, eminentia, excellentia, unde καὶ ἐξοχή, per eminentiam.

Exoculatio is, ere, idem quod exoculare. Plaut.

Exoculo as, are, exturbare, sive offendere oculum, blind machen / ut: Cacam & prorsus

Minimam

exo-

tanea, quæ sunt irregularia, enormata, & propemodum absurdæ. Schard.

Exorbito as, are, est ab eo, quod rectum est, aberrare, quasi ex orbita recedere, aus dem Geleß fahren / über die Schnur hauen / es versehen / übertreten. August. l. 6. de Civ. Dei.

Exorbo as, are, privare oculorum luce. For. Rom.

Exorcismus i, m. ἑξορκισμός, idem quod adjuratio, cum scilicet homini damoni ve cupiam vel magico carmina, necessitas proloquendi imponitur ea, de quibus rogatur. Quo genere adjurationis, qui utuntur, exorcistæ Græco vocabulo appellantur. Hoc verbo usus est Lucas Act. 19.

b Exorcismus in Ecclesiâ est ritus antiquissimus, sacrosanctio Baptismatis actui præmissus, ut symbolica quasi sit representatio tæ miseria atq; obsessionis spiritualis, in quâ haret infans per peccatum ante Baptismum; tum liberationis à miseriâ per Baptismum. Carpzov. Isagoge in Libros Symbol. p. 112.

Exorciso as, are, execrari. l. 1. ff. de extraord. cognit.

Exorcista a, m. ἑξορκιστής, ein Beschwörer.

Exordefco, vide Exordefco.

Exordior iris, exorsus sum, exordiri, anfangen / ut: Tum ita Varro exorsus est, Cic. l. Ac.

b Exordiri bellum. Livius. Exordium ii, n. initium, ein Anfang / ut: Cunctarum rerum exordia, elementa. Lucret.

b Exordium est principium orationis, per quod animus auditoris vel judicis apparatur ad audiendum, Vorrede / Eingang zur Rede. Aut. ad Heren.

Exoriens entis, o. pro Oriente, bei Aufgang / Morgen. Varr.

b Sol exoriens. Vir. l. Geor.

Exorior iris, exorsus sum, exoriri, emergere, exurgere, entspringen / herfür gehen / aufgehen / entstehen / ut: Exoritur Rex, es kömmt ein König auf. Cic. 3. Offic.

b Exoritur stella, es gehet ein Stern auf. Plaut. Rud.

c Dies exoritur, der Tag bricht an. Lucan.

d Discordia exoritur inter cives, es entsteht Uneinigkeit unter den Bürgern. Virg. 12. Æneid.

e Clamor exoritur, es erhebet sich ein groß Geschrey. Ovid. 1. Trist.

f Exoriri pro recreari. Cic. Att.

Exornatio onis, f. Ausbuhung / Pierde. Colum. 12. c. 3.

b Exornatio verborum (Rhetoribus) sententiarum perpolitio, quæ non in verbis, sed ipsis rebus quandam habet dignitatem. Aut. ad Heren.

Exornator oris, m. qui exornat,

der etwas heraus stretchet und schmückt. Cic. 2. de Or.

Exornatus a um, gezieret / geschmückt / gebuget / ut: Exornatus veste. Ter. Eun.

b Clarum atq; exornatum trophæum. Cic. 1. de Invept.

c Exornatus comitatu. Plin. 30. c. 1.

Exorno as, are, valde ornare, ea magnifice instruere, aufzieren / ausbuhen / aufrüsten. Plaut.

b Exornare aciem, eine Schlachtordnung machen. Sal.

c Opus verbis exornare. Propert.

Exoro as, are, est orando impetrare, erbitten / ut: Quod orat, exores sine, was er bittet, gewäre ihn doch. Phorm. 3. 2. 30.

Facito oret, facile exorabit, laß ihn nur bitten / er wird leichtlich erhaltē. Rud. 4. 6. 15.

Exors exortis, a. sine sorte, aufgeschlossen / ut: Exors amicitia, i. e. qui non est particeps amicitia. Liv. 3. Pun.

b Exors matrimonii, unehelich / ut: Garamantes exortes matrimoniorum, passim cum feminis degunt, Plin. 5. c. 8.

c Exors interdum optimum & præcipit notat. Virg. 8. Æn. Exorsa a, f. (inquit Servius) i. e. initia. Virg. 10. Æn.

Exorsus a um, angefangen / ut: Quid tumultuaris, soror? quid

infantis? quid clamore exorsa, verbis parvam rem magnam facis? Cic. pro Cal.

Exorsus us, m. idem atq; exordium. Cic. pro leg. Manil.

Exortivus a um, idem atq; oriens, ut: A parte exortiva, i. e. orientem versus. Plin.

b Exortiva mensura, est qua ortus nostri spatium complectitur. Plin. 7. c. 49.

Exortus a um, aufgegangen / entstanden / ut: Sol exortus. Lucret. l. 3.

b Latitia ingens exorta, grosse entstandene Freude. Virgil. 3. Æn.

c Lis exorta. Stat. 2. Achil. Exortus us, m. idem quod Oriens, der Aufgang / Morgen / ut: Syderum exortus. Plin.

b Solis exortus, der Sonnen Aufgang. idem.

Exos ossis, sine osse existens, ohne Bein.

b Exos, dicitur piscis, quia caret spinâ & arista, vocatur & Huso, Ichthyocolla, Hausen / genus piscis est e maximis, (longit. 24. pedum, pondere nonnulla libr. 400.) Cartilagineum, ossibus expers, (exceptis, quæ in carnibus sunt,) absq; squamis; familiaris est Danubio, nimirum ex mari in Danubium desiderio aquarū dulciū ascendit. Schröd.

Exosculatio onis, f. Küßung / Schnäbelung / Exosculatio, quæ

qua saepe cernitur in columbis. Plin. 10. c. 12.

Exosculor aris, *ari*, idem quod osculari, küssen/bergen/ut: Exosculari caput alicujus, et non küssen. Curt. 31.

Exosso as, *are*, ossa confringere, sive comminuerere, aut ossa removere, ut: Exossatum esse oportet, quem probe percusseris, es ist kein Wunder/dass dem/welcher so abgeschmieret worden/die Bein entzwey sind. Plaut. Amph.

b Exossare pisces, Donatus purgare interpretatur Ter. Adel. Exosus a um, Active dicitur, qui odio, habet, gehässig/ut: Jupiter omnipotens, si nondum exosus ad unum Troianos. 5. p. abie, q. d. est extorqueribus. Aeneid. 126.

b Exosus aliquando Passive, idem est atque odiosus, verhasset/ut: Diis exosus. Gell. 1. 1. c. 18.

Exostra, machina lignea, quā quā in scena intus geruntur et fiunt, versatione rotarum spectatoribus ostenduntur, quā eadem dicebatur ἐκστράμηνα, volumen. Cicer.

b Exostra a Vegetio nuncupatur in machinis militaribus oppugnatoriis.

Exoticus, ἐξωτικός a um, peregrinus, adventitius, fremdb/außländisch. Nonius.

Lapides exotici. Solin. 9. Unguenta exotica. Plaut. Mottell.

Expalleo es, expallui, expallere, pallidum esse sive fieri, erblasen/bleich seyn/ut: Expallere signum est conscientiae. Aut. ad Heren.

Expallesco is, *ere*, idem atque expallere.

Expallio as, *are*, pallium auferre, den Mantel oder Oberrock ablegen. Plaut. Casin.

Expalpo as, *are*, elicere significat, ut ait Nonius, et blandis quibusdam attractionibus, quales ipsis equis fieri solent, impetrare, streichlen/liebtosen/schlichten/ut: Quid faciam? AG. Exora, blandire, expalpa. Plaut. Poen.

b Expalpabitur pro expalpat, q. d. est extorqueribus. Nonius.

Expanditor oris, m. dicitur Nilus. Plin. 10. c. 38.

Expando is, *pandi*, *pansum*, expandere, aperire, extendere, aufschun/aufspannen/außbreiten/ut: Ha herba diligenter purgantur, et sub umbram expanduntur. Colum. 12. c. 13.

b Aperire florem, expandere rosa dicitur. Plin. 12. c. 13.

c Expandunt alas aves, die Vogel breiten die Flügel aus. Plin. 10. c. 38.

d Expandere dictis, pro pandere, h. e. explicare. Lucret. Expango is, *panxi*, *pastum*, expangere, figere seu constituere, setzen/ordnen. Plin. 2. c. 26.

Expa

Expapillo as, *are*, nudare, unde expapillatum brachium, i. e. exertum. Festus.

Expator aris, *ari*, aberrare, vel latius egredi, quasi spatium transgredi, außschweiffen/grossen Raum einnehmen. Plin. 16. c. 30.

b Et poetica (ut verè dixerim) themata, juvenibus pertractare permittimus, ut expatiantur et gaudeant materia. Quint. 2. c. 10.

c Expatis lacus, einermartet werden/ut: Summa sci-See/der sich sehr ergeußt. Plin. 1. 16. c. 36.

Expato as, *are*, in patentem locum meo, ut interpretatur Festus. Antiquum.

Expatrius ii, qui patriatum deposuit. 1. 3. C. de Senat. vel Patri.

Expatro as, *are*, idem quod patrare, begehen/aufreichen/ut: Quid est? an hac sinistra liberalitas parum expatrat? Catul.

Expaveo es, *ere*, sive expavesco is, *ere*, terreri, erschrecken/ut: A primo conspectu ejus expavescent. Plin. 1. 21. c. 11.

b Expavescere aliquid, sich für etwas fürchten od scheuen/ut: Non aestium, non frigorum, non grandinum, aut nevis injuriam expavescit. Plin. 13. c. 24.

Expectatio onis, f. Ciceroni idem est, quod desiderium, ut: Sum-

ma est expectatio tui, man hat groß Verlangen nach dir/man wartet mit Verlangen auff dich. Att.

Nescis, quanta cum expectatione te sum auditurus, du weißt nicht/mit was großem Verlangen ich dich anhören werde. de Nat.

Magna est expectatio visendi. Corn. 203.

b Summa in expectatione esse, mit großem Verlangen to in expectatione te esse, du solt wissen/dass jederman deiner mit höchstem Verlangen wartet. Lib. 2. Epist. 3.

Res est in summa expectatione, man heßt gar sehr/wie die Sache möge ablaufen. 1. 8. epist. 15. Attic.

c Sum in expectatione, i. e. expecto, ut: Sum in expectatione omnium rerum, ich bin allerley Sachen gewärtig. Lib. 10. Ep. 4.

d Expectationi esse, erwartet werden/ut: Vide, ne sis expectationi, siehe/dass man nicht lang auf dich warten dürfe. fe. Mil. gl. 4, 6, 64.

Multiplici doloris expectatione commoveri, wegen bevorstehender Angst bestürzt werden. Curt. 636.

e Expectatio idem etiam significat, quod spes, ut: Ad nos revertere, ut quam expectationem tui consististi, hanc sustinere

ne rueri possis, komme zu uns /
auff daß du diejenige Hoffnung/
welche du von dir erwecket / auch
erhalten und vertheidigen mö-
gest. l. 2. ep. 1.

Serum auxilium in expecta-
tione infantis est, Hoffnung / so
man auff ein Kind setzt / ist noch
weit im Feld. Curt. 7.

f Vincere expectationem o-
minum, h. e. opinionem & existi-
mationem. Cic. 7. Verr.

Expecto as, avi, atum, expecta-
re, est praestolari, warten / ut
Expecto te valde, ich warte
deiner mit Verlangen. l. 8, 12. Verr.

Expectare tabellarios vehe-
menter, mit grossem Verlan-
gen auff die Boten warten.
Lib. 21. Ep. 16. pro Cael. XXIX.

Quos quidem ego testes non
modo sine ullo timore, sed etiam
cum aliqua spe delectationis ex-
pecto, für welchen Zeugen ich
mich nicht allein nicht fürchte/
sondern erwarte derselben auch
mit sonderlichem Verlangen.
pro Cael. XXIX.

b Expectare, verziehen/
ut: Non expectavi, dum mihi abis dicere, mit kurzen Worten
te litera redderentur, ich habe
deiner Schreiben nicht erwar-
tet. Lib. 8, 15. Attic.

c Expectare ab aliquo
omnia, sich alles gutes zu einem
versehen. Lib. 11. Ep. 16.

Expectoro as, are, extra pectus
ejicere, sive pectus a pecto-
re, h. e. in cavitatibus pulmo-

num infarctam educere, unde
medicamenta expectorantia,
vide Bechica.

Expeculati, servi à Plauto di-
cuntur, qui peculio sunt ex-
hausti.

Expedio is, pedivi, expeditum,
expedire, est pedum ligamenta
solvere, liberare, aufwickeln/
erledigen. Corn. 131.

Harerem enim, nisi tu me
expedires. Cic.

Dum sese expedire vult, in-
duit, in dem er sich begehrt zu
entledigen / verstrickt er sich.
IV. Verr.

b Expedire se ex laqueis,
sich von Banden ledig machen.
IV. Verr.

c Expedire se, aus einem
losen Handel kommen / ut: Le-
nonem ita hodie intricatum da-
bo, ut ipse sese, quia se expe-
diat, nesciat. Pers. 4, 1, 9.

d Expedire est conficere, ut
Si quid expediri poterit, wenn
was wird ausgerichtet werden
können.

e Expedire, est paucis ver-
bis, mit kurzen Worten
sich erklären / ut: Agedum hoc
mihi expedi primum, istam, quā
habes, unde habes vestem? Ter.
Eun. 4, 4, 27.

Atq; id, si potes, verbo expe-
di uno. Phorm.

f Expedire se iudicibus est
causam suam obtinere, ut: Di-
lucide expedivi, quibus me oport-

tuit.

tuit. iudicibus, ich habe meine
Sache vor dem ordentlichen
Richter klar hinaus geführt.
Phorm. 2, 3, 52.

g Expedire salutem, est ser-
vare vel tueri se, sich beschirmen.

h Expedit, utile est, es ist
nütz. Corn. 23.

Mandasti ei, cui expedit, du
hast es dem befohlen / dem es
rathsam ist. Lib. 7. Ep. 2.

i Expedita ratio est, die Sa-
che ist klar. l. 1, 1. Q. Fr.

Expedit Reip. ne quis male re-
sua utatur, §. 2. Isti de his, qui.

Expedit, Adverb. celeriter, fa-
cile, hurtig / geschwind / bald /
ut: Expedit navigare. Cic.
Attic.

Celeriter & expedit per-
cipere. Cic. 5. Fin.

Expeditio onis, f. appellatur, cum
exercent milites belli gerendi
gratia, h. e. militaris appa-
tus, Kriegsrüstung / Feld-
zug / ut: Exercitum in expedi-
tionem ducere, das Kriegs-
Heer zu Felde führen. Cic.

Expeditus a um, fertig / bereit /
geschickt / ut: Cuncta sunt in
expedito, es ist alles richtig
oder fertig. Curt. 135.

b Scaphas appellere in ex-
pedito non est, man kan mit den
Nachen anzulenden nicht zu-
recht kommen. Curt. 435.

c Expedita delectorum ma-
nus, außerlesenen Kriegsvold.
Curt. 40.

d Curis expeditus, von
Sorgen befreuet. Horat.

e Expeditissimum unguen-
tum est, quod citissime appa-
tur, & praesentissimum est. Plin.
l. 13. c. 1.

f Expello is, puli, pullum, expel-
lere est ejicere, aufstreiben / ut:
E patrimonio suo tanquam è
naufragio aliquem nudum ex-
pellere, est paternā hereditate
excludere, einen von seinem
väterlichen Erbe ganz und
gar verstoffen / nacket davon
jagen. pro Sex. R. XLIX.

Expelli potestate. Corn. 23.
b Expellere aliquem pa-
triam, aus dem Lande stossen oder
treiben. pro Mil. XXIX.

c Per vulnera animam ex-
pellere, auff den Tod verwun-
den. Ovid. 6. Metam.

d Curas pectore expellere,
sich der Sorgen ent schlagen.
Lucan.

e Naturam expellas furcā:
tamen usq; recurret, was von
Natur ist / kan schwerlich geän-
dert werden. Horat.

f Expellere morbum, pro-
curare. Horat.

g Expellere è patrimonio,
est paternā hereditate excludere.
Cic.

h Expellere sententiam ali-
cujus, i. e. rejicere. Plin. epist.

Expendo is, expendi, expensum,
expendere, est ponderare, wä-
gen / ut: Quot pondo te censet

esse

esse nudum? L. non adeps scio: Le. sciebam ego te nescire; at pol ego, qui te expendi scio, wie schwer meynest du / daß du wol bloß seyn mögest? Ich weiß es traun nicht. Ich wüßte wol / daß du es nicht wüßtest: Aber ich weiß es / der ich dich gewogen habe. Afri.

b Expendere, unde Germani Romanisantes dicunt spendere / pro impendere Cicero non habet, sed in ponderandi significatione frequentat, ut: Ante pedes Pratoris in foro expensum est: rursus expensum, du magst sehen / auri pondo centum paulo minus per Sex. Cesium. pro Fl.

Aurum auro expenditur, argentum argento exaquaabitur, es sol Gold gegen Gold / Silber gegen Silber in gleichem Werth und Gewicht gegeben werden. Ruden. 4, 4, 43.

c Expendo pro perpendo Cicero nisi usitate dicitur, ut: Hactenus non poetarum carminibus celebratur, sed prudentium iudicio expenditur. pro R. P.

d Expendere poenas scelerum, i. e. luere, ut: Supplicia scelerum poenas expendimus omnes. Sen. 12. Aeneid.

Expensa a, f. idem quod expensum, diciturque expensam referre, non solum de pecunia, sed etiam de aliis operibus, ut: Mentio facta est de legione ea, quam expensam iulio. Cael. Cicero,

b Expensa, debentur variis ex causis. Schard.

Expensio as, are, pro expensum ferre in conficiendis rationibus. Cael. 12. c. 21.

Expensum i, n. Aufgabe / Rechnung / ut: Expensum ferre est scribere, se pecuniam dedisse, in die Aufgabe verzeichnen. Schrd.

b Expensum ferre aliquid alicui, einem etwas an seine Rechnung schreiben / ut: Virgatus, unde nummi sunt, mihi fedes Pratoris in foro expensum est: rursus expensum, du magst sehen / wo du Geld bekommst / und mir an Rechnung schreibst. Att.

Expergefacio is, ere, excitare, aufwecken.

b Expergefacer, idem ac in memoriam revocare, ut: Magnus flagitium probumque expergefatus. Plaut.

Expergefactus a um, erwacht / ut: Caput expergefatum erigere. Lucret.

Expergefacio is, expergefieri, excitari, erwachen / aufgeweckt werden. Svet. in Calig.

Expergisco u, ere, excitare, aufwecken / ut: Urtica leihargos expergefeci tactis cruribus, magisque fronte, die Schlaffsüchtigen erwecket man mit Brennesseln / wenn man sie an die Schenkel oder vielmehr an die Stirn streichet. Plin. 22. c. 13.

Expergiscor eris, expergefisci, excitari

citari, aufgeweckt werden. Cic.

Expergitus dicitur, ut inquit Festus, ab alio excitatus, quem alias solemus dicere expergefatum.

Expergo is, perrexi, perrectum, expergere, idem quod expergefacer, aufwecken. Gell.

Expergo is, experfi, expersum, expergere, est madesacere, (ab his: quia etsi nobis optabiles in ex & spargo,) sumitur pro implere.

Experiens eris, c. erfahren / ut: Vir experiens, qui valde experitur. Cic. pro Cluent.

b Experiens usitatus dixeris, quam expertus, ut: Ego

ipse experiens quotidie sic probor, das befinde ich in täglicher Erfahrung also. Cic. 4. Epist. 3.

c Experiens pro experto. 13. C. de privileg. cor. qui in experientia a, f. periclitatio, sive

cognitio quaedam, nullo docente per usum contingens, Erfahrung / Versuchung. Ovid.

Experimentum i, n. idem quod experientia exemplum, erfahren

ne prob / ut: Discat igitur Aegyptus, credatque experimento, non alimenta se nobis, sed tributa prestare. Plin. Paneg.

b Facere certissimum momentum, mit Recht einen fürnehmsten experimentum. Quint. 3. 7. men / ut: Caepurni de tantis inferioris, expertus sum, ex-juriis experiri, sie haben einen periri est tentare, probare, er-Anfang gemacht / wegen so groß forschen / erfahren / ut: Experiri membra, an impetum animi handeln. pro Cael. X.

sequi possent, versuchen / ob auch so viel Kräfte in Gliedern were / als man gern wolte. Curt. 117.

Experiri istud marvellum me, quam mi memorarier. Amphit.

Nihil est aptius ad delectationem lectoris, quam temporum varietates fortunae vicissitudines: quae etsi nobis optabiles in experiendo non fuerunt, in legendo tamen erunt jucunda. l. 5, 12.

Isthaec dicta te experiri & operis & factis volo. Captiv. 2, 3, 59.

b In experiendo cognosces, in der Erfahrung wirstu es inne werden. Lib. 10. Ep. 6.

c Experiri omnia, auff alleley Weiß es versuchen / ut: Omnia prius experiri, quam ar-

mis, sapientem decet, ein kluger Mann sol zuvor / ehe er zum

Waffen oder zum Ernst greiffet / alle Mittel versuchen. Eunuch. 4, 7, 19. And. 2, 1, 12.

d Experiri in utramque partem, ingenium quid possit meum, versucht es beyderseits / was ich vermöge zu thun. He-

avt. Prol. 46.

c Experiri dixit Cicero, quod vulgo est intendere actio-

nem, mit Recht einen fürnehmsten experimentum. Quint. 3. 7. men / ut: Caepurni de tantis inferioris, expertus sum, ex-juriis experiri, sie haben einen periri est tentare, probare, er-Anfang gemacht / wegen so groß forschen / erfahren / ut: Experiri membra, an impetum animi handeln. pro Cael. X.

f *Experiri summo jure*, mit höchstem oder schärffstem Rechte fürnehmen. pro Qv.

g *Experiri aliquem*, sich an einen machen / zu versuchen / was hinter ihm steckt. Corn. 667.

Experiri animum alicujus, einen aufholen. Curt. 227.

h *Expertum*, pro experimento comprobatum est. Gell. 15. l. 7.

Experts pertis, o. qui est sine parte, der kein Theil hat / nicht theilhaftig / ut: *Unda cibi*, experts. Ovid.

b *Experts*, idem quod ignarus, ut: *Experts belli*, der nicht weiß / wie es im Kriege zugehet. Ovid.

c *Experts periculorum*, der ausser der Gefahr ist. l. 4. ep. 14.

d *Officii & humanitatis experts*, ein großer Gefell. l. 11, 27.

e *Experts literarum*, i. e. rudis Corn. 2.

Expertor oris, m. qui aliquid experitur, aut expertus est. Silius.

Expertus a um, experientia doctus & prudens factus, erfahren. Cic.

Virtus experta, pro explorata. Tacit. l. 3.

b *Belli expertus*, der weiß / wie es im Kriege pflegt zu gehen. Virg. 10. Aen.

Expes o. sine spe, ohne Hoffnung. Nonius.

inops & expes. Ovid. 6. ep.

Expetesso is, ere, idem quod petere, frve desiderare. Plaut. Trinumm.

Expetisco is, ere, vehementer desiderare. Plaut. Milit.

Expetendus a um, dignus, qui expetatur, ut: *Quod optabile*, expetendum est: quod expetendum laudabile. Cic. 4. de Finib.

b *Magnopere expetendum* nihil esse in vita, nisi laudem, atque honestatem. Cic. pro Arch.

Expeto is, petivi, petitum, expetere, est vehementer petere, heftig begehren / ut: *Expetuntur divitiarum ad usus vitæ necessarios*, tum ad perfruendas voluptates. 1. Off. Hanc mihi expetivi. And.

Expetere pœnas spreti consilii, wegen verachteten guten Rathes gebührende Straffe suchen. Curt. 155.

b *Expetere sibi aliquid*, sibi etwas wünschen / ut: *Boni sibi hac expetunt*, rem, fidem, honorem, gloriam & gratiam. Trin. 2. l. 35.

c *Expetere jus alicujus*, pro curare alicui, ut fiat jus. Plaut. Rud.

d *Expetunt pro eveniunt*. Plaut. Amph.

e *Expetit unguentis radix asspalathi*, h. e. prodest in unguentis. Plin. 12. c. 20.

Expialilis e, c, ut: *Expialibile bellum*,

lum, i. e. necessarium, & quod expiandi causa susceptum. Cic. 13. Phil.

Expiamentum i, n, idem atque expiatio. Herod. l. 1.

Expiatio onis, f. Aufsföhnung / Buße / ut: *At verò scelerum in homines atque impietatem nulla expiatio est*. Cic. 1. de L.

Expigare & expigatio, profucare & fucatio capitur apud Cyprianum lib. de habitu virginum, licet vulgo ibi legatur expugnare & expugnatio, quæ verba non quadrant sententia. Schard.

Expilatio onis, f. Beraubung / Plünderung. Cic. 2. Off.

Expilator oris, sp. Eur. depradator atrocior, ein Räuber / Dieb. Cic.

Expilatores sunt atrociores fures, qui ne pilum quidem relinquant in spoliatorum corpore. Alcon.

b *Expilatores sunt*, qui ex rebus vacantis hereditatis aliquid surripiunt. tit. ff. de effract.

c *Expilatores dicuntur*, qui viatoribus noctu pallia & vestes diripiunt. Aleiat.

Expilatus a um, beraubt / be- stohlen / geplündert / ut: *Expilatum armarium*. Cic.

b *Expilata hereditatis crimen proprio nomine notatum est*, cum in furti appellationem non caderet, quod in re hereditaria non intelligitur. l. 2. §. 1. ff. expil. hæred.

Expilo as, are, diripere, depradare, furtivè fraudare, quæst ne pilum quidem relinquere, (stehlen / rauben / plündern / entwenden.) *Quidam existimant dictum à pilis Romanorum telis*, vel à Græco πῖλος vel ὄω, stipite, coarcto, complano, quod, qui aut è facie pilos, aut è domo supellectilem detrahunt, æquare ac complanare omnia videntur.

Expilare socios & provincias diripere. Cic.

Expingo is, pinxi, pictum, expingere, idem quod pingere, abmahlen / entwerffen / ut: *Qui motus hominum, qui ferarum non ita expiatus est*, ut quæ ipse non viderit, nos ut videremus, effecerit? Cic. 5. Tusc.

Expio as, are, purgare & mundum ac purum facere, aufsföhnen / versöhnen / ut: *Supplicem sacrificio expiaverat*. Valer. l. 1. de Somn.

b *Expiare, rächen* / ut: *Expiare cadem cæde*, & sanguinem sanguine. Sallust.

c *Expiare scelera*, i. e. punire. Cic. in Pison.

Expiratio onis, f. Aufblasung / Darapff / Dunst / ut: *Ejusdemq; expirationibus aer alitur & ather*, & omnia super. Cic. 2. de Natur. deor.

Expiro as, are, spiritum emitte- re, aufblasen / den Geist aufgeben / ut: *Expirare animam*,

pro mori, sterben. Ov. 3. Met.
b *Flammam expirare* (ru-
pis caminis dicitur *Aetna*.) Feuer
aufwerfen. Virg. 3. Aen.

c *Expiravit libertas*, die
Freiheit vergeht. Plin. in Paneg.
Expiscatio onis, f. idem ac per-
contatio, Aufforschung.

Expiscor aris, *ari*, est diligen-
tissime quærere, ubinam pisces
lateant, aufsuchen. Donat.

b *Expiscari* pro indagare,
nachforschen / nachfragen / ut:
Proinde expiscare, quasi non nos-
ses. Terent. Phorm.

Expisso as, are, spissum facere.
Plin.

Explanabilis e, c. deutlich / klär-
lich / ut: *Vox explanabilis*, con-
traria confusa. Senec. 1. de Ira.

Explanatè, Adverb. apertè, klär-
lich / deutlich. Cic. in Orat.

Explanatio onis, f. idem ac ex-
plicatio, ut: *Portentorum ex-
planationes*. Cic. de Arusp.

b *Explanatio animi*, Er-
klärung des Gemüths. Plin.
1. 11. c. 51.

c *Explanatio*, Figura Rhetor-
um est, quæ reddit apertam
& dilucidam orationem. Aut.
ad Herenn.

Explanator oris, m. qui inter-
pretatur & exponit, Auf-
leger. Cic. 1. de Divin.

b *Deorum habere explana-
torem*, Cic. 2. de Div. quo loco
quædam exemplaria legunt, ex-
planationem.

Explanas, are, planum facere,
aufbretten / ut: *Explanatus*
in denos pedes cortex. Plinius
1. 16. c. 8.

b *Explanare* pro declara-
re, manifestare, exponere, auf-
legen / erklären / ut: *Quem ami-
cum tuum ais fuisse istum? ex-
plana mihi*. Cic. 7. Verr.

Quod non intelligitur, expla-
nare. Cic. Att.

c *Explanare verba*, pro
distinctè pronunciare. Plin. in
Paneg.

Explanto as, are, aufheben / con-
trarium est sinaplici, plantare
scilicet, ut: *Pampini se capreo-
lis illigent suis*, ne ventis ex-
plantentur. Colum. 4. c. 14.

Explendescio is, ere, eminere,
herfür leuchten / ut: *In puero*
statim corporis animiq; docti
explenduerunt. Svet. in Vesp.

b *Clarius explendescit*,
quam generosi discipuli ag-
gros animo ferre possent. Corn. 743.

Explebilis e, c. quod expleri po-
test, das zu erfüllen / oder zu
ersättigen ist. Cic. 4. Tusc.

Explementum i, n. Erfüllung/
Erfüllung. Senec.

Expleo es, plevi, pletum, exple-
re, idem quod implere, erfüll-
len / ut: *Sanguine aliquorum*
non potest expleri crudelitas.
1. de Orat.

b *Explere aliquem scriben-
do*, einem gnug schreiben. 1. 2.

c *Explere animum iucundum*

diffima lectionis voluptate, sich
am Lesen sehr belustigen. 1. 5. 12.

d *Sanguine inimici exple-
re odium suum*. pro Mil. XX.

e *Explere* pro minuire, u-
surpatur, nam Propositio EX non-
nunquam privativa particula
est, ut: *Naribus explebant sese*,
terrisq; replebant. Ennius.

f *Expleunt* pro explent,
scripsere veteres. Festus.

Expletio onis, f. impletio, perfe-
ctio, Erfüllung / Vollendung /
ut: *In eaq; expletione natura*,
summi boni finem consistere.
Cic. 5. de Fin.

Expletivus a um, vel Comple-
tivus, ut: *Conjunctiones exple-
tive sunt*, quæ nulla significa-
tionis necessitate, sed ornatus
gratiâ, inseruntur Orationi.
Grammat. Lat.

Expletus a um, angefüllt / ut:
Dapibus expletus. Virg. 3. Aen.

b *Finis expletus pudoris*,
i. e. præterierunt anni virginita-
tis. Stat. 1. Achill.

c *Sanguis expletis naribus*
ibat, das Blut lieff aus der Na-
sen / wie aus einem Röhrelein.
Lucret. 1. 6.

d *Expleto asse*, i. c. post
descriptum assem. 1. 13. §. ult. ff.
de hered. instit.

Explicabilis e, c. quod explica-
ri potest, ut: *Explicabilis men-
sura*. Plin. 4. c. 13.

Explicatè, Adverb. Clarè & a-
pertè, klärlich / deutlich. Cic.
3. de Orat.

Explicatio onis, f. ipse explican-
di actus, Erklärung / Auf-
legung / ut: *Rudentis explicatio*.
Cic. de Divinat.

b *Explicatio*, pro declara-
tione, ut: *Facilis aliquarum re-
rum explicatio*. Cic. 7. Phil.

Natura explicatione ali-
quid interpretari. Cic. de Div.

Explicator oris, m. qui exponit,
ein Aufleger / Erklärer / ut:
Explicator rerum prudens, se-
verus, gravis, non ut in iudi-
ciis versaret causas, sed ut in
historiis bella narraret. Cic.
de Orat.

Explicatrix icis, f. eine Auflege-
rin / Erklärerin / ut: *Explica-
trix orationis perpetua*, est vis
dicendi. Cic. 1. Acad.

Explicatus a um, quod explica-
tum est, aufgelegt / erklä-
ret / ut: *Cognitio de aliquibus*
rebus explicata. Cic. de Acad.

b *Explicatus diligentissime*
Gracis literis. Cic. ibid.

Explicatus us, m. idem atque ex-
plicatio, aus einander Zuhung /
ut: *Quibus non vulgaris in-
cursu gradus*, sed mollis alter-
no currum explicatu glomera-
tio. Plin. 8. c. 42.

b *Explicatus* pro declara-
tione, ut: *Intelligeretis*, quàm
esset obscura, & quàm difficiles
explicatus haberet. Cic. 3. N. D.

Explicite, Adverb. idem quod
explicatè, ausdrücklich / au-
genscheinlich.

b. *Explicitè non est distin-*
de & aperit, ut Canonista usur-
pant, hoc enim explicatè signi-
ficat, sed expeditius & celerius
denotat. Schard.

Explicitus, Comparativ. ut: Ex-
propositis consiliis duobus expli-
citus videbatur, ad illerdam
reverti. Cæs. 1. bell. Civ.

Explicitus a um, idem atque
explicatus. Cic. Att.

b. *Explicitus liber, pro ab-*
soluto. Martial.

c. *His explicitis rebus, duast*
in castris legiones retinuit. Cæs.
3. bell. Civil.

Explico as, plüci & plicavi, pli-
citum vel explicatum, expli-
care, est extendere, aufspan-
nen / aus den Falten spannen /
ut: Orant te & eat, ventus
operam dum dat, ut velum
explicent. Mil.

b. *Explicare idem quod*
declarare, erklären / ut: Summo-
rum oratorum orationes Gracas
explicare. 1. de Orat.

c. *Explicare alicujus ratio-*
nes, eines Rechnung in Rich-
tigkeit bringen / aus einander
lesen. 1. 16, 24.

d. *Explicare copias, das*
Gold aus einander stellen.
Curt. 595.

e. *Explicare, i.e. definire, ut:*
Sex menses tricenam dierum e-
rant, quatuor reliqui tricenis
& singulis explicabantur, sechs
Monat hatte ein jeder dreissig

Tag / unter den vier übrigen a-
ber ein jeder ein und dreissig.
Solin. 51.

f. *Explicare iter, pro perficere,*
die Reise vollenden. Plin. ep.

g. *Explicare, pro expedire,*
aufwickeln / los machen / ut:
Explicare se lagveis. Cic.

h. *Explicare provinciam*
cinctam undiq; periculis, celeritate
consilii, durch geschwinden
Rath einem allenthalben in Ge-
fahr schwebenden Land zu statu-
tionem kommen. Cic. pro leg. Manil.

i. *Explicare pro explanare,*
atq; ostendere. Cic. 4. Verr.

Explodo is, plosi, plosum, expla-
dere, non tantum significat
(inquit Valla L. 5.) ejicere: Sed
ejicere manibus, & quidem
cum sono pulsantibus.

b. *Explodere sclopetum, ein*
Rohr oder Büchsen los schies-
sen / Feuer geben.

c. *Explodere, abschaffen /*
vergessen / verwerfen / ut: Sed
hoc quidem genus divinationis
vitam communis explosit. Cic.

2. *Divin.*

Exploratè, Adverb. certò, erfah-
ren / gewiss / ut: Hac ita sentio,
judico, & ad te exploratè scri-
bo. Cic. ad Q. Fr.

Explorator oris, m. qui explora-
rat, ein Erforscher / Kunde
schaffer / Aufseher / Spion /
ut: Incidere in exploratores,
vertundschafft werden. Cur-
tius 358.

bEx.

b. *Exploratores sunt, qui*
secreta nunciant hostibus, & sacrificiis, durch Opfer den Auf-
gang eines Dings erforschen.
quia proditores, capitis penas
luunt. 1. 6. §. 4. ff. de remilit.

Exploratus a um, pro eo, quod
certum est, & de quo non du-
batur, venuste dicitur, ut:

Cæsarem hoc idem probatu-
rum, exploratum habeo, daß
der Cæsar damit auch zu frie-
den seyn werde / weiß ich ge-
wiss. Cic. de Divin.

b. *Quid mihi exploratius*
esse potest, quam illius animus in
Republ. was fañ ich besser wis-
sen / als sein Gemüth gegen das
gemeine Wesen. Cic. Attic.

c. *Explorata fides, pro per-*
specta & certe cognita. 1. unic ff.
de off. præf. prætor.

Exploro as, avi, atum, explora-
re, proprie est cum fletu vo-
ciferari, heulen und schreien /
ut: Gemit, explorat, turbam
omnem concitat. Varr.

b. *Explorare est tentare, sa-*
gaciter inquirere, erforschen /
ut: Explorare provinciam ali-
quam, ein Land aufkundschaft-
fen. pro Mur.

Ubi explorare vera non pos-
sunt, homines falsa per metum Poen.
augurantur. Curt. 620.

c. *Exploratum habere ali-*
quid, est probe nosse, eines Din-
ges gute Kundschaft haben. unterrichten. Cic. 3. Off.

d. *Exploratum est mihi de se*
alicui viro docto permittere.
hac re, i.e. probe novi hanc rem.
pro Cæs.

Explorare rerum eventum
sacrificiis, durch Opfer den Auf-
gang eines Dings erforschen.
Curt. 1669.

Explosus a um, idem atque eje-
ctus vel reiectus, verstoßen /
verworfen.

b. *Multa dixi in ignobilem*
Regem, quibus totus est explo-
sus. Cic. ad Quint. Frat.

c. *Explosa sententia, eine*
verworfenne Meinung. Cic. 1. O.

d. *Explosis ridiculis amba-*
gibus. 1. ult. C. de legib. & const.

e. *Explosis atq; reiectis pra-*
scriptionibus. 1. ult. C. de consort.
eiusd. lit.

Expolio as, are, idem quod spo-
liare, aufplündern / rauben /
stehlen.

b. *Expoliare aliquem pro-*
vincia & exercitu. Cic. ad Att.

c. *Expoliare honorem & di-*
gnitatem. Cæs. 8. Gall.

Expolio is, expoliri, expolitum,
expolire, idem quod polire &
ornare, aufzieren / buzen /
schmücken / ut: Meum opus ita
expolitum dabo, ut improbare
non queas. Cic. 2. div.

b. *Expolire consilium. Plaut.*

c. *Doctrinis omnibus ali-*
quem expolire, einen in allen
Künsten oder Wissenschaften
unterrichten. Cic. 3. Off.

Expoliendum limandumq;
alicui viro docto permittere.
Plin. epist.

Nnnn 4

Ex-

Expolitio onis, f. Ausbügung /
Schmückung / Zierung / ut:
Artificiosa inventi expolitio.

Cic. 1. de Invent.

Expolitus a um, schön / geziert /
gebüget / ut: Excultus atq; ex-
politus vira atq; cultu. Cic. 5. bell. Afric.
de Orat.

Expono is, posui, positum, ex-
ponere, est extra ponere, auß-
setzen / ut: Exponere in terram
copias, Kriegsvolk an das
Land setzen. Liv. Corn. 95.

b Exponere est declarare,
auflegen / ut: Rem gestam vobis
dum breviter expono, quaso, di-
ligenter attendite. pro Mil. IIX.

c Exponere virtutes ali-
cujus, eines Tugend beschrei-
ben. Corn. 3.

d Exponere cautionem epi-
stolamq; dicimus pro cavere &
emittere epistolam. l. 25. fin. ff. de
probat. l. ult. ff. de constit. pec.

e Exponi dicuntur infan-
tes, servi, liberti & languidi, si
sine cura dimittuntur, vel eis ali-
menta negantur à parentibus, à
dominis, vel à patronis. Schard.

Expopulatio onis, f. Verhee-
rung / Verwüstung. Col. 3. 2.

Expopulor aris, ari, idem quod
populari, nisi Prapositio EX a-
liquid addat.

Exporrigo is, porrexi, porrectum,
porrigere, significat porro agere.
inquit Festus, aufstrecken / ut:
Solidipedum meritis, in provincia morari ipso-
rum statim iusta nascuntur. Mart.

mensura, postea exporrigentia
se veritas, quam crescentia.
Plin. II. c. 48.

b Postero die propius eo-
rum aciem instituit exporrigere
munitiones, h. e. extendere. Hirt.
5. bell. Afric.

c Exporrigere frontem, pro
bilarascere, eine glatte Stirn
machen / fröhlich oder lustig auß-
sehen / ut: — Da te mihi hodie
Exporrige frontem, sey mir heu-
te etwas zu gefallen / mache dich
lustig. Ter. Adelph. 5. 3. 53.

d Exporrigere, prorogare,
ut: Quid menses tibi & annos,
& longam temporis seriem expor-
rigis? was machest du grosse Rech-
nung auff viel Monat / Jahr
und lange Zeit? Senec. de bre-
vitat. vit.

Exportatio onis, f. exportandi-
tus, Aufsführung oder Tra-
gung / ut: Jam vero & earum
rerum, quibus abundaremus,
exportatio; & earum, quibus
egereamus, introitus, certe nul-
la esset. Cic. 2. Off.

b Exportatio, pro exilio.
Senec.

Exporto as, are, extra portare,
anferre, hinaus tragen oder
führen / ut: Exportavit Syra-
cusis magnam vim mellis. Cic.
4. Verr.

b Exportare, verschicken /
ut: Exportandus ab Italia, si ve-
aufstrecken / ut: Solidipedum meritis, in provincia morari ipso-
rum statim iusta nascuntur. Mart.

c Exportandum in ultimas
terras portentum, ein schändli-
cher Unflath / der biß an der
Welt Ende zu verweisen werth.
Cic. 3. Verr.

Expolco is, poposci, exposcere est
multum & instanter poscere,
heftig begehren / inständig
fordern / ut: Implorare & ex-
poscere misericordiam. pro Mil-
les, & quasi omnibus obvia be-

b Exposcere aliquem, & in-
volentia, servatâ tamen inte-
dedendum ad poenam aliquem
petere, einen zur Strafe suchen
oder begehren. Liv.

Hos. Harn. bal sui expocen-
di gratiam missus ratus. Cor. 697.

Expositio onis, f. idem ac expli-
catio, Auflegung / Erlä-
rung / ut: Expositiones summi
boni. Cic. 5. de Fin.

b Expositio est narratio,
ut: Quod si hactenus transcur-
rat expositio, fraudata profecto
se luxuria credat. Plin. 9. c. 36.

c Expositio apud Orato-
res pro Propositione, quæ & inten-
tio dicitur, & est prima Propositio
rationationis. Quint. in pœm.
Expositus a um, qui est abje-
ctus, ut pereat, ut: Puella ex-
posita. Plaut.

Expositus a um, hinaus gelegt /
weggeworfen / unde expositus
vel expositus, Fandling /
Findel-Kinder. Plaut.

b Expositus solibus locis,
in Orth / den die Sonn wol be-
scheinen oder treffen kan / ein an
der Sonn gelegener Orth. Plin.

c Expositus ventis (locus,
ein Orth /) den die Winde wol
treffen können. Plin.

d Expositus, idem quod ex-
plicatus, ut: Dicta & exposita
& demonstrata omnia. Cic.

e Promptam expositamq; fi-
dem praeiit populo Rom. Cic.

f Mores expositi, i. e. faci-
les, & quasi omnibus obviam be-
nevolentia, servatâ tamen inte-
rim decenti gravitate. Stat. 5.
Sylv.

Expostulatio onis, f. est adver-
sus eum, quem accusamus,
Klage. Cic. ad Quint. Fr.

Expostulator oris, m. qui expo-
stulat.

Expostulo as, are, est vehe-
menter postulare, mit unge-
stümlich fordern / ut: Vix ab
aliquo hoc expostulare audeas,
& impetrare posses. pro Rosc.
Com.

b Expostulare est conque-
ri, sich beklagen / ut: Nisi me in-
illo credidisti esse hominum nu-
mero, qui ita putant, sibi fieri
injuriam, ultro si quam fecere,
ipse expostulant, & ultro acan-
sant. Adelph. 4. 3. 4.

c Expostulare cum aliquo
de aliqua re, mit einem einen
Streit eines Dings halben ha-
ben / ut: Nihil cum aliquo expo-
stulare, keinen Hader mit einem
anfangen. l. 3. 2.

Expotus a um, idem quod epo-
tus. Plaut. Trin.

Expresse, *Adverb. manifestè, aperte*, ausdrücklich/deutlich/
ut: *Expresse dicere*. Plin. epist. eben treffen. Marcial.

Expressim, *Adverb. disertè, nominatim*. l. 98. §. 3. ff. de sol. cantius loqui, deutlich heraus

Expressio *onis*, f. à Plin. l. 9. §. 8. sagen. Cic. 1. de Orat.

Celso vocatur, (quæ vulgo dicitur) colatura. Fox. Rom.

Expressus *um*, herausgedruckt/
ut: *Caput ruptum expresso cerebro*. Senec.

b Effigiem virtutum notarum summis ingeniis expressam & politam relinquere. Cic. pro Arusp.

c Nubium confictus ardor expressus. Cic. 3. Div.

Expretus, (Festus) *Expretæ* antiqui dicebant, quasi ex peritis habita. Hinc illud Bacchidum Plauti explicandum est: It magister quasi lucerna. expretus uncta linteis; id est, expertus.

Experimur enim lucernas uncto linteis, quam benè luceant accenso ellychnio.

Exprimo *is*, presse, pressum, exprimere, est premendo elicere, heraus drücken/ut: *Exprimere vinum*, Wein kelteren.

Plin. l. 6, 28.

b Exprimere, est vi impetrare, heraus pressen/mit Gewalt aus einem bringen/ut: *Expressit hoc necessitas patribus*. Livius.

c Exprimere pecuniam ab aliquo, das Geld von einem zwingen. V. Verrin.

d Exprimere alicujus effigiem in tabella, eines Bildnis
ut: *Expresse dicere*. Plin. epist. eben treffen. Marcial.

e Exprimere, est significans loqui, deutlich heraus

f Justitia expressit, ut hostis pacem petat, die Gerechtigkeit hat gemacht/zu wegen gebracht/das der Feind Friede begehrt. Curt. 646.

g Supplex & infestus expressit, ut silentium polliceretur, er erhält durch Bitt und Ungeklamm / das der andere zu Schweigē verspricht. Curt. 128.

Exprobratio *onis*, f. Verweisung/Aufforderung/Vorwerfung/
ut: - Nam istac commemoratio Quasi exprobratio est immemoris beneficii. Ter. Andr.

b Esse in exprobratione, i. e. vitio verti. Plin.

Exprobro *as, are*, est quasi probrum objicere, aufdrücken/fürwerffen / verweisen / ut: *Exprobrare alicui discordiam*, et nem das Zandē verweisen. Curt. 45.

Non exprobrandi causa, sed commonendi gratia dicam, ich sag es nicht zum Vorwurff/sondern nur Erinnerungs halben.

Quid exprobrasti benè quod fecisti, tibi fecisti, non mihi. Trin. 2, 2, 34. vid. l. 5. ep. 15.

b Exprobrare alicui aliquid per ludibrium, einem etwas

was schimpflich vorwerffen.
Curt. 433.

Expromissor *oris*, m. dicitur, qui alii novandi animo promittit. l. ult. ff. ad Macedon. l. 22. ff. ad Vellejan. l. 7. §. 4. ff. de dolo malo.

b Expromissor à fidejussore five adpromissore differt; nam ille solus obligatur, hic cum illo, ille reus est principalis, hic accessorius. l. 53. ff. de contrah. empt. l. 10. ff. de pig. act.

Expromitto *missi, missum*, promittere, est pro alio promittere, für einen andern gut sagen. Scharf.

b Expromittere aliquando dicitur is, qui pro se, non etiam pro alio promittit. l. 19. §. 4. ff. de donat.

Expromo *is*, expromere, est conferre, producere, heraussen geben/ut: *Expromere nummos*, die Pfennig heraus geben. Varro de re rust.

b Expromere est eloqui, heraus sagen/ut: *Dies me jam deficiet*, si, quæ dii in eam sententiam possunt, coner expromere. pro Cæl. XV.

Nemo est meorum amicorum hodie, apud quem expromere omnia mea occulta audeam, ich habe heutiges Tages keinen guten Freund / dem ich meine Heimlichkeit offenbaren dürfte. Heaut. 3, 3, 14.

Expromam absens audacius, vide Pudor.

c Expromere est in lucem proferre, ut: *Sed jam exprome, si placet, leges istas de religione*. de Leg.

d Expromere crudelitatem suam in inimico suo, seinen Grimm an seinem Feinde anlassen. pro Mil. XI.

e Expromere apud aliquem, quod ab eo didicimus, was wir von einem gelernt haben/wie der bey demselben anwenden. Lib. 1. Ep. 1. Qv. Fr.

f Omnem industriam vitam laborem in re aliqua expromere, alle seine Kunst und Fleiß herfür suchen / ut: *Quorum omnis industria vita & vigilandi labor in antelucanis coenis expromitur*. II. Catil. X.

Expugnabilis *e, c*, quod expugnari potest, das zu bezwingen oder zu überwältigen. Stat.

Expugnatio *onis*, f. Eroberung/Überwältigung / ut: *Non multum ab hostili expugnatione differunt*. Cic. pro leg. Man.

Expugnator *oris*, m. qui expugnat, ein Bestreiter/Sieger/Überwinder. Liv. 6. U. C.

b Expugnator pudicitie Cic. 3. Verr.

Expugno *as, are*, est pugnando capere, bezwingen / erobern. Curt. 19.

Oppidum quodvis videtur posse expugnari dolis. Mil. gl. 4, 4, 22. Curt. 110.

b Expugnare aliquem pe-

cum, einen durch Geld gewinnen/bestecken. Cic. 2. Verri. c. Expugnare aurum alicui, pro extorquere nummos ab aliquo, Geld ausspressen. Plaut. Bacch.

d Expugnare carcerem, pro effringere, aus dem Gefangnis los brechen. Plaut. Pseud.

e Coepa expugnare, i. e. expugnando & instando assidue incepta perficere. Ov. 9. Metam.

f Expugnare pudicitiam puella, ein Mägdlein noch jungtugend. Cic. pro Cael.

Expuitio onis, f. Ausspennung/ut: Sanguinis expuitio, Blut-Ausswerfung. Plin. 23. c. 1.

Expullulo as, are, herfür sprießen oder wachsen.

Expulsim, Adverb. dictum a frequenti pulsu. Nonius.

Expulsio onis, f. Herausjagung/oder Treibung / ut: Atq; ob eas bene meritorum civium expulsiões. Cic. 2. Off.

b Expulsio Medicis dicitur, cum morbifica materia medicamentis specificis à centro ad habitum corporis expellitur, sicut fieri solet in variolis, morbillis.

Expulso as, are, Frequent. idem atque expellere. Mart.

Expulsor onis, m. qui expellit. Cic.

Expulsus a um, außgerrieben/verjaget / ut: Senatus expulsus. Lucan.

b Pudor expulsus. Senec.

c Quies expulsa. Ovid. 8.

Metam.

Expultrix icis, f. Austreiberin. ut: Vitiōrum expultrix Philo- sophia. Cic. 5. Tusc.

Expumo as, are, vel expumare, spuma instar exire, wie Schaum heraus fließen. Cels. 6. c. 7.

Expungo is, punxi, punctum, expungere, delere, austragen/aussstreichen / ut: Expungere nomen debitoris. Plaut. Cist.

b Expungere est punctis cunctis rem jam confectam eximere & co- dice. Bud.

c Expungere stipendius militem, i. e. privare. l. 15. ff. de re militar.

d Expungere, idem ac pun- gere. Martial.

e Expunctus miles, dicitur, qui exemptus est à numeris & are dirutus. Bud.

Expuo is, pui, putum, expuere, ausspewen / ut: Expuit in u Tyranni. Plin.

b Mare expuit illum, das Meer hat ihn ans Ufer geworfen. Catull.

c Expuunt lacrymam oculis, die Augen vergießen Threnen. Plaut. Pseud.

d Expuere miseriam ex animo, Terent. Eunuch. ubi Do-

natus: Expuere, cum fastidio ali- quid rejicere & expellere.

Expurgatio onis, f. Reinigung/Sauberung.

b Habere expurgationem, i. e.

id est, se purgare. Plaut. Mil.

Expurgo as, are, idem quodbus aliquod exquiritur, nihil est purgare, aut omnino purgare, agriculturā melius. de Off. reinigen / fegen. Colum.

b Expurgare se, idem quod se vitio aliquo purgare. Plaut. Milit.

Expūto as, are, verbum rusticum, quo significatur putatio & incisio superfluum ramorum aut sarmentorum, quae aut ex arboribus aut vitibus runcā eximuntur. Colum.

b Exputare pro putare & mente volvere. Plaut. Trinum.

Exputresco is, putruī, exputrescere, putridum fieri, verfaulen / faul werden. Plaut.

Exqvastor onis, m. qui qvastoris officio functus est. Instit. in proem.

Exqviliæ arum, f. Mons est & vicus Roma: dictus, quod ibi erat arx & excubia Regis Tullii, qui illum montē urbi addidit. Ovid. 1. Fast. hinc:

Exqvilius a um, ut: Exqvilius mons. Ovid. 2. Fast.

Exqvilius a um, ad exqvilias spectans, ut: Exqvilina porta, extra quam erant sepulcra: inter quamalefica mulieres notibus sua consiciebant veneficia. Porphy.

Exqviro is, qvisivi, qvisitum, exquirere, est diligenter investigare, fleissig erforschen / ut: Exqvire veritatem. pro Pom.

Omnium rerum, ex qvibus aliquod exquiritur, nihil est purgare, aut omnino purgare, agriculturā melius. de Off.

b Exqvire ab stirpe, vom Anfang austragen. Trin.

Exqviritē, Adv. diligenter, mit Fleiss / ut: Eleganter & exqviritē dictum. Quint. 8. c. 2.

Exqvilitum, Adverb. idem quod exqvistē. Cic. de Orat.

Exqvilitus a um, dicitur id, quod magno judicio delectum est, ut: Exqvilita doctrina, ratio, ars, verba, litera. Cic.

b Exqvilita epula, i. e. lauta, ein köstliches Gastmahl. Plin. 9. c. 35.

c Exqvilitissima subtilitas. Plin. 6. c. 33.

Exradico as, are, usq; ad radices evellere & extirpare, mit der Wurzel auströten. Varro. Frequentius in usu est eradica-

Exrogo as, are, ex lege veterē aliquod eximere per legem novam. Festus.

Exsacrifico as, are, apud Cic. 1. de div. ex Ennio; Exsacrificat hostiis balantibus. Antiquum tamen est, pro sacrificio immolare.

Exsævio is, ire, idem quod savire. Liv.

Exsanio, } Exaturo, } Excalpo, }

Exscendo is, ere, ex navi in terra.

ram descendere, zu Land kom-
mē/ aus dem Schiff steigen.
Exscensio *onis*, f. Aufsteigung.
Livius.
Exscensus *us*, m. idem quod Ex-
scensio.
Exscindo, } *vide* { Excindo.
Excreabilis, } *vide* { Excreabilis.
Excreatio, } *vide* { Excreatio.
Excreo, } *vide* { Excreo.
Exscribo *is*, scripsi, scriptum, ex-
scribere, aufschreiben. Varro.
b Exscribere patrem simi-
litudine, i. e. effingere & vivam
patris effigiem reddere. Plin. ep.
Exsculpo, } *vide* { Exsculpo.
Exsequor, } *vide* { Exsequor.
Exsibilo, } *vide* { Exsibilo.
Exsicco, } *vide* { Exsicco.
Exsigno *as*, are, idem quod si-
gnare. Liv. 1. U. C.
Exsinuo *as*, are, velut ex sinu
emittere. Virgilius in Rosis,
(si modo Virgilius autor ea-
rum est, nam Ausonio quidam
ascribunt:) Vertice collectos il-
la exsinuabat amictus, jam
meditans foliis se numerare
suis. Exsinuabat, i. e. explica-
bat folia.
Exsolvo, } *vide* { Exsolvo.
Exsomnia, } *vide* { Exsomnia.
Exsordesco *is*, exsordui, exsorde-
scere, sordidum & abjectum
fieri, verächtlich werden.
Gell. 9. c. 2.
Exspecto, } *vide* { Exspecto.
Exspiro, } *vide* { Exspiro.
Explendescio, *vide* Explendescio,

Exspumo, } *vide* { Expumo.
Exsuccus, } *vide* { Exsuccus.
Exsudio, } *vide* { Exsudio.
Exsugo, } *vide* { Exsugo.
Exsulto, } *vide* { Exsulto.
Exsupero, } *vide* { Exsupero.
Exsurdo, } *vide* { Exsurdo.
Exsurgo, } *vide* { Exsurgo.
Exsuscito, } *vide* { Exsuscito.
Exsyncerastus, dicitur videtur apud
Plautum, quasi emedullatum
dixeris, & citra ullam pingue-
dinem. Cael. 25. c. 24. ab ex
& syncerastus, i. e. medulla ple-
nus & pinguis. Taubm. Plaut.
pag. 902.
Exta *orum*, m. proprie cor & pul-
mo dicuntur, quia in parte su-
periore locantur, ab extando:
& lien, item secur & ventri-
culus hoc nomine appellan-
tur, quoniam supra inferiora
intestina locantur, Eingeweide.
Festus.
Extabesco *is*, ere, tabo & mar-
core confici, verschmachten/
verdorren/ ut: Extabuit ma-
cie corpus. Cic. 3. Tusc.
b Extabuit opinio, i. e. ces-
sat, ut: Opiniones ficta & vana
diuturnitate extabescunt, falsche
Meynungen verlietern sich mit
der Zeit. Cic. 2. Deor.
Extantia *a*, f. Herfarragung/
ut: Ipsa capita sine ulla ex-
tantia, neq. aratro, neq. bu-
bus obnoxia sunt. Colum. 5. 5.
Extans *antis*, c. extantior, idem ac
eminentior. Stat. 9. Theb.
Ex-

Extar, est olla, ubi exta coque-
bantur, hinc & olla extaris a-
pud Plaut. Rud. Turneb.
b Extar a pud Sospitru
as dicebatur theatricum, quod
spectaculi visendi causa daba-
tur. Faber.
Extemplo, Adverb. statim, von
stund an / alabald / ut: Ex-
templo advocato concilio. Liv.
1. U. C.
Extemporalitas *atis*, f. promittu-
do, Behendigkeit / Fertigkeit.
Sveton.
Extemporalis *e*, c. subitaneus,
ut: Extemporalis oratio, i. e. ci-
tur in materia ante quantita-
impræmeditata. Quintil.
b Extemporalis rhetor, qui
ex tempore dicit. Mart. 1. 5.
Extendo *is*, extendi, extentum
& extensum, extendere, ex-
plicare, aufbreiten / aufspan-
nen / ut: Quare cum ad sum-
mum palum recta vitis exten-
ta est, capistro constringitur.
Colum. 1. 5.
b Extendere, pro durare,
ut: Extenditur in maiorem par-
tem noctis, es weret fast die gan-
ze Nacht durch. Plin. 18. c. 34.
c Extendere aetatem suam,
leben. Plaut. Bacch.
d Extendere aures dicitur
oratio, quæ nimis lenta est. Senec.
e Extendere consulatum,
i. e. prorogare. Plin. Paneg.
f Extendere epistolam, ei-
nen langen Brief schreiben.
Plin. ep.

g Extendere iter, eine große
Tagreise thun. Livius.
h Rura longa extendere,
grosse und weitläufige Güter
besitzen. Lucan.
i Extendere se supra vires,
über sein Vermögen thun. Liv.
4. bell. Maced.
Extensio *onis*, f. vid. Tetanus. Jun.
b Extensio est quantitatis
per partem dilatatio, quæ totum
ultra tendit seu progreditur, &
dicitur habere partes extra par-
tes, vide Dimensio.
c Extensio entitativa di-
tut: Extensio oratio, i. e. citur in materia ante quantita-
impræmeditata. Quintil.
b Extensio rhetor, qui
ex tempore dicit. Mart. 1. 5.
Extensipes, vide Molossus. Jun.
Extensivus *a um*, quod extendit.
Extensor *oris*, m. Aufstrecker/
Aufspanner / ut: Extensores
carpi, scil. musculi. Vesling.
Extensus *a um*, aufgestreckt /
aufgespannt / aufgebreitet.
Cic. 4. Acad.
Extentio *as*, are, Frequent. offe-
aufstrecken / ut: Alieno vires
tuas extentes ostio? Plaut. Bacch.
Extentus *a um*, aufgestreckt /
aufgebreitet / ut: Pedes exten-
tos ferre, i. e. recte incedere.
Ovid.
b Extentus sonus, i. e. al-
tus, acutus. Plin. 10. c. 29.
c Ævo extento vivere,
i. e. longo. Horat.
d Extenta itinera, pro ma-
gnis. Liv. 19. Pun.

Extenuatio onis, f. Berringerung/ Verfeinerung. Cic. 3. de Orat.

Extenuatus a um, verringert/ dünn gemacht/ ut: Exin maris finibus aer die & nocte distinguitur: Itaq; tum fusus & extenuatus in sublimem feratur, tum autem concretus in nubes. Cic. 2. N.D.

Extenuo as, are, est imminuere, detrahere, verringern/ dünn machen/ ut: Extenuare in pulverem inutilem, zu Staub machen. Plin.

b Extenuare aliquid verbis, geringlich von einem Ding reden/ ut: Bellicas laudes solent quidam extenuare verbis, easq; detrahenducibus, communicare cum militibus, ne propria sint imperatorum. pro Marcell. II.

Exter a um, idem quod externus, eussertlich/ frembd/ unde Statius Exter honos dixit pro extraneo.

b Exter, pro extraneo. l. 84. ff. de acquir. vel omitt. l. 11. ff. de leg. I.

Extercoratio onis, f. stercoreis purgatio, Aufmischung.

Extercorator oris, m. qui stercoreus removet.

Extercoro vel Exstercoro as, are, purgare. l. 15. §. 1. ff. de usufr. & quemadm. Exemplaria quaedam legunt extergendis, quaedam stercoreandis.

Exterebro as, are, terebrandol

trahere, aufbohren. Cic. Divin.

b Exterebrare, pro extorquere aliquid, scrutari, & curiosius quarere, erlangen/ aufgräbeln/ nachforschen. Plaut. Pers.

Extergeo es, extersi, tersum, extergere, idem quod tergendopurgare, & mundum facere, aufwischen/ aufbüßen. Plaut. Rud. it. Varro.

Extergo is, tersi, tersum, extergere, idem quod extergere, ut: Lintheum cape, tuq; exterge tibi manus. Plaut. Most.

Exterior oris, c. der Eussere/ ut: Orbis exterior. Cic. de Univ.

b Exterior pro extra. Plaut. Menæchm.

Exterminator oris, m. everfor & expulso, Vertreiber/ Zerstörer/ Verwüster. Cic. pro dom.

Extermino as, are, est extrahere, minos mittere, aus dem Gebiet treiben/ ut: Protagoras urbe atq; agro est exterminatus. de N.

Exterminabit ciues Romanos Consul à suis diis penatibus, pro Scit.

b Exterminare aliquem armis, einen mit gewehrter Hand aufzagen. pro Mil. XXIV.

c Exterminare aliquem ex civitate, einen aus der Stadt weisen pro Lig. XI.

d Exterminare est, quod nos verbanen dicimus. Schard.

c Ex

e Exterminare morbum, est abigere seu depellere. Plin. l. 31. c. 10.

f Exterminare, pro demoliri & evertere, aufrosten/ vertilgen/ zerstören. Cic. post red. Externatus a um, erschrocken/ erstaunet/ ut: Sed quid ego ignavis nequicquam conqueror auris, externata malo? Catull. pro externatus.

b Externati equi, i. e. consternati, & perterriti, schüchter gemachte Pferde. Ovid. Externo as, are, veteres usurparunt, pro dementem facere. Pacuvius.

Externus a um, quasi ex aliena terra, frembd/ außländisch/ ut: Gentes externa. Ovid. 3. Fast.

b Externa medicamenta, quæ externè applicantur, eussertliche Arzneyen.

c Externares dicuntur non tantum bona fortuna, sed etiam quæ domestica non sunt: quas Forenses appellat Cicero. Spieg d Venere externâ ladere socialia fœdera, i. e. mœchari. Ovid. 14. Metam.

Extero is, trivi, tritum, exterrere, comminuere terendo, aufreiben/ aufdreschen/ ut: Cum rursus amplior messis provenit, quicquid exteritur, capisterio expurgandum erit. Colum.

b Exterere ferrum, pro a-

cuere, wehen/ schleiffen/ Ferrum si exteratur, nitescit: Sic ingenium adolescentis, quod magis excultas, exercensq; hoc fit prastantius.

c Exterere literam pro expungere. Varr. 2. de re rust.

Exterrancus a um, dicitur ex aliena terra, vel qui ante tempus natus, aut potius eiectus est. Dicitur autem exterraneus, quod eum mater exterrita aliquo eiecit. Festus.

Exterreo es, terrui, territum, exterrere, idem quod terrore. Cic. 2. Off.

Exterritus a um, erschreckt/ furchtsam od scheu gemacht/ ut: Armenta exterrita diffugiunt sylvis, Virg. 3. Georg.

Exterlus a um, aufgebucht/ außpolirt/ ut: Extersum as, i. e. expolitum. Plin.

b Eversum, (aufgekehrt) atq; extersum relinqvere sanum aliquod. Cic. 4. Verr. Eversum ab everro, non ab everto.

Exterus a um, idem quod externus, ut: Extera nationes. Cic. pro leg. Manil.

b Exterus hostis atq; longinquus. Cic. 2. Cat.

c Exterus religionis, pro alienus à religione. l. 9. C. de Cum rursus amplior messis provenit, quicquid exteritur, capisterio expurgandum erit. Judæis.

Extexo is, texui, texum, extexere, destruere quod textum est.

b Extexam ego illum pulcre jam, si dii volunt, i. e. edicam

Qooo

cam

re & consumtum esse, opponun-
tur. l. 1. §. ult. ff. de reb. cred. l. 9.
§. ult. ff. de iur. & fact. ignor.

g Extat, poff. Quint. l. 10, 1.

Extollo is, extuli, elatum, ex-
tollere est efferre, in die Höhe
heben/erheben / ut: Extollere
armatum in sublime. Hirthus.

b Extollere onera in iumen-
ta, die Bürde auff das Pferd
oder Esel heben. Varro.

c Extollere aliquā ad aqvi-
tatem animi, durch ein Ding
zur Gedult gebracht werden.
l. 6, 13.

d Extollere, idem quod ce-
lebrare, loben / zu Ehren brin-
gen / ut: Egregia facta tuorum
te extollunt. Cic. in Sallust.

Extollere aliquem supra a-
liorum virtutem, einen über an-
dere erheben / andern vorzie-
hen. Curt. 61.

Extorquere es, torfi, tortum, ex-
torquere, est vi aliquid au-
ferre & eripere, mit Gewalt
heraus zwingen / ut: Suam ci-
tius abjiciet humanitatem, istam
quam extorquerebis tuam, metuat. I. Catil.

seiner eigenen Freundlichkeit
wird er ehe vergessen / als dei-
ne erhärten. pro Lig.

b Extorquere alicui ferrum
de manibus, einem das Schwert
aus den Händen drähen. pro
Mil. VII. II. Cat. I.

c Extorquere alicui sciam
de manibus, einem das Mord-
Messer aus den Händen reiß-

sen. I. Catil. IIX. II. Catil. I.

d Extorquere ab aliquo
debita, von einem Schuld ein-
bringen / herausser treiben / ut:

A Flamma, si non potes omnem
partem, aliquam velim, extor-
quere. Lib. 16. Ep. 24.

c Metu extorquere, ut: Li-
bertatis autores metu nobis ex-
torquere conantur. l. 11, 28.

f Extorquere, pro luxare.
Senec. epist.

Extorris is, qui est extra pa-
trium solum & patriam ter-
ram ejectus, sicut exul, ein
Vertriebener / Verjagter.
Gellius.

Extortor oris, m. dicitur, qui
vi aufert & rapit, ein Pres-
ser / ut: Extortor bonorum, ei-
ner der einen umb das Göt-
te bringet. Phorm. 2, 3, 26.

Extra, Prapof. ausser / ut: Extra
ordinem, i. e. ordine non obser-
vato, ausser der Ordnung.

b Extra pro prater elegan-
ter dicitur, ut: Nemo est extra
istam conjurationem, qui te non
metuat. I. Catil.

c Extra jocum, idem quod
serio, ohne Schertz / in rechtem
Ernst / ut: Sed mehercule, extra
jocum, homo bellus est. Cic. Ep.

d Extra ordinem quis com-
gi dicitur, pignoris captis, vel
multa dictione. l. 1. ff. de adm.

& peric. tutor.

Extraculus a um, ut: Extra-
clusus ager dicebatur, qui in-
tra

tra finitimam lineam & cen-
turias interjacebat: ideoq; ex-
traculus, quia ultra limites
finitima linea clauderetur. Et
extraculus loca sunt aequè ju-
ris subsecutorum, ultra limi-

tes, & ultra finitimam lineam:
quod genus agrorum si Reipub.
populi Romani, aut ipsius co-
lonia, cujus fine circumdatur,
seve peregrina urbi, aut locus

sacris, aut religiosus, aequè ad
Pop. Rom. pertinentibus, da-
tum non est, iure subsecutorum
in eis, qui assignare potnerit,
remanet potestate. Frontin. de
agr. qualit.

Extraction, Adverb. aufgezo-
ger weise.

Extractionis, f. vocabulū phar-
macopæis familiare, Heraus-
ziehung. vide Extrahere.

b Extraction radialis qua-
drata & cubica, die Herauszu-
ziehung einer gevierdten und Cu-
bisch Wurzel. vid. Arithmet.

Extractionis a um, quod extra-
hit, vacuat & educit, ut: Vul-
garis arundo extractionem vim
habet. Plin. 24. c. 11.

Extraction i, n. Essentia rei est,
vi liquoris alicujus, & corpo-
re crassiore separata, & ad con-
sistentiam justam inspissata.
Schröd.

b Extraction nonnunquā
quoque generaliter sumitur, ut
& succos sub se comprehendat
non secus, ac essentia. ibid.

c Extracta varia habentur
in Pharmac. August. Schröd.
Extractus a um, productus, pro-
rogatus, ut: Per obrectatores
lentuli res, calumnia extra-
cta est.

Extraho is, traxi, tractum, ex-
trahere, herausziehen / ut: A-
culeos corpore extrahere.

Extrahere telum & corpore.
Cic. pro Rosc.

b Tollere atq; extrahere
radicitus cupiditates, der bösen
Begierden sich ganz und gar
entschlagen. Cic. 2. Phil.

c Extrahere se ab aliquo
negotio, sich von einem Handel
loß reißen. Ter. Phorm.

d Cunctando extraxeram
diem, durch verweilen schobe
ich den Tag auff. Liv. ab U. C.

Extrahere rem aliquam per
aliquot dies, ein Sache etliche
Tage anstehen lassen. Liv. Pun.

Extrahere judicium, dem
Raths-Tag aufschieben. Paul.

c Extrahere aliquem pro
inducere, & vehementer solici-
tate, ut aliquid faciat. Liv. 2. Pun.

f Extrahere est beneficio
debiti liquoris (quem menstruum
vocant) proportionaliter affuse,
præcipuam rei elicere partem.
Schröd.

g Extrahere secundum ar-
tem, i. e. Extractionem novis af-
fusus menstruis reiterare, idq; to-
ties, quoties menstruum adhuc
imprægnari sentitur. ibid.

Oooo 3 Extra-

Extraneus a um, dicitur, (ut ait in iure civili intelligitur, Et Festus,) qui ex alia terra est, cum de maleficio criminaliter agitur, extra ordinem agi dicitur, frembd/außländisch.

b Extraneus in materia quod videlicet tum negligitur sonoris, dicitur omnis ille, qui non lenis ille iudiciorum ordo. Potest paterfamilias, virilis sexus, est autem & extraordinaria potestas, qui non habet filium in potestate certa esse, & legitima ordinarietate: solo eius parente excepto, namq. Sic enim sacrilegii poena omnes alii dicuntur extranei certa est, videlicet capitis, & tamen appellatur extraordinaria, Schard.

c Extranei heredes intelliguntur, quicunque testatoris iurimini moti certa, iureq. statuta, non subiecti sunt. Schard. est poena; & tamen extraordinaria

d Res extranea, & corporum hoc maleficio puniri dicitur & animi diversa, zeitlichetur. Bald. in tit. de injur.

Ding/die weder Leib noch Seel antreffen. Aut ad Heren. f Extraordinaria crimina dicuntur, quae non lege aliqua

Extraordinarius a um, quod sit, publicorum iudiciorum, sed ex vel est prater ordinem, auffer tra ordinem magistratus imperio ober Ordnung oder Gewohn- ac potestate exercentur. Undeleheit/ nebenher/ ut: Extraordinaria crimina extraordinarium semper imperium opponuntur. l. 3. ff. de crimin. stell. popolare atq. ventosum est. g Extraordinaria persecutiones appellantur, quarum co-

Cic. 11. Phil. b Extraordinaria cognitio ad ipsum praeorem pertinetiones dicebantur, quas Praetores nebat, veluti de fideicommissis, Praefidesq. prater usitatum officium. l. 178. §. 2. ff. d. V. S.

fisi consuetudinem suscipiebant. h Extraordinaria iudiciorum, dicuntur, quae extra ordinem

c Extraordinarium auxilium imperantur. l. 6. ff. de vacatione restitutionis in integrum appellatur. l. 16. ff. de minor. ca. mun.

d Extraordinaria actio Extrarius a um, alienus, qui extra forum, sacramentum, iusque est, inquit Festus, frembd/außländisch.

ea dicitur, quae loco interdicti datur, propterea quod interdictis agendi ritus sublatus est. tot. tit. ff. de interd. siy. extraord. act. gnificat. l. 55. ff. ad S. C. Trebell.

e Extraordinaria poena, b Extrarius canis, pro non corporis aut saltem existimatio-domestico, Svet. in Vespas.

c Ex-

c Extraneum dicitur, quicquid est extra rem, de qua agitur, neesse, ut: In extremis literarum tur. Quint. 7. c. 2. scriptum erat.

Extravagantes, aliquot sanctiones Principum sunt: dicta, la. Att. In extrema fere parte epistolae.

quod sint extra librorum juris civilis contextum frequentat, der auff die letzte gesparet te, qualis est constitutio Lotharii Saxonis, &c. Schard. e Ad extremum reservatus, der auff die letzte gesparet wird. pro Cecin. XI.

f Extrema voluntas, i. e. Extremè, Adverb. auff eusserste, fuprema, der letzte Will. l. 1. c.

Extremitas atis, f. dicitur id, si secundum nupt. g Extremo anni, pro exitu Ora & extremitas regionis, der Grenze eines Landes. 2. de Fin.

h Extremus idem ac perditus & nequam, ut: Illam terram b Extremitas pro circumparens, ira irritata deorum Exferentia dici potest apud Geometras, ut: Mundi extremitas celadoq. sororem Progenit, h. c. paribus a medio radiis attingitur. pessimam. Virg. 4. Aen.

Cic. de Univers. i Extrema extremorum mala. Prov.

Extremo, Adverb. idem ac po- k Extrema linea, Proverb. fremd, ut: Quod enim scribis extremum, vide, &c. Cic. ad Att. quod in quaq. re postremum est.

Extremus a um, idem quod ultimus, novissimus, der eusserste / letzte / ut: Caelum extremum atq. ultimum mundi est. 2. de Div.

b In extremo ponere, zu ren oder versuchen / ut: Equi-allerlegt setzen / ut: Ponam in extremo, quod sentio, was meine-ate & audi, non modo qui Meinung sey / wil ich zu aller primoribus labiis gustassent genus legt setzen. l. 11. ep. 16. hoc vita, & extremis, ut dicitur,

c Ad extremum, zur leg- digitis attingissent, sed qui totam te / ut: Illud te ad extremum oro, adolescentiam voluptatibus dedies bitte ich dich noch zu quod dissent, emerfisse aliquando, & ter letzte. Lib. 1. 1. Qv. Fr. vido se ad frugem bonam, ut dicitur, l. 2. 3. Att.

d In extremis esse, doctè m Extremum occupet scabies, recepfisse. Cic. Erasmus.

Oooo 4

bies, Proverb. Olim pueri cursu
certantes, clamare solebant: Oc-
cupat extremum scabies, adhor-
tantes has voce singulos ad cur-
sum, ac male precantes ei, qui
fuerit omnium postremus, (der
Schindhund läuft hindē nach.)
Erasmus.

in Extremus actus fabula,
Prov. i. e. ultimus finis; ascitum
a poetis Comædiarum aut Tra-
gædiarum scriptoribus, qui fa-
bulas suas in actus quosdam dis-
tribuunt. Erasim.

Extricabilis e, c. a quo quis fa-
cile extricare se potest, h. e.
eximere vel expedire. Plin.

Extrictus a um, est explicatus,
expeditus, in ordinē dispositus.

b Extrictus, est purga-
tus, ut: Extricta margarita, i. e.
mundata & expolita. l. 27. §. 19.

ff. ad Leg. Aquil.

Extrico as, are, liberare, erle-
digen / loß wickeln / ut: Ali-
qua ope me exolvam, extri-
cabo me aliqua. Plaut. Epid.

b Extricare sylvestrem a-
grum, pro purgare & mundare.
Colum. 4.

Extringo is, trinxī, trictum, ex-
tringere, idem quod stringe-
re, ut: Deinde cum paulum
digitos extrinxerat. Cic. 4. A-
cad. Quo in loco ex vetustis
exemplaribus legitur contra-
xerat.

Extrinfecus a um, außwendig/
eussertlich. Boeth. l. 3.

Extrinfecus, Adverb. Externè,
außerhalb/eussertlich / ut: Non
denudes me nullam, ne extrin-
fecus imbres noceant. Varr.

b Ducunt extrinfecus spi-
ritum pulmones & cor. Cic. 2.
de Nat. deor.

Extro as, are, verbum ab extra,
significat egredi; sicut intra-
re est ingredi. Afranius, anti-
tiquum est.

Extrorsum, Adverb. versus exte-
riorem partem, hinauswärts.

Extructio onis, f. Aufrichtung
oder Bauung / ut: Extructio
tectorum. Cic. 2. de N.D.

Extructus a um, aufgebauet/
zugerüstet / ut: Faci extructū.
Ovid. 1. Trist.

b Mensa extructa dapibus.
Ovid. 11. Met

Extructa mensa non con-
chylis aut piscibus, sed multa car-
ne subrancia. Cic. in Pison.

Extrudo is, trudi, trusum, ex-
trudere est manibus expellere,
aus den Händen schlagen / ut:
Extrudere alicui ex manibus
librum, einem ein Buch aus
den Händen reißen.

b Extrudere est ejicere,
außstossen. l. 7. ep. 6.

c Extrudere tabellarios
pro accelerare ad iter. Cic. ad
Brut.

Extruo is, extruxi, extructum,
extruere, construere & adifi-
care, aufbauen / aufrichten /
ut: Extruere aggerem in ali-

extruere, einen hohen Wall/
Damm oder Leich bauen.
Cael. 2. bell. civil.

b Extruere & fundare di-
sciplinam. Cic. 4. Fin.

c Extruere monumentum,
ein Ehren-Gedächtnis aufstich-
ten. Cic. 14. Phil.

d Extruere mensas epulis,
das Essen zu Tisch tragen. Cic.
5. Tusc.

Extuberantia a, f. idem atq; ex-
tuberatio, Höckerlein / Höhe /
ut: Extuberantia ossis hyodis,
die Höckerlein am Zungen-

Bein. Paul. Anatom.

Extuberatio onis, f. pro tumore
sive tuberculo, per corpus ad-
nascentibus. Plin. 31. c. 9.

Extubero as, are, excrescere, in-
flari, & quasi tuberis figu-
ram efficere, heraus wachsen /
auflaufen / schneller / ut:
Neg. in omnibus terris est, ra-
dice foliosa, ex qua media vel-
uti malum extuberrat. Plin.
l. 21. c. 16.

b Extuberare pro tube-
ribus asperare. Senec. 6. nat. qv.

Extumescere es, are, vel
Extumescio is, ere, idem quod
tumescere, & in tumorem re-
digi. Plin. 37. c. 5.

Extumidus a um, idem ac tu-
midus, aufgeblasen / aufge-
laufen. Varr.

Extunc, ex illa hora & tempo-
ris momento. Apulej.

Extundo is, extrudi, extrusum,

extundere, extorgere, auß-
treiben / außzwingen / außstos-
sen. Nonius.

Ea demum extudit magis
convitio quam precibus. Suet.

b Labor extudit fastidia.
Horat.

c Extundere, studiosè face-
re. Virg. 8. Aen.

Exturbo as, are, idem est, quod
violenter ejicere, verbannen /
verstoßen / ut: Miserum est ex-
turbari fortunis omnib. p. Qv.

Exturbare aliquem bonis
patriis. in V.

b Exturbare aliquem fo-
ras, einen aus dem Hause sto-
ßen. Terent. 4. 3. 77.

c Exturbare oculos alicui,
pro excludere & exculpere sive
effodere, einem die Augen auß-

stechen od fragen. Plaut. pæn.

Extussio is, ire, idem quod tus-
sire & cum tussi aliquis eji-
cere, außhusten. Plin. 35. c. 15.

Exubero as, are, vel exhubera-
re, est abundare, überflüssig
seyn.

b Annus exuberat pomis,
es giebt viel Obst. Virg. 2. Geor.

c Umbra exuberat luxuriā
foliorum, unter dicken oder vie-
lem Laub gibts viel Schatten.

Virg. 1. Georg.
d Astu exuberans, der
voller List und Verschlagenheit
stecket. Silius l. 1. de Hannib.

Exuccus a um, quod succo ca-
ret, Saftlos / dürr / ut: Scis
Oooo s illuna

Exuo is, exui, exutum, exuere, est vestem deponere, abziehen/ut: Exuere alicui vestem, einem die Kleider abziehen.

Senec.

b Exuere castris hostem, est expellere, den Feind aus dem Lager treiben. Liv.

c Exuere mores antiquos, i. e. relinquere, deponere, seine alte Weise lassen. Livius.

Exuere vitia, von Lasten lassen. Tacit.

d Exuere hominem, zu einer Seele werden/ dieses Leben gesegnen/ sterben. Sol. 36.

e Civis nostros exuimus, i. e. perdidimus, aut orbat sumus illis. Stat. 3. Theb.

f Exuere enses vaginas, das Schwert oder Degen aufziehen/entblößen. Stat. 9. Theb.

g Exuit gratiam novitatis, i. e. vetus jam esse incipit. Plin. ep.

h Lacertos exuere, i. e. nudare, Virg. 5. Aeneid.

i Exuere montes, i. e. demudare sylvis, Wälder abtreiben. Stat. 4. Sylv.

k Exuere aliquem regno, pro privare & auferre alicui regnum. Plin.

l Exuere se paterno agro, pro divendere vel dilapidare paternam hereditatem. Liv. 2. U. C.

m Exuere se lagvais, pro liberare. Cic. 7. Verr.

n Spiritum inimicum exue,

i. e. animum, qui te excruciat, abjice, laß die Sorge fahren/sey gutes Muths/ bekümmere dich nicht. Senec.

o Vultus severos exuere, wieder freundlich aufsehen. Ovid. 3. Am.

Exuperabilis e, c. Passivè, quod potest superari, überwindlich/ ut: Vallum non exuperabile. Claudianus.

Exuperantia e, f. i. e. eminentia, Überschuß/ Überfluß/ ut: Nonne omnem virtutis exuperantiam oderunt? Cic. Tusc. 5.

Exuperatio onis, f. est superatio, Übersoln, ut: (Dictum) per exuperationem est, cum plus dictum est, quam patitur veritas, augenda suspicionis causa. ad Heren. l. 4.

Exupero as, are, est superare, excellere, übertreffen/ überwinden/ ut: Quis homo te exsuperavit unquam impudentia? welcher Mensch ist dir jemals überlegen gewesen in Unschamhaftigkeit? Cic. 4. Tusc.

b Exuperare animam, i. e. in vivis manere, ut: Memoriam vestri beneficii colam benevolentiam sempiternam, non solum dum animam exuperabo meam, sed etiam cum mortuo monumenta vestri in me beneficii permanebunt. Ubi in vetusto codice legitur, superero.

c Exuperare, vires sumere,

re, überhand nehmen/ ut: Flame exuperant, furit astus ad aras. Virg. 2. Aeneid.

Exurdo as, are, est surdum reddere, taub machen/ ut: Graecis actionibus aures curia exardantur: i. e. obtunduntur. Valer. Max. l. 2. c. 1.

b Exurdare, est sensu gustus spoliare & stupefacere, ut: Fervida quod subtile exurdant vina palatum Hor. l. 2. Sat. 8.

Exurgo is, exurrexi, recitum, exurgere, est e loco surgere, aufstehen/ ut: Quaso exurge, pater advenit. Plaut. Most.

b Exurgere pro erigere sese & afflictionibus liberari. Cic. in Pison.

c Exurgit adificiis urbs, die Stadt wird angebauet. Liv. 6. U. C.

Exuro is, ussi, ustum, exurere, idem quod urere, & igne prorsus consumere, verbrennen/ mit Feuer verderben. Cic. in Pison.

b Sitis exurit miseros, die Elenden leiden großen Durst. Lucr. 3.

c Exurere mare, Proverb. idem quod tentare ea, quae vires humanas superant, unmöglicher Dinge sich unterfangen. Eras. crines. Senec.

Exuscito as, are, idem ac suscitare, aufwecken/ erwecken/ ut: Clamore aliquem exuscitare. Aut. ad Heren.

Exustio onis, f. grosse Dür-

rung/ durre Zeit/ ut: Propter eluviones exustionesq; terrarum, quas accidere tempore certo necesse est. Cic. in Somn.

Exustus a um, verbrant/ ut: Media vero terrarum, quasi Solis orbis est, exusta flammis & cremata, i. e. zona torrida. Plin. l. 2. c. 58.

Vivus exustus est, et ist tenendia verbrant. Cic. 3. Verr.

b Exustus ager, dürr/ aufgetrocknetes Feld. Virg. 1. Geor.

Exutus a um, aufgezogen/ entblößet/ ut: Exutum pectus, die entblößte Brust. Claud.

b Exutus patrimonio, der sein väterliches Erbtheil verlohren. Svet.

c Pudorem castum exuta, ein leichtfertig unverschämte Meise. Sil.

d Lagvais exuta mula, entgürtete Maul-Esel. Claud.

Exuviae arum, f. sunt hominum vestes; nec non animalium, quorumlibet tegmina, ut: Exuviae bubulae, Ochsen- oder Kälber-Häute. Plaut.

b Exuvia, spolia hostibus detracta, ab exuendo, Beuthe.

c Capitis exuvia dicuntur

d Exuvia serpentum, Schlange-Häute. Virg.

e Scoria & exuvia spermatis, Stinter und Schwaden. Nic. Solca.

F.

F. Litera sexta Alphabeti. **F. H.** Filius heres.
 quam veteres aliquando a **F. I.** Fieri iussit.
 spirationis loco credebant; ut **F. M.** Fieri mandavit, vel fa-
 torum dicentes, trajo, veso, **munus.**
fidens, fortis, pro hordeum, F. M. I. Fati munus implevit.
tr. ha. c. f. ho. hircus, horreum F. N. Fides nostra.
 Aliquando ejus loco priora **F. N. C.** Fidei nostra commisit.
 quæda secula pronunciarunt **F. V. C.** Fraudisve causam.
B. fruges scribentia, & alia, Faba a, f. leguminis est species,
 quæ possit per **F.** fruges scri- **eine Bohne; ut: — Reperi-**
 bere maluerunt. **For. Rom non quod pueri clamitant,**
F. vel F. L. Filius vel filia, vel **In faba se reperisse, i. e. Re-**
 facit. **peri non rem nihilo, vermiculum**
F. I. A. Filius familias. **cilicet, quem midam vocant,**
F. B. Fabius. **sed quoddam preciosum. Aulul-**
F. A. B. Fabricius, faber vel fa- **Actus 3 v. 10.**
 brorum.
F. A. C. Facit. **b** Istæ in me cadet faba, d. f. **Bad** wird über mir hin-
F. A. C. C. facundiam curavit. **aus gehen/ diese Glocke wird**
F. C. Fidei commissum, si ducta cau- **über mich gegossen. Eun. 2. 3. 90.**
 sa, fraude creditoris, facund- **c** Faba sylvestris, **vide**
 dum curavit. **Bohnen. Matthiol.**
F. D. Fides data, **d** Faba Aegyptia, **vide Co-**
F. E. Fides ejus. **locasia.**
F. E. D. Factum esse dicitur.
F. F. Fecerunt, vel fundaverunt, **f.** vide Fabaria
 vel fabricaverunt, vel fabre- **F. Faba nulla, vide Hyo-**
 factum. **scyamus.**
F. F. Fecerunt fecerunt, vel fi- **g** Fabarum arrosor, Pro-
 lius similis, vel fidem fecit. **verb. a** cecebatur, qui in creandis
mel. Plautus fecit. magistratibus vendebat sua (suf-
F. F. E. Fiat fides ejus. **fragia, eod. q. vastas gratia sedu-**
F. F. F. Ferro, flamma, fumo, vello **verfabatur in comitiis. Eras.**
 Flavus filius fecit, vel fortior **h** Qui circa fabam & fa-
 fortuna fato, vel fortius for- **lem, in eos, qui se simularent**
 tuna fatum. **scire, quod nescirent. Erasim.**
F. F. L. vel **F. R.** F. Fratris filius. **a** Faba nummus, dictum est

est olim, fabis ferri solita suffra-
 gia; quod innuisse Pythagoram
 existimant, quum vitaret edere
 fabas. Corrupta itaq. suffragia
 hoc lepidissimo Tropo significavit
 M. Tull. 6. Ep.

k Ne allia comedas & fa-
 bas, Proverbiali videtur ænigma-
 te dictum, pro eo, quod est, ne nascitur,
 quæ viso canes non la-
 bellis, neve iudiciis adsis. Nam trant.
 Idem optime facit ad ve-
 in bellum inferebantur allia com-
 meatus militaris. In iudiciis fa-
 bas esitabant, ne obdormiscerent,
 Hæc Suidas. Etiam si magis pu-
 to referendum ad calculos faba-
 rios, quibus antiquitus ferebantur
 suffragia. Erasim.

l A fabis abstinento, huius
 ænigmatis varia reperitur inter-
 pretatio; Plutarchus in com-
 mentario, de educandis liberis
 intelligit, abstinentum esse a
 dam ob flatulentiam abstinen-
 dum esse a fabis, & eandem ob-
 causam a Pythagora prohibita
 esse, quia is cibis tranquillita-
 tem quarentibus contrarius sit.
 Anstoxenus tamen apud Gel-
 lium l. 4. c. 11. refellit hanc opi-
 nionem, affirmans Pythagoram
 nullo legumine sapius usum, quam
 fabis, quod is cibis & alvum
 sensim subduceret, & lavigaret.
 Erasim.

Fabacia a, f. genus libi è fabis
 confecti, à veteribus diceba-
 tur. Plin. 18. c. 12.
Fabaginus a um, quod ex faba

est, das von Bohnen ist. Col.
 Fabale is, n. dicitur stipula fabæ
 rum, Bohnen = Stroh oder
 Stengel. Plin. & Colum.
 Fabalis e, c. ut: Stipula fabalis,
 Bohnen = Stoppfel. Ovid.

b Fabis fabalis niger, (ut
 Stobæus ait) fabæ similis in Nilo
 te dictum, pro eo, quod est, ne nascitur,
 quæ viso canes non la-
 bellis, neve iudiciis adsis. Nam trant.
 Idem optime facit ad ve-
 in bellum inferebantur allia com-
 meatus militaris. In iudiciis fa-
 bas esitabant, ne obdormiscerent,
 Hæc Suidas. Etiam si magis pu-
 to referendum ad calculos faba-
 rios, quibus antiquitus ferebantur
 suffragia. Erasim.

b Fabaria insula in mare
 Germanico, à Romanis sic dicta
 propter similitudinem frugis spon-
 te ibi provenientis. Plin. 4. c. 32.
Fabarius a um, quod ad fabam
 pertinet, vel fabas proferens.
b Fabaria Calenda, Junia
 dicebantur, quia hoc mense ad-
 ultæ fabæ divinis rebus adhibe-
 bantur. Macrobius.
Fabella a, f. Diminut. ein Mähr-
 chen/ ut 3. Narrare fabellam.
 Cic. 2. de Orat.

Faber fabri, m. significat quem-
 libet artificem, (ein Werk-
 meister.) sive qui quavis ma-
 teria facit aliquid, excepto gy-
 pso, argilla, cerâ & similibus,
 quia hi plasta dicuntur.

b Faber aurarius, ein
 Gold. Schmidt.
c Faber lignarius seu rigna-
 rius, ein Zimmermann.
d Fa-

d *Faber ferrarius*, ein Eisen-
Waffen- oder Hufschmidt.
Plaut.

e *Faber ararius*, ein Kupfer-
Schmidt.

f *Fabrum*, in Genit. plur. re-
litus dicitur, quam *fabrorum*.
Cic. Orat.

g *Faber compedes*, qvas fecit
ipse gestet, Prov. competit in eos,
qui sibi ipse auctores sunt malco-
rum. Erasim.

h *Faber cum sis*, opera haud
facis fabrilia, Proverb. congruet
in eum, qui tentat ea, ad qua non
est idoneus, vel ob imperitiam,
vel ob naturam alienam. Erasim.

i *Fabri fabrilatrant*, Pro-
verb. was emer gelernt / das
pflegt er zu machen. ibid.

k *Quilibet fortuna sua faber*,
Proverb. i. e. Sui cuiusq. moras fin-
gunt fortunam, ein jeder ist selbst
Ursach an seinem Glück und
Unglück / wie es einer macht / so
geht es ihm.

l *Faber*, est piscis, alio no-
mine Zeus appellatus. Plin. 9.
cap. 18.

m *Fabianus* a um ut: *Arcus Fabia-*
nus, qui constructus est juxta
regiam in via sacra. For. Rom.

n *Fabiana formula*, a Fa-
bio dicta; ad eorum revocatio-
nem pertinens, qua ad fraudem
patroni alienata sunt. l. 38 ff. de
usu. l. 16. ff. de jur. patr.

o *Fabianus* i. n. martyris nomen
qui una cum *Sebastiano*, quod omnium mortalium describit Se-
neca.

Christum profiteretur, marty-
rio affectus est. For. Rom.

b *Fabianus Papyrius*, au-
toris nomen apud Plin. quem na-
tura peritissimum affirmat idem
l. 36. c. 15.

c *Fabiani* & *Quintiliani*
appellantur *Luperci*, a *Fabio* &
Lupercio, praepositis suis. Fest.

d *Fabius ii*, m. Romanum nomen,
horum trecenti fuerunt (in-
quit *Servius*) qui conjurati
cum *Servio* & *clientibus* suis,
contra *Vesontes* dimicaverunt, &
insidiis apud *Cremeram* flu-
vium interempti sunt, de qui-
bus *Ovid.* in *Fatis*:

Una dies *Fabios* ad bellum miserat
omnes,

Ad bellum missos abstulit una
dies.

e *Ex his unus tantum super-*
fuit *Fabius Maximus*, qui pro
pater. *veniam* adhuc puerum.

f *ea dictator creatus*, quum Han-
nibal impetum ferre non pos-
set, morâ eum elusit, & ad *Cam-*
paniam traxit, ubi delictis ejus
virtus oborpuuit, Hinc *Ennius*:

Unus homo nobis cunctan-
do restituit rem. *Serv.* 6. *En.*

g *Fabius Dorsenus*, poeta
Comicus, cujus testimonium citat
Plin. 14. c. 13. de *vinis* antiquo-
rum verba faciens.

h *Fabius Persicus*, quem
impurissimum & obscenissimum
qui una cum *Sebastiano*, quod omnium mortalium describit Se-
neca.

neca, & perpetuis inurit stigma-
tis. Hujus meminit *Juvenalis*.

d *Fabius*, pictor, homo nobi-
lissimus, juris & literarum antiqui-
tatis bene peritus. *Cic.* in *Brut.*

Fabius a um, ut: *Gens Fabia*. O-
vid. 3. *Pont.*

Fabraterni, novi & *Fabraterni*
veteres, populi Italiae ex *Fa-*
lerno agro cognominati. *Plin.*

l. 3. c. 5.

Fabre, Adverb. artificiosè, künst-
lich / meisterlich / ut: *Hec fa-*
ctum est fabre. *Plaut.* *Menæch.*

Fabrefacio s, feci, factum, fa-
brefacere, artificiosè aliquid
componere, vel edificare, künst-
lich bauen oder machen / ut:

Classem magis validâ, quam
decoram fabrefecit. *Plin.*

b *Neg. fallaciam astutio-*
rem ullus fecit poeta, atq. ni hac
est fabrefacta a nobis. *Plaut.*

Fabrica a, f. propriè fabri ligna-
rii est officina, ein Zimmer-
platz / Werkstatt. *Sipont.*

b *Fabrica* pro compactio-
ne & coagmentatione, ut: *Admi-*
rabilis fabrica membrorum ani-
mantium, wunderliche Bildung
der lebenden Thiere Gliedma-
sen. *Cic.* 2. d. n.

c *Fabrica* pro dolo, ut:
Nonne ad senem aliquum fabri-
cam fingit? gedenkt er nicht et-
wa auf einen Ranc den Alten
über den Lölpel zu werffen?

Terent. Heavt.

d *Fabrica* est pars Archi-
tecturae, qua à *Vitruvio* sic defi-
nitur: *Fabrica est continuata ab-*
tracta usus meditatio, qua man-
ibus perficitur. *Spieg.*

Pictura & *fabrica*, ceteraq;
artes habent quendam absoluti
operis effectum. *Cic.* 2. de *N. D.*

Fabricatio onis, f. actus fabrican-
di, das Schmieden / Zim-
mern / Zubereitung.

b *Hominis fabricatio*, die
Erschaffung oder Bildung des
Menschen. *Cic.* 2. de *N. D.*

Fabricator oris, m. artifex, ar-
chitectus, ein Künstler / Bau-
meister. *Cic.*

b *Fabricator doli*, eines
Betrugs Urheber. *Virg.* 2. *Æn.*

c *Morbis lethi fabricator*,
den Tod verursache die Krank-
heit. *Lucret.*

Fabricatus a um, gemacht / zu-
bereitet / geschmiedet / ut: *Ar-*
ma fabricata. *Claud.*

b *Machina fabricata*. *Vir-*
gil. 2. *Æn.*

c *Pocula fabricata fago*,
aus Buchenholz gedrehtes Be-
cher. *Ovid.*

Fabricenses in imperatorum con-
stitutionibus appellantur, qui
in sacris fabricis arma cude-
bant. *Justin.* *Novell.* 85.

b *Fabricenses*, qui & *depus-*
pam fingit? gedenkt er nicht et-
wa auf einen Ranc den Alten
über den Lölpel zu werffen?

Terent. Heavt.

d *Fabrica* est pars Archi-
tecturae, qua à *Vitruvio* sic defi-
nitur: *Fabrica est continuata ab-*
tracta usus meditatio, qua man-
ibus perficitur. *Spieg.*

Pictura & *fabrica*, ceteraq;
artes habent quendam absoluti
operis effectum. *Cic.* 2. de *N. D.*

Fabricatio onis, f. actus fabrican-
di, das Schmieden / Zim-
mern / Zubereitung.

b *Hominis fabricatio*, die
Erschaffung oder Bildung des
Menschen. *Cic.* 2. de *N. D.*

Fabricator oris, m. artifex, ar-
chitectus, ein Künstler / Bau-
meister. *Cic.*

b *Fabricator doli*, eines
Betrugs Urheber. *Virg.* 2. *Æn.*

c *Morbis lethi fabricator*,
den Tod verursache die Krank-
heit. *Lucret.*

Fabricatus a um, gemacht / zu-
bereitet / geschmiedet / ut: *Ar-*
ma fabricata. *Claud.*

b *Machina fabricata*. *Vir-*
gil. 2. *Æn.*

c *Pocula fabricata fago*,
aus Buchenholz gedrehtes Be-
cher. *Ovid.*

Fabricenses in imperatorum con-
stitutionibus appellantur, qui
in sacris fabricis arma cude-
bant. *Justin.* *Novell.* 85.

b *Fabricenses*, qui & *depus-*
pam fingit? gedenkt er nicht et-
wa auf einen Ranc den Alten
über den Lölpel zu werffen?

Terent. Heavt.

d *Fabrica* est pars Archi-
tecturae, qua à *Vitruvio* sic defi-
nitur: *Fabrica est continuata ab-*
tracta usus meditatio, qua man-
ibus perficitur. *Spieg.*

Pictura & *fabrica*, ceteraq;
artes habent quendam absoluti
operis effectum. *Cic.* 2. de *N. D.*

Fabricatio onis, f. actus fabrican-
di, das Schmieden / Zim-
mern / Zubereitung.

b *Hominis fabricatio*, die
Erschaffung oder Bildung des
Menschen. *Cic.* 2. de *N. D.*

Fabricator oris, m. artifex, ar-
chitectus, ein Künstler / Bau-
meister. *Cic.*

b *Fabricator doli*, eines
Betrugs Urheber. *Virg.* 2. *Æn.*

c *Morbis lethi fabricator*,
den Tod verursache die Krank-
heit. *Lucret.*

Fabricatus a um, gemacht / zu-
bereitet / geschmiedet / ut: *Ar-*
ma fabricata. *Claud.*

b *Machina fabricata*. *Vir-*
gil. 2. *Æn.*

c *Pocula fabricata fago*,
aus Buchenholz gedrehtes Be-
cher. *Ovid.*

Fabricenses in imperatorum con-
stitutionibus appellantur, qui
in sacris fabricis arma cude-
bant. *Justin.* *Novell.* 85.

b *Fabricenses*, qui & *depus-*
pam fingit? gedenkt er nicht et-
wa auf einen Ranc den Alten
über den Lölpel zu werffen?

Terent. Heavt.

d *Fabrica* est pars Archi-
tecturae, qua à *Vitruvio* sic defi-
nitur: *Fabrica est continuata ab-*
tracta usus meditatio, qua man-
ibus perficitur. *Spieg.*

Pictura & *fabrica*, ceteraq;
artes habent quendam absoluti
operis effectum. *Cic.* 2. de *N. D.*

Fabricatio onis, f. actus fabrican-
di, das Schmieden / Zim-
mern / Zubereitung.

b *Hominis fabricatio*, die
Erschaffung oder Bildung des
Menschen. *Cic.* 2. de *N. D.*

Fabricator oris, m. artifex, ar-
chitectus, ein Künstler / Bau-
meister. *Cic.*

b *Fabricator doli*, eines
Betrugs Urheber. *Virg.* 2. *Æn.*

c *Morbis lethi fabricator*,
den Tod verursache die Krank-
heit. *Lucret.*

Fabricatus a um, gemacht / zu-
bereitet / geschmiedet / ut: *Ar-*
ma fabricata. *Claud.*

b *Machina fabricata*. *Vir-*
gil. 2. *Æn.*

c *Pocula fabricata fago*,
aus Buchenholz gedrehtes Be-
cher. *Ovid.*

Fabricenses in imperatorum con-
stitutionibus appellantur, qui
in sacris fabricis arma cude-
bant. *Justin.* *Novell.* 85.

b *Fabricenses*, qui & *depus-*
pam fingit? gedenkt er nicht et-
wa auf einen Ranc den Alten
über den Lölpel zu werffen?

Terent. Heavt.

d *Fabrica* est pars Archi-
tecturae, qua à *Vitruvio* sic defi-
nitur: *Fabrica est continuata ab-*
tracta usus meditatio, qua man-
ibus perficitur. *Spieg.*

Pictura & *fabrica*, ceteraq;
artes habent quendam absoluti
operis effectum. *Cic.* 2. de *N. D.*

Fabricatio onis, f. actus fabrican-
di, das Schmieden / Zim-
mern / Zubereitung.

b *Hominis fabricatio*, die
Erschaffung oder Bildung des
Menschen. *Cic.* 2. de *N. D.*

Fabricator oris, m. artifex, ar-
chitectus, ein Künstler / Bau-
meister. *Cic.*

b *Fabricator doli*, eines
Betrugs Urheber. *Virg.* 2. *Æn.*

c *Morbis lethi fabricator*,
den Tod verursache die Krank-
heit. *Lucret.*

Fabricatus a um, gemacht / zu-
bereitet / geschmiedet / ut: *Ar-*
ma fabricata. *Claud.*

b *Machina fabricata*. *Vir-*
gil. 2. *Æn.*

c *Pocula fabricata fago*,
aus Buchenholz gedrehtes Be-
cher. *Ovid.*

Fabricenses in imperatorum con-
stitutionibus appellantur, qui
in sacris fabricis arma cude-
bant. *Justin.* *Novell.* 85.

b *Fabricenses*, qui & *depus-*
pam fingit? gedenkt er nicht et-
wa auf einen Ranc den Alten
über den Lölpel zu werffen?

Terent. Heavt.

d *Fabrica* est pars Archi-
tecturae, qua à *Vitruvio* sic defi-
nitur: *Fabrica est continuata ab-*
tracta usus meditatio, qua man-
ibus perficitur. *Spieg.*

Pictura & *fabrica*, ceteraq;
artes habent quendam absoluti
operis effectum. *Cic.* 2. de *N. D.*

Fabricatio onis, f. actus fabrican-
di, das Schmieden / Zim-
mern / Zubereitung.

b *Hominis fabricatio*, die
Erschaffung oder Bildung des
Menschen. *Cic.* 2. de *N. D.*

Fabricator oris, m. artifex, ar-
chitectus, ein Künstler / Bau-
meister. *Cic.*

b *Fabricator doli*, eines
Betrugs Urheber. *Virg.* 2. *Æn.*

c *Morbis lethi fabricator*,
den Tod verursache die Krank-
heit. *Lucret.*

Fabricatus a um, gemacht / zu-
bereitet / geschmiedet / ut: *Ar-*
ma fabricata. *Claud.*

b *Machina fabricata*. *Vir-*
gil. 2. *Æn.*

c *Pocula fabricata fago*,
aus Buchenholz gedrehtes Be-
cher. *Ovid.*

Fabricenses in imperatorum con-
stitutionibus appellantur, qui
in sacris fabricis arma cude-
bant. *Justin.* *Novell.* 85.

b *Fabricenses*, qui & *depus-*
pam fingit? gedenkt er nicht et-
wa auf einen Ranc den Alten
über den Lölpel zu werffen?

Terent. Heavt.

d *Fabrica* est pars Archi-
tecturae, qua à *Vitruvio* sic defi-
nitur: *Fabrica est continuata ab-*
tracta usus meditatio, qua man-
ibus perficitur. *Spieg.*

Pictura & *fabrica*, ceteraq;
artes habent quendam absoluti
operis effectum. *Cic.* 2. de *N. D.*

Fabricatio onis, f. actus fabrican-
di, das Schmieden / Zim-
mern / Zubereitung.

b *Hominis fabricatio*, die
Erschaffung oder Bildung des
Menschen. *Cic.* 2. de *N. D.*

Fabricator oris, m. artifex, ar-
chitectus, ein Künstler / Bau-
meister. *Cic.*

b *Fabricator doli*, eines
Betrugs Urheber. *Virg.* 2. *Æn.*

c *Morbis lethi fabricator*,
den Tod verursache die Krank-
heit. *Lucret.*

Fabricatus a um, gemacht / zu-
bereitet / geschmiedet / ut: *Ar-*
ma fabricata. *Claud.*

b *Machina fabricata*. *Vir-*
gil. 2. *Æn.*

c *Pocula fabricata fago*,
aus Buchenholz gedrehtes Be-
cher. *Ovid.*

Fabricenses in imperatorum con-
stitutionibus appellantur, qui
in sacris fabricis arma cude-
bant. *Justin.* *Novell.* 85.

b *Fabricenses*, qui & *depus-*
pam fingit? gedenkt er nicht et-
wa auf einen Ranc den Alten
über den Lölpel zu werffen?

Terent. Heavt.

d *Fabrica* est pars Archi-
tecturae, qua à *Vitruvio* sic defi-
nitur: *Fabrica est continuata ab-*
tracta usus meditatio, qua man-
ibus perficitur. *Spieg.*

Pictura & *fabrica*, ceteraq;
artes habent quendam absoluti
operis effectum. *Cic.* 2. de *N. D.*

Fabricatio onis, f. actus fabrican-
di, das Schmieden / Zim-
mern / Zubereitung.

b *Hominis fabricatio*, die
Erschaffung oder Bildung des
Menschen. *Cic.* 2. de *N. D.*

Fabricator oris, m. artifex, ar-
chitectus, ein Künstler / Bau-
meister. *Cic.*

b *Fabricator doli*, eines
Betrugs Urheber. *Virg.* 2. *Æn.*

c *Morbis lethi fabricator*,
den Tod verursache die Krank-
heit. *Lucret.*

Fabricatus a um, gemacht / zu-
bereitet / geschmiedet / ut: *Ar-*
ma fabricata. *Claud.*

b *Machina fabricata*. *Vir-*
gil. 2. *Æn.*

c *Pocula fabricata fago*,
aus Buchenholz gedrehtes Be-
cher. *Ovid.*

Fabricenses in imperatorum con-
stitutionibus appellantur, qui
in sacris fabricis arma cude-
bant. *Justin.* *Novell.* 85.

b *Fabricenses*, qui & *depus-*
pam fingit? gedenkt er nicht et-
wa auf einen Ranc den Alten
über den Lölpel zu werffen?

Terent. Heavt.

d *Fabrica* est pars Archi-
tecturae, qua à *Vitruvio* sic defi-
nitur: *Fabrica est continuata ab-*
tracta usus meditatio, qua man-
ibus perficitur. *Spieg.*

Pictura & *fabrica*, ceteraq;
artes habent quendam absoluti
operis effectum. *Cic.* 2. de *N. D.*

Fabricatio onis, f. actus fabrican-
di, das Schmieden / Zim-
mern / Zubereitung.

b *Hominis fabricatio*, die
Erschaffung oder Bildung des
Menschen. *Cic.* 2. de *N. D.*

Fabricator oris, m. artifex, ar-
chitectus, ein Künstler / Bau-
meister. *Cic.*

b *Fabricator doli*, eines
Betrugs Urheber. *Virg.* 2. *Æn.*

c *Morbis lethi fabricator*,
den Tod verursache die Krank-
heit. *Lucret.*

Fabricius ii, m. consul Romanus, qui contra Samnites & Pyrrhum Regem bella gessit: valde sobrius & fidelis. Cic. 3. Off.

Fabricius a um, ut: Pons fabricius, qui est insula illius, quae in medium Tyberim posita est, ab autore Fabricio nomen habens. Horat.

Fabrico as, are, &

Fabricor aris, ari, fabrilis arti aliquid conficere, architectari. schmieden / künstlich bauen / oder bereiten / ut: Fabricare gladium. Quintil. 3. c. 2.

Naves fabricari. Cic. p. Rab.

b Fabricare & formare animum Philosophia dicitur. Senec. epist.

c Fabricare verba, auff Wort dichten. Cic. 4. Acad.

d Multa interea fabricatus ingenio, quomodo avertere inde la hostem posset, er hat auff Mittel zu Ende bringen / ductum a po und Wege gedacht / wie er denis Comcediarum & Tragedia Seind möchte abwenden. Curt.

e Fabricare, pro creare, ut: Quae terra gignit, talia sunt, ut ea ipsa diu immortales ad u sum hominum fabricati penè vi deantur. Cic. 7. de N. D.

Fabricus a um, ut: Ars fabrica, d. e. Baukunst. l. 19. ff. de instruct. & instrum.

Fabrilis e, c. quod fabri est, si vel ad fabrum pertinet, ut: Opus fabrilis. Horat.

b Flamma fabrilis. Claud.

c Fabrilis glutinum, fitt. Plin.

Fabula a, f. proprie eine gemeine Sage / ut: It nova nectris per cunctas fabula caenas. Juven.

Jam nos fabula sumus, ut gehē setzt jederman in Mäulern herum. Hec. 4. 3. 16.

b Fabula idem quod signum, ein Nährlein / ut: Vulgatum Græcorum fabulis miraculum. Curt. 854.

Aniles fabula. Quintil. c In fabulis esse, est hominum temerario celebrari sermone, den Leuten in den Mäulern ligen. Svetonius.

d Fabula idem quod apologus, ein lehrreiches Gedicht / ut: Fictis fabulis doctissimi homines memoria prodiderunt. pro Milone III.

e Supremum actum fabul ingenio, quomodo avertere inde la hostem posset, er hat auff Mittel zu Ende bringen / ductum a po und Wege gedacht / wie er denis Comcediarum & Tragedia Seind möchte abwenden. Curt.

f Fabula Aesopi, quarum auctores sunt Hesiodus, Xenophon, Plutarchus, & alii Graeci scriptores: congeffit eas Maximus Plautus. Erasm.

g Quomodo fabula, si vita; non quamdiu, sed quam bene sit acta, refert; das Leben

ist wie ein Geschwätz / es ligt nicht dran / wie lang / sondern wie wol und löblich man gelebt habe. Senec. Epist.

Fabularis e, c. erdichtet / ut: Fabularis historia. Svet.

Fabulator oris, m. ein Schwätzer / Nährleins = Dichter. Svet. in Aug.

Fabulius i, m. deus, qui pueris primo fari incipientibus praefere putabatur, cui etiam Romani sacrificabant, cum primum liberi eorum fari incipiebant. Nonius.

Fabulo as, are, idem quod fabulor. Plaut. Milit.

Fabulor aris, ari, a fando, significat loqui, schwagen / reden / ut: Quid fabulabor? quid negabo, aut quid fatebor? Plaut. Capt.

b Fabulari, pro ineptè garrere, unnütz plaudern / dreschen / oder klatschen. Liv. 5. Dec.

c Fabulari, pro joco excipere, & habere ludibrio, ut: Non ista mea benignitas docuit te fabulari? Plaut. Trucul.

Fabulosè, Adverb. mendosè, lügenhaftig / lasterhaft. Plin. 1. 32. c. 11.

Fabulositas atis, f. fabulantium vanitas, Erdichtung / Zabelwerf. Plin. 36. c. 13.

Fabulosus a um, commentitium, fictitium, vel de quo multa finguntur, erdichtet / ut: Fabulosus Hydaspes.

b Fabulosa antiquitas, i. e. scripta antiquorum fabulosa. Plin.

Fabulum i, n. Dimin. idem quod faba, eine Bohne. Gell. 4. c. 11. Fac, vide Facio bb.

Facilio is, facessi, (secundum Priscianum) facessum, (secundum alios verò) facessum, (quidam dicunt carere Supino,) facessere, idem quod facere, & adimplere, machen / vollenden / vollführen / ut: Jussa facessunt. Virg. 4. Aen.

b Facessere pro discedere, ut: Facessite vos hinc ocyus, paret euch eylend von hinnen. Curt. 2278.

Sed hac facessant, (Præteritionis formula,) aber wir lassen dieses fahren. Solin. 203.

c Facessere negotium aliquid, i. e. impedire aliquem, cogere, quod Barbarè dicitur, dare ad faciendum, einem zu thun machen / einen in einen Handel führen. Cic.

Facetè, Adv. urbanè, eleganter, ut: Facetè & commodè dicere. Cic.

Nos ab isto nebulone facilius eludimur, quam putamus, wir werden von diesem Buben so höflich aufgezoget / daß wirs nicht vermeynet. pro S. R. XII.

Facetiae arum, f. Deliciae quaedam sermonis, & dicta urbana sine scurrilitate: quae etiam in factis intelligi possunt, furtive

weiltige höffliche Reden oder
Händel / ut: *Sale vero & fa-*
cetius Caesar Catuli patris fra-
ter vicit omnes. Cic. 1. Off.

b Duo sunt genera facietia-
rum; alterum aequaliter in omni-
sermone fusum; alterum peracu-
tum & breve: illa à veteribus
superior cavillatio: hac altera di-
cacitas nominata est. Cic. 2.
de Orat.

c Facie magis, quàm fa-
cetiis, homo. Cic. Att.

d Facetta acerba, Stiche sehen/ Gestalt / ut: Dicitur, quod
die nicht bluten / Stichelwort. insit, & quâ facie, memorato
Tacit.

Facetiosus a um, facetiis plenus,
iucundus, kurzweilig/scherz-
haftig / ut: Facetiosa urban-
itas. Cic. 2. Fin.

Facetum i, n. idem ac facietia,
ut: Facetum quodq; non tan-
tum circa ridicula, opinor, con-
sistere. Quint. 6. c. 3.

Facetus a um, facetiis abun-
dans, kurzweilich/possirlich/
scherzhafftig / ut: Genus jo-
candi non profusum nec im-
modestum, sed ingenuum &
facetum. Cic. 1. Off.

b Homo facetus inducit
sermonem urbanum ac venu-
stum. Cic. pro dom.

c Cum aculeo & maledi-
cio facetus. Cic. de Orat.

Facies ei, f. (antiquè in Geniti-
vivo facies dicebant, autore amulantur, in Edelgesteinen tan-
Gell. 1. 9. c. 14.) in homine di-
citur os, nasus, oculus, gena,

Angezicht / ut: Homo honesta
facie & liberali, ein Mensch
eines ehrlichen Ansehens. Eu-
nich. 4. 4. 15.

Cum faciem videas, vide-
tur esse quanti vis precit, dem eufi-
serlichen Ansehen nach scheint
er viel werth zu seyn. And. 5. 2. 15.

Augustiore facie visendum
se offerre, etwas freundlicher
aufsehen. Solin. 335.

b Facies est externa aliarum
rerum figura, das eusserliche An-
sehen, die Gestalt / ut: Dicitur, quod
die nicht bluten / Stichelwort. insit, & quâ facie, memorato
Tacit.

Facies publica facies. Tacit.
Aetna apicis canicie perpe-
tua brumalem detinet faciem, der
Bergt Aetna, weil er jäh weiß
ist/so sieht er aus wie im Win-
ter. Solin. 223.

Pugna facies. Tacit.
Solacismi facie habere. Quint.
Urbis facies. Salust.

Arbor faciem quercus habens,
ein Baum / der außsiehet wie
eine Eiche. Curt. 1197.

In cordis faciem, wie ein Herz
gestalt. Solin. 324.

c Nulla mali facies debet
esse, alles Unglück ist vollauf da.
Curt. 324.

d Gemma inspectantem faciem
in Edelfsteinen tan-
man sich bespiegeln. Solin. 403.

e Versere se in omnes facies,
c. Versere se in omnes facies,
c. 11.

cies, allerhand versuchen. Virg.
f Facies tua computat annos,
Prov. man siehet dir's am Ge-
sicht an / wie alt du bist. Erasim.
g Facies Hippocratica dici-
tur, in qua nasus acutus, oculi
concavi, adstricta tempora, aures
frigida, contracta, flava earum
inversa, cutis circa frontem du-
ra, intenta, arida, & color to-
tius vultus viridis, aut niger
Sennert. Jonst.

h Facies tribuitur Deo, no-
tatq; ejus manifestationem, ut:
Angeli semper vident faciem Pa-
tris mei, qui in caelis est. Matth.
18, 10. Glas. Phil. sacr. 1. 5. p. 103.

i Facies Astrologis dicitur di-
gnitas quaedam essentialis Plane-
tarum, cum facie ad faciem ita
luminaria intuentur, ut ad So-
lem sint occidentales, ad Lunam
orientales.

Facile, Adverb. idem quod sine
labore, leichtlich / ut: Facile
emergere ex malis, leichtlich
aus dem Unglück kommen.
And. 3. 3. 31.

b Facile, idem quod cetero-
do, sine controversia, ut: Facile
primus. pro S. R. V.

c Facile, aliquando ad-
verb. Confirmantis, i. e. liquet
manifesto, ut: Facile hic
mali est, quàm illic boni, D.
nat. in Ter. Adolph.

Facilis e, c. leicht / ut: Facilis fa-
ctu, leicht zu thun, Heavt.
4. 3. 26.

Nulla est tam facilis res, quàm
difficilis sit, quàm invitum fa-
cias, es ist kein Ding so leicht/es
wird schwer/wenn man ungern
dran kömmt. Heavt. 4. 6. 1.

b Facilis, idem quod mi-
lis, ut: Facilem se præbere, sich
handeln lassen / sich geneige
erweisen. l. 14. Ep. 14.

Ego autem Antonio facili-
tatem me præbui, ich habe mich
gegen dem Antonio sehr freunde-
lich erzeiget. lib. 14. 13. Att.

Lenis à te & facilis existi-
mari debeo, du solst mich für lind
und gütig halten. l. 5. 2.

c Facilis adversarius idem,
qui alias imbecillus, ein gnädi-
ger Feind. IV. Acad.

d Facilis terra frugum, i. e.
fertilis, fruchtbare Land. Claud.

e Aditu facilis, darzu man
leicht kommen kan. Curt. 2191.

Facilitas atq; f. idem quod plas-
cabilitas, Lindigkeit / ut: Ma-
le docet te mea facilitas mul-
ta, meine Lindigkeit verur-
sacht bey dir viel böses. He-
avt. 4. 1. 35.

Facilitas nimia corrumpit
liberorum animos, allzu grosse
Lindigkeit macht böse Kinder.
Hecyra 2. 2. 6.

b Adjungenda est facilitas
in audiendo, lenitas in decernen-
do. Cic. Qv. Fr.

Facinorosus a um, sceleratus, fla-
gitiosus, lasterhafftig / voller
Pppp 3 Du

Dubenstück / ut: Homo facinorosus. Cic. in Catil.

b Facinorosa vita, ein böshafftes Leben. Cic. 1. de leg.

Facinus oris, n. est idem quod factum, eine That / ut: Fortu-

na sua majus audere facinus,

sich eines Dinges über Vermögen unterstehen. Curt. 2185.

tius l. 521.

Non sit sine periculo facinus magnum & memorabile, eine ne-

schwere und namhafte That post minus fecisse, satius sit, ich

läuft ohne grosse Gefahr nicht muß zuschauen / damit ich nicht

ab. Heavt. 2, 3, 73.

b Facinus idem quod scelus, flagitium, eine Ubelthat / ut: ich hätte es nicht gethan. He-

quantum facinus ad vos delatum sit, videtis. IV. Cat. III.

c Facinus aliquod admittere in se. pro Mil. XXXIV.

d Ad facinus aliquod aurum quarere, Geld zu einer bösen That aufstreiben. pro Cælio XXIV.

e Facinus aliquod in famam atq; fortunas alterius inferre, i.e. famam & rei familiari alicujus detrimentum asferre, ladere alicujus famam & rem familiarem.

pro Cæl. XXV.

Facio is, feci, factum, facere, Si pontino teste, est rei, quæ sit, fuisset, non me poeniteret, pro ra-

faciem imponere, machen / ut: Facere vestimentum, est fa-

ciem vestimenti imponere, ein Kleid machen.

b Facere idem quod agere, ut: Atq; hoc non, ut facias,

führt haben. l. 6, 13.

sed ut te facere & fecisse gaudens, scribo. Lib. 1. Ep. 1. Qv. Fr.

Facere multa avaræ & superbe (crudeliter, Corn. 175.) sehr

geizig und hofärtig (grausam) handeln. Curt. 2185.

c Facere rem parvam magnam, eine geringe Sache groß

machen. pro M. Cæl. XIII.

d Facere plus, den Sachen zu viel thun / ut: Videndum est,

quid faciam plus, quod me post minus fecisse, satius sit, ich

laufft ohne grosse Gefahr nicht muß zuschauen / damit ich nicht

etwan den Sachen zu viel thue / welches hernach besser were /

mit gutem Gewissen thun. Cyr. 5, 1, 4.

e Verè facere possum, ich fäh

f Perbellè feceris, du wirst wol und löblich thun. l. 4. ep. 4.

f Pulcrè aliquod facere, etwas artig und fein verrichten. Cor-

nel. 803.

g Facere omnia, nichts unterlassen / ut: Fac omnia, unter-

laß nichts. lib. 16. ep. 17.

h Facere aliquod pro aliquo, i.e. commodo alterius agere, ut:

Quod si mihi pro me faciendum

tionem temporis ita esse molitum,

wenn ich in meiner eigenen Sache hätte handeln sollen / gereute

te michs nicht / nach Gelegenheit der Zeit die Sache so ge-

führt haben. l. 6, 13.

Quod pro me non facio, id pro seclam rationemq; vita re magis

te facere meus in te amor cogit, quam verbis secuti sumus, sed

was ich meiner wegen nicht thue / etiam apud Gracos doctissimos ho-

das macht meine Liebe gegen dir / mines, quibus, cum facere non

das ich deinetwegen thun muß. possent, loqui tamen & scribere

l. 11, 20.

i Facere aliquid sedulo, et

was mit sonderm Fleisse thun.

And. 4, 1, 56.

k Facere idem quod prestare, in effectum perducere, ut: Scie-

ham, ut esse me deceret, facere

non quibâ miser, ich wuste wol / wie ich mich verhalten solte / ich

Armer konnte es aber nicht thun. Trin. 3, 2, 31.

l Summa ratione aliquid facere, mit höchstem Bedacht et-

was thun. l. 8, 15. Att.

m Impudenter aliquid facere, unverschämte handeln / ut: Ve-

reor, ne id, quod videntur impudenter fecisse, astute & callide fecerint. pro Cecin. II.

n Facere clementer, mansuete, justè, moderatè, sapienter,

gütig / mässig und klug handeln. pro Marcell. III.

o Facere alicui medicinam, i.e. adhibere, einen curiren / ut:

Ita sum levatus, ut deus mihi aliquis medicinam fecisse videatur, Epist.

p Facere cum aliquo, es mit einem halten. Corn. 493. cit. Fin. II. XIV.

Cum Casare Lentulus Consul facit.

Neq; solum apud nos, qui hanc tet

Quod pro me non facio, id pro seclam rationemq; vita re magis

te facere meus in te amor cogit, quam verbis secuti sumus, sed

was ich meiner wegen nicht thue / etiam apud Gracos doctissimos ho-

das macht meine Liebe gegen dir / mines, quibus, cum facere non

das ich deinetwegen thun muß. possent, loqui tamen & scribere

l. 11, 20.

i Facere aliquid sedulo, et

was mit sonderm Fleisse thun.

And. 4, 1, 56.

k Facere idem quod prestare, in effectum perducere, ut: Scie-

ham, ut esse me deceret, facere

non quibâ miser, ich wuste wol / wie ich mich verhalten solte / ich

Armer konnte es aber nicht thun. Trin. 3, 2, 31.

l Summa ratione aliquid facere, mit höchstem Bedacht et-

was thun. l. 8, 15. Att.

m Impudenter aliquid facere, unverschämte handeln / ut: Ve-

reor, ne id, quod videntur impudenter fecisse, astute & callide fecerint. pro Cecin. II.

n Facere clementer, mansuete, justè, moderatè, sapienter,

gütig / mässig und klug handeln. pro Marcell. III.

o Facere alicui medicinam, i.e. adhibere, einen curiren / ut:

Ita sum levatus, ut deus mihi aliquis medicinam fecisse videatur, Epist.

p Facere cum aliquo, es mit einem halten. Corn. 493. cit. Fin. II. XIV.

Cum Casare Lentulus Consul facit.

Neq; solum apud nos, qui hanc tet

z *Facere* interdum est fingere & *introducere personam aliquam*, ut: *Plato facit Socratem disputantem*, Plato führet den Socratem ein/ als disputirte er.

Se cum *Curione colloquentem facit*.

aa *Pro facere etiam ponitur fingere*, ut: *Finge sic evenisse*.

Fingamus ita esse.

bb *Fac esse*, doctè dicimus *pro pone casum*, setz ein Fall/ *posito*, gesetzt/ dem sey also/ ut: *Verum fac esse omnia*, aber gesetzt/ diesem allem sey also. Ep.

Fac audisse statim, setze einen Fall/ er mag alsbald gehört haben. *pro S. R. XXXI.*

Fac in hoc errare me. *pro Cecin. XII.*

Fac potuisse, quod est. in A.

Fac igneam, *fac spiritualement*, *nihil ad id*, quod agimus. *Tusc.*

cc *Facere aequi bonis*, aliquid, mit einem Ding zu frieden seyn/ ut: *Aequi bonis*, istut *facio*, ich nehme mit diesem zufrieden/ ich bin mit diesem zufrieden. *Heaut. 4. 5. 39. Vide supra* mehren. *Terent.*

Aequus (d.) p. 161.

dd *Facere damnum* vel *jacturam*, Schaden leiden/ & *facere lucrum*, Nutz schaffen/ ut: *Facere jacturam rei familiaris*, an seiner Nahrung Schaden leiden. *Cic.*

Est etiam, ubi profecto *damnum praestet facere*, quàm *lucrum*. *Captiv. 2. 2. 77.*

Facere naufragium, Schiffbruch leiden. *Cic.*

ee *Deus facit*, *precanditorumula*, Gebe es Gott/ helfs der siebe Gott. *lib. 14. ep. 3.*

ff *Dii male faciant*, *imprecandi formula*, ut: *Dalmatis dū male faciant*, qui tibi molesti,

daß die Dalmatier Gott schänden/ daß sie dich belästigen. *lib. 11. ep. 21.*

Dii isti Segulio male faciant.

gg *Facere*, idē quod *obedire*, ut: *Obedienter imperata facere*. *Curt. 378.*

hh *Facere iusta alicui*, einem den letzten Dienst erweisen/ einen zum Grab begleiten. *Cic.*

ii *Mentionem facere*, gedenken/ erwehnen. *Plaut. Corn.*

198. 496.

kk *Facere messem*, erndten. *Colum.*

Facere vindemiam, *berbschneidenlesen*. *Varr.*

ll *Faciamus haec missa*, wir wollen dieses fahren lassen/ wir wollen davon nichts mehr erndten. *Heaut. 4. 5. 39. Vide supra* mehren. *Terent.*

Fac me missum, laß mich zu Frieden. *Terent.*

mm *Facere*, *pro parere*, ut: *Facere ova*, Eier legen. *Varr.*

nn *Facere pactiōem cum aliquo*, mit einem einen Vertrag aufrichten. *Cic.*

oo *Facere periculum*, versuchen/ wagen/ probiren. *Liv.*

pp *Facere periculum ex aliis*, von

von andern ein Beispiel nehmen/ aus anderer Leute Schaden klug werden. *Terent.*

qq *Milites testudinem faciunt*, i. e. *milites ita tegunt capita clypeis*, ut *testudinis praeseferant speciem*. *Liv.*

rr *Facere vadimonium*, i. e. *promittere*. *Cic.*

ss *Facere*, *pro exercere*, ut: *Facere vecturam*, *Fuhrwerk treiben*. *Quint.*

Facere mercaturam, *Kaufmanschaft od Handlung treiben*. *Plaut.*

Facere ingruentariam, mit Del und Salben handeln. *Plaut.*

tt *Facere reum*, idem quod *accusare*. & *indicare*, angeben/ anklagen. *l. 2. C. de fide instrum.*

uu *Facere iudicatum*, *iudicis sententia parere*, dem Urtheil nachkommen. *l. 42. ff. si cert pet.*

xx *Facere stipendia*, idē quod *militare*, & *stipendiarios*, i. e. *milites stipendiis propositis colligere*. *Schard.*

yy *Facere syngraphas* est *vulgō obligationes*, *schedulas* & *signa dare*, schriftlich Bekantnis geben. *ibid.*

zz *Facere totum*, *pro omnem habere*. *l. 53. §. 3. ff. de hered. instit.*

aaa *Facere fraudem legi*, & *contra legem facere*, differunt. *Contra legem facit*, qui id facit, quod *lex prohibet*. *In fraudem legis facit*, qui *salvis verbis le-*

gis, *sententiam ejus circumvenit*. *Fraus enim legi sit*, ubi id sit, quod *(Lex) fieri noluit*, fieri autem non vetuit. *Schard.*

bbb *Facere exemplum in Davum*, *pro eo*, quod est, ita punire *Davum*, ut aliis sit exemplo. *ibid.*

ccc *Vitium facere*, *pro vitare*. *Vitruv.*

Factibile id, n. est, *cujus essentia potissimum est effectibilis*, veluti sunt entia artium, ut: *Calceus*, *forax*. *Metaph.*

Factio onis, f. *faciendi ipse actus*, ein Thun/ ut: *Quas is instituisse*, cui testamenti *factio nulla esset*. *Cic. in Topic.*

Cum vestris nostra non est aqua factio, was wir thun/ ist nicht dem gleich/ was ihr thut.

Wir sind nicht so vermüglich/ als ihr; wir können so viel nicht thun/ als ihr. *Trin. 2. 4. 51.*

b *Factio idem quod caterua*, ut: *Nobilium factio*. *Liv.*

c *Factio idem quod opulentia*, ut: *Istas magnas factiones*, *dotes magnas nihil moror*. *Trin.*

d *Factio idem quod seditione*, eine Empörung/ *Auffruhr*/ ut: *Factionem comparare*. *Festus.*

Corn. 302.

Factionis principes interficere, die fürnehmste *Auffrührer töden*. *Corn. 469.*

Factionarius ii, m. qui ex factione erat, puta vel *Veneta*, vel *Russata*, vel *Albata*, vel *Prasina*. *Turneb.*

Pppp s

Factiosus a um, seditiosus & iur-
giosus, aufrührisch/rebellisch.
Salust.

b Factiosus, in bona par-
te, pro opulento & divite, ut:
Cui ante Lyfander factiosus au-
dax, fuisset, (victoria elatus,
sic sibi indulfit, Enfander/ als er
zuvor ein weidlicher und tapf-
ferer Mann gewesen / ist durch
den erlangten Sieg stolz wor-
den. Corn. 164.

Venit hoc mihi in mentem.
Megadore, te esse hominem divi-
tem, factiosum. Plaut. Aulul.
Factitatio onis, f. continua ope-
ratio. Tertull.

Factitator oris, m. qui continue
agit. ibid.

Factitius a um, opera alicujus fa-
ctus, das gemacht ist / ut:
Factitius color, angestrichene
oder gemachte Farb. Plin.

b Factitia gemma, (ge-
machte/falsche oder unächte Ge-
delgestein/) quomodo fiant, ha-
bet Boet. de Boot. hist. gemm.

c Factitii doli. Plaut. Mil.
Factito as, are, est saepe facere,
offt thun oder machen / ut:
Factitare artem. Cic. in Orat.

b Factitare coactiones, pro
coactorem publicum esse. Svet.
in Vesp.

c Factitare delationes, pro
accusationes exercere. Tac. 17.
Factor oris, m. qui aliquid fa-
cit, der etwas machet / oder
thut.

b Factor, non significat
eum, qui gerendis negotiis praest,
sed qui vinum, vel oleum facit,
aut aliud simile. Spieg.

c Factores, verbo nondum
recepto à Latinitatis professoribus,
vocamus eos, qui rem alicujus
privatam administrant, (Factor,
Schaffener.) Hos veluti indeco-
res à perfectissimatis dignitate
repellit lex, & simul tanquam
immemores libertatis & generis
notat. Schard.

d Factores, sunt criminum
auctores. lib. 7. ff. de custod. &
exhib.

Factum t, n. res gesta, eine That/
Handlung / ut: Fortia facta
patrum. Virg. I. Aen.

Mens sibi conscia facit.
Lucret.

b Factum mutare, pro
sententiam mutare. Ter. Andr.

c Factum in pactis verba
tur, in stipulationibus iur. l. 27.
§. 2. ff. de pact.

d Factum iuri opponitur.
l. 38. §. 6. ff. de verb. oblig. l. 41.
ff. de pecul.

e Factum & gestum licet
strictam habeant inter se differen-
tiam, abusive tamen nihil dif-
ferunt. l. 58. ff. de V. S.

f Factum umbraticum di-
citur, quod in nihilum recidit:
ut si iudex acta denegat appella-
tionem prosecuturo. Spieg.

g Facta juvenum, consilia
mediocrium, vota senum. Prov.

sensus per se liquet; nempe ad das es wird Gelegenheit geben.
rem gerendam adhibendos juve- lib. 11. ep. 20.

nes, quia viribus atas ea pollet. d Quod alias dici solet:
In consilium adsciscendos medio- scio te & facultatem & volun-
cris atatis viros, propterea, quod tatem habere, ich weiß / daß du
in his, nonnihil detricto virium es thun kannst / und wilt / doctè
vigore, valeat tamen usus rerum etiam dicitur: non minus posse
aucta prudentia. Senes, utpote re- te, quam velle, exploratum mihi
ligiosi, à superis solent optima pre- est. l. 10. ep. 7.

e Facultas idem quod co-
pia, Gelegenheit / ut: Habetis
quit, Proverb. was geschehen ducem memorem vestri, oblitum
ist/das ist geschehen. ibid. sui, quia non semper facultas da-
i Factum transactum, i. e. tur, das man nicht allezeit ha-
nihil intermissum est, quod ad ben kan. IV. Catil. IX.

negotii tractatione pertinet. ibid. f Facultatem oblatam neg-
ligere, i. e. occasione rectè uti.
k Factum stultus cognoscit, III. Catil. II.

Proverb. i. e. tum judicant homi-
nes, ubi jam poenitet. ibid. g Facultas mihi tui est, ich
Facul, pro facile antiqui pone- bin deiner mächtig / ich kan dich
bant, Lucil. haben. l. 10. ep. 4.

Facula & f. Dimin. à fax. Propert. h Magnam facultatem vi-
Facultas atis, f. est rerum agen- vendi habere, gute Lebens-Mit-
darum facilitas, Kraft/Ver- tel haben. l. 5. ep. 18.

mögen / ut: Ejus rei faculta- i Facultatem rei alicujus
tem, si quia erit, non prater- alteri dare, einem ein Ding zu
mittam, werde ich was in die- gebrauchen geben. l. 10. ep. 19.

fer Sachen thun können/wil k Facultates, i. e. opes, ut:
ichs nicht unterlassen. Lib. 8. Quantum quisq; daret, pro cu-
Epist. 15. Att. jusq; facultatibus imperabat, er

Sed quis ego sum, aut quia befahle / daß ein jeder nach sei-
in me est facultas? aber wer nem Vermögen Steuer gebe:
bin ich / oder was kan ich thun? Corn. 430.

de Am. l Quatuor sunt Faculta-
b Facultatem adimere, das tes in studiis Academicis, qua-
Vermögen benehmen. l. 8. 15. rum tres vulgò vocant superio-
Att. l. 3. 7. Att. res; Theologiam, Jurisprudentia,

c Vdeo facultatem fore, ich & Medicinam; quia omnes pra-
sehe / daß es angehen werde / supponum Facultate Philosophica.

m *Facultas*, δύναμις, (ῥίξιν
ροξασιν, *ars conjecturalis*.) A-
ristoteli est *potentia*, quā quis
utrumque potest e. g. sive lauda-
re, sive vituperare, sive suade-
re, sive dissuadere; sitq; *Genus*
Rhetorica, & *Dialectica* sive
Topica.

n *Facultas* nonnunquam
sumitur pro collegio assessorum *Fac-
ultatis Academica*, e. gr. *Facul-
tas Theologica*, die *Theologi-
sche Facultät*.

o *Facultas* (Chymicis) qua-
litatem notat, ut: *Facultates na-
turales* sunt vel *spirituales* (for-
males,) vel *corporeae* (materiales,) vel
modales (privativa sive vi-
tales.) Schröd.

Facundē, Adverb. disertē, be-
redt/gesprächich. Liv. 8. bell.
Punic.

Facundia a, f. *facultas differendi*
cum gratia, Beredsamkeit/
Wolredenheit/ ut: *Facundia*
Latiarumq; literarum parens
Cicero.

b *Alere facundiam*, Be-
redsamkeit hegen/ sich der Be-
redsamkeit bestreiffen. Quintil.

c *Facundia canina*, tri-
buitur illis, qui tantum ad ma-
ledicendum eloquentia exercent
studium. l. 2. ff. de orig. jur.

Facundiosus a um, plenus *facun-
dia*. Gell. 4. c. 9. antiquum.

Facundus a um, qui futura di-
vinando solet profari. Varro
l. 5. de L. Lat.

b *Facundus*, idem ac di-
sertus, beredt/gesprächig/ ut:
Non formosus erat, sed erat *facun-
dus* Ulysses. Ovid.

c *Oria facunda*, i.e. in qui-
bus studetur *facundia*. Claud.
Facatus a um, ut: *Facatum* vi-
num, quod est *facibus* expres-
sum est. Cato.

Faciniae, urva dicta sunt, qua-
plus, quam cetera, *facis* affe-
runt; Alio nomine, à colore
rubellana vocantur. Colum.
l. 3. c. 2.

Facula a, f. pro condimento seu
liquamine subacido, subama-
roq; Lucret.

Faculentus a um, quod est *fa-
cis* plenum, drüsig/ hefig/
unrein. Plin.

Facutinus a um, idem ac *faa-
tus*. Gell. 13. c. 19. obsoletum.

Fax facis, vel
Fex fecis, f. (Diphthongo scri-
bendum Apulejus docuit, sor-
didum illud est, & excremen-
tosum, quod in vasis subsistit
fundo, Döfen.

b *Faces alvi*, idem quo
excrementa.

c *Fax civitatis*, i.e. homi-
nes viles & abjecti, vitam agen-
tes sordidam, lumpen Völk.
Cic. pro Flacc.

d *Fax Romuli*, pro plebe
Romuli sic dicitur, quod collecta
esset ex confusa & turbulenta
multitudine. Cic. Att.

e *Fax in sacris* notat cala-
m-

mitates maximas. Psal. 75. c. 9.

f *Fax* notat quoque tran-
quillitatem securam, ut: Zeph. i.
v. 12. Visitabo illos homines, qui
concreti sunt super *facibus* suis,
i.e. qui securē, tranquillē & ob-
firmatē harent in malo suo, lu-
dificantes interim Deum & homi-
nes. Glaff. Phil. sacr.

g *Facem* bibat, qui vinum
bibit. Proverb. Wer des guten ge-
nossen/ mag des bösen auch mit
entgelden. Erasim.

Fageus a um, Buchin/ ut. Glans
fagea, eine Buchecker. Plin.

Fagineus a um, quod ex fago fa-
ctum est, ut: *Faginea arcula*.
Ovid. 4. Fast.

Faginus a um, idem quod *fagi-
neus*, ut: *Fagina pocula*. Virg.
Eclog.

Fagotriticum i, n. vide frumen-
tum Saracenicum.

Fagus i, f. Arbor glandifera, ei-
ne Buche/ Buchbaum/ ut:
Viridis fagus. Virg. Eclog.

Fagutal, fuit Roma sacellum Jo-
vis, in quo erat *fagus* arbor,
qua Jovi sacra habetur. Plin.
l. 16. c. 10.

Faida, vel *Feida*, est aperta ini-
micitia, in legibus Longobar-
dorum, Germanicē, Gehde
Martin. [forte ab Ebrao אִיבָה
inimicitia.]

Falacer, unus ex quindecim Fla-
minibus, quos post aliquas
tempestates, aucta civitate,

quam augeri quoque sacerdotia
eporteret, Romani constitue-
runt. Hoc autem cognomen
flamen hic sortitus est, à Fala-
cre pomorum deo, cui sacra
faciebant. Alex.

Fala, turres lignea ob altitudi-
nem dicta, quibus in oppugnan-
dis oppidorum muris, & in spe-
ctaculis utebantur, à *falandō*;
Thusi enim *falandum*, caelum
vocabant. Ennius.

Falarica a, f. teli genus missile
apud Ennium & Virg. 9. Aen.
quod à *falis*, i. e. ex turribus.
seu locis editioribus, mitti in
hostes solebat, ein Wurff-Eiße.

Falcarius a um, ad *falcem* spe-
ctans, zur Sichel oder Sen-
se gehörig/ ut: *Falcarii* cotes,
quibus falces acuuntur. Sapon.

Falcaritis i, m. qui *falce* utitur,
vel metit, quo nomine apud
Ciceronem Catil. 5. conjurari
intelliguntur: propterea quod
civitatem omnem, adeoq; ipsa
urbis aedificia, tanquam *falce*
messuri, i. e. ferro igniq; omnia
vastaturi essent. Schard. Pri-
scianus modò adductum lo-
cum exponit ita, *falcarii*, i. e.
locus, ubi sunt *falcarii*.

Falcatus a um, formam *falcis*
habens, trumb wie eine Si-
chel oder Sense/ gekrümmt/
ut: (Gallus *gallinaceus*,) in
sublime caudam quoque *falcata*
erigens. Plin. 10. c. 21.

b *Falcatus*, i. e. *falcibus* bus, dum appetunt, etiam integra instructus, ut: *Falcate currus*, Curt. 758.

Falcata quadriga, Curt. 589.
Falcidia, dicitur lex, à *Falcidio*

Tribuno plebis, qui ipsam ad-
invenit ad hos, quod quis ex-
traneo testamento suo legare

non posset, quin ad minus (mi-
nimum,) quarta remaneret
hæredi, quod si contrafaceres,

locum non haberet. Quidam
falcidiam dictam esse putant,
à *falce*, ad defalcandum de
singulis legatis, per quam per-
mittitur hæres habere quar-
tam partem legationis vel hæ-
reditatis, quando etiam tota
hæreditas, vel major pars est
legatis exhausta. Scot. in Vo-
cab. Jur.

Falcifer a um, *falcem* ferens, ut:
Falcifera manus. Ovid. 13. Met.

b *Falcifer* pro Saturno
Ovid.

Falco as, are, est *falce* proscinde-
re. Plin. 17. c. 10.

Faleo onis, m. avis ex genere ac-
cipitrum, ein *Falck*/ita dictus
(ut Festus innuit,) quod un-
guis more *falcis* habeat intror-
sum flexos.

Facula a, f. *parva falx*, eine
Heppe/ Garten-Messerlein.
Colum.

b *Facula*, (ote Krallen)
Pantherarum & *Pardorum* di-
cuntur extremitates unguum,
in *falcis* formam incurvata, qui-

bus, dum appetunt, etiam integra
corpora dilaniant. Plin. 8. 15.

Falernum i, n. vinum, quod in
Falerno monte nascitur, dici-
tur. Mart.

Falernus a um, ut: *Falernus* a-
ger collibus vitiferis abundans.
Plin.

b *Summis collibus* Gauran-
um gignitur vinum, mediis
Faustianum; imis *Falernum*,
Plin.

Falisca, Colonia intus Tyberim,
Argis orta, ut autor est Cato,
quæ cognominatur *Heiruscor-*
rum. Plin. 3. c. 5.

Falisci orum, populi *Hetruria*,
quos Virgilius *Æquos* appella-
vit, quia *Populus Rom.* missis
decemviris, inde multa colle-
git iura: & nonnulla supplē-
menta duodecim *Tabularum*
accepit. Servius 7. Æn.

Faliscus a um, ut: *Falisco* præ-
sepes, quæ à ligno *falisco* opti-
mè fiebant. Var.

b *Faliscus* venter, i. e.
ventriculus fartus, quem sic far-
cire Romani à *Faliscis* didicere,
Magen wurst / grosse Kuttel
Wurst. Martial.

Falla, veteres pro fallacia dixerunt.
Nonius.

Fallacia a, f. idem quod *fraus*,
Betrug/ut. Sine fudo & *sal-*
laciis homo, ein aufrichtiger
Mensch/in dem kein Betrug.
Cic. Attic.

b *Fallacia* alia *aliam* tru-
dit,

dit, ein Betrug treibt den an-
dern / eine Lüge folget auff die
andere. Andr. 4. 4. 40.

c *Fallaciam* in aliquem in-
tendere, einem einen Betrug zu-
richten / einen übern Dölpel
werffen. Heavt. 3. 2. 2.

d *Fallacias* fingere, einen
Betrug erfinden. Heavt. 3. 2. 22.
e *Fallacia*, à Dialecticis su-
mitur pro cavillatione, sive so-
phistico argumento, diciturque
vulgo *Amphibolia*.

Fallaciloquentia a, f. ut: Ex ea
difficultate illa *fallaciloguen-*
tia malitia nota sunt. Nonius.
Fallaciosus a um, plenum *falla-*
ciis, voll Lügen und Unwar-
heit/oder Betrugs. Gell.

Fallaciter, Adverb. fälschlich/
unrecht/betrügerlich/ut: *Fal-*
laciter portenta interpretari.
Cic. 1. de Div.

Ratio hoc postulat, ne quid
insidiosè, ne quid simulatè, ne
quid fallaciter. Cic. 3. Offic.
Fallax acis, o. mentiendo deci-
piens, betrügerisch/fälschlich/
ut: *Amica fallax*. Ovid. 1.

b *Fallaces* herba, quæ pa-
rum aut nihil afferunt fructus.
Cic. de amicis.

c *Sylva fallax*, quæ per-
plexas vias habet multas. Virg.
9. Æneid.

Fallo is, fefelli, *falsum*, fallere,
est decipere. Corn. 84.

Quantum nos fefellerit, &
quem in locum res deducta sit,

vides, wie weit es uns gefehlet/
und wo die Sachen hin gedie-
hen/ siehestu. lib. 4. ep. 2.

Multum aliquem fallere,
einem sehr betrogen. Corn. 172.
Qua provideri poterunt,
non fallar in iis; quæ cautionem
non habebunt, de iis non ita val-

de laboro, was ich verhüten kan/
darinnen laß ich mich nicht be-
trügen: wovor aber ich mich
nicht hüten können werde/dar-
umb bestimmiere ich mich auch
so groß nicht. 1. 11. ep. 21.

b *Nisi me fallit*, vel *nisi*
me fallit animus, formula Cice-
roniana, quam vulgus effert, *nisi*
erro, wenn ich mich nicht irre/
ist mir anders recht/ut: Sed nos,
nisi me fefellit, jacebimus. At.

Nisi me fallit animus. pro
S. R. XIV.

Nisi me fallunt omnia. At.
Nisi quid me fallit. Ep.

Nec me multum fallit, quin,
quod suspicor, sit, quod velit, es
wird mir auch nicht viel fehlen/
daß er nicht dasjenige begehret/
was ich muthmasste. Hec 5. 1. 2.

c *Operâ fallere*, an der
That/im Werck fehlen/ut: *Fa-*
ciem cum aspicias eorum, haud
mali videntur, operâ fallunt,
Pseud. 1. 2. 9.

d *Si me fortuna non fefel-*
lerit, eleganter dicitur, pro, si
conatum successus non destituerit,
wenn mir das Glück wol wil.
lib. 10. ep. 7.

e Fallere, fehlschlagen/ut:
Fefellit ea res, quæ fortasse non erat, vel quævis alia potentia con-
debit, sed fefellit. lib. 10, 7. Att. gnoscens, circa res occupatas fal-
litur. Corn. 217.

f Fallere tempus, die Zeit
vertreiben. Ovid.

g Fallere fidem, pejerare.
Cic. pro Rosc.

h Falli memoria, i. e. obli-
visci. Plin.

Fallenia, alias feloniam est culpa,
injuria, propter quam vasa-
lus amittit feudum. Schard.

Falsarius ii, m qui decipiendi
gratia scripta publica corrup-
pit. ibid.

Falsè, Adverb. idem ac falsò.
Plaut.

Falsidicus a um, qui falsa loqui-
tur. Plaut. Capt.

Falsifico as, are, idem ac crimen
falsi committere.

Falsificus a um, fallacias faciens,
betriegerisch. Plaut. Mil.

Falsijurius a um, Meineydig.
ibid.

Falsiloquus a um, falsa lo-
quens. ibid.

Falsimonium ii, n. fraus, falla-
cia, Falschheit/Betrug. Plaut.
Bacch.

Falsiparens entis, is dicitur, qui
falsum habet parentem, i. e. cu-
jus pater is esse creditur, qui
tamen minimè est. Catull.

Falsitas atis, f. Lügen/huic op-
ponitur veritas. Merapin.

b Falsitas non est in rebus,
alias esset a Deo. Micros.

e Falsitas est, cum intelle-
tus, vel quævis alia potentia con-
debit, sed fefellit. lib. 10, 7. Att. gnoscens, circa res occupatas fal-
litur.

d Falsitas (Logica) alia
est Definitionis, alia Argumen-
torum, alia Testimonii, alia Axio-
matis, alia Syllogismi.

e Falsitas verbis an factis
committatur, nihil refert. Utro-
que enim dolus est, proximum le-
dens contra veritatem. Quod
diligenter notandum. l. 17. ff. de
interrogation.

f Falsitatis ad esse tria re-
quiruntur, sc. mutatio verita-
tis, dolus, & quod alteri sit non
scitum. Quorum si unum de-
ficit, falsitas non est punibilis.
Schard.

Falso as, are, falsum facere, vero
falschen/ut: Pondera & men-
suras falsare. l. 132. ff. ad leg.
Corn. de fals.

Falsò, Adverb. falsch/unrecht/
erlogen/ut: Non maneo, neq;
tu me habebis falso suspectum.
Ter. Heaut.

b Numina Fovis falso si-
cavi, i. e. perjuravi. Ovid. s. Fast.

c Falso memoria proditum
videbatur. Cic. pro leg. Manil.
Falsum i, n. est immutatio veri-
tatis cum dolo. Authent. de
instr. caut. in princ.

b Falsum vocatur etiã id,
quod suspectum est. l. 26. ff. ad
leg. Corn. de fals.

c Falsum committit, qui
rem

rem duobus vendit. l. 21. ff. eod.
d Falsum committitur, si te equitate,
quod chirographum, aut libellum,
vel rationes intercidat vel descri-
bat; non qui alias in computa-
tione, vel in ratione mentiuntur.
l. 23. ff. eod.

e Falsum accipitur tribus
modis: 1. Quicquid non est ve-
rum, potest dici falsum, etiam si
non procedat ex mendacio alicuius
jussu, vel fraude, (l. 13. §. 2. ff. de
rebus dub.) 2. Falsum accipitur
pro immutatione veri fraudulente
animum hominis recta conscien-
tia; quo modo omnia mendacia
rectè vocantur falsa, (Nov. de Falsis
instrum. caut. & fid. in princ.)
3. Est crimen grave, quod appel-
latur falsum: quoties animi do-
lus sequitur facti executio ad
pervertendam veritatem, & si-
mulandum id, quod non est, vid.
supra (d.)

Falsus a um, opponitur vero
falsch/ut: Non me hac mo-
vent, quæ perspicuè falsa
sunt, was offensichtlich falsch/
und unwahr ist/laß ich mich
nicht anfechten. pro Cæl. XIII.
b Falsum esse, idem quod
decipi, berrogen werden/ut:
Falsus es, dubiè unrecht dran.
Andr. 4, 1, 23.

c Falsum testimonium, in
divinis tabulis non tantum acci-
piendum est, ut vulgo solet, quod
in judicio solam feratur: verum
etiam omnis vox ladens proxi-
mum, omnisq; pradura, & sum-

mi juris interpretatio, refragan-
dum est, intelligenda est.
Schard.
d Falsum procuratorem,
pro non vero procuratore acci-
pimus. l. 3, §. 6. ff. rem. rat. hab.
e Falsum probum non per-
venit ultra aures; Proverb. i. c.
Qui audit convicium, cuius sibi
consciens est, graviter animo vul-
neratur: At qui falso probro a-
spersus, non perinde commove-
bitur. Non enim descendit altius in
animum hominis recta conscien-
tia. Erasim.

rectè vocantur falsa, (Nov. de Falsis
instrum. caut. & fid. in princ.)
3. Est crimen grave, quod appel-
latur falsum: quoties animi do-
lus sequitur facti executio ad
pervertendam veritatem, & si-
mulandum id, quod non est, vid.
supra (d.)

Falsus a um, opponitur vero
falsch/ut: Non me hac mo-
vent, quæ perspicuè falsa
sunt, was offensichtlich falsch/
und unwahr ist/laß ich mich
nicht anfechten. pro Cæl. XIII.
b Falsum esse, idem quod
decipi, berrogen werden/ut:
Falsus es, dubiè unrecht dran.
Andr. 4, 1, 23.

c Falsum testimonium, in
divinis tabulis non tantum acci-
piendum est, ut vulgo solet, quod
in judicio solam feratur: verum
etiam omnis vox ladens proxi-
mum, omnisq; pradura, & sum-

mi juris interpretatio, refragan-
dum est, intelligenda est.
Schard.
d Falsum procuratorem,
pro non vero procuratore acci-
pimus. l. 3, §. 6. ff. rem. rat. hab.
e Falsum probum non per-
venit ultra aures; Proverb. i. c.
Qui audit convicium, cuius sibi
consciens est, graviter animo vul-
neratur: At qui falso probro a-
spersus, non perinde commove-
bitur. Non enim descendit altius in
animum hominis recta conscien-
tia. Erasim.

rectè vocantur falsa, (Nov. de Falsis
instrum. caut. & fid. in princ.)
3. Est crimen grave, quod appel-
latur falsum: quoties animi do-
lus sequitur facti executio ad
pervertendam veritatem, & si-
mulandum id, quod non est, vid.
supra (d.)

mi juris interpretatio, refragan-
dum est, intelligenda est.
Schard.

d Falsum procuratorem,
pro non vero procuratore acci-
pimus. l. 3, §. 6. ff. rem. rat. hab.

e Falsum probum non per-
venit ultra aures; Proverb. i. c.
Qui audit convicium, cuius sibi
consciens est, graviter animo vul-
neratur: At qui falso probro a-
spersus, non perinde commove-
bitur. Non enim descendit altius in
animum hominis recta conscien-
tia. Erasim.

rectè vocantur falsa, (Nov. de Falsis
instrum. caut. & fid. in princ.)
3. Est crimen grave, quod appel-
latur falsum: quoties animi do-
lus sequitur facti executio ad
pervertendam veritatem, & si-
mulandum id, quod non est, vid.
supra (d.)

Falsus a um, opponitur vero
falsch/ut: Non me hac mo-
vent, quæ perspicuè falsa
sunt, was offensichtlich falsch/
und unwahr ist/laß ich mich
nicht anfechten. pro Cæl. XIII.
b Falsum esse, idem quod
decipi, berrogen werden/ut:
Falsus es, dubiè unrecht dran.
Andr. 4, 1, 23.

c Falsum testimonium, in
divinis tabulis non tantum acci-
piendum est, ut vulgo solet, quod
in judicio solam feratur: verum
etiam omnis vox ladens proxi-
mum, omnisq; pradura, & sum-

mi juris interpretatio, refragan-
dum est, intelligenda est.
Schard.
d Falsum procuratorem,
pro non vero procuratore acci-
pimus. l. 3, §. 6. ff. rem. rat. hab.
e Falsum probum non per-
venit ultra aures; Proverb. i. c.
Qui audit convicium, cuius sibi
consciens est, graviter animo vul-
neratur: At qui falso probro a-
spersus, non perinde commove-
bitur. Non enim descendit altius in
animum hominis recta conscien-
tia. Erasim.

rectè vocantur falsa, (Nov. de Falsis
instrum. caut. & fid. in princ.)
3. Est crimen grave, quod appel-
latur falsum: quoties animi do-
lus sequitur facti executio ad
pervertendam veritatem, & si-
mulandum id, quod non est, vid.
supra (d.)

Falsus a um, opponitur vero
falsch/ut: Non me hac mo-
vent, quæ perspicuè falsa
sunt, was offensichtlich falsch/
und unwahr ist/laß ich mich
nicht anfechten. pro Cæl. XIII.
b Falsum esse, idem quod
decipi, berrogen werden/ut:
Falsus es, dubiè unrecht dran.
Andr. 4, 1, 23.

c Falsum testimonium, in
divinis tabulis non tantum acci-
piendum est, ut vulgo solet, quod
in judicio solam feratur: verum
etiam omnis vox ladens proxi-
mum, omnisq; pradura, & sum-

mi juris interpretatio, refragan-
dum est, intelligenda est.
Schard.
d Falsum procuratorem,
pro non vero procuratore acci-
pimus. l. 3, §. 6. ff. rem. rat. hab.
e Falsum probum non per-
venit ultra aures; Proverb. i. c.
Qui audit convicium, cuius sibi
consciens est, graviter animo vul-
neratur: At qui falso probro a-
spersus, non perinde commove-
bitur. Non enim descendit altius in
animum hominis recta conscien-
tia. Erasim.

rectè vocantur falsa, (Nov. de Falsis
instrum. caut. & fid. in princ.)
3. Est crimen grave, quod appel-
latur falsum: quoties animi do-
lus sequitur facti executio ad
pervertendam veritatem, & si-
mulandum id, quod non est, vid.
supra (d.)

Falsus a um, opponitur vero
falsch/ut: Non me hac mo-
vent, quæ perspicuè falsa
sunt, was offensichtlich falsch/
und unwahr ist/laß ich mich
nicht anfechten. pro Cæl. XIII.
b Falsum esse, idem quod
decipi, berrogen werden/ut:
Falsus es, dubiè unrecht dran.
Andr. 4, 1, 23.

qua adunco praefigebatur ferro;
sic dicta, quod ex muris lapides mali fama pervasit. Curt. 2310.
extraherentur. Cael. 3. Gall.

i Falx (Anatomicis) dicitur res est, die Sage ist grösser denn
tur processus membrana crassa ce- die Sache. Solin. 988.
rebrt superior, a figura falcis.

Fama a, f. est rumor incertus sine i. e. haberi pro crudeli, ut: Sum-
autore certo, ein gemein Ge- ma nobis crudelitate in patria ci-
schren / Gerücht / ein Ruff / viumq; pernicie fama subeunda
ut: Fama bona, ein gutes Ge- est. IV. Catil. 4.

rücht / guter Name.

Ego si bonam famam mihi mit höchstem Ruhm der Erbar-
servasse, sat ero dives. Plaut. teit / ut: Filium vidi tuum deli-
Most. 3. 1, 71. tum optimis studiis, summamq;

Fama prodiga, ein grosses modestia fama, ich sahe deinen
Geschren. Solin. 304. Sohn / wie er dem Studiren

b Famam virtute partam auff's beste oblage / und zwat
relinquere, einen ehrlichen Na- mit höchstem Ruhm. l. 12, 16.
mē hinter sich lassen. Corn. 162.

Fama Alcibiadis cum opibus Sage geht also. Phorm. 4. 5, 12.
creverat, quod primus in Thra- f. Fama sua celeritate sap-
ciam introiit, darumb / daß Al- epistolam superat, es wird durch
cibiades der erste in Thraciam ist das gemeine Geschren offe et
eingangen / hat sein Ruff sampt ein- Ding an einen andern Ort
dem Vermögen zugenommen. gebracht / als durch Briefe.
Corn. 212. Lib. 1. Ep. 1. ad Q. Fr.

Generosa majorum fama Cuius facti ne prius fama
Corn. 276. ad Regem, quam ipse perve-

Dimicare de fama. Corn. 361. rit, operam dedit. Corn. 372.

Fama sua temperantem esse, g. Ut fama est homini, nach
seinen ehrlichen Namen in ach- dem man guts oder böses von
nehmen. einem Menschen hält / ut: Ut

c Velocitate opus est, qua fama est homini, exinde solet pe-
celeritatem fama antecedas. Cur- cumiam invenire. Most. 1, 3, 70.
tius 1499.

Nunquam adliquidam fa- es ist das gemeine Geschren ge-
ma perducitur, die Sache ver- wesen. Corn. 104.

hält sich niemals also gänglich / At fama fuit; quotiesquis
wie das gemeine Geschren ge- que istam effugere potest in tam
het, Curt. 2082. ma-

Magnam partem Asia tanti
mali fama pervasit. Curt. 2310.

d. Infra famam vocabuli

res est, die Sage ist grösser denn
die Sache. Solin. 988.

Famam subire crudelitatis,

i. e. haberi pro crudeli, ut: Sum-
ma nobis crudelitate in patria ci-
viumq; pernicie fama subeunda
est. IV. Catil. 4.

e. Summa modestia fama,

ich sahe deinen

Sohn / wie er dem Studiren

auff's beste oblage / und zwat

mit höchstem Ruhm. l. 12, 16.

die gemeine

Sage geht also. Phorm. 4. 5, 12.

f. Fama sua celeritate sap-

epistolam superat, es wird durch

das gemeine Geschren offe et

Ding an einen andern Ort

gebracht / als durch Briefe.

Lib. 1. Ep. 1. ad Q. Fr.

Cuius facti ne prius fama

ad Regem, quam ipse perve-

rit, operam dedit. Corn. 372.

Ut fama est homini, nach

dem man guts oder böses von

einem Menschen hält / ut: Ut

exinde solet pe-

cumiam invenire. Most. 1, 3, 70.

ma, ut: Rejicere aliquem ad fa-

mem, einen an Bertelstab brin-

gen / eihem seine Nahrung be-

nehmen. Phorm. Prol. 19.

At fama fuit; quotiesquis

que istam effugere potest in tam

ma-

maledica civitate, das gemeine Famen inis, n. a. fando, idē quod
Geschren gieng also: aber wer fama. Calep.

kan solches in einer so wasch- Fameo es, ere

haffrigen Stadt meiden. pro Fameo is, ere, fame laborare.

Cael. XIX. Sipont.

i. Inimici famam non, ut Fames is, f. est edendi cupiditas,

nata est, ferunt, Feinde sagen der Hunger / ut: Inopia fru-

nicht gleich zu. Pers. 3, 1, 17. menti prope ad famem perven-

k. Incerta fama aurā captā- tum erat. Curt. 1364.

re, auff einen ungewissen Ruff Condimentum cibi fames,

bauen. Curt. 496. potioris sitis, Hunger ist die be-

l. Fama perlata est: manste Würz / &c. 2. de Fin.

hat Zeitung bekommen. Corn. 61. Famem utendam si roges eum,

m. Fama os claudere dici- nungvam dabit, und wenn du

tur is, qui tam honeste tamq; in- ihm den Hunger abborgen

regre vivit, ut nemo sit omnino, woltest / er gebe dir ihn nimmer-

qui de eo aliquid in deteriore mehr. Aulul. 2, 4, 32.

partem loqui possit. — Famem fuisse suspicor

n. Fama differt a rumore: matrem mihi: Nam postquam

quia rumor est ab incerto, fama natus sum, satar nungvam fui.

autem a certo procedit autore. Sed quam ego matri meae retuli

Item fama procedit a maiore par- invitiissimus, Eam mihi nun-

te vicina, rumor a minore, quam retulit mater gratiam.

Schard. Nam me illa in alvo menses ge-

Famelicosus a um, qui frequen- stavit decem: At ego illam in alvo

ter famelicus est; unde fame gesto plus annos decē. Stich. 2, 1, 1.

licosam terram veteres voca- Famem prohibere, den Hun-

bant, teste Festo, qua palu- ger stillen. Solin. 338.

stris est. Vix diuturno gvastru propul-

Famelicus a um, qui edendi cu- sare famem, täglich kaum so viel

piditate agitur, hungerig. verdienē / daß man sich des Hun-

Plaut. gers erwehren kan. Curt. 2076.

b. Famelicus non interpel- Inopia primum, deinde fames

landus, Proverb. quoties innui- esse coepit. Curt. 2254.

mus, nō esse confabulandi otium, b. Fames pro egestate sum-

nisi prius placaverimus latran- mā, ut: Rejicere aliquem ad fa-

tem & iratum, ut ait Horatius, mem, einen an Bertelstab brin-

ventrem. Erasm. gen / eihem seine Nahrung be-

Famella a, f. Dimin. a fama. Fest. nehmen. Phorm. Prol. 19.

c Fames pro annona caritate, ut: In fame frumentum exportare erat ausus, er hatte sich in der theuren Zeit Getreide aus dem Lande zu führen unterstanden. pro Flacco.

Famem facere, theure Zeit verursachen. Solin. 676.

d Fame mori miserrimum, cipirarent: ne venirent in manus Proverb. accommodari poterit hostium. idem.

in sordidos quosdam, qui, quo parcant nummis, defraudant gentes ditatur, ingenti fame presitium suum; aut in eos, qui perisat. Est autem locus quispiam eunt in scitiā veri, cum animus hoc nomine. Addunt, cum alio hominis non aliter pascatur ver- quando summa fame laborare- bo DEI, quam corpus cibo. tur, apud Athenienses oraculum Verē miserrimum est fame mori. admonuisse, ut famem, loco designato, certis piaculis placarent: Erafm.

e Intervallo perit fames, illi designarunt campum, qui est optimē perditur; Proverb. i. e. In post ararium. Atq; hinc eum lo- ter capidine optimē perit fames. cum, Famis campum appellant. Mora multis rebus adfert reme- ibid.

dium, & maxime iracundia. ibid. Famisco vid. Fameo.

f Fames & mora bilem in Famiger i. m. qui novos rumores nasum concitunt. Proverb. i. e. la- trante stomacho omnis mora bi- lem movet. idem.

g Magistra multorum im- proba existit fames, Prov. Hun- ger lehret partiren. ibid.

Fames multa docet. ibid.

h Fames Melia, Prov. de fame extrema, deq; rebus diffi- limis. Est enim Melus oppidum Thessalia, quod Nicias Athenien- sium dux obsedit, expugnavitq; non tam machinis bellicis, quam fame. Erafm.

i Saguntina fames, idem ac

Melia fames. Saguntum enim Hispania oppidum, foedere jun- ctum Romanis, longa Paenorum obsidione fameq; eductum est, ut civis extracto in foro igni, quicquid erat preciosarum re- rum, in eum rejicerent: ac po- stremo, se suosq; liberos eodem pra-

k Famis campus, in civi- tates dicitur, ingenti fame presitium suum; aut in eos, qui perisat. Est autem locus quispiam eunt in scitiā veri, cum animus hoc nomine. Addunt, cum alio hominis non aliter pascatur ver- quando summa fame laborare- bo DEI, quam corpus cibo. tur, apud Athenienses oraculum Verē miserrimum est fame mori. admonuisse, ut famem, loco designato, certis piaculis placarent: Erafm.

gnato, certis piaculis placarent: Erafm.

illu designarunt campum, qui est optimē perditur; Proverb. i. e. In post ararium. Atq; hinc eum lo- ter capidine optimē perit fames. cum, Famis campum appellant. Mora multis rebus adfert reme- ibid.

dium, & maxime iracundia. ibid. Famisco vid. Fameo.

f Fames & mora bilem in Famiger i. m. qui novos rumores nasum concitunt. Proverb. i. e. la- trante stomacho omnis mora bi- lem movet. idem.

g Magistra multorum im- proba existit fames, Prov. Hun- ger lehret partiren. ibid.

Fames multa docet. ibid.

h Fames Melia, Prov. de fame extrema, deq; rebus diffi- limis. Est enim Melus oppidum Thessalia, quod Nicias Athenien- sium dux obsedit, expugnavitq; non tam machinis bellicis, quam fame. Erafm.

i Saguntina fames, idem ac

Famigerabilis e, e. celebris, cla- rus, fama notus. Apulej.

Famigeratio oris, f. fama disse- minatio. Plaut. Trinum.

Famigerator oris, m. qui fert fa- mam. ibid.

Famigeratus a um, idem ac ce- lebris, non tam in bonam, quam malam partem, be- ruhmt. Apulej.

Famigero as, are, divulgare, ein- Geschrey außbringen / auß- breiten.

ex servis pluribus, Gesind / ut: In tantā felicitate nemo potest esse in magnā familiā, qui neminem neq; servum ne- que libertum improbum ha- beat. pro S. R. VII.

Uusus est familiā, si utilita- te judicandum est, optimā, ex- hat enim volbestellten Haus- halt gehabt. Corn. 803.

b Familia idem quod se- cta, ut: Peripateticorum familia. 2. de Div.

c Familia significat cognati- onem, etu Geschlecht / ut. Fa- miliā amplissimā natus, der eines est intimus, ut: Attici nostri fa- vornehmen Geschlechts ist.

d Familia appellatio inter- dum ad res, interdum ad perso- nas refertur. Ad res relata pro- hereditate & substantia bono- rum ponitur. l. ult. in fin. C. de in qua tamen heredes, etiam si verb. signif.

e Familia ad personas cum refertur, corpus significat siue plu- res personas, quā sub unius pote- state, aut naturā, aut jure sub- jecta. Hac enim appellatione non servi modo, sed & liberi, qui in potestate nostra sunt, continen- tur. l. 40. & l. 195. ff. de V. S.

f Familiam publicam, (l. 1. ff. de off. praef. vig.) interpreta- mur servos publicos, qui praesto adilibus aderant: quales etiam curatoribus aquarum adfuisse Frontinus l. 2. de aqueduct. o- stendit.

Familiaricus a um, ut: Familia-

rica vestimenta sunt, quā ad familiam vestiendam parata sunt. l. 23. in fin. ff. de auct. arg.

b Vaporarium familiari- cum, Gesinde-Stuben.

c Cella familiarica, Ge- sinde-Kammer.

d Sella familiarica, Nacht- Stuhl. Varro 1. de re rust.

Familiaris e, e. est ad familiam spectans, ut: Res familiaris, das Hauswesen. l. 11, 28.

b Familiaris, geheim/ein- geheimer uñ treuer Freund. l. 11, 5.

c Familiarissimus, amicus familiarissimus, unfers Attici als- terbesten Freund. lib. 13. cp. 17.

d Familiaria sepulcra di- cimus, quā quis sibi familiaeque sua constituit, (l. 5. ff. de relig.) extranei sunt, inferri possunt. l. 6. & l. 3. C. de relig.

Familiaritas atis, f. est consue- tudo, quā est inter familiares & amicos, ut: Adolescens se- nem severum & tristem omni- bus aequalibus suis in familia- ritate anteposuit. Corn. 422.

Sapē malo ex principio ma- gna familiaritas conflata est, aus- einem bösen Anfang ist oftmals grosse Freundschaft entstanden. Eun. 5, 2, 34.

Jucundissima sibi familiari- tate aliquem conjungere, sich ei- nen zum lieben Freunde ma- chen. Curt. 23.

b Intima familiaritate con-
iunctum esse alicui. Curt. 1519.
Intima familiaritate alicujus mihi notati. l. 2. §. ult. ff. de his
uti. Corn. 780.

c Mihi magna cum eo jam
inde à pueris usq. semper fuit fa-
miliaritas, wir sind von Kind-
heit auff sehr gute Freunde.
Heavt. 1, 2, 10.

d Nullum genus in fami-
liaritate cavendum magis, keine
Leute sol man weniger zu Freun-
den auffnehmen / man sol sich
für keinem mehr hüten. Lib. 1.
Epist. 1. Qv. Fr.

e Familiaritates quaedam
diligenter cavenda sunt, für et-
licher Leute Freundschaft sol man
sich mit Fleiß fürsehen. Lib. 1.
Ep. Qv. Fr.

f Familiaritatem reddere
frequentior, Corn. 830.
Familiariter, Adverb. est amice,
ut: Multa pratero, qua tem-
poribus illis inter nos familia-
rissime dicta, scripta, commu-
nicata sunt. l. 11, 27.

Familiarissime cum aliquo
vivere, in geheimster Freund-
schaft mit einem leben. II. Ca-
tilin. III.

b Familiariter ferre mor-
tem alicujus, i. e. graviter. Do-
nat. in Ter. Andr.

Famosus a um, fama celebra-
berühmt / ut: Urbs famosa.
Tacit. 21.

b Famosum, vocabulum
medium, in malam tamen par-

tem frequentius adhibetur, sic
famose, homines dicuntur infa-
mose, qui not. infam.

c Famose actiones dicun-
tur, quæ justam ignominiam ir-
rogant justè condemnatis: Et ge-
neraliter omnium publicorum in-
diciorum accusationes. Schard.

d Famose latrones, i. e. in-
fames, qui sine causa in carcerem
conducuntur. l. 28. §. pen. ff. de pen.

e Famose libellus, sive
charta projecta, habens in se con-
tra quempiam criminationes, et
ne Schmah-Charte/Pasquill.

f Famose libellus, sive
charta projecta, habens in se con-
tra quempiam criminationes, et
ne Schmah-Charte/Pasquill.

g Famose libellus, sive
charta projecta, habens in se con-
tra quempiam criminationes, et
ne Schmah-Charte/Pasquill.

h Famose libellus, sive
charta projecta, habens in se con-
tra quempiam criminationes, et
ne Schmah-Charte/Pasquill.

i Famose libellus, sive
charta projecta, habens in se con-
tra quempiam criminationes, et
ne Schmah-Charte/Pasquill.

k Famose libellus, sive
charta projecta, habens in se con-
tra quempiam criminationes, et
ne Schmah-Charte/Pasquill.

l Famose libellus, sive
charta projecta, habens in se con-
tra quempiam criminationes, et
ne Schmah-Charte/Pasquill.

m Famose libellus, sive
charta projecta, habens in se con-
tra quempiam criminationes, et
ne Schmah-Charte/Pasquill.

n Famose libellus, sive
charta projecta, habens in se con-
tra quempiam criminationes, et
ne Schmah-Charte/Pasquill.

o Famose libellus, sive
charta projecta, habens in se con-
tra quempiam criminationes, et
ne Schmah-Charte/Pasquill.

Famulatus us, m. dicebatur fa-
mulitium, quod nunc servi-
tium, Dienstbarkeit. Festus.

Qui aliquando propter igno-
rantiam stupis & generis in fa-
mulatu fuerit. Cic. de Amic.
Famulitium ii, n. idem quod ser-
vitium, Dienstbarkeit / ut:
Duro famulatio adstricta. Varr.

b Famulitium, pro servo-
rum copia. Macrob.

Famulor ari, ari, in servitio, die-
nen / ut: Jucundo labore fa-
mulari. Catul.

b Fortuna famulante ali-
quid agere, i. e. adjuvante fortu-
na. Claud.

Famulus i, m. à servo distat,
quod hic in dominio nostro,
ille vero non est, ein Diener/
Ausswartter.

Famulus a um, idem quod fa-
mularis, ut: Famulus dextras
ad praelia excitat. Lucan.

Fanaticus a um, Fanatici olim
dicti sunt homines numine af-
fecti, qui verbo Græco enthei-
stai dicuntur, & theophoru-
meni, quod non sua sponte, sed
divino numine ferantur; cu-
jusmodi Cumæa Sibylla à Vir-
gilio describitur.

b Homo fanaticus, ein
Schwärmer / Santast / unsin-
niger Mensch. Cic. pro Dom. l.
1. §. 5. ff. de edil. edict.

Fandus a um, quod fari dignum
& honestum est. Liv.

Faneus, Colonia Pomponio est,

quam Plinius fanum Fortune
appellat. l. 3. c. 14.

Fanii, inter Oratores Ciceroni
numerantur in Bruto.

Fannia lex, quæ (ut ait Gell. 2.
c. 24.) ludis Rom. item ludis
plebeis & Saturnalibus, &
aliis quibusdam diebus in sin-
gulos dies centenos aris insumi
concessit, decemq. altis diebus
in singulis mensibus tricenos:
Ceteris autem omnibus diebus
denos. Macrob. 3. Saturn. c. 17.

Fanum i, n. dictum, ut inquit Fe-
stus, à fando, quod fando con-
secratur: vel à Fauno, qui pri-
mus, autore Probo Gramma-
tico, fani conditor fuit; vel
à Faunis diis, qui divina ora-
cula, ut Martianus Capella ait,
edere solebant, ein Tempel /
Götzen-Haus.

b Fanum fortuna, vide Fa-
nestris.

c In tuo loco & fano est
situm, i. e. in tua potestate, tuo
arbitrio, tua manu.

Far farris, n. apud veteres dice-
batur de omnibus frugibus,
quia id ferret terra, vel à fran-
gendo se, vel à faciendo, (ut
inquit Varro de Lingv. Lat.)
quod in pistrino fiat. Getrato-
de/Meel. Dionys. Halic.

Acervus ingens farris. Vir-
gil. 1. Georg.

b Far vernaculum, i. e. ad-
oratum. Colum.

c Far candidum, Teut-
scher

Qqqq 4

scher Reß / Hammel-Korn.
Pancov.

Farciū inis, n. intestinū varia
ac minutim concisa carne con-
fertum, eine Wurst. Varr. l. 4

Farciō is, farfi, fartum, farcire
proprie est saginare, quasi far-
re implere, füllen / mästen /
außstopffen. Colum. l. 8. c. 7.

Farcire pecudes ad victi-
mas. Varr.

Farcire pannaum in os, pro
inserere, das Maul zstopffen.
Senec.

c Farcire, significat imple-
re, außfüllen. Vitruv.

d Farcire alicui centones,
pro gloriosi mendaciis explere,
mit Worten einen speisen / ei-
nem eine Nase machen. Plaut

Epid. vid. Cento. c.

Farfara sive Farfarella a, f. her-
ba, al. Tussilago, ungula cabal-
lina, sive bechium, Hufflat-
tich / Brandlattiq / Rosshuff.
Matthioli.

Farfarus i, m. sive Farfar, Syris
fluvius, qui è radicibus mon-
tis Libani emittitur, hic tan-
tus fertur, ut transire vado
non possis. Fom. Rom.

b Farfarus, fluv. qui per
Sabino transit, de quo Ovidius:
Et amena Farfarus unda. Di-
citur à Virgilio 7. Æn. Fabaris.

Farfenura i, n. (quidam rectius
farferum legi putant) virgul-
i genus. Festus.

Farferum a, n. virguli genus,

apud Plaut. ut: Folia farferi,
Taubmann.

Farfugium ii, n. arbor, quæ Cha-
maleuce dicitur. Plin. 24. c. 15.
dicitur & ferranum.

Farina a, f. appellatur id, quod
à farre exprimitur, Meel / ut:
Farina hordeacea, Gersten-
Meel.

Farina triticea, Weiz-Meel.
Farina amyli vel amydi,
Krafft-Meel.

Farina volatilis, Staubmeel.

b Verba dare pro farina,
Proverb. das Maul schmieren /
aber nichts drein geben.

c Nihil ad farinas, es gibt
kein Meel in Brey / es bringt
kein Brot ins Haus.

d Eiusdem farina sunt,
i. e. indiscreta similitudo. Erasmi.

Huic respondet Germanicum
Prov. Maus wie Mutter; zwey
par Hosen eines Luchs.

c Qui vitat malum, vitat
farinam, Proverb. Qui refugit
industriam, non fruetur emolu-
menti. Erasmi.

f Farinas exigit à statuis,
Proverb. competit in principes
expilatores plebis, qui nulla non

ex re vectigal expriment, vel ex
loco: aut in avaros sacerdotes,
apud quos ne sepulcrum quidem
gratis conceditur. idem.

Farinaceus a um, quod factum
est ex farina, aus Meel
gemacht.

Farinarium ii, n. locus, ubi ser-
va-

vatur farina, ein Meel-Korn-
mer oder Kasten.

Farinarius a um, ad farinā perti-
nens, ut: Cribrum farinarium,
ein Meel-Stieb. Plin. 18. c. 11.

Farinosus a um, vel
Farinulentus a um, farina ple-
nus, voll Meel / meeligt.
Apulej.

Fario, piscis, vide Trutta.

Faris vel fare, fatur, à fero de-
ductum putatur, quod nihil
aliud sit fari, quam ferre, i. e.
loqui, reden. Quamquam Var-
ro inter fari & loqui, hoc in-
teresse scribit, quod fatur is,
qui primus significabilem vo-
cem ore emittit, nullo verbo-
rum ordine servato: unde
pueri, antequam id faciant,
infantes dicuntur.

b Fari Græcè, Griechisch
reden. Cic. 5. Tuscul.

c Rebare fari scio, fa-
bare nescio, i. e. Rebaris (sive
putabas) fari, (i. e. loqui) scio,
(scienti,) fabare, (fabaris sive lo-
quebaris,) nescio (inicienti.) vid.
Pareus in Lex. Critico p. 1126.

Farinaceus a um, idem quod far-
reus. Plin. 24. c. 7.

Farraginariorum, plur. n. idem
quod farrago. Colum. l. 11. c. 2.

Farrago inis, f. quod ex pluribus
satis, pabuli causa, jumentis
datur, gemenges Futter. Isid.

b Farrago, idem quod se-
cale, rogga, siligo, briza, Rog-
gen / Korn. Schröd.

c Farrago pro quacunaq;
mixtione. Juven.

Farreatio onis, f. genus sacrificii,
quod fiebat à farreo libo, quo-
ties nepta dicebantur in tem-
plum, alias confarreatio

Farreum ii, n. Genus libi ex far-
re factum, Dinkel oder Spel-
zen-Kuchen. Fest.

b Farreum, veteres dice-
bant horreum à farre, sicut gra-
narium à grano, & horreum ab
hordeo.

Farreus a um, quicquid ex far-
re confectum est, ut: Farreus
panis. Colum. 7. c. 12.

Fartilis e, c. idem quod fartus,
gefüllet / gemästet / ut: Farti-
les anseres, profartia & sagi-
natis. Plin.

Fartim, Adverb. cumulatim, con-
fertim, dichte / gefüllt / außge-
stopfft. Apul.

Fartor oris, m. qui farcimina fa-
cit, eig Wurstmacher /
Schlächter. Terent.

b Fartor est, qui saginat
farciendo, ut aves. Col. l. 8. 7.

c Fartores (ut ait Festus)
sunt nomenclatores, qui clam
velut infarciunt nomina sua sa-
lutatorum in aurem candidati.

Fartum i, n. esca, quæ quid far-
citur vel fartum est, Fülle-
oder das / damit man was
füllet. Colum.

b Vestis fartum, est mu-
lier, quæ vestem farcit impletq;
Taubm. Plaut. Most.

Fartura e, f. vel

Fartura, modus farciendi alii-
lia, Mästung / Stoppfug.
Colum.

b Fartura, Ausfüllung.
Vitruv.

Fartus a um, sive

Fartus, aufgestopft / gefüllet,
ut: Lectica, in qua pulvinus esset:
erat perlucidus, Melitenis rosa
fartus. Cic. 7. Verr.

Fas, indeclin. n. dicitur, quod
pium est, & religiosum, & fari-
dignum; referturq; ad Deum,
billisch / Gottselig / sicut iustum
ad homines, ut: Fas & iura
finunt, i. e. divina & huma-
na iura permittunt, Göttliche
und weltliche Rechte lassens
zu. Virg. 1. Georg.

b Eum nihil delectaret,
quod aut per naturam fas esset,
aut per leges liceret, welches der
Natur gemäß. Cic. pro Mi-
lon. XIV.

Fascelis idis, f. dicta est Diana,
à fasce lignorum, in quo abs-
conditum ejus simulacrum,
quod Orestes & Iphigenia ex
Taurica regione Ariciam at-
tulerunt. Sipont.

Fascia e, f. linteolum ad ligan-
dum aptum, eine Binde /
Wickelschnur / Wiegenband.
Cicero.

b Fascia pectoralis, quā
mulieres mammas tegunt,
Schnürmader / Brust- & Luch.
Isidor.

c Fascia crurales pedules-
que, (l. 27. in fin. ff. de aur. arg.)
inter ornamenta muliebria po-
nuntur. Quae verba recte in Pan-

dectis Florentinis ita scripta sunt,
cum male quidam crurales in cri-
nallas vertere studuerint. Schard.

d Fascis, in calceatu usus
priscos, indicat Plin. 6. c. 2.

e Fascia Orbis idem ac toe-
ne sive plage. Martian. Capell.

f Fascia pro nube in modum
fascia caelum percurrente. Juve-
nal. Sat.

g Fascia pro diademate,
ut: Sub regis fasciā multum latet
mali, unter der Königlichen Cro-
ne steckt viel Unlust. Senec. ep.
Fascialis e, c. ut: Musculus fasci-
alis sive sartorius, qui tibiam
flectit. Vesling.

Fasciculus i, m. parvus fascis,
ein Bündlein / Pöckelien /
ut: Fasciculus epistolarum. Cic.

b Fasciculus librorum, ein
gebundenes Buch / darin unter-
schiedliche Sachen. Horat.

c Fasciculus pro olfacto-
riolo, ein Strauß. Cic. 3. Tusc.

Fascinans antis, o. qui fascinat,
ein Zauberer. Plin. 13. c. 4.

Fascinationis, f. Hererey / Zau-
beren. Plin. 28. c. 2.

Fascino as, are, bezaubern / ut:
Nescio, quis teneros oculus mi-
hi fascinat agnos. Virg.

Fascinator aris, ari, dicitur quic-
quid ultra meritum laudatur.
Unde qui laudabant, adde-
bant

bant hanc voculam praefiscine-
tos tenere, i. e. insignia imperii
vel praefiscini, i. e. sine fascino,
triumphalia habere. pro Lig. III.
Græce δ' εὐκαρίως, quo testa-
bantur, se laudare alios, non
animo fascinandī, & cum li-
vore, sed candidè & sincerè.
vid. supra Effascinare.

Fascinum i, n. quoddam incan-
tationis genus, quo homines mitteret,
subito in civitate cum
ita ligantur, ut liberi non sint,
alia ceciderunt, tum etiam ipsa,
nec mentis compotes: sapē etiā
de quā disputare ordimur, elo-
ad extremam maciem de ve-
niant. Horat.

Fascio as, are, fasciā ligare, mit
Binden verbinden. Spartian.
Fasciola a, f. parva fasciā, ut:
Fasciola purpurea, rothe Ho-
sen- oder Kniebänder. Cic.

Fascis is, m. dicimus cujuscunq;
rei ligata congeriem, Büschel /
Bünde / ut: Fasces stramento-
rum ac virgultorum, Gebund-
Stroh und Wellen Reisig.
Cæsar.

b Fasces apud Romanos
erant fasciculi virgarum quidā,
intra quos securis ita obligata e-
rat, ut ferrum in summo fasce
extaret, quos lictores, ante Con-
sules Romanos euntes, honoris gra-
tiā, seu insignia imperialia, defe-
rebant, ut: Fasces illi ac securēs
potestatis insignia, das Scepter
und Schwerd sollen vielmehr
ein Zeichen der Ehre und Wür-
de / als Macht und Gewalt
sepp. l. 1. i. Qv. Fr.

c Concessos fasces laurea-

tos tenere, i. e. insignia imperii
triumphalia habere. pro Lig. III.
d Fasces submittere, est in-
signia vincti imperii, majestatis
vel reverentie alicui tradere, ut:
Cum enim in maximis causis
versatus esses, & cum tibi atas
nostra jam cederet, fascesq; sub-
tationis genus, quo homines mitteret,
subito in civitate cum
ita ligantur, ut liberi non sint, alia ceciderunt, tum etiam ipsa,
nec mentis compotes: sapē etiā
de quā disputare ordimur, elo-
quentia obmutuit. de Clar. Or.
Fascolus, vide Phascolus.

Fasti orum, vel
Fastus fastuum, liber, in quo
continetur dierum professorum
observatio, dicitur hodie Ca-
lendarium, ein Calender / Al-
manach.

b Fasti evellere, i. e. ho-
minum improborum & contami-
nata vita, quos monstra verius
& pecudes dixeris, memoriam
penitus abolere, & nullo unqvā
tempore mentionem eorum face-
re. Cic. pro pub. Sest.

c Fasti dies dicti sunt, qui-
bus sine piaculo Prætoribus lice-
bat tria verba fari, scilicet, Do,
Dico, Addico; & Nefasti, qui-
bus non licebat fari. Ov. 1. Fast.

d Fastorum libri sunt, in
quibus totius anni res Pop. Rom.
scripta continebantur, & causse
festivitatum explicabantur: ut
in fastis Ovidii.

Fastidiliter, Adv. idem quod fa-
stidiosè. Nonius. antiquum.

Fastidio is, fastidivi, fastidium,

fastidire, cum fastu quodam contemnere, vel alicui tadium afferre, verachten / ut: Fastidire regnum, des Reichs nicht begehren. Curt. 39.1.

b *Ame fastidit amari, i.e. recusat.* Ovid. 1. Am.

c *Aestus fastidit amictum, wenn es warm / achter man der Kleidung nicht groß.* Claud.

d *Fastidit mei, h. e. sum illi tadio.* Plaut. Aul.

Fastidiosè, Adverb. verächtlich / höhnisch / verdrießlich / ut:

Fastidiosè judicare. Cic. 1. Or.

b *Lentè & fastidiosè probare aliquid.* Cic. Attic.

Fastidiosus a um, qui fastidit, ut: Fastidiosus literarum Latinarum. Cic. de clar. Or.

Fastidium ii, n. contemptus, Verachtung / ut: Superbia & fastidium, & arrogantia. Cic. 1. Offic.

b *Fastidium, Edel / ut: Fastidium in cibis, redundatio stomachi, indices sunt hominis incoati.* Plin. 7. c. 6.

c *Fastidium notat tadium, Verdruss / ut: Fert eloquentia ex amplitudine fastidium.* Quintil. 1. 5. c. 14.

d *Fastidium meum, quo ego alios fastidio; fastidium mei, quo ego ab aliis fastidior.* Quint.

Fastigiatio onis, f. Spizigma- chum. Plin.

Fastigio as, are, quasi in fastigium erigere, zuspitzen.

Fastigiatus in mucronem, zuge- spitzt. Plin. 1. 18. c. 18.

b *Frumenta hyeme in herba sunt, verno tempore fastigian- tur in stipulam.* Plin. 18. c. 7.

Fastigium ii, n. est rei alicuius summitas, adificii summum, der Gipfel / die Spitze / ut: Fastigia suspicit urbis. 1. En.

b *Fastigium, idem quod dignitas & majestas hominis, ut: in summo esse fastigio, in höch- sten Ehren schweben.* Curt.

Summum fastigium privati hominis implere, es so hoch bringe- gen / als eine Privat-Person es bringen kan. Livius.

c *Fastigium Romanis etiā dicitur, quod vulgus Latinorum statum appellat, ein Stand / ut: Ejusdem fastigii cives, eines Standes Bürger.* Livius.

d *Fastigium idem quod genus.* Varro 1. de re rustic. c. 6.

c *Fastigium summum im- ponere, i.e. rem omnibus suis par- tibus absolvere, vel Colophonem imponere, etwas zu Ende bring- en / vollenden.* Erasim.

Fastigo as, are, idem quod fasti- giare. Silius 1. 5.

Fastigat⁹ leviter collis. Cael. *Fastosus vel fastuosus a um, qui magno fastu contemnit, präch- tig / stolz / hochstrabend.* Mart.

b *Fastosus maximus, Pro- verb. in eum dicebatur, qui sibi plus satis arrogasset in sapientiā, summum à moribus Maximi cu- jus.*

juspium arrogantis, & sibi im- modicè placentis. Erasim.

Fastus us, m. superbia & elatio quodam cum jactantia ver- borum, Stolzheit / Hoffarth / Pralerey / ut: Alto fastu tur- gidus. Claud. 2. Pan.

Fatalis e, o, notat id, quod ex fa- to est debitum, live bonum, si- ve malum, ut: Meus consula- tus ad salutem Republ. propè fatalis fuit. IV. Catil.

Annus fatalis ad meritum urbis. III. Catil. IV.

Nomen fatale ad perniciem. IV. Catil. I.

b *Fatales dea, i. e. Parca.* Ovid. 1. Pon.

c *Fatale damnum dicitur, quod hominis prudentiā praca- veri ac provideri non potest, qua- le est naufragiū, latrocinium, aut piratarum.* 1. 3. §. 1. ff. naut. caup.

d *Fatalis dies, secundum Azon. dicitur spatium temporis, infra quod appellans appellatio- nem debet persequi.* 1. 13. C. de appellat.

c *Fatalis appellatio ex hodierno fori usu sunt in triplici differentia: Aliud enim est fa- tale interponenda appellatio- nis, Fatifer a um, mortem afferens.* (die Appellation zu thun oder anzulegen.) Aliud est fatale in- troducenda appellatio- nis coram iudice, ad quem appellatum est, (die Appellation- Sache bey dem Obergerichter anhängich zu machen.) Aliud denique est fa-

ale appellatio- nis finienda, (die Appellation- Sache zu endigen. Schard.

Fatalitas atis, f. pro casu fortui- to. 1. 1. C. de Jur. Emphyt.

Fataliter, Adverb. secundum fa- ta, ut: Desinitum esse fataliter, von Gott verordnet oder versehen seyn. Cic.

Fatum, idem quod fatale. Sal- uteor eris, fassus sum, fateri, est rei, non testis, bekennen. Donat. in Terent.

b *Fateri est spontè affirma- re, ut vult Spont,*

c *Fatendum est, summum esse bonum, jucundè vivere.* Cic. 1. de fin.

Faticanus a um, qui fata canit. Ovid. 9. Met.

Faticinus i, m. pro fatidico, O- vid. 15. Metam.

Fatidicus a um, qui nobis fata i. e. decreta Dei, exponit, ut: Quam memorant nympha pra- scum Carmentis honorem va- tis fatidica. Virg. 8. Aen.

b *Antus fatidica Stolorum,*

Progne, Cic. 1. de Nat. deor.

c *Carmen fatidicum.* Claud. de bell. Get.

Fatifer a um, mortem afferens. Virg. 8. Aen.

Fatigatio onis, f. Müdema- chum / Bemühung / ut: Mi- nus afficit sensus fatigatio, (die Appellation- Sache bey dem Obergerichter anhängich zu machen.) Aliud denique est fa-

Fatigatum corpore dicimus, animo vero fessum. Serv.

Fatigo as, are, est ad lassitudinem deducere, müde machen / ut: Qui aliquandiu pugna Troici cum & semetipsum fatigassent, & hastas aut perfregissent, aut hebetassent. Liv.

Fatigari itineris continui labore animi, agitudine, durch stetige Reisen und Bekümmernis krafted werden. Curt. 628.

b *Fatigare* aliquem precibus, einem mit Bitten hoch anligen / und gleichsam müde machen.

c *Fatigari*, überdrüssig oder verdrossen werden. Curt. 464.

d *Fatigare* pro commovere, ut: Legationibus totam Græciam fatigant (Athenienses cum Thebanis) hostem communibus viis summovendum putantes. Curt. 39.

e *Fatigare* alicujus indulgentiæ, einem gutwilligen durch viel Bitten verdrüsslich seyn. Curt. 902.

f *Fatigare* naturam, sich über Mächtig bemühen. Curt. 1773.

g Plura de eodem enumerando *fatigare* lectorem, durch ein langes und breites Erzählen dem Leser beschwerlich seyn. Corn. 167.

h *Fatigare* Martem, pro prælium cum clamore deposcere. Virg. 7. Æn.

i *Fatigare* vinculis & car-

cere, i. e. cohibere Cic. 3. Off. *Fatiloquus* a um, idem quod fatidicus, ut: Venerabilior divinitate creditur Carmentis matris, quam fatiloquam ant. Sibylla in Italiam adventum mirata ha gentes fuerunt. Liv. 1. U. C.

Fatim, Adverb. est admodum, & fando, quod verborum major, quam rerum copia sit, vel quod fari difficile sit; & quod sit compositum affatum, & simplex fatisco, item fatigari. Servius.

Fatisco is, ere, est abundanter aperiri, & quasi affatum hiscere, weit von einander fließen / oder offen stehen / ut: Area fatiscit. Virg. 1. Georg.

b *Fatiscor*, a fateor deduci notavit Gell. 17. c. 2.

c *Fatiscere*, pro deficere, matt / mager / dürr oder krafted werden / ut: Sed omni solo, quod prædictorum leguminum semetibus fatiscit, una præsens medicina est. Colum. 2. c. 14.

Clamore fatiscere. Stat. 6. Sylv. Hunc (Regem apum) solum esse marem existimant, præcipua magnitudine ne fatiscat, (i. e. lassescat & deficiat in continuu). Plin. 1. 17. c. 2.

Fatua sive *Fauna* a, f. quæ & bona dea vocabatur, & ut aulii volunt, Senta. Dea dicta est terra, quod infantes partu editi, non prius vocem edant, quam

quænter terram attigerint. Hanc Varro scripsit tanta pudicitia fuisse, ut nemo illam, dum vivit, præter virum suum, masculum videret: nec nomen ejus audierit. Propter quod illi in operio mulieres sacrificabant, & bonum deam nominabant, ut ne se quidem servare potuerit, quin una Rempubl. servaret. pro Mulone.

Fatuarii drum, appellantur, qui inspirata futura ariolantur, ut scribit Justinus a *Fatua*, tuna, ut: Quæ quidem in re sin-

Fauna & *Fauna* dicta est. Serv. 7. Æn.

Fatuitas atis, f. ineptia, stoliditas, Thorheit / Nartheit / unverständliche Stundlein, ut: Ego hujus miserrimæ fatuitatis afflictor, mich jammert dessen seiner grossen Thorheit. Cic.

Fatum i, n. notat decretum Dei, ut: Sic fatum habet, es ist also von Gott versehen / es ist Gottes Wille also. Amphit. 4. 2.

b *Fato*, nescio quo, accidit, ich weiß nicht / wie es immer zugehet / oder zugehen mag. 1. 5. Ep. 9.

c *Fatum* Chaldaicum sive Astrologium est, quo quis astrologum inclinationibus subiacet, consules. Proverb. in eos, qui hinc fatum nasci, dicimus pro in-

eptâ illâ, felici vel infelici plane nasci, in einem solchen Planeten geboren werden / ut: Ea conditione atq; eo fato natum me esse. pro Font.

d *Fatum* notat Naturæ operum, ut: Milo hoc fato natus, ut ne se quidem servare potuerit, quin una Rempubl. servaret. pro Mulone.

e *Fatum*, idem quod fortuna, ut: Quæ quidem in re singulari sum fato, in selbiger Sache habe ich meinen sonderlichen Stern. Ep.

Ad illa arma fato sumus, nescio quo, misero funestoque compulsi. pro Marc. IV.

f *Fatum* idem quod interitus, ut: *Fatum*, cuius inevitabilis fors est, appetit, das letzte Thorheit / unvermeidliche Stundlein, ut: Ego hujus miserrimæ fatuitatis afflictor, mich jammert eius 2246.

Fatum Reipublicæ venit. Accersere sibi fatum ferro, sich selbst erstechen. Lucan.

g Deus omni ratione placatus, suo numine fata flectit, i. e. pœnam impendentem avertit. III. Cat. l. VIII.

h *Fatum* stoicum est, quo ipse Deus ad necessitatem compellitur: Sed hoc ab Ecclesia est expiosum. Stoici vocant illud a necessitate.

i *Fato* Metelli Romæ sunt consules. Proverb. in eos, qui præter meritum suum ad digni-

Fates & opes provehuntur. Erasim.

k Fato non repugnandum.
Proverb. i. e. Nemo potest vitare, quod Deus nobis immittit.
Spider Gott darff man nicht fechten. Erasim.

Fatuor aris, ari, pro ineptire, nârrisch oder thöricht seyn / ut: Audi me, & desine fatuari. Senec.

b Fauno fuit uxor nomine Fatua, quæ assidue divino spiritu impleta fuit, veluti per furorē futura præmonēbat, unde adhuc, qui inspirari solent, fatuari dicuntur. Justin. l. 43

Fatus a um, idem ac locutus, der geredt hat / ut: Breviter fata est. Virg. 6. Æn.

Fatuus i, m. stultus, e n Narr / Thor / ut: Circuit & fatuos (qui facile decipiuntur,) non invenit. Erasim.

b Fatuus sanctus dicitur Ebrais שׂוֹמֵר ein Helligenfresser / (sanctus) qui sanctitatem simulat, ejus inanissimus.

Fatuus a um, insipidus, un-schmackhafftig / ut: Cibis fatui, Speisen / die weder Krafft noch Gafft haben. Martialis.

b Fatuus, idem ac ineptus, stolidus; à fando dicitur, unde fatui sunt, qui verbis & dictis fatui sunt; insulse verò, corde & animo. Donat. in Eun.

c Fatui mores, nârrische / ungeberdige Sitten. Plaut. Trin.

d Fatuus ignis, vide Ignis fatuus.

Fauces, vide Faux.

Fauca, Tribus una Romanorum, quam pluribus cladibus insignem, si quando prima in comitiis rogabatur, veluti tristis omine infamem & detestabilem, omnes abommandam putasse, auctores memorant. Constat enim hanc Fauciam tempore captae urbis, quo ad Aliam fœdè pugnatum est, & Caudina pacis, & ad Cremeram infelicis pugna, primum rogatam fuisse. Ideo si quando rogabatur prima, tristitiam & calamitates, exitiales domum afferre credita est. Alex. l. c. 7.

Faventia a, f. Hispania oppidum. Plin. 3. c. 1. Ptolemæo l. 2. c. 4. dicitur Vescia.

b Faventia Italia civitas, unde Faventini populi. Ptolem. l. 3. c. 1.

Faveo es, favi, fœvum, fœver, idem quod bene velle, gûnstig seyn. Corn. 607.

Bene ad eum narras; nam illi faveo virgini. Eun. 5. 3. 7.

b Favere lingvis est, cum silentio audire, ut: — Animis lingvisq; favete. Ov. Cic. 2. Div.

c Favetur Impersonaliter, cui opponitur invidetur. Cic. 2. Orat.

Faviani, Juvenes quidam dicti, qui

qui ex Romuli Remig, instituto, nude, pellibus tantum incincti, per ludum & lasciviam currebant, quum Fauno facerent sacra. Alex. 4. c. 12.

Favii, vide Fovii.

Favilla a, f. dicitur cinis extinctus, quod ignem testum fovet, quasi fovilla; est enim deserta igne scintilla, heisse Asche. Ter. ut. Ovid.

Favillaceus a um, aschicht / ut:

Fuligo favillacea. Solin. 739

Favilla a, f. quasi flavilla, i. e. Theaurus, quod in eos non rude est argentumq; sed flata signataq; conderetur pecunia. Gell. 2. c. 10.

b Favilla Capitolina dicebantur cella quadam, seu specus, (qua in area sub terra erant,) quibus aditus Capitolini uterentur, ad custodiendum res veteres religiosas. ibid.

Faula a, f. Herculis scortum, quæ postea pro dea celi cepit. Lact.

Fauna a, f. vide Fatua.

Faunalia, festa erant, in quibus Nonis Decembr. Fauni sacrum pervigili anniversario Roma celebrabant. Alex. 3. c. 18.

Faunianus a um, ut. Fauniana charta latitudine denum digitorum fuit, amphitheatrica, quæ à loco sic dicta est, superior, utpote quam Faunius miro artificio emendarit, & de suo nomine postea Faunianam dixerit, auctor est Plin. 13. c. 12.

Faunus i, m. vide Fatuvelis.

b Fauni agrorum & sylvarum putati sunt dii: qui post prolixum tempus moriuntur, quod è terra geniti sint, Græcis dicuntur Carvæi filii Saturni, Feld- und Wald Zeuffel. Plin. Ruricola sylvarum numina Fauni. Ovid. 6. Met.

Favoniana, pyra rubra, à Favonio infitore dicta. Plin. 15. c. 15.

Favonienfes, Populi in sexta regione Italia. Plin. 3. c. 14.

Favonius ii, m. ventus Occidentalis, qui & Zephyrus dicitur, der Westwind; putant dictum à fovendo, ut: Genitabilis aura Favonii. Lucret.

Favonius a um, Favonios appellabant spurios, quia quadam animalia, favonio spiritu hausto, concipere existimantur.

b Favonia ova, quæ sine initu maris concepta sunt.

c Favonium odium, dicitur lene & sine causa, velut à vento collectum. Martialis.

Favor oris, m. voluntas, studium, Gunst / Gernogenheit / geneigter Wille / ut: Favorem emereri, Gunst machen / Gunst verdienen. Quintil.

b Nunquam stabilis favor, Gunst (stetterwendsch) unbeständig. Senec. in Thyest.

c Quo se fortuna, eodem etiam favor hominum inclinatur, wo sich das Glück hinwendet / dixerit, auctor est Plin. 13. c. 12.

dahin säkset und lenket sich der Leute Gunst auch.

Favorabilis *e*, *c.* plenus favoris, dem man holdselig/günstig/wolgemogen ist / ut: Adjiciunt magi, succo (cichorii), cum oleo perunctos favorabiles fieri, & quæ velint facilius impetrare. Plin. 20. c. 8.

b Persona favorabiles.

Quint. 7. c. 2.

c Favorabilis, qui favet.

Livius 2. Pun.

d Favorabiliores rei potius, quam actores, habentur. l. 125. ff. de div. reg. jur.

Favorabiliter, Adverb. cum favore, mit Gunst. Quintil.

Favorinus *i*, *m* Philosophus Arelate oriundus, Dionis auditor fuit, praterea Eunuchus. & Adriano Principi insensus. Idem tria de se mira narrare solebat; Se Gallum gracissare, Eunuchum mæchum putari, & inimicum Imperatori vivere, ob quæ causam statua ejus disjecta Athenis, ubi vivebat Philostratus, Gellius hujus sapius meminit.

Fausste, Adverb. feliciter, fortunatè, glücklich. Cic.

Fauscianum vinum dicebatur, quod in mediis collibus Falerni agriginebatur. Plin. 14. c. 6.

Fausitas atis, *f.* pro felicitate, Glückseligkeit. Horat.

b Fausitas, dea gentiliū, gula, sechseckiger Backstein, quam colebant pro incremento pecoris. Martin.

Faustus, Sylla filius. Faustus item Quintilius Senator, temporis Juliani Principis. Faustorum catalogum quare apud Vellertorum.

Faustus *a* um, (*à* faveo quidam derivant,) glücklich/ut: Faustus annus, ein glücklichelges Jahr. Ovid. Fast.

b Faustus & felix dies, ein guter und glücklichelger Tag. Terent. Andr.

c Faustum omen, ein gutes Zeichen. Liv. 7. ll. C.

Fautor vel favior oris, *m.* est, qui favet, ein guter Gönner / ut: Sat habet favororum, qui rectè facit. Livius.

Fautrix icis, *f.* ein gute Gönnerin / ut: — Nihil est Thaidæ tua dignius, quod ametur, ita nostra est omni fautrix familiaria. Ter. Eunuch.

b Amicitia non modo fautrices fidelissima, sed etiam effetrices sunt voluptatum, tam amicis, quam sibi. Cic. I. Fin.

Favus *i*, *m.* frustum est operis priarii, (*à* fovendo dicitur,) in quo vel mel, vel sobolem fovant, Honig oder Wachs suchen in den Bienstöcken / Bienen-Naß oder Geweb / Bienhäuslein / ut. Melle complet favos apis. Tibull.

b Favus pro hexagona tegula, sechseckiger Backstein. Philander in Vitruv.

Faux

Faux faucis, *f.* raro in Singulari, usuratè in Plurali adhibetur, & significat superiorem partem gula, mento proximam, der Schlund / die Kehle / der Rachen / ut: Crucior, bolum tantum mihi ereptum tam subito è faucibus, vide supra Eripio [a.] II. Catilin. I.

b Fauces laqueo frangere, Poëtis est strangulare, erben / den / erwürgen.

b Fauces pro periculo praesentissimo, ut: Ex bellio ac faucibus eripi, der Kriegs-Gefahr entrinnen. pro Arch. VII.

b Ex flamma atq; ferro ac penè ex faucibus fari, eripi, aus dem Feuer und Schwerd / ja fast dem Tode gar aus dem Rachen gerissen werden. III. Catil. I.

c Fauces dicuntur angustius ingressus, ein enger Paß / ut: Castra sunt in Italia contra Rempublicam in Hetruria faucibus collocata. I. Catil. II.

b Fauces Cilicia. Curt. XII. **Fax facis**, *f.* est justis incisus cera vel pice unctus, pro faciendo lumine, eine Fackel / ut: Ambulare cum facibus, mit einer Fackel gehen. Horat.

b Facem praferre alicui ad libidinem, des Henders Vorlauff seyn / allen Unfug anrichten. I. Catil. VII.

c Faces urbis, *i.* eo causam incendii in urbe. pro Mil. XI.

b Faces subdere urbi, die Stadt anstecken. Curt. 993.

d Dolorum facies admove-re, est causam doloris præbere. 2. de Off.

c Fax seu flamma ardens, Meteorum ignitum est. Phys.

f Fax prima (in Computo) dicitur noctis initium, vesperam sequens, quæ candelas accendit. Noctivaga faces cæli, *i.* c.

stella. Lucet.

Faxo vide Facio.

b FE. notat fundaverunt, vel formam, vel familiam, vel filios ejus.

FEA. Fœmina.

F. E. D. factum esse dicitur.

F. ED. Factum edicto.

FEM. Fœmina.

FER. Fecerunt.

F. F. Flando ferendo, vel fidem fecit, vel filius familiaris, vel filius familiaris, vel fortuna felici.

FEB. vel FEER. Februarius.

Febricitans animus, *c.* qui febre laborat, der das Fieber hat. Cels. 2. c. 7.

Febricitans as, ars, febre laborare, das Fieber oder Kalte haben. Cels.

Febricula *a*, idem quod febris, ut: Febricula levis, ein Fieberlein.

b Ex labore in febriculam incidi assiduam, & satis molestam. Planc. Ciceroni.

Febriculosus *a* um, ut: Non morbus hic febriculosus, aut nimium gravis.

Febrifuga *a*, *f.* herba dicitur & felterra, vide centaurium minus.

Rrrr 2

Fe-

Febrifugus a um, quod febrem fugat, das Fieber vertreibend / ut: Emolastrum febrifugum.

Schröd.

Febrilis e, c. quasi ad febrem pertinens, fieberisch oder fieberlich / ut: Ardor febrilis. Apul.

Febrio is, ire, idem ac febricitare. Cels. 6. c. 11.

Febris is, f. morbus universalis est, das Fieber / Kalte / à febritate dicta, vel, ut ait Servius, à fervore.

b Febris ephemera sive unius diei, ein Fieber / das nur einen Tag wäre.

c Febris ardens, vide Causus.

d Febris continua tertiana, das immerwährende dreitägige Fieber. Sennert.

e Febris tertiana intermit- tens, das dreitägige Fieber.

f Febris quotidiana, das tägliche Fieber.

g Febris quartana, das viertägige Fieber.

h Febres maligna, seu sunt varioli, morbilli, petechiales, &c. vide suo loco.

i Febris maligna miliaris, (qua puerperas nonnullas invadere solet,) der Friesel / de hac vide Disputat D. Gottfrid. Welschii Lipsiae habitam An. 1655.

k De Febris legi possunt: Galenus, Sennertus, Poterius, Petrus in Nosologia, Jonst. &c.

Februum i, n.

Februa, appellantur, quæcumque

purgamenti causa in quibus, sacrificiis adhibebantur, inquit Festus.

b Vulgata priscis temporibus opinio obtinuit, februæ esse omnia, quibus malefactorum conscientia purgarentur, delerenturque peccata, aut manes animabus defunctorum placidi redderetur. Plin.

c Per XII. dies continuos Februarii, celebrabantur Februa, hisque diebus pro impetranda mortuorum animabus quiete, omnia sepulcra, accensis facibus, cereis intentus erat, Festus.

Februarius i, m. mensis, sic dictus à februi festis, pro mortuis institutis, extremus anni mensis, der Hornung. Cic. de Februo.

Februata Juno, qua & Februæ dicta est, quod illi mense Februario sacra facta sint. A lex. 4. c. 12.

Februo as, are, lustrare, purgare, à fervore: hoc enim adolendo & flammis ferventibus fieri solebat. Vel à Sabinorum lingua, qui februum purgamentum dicunt, (ut autor est Festus.) Hinc Februarius mensis dictus est, quod tum, i.e. mense extremo anni mense populus lustraretur ac purgaretur. Februus, dictus est Pluto, vel Dis pater, inferorum deus, quod ei mense Februario sacrificaretur. Macrobius 1. Saturni. c. 13.

Fe

Fecatum vide Facatum.

Fecialis is, m. faciales appellati (uti vult Festus;) sacerdotes, qui fidei publica inter populos præstant. Nam per hos fiebat, ut iustum conciperetur bellum, & ut fœdere fides pacis constitueretur. Eos instituisse dicitur Numa.

b Feciales à faciendò nuncupatos indicat Nonius, quod bel- li pacisque, faciendæ apud eos ius esset, Herolde.

Fecialis e, c. ad faciales spectans, ut: Jus feciale. Cic. 1. Off.

Fecinus vide Facinus.

Fecula a, f. Fecula sunt pulveres in certis vegetabilium expressionibus subsidentes, e. gr. Fecula aronis, fecula Bryonia. Schröd.

Feculentus vide faculentus.

Fel fellis, n. humor in corpore, dicitur & bilis, die Gall / ut: Fel bovis, Ochsen- oder Rindsgall.

b Fel terra, vide Centaurium minus.

c Fel draconis (Chymicis) dicitur argentum viri ex stanno.

d Fel vitri, est spuma vitri.

e Fellis lapis, sic dictus, quod invenitur in animalium vesicula Boët. de Boot.

Felicitas atis, f. idem quod prosperitas, Glückseligkeit / ut:

Felicitatem præstare de seipso nemo potest, meminisse & com-

memorare de altero possumus. nemand kan sich selbst für sein Glück gut seyn / wol können wir uns erinnern / und sagen von einem andern. Cic. pro Leg. Man.

Ad titulum felicitatis attingere, quod felix genennet werden / ut: Qui attingat ad titulum felicitatis, nec dum reperi- tur, & qui felix censeri jure deli- ci pacisque, faciendæ apud eos ius bue- rit. Solin. 146.

Iphiclus Agrippa, non usque adeo felicitatis inoffensa fuit, ut non plura adversa pertulerit, quam secunda. Solin. 83.

b Felicitatis vox etiam est significationis mediæ, notatque idem, quod fortuna, unde felicitates bona, gut Glück / ut: Perpetua felicitate florere, in immerwährenden Wohlstand sich be- finden. Curt. 1203.

Neque, quæquam esse ego hominem arbitror, cui magis bona felicitates adversa sint, quam mihi, ich meynt / es were kein Mensch / dem das Glück mehr zuwider were / als mir. Terent. Eunuch. 2. 3. 33.

c Felicitas adversa, böß Glück.

d Felicitas, idem quod fecunditas, Fruchtbarkeit / ut: Felicitas terra. Plin.

e Felicitas, (Ethicis) idem ac beatitudo.

f Felicitas à Deo, i. e. hominum est conatus, Dei est even-

Rrrr 3

185

rus, das Gute muß man von Gott erwarten. Erasim.

g Felicitas à funibus pensilis, Proverb. innuens, nautica: opes incertas esse, ac fortuna ludibris obnoxias. ibid.

h Felicitas multos habet amicos, wenns einem wolgehet: hat er viel Freunde. ibid.

Felicitas, Adverb. Prosperè, beatè, glücklich / glückselig / ut:

Felicitas sapit, qui alieno periculo sapit. Plaut. Mercat.

Felicitas as, are, felicem ac beatum facere, glückselig machen.

Felis is, vel

Feles is, m. f. est animal domesticum, quod alitur ad munus venationem, eine Raçe. 4. Georg.

Plin. b Feles Tartessia, Prov. de ferunt felices ab infelicibus. Pro magnis & ridiculus dicebatur. verb. i. e. Probus atq; improbus Tartessii sunt populi Iberia, apud nequaquam in somno dignoscuntur: quos feles maxima dicuntur natus; Consolatur hoc adagium per sci. Fortasse non ineptè dicitur & de rapacibus. Erasim.

c Feli crocoton subaudiendum, das aut addis. Dicitur solitum, quoties honos additur indignis, quos haudquaquam decet. Aut cum datur quippiam iis, qui munere non norunt uti: velut si quis à musis alienissimo bellis enim vel Crocota vestis genus est rotunda ac fimbriata, qua divites utebantur matrona. ibid.

d Mures saltem fele comprehensa, wenn die Raçe nicht da-

heim / haben die Mäuse ihren auff. Suid.

e Felis pro furace, aut rapace, ita Plauto in Milit. felis virginalis est leno, qui virgines subriperet: ut Ausonius epigr. 49.

felem pullariam, puerorum furam dicit. Turneb. l. 21. nempe à rapiendis pullis. Ita Scaliger in notis ad Manil. feles librarias vocat librorum fures. Martin.

Felix icis, o. idem quod prosper, glückselig / ut: Quod bonum, faustum, felix fortunatumq; esset, praefabatur rebus omnibus agendis antiqui. 1. de Div.

b Felix idem quod pin-guis, fertilis, ut: Sylva felices. 4. Georg.

c Dimidio vite, nihil differtur felices ab infelicibus. Pro magnis & ridiculus dicebatur. verb. i. e. Probus atq; improbus Tartessii sunt populi Iberia, apud nequaquam in somno dignoscuntur: quos feles maxima dicuntur natus; Consolatur hoc adagium per sci. Fortasse non ineptè dicitur & de rapacibus. Erasim.

d Felicitium multi cognati. Prov. i. e. locupletum amici sunt plurimi, reiche Leute haben viel Freunde. Erasim.

e Felix, qui nihil debet, wol dem/der nichts schuldig ist. idem.

fellebris e, e. propriè est fellandocuratus, lacte pinguis factus.

aus, ut: Fellebri satietate ultimo (angvis) extuberatur, i. e. copioso lactis suctu tandem intumescit. Solin. 180.

Felleus a um, ad bilem spectans, ut. Fellea vesicula, das Gallen-Bläslein. Vesling.

Fellico as, are, (alii legunt fellitare) lac exugere, die Milch aufsaugen / aufmelken / ut: Mater ubera pullo praebe fellicanda. Solin. 837.

Fello as, are, sugere & lambere. Nonius.

Feloniam, vox Barbara Feudistarum, dicitur delictum, noxia, perfidia Vasalli erga dominum suum, (Schellenstück.) Schard.

Femeninis, n. à ferendo, idem quod femur, (Femora tamen, inquit Valla l. 4. Partem illam exteriorem significant: Femina partem interiorem mollioremque,) das dicke Bein / der obere Schenkel / biß auff die Knie. Plin.

b Femen in Nominativo singulari non reperiri, existimat Servius. Priscianus docet raro in hominibus porrigit. Glass. Phil. usus esse.

c Femina etiam partes inferiores significant. Plaut. Asin. Feminale is, n. feminalia sunt tegumenta feminum & subligacula, Hosen / Unterhosen / it. Badeschürze.

Femorale is, o. idem quod feminale.

Femur femoris, n. idem quod femur.

Fenestella a, f. parva fenestra, Fensterlein / Granaria modice fenestellis Aguilonibus inspicuntur, die Kornhäuser sollen gegen Mitternacht Fenster haben. Colum. l. c. 1.

Fenestella a, m. Historicus, saepe à Plinio citatur testis. Mortuus est Cumis Augusti tempore, ut tradit Eusebius.

b Fenestella alius fuit, cuius de magistratibus Roman. libellus lepidus extat.

Fenestra a, f. apertio est adium pro admittendo lumine, ein Fenster / ut: Plena per inserta fundit se luna fenestras. 3. Aen.

b Fenestra idem quod occasio, ut: Quam fenestram ad nequitiam patefeceris! Wie wirstu ihm so gute Gelegenheit zu grosser Überey an die Hand geben? Heavt. 3, 1. 72.

c Fenestra, Dei habitaculo, quod caelum esse in Scripturis dicitur, tribuuntur, ex quibus Deus quasi prospiciens bona & mala in hominibus porrigit. Glass. Phil. fact.

Fenestralis e, e. ad fenestras spectans, zum Fenster gehörig.

b Porta fenestralis, Roma. Ovid. 6. Fast.

Fenestratus a um, fenestris ornatus, abundans, perforatus, das Fenster hat / ut: Domus fenestrata. Plaut.

Fenestrua, are, aperire. Fenster machen.

b Media oculorum, corneanere sunt funerum inditores, fenestruum pupilla. Plin. 11. 37. Budæus.

Ferae, f. dicta est, quod sine ratione feratur, aut quod naturali utatur libertate, bellua, bestia, ein wildes Thier / Wild / ut: Excitare & agitare feras, sagen. Cic.

b Vestigare feras, dem Wild nachspüren. Senec.

c Fera dicuntur in jure, seculum, eine Zeit / darin vielge non praesens, quia natura feroces lehrte Leute leben. Plin.

d Feracior & uberior lo sunt, quales sunt ursi, leones, pan- thers, quæ proprie bestia appel- lantur, (l. 1. §. 6. ff. postulando, quam de officiis. Cic 3. Off.

& l. 2. ff. ad Leg. Aquil.) Sed ge- neraliter omnes, quibus immen- sa atq; infinita liberè vagandi vis

a natura insita est, quales sunt lepores, dama, cervi, &c. quo- rum feram esse naturam, nemo negat, l. 5. ff. de acquir. rer. dom.

Ferabites, dicitur agrestis. Non.

Feracitas atis, f. idem ac fertili- tas, Fruchtbarkeit. Colum.

Feralia orum & ium, n. veteres ge- dixerunt diis manibus sacra-

tam diem, à ferendis epulis in cet esse pulchra, super quibus deo- rum tumulum ad cenam, quam ipsam feralem nuncupant, quia in pompa Circensium

Feralis e, c. ut: Dies feralis, in quo feralia fiebant. Ov. 2. Fast.

b Feralis, idem quod fis- neralis, ut: Feralis cena, Lei- chen= Mahlzeit.

c Ferales pracones, quos

anteambulones atratos Latine ap- pellare possumus: ex quorum ge-

b Media oculorum, corneanere sunt funerum inditores, fenestruum pupilla. Plin. 11. 37. Budæus.

Ferax acis, a. quod abundantem ex se produci fructum, frucht- bar / ut: Solum ferax. Ovid. 7. Metam.

b Ferax miraculorum Asia, Asia / darin es viel Wunderdinge gibt. Plin. epist.

c Ferax bonarum artium, seculum, eine Zeit / darin vielge non praesens, quia natura feroces lehrte Leute leben. Plin.

d Feracior & uberior lo sunt, quales sunt ursi, leones, pan- thers, quæ proprie bestia appel- lantur, (l. 1. §. 6. ff. postulando, quam de officiis. Cic 3. Off.

& l. 2. ff. ad Leg. Aquil.) Sed ge- neraliter omnes, quibus immen- sa atq; infinita liberè vagandi vis

a natura insita est, quales sunt lepores, dama, cervi, &c. quo- rum feram esse naturam, nemo negat, l. 5. ff. de acquir. rer. dom.

Ferabites, dicitur agrestis. Non.

Feracitas atis, f. idem ac fertili- tas, Fruchtbarkeit. Colum.

Feralia orum & ium, n. veteres ge- dixerunt diis manibus sacra-

tam diem, à ferendis epulis in cet esse pulchra, super quibus deo- rum tumulum ad cenam, quam ipsam feralem nuncupant, quia in pompa Circensium

Feralis e, c. ut: Dies feralis, in quo feralia fiebant. Ov. 2. Fast.

b Feralis, idem quod fis- neralis, ut: Feralis cena, Lei- chen= Mahlzeit.

c Ferales pracones, quos

anteambulones atratos Latine ap- pellare possumus: ex quorum ge-

b Media oculorum, corneanere sunt funerum inditores, fenestruum pupilla. Plin. 11. 37. Budæus.

Ferax acis, a. quod abundantem ex se produci fructum, frucht- bar / ut: Solum ferax. Ovid. 7. Metam.

b Ferax miraculorum Asia, Asia / darin es viel Wunderdinge gibt. Plin. epist.

c Ferax bonarum artium, seculum, eine Zeit / darin vielge non praesens, quia natura feroces lehrte Leute leben. Plin.

d Feracior & uberior lo sunt, quales sunt ursi, leones, pan- thers, quæ proprie bestia appel- lantur, (l. 1. §. 6. ff. postulando, quam de officiis. Cic 3. Off.

& l. 2. ff. ad Leg. Aquil.) Sed ge- neraliter omnes, quibus immen- sa atq; infinita liberè vagandi vis

a natura insita est, quales sunt lepores, dama, cervi, &c. quo- rum feram esse naturam, nemo negat, l. 5. ff. de acquir. rer. dom.

Ferabites, dicitur agrestis. Non.

Feracitas atis, f. idem ac fertili- tas, Fruchtbarkeit. Colum.

Feralia orum & ium, n. veteres ge- dixerunt diis manibus sacra-

tam diem, à ferendis epulis in cet esse pulchra, super quibus deo- rum tumulum ad cenam, quam ipsam feralem nuncupant, quia in pompa Circensium

Feralis e, c. ut: Dies feralis, in quo feralia fiebant. Ov. 2. Fast.

b Feralis, idem quod fis- neralis, ut: Feralis cena, Lei- chen= Mahlzeit.

c Ferales pracones, quos

fast mit bestärksten Gemüth nach Hauf. Terent. Heaut.

b Scripsit his ferè verbis, et bat geschrieben / ohngefahr mit diesen Worten. Cic.

c Ut ferè sit, wie es fast gemeiniglich zugehet. idem

Ferentarius ii, m. Ferentarii, mi- lites levis armatura, ut ait

Festus, auxiliares, à feren- do auxilio, ut quicquid opus

esset, auxilio ferrent, ex- (ein Trachte /) quibus spolia in

curfu leues, arma gravibus pompis gestabantur. Liv. 1. U. C.

non impediti, sed ense & telis tantum instructi. Vel dicti sunt

ferentarii, teste Varro, quod fundis lapidibusq; pugnabant:

qua tela feruntur non tenen- tur. Cato eos ferentarios di-

xit, qui tela ac portiones mili- tibus pugnantibus ministra-

bant. Hi & velati vocaban- tur, ut inquit Festus, quod ve-

stiti inermes sequerentur ex- ercitus. Hæc ferè ex Festo & Nonio.

Ferentarius a um, ut: Ferenta- rius amicus, qui fert auxi-

lium. Plaut. Trin.

Ferentinae, f. dea sic dicta ab op- pido Latii Ferento. Liv.

Ferentinum i, oppidum, quod Plinius collocat in prima re-

gione Italia, in qua Ferentina- tes dicti sunt.

b Ferentinum quoq; est Thusciam, unde Ferentini, Silius

Ferentum, oppidum Samnitum seu Sabinorum: à quo Ferentani,

Fercola a, f. vitis apud Colum. 3 c. 2. forte à ferendo dicta.

Feretrius ii, m. Jupiter dictus est, quod pacem ferre putaretur. Liv. 1. Deca.

Feretrum i, n. à ferendo, quod & Phoretum dicitur, idem quod capulus,

ein Leichen= oder Todtenpar.

Varro.

b Feretrum pro ferculo, (ein Trachte /) quibus spolia in

pompis gestabantur. Liv. 1. U. C.

Feriae arum, f. à feriendis victi- mis; suntque dies cessationum

ab opere; vel ab epulis feren- dis; in his enim epula fiebant,

ex pecorum frugumq; proven- tibus, Fener / Fenerstage. Fest.

b Ferias antiqui festa vo- cabant: & aliae erant sine festo,

ut Nundina; aliae cum festo, ut Saturnalia, quibus adungeban-

tur epulationes ex proventu foetus pecorum frugumq; Macrobi.

c FERIA aliae sunt repentinae, aliae solennes, l. 3. C. de dilat. Re-

pentinae sunt, quas re feliciter ge- sta principes indicunt. l. 1. C. de

feriis. Solennes verò, quæ sunt an- niversaria. Itaq; feria solennes

feriis extra ordinem indictis op- ponuntur. l. 26. §. 5. ff. ex quibus

causs. maj.

d FERIA novem dierum, quibus in ius vocare non licebat

funus ducentè familiare, justave mortuo facientem, quod olim fo-

bat per dies novem. Schard.

c *Feria belli*, i. e. induciae,
Stillstand der Waffen. Gell.
l. 1. c. 25.

f *Feria esuriales*, i. e. dies
ieiunij, Fast-Tage. Plaut.

g *Feria canicularis*, Hunds-
Tage.

h *Feria pro vitiis otiosa*, ut:
Ignavis semper feria sunt, faule
Besessen machen sich leicht
Festertage.

Feriatius a um, ut: *Feriatius*
dies, pro feriati, vel festi. l. 2.
ff. de feriis.

Feriatius a um, dicitur is, qui est
otiosus & nihil agit, müßig/
ut: *Feriatius* voluntate sua a
negotiis publicis. Cic. 3. Orat.

b *Feriatii dies* dicuntur, in
quibus feria aguntur, müßige
Tage/Festertage. Plin. Jun.

c *Feriatia toga*, quā non
utimur, ein Feyer-Kleid. Plin.

d *Male feriatus*, idem est,
quod ignavus otios, inutili va-
cans, ein Müßiggänger. Gell.
l. 9. 2. 2.

Ferinus a um, quod ferarum vi-
tu vel sit, vel se habet, ut: *Fer-
vinus victus*, Nahrung/der-
gleichen die wilden Thier ge-
niessen. Cic. 1. Invent.

b *Ferina* scil. caro, Wild-
bret. Virg. 1. En.

Ferio is, ire, est percutere, schla-
gen / ut: *Ferire aliquem ense*
vel gladio, einen mit einem
Schwert schlagen. Virg.

b *Ferire verbum*, mit Wor-
ten anstechen.

c *Ferire foedus* idem quod
sancire foedus, pacisci, einen
Bund machen / ut: *Ideone ego*
pacem Pyrrhi diremi, ut tu amo-
rum turpissimorum quotidie fa-
dera ferires, i. e. cum amatore pa-
cisceris. pro Mil. Cael. XVII.

d *Ferire aliquem munere*,
re, einem ein Ampt auftragen/
ut: *Ferietur alio munere*, er wird
was anders zu thun bekommen.
Phorm. 1. 1. 12.

e *Ferire oculos visum*,
laccessere dicuntur, quacumq;
conspiciuntur, aut in oculos incur-
runt, gesehen werden. Lucret.

Ferrior ari, *ari*, est vacare ab
aliquo opere vel studio, seyn/
ut: *Feriaris a studiis*, das
Studiren an die Wand hen-
gen. lib. 12. ep. 18.

Feritas atis, n. immanitas, mit-
de Arth / Grausamkeit / ut:
Ex feritate ad mansuetudinem
traducere. Cic. pro Sestio.

b *Feritas* (Ethicis) est op-
positum virtutis heroica. Aristot.

Fermè, Adverb. idem ac *ferè*, ut:
*Mihi quidem atas acta est fer-
mè*, ich habe nun mein Brot
fast biß auff ein klein Ränffle-
lein auffgeessen / ich habe mei-
ne Lebens-Zeit nun fast voll-
bracht. Cic.

b *Fidelem haud fermè mu-
lieri invenies virum*. Ter. Andr.
Fermentabilis e, c. quod fermentari solet, ut: *Materia fer-
mentabilis*.

Fermentatio onis, f. actus fer-
mentandi, Vergährung.

b *Fermentatio* (Chymicis)
est rei in substantia per admix-
tionem fermenti, quæ virtute,
per spiritum distributa, totam pe-
netrat massam, & in sui mate-
riam immutat, exaltatio.

c De fermentatione scripse-
runt, Sennert. in Paralipom.
Thomas Willis in Theatro Me-
dico, Angelus Sala, & alii.

d *Fermentatio* pro Chyli-
ficatione saepe sumitur. Sylvius

Disput. Medic.
Fermentatio is, ere, idem quod
fermentari. Plin.

Fermento as, are, vergähren /
fermentari proprie res dicitur,
quando evidenter in se resolvi-
tur, rarefcit, maturatur. Schröd.

b *Fermentare*, est massam
fermento miscere, den Teig säu-
ren / ut: *Fermentatur panis*. Plin.
l. 18. c. 11.

c *Fermentat vinum*, der
Most brauset oder gähret.

d *Fermentare terram*, i. e.
non sinere eam addensari spissariq;
& durescere, sed in pulverem re-
digere & resolvere, quod cum
fit, inflatior & tumidior quasi ef-
ficatur terra. Col. 2. c. 15.

Fermentum dicitur portio fari-
nae subactæ acida, Sauerteig/
ut: *Spumâ ita concreta pro fer-
mento utitur*. Plin.

b *Fermentum* pro excan-
descencia, ut: *In fermento tota est*,

scilicet ist ganz enträset. Cas. 2. 5. 17.

*Mea uxor propter illam to-
ta in fermento jacet*. Merc. 5. 3. 3.

c *Fermentum* pro fece,
Hefen.

d *Fermentum cognitionis*,
est cognoscendi appetitus. Sol. 6.

e *Quale fermentum ta-
le & fermentatum*. Intelli-
gunt Philosophi per fermentum

verum corpus & veram ma-
teriam, quæ proprio suo Mercu-
rio conjuncta, illam in suam con-
vertit naturam.

f *Fermentum* (in bono sen-
su) adhibetur ad explicandam re-
gni cælorum & verbi cælestis
vim mirificam. Matth. 13.

g *Fermentum* (in malo
sensu) ad judicandam doctrine
pravæ & impietatis vim mali-
gnam. Matth. 16. 6. 1. Cor. 5.

Fero fers, tuli, latum, ferre, est
portare, tragen / ut: — *Pater
nos ferre hoc iussit argentum
ad te*. Asin.

b *Ferre* idem quod affer-
re, bringen / ut: *Hercle nuno fe-
rat sex talenta magna argenti pro
istis presentaria*. Mostell.

c *Opem & salutem alicui
ferre*, einem zu hülfe kommen,
pro Arch. I.

d *Ferre ab aliquo*, i. e. au-
ferre, ut: *Qui ab eo partem pra-
da tulerunt*, welche ihm des
Raubs ein Theil abgenom-
men. S. R.

e *Ferre ab aliquo respon-
sum*,

sum, etwas von einem zur Antwort bekommen / ut: Cum à me quod id responsum tulisset, aliter auch von mir diese Antwort erhalten. in C.

f Ferre idem quod pati, leiden/dulden/ut: Quomodo illa fert publicam cladem? quomodo ter sibi dari uxorem ferunt? Sub domesticas tricas? wie schickt sie ter nehmen ungern Weiber/hassich in das gemeine Unglück? bens nicht gern / wenn man ihn wie stellt sie sich in ihrem ver- nen ein Weib geben wil. And. wirreten Haus halt? lib. 10. 7. At. 1. 1. 20.

g Ferre a quo animo aliquid, etwas mit Gedult vertragen. pro S. R. XV.

h Ferre aliquid acerbè, et quod ungedultig aufnehmen. pro M. Cael. III.

i Ferre acerbius, etwas schmerzlicher empfinden l. 6. 13.

k Ferre quàm levissimè, we- niger achten/ut: Molestiam istam, re fortunam, des Glücks sich quàm levissimè ferre debes. l. 5. 18. nicht überheben. Curt. 34. 9.

l Omnia humana placatè & moderatè ferre, alles das / was einem Menschen begegnen, etnes betrübten Zustand sehr san/gedultig vertragen. l. 6. ep. 1. m Ferre moderatiore animo. l. 6. 1.

n Leviter ferre, leicht vertragen. pro Cael. XXV.

o Secundam fortunam ferre pulcerrimè, sich in das gute Glück fein schicken können. l. 4. 5.

p Adversam fortunam ferre aequè. l. 4. 5.

q Graviter ferre, übel auff nehmen / ut: Nullam rem gravius tuli, mir ist nichts beschwer-

lichers fürkommen. l. 5. ep. 16. 18. Servitutem modestè ferre, seine Dienstbarkeit mit Gedult vertragen. Curt. 52.

Vereor, ne illud gravius Phaedria tulerit. Eunuch. 1. 2. 1.

Omnes, qui amant, graviter ferre publicam cladem? quomodo ter sibi dari uxorem ferunt? Sub domesticas tricas? wie schickt sie ter nehmen ungern Weiber/hassich in das gemeine Unglück? bens nicht gern / wenn man ihn wie stellt sie sich in ihrem ver- nen ein Weib geben wil. And. wirreten Haus halt? lib. 10. 7. At. 1. 1. 20.

r Atrociter ferre iudicium, i. e. severum iudicium constituere. Mil. VII.

s Ferre aliquid tolerantè, gedultig leiden. lib. 4. ep. 6.

Moderatè & prudentè ferre fortunam, des Glücks sich nicht überheben. Curt. 34. 9.

t Posteaquam mihi renuntiatum est de obitu Tullia, sanè quàm pro eo ac debui, graviter molestèq; tuli. l. 4. 5.

u Ferre fortiter & sapientè. l. 14. 13. Att.

x Ferre hominem, etnem dulden / ut: Id ego in lucris pono, non ferre hominem pestilentiorè patriam suam. l. 7. 24. l. 1. 1. 1. Qv. Fr.

y Ferre

y Ferre molestè, ut: Ferre jact in petitione, eine Fehlbittte ea molestissimè homines debent, thun / einen Korb bekommen / quai forum culpā contracta sunt, dahinter hingehen. Corn. 125. was die Leut durch ihre eigene Schuld verwirrt / woran die ipse repulsam tulisset. de Orat. Leut selbst schuldig sind / darüber sollen sie ungedultig werden / facere legem, ut: Perniciosè cum über dasselbe sollen sie sich be- Philippus in tribunatu legem Aschwert machen. Lib. 1. Ep. 1. Qv. Fr. Videl. 13. 28.

z Ferre pra se, nicht ver- hehlen/ut: Primum enim pra me tuli, me nihil malle, quàm pa-

cem, denn erstlich hatte mich nicht hehl / daß ich nichts liebers gewolt / als Frieden. l. 8. 15. Att.

aa Ferre conditionem, i. e. praescribere, Maß und Weise für schreiben/ut: Hanc conditionem misero ferunt. pro S. R.

bb Ferre sententiam, ein Urtheil fällen/ut: Vos autem, radices, de hominum fortunis sententiam fertis. pro Clu.

cc Ferre casum incommo- dorum moderatius, in seinem Unglück gedultig seyn. l. 5. ep. 16. l. 4. 6.

dd Ferre parentem, dem Vater sich untergeben / und ihn dulden/ut: Quem ferret, si parente non ferret suum? wen wolte er den vertragen / wenn er seinen eigenen Vater nicht vertragen kan? wem solte er wol was zu gut halten / wenn er seinem Vater nicht etwas zu gut halten wil? Heavt. 1. 2. 28.

ee Ferre repulsam, i. e. re-

ut: Ferre jact in petitione, eine Fehlbittte ea molestissimè homines debent, thun / einen Korb bekommen / quai forum culpā contracta sunt, dahinter hingehen. Corn. 125. was die Leut durch ihre eigene Schuld verwirrt / woran die ipse repulsam tulisset. de Orat. Leut selbst schuldig sind / darüber sollen sie ungedultig werden / facere legem, ut: Perniciosè cum über dasselbe sollen sie sich be- Philippus in tribunatu legem Aschwert machen. Lib. 1. Ep. 1. Qv. Fr. Videl. 13. 28.

ff Ferre legem dicimus, pro facere legem, ut: Perniciosè cum über dasselbe sollen sie sich be- Philippus in tribunatu legem Aschwert machen. Lib. 1. Ep. 1. Qv. Fr. Videl. 13. 28.

gg Quod di dant, fero, was Gott beschere / das neh- me ich an. Aul. 1. 1. 10.

hh Ferre ad populum pro populo indicare, dem Volk vor- tragen / ut: Nihil unquam de isto fecere ad populum, nihil ad ple-

beam latum esse, judico. pro Cor. Ferre ad populum de aliquà re. Att.

ii Ferre, Anordnung oder Anstalt machen / ut: Contendit, ut tribuni ferrent, ut absentis radices, de hominum fortunis sentio haberetur. l. 8. Ep. 3. Att.

kk Tribum ferre idem est, quod ineptè reddunt, unus tri- buns vocem vel suffragium habere, einer Junfft Stimme haben/ut: Tribus plerasque tulit Plancius. pro Planc.

ll Qua fert adolescentia, ea ne me celet, consuefecit filium, was die Jugend zu thun pfle- get / darzu habe ich meine Sohn gewehnet / daß er mir nichts verhehlet. Adelph. 1. 1. 2.

mm Res fert, res postulat, die Sach erfordert.

nn Opinio fert, i. e. opinari, der Meinung seyn.

oo Spes fert, i.e. speratur.
pp Tempus fert, i.e. per-
mittit, die Zeit bringt's mit sich/
die Zeit gibts also.

qq Ferre ad quietem &
ad tranquillitatem, zur Ruhe
überbringen / beruhigen / rich-
tig machen. Cic. 1. Fin.

rr Ferre, pro dicere, ut:
Ferunt, man sagt / fertur, i.e. di-
citur, fama est, es gehet die Sa-
ge oder Gerümel. Cic.

ss Ferunt ed vestigia, h.e.
illuc erunt, die Spur gehet dahin.

tt Ferre spem alicujus, i.e.
sperare de aliquo. Virg. 5. Æn.

uu Ferre subsidium, pro
auxiliari, zu Hülffe kommen/
Hülffe zuschicken. Cæs. 5. Gall.

Ferre suppetias, item. Plaut.

xx Ferre suffragium, pro
suffragari. Cic. pro Dom. Cor-
nel. 550.

yy Ferre supplicium, pro
punire. Cæs. 1. civ.

zz Ferre ad vel in cælum,
auffs höchst loben / Est ita lau-
dare aliquid, ut laudibus quasi
ad cælum feratur. Cic. 7. Verr.

aaa Ferre manum, pro con-
tendere. Virg. 5. Æn.

bbb Ferre pro producere,
gignere. Virg.

Ferocia a, f. est ferocitas, Frech-
heit / Übermuth / Muchwil-
len / ut: Impetum gladiatoris,
ferociamq; comprimere. Cic.

b Ferociam parit satietas,
Prov. Gut m. Übermuth.
Erasm.

c Exuere ferociam, die
wilde Art ablegen. Tacit.

Ferocio is, ire, ferocem fieri, &
sav. tiam exercere. Gell. 1. c. 11.

Ferocitas a, f. idem quod fe-
rocia, ut: Ferocitas & auda-
cia. Cic. in Vatin.

b Victoria ferocitatem ex-
timefcere. Cic. pro Marc.

Ferociter, Adver. frech / trozig/
ut: Asperè, ferociter & libere
maledicta in aliquem dicere.
Cic. pro Plan.

Feroculus a um, etwas frech o-
der stolz. Hinc.

Feronia a, f. nemoris dea, à fe-
rendis arboribus. Tradunt e-
nim, cum nemus ejus aliquan-
do fortuito arisset incendio, &
ob id transferre inde simula-
crum incolæ vellent, subito ne-
mus eviruisse. Virg.

b Feronia hac etiam est li-
so capite, pileum accipiebant.

c Feronia etiam civitas sub
monte Soracte: in qua ejusdem
nominis dea erat. For. Rom.

Ferox ocis, o. derivatur à ferro, si-
gnificatq; fortem, & animo-
sum ad decertandum cum al-
tero, & ad vim alteri facien-
dam atq; ad nocendum, frech/
trozig / verwegen. Valla 4.
Horatius.

Ingenio & multo more fe-
rox, beydes von Natur und von
Trunkenheit frech. Curt. 1561.
b Fe.

b Ferociorem aliquem red-
dere. Corn. 56.

c Ferox forma, i.e. qui ob faber.

formam gloriatur, der auff seine
Schönheit viel hält. Plaut. Mil.
d Ferox fortunis, der auff
Reichthumb pochet. Acc.

c Robore corporis stolidè fe-
neis adhibetur, diciturq; Ger-
rox, der nährlicher Weise sich
auff seines Leibes Stärke ver-
lässt. Tacit.

f Feroci virtute exuperans,
i.e. fortitudine. Virg. 12. Æn.

Ferramentarius a um, ut: Fer-
ramentarius faber, Waffen-
o Eisen Schmidt. Firmic. 3. 13.

Ferramentum i, n. est instru-
mentum ferreū, eiserne Werk-
zeug / ut: Ferramenta agrestia.
Livius.

b Ferramenta, sunt instru-
menta militaria, ut: Bonorum
ferramentorum studiosum esse.
III. Catil. III.

Ferraria a, f. fodina, ex qua fer-
rum eruitur, ein Eisen Berg-
werk. Cæs. 7. Gall Liv. 4. Mac.

b Ferraria, urbs Italia ad
Padum fluvium sita. Est & Fer-
raria promontorium Hispania,
Carthaginem versus, sic ab ac-
colis cognominatum, quod a ferra-
rias effossiones admodum feraces
habeat. Pompon. Mel. 1. 2. de-
script. Hispan.

Ferrariensis e, c. ex ferraria ci-
vitate.

Ferrarius a um, quod ad ferrum
spectat, ut: Officina ferraria, rontis. Virg. 6. Æn.

ein Eisen = Hammer. Plin.

b Faber ferrarius, vide

c Ferraria aqua, qua

utuntur ferrarii ad extinguen-
dum ferrum candens. Plin. 28.

c. 16. (hæc nonnunquam in bal-
neis adhibetur, diciturq; Ger-
manis, Schlackenbad.)

Ferrarius i, m. strictè sic dictus,
ein Hammerschmidt. Zehn.

Ferratilis e, c. hinc genus ferra-
tile in Plaut. Most. legim. de
servis dici, qui compediti ha-
bentur, h.e. qui annulatis cru-
ribus atterunt assidue ferrum.

Ferratus a um, cui ferrum indi-
tum & applicatum est, mit
Eisen beschlagen / ut: Ferrata
hasta. Liv. 1. U.

Vestes ferrati. Plin. 36. c. 23.

Ferreus a um, dicitur, quod est
ex ferro, eiserne / ut: Annulus
ferreus. Ovid.

b Ferreus idem quod du-
rus, inexorabilis, unbarmherzig/
hart / ut: Ferreus, qui fratri cla-

rissimi atq; amantissimi presentis
mærore non movetur. IV. Cat. II.

Vox ferrea, eine harte un-
barmherzige Stimme. Virg. 2.
Georg. 4.

Ferrugineus a um, quod est co-
loris feruginis, dag. aussiehet
wie Rost / braun / rostfarbig /
ut: Ferrugineum habes pallio-
lum. Plaut. Milit.

b Ferruginea cymba Cha-
rontis. Virg. 6. Æn.

Ferruginosus a. um, rostig/ver-
roset/ut: Ferruginosum ferru.

Ferrugo inis, f. rubigo ferri, Rost
am Eisen. Plin. 23. c. 8.

b Ferrugo significat com-
pressa purpura colorem rufum, ni-
grioris rubedinis, quasi violacei.
vulgo Morellum dicunt. Vir-
gil. 8. Aen.

Ferrum i, n. (a ferendo derivant
nonnulli, quod in agros ferat-
ur colendi gratia: alii a fe-
riendo, quod cetera ed ferian-
tur, i. e. domentur,) est metal-
lum imperfectum durum, ex
paucis mercurio & plurimo
sulphure fixo constans. Chy-
micis dicitur Mars, Eisen.
Physic.

b Ferrum pro gladio, ein
Degen/Schwert/Messer/ut
Tanto dolore cruciatus est, ut fer-
rum in remedium posceret, für
Schmerzen wolte er sich selbst
erstechen. Curt. 2299.

Ferrum tuetur Principem, me-
lius fides, durch der Waffen
Schutz ist zwar ein Fürst sicher/
aber besser durch treue Unter-
thanen. Senec.

Ferro aliquem aggredi. Cor-
nel. 227.

c Ferri nucleus, vide Chalybs.

d Ferrum purum, gediegen
Eisen. Agric.

e Ferrum fragile, quod instar
vitri dissilit, frisch oder Glas-
Eisen, ibid.

f Ferri vena, Eisen, Erz.
Ferri vena jecoris colore, &
ber. Erz: ibid.

g Ferro flammag, res geri-
tur, i. e. bellum exitiale, es ist
greulicher Krieg/(da nichts als
Morden/Sengen und Brenn-
en verübt wird.) Erasim.

h Ferrum ferro exacuitur, &
homo faciem amici sui exacuit.
Proverb. 27. 17. Hebraeis sic lo-
nat: *יָרָה בְּרִיךְ יָרָה*.

i Ferrum natare vel fluitare
doces, de iis, qui rem conantur,
qua repugnante natura, fieri
quaquam possit.

k Nunc tuum ferrum in
igne est. Proverb. i. e. tuum jam
agitur negotium, jetzt gehet es
über dich her. Erasim.

l Dum candet ferrum, cu-
derandum, i. e. urgenda est occasio,
wenn das Eisen glühet/sol-
man schmieden.

m Ferrum in sacris pro se-
curi ex ferro facta, (2 Reg. 6.) &
pro catena ferrea. Plal. 105. Glass.
Phil. sacr.

n Es & ferrum duritien
& soliditatem notant. Deuter. 28.
Esa. 48.

o Ferrum etiam magnas
molestias, & cruciatus, si fornaci
(qua ob ignem, quem continet,
calamitatum symbolum est) ad-
datur Deuter. 4. Glass. ibid.

Ferrumen inis, n. est metallorum
gluten, löthwerck/löthmetall.
b Fer-

b Ferrumen camentorum
idem ac calx, Kalk. Plin.

Ferruminatio, ovis, f. differt a
plumbatura; quod hac, plum-
bo massa massa jungitur, ita ut
iunctura plumbea cohereat:
illa vero per eandem materiam
massa massa confundatur. l. 23.
§. 5. ff. de rei vind. cat.

Ferruminatrix, vid. Sideritis.

Ferrumino as, are, conglutinare,
anlöthen/anschweißen. Plin.

b Ferruminare est, quando
conglutinatio fit ex ipsa materia,
qua conglutinatur. l. 27. ff. de ac-
quir. rer. domin.

Fertilis e, i. idem quod ferax,
fruchtbar/ut: Ager fertilis.
Ovid. 5. Trist. Cic.

b Fertilius seges est alienis
semper in arvis. Ovid. 1. Art.

c Uberrimos maximèq, fer-
tiles agros incolunt, sie bewohnen
ein reiches und fruchtbares Land.
Cicero.

d Fertilis hominum fru-
gumq, regio, ein Volk- und Korn-
reiches Land. Liv. 5. U. C.

Fertilitas atq, f. feracitas, Frucht-
barkeit/ut: Fertilitatis causa
est humor, quod ex utroq, anne-
manat, toto sepe solo propter
venas aquarum residante.
Curt. 834.

Fertilitas, Adverb. fruchtbar/fer-
tilis, i. e. uberius, reichlicher.
Plin.

Fertum i, n. genus hibi, a feren-
do dictum, quod saepe ad sacra
ferebatur. Pers. Sat.

Fervefacio is, ere, siedend oder
heiß machen. Cato.

b Fervefacere, calidum fa-
cere. Plaut. Pers.

Ferverter, Adverb. vehementer,
sehr heftig/ut: Et de damna-
tione ferventer loqui ceptum
est. Cael. Ciceroni.

Ferveo es, ferbi, fervere, bulli-
re, siedend/heiß seyn.

b Aequor fervet, das
Meer wüthet und wasset. Virg.
Georg.

c Fervec vinum, der Most
brauset/vergähret. Plin. 14. c. 9.

d Fervet ab ira, sehr zorn-
ig seyn. Ovid. 2. Metam.

e Fervere, molestus qui-
buscuq, perturbari, ferri & a-
gitari. Martial. l. 2.

f Fervet opus, cum conti-
nuatur, das Werck gehet in vol-
ler Arbeit/im Schwang. Virg.
l. Aeneid.

g Fervet avaritia misera-
que cupidine peccus, er ist dem
Geiz ganz und gar ergeben.
Horat. 1. epist.

h Fervet olla, vivit ami-
citia, Prox. in amicos ollares,
Fress/Freunde. Erasim.

Ferveo is, ere, incalidum,
anfaheiß heiß oder warm zu
werden. Lucret.

Fervide, Adverb. hitzig mit En-
fer Plaut.

Fervidus a um, idem quod fer-
vens & maximè calidum, sie-
dend/heiß/ut: Aqua fervida.

b *Fervidus cinis*, heisse Asche, Senec.

c *Fervidus, diligens, ac vehementis*, heftig/fleissig/ut: *Fervidum ingenium*. Liv. 7. Pun.

d *Fervidum quoddam & petulans & furiosum genus dicendi*. Cic. de Orat.

Ferula a, f. *virga*, quæ puerorum manus feriuntur, unde & nomen habet, eine Ruthe/Gerte/ut: Et nos ergo manum ferula subduximus, & nos consilium dedimus Sylle, &c. Ich habe auch die Hand unter der Ruthe zurücke gezogen/habe mich auch steupen lassen/daher habe ich auch andern rathen können. Juven. Sat. 1.

b *Ferula Tragi*, herba, dicta & genista humilis, flos tinctorum, Gelb-farb-Blume/Hendenschmuck. Pancov.

c *Ferula sive narthex*, herba, quæ copiosè crescit in Apulia, Gertentraut. Matth.

d *Ferula sunt assula leves*, quæ ossibus fractis solent aptari, Schienen.

Ferulaceus a um, in modum ferula, ferula similis. Plin.

Ferulago inis, f. vide Galbanifera ferula.

Fervor is, ferri, fervere, idem quod fervere, sieden/heiss seyn.

b *Dum fervit maximè*, tam placitum quam ovem reddo, wenn er am zornigsten und ungeduldigsten ist/so mache ich ihn

so geduldig/wie ein Schafflein Ter. Adolph.

Fervor oris, m. calor vehementis / ut: Nimis terret feroribus atherius Sol, die Sonne scheint heiss. Lucret.

b *Ætatis fervor*, die Jugend/(so hitzig vor der Stirn zu seyn pfleget.) Cic. de Sen.

Ferus a um, atrox, severus, ferinum habet animum, wild/frech/grausam/ut: Bellua fera. Cic. 2. de nat. deor.

b *Gens immanis*, f. *Gens*, Cic. 1. de leg.

c *Scabies fera*, i. e. quæ aspera est, quodq; magis prurit, difficilius tollitur. Cels.

d *Ferus oculus*, herba sylva dicta aliter, quam in remediis pecora quarunt, si quando angustia faminam gustaverint. Plin. 25. c. 13.

Fescenninum i, n. oppidum Campanie, inquit Servius, ubi nuptialia inventa sunt carmina. Plinio *Fescennia* Hetruria dicitur civitas: cuius populi dicunt originem ab Atheniensibus.

Fescenninus a um, ut: *Fescennini versus* dicebantur, qui in nuptiis canebantur. Dictum quod ex Fescennino urbe allatum essent: sive quod fascinum putarentur arcere. Festus.

Et rari hi versus omni obscenitate & opprobrio pleni. Macrobius 2. Saturn.

Cal

Carmen fescenninum, ein Fescinatè, Adverb. idem quod Schnapper-Huren-oder Buhlen-Lied.

b *Fescennina locutio*. Ca. Festinatè, in Epithal. Julæ.

Felnoæ vocabantur, qui depellere fascinum credebantur. Alii legunt *Fescenina*, vel *Fescennina*. Festus.

Fellonia a, f. dæ apud veteres colebatur, ut fessos juvaret: Sicut Pellona placabatur, ut hostes depelleret. August. 4. de Civit.

Fessus a um, fatigatus, müde/matt/ut: *Fessus de via*, der müde ist von der Reiss. Cic. Acad.

b *Fessus vita*, des Lebens satt. Plin. 5. c. 7.

c *Fessa nares*, i. e. fessi in naribus. Virg. 5. Æn.

Felti, Locus erat in ipsis urbis Roma primordiis appellatus, intra quintum ab urbe & sextum lapidem, ubi Romani terminus monstrabatur agri. Strab. 1. 5.

Festinanter, Adverb. idem est, quod celeriter, cito, geschwind in Eyl/ut: Illud mihi à temerum festinanter dictum videtur, sapientes omnes esse beatos. Attic.

b *Festinanter*, enlend geschrieben/ in Eyl gegeben/ut: Cura ut valeas. Pridie Cal. Maij. Brundisii proficiscens, festinanter. 1. 3. 7. Attic.

Festinatè, Adverb. idem quod festinanter. Tacit.

Festinatim, Adverb. idem Nonius. *Festinatio onis*, f. est ipse festinandi actus, das Eylen/ut: *Festinatio prohibet*, die Eyle last es nicht zu. Curt. 146.

Festinationis plena epistola, ein in Eyl geschriebener Brieff. 1. 5. ep. 14.

b *Festinationem asferre*, enlend machen. pro Mil. XVI.

Festinatione periculum augere, durch Eylen die Gefahr grösser machen. Curt. 213.

In tumultu festinatio quove tarda est. Curt. 2203.

c *Festinatio improvida est*, caca, Eylen thut kein gut. Liv. dec. 3. l. 2.

d *Festinatio*, fuga pro confusione & erubescencia. Esa. 28. Glass. Phil. sacr.

Festinatè, Adverb. idem ac festinanter. Quintil.

Festinatus a um, übereilet/ in Eyl gemacht/ut: *Celerius occidit festinatus maturitas*, was bald wird/verdirbt bald. Quintil.

Festine, Adverb. benzeiten/benhende/ut: *Festine odorare*, behende mercken. Cic. Attic.

Festino as, are, est properare, eilen/ut: *Festinate viri*. 2. Æneid 75.

Festina vit uterq; configere, sie eilen alle beyde zum Schla-gen. 1. 10, 33.

Servile esse duco, festinantem currere. Pœn. 3, 1, 20.

Festinando morari auxilia, durch allzu grosses Eyle die Hülffe verhindern. Curt. 2129.

b Festinare est festinanter conficere, in Eyl verfertigen/ut:

— *Et jam quas induat ille,* Festinat vestes. Ovid.

c Festinantem ultrò incitare, Proverb. idem quod currenti calcar addere.

Festinus a um, eiltg/eilfertig/ge-schwind/ut: Cursu festinus anhelo. Ovid.

b Festina canities venit. Claud.

Festivè, Adverb. bellè, facètè, fem/hübsch/artlich. Cic. ad Quint. Fr.

Festivitas atis, f. jucunditas, lepor & urbanitas, liebligkeit/holdseligkeit/Zierlichkeit/ut: Imaginem antiqua & vernacula festivitatis in aliquo agnoscere. Cic. Pæto.

b Festivitas seu urbanitas est virtus moralis, quâ honestos quid agas, offendantur, etiam si jocos & proferre & audire sine molestia possumus. Ethic.

Festiviter, Adverb. pro festivè, Nonius.

Festivus a um, idem quod jucundus, lepidus, hübsch/holdselig/artig/ut: Pæter festivus. Att.

b Festivum caput, qui omnia sibi postularit esse præ meo commodo, das mag ein lieber

Mann seyn / der seinen eignen Nutzen hindan setzt / damit er mir dienen könne. Adelph. 2, 38.

c In loco festivo festivè accipi, an einem lustigen Ort mo empfingen (tractiret) werden. Pseud. 5, 1, 9.

Festra, ab antiquis dicebatur, quod nobis fenestra. Festus.

Festuca a, f. dicitur arboris novellæ, & cujusq; sati pullulus, à fœnore deducit Festus, (atque ideo per æ a nonnullis scribitur,) das Reypulein/Fäselein.

b Festuca, virga Prætoris, quâ imponebatur servo, quem dominus apud Prætorem manumittebat: unde & vindicta dicebatur, quod eâ in libertatem vindicaretur, ut colligi potest ex Plutarchi libello, quem de severa Numinis vindicta inscripsit.

c Ne festucam move, Proverbialis locus, ut quis omnis strepitus impatiens est. Quosdam videas usq; ad eò morosos, ut quicquid stipulâ duntaxat moveas. Erasmus.

d Festucam ex alterius oculis ejicere, in suo trabem non videre, Prov. 1. c. aliorum vel minimis vitiis offendi, suis vero & maximis blandiri. idem.

Festucarius a um, ut: Festucariam & civilem vim dicebant tunc, cum qui jurisdictio ni præerant unâ cum litigatoribus ex jure in fundum con-

traversum, dicendarum vindictiarum causa, proficiscebantur: ibiq; manuum facta contestatione, quem suum esse fundum, actor contendebat, eundem contra vindicabat reus.

Schard.
Festum 1, n. diem festum notat, ein Fest/Feyertag.

b Festum hebdomadarium apud Judæos est dies sabbati, apud Christianos dies Dominicæ.

c Festa immobilia sunt, quæ in Calendario, ad certum Solis cursum consummato, in dies mensium certos incidunt, ut sunt: Festum Nativitatis Christi, Annuntiationis Mariæ, Johannis Baptista, &c.

d Festa mobilia sunt, quæ in alium atq; alium Mensis diem incidunt, quorum fundamentum est Pascha, vide Computum.

e Post festum venire, Proverb. in die Kirche kommen/weil die Meß gesungen/zu langsam kommen. Erasmus.

Festus a um, Fest= oder Feyer= fuit feudorum, quâ Principis illtag / Ciceroni dicitur festus lius ordinis proceres, Regis condies, feria, ut: Feriarum festorumq; dierum ratio in libertatis hominibus dabant. Infimus ris requietem habet litium & ordo eorum fuit, quâ à secundijurgiorum, in servis operarum ordinis Vasallis in privatis confeslaborum, de Leg.

b Festo die si quid prodegeris, profecto egere licet, wirst du rant; si ve ignobiles. Nam utriq; was verthun am Feyer= oder eadè, quâ superiores, jurisjurant= Sonntag= so magstu dessen am di formula obligabantur. ibid. Werkeltage eutbehren. Plaur. Aulul.

c Festa cervix pro lata & jucunda. Plin. 3. c. 5.

Fesulæ arum, urbs olim Hetruria non procul à Florentina: Nunc vicus modicus, licet episcopalem sedem retineat.

Ferus vide Foetus.
Feudilla a, m. Feudista dicuntur, qui de feudis tractant.

Feudum 1, n. à fide appellatum, (ein Lehen) genus est clientelæ, quo vel dignitas, vel vettigal, vel pradium aliquod eâ lege alicui datur, ut & ipse, & ipsius posteri atq; hæredes, beneficii autorem perpetuò agnoscant, & quasi pro patrono colant: ejusq; caput, existimationem & fortunam tueantur. Schard.

b Feudorum tres gradus facti sunt. Summus, medius, & infimus: Summus ordo est Principum, ac procerum, qui lingvæ illorum Capitanei regni, Duces, Marchiones, & Comites appellati sunt. Medius ordo eorum fuit feudorum, quâ Principis illius ordinis proceres, Regis condies, feria, ut: Feriarum festorumq; dierum ratio in libertatis hominibus dabant. Infimus ris requietem habet litium & ordo eorum fuit, quâ à secundijurgiorum, in servis operarum ordinis Vasallis in privatis confeslaborum, de Leg.

b Festo die si quid prodegeris, profecto egere licet, wirst du rant; si ve ignobiles. Nam utriq; was verthun am Feyer= oder eadè, quâ superiores, jurisjurant= Sonntag= so magstu dessen am di formula obligabantur. ibid. Werkeltage eutbehren. Plaur. Aulul.

c Feudum regale est, quod

ab Imperatore, vel à Rege conceditur, habens præter simplicem jurisdictionem dignitatis titulum, Fahnen-Lehen.

d Feudum antiquum est, quod majores adgnationis alicujus supra quartum gradum habuerunt, aliväterlich Lehen / Stamm-Lehen.

e Feudum hereditarium, Erb-Lehen.

f Feuda domino aperta, dem Lehen-Herrn angefallen.

g Feudum conditionatum, ein Geß-Lehen.

h Feudum francum, i. e. liberum, ein Frey-Lehen.

i Feudum Ecclesiasticum dicitur, quod vel Ecclesia dat alii: vel ipsa accipit ab alio: vel quod clerico conceditur. Schard. Fex vid. Fax.

Fiber fibri, m. animal amphibium, ein Wiber. vide Castor. (a)

Fibra a, f. fibra extrema fluminum ora. Festus.

b Fibra dicuntur pulmonum, jecoris, cordis, & cujuscunque visceris extremitates. Cels.

c Fibra in sanguine sunt partes crassiores, concretioresque, quales sunt, quas lani & sanguine porcino eximunt hodie, ut inde farcimina fiant. Bud.

d Fibra, i. e. filamenta sive villi, sunt veluti stamina rebus nonnullis intexta, v. g. arboribus, foliis, &c. Häserlein.

e Fibra sunt capillamenta

extrinsecus adnascencia, e. g. radicibus, &c. die Härlein ander Wurgeln. Schröd.

f Fibra sunt extremitates nervorum & ligamentorum ad carnis soliditatem, & ad motum adjuvandum. Suntque alia recta, attrahentes; alia transversa seu circulares, contrahentes & expultrices; alia obliqua contrahentes. Sennert.

Fibrinus a um, ad castorem fians, ut: Fibrina pellis, ein Vieber-Haut. Plin. 17. c. 18.

Fibula a, f. est circulus, & proprie ornamentum cinguli ad vestem subligandam, das Blat am Gürtel / Ring / Haff. Virg. 1. Aen.

b Fibula in aedificiis, quam vulgo clavem vocant, est, quae lapides quadrati & tigna inter se conjunguntur, eine Klammer. Vitruv.

c Fibula os minus tibiae, die kleine Schien-Röhre.

d Fibula, quibus vulneta contrahuntur. Cels. 7. c. 4.

Fibulatio onis, f. Zusammenheftung oder Fügung. Vitruv. 1. 10. c. 3.

Fibulo as, are, conjungere, zusammen fügen oder heften. Colum.

Ficaria a, f. Insula Sardinia. Plin. 3. c. 7.

b Ficaria pro ficu arborea, vel potius loco, ubi fici conservantur Pallad. l. 4.

Ficarius a um, qui ficos libenter comedit, ut: Culices ficarii. Plin. 11. c. 35.

Ficarus a um, Ficata dici possunt edulia quaedam delicata, ex carycis comparata, quae propter dulcedinem visceribus, ut hepati, ad voluptatem & nutritionem sunt gratissima. Galenus citante Martinio.

b Ficatium jecur dicitur animalis carycis saginati, e. g. anseris, porcelli. Martinus.

Ficedula a, f. avis, à fice sic didimus. Unde fieri posse arbitror, quod ficio à capite sumat exordium. Lactant. de opif.

b Ficedula conspicitur, cum ficius maturescunt, & muscas avidissime capiat, unde ei nomen Germanicum, ein Schnepfe oder Fliegenschnepferlein / (alii appellant Schwarzkopff / Mäuch.

Ficetum: n. est locus fici consilius, ein Feigengarten. Varr.

Ficitas atis, f. dictum ut olivitas, i. e. fructus fici. Non.

Ficitor oris, m. fici amorator seu collector. Nævius.

Ficosus a um, ani fici bus laborans, hinc:

Ficositas atis, f. ipse affectus huius morbi. Sipont.

Ficte, Adverb. simulatè, erdichtet / fälschlich / ut: Ficte & simulatè loqui. Cic.

Fictilis e, c. quicquid ex terra fingitur, thöneru / töpffern / aus Erden oder Thon gemacht. Plin.

Patina fictilis, ein irrdenes oder thönerne Schüssel.

Vas fictile, ein irrdenes Geschirr.

Fictio onis, f. fingendi actus, Erdichtung.

b Fictio est legis adversus veritatem in re possibili ex justa causa dispositio. Schard.

c Fictio, Bildung / Schaffung / ut: In avium foetibus primum oculum fingi, dubium non est, quod in ovis saepe deprehendimus. Unde fieri posse arbitror, quod ficio à capite sumat exordium. Lactant. de opif.

Fictor oris, m. figulus, qui aliquid fingit, der etwas erfindet / erdichtet / oder bildet / item ein Töpffer / Häffner. Cic. 2. de N. D.

Fictrix icis, f. quae fingit, ut: Eius autem universa fictricem ac moderatricem, divinam esse providentiam. Cic. 3. de N. D.

Fictus a um, idem quod simulatus, ut: In amicitia nihil est fictum, nihil simulatū. de Am.

Ficulneus a um, vel

Ficulnus a um, quod est arboris fici, aut ex fico arbore, ut: Ficulnea ligna, Feigenbaum-Holz. Varr.

b Ficulni caules. Plin. 15. c. 18.

c Ficulnus deus, imbecillus & nullarum virium, ein armseliger und ohnmächtiger Götz. Erasim.

d *Ficulna mens*, ein ver-
zagter Muth. Lucian.

e *Ficulna nava*, pro vili-
minimiq; precii navicula. Erasmi

f *Ficulna machera*, pro
calumnia. idem.

Ficulus i, parva *ficus*, kleine
Feigen. Plaut. Stich.

Ficus, secunda & quarta Decli-
nationis, f. arbor *ficus* ferens.

Feigen-Baum. Plin. 16. c. 26.

b *Ficus*, fructus, Feigen.

Plin. 15. c. 18.

c *Ficus Indica*, Opuntia
Theophrasti, Indianische Fei-
gen. Pancov.

d *Ficus*, morbum notat,
Feigblatter/ Feigwarzen.

e Ut *fici oculis* incumbit,
Proverb. de eo dicebatur, qui

est illa, quam testator non dire-
pertinaciter urget, premeretq; et impertit, sed per manus mis-
negotium aliquod. Sumta simili-

nem alterius, vel heredis, vel le-
zudine a *ficis*, h. e. vitio, quod gatar. i. vel donatarii mortis er-
oculis adnascitur, nec facile a-
gò, cujus fidei hoc commissi &

velli potest oculo incolumi. Erasmi.
credidit. Schard.

f *Ficos* dividere, Proverb.
sordidum ac parcum significans,
etiam si ditissimum. idem.

g *Ficum* cupit vel petit,
Proverb. in eum dicebatur, qui

commoditatis alicujus gratia blan-
diebatur. idem.

h *Ficum* Mercurio, Prov.
de prompto & quibuslibet exposi-
to beneficio dicebatur. Nam an-

tiquitus mos erat, sicubi *ficus* re-
perius fuisset, eum veluti Mer-
curio sacrum suspendere. Libe-

rum autem erat tollere *ficum* Mer-

curialem, cuiusq; libitum fuis-
set, vel quod is deus furibus fa-
cere creditus est, vel iuxta para-

miam illam, novos egeris, com-
munis Mercurius. idem.

i *Fici* grata aribus sunt,
qua plantare recusant, Proverb.

in voluptuarios, ac fugitantes ho-

nesti laboris, cum tamen appe-
tunt emolumentum. idem.

Fide, Adverb. idem ac *fideli*,
treulich. Cic.

Fideicommissarius aum, est ille,
cujus fidei legatum vel reli-

ctum committitur, ut: *Fidei-*
commissari^o prator, qui de fidei

commissis ius Roma dicebat. §. 1.
Instit. de fideicommissis. hered.

b *Fideicommissaria* libertas,
cujus fidei legatum vel reli-

ctum committitur, ut: *Fidei-*
commissari^o prator, qui de fidei

commissis ius Roma dicebat. §. 1.
Instit. de fideicommissis. hered.

c *Fideicommissarius* haeres
appellatur *fiduciarius* a *fabole-*

no. idem.

d *Fideicommissaria* verba.
l. 29. ff. ad SC. Treb.

Fideicommissum i, n. est illud lega-
tum vel relictum, quod com-

mittitur fidei heredis alicui
dandū ab eo. Scot. Vocab. Jur.

Fideicommitto is, ere, est *fideli-*
commissum dare, relinquere,

seu rogare, mandare, petere,
ut aliquid praestetur, detur,

fiat. Schard.

Fidei iureo es, ere, est suo pericu-
lo, fore id, de quo agitur, re-

cipere, (sich verbürgen/) quod
per stipulationem fit. idem.

Fidei iussio omis, f. non fit nisi per
stipulationem, Bürgschafft.

idem

Fidei iussor oris, m. à veteribus
sponsor appellabatur, ein Bür-

ge. l. 68. ff. de fidei iussor. &
mandat.

b *Fidei iussor* indemnitas,
(Schadlos-Bürge/ Rück-Bür-

ge/) non potest conveniri ante
principalem. Schard.

c *Fidei iussor* propriè dici-
tur debitor. l. 4. ff. de solut.

d *Fidei iussor* dicitur, qui fi-
de ac periculo suo jvader, ut id,

de quo agitur, fiat: quoniam e-
jus eventum praestat. l. 24. ff. de

fideli, Adverb. pro *fideli*ter.

Plaut. Capt.

Fidelia a, f. ein Lünch-Pengzel/
ut: Duos parietes de eadem fi-

delia realbare, i. e. eadem re
duplicem inire gratiam, ea-

demq; operā duos pariter de-

mereri, mit einem Pengzel
zwo Wände weiß machen /

das ist/ mit einer Arbeit zwo
verrichten/ mit einer Schwä-
ger ma-

chen. lib. 7. ep. 29.

b *Fidelia* est genus vasis
Samii, ut: Tumer alba *fidelia* vi-

no. Pers. Satyr.

Fidelis e, c. cui fides tūc adhi-

beripotes, treu/ut: *Fidelis* of-
ficiis. Cic. 5. Verr.

b *Fidelis*, pro vasallo, non
ineptè ponitur, à fidelitate, qua

est feudi forma specifica, unde
Germani *Serreuen* vocant.

Fidelitas atis, f. fiducia & credu-
litas, Treu/ Glauben.

b *Fidelitas* est iurjuran-
dum, quod à vasallo domino pre-

statur (daß der Lehmann seinem
Lehen-Herrn getreu und hold-

wolte seyn/) & hæc propriè di-
citur *fidelitas* vasallagii: (Le-

hens-Pflicht/) ad differentiam
aliarum duarum specierum fide-

litas, puta subjectionis, (die
Huldigung/) & domesticitatis.

Schard.

Fideliter, Adverb. treulich/auff-
richtig/glaubwürdig/ut: *Fi-*

deliter monere aliquē, Ov. ep.

Fidena a, f. vel

Fidenarum, urbs Latinorum
mediterranea. Virg.

Fidenates, populi Sabinorum in
Italia. Plin. 3. c. 12.

Fidens entis, o. ut: *Juventus fi-*
dens brachiis, die Jugend /

die sich auff ihre Stärke ver-
läßt. Horat.

b *Animus prudentia* con-
silioq; *fidens*. Cic. 1. Offic.

Fidenter, Adverb. tūc & cum
fiducia, sicherlich/getrost/ut:

Fidentius scribere alicui, Cic.
Attic.

Fidentia a, f. firma animi con-

fissio, Zuversicht, Cic. 4. Tusc.

Fides ei, f. Cicerone autore, est

dictorum conventorumq; conimponere, ein Geschäft einem stantia & veritas, Treu und anvertrauen. pro S. Ros. IV.

Glauben / ut: Fides data est & accepta Curt. 1433.

Amicitiam alicuius cum fide colere, eines treuer Freund seyn. Curt. 1881.

Quanta in quoq; est fides, tantum cuiq; committes, nach dem einer treu ist/nach dem solst du ihm auch vertrauen und auftragen. L. 1, I. Qv. Fr.

Accipere aliquem in fidem atq; amicitiam, einen in seine Treu und Freundschaft aufnehmen. Curt. 76.

Si in iis esset fides, in quibus summa esse debebat, non laboramus, wenn denen zu trauen wäre/ denen es am meisten gebühret / hätten wir keine Sorge. l. 1, 1.

Propter communem fidem, quae omnibus debetur, prater ea isti hominum generi (Gracis) precipue debere videmur, ut quorum praeceptis sumus eruditi. l. 1, 1. Qv. Fr.

Jam tuatim facis, ut tuis apud meo nach deiner alten Gewohnheit also / daß die deinigen bey dem, einen in Schutz nehmen. dir keinen Glauben finden. pro Arch. X. Amph. 2, 1, 5.

Adhuc curavi unum hoc qui trahere & fidem acquirere, et dem, ut mihi esset fides, ich hab etwas verkauft und Glauben bisher mir dieses einige angelegen seyn lassen / daß ich Glau-

be möchte behalte, Phorm. 5, 8, 11. cam, i. e. securitatem nomine Rei-

b Officium alicui cum fide

alicuius se conferre, sich in eines Schutz begeben. p. S. R. XXXIV.

c Cum fide aliquem defendere, sich eines treulich annehmen. pro S. Ros. f. IX.

d In fidem & clientelam alicuius se conferre, sich in eines Schutz begeben. p. S. R. XXXIV.

e Confugere ad alicuius fidem, sich einem vertrauen. pro S. R. XXXVII.

f Fidem fluxam gerere, i. e. instabilem, keinen Glauben halten / in der Treu und Glauben wandeln / unbeständig seyn: ut: Fac, fidelis sis fideli, cave fidem fluxam geras. Capt. 2, 3, 79.

Pro fide mori, ehe das Leben lassen / als treulos werden. Curt. 121.

Estimare fidem alicuius, eines Treu auff die Prob stellen. Curt. 249.

g Experiri fidem alicuius, einen versuchen / einen probieren / ut: Meo periculo huius experiar fidem, auff meine Gefahr wil ich seine Treu probiren. Cate. 2, 2, 99.

h Accipere aliquem in fidem, einen in Schutz nehmen. pro Arch. X.

i Aliquid de possessione de-

Adhuc curavi unum hoc qui trahere & fidem acquirere, et dem, ut mihi esset fides, ich hab etwas verkauft und Glauben bisher mir dieses einige angelegen seyn lassen / daß ich Glau-

be möchte behalte, Phorm. 5, 8, 11. cam, i. e. securitatem nomine Rei-

publica, sichers Gleit geben. III. Catil. III.

Fidem & dare & accipere parat. Curt. 382.

l Homo promta fide, i. e. apertus & candidus, pro. C. cin. XXIX.

m Perspicere alicuius fidem, ut: Abi sis insciens, cuius in periculis prabere, einem in tu fidem in pecunia perspexeris, werere verba ei credere, bistu-

auch geschied / daß du Bedenken trägest / deme nur blosses Wort anzuvertrauen / dessen Treu und Glauben du in dem Geld schon gnugsam erfahren. Phorm. 1, 2, 11.

n Fidem alicui habere, (non adhibere,) einem Glauben zustellen / glauben. l. 8, 3. Att.

o Fidem servare, Glauben halten / reinen Mund halten. Ter. And. 1, 5, 44.

Fidem non mutare. Curt. 1563.

p Bonae fide? darff man creditum perditum, verlohner auch trauen? auff Trau und Glauben oder Credit. Spieg. Glauben? Heavt. 4, 5, 13.

q In rem aliquam fidem litem, tutelam significabat, unde suam interponere, i. e. recipere aliquid in fide alicuius esse dicebant olim, quid in fidem suam, auff seinen Glauben etwas nehmen. pro S. R. XXXVII, Corn. 92.

r Fidei nihil alicui habere, unde sic scribunt: Dilecto nostro ein nicht trauen. Heavt. 5, 2, 49.

s Homo sine re, sine fide, sine spe, sine sede, sine fortunis, ore, lunt, qui non pensiones certa lingua, manu, vita, omni iniquitate, neque mercede, sed natus, ein heilloscher Mensch. pro arbitrio domini rationes redditu- Cal. XXXIII.

t Propè fidem excedere, fast unglaublich seyn. Curt. 978.

u Fidem facere, einem Versicherung thun. Curt. 2267.

x Summa fide in pactione manere, das Versprochene treulich halten. Corn. 493.

y Fidem singularem alicui dem, ut: Abi sis insciens, cuius in periculis prabere, einem in tu fidem in pecunia perspexeris, werere verba ei credere, bistu-

z Fidem ad verum ratio- cinari, also reden / daß es zu Wort anzuvertrauen / dessen Glauben. Solin. 474.

aa Rata fides est inter auctores, i. e. auctores ita statuunt. Solin. 718.

bb Derogare fidei alicuius, einem keinen Glauben zustellen. Solin. 771.

cc Fides, olim à Romanis pro dea culta est, habuitq; propria templa. August.

dd Fides labefacta, dicitur

p Bonae fide? darff man creditum perditum, verlohner auch trauen? auff Trau und Glauben oder Credit. Spieg. Glauben? Heavt. 4, 5, 13.

ee Fides tuitionem, auxi-

q In rem aliquam fidem litem, tutelam significabat, unde suam interponere, i. e. recipere aliquid in fide alicuius esse dicebant olim, quid in fidem suam, auff seinen Glauben etwas nehmen. pro S. R. XXXVII, Corn. 92.

r Fidei nihil alicui habere, unde sic scribunt: Dilecto nostro ein nicht trauen. Heavt. 5, 2, 49.

s Homo sine re, sine fide, sine spe, sine sede, sine fortunis, ore, lunt, qui non pensiones certa lingua, manu, vita, omni iniquitate, neque mercede, sed natus, ein heilloscher Mensch. pro arbitrio domini rationes redditu- Cal. XXXIII.

ri colunt. l. 18. & l. 20. §. 1. ff. de instr. leg.

gg Fidem suam liberare, i. e. creditorib⁹ satisfacere, Glau- ben oder Credit halten. Cic.

hh Fides (in sacris & qui- dem,) historica, qua quis credit facta, qua Deus testatur esse facta, & talis fides est etiam in diabolis.

ii Fides miraculosa, qua quis credit, se prestare posse, qua Deus promittit, se per illum praestitutum; qualis fuit in Apostolis.

kk Fides justificans est, qua Christum Redemptorem in verbo Evangelii recte agnoscimus, & propter ipsius meritum confidimus, nos ex mera gratia remissionis peccatorum habere, nobisq; iustitiam ejus imputari.

ll Fides explicita dicitur, qua articulos fidei internoscimus;

mm Fides implicita, qua illis (articulis fidei) ignoratis, quis se dicit credere, quod alii credunt,

Micraël, der Köhlers-Glaub.

Fides ium, f. Genus cithara, chorda, lyra, Saiten / oder Saitenspiel / ut: Canere fidibus. Qvint. l. 1. c. 10.

Fidicen ius, m. qui canit fidibus, quodam fraudare, einen / der auff der auff Saitenspiel kan. Cic.

Fidicina a, f. Mulier fidibus canens. Ter. Eunuch.

Fidicinius a um, quod pertinet ad fidicinem. Plaut. Rud.

Fidicula a, f. parva cithara, ein klein Saitenspiel. Gell.

b Fidicula sideris nomen, (quod fides à Colum, l. 11. c. 2. dicitur.) Plin. 18. c. 26.

c Fidicula, Num plur. sumitur pro instrumento torquendi. Valla l. 1. Svet.

Fidius, deus, Jovis filius, à fide dictus, ut nonnullis placet, unde formula jurandi. Plaut. vide Medius Fidius.

Fido is, f. sum, fidere, est sperem ponere, credere, ut: Fidere alicui maxime ex aliis, einem vor andern trauen. Curt. 97.

Fidere nocti, der Nacht trauen. 9. Æn.

b Cursu fidere, aufstausen sich verlassen. Ovid.

c Fidere suis rebus, seinen Sachen trauen. l. 10. 7. Att.

Fiducia a, f. idem quod confidentia, ein festes Vertrauen / Zuversicht / ut: Minime fidei exercitus, ein Kriegsheer / auff welches man sich wenig zu verlassen. Liv.

b Fiducia, est pignus, vel obligatio, ut: Pecuniam adolescentulo, grandi fœnore, fiducia tamen accepta, occupasti. p. Plac.

c Per fiducia rationem a- liquam fraudare, einen / der auff Treu und Glauben gehandelt / betrügen. pro Cecin. III.

d Fiducia loci sui hostem spernere, wegen Stärke des Orths den Feind verachten. Curt. 418.

c Nimia fiducia magna ca-

laminati sape solet esse, allzu- grosse Sicherheit pfleget offi- grossen Schaden zu bringen. Corn. 474.

f Fiducia pecunias amisi, Proverb. (durch zu viel trauen bin ich betrogen worden) quan-

quam nulli fidere sit inhuma-

num, omnibus fidere stultum, hoc honestius, illud tutius. Erasim.

Fiduciarius a um, vocatur, quod sub redimendi, redhibendiq; lege factum, ut: Fiduciarius imperii restituere. Curt. 1027.

b Fiduciaria hereditas, i. e. fidei ejus, cui relicta est, commissa, ut eam alteri restituat. l. 9. ff. de reb. cred.

c Fiduciaria tutela; fiduciarii tutores appellantur fratres, quibus post mortem parentis singulari fide desertur auctoritate juris, fratrum & sororum in pupillari aetate administratio atq; tutio. Institut. de fiduciaria tutela in princ.

d Fiduciarius servus pro oppignoratus. Schard.

Fidus a um, cui fidendum, treu / aufrechtig / ut: Amicus fidus, ein treuer Freund. Catul.

Figlina a, f. dicitur ars figulorum, das Töpfer-Handwerk. Plin. l. 35. c. 12.

b Figlina, officina figuli, nescium indissolubile, eine ewige ein Töpfers Werk statt. l. 25. §. 1. ff. de instr. & instr. leg.

Figlinus a um, ad figulum pertinens, ut: Figlina creta, qua ziehen. pro Corn. Balbo.

figuli utuntur. Plin. 10. c. 21.

b Figlinum opus, arte figuli perfectum. l. 19. §. 1. ff. de servit. urban. præd.

Figmentum i, n. quod fictum est, Gedicht / Erdichtung. Cic. 2. Orat.

Figō is, f. fixi, fixum, figere est immittere, einstecken / hinein schlagen / ut: Palum humi fixit. Colum.

— ipse feraces figat humo plantas. 4. Georg. 23.

b Figere ad parietem clavus ferreus, an die Wand heften oder nageln / ut: (Leges) misera etiam ad parietem sunt fixa clavus ferreus. Trin. 4. 3. 32.

c Figere & locare omnia sua studia, omnem operam, cum quibus post mortem parentis singulari fide desertur auctoritate juris, fratrum & sororum in pupillari aetate administratio atq; tutio. Institut. de fiduciaria tutela in princ.

d Figere leges est dare leges, Gesetz geben / ut: Fixit leges precio atq; refixit, er hat Gesetz gegeben und abgeschafft. 6. Æn.

e Figere aliquem maledicis, einen mit Worten schänden und schmähen. 1. de Nat. deor.

f Trabali clavo figere bene Animis aliquid tenere fixum, etwas ihm tieff zu Gemüth

Figularis e, c. quod pertinet ad
figulum, ut: Figularis rota, ein
Töpfer Scheibe. Plaut. Epid.
Figularis creta, quā figuli
utuntur. Colum. 6. c. 16.

Figulus i, m. qui fingit ex argil-
la, ein Töpfer/Häffner. Plin.
l. 35. c. 12.

b Figuli opes, Proverb. de pocolpe, Paragoge, Synaresis, Dia-
rebus incertis & neutiquam du- resis, Metathesis, Antithesis,
raturis. Erasim.

c Figulus figulo invidet, meria. Vel Syntactica, ut: Ellip-
Proverb. mutuam inter aequales pps, Pleonasmus, Synthesis, Zeug-
invidiam innuens, propter quod ma, Syllepsis, Appositio, Prolepsis
inter illos similitudo magis amu- Evocatio, Anastrophe, Asynde-
lationem conciliat, quam bene- ton, Polysyndeton.
volentiam. idem.

Figura a, f. (per eminentiam sic e. g. Dictionis, Sententia, Am-
dicta,) est qualitas extrinse- plicationis, & c. vide Rhetor.
cus apparens, orta ex quan-
titatis continua terminatione, ra-
stebiles. Claud. 2. de rapte.
ut: Circulus, globus, rectum
curvum. Metaph & Geometr.

b Figura prima apud Geo-
metras est, quæ in alias simpli-
ciores est individua, seu sunt in
plano triangulum, & in solido
Pyramis.

c Figura rationalis est,
quæ comprehenditur (i. e. multi-
plicatur,) à basi & altitudine ra-
tionalibus inter se, h. e. cum ba-
sis multiplicatur per altitudinem,
vel vice versa altitudo in basin,
facitq. numerum aliquem exacte
dividuum. ibid.

d Figura Syllogismorum
sunt tres, quæ discernuntur per
diversam modum termini locatio-
nem. Logic.

e Figura dictionis est spe-
cies fallacia, quæ imponitur am-
biguitate vocis jam in primâ,
jam in secundâ notione sumta.
ibid.

f Figura Grammatica sunt
phæresis, Syncope, Epenthesis, A-

phæresis, Syncope, Epenthesis, A-

phæresis, Syncope, Epenthesis, A-

phæresis, Syncope, Epenthesis, A-

g Figura Rhetorica sunt,
Dictionis, Sententia, Am-
dicta, & c. vide Rhetor.

h Flebiles figura, sunt lite-
ra stebiles. Claud. 2. de rapte.

i Figura pro scommatibus,
Svet. in Vesp.

Figuratè, Adverb. significat per
figuram.

Figuratio onis, f. Bildung/
Form. Plin. 11. c. 37.

b Figuratio pro imagi-
natione. Quintil.

Figuratus a um, gebildet / ge-
stalt / ut: Corpus figuratum
est, ut excellat aliis. Cic. 5. Fin.

b Figurata Syntaxis, idem
quod figura Syntactica. Gram.

Figuro as, are, fingere & forma-
re, ut: Sicilia triquetra specie
figuratur, die Insel Sicilia
hat eine Gestalt eines Triang-
uls. Solin. 215.

b Inanes species anxio ani-
mo figurare, aus Bestümmernis
sich vergebliche Sachen einbil-
den. Curt. 1400.

c Figurare os pueri, h. e. Filipendula a, f. herba, quæ &
optimò sermone affuere facere. Ho-
rat. 2. epist.

d Figurare orationem, i. e. Filippi, nummi genus, (l. 17. ff.
figuris distinguere & aspergere.
Quint. 9. c. 11.

Filago inis, f. herba, vide Gna-
phalium.

Filatum, Adverb. filorum in mo-
dum, Fadenweiß. Lucret. 2.

Filia a, f. proles femina, eine
Tochter / ut: Filia jam ma-
tura viro, eine mannbare
Tochter. Virg. 4. Æn.

Filiaster ri, m. quo quidam utun-
tur pro privigno, nec parvus
filius est, sed imitans filium.

Valla 1.
Filocatus a um, quod filicis her-
ba speciem habet, autore Ni-
zolio, ut: Quid a Numo Pom-
pilio? minusve gratus diis im-
mortalibus capedines ac ficti-
lesurnatas fuisse, quàm filica-
tas aliorum pateras arbitra-
mur? Cic.

Filicones, sunt mali & nullius
usus, à filice dicti. Festus.

Filicetum i, n. ein Orth / da viel
Fahrentraut wächst. Col. 2.

Filicula a, f. herba, quæ dicitur
Polypodium. Engelfuß / Cüß-
fahren. Matth.

b Filicula capillaris, vide
Trichomanes.

b Filix querna, quæ & Os-
munda sive Dryopteris dicitur.
Eichfahren, idem.

c Na-

Filiola a, f. ein Tochterlein.
Plaut. Cic.

Filiolus i, m. parvus filius, ein
Söhnlein. Cic.

Filipendula a, f. herba, quæ &
œnanthe, sive saxifraga rubra,
rother Steinbrech. Matthiol.

Filippi, nummi genus, (l. 17. ff.
de aur. & argent. leg.) ab Ho-
ratio (lib. epist.) regale numis-
ma appellatur.

Filius ii, m. idem quod natus,
ein Sohn / ut: Effigies probi-
tatis paternæ filius, ein Sohn/
der seinem frommen Vater
nachschrägt. 2. de Fin.

b Fortuna filius dicitur,
cui omnia prospero fortuna even-
tu succedunt, ein Glücks-Kind.
Horatius.

c Filii Dei, i. e. credentes,
qui itidem Abraha filii vocan-
tur. Glass. Phil. sacr.

d Filii Diaboli, i. e. infide-
les, idem.

e Filii excelsi, i. e. Jeho-
va, dicuntur Magistratus &
Principes. idem.

f Filii, etiam in brutis &
rebus inanimatis dicuntur. Col.

g Filii naturales, i. e. ille-
gitimè nati.

Filix filicis, f. herba, Fahren/
Fahrentraut wächst. Col. 2.

Estque vel mas, vel femina.
Matthiol.

b Filix querna, quæ & Os-
munda sive Dryopteris dicitur.
Eichfahren, idem.

c Na-

c Neglectis urenda filix in-
nascitur agris, wo man das Un-
kraut nicht achtet und aufrot-
tet / da nimbr es überhand.

Horat.

Filo as, are, filum ducere, spinnen
Filtratio onis, f. est subductio per
filtrum, h. e. colum chymicum,
et colatura seu percolatio ap-
pellari potest; sit potissimum
in humidis, et quibus aquositas
tenuis transit, resistentibus co-
spissis et oleosis; dicitur et de
stillatio per filtrum, Durch-
seihung.

Filtro as, are, idem ac colare per
filtrum.

Filtrum i, n. dicitur colū chymi-
cum, estque pyramis ex char-
ta parata.

Filum i, n. est linamentum, ein
Faden / ut: Trajicere filum in
aerem, eine Nadel einfaden Cels.

b Filum significat linea-
menta faciei, et venustatem, ut:
Pythagoram explorare solitum
discipulos ex totius corporis filo
atque habitu, tradit Gell. l. i. c. 9.

Pari filo esse, est simile esse,
eines Fadens. Lucret.

c Filum orationis, idem est bene-
ac stylus et dicendi forma ac
compositio ipsius orationis, ut: A-
mavi in utriusque epistolā brevi-
tatis elegantissimū filum tenuis-
simum Gellius.

Sed aliud quoddam expeti-
mus filum orationis tue. Cic.

d Filum contentions tui.

erat, Proverb. dici solitum imper-
tinaces, cum uterque pervicax est.
et neuter concedit alteri. Erasmi.

e Filum nervi, et ac-
opus est. Proverb. cum significa-
mus, non satis esse coepisse, nisi pa-
ri industria perficias. Didicisti ar-
tem, superest exercitatio, idem.

Fimbria a, f. extremitas vesti-
menti, der Saum am Kleid.

b E fimbria de texto judi-
co, h. e. ex aliquo pusillo, reli-
quorum conjecturam facio, ich
sehe am Neste wol / was vor
Vögel drinnen sind. Erasmi.

Fimbriatus a um, belegt / ver-
brämet / gesäumet. Plin. 17. 10.

b Causle quodque moraci
fimbriatis foliis. Plin. de urtica.

Fimetum i, n. pro stercore arvo,
vel sterquilino. eine Mist-
gruben / ut: Fimeta sub
concardo loco, et qui humo-
rem colligat, stramento macta-
ne in sole areseat. Plin.

Fimus i, m. latramen dicitur,
Mist / Düngung / ut: Fimtu
ovillus, Schaaßdünger / oder
Mist.

Fimus columbinus, Taue-
mist.

b Reddere fimem, i. e. ex-
crementa ventris egerere. Plin.
l. 8. c. 1.

c Fimus, in foem. genere
dixit Apulejus

d Fimum i, gen. Neutr.
Plinius habet 28. c. 12.

e Ad fimum odorum vapo-
rem

rem spargis, Proverb. Convenit
in illos, qui rem egregiam indi-
gnis adhibent. Erasmi.

Finalis e, c. quod finem signi-
ficat, aut ad finem pertinet,
zum End gehörig.

b Finalis questio, quae de
finibus est et terminis. l. 11. ff. fi-
tem aliquid commodum, ut ne pla-
niam regundorum.

Financiae sunt pecunia imperata
subditis et mercibus tam ci-
vium, quam peregrinorum,
contra quoscunque casus, et im-
primis in usus bellicos. Micrael.

Findo is, fidi, fissum, findere, et
scindere, et dividere veluti
in duas partes, spalten / zer-
theilen / ut: Curabis, ut prae-
cutissima falce, ab ea parte,
quae bifurca est, findas eam
Plin. 10. c. 2.

b Freta findere classe, i. e.
navigare. Propert.

c Rura finduntur vomere,
man pflüget. Claud. 1. in Eutrop.

d Terras findunt radices
arborum, die Wurzel der Bäu-
me wachsen in der Erden hin-
und her. Cic. in Arat.

e Finditur illic Euphrates,
h. e. dividitur. Plin. 6. c. 26.

f Aratro caelum findere,
unmögliche Sachen vorneh-
men. Ovid. 1. Trist.

Fines, vide Finis.

Fingo is, finxi, fictum, fingere, est
componere, formare, ut: Sta-
tuarum artifices pictoribusque cla-
rissimi, cum corpora, quae specu-
dos. Cic. 2. de Orat.

ciōssima, fingendo pingendos, ef-
fingere cuperent. Quint. 1. 5. c. 11.

b Fingere non est mentiri,
sed ingeniose aliquid excogitare,
firmare, ut: Alexander ab Apelle
pingi, Lyfippo fingi volebat. Epist.

Verè nihil potes dicere, finge sal-
tem aliquid commodum, ut ne pla-
niam regundorum.

c Fingere vultus hominum,
die Leute abrichten / wie sie sich
stellen sollen. Heavt. 5. 1. 14.

Fingere sibi vultum, et ingre-
ssum, eine andere Gestalt und
Gang sich anmassen. Cic. 2. Fin.

d Ex sua natura fingere
ceteros, i. e. credere alios sui esse
similes. pro S. R. IIX.

e Fingere sibi aliquid ani-
mo, vel fingere cogitatione ima-
ginem alicujus rei, ihnte etwas
einbilden. pro Mil. XXVI.

f Finge, gesetzt / es sey / ic.
Curt. 639. II. Fin 18.

Omnia ista verè esse fingā-
mus, gesetzt / daß es alles wahr
sey. Curt. 2084.

g Ex se fingens velut araneus,
ein gechwinder Läger / der ge-
schwind mit einer Lügen gefast.

h Fingere, pro simulare,
ut: Eugam fingere. Plaut. Capt.

Stultitiam fingere, sich vā-
risch stellen. Plin. de vir. ill.

i Favos fingere dicuntur aper-
pro artificiose facere. Cic. 1. Off.

Volucres fingunt et construunt

k Verba, sicut molliſſimam ceram, ad arbitrium noſtrum fingere & formare, die Wort nach Gefallen drähen und ſetzen. Cic.

3. Orat.

Finio is, finivi, finitum, finire. Cicero non eſt imponere finem, ſed certis terminis & finibus circumſcribere, ut: Patior Philoſophum loqui de cupiditatibus finiendis, an poteſt?

Cic. Fin. 11, 9. Lingua eſt finita dentibus de Nat. Deor.

Sententia verbis finiuntur. de Orat. At Curt. dicit: Hic dies finit Gracia libertatem.

b Finire eſt definire, ut: Antequam omnia quid ſit Rhetorice, quafi nitur quide variè. Quint. 2, 26.

c Sitim finit copia lymphæ, ſignificat. 1. 19. ff. de compenſat. mit vielem Waſſer löſchet er den Durſt. Horat.

d Finiri, eſt mori, ut: Finiri morbo. Plin. epiſt.

Finire vitam ſuſpendio, pro ſuſpendere. Svet. in Auguſt.

Finis, eſt id, in quo unaquæque res terminatur, das Ende/ut:

— Quem das finem, Rex magne, laborum? 2. Æn. 111.

b Finem alicui rei aſſerre, die eines Dings ein Ende machen. pro Marcell. I.

Finem tormentorum petere, um Einſtellung der Marter bitten. Curt. 15, 18.

c Finem rogandi facere, nicht mehr bitten, 1. 16. ep. 21. Att. c.

d Finem orandi facere, nicht mehr bitten. And. 5, 1, 2.

Finis ſit lacrymis quereſisq. Curt. 18, 59.

e Finis vel fines, Grenzen/ut: Ingredi intra finem alicuius loci, auf einen Grund und Boden kommen. pro Cecin. IX.

Decentiſſimè deſcripta à maioribus jura finium, die Alter habent es ſehr ſein verſehen/wie es mit den Grenzen ſolle gehalten werden. pro Cecin. XXVII.

f Fines, agrorum termini & limites appellantur, 1. 10. §. 1. de uſu & habitu 1. 18. §. penult. ff. de acquir. poſſeſſ.

g Finem ſæpè accipiunt ſciti pro modo. Itaque fini, ad finem, ad modum & quantitatem ſignificat. 1. 19. ff. de compenſat.

h Finis, eſt cauſa propiæ quam res eſt. — Huius diſpoſitione diſce ex Metaph. Marg. Philoſ.

Finite, Adverb. endlich/it. auf gewiſſe Maß. Cic.

Finiteſimus a um, quod in finibus eſt, in der Nachbarschaft/ut: Finiteſima civitates, in dñab. gelegene Städte. Liv. 1. 11. C.

b Inferre bellum finiteſimis, die Benachbarten beſiegen. Cic. pro leg. Manil.

c Bellum finiteſimum, ein benachbarter Krieg. Svet. Aug.

Finiteſio onis, ſ. idem quod definitione. Quintil. 1. 2. c. 16.

b Finitionem, Gellius 15, 9. accipit pro ea, quam regu-

lam

lam vulgò dicunt Grammatici c Finitio, quid ſit, latiffimè explicat Quintil. 1. 7. c. 4.

Finitor oris, m. agrorum menſor dicitur. Plaut. Pœnul.

Finitus a um, pro eo, quod ceſſavit & finem fecit, zu Ende gebracht, vollendet/geändert/ut: Finitum frigus. Plin. 18, 27.

b Finitum, intelligitur, quod finiri poteſt. 1. 1. C. de poen.

Finium regundorū, vid. Actio pp.

Fio ſis, factus ſum, fieri, eſt effici, werden/geſchehen/ut: Nunc agilis ſis, ſekſt werde ich hurtig. Horat.

b Interea fiet aliquid, un- terdeſſen wird wol was drein kommen. T. And. 2, 1, 15.

c Fi mihi obſequens, folget mir. Curcul. 1, 1, 87.

d Fi benignus, ſubveni, thue gut. Perſ. 1, 1, 39.

e Fite mihi volentes, propitia, ſeyd mir gnädig. Curcul. 1, 1, 88.

f Queritur ab aliquo, quid his fieri vellet? Corn. 505.

g Fieri, propriè de pecunia dicitur Donato, ut: Quæ pecunia ad bellum Hiſpanienſe facta eſt. Quintil.

h Fieri pæſtimari. Cic. de Am.

i Fiar, eſt particula permittentis ac concedentis, aut annuentis aliquid. Plaut. Molt.

k Fieri injuriam contra bonos mores quid ſit, Paulus exponit. 1. 1. ff. de extraord. crim.

lam

I Fieri bona fide, h. e. c. ra ſigmentum. Spieg.

m Fieri patremfamilias, ſein eigen Jener und Heero beſtimmen. idem.

n Non ſpectandum eſt, quid factum ſit, ſed quid fieri debeat. 1. 12. ff. de off. præſ.

Firmamen inis, n. idem ac firmamentum. Ovid. 10. Metam.

Firmamentum i, n. Soliditas & ſtabilimentum, Stärke/Schutz/Troſt/ut: Firmamentum ac robur. Cic. pro leg. Man.

Patientia firmamentum, ein Gedult. Mittel. Gell. 2. c. 1.

b Firmamentum Reipublicæ. Cic. ad Att.

c Firmamentum ſtabilitatis ejus, quam in amicitia requirimus, eſt fides, Treue hält die Freundschaft feſte zuſammen/und macht ſie langwierig und beſtändig. Cic. de amic.

d Firmamenta pro nervis. Gell. 13. c. 21.

e Firmamentum & continens cauſſa dicitur Latine, quod punctum deciſorium vocant Rud.

f Firmamentum Phyiſicis ſumitur pro cælo ſtellar. fixarum.

Firmator oris, m. ein Beſtätiger/ut: Pacis firmator. Tacit. 1. 2.

Firmatus a um, befeſtiget/gegründet/ut: Firmatus legis pacis diſſolvere. Claud.

b Conſilio & ratione non dum firmatus adoleſcentis am-

mus. Cic. pro Cluent.

Titt 2

c Fir-

c *Firmata cibo vires*, i. e. roborata. Liv. 9. U. C.

Firmè, Adverb. stabiliter, kräftig / fest / mit allem Fleiß / ut: *Firmè accurare rem suam*, i. e. non segniter, sed acri & diligenter animo. Plaut. Perf.

c *Firmissimè* aliquid asseverare, etwas steif und fest behaupten. Cic. Att.

d *Firmè* respondere, h. e. absque ullo timore aut pavore. Plin. ep. *Firmitas atis*, f. stabilitas, constantia, ut: *Firmitas corporis*, Leibes-Stärke. Corn. 426.

b *Firmitas animi*, unerschrockener Muth. Quintil. in Proem. l. 6.

c *Firmitas vinorum*, pro ea, quod vulgus potentiam & durabilitatem vocat. Plin. 14. 2.

Firmiter, Adverb. idem quod *firmitè*, stark / steif / fest. Colum.

Firmitudoinis, f. idem ac *firmitas*, ut: *Firmitudinem gravitatemque animi* tu perspexi, neo, per quod in expressione casei dein beständig tapferes Geserum deslitt.

Firmo as, are, est stabilire, vulgò fortificare, bestätigen / bestetigen / ut: *Astuaris proxima aggeribus* & pontibus traducendo

graviori agmini firmas. Tacit. *Firmare fidem suam*, seinen Glauben bestätigen. Hec. 5. l. 24.

b *Firmare animum aliquis* trepidum, einem Zuchtsamen ein Herz machen. Curt. 8.

c *Firmare* pro asseverare, be-

jahren / beträftigen. Tacit. l. Firmus a um, idem quod *stabilis*,

constans, fest / beständig / ut: *Sunt igitur firmi & stabiles*, & constantes eligendi. de Amic.

b *Firmus* idem quod *integer*, validus, ut: *Nondum satis firmo corpore esse*, noch nicht recht gesund seyn. L. 11. ep. 27.

Fiscalis e, c. quod ad fiscum pertinet, zur Rentkammer gehörig / ut: *Fiscales res*, quae fisci patrimonio sunt quasi propria & privata, Principis esse dicuntur. l. 2. §. 4. ff. ne quid in loco publico.

b *Fiscalia* absolute appellantur tributa, Schatzung / Steuer. l. 3. C. de Epi. c. & clet.

Fiscarius ii, m. *fiscarius* a Firmico dicuntur, qui fiscum redimunt, fisci redemptores.

Fiscella e, f. à *fiscina*, ein fischer Korb. Virg. Eclog.

b *Fiscella*, pro vase rumi-

serum deslitt.

c *Fiscella*, quae jumentorum ora capiuntur, ein Maulkorb. Cato de re rust.

Fiscellum i, n. idem ac *fiscella*. Colum.

Fiscellus, casei mollis appetitus. Festus.

Fiscina e, f. idem quod *fiscus*, Virg. 1. Georg.

Fiscus i, m. *Fisci*, *fiscina*, *fiscella* sunt utensilia, ad majorem summa pecunias capiendas, ein Korb

Korb / Sack / ut: *Positis ante se cum pecunia fiscus*. Svet. Claud. c. 18.

b *Fiscus* pro pecunia Imperatoris, des Fürsten Rent, oder Schatzkammer.

c *Fiscus* & *erarium* differunt; *fiscus* enim est *Principis*, *erarium* *populi*. Plin.

d *Fisci* appellatione non tantum *sacrum erarium* continetur, i. e. *sacra largitiones*, sive

thesauri, de quibus tamen proprie *fiscus* dicitur, (l. 3. C. de quadrien. praescript.) Sed & *privatum*, i. e. *res sive largitiones privatae Augusti* vel *Augustae*. l. 3. C. de locat. praed. civil.

e *Fisci*, *fiscella* juncea, in quibus inclusa oleae torcularis prelo, ad quali formam, subjiciuntur. l. 19. §. 1. ff. locati.

Fissilis e, c. quod fissum est, aut findi potest, gespalten / ut: *Fissilis stipes*. Colum. 9. c. 1.

Fissio onis, f. actus findendi, Zerspaltung / Zerschlagung. Cic. l. 2. de nat. deor.

Fissum i, n. idem ac *fissura*.

Fissura e, f. ein Spalt / Riß. Col.

b *Fissura* cutis, Aufreißung der Haut. Jonst.

Fissus us, m. pro *fissura*. Cic. 3. de nat. deor.

Fissus a um, gespalten / ut: *Ligna fissi*. Ovid. 4. Metam.

b *Baries fissus* tenui rima. Ovid. 4. Metam.

Fistici, vide *Pistacia*.

Fistuca e, f. *machina*, quae etiam se cum pecunia *fiscus*. Svet. Claud. c. 18.

b *Fistuca* alia est *magna* molis, quae trabalis materies in terram pangitur, aut in alveum fluminis, quae funibus tollitur, & pondera suo remissa alliditur, ein Rammelgerüst / Pfalschämper.

Cels. 3. Gall.

Fistucatio onis, f. actus *fistucandi*, Einrammelung / Einschlagung. Vitruv. 7. c. 1.

Fistucatus a um, *fistuca* ex aquatum, eingerammelt. idem.

Fistuco as, are, *fistuca* aquare, vel pavire, vel palos in terram adigere, einschlagen / einrammeln. Plin. 36. c. 25.

Fistula e, f. *tubuli* sunt vel canales, per quos aqua ducitur, Wasser-Röhren. l. 47. & 49. ff. de contrah. empt.

Fistula interdum *fistiles*, ut plurimum vero *plumbeae*, fiebant. l. 15. ff. de servit. rust. l. 6. ff. de aqueduct.

b *Fistula*, instrumentum musicum, ein Pfeiffe / ut: *Fistula pastoritia*, ein Schäfer-Pfeifen. Cic.

c *Fistula* in organo pneumatico, eine Orgel-Pfeiffe.

d *Fistula Indica*, v. *Callia*.

e *Fistula*, *ulcus* album, amustum & callosum in corpore. Plin. 20. c. 6. Cels. l. 1.

Fistularia e, f. *herba*, *Alectorolophos*.

Tit. 3

phos, Phthirion, braun Ködel/ Käuse Kraut. Pancov.
 Fistulator oris, m. qui fistulā canit, ein Pfeiffer. Cic. 3. Orat.
 Fistulatorius a um, ut: Artes fistulatoria. Arnob.
 Fistulo as, are, fistulam agere, & modum spongia fistulosum esse, Löcher gewinnen / Löcherich sein. Plin.
 Fistulosus a um, quod est spongia modo factum, h. e. foraminibus plenum, Löchericht. Colum. 7. c. 8.
 Fistulosa terra. Plin. 17. 5.
 b Fistulosus cancer, der fressende Krebs. Cato c. 15.
 Fiulla, pulvis species quadam est, qua olim in sacrificiis veteres usos esse, autor est Arnobius l. 7. videns superstitiones, meminisse Plin. 18. c. 8.
 fixere, pro fugere, antiquum. Festus.
 Fixatio onis, f. Chymicis est rei ignem fugientis, ut eum amplius non fugiat, sed in eo fixa permaneat, per ignem assuescitio, siue id per calcinationem, siue per decoctionem lentam, & diuturnam, siue per crebram sublimationem, siue per crebro reiteratam solutionem, & coagulationem, siue tandem per rei fixae additionē fiat.
 Fixo as, are, est rem volatilem fixam reddere. Schröd.
 Fixula pro fabula, antiqui usurpant, à fingendo nom. ne ducto. Sipont.

Fixula pro fibula. Festus.
 Fixus a um, angeheftet / standhaft / dauerhaftig / ut: Armis parietibus fixa. Cic. 1. de div.
 b Studium salutis alicuius, & testimonium dignitatis in monumentis publicis fixum. Cic. pro Sest.
 c Fixum pro firmato, unde fixum consilium. Cic. ad Att. Ratum, firmum, fixum. Cic. 4. Acad.
 d Stella fixa sic dicuntur sidera caelestia, quod nobis videantur non moveri; dividunturque ratione quantitatis & situs. Phys.
 e Fixum Chymicis dicitur, quod non volatile est, si aurum dicitur metallum fixum, quod in igne duret.
 Flabellifer a um, Flabellum i, n. à flabrum notat instrumentum, quo fit ventilatio per astatem, ad refrigerandum corpus, ein Fächer / Fliegenwedel. Terent.
 b Flabellum seditionis, ein Dämonenbläser. Cic. pro Flacco.
 Flabilis e, c. idem atque aerius. Cic. 1. Tusc.
 Flabrum i, n, vel, ut vult Servius, flabra, plur. idem ac flatus venti, ut: Borea flabra. Propert. 2. Eleg.
 b Montesq. supremos Sylvis fragis vexat flabris. Lucr.
 Flaccesco is, ere, languescere &

marcescere, verwelken / verdorren / matt oder trasselos werden / ut: Corniculum cum legeris, sub tecto exposito, dum flaccescat. Colum. 12. c. 7.
 b Flaccescit oratio, quae nullas habet dicendi vires. Cic. de Orat.
 Flaccidus a um, languidus, schlouthericht / schlappicht / schlaffung des Getraides. l. 6. ff. hängt / ut: Folium flaccidum & albicans. Plin. 15. c. 30.
 b Flaccida aures canis. Varr. de re rust.
 Flaccus i, m. cognomen Valeriorum & Fulviorum. Hinc: Flaccianus a um, ad Flaccum pertinet. Valer. Max.
 Flaccus a um, schlappicht / hängt / ut: Redeo ad deos: ecquos insigni notā strabones, aut ad mortem. Horat.
 petulos esse arbitramur? ecquos navum habere? ecquos silos, flaccos, frontones, capitones, quae sunt in nobis? ich wende mich wieder zum Göttern: Mein/welche unter ihnen hielten wir für schielich oder übersichtig? welche sollten einen Gebrechen haben? welche sollten grumbnäsicht / hangöhrich / großstirnich / großköpfig sein / dergleichen es unter uns gibt? Cic. 1. de nat. deor.
 Flaces ium, f. pl. sunt faces ex oleis expressa, Del-Hefen. Plin. 1. 15. c. 6.
 Flagellator oris, m. ut: Qui fla-

gris cadit, ein Peitscher.
 b Flagellator annonae, ein Korn-Jude.
 Flagello as, are, flagello cadere, peitschen / geißeln / stäupen.
 b Flagellare periculis frumentum, dreschen. Plin. 18. c. 30.
 c Flagellare annonam, Theurung machen mit Aufschloutericht / schlappicht / schlaffung des Getraides. l. 6. ff. de extraord. crim. & Herm. in Plin. 33. c. 13.
 Flagellum i, n. à flagris summa arborum partes, der Zahnwachs / Sommerladen. Serv.
 b Flagellum, pro loco, siue alio quovis verbere, quibus servos nudatos cadere solebant, ein Spießrute / Geißel / Peitsche / Corquatsche / ut: Casus flagellis ad mortem. Horat.
 c Flagellum, afflictionem, quos navum habere? ecquos damnum, plagam, & calamitas, flaccos, frontones, capitones, quae sunt in nobis? ich wende mich wieder zum Göttern: Mein/welche unter ihnen hielten wir für schielich oder übersichtig? welche sollten einen Gebrechen haben? welche sollten grumbnäsicht / hangöhrich / großstirnich / großköpfig sein / dergleichen es unter uns gibt? Cic. 1. de nat. deor.
 Flagitator oris, m. qui assidue petit, der mit Begehren und Bitten nicht aufhört.
 b Flagitator pro creditore: identidem reposcente debitum. Cic. & Plaut. Mostell.
 Flagitiosè, Adverb. perperam & iniquè, schelmisch / büßisch / lästerlich / ut: Flagitiosè obire legationes. Cic. pro Fonteij.
 b Impure & flagitiosè vivere, ein ärgerlich leben führen. Cic. 3. de Fin.
 Flagitiosus a um, sceleratus, la-

sterbaffig / büßig / ut : O-
mnium flagitiosorum atq; fa-
tatorum usus, was die Unterhaltung
einerosorum circum se, tanquā
des Lebens erfordert. Lucret.
Stipatorum catervas, habebat.
Cic. 2. Fin.

b Flagitiosa vita, ibid.
Flagitium *ii*, *n.* more militari
dicitur res flagitatione, h. e. in-
crepatione digna. Donat.

Flagitium militare, ein
Kriegsverbrechen. Curt. 2042.

b Flagitium pro dedecore,
vel probro, Schandstet / laster.
Liv. 2. Decad. 5.

c Flagitium pro errore, ein
Irrthum / Fehler / irrige Mey-
nung. Cic. 1. de nat. deor.

d Flagitium facere, pro
peccare, & crimen ac facinus
committere. Ter. Eunuch.

e Flagitia sua occultare, sei-
ne Schelm- oder Bubenstück
heimlich halten / verhehlen. Aut.
ad Herenn.

f Gliscere flagitio & infam-
ia. Tacit. 1. 14.

g Flagitium aliquando pe-
riculum notat, ut vult Nonius.

h Flagitiorum turpis exi-
tus, Proverb. cum res perperam
instituta, male cedit. Erasim.

Flagito *as*, *are*, est vehementer
petere, & quasi cum animi in-
flammatione, inständig oder
heftig begehren.

Flagitare plus est, quam po-
stulare. Cic. pro Quint.

b Implorare & flagitare
auxilium Consul. Cic. pro Rab.

c Ad viduum quā flagi-
um flagitiosorum atq; fa-
tatorum usus, was die Unterhaltung
einerosorum circum se, tanquā
des Lebens erfordert. Lucret.
Stipatorum catervas, habebat.
Cic. 2. Fin.

Tacit. 1. 17.

c Flagitare notat de su-
perbia, ut: Flagitare pro
vehementius instantius ap-
pellare. Festus & 1. 2. §. 5. ff. de
privat. delict.

Flagrant, Adverb. inbündig /
inständig / heftig / ut: Fla-
grantissime cupierat. Tacit. 1.

Flagrantia *a*, *f.* ardor, Brand /
Brand / ut: Quod de natura
& flagrantia montis compo-
situm est. Gell. 17. c. 10.

b Flagrantia oculorum.

Cic. pro Cael.

Flagrio *onis*, *m.* flagriones, au-
tore Nonio, dicti sunt servi,
quod flagris subiecti sunt, ut
verberones a verberibus.

Flagro *as*, *are*, est ardere, bren-
nen / ut: Fex vini siccata re-
cipit ignes, ac sine alimento per-
se flagrat. Plin. 14. 20.

b Flagrare libidinibus est
libidinosum esse, in Unzucht ent-
brandt seyn. Svet.

c Flagrare amore immor-
talitatis, nach einem unsterb-
lichen Namen streben. pro Mar-
cello VII.

d Flagrare desiderio alicu-
jus rei, est cupidissime desidera-
re aliquid. Att.

e Flagrare invidia, für
Neid brennen. pro Cluent.

f Flagrare odio alicujus,

est maxime odisse. Plin. 15. c. 18.
g Flagrare incredibili di-
scendi studio, einen unmöglich
grossen Lust zu lerne haben. Cic.

Flagrare audiendi cupidi-
tate. Corn. 281.

h Flagrare mirabili pu-
gnandi cupiditate, sehr grosse
Lust zu streiten haben. Corn. 30.

i Flagrans crimen dicitur
veterum Jctorum verbo, in quo
quis deprehenditur, an frischer
Ehat ergreifen. Schard.

Flagrum *i*, *n.* idem quod fla-
gellum, virga, quā cadi con-
sueverunt servi, ut: Flagrapa-
ti. Juven.

Flamen *inis*, *m.* quasi filamen,
autore Varrone; sacerdos a fi-
lo, quo per astatem capita fla-
mines religabant, quod nudis
eos penitus capitibus incedere
nefas esset: aut a pileo quasi
pilamen, secundum Latum,
ein Pfaff.

Flamen Dialis, *i*, *c.* Jovis flamma potest. Curcul. 1. 1. 53.

Flamen *inis*, *n.* idem ac status,
seu ventus, Wind / ut: Con-
traria classi flamina. Ovid. 13.

Metam.

b Vibrabant flamina ve-
sta. Ovid. Metam.

Flamina *a*, *f.* domus flaminis.

Gell. 10. c. 15.

Flaminica *a*, *f.* sacerdos scamina,
quā flaminica Diali pramini-
strabat: eaq; patres & ma-
trices erant, c. patrē matremq;

adhuc vivos habebat. Festus.
Flaminica sacerdotissa. Gel-
lius 1. 10. c. 15.

Flaminium *ii*, *n.* vel
Flaminia *orum*, pro ipso sacer-
dotio, vel flaminum dignitate
seu magistratu, ut: Homo in-
gratissime, flaminia cur reli-
quisti? Cic. 13. Phil.

Flaminus *a* *um*, ad flaminem
spectans, ut: Flaminus lictor,
qui flamini preffo erat. Festus.

b Flaminus, quod est fla-
miniorum, ut: Via Flaminia. Cic.

12. Philipp. Ovid. 2. de Ponto
El. 9.

Flaminus, Consul fuit Romanus,
interfectus in pugna cum Han-
nibale, viā ē Romā Arminium
usq; stravit. Livius.

Flamma eine Feuerflamme / ut:
Flammam in ora hostium ven-
tus ferebat. Curt. 1263.

Flamma fumo proxima.
Fumo comburi nihil potest.

Flamma sonitu excitari,
durch das Loder der Flamme
aufwachen. Corn. 228.

b Flamma idem quod pe-
riculum, ut: Eripere sese de flamma
judicii. Cic. in Bruto.

Flamma petere cibum,
das Mault halben sich in grosse
Gefahr wagē. Cic. ad Tir. 16. 10.

c Flamma amoris flagra-
re, verliebt seyn. Cic. 7. Vern.

Feroces juvenum flammæ
concitant Venus. Senec. Hippol.

Flamma

d *Flamma invidia*. Cic. 3. de Orat.

e *Flamma* à sapiente facilius in ore ardente opprimitur, quam ut bona dicta teneat. Cic. 2. de Orat.

Flammea a, f. *Viola* Plinio dicitur, quia *lychnis caronaria* Ruell. 3. c. 57.

Flammearius ii, m. infector flammearum, h. e. qui flammearum colore luteo tingit atq. inficit, aut qui flammea facit, vel vendit. Plaut.

Flammeolus a um, quod aliquantulum flammearum habet colorem, gelblich. Colum.

Flammescio is, ere, accendi & flammam corripere, entzündet werden/anfangen zu brennen.

Flammeum ei, n. genus vestimentum lutei coloris, quo amiciebatur nova nupta boni ominis causa, sic dictum, quod eo assidue utebatur *Flaminica*, i. e. *Flaminis uxor*, cui non licebat facere divortium. Festus.

Flammeus a um, quod flammam speciem vel colorem refert, feurig/gelb. Plin. & Cic.

Flammifer a um, ferens flammam, & commovens, siue excitans, das Feuerflammen machet. Cic.

Flammigena a, è flamma genitus. Sipont.

Flammiger a um, ut: *Sol flammiger*, die erhitzende Sonn. Valer. 5. Argon.

Flammigero as, are, flammam producere & emittere, ut: *Interdum fumare Aetnam*, noctu flammigera (dicunt), man sagt / daß der Berg Aetna des Tags rauche/des Nachts aber Feuer aufwerfe. Gell. 1. 17. c. 10. Alia exemplaria habent flammigare.

Flammivomus a um, quod flammam vomit, Feuer aufspeiend oder werfend. Sipont.

Flammo as, are, flammam producere, brennen.

b *Flammare* pro inflammare, seu irā accendere, ut: *Exilit in siccum: & flammantia lumina torquens*. Virg. 3. Georg. *Flammula* a, f. herba, floribus, foliis, ac semine nihil à clematide differens, dicitur in officinis flammula Jovis, Brennwurzel / Blatterzug. Diosc. 4. Matthiol.

Flanates, populi Illyrici. Plin. 3. c. 21. hinc:

Flanaticus a um, ut: *Flanaticus sinus juxta Isteriam*. ibid.

Flandria a, f. Regio in finibus Belgarum, Glandern.

Flator oris, m. ab antiquis dicebatur, quem nos tibicinem vocamus, ab inflatu tibiarum deducta appellatione, ein Schalmeyen- oder Zinkenbläser Festus.

b *Flatores auri* (apud Pompon. 1. 2. §. 30. ff. de orig. jur.) vocantur signatores auri, Münker. Fla-

Flato as, are, Frequentativ. Ar. nob. 1. 2. advers. gentes.

Flatura a, f. ut: *Flatura aris*, Schmelzung des Erzes. Vitruv. 2. c. 7.

Flatus us, m. spiritus, flamen, ventus, ein Blast / Hauchung/Wind.

b *Persentiscunt incolae*, quoniam flatus in triduo sint futuri, die Inwohner merken/was vor ein Wind in dreien Tagen gehen werde. Solin. 243.

c *Flatus* (in sacris) Deo tribuitur, quo notatur divina gratia & refectio: tum divina ira & vindicta. Glass. Phil. sacr.

d *Flatus* (Medicis) est spiritus halituosus, multus, ex cibo & potu, & humore viscido ab imbecillo calore in animalis corpore excitatus. Jonston.

Flaveo es, ere, fulgere & auri colorem referre, gelb seyn oder werden. Colum. 2. c. 21.

Flavesco is, ere, idem quod flare. Cato c. 151.

Flavia a, f. Colonia Palaestina, ubi primum ab Herode condita, & in gratiam Tiberii Caesaris Caesarea appellata; postea deducta ead à Flavio Vespasiano Colonia, *Flavia* appellata est. Plin. 3. 13.

Flavianus a um, ut: *Flavianum jus civile*, hinc liber, qui actiones continet. Nam nec Cn. Flavius de suo quidquam adjecit libro: Sed cum Appius Claudius proposuisset, & ad

formam redeuisset has actiones, Cn. Flavius ejus scriba, Libertini filius, subreptum librum populo tradidit. 1. 2. §. 7. ff. de orig. jur.

Flavianus i, m. Africa proconsul, delphinum in Hipponis Diarrhyti litore, ex hominis manibus rescentem, unguento perunctum, odoris novitate consopivit, ita ut fluctuans similis exanimi, post ad se reversus, per aliquot menses hominum conversatione caruerit, ut injuriā fugatus. Plin. 9. c. 8.

Flavidus a um, à flavo derivatum, sicut & à flacco flaccidus, & à raro ravidus dicitur Plin.

Flavissae, ab antiquis Latinis dicebantur, quos thesauros Graeco nomine appellamus, quod in eos non rude as, argentumq. sed flata signataq. pecunia conderetur. Nonius.

Flavius i, m. erat nomen familiae Romanae, ex qua erant Vespasianus & filius ejus Titus, & Domitianus, qui à Jove dicitur Flavius. Flavio-rum historiam, vide apud Svet. in Vespasiano.

Flavus a um, color aureus, gelb. Virg. 7. Aen.

b *Flava Ceres*, à Virgilio dicitur, propter aristarum maturitatem. Serv. 1. Georg.

Flebilis e, c. plenum lacrymis, vel dignum, quod fleatur, fläg.

fläglich / ut : *Flebilis canus*, Plin.

Gemitus flebilis, etn fläges
Itches Geuffhen. Horat.

Flebiliter, Adverb. miserè, erbärmlich / fläglich / ut : Perquam flebiliter lamentari, sehr fläglich thun. Cic.

Flecto is, flexi, flexum, flectere, torquere, curvare, biegen / Krümmen / drähen / lencken / ut : *Flecti in gyrum*. Ovid. 2. Metam.

Flectere obsequio curvatus ab arbore ramus Ovid.

b *Flectitur cursum ad aliquem*, nach einem zulauffen Liv. 1. Urb. C.

Flectere iter, ein andern Weg nehmen. Corn. 580.

c *Flectere animum*, pro atterere & advertere. Ter. Hec.

d *Flectere animum à vero*, sich von der Wahrheit abhalten. Liv. 1. U. C.

e *Membra contorquet & flectit*, quò vult, omne animal, ein jedes Thier reget und beweget seine Glieder / wo es hin wil. Cic. 1. de Divin.

f *Teneros & rudes animos flectere & inficere*, die Jungen und Einfältigen lencken / und etwas in sie bringen. Cic.

g *Flectere aliquem oratione*, est persuadere, & alicujus animum nostrâ oratione inclinare, einen bereben. Cic. 4. Acad.

h *Flectere Grammaticis no-*

tat *declinare vel conjugare*. *Flegmina, frve*, ut alii scribunt *flemina*, dicuntur à *Flecto*, quum ex labore via sanguis effluit circa talum.

Fleo fles, flevi, fletum, flere, lacrymas emitte, Tränen vergiessen / weinen / ut : *Fleura alicujus flere*. Ovid. in Ibin.

b *Flere ad nocverca tumulum*, i.e. *simulare dolorem*, weinen / da es einem nicht umds Herz ist. Erasim.

c *Flet victus, victor interit*, i.e. qui vicit, perit, plorat qui succubere, Proverb. *Quoties utraq; pars magno suo malo discedit, ita ut plerumq; in bellis solet accidere*. Erasim.

d *Fletur*, Imperfon. man weinet. Ter. Andr.

Fletus us, m. idem quod *epulatus*, das Weinen / ut : *Irumpere in fletum alicujus*, i.e. impedire alicujus fletum, einen in seinem Weinen verstören. pro Lig. V.

Flevo vel flevus, Rheni fluminis ostium. Plin. 4. c. 15. Tacit. l. 3.

Flexamino at, are, idem quod *flectere*. Pacuv. antiquum.

Flexanimus a um, animum flectens, ut : *Flexanima oratio*. Cic. 2. Orat.

Flexibilis e, c. dicitur, quod facile torqueri seu flecti potest, ut : *Virga flexibilis*.

b *Flexibilis*, est tractabilis, leicht zu gewinnen / ut : *Qua de*

fratre meo scribis, sunt ea quidem parum firma, sed habent nihil opus, nihil fallax, nihil non flexibile ad lenitatem, nihil non, quò velis, uno sermone possis perducere, was du von meinem Bruder schreibest / hat das selbe zwar wenig Grund / nichts desto weniger ist es ohne falsch und Betrug / dienet alles zur Anleitung des Guten / und ist nichts drinnen / dadurch du nicht einen dahin / wo du begehrest / bringen mögest. l. 10, 13. Attic.

b *Flexibiles partes Orationis* (Grammaticis) sunt, quae flectuntur, i.e. declinantur, morantur, comparantur vel conjugantur.

Flexilis e, c. idè quod *flexibilis*.

Flexiloquus a um, dubia ambigua & obscura loquens, ut : *Oracula flexiloqua & obscura*. Cic. 2. Divin.

Flexio onis, f. actus ipse flectendi, Biegung.

b *Flexio*, idem quod *anfractus*, Krümme / Umbwege / ut : *Quos tu mandros, dum omnes solitudines persequeris, qua diverticula flexionesq; quasi?* Cic. in Pis.

c *Flexio in Grammaticis* est vocis ratione casuum mutatione, ut : *Cum alter alteri objicis vocis flexiones*. Cic.

Flexipes pedis, quod pedibus flexis & curvis erras, ut : *Vos*

quoque flexipedes hederæ, &c. Virgil. Alii flexibiles legunt. Turneb.

Flexor oris, m. der bieget oder lencket / ut : *Flexores carpi*, (sc. musculi.) Vesling.

Flexumines, Equites Romani appellati sunt, qui prius *Celeres* dicebantur. Plin. 33. c. 5.

Flexuosè, Adverb. in die Krümme. Plin. 18. c. 35.

Flexuosus a um, quod varios & multos habet flexus, das sich hin und wieder einschiebet und geugt / ut : *Flexuosa virtus*. Catò.

b *Flexuosum iter*, ein krümmer Weg / der nicht gerade zugehet. Cic.

c *Flexuosus mons*. Plin. l. 5. c. 27.

Flexura a, f. flexus, curvatio, Krümmung / Biegung / ut : *Flexura penis, vel eubiti*.

Flexus us, m. curvatio, flexio, Krümmung / Biegung / Flechtung / ut : *Sinuoso flexu angustia*. Virg. 1. Georg.

b *Flexus capillorum*. Quint. l. 8. c. 2.

c *Cum multis flexibus introitus habent aures, duos & quasi corneolos*. Cic. 2. den. d.

d *Flexus pro commutatione vocis accipitur*. Quint. 5. 13.

e *Flexus atatis, cum atas vergere incipit, & inclinari*. Cic. in Orat.

Flexus a um, gekrümmet / gebogen

gen / ut: *Arcus flexos incurvant.* Virg. 5. *Æn.*
 b *Genu flexum summisit.* Ovid. 4. *Metam.*
 c *Dies in vesperam flexus,* ein fast vergangener Tag. Tacit. 1. 1.
 d *Os in mœstitiam flexum.* Tacit. 1. 3.
Flictus is, m. pro afflictu, i. e. ictu. Serv. 9. *Æn.*
Fligo is, flixi, flictum, fligere, verbum antiquum, unde composita *affligo, infligo, &c.* Non.
Flo as, avi, atum, are, est spirare, blasen / ut: *Belle nobis flavit ab Epiro lentissimus Auster,* wir hatten von Epiro her einen linden Süd-Wind. Cic. *Attic.*
 b *Flare simul & sorbere* haud factu facile est, Proverb. de iis, qui duo negotia eodem tempore conficere nequeunt. Plaut. *Mostell.*
 c *Flare notat fundere & conflare, schmelzen / quod as si ve argentum flando, h. e. flatu calefaciendo fundatur.*
Floccifacio is, feci, factum, ere, vel floccipendere est nihili estimare, nichts achten / ut: Unus tibi hic dum propitius sit Jupiter, tu istos minutos deos floccifeceris, wenn dir der Obermann wol wil / darffst du nach dem Untermann nicht viel fragen. Cæsar. 2. 5. 23.
Floccipendo is, ere, idem quod nus est, quod appositum, celeriter

floccifacere Terent. *Eunuch.*
Flocculus i, m. Dimin. eius odlein Wolle / ut: Nascuntur in robore pilula nucibus non absimiles, intus habentes flocculos molles. Plin. 16. c. 7.
Floccus i, m. particula lanarum divisa à velleribus inutiliter evolans, Locke Wolle. Varro.
Flores floccum, floccibus, ut varum purgamenta, & fax vini è vinaceis expressa, Weinträstl / it. Sauer. Nonius.
Floci nomine intelligitur, habitus habens manicas longas & amplas: Cuculla vero nomine habitus longus & amplus sine manicis. Schard.
Flora & f. Dea quadam à Romanis in honore habita. Hæc cum magnas opes ex arte meretricia quasivisset, Pop. Rom. scripsit heredem, certamque pecuniam reliquit, cuius ex annuo fœnore suis natalis dies celebraretur, editione ludorum, quos appellant Floralia, sive ludos Florales. Quod quia Senæni flagitiosum visum est, ab ipso nomine argumentum sum placuit, ut pudenda iei quadam dignitas adderetur: deam sinxerunt esse, quæ floribus præsit, eamq; oportere placari, ut fruges cum arboribus aut vitib; bene prosperèq; florescerent. Varr. it. Plin. 18. 29.
 b *Flora Cataplasmati ge-*

ter corium adducit, Galenus.
Floralia orum, n. festa Floræ.
Floralitius a um, ad Floralia spectans Martial.
Florentia & f. urbs Italia celebris, Florenz.
 b *Florentia, vitis genus Thuscis peculiare.* Plin. 14. c. 2.
Florentinus a um, ad Florentiam spectans.
Floreo es, florni, florere, est floridum esse, blühen / ut: Segetes largiri fruges, florere omnia, fontes scatere. 1. *Tuscul.*
 b *Florere, est prospera fortuna uti, in quem Zustand seyn.* Lib. 5. Ep. 15. l. 11. ep. 18.
 c *Florere laudibus, in grossen Lob seyn.* l. 9. 14.
 d *Gratiâ atq; hospitio florens hominum nobilissimorum.* pro S. R. V.
 e *Florentissima res, guter Zustand.* Lib. 5. 8.
 f *Florere maximè & antiquitate generis, & gloria majorum, & sua modestiâ.* Corn. 9.
 g *Familiaritatibus doctissimorum hominum florere, mit Gelehrten Leuten grosse Kunde schafft haben.* Cic. 1. de N. D.
Floresco is, florni, est floridum fieri, Blüt gewinnen / ut: Ventî nebulam & rorem pestiferum celeriter adiccant, multumq; ad florendum & ad bonitatē vini conferunt. Col. 5.
 b *Florescere, est augeri, ut: At verò hac tua iustitia &*

entias animi florescet quotidiè nagi. pro Marcel. III.
 c *Florescens firmatâ jam stirpe virtutis,* der zu seinen besten Jahren kommen. pro Cæl. XXXIII.
Florus a um, quod totum ex floribus est, ut: Florea corona, ein Blumen = Kranz. Plaut. *Menæch.*
 b *Florea rura, i. e. florida.* Serv. 1. *Æn.*
Florianus i, m. Imperator, qui Tacito successit, dolens Probum militia peritum à magnâ exercitus parte esse electum, sibi ipsi venas incidit, effusoq; sanguine consumtus est. Aurel.
Florida & f. regio America Septentrionalis. Geogr.
Floridulus a um, Dimin. idem ac floridus. Catul.
Floridus a um, quod floret vel floribus abundat, blühend / oder von Blumen gemacht / ut: Florida ferta. Tibull.
 b *Florida atas, das blühende Alter.* Catull.
 c *Floridus color, eine hohe oder liebliche Farbe.* Plin. 1. 35. c. 6.
Florifer a um, flores ferens, Blumen tragend od herfür bringend / ut: Floriferi saltus. Luc.
Florifertum, dies erat festus, apud Romanos, ita dictus, quod eo die spica ad sacrificiū ferebantur. Festus.

ut: *Litus fluentisonum*, Catul.

Fluentum i, n. parvum flumen aqua in alienum solum effundens
sive aqua decursus. Virg. 4. dē, cuius mentio fit. l. i. & l. 20
Aeneid.

Fluesco is, ere, est fluidum fieri,

resolvi. August. de civit. Dei. Flumentana a, f. Porta est Roma.

Fluidus a um, liquidus & dif-
fluens, flüssig/weich.

b **Fluidus** idem ac languis-
dus seu marcidus, schwach/matt/
kräftlos / ut: Corpora Gallorum
mollia & fluida. Liv. 4. bell.
Maced.

Fluito as, are, saepe & continue
fluere, stetig / fort und fort
fließen. Liv. 1. U. C.

b **Fluitare**, supernatare,
schwimmen. Cic.

c **Fides fluitat**, i. e. laba-
scit. Tacit. 18.

Flumen inis, n. aqua continue
decurrens, ein Fluß / Flumen
dicitur aqua, sicut fluvius a
qua decursus. Geograph.

**Fluminis cursus concita-
tior**, ein schneller Fluß. Curt. 72.

b **Altissima** quāq; flumi-
na minimo labuntur sono, stille terra futura est, ut: Tempus, mo-
Wasser sind gern tieff. Curt. 155.

Flumen, quod latius fusum est,
hoc placidius stagnat, je mehr sich
ein Fluß ausbreitet / je langsa-
mer fließt er. Curt. 2087.

c **Flumen pro lacrymis**, nostram res prosperē,
ut: Largo humectat flumine vul-
tum. Virg. 1. Aen.

d **Flumen ingenii**, oratio-
nis, & verborum, Cicero elegan-
ter pro Eloquentia felici ponit.
pro Marcell & in Oratore,

c **Fluminis servitus**, ius

quam Tyberis urbem intrantem
in sinistra ripa parte reliquit.
Ita dicta, quod pars Tyberis
per eam partem, ubi nunc hac
porta sita est, fluxisse creditur.
Festus.

Flumineus a um, ad flumen per-
tinens, ut: Aqua fluminea
fließend Wasser. Ovid. 2. Fast.

b **Volucres fluminea**, Was-
ser-Vögel. Ovid. 2. Met.

Fluminosus a um, quod flumi-
nibus abundat, ut: Regio flumi-
nosa, ein Flußreiches Land.

Fluo is, fluxi, fluxum, fluere
decurrere, fließen / ut: Flumen
pleno alveo, in vollen Strom
fließen.

b **Fluens** dicitur Metaphy-
sica, cuius essentia fluit, seu cuius
pars una praeterita, altera praesens.

c **Oratio melle dulcior**, fluit
Nede gethan. Cic.

d **Fluunt ad voluntatem**
gehobet uns nach unserm Willen.
Cic. Offic.

e **Ex isto consiliorum fon-
te** fluunt. Cic. ad Brut.

f **Crimes intonsi longa cer-
u-**

vice fluebant. Tibul. 3. Eleg.

g **Fluunt sudore & lassitu-
dine membra**, die Glieder wer-
den vom Schwitzen und Mü-
digkeit kraftlos. Liv. 8. bell. Mac.

h **Fluunt rami**, i. e. latius
atq; uberius crescunt. Virgil. 2.
Georg.

i **Fluere mollitia & luxu**,
est mollem & libidinosum esse.
Cic. 2. Tusc.

k **Tunica fluens**, ein wei-
ter Rock. Ovid.

Fluonia a, f. Juncus dicebatur, co-
lebaturq; a mulieribus, quod
sanguinis fluorem in conceptu
retinere putaretur. Festus.

Fluor oris, m. idem ac fluxus
Solin.

b **Fluor**, muliebri morbo, rum addis,
du schmierest einer
alias alborum menstruorum no-
mine exprimitur, der weisse Fluß.

Fluores metallici, sunt maximis certamen
lapis ex fodinis similes gemmis
Est autem locus quvispiam, ut au-
ipsis, sed minus duri, siquidem
tor est Suidas, in Leontide, cui
gnis calore, ut glacies Sole, lique-
nomen παραποι, i. e. fluvii. Hu-
scunt & fluunt.

Flustra, dicuntur, cum in mari
viales dicuntur. Hi notati sunt,
fluctus non moventur. Festus.

Fluta a, f. fluta sunt murena in civitatem
adscriberent, quos non
freto Siculo, in summo super-
satis commodè caperet; Atque
natantes, & nunquam sese
hinc Proverbi jocus, quod cum
mergentes, Macrobi.

Fluvialis e, c. quod ex fluvio est
modum amplius, mare videretur
ut: Aqua fluvialis, Fließ-
wasser. Colum.

Fluviaticus a um, idem ac flu-
viaticus. Colum.

Fluviaticus a um, idem ac flu-
viaticus. Colum.

Fluviaticus e, c. quod in fluvio est,
ut: Piscis fluvialis, i. e. qui
in fluvio vivit. Plin. 19. c. 4.

b **Tesudines fluviales**.
Cic. 2. de Nat. Deor.

c **Fluviaticus arena**, Was-
ser-Sand. Plin.

Fluviarius a um, in aqua fluvia-
li maceratus, in Wasser ge-
reitet. Plin. 16. c. 39.

Fluvius ii, m. dicitur amnis per-
petuo fluens, ein Fluß / ut: A-
mænus fluvius. Virg. 8. Aen.

b **In fluvios gelidos arden-
tia membra dare**, ins kalte Bad
gehen. Lucret.

c **Magno fluvio rivulum**
rebus pusillum & inutile momen-
tum addis, du schmierest einer
alias alborum menstruorum no-
mine exprimitur, der weisse Fluß.

d **Fluvius cum mari cer-
tas**, Proverb. ubi minimi cum

Fluores metallici, sunt maximis certamen
lapis ex fodinis similes gemmis
Est autem locus quvispiam, ut au-
ipsis, sed minus duri, siquidem
tor est Suidas, in Leontide, cui
gnis calore, ut glacies Sole, lique-
nomen παραποι, i. e. fluvii. Hu-
scunt & fluunt.

Flustra, dicuntur, cum in mari
viales dicuntur. Hi notati sunt,
fluctus non moventur. Festus.

Fluta a, f. fluta sunt murena in civitatem
adscriberent, quos non
freto Siculo, in summo super-
satis commodè caperet; Atque
natantes, & nunquam sese
hinc Proverbi jocus, quod cum
mergentes, Macrobi.

Fluvialis e, c. quod ex fluvio est
modum amplius, mare videretur
ut: Aqua fluvialis, Fließ-
wasser. Colum.

Fluviaticus a um, idem ac flu-
viaticus. Colum.

Fluviaticus a um, idem ac flu-
viaticus. Colum.

mus tibi speres idem, quod aliis feliciter cessit. Natum ab Apologo Aesopico, cui titulus Ligator.

f Fluuius, quaproculabunt, irrigat. Proverb. de his dici conveniet, qui bene merentur de externis, & nihil ad se pertinentibus, suos negligunt. idem.

Fluxus, Adverb. affluenter, abundanter, überflüssig. Varro.

Fluxio onis, f. fluxus, cursus, Stießung / ut: Fluxio aquarum. Cic. r. divin.

b Fluxio ventris, vel alvi, Bauchfluß / Durchlauff oder Durchfall. Plin.

Fluxura a, f. (fructus) ut: Nam dua (de apianis vitibus loquens) lata, quamvis frondibus & palmitum pari facie, fluxura qualitate sunt dispariles, cum tardius altera recipiat cariem vetustatis. Colum. 3. c. 2.

Fluxus a um, quod fluit, flüssig / ut: Fluxi succi. Plin. 9. c. 38.

b Fluxus pro eo, quod est momentaneum, instabile & cito perituum, flüchtig / nichtig / ut: Nam divitiarum & forma gloria fluxa & fragilis est. Sallust. Fluxa fides, mißlicher Glaub.

c Fluxus, pro laxo & minime adstricto, ut: Fluxa vestimenta, weite Kleider. Lucan.

d Fluxus, pro libidinis, effeminatis. Sueton.

Fluxus us, m. idem quod fluxio, Stießung.

b Fluxus alvi, der Durchlauff oder Durchfall / Bauchfluß.

c Fluxus alvi sanguinem morbus, Blutfluß. Jonston.

d Fluxus mensium, menstrua purgatio mensura. idem.

Focale is, n. a fructibus dicitur, estque fascia, collum murem, eine Halsbinde / Halsstuch. Quintil.

b Focale pro genere vestis, quo ad focum utebantur, usque videtur Senec. 4. nat. quest.

Focaneus, palmeus est, qui solet in bisurco medius prorspere. Colum. 4. c. 24.

Focaria a, f. quae focum curat, eine Köchin. l. 15. ff. de instr. l. 3. C. de coedit. insert.

b Focaria pro concubina. l. 3. C. de donat. inter vir. & ux.

Focarius ii, m. qui & mensurus dicitur, qui focum curat, & a fctis inter seruos numeratur. l. 1. §. 5. A nauta, camp. stabul.

Focarius a um, ut: Focarius panis, qui in foco coquitur.

Focile is, n. Anatomicis vocat ossa ulna, ut: Focile majus, & ve cubiti os, die grosse Ellenbogen, Röhre.

b Focile minus, sive radius, die kleine Ellenbogen Röhre.

Focillatio onis, f. idem ac recreatio.

Focillator oris, m. qui focillat.

Focillatrix icis, f. quae recreat aut focillat. Plin.

Focillo as, are, calefacere, recreare, instaurare. Plin. ep.

b Focillatur pro fovet. Varro.

c Focilo, penult. brevi, habet Ovid. ad Pison.

Focula, dicta sunt nutrimenta, unde & foculare dicitur, n. fovere. Non.

Foculus i, m. parvus focus, ein kleiner Herd oder Camin. Cic.

b Foculum excitare bucca, Feuer aufblasen. Juven.

Focus i, m. a fovendo, in quo ignis servatur, etiam si sit ara, ein Heerd / Camin / Feuerstett. Ovid. 6. Fast.

b Pro artis & focis pugna, für Gott und das Vaterland sechten. Cic.

Fodare, pro fodere, dixerunt veteres. Festus.

Fodico as, are, pro pervellere, pungere, sive fodere, h. c. dolore afficere. Cic. 3. Tusc.

Fodina a, f. locus, ubi quid foditur, eine Fundgrube / Zeche / ut: Fodinam, quantumvis argento foecundam, propter damonem metallicum deserere, eine miewol Silberreiche Zeche / wegen des Bergtmännleins ligen lassen. Agricol.

b Scriba fodinarum, der Bergtschreiber.

c Praefectus fodina, der Steiger.

d Praefes fodina, der Schichtmeister. Zehn.

Fodio is, fodi, fossus, fodere, cavare, & quasi foras dare, ut: Fodere puteum, einen Brunnen graben. Cic. 3. bel. civ.

b Fodere terram, pro arare. Plaut.

c Fodere argentum, Silber. Erg aus dem Bergtwerck graben. Liv.

d Fodere pro transfodere, ut: Guttura cultro fodit. Ovid. 7. Metam.

Fœcialis, viae Fecialis.

Fœcundè, Adverb. fruchtbar / ut: Atq. etiam recisa fœcundius resurgit. Plin. 16. c. 36.

Fœcunditas atis, f. ubertas, copia, Fruchtbarkeit / ut: Terrarum fœcunditas. Cic.

b Ursarum fœcunditas praecipitata informes creat parvus. Solin. 545.

c Experta fœcunditatis fœmina. Tacit. l. 12.

Fœcundo as, are, abundantem, seu fructiferum facere. Virg. 4. Georg.

Fœcundus a um, quod fructum facit & ferax est, fruchtbar / ut: Frugum fœcundus. Tacit.

b Sue nihil genuit natura fœcundius. Cic. de nat. deor.

c Fœcunda metallorum terra, reiche Bergtwerck. Plin.

d Fœcundissimus melle & felle amor, Lieb verursacht viel Freude und Leid. Plaut. Cist.

c *Fœcundus*, abundans & plenus, ut: *Fœcundi calices* quæ non fecere disertum. Horat.
Fœdè, Adverb. turpiter, vel crudeliter, unflätig / schändlich / garstig / gräulich. Liv. 3. U. C.
 b *Fœdè interemtus*, schändlich hingerichtet. Liv. 5. Pun.
Fœderatus a um, zum Bund gehöriq. / Bundsgenossen / ut: *Fœderate civitates*. Cic. pro Arch.
Fœderatus i, m. *fœdere junctus*, ein Bundsgenoss / ut: *Fœderati*, liberi erant, suis tantum cire, in ein Bündnis treten. Cic. legibus relictis, qui tamen Pop. Rom. majestatem comiter observare tenebantur. Schard.
 b *Fœderati*, militum genus, ex *fœderatis* populis conscriptorum. l. fin. C. de loc.
Fœdero as, are, *fœdus inire*, in Bündnis treten. Tacit.
Fœdistragus i, m. *fœderis ruptor*, ein meimeidiger Gesell. Cic. 1. Offic.
Fœditas atis, f. turpitudine, Unflätigkeit / Schande. Liv. 1. bell. Maced.
Fœdo as, are, polluere, inquinare, besudeln / beslecken / verunreinigen / ut: *Fœdare indolem* suam vini cupiditate. Curt. 99.
 b *Ora unguibus fœdare*, mit den Nägeln das Gesicht zerfragen. Virg. 4. Æn.
Fœdus a um, garstig / unflätig / schändlich / ut: *Fœda capitis animalia*, Laus. Plin.

b *Fœdum consilium*, ein schändlicher Rath. Liv.
 c *Fœdum exemplum*, ein ärgerliches Beyspiel. Liv.
 d *Fœda communio*. l. 53. ff. pro socio, i. e. turpis.
 e *Fœdissima mulierum nevitia*. l. 20. C. ad leg. Jul. de adult.
Fœdus fœderis, n. pax est, quæ fit inter dimicantes, Friede / Bündnis / ut: *Fœdus facere cum aliquo*. Cic. de Senect.
Fœd⁹ inire, ferire, jacere, lantrati.
 b *Tria genera fœderum recensentur*: Unum, cum bello visis dicerentur leges; Alterum, cum pares bello, æquo fœdere in pacem atq. amicitiam venirent; Tertium, quum qui hostes non quam fuerint, ad amicitiam sociali fœdere jungendam coacti. Liv. 4. bell. Maced.
 c *Fœdus pro vinculo necessitudinis*, quod priore patrocinio quis contraxit. Plin. epist.
 d *Genialia fœdera*, i. e. conubialia, Verlöbniße. Stat. 2. Achil.
 e *Contra fœdus*, (i. e. contra Pop. Rom. religionem & fidem) facere. Cic. pro Corn. Balb.
 f *Fœdus pro lege*. Virg. Æneid.
 g *Fœdus vetus*, in Theologicis notat legem, & librorum Veteris Testamenti, veluti fœdus novum significat Evangelium, seu

sive libros Novi Testamenti.
 h *Fœdus pro fœditas*. l. 3. ff. de rit. nuptiar.
Fœmella a, f. Diminutiv. ein Weiblein.
Fœmina a, f. ein Weibsbild / ut: — *Peculi probam (fœminam)* nihil habere addeceat clam virum: & quæ habet partum, ei haud commodi est, quin viro aut subtrahat, aut suppro in venerit. Hoc viri censo esse omne, quicquid tuum. Cassin. 1, 2, 26.
 b *Fœmina nupta*, eine verheirathete Weib. Person / ut: *Fœmine nupta* clarissimæ personis, clarissimarum personarum appellatione continentur. l. 8. ff. de Senator.
 c *Fœminis ingenta est calidior astutia*, Weiber sind von Natur listig. Solin. 575.
 d *Fœmina ab omnibus officiis civilibus vel publicis remota sunt*. Et ideo nec judices esse possunt, nec magistratum gerere, nec postulare, nec pro alio intervenire, nec curatores existere. l. 2. ff. de reg. jur.
 e *Varium & mutabile semper, fœmina*, Weiber haben lange Kleider und kurze Sinn. Virgil.
 f *Fœmina piscis coitus tempore marem sequitur*, wenn die Fische leichen / so streicht der Rogener dem Milchner nach. Plin. 9, c. 50.

Fœminal, natura fœmina, quæ sexus discernitur. Apul.
Fœmineus a um, weiblich / weiblich / ut: *Fœmineus amor*, Virg. 11. Æn.
 b *Fœminei doli*, Weiberlist. Stat. 1. Achill.
Fœmininus a um, idem ac *fœmineus*, ut: *Genus fœmininū*, das weibliche Geschlecht.
Fœnarius a um, ad fœnum spectans, ut: *Fœnaria falces*, Genos. l. 8. ff. de instr. & instr.
Fœnea simulacra, vide Fœneus.
Fœnebris a, c. ad fœnus pertinet, ut: *Fœnebres leges*.
Fœnebris res. Liv. 7. U. C.
Fœneror, fœnerator, &c. vide fœnoror, fœnorator, &c.
Fœneus a um, fœnea simulacra (ströherne Männer!) siebans ad irritandos in spectaculis tauros. Cic. pro Corn.
Fœnicium, Scribonius videtur pro miscella posuisse in malagmate ad podagram, ex translatione ducta, quod in fœno varia sunt & promiscua herbarum genera.
Fœnicularium ii, n. est ipsa fœni resectio, vel tempus illud, quo fœnum secatur.
Fœniculum i, n. herba quibusdam hippomarathrum putatum, Fenchel. Matthiol.
 b *Fœniculum porcinum*, vide *Pencédanum*,
 Vuuu 4 b Fœ

c. *Foeniculum* sortuosum, dicitur Sefeli Massiliense.

Foenile is, n. locus, in quo servatur *foenum*, ein Heustadel oder Heuboden. Colum.

Foenifeca a, m. idem quod *foenifex*, ein Grasmäder. Colum.

Foenifecium ii, n. vel, ut alii scribunt, *foenificium*, ipsa *foenifectio*, & veluti messis *foeni*. Heu. Erndte. Varr.

Foenifex icis, m. qui secat *foenum*, ein Grasmäder. Plin. l. 18. c. 28.

Foenificia a, f. idem quod *foenifecium*. Varr.

Foenoralia orum, n. tempus, quo *foenus* cessabat, & finiebat, ut reddebaturque pecunia. Liv. 5. Macedon.

Foenorarius ii, m. idem ac *foenorator*. Firmic.

Foenoratio onis, f. *foenoris* exercitatio, pecunia mundinatio, Wucherung. Cic. pro Flacc.

Foenoratitius a um, ad *foenus* num pro signo in cornu appendens, ut: Res *foenoratitia*, reiur. Erasim.

Foenorato, Adverb. cum *foenore*, mit Wucher/ wucherisch. Plaut. Asin.

Foenorator oris, m. qui *foenus* exercet, ein Wucherer. Cic.

Foenoratoria a, f. (in oeconomia est) quā nimia e. g. menstrua usura, de pecunia concredita, accipiuntur.

Foenoratorius a um, ad *foenus* spectans. Valer. Argon.

Foenoratrix icis, f. ut: Ex amica

obsequenti subito districtam *foenoratricem* agere cepit. Valer. Max. 8. c. 2.

Foenoro & or as, are, est dare ad usuram, auff Zins hinleihen / ut: Ut enim *beneficii* liberaliores sumus, non ut exigamus gratiam; nec enim *beneficiū* *foenoramur*. Cic. dehm.

Foenorat sol lumen summis ceteris sideribus. c. mutat. Plin.

b *Foenoratum* est cum lucro redditum & multiplicatum, ut: *Foenoratum* istuc *beneficium* tibi pulcrè dices, du wirst sagen/ diese Gutherat seye dir herrlich vergolten worden. Phorm. 3. 2. 8.

Foenum i, n. dictum, quod sine cura *foenus* praebeat, Heu.

b *Foenum cordum*, vide *Cordum*.

c *Foenum in cornu* habet. Proverb. in homines maledicos & ferores, inde translatum, quod antiquitus bubus cornu petis *foen*.

d *Foenum gracum*, vel *foenogracum*, Boekshorn.

e *Foenum Chamalorum*, vide *Schoenanthum*.

Foenus oris, n. *foetus*, est quasi pecunia parientis, Wucher / ut: Nummi positi in *foenore*, Geld auff Wucher hingeliehen. Horat.

b Sumere pecunias *foenore*, Geld auff Wucher nehmen / ut: Si mutuas non potero, certum

est, sumam *foenore*, kan ich nicht zu borgen bekommen/ habe ich mir fürgesetzt / auff Wucher zu nehmen. Asin. 1. 3. 95.

c *Foenore* trucidare, durch Wucher aufsaugen / zu boden richten/ ins Armuth stürzen. pro S. Roscio XXI.

Foenusculum i, n. Dimin. ein kleiner Wucher. Plaut. Pseud.

Foeta vide *foetus*.

Foeteo es, ere, male olere, stinken/ ut: Dic, amabo, an *foetet* anima uxori tuae? & in specie rationalium est; quoniam & rerum inanimatarum, ut: Legimus, mulierem Aegyptiam binos *foetus* quater enixam, man hieset/ daß eine Aegyptische Frau viermal Zwilling geboren. Plaut. Asin.

q *Foetere*, in sacris dicitur, de mala fama, displicentia & odio. Glass. Phil. sacr.

Foetiditas atis, f. pro *foetore*. Sen.

Foetidus a um, stinkend/ faul/ ut: Pisces *foetidi*. Plaut. Captiv.

b *Anima foetida*, ein stinkender Odem. Plaut. Mercat.

Foetifer a um, fruchtbar/ ut: *Foetifer* Nilus. Plin. 7. c. 31.

Foetifico as, are, *foetum* facere, parere, gebären / Junge heben. Plin.

Foetificus a um, fruchtbar / ut: *Foetificus* humor. Plin.

Foeto as, are, *foetum* emittere, aufheben oder bräthen / ut: Circa paludes, in quibus plerumque *foetant*. Colum.

Foetor oris, m. malus odor, Gestank. Colum.

Foetus a um, quod plenum

est *foetu*, fruchtbar. Hieron. *Foetura a*, f. *genitura* & *parienti tempus*, pecoris proventus, die Zucht/ ut: Si *foetura* gregem supplerit, aureus esto. Virgil.

b *Foetura*, pro ipsa *foetatione*, siue pro toto illo tempore ab admissione usque ad partum. Varro 2. de re rust.

c *Foetura pratorum*. Plin.

Foetus us, m. omnium animalium in genere, & in specie rationalium est; quoniam & rerum inanimatarum, ut: Legimus, mulierem Aegyptiam binos *foetus* quater enixam, man hieset/ daß eine Aegyptische Frau viermal Zwilling geboren. Plin.

Tigridis foetus, junge Tigerthier. Plin. 10. c. 31.

Foetus arborum, Früchte von Bäumen.

Edit foetus meliores, & grandiores ager non semel aratus, sed novatus & iteratus. Cic.

b *Foetus*, Wachsthum/ ut: Regio omni ad usum animalium *foetu* beatissima, ein Land/ das allerley Früchte zur Nahrung reichlich trägt. Sol. 3. 63.

Foetus a um, idem quod *gravidus*, trüchtig / ut: *Foeta ovis*, ein trüchtig Schaff. Virg. 1. Eclog.

b *Foeta* pro partu libera, h. e. quae peperit. Virg.

Foeta vacca. Virg. 3. Georg.

Vuuu s

Foliaceus a um, quod ex foliis factum est, vel foliis simile, Schröd. blättericht. Plin.

Foliatum i, n. unguentum, quod matrona Romana utebantur ad gratiam & delicias, dictum, a foliis Malabathri, quae plurima recipit: itaque etiam Malabathrinum dicebatur. Martial.

Foliatum a um, geblättert / das Blätter hat / ut: Foliatum aurum, geschlagen Gold.

Foliosus a um, folius plenus, voll Blätter. Plin.

Folium ii, n. est tam arborum quam herbarum & florum, ein Blat / ut: — Folia nunc cadunt, prout si triduum hoc herimus, tum arbores in te cadent, i. e. fallen nur Blätter / werden wir noch ein drey Tag allhier bleiben / werden ganze Bäume fallen / h. e. jetzt ist es Kinderspiel / harren wir länger / denn wirds übel hergehen. Menæch. 2, 3, 14.

b Post folia cadent in te arbores, i. e. si leviores tuleris injuriis, sequentur atrociores, lässest du dir zu erst auff die Achsel sitzen / so wil man dir gar auff den Kopff. Plaut. Menæch. c Folium indum, vide Malabathrum.

d Folia auri vel argenti, i. e. aurum vel argentum in tenuissimas laminas redactum, geschlagen Gold oder Silber /

Blättigen, Gold oder Silber.

e Folium & spodium, metallicis vocatur, Schimmer und Glimmer. Nic. Solea.

f Folium, idem quod pagina.

Follico as, are, folium more reciproc spiritu naves agitare, schrauben. Apul.

Folliculare is, n. pars remi, quae folliculo testata est, a quo vasa follicularis dicta est. Festus.

Folliculus i, m. parvus folius, & quodcumque turgidum est & laxum in morem folliis, frequentissime sumitur pro theca, seu siliqua leguminum frumenti, vel lini, vel cujuslibet alterius rei, quae granum continet involutum. Hülse / Knotte. Colum.

b Folliculus, pila vento intumescens. Svet. in August.

c Folliculus pro pelle seu sacculo, eine Tasche / Range / Wadsack. Liv. 9. U. C. & Aut. ad Herenn.

d Folliculus pro corpore, Lucill.

Follis is, m. quicquid ex corio factum est, ut impleatur: cuiusmodi sunt sacculus, crumena & alia. Juven. l. 82. ff. de condit. & demonstr.

b Follis, instrumentum, quo attrahitur ventus & emititur, ein Blasbalg. Virg.

c Follis, est pila genus, ex pel-

pelle vento inflata compositum, quia pugiles antiqui utebantur, a statu nomen habens: siue quod veteres follem pellem dicebant, & per diminutionem folliculum. Martial.

d Follis senatorius, dictus est posterioribus temporibus, tribus pendebant, quod abrogatur per l. 2. C. de Prætor.

Follitus a um, obvolutus corio. Plaut. Epid.

Fomahant, vulgo, sed rectius Fomahant, Arab. فومانت فوم هانت, os piscis. Est enim stella in ore piscis. Schindlerus in radice فومانت (Chald.) os oris.

Fomentatio onis, f. idem quod fomentum. l. 70. §. 7. ff. de leg. III.

Fomentum i, n. Fomenta dicuntur applicationes rerum calidarum siue humidarum, ad partes corporis casas, medendi gratia: quæ & foras appellantur, Bähung. Colum. 6. c. 30.

Fomenta calida. Cels. 2. 17.

Fomenta corpori admove-

re, den Leib mit warmen Töchern reiben. Curt. 229.

b Fomenta & solatia summorum dolorum, Trost und Linderung der größten Schmerzen. Cic. 2. Tuscul.

c Nutricis fomentum, pro ipsa nutritione. Senec. 3. de benef.

Fomes fomitis, m. a fovendo, pelle vento inflata compositum, h. e. nutriendo ignem dicitur, quia pugiles antiqui utebantur, a statu nomen habens: siue quod veteres follem pellem dicebant, & per diminutionem folliculum. Martial.

b Fomes pro omni materia sicca, quæ facile igne inflammatur. Virg. l. Aen.

c Fomes dicitur, quicquid excitat nos & accendit ad aliquid agendum. Gell. 15. c. 2.

Fons fontis, m. aqua intra terra sinus clausa emanatio, ein Bronn / Brunn / Quell / ut: Fons nitidis argenteus undis, ein heller / klarer / lauterer Brunn. Ovid. 3. Met.

Fontes alunt sylvas, die Wälder werdendurch die Brunnquellen gewässert. Curt. 543.

Perennis fons, ex quo largè aqua manant, eine stetswährende starke Quelle. Curt. 1255.

Fons longè latèq; diffusus, eine Quelle die sich weit und breit auftheilet. Curt. 117.

b Fons a fundendo dicitur, quod inde aqua fundatur, quam Ulp. (l. 1. ff. de fonte,) vivamur, Bähung. Colum. 6. c. 30.

Fontes solum pingve crebri rigant. Curt. 1568.

c Fontes calidi opiparo exculi apparatu ad usus mortaliu. Solin. 484.

d Fontes acidi, Sauerbrunn. Tabernamontanus, Varen. Geogr. Jonston.

e Fons idem quod origo, a causa, autor, ein Ursprung / Ursach / Urheber / Anfänger / ut: Ro-

Rerum fontes non videre, & rivulos consuetari, tardi ingenii est. 2. de Orat.

Fons & caput Philosophorum Socrates. 1. de Orat.

f Omnes omnium rerum fontes animo & memoriâ continere, umb alle Sachen Bescheid wissen. 1. Tusc.

g Fons Dodoneus (quia faces ardentes cum immeruntur, extinguit; si extincta admoveantur, accendit, autore Plinio) dici potest, qui eadem novit laudare & vituperare. Erasmi.

h Fontes ipsi sitiunt, Iro-nia proverbialis, in eos, qui petunt ab aliis, quod ipsis affatim abundet domi. Erasmi.

i Fons aquæ vitæ, i.e. Evangelium Joël. 3. v. 20.

k Fons sanguinis, pro fluxu mensum. Marc. 5. v. 22.

Fontalis e, c. idem quod fontanus. Plaut. Stich.

Fontanalia, Varroni; Fontinalia. Festo, feria erant fontibus dicata, quibus & corona infantibus conjici, & pueri coronari solebant.

Fontanus a um, quod ex fonte est, ut: A qua fontana, Brunnenwasser. Plin.

Fontanella a, f. est ulcus cauterio excitatum, ad derivandos humores, et, Fluß, annlein.

Fonton.

Fonticulus i, m. Diminut. ein Brunnlein. Plin. 21. c. 10.

Fontinalia, vide Fontanalia. Fontinalis is, m. deus, qui fontibus præerat. Plaut.

b Fontinalis porta dicta est Roma, quæ alio nomine Capena dicitur, ob propinquitatem scaturientium fontium. Juven. For, fatus sum, fari, loqui, reddere / ut: Non potest hoc fari dictis. Cic. 2. Tusc.

b Lapis fatu dignissimus, ein denschwürdiger Stein. Solin. 205. vide Fari.

Fora, vide Forum.

Forabilis e, c. quod perforari potest. Ovid. 12. Metam.

Forago, filum est, quo texarum opus diurnum distinguunt: à forando dictum. Fest.

Foramen inis, n. ein Loch / ut: Foramina parva, Lucr.

b Foramen ad excrementa corporis. Plin. 11. c. 26.

c Foramen (oculorum) lacrymale, das Zehren, Löchlein an den Augen.

d Foramen, ein Mündung, die Weite des Lochs / Barbare Caliber / ut Longitudo foraminis, quoniam est, die Länge hält ein Caliber. Vitruv. 1. 10. c. 15.

c Foramina, pro foraminosis operibus in sacris. Glau. Phil. sacr.

Foraminosus a um, foraminibus abundans, löchericht.

Foraneus ei, m. foraneos, forenses, Substantivè pro extraneis & peregrinis. Commentato-

res, ut pleraque alia, more suo, b. e. sine exemplo probati auctoris, usurpant. Schard.

Foraria, vide Foratia.

Foras, Adverb. ad locum, bin-aus / heraus / ut: Exi foras, seeste, tross dich hinaus / du Bub. Terent.

b Foras proferre, quod in adibus geritur, was zuhause geschieht oder sorgehet / austragen. pro Cael. XXVI.

c Foras Cares, non amplius anthisteria: Prov. dici consuevit, ubi quis semper eadem sibi sperat commodo; aut idem semper licitum fore credit, quod aliquando pro temporis ratione fuerit permissum. Veluti si quis semel expertus cujuspiam liberalitatem, subinde redeat, aliter quid muneris petens: aut cum pueri permissam sibi ad tempus feriandi ludendique facultatem, longius prorogant. Sunt qui dicunt, Cares olim Attica regionis partem obtinuisse, Athenienses autem cum Anthisteriorum solennitatem agerent, solere Cares in civitatem atque in domos receptos ad festi communionem

admittere: deinceps peracto solennitatis tempore, si quos à Caribus offendissent in urbe cessantes, per jocum dicebant, es sind nicht alle Tage Feiertage. Erasmi.

Foratia a, f. vel foraria, à foro, mulier villatica, quæ fructus villa venales, ut pullastros, pi-

piones, poma, nuces, & hujusmodi in forum desert, melius diceretur foratica. Martin.

Foratus a um, est perforatus.

Foraticus a um, ex foro, vel foras. Foratus is, m. idem quod foramen, vel potius ipsa perforatio. Lactant.

Forbannum, vide Bannum.

Forbea, genus cibi, à veteribus dicebatur, quod calido vesci solebant, Græci φορβέα vocant. Festus.

Forceps cipis, c. Instrumentum fabrile, quo ferrum, i. e. calidum tenetur, eine Feuersange. Festus.

b Forcipes denticulata cancrorum, Krebs-Scheren. Plin. 1. 9. c. 31.

Forcillo as, ars, ut: Forcellare fidem, est eam tollere aut elevare; efficere velle, ut non credatur alii. Plaut. in Pseud.

Forculus i, m. seu Foriculus, deus forium, quem foribus præesse credebant.

Forda a, f. bos prægnans, à ferendo dicta, eine trächtige Kuh. Colum.

Fordicidia, sacra, inquit Varro, à fordis dicta, quod ea die publice immolarentur boves prægnantes in curiis. Hac & fordicalia dicta fuere, & 17. Cal. Majas celebrabantur. Festus & Ovidius.

Forefacio is, forefacere, peccare, offendere. Dicitur & foris-

risfacio, unde forisfactum & forfactum. Vet. d. forisfacio, offendere, nocere, qf. facere foris, i. e. extra rationem. Mart. Forem es, fore, cum Futaro Participii, quod & ipsum eam vim obtinet, nequaquam Latine conjungi, Valla statuit: sed Cicero huic sententiae contrarium facit, ut: *In his singulis ita semper existimabitis, viri* P. Clodio, nihil hos visuros fore. pro Milone.

b Video fore, ich sehe / daß es sich begeben werde. Att. Forensis e, c. quod ad forum pertinet, weltlich / das zum Rechts-Sachen gehöret / ut: *Forensis homo, causidicus, vel qui se in foro exercet, ein Fürsprecher / Advocat.*

b Marte forensi valere, i. e. eloquentia. Ovid. 4. Pont. c. Forensia vestimenta, sive toga forenses, quibus in foro utebantur. Colum. 12. c. 45. Svet. in Aug.

d Forenses actiones, quae a libi civiles, sive rei familiaris, privata, aut pecuniaria dicuntur. l. 1. ff. de incend. naufr.

c Forensia instrumenta, quae dicuntur, & quanta eis ad des adhibenda. not. l. pen. C. de fid. instrument.

Foresta, est locus, ubi fera inhabitant vel includuntur, & ubi quis habet usum venandi, Gerechtigkeit des Jagens / Forstrecht. Schard.

Forfex icis, f. instrumentum, quo incidere solemus, eine Scheer. b Forfices, vocabulum militare, de instructa acie, forficem instar. Gell. 10. c. 9.

Forficula a, f. Dimin. ein Scherlein.

b Forficula dicuntur extrimitates brachiorum, & velut manus cancerorum, scorpionum. Plin. 32. c. 11.

Fori fororum, m. sunt tabulatum, vel locus in navi aptior, qui iter navem perambulantibus praebebat, ab eo, quod incessus ferant, der Gang im Schiff / beyde Seiten im Schiff Festus.

b Fori in Singulari numero dixit Enn. & Gell. 17. 19.

c Fori, loca spectaculorum, & ut Festus dicit, Circus spectacula, h. e. loca erecta, & in bulis composita in Amphitheatris, de quibus populus ludos spectabat. Liv. 1. II. C.

d Fori dicuntur subcellae explorum, Kirchen-Stühle. Liv.

e Fori, parvi sulci & oblongi in agris. Colum.

Foria orum, n. stercora liquidiora, unde conforire Non.

Forica a, f. locus, in quem alia stercora deiecit, ein geheimes heimlich Gemach. Juv.

b Forica, notat locum quendam publicum.

Foricarius ii, m. exponitur vulgo, qui foricas eluit. (l. 17. §.

§. 5. ff. de usur.) Vulgo legitur fornicari, (vide infra.) Rectius, qui loca publica, quae foricas & culinas appellabant, certo precio a fisco conducunt, domi ut inde ferant minuta ara a uni foris arma, nisi est consilium singulis, quos in foro subita domi exonerandi se necessitas deprehendit. Martin.

Foricula a, f. Dimin. a foribus, ein Thürlein. Varr. de R. R. sen. Eun. 5. 4. 12.

Foriculus vide Forculus.

Forisfacio, vide forefacio.

Forinsecus, Adverb. ab exteriori parte, von aussen her / auf der ferhalb. Plin.

Forio a, are, vasa auferre, deinde abicere, exonerare, & nominatim onus ventris deponere. Martin.

Foriolus, qui foria facile emit, soluti scilicet ventris, der den Durchlauff hat. idem.

Foris is, f. janua, eine Thür / fores in liminibus profanarum aedium, janua nominantur. Cic.

Fores percutere, an der Thür anknöpfen. Solin. 140.

b Fores amicitia aperire, vel amicitia auspiciari, Freunde schafft machen. Cic. ad Brut.

c Fores aperire, Proverb. dicitur de eo, qui rei cuiuspiam ingressum, initiumq. patefacit, den Weg weisen / einen Eingang machen. Erasim.

d Foribus pessulum obdere, die Thür verriegeln. Ter. conjungantur. Solin. 308.

Foris, Adverb. in loco, draussen /

ut: *Foris concludere fores, die Thür aufwendig zuschliessen.* Mostell.

b Foris idem, quod non domi, nicht daheim / ut: *Parva ut inde ferant minuta ara a uni foris arma, nisi est consilium singulis, quos in foro subita domi*

(Meretrices) dum foris sunt, nihil videtur mundius. Eun. 5. 4. 12.

c Foris esse, nicht daheim ein Thürlein. Varr. de R. R. sen. Eun. 5. 4. 12.

d Foris sapere, ut: *Nonne id flagitium est, te alius consilium*

dare, foris sapere, tibi non posse ri parte, von aussen her / auf der ferhalb. Plin. Schand / daß du andern Leuten zu rathen weisst / und dir selber nicht helfen kannst! Heavt. 1. 1. 49.

e Foris coenare, vide supra coenare, b. p. 1136.

Forma a, f. facies est Donato teste, cuiusq. rei, quae naturalis est, Gestalt / ut: *Videtur digna forma mendico,* du hast das Ansehen darzu / die Gestalt weiset es aus. Rudent. 5. 2. 19.

b Forma idem quod pulcritudo, schöne Gestalt / ut: *Cui neq. fulgor adhuc, nec dum sua forma recessit* II. Aeneid.

c Formam pudor honestat, Schamhaftigkeit / steht e ner schönen Gestalt wol an. Curt. 11. 43.

Foemina, quas forma premit dedecus, dotibus emunt, quibus

re, die Thür verriegeln. Ter. conjungantur. Solin. 308.

c Forma idem, quod idea vel

vel effigies, ut: *Formam quidem ipsam, Marce filii, & tanquam faciem honesti vides.* 2. de Fin.

d *Forma est internum principium activum, Physic.*

e *Forma Metaphysica, est modo, seu potestate, qua jus ali- ipsa rei essentia, veluti animalis cui dicere permittitur.* l. 31. ff. tas est animalis quidditas. Dici de fals.

tur & *Totus, seu forma totius.*

f *Forma Physica, est, quæ mittelmaßige Schönheit. (Gel- tum materia constituit composi- lius l. 5. c. 11.) Inter enim pulc- tum, veluti est anima rationalis rimam feminam & deformem in homine. Vocatur & partialis. media quædam forma est, quæ a*

g *Forma informans sub nimia pulchritudinis periculo, & stantialis, quæ constituit speciem, a summo deformitatis odio vacat: ut: Anima hominis.*

h *Forma accidentalis & lippa, per quam eleganti voca- naturalis (quæ a natura est in bulo stata dicitur, quæ neque corpore,) veluti est externa for- xoiu, i. e. communis, futura lit- ma planta, naturalis figura lapi- neq, xoiu, i. e. pæna, quam for- dis; & artificialis, (quæ ab arte man modicam & modestam for- in materiam introducitur,) vel- Dorinus non in scite appellat uti est figura mensæ, pilei, forma- xoriæ.*

i *Forma calcei, ein Zehste, vebatur, ut agri in censum re- l. 5. §. 3. ff. ad leg. Aquil.*

k *Forma (instrumentum regulariorum,) ein Rahmen. Zehn.*

l *Forma exemplaris, dicitur idea in mente, ad cuius nor- mam aliquid producitur: & po- tius est in censu causæ efficientis, quam formalis.*

m *Forma, pro ordinibus Apostolus doctrinam, quæ nobis & decuriis quibusdam intelli- debet esse præscriptum & exem- guntur.* l. 7. §. 1. C. de Palat. sacr. plar, ad quod nos in fide & vitæ

n *Forma fiscalis juris pa- tis privatorum convellenda non v. 13. est. lib. 42. ff. de pactis.*

o *Forma Senatûs consulti quo tempore Principes rerum po- tiebantur.* l. 20. §. 6. ff. de hæ- redit. petit.

p *Forma jurisdictionis, pro*

q *Forma stata & uxoria,*

r *Censualis forma, quæ a- vebatur, ut agri in censum re- ferrentur.* l. 4. ff. de cenlib.

s *Forma Provincia, signi- ficat fines & contributa loca.* l. 7. §. 1. ff. de interdict. & releg.

t *Forma, in quæ exprimi- tur caseus.* Colum. l. 7. c. 8.

u *Forma est delineatio futuri adificii.* Cic. pro Cæl.

x *Formam doctrina, dicit*

y *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

z *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

aa *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

bb *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

cc *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

dd *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

ee *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

ff *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

gg *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

hh *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

ii *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

jj *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

kk *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

ll *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

mm *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

nn *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

oo *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

pp *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

qq *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

rr *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

ss *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

tt *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

uu *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

vv *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

ww *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

xx *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

yy *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

zz *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

aaa *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

bbb *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

ccc *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

ddd *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

eee *Forma etiam de fistulis dicitur & cuniculis, per quos un- da adducitur, aut derivatur, quia ad certâ caritatis & capa- citatis modum formatur.* Martin.

dicta, eine Ameise / Emse.
Schröd.

b *Formica cara est formica*,
cicada cicada, ein jedes Thier lie-
bet seines gleichen / gleich und
gleich gesellet sich gern. Erasim.

c *Inest & formica sua bi-*
lis, einen kleinen Feind sol man
nicht verachten / kleine Leute kön-
nen auch zörnen. idem. *Apolo-*
gus de cicadis & formicis extat
apud *Æsopum*.

d *Formica camelus*, Pro-
verb. *de vehementer inaequalibus*;
neq; intempestive dicitur in eos,
qui sibi non constant, in utramq;
partem immodici. Erasim.

Formicans tis, o. *quod formica-*
rum currentium modo senti-
tur, ut: *Formicans pulsus*, (*qui*
nullis ex formis, sudans, calidus
maximè lethalis.) ein gar
schwacher Puls. Plin. 7. c. 5.

Formicatio onis, f. *est affectio*
corporis, quando velut repen-
tes aut discurrentes formicae
sentiuntur. idem.

Formicinus a um, *quod ad for-*
micam pertinet, ut: *Atque ec-*
cum incedit, movet formici-
um gradum. Plaut. Menæch.

Formico as, are, unde *formi-*
micans, vide supra.

Formicoleo, ob hoc *vocatus*,
quia est vel formicarum leo,
vel certè *formica pariter &*
leo. *Est enim animal parvum*
formicis satis infestum; quod
se pulvere abscondit, & for-
micas frumenta gestantes in-

terfecit. Proinde autem leo
formica vocatur, quia ali-
animalibus ut formica est: for-
micis autem ut leo est. Marti-

Formicosus a um, *plenum for-*
micis. Plin.

Formicula a, f. Dimin.

Formidabilis e, c. quod est for-
midandum, das zu fürchten
ist / fürchtlich / ut: *Orcus for-*
midabilis. Ovid. 14. Metam.

Formidamina, *spectra*. Apul.

Formidatio onis, f. idem *quod*
formido, Furcht. Cic.

Formido inis, f. *metus vehemen-*
tior, pavor, Furcht / Furcht-
samkeit / ut: *Plenus homo for-*
midinis. Cic. Att.

b *Formido* derivatur à *non-*
nullis ex formis, sudans, calidus
quod sudare nonnulli solent ut
more; Scaliger à *formis*, i. e. *spe-*

c *Formido* etià *est linea*
venatoria, quia formidinem feris
affert, (Feder-tappen / *lis sunt*
culis seu lineis intertexta etiam
arvum penna, ad terrendas feris
& coercendas, ut in retia ag-
rentur. idem.

Formido as, are, *pavere, time-*
re, fürchten / Furcht oder
Scheu haben / ut: *Pavor etià*
auxilia formidat, die Furcht
macht / daß man sich auch vor
dem jenigen fürchtet / der ei-
nem zu Hülffe kömmt. Cui-
tius l. 314.

b *Paveo intus*, & *formi-*

do foris, inwendig habe ich
Schrecken / auswendig Furcht.
Plaut. Cistell.

Formidulosè, Adverb. *furcht-*
sam. Cic.

Formidulosus a um, Active &
Passive adhibetur, ut: *Num*
formidulosus obsecro es mi ho-
mo? bistu denn so schüchtern /
feige oder furchtsam? Ter-
tullian.

b *Bellum formidulosum*,
i. e. *maximè metuendum*, ein
Krieg / dabey viel Furcht und
Gefahr ist. Cic. in Pison.

c *Regibus boni, quàm ma-*
li suspectiores sunt, semperq; iis a-
liena virtus formidulosa est, die
Könige / (grosse Herrn /) halten
die Frommen in mehrern Ver-
dacht / als die Bösen / und alle-
zeit haben sie Furcht und Scheu
für anderer Leute Tugend. Sal.

Formio onis, *corbula vas stercis*
plexum, ut est cophinus, item
vas ex cortice textum, in quo
carica portari solent. Martin.

Formiter, Adverb. ut: *Formite-*
juratus, *quando cum causa*
adjecta, vel cum expressione
contractus juratur; informiter
autem, cum causa juramenti
non exprimitur. Zalius.

Formo as, are, *formam induce-*
re, bilden / gestalten / ut: *For-*
mata in offam. Colum.

b *In muliebrem figuram*,
habitumq; formari. Cic. 4. Verr.

c *Formare classem*, eine

Schiffe-Flotte aufbrästen. Vir-
gil. 9. Aeneid.

d *Formare carmen, episto-*
lam, orationem alieno ingenio.
Sveton.

e *Formare pro informare*,
ut: *Formare juventutem*. Plina-
Paneg.

f *Fingere & formare ver-*
ba, ut molliissimam ceram. Cic.
3. Orat.

Formos i, calor vel ignis.

Formosè, Adverb. *pulchrè, fein /*
hübsch / schön.

Formositas artis, f. *Schönheit /*
ut: *Idq; positum est in tribus*
rebus, formositate, ordine, or-
natu ad actionem apto. Cic.

Formosus a um, pulcher, specio-
sus, bonà formà præditus,
schön / wohlgestalt / fein / hübsch /
ut: *Mulierum nobilium & for-*
mosarum gratia. Cic. 6. Verr.

Formosa puella, ein schönes
Mägdlein / schöne Jungfer. Tib.

b *Formosissimus annus*, i. e.
Ver. Virg. Eclog.

Formicales, forcipes dictæ, quod
forma capiant, i. e. ferventia.
Festus.

Formula a, f. est exigua forma,
ut: *Tempori hanc vigilare o-*
portet formulam atque atatu-
lam. Persa.

b *Formula sunt Ciceroni*
concepta verba in iudiciis, ut:
ut vos soleris in formulis, sic ego
in Epistolis l. 13. ep. 27.

c *Formulam intendere, est*
XXXX 2

Fortit. Adverb. idem quod fortisan, fortitan. Luciet.

Fortitan & fortitan, Adverb. fort. non tam praemia sequi solere re-
tassis, fortasse & forte, viel-
leicht / etwa.

Fortitium ii, n. est locus qui clarissime, fecisse, siquidem sit
cunq; munitus.

Fortè, Adverb. idem quod fortisan.

b Fortè, i. e. verbi gratia, seu, ut puta, l. 15. §. ult. ff. de pign.

Fortax, à fortitudine, ut à for-
nice fornax, dici videtur:

quo verbo censetur totus quam consilio, vielmehr plumb
imur camini gyrus ac soli re-
mentum pavimentatum & sa-
xeum. Turneb.

Fortesco is, ere, fortis fio. Næv.

Forticulus i, Diminut. à fortis.
Cic. 2. Tusc.

Fortificatio onis, f. vulgò lumi-
tur pro architectura militari,
die Kriegs-Baukunst.

Fortifico as, are, munire, robo-
rare, confirmare, fortem face-
re, stärken / befestigen. Plaut.

Fortis e, c. de corpore, dicitur
id, quod validis praeditum est timere, sed contemnere non
viribus, stærk / ut: Fortis e-
menda. Marcellaer. p. 559.

grvus, ein stærkes Pferd.
b Fortis, de animo, idem
quod constans, magnanimus, est fortuna. Erasim.

mannhaft / ut: Viri fortis est, ne
supplicis quidem moveri, ut for-
tem incidit; Proverb. in nimis
titer fecisse poeniteat. pro Mil.
XXIII.

Faciumt, quod viri fortissimi
solent, lesi dolent, irati efforun-
tur, pugnant laceffiti. pro Marc.
Cael. X.

Addit hac, quæ certè vera
sunt: fortes & sapientes viros

nec tamen eos miseros, qui
beneficio civis suos vicerunt. pro
Mil. XXXII.

c Fortem esse potius casu,
vielmehr plumb

weiß und von ungefehr / als aus
wolbedachtem Rath / sich man-
hafte erzeugen. Lib. 5. Ep. 2.

d Fortis, idem quod tole-
rans, ut: Fortis frigore, fame &
sit ac vigiliis perferendis, der
wol Kälte vertragen / Hunger
und Durst leiden / auch wachen
tan. II. Catil. IV.

e Oratio fortis, i. e. sonora,
eine stærke Rede / opponitur pla-
cida & leni. 2. de Orat.

f Non est fortis veri, nihil
sed contemnere non
menda. Marcellaer. p. 559.

g Fortes fortuna adiuvant,
Proverb. i. e. fortiter periclitanda

h Fortis in alium fortio-
supplicis quidem moveri, ut for-
tem incidit; Proverb. in nimis
titer fecisse poeniteat. pro Mil.
XXIII.

i Qui te fortior est, hunc

der Stärkste sind endlich sei-
nen Währman. idem.

ii Qui te fortior est, hunc

der Stärkste sind endlich sei-
nen Währman. idem.

iii Qui te fortior est, hunc

tu vitare memento. Proverb. i. e.

Cave à commercio potentium;
habe commercium cum aequali-
bus. Etenim optimatum familia-
ritas, aut servum & turpem, aut
si nescias adulari, periculis obje-
cit, Halte dich zu deines glei-
chen / it. Mit grossen Herren ist
nicht gut Kirschen essen / sic
werffen mit den Stielen. idem.

k Fortis, idem quod efficax,
ut: Fortiora media.

Fortiter, Adverb. idem quod a-
nimose, mannhaft / ut: For-
titer pugnare, ritterlich oder
mannhaft kämpfen od freit-
gen. Cic.

— ista virtus est, quan-
do usus est, qui malum fert for-
titer; Fortiter malum qui pati-
tur, idem post potitur bonum.
Asin. 2, 2, 57.

b Fortiter respondere,
Deutsch und grob gnug ant-
worten. l. 7. Ep. 27.

c Fortiter ferendo vinci-
tur malum, quod evitari non
potes.

d Fortius dicunt, qui mi-
n^o habent artis, viel Geschreyes /
wenig Wollen.

e Fortius, pro multo ma-
gis. l. 2. in fin. ff. ne quis cum,
qui in jus.

Fortitudo inis, f. robur, animi
magnitudo, Stärke / Mann-
haftigkeit / ut: Qui in rebus
bellicis egregia fortitudinis, ein
tapfferer / mannhafter Sol-
dat. Curt. 49.

Fortitudo inis, f. robur, animi
magnitudo, Stärke / Mann-
haftigkeit / ut: Qui in rebus
bellicis egregia fortitudinis, ein
tapfferer / mannhafter Sol-
dat. Curt. 49.

Fortitudo inis, f. robur, animi
magnitudo, Stärke / Mann-
haftigkeit / ut: Qui in rebus
bellicis egregia fortitudinis, ein
tapfferer / mannhafter Sol-
dat. Curt. 49.

Fortitudo inis, f. robur, animi
magnitudo, Stärke / Mann-
haftigkeit / ut: Qui in rebus
bellicis egregia fortitudinis, ein
tapfferer / mannhafter Sol-
dat. Curt. 49.

Fortitudo inis, f. robur, animi
magnitudo, Stärke / Mann-
haftigkeit / ut: Qui in rebus
bellicis egregia fortitudinis, ein
tapfferer / mannhafter Sol-
dat. Curt. 49.

b Magnitudinis animi &
fortitudinis proprium est, nihil
extimescere, omnia humana de-
spicere, nihil quod homini acci-
dere possit, intolerandum putare.

c Fortitudo (Ethicis) est
mediocritas circa metum & fidu-
ciam occupata.

d Fortitudo togata est, qua
animus pacis publica tempore do-
mi confirmatus in proposito ho-
nesto, juxta vocationem suam ri-
te suscepto, vel depellit, vel pla-
cidè perfert injurias; nec vel pro-
pter ingratitudinem, vel odia,
vel paupertatem, & alia impedi-
menta illud (honestum) propo-
tum abjicit. Ethic. Marg. Phil.

e Fortitudo sagata vel bel-
lica est, quæ, quomodo & quan-
do pericula in bellis vel prævisa,
vel ex improvviso orta, aut hone-
stè declinari, aut intrepide acce-
di debeant, præscribit. ibid.

Fortuito, Adverb. casu, remere,
fortè fortuna, obngefehr /
plumb weiß. Cic.

Fortuitu, Adverb. idem ac for-
tuito.

Fortuitus a um, quod casu ac-
cidit, zufällig / ut: Concur-
sus fortuitus. Cic. l. de N.D.

b Fortuita oratio, pro ex-
temporali. Cic. l. Orat.

Fortuitus a um, quod casu ac-
cidit, zufällig / ut: Concur-
sus fortuitus. Cic. l. de N.D.

b Fortuita oratio, pro ex-
temporali. Cic. l. Orat.

Fortuitus a um, quod casu ac-
cidit, zufällig / ut: Concur-
sus fortuitus. Cic. l. de N.D.

b Fortuita oratio, pro ex-
temporali. Cic. l. Orat.

Fortuitus a um, quod casu ac-
cidit, zufällig / ut: Concur-
sus fortuitus. Cic. l. de N.D.

b Fortuita oratio, pro ex-
temporali. Cic. l. Orat.

c Fortuitam licentiam Rex
non averfatus. Curt. 19. 91.

Fortuna a. f. accidentium rerum Gelegenheit. Curt. 343.

subitus & inopinatus even-

tus, f. bene, f. male, multo sapientius tulit secundam
Glück und Unglück/ ut: Ho- fortunam, quam adverfam. Cor-
mo in utraq; fortuna cognitus nel. 610.

multis signis & virtutis &

humanitatis, ein Mann/ des und Walfahrt. Cic. Ep. 1. 6.

sen Auffrichtigkeit und Freund-

lichkeit man vielfältig in d. e. das Glück.

Glück und Unglück erfahren.

Cic. pro Cecin. XXXVII. tantam habet, cum manum por-

Quacunq; mihi proponitur rigit, pinnae quoq; comprehende-
fortuna, subeat, wie man mir re non finit. Curt. 1725.

es wird farlegen/ also wil ich; Jure suo nonnulla ab impera-
annehten. Cic. IV. Cat. I. tore miles, plurima vero fortu-

Contra fortunam non satis na vindicat, der Soldat schrei-
cauta mortalitas est, die Men: bet zwar von rechts wegen sei-
schen können sich nicht allezeit nem Obersten etwas von guter
wol ins Glück schickte. Curt. 1918. Berrichtung zu/ aber das meiste

Nunquam diu eodem vestigio thut das Glück. Corn. 239.
stat fortuna, das Glück ist sehr
veränderlich. Curt. 486.

Fortuna indulgendo einun-
quam fatigata, das Glück hat
ihm allezeit wol gewolt. Curt.
2890.

Fortuna misericors in nos,
das uns wolgeneigte Glück.
Curt. 2153.

Fortuna offendi, Unglück ha-
ben. Corn. 159.

Fortuna subito conversa est,
das Glück hat sich bald gewen-
det. Corn. 784.

Pari fastigio stare in utraq;
fortuna, in Glück und Unglück
sich schickten können. Corn. 809

Pro fortuna praesentis habitus,
nach gegenwärtigen Zustandes

Id quod difficiliter putatur,

multo sapientius tulit secundam

fortunam, quam adverfam. Cor-

mo in utraq; fortuna cognitus nel. 610.

b Salus & fortuna, Hehl

humanitatis, ein Mann/ des und Walfahrt. Cic. Ep. 1. 6.

c Fortuna antiquis dea vo-

luntate man: vielfältig in d. e. das Glück.

Fortuna maris & pinnae

tantam habet, cum manum por-

Quacunq; mihi proponitur rigit, pinnae quoq; comprehende-

fortuna, subeat, wie man mir re non finit. Curt. 1725.

Jure suo nonnulla ab impera-

tore miles, plurima vero fortu-

Contra fortunam non satis na vindicat, der Soldat schrei-

cauta mortalitas est, die Men: bet zwar von rechts wegen sei-

chen können sich nicht allezeit nem Obersten etwas von guter

wol ins Glück schickte. Curt. 1918. Berrichtung zu/ aber das meiste

Nunquam diu eodem vestigio thut das Glück. Corn. 239.

stat fortuna, das Glück ist sehr

veränderlich. Curt. 486.

Fortuna indulgendo einun-

quam fatigata, das Glück hat

ihm allezeit wol gewolt. Curt.

2890.

Fortuna misericors in nos,

das uns wolgeneigte Glück.

Curt. 2153.

Fortuna offendi, Unglück ha-

ben. Corn. 159.

Fortuna subito conversa est,

das Glück hat sich bald gewen-

det. Corn. 784.

Pari fastigio stare in utraq;

fortuna, in Glück und Unglück

sich schickten können. Corn. 809

beständigkeit gar bald den jeit-

gen/

gen/ welchen es turtz zuvor er-
hoben. Corn. 300.

Tanta varietas fuit fortu-

na, ut modo hi, modo illi in sum-

me essent fastigio, aut periculo.

hat mir fehl geschlagen/ es hat

Corn. 785.

In eum me fortuna casum

demisit, es ist mit mir dahin

kommen. l. 10. ep. 8.

d Omnibus fortuna telis es perpetuo bona!

expositum esse, allem Unglück

Haar lassen. l. 5. ep. 16.

e Fortunam sibi praecipuam

postulare, ein eigenes Begehren/

ein sonderliches oder sein eige-

nes für andern haben wollen/

ut: Nec debes tu, cum de tuis co-

gras, aut praecipuam aliquam

fortunam postulare, aut commu-

nem recusare. l. 6. i.

f Contra fortunam optime

paratus & armatus, wider al-

les Unglück wol gerüst und ver-

sehen. l. 5. ep. 13.

g Simili uti fortunâ, glei-

chen Stern oder Glück haben/

ut: Ne simili utamur fortunâ,

atq; uti sumus, damit es uns

nicht etwa gehe/ wie vormalis.

Phorm. Prol. 32. Sic:

Pari fortunâ uti. Corn. 151.

h Fortuna obsequi, sich in

die Zeit und Glück schicken oder

richten. l. 10. Ep. 9.

i Qua fors fortuna est, no-

bis qua te obtulit, was für gu-

tes Glück hat dich her zu uns

geführt? Hec. 3. 3. 26.

k Si modo fortuna me, scil.

juverit, wenn mir es einmal

auch so gut werden wird. l. 16. 21.

l Fortuna me fefellit, es

mir geschieht. vide supra Fallo.

m Fortes fortuna adjuvat,

Wagen gewinnt. Phorm. 1. 4. 27.

n O fortuna, ut nunquam

omnibus fortuna telis es perpetuo bona!

O du Glück/

wie bistu doch gar nicht an ein-

unterworfen seyn/ allenthalben ander gut! Hec. 3. 3. 46.

o Quemcumq; cursum for-

postulare, ein eigenes Begehren/

pro Mil. XXXII.

p Forte fortunâ dicitur,

ut: Nec debes tu, cum de tuis co-

gras, aut praecipuam aliquam

fortunam postulare, aut commu-

nem recusare. l. 6. i.

q Eam fortunam, quacun-

que erit tua, ducam moam. pro

Mil. XXXIV.

i Fortuna afflicta, perdita,

verspielte Sachen. l. 1. 3. Q. Fr.

s Fortuna, ein Fall/ ut:

Scis meam fortunam, du weißt

meinen Fall/ du weißt/ wo ichs

versehen. l. 5. Ep. 9.

t Fortuna, idem quod opas,

divitia, Güter/ ut: Fortunam

suam oculere, sein Geld ver-

borgen haben. Corn. 219.

Hoc à te ita contendo, ut in ea

fortunas meas positas putem, die-

ses bitte ich dergestalt von dir/

daß ich vermehne/ meine Wol-

fahrt hange dran/ bestehe darin.

Lib. 15. Ep. 14.

u Fortunas alienius lau-

dare,

dare, einen selig preisen. Ter. And. 1. 1, 69.

x *Fortuna Dei benignitate aucta exaggerataq.* IV. Catil. IX.

y *Temporum fortuna cedere*, sich in die Zeit schicken. Curtius 82.

Fortunate, Adverb. feliciter, glückselig / glücklich / ut: Necessestario sequitur omnes sapientes semper feliciter, absolute, *fortunatè vivere* Liv. 10. U. C. Gelegenheit ersen / dich in die

Fortunatim, Adverb. prosperè, Zeit schicken; du kauft den Mantel nach dem Wind hengen.

Fortunatus a um, idem quod

felix, glückselig / ut: Est vire fortunatus ille, cuius ex salute non minor penè ad omnes quam ad illum ventura sit, laetitia pervenerit, pro Marc. I.

b *Fortunata insula*, a fruum ubertate sic dicta, Strabo l. 1. dicuntur & Canariæ Geogr.

Fortuno as, are, est prosperare, bescheren / segnen / ut: Tu, quavuncq; Deus tibi fortunaverit horam, gratà sume manu, beschert dir Gott eine fröhliche Stunde / so nimble sie mit Dank an. Horat.

b *Fortunet Deus*, gebel Gott Glück darzu / Glück zu, ut: Matrimonium tibi dii fortunent, Gott gebe dir Glück zum Ehestand / Glück zu zum Ehestand. Epist.

Forulus, Dimin. Armariola, sive capsula, in quibus reponuntur

libri, Bücherschranck oder Kästlein. Svet.

Forum i, n. locus, est negotiationis, der Markt / ut: Forum rerum venalium totius regni maxime celebratum. Salust.

b *Uti foro*, est praesentem rerum statum boni consulere, sich in die Zeit schicken / ut: Scis uti foro, du kauft dich nach dem Markt richten / du kauft deine Gelegenheit ersen / dich in die Zeit schicken; du kauft den Mantel nach dem Wind hengen.

Forum i, n. locus, est in quo judicia publica exercentur, ut: Venire in forum, anfahren Sa chen zu führen / zu practiciren. pro Cecin. XX.

d *Forum competens*, Handmal / eine bequeme ordentliche Gerichtsstelle. Quasi eo loco se juri obtemperaturum manu propria juraverit. Unde dicitur, Handmal beweisen / pro eo, quod est, sein Herkommen beweisen. Schard.

e *Forum* sex modis intelligitur (1.) negotiationis locus, ut forum Flamminium, forum Julium, ab eorum nominibus, qui ea fora constituenda curarunt, quod etiam locis privatis, & in viis, & in agris fieri solet. (2.) In quo judicia fieri, cum populo agi, conciones haberi solent. (3.) Cum is, qui provincia praest, for

libri, Bücherschranck oder Kästlein. Svet.

Forum i, n. locus, est negotiationis, der Markt / ut: Forum rerum venalium totius regni maxime celebratum. Salust.

b *Uti foro*, est praesentem rerum statum boni consulere, sich in die Zeit schicken / ut: Scis uti foro, du kauft dich nach dem Markt richten / du kauft deine Gelegenheit ersen / dich in die Zeit schicken; du kauft den Mantel nach dem Wind hengen.

Forum i, n. locus, est in quo judicia publica exercentur, ut: Venire in forum, anfahren Sa chen zu führen / zu practiciren. pro Cecin. XX.

d *Forum competens*, Handmal / eine bequeme ordentliche Gerichtsstelle. Quasi eo loco se juri obtemperaturum manu propria juraverit. Unde dicitur, Handmal beweisen / pro eo, quod est, sein Herkommen beweisen. Schard.

e *Forum* sex modis intelligitur (1.) negotiationis locus, ut forum Flamminium, forum Julium, ab eorum nominibus, qui ea fora constituenda curarunt, quod etiam locis privatis, & in viis, & in agris fieri solet. (2.) In quo judicia fieri, cum populo agi, conciones haberi solent. (3.) Cum is, qui provincia praest, for

agere dicitur, cum civitates

vo-

vocat, & de controversiis eorum cognoscit. (4.) Forum antiqui appellabant, quod nunc vestibulum sepulcri dici solet. (5.) Locus in navi, sed tum Masculini generis est & plurale. (6.) Fori si-

litari, notat partem, quae circa significant spectacula Circensia, ex vallum unum recipit aquam, der quibus etiam minores forculos dicimus. Inde & forare, foras da-

re, fores, foras & foricula, i.e. Oculi, cum dare, einen Wall und Graben umb die Stadt führen.

c *Forum est id, quod Graeco vocabulo emporium*, h. e. opidum, quo undiq; mercatores convenire solent. Sallust.

f *Forum a judiciis distinctum*, Cicero 1. Orat.

g *Forum*, adjecto conditorum nomine varias significat ur-

Julii, Strial.

h *Fora vasa*, quibus antiqui utebantur in torculariis. Colum. 12. c. 18.

Forus i, m. dictus locus, quod ibi uva feriat vel pedibus teratur. Gellius.

Forvus a um, calidus a ferreo Serv.

Fossa a, f. ex fodiendo, eine Grube / Loch / ut: Priusquam pomarium constituas, quam magnum habere voles, circum-

munito maceria aut fossa, wenn man wil einen Obgart anlegen oder pflanzen / sol man umb den Platz / so groß / als er werden sol / eine Haarwand / (Heimen-Wand) oder ein Bergthauer, Zehn.

Fossilius a um, idem quod fossilis, ut: Arena fossilia. Plin. 1. 36. c. 13.

Fosso as, are, Freqvent. a fodia-

Cat.

Fossor oris, m. qui fodit, ein Gräber / ut: Robustus fossor. Virg. 2. Georg.

b *Fossor*, (in Metallurgia,)

ein Bergthauer, Zehn.

Fos-

Fos-

Fos-

Graben führen. Columell.

b *Fossa*, est receptaculum aqua manu factum. l. unie. ff. ut in flum. publ.

c *Fossa* (in Architectura militari,) notat partem, quae circa

Stadt, oder Wasser-Graben / ut: Oppidum vallo & fossa cir-

cum dare, einen Wall und Graben umb die Stadt führen.

Cic. epist.

d *Fossa*, metallicis dicitur, Schorff / ut: Fossam agere, schorffen. Agricol.

Fossatum i, n. fossa aut fossis munitum, item castra & exercitus in castris. Turn.

Fossilis e, c. quod foditur, sic dicuntur mineralia, fossilia, ut: Sal fossilis, idem quod Sal gemma, Steinsalz.

b *Medicamenta fossilia*, sunt quae ex terra visceribus fodiuntur; & sunt (1.) Terra, (2.) Succi concreti. (3.) Bitumina. (4.) Lapides. (5.) Metalla. Jonst.

Fossio onis, f. fodiendi actio, Grabung. Colum.

Fossilius a um, idem quod fossilis, ut: Arena fossilia. Plin. 1. 36. c. 13.

Fosso as, are, Freqvent. a fodia-

Cat.

Fossor oris, m. qui fodit, ein Gräber / ut: Robustus fossor. Virg. 2. Georg.

b *Fossor*, (in Metallurgia,)

ein Bergthauer, Zehn.

Fos-

Fos-

Fos-

Fos-

Fossoria a, f. est acquisitio ex neta in eadem constitutus, si sit effossione mineralium, ceu peregrinus, nihil vel parum habent: Metalla, lapides, & media mineralia. Oecon. Marg. Foveo es, fovi, fotum, fovere, Philof.

Fossula a, f. parva fossa, Grubelein / Löchlein / ut. Deinde fossulas facito, quā radices asparagi disponas. Cato.

Fossura a, f. idem quod fossio. Colum.

Fotinianus a um, Fotiniani, (haeretici) à Fotino, Gallogracae Smyrnae Episcopo, nuncupati putato, per Pomponium fovendum sunt, qui Hebionitarum, & ibi esse Hortensium, dahin ziele Pauli Samosatensis haesim seculi, Christum non aeternum Dei Verbum esse, affirmabat. Schard.

Fotus us, m. idem quod fomentum, Bähung. Plin. 23. c. 1.

b **Fotus** humidus, liquor est partibus variis, lintei, filtri, spongia beneficio, applicandus ad varias intentiones. Morell. de praescript. form.

c **Fotus** siccus, appellantur sacculi, qui ad resolvendum maxime praescribuntur. ibid.

Fovea a, f. fossa. eine Grube / ut: Itaq; anates in foveas, quibus feras venamur, delapsae sola evadunt. Plin. 10. c. 38.

b **Incidit in foveam**, quam fecit. Prov. er fället selbst in die Gruben / die er gegraben. Eras.

c **Fovea** planetarum nuncupatur ab Astrologis, Quartadon us sive lunum c. li, quia Pla-

re, servare, ut: Foveri spe, durch Hoffnung erhalten werden. Liv.

c **Fovere** aliquem, eum cum Freunde behalten / ut: Eo ridum atq; epulas fovere focus ferventibus. Captiv.

b **Fovere**, idem quod alere, servare, ut: Foveri spe, durch Hoffnung erhalten werden. Liv.

c **Fovere** aliquem, eum cum Freunde behalten / ut: Eo ridum atq; epulas fovere focus ferventibus. Captiv.

d **Fovere** filio suo preceptorem, seinem Sohn einen Praeceptorem halten. Curt. 5.

e **Fovere** aquā aut oleo, madefacere, aspergere, bähnen / Bähungen brauchen. Virgil. 12. Aeneid.

Foveola a, f. ulcus, carum, ac purum in nigro oculi. Galen.

Fovii orum, m. qui nunc Fabii dicuntur, dicti, quod Princeps gentis ejus ex ea natus sit, cum qua Hercules in fovea concubuit. Alii putant, eum primum ostendisse, quemadmodum ursi & lupi foveas caperentur. Festus.

Fraceo es, ere, sive **Frascisco** is, frasci, frascere, cal-

caldore & vetustate putrescere, uti ait Nonius.

Fraces olei, Del-Drüsen. Plin. 15. c. 6.

Fracidus a um, plus quam maturum, & jam putrescens. Cat.

Fractillum i, n. instrumentum, ad frangendum piper. Isid.

Fractio onis, f. Brechung. Plaut.

b **Fractio** numerorum in Arithmetice, est divisio unius integri in minutias. vide ibi.

Fractura a, f. idem quod fractio, Bruch / Brechung. Plin.

b **Fractura** (Chirurgis) est ossis à causa externa violentius irruente divisio. Jonst.

Fractus a um, gebrochen / zerbrochen / ut: Crus fractum.

Horat.

b **Fractus** praelio, i. e. viri-
tus. Caes.

c **Calamitate fractus** & afflictus, bekümmert und betrübt. Cic.

d **Fractus** aliquo detrimento, geschwächt / abgenommen. Hirt.

Membra multo labore jam fractus, der wegen grosser Arbeit trasslos. Horat.

e **Fractus** animo, verzagt / dem der Muth entfallen. Cic.

f **Fractum** interdum dissolutum notat, ut: Fœdera fracta. Silius.

g **Fracta** spes, eine schlechte Hoffnung. Cic. de Amic.

b **Fractis** pronuntiatio, i. e.

enervata, mollis, scenica Plin. ep. i **Fracti numeri**, gebrochene Zahlen. Arith.

Frænarius ii, m. qui frana conficit.

Frænatio onis, f. franandi actus, frani injectio, Zäumung / Bändigung.

Frænator oris, m. qui frantum impicit.

Frænigerus a um, ut: Ala frænigera, i. e. equites. Stat. 5. Sylv.

Fræno as, are, franis cohibere, zäumen / bändig machen /

zäum anlegen / ut: Instructus frænatusq; equus. Liv. 1. bell. Punic.

b **Frænare**, pro cohibere & continere. Cic. 5. Verr.

c **Frænare** cursus aquarum, das Wasser zudämmen oder in seinem Lauff verhindern.

Virgil.

d **Frænare** iras, dem Zorn nicht nachhängen. Senec. Med.

e **Frænare** voluptates, der Wollust nicht die Oberhand zulassen. Liv. 10. Pun.

Fræculum i, n. dicitur, quo praeputium alligatum est glandi.

Vesling.

Frænium vel **frenum** i, n. plur. freni & frena, à frangendo dicitur, h. e. domando, coercendo, ein Zäum / ut: Temperet ora franis. Horat.

b **Frans** animum compescere. Horat.

Eget frans alter, alter cal-

cari-

caribus, den einen muß man im Zaum halten / den andern aber anreiben. Cic. Att.

c *Franum accipere*, est *dedere se alicui*, sich einem untergeben. Virg. 12. Aen.

d *Franos imicere*, unter den Zaum nehmen / ein Gebiß anlegen/bändigten. Valer. Max. Cic. XIII. Philipp.

Imponere felicitati tuae franos, *facilius eam reges*, bezäume dein Glück / so wirstu dasselbe desto leichter behalten / werde nicht stolz / so wirstu desto länger dessen genießen. Curt. 1724.

e *Laxare frana vel franos*, *indulgere*, den Zaum schreissen lassen / den Zaum verhängen / durch die Fingers sehen. Lucan.

f *Frenū mordere*, proverb. locutio, pro contumaciter reluctari, a. *leviter saltē servituti repugnare*, sich wieder etwas sperre und unwillig stellen. Brut. ad Cicer.

g *Franum mordere*, Papi-
nius in Epithalamio Stella & Violantillae, in diversum sensum usurpavit, nempe pro eo, quod est *servitutem accipere*, *frantumque recipere* For. Rom.

h *Franum*, apud Cels. 7. c. 25. est morbi *genus*, cum glan-
penis ita contexta est, ut nudari non possit.

Fraga orum, vel

Fragum i, n. *fructus fragariae*, Erdbeer.

b *Fragum candidum*, Preß-
ling. Zehn. nomencl.

Fraga alba, weiße Erd-
beer. Marthiol.

Fragaria a, f. *herba*, dicitur & *fragula*, sive *trifolium fragiferum*, Erdbeer-Kraut.

Fragisco is, ere, ab antiquo verbo *frageo es, ere*, est *frangi, langvescere*, matt oder müde werden. Nonius.

Fragilis e, c. *caducum, debile*, hinfällig / schwach / vergänglich / ut: *Res humana fragiles caduca sunt*. Cic. de Amic.

b *Fragile consilium*, l. i. ff. de minoribus.

Fragilitas atis, f. *debilitas*, Gebrechlichkeit / Schwachheit / Brüchigkeit / ut: *Tenuiora feramenta oleo resingui mos est, ne aqua in fragilitatem durentur*, kleineres Eisenwerk pflegt man im Del zu härten / damit sie nicht durch des Wassers Härung zu feisch und brüchig werden. Plin.

b *Fragilitatis humana ali-
quem admonere*, cuius nimia in prosperis rebus oblivio est, eum
seiner menschlichen Schwach-
heit / deren man bey gutem Wohl-
stand fast gar zu vergessen pfle-
get / erinnern. Curt. 751.

Fragiliter, Adverb. *inconstanter, debiliter*, schwach / gebrech-
lich / unbeständig.

Fragmen fragminis, n. est *frag-
mentum*, seu pars rei fracta,
ein Stück. Colum.

Frag-

Fragmentum i, n. idem ac *frag-
men*, quod magis poeticum
est, ut: *Fragmentum lapidis*,
ein Stück von einem Stein.

b *Fragmenta*, pro reliquiis
nonnullis scriptorum, ut: *Frag-
menta Ciceronis*.

Fragor oris, m. *sonitus*, qui ex ar-
bore, aut re alia fracta, red-
ditur: Estque fictitium ver-
bum à sono, ein Knall / Ge-
prassel. Virg. 1. Georg.

b *Fulmineus fragor*, ein
Donnerschlag. Val. 2. Arg.
Fragose, Adv. mit einem Kra-
chen oder Knall. Plin.

Fragosus aum, asper, praeptus,
ut: *Fragosus locus*, ein raucher
oder scharffer Ort.

b *Fragosa oratio*, cui con-
traria est lenis, Quintil.

Fraganter, Adv. wolriechend.
Fragrantia a, f. *suavis odor*, ein
guter Geruch. Valer. Max.

Fragio as, are, redolere, odorem
emittere frangendo, quia res eorum exercitis, etiam toties ab
fracta vehementius olent, wol-
eis repressi, nec virtuti illorum
cedentes, tandem potius Gallus,
Belgica & Celtica, regnare ibi
coeperunt. Schard.

b *Odor fragrat acerbus*.
Valer. 4. Argon.

Fragula vide Fragaria.

Fragum vide Fraga.

Fragus, recurvatio poplitis, quae
suffraginatio, dicitur. Martin.

Framea a, f. *lancea*, vel *hasta*
Germanica, ein Schäfselein /
Spieß / deducunt nonnulli à
Germanico, Psrtemen / ut

(Tacit. de moribus German.)
Hastae, vel ipsorum vocabu-
lo *frameae* gerunt, angusto &
brevis ferro, sed ita acri, &
ad usum habili, ut eodem telo,
prout ratio poscit, vel cominus,
vel eminus pugnent, & eques
quidem scuto framea, con-
tentus est. Juven.

b *Framea*, per Synecdo-
chen est *lancea seu ensis*; Item
vindicta & *mors anima ac rogas*
per metonymiam. Quum autem
eo loco ponitur, ubi vastitas esse
debebat, Metonymia esse potest,
quia gladius depopulatur regio-
nes. Martin.

Francorum, & *Francones*, libe-
ri juvenes, die freyen Ancken /
Francen / meminit eorum
Cic. 14. ep. *Primi fuerunt au-
tores regni in Gallia*.

b *Prisci Francorum Reges*
puri puti Germani, post praestan-
tissimos quosque imperatores armis
cedentes, tandem potius Gallus,
Belgica & Celtica, regnare ibi
coeperunt. Schard.

c *Francona amicum ha-
beas*, vicinum verò minime. Pro-
v. Græcum, *Φραγχοι φίλοι εχθ-
ροί εσσι*. Propter crescentem
videlicet suo tempore gloriam,
quæ à multis tum gentibus for-
midabatur.

Francia vel Franconia a, f. *Fræn-
cia Orientalis*, *Frankenland* /
Frank-

Francia Occidentalis, i.e. Gal-
lia, Frankreich. Nam cum re,
Franci latè dominarentur, ma-
gna pars Germaniæ & Gallia l. 6. 13.

Francia dicta est. Faber.

Franciscani, monachi dicuntur,
qui Franciscum ordinis auto-
rem sequuntur.

Francò, vox Hispanica, mutata
à Germanis, idem ac liberè,
frey. Martin.

Frango is, fregi, fractum, fran-
gere, est illidere, rumpere, zer-
brechen / ut: Frangere alicui
ceruicem, einem den Hals bre-
chen. VII. Ver.

b Frangere navem, est nau-
fragium pati, Schiffbruch lei-
den. And. 1. 3, 17.

c Frangere, est etiam vin-
cere, pudesacere, ut: Quos (in-
videntes) ingenio industriâq; fre-
gisti, welche Neidhämme! du
durch Geschicklichkeit und Fleiß
überwunden und zu Schanden
gemacht. 1. 10. Ep. 3.

Nostros animos maximis in re-
bus gerendis & sustinendis exer-
citos frangi & debilitari mo-
lestiâ non oportet, wir müssen
nicht Händ und Muth die-
ses Daffalls halben sinken
lassen / die wir sonst großer
und schwerer Handel wol ge-
wohnet. lib. 1. ep. 1. Qv. Fr.

d Frangere fidem, nicht
Glauben halten. pro Ros. Com.

e Frangere seipsum, sich
selbst zwingen, lib. 4. ep. 5.

f Frangi repente atq; cade-
re, und den Muth sinken lassen.

g Frangere alicujus auda-
ciam, ut: Et, si vellent, fortasse
vix possent, frangere hominis co-
leratissimi corroboratam jam vo-

h Frangere se magnis labo-
ribus, sich hoch bemühen / ut: Si
nihil animus presentiret impossi-

rum, etsi quibus regionibus vita
spacium circumscriptum est, eis-
dem omnes cogitationes termina-
ret suas, nec tantis se laboribus
frangeret, neg; tot curis vigiliâq;
angeretur, nec toties de vitâ ipsâ
dimicaret. pro Arch. IX.

i Fractum esse, zu nicht
gemacht seyn / ut: Velim, ut plas-
tine abiectus & fractus sit Anto-
nius, ich wolte / daß der Anto-
nius ganz zunicht gemacht und
außergerottet würde. l. 1. ep. 18.

k Frangere aliquem, einem
den Muth benehmen / einen zu
berwinden. Corn. 58.

Hæc victoria non Spartam
modo sociosq;ve ejus, sed etiam
omnes, qui fortunam belli spe-
staverant, fregit. Curt. 1131.

Contumelia non fregit eum,
sed erexit, die Schande hat ihm
den Muth nicht genommen /

Cornel. 53.

Frangula æ, f. arbor, dicitur etiâ
alnus nigra, sive baccifera, ar-
bor

bor fœtida, Saulbaum / Säu-
sebaum / Zapfenholz. Mat-
thiol. Pancov.

Fratellus i, m. Diminut. à fra-
tre, ein Bräderlein.

Frater fratris, m. quasi ferè al-
ter, sc. frater, ein Bruder. Gell. xi.
Festus.

b Fratres dicti sunt, quod
ex eodem fructu, i.e. ex eodem se-
mine nati sunt. l. 18. d. q. 2. q. 2. vel
quod æque vel manū fratres dicuntur;
Amare ut fratrem, et in ordines
Benedicti, Bernardi, &c.
Brüderlich lieben. Cic. Qv. Fratr. qv.
c Fratres Germani dicun-
tur, ex utroq; parente, leibliche
Brüder. Schard.

d Fratres consanguinei
sunt, qui scilicet eodem patre na-
ti sunt, licet diversas matres ha-
beant: Alii uterini, qui ex ea-
dem matre tantum nati sunt,
Stief-Bräder. l. 27. C. de inoff.
l. penult. ad fin. & l. ult. C. de le-
git. hered.

e Fratres, Hebræi suo quo-
dam more quoslibet consanguini-
cos & cognationis propinquos pterea
quod in rebus periculosis
appellant, & extra usum nostrum.
Nam quis dicat fratres, avuncu-
lum, & filium sororis & Scrip-
ta tamen etiam hujusmodi co-
gnationes fratres appellat. Nam
Abraham & Lot fratres sunt di-
cti, cum esset Abraham patruus
Loti Laban & Jacob fratres sunt,
cum esset Laban avunculus Ja-
cobi, August.

f Fratres Pontifici vocan-
tur Episcopi, Patriarchæ, Cardi-
nales: ceteri omnes filii. Qua
forma nisi servata sit, præsumi-
tur rescriptum falsum. Schard.
g Fratres cōmuniter dicun-
tur omnes Christiani, tam Lai-
ci, qv. Clerici, per lavacrum
regenerationis in Baptismo: Pro-
prie tamen religiosi mendicantes,
non habentes bona propria, in com-
mune nati sunt. l. 18. d. q. 2. q. 2. vel
manū fratres dicuntur; & alii
habentes bona in communi, ut
ordines Benedicti, Bernardi, &c.
vocat. Jur.

h Fratri appellatione conti-
netur soror. l. 88. §. 9. ff. de leg. 11.

i Frater in sacris pro simi-
li ponitur, sicut fratres ex eodem
progeniti parentibus, sibi invi-
cem respondent, Job. 30. Specia-
liter vir & frater ejus conjungū-
tur, quia locutione consociatio
hominis ad alterum deno-
tatur. Glass. Phil. sacr.

k Frater viro adst, Proverb.
de fido auxilio dici solitum, pro-
prie cognationis propinquos pterea
quod in rebus periculosis
appellant, & extra usum nostrum.
Nam quis dicat fratres, avuncu-
lum, & filium sororis & Scrip-
ta tamen etiam hujusmodi co-
gnationes fratres appellat. Nam
Abraham & Lot fratres sunt di-
cti, cum esset Abraham patruus
Loti Laban & Jacob fratres sunt,
cum esset Laban avunculus Ja-
cobi, August.

l Fraterulo ai, are, dicuntur pu-
erorum, sicut sororare dicun-
tur puellarum mamma, cum
primū tumescunt. Fest.

Yyyy

Fraterulo ai, are, dicuntur pu-
erorum, sicut sororare dicun-
tur puellarum mamma, cum
primū tumescunt. Fest.

g Fratres cōmuniter dicun-
tur omnes Christiani, tam Lai-
ci, qv. Clerici, per lavacrum
regenerationis in Baptismo: Pro-
prie tamen religiosi mendicantes,
non habentes bona propria, in com-
mune nati sunt. l. 18. d. q. 2. q. 2. vel
manū fratres dicuntur; & alii
habentes bona in communi, ut
ordines Benedicti, Bernardi, &c.
vocat. Jur.

h Fratri appellatione conti-
netur soror. l. 88. §. 9. ff. de leg. 11.

i Frater in sacris pro simi-
li ponitur, sicut fratres ex eodem
progeniti parentibus, sibi invi-
cem respondent, Job. 30. Specia-
liter vir & frater ejus conjungū-
tur, quia locutione consociatio
hominis ad alterum deno-
tatur. Glass. Phil. sacr.

k Frater viro adst, Proverb.
de fido auxilio dici solitum, pro-
prie cognationis propinquos pterea
quod in rebus periculosis
appellant, & extra usum nostrum.
Nam quis dicat fratres, avuncu-
lum, & filium sororis & Scrip-
ta tamen etiam hujusmodi co-
gnationes fratres appellat. Nam
Abraham & Lot fratres sunt di-
cti, cum esset Abraham patruus
Loti Laban & Jacob fratres sunt,
cum esset Laban avunculus Ja-
cobi, August.

l Fraterulo ai, are, dicuntur pu-
erorum, sicut sororare dicun-
tur puellarum mamma, cum
primū tumescunt. Fest.

Yyyy

Fraterulo ai, are, dicuntur pu-
erorum, sicut sororare dicun-
tur puellarum mamma, cum
primū tumescunt. Fest.

g Fratres cōmuniter dicun-
tur omnes Christiani, tam Lai-
ci, qv. Clerici, per lavacrum
regenerationis in Baptismo: Pro-
prie tamen religiosi mendicantes,
non habentes bona propria, in com-
mune nati sunt. l. 18. d. q. 2. q. 2. vel
manū fratres dicuntur; & alii
habentes bona in communi, ut
ordines Benedicti, Bernardi, &c.
vocat. Jur.

h Fratri appellatione conti-
netur soror. l. 88. §. 9. ff. de leg. 11.

i Frater in sacris pro simi-
li ponitur, sicut fratres ex eodem
progeniti parentibus, sibi invi-
cem respondent, Job. 30. Specia-
liter vir & frater ejus conjungū-
tur, quia locutione consociatio
hominis ad alterum deno-
tatur. Glass. Phil. sacr.

k Frater viro adst, Proverb.
de fido auxilio dici solitum, pro-
prie cognationis propinquos pterea
quod in rebus periculosis
appellant, & extra usum nostrum.
Nam quis dicat fratres, avuncu-
lum, & filium sororis & Scrip-
ta tamen etiam hujusmodi co-
gnationes fratres appellat. Nam
Abraham & Lot fratres sunt di-
cti, cum esset Abraham patruus
Loti Laban & Jacob fratres sunt,
cum esset Laban avunculus Ja-
cobi, August.

l Fraterulo ai, are, dicuntur pu-
erorum, sicut sororare dicun-
tur puellarum mamma, cum
primū tumescunt. Fest.

Yyyy

Fraterulo ai, are, dicuntur pu-
erorum, sicut sororare dicun-
tur puellarum mamma, cum
primū tumescunt. Fest.

Yyyy

Fraterculus *i*, *m* parvus frater,
ein Bräderlein / ut: *Volom* Frateruelis *is*, *m*. matertera
hi fraterculo tuo credas. Cic. Ius. Iliid.

b Fraterculus gigantum, Fratrius *i*, *m*. filius fratris,
dicitur homo obscurus, cuius ma-
fraus, Betrug / Betriegung /
ut: *Fraudationis causa* sit. l.
7. §. 2. ff. qvib. caus. in post.
catur. l. 1. ff. qvæ in fraud. cred.

Fraternalitas, vel Fraternitas *atis*,
f. fraterni amoris conjunctio,
necessitudo inter duos fratres,
Brüderschaft. Quintil.

Fraternè, *Adverb.* pro more fra-
terno, brüderlich / ut: *Frater-*
nè facere. Cic. ad Qv. Fratr.

Fraternus *a um*, brüderlich / ut:
Fraterni amoris magna vis,
brüderliche Liebe und Treu ver-
mag viel. Cic. l. 5, 2.

Fraternus *i*, *m*. fratris filius. Iliid.

Fratilli, villi sordidi in tapetis,
quod per terram ferantur. Fest.

Fratria *a*, f. uxor fratris, des
Bruders Frau. Festus.

Fratrie vocantur fratrum
inter se uxores. Nonius.

Fratricida *a*, c. qui fratrem occi-
dit, Bruder-Mörder oder
Mörderin. Cic.

Fratricidium *ii*, *n*. occisio fratris,
Bruder-Mord.

Fratriſſa *a*, f. idem ac fratria.
Iliid.

Fratro *as*, *are*, *dō* puerorum
mammis dicitur, quod velut
fratres pares oriuntur, quod
etiam in frumento spica facere dare,
einē nach seinem Wolven
videntur, Pro eodem veteres diēst loben, Curt. 820.

dixerunt fraterculare. Festus
Fratrius *i*, *m*. matertera
hi fraterculo tuo credas. Cic. Ius. Iliid.

b Fraterculus gigantum, Fratrius *i*, *m*. filius fratris,
dicitur homo obscurus, cuius ma-
fraus, Betrug / Betriegung /
ut: *Fraudationis causa* sit. l.
7. §. 2. ff. qvib. caus. in post.
catur. l. 1. ff. qvæ in fraud. cred.

Fraudator *oris*, *m*. ein Betrü-
ger. Cic. pro Flacc.

b Fraudator, tam qui fran-
de alienat, quam qui fraude de-
cipit. l. ult. §. fin. ff. qvæ in fraud.
cred.

Fraudatorius *a um*, fraudulen-
tus, ut: *Fraudatorium* inter-
dictum dicitur, quo prator ea,
quæ in fraudem cuiuspiam ge-
sta erunt, rescindit, veluti pu-
pelli, aut creditorum. l. 96. ff.
de solut. l. 69. ff. ad SC. Ti.

Fraudatrix *icis*, f. quæ fraudat,
eine Betriegerin.

Fraudo *as*, *are*, decipere, betrie-
gen / ut: *Fraudare* aliquem pe-
cuniā, einen umbs Geld betri-
gen. Cic. Att.

b Fraudare, etiam est in
fraudem alterius quid facere, ge-
nere. l. 17. §. 1. ff. qvæ in fraud.
cred. l. 5. ff. de divort.

c Fraudare hereditate, pro
privare, excludere ab heredita-
te semel scriptum. l. 2. ff. de his.
qui in testam. delen.

Laude suā aliquem non frau-
dare, einē nach seinem Wolven
videntur, Pro eodem veteres diēst loben, Curt. 820.

d Fraudare genium suum, i. e. sen Schaden verursachen. pro
natura & appetitui & voluptati
non satisfacere, seinen Begier
den nicht nachhängen / an ihm
selber sparen. Plaut. Aul.

c Fraudat vectigal, q
merces non proficetur, (der seinel.
Waaren im Geleit nicht an-
gibt /) unde fraudati vectigali
crimen. l. 8. ff. de publ.

Fraudulenter, *Adv.* cum fraude,
mit Betrug / betriegerisch.
Colum.

Fraudulentia *a*, f. idem ac fraus.

Fraudulentus *a um*, plenum frau-
dis, betriegerisch / ut: *Homotum*
dicebant, h. e. eum, qui ad
fraudis fructum venisset. Petrot?

b Fraus, pro piaculo; &
quasi pro crimine, vel potius pœ-
na. Cic. l. de Div.

Fraus *a um*, pro fraudatus, i. e.
qui ad fraudis fructum ve-
nit. Nonius.

Veteres *frausum* *frauda-*
dis, betriegerisch / ut: *Homotum*
dicebant, h. e. eum, qui ad
fraudis fructum venisset. Petrot?

b Fraus, pro piaculo; &
quasi pro crimine, vel potius pœ-
na. Cic. l. de Div.

Fraus *a um*, pro fraudatus, i. e.
qui ad fraudis fructum ve-
nit. Nonius.

d Fraudare genium suum, i. e. sen Schaden verursachen. pro
natura & appetitui & voluptati
non satisfacere, seinen Begier
den nicht nachhängen / an ihm
selber sparen. Plaut. Aul.

c Fraudat vectigal, q
merces non proficetur, (der seinel.
Waaren im Geleit nicht an-
gibt /) unde fraudati vectigali
crimen. l. 8. ff. de publ.

Fraudulenter, *Adv.* cum fraude,
mit Betrug / betriegerisch.
Colum.

Fraudulentia *a*, f. idem ac fraus.

Fraudulentus *a um*, plenum frau-
dis, betriegerisch / ut: *Homotum*
dicebant, h. e. eum, qui ad
fraudis fructum venisset. Petrot?

b Fraus, pro piaculo; &
quasi pro crimine, vel potius pœ-
na. Cic. l. de Div.

Fraus *a um*, pro fraudatus, i. e.
qui ad fraudis fructum ve-
nit. Nonius.

Veteres *frausum* *frauda-*
dis, betriegerisch / ut: *Homotum*
dicebant, h. e. eum, qui ad
fraudis fructum venisset. Petrot?

b Fraus, pro piaculo; &
quasi pro crimine, vel potius pœ-
na. Cic. l. de Div.

Fraus *a um*, pro fraudatus, i. e.
qui ad fraudis fructum ve-
nit. Nonius.

Veteres *frausum* *frauda-*
dis, betriegerisch / ut: *Homotum*
dicebant, h. e. eum, qui ad
fraudis fructum venisset. Petrot?

b Fraus, pro piaculo; &
quasi pro crimine, vel potius pœ-
na. Cic. l. de Div.

Fraus *a um*, pro fraudatus, i. e.
qui ad fraudis fructum ve-
nit. Nonius.

Veteres *frausum* *frauda-*
dis, betriegerisch / ut: *Homotum*
dicebant, h. e. eum, qui ad
fraudis fructum venisset. Petrot?

b Fraus, pro piaculo; &
quasi pro crimine, vel potius pœ-
na. Cic. l. de Div.

Fraus *a um*, pro fraudatus, i. e.
qui ad fraudis fructum ve-
nit. Nonius.

Veteres *frausum* *frauda-*
dis, betriegerisch / ut: *Homotum*
dicebant, h. e. eum, qui ad
fraudis fructum venisset. Petrot?

b Fraus, pro piaculo; &
quasi pro crimine, vel potius pœ-
na. Cic. l. de Div.

Fraus *a um*, pro fraudatus, i. e.
qui ad fraudis fructum ve-
nit. Nonius.

Veteres *frausum* *frauda-*
dis, betriegerisch / ut: *Homotum*
dicebant, h. e. eum, qui ad
fraudis fructum venisset. Petrot?

b Fraus, pro piaculo; &
quasi pro crimine, vel potius pœ-
na. Cic. l. de Div.

Fraus *a um*, pro fraudatus, i. e.
qui ad fraudis fructum ve-
nit. Nonius.

Veteres *frausum* *frauda-*
dis, betriegerisch / ut: *Homotum*
dicebant, h. e. eum, qui ad
fraudis fructum venisset. Petrot?

b Fraus, pro piaculo; &
quasi pro crimine, vel potius pœ-
na. Cic. l. de Div.

d Fraudare genium suum, i. e. sen Schaden verursachen. pro
natura & appetitui & voluptati
non satisfacere, seinen Begier
den nicht nachhängen / an ihm
selber sparen. Plaut. Aul.

c Fraudat vectigal, q
merces non proficetur, (der seinel.
Waaren im Geleit nicht an-
gibt /) unde fraudati vectigali
crimen. l. 8. ff. de publ.

Fraudulenter, *Adv.* cum fraude,
mit Betrug / betriegerisch.
Colum.

Fraudulentia *a*, f. idem ac fraus.

Fraudulentus *a um*, plenum frau-
dis, betriegerisch / ut: *Homotum*
dicebant, h. e. eum, qui ad
fraudis fructum venisset. Petrot?

b Fraus, pro piaculo; &
quasi pro crimine, vel potius pœ-
na. Cic. l. de Div.

Fraus *a um*, pro fraudatus, i. e.
qui ad fraudis fructum ve-
nit. Nonius.

Veteres *frausum* *frauda-*
dis, betriegerisch / ut: *Homotum*
dicebant, h. e. eum, qui ad
fraudis fructum venisset. Petrot?

b Fraus, pro piaculo; &
quasi pro crimine, vel potius pœ-
na. Cic. l. de Div.

Fraus *a um*, pro fraudatus, i. e.
qui ad fraudis fructum ve-
nit. Nonius.

Veteres *frausum* *frauda-*
dis, betriegerisch / ut: *Homotum*
dicebant, h. e. eum, qui ad
fraudis fructum venisset. Petrot?

b Fraus, pro piaculo; &
quasi pro crimine, vel potius pœ-
na. Cic. l. de Div.

Fraus *a um*, pro fraudatus, i. e.
qui ad fraudis fructum ve-
nit. Nonius.

Veteres *frausum* *frauda-*
dis, betriegerisch / ut: *Homotum*
dicebant, h. e. eum, qui ad
fraudis fructum venisset. Petrot?

b Fraus, pro piaculo; &
quasi pro crimine, vel potius pœ-
na. Cic. l. de Div.

Fraus *a um*, pro fraudatus, i. e.
qui ad fraudis fructum ve-
nit. Nonius.

Veteres *frausum* *frauda-*
dis, betriegerisch / ut: *Homotum*
dicebant, h. e. eum, qui ad
fraudis fructum venisset. Petrot?

b Fraus, pro piaculo; &
quasi pro crimine, vel potius pœ-
na. Cic. l. de Div.

Fraus *a um*, pro fraudatus, i. e.
qui ad fraudis fructum ve-
nit. Nonius.

Veteres *frausum* *frauda-*
dis, betriegerisch / ut: *Homotum*
dicebant, h. e. eum, qui ad
fraudis fructum venisset. Petrot?

b Fraus, pro piaculo; &
quasi pro crimine, vel potius pœ-
na. Cic. l. de Div.

Fraus *a um*, pro fraudatus, i. e.
qui ad fraudis fructum ve-
nit. Nonius.

Veteres *frausum* *frauda-*
dis, betriegerisch / ut: *Homotum*
dicebant, h. e. eum, qui ad
fraudis fructum venisset. Petrot?

b Fraus, pro piaculo; &
quasi pro crimine, vel potius pœ-
na. Cic. l. de Div.

quod ex fraxino est, das aus Eschern gemacht ist / ut: Sudes fraxinea Colum. 6. c. 3.

b Virga fraxina. Ov. epist. Fraxinus i. f. arbor à frangendo, quia fragilis, Eschbaum / Eschern. Matth.

b Fraxinus, balsamico tempore casa, prebet lignum vularinarium, Wundholz. Schrod

Fraxo as, are, vigiliis circuire, quod eo labore homo frangatur, Festus.

Freca a, f. vel Mundiana, de parente suo relicta. Vox est Germanica, Frene/libera, quia à parente orba, sub tutoris potestate est. Germanicum frenen / est liberare, emancipare. Mart.

Fredam, vox frequens in veteribus legibus Longobardorum, notatque regalis compositionem pacis, quia quis pacem à Principe impetrat, Friede / ab Ebr. פָּרַד פָּרַד.

Fregella, locus in urbe, in quo civitatis Felii hospites habitaverat. Festus.

b Fregella, vetus Italia urbs, olim florentissima, quum à Romanis defecisset, diruta, & ad vicum jam usque à Strabonis tempore redacta. Silius, unde Fregellanus a um, ut: Fregellani populi. Plin. 3. c. 5.

b Fregellana vitis Col. 3. 2. Fregellanus s, m. nomen proditoris. Cic. 5. Fin.

Frenebundus a um, qui fremit, zornig / erzürnt / ut: Tum vero praeceptis curru fremebundus ab alto desiliit. Ovid. 12. Met.

Fremens entis, o. iratus, ut: Saevit acerba fremens. Valer. 3. Argon.

b Bello fremens Italia, das ganze in Wasse stehende Wallschland. Virg. 4. Aeneid.

c Equus fremens, ein schraubend und schäumend Pferd. Virg. 1. Georg.

Fremirus us, m. ingens sonitus, ut estuantis maris, aut murmurantis populi, aut hominis excaescentis in iram. Drausen / Gemärmel / Brummen / Getöse / ut: Equoris nigri fremitus. Horat.

b Fremirus undiq, indignantium quereantiumq, tota consione obstrebat. Curt. 137.

Fremium, herba, de genere auricularis, sic dicta, quod fremente vento se aperit. Martin.

Fremo u. fremui, fremitum, fremere, sonum edere, quod sit à fluctibus maris, murmurare, indignationem voce ostendere, brausen / brummen / murmeln / Waten / den Zorn auslassen / ut: Fremunt perstreopuntq. Virg. 1. Aen.

b Fremebat tota provincia, das ganze Land erzeigt sich unwillig. Cic. 5. Verr.

c Fremit ereptum sibi consularum. Cic. Att.

d Non

d Non leo in infantes fremit, quentem dixeris, ut: Senatus nisi magna fama, ein Löw thut frequens nunc poterit haberi. keinem Kind leid / wenn ihn Mil. Glor. 2, 6, 111.

nicht der grosse Hunger dargu treibt. Plin. 8. c. 16.

c Venti fremunt ingenti murmure, die Winde brausen überaus sehr. Ovid. 1. Trist.

Frendeo es, frendui, fressum, frendere significat frangere Festus.

b Frendere aliquando accipimus pro eo, quod est simul concussis & strictis dentibus indignari.

Frendente Alexandro, in dem aus Ungedult Alexander die Zähne aufeinander bisse. Curt. 791.

Frendo is, per tertiam Conjugetiam legitur. Plaut. Trucul.

Frenum vide Frenum.

Frequens is, a. dicitur, quod frequentare multi solent, ut:

Urbs frequens, eine volkreiche Stadt. Platea frequens, eine Gasse / da viel Leute in-

nen wohnen / oder darinnen viel hin- und wiedergehens. fuit Platonis auditor, der Demo-

sthenes ist des Platonis fleissiger Hörer. Valla.

b Frequens idem quod assiduus, creber, ut: Sit miles frequens spectator praeliorum, ein Soldat sol sich fleissig bey den Schlachten finden lassen. Vall.

c Senatum plenum, concionem copiosam, multam scho-

Senatus nisi magna fama, ein Löw thut frequens nunc poterit haberi. keinem Kind leid / wenn ihn Mil. Glor. 2, 6, 111.

Frequentissimus senatus. pro treibt. Plin. 8. c. 16.

Cael. IV. Frequentissimo theatro, in-

comprobatu. st. de D. Brutum duas non frequentes legiones habere, audio, ich höre / der Brutus habe zwey Regimente Volcks / doch nicht so gar voll-

ständig. Barb. uncomplete Re-

gimentes. l. 10, 33. Nulla in concione unquam fre-

quentior fuit populus Romanus. in Acad.

Rogandi quidem aliquidaue auferendi causa, frequentes ventitant, wenn sie was begeh-

ren und haben wollen / stellen sie sich gar fleissig ein / kommen sie häufig herben gelauffen. l. 11.

Epist. 18. d. Frequentem cogere sena-

sum, i. e. convocare. III. Catil. III. Frequentem esse, scitè di-

citur, pro crebro esse, audire, venire, ut: Demosthenes frequens fuit Platonis auditor, der Demo-

sthenes ist des Platonis fleissiger Schüler gewesen. Orat.

Frequens te audiui, ich habe dich öfters fleissig gehört. Orat. Enas ille Roma frequens, ex-

erat ille Roma frequens, ex-

S. Rosc. 5. V. Frequentamentum i. n. est genus modulationis Musica. Gell. 1, 11

Frequentarius a um, veteres

Yyyy 3 di-

dixere pro *frequentate*. Festus. *Frequentatio onis*, f. crebritas, multitudo, coacervatio, steter Brauch/ut: Densa & continens *frequentatio verborum*. Autor. ad Heren.

b *Frequentatio*, est *Figura*, Oratori propria, cum res in tota causa dispersa coguntur in unum in locum, quo gravior, aut acrior, aut criminiosior ratio sit. nare. Gell. 13. c. 23. idem.

Frequentativus a um, ut: *Frebrare*, ut: *Triumphum frequentativum* verba, qua exstante. Liv. 6. Dec. 4. eunt in so, to, tor, aut xo, & significant assiduitatem vel coquod frequens est atq; usitatum. nam, exponunturque per l. 2. ff. ex quib. caus. maj. l. 1. §. crebro, assidue, valde, diligenter, vel conatum. Gram.

Frequentator oris, m. qui frequentat. Ap.

Frequentatrix icis, f. Terent.

Frequentato, & *frequentor*, Adv. assidue, offit/stetig / ut: *Frequentor* & assidue consequamur artis rationem studio, & exercitatione. Aut. ad Her.

Frequentia a, f. eine volle Versammlung / volkreiche Versammlung/Menge/ut: *Tabulastat* tumescere incipiunt. Virg. 1. G. in foro summo hominum frequentia exscribo. in V.

De epistolarum frequentia nihil te accuso. de Orat.

Usitata frequentia stipatum esse, seine gewöhnliche Gesellschaft haben sich habe. p. Mil. §. I.

Frequentio a, are, late ponitur pro sepe facere, sepe visitare,

ut: *Distingvenda* & frequentanda est omnis oratio luminibus verborum. de Orat.

Frequentare scholam, in die Schul gehen.

Frequentare domum alicujus, einen offi besuchen. i Off.

b *Frequentare*, pro frequentem reddere. Svet. in Aug.

c *Frequentare*, pro gemerare. Gell. 13. c. 23.

d *Frequentare*, pro celebrare. Liv. 6. Dec. 4.

e *Frequentari* dicitur, quod frequens est atq; usitatum. nam, exponunturque per l. 2. ff. ex quib. caus. maj. l. 1. §. crebro, assidue, valde, diligenter, vel conatum. Gram.

Fressus a um, vel *Fressus*, a frenedo, ut: *Fressa faba*, qua leviter mola fracta sunt, gestro tene Bohnen. Colum.

Fretum i, n. maris angustia, egedes Meers / a similitudine ferventis aqua, quod in fretum sepe concurrat aestus, atq; effervescat. Varro.

b *Fretum* sapissime pro mari usurpatur, ut: *Agitata fretum* incipiunt. Virg. 1. G.

c *Fretus*, Masculino Genere dixere veteres. Lucr. 6.

Fretus a um, idem quod confusus, der sich verlässt/ ut: *Vestra virtute fretus* obvia essem hosti. Curt. 10. 11.

Fide sapientiaq; vestra fretus plus oneris sustuli, quam se-

re me posse intelligo, in dem ich

auff eure Treue und Verstand gegeben/ habe ich mehr Last auff mich genommen/ als ich mir zu tragen getraue. pro S. R. IV.

Fretus prudentia vestra. pro M. Cael. IX.

Qua quidem ego neq; mea prudentia neq; humanis consiliis fretus polliceor vobis, Quirites, sed multis & non dubiis deorum immortalium significationibus, quibus ego ducibus in hanc spem sententiamq; sum ingressus. II. Cael. XIII.

b *Fretus malitia sua*, einer der sich auff seine Bosheit verlässt. Phorm. 2. 1. 43.

c *Fretus familiaritate alicujus*, der sich auff eines gute Kundschaft verlässt/ ut: *Pansa* praestanti vir ingenio, fretus fortasse ea familiaritate, qua est a tecum, ausus est confiteri. pro Lig. I.

d *Nihil occultabo fretus* humanitate ac sapientia vestra. pro Cael. XXXII.

e *Concedam fretus* huius innocentia, pro S. Rosc. XXIII.

f *Dis sum fretus*, mein Vertrauen steht auff GOTT. Cael. 2. §. 38.

g *Fretus numero copiarum suarum*, der sich auff die Menge seines Volcks verlässt. Cor. 33.

h *Fretus opulentia*. Corn. 153. Freya, Freya / Germanorum Venus, unde Frentag/dies Veneris; freyen/ i. c. nubere.

Friabilis e, quod facile friatur, & quasi manibus minutim conteritur, das sich leicht zerreiben lässt. Plin.

Friabilitas artis, f. est, qua corpus mixtum partes habet non coherentes, attrituq; faciles, ut sol. Phys.

Fribusculum i, n. leve iurgium, notat l. 31. ff. de iure dot. l. 27. ff. de pact. dot. *Fribusculum* autem legendu censent nonnulli, familiari apicum b & v mutatione, quorum metaplasmo, multa in veterum autorum libros menda irreperunt, qua criticorum diligentia magna ex parte sublata sunt. Schard.

Fricatio onis, f. idem ac frictio, ut: *Fricatio vehemens*. Plin. l. 28. c. 4.

Fricator oris, m. qui fricat. Cels.

Fricatus us, m. idem ac frictio. Plin. 23. c. 7.

Frico as, fricui, vel fricari, frictum & fricatum, fricare, fricere/reiben/ jucken/ tragen/ frauen / ut: *Fricare corpus oleo*. Mart. l. 4.

Fricantem refrica, Prover. c. officium officio pensare debes, eine Hand sol die andere waschen. Erasim.

Fricatio onis, f. Reibung / Zuckung / das Krägen/ ut: *Fricationes inhibeat oculorum*. Plin.

b *Fricatio a Medicis* refertur

eur ad res non naturales, extrinsecus adhibitas; Eiusque effectus pro ratione differentiarum variat. Jonibon.

Fridaria a, f. est vox Arabum Astrologorum, *ἡγεμονία*, certus quidam annorum terminus & motus, in quo planeta, gubernans vitam nati, dare & inferre creditur ei bonum & malum, pro sui naturā; ubi notandum, quod quolibet septem Planetarum habet suam fridariam, h. e. certum quendam annorum numerum gubernandi vitam nati; & caput in super & cauda quodque hanc sibi adscribunt. Solis itaque fridaria, sunt 10. anni, fridaria Luna 9. Saturni 12. Jovis 12. Martis 7. Venere 8. Mercurii 13. Capiti 3. Cauda 2. anni; quorum optimum summa est 75. annorum. Martin.

Frigedo inis, f. antiqui dicebant pro frigore. Nonius.

Frigefacio is, ere, fühlen / kalt machen.

Frigefactio onis, f. vox Physicis familiaris, Erfühlung / Kaltmachung.

Frigefactio as, are, Frequenter offi fühlen / erkalten / Frost bringen. Plaut. Poen.

Friges as, frigus & frigi, frigere, est frigore horrere vel confici, Frost leiden / ut: In re frigidissima cales, in ferventissima friget. Her.

b Frigere, kalt bestehen / wenig aufrichten / ut: Planesfrigeo, ich bestehe gar kalt. L. 11. 40.

c Sine Cerere & Baccho friget Venus, wer weder zu essen noch zu trinken hat / dem vergehet der Rügel. Ter. Eun.

Frigero as, are, idem ac frigare, Composita ejus magis in usu sunt, c. g. refrigerare, perfrigerare.

Frigesco is, ere, frigidum fieri. Cato.

Frigida a, f. scilicet aqua, kalt oder frisch Wasser / ut: Frigidā lavare, ins kalte Bad gehen. Plaut. Most.

b Frigidam suffundere, pro instigare clanculum, anheben / läbel je ärger machen. Proverb. ab his translaturum quidam putant, qui certaminibus equestribus aequam equis aspergebant, quod remissum summa est 75. annorum. Martin.

Frigidarium n, n. Abenium in balneis, quo frigida continuatur aqua.

Frigidarius a um, ad frigida seu ad refrigerandum spectans, ut: Cella frigidaria balnei, i. e. ubi frigida aqua lavabatur. Plin.

Frigidē, Adverb. kalt / lausicht.

b Frigidissime dicere, i. e. ita ut neminem moveat, nemo probet.

Frigiditas atis, f. Kälte.

Frigidulus a um, subfrigidus, a liquidulum frigidus. Catul.

Frigidus a um, kalt / ut: Frigidus aer, kalte Luft. Ovid.

b Mors frigida, (i. e. quae efficit frigidus,) der kalte Tod. Virg. 4. Aen.

Frigidus, pro eo, quod frigidā qualitate pollet, ut: Medecamenta frigida.

Semina quatuor frigida mājora sunt: Cucumeris, Cucurbita, Citrulli, Melonum.

Semina quatuor frigida minora sunt: Endivia, scarola, lactuca, portulaca, Morellus.

c Frigidus, pro lento tardo & remisso. Cic. 3. Verr.

d Frigida negotia, i. e. nublus momenti. Plin. epist.

f Frigidus, pro eo, quod est perniciosum, eo quod frigida nostra temperatura sunt perniciofa. Virg.

Frigilla vide Fringilla.

Friigo is, frixi, frixum, vel frigui, frictum, frigore, torrere, rösten / im Feste braten / dörrren / ut: Tum res eadem magis alit virulenta, quam assa; magis assa, quam frixa. Cell.

b Postero die frigrant, deinde molis frangant. Plin. 18. 7.

Frigorificus a um, ut: Acetum omnium maximè frigorificum est. Gell. 1. 17. c. 8.

Frigus oris, n. Frost / Kälte / ut: Frigus ferre, Frost leiden. 1. 9. Ep. 24.

Aquilonio frigori objectum esse, gegen Mitternacht liegen. Solin. 284.

b Fremula quatur frigore corpus illius, er frieret / daß ihm die Zähne klappern. Cic.

c Frigus pro timore. Virgil. 1. Aen.

d Frigus pro morte. Serv. 12. Aeneid.

e Frigus etiam appellatur id, cum pro risu & gratia vel favore sperato, res in diversum exit. Cic. ad Q. Fratr.

Frigutio is, ire, dicitur subtiliter adgarrere, & est vox fringillarum, quae querula & obseura. Martin.

b Frigutire, est frigore subfrire. Plaut. obsolet.

Fringi, (Nithard. hist. Franc. 1. de Sax.) Frey / Gens omnis in tribus ordinibus divisa constitit. Sunt enim inter illos, qui adlingi, sunt qui frilingi, sunt qui lazzi, illorum lingua dicantur. Latina verò lingua sunt nobiles, ingenui atque serviles. Martin.

Fringilla a, f. avis, Festus fringillam vocat, quod frigore canet & vigeat, ein Finck / Rothfinck / Buchfinck. Gesner.

Fringilla montana, ein Schneefinck / Winterfinck Item Wald- oder Zaunen- Finck. idem.

Fringillago inis, majoris paroxis generis avis, ein Rohlmeise / Spiegelmeise. Faber.

Fringultio is, ire, est prapeditè & obscurius verba enunciare. Cael. 3. c. 1.

Frio as, are, conterere, comminuere, zerreiben. Plin.

Fritus us, m. i. c. strepitus, fremitus. Cic. de n. d.

Frisii, Populi sunt ad Oceanum Septentrionalem siti, Batavis & Sicambri finitimi, die Friesen / Friesländer. Ptolem.

Frit, vocatur illud, quod est in summa spica jam matura, die Spiglein an den ähren / öchne / Ähren. Varr.

Fritilla a, f. pultis genus quoddam. Martini.

Fritillum i, n. stillicidium stercoreis in sterquilinum, Gloss. Ibid. à sono fritinnendi, opinor, aut à similitudine fritilli lusorii.

b Fritillum molinellum, in quo piper teritur, dicitur à frango, quod grana piperis vel alia frangit, & est perforatum ab inferiore parte, & inde piper tritum recolligitur. idem.

Fritillaria e, f. vide Meleagris.

Fritillus i, m. tabula lusoria, ein Mensch / der doch das hofische Brettspiel oder Spielbrett. Juv.

b Sunt, qui fritillum prone Schwache und elende Antun.

pyrgo Horatii, orca Persii, turricula Martialis exponant, va-

sculo nimirum aleatorio, infundibuli speciem representante, per quod alea jaciuntur ad evitandam imposturam. Faber.

Fritinnio is, ire, est hirundinum

proprie, & ut dicunt, omnium avium precipue parvarum griesen / pipen. Varr.

Friviculum i, n. vide Fribusculum.

Frivola orum, n. proprie sunt vasa fictilia quassa, alte Scherben. Festus.

b Frivola pro supellectilibus, Trädel, Kram. Scharf.

Frivolarius a um, ut: Frivolarium forum, ubi frivola venduntur, ein Trädel- oder Grempel-Markt.

b Frivolaria vel fribularia fabula. Plaut.

Scripta frivolaria, quoniam sunt precii. Martin.

c Frivolarii (& frivolaria) frivolorum venditores, Trädler / Trädel- oder Sonnenkrämer. Bud.

Frivolus a um, inanis, nullius momenti, schlecht / liederlich / unnütz / ut: Res frivole, nichts würdige Sachen.

b Verba frivola, futilia, böse / leichtfertige Wort.

c Frivola est hominis animulium superbissimi origo, es hat der

Witz / der doch das hofische ist unter allen Thieren / ein

Plin. 7. c. 7.

Frivorium ii, n. sartago, eine Bratpfann. Martin.

Frivus a um, ut: Caro friva, Fleisch / das in der Pfann gebraten. Cels.

Fronarius a um, quod adfron-

des pertinet, sive quod ex frondibus est, ut: Frondaria fiscina. Barb. fascina. Plin.

Fronatio onis, f. frondium & ramorum redundantium refectio, Aufschneidelung. Col.

Fronator oris, m. est, qui arbores amputat, & qui è frondibus manipulos facit, hyemis tempore, ad pastum animalibus offerendos; item qui manipulis vitium folia evellit, quo ardor Solis vitium maturiorem

Frondens is, a, das Zweig oder äste hat / ut: Arbuta frondentia. Virg. 3. Georg.

Frondeo es, ere, frondes habere, ediscat, ut quod frons velit, oculi Zweige gewinnen oder haben, sciunt, ein Knecht soll sich in sei-

b Frondere, grünen / grünen Herrn also schicken lernen / ne Blätter haben. Virg. 3. Ecl. daß er am Gesichte mercke / was

Frondesco is, ere, dicuntur arbores, cum frondes emittunt, Laub gewinnen / grün werden. Colum.

Frondeus a um, quod totum ex frondibus est, das von Zweigen gemacht ist / ut: Frondea corona. Plin. 16. c. 4.

Fronifer a um, frondes ferens, ut: Nemus frondiferum. Lucr.

Frondo as, are, frondes amputare.

Fronosus a um, quod frondibus abundat, ästigt / das viel grüne Zweig hat / ut: Lucus fronosus. Virg. 4. Georg.

b Fronosus ramus. Liv. 1. 10. U. C.

Frons frondis, f. à ferendo, quod frondes arborum huc atq; illuc à vento ferantur, ein Zweig / Ast / ut: Fecundi frondibus ulmi. Virg. 2. Georg.

b Arida frondes. Horat.

Frons frontis, f. die Stirn / ut: Janua animi frons est, was einer am Schilde führet / siehe man ihm an der Stirn an. Cic. de Petit. Consul.

Sit denique inscriptum in fronte niuscujusq; quid de Re publ. sentiat. I. Catil. XV.

b Frontem exporrigere, sich frölich stellen. Adelph. 5. 3. 53.

(Servus) herile imperium

Frondem exporrigere, sich frölich stellen. Adelph. 5. 3. 53.

c Frontem perficere, est deponere pudorem, das Schamden. Colum.

Hütlein ablegen / ut: Perficius frontem, & nihil perfeci. Quintil.

d Frons, i. c. principium, ut: In fronte constituere, forn auff die Spitzen stellen. Curt. 287.

Frons agri. 1. 30. & 56. ff. de acquir. rer. dom.

e Frons occipitio prior est. Proverb. atq; instar enigmati-

jactatum: Quo significavit ambiguitas, rectius negotium geri, agitur negotium. Erasim.

f Frons pro severitate & gravitate. Cic. ad Dolab.

g *Frontis* pro parte anteriori, ut: *In fronte Caucas.* Plin. l. 12. c. 7.

h *Frontis integra*, pro integra persona, i.e. non infami. l. 4. ff. de popul. act.

i *Frontis*, (in facis,) dura & robusta, animi notat constantiam, tam in malo, (ut sit idem ac *pernix* contradicendi Deo, & peccandi studium.) *Esa.* 48. quā in bono, ut sit magnanimitas, & zelus in cultu divino, adversus impios & rebelles. *Glass Philolog. sacr.*

k *Frontis meretricia*, pro summa impudentia, & obfirmatione animi in malo. *ibid.*
Frontale u, n. ornamentum frontis, præcipue equorum & elephantorum, ein Stirn-Blat/ Stirn-Mieme. Plin.

b *Frontale* vocari potest quavis forma medicamenti ex æræ fronti applicata: privatim tamen significat topicum refrigerans & hypnoticum, ex cephalicis frigidis confusis sacculo lineato 4. vel 5. digitis exceptis. *Morell.*

Frontalis e, c. ad frontem spectans, ut: *Frontalis musculus.* *Vesling.*

Frontaria, Barbara vox, nempe quod Gallis *frontiere*, tanquā frontes regionum, ubi primum aspiciuntur limites, termini. *Grang = örcher / Frontier* Plätze. *Martin.*

Frontatus a um, ut: *Frontatus* pides, qui ad frontem parietis pertendunt. *Vitruv.*

Frontispicium ii, n. fastigium anterioris domus, in acumen surgens pyramidale, der forderer Stiebel.

Frontisterium ii, n. rectus Phrontisterium, *Phrontisterium*, *Phrontisterium*, domus curarum, meditatio locus.

Fronto onis, qui magnam habet frontem. *Cic.* l. den. d.

Frontosus a um, nonnullis idem ac *impudens*. *Sipont.*

Frucem pro frugem. *antig.*
Fructifer a um, ferens fructum, Frucht bringend oder tragend/ fruchtbar. *Plin.*

Fructifica e, f. fructum dec. *Sipont.*

Fructifico as, are, quod est fructum facere.

Fructificus a um, fructum ferens, fructuosus.

Fructuarius a um, cuius est fructus, vel ad fructum pertinet, aut fructum ferens, das nuget oder Nuhung giebet. *Colum.*

b *Parere* tot oportet parcas, quot mammæ habeat: minus pariet, fructuariam idoneam non esse. *Varr.* 2. de re rust.

c *Fructuarius* ager, idem qui vestigalis, intelligi potest, *Inulano* teste *Barbari* cum *Ital* vulgò vocant censilem agrum, veluti si diceret censualem. *Nisi for.*

foris quis velit fructuarius haberi pro agro culto aut fertili, proventus, Nutz/ Gewinn/ ut: videtur tamen priori interpretati: *Pecunia fructus maximus, Geld* tion: potius accedendum. *Spieg.* tan man zu grossem Nutz außd. *Fructuarius* servus, Ju-wenden. 2. *Offic.*

Lianus intelligit eum, in quo quis usufructum habet, sed alterius mus, der Freiheit Nutz ist sehr ist proprietas. *idem.*

Fructuarius i, m. dicitur, cuius quam iret in exilium.

e fructus; vel qui fructum alicujus rei percipit, ut: *Fructus* Frucht der Jugend ist Ehre. *Fructuarius* & usufructuarius *Cic.* in *Pison.*

ajunt quidam eosdem esse. Nam utroq. significatur is, qui jus pere, eines Dings genießten/ ut: utendi fruendi habet (l. 5 ff. *His* proximis literis magnum cepi si usus. *pet.*) Differunt tamen, quod fructuarius, fructus collectos nondum absum-

tos aut dissipatos transmittit tuis tua capiebam ex silentio meo ad heredes: usufructuarius rum literarum. l. 16. 21. vero non. *Connan.* 4. c. 4.

Fructuosus a um, qui fructum, nosq. capere. pro *Cæl.* XXXIII. h. c. utilitatem præstat, facundus, utilis, fruchtbar/ Frucht singulos fructum voluptatemq. bringend/ nützlich/ ut: *Ager*, capio. l. 5. 2.

quāquam fertilis, sine cultu- vā tamen fructuosus esse non potest. *Cic.* 2. *Tusc.*

b *Fructuosissima* ars, i. e. degehren/ ut: *Eorum* rerum omnium vel in primis, hic *A. Li-*

Fructus Genit. us, vel fructus & cinis fructum à me repetere profructi, m. à fruendo, dicitur pè suo jure debet. pro *Archia* l. omnis res, quam fundus fert, Frucht/ Abnühung/ ut: *Ale-*

re/ in fructibus exercitum, ein Kriegs-Heer speisen/ *Barb.* & providantem.

Prædiorum fructus, das Einkommen/ welches man von Land-Gütern hat, *Att.*

b *Fructus* pro cuiusvis rei ber pro agro culto aut fertili, proventus, Nutz/ Gewinn/ ut: videtur tamen priori interpretati: *Pecunia fructus maximus, Geld* tion: potius accedendum. *Spieg.* tan man zu grossem Nutz außd. *Fructuarius* servus, Ju-wenden. 2. *Offic.*

Lianus intelligit eum, in quo quis usufructum habet, sed alterius mus, der Freiheit Nutz ist sehr ist proprietas. *idem.*

Fructuarius i, m. dicitur, cuius quam iret in exilium.

e fructus; vel qui fructum alicujus rei percipit, ut: *Fructus* Frucht der Jugend ist Ehre. *Fructuarius* & usufructuarius *Cic.* in *Pison.*

ajunt quidam eosdem esse. Nam utroq. significatur is, qui jus pere, eines Dings genießten/ ut: utendi fruendi habet (l. 5 ff. *His* proximis literis magnum cepi si usus. *pet.*) Differunt tamen, quod fructuarius, fructus collectos nondum absum-

tos aut dissipatos transmittit tuis tua capiebam ex silentio meo ad heredes: usufructuarius rum literarum. l. 16. 21. vero non. *Connan.* 4. c. 4.

Fructuosus a um, qui fructum, nosq. capere. pro *Cæl.* XXXIII. h. c. utilitatem præstat, facundus, utilis, fruchtbar/ Frucht singulos fructum voluptatemq. bringend/ nützlich/ ut: *Ager*, capio. l. 5. 2.

quāquam fertilis, sine cultu- vā tamen fructuosus esse non potest. *Cic.* 2. *Tusc.*

b *Fructuosissima* ars, i. e. degehren/ ut: *Eorum* rerum omnium vel in primis, hic *A. Li-*

Fructus Genit. us, vel fructus & cinis fructum à me repetere profructi, m. à fruendo, dicitur pè suo jure debet. pro *Archia* l. omnis res, quam fundus fert, Frucht/ Abnühung/ ut: *Ale-*

re/ in fructibus exercitum, ein Kriegs-Heer speisen/ *Barb.* & providantem.

Prædiorum fructus, das Einkommen/ welches man von Land-Gütern hat, *Att.*

rum fructum capere maximum. Cic. Brut.

h Fructus intelliguntur de ductis impensis, quæ quarendo-

rum, cogendorum, conservando- rumq., eorum gratia sunt. l. 36. §. 5. ff. de hæ. petit.

i Fructus civiles sunt, qui jure percipiuntur, ut sunt: sala- ria, pensiones, ejusmodiq. obven- tiones, quarum solet esse eadem causa, quæ & naturalium est. Discrimen tamen est in perce- ptione & acquisitione. Schard.

k Fructuum quidam na- turales, & quidam industriales sunt; Naturales ii sunt, qui spon- te natura producuntur, nec eis ho- minis industria dat initium, ut ligna de sylva, cadua, poma, py- ra, &c. l. 45. ff. de usur. Indu- striales vero dicuntur, quos citra hominis operam, industriamve natura non proferret, ut segetes & fruges omnes. Schard.

l Fructus verbum inter- dum jus, interdum corpus signi- ficat. l. 43. ff. de evict. Ad jus cum refertur, jus utendi fruendiq. si- gnificat. Usus fructus itaq. an fru- ctus legatur, nihil interest. Cum autem ad corpus refertur, eo: pro- prie, qui ex re ipsa nascuntur na- turaliter, fructus complectitur, & ab usuris, pensionibus, ceteris- que obventionibus separantur. l. 19. ff. de hæred. pet. l. 34. ff. de usur.

m Fructus pendentes, un-

gesamlete Früchte / qui terra ad huc continentur, qui terra & fundo coherent. l. 44. ff. de re vindic.

n Fructus percepti, gesam- lete Früchte / separati à solo di- cuntur. l. pen. ff. eodem.

o Fructus in sacris, pro- consequente pietatis premio, Psal. 58. pro pœna impietatis. Sc- rem. 6. Glasf. Phil. sacr.

p Fructus dicuntur opera ipsa bona, vel mala. Matth. 3. ibid.

q Fructus laborum, i. e.

sermo. Esa. 57. ibid.

Fructus a um, das zu genieße- sen ist / ut: Sva vitæ nostræ fruenda causa, cuperem te ad id tempus venire, quod dice- ras, damit wir uns unter ein- ander ergehen möge / so möge- te ich wünschen / du kämest auff die Zeit / davon du selbst gesagt. Cic.

Frugalis e, c. moderatus, prudens, abstinens, temperans, mäßig / fromm / sitzig / haushälterisch / ut: Frugalissimus homo. Te- Heavt.

b Aratores laboriosissimi, frugalissimiq. homines. Cic. 5. Verr.

c Frugalissimus sui ordinis homo, i. e. probus & honestus. Cic. 5. Verr.

d Frugalis villa. Varro 4. de re rust.

e Frugalitas atis, f. temperantia seu moderatio in rebus agen- dis, Mäßigkeit / ut: Pythagore

velut genitricem virtutum generis fructus, allerley Früchte / frugalitatem omnibus ingere- bat, Pythagoras vermahnete einen jeden zur Mäßigkeit / Frugifer a um, fructum ferens,

als die eine Mutter aller zu- gehenden were. Justin. l. 20.

Frugaliter, Adv. sobriè & mo- destè, mäßiglich. Plaut. Epid.

Parce & frugaliter vive- re, genau und sparsam leben. Horat. 1. Serm. Sat.

Frugis, Genit. ab antiquo Frux, Frucht / ut: (In agro Pyzaca-

no) jacta semina cum incre- mento centesima frugis rena- scuntur, der Saame bringt

hundertfältige Frucht. So- lin. 556.

b Homo frugi, ein from- mer Mensch / ut: Hominis frugi

& temporis functus es officium, du hast dich als ein frommer Ge- sell verhalten. Heavt. 3, 3, 18.

c Frugi bona esse, frontm sehn / ut: Cupis me esse nequam,

temperero frugi bona. Pseud. 1, 5, 53.

is probus est, quem non pœni- tet, quàm probus sit & frugi bo- na. Trin. 2, 2, 39.

d Vita frugi, ein erbares Leben / ut: Frugi severaq. vita,

ein erbar- und ernsthaftiges Le- ben. l. 16, 21.

e Ad frugem bonam se re- cipere, frommer werden / sich be- kehren. pro Marc. Cael. XIV.

f Ad frugem applicare ani- mum, sich bessern. Trin. 2, 1, 34.

g Fruges, Pl. dicuntur omnis

ut: Locuples frugibus annus, ein fruchtbares Jahr. Horat.

ut: Arbores frugifera, traga- bare oder fruchtbare Bäume. Plin. 12. c. 2.

b Frugifera & fructuosa Philosophia. Cic. 3. Offic.

Frugiferens entis, o. Poeta non- nunquam adhibere solent pro frugifero. Lucret.

Frugilegus a um, formicarum est Epithetum, à granorum colligendorum consuetudine tractum. Ovid. 7. Metam.

Fruginal vel Frucinal templum fuit Roma Veneris frugi. Taub- man. in Pl. Mil.

Frugiperdus a um, ut: Ocyssimè autem salix amittit semen, an- tequam omnino maturitatem sentiat: Ob id dicta ab Home- ro frugiperda. Non invenisse etiam hoc nomine appellari possunt homines nullius precii neq. alius rei, quàm consu- mendis frugibus nati.

Fruticor eris, frutisci, idem quod fruor. Gell. 17. c. 2.

Frumentinis, n. est (ut inquit Do- natus) summa pars gula, vel summa gula, tractusve gula, quæ cibum lingua demittit in ventrem.

Frumentaceus a um, quod ex frumento est.

Frumentarius a um, ad frumen- tum pertinens, ut: Ceres ma-

gistra sationis frumentaria. Solin. 227.

b Locus frumentarius, h. e. ferax frumenti, ein Getreidreich. Orph. Cic. r. Gall.

Frumentarium solum, est, in quo seritur frumentum, Plin. 18. 6.

c Frumentarii negotiatores, Getreidehändler. Plin. 8. cap. 44.

d Frumentaria tessera, non est quaedam mensura frumenti, qua non alibi, quam Roma, extat, ut falso traditum est. 49. ff. de leg. II. Sed signum erat frumentarium, quo exhibito, frumentum à Principe dabatur populo Romano. Schard.

Frumentatio onis, f. labor militum in frumento intra castra praesidiarve congerendo, zum Feldlager oder zur Besatzung notwendiger Lebens-Mittel Herbeschaffung / (Barbare) Proviantierung / Futtertragung. l. 12. §. 2. ff. de re milit. Cael. 7. Gall.

b Frumentatio etiam vocabatur distributio frumenti, qua Roma fiebat, postquam Principes receperant curam publicam. Svet. in Aug.

Frumentator oris, m. qui frumentatum profectus est, ein Futteragierer. Liv. 1. bell. Maced.

b Frumentatores dicuntur coëmendo frumento curatores praepositi, Proviantmeister, Schard.

Frumentor aris, ari, frumentum colligere, Getreide einsamlen. Cael. 4. Gall.

Frumentum i, n. dicitur, quod quid emittit aristas, à fruendo vel framine, Getreide / ut: Frumenta hyberna, Winters-Getreide / frumentas sive, Sommer-Getreide.

Gratuitum frumentum dicitur militibus admetiri, den Soldaten frey Futter geben. Curt. 20. 12.

b Frumentum Indicum. Türkisch Korn. Matth.

c Frumentum Saracenicum, vaccinum, sagopyrum, Heydeforn / Buchweizen / Grütz. idem.

d Frumentum fatuum, taub Korn. Pancov.

Frufiscor eris, i, pro frui, antiqvi dixerunt. Cael.

Frufitus, prudens, Sipontino teste, exponitur, h. e. in quo potest frui licet: sicut è contrariis infrufitus insipiens ac solidus, qui nulli usus est, (fortassis à Græco φελω mens.) Hinc in frufitum à Græco potius deductum existimam. Nam Græci φελω prouidentem, à φελω, demen em dicunt.

Frufior eris, eri, idem quod fruor eris, rei voluptatem capere, genießen / ut: Praesentibus frufitur sapiens. 1. de Fin.

b Frui aliquo, sich an eto Gegenwärt. ergeben / ut: Di-

Dii faxint, ut tali genero mihi presenti frui liceat. l. 14. 3.

Frustratim vel Frustrillatim, Adv. Stückleins weise. Plin. 20. 9.

Frustrā, Adverb. idem quod incassum, negūdicquam, vergebens / umbsonst / ut: Nec me vixisse pœnitet, quoniam ita vixi, ut non frustra me natum existimem: meihies Lebens reuet mich nichts / weil ich also gelebet / daß ich vermehne / ich seye nicht vergebens geboren worden. Cic. de Sen.

b Frustra discedere, est relicuius, i. e. non praestare, quod infecta abire, unverrichteter Sachen abziehen. Sallust.

c Frustra esse, i. e. exitum speratum non habere, non evenire ex sententia, vergebens sehn / ut: Frustra est ausum omne. Sot. lin. 421.

Cujus neq. consilium neq. intentum ullū frustra erat, Sallust. vide Captiv. 4. 2. 74.

Frustra esse, betrogen werden / sich betrogen sehen oder betreffen.

d Frustra habere aliquem, i. e. decipere, ut. Is adveniens servum & dominum frustra habet. Amphic.

Frustra habitus, der betrogen worden. Tac.

Frustratio onis, f. deceptio, ut: Frustrationes dare, betrogen. Plaut. Mostell.

b Frustratio, pro fallacia, quæ vulgo fallere morcatorum

dicitur, usurpat Papin. l. 3. ff. de usur.

c Frustratio, pro calumnia. l. 233. ff. de V. S.

Frustrator oris, m. morator, cunctator, frustrator debitor. l. 19. ff. de vi & vi arm.

Frustro as, are, decipere, fallere, betriegen. Plaut. Milit.

Frustror aris, atus sum, ari, est decipere, ut: Spes me frustrata est, die Hoffnung hat mich betrogen. l. 12. ep. 14.

b Frustrari expectationem, i. e. non praestare, quod quis expectat, einen in seiner Hoffnung betriegen. Plin. Ep.

c Deipsum frustrari de re aliqua, sich selbst in einer Sache betriegen / ihm selbst zu trügen. Thun. IV. Acad.

d Frustrari est decipi, betrogen werden / ut: Frustrari ab aliquo. Plin. de viris illustr.

Frustrulentus a um, plenus frustis, ut: Aqua frustrulenta, Wasser / darin eingebrochtes Brot. Plaut. Cureul.

Frustrulum t, n. (à quo frustillum,) ein Stücklein.

Frustrum i, n. rei cuiuscunque particula, ein Stück / ut: Frustrum panis. Cato.

Fruetulosus sive frutetosus a um, fruticibus abundans, staubicht / büschicht. Plin. 19. c. 1.

Fruetum vel fruticetum i, n. locus fruticibus constitutus, ein Busch-Holz. Plin. 18. c. 8.

Frutex icis, m. qui ad justam magnitudinem arboris non asurgit, & statura similis est multis herbis, sed non emortitur, neq. arescit in herba, verum perennis est, ein Stauden-Hecke. Varro.

b **Frutex**, arboris nomen in Phrygia. Plin. 13. c. 53.

c **Frutex** (de lupino dicitur.) Colum. 2. c. 12.

Fruticatio onis, f. in arboribus dicitur, cum multos ramos fruticantes producant. Plin. 1. 17. c. 1.

Fruticesco is, ere, est frutices emittere, aufschlagen / aufwachsen / Reiser gewinnen. Plin. 17. c. 27.

Fruticetum vide **Frutetum**.

Frutico as, are, vel

Fruticor aris, ari, idem ac fruticescere, ut: Quod supra terram est, è matre radi jubetur, ne fruticet. Plin. 17.

b **Animis usi sumus virilibus, consiliis** (crede mihi) puerilibus. Excisa enim est arbor, non avulsa; itaque, quam fruticatur, vides, Männlichen Bestand haben wir angewendet / aber (glaube mir!) kindische Anschläge. Denn der Baum ist wol abgehauen / aber nicht aufgerottet; derothalben siehestu / wie er wieder aufschläget. Cic. Attic.

Fruticosus aum, dicitur, quod longe lateq. fruticat, & mul-

tos habet fruticantes ramos staudigt. Plin. 12. c. 27.

Frutinal, dictum est templum Veneris **Fruxa**. Festus.

Frux, vide **fruges**.

Fuat pro sit dixerunt veteres. Donat.

Fuca a, piscis saxatilis, in petrosis promontoriis, ubi saxa sunt, delivescens ac pariens, molli carne pradtus, propter molliem ciliis confectiois. Gal. 3. alim. fac. c. 28.

Fucatus aum, falsus, geschminkt / angestrichen / ut: **Fucata mulieres**, geschminkte Weibspersonen.

Fucatus candor & rubor. Cic. in Orat.

b **Signa probitatis non fucata specie forent**. Cic. p. Planc. **Fucilis**, inguit Festus, falsa: dicta autem quasi fucata.

Fucinus i, lacus Italia, qui dicitur lacus Volcorum.

Fuco as, are, colorare, färben / mahlen / anstreichen / ut: **Alba nec Assyrio fucatur lacu veneno**. Virg. 2. Georg.

Fucosus aum, quasi fuco tinctus, verfälschet / ut: **Merces fucosa**. Cic.

b **Fucosa amicitia**, pro ambitiosis & specie splendidis. Cic. ad Att.

Fucus i, m, Fucus, apis genus est, sed sine aculeo, eine Hummel / ut: **Ignarum fucus pecus à praesepibus arcent** (apes.) b **Fu**

b **Fucus**, pigmentum est, quod foemina, ut vitia corporis regant, sese tingunt, eine Schminke / ut: **Vetula edentula**, quod vitia corporis fuco occultant. Mostell.

c **Fucus**, idem quod **fraus**, ut: **Facere alicui fucum**, einem eine Nase machen / einen betriegen. Cic. de Petit. Cons.

d **Fucus marinus**, (herba) quae & alga marina dicitur, Bändel. Pancov.

e **Fucus**, pro **cera**. Virg. 4. Georg.

Fuga a, f. abcessus est, qui sit cum celeritate, Flucht / ut: **Fugam capere vel capeßere**, die Flucht nehmen / das Hasen Panier aufwerffen / Bersengeld geben. Cael.

In **fugam effundi**, in die Flucht geschlagen werden. Curtius 809.

Fuga causam aperire, Ursache anzeigen / warumb einer flüchtig wird. Curt. 1457.

Fuga dedecus honesta morte vitare, der schändlichen Flucht mit einem ehrlichen Tod zuvor kommen. Curt. 785.

b **Repentino hominum impetu consicere se in fugam**, wenn geßlings jemand dargu kömpt / sich in die Flucht begeben. pro Cael. XXIII.

c In **fugam se conferre**, i. e. arripere fugam, pro Cecin. XI.

d **Fuga salutem petere**, durch die Flucht sein Leben retten / (vulgo) mit der Flucht sich

salviren. Corn. 716.

e In **fugam arvertere aliquem**, einen in die Flucht schlagen oder treiben. Curt. 310.

f **Fugam sistere**, Stand halten. Curt. 790. it. 2053.

Incomprehensibili **fuga pollere**, sehr schnell laßfen können. Solin. 455.

g **Fuga**, pro exilio. Cic. 3. Orat.

h **Fuga laboris**, desidiam arguit, wer die Arbeit scheuet / ist faul.

i **Fuga honoris**, i. e. effugiendi honoris ratio. Liv.

k **Fuga demonum**, herba, vide **hypericum**.

Fugacitas atis, f. modo significat inclinationem ad fugam, modo instabilitatem & brevitatem alicujus rei, Flüchtigkeit. Calepin.

Fugalia, dea **Fugia festum**, effusa omni licentia turpitudinum. Aug. 2. de Civ. Dei.

b **Fugalia**, festa erant Romanae in memoriam exactorum Regum, libera aq. Reipub. instituta. Censorin de geniali, festa hoc Regifugium vocat, quod ea die Targuinius ab exercitu ad Portenam Hetruscorum Regem fugisset. Celebrabantur autem **Fugalia** mense Februario, post exacta terminalia.

Fugax acis, o. qui facile fugit, flüchtig.

flüchtig / ut: *Fugax caprea*.
Plin.

b *Fugacia poma*, persien
appellat Plinius, quod deflorescant
citro, & diutius servari non pos-
sunt. l. 15. c. 12.

c *Aurâ fugacior*, geschwin-
der denn der Wind. Ovid. 13.
Metam.

Fugia a, f. dea latitia, & fugatis
hostibus. Sipont.

Fugillator oris, m. *fugillatores*
dicuntur umbra demonum, re. pro Cecin. XVI. videl. 4. 5.
qui ignem ferunt. Martin.

Fugillo as, ars, ignem de *fugillo* le,
extrahere, Feuer auffschla-
gen. idem.

Fugillus i, m. *ferrum*, quo ex-
trahitur ignis de *stlice*, ein
Feuerstahl. idem.

Fugio is, *fugi*, *fugitum*, ere, est
cum cursu & celeriter abire,
fliehen/ut: *Harere in tergis fu-*

gientium, den Flüchtigen hin-
den drein gehen / auff dem
Fuß nachfolgen. Curt. 266.

Fugereturpissimè, die Flucht
schändlich nehmen. Mostell. 2.
5. 77.

Fugientibus mo limites pa-
teant, wer nicht bey mir blei-
ben wil / dem stehet der Weg
offen.

b *Fugere animis demissis*,
est contentissimo cursu *fugere*. E-
pid. 3. 4. 16.

c *Fugere capite obvoluto*
summo cum metu, über Hals und
Kopff davon laufen. Mostell.

d *Fugere matu ac tenui su-*
spicione periculi. pro Cecin. XVI.

c *Fugere*, idem quod vi-
tare, meiden/ ut: *Fugere alicuius*
conspicuum, eines Angesichts
meiden / sich für einem nicht se-
hen lassen. pro Leg. Agrar.

f *Fugit me*, eleganter po-
nitur pro late. me, mir ist ver-
borgen / ich weiß nicht / ut: *As-*

lin si qua fortè est actio, qua mi-
hi *fugerit*, dic, qua sit, cupio disci-
re. pro Cecin. XVI. videl. 4. 5.

Illud alterum quàm sit diffici-
le, te non *fugit*, jenes andere /
wie schwer es sey / weisstu wol.
in Verr.

Nihil te *fugit*, es ist dir nichts
verborgen. l. 11. 13.

Sed te hominem doctissimum
non *fugit*. l. 11. 27.

Nulla res est in usu militari
posita, qua *huius viri scientiam*
fugerit. pro Pom.

Neque hac *Dionysium fugie-*
bant, der *Dionysius* wußte dieses
wol. Corn. 280.

g *Fugiens vinum*, vulgò
crassum, crassescens dicitur, 3ae
her Wein / ut: *Qui vinum fu-*

giens vendit sciens. Off.

h *Fuge à maiore*, halte
dich zu demes gleichen. Erasim.

i *Fugientes litera*, dicun-
tur exolescentes, qua vetustati
cedunt, verblichene Buchsta-
ben. Bud.

j *Fugitivarius is*, m. *fugitivorum*
servorum reprehenses erant:
qui

quicam operam profitebantur,
ut *fugitivos investigatos re-*
ducerent. l. 18. ff. de præscript.
verb.

Fugitivus a um, qui aufugit,
ut: *Fugitivus servus*, ein
verlauffener Knecht. Vatin.
Cicero.

b *Fugitivorum nota* &
supplicia. *Fugitivorum* compun-
gi solent notis, vel literis, quibus
persapè cognoscuntur & depre-
henduntur. l. 2. ff. de fugit. l. 3.
C. de serv. fug.

c *Fugitiva gaudia* sunt,
qua cito evanescent & abeunt,
ac parum durat. Mart. 7.

Fugito as, are, vitare, *fugere*,
fliehen / ut: *Herum nostrum*
fugitare censes? Plaut. Asin.

Fugitor oris, m. pro eo, qui su-
pergit. Plaut. in Trinum.

Fugo as, are, est expellere & in
fugâ convertere, in die Flucht
schlagen / ut: *Pellere & fuga-*

re exercitum, ein Kriegsbeer
in die Flucht schlagen. pro
Cecin. XVI.

b *Fugatus*, der in die
Flucht geschlagē. l. 10. c. 11. Att.

Fui, vide Sum.

Fulboran, vox *Barbara* (in hist.
Long. l. 2. tit. 14.) notat legi-
timè natū. Nos dicimus, acht
und wolgeboren / h. c. le-
gitimè (ex legitimis nuptiis) halten. Cic.

g *Fulcire aliquem literis*,
te dicitur à voll / i. e. plenus, i. e. onerare, einen mit Briefen
& baren / quod est, parere, gi-
wol beladen. Cic. Att.

gnere, ut sit, qui pleno nomi-
ne filius est, sine juris diminsio-
ne. Nothus verò uno tan-
tū nomine, quia natura na-
tus non lege, vide Martin.

Fulcimen inis, n. Lucret. idem
quod

Fulcimentum i, n. quo aliquid
sustinetur, eine Stütze / Un-
tersatz. Plaut.

Fulcio is, fuls, fultum, *fulcire*,
munire, sustentare, unterstü-
zen / befestigen / mit Stüheln
verwahren / ut: *Fulcire adifi-*
cium columnis, ein Haus
stützen.

b *Duabus se fulcit anco-*
ris, er spielte des Gewisssten /
er hat eine Zwickmühl.

c *Fulcire sententiam suam*
argumento non inani, seine Mey-
nung nicht uneben beträftigen.

Solin. 428

d *Imperium fulcire bena-*
volentia, die Herrschaft durch
Lieb und Freundschaft erhal-
ten / und langwierig machen.
Cic. 3. Offic.

e *Fulcire cibis*, durch Speis
se erhalten / ernehren. Lucret.

f *Labentem re*, fortunā,
Fulboran, vox *Barbara* (in hist.
Long. l. 2. tit. 14.) notat legi-
timè natū. Nos dicimus, acht
und wolgeboren / h. c. le-
gitimè (ex legitimis nuptiis) halten. Cic.

g *Fulcire aliquem literis*,
te dicitur à voll / i. e. plenus, i. e. onerare, einen mit Briefen
& baren / quod est, parere, gi-
wol beladen. Cic. Att.

Zzzz 3

Fulcrarius ii, m. qui spondas & fulcra lectorum fabricatur, & turbines pueriles, & rhombos muliebres, quibus fila agglomerantur: qui & crepitacula lignea puorilia, & huiusmodi opera tornatilia facit. Budæus.

Fulcrum i, n. eine Stütze / Unterstützung.

b Fulcrum lecti, ein Bettstolze / Span-Bett. Sueton. Seruius l. 52. §. 9. ff. de leg. III.

Fulcrum, idem ac fulcrum.

Fulcrea e, f. vox Barbara Longob. significat ingnuam, liberam, à Germ. volffrey / i. e. plane libera. Martin.

Fulgentius ii, m. vir in omnibus disciplinarum genere eruditus, qui rerum sacrarum volumen bucculi eleganti scripsit carmine. Sip.

Fulgeo es, fulsi, fulgere, & aliquid quando fulgo is, ere, lucere & splendorem emittere, schellen / glänzen / schimmern / leuchten / ut: Fulset gemma toris, & jaspide fulva sepel. lex. Lucan. l. 10.

b Purior aether fulsit, es wird heller Wetter / das Wetter lässt sich besser an. Ovid. 3. de arte.

c Cum crastina fulserit hora, auff den morgenden Tag. Ovid.

d Fulgent gladii, die Degen blinken oder glänzen. Liv. 1. U. C.

c Fulgere auro & purpura Cic. & Liv.

f Fulgere pro ferire, prisca dicebant. Festus.

g Fulgere pro fulgurare Cic. 2. N. D.

Fulgo is, ere, ut: Multa videmus enim caelestibus incita flammis fulgere, cum coeli donantur plaga vapores. Lucret.

Fulgētra e, f. vel

Fulgētum i, n. idem quod fulgur. Plin.

Fulgilatus a um, sideratus. Virg.

Fulgo vide fulgeo.

Fulgor oris, m. splendor, Glanz / Schein / ut: Armorum fulgor, der Glanz der Waffen. Horat. 2. Carm.

b Nubilans fulgor car-

c Fulgor Alexandri Magni, pro splendore & gloria. Plin.

Fulgura e, f. dea fulguris. Aug. 6. de civit.

Fulgur uris, n. sive fulgetrum est ex. statio accensa in trabem, aut cum fulmine simul impens, aut sine fulmine nubis densioris partes illustrans, der Blitz / das Wetterleuchten / ut: Ab omni parte caeli emicant fulgura, es wetterleuchtet oder blizet an allen Enden. Curt. 1108.

b Fulgur pro lumine, ut: Solis pervolgant fulgura caelum. Lucret.

c Ful

c Fulgur ex pelvi, Proverb. de minis inanibus eorum, qui ledere non possunt. Erasim.

d Fulgur (in sacris) laminam lancea vel gladii micantem significat. Glass. Phil. sacr.

Fulguralis e, c. ad fulgura pertinet, ut: Fulguralis liber, i. e. qui de fulgurum inspectionibus tractat. Cic. 1. de Divin. Fulgurat, impersonal. es blizet / wetterleuchtet. Plin.

Fulguratio onis, f. ut: Fulguratio ostendit ignem, fulminatio emittit. Senec. 2. nat. qv.

Fulgurator oris, m. Fulgurum inspector & interpret. Non.

Fulguio is, ire, fulgur jacere, blitzen. Nonius.

Fulguritas atis, f. splendor. Lucil.

Fulguritasunt, pro fulgure percutiuntur. Plaut. Trinum.

Fulguritus a um, fulmine ictus, vom Wetter gerührt / ut: Nam fulgurita sunt hic alterna arbores. Plaut. Trinum.

b Fulguritus locus statim fieri putabatur religiosus, quod eum deus sibi dicasse videretur. Nonius.

Fulguro as, are, fulgur emittere, blitzen / wetterleuchten. Plin. 1. 18. c. 35.

Fulica e, f. & fulix, anas paulo est minor, sed corporis forma consimilis, mergus niger, appellatur ab Alberto; Helvetii ein Böllhiner vel Bellen / circa lacum Aroni

cum, ein Belch nominant. Alii à macula alba frontis, qua rasum sacerdotis verticem refert, ein Pfaff Svevi, Bläß / Bläßlein / Georg. Agricola interpretatur, ein Wasserhuhn i. e. gallinam aquaticam, quod corporis magnitudine ad gallinam accedat; unde & Rohrhenne Alibi appellatur. Sane qui fulicam Germanice reddunt Hagelgans; Alii Zäucher / Schwarztäucher. Faber.

Fuliginosus a um, fuligine plenum.

Fuligo inis, f. est pars rerum combustibilium, levior, à partibus crassioribus sub specie summi elevata, inq. substantiam crassam nigricantem, vi frigoris compacta, Ruß / Rauch. Schröd.

b Fuligo metallorum, pro: prae dicitur arsenicum, (Hüttentrauch /) sed usurpatur pro Mercurio.

c Fuliginem verborum & argutiarum ob oculos audientium jacere, den Zuhörern ein blaues Dunst vor die Augen machen. Gell. 1. c. 2.

Fulina, coquina.

Fulinarius, coquus.

Fulino, are, in fulina coquere, à fuligine dicitur. Id.

Fulix vide Fulica.

Fullo onis, m. qui vestimenta purgat & candida facit, ein Walder / Walchmüller. Wlp.

ZZZZ 4 b Ful-

b Fullo vermis, ein Ohrwurm. Cael.

c Fullo piscis etiā est, quod ejus decocti succo vestes purgantur. Fab.

Fullonica a, f. &

Fullonica orum, n. pl. vel

Fullonicum i, n. Officina fullonum, eine Waschmühl. l. 3.

ff. de aqua pluv. arcend.

Fullonicus a um, ut: Fullonica ars. Plaut. Asin.

Fullonius a um, idem ac fullonicus.

Fulmen inis, n. est meteorum ignitum, Donner Schlag/ ut: Passim cadentium fulminum species visitur, man siehet/ daß das Wetter allenthalben einschlägt. Curt. 1909.

b Fulmen terebrans facile angustissima quæq; penetrat, nec accendit, unde nulla in tactis corporibus relinquit vestigia, solida dissolvit & liquefcere facit, ita ut ab eo etiam gladius, vaginā allasā, liquefiat. Phyl. Marg.

c Fulmen discutiens magis est igneum & sæpe arbores in tegraq; adificia incendit, nec raro lapidem, quem fulminarem vel fulmineum, Donnerkeil oder Axi/ dicunt, secum dimittit. ibid.

d Fulmen urens corpora ta-da non exurit, sed fumo saltem quodam denigrat. ibid.

e Fulmen pro Heroë, ut: Imperi nostri duo fulmina Cn. & P. Scipiones. Cic. pro Corn.

f Fulmina verborum, h. c. impetua. Cic. ad Papyr.

g Fulmen pro fulcimento, a fulcio. Manil.

h Fulmen in purificatione argenti, dicitur der Blick/ (vide fulminatio, sumiturque pro argento purificato.

i Procul a Jove, procul a fulmine, weit darvon ist gut den Wurf oder Schuß.

Fulmenta a, f. solea, quæ calcus subtus fulcitur, eine Sohle. Nonius.

Fulmentum i, n. quasi fulcimentum, fulcrum. Varro.

Fulminans tis, a. sclopetans, knallend/puffend/ut: Aurum fulminans, seu sclopetans, (fit, cum aurum aqua regis solvitur, & oleo tartari precipitatur,) sic dicitur, quod promptissime concipere solet flammam, ac deorsum vergens, quicquid substratum, non sine adstantium periculo, in frusta disjicit. Serod. Pharm.

b Pulvis fulminans, (qui constat ex sulphure, nitro & sale tartari,) Knallpulver.

Fulminatio onis, f. est gradatio metallica cum excoctione ad purum in cineritio, (Läuterung/Blickung/Sinnung/) cujus perfectio, veluti effulgente splendore, indicetur. Nomen operi est, quod coruscatio, velut in fulmine apparen-te fulgure fiat. Nam postquam ab-

absunta segregataq; sunt alienitates, (veluti fluores adjecti, plumbum mineralia conjuncta) nubecula quadam sulphurea obequivitat per superficiem, unde postea purpureus elucet splendor, quem fulgur, vel fulmen, aut etiam flos, (die Blumen/der Blick/) nuncupare solent. Johal. Lex. Chym.

Fulminatus a um, fulmine ictus, vom Wetter/ oder Strahl gerührt. Plin.

Fulmineus a um, ad fulmen spectans, ut: Fulmineus lapis, vide Ceraunias.

b Fulmineus ductor, ein capfferer Oberster. Silius.

c Fulmineo celares dissipat ore canes. Ovid. 1. Fast. de apro.

Fulmino as, are, fulmen emitte-re, vel fulmine percutere aut afflare, donnern/ ut: Fulminantem pejerant Jovem. Plin. 1. 2. c. 7.

b Fulminans Mars. Plin. 1. 30. c. 1.

Fulminor ari, ari, fulmine percuti. Cornut. in Pers. Sat.

Fultrum i, n. idem quod fulcrum seu fulcimentum. Varr.

Fultura a, f. sustentatio, Untere-

bauung/ Unterstützung/ ut: Nam fultura ad substructiones, quibus subinde suscipitur, non iam firma mihi, quam sum-

b Ingens accedat stomacho fultura ruenti. Hor. 1. Scrm. sat.

Fulviana a, f. herba. Plin. 26. c. 8. Fulvialter, imitans Fulvium. Cic. ad Attic.

Fulvius ii, m. Flaccus censor, etiam marmoreum Junonis Lacrima spoliavit, ut adem, quam dedicaverat equestre fortune, tegeret. Liv.

b Fulvius Lippinus, primus animalibus, quæ glires vocantur, vivaria in dolis instituit. Sip-vom Wetter/ oder Strahl gerührt. Plin. 13. c. 9.

b Fulvus Jaspis, pro viridi. Serv. 4. Æneid.

Fumaria a, f. fumus terra, herba, Erdbrauch/ Traubentropff/ Traubenterbel/ wilde Rau-sen. Matth.

b Fumaria bulbosa, vide Capnos.

c Fumaria lutea, dicitur alias corydalis sive splis, quidā vocant Chelidoniū capnites. Matth.

Fumarium ii, n. locus, ubi vinum fumo medicabatur. Col. 1. 6.

b Fumarium, caminus, ubi fumus exit, ein Rauchloch/

Feuermauer/ Schloß/ Schornstein/ Feuer-Eß. Martin.

Fumatio onis, f. Räucherung. Aug.

Fumator oris, m. qui fumat. Sid.

Fumatus a um, geräuchert.

Fumeq; es, ere, & iam firma mihi, quam sum-

Fumesco is, ere, anfangen zu rauchen.

Fumeus a um, rauchericht/ ut: Fumeus Acheron. Valer. 4. Arg.

Fumidus a um, idem quod fumus.

Fumifer a um, fumum afferens, fumosus, ut: Fumiferi ignes. Virgil.

Fumifico as, are, idem ac fumigare. Plaut. Milit.

Fumificus a um, fumum emittens, das einen Rauch machet. Ovid. 7. Metam.

Fumigatio onis, f. Räucherung August.

b Fumigatio est per fumum acrem & corrodentem calcinatio. Diverso modo metalla nobiliora assilatu plumbi fusi, vel speciem atq; ostentationem, fumum hydrargyri fragilia redduntur, & postea comminuantur terendo cum sale.

Fumigo as, are, suffire, räuchern / Rauch machen. Varr. 3. de re rust.

Fumus as, are, fumum emittere, rauchen / ut: Et jam summa procul villarum culmina fumant. Virg.

b Fumare, i. e. per fumum Mercurii vel Saturni calcinare, folorumque est metallorum. Schröd.

c Fumantem nasum uris ne tentaveris, Proverb. Non esse tentandos, qui possint nocere, admonet Erasim.

Fumosus a um, rauchericht / ut: Testa fumosa. Virg.

b Perna fumosa, geräucherter Schenkel.

c Fumosa imagines, alte

raucherichte Bilder / i. e. antiquissima. Cic. in Pison.

Fumus i, m. exhalatio ignis nigra, à furvo colore dicta, Rauch / ut: Undiq; calido involvitur fumo. Ovid. 2. Met.

b Fumi umbra, Proverbialis hyperbole, pro re qualibet vitiosa. idem.

c Fumos vendere, Proverb. pro eo, quod principum benevolentiam, simulato commendationis officio per occasionem familiaritatis precio vendere; unde & praestigiosam rerum magnarum speciem atq; ostentationem, fumum ac nebulas vocamus. idem.

d Fumum fugiens, in igne incidi, Proverb. Germani dicunt, ich wolte dem (Rauch) Regent entlauffen / und bin gar ins (Feuer) Wasser gefallen. idem.

e Fumus terra, vid. Fumaria. Funale is, n. f. fax seutada, quae fiebat ex fune, cera vel pice circumdata, etne Fackel / Wind-Licht. Plin. de vit. ill.

Funalis e, c. ut: Funales equi, qui fune, h. e. veste juncti currum triumphalem praecedunt. Svet. in Tib.

Funalis is, m. idem ac funale, ut: Funalis cereus. Valer. Max.

Funambulo onis, vel Funambulus i, m. funipensndis vel funirepus dicitur, qui fune ambulare solet, ein Seiltänzer / Seiltgänger. Ter. Hecyr.

Fun-

Functio onis, f. actio. gestio, Aufsehung / Verwaltung / Ampt / ut: Labor est functio quadam animi vel corporis, gravioris operis, vel muneris. Cic. 2. Tusc.

b Functio, duobus modis sumitur in jure; 1. pro usu, (l. 2. §. 1. ff. si cert. pet.) & 2. pro tributo, quod debatur quolibet de populo. l. 5. C. de annon. & trib.

Funda e, f. instrumentum e fundiculus factum, quo funduntur, h. e. jactantur lapides, etne Schleuder / Schling / ut: Fundis ex ceteris lapides, Stein mit der Schleuder werffen / Stein schleudern. Curt. 908. Funda saxa librare. Curtius 736.

b Funda, retis genus, quod in orbem spargitur & reticulum dicitur solet. Virg.

c Funda, idem quod sacculus seu marsupium, in modum retis factum, in quo pecunia & alia geruntur, ein Beutel / Sackel. Macrobi.

d Funda, circulus ex auro, sive alio metallo, quo gemma ita necluntur, ut aurum non nisi margines amplectatur. Plin.

Fundamen inis, n. idem quod fundamentum.

Fundamentum i, n. proprie in aedificiis dicitur, ein Grund.

b Fundamentum primum savori ponunt (apes.) Virg.

c Fundamenta jeci salutis

ua, ich habe zu deinem Besten und zu deiner Wohlfahrt einen guten Grund geleyet / Anfang gemacht. l. 10. ep. 29.

d Fundamentum pietas est omnium virtutum, alle Tugenden gründen sich auff die Gottheit. Cic.

e Justitia fundamentum

f Fundamentum Ecclesiae dicitur Christus. Glass. Phil. sacr.

g Fundamentum in Relatione dicitur, propter quod alterum refertur ad alterum.

Fundamentatus a um, (in Architectura) dicitur, quod fundamento superstruitur, ut: Partes aedificii fundamentatae.

Fundatio onis, f. pro institutione, Stifftung.

Fundator onis, m. qui aliquando fundat, ein Stifter / sic Christus est fundator sacrae coenae.

Fundatus a um, quod fundamento innixum est, gegründet / fest.

b Praclara fundata Res publica, ein sehr wol bestelltes gemeines Wesen. Cic. in Par.

c Fundatum veritate, Cic. pro Flacc.

d Fundatissima familia, est antiquissima & ditissima. Cic. pro dom.

Fundibularius is, m. idem quod funditor, Schleuderer. Liv.

Fundibulum i, n. vel fundibulus, was-

machina bellica, idem quod ballista

Fundibalis i, m. vel

Fundibalista e, m. idem quod

funditor Martin.

Funditor oris, m. idem quod funditor.

Fundito as, are, fundis petere, a funda, schleudern/ut: In fundas infundebam grandiculos

globos. Eo illos volantes iussu funditarier. Plaut. Pcen.

Fundito as, are, saepe fundere. Eoq. se dilatare, ut: Justitia ipsa

Frequent.

Funditare verba, i.e. multum

frustra verba proferre. Plaut.

Funditare rem, pro consumere, & prodigere, ac profunde

re. Plaut. Merc.

Funditus, Adverb. prorsus a fun-

do, von Grund aus / ganz und gar/ ut: Funditus perdo-

re aliquem. Plaut. Merc.

b Funditus eversa civi-

tas Cic.

Fundo as, are, firmare, quasi

fundamentum facere, stabili-

re, befestigen / gründen / ei-

nen Grund legen.

b Fundare navem, facere

& constituere. Plaut. Milit.

c Illud maxime vestrum

fundavit imperium. Cic. pro

Corn. Balbo,

d Fundare dentes enaci na-

vem sich vor Ander legen / An-

der aufwerfen. Virg. 6. Aen.

e Fundare ius civile. l. 2.

§. 39. ff. de Orig. iur.

Fundo is, fudi, fusum, fundere,

est liquefacere, schmelzen/

ut: Fundere ex are imaginem.

Plin. 34, 8.

b Fundere est profundere,

ut: Fundere sanguinem, Blut

vergiesen.

c Fundere versus vel ora-

tionem ex tempore, docti dicimus

pro immeditatum scribere or-

ationem vel orationem. 3. de Orat.

d Fundere se, est longe la-

se fundit ntu in ceteras virtutes.

de Finib.

Aer fusus & extenuatus in

sublime fertur, concretus autem

in nubem cogitur. de N.

e Fundere hostes, est cade-

re. Curt 817.

do, von Grund aus / ganz

und gar/ ut: Funditus perdo-

re aliquem. Plaut. Merc.

b Funditus eversa civi-

tas Cic.

Fundo as, are, firmare, quasi

fundamentum facere, stabili-

re, befestigen / gründen / ei-

nen Grund legen.

b Fundare navem, facere

& constituere. Plaut. Milit.

c Illud maxime vestrum

fundavit imperium. Cic. pro

Corn. Balbo,

d Fundare dentes enaci na-

vem sich vor Ander legen / An-

der aufwerfen. Virg. 6. Aen.

e Fundare ius civile. l. 2.

§. 39. ff. de Orig. iur.

pars uniuscujusq. rei, quae a-

liquid in se liquoris contineat,

vel ad continendum facta sit,

ut dolis, navis, arbor, flumi-

nis, lacus, maris, der Grund/

ut: Arenosum fundum fluvii. Sil.

Fundus i, m. est definita pars a-

gri, ein gelegen Gut/ ut: Fun-

da calamitas, ein gemeiner

Schad.

Eccae ipsa egreditur foras

fundi nostri calamitas, siehe / da

kommt sie heraus / die uns al-

len so schädlich ist / die uns un-

das unserige bringet. Eunuch

dicatur ager, quod planus sit ad

similitudinem fundi vasorum.

c Fundi appellatione plena

proprietas, i.e. cum usufructu si-

gnificatur. l. 56. ff. de V. S.

d Fundi limitrophis dicun-

tur, non à limenarchis, sed à li-

mitandis limitibus, quod tene-

rentur eorum possessores annonam

inde proveniente ad castra mi-

litum ducere, qui in imperii li-

mitibus adversus Barbaros ex-

stabant. Scharcl.

e Fundi saluenses, sunt pa-

tritione deputata nemora, qui &

patrimoniales sunt. l. ult. C. de

fundi.

f Fundi Agonothetici vo-

cantur, qui deputati erant sum-

ptibus certaminum sacrorum. l. 14.

C. de fundi Patrimoni.

g Fundus, profundamento

in quocunque negotio. Varro.

h Largitio fundum non

habet, wer gerne giebt / der fu-

ndet immer zu geben / nehmens

nis, lacus, maris, der Grund/

ut: Arenosum fundum fluvii. Sil.

i Sera in fundo parsumo-

nia, wenn man allererst sparen

will, da man schon auff die Nei-

de calamitas, ein gemeiner

Schad.

Eccae ipsa egreditur foras

fundi nostri calamitas, siehe / da

kommt sie heraus / die uns al-

len so schädlich ist / die uns un-

das unserige bringet. Eunuch

dicatur ager, quod planus sit ad

similitudinem fundi vasorum.

c Fundi appellatione plena

proprietas, i.e. cum usufructu si-

gnificatur. l. 56. ff. de V. S.

d Fundi limitrophis dicun-

tur, non à limenarchis, sed à li-

mitandis limitibus, quod tene-

rentur eorum possessores annonam

inde proveniente ad castra mi-

litum ducere, qui in imperii li-

mitibus adversus Barbaros ex-

stabant. Scharcl.

e Fundi saluenses, sunt pa-

tritione deputata nemora, qui &

patrimoniales sunt. l. ult. C. de

fundi.

f Fundi Agonothetici vo-

cantur, qui deputati erant sum-

ptibus certaminum sacrorum. l. 14.

C. de fundi Patrimoni.

g Fundus, profundamento

sprengen der Götzen Häuser
und Altar mit Menschen-
Blut. Cic.

b Nefandis cibis funestari,
durch abscheuliche Speise (bey
andern) für grausam gehalten
werden. Solin 391.

Funestus a um, quod est funere
inquinatum, ut: Domus fu-
nesta, ein Haus; daraus etli-
che bald aufeinander sterbe.

b Funesta familia, cuius
dominus mortuus est. l. ult. ff. de
lit. serv.

c Funesta victoria, i. e.
cruenta. Cic.

Funestum bellum, ein blutiger
Krieg. Liv. 5. Maced.

d Funesta arbor, i. e. cu-
jus ramus poni ante domum fu-
neream solitus sit, ne pontifex per
ignorantiam ingrediens pollueretur.

e Funesti dies, unglückli-
che Tage / Græcè δαίμονες καὶ
ἡμέραι, quasi μὴ οἶσι τε καὶ
θεοῖς εὖ εἶναι, deren man nicht ge-
denken sol. Unde & δαίμωνος
καὶ δαίμονος καὶ βλάτων ἀνίσταται,
dicitur homo abominanda mali-
tia, nefastus triens, dem der
Schelm aus den Augen siehet.

Funetum i, n, arcus ex viribus,
quum breviores palmites sar-
mente junguntur inter se fu-
nium modo. Plin.

Fungibilis e, c. ut: Fungibiles res
dicimus, quæ consistunt in nu-
mero, pondere, & mensura,
ut pecunias, frumenti, vinum,

oleum. Cetera vero corpora
in universum omnia, omnes
quæ alia species, dicuntur res
non fungibiles. Schard.

Funginus a um, ad fungum spe-
ctans. Plaut. Trin.

Fungor eris, functus sum, fungi
officio vel munere, Latinius di-
citur, quam facere officium,
ut: Possunt aliquando illi
non fungi suo munere. de Am.

b Fungi officio. Adelphi.

4, 3, 12.

Qui veram iustitia gloriam

adipisci valent, iustitia fungan-
tur officio. Off.

Fungi munere servorum.
Corn. 132.

Fungi militare munus.
Corn. 366.

Fungi officium, vide frugi.

c Supremo officio in ali-
quem fungi, einem den letzten

d Fungi pignorum in vi-
cem satisfactionis, h. e. loco fide-
jussorum pignora prestare. l. 7. ff.

de præst. stip.

Fungositas avis, f. raritas & le-
vitas, qualis in spongiis appa-
ret. Plin.

Fungosus a um, quod est rarum
& leve spongia instar, schwamm-
micht / löchericht / ut: Fungo-
sa medulla. Plin.

b Fungosa terra. Columi.

Fungus i, m. est excrementum
arboribus, fruticibusque qui-
busdam adnascens, vel im-

mediatè è terra prodians, ein
Schwamm / ut: Albos fun-
gos colligit. Ovid.

b Fungus pro homine stu-
pido & insulso, ut: Adeon mematum, Prov. apte dicitur, ubi
fungum, ut qui illi crederem? sol. quis properat officio suo fungi non
te ich so unverständig seyn / und ex animo, sed ne multam inci-
pime glauben? Bacchid. 2, 2, 49.

c Fungus putidus, i. e. se-
ne Delirus & inutilis. Plaut. Bacchid.

d De fungi videri possunt
Clusius hist. fung. Camer. &
Lonicer.

Funiculus i, m Dimin. ein
Stricklein / Schnur. Cic. 2.
Inven.

b Funiculus, pro mensura
quadam Persica, sexaginta con-
tinente stadia, ut placet Hero-
doto; quanquam Plinius ex E-
ratosthenis sententia quadragin-
ta tantum stadiorum esse tradit.

c Funiculus umbilicalis, die
Nabelschnur.

d Funiculus, dum nimium
tenditur, abruptitur. Prov. weñ
man die Saiten zu hoch span-
net / so zerreiße sie leicht. Lucian.

e Funiculum lapidi ad-
movere, Prov. (nach der Schnur
es machen) dicuntur, qui curam
omnem adhibent, ne quid gera-
tur in Republ. secus, quam opor-
tet. Translatum ab Architectis,
qui non credunt oculis suis, sed
ad perpendicularum explorant lapi-
dum aequalitatem. Erasim.

f Ad restum funiculum

(addis,) Proverb. ubi quis iis-
dem rebus abundat, aut similia
similibus pensat. idem.

g Fugiant funiculum mi-
pido & insulso, ut: Adeon mematum, Prov. apte dicitur, ubi
fungum, ut qui illi crederem? sol. quis properat officio suo fungi non
te ich so unverständig seyn / und ex animo, sed ne multam inci-
pime glauben? Bacchid. 2, 2, 49.

c Fungus putidus, i. e. se-
ne Delirus & inutilis. Plaut. Bacchid.

d De fungi videri possunt
Clusius hist. fung. Camer. &
Lonicer.

Funiculus i, m Dimin. ein
Stricklein / Schnur. Cic. 2.
Inven.

b Funiculus, pro mensura
quadam Persica, sexaginta con-
tinente stadia, ut placet Hero-
doto; quanquam Plinius ex E-
ratosthenis sententia quadragin-
ta tantum stadiorum esse tradit.

c Funiculus umbilicalis, die
Nabelschnur.

d Funiculus, dum nimium
tenditur, abruptitur. Prov. weñ
man die Saiten zu hoch span-
net / so zerreiße sie leicht. Lucian.

e Funiculum lapidi ad-
movere, Prov. (nach der Schnur
es machen) dicuntur, qui curam
omnem adhibent, ne quid gera-
tur in Republ. secus, quam opor-
tet. Translatum ab Architectis,
qui non credunt oculis suis, sed
ad perpendicularum explorant lapi-
dum aequalitatem. Erasim.

f Ad restum funiculum

(addis,) Proverb. ubi quis iis-
dem rebus abundat, aut similia
similibus pensat. idem.

g Fugiant funiculum mi-
pido & insulso, ut: Adeon mematum, Prov. apte dicitur, ubi
fungum, ut qui illi crederem? sol. quis properat officio suo fungi non
te ich so unverständig seyn / und ex animo, sed ne multam inci-
pime glauben? Bacchid. 2, 2, 49.

c Fungus putidus, i. e. se-
ne Delirus & inutilis. Plaut. Bacchid.

d De fungi videri possunt
Clusius hist. fung. Camer. &
Lonicer.

Funiculus i, m Dimin. ein
Stricklein / Schnur. Cic. 2.
Inven.

b Funiculus, pro mensura
quadam Persica, sexaginta con-
tinente stadia, ut placet Hero-
doto; quanquam Plinius ex E-
ratosthenis sententia quadragin-
ta tantum stadiorum esse tradit.

c Funiculus umbilicalis, die
Nabelschnur.

d Funiculus, dum nimium
tenditur, abruptitur. Prov. weñ
man die Saiten zu hoch span-
net / so zerreiße sie leicht. Lucian.

e Funiculum lapidi ad-
movere, Prov. (nach der Schnur
es machen) dicuntur, qui curam
omnem adhibent, ne quid gera-
tur in Republ. secus, quam opor-
tet. Translatum ab Architectis,
qui non credunt oculis suis, sed
ad perpendicularum explorant lapi-
dum aequalitatem. Erasim.

f Ad restum funiculum

(addis,) Proverb. ubi quis iis-
dem rebus abundat, aut similia
similibus pensat. idem.

g Fugiant funiculum mi-
pido & insulso, ut: Adeon mematum, Prov. apte dicitur, ubi
fungum, ut qui illi crederem? sol. quis properat officio suo fungi non
te ich so unverständig seyn / und ex animo, sed ne multam inci-
pime glauben? Bacchid. 2, 2, 49.

c Fungus putidus, i. e. se-
ne Delirus & inutilis. Plaut. Bacchid.

d De fungi videri possunt
Clusius hist. fung. Camer. &
Lonicer.

Funiculus i, m Dimin. ein
Stricklein / Schnur. Cic. 2.
Inven.

b Funiculus, pro mensura
quadam Persica, sexaginta con-
tinente stadia, ut placet Hero-
doto; quanquam Plinius ex E-
ratosthenis sententia quadragin-
ta tantum stadiorum esse tradit.

c Funiculus umbilicalis, die
Nabelschnur.

d Funiculus, dum nimium
tenditur, abruptitur. Prov. weñ
man die Saiten zu hoch span-
net / so zerreiße sie leicht. Lucian.

e Funiculum lapidi ad-
movere, Prov. (nach der Schnur
es machen) dicuntur, qui curam
omnem adhibent, ne quid gera-
tur in Republ. secus, quam opor-
tet. Translatum ab Architectis,
qui non credunt oculis suis, sed
ad perpendicularum explorant lapi-
dum aequalitatem. Erasim.

f Ad restum funiculum

(addis,) Proverb. ubi quis iis-
dem rebus abundat, aut similia
similibus pensat. idem.

g Fugiant funiculum mi-
pido & insulso, ut: Adeon mematum, Prov. apte dicitur, ubi
fungum, ut qui illi crederem? sol. quis properat officio suo fungi non
te ich so unverständig seyn / und ex animo, sed ne multam inci-
pime glauben? Bacchid. 2, 2, 49.

c Fungus putidus, i. e. se-
ne Delirus & inutilis. Plaut. Bacchid.

d De fungi videri possunt
Clusius hist. fung. Camer. &
Lonicer.

Funiculus i, m Dimin. ein
Stricklein / Schnur. Cic. 2.
Inven.

b Funiculus, pro mensura
quadam Persica, sexaginta con-
tinente stadia, ut placet Hero-
doto; quanquam Plinius ex E-
ratosthenis sententia quadragin-
ta tantum stadiorum esse tradit.

c Funiculus umbilicalis, die
Nabelschnur.

d Funiculus, dum nimium
tenditur, abruptitur. Prov. weñ
man die Saiten zu hoch span-
net / so zerreiße sie leicht. Lucian.

e Funiculum lapidi ad-
movere, Prov. (nach der Schnur
es machen) dicuntur, qui curam
omnem adhibent, ne quid gera-
tur in Republ. secus, quam opor-
tet. Translatum ab Architectis,
qui non credunt oculis suis, sed
ad perpendicularum explorant lapi-
dum aequalitatem. Erasim.

f Ad restum funiculum

(addis,) Proverb. ubi quis iis-
dem rebus abundat, aut similia
similibus pensat. idem.

g Fugiant funiculum mi-
pido & insulso, ut: Adeon mematum, Prov. apte dicitur, ubi
fungum, ut qui illi crederem? sol. quis properat officio suo fungi non
te ich so unverständig seyn / und ex animo, sed ne multam inci-
pime glauben? Bacchid. 2, 2, 49.

c Fungus putidus, i. e. se-
ne Delirus & inutilis. Plaut. Bacchid.

d De fungi videri possunt
Clusius hist. fung. Camer. &
Lonicer.

Funiculus i, m Dimin. ein
Stricklein / Schnur. Cic. 2.
Inven.

b Funiculus, pro mensura
quadam Persica, sexaginta con-
tinente stadia, ut placet Hero-
doto; quanquam Plinius ex E-
ratosthenis sententia quadragin-
ta tantum stadiorum esse tradit.

c Funiculus umbilicalis, die
Nabelschnur.

d Funiculus, dum nimium
tenditur, abruptitur. Prov. weñ
man die Saiten zu hoch span-
net / so zerreiße sie leicht. Lucian.

e Funiculum lapidi ad-
movere, Prov. (nach der Schnur
es machen) dicuntur, qui curam
omnem adhibent, ne quid gera-
tur in Republ. secus, quam opor-
tet. Translatum ab Architectis,
qui non credunt oculis suis, sed
ad perpendicularum explorant lapi-
dum aequalitatem. Erasim.

f Ad restum funiculum

(addis,) Proverb. ubi quis iis-
dem rebus abundat, aut similia
similibus pensat. idem.

g Fugiant funiculum mi-
pido & insulso, ut: Adeon mematum, Prov. apte dicitur, ubi
fungum, ut qui illi crederem? sol. quis properat officio suo fungi non
te ich so unverständig seyn / und ex animo, sed ne multam inci-
pime glauben? Bacchid. 2, 2, 49.

c Fungus putidus, i. e. se-
ne Delirus & inutilis. Plaut. Bacchid.

d De fungi videri possunt
Clusius hist. fung. Camer. &
Lonicer.

Funiculus i, m Dimin. ein
Stricklein / Schnur. Cic. 2.
Inven.

b Funiculus, pro mensura
quadam Persica, sexaginta con-
tinente stadia, ut placet Hero-
doto; quanquam Plinius ex E-
ratosthenis sententia quadragin-
ta tantum stadiorum esse tradit.

c Funiculus umbilicalis, die
Nabelschnur.

d Funiculus, dum nimium
tenditur, abruptitur. Prov. weñ
man die Saiten zu hoch span-
net / so zerreiße sie leicht. Lucian.

e Funiculum lapidi ad-
movere, Prov. (nach der Schnur
es machen) dicuntur, qui curam
omnem adhibent, ne quid gera-
tur in Republ. secus, quam opor-
tet. Translatum ab Architectis,
qui non credunt oculis suis, sed
ad perpendicularum explorant lapi-
dum aequalitatem. Erasim.

f Ad restum funiculum

(addis,) Proverb. ubi quis iis-
dem rebus abundat, aut similia
similibus pensat. idem.

g Fugiant funiculum mi-
pido & insulso, ut: Adeon mematum, Prov. apte dicitur, ubi
fungum, ut qui illi crederem? sol. quis properat officio suo fungi non
te ich so unverständig seyn / und ex animo, sed ne multam inci-
pime glauben? Bacchid. 2, 2, 49.

c Fungus putidus, i. e. se-
ne Delirus & inutilis. Plaut. Bacchid.

d De fungi videri possunt
Clusius hist. fung. Camer. &
Lonicer.

Funiculus i, m Dimin. ein
Stricklein / Schnur. Cic. 2.
Inven.

b Funiculus, pro mensura
quadam Persica, sexaginta con-
tinente stadia, ut placet Hero-
doto; quanquam Plinius ex E-
ratosthenis sententia quadragin-
ta tantum stadiorum esse tradit.

c Funiculus umbilicalis, die
Nabelschnur.

d Funiculus, dum nimium
tenditur, abruptitur. Prov. weñ
man die Saiten zu hoch span-
net / so zerreiße sie leicht. Lucian.

e Funiculum lapidi ad-
movere, Prov. (nach der Schnur
es machen) dicuntur, qui curam
omnem adhibent, ne quid gera-
tur in Republ. secus, quam opor-
tet. Translatum ab Architectis,
qui non credunt oculis suis, sed
ad perpendicularum explorant lapi-
dum aequalitatem. Erasim.

f Ad restum funiculum

(addis,) Proverb. ubi quis iis-
dem rebus abundat, aut similia
similibus pensat. idem.

g Fugiant funiculum mi-
pido & insulso, ut: Adeon mematum, Prov. apte dicitur, ubi
fungum, ut qui illi crederem? sol. quis properat officio suo fungi non
te ich so unverständig seyn / und ex animo, sed ne multam inci-
pime glauben? Bacchid. 2, 2, 49.

c Fungus putidus, i. e. se-
ne Delirus & inutilis. Plaut. Bacchid.

d De fungi videri possunt
Clusius hist. fung. Camer. &
Lonicer.

Funiculus i, m Dimin. ein
Stricklein / Schnur. Cic. 2.
Inven.

b Funiculus, pro mensura
quadam Persica, sexaginta con-
tinente stadia, ut placet Hero-
doto; quanquam Plinius ex E-
ratosthenis sententia quadragin-
ta tantum stadiorum esse tradit.

c Funiculus umbilicalis, die
Nabelschnur.

d Funiculus, dum nimium
tenditur, abruptitur. Prov. weñ
man die Saiten zu hoch span-
net / so zerreiße sie leicht. Lucian.

e Funiculum lapidi ad-
movere, Prov. (nach der Schnur
es machen) dicuntur, qui curam
omnem adhibent, ne quid gera-
tur in Republ. secus, quam opor-
tet. Translatum ab Architectis,
qui non credunt oculis suis, sed
ad perpendicularum explorant lapi-
dum aequalitatem. Erasim.

f Ad restum funiculum

(addis,) Proverb. ubi quis iis-
dem rebus abundat, aut similia
similibus pensat. idem.

g Fugiant funiculum mi-
pido & insulso, ut: Adeon mematum, Prov. apte dicitur, ubi
fungum, ut qui illi crederem? sol. quis properat officio suo fungi non
te ich so unverständig seyn / und ex animo, sed ne multam inci-
pime glauben? Bacchid. 2, 2, 49.

c Fungus putidus, i. e. se-
ne Delirus & inutilis. Plaut. Bacchid.

d De fungi videri possunt
Clusius hist. fung. Camer. &
Lonicer.

Funiculus i, m Dimin. ein
Stricklein / Schnur. Cic. 2.
Inven.

b Funiculus, pro mensura
quadam Persica, sexaginta con-
tinente stadia, ut placet Hero-
doto; quanquam Plinius ex E-
ratosthenis sententia quadragin-
ta tantum stadiorum esse tradit.

c Funiculus umbilicalis, die
Nabelschnur.

d Funiculus, dum nimium
tenditur, abruptitur. Prov. weñ
man die Saiten zu hoch span-
net / so zerreiße sie leicht. Lucian.

e Funiculum lapidi ad-
movere, Prov. (nach der Schnur
es machen) dicuntur, qui curam
omnem adhibent, ne quid gera-
tur in Republ. secus, quam opor-
tet. Translatum ab Architectis,
qui non credunt oculis suis, sed
ad perpendicularum explorant lapi-
dum aequalitatem. Erasim.

f Ad restum funiculum

(addis,) Proverb. ubi quis iis-
dem rebus abundat, aut similia
similibus pensat. idem.

g Fugiant funiculum mi-
pido & insulso, ut: Adeon mematum, Prov. apte dicitur, ubi
fungum, ut qui illi crederem? sol. quis properat officio suo fungi non
te ich so unverständig seyn / und ex animo, sed ne multam inci-
pime glauben? Bacchid. 2, 2, 49.

c Fungus putidus, i. e. se-
ne Delirus & inutilis. Plaut. Bacchid.

d De fungi videri possunt
Clusius hist. fung. Camer. &
Lonicer.

Funiculus i, m Dimin. ein
Stricklein / Schnur. Cic. 2.
Inven.

b Funiculus, pro mensura
quadam Persica, sexaginta con-
tinente stadia, ut placet Hero-
doto; quanquam Plinius ex E-
ratosthenis sententia quadragin-
ta tantum stadiorum esse tradit.

c Funiculus umbilicalis, die
Nabelschnur.

d Funiculus, dum nimium
tenditur, abruptitur. Prov. weñ
man die Saiten zu hoch span-
net / so zerreiße sie leicht. Lucian.

e Funiculum lapidi ad-
movere, Prov. (nach der Schnur
es machen) dicuntur, qui curam
omnem adhibent, ne quid gera-
tur in Republ. secus, quam opor-
tet. Translatum ab Architectis,
qui non credunt oculis suis, sed
ad perpendicularum explorant lapi-
dum aequalitatem. Erasim.

f Ad restum funiculum

(addis,) Proverb. ubi quis iis-
dem rebus abundat, aut similia
similibus pensat. idem.

g Fugiant funiculum mi-
pido & insulso, ut: Adeon mematum, Prov. apte dicitur, ubi
fungum, ut qui illi crederem? sol. quis properat officio suo fungi non
te ich so unverständig seyn / und ex animo, sed ne multam inci-
pime glauben? Bacchid. 2, 2, 49.

c Fungus putidus, i. e. se-
ne Delirus & inutilis. Plaut. Bacchid.

d De fungi videri possunt
Clusius hist. fung. Camer. &
Lonicer.

Funiculus i, m Dimin. ein
Stricklein / Schnur. Cic. 2.
Inven.

b Funiculus, pro mensura
quadam Persica, sexaginta con-
tinente stadia, ut placet Hero-
doto; quanquam Plinius ex E-
ratosthenis sententia quadragin-
ta tantum stadiorum esse tradit.

c Funiculus umbilicalis, die
Nabelschnur.

d Funiculus, dum nimium
tenditur, abruptitur. Prov. weñ
man die Saiten zu hoch span-
net / so zerreiße sie leicht. Lucian.

e Funiculum lapidi ad-
movere, Prov. (nach der Schnur
es machen) dicuntur, qui curam
omnem adhibent, ne quid gera-
tur in Republ. secus, quam opor-
tet. Translatum ab Architectis,
qui non credunt oculis suis, sed
ad perpendicularum explorant lapi-
dum aequalitatem. Erasim.

f Ad restum funiculum

(addis,) Proverb. ubi quis iis-
dem rebus abundat, aut similia
similibus pensat. idem.

g Fugiant funiculum mi-
pido & insulso, ut: Adeon mematum, Prov. apte dicitur, ubi
fungum, ut qui illi crederem? sol. quis properat officio suo fungi non
te ich so unverständig seyn / und ex animo, sed ne multam inci-
pime glauben? Bacchid. 2, 2, 49.

c Fungus putidus, i. e. se-
ne Delirus & inutilis. Plaut. Bacchid.

d De fungi videri possunt
Clusius hist. fung. Camer. &
Lonicer.

nach altem Herkommen zur Erden bestatten. Curt 633.

c Militari honestoq; funere, comitante toto exercitu, humare aliquem, einen wie einen tapfern Kriegshelden begraben. Corn. 597.

f Funus facere, iusta facere, & exequi funus, differunt. Nam qui funus indictum pompa funebri precedente ducit, facit funus: qui sacrificio, quod humanum Festus appellat, ritu peracto, glebam obicit, iusta facit: & qui ein Denig cadaver prosequuntur, eos exequi funus, exequiaq; frequentare, dixerunt veteres. Scharf.

g Funus imaginarium Græci Cenotaphion vocant, cum mortuo iusta absente cadavere persolvuntur. Legitimum vero dicitur, cum defuncti corpus adest. tur, quando quis manifeste criminis reus, priores accusandi pro-

h Funus publicum erat, res suscipit. eum qui propter sua in Rempubl. beneficia, publicis sumptibus sepeliebatur.

Fuo is, futi, antiquum Verbum, pro quo nunc utimur Sum, inde futi & futurus, & forem, ment aut senserunt. Ptolem. in fore, quali fuerem, fuere. Ser. eos, qui sibi conscia metumt, no vius exponit futurus esse, & dicit esse de verbis Defectivis. Furabula orum, sonebra, quæ Ubi nota fore omni Numeto & Genere usurpari; forem pro essem, foret. &c.

Fur is, c. est, qui aufert aliena invito domino, ein Dieb/ ut:

Hic apud nos nihil est aliud vasti furibus, ita inani sunt oppleta (ades) atq; araneis, allhier bey uns finden Diebe nichts anders zum besten / also ist allenthalben nichts / und mit Spinnweben alles angefüllet. Aulul. 1, 11, 5.

Bur facile, quem observat, videt: Custos, qui fur sit, nescit, ein Dieb teñet den Hüter leicht/ aber der Hüter weiß nicht/ wer glebam obicit, iusta facit: & qui ein Dieb ist. Rudent. 2, 3, 54. deniq; cadaver prosequuntur, eos Coarguere fures, die Diebe anzeigen. Solin. 213.

b Fur nocturnus, h. c. deprehensus noctu, punitur severius, quam qui interdiu. 1. 3. ad leg. Aquil.

c Fur ipse accusat, ex fomo met mit der Borklage / usurpatur, Legitimum vero dicitur, cum defuncti corpus adest. tur, quando quis manifeste criminis reus, priores accusandi pro-

d Furem fur cognoscit, lupum lupus, Proverb. Amant enim semetipsum, qui similibus laborant vitiis Erastin.

e Fures clamorem (sc. de futi & futurus, & forem, ment aut senserunt. Ptolem. in fore, quali fuerem, fuere. Ser. eos, qui sibi conscia metumt, no vius exponit futurus esse, & dicit esse de verbis Defectivis. Furabula orum, sonebra, quæ Ubi nota fore omni Numeto & Genere usurpari; forem pro essem, foret. &c.

fures observare solent. Ubi Furacitas atq; f. proclivitas seu inclinatio ad furandum, diebische Art. Plin.

b Furacitas est vitium, quo

quo quis rem alienam invito possessore legitimo sibi arrogat, Dieberey. Ethic.

Furaciter, Adverb. diebischer weiß. Cic.

Furax acis, o. qui facile furatur, & furtis faciendis animum applicuit, diebisch / ut: Furax servus, ein diebischer Knecht. C. 2. Orat.

Furaces manus, diebische Hände. Martial. & Cic.

Furca a. f. instrumentum, quo stramenta feruntur, eine Gabel / ut: Bicornes furca. Virg. 1. Georg.

b Naturam expellas furcâ, tamen usq; recurret, Art lässt nicht von Art; die Raß lässt sich res Mausens nicht / die Krähe läßt das Hüpfen nicht. Hor.

c Furca, dicitur omne id, quo quid sustentatur in modum furcæ factum. Plin.

d Furca crucem seu patibulum notat, ut: Furcâ figi, aufgehengt werden. Plin. Hinc alius Etymologica, quâ furcam à fure capiendo deducunt.

Furcifer i, m. dicebatur servus, qui ob leve delictum cogebatur à domino ignominia magis, quàm supplicii causa, circa vicinos, furcam in collo ferre, subligatisq; ad eam manibus, & predicare peccatum suum, simulq; monere ceteros, ne quid simile admitterent. Donat.

Furcilla a, f. Dimin. instrumentum, quo frumenta cillantur, i. e. moventur. Varro.

Furcilles sive furcilla, quibus homines sustentabant. Festus.

Furcula a, f. Dimin. ein Gabellein.

Furenter, Adv. insand, more furioso, wüthend / tobend / rassend. Cic.

Furfur is, m. purgamentum & fax farina, Kleyen. Plaut. Capt.

b Furfures capitis & fasciei, (Schiefer oder Schuppen) dicuntur fuliginosa illa excrementa siccâ & alba ac tenuia, quæ super poris colliguntur. Plin.

Furfuraceus vide fursureus.

Furfuraculum i, n. vide Furabula.

Furfuratio onis, f. seu porrigo est, cum scalpentibus fursuribus similia ex capitis cute decidunt. Jonston.

Furfureus vel fursuraceus a um, quod ex fursure constat, ut: Panis fursuraceus vel fursureus, Kleyen. Brot.

Furfurosus a um, quod fursures habet admixtos, ac quandam fursurum similitudinem referre videtur, kleynig / voll Kleyen. Plin.

Furia a, f. vel Furia arum, quæ & dira dicuntur, & Eumenides, tres fingebantur à poetis, Aleto, Megara, Tisiphone, Damones sunt exagitantes conscientia facinorosa, Plagteufel.

b Furia sunt scelesti mentis tormenta, ut: Furiararum talis ardentibus perterriti, von einem bösen Gewissen gequälert werden. pro S. R. XXI.

Furia, lex testamentaria, quae plus quam assium mille legatum, mortisve causa prohibet capere prater exceptas personas, (Ulp. tit. i. Regul.) Furias etiam leges Cic. i. Verr. memorat.

Furialis e, c. wütersich/gräulich/höflich / ut: Arma furialia. Ovid. 6. Met.

b Vox furialis, ein gräuliche erschreckliche Stimme. Cic. pro Planc.

Furialiter, Adverb. ut: Odisse furialiter, auf's ärgste lassen Ovid. 3. Fast.

Furiatus a um, furore concitatus. Virg. 2. Aen.

Furibundus a um, qui vehementer furit, wütend / tobend / rasend / ut: Furibundus taurus. Ovid. 13. Met.

b Furibunda mens. Cic. Furificus a um, qui furtum facere solet, ut: Furifica leana. Plaut. Pers.

Furifica manus Plaut. Pseud. Furina a, f. dea, cuius sacra furinalia dicit Festus. Martin.

Furinus a um, quod ad furem pertinet, ut: Nam non coquinum est, verum furinum est forum. Plaut. Pseud.

Furio as, are, cum furore concitare. Horat.

Furiositas atis, f. idem rialitas.

Furiose, Adverb. dementer, insane, unsinnig / wütersich. Cicero.

Furiosus a um, furibundus, vesanus, wütig / toll / unsinnig / ut: Vesanus & furiosus homo. Cic. pro dom.

b Furiosum peccatum. Tor.

c Furiosus differt a mente capto: Nam furiosus furore quodam animi agitur: Mente captus vero magis in quiete est, nullaque signa extrinsecus ostendit. Scot. in voc. Jur.

d Furiosorum duo genera, unum eorum, qui in perpetuo furore sunt, qui (ut Macer. l. 14. ff. de off. praesid.) continua mentis alienatione omni intellectu carent. l. 22. ff. Sol. matr. Alterum eorum, quorum furor intermissus est, & (ut nostri loquuntur) lucida habet intervalla sive inducias. l. 20. ff. de testam. l. 6. C. de curat. furios.

Furnacius a um, ut: Furnaceus panis, qui in furno coquitur. Plin. 18. c. 9.

Furnalia orum, n. pl. sacra Furina, quam deam dicebant. Fest. Furnaria a, f. das Beckerhandwerk / ut: Furnariam exercere, das Beckerhandwerk treiben. Svet.

Furnarius a um, idem quod furnaceus.

Fur

Fur is ii, m. qui furnariam exercendo, & coquendo vastum facit, ein Becker. l. 24. §. 6. ff. de damn. infect.

Furnus i, m. locus, in quo panis coquitur, ein Backofen. Plin.

b Furnus, est locus, in quo ignis ad materiam, chymice tractatam, dextrè & convenienter accommodatur. Rulandus

c In frigidum furnum panes immittere, dicuntur & hominibus, qui docent indocilem, qui monent aversum, aut qui alioqui inanem sumunt operam. Refertur apud Herodot. in Terpsichore.

Furo is, ere, furore agitari, insannire, wüten/toben/rasen/ut: Quid est aliud furere, nisi non cognoscere homines, non cognoscere leges, non Senatum, non civitatem? Cic. in Pison.

Furunt cum diis praelium imitari, die sind thöricht/die sich unterfangen wollen mit Göttern zu streiten. Curt. 2184.

b Furere, agitari irā, zornig sehn. Apul.

c Furens libidinibus. Cic. 3. Tuscul.

d Furentes venti. Virg. 10. Aeneid.

e Furere est furore vexari, vel torqueri. l. 3. ff. de rit. nupt. de Divin.

Unda furentes, brausendes Wasser. Lucan.

Furor aris, ari, clam alium minas ad insaniam ferre redigens, Aaaaa 2

auferre, stehlen/mausen/entwenden. Cic. 6. Verr.

b Furari, pro furtim assequi, & furtim obrepere ad aliquid. Cic. pro Corn. Balb.

c Furari cor (in sacris) pro animum sibi dolis conciliare. 2. Sam. 13. Glasf.

d Furari litoris arenas, Proverb. in eum, qui rem ab omnibus neglectam & incustoditam tollit. Erasim.

e Viro esurienti necesse est furari, Proverb. congruit in eos, qui extrema indacti necessitate quid faciunt, Roth hat kein Geiseg/Roth bricht Eisen. idem.

Furor oris, m. insania, Zoberen/Wüteren/Unsinnigkeit/ut: Vultus furore torvus. Senec.

b Quae potest homini maior esse poena, furore atq. dementia? was könnte einem Menschen für grössere Plage widerfahren/ als Unsinnigkeit und Zornheit? Cic.

c Furor fit laesa sapientia patientia, Proverb. wenn man die Saiten zu sehr spannt / reißen sie öfter entzwey oder zerpringen. Erasim.

d Furor, pro mente, vi quādam divina concitata, qualis est furor poetarum. Cic. 1. de Divin.

e Furor uterinus, est immoderata Veneris appetitio, fava

à seminis copiā, acrimonia, & peculiari qualitate exorta. Jonst.

f Furor dupliciter continetur: quandoq; ex cerebri intemperie, lasarationis parte principia,

circa febrim, & mania est, vel dementia. (l. 1. §. 9. ff. de Edil. ed.) Aliquando fit furor ex morbo corporis penetrante ad animam. Schard.

Furtificus a um, quod furtum citur, quod servi dominis, liberis facere solet, ut: Furtifica matris patroni, mercenarii illi, annus. Plaut.

Furtim, Adverb. clam, heimlich, verstohtener weise/ ut: Facere aliquid furtim. Cic. p. Dom.

Furtivè, Adv. idem quod furtim, ut: Furto aliquo subducti servus. Furtivus a um, quod furto ablatum est, gestohlen/ ut: Res furtiva. Qvint. 5. c. 3.

b Furtivum, est non solum quod noctu, aut interdum clam aufertur, sed quicquid alienum mobile, malo animo, invito domino contrahitur. Instit. de oblig. qvæ ex del. nasc.

c Furtivus partus, censetur editus ex ancilla, quæ prænata est surrepta est. l. 26. ff. de stat. hom.

d Furtivum, i. e. clandestinum. Gell. 17. c. 9.

Furtum i, n. est contrahitio rei aliena fraudulenta, lucri faciendi gratia, vel ipsius rei, vel usus ejus, possessionisve, quod lege naturali prohibetur, est, admittere, Diebstahl. l. 1. ff. de furt.

b Furtum conceptum, est

cum quis presentibus apud quem rem furtivam parat invenit. Instit. de oblig. qvæ ex del. nasc.

c Furtum oblatum, est cum quis rem furtivam alio obtulit, ut potius penes eum, quam inveniretur. Scort. in bo. corporis penetrante ad animam. Voc. Jur.

d Furtum domesticum dicitur, quod servi dominis, liberis facere solet, ut: Furtifica matris patroni, mercenarii illi, annus. Plaut.

c Furtum veteres dicebant, quicquid clam factum est, ut: Furto aliquo subducti servus. Furtivus a um, quod furto ablatum est, gestohlen/ ut: Res furtiva. Qvint. 5. c. 3.

f Furtum, pro stratagemate, ut: Furto non pralio opus est. Curt. 696.

Furunculus i, m. Dimin. idem quod fur. Cic. in Pison.

b Furunculus seu Dothien, est tuberculum in acuto tendens, ovum columbinum magnitudine non excedens. Plin. Sennert.

c Furunculus in vitibus dicitur extuberantia quadam in modum verruca, quæ sit dum germen ex cicatrice procedit. Colum. 4. c. 22.

Furvus a um, nigrum vel atrum dicitur. Festus.

Anira furva. Ovid. 5. Met.

Fuscator oris, m. der dunkel oder

oder trüb machet/ est epitheton Cori venti. Lucan.

Fuscina a, f. telum tridens, sive trisulcum, quo piscatores figunt anguillas, & ea, quæ in imo aquæ fundo natant, eim Fischergeret oder Stachel/ Fischer Gabel. Cic.

Vicerat hoc monstrum tunicati fuscina Gracchi. Juven. Utebantur enim hac retiarum in gladiatoris ludis.

c Fuscina vel fuscina, ein Fleisch-Gäbelein. Eoban. Fuscina a, f. Dimin. idem ac fuscina. Sipont.

Fusco as, are, fuscum facere, dunkel oder braunfarb machen/ ut: Lanugine fuscante malas. Lucan.

b Fuscet nube diem. Valer. 1. Argon.

Fuscus a um, quod est subnigrum, dunkelbraun/ ut: Amictus fuscus. Tibul.

b Fusca caligo. Martial. c Fusca vox. Cic. 2. de n. d.

Fuscè, Adv. abundanter, copiose, überflüssig/ weitaufftig. Cic. 3. Fin.

Fusilia Caninia lex, quæ constitutus erat modus servorum, qui testamento manumitti possent. l. 37. ff. de condit. & demonstr. l. 215. V.S.

Fusilis e, c. quod fundi potest, das sich schmälzen läßt; item geschmolzē/ ut: Sal fusile. Col.

Fusile aurum, geschmolzen Gold. Colum. 6. c. 33.

Fusim, Adv. idem quod sparsum. Sipont.

Fusio onis, f. Stießung/ ut: Ipsæ quæ mundum deum dicit esse, & ejus anima fusionem Universum. Cic. 1. de n. d.

b Fusio (Chymicis,) est ligatio per aurum, Schmelzung/ ut: Fusio per antimonium, quæ verum aurum non modo à metallis imperfectis, sed etiam ab ipso argento separatur.

c Fusiones pro indictionibus, nonnunquam veteres posuerunt. l. 27. §. 3. ff. de usufr.

Fusius, pro furius, antiqui dixerunt, veluti Valesius pro Valerius. Festus.

Fusor oris, m. qui ex metallo quopiam statuas, vel alia opera fundit, ein Rothgießer.

Fusorius a um, zum Schmelzen gehörig/ ut: Vase fusorium, ein Schmelztiegel. Sipont.

b Ars fusoria, est ars fundendi conflandiq; metalla.

Fusterna a, f. pars abietis superior, durior & nodosior. Plin. l. 16. c. 39.

Fustibalis i, m. instrumentum bellicum, longum pedes quatuor, cui per medium ligatur funda de corio, & utraq; manu impulsam, propè ad instar onagri dirigit saxa. Hinc fustibulatores milites, qui fustibulis lapides jaciunt. Modest. de vocab. rei milit.

Fustigo as, are, fuste pulsare. Mart. Aaaaa 3 Fu-

Fustis is, m. lignum tores, ein Knüttel / Brügel / Strecken / ut: Non opus est verbis, sed fustibus. Cic. in Pison.

b Fustes bacilli sunt, quibus latera tundi solebant.

c Fuste percuti, est occidi, animadverti. l. 7. §. 1. ff. ad leg. Aquil.

d Fustium ictus à flagellorum, quia atrociora sunt verbera, castigatione separatur, pleniorque multo est fustium, quam flagellorum poena. l. ult. ff. de injur. l. 10. ff. de poen. Ac fustibus levior homo, & huiusmodi plenus. Apul. quidem teniores subiciebantur, honestiores non; Servi vero flagellis coercerentur. l. 28. ff. de iis multa non. alentur, sed erumpant, bey dem Zorn schlägt mancher los / und sagt / was poen.

Fustigatio onis, f. vel Fustuarium ii, n. poena, quae fuerit iustitiam, verberatio & castigatio, quae sit fustibus, talis auctor, i. e. fidelis. Virg. 11. Graupenschlag. Cic. 3. Phil.

Futura a, f. idem quod fuso. Plin. 33. c. 6.

Fusus i, m. instrumentum, quoniam mulieres, à fundendo, dictum, eine Spindel / Spille. Plin.

Futatum, Adverb. idem quod profusum. Plaut. in Trucul. antiquum.

Futile, Adverb. pro futiliter. Nonius.

Futile is, n. Vas erat, (ut inquit Donatus,) quod non deponerent ministri sacrorum, quod

erat acuto fundo, & patulo ore eoque instabili erat. Utebatur eo in sacrificiis dea Vesta, quia aqua, ad sacra hausta, in terra non ponebatur: quod si fiebat, piaculum erat. Unde excogitatum vas fuit, quod stare non posset, sed positum statim effunderetur. Serv. Futilis e, c. vanus vel inutilis, ab effutienda, gering / liederlich / leichtfertig / verworfen. Valla.

Qui silero tacenda nequit, levior homo, & futilis, & rima. b Alacritatem & laetitiam (Cicero) appellat futilis, quod immaniter loquor / und sagt / was

c Consiliis habitus non futilis, auctor, i. e. fidelis. Virg. 11. Aeneid. Unbedachtsamkeit / leichtfertigkeit in Worten. Cic. 1. de nat. deor.

Futio u, ire, effundere, aufgießen / verschütten. Futis, vas aquarum, quo aqua in triclinium infundebatur. Sipont.

Futo as, are, redarguere. Festus. Futum i, n. idem ac fuis. Varr.

Futuo is, futuri, futurum, futurus, verbum est obscenum, notatque coire. Martial. Et

Futurus a um, consequens, zukünftig / drauffolgend / ut: Consilium futuri ex praterito Senec.

De futuris nihil laborandum, umh das zukünftige soll man sich nicht bestimmen.

b Futurum tempus, (Grammaticis) in Conjugationibus, das Zukünftige / ut: Necessarium est nobis scire, magnum esse discrimen inter tempus prateritum & futurum, & verba prateri-

ta non totum tempus prateritum, sed etiam praesens significare, hoc est perpetuam continuationem, ut Troja est capta; Titius est solutus ab obligatione. Hic enim solutus non solum prateriti temporis significationem habet, sed etiam praesentis. de Verb. signif.

Futurio onis, f. conus. Catul. Fututrix icis, f. meretrix. Martial. Fui pro fui, apud Comicos saepe reperias duplicato u productionis gratia. Plaut. Poen.

G.

G. Litera inventionem Caribilo adscribit Plutarchus ca est patibulum. Martin.

Probl. Rom. 54. quod & probalbuensis lingua vitio protulerit.

G. in Verborum Prateritis mutatur in G, ut: Legor, lectus sum.

G. in notis antiquorum, gaudium, genius, Gellius, gens, Gaius, gratia, &c. notat.

Ger. Germanus, vel Germanicus. Gabala vide Cabala.

Gabalium ii, n. quidam putant caphuram esse, quidam benivinum. Martin. Plin. 2. c. 21.

Gabalus i, Gabalum, crucem dici veteres volunt. Varr.

b Gabala vel gabalum est furca vel patibulum: Germanis Gabel / est merga, genus furca. Unde conjicitur gabalum primo furcam esse, deinde supplicii in-

tribunal iudicis, Lutherus ver-
tit, Hochpflaster. idem.

Gabella a, f. dicitur *vestigal*,
hocque nomine Politici ve-
niunt, accisa, quando tribu-
tum illis imponitur, quæ ven-
duntur & emuntur.

Gabienus i, n. Caesaris classum
fortissimus, captus à S. Pomp.
jussu ejus in cincta cervice,
vix coherente jacuit in litore
tota die. Plin. c. 32.

Gabii orium, urbs Volcorum. Virg.
Gabinensis e, c. ut: *Gabinensis*
ager. Plin.

Gabinus ii, m. Romanus Ptole-
maem in regnum reduxit. Cic.
1. epist.

Gabinus a um, ab oppido Ga-
biis, ut: *Gabina Juno*. Virg.
7. Æneid.

b *Gabinus cinctus*, toga ce-
rat seu vestimentum, quo uteba-
tur Consul bellum indicturus.
Virg. 7. Æneid.

Gabriel, nomen angeli, dicitur
quasi vir Dei seu robur Dei.

Gaderes, civitas Syria, non lon-
gè ab Ascalone: à qua Theo-
dorus Rhetorica præceptor, qui
Strabonis aetate floruit, Gade-
rens dictus est.

Gades ium, f. quæ & Gadir di-
citur, est insula Oceani ultra
Beticam Hispaniam circa co-
lumnas Herculis. Plin.

Gaditanus a um, ut: *Gaditana*
civitas. Cic. pro Corn. Balb.

b *Gaditanorum moenia*, de-

lubra, agros, Hercules ipse iii-
terum & laborum suorum ter-
minos esse voluit. Cic. p. Corn.
Gagates seu Gages, fluvius Ly-
cia. Plin. 36. c. 19.

b *Gagates* est genus terra
nigra, lapidea crustosa, adeo bi-
umine pragnans, ut bitumen
redoleat, & accensum picæ quæ
modo flagret, nigerrimumq; emit-
tat fumum; Sunt, qui succinum
nigrum vocant. Boët. de Boot.

Gagephur vox Armena, notat i-
dem ac antipathia. Thurneyf-
ser. Onom.

Gajacum, vide Gvajacum.
Galaçites, lapis à morochi ho-
parum differt, ob quam caus-
sam isidem leucas, leucogea,
leucophragis & synephtes vo-
catur, Milchstein. Boët. de
Boot.

Galaçtophagus i, m. qui lac edit,
Milchfresser. Martin.

Galaçtopola a, lactarius, qui lac
venda, Milchtramer. idem.

Galaçtopota a, qui lac bibit, der
Milch trinder/der mit Milch
sein Leben erhält. Colum.

Galaicos, lapis Argyrodamanti
similis est paulo sordidior.
Plin. 37. c. 10.

Galaricides vel Galarictis, cine-
reo colore invenitur in Nilo.
Iritus lactis saporem edit, ore-
que retentus mentem turbat,
collo appensus, foemina lac au-
get, femoriq; alligatus partum fa-

facilem reddit. Albertus ci-
tante Boët. de Boot.

Galanga a, f. herba, sapius radi-
cem innuit. Est major & mi-
nor, Galgan. Matthiol.

Galata a, f. insula non procul à
Melita. Pomp. Mel. 2. Geogr.

Galata a, c. incolæ regionis Ga-
lacia, ein Galater. Strab. l. 12.

Galatea, galatea a, f. nympha,
filia Nerei & Doridis. Ovid.
13 Metam.

Galateam & Thetidem si-
mul amare non potes, Prov. i. c.
non potes idem diversa sequi,
velut literas & pecuniam, vo-
luptatem & gloriam, mundum
& Christum. du tanst zweenen
widrigen Herren zugleich nicht
dienen. Brahm.

Galatia a, f. Regio minoris Asia,
quam post ingentes illas Ale-
xandri victorias, & auctas per
Asiam Macedonum vires,
Græci insederunt, quibus
postea Galli se & ipsi, magno
hominum numero Asiam in-
gressi, conjunxerunt, Gallo-
græci dicti, gens mixta: &
regio, quæ mox crescentibus
Gallorum rebus Galatia voca-
ta fuit, antea Gallogræcia di-
cebatur. Sed utriusq; vocis
usque apud scriptores manet,
quoniam & apud Jeros. (l. 25. §. 1.
ff de l. III.) Hæc est Galatia,
quam Petrus præcipuus Apo-
stolorum Epistolâ plenâ (ut E-
rasmus inquit,) Apostolica ma-

gestatis erudit: quam Pau-
lus peragravit & Evangelio
sua Christum purè docuit.
S hard.

Galaxia a, f. via lactea, lacteus
circulus in cælo. Estq; multi-
tudo minutarum stellarum,
quæ contiguè lucant, & vi-
sum ob parvitatem effugiunt,
die Milchstrasse.

b *Galaxiam* aliqui Ga-
lactitem vocant, intercurrenti-
bus sanguineis aut candidis venis.
Plin. 37. c. 10.

Galba a, pl. Galbæ, animalia in-
esculis nascentia mira exilita-
tis. Unde qui primus Sulpi-
tiorum cognomen Galbæ tulit,
ab exilitate ita vocitatus.
Sveton.

b *Galba Sergius*, vir Con-
sularis temporum suorum elo-
quentissimus. idem.

Galbanaeus i, m. galbano indu-
tus, notatque mollem & deli-
catum. Mart. l. 3.

Galbaneus a um, ad Galbanum
spectans, ut: *Galbaneus odor*.
Virgil.

Galbanifera ferula, quæ Galba-
num fert. Pancov.

Galbanum i, n. est gummi, seu
succus, ferula Syriaca, quam
Metopium vocant, quo nomi-
ne alius gummi idem venit,
nitens, flavum aut albidum
inflammabile; odore Opopa-
nacæ referens, colore Tacama-
hacam. Schroed.

AAAAA s

b Gal

b Galbanum vestimenti
genus est album & sublucidum
delicatorum, eum flares weisses

Kleid. Juven. Sat. 2.

Galbeæ arum, Festo erant ar-
milla, quibus etiam triam-
phantes utebantur, atq; adeo
milites donabantur virtutis
ergo.

Galbenum i, n. ornamenti mu-
liebris genus, Festus.

Galbinus a um, lascivus, mol-
lis, weich / leichtfertig / zart /
ut: Tunica galbina. Vopiscus.

Quidam legunt Gabina.

Galbula a, f. vel galbulus &
galgulus, avis est eadem, lu-
teo ex viridi colore, turturis
magnitudine (forte istiusmodi
est quam Pyroler vocant Mis-
nici) Widrol / nominant qui-
dam. Alii eam esse putant,
qua Germanis dicitur Geel-

gorst. Eberus, Gesnerus, a
nonnullis Gelbling / Henumer-
lina / appellari, scribit.

Galbulus i, m. Pila cupressi. Varr.
1. de re rust.

Gale, γαλή, mustela dicitur
Donat.

b Gale, i.e. felis. Aristoph.
Gr. γαλή ex γαλήν.

Galea a, f. munimentum capi-
tis, quondam e corio, nunc
ferro, fieri solet, ein Helm /
Pickelhauben / Sturmhut /
Casquet / ut: Galea gladii, um,
hastam Lacedaemoni in vene-
re. Plin. 7. c. 56.

Galea, genus navigii, sed
minus Latina vox, eine Galee /
unde versus:

Armo caput galea, pelagus per-
curro galea. Martin.

Galeatus a um, galea munitus,
ut: Minerva galeata. Cic. 1.
de nat. deor.

b Galeatum principii pli-
bri, i.e. ita commune, ut in omni-
bus, quemadmodum galea, com-
munis esse possit. Turneb.

Galedragon, herba, vide virga
pastoris.

Galega a, f. herba, ruta capra-
ria, petechiaria, pesticharia,
Gänsefraut / Fiechtenfraut /
Geißkraut. Matth. Pancov.

Galena a, f. plumbi & argenti
communis vena, qua etiam
molybdana dicitur. Plin.

b Galena, Glanz / Blende.
Erz.

c Galena inanis, Blende.

d Galena genus tertium
omnis metalli inanisimum, Er-
sen. Glanz. Agric.

Galenicus a um, Galenum se-
quens, vel ad Galenum spe-
ctans, ut: Galenici medici.

b Medicamenta sunt vel
Galenica, vel Spagyrica (scilicet
Chymica.)

Galenum i, n. vas vinarium.

b Galenum vinum a Ga-
leno Campania oppido. Plin. 33.
cap. 6.

Galenus i, m. Pergamenus me-
dicus, e Pergamo civitate Asia,
emi

emicit Trajani temporibus us-
que ad Antoninum pium. Scri-
psit volumina XV (Svidas.)
Patre architecto civitatis eru-
ditissimo, secundo rediens ex
Italia in patria consenuit, ac-
cum corpore & valetudine es-
set imbecilliore, quemadmo-
dum de se ipse scripsit, diligen-
tia tamen in victu, & tempe-
rantia, satur scilicet nunquam
de mensa surgens, vitam ingenium,
cui non sit aliquod vi-
tium admixtum. Erasim.

Galeo as, arc, galeam induere.
Hirt s. bell. Af.

Galeola a, f. Vas sinuosum a ga-
leae similitudine dictum. Non.

Galeopsis herba, dicitur & urti-
tica mortua, Lamium, todte
oder taube Nessel / Bien-
sauch. Matth. Pancov.

b Galeopsis, idem ac Scro-
phularia. Schröd.

Galeos m. γαλέος, piscis, mu-
stellus, plurium est specierum.
Plin. Canis cetaceus minor di-
citur, Heins Hundfisch. Gesner.

Galeole, in Sicilia dicebantur
portentorum interpretes. Cic.
1. Divin.

Galcotes γαλιώτης, species stel-
lionis. Plin.

Galera a, f. idem quod Galerus.
Sosip.

Galeria a, f. pileum pastorale e
junco factum notat. Martin.

Galericula a, f. vel

Galericulus i, m. parva galera,

coma fictitia, gemachte Haar /
Parique. Sver. in Orthon.

b Galericulus, ein Haars-
bogen. Zehn.

Galerita a, f. avis, dicitur & a-
lania cristata, eine Wald-
lerche / Hündelerche / Kople-
che / Haublerche. Plin.

b Omnibus galeritis opor-
tet cristam trasse, Proverb. in-
nuens, nullum esse mortalis in-
de mensa surgens, vitam ingenium,
cui non sit aliquod vi-
tium admixtum. Erasim.

Galerium ii, n. notat pileum ex
pelle case hostia factum. Isid.

Galérum i, n. vel

Galérus i, n. operimentum capi-
tis, pileus rotundus, a galea
similitudine, ein Hut. Stat.

b Galerum nonnunquam
comam ascititiam significat.

Galgulus, vide Galbulus.

Gallium vide Gallium.

Galilæa a, f. pars Judæe juncta
Syria; hac duplex, superior vel
inferior; illa in tribu Naph-
thali sita; hac circa Tiberia-
dem & lacu Genesarethanum.

b Galilæa alio sensu est
tempus illud, quod Salvator no-
ster in Galilæa exegit a resurre-
ctione, usque ad ascensionem;
tanquam dicatur Galilæa com-
memoratio. Martin.

Galilæus i, m. qui ex Galilæa
est, ein Galilæer.

Galla a, f. cecis, xnxis, id est, na-
scitur in foliis quercuum;

Gallapfel, Matthioli.

b Gal-

b *Galla instrumentum cer-*
donum, quo coria purgantur & noctis, quia galli excubitores pri-
dealbantur. Martin.

c *Gallam bibere*, ac rugas
conducere ventri, cum ait Luci-
lius, pramonet parsimonia esse
utendum, neq; gula indulgendum.
Ventremsq; coarctandum. Fest.
Gallecia vide *Gallicia*.

Gallia a, f. *Franconia occiden-*
talis, est Europa regio Oceano
Aquitano ac Britannico,
Rheno, Alpibus & mari Me-
diterraneo clausa, Hispaniaq;
ac Germania interjecta,
Francia / discesciturg, in
Braccatam & Comatam.
Geograph.

Galliambus, vel *Galliambicus*
versus, facetissimus, ac venu-
state plenissimus à *Gallis Cybe-*
les sacerdotibus dictus, quia in
hujus dea sacris plurimum u-
tebantur. Martin.

Gallarius vel *Gallicarius* a *um*,
quod pertinet ad *Gallam*.

Gallarius cerdo, qui ope-
ratur in *galla*. Martin.

Gallicæ arum, calceamenti ge-
nus, quo utuntur Galli tem-
pore pluvioso. Cic. 2. Phil.

Gallicanus a *um*, idem quod
Gallicus, ut: *Gallicana lingua*,
i.e. vera & antiqua Gallorum
lingua. Schard.

Gallicana res, Cic. pro
Quintil.

Gallicantus us, m. vel

Gallicini n. n. cantus galli, ein
Hahnenschrey.

b *Gallicinium* pro parte
noctis, quia galli excubitores pri-
mum canunt. Comput.

Gallicus a *um*, idem quod *Gal-*
licanus, Französisch / ut: Lin-
gua *Gallica*, die Französische
Sprache.

b *Morbus Gallicus*, idem
ac *Lues venerea*, die Französ.
Gallica a, f. Regio Hispania.
Geograph.

Gallina a, f. eine Henne / ut:
— *Habent quosq; gallina ma-*
nus? nam has (litteras) quidem
gallina scripsit. Pseud. 1. 1. 27.

b *Alba gallina filius*, vide
Albus b.

c *Gallina Africana* sive
decumana, vel *Indica*, eine In-
dianische / Kalekutische oder
Wälsche Hun. Zehn.

Gallinaceus a *um*, quod ex *Gal-*
linis est, ut: *Pullus gallinaceus*,
ein jung Hünlein oder Küch-
lein. Varro.

Gallinacea ova, Hühner-
Eyer. idem.

b *Gallinaceus* sine adjun-
cto, idem quod *gallus*. Plin. 37.
c. 105.

Gallinacei in morem trepi-
dat, Proverb. in male affectum
& commotum, aut etiam parvi-
tanti oportune dicitur. Erasim.

Gallinago inis, f. avis, eine
Herd. Schnepfe. Zehn.

Gallinarium ii, n. locus, in quo
gallina nutriuntur, ein Hüh-
ner-Haus / oder Korb. Col.
Gal-

Gallinarium ii, m. vel

Gallinaria a, f. *gallinas curans*, tatum. Huic enim animanti ven-
eint Hünner. Voigt / (Hünner-ter mirificè calidus, ita ut omnia
Frau.) Plin. 10. c. 55.

Gallinarium a *um*, ut: *Scala gal-*
linaria. Cels.

Gallinula a, f. Dimin. à *Gallina*. grat. certamen. idem.

Gallinella a, f. Dimin. à *Galli-*
nula.

Gallitrichum vel *Gallitricum* i, in suo quisq; regno ferocior &
n. herba, quæ etià dicitur *Hor-*
minum, live *scarleam*, wilde
Scharlach / wilde Salben. idem.

Gallum ii, m. *Galatium* vel
Galeria, herba, Meyerfraut / re. Ovid. 4. Fast.

Walostroh / unser Frauen
Beetstroh / Wegstroh / deb. à *fluvio Gallo*. Festus.

Gallo as, are, *Gallos Cybeles* sa-
cerdotes imitari, insanire. Non.
Gallograecus vide *Galata*.

Gallulo as, are, pubescere, (ob-
foletum.) idem.

Gallonius ii, m. vir sumtuosus,
lureo. Cic. pro Quint.

Gallus i, m. multa significat,
juxta verbum: *Gallus avis*, po-
pulus, fluvius, Bacchiq; sa-
cerdos.

Gallus, avis domestica, ein
Haushan / ein Gückelhan.

Gallus castratus, ein Ka-
paun / Kaphan.

b *Gallus Indicus*, ein
Indianischer / Kalekutischer od
Wälscher Hahn / Truthan.

c *Gallorum* incusare ven-
tres, Proverb. de edacibus, ac lu-

xu multum absumentibus facul-
tatum. Huic enim animanti ven-
eint Hünner. Voigt / (Hünner-ter mirificè calidus, ita ut omnia
Frau.) Plin. 10. c. 55.

d *Gallus insilit*, Proverb.
Ubi quis semel victus, redinte-

e *Gallus in suo sterq; villi-*
nio plurimum potest, Prov. i. c.

f *Gallus*, qui ex *Gallia*
est, ein Franzos / Franzmann.

g *Gallus*, fluvius Phrygia,
cujus aqua potantes facit fure-

h *Gallus Cybeles* sacerdos,
à fluvio Gallo. Festus.

i *Gallos* quid execra? Pro-
verb. i. c. quid actum agis?
(Nam *Galli Cybeles* sacerdotes
sua sponte sunt exectu testibus.)

Quid spoliis nudum? cur affli-
gis afflictum. Erasim.

Galreda a, f. seu *Gelatina*, suc-
cus est inspissatus, viscosus, lu-
cidus, fitq; plerumq; ex coctis a-

nimalium partibus cartilagi-
nosis, v. g. ex pedibus vituli,
porci, &c. *Galrey* / *Gallero*

de / Zitterfleisch. Schröd.

Gamaeta, percussio, in ll. Bojor.
tit. 2. 6. Nescio, unde sit vox
sumta: Sonat tanquam sit à

Macht / gemacht / vis, poten-
tia, potestas, ut sit violenta
percussio: aut aliena potestate

& mandato facta. Martin.
Gamaalis, (in ll. Longob. 2. tit. 55.
1. 7.)

l. 7.) *consors, conjux*: *Gama-*
lis enim est Germanicum, *Ge-*
mahl / quod sonat tanquam
sit ex γαμήλιον. Sed Germa-
nis vox illa est composita, nam
mahle / (Sax. maelen /) est
conjugari. Mael / Gemael /
consors, conjux. Martin.

Gamarcha a, m. γαμάρχης, qui
nuptiis praest, easq; parat, ut
Hochzeit. Vater.

Gamathai, sunt lapides, quibus
caelestis vires & superna con-
stellationes imprimuntur, mi-
randis characteribus, imagini-
bus & figuris insigniti vel ce-
lati, quales aliquando natura
fabrefactus videre sapissime
conspicit, e montibus erutos,
quandocumque secundum ripas a-
quarum. Johnf.

Gambara, baculum episcopi pa-
storale.

Gamelion, γαμήλιον, mensis Ja-
nuarius, Junoni sacer propter
nuptias. Cic. de Fin.

Gamelius a um, nuptialis, hoch-
zeitlich.

Gamelium, γαμήλιον, Hochzeit-
Gesellenf.

Gamelus, γαμήλιος, vide Camelus.

Gamma, nomen literae Graecae in-
declinabile: Ausonius tamen
flectit gamma a. Martin.

b *Gamma* a, trigonum ad
formam literae Gamma. Front. de
limit. agr.

Gamaceticha, Aegyptiaca vox,

cultus & reverentia, qualem
exhibebatur ab Aegyptiis Ap-
pocrocodilo. Thurneisser.

Gammadaeus, γαμμαδάς, pygmaei
vulgò vertunt, quia γαμμαδάς est
cubitus, ein Zwerg.

Gammadium ii, n. &
Gammadia a, f. parvum gam-
ma. Martin.

Gammamus, vide Cammarus.

Gamos, ο γάμος, nuptia, unde
Agamus, monogam⁹, bigamus.

Ganea a, f. vel

Ganeum ei, n. antiqui locum abo-
ditum ac velut sub terra di-
xerunt, ubi impuri voluptati-
bus datur opera, meretricum
taberna, ein Huren-Wein-
stiel/Huhren-Haus. Donat.
Festus.

Ganeo onis, m. belluo, ein Huh-
rer/Huhren-Jäger/der sein
Gut mit Huhren und Hunden
verzehret. Cic. in Cat.

Ganerbatus, quasi jus commu-
nium heredum, der Gan-
Erben / i. e. gemeinen Erben / in
arcium nobilium possessione:
nempe jus fraternitatis & con-
dominatus, quo plures fami-
liae inter se ita coaluerunt, ut
portio defuncti ceteris condo-
minis accrescat, Erbverbrü-
derung / sub certis legibus, quas
vocant, Burgfrieden.
Micrael.

Gangaba, Persis vocantur one-
ra portantes. Curt. 363.

Gangamum i, n. γαγγαμῶν,
Pollux l. 10. c. 40. docet, ge-
nus retis esse involutus flexi-
bus, sinuosum ac perplexum.
Idem citat Aeschylum, quine-
gotium involutum & explicatum
difficile γαγγαμῶνα dixerit.

b *Gangamon*, dicitur etiam de
ventris locus circa umbilicum
quod illic apparet circumvolutio testari videntur.

c Quid ille gannit? was
pellfert derselbe. Terent.
intestina in sese complicantur.

Gangarida, populi inter Assyria
& Indos, juxta fluvium Gan-
gem. Curt. 2075.

Ganges, India fluvius maximus
totius India. Curt. 1972. 2074.

b *Gangem* a Rege hujus no-
minis dictum esse, putat Suid.
Gangeticus a um, ad Gangem
spectans, ut: Nemus Gangeti-
cum. Sen.

Ganglium ii, n. γαγγλίον, est
tumor supra os situs, à nervi
præter naturam convolutione,
qui in unum corpus coaluit,
exoritur, ein Oberbein. Joust.
b *Ganglium*, tuberculum
capitis. Celsus.

Gangrana a, f. γαγγραινα, aliàs
ignis S. Marcelli & Antonii
(d. kalte Brand / faul Fleisch)
partium imprimis molliorum
ad mortificationem tendens cor-
ruptione, suffocatione, dissipati-
one, vel extinctione proce-
dens. Joust.

Gangranosus a um, Gangra-
na infectus.

Gannio is, rvi, & gannii, gan-
nitum, gannire, proprie vulpes
dicuntur, schrenen / pelffern
wie ein Fuchß. Donat.

b *Gannire*, dicitur etiam
de canibus, cum claro ululatu
dolorem quendam, gaudiumve
quod illic apparet circumvolutio testari videntur.

c Quid ille gannit? was
pellfert derselbe. Terent.

Gannio onis, f. vel

Gannitus us, m. vox vulpis di-
citur proprie.

b *Gannitus*, ploratus va-
pulantium, Donatus, ut: Gannit⁹
tristis Nereidum. Plin. 9. c. 5.

Gansa vel Ganza a, c. idem quod
anser. Plin. 10. c. 23.

Ganymedes, γανυμῆδης, Trois fi-
lius formosissimus, quem cum
Jupiter deperiret, iussit in cœ-
lum ab aquila portari, & si-
bi à calicibus sive poculis esse.
dicitur Aquarius. Virg. 1. Æn.

Garamantes, γαργαυῆες, populi
Libye, à Garamante Apollinis
filio cognominati, qui ibi Ga-
ramantam oppidum ex suo no-
mine condidit.

Extremi Garamantes. Virg.
8. Æneid.

Garamanticus a um, ad Gara-
mantas spectans, ut: Gara-
mantica signa. Sil.

Garamantis idos, f. Patronym.
ut: — Rapta Garamantide
nympha.

Garcum i, n. *garum cum oleo, nempe oleū garo additū.* Martin.

Garganus i, mons celebris Apuliae, Sil.

Gargareo onis, idem quod *uvula*. Vesling.

Gargaridio as, are, idem quod *garrire* Non.

Gargarisma atis, n. vel

Gargarismus i, m. *medicamentum liquidum est, affectibus oris, gingivarum, faucium, laryngis, aliquando & capitis dicatum, gargarizando, ut vocant, fauces colluens sine deglutitione, Gurgelwasser.* Morell.

Gargarizatio onis, f. &

Gargarizatus us, m. est *Gargarismi adhibitio, das Gurgeln/ut: Tonsillas & fauces lactis ovilli gargarizatio adjuvat, wenn man sich mit Schaaff-Milch gurgelt / ist es den Mandeln und Hals gut.* Plin. 30. c. 4.

Gargarizo vel Gargariso as, are, *sepe ad gargareonem & guttur revocare, gurgeln.* Plin. 1. 20. c. 17.

Gargarus i, m. &

Gargara orum, n. *Cacumen montis Ida.* Serv.

Gargarus, oppidum positum in imis radicibus montis Ida, tanta frumenti copia abundans, ut qui magnum cuiusque rei numerum vellet exprimere, pro multitudine immensa nominaret. *hilaris.*

Unde & Ovidius 1. de arte. am. Gargara quot segetes, quot habet Methymna racemos.

Gargittius, canis cuiusdam generosi nomen, qui Geryonis boves custodiebat, & leonibus insultabat: quem tunc Hercules interfecit, cum illius adduxit armenta. Pollux.

Garopola a, m. qui *garum* addit, *liquaminarius.*

Garolmus, *garum olens, specus atriplicis.* Pancov.

Garrio is, i vi, *garritum, ire, est tanquam avis inaniter loqui, plaudern / schnattern / waschen.* Donat.

Garrire nugas. Plaut. Curcul.

Garrunt rana, die Frosche quaren. Martial.

Garritudo as, are, idem quod *garrire.* Varro.

Garritus us, m. *Vogelgeschrey, ut: Garritum avium percipere.* l. 3. C. de malef.

Garrulitas atis, f. *sepe nugacitas est vitium, quo quis sermonis ita est incontinens, ut contra honestatem secreta divulgat, & futilia ac inutilia loquatur, Waschbaffigkeit.* Ethic.

Rauca garrulitas pica-rum. Ovid. 5. Metam.

Garrulus a um, *inepte loquax, ut: Garrula lingua.* Ovid.

Gerrula aves dicuntur (interprete Nonio,) canora & *hilaris.*

c Rivus garrulus, ein rauschendes Wasser. Ovid. 2. Fast. d **Garrulus** (inquit Nonius) dicitur cordatus.

Garum i, n. *liquamen est ex piscibus carnibusque materatis, lacte / Schmalzbrähe / Fischbrähe.*

Garum complurimum etiam ciborum aliorum condimentum erat, ad luxum excogitatum. Horat. Serm. 2.

Garus i, m. *piscis ex genere locustarum, unde garum dictum.* Plin. 31. c. 7. & 32. c. 11.

Garyophyllata, vide *Caryophyllata.*

Garyophyllū vid. *Caryophyllū.*

Garzonostasium ii, n. *locus Constantinopoli, in media aula magni templi, ubi pueri stabant.* Martin.

Gasachius, vox Germanica, a gas vel ge, i. e. com & Sache causa, contraction est ex *Gegensacher.* in ll. Salic. adversarius, cui est causa nobiscum, i. e. lis, idem.

Gasindium servitium, *Gasindio Regis serviente, vel camera-rio. Gasindia iudicibus.* Gloss. Vet. **Gasindus**, honor sub iudice. Vox Germanica est *Ge-sinde / familia, quasi dicas commissaria patrisfamilias.* Simplex est *Sinde a senden* mittere, idem.

Gastaldia a, f. *officium Gastaldi.*

Gastaldio sive Gastaldus i, m.

Cujacius de Feud. 1. 1. Feudum Gastaldia datur ei, qui quasi actor sive procurator prediis nostris interponitur. Gastaldus n. sive Gastaldio non multum differt ab actore. Est tamen ali qua differentia inter Gastaldū & actorem, eadem nempe, qua inter villicum & dispensatorem, l. 166. ff. de V.S. 1. penult. in princ. ff. de adm. leg. Vox est Germanica, Gasthalter / (Sax. Gasthalder) hospes idem.

Gaster (γαστήρ) seu *Gasterium, genus vasis ventricosū.* Diosc.

Gasterocnemius, *musculus in sura, (das aufwendige Waden-Mäuglein) duplex constituitur.* Vestling.

Gastricus a um, *ad ventrem spectans, ut: Gastrica arteria, die Magen Puls-Adex.*

Gastrica vena, die Magen Blut-Adex. idem.

Gastrimargia a, f. *ingluvies, imtemperantia, Schlammerey / Schmelgerey.* Hesych.

Gastrimargus i, m. *γαστρίμαργος, luxuriosus, qui ventre insanit, ein Schwälger / Schlammerey / Durchbringer.*

Gastromantia a, f. *divinatio, qua fit ventre, ut cum Pythoniū spiritus è ventre obsessarum oracula edit.* Martin.

Gandeo es, *garvisus sum, gaudere, est secum & apud se laetari, nec respicit alium, sich freuen.*

freuen / ut: *Atq; ut confidere decet, timere non decet: sic quidem gaudere decet, latari non decet.* Tusc.

b *Gaudere de aliquo*, sich eines freuen. lib. 7. Ep. 2.

c *Gaudere malis*, sich freuen / wenns übel zugehet. Andr. 4. 1. 1. vide *Ve-*

d *Gaudere bonis suis*, sich wol bey den Seinen befinden. ut: *Gaude tuo isto tam excellen-*

e *Magnopere gaudere aliquis salute*, sich über eines Glück sehr freuen. Corn. 125.

f *Gaudere*, pro oblectari. Cic. de Senect.

g *Gaudere in sinu*, Proverbialiter, sich innerlich freuen / einen Lautenschlager im Busen tragen / ut: *Qui sapit, in tacito gaudeat ille sinu.* Tibul.

Gaudialis e, c. de quo gaudemus, erfreulich. idem.

Gaudibundus a um; idem ac *lacubundus*. Apulej.

Gaudimonium ii, n. pro gaudio. Baruch. 3. v. 24.

Gaudiolum i, n. Diminut. eine kleine Freude. Plaut.

Gaudium ii, n. eine Freude / ut: *Quod putari fore gaudium, in creatis à se rebus immittitur; id exitit exitum*, was ich vermeynere / mir zur Freude gedeyen sollte / dasselbe ist mir

zum Verderben aufgeschlo- Cic. Antequam.

Quod sum ex me doluisse nunc, ut duplicetur tuum ex me gaudium, prestabo, was dir zu vor Unmuths von mir entsan-

den / dasselbe wil ich dir mit doppelter Freude wieder einbringen. l. 16. 21.

Lachryma ipsi manant, præ gaudio, er weynet für Freuden. Curt. 1704.

b *Afferre gaudium*, Freuden bringen / ut: *Litera tua cur- mulum mihi gaudij attulerunt.*

c *Usurâ falsi gaudij frui*, eine vergebliche Freude haben. l. 6. 13.

d *Præcoce gaudio*, fortan irritare, seines Glücks sich überheben. Curt. 766.

e *Corporis motu gaudium animi ostentare*, durch eufferliche Leibesbewegung seine Freude zu verstehen geben. Curt. 1756.

f *Gaudium dolori junctum*, Prov. cui respondet; *Latitia huic præcordia cepit.* Erasim.

g *Pyrausta gaudes gaudium*, Proverb. de momentaria luxuq; voluptate. idem.

h *Gaudium Deo tribuitur*, quo vel beneplacitum ejus in creatis à se rebus immittitur; vel gratuitus & propensissimus ejus favor erga Ecclesiam, sicut de rebus charis gaudere homines

in sinu solent. Esa. 62. v. 5. *Glass.* Phil. sacr.

i *Gaudium in puniendo, alacritatem Dei in infligendis suppliciis* notat. idem.

Gavia a, f. avis aquatica & palustris, larus alio nomine dicitur. *Gavia alia est cinerea, et ne Neue oder Holbroty.* Hol-

Bruder; alia alba, eine See- meue. Gesner.

Gaulis, genus navigii, pene rotundum. Fest.

b *Gaulus* significare videtur nomen onerariam. Gell. l. 10. c. 25.

c *Gaulus* vasis genus est, & vel stula, vel multrale, aut poculum. Plaut. Rud.

Gaunaca a, f. vel *Gaunacum*, vestimentum est crassum, seu stragulum altera parte villosam. Martin.

Gaurus i, m. Mons est Campanie, in quo præstantissimum nascitur vinum. Stat.

Gausapa & Gausape a *Gausape*, indeclinab. n.

b *Gausape* pro barba hirsuta & proluxa. Pers.

Gausapatus a um, gausape pradi- ditus. Senec.

Gausapum i, vel *Gausapes is*, militare vestimentum, utring- villos habens, vel unâ tantum parte, quod pro lecto in castris sternebatur, eine zöftigte Decke / Koge / Matrazze. Plin.

Derivant à gossipio, quod in- di sere. Martia.

Gausapina a, f. idem quod *gause*. Martial.

Gaza a, f. urbs Palestina, (Mela l. 1. c. 11.) vel Persica. (Curtius 113.)

b *Gaza* Persis vocatur *per- siana regina*, königlicher Schatz. Curt. 361.

c *Gaza* significari divitiis, i. e. omne id, quod possidemus, (Reichthum / Geld und Gut.)

Servius dicit.

Gazella a, f. caprea illa, quæ moschum edit. Herm.

Gazophylacium ii, n. *γασφύλακιον*, arca, sive quovis alius locus, in qua preciosior supellex conservatur, ein Schatz- kasten / Schatzkammer.

b Apud Athenienses *gazophylacium* erat locus, ubi servabatur annona & frumentum. Postellus c. 17. de magist. Athen.

c *Gazophylacium* in Veter. Testam. dicebatur *ararium* templi, in quod conficiebantur ara ad cultus divini conservationem. 2. Reg. 12.

d *Hæc verba locutus est Jesus in Gazophylacio* (Joh. 7. v. 20.) Parie exponitur hic locus, quod sit vel in parte templi, ubi erat arca, vel in qua donaria deponi solebant, (Schindlerus in Lexico suo ad vocem *תבואה* habet,) Erant conclavia in atrio secundi templi structa, cum ad thesauros, vasa atq; supellectilem

aliam

aliam servandam, cum ad Sacerdotum & Levitarum custodiam & commorationem. In illis etiam primitiis & decima Levitarum reponebantur, & fiebant conventus.
Gedanum i, oppidum Germania in Vistula fluminis ostio situm, Dantzig. hinc:

Gedapensis e, c. ad Gedanum spectans, sive ex Gedano.

Gehenna a, f. vox est composita ex duabus N^o i. e. vallis & **גהנון** Hinnomus nom. propr.

i. e. vallis filii Hinnomi, tanquam olim possessoris, ut existimatur. Vallis illa erat prope Hierosolimam, amena & Cedronis aqua irrigua. In ea fuit locus nomine Tophet, ubi Judaei filios & filias suas Molochi sacrificabant, ut gentiles Saturno.

b Gehenna, pro loco supplicii post hanc vitam, sive inferno, sumitur in Nov. Testam. Das höllische Feuer / die Hölle / das ewige Verdamnis.

Gela a, nomen civitatis & fluvii in Sicilia.

Gelabilis e, c. quod gelu induvari potest, das gerinnen oder gefrieren kan / unde compositum ingelabile, das nicht gefrieret oder gerinnet. Gell.

Gelasco is, ere, est gelu astringi, gerinen / gefrieren. Plin. 14, 21

Gelasinus, γελασίνος, dentes anterioriores, quos ridendo ostendi-

mus, (die fördern Zähne /) item linea quae ridendo efficiuntur. Martial.

Gelatina a, f. ferè idem est cum Galreda, nisi quod generalius usurpetur, & pro quocunque succo pellucido, lento glutinosoque sumatur, qui tamen imprimis fieri consuevit ex succis fructuum, c. g. pomorum, &c. Schröd.

Gelatina cornu cervi. idè.

Gelatio onis, f. congelatio, Gefrierung / Frost. Plin. 17. c. 14.

Gelucidium ii, n. ipsum gelu concretio aqua. Colum. 1. 10.

Gelide, Adverb. frigide, timide, ohne Ernst. Horat.

Gelidus a um, frigidus, frigore concretus, salt / gefroren / ut:

Gelida aqua. Ovid.

Gelidus December. Ovid.

i. Trist.

Gellius ii, n. al. A. Gellius (Aulus Gellius) neotericus, Agellius dicitur, auctor librorum, quos notitium Auticorum titulo inscribit.

Gelo as, are, vel

Gelor avi, frigore astringi, gerinnen / gefrieren / ut: Gelatum lac, geronnene oder dicke Milch. Colum.

Geloi, Campi in Sicilia apud Gelam fluvium. Virg. 3. Aeneid.

Geloni vel Gelones, populi Siciliae interius habitantes, & Agathyrsis proximi, à Gelono Herculis filio, Nunc autem Ge-

Geta dicuntur sive Tartari. Virg. 3. Georg.

Gelos, Caria portus. Pompon.

Geloum i, n. lacus putidus in Sicilia.

Gelseminum vide Jasminum.

Gelu n. propriè est glacies, Eys / Frost / ut: Nives quas frigus in gelu adstrinxit, gefroren.

Schnee. Curt. 983.

b Gelus, Masc. Genere dixisse veteres, probat Nonius.

Gemea, nomen ale militum Macedonum. Liv. 7. Maced. ubi alii legunt agema.

Gemebundus a um, idem quod abunde gemens, heftig oder sehr seuffend / ut: Gemebundus obambulat. Ovid. 14. Met.

Gemellar n. vasis genus, fortassis ita dictum, quod geminas mensuras contineat. Colum. 1. 12. c. 60.

b Gemellar ab Augustino

vocatur Gemellaria in Pl. 136.

Gemellio onis, f. urceolus, am-

editorum, ut: Consortem esse in pulla.

Gemellipara a, f. foemina, quae gemellos peperit; dicta sic est

Latona. Ovid. 5. Fast.

Gemellus a um, Dimin. à geminus, ut: Foetus gemellus. Ov.

b Gemelli, i. e. Gemini fratres, Zwilling. 1. 22. ff. ad l. Falcid.

c Gemelle vites, duas ferentes ut vas. Colum. 3. c. 12

Geminae, gulosi veteribus dicebantur. Non.

Geminatio onis, f. duplicatio, Gemite es, f. (vel Gemitus)

Zwiefachung / Verdoppelung / ut: Nam & geminatio verborum habet interdum vim. Cic. 3. de Orat.

Gemini vide Geminus.

Geminitudo inis, f. (antiquum & obsoletum vocab.) geminatio. Nonius.

Gemino as, are, duplicare, iterare, zwiefachen / verdoppeln / größer machen / ut: Labor geminaverat aestum. Ov. 5. Met.

b Honorem geminare. Ov. 3. de Ponto.

c Pericula geminare. Tib.

d Geminatus Sol, i. e. duo Soles. Cic. 2. N. D.

Geminus a una, propriè duos significat, zwöcene / zwo / zwen / zwiefach / duppelt / ut: Sune geminae somni porta. Virgil. 6. Aeneid.

b Gemina, i. e. duo, quae similia sunt, quod magna similitudo sit geminorum, i. e. uno partu editorum, ut: Consortem esse in lucris atq; furtis, geminum & simulacrum nequitia, improbitate, audacia. Cic. 5. Verr.

c Gemini dicuntur, qui uno partu editi sunt, sive sint duo (Zwilling) sive plures. Isid.

Uno partu quatuor geminos edere, auff einmal vier Kinder gebären. Solin. 66.

d Gemini sidus coeleste, & quidem signum Zodiaci, die Zwilling. Plin. 18. c. 2.

Bbbbb 3

Gemma, quæ veluti candidas manus inter se complexas habet. Plin. 37. c. 11.

Gemitus us, m. *sussurium*, ein Seuffzer / ut: *Gemitus delphici similis est humano*. Plin. 29. c. 83.

b *Gemiti*, in Genitivo legitur apud Plaut. Aul.

Gemma e, f. vocabulum generale comprehendit proprie quacumq; nec oblonga, nec perforata sunt. Spieg.

b *Gemma* vocabulum nominat lapidos preciosos, siue sint lucidi, siue non, Edelgestein / de quib. Plin. & Boët. de Boot.

c *Gemma* sunt perlucida materia, quas (ut refert Sabinus libris ad Vitellium,) Servius à lapillis ed distinguerebat, quod gemma essent perlucida materia, velut smaragdi, chrysolithi, amethysti: lapilli autem contraria sunt perioribus natura, ut Obsidiani, Vientani. l. 20. §. 17. ff. de aur. & arg. leg.

d *Pocula* ex auro gemmis distincta clarissima, guldene mit schönen Edelgesteinen versehete Trunkgeschirr. Cic.

e *Gemma*, idem ac calyx siue oculus floris prodromus, ein Knospe / Aug / ut: *Gemma protrudere*.

Gemmarius ii, m. gemmarum mango, a Plinio dicitur, ein Jubilirer, der mit Edelgesteinen handelt.

*Gemma*asco is, ere, est gemmas protrudere, pullulare, Augen oder Knospen gewinnen. Col.

b *Gemma*scere, pro gemma duritiem ac formam acquirere. Plin.

Gemmatum a um, gemmis instructus & ornatus, mit Edelgesteinen versehen / ut: *Gemmati annuli*. Liv. 1. 11.

Monilia gemmata. Ovid. 10. Metam.

b *Gemmatos lectos*, i. e. gemmis distinctos & ornatos. l. 3. ff. de supel. leg.

Gemmeus a um, quod ex gemma est, siue gemmis ornatum, von Edelgestein. Cic. 6. Verr.

Gemmifer a um, ut: *Amnes gemmiferi*, Wasser / so Edelgesteine mit sich führen / oder darinnen man Edelgesteine findet. Plin. l. 37. c. 13.

b *Corona gemmifera*. Valer. 5. Argon.

Gemino us, are, dicuntur vites & arbores, cum gemmas emittunt, Augen oder Knospen gewinnen. Colum.

b *Gemmantes ala pavonis*, i. e. lucentes in modum gemmarum. Mart. 12.

c *Herba gemmantes rore*. Lucrët.

Gemmula a, f. Diminut, idem quod calyx.

b *Gemmula* flores dicuntur, quibus tanquam gemmis verno

tempore cuncta pinguntur, & praeta vestiuntur. Apul.

Gemo is, gemui, gemitum, gemere, proprie pectoris est, cum pre angustia in sonum prorumpit, seuffzen / winseln / ächzen / ut: *Malum suum oculis gemere*, sein Unglück mörheimlichen Seuffzen beklagen. Cic.

b *Gemere*, fnarren / ut: *Gemit cymba nimis onusta*. Virg. 6. Aeneid.

Navis gubernacula gemunt, (cum huc atq; illuc à navitis circumaguntur.) Plin. epist.

Gemonia arum, f. scala dicebantur, ad quas corpora damnatorum tracta precipitabantur; siue locus, quo noxii abiciebantur. Tacit.

Gemonides a, f. *gemma*, vide Paanides.

Gemonius a um, ut: *Gemonii gradus*, idem quod *Gemonia*, dicta, quod essent locus gemitus & calamitatum, nam quod aliqui augurantur à Gemonio autore, parum competentum est. Cael. 10. c. 5.

Gemula a, f. sub minimo digito pedistuberculum, quod gemero faciat eum, qui id gerat, ein Liedborn / Leichborn. Festus. Plin. 26. c. 1.

Gena a, f. vel Genæ arum, membrana seu tunica, quibus oculi integuntur & connivent, die Augentlieder oder Wimper. Valla.

Gravida lacrymis gena, voll Ehrenen stehende Augen. Ovid.

b *Gena* veteribus idem ac mala, die Wangen / ut: *Humor in genas labitur*, die Trähnen fließen die Backen oder Wangen herunter. Horat.

c *Gena* pro parte, quæ primū oritur barba, ut: *Umbratus genas*, i. e. barbam gerens circa genas. Sylv.

Geneba, vide Geneva.

Genavius a um, idem quod *gulosus*. Varro.

Genealogia a, f. γενεαλογία, series generis, ein Stammbuch / Geschlecht-Register. Cic.

Genealogicus a um, ad genealogiam spectans.

Genealogus i, m. qui seriem recenset generis.

Genearcha a, γενεάρχης, Princeps vel caput generis, ein Uhherr. Martin.

Genearchicus a um, ut: *Genearchica pradia*, γενεαρχικά & γενεαρχικά χωρία, (Erbgüter /) dicuntur in Novellis, quæ princeps atq; auctor generis familia sua reliquerat, ea lege, ut in eo perpetuo manerent, neq; ad alios transferri possent, usq; eo, ut foemina ab eis excluderentur. Scot. in voc. Jur.

Gener i, m. filia maritus, (vel à γυνή, mulier, qui propter mulierem habetur; vel à genus, quia propter augmentandum

genus asciscitur,) ein Endam/
Tochtermann. l. 4, §. 6. ff. de
grad. & affin.

b Generi nomine & neptis
& pronptis tam ex filio, quam
filiâ editarum, ceterarumq; ma-
riti continentur. l. 136. ff. de V. S.

Generabilis e, c. ut: Generabilia
natura spiritus, i. e. qvâ facile
generat, seu ex quo res faci-
le generantur. Plin. 2. c. 45.

b Generabilia & corrupti-
bile se mutuo sequuntur.

Generalis e, c. universalis, ad
omnes pertinet, allgemein/
ut: Decoru generale. Cic. 1. Off. famina, qvâ modo generatur ca-

b Generale delictum, qvâ nis, leo, equus, &c. Physic.

Dd. nominatum appellant, in-
telligitqve] Crusillud, qvâ cer-
cum quid ex putrefacta mate-
ria appellatione plurima ejusdem
natura crimina complecti potest, generatur, ut musca, pulices, mu-
ut furtum, homicidiu. Schard res, &c. ibid.

Generalis is, m. hodie in re mi-
litari notat praefecti bellicum: ciproca & in orbem est, cum

Generalissimus a um, summus, qvâdam ex se mutuo arumitur,
Hinc: Genus generalissimum ut pluvia ex vaporibus, & va-
(Logica,) est, qvâ species fie-
ri nequit.

Generalitas atis, f. communitas,
ut: Sciendum est, plerunq; ad-
di aliquid generalitati & fie-
ri specialitatem. Martin.

Generaliter, Adverb. univ. se,
indefinitè, überall / gänzlich /
insgemein / ut: Nam ipsum
qvâ generaliter definire, dif-
ficile est. Quint. 1. c. 7.

Generascō is, ero, nasci, gebo-
ren werden, Lucr. 3.

Generatim, Adverb. habet Ci-
cero pro universaliter, vel
uti & specialiter, particulariter
pro specialiter, particulariter,
insgemein / ut: Orator percur-
ret omnes locos, utitur aptis
generatim. Orat.

Exponam igitur generatim
argumenta eorum. Att. 1.

Generatio onis, f. est motu
non esse, ad esse, Entprie-
sang / Geburt / ut: Quando ex
ovo generatur pullus. Metaph.

b Generatio univoca est,
famina, qvâ modo generatur ca-

b Generatio aqvivoca est,

c Generatio aqvivoca est,
cum quid ex putrefacta mate-
ria, semen idoneum continere
natura crimina complecti potest, generatur, ut musca, pulices, mu-
ut furtum, homicidiu. Schard res, &c. ibid.

d Generatio circularis, re-
lulari notat praefecti bellicum: ciproca & in orbem est, cum

Generalissimus a um, summus, qvâdam ex se mutuo arumitur,
Hinc: Genus generalissimum ut pluvia ex vaporibus, & va-
(Logica,) est, qvâ species fie-
ri nequit.

c Generatio (in sacris) a-
terna, qvâ Deus Pater ex sub-

stantia sua ab aeterno Filium sibi
coeternum & consubstantialem
genuit. Glaff. Phil. sacr.

f Generatio spiritualis & mysti-
ca est, qvâ populum suu & gentes
gignere dicitur DEUS Pater, dum
peccatis remissis, imagine sua eos
donat, & in filios adoptat propter
Christum Salvatorem. ibid.

Generator oris, m. genitor, pa-
ren-

rens, sator, procreator, ut:

Nosse autem generatores suos. vino (ineff.) der Wein ist sehr
optimè poterant. Cic. de univ. gut / starck / oder kräftig. Plin.
Generatorium i. e. facilius ge-
nerandi. Ambros.

Genericus a um, ut: Differen-
tia generica est, qvâ constituit
genus, vel speciem subalter-
nom, ut: Sensitivum esse con-
stituit animal tanquam ge-
nus. Logie.

Genero as, are, gignere, foetum
procreare, & proprie de ma-
ribus dicitur, Zeugen / gebä-
ren / ut: Ita generati sumus a
natura. Cic.

b Generare etiam dicun-
tur famina, asini & equa. Plin.
1. 8. c. 44.

c Generare, creare, ut:
Hominem generavit & ornavit
Deus. Cic. 1. de leg.

Homines hominum causa
generati sunt, ein Mensch ist
dem andern zu Trost und Hülfe
geschaffen. Cic. 1. Off.

d Semina limus habet, vi-
rides generantia ranas, der Lei-
men / (Morast) hält einen Sa-
men in sich / daraus grüne Frö-
schewachsen oder werden. Ovid.
15. Metam.

Generosè, Adv. fortiter, tapf-
fer / adelich / fürtrefflich / ut:

Perire generosus. Horat.
Generositas atis, f. nobilitas,
Mannhaftigkeit / Tapffer-
keit / gute und edele Art.

b Generositas, tauris est
in aspectu. Plin. 1. 8. c. 45.

c Generositas celeberrima

gut / starck / oder kräftig. Plin.
1. 14. c. 6.

Generosus a um, qvâ est no-
bile & claro genere ortum,
volgeboren / eines tapffern
Geschlechts oder Stammes /
ut: Virgo generosa & nobilis.
Cic. in Parad.

Nominibus avorum gene-
rosus. Ovid. 4. Trist.

b Generosus est prestans,
ut: Vinum generosum, starcker
guter Wein. Horat.

Condiscipuli generosi, fleis-
sige Mitschüler. Corn. 743. vide
Condiscipulus.

Generosioris arboris planta
statim cum fructu est, Pro-
verb. was ein Hächlein wer-
den wil / kränbt sich bey zeiten.
Erasin.

c Generosior Sparta, Prov.
dicebatur excellenti animo: Spar-
tanis enim olim indoles aderat

generosa, & ingenium omnis
impatiens servitutis. idem.

d Miles generosus, ein tapf-
ferer beherzter Soldat. Ovid.
2. Fast.

Genesar, vel Genesareth, lacus
amplissimus in Judea, longi-
tudine CXL. extenditur stadiis,
latitudine XL. diffunditur, di-
citur ex 12 hortus & 12 Prin-

ceps, hortus Principis. Fuit e-
nim amœnissimus tractus, der

Bbbbb s See

Genitor oris, m. qui gignit, pater, ein Vater/ut: Genitor dubius, i. e. Pater incertus, Ovid.

b Divum genitor, i. e. Jupiter.

c Genitores omnium virtutum Graci. Plin. 15. c. 4.

Genitrix icis, f. mater, ein Mutter/gebährerin/Uhrheberin.

b Frugum genitrix i. e. in-ventrix Ceres. Ovid. 5. Metam.

c Erroris genitrix est a vitio, deinde genios vocitarunt. vocatio semper, die unterschiedliche Bedeutung eines Wortes macht allezeit Irrehumb.

d Genitrix (Physicis) est facultas, qua animatum per se-mentem prolificum sibi generat simile. Genitura a, f. idem ac generatio. Plin. 18. c. 24.

b Genituram, Horoscopus natura, quod appetit, seine Begierden im Baum halten. Ter-Phorm.

c Genitura, idem ac semen genitale. Plin. 20. c. 8.

Genitus a um, gezeuget / geboren/ ut: Septimo mense genitus sapientia numero foramina aurium & narium defuere. Plin. 1. 11. c. 37.

b Genitus in servitio, prom- genitus servus. Plin. 7. c. 39.

Genius ii, m. à gignendo dictus, vel quod nascatur nobiscum, vel genius nos suscipiat ac tueatur. Veteres Genios binos singulis attribuerunt, alterum bonum, alterum malum, et nomen bösen und guten Engel, Eu-rides Socraticus.

b Genius dicitur uniuscujusque anima rationalis.

c Quidam fuere, qui dice- rent genios deos; Aquam, Terram, Ignem & Aerem: quæ rerum semina sunt, elementa, ap- pellata. Item.

Duodecim signa Zodiaci, nec non Lunam & Solem, inter hos deos putabant: à gerendo, quod multa gerere possent, genios.

d In specie Astrologis do- mus Caeli XI. vocatur bonus ge- nius; veluti XII. malus genius nuncupatur.

d Belligerare cum geni- suis, idem est, quod defraudare genium. Plaut. Trucul.

Defraudare genium, est negare natura, quod appetit, seine Begierden im Baum halten. Ter-Phorm.

f Genius, ab aliquibus di- citur vis natura, proprietatis: aut, ut ait Budæus, gratia & lepos.

g Oeteus genius, Proverb. Diogenianinus ait, ferociam & arrogantiam huic damoni vehe-

menter invisam fuisse, nec inul- tam sinere solitum: unde tumi- dis ac praefocibus minitabantur Oeteum demonem. Erasim.

Geno is, genui, genitum, genere, idem quod gignere, generare. Priscian. l. 10. l. 17. §. 1. ff. de legat. & fideic. l.

Genus gentis, f. deducitur à ge- nus.

nus, natio, familia, ein Volk / Geschlecht.

b A primis gentis a vi tra- ditum, was von alten Landes- leuten auff die Nachkommen fort- gepflanget. Solin. 700.

c Gens & familia differunt. Gens enim ad nomen, familia ad cognomen refertur. Festus.

d Gens pro populis aliqua se eodem sunt nomine, & qui ab regionem incolentibus. Plin. 12. 7.

e Gens odorifera, i. e. Ara- rum majorum nemo servitutem bes, die Araber. Ovid. 4. Metam. servivit, & qui capite minuti f Gens furva, i. e. Mauri non sunt. Cic. Top. Sed huic vel Æthiopes, die Mohren. Juven.

g Gens Ælia dicitur, quæ ex multis familiis conficitur. Fest.

h Gens de apibus dicitur. Colum.

i Gens, i. e. pisces. Virg.

k Gentes, ra à θυ, pecu- liariter aliquando dicuntur, qui lem vocant, un gentilhuomo, qf. à veri Dei cognitione & cultu a-

lieni, die Heyden. Martin. Gentiana a, f. herba, à Gentio Illyrico Rege inventore sic dicta, Englian/bitter-Wurz. Matthiol.

Gentiana alba, vide Seseli Æthiopicum.

b Gentiana major cœru- lea. Marth.

c Gentiana minor sive crus- ciata, Modelgeer/ Kreuzwurz. idem.

d Gentiana minima, quam Cordus pneumonanthen vocat, à patre sumere non necesse est: alius viola Calathiana dicitur. id.

Gentianella a, f. campanula flo- re purpureo, alias: Surge & ambula dicta. Pancov.

Genticus a um, idem quod gentilis, ut: Ados genticus. Tac.

Gentilis e, c. ad gentem perti- nens, ut: Gentilia tympana. Juvenal.

b Gentiles sunt, qui inter se eodem sunt nomine, & qui ab ingenius oriundi sunt, & quo-

c Gens odorifera, i. e. Ara- rum majorum nemo servitutem bes, die Araber. Ovid. 4. Metam. servivit, & qui capite minuti f Gens furva, i. e. Mauri non sunt. Cic. Top. Sed huic vel Æthiopes, die Mohren. Juven.

g Gens Ælia dicitur, quæ ex multis familiis conficitur. Fest.

h Gens de apibus dicitur. Colum.

i Gens, i. e. pisces. Virg.

k Gentes, ra à θυ, pecu- liariter aliquando dicuntur, qui lem vocant, un gentilhuomo, qf. à veri Dei cognitione & cultu a-

lieni, die Heyden. Martin. Gentiana a, f. herba, à Gentio Illyrico Rege inventore sic dicta, Englian/bitter-Wurz. Matthiol.

Gentiana alba, vide Seseli Æthiopicum.

b Gentiana major cœru- lea. Marth.

c Gentiana minor sive crus- ciata, Modelgeer/ Kreuzwurz. idem.

d Gentiana minima, quam Cordus pneumonanthen vocat, à patre sumere non necesse est: alius viola Calathiana dicitur. id.

Cum gentilitas ab avo usq; petenda sit. Schard.

Gentiliter, Adverb. *ethnice*, cultum divinum exhibere. *Esa.* 45. v. 23. *Glass. Phil. sacr.*

b. Germani succinum gentiliter vocant glessum, die Teut-schen nennen den Agt- oder Berustein in ihrer Landes-Sprach *Gless*. *Solin.* 455.

Gentilitas a um, dicitur, quod ex genere, siue familia est, ut nate dictum probat *Nonius*, & *Gentilitia nomina*, quae origi-nem gentis vel familiae decla-rant *Schard.*

b. Gentilitia insignia, ar-ma vulgo vocantur, quasi armis, militiisq; quae sita, unde praecipue generis nobilitas, (vulgo, die ei-niges Namens und Wappens sein.) idem.

c. Sacrificia gentilitia, i. e. usitata genti. *Cic.*

Genus, Singulari indeclinab. in Plurali *genua um*, n. articu-latio tibiae cum femore, das Knie/ut: *Submitti genu*, nie-derstrecken od. knien *Curt.* 525.

b. Admovere parvum fi-lium Regis genibus, dem König das Kind zu den Knien legen. *Curt.* 1998.

c. Genu sura propius, *Prov.* idem ac *tunica propior pallio est*, das Hemd ist näher denn der Rock. *Erasm.*

d. Dum virent genua, tum aliquid faciamus oportet, *Prov.* *Quoties juvenutem significamus.* idem.

e. Genua incurvare, (in sa-cris) seu flectere, pro subijci, & v. 23. *Glass. Phil. sacr.*

f. Genua debilia robotare, idem est; atque animi morore prostratos consolari, & instruendo consulendoq; confirmare. *Job.* c. 4. v. 4. *Esa.* 35. v. 3. idem.

g. Genus i, Masculin ge-nus, n. pro genu *Nonius* ex *Cicerone* adducit.

Genuale is, n. Genualia, indu-menta genuum, (halbe Strümpff.) *Ovid.* 10. *Metam.*

b. Genuale, vinculum ge-nuum, ein Hosens- oder Knie-Band. *Martin.*

Genua, vide *Geneva*.

Genuinus a um, nativus, sincerus, & peculiaris, eigentlich/natürlich/ eingeboren/ der *Genuina sententia*, die ei-genbüchliche rechte Meinung.

b. Amathius (Amathia) *geniuus terre habetur*, man hält dafür/ der *Amathius* sey der Eingeborne des Landes *Amathia*. *Solin.* 292.

c. Genuini, dicuntur denti-tes posteriores, qui in extrema gingiva cum homine gignuntur novissimi, die Stodzähne. *Cic.* 2. de nat. deor.

d. Genuino mordere, vel *Genunum frangere* in aliquo *Prov.* einen durch die Hechel stechen/ mit Worten stechen. *Erasm.*

e. Genuina pietas, pro *infectu* sculorum; *foemininum*; *Neu-ta* live ingenua patris in filium trum, *Commune*, *Omne*, *Du-affectione*, viq; amoris. l. 3. ff. de *biuim*, *Epiconum*. lib. hom. exhib.

Genus generis, n. proprie est prin-cipium uniuscuiusq; genera-tionis, ein Geschlecht/ut: *Re-ferre genus suum ex materna* sumum, ut: substantia; vel sub-lycea in aliquem, von der Mutter her sein Geschlecht von jemand aufgeben. *Cur-tius* 162.

Summo genere natus, der aus vornehmem Geschlechte ist. *Curt.* 179.

Genere & nobilitate sua ci-vitatis facit primus, pro *S. R.*

b. Huius generis, i. e. hu-jusmodi, ut: *Huius generis lite-ra*, pro *tales litera*. l. 2. *Ep.* 4.

Quod hoc genus est? quae hac conjuratio? was ist das für eine Art? was sind das für Teut? was ist das für ein Bund oder Zald? *Hec.* 2. i.

Ei generi hominum praes, i. e. talibus hominibus praefectus es. l. 1. *Ep.* 1. *Qv.* *Fr.*

c. Genus pro specie, eine Art/Zucht/ut: *Philippus ex Scythia* XX. milia nobilium egva-rum ad genus faciendum in *Macedoniam* misit, der König *Phi-lippus* hat zwanzig tausend schö-ne Statten aus *Scythien* die-selbe Art zu zeugen in *Macedo-nien* gesandt. *Curt.* 36.

d. Genus in Grammaticis sumitur pro sexu; Estq; vel Ma-

e. Genus in Logicis est u-niversale, quod praedicatur de pluribus differentibus specie, in-tionis, ein Geschlecht/ut: *Re-ferre genus suum ex materna* sumum, ut: substantia; vel sub-lycea in aliquem, von der Mutter her sein Geschlecht von jemand aufgeben. *Cur-tius* 162.

g. Genus in Rhetoricis est triplex; *Demonstrativum*, *delibe-rativum* & *judiciale*. *Philippus* addit & *didascalum*.

Geodactia a, f. *γεωδαια*, est scientia metiendi magnitudi-nē rei materiata, *Wissenskunst*.

Geodates a, m. *γεωδαιτης*, ter-ra divisor, & agri mensor, ein Landmesser. *Bud.*

Geodes, est lapis rotundus, ter-ram aut arenam continens. *Boët.* de *Boöt.*

Geographia a, f. est scientia glo-bi terrestris, quatenus men-suratur, inq; partes distribui-tur, die Beschreibung des Erdfreiffes. *Margarit.*

b. Geographiam generalem, in qua affectiones telluris genera-les explicantur, *Varenii* habet.

Geographicus a um, ad Geo-graphiam pertinens, ut: *Tabu-la Geographica*, Land-Charte.

b. Descriptio Geographica, Landes-Beschreibung. *Geo-*

Geographus i, m. qvi Geographiam tractat.
 Geomantes, qui ex terra divinat.
 Geomantia a, f. γεωμαντεία, divinatio ex terra. Micrael.
 Geometra a, m. qvi Geometriā tractat, decempedator, ein Geld- oder Landmesser.
 Geometria a, f. est scientia bene meriendi, die Mießkunst.
 Geometrica orum, n. sunt precepta Geometria. Cic. 1. Tusc.
 Geometricē, Adverb. ut: Geometricē eruditus, qvi Geometriam callet. Plin. 35. c. 10.
 Geometricus a um, ad Geometriam spectans, ut: Principia geometrica, sunt vel axiomata, vel postulata seu εἰρημαλέ. Geometrica instrumenta.
 Georgi, Asia populi, ab agricultura nomen sortiti. For. Rom.
 Georgia a, f. γεωργία, agricultura, der Ackerbau/ hinc nomen Georgius.
 b Georgia, Chersonesus Taurica vocabatur, propter memorabilem in ea frumenti copiam. Vadian.
 Georgica orum, n. libri de re rust. tractantes. Virgil.
 Georgicus a um, rusticus, ad georgiam pertinens, ut: Carmen georgicum. Col. 7. c. 5.
 Georgus i, m. agricola, rusticus, ein Ackerman/ Bauer.
 Gerada a, f. vox est Germanica,

notatq, supellectilem, Gerade/ ex Gerathe. Thes. Juris Arnoldi de Reyger. fol. 2046.
 Gerah, גרה, moneta gentis Hebraeorum, fuit quinta pars drachma, sive 7. nummi cum dimidio. Stathmic. Marg.
 Geranites, gemma, a grana octo sic dicta. Plin. 37. c. 18.
 Geranium ii, n. herba, cujus diversa dantur species, Storchschnabel. Matth.
 b Geranium saxatile, Berge Storchschnabel. idem.
 c Geraunium Robertianii, alias gratia Dei, Ruprechtstraute/ Sichtsraut/ Gottes Gnade/ Rothlauffstraute/ (quia Erysipelati mederi dicitur. Schröd.
 Geranogeton i, n. Geranium. Diosc. 3. c. 129.
 Geranopodium ii, n. Lychnis coronaria. idem 1. 3. c. 113.
 Geraria, ancilla, qua pueros gerit, vide Gerula. Plaut. Mil.
 Gerdius ii, m. quidam derivant a gerendo, quidam a γερνός, i. e. radio textoris, aut a γαρνός. Martin.
 Geritio onis, f. idem quod geritio. 1. 4. ff. de relig.
 Germania a, f. Europa Regio, Gallia septentrionalior, ab Aquilone Oceani, a meridie Alpium, ab occidente Gallia, ab oriente Visula, eam a Sarmatiam separantis, finibus terminata, Teutschland. Geogr.

Germania superior, hoch Teutschland.
 Germania inferior, nieder Teutschland.
 Germanē, Adverb. sincerē, auffrichtig/rechtschaffen. Cic ad Qv. Fratr.
 Germanicus a um, ad Germanos spectans, unde a debellatis Germanis Imperatores quidam Germanici cognomen sumere.
 b Germanicus C. Caesaris Caligula pater, Drusi & Junioris Antonia filius, a Tiberio patruo adoptatus. Svet. in Calig.
 Germanicianus a um, ut: Milites Germaniciani, quibus praeerat Germanicus. Svet. in Tib.
 Germanitas asis, f. fraternitas, Bruderschaft/ nahe Freundschaft/ It. Aufrichtigkeit. Cic.
 Germanitus, Adverb. Fideliter, treu/ auffrichtig.
 Germanus a um, est ejusdem parentibus ortus, eines Stammes / ut: Germanam habere sororem. Corn. 4.
 Conjuges, Germani, Parentes, de Partit.
 b Germanus idem quod verus, non fucatus, ut: Verumius & germana justitia. 3. Off.
 c Germanus pro fratre germano, ut: O mi Eschine, o mi Germane! Adelph. 5. 8. 35.
 Germanus i, m. ein Teutscher/ Germani gens indigena, non infusa ex peregrinis aliis gentibus, aut aliis ullis aliarum

nationē connubiis infecta, sed propria, sincera & tantum sui similis, (Tacitus.) Dicti primum sunt Tuiscones, a Tuiscone Noa filio, ut Berofus vult; Deinde Teutones a Teutone, Tuisconis filio. Tertiō Alemani. Postremō Germani propter formā, vivendi ritus & morum similitudinem cum Gallis communem, (Strab. 7. Geogr.) Rectius autem a Germana probitate, fide & virtute, cujus studiosissimos fuisse Germanos, constat. Sunt, qui a fortitudine dictos Germanos, germanico putent vocabulo, Garmann/ i. e. totus vir, fortis & robustus. Nec desunt, qui Germaniam a germinando, ob populositatem derivant. Faber.
 Germen inis, n. est, quod ex arborū surculis nascitur, & sproßlein/ Zweiglein. Festus.
 b Germen Davidis, i. e. Messias. Glass. Phil. sacr.
 Germinalis e, c. ut: Germinalis arbores, qua ex facto semine vel sponte ē terra germinē nascuntur 1. 7. §. 12. ff. soluto matrimonio, (quidam legunt cruminales.)
 Germinalico is, ere, germen emittere, herfür spriessen oder wachsen. Quadrig.
 Germinatio onis, f. pullulatio, Herfürwachsung od Spriessung. Colum.
 Gecece Ger-

Germinatus *us*, *m.* idem ac germinatio. Plin. 15. c. 8.

Germino *as*, *are*, pullulare, germen emittere, herfür spriesen oder wachsen / grünen. Plin. 13. c. 4.

b Fœtus in utero dicitur capillum germinare, cum ei capillus nascitur. Plin. 7. c. 6.

Gero *is*, gessi, gestum, gerere, id est quod portare, tragen / ur: Gerere tela. Virg.

b Gerere pro facere vel agere, Cicero frequenter utitur: Quid negotii geritur? in quo ille tot & tantos viros fatigat. de Finib.

Sui negotii bene gerens. Qv. Fr.

Quid in Hispania geratur, exspecto, was in Hispanien vorgehe/erwarte ich. l. 10. ep. 7. Att.

Ea perspicis, quæ geruntur, quæq; gesta sunt, du siehest wol / was fürgeheth / und was allbereith geschehen. l. 4. Ep. 2.

Quæ hic geruntur, faciam te certiorem, was hier vorgehet / wil ich dir zu wissen thun. l. 4. 5.

c Male rem gerere, die Sach übel aufrichten. Offic. Corn. 21.

d Bene rem gerere, die Sachen wol aufrichten / sich wol verhalten. l. 7. Ep. 6.

Atticus sic se gerebat, ut communis infirmis, par principibus videretur. Corn. 751.

e Quasi re bene gesta, gleich als were alles wol abgelauffen! Adelp. 5, 1, 13.

f Gerere rem magnam, eine wichtige Sache vorhaben. l. 11. ep. 5. l. 7. ep. 2.

Parmenio multa sine Rege proferre, Rex sine illo nihil magnæ rei gesserat. Curt. 1517.

g Gerere Rempubl. feliciter, wol regieren. l. 2. 7.

h Non multos annos præturam gerere, es in Verwaltung des Richter-Ampts nicht lang machen. pro Mil. l. IX.

i Aliquid negotii alterius gerere, i. e. sine mandato alicuius negotia curare. pro Cecin. XXI.

k Gerere se pro civi, sich als ein Bürger halten. pro Arch. IV.

Rem gerere publicam, ein gemeines Geschäft aufrichten / in gemeinen Sachen bemühet seyn. Amph. l. 3. 27.

l Gerere morem alicui, et neminem zu Willen seyn. Corn. 85.

m Gerere etiam contrarium, l. 15. C. de don. int. vir.

Gerontocomium *ii*, *n.* xepovtov, locus, in quo curantur senes, ein Spital / darin alte verlebte Leute unterhalten werden.

Gerontodidascalus *i*, *m.* qui senes docet; quo nomine venebat Varro quædam Satyra, in qua senum vitia notabatur, eos docebat. Martin.

Gerræ arum, γέρρα, à Græcis primum crates viminea appellata.

labantur: Ea vox postmodum pro nugamentis & frivolis, exponitur geringe oder lichterliche Geschwätz. Festus. Erasm.

Gerro *onis*, nugator, à gerendis nugis, ein unnützer Wäscher. Terent.

Gerroneus *a* um, vel Gernoneus & gerronatus, *a* um, ad gerrones pertinens.

Gerres *ium*, pisces salis ac inveterati, ideoq; pueri Martiali videntur esse. l. 12.

Gerula *a*, f. gerens puerulos, dicitur & geraria.

Gerulus *i*, *m.* dicitur, qui fert aliquid, ein Tröger / ut: Na ille alium gerulū quærat, si sapiet scire, Nam ego non laturus sum, si jubeas maxime. Bacch. 4, 5, 79.

Gerundium *ii*, *n.* vel

Gerundivum, Grammaticis dicitur, quod & participiale nomen appellatur, quod sub una voce activum & passivum sensum gerat. Perott.

Gerusia *a*, f. quod Senatus Romanus, hoc ferme fuit γερυσία, Sparta, i. e. Lacedamone. Ipsa quoq; à senibus dicta, qui Græci γέροντες dicuntur. Schard.

b Gerusia curia, (à γέρων, i. e. honorabilis,) locus, ubi Senatores consident, die Rathstube. Vitruv.

Geryon vel Geryones, Rex fuit Hispania, qui idem trimembris

fingitur, quia tribus Insulis præfuit, quæ adjacent Hispania, Balearica minori & majori, & Ebusa. Fingitur &, bipitem canem habuisse, quia & navali & terrestri certamine plurimum potuit. Hunc Hercules vicit: qui propterea fingitur ad eum ollâ arcâ transvectus, quod habuit navem fortem & are munitam. Serv. 7. Aeneid.

Gesa, Gallorum tela propriè, unde fortes etiam viros dicunt Galli Gesos: Gesatas etiam appellari mercenarios milites. Plutarchus autor est. Cæli. l. 21. c. 18.

Gesclithrum, specus, inquit Turnebus, unde spirare Aquilonem Plinius dicit.

Gesta, vide Gestus.

Gestamen *inis*, *n.* quicquid geritur, seu sunt: vestes, arma, sceptrum. Plin. Virg.

Gestatio *onis*, f. vectio, portatio, Tragung / ut: Gestatio etiam longis & jam inclinatis morbis aptissima. Cels. 2. c. 14.

b Gestatio, erat locus, in quo gestabantur homines sanitati vel voluptatis gratia; eâ forte γέροντες dicuntur. Schard. ma, quæ coenatio, ambulatioq; dicitur. Plin. epist. l. 13. §. 4. ff. de usufr.

Gestator *oris*, *m.* ein Träger.

Gestatorium *ii*, *n.* lectica, eine Sänfte / Rossbahr. Svet. in Claud.

Gestatorius a um, quod ad gestandum seu gerendum pertinet, zum tragen gehörig/ut: *Gestatoria sella*. Svet. in Ner.
Gestatrix itis, f. qua gerit, eine Trägerin/ut: *Divagestatrix*, *Gorgonei monstri*, i.e. *Pallas*.
Gestatus us, m. idem quod gestatio. Plin. 15. c. 25.
Gesticularia a, f. mima, gesticulatrix, qua scilicet corporis gesticulatione populum oblectat, eine Possenreisserin/Häuckelspielerin. Gell. 1. c. 5.
Gesticulatio onis, f. est ipsa saltatio, seu gesticulandi actus, Häuckel-Possen/postierliche Stellung. Valer. Max.
Gesticulator oris, m. qui corporis gestu populum oblectat, ein Possentreiber/Häuckler/Piodelhering. Colum.
Gesticulor aris, ari, gestum facio, gestum ago, plurimos gestus facere, sich postierlich stellen/Possen treiben.
 b *Carmina gesticulari*, i.e. saltare ad numeros carminis. Svet. in Neron.
Gesticulus i, m. Dimin. parvus gestus, vel gesticulatio. Tertull.
Gelbens tis, o. exultans, latans, erfreuend/sich freundlich geberdend. Cic. 5. Tusc.
Gestio onis, f. curatio & administratio. Cic. 1. de invent.
Gestio is, iui, & gestii, gestum, gestire, proprie est latitiam animi cum quodam corporis

motu exercere, sich fröhlich oder freudig erzeigen/sich Freuden hüpfen und springen. Cic. 2. Fin.
 b *Gestire est vehementer cupere*, & gestibus cupiditatem pra se ferre. Ter. in Phorm.
Parietes mediustilii (ut mihi videtur) huius curiagratias agere gestiunt. Cic. plur.
Gestito as, are, Freqvent. agito. Plaut.
 b *Gestitor aris*, ari. Apul.
Gesto as, are, est crebro gerere, oft tragen/ut: *Pater meus istum gestavit* (annulum), diesen Ring hat mein Vater getragen. Curcul.
 b *Gestare aliquem in sinu*, est vehementer amare. Adelph. 4. 5. 76.
 c *Gestare crimina*, sich mit Schmach-Neben tragen/ut: *Hi mines qui gestant*, quique accusant crimina. Plaut. 1. 5. 12.
 d *Gestare hastas*, mit Spießen bewaffnet seyn. Curt. 7. 6.
Gestor oris, m. qui gerit, sive portat, der etwas trägt.
 b *Gessor*, ein Mährleins-Träger/unndher Wäscher/ut: *Homines qui gestant*, quique accusant crimina, si mos arbitratu liceat, omnes pendeant: *Gestores linguis*, auditores auribus, unndhge Wäscher/und die so unndhem Gewäsch zu hören/wenn es bey mir stünde/wollt ich/dass sie alle aufgehen

würden: die Wäscher bey der Zungen/die Zuhörer bey den Ohren. Plaut. Pseud.
Gestorium ii, n. vide gestatoriū
Gestuose, Adv. cum gestibus, geberdig/mit Geberde. Apul.
Gestuosus a um, qui multos gestus veluti mimus facit. Gell. 1. c. 5.
Gestus a um, ut: *Cujus res gesta atq; virtutes iisdem*, quibus sola cursus regionibus ac terminis continentur. IV. Catilin. X.
 b *Vir clarus & magnus rebus gestis*, ein berühmter Mann/der viel Gutes gestiftet. 1. 4. 6.
 c *Exornare res alicujus gestas*, eines Thaten heraus streichen/ut: *Nullius est tantum flumen ingenii*, nulla dicendi aut scribendi tanta vis tantaq; copia, qua non dicoam exornare, sed enarrare res tuas gestas possit. pro Marcel. I.
 d *Gesta orum*, acta sunt iudicii, h. e. qua quovq; modo in iudicio sunt. 1. 2. ff. de cur. bon. dand.
 e *Gestus est mos*, & voluntati & dignitati tua obediuntum est. Cic. pro Mur.
Gestus us, m. quo indicatur, quid geratur. (Festus), Est autem compositio corporis & habitus, quem in pronuntiando, aut dicendo observamus. Gebehrde. (Barb.) Mienen/ut:

Ingestum motuq; vitium caveatur, in Geberden und Bewegung des Leibes/muß man den Ubelstand meiden. Cic. 1. Offic.
 b *Orationis gestus*, Græci *χρησμελα* appellant Cic. Orat. Gelum i, n. vide Gesa.
Getæ arum, Populi Thracia naturæ & moribus feroces, à Romanis Daci vocantur. Ovid.
Geticus a um, ad Getas spectans, ut: *Litus Geticum*. Ovid. 3. Tr.
 b *Geticum plectrum*, pro Orphei plectro ponit Statius 2. Sylv. 2.
Getuli onum, Africa populi. Sall.
Getulus a um, ut: *Leo Getulus*. Virg. 5. Æn.
Geum i, n. vide Caryophyllata.
Ghiitta Jemou, vide Gummi-gotta.
Gibbelini, vide Gvelfhi.
Gibber a um, & gibber gibberis, hoc gibbere, erhaben/höckericht/buckelicht/extantem & eminentem Nonius interpretatur Varro Eumenidibus: Item tragici prodeunt capite gibbero, cum antiqua lege ad frontem superficies accedebant.
 b *Africa gallinarum genus gibberum*, variis sparsum plumis. Plin. 10. c. 26.
Gibber i, m. idem quod Gibbus. Plin. 8. c. 45.
Gibberosus a um, gibbo deformatus, in vulgatis codicibus, (1. 3. ff. de ædil. ed.) Ccccc 3 scri

scriptum est, in alijs legitur
Gibbosus.

Gibberositas atis, f. vel
Gibbositas atis, f. superficies gib-
ba, frumme/höckerichte oder
buckelichte Fläche.

Gibbosus a um, ut: Luna gib-
bosa, cum major est medietate,
paulo ante & post plenilunium.

Gibbus i, m. eminens tumor dor-
si aut pectoris, ex spina flexu
enatus, Hebraeis גבבא est alti-
tudo, eminentia, prominentia
ejusq; rei super alias partes,
ein Höcker/Buckel.

Gibbus i, m. convexus, gebo-
gen / höckericht / buckelicht /
ut: Pars epatis gibba.

Gibba superficies, i. e. con-
vexa.

b Corpus gibbum sive soli-
dum rotundum est, quod com-
prehenditur à superficie una.
Geometr.

c Gibbum sphaericum est,
quod a quidistat à centro compre-
hensum spatii; Fitq; conversione pe-
ripheria manente diametro. Mar-
garit. Geom.

d Gibbum varium est, cu-
jus basis est peripheria, latus recta
à termino verticis in terminum
basis; Estque vel conicum vel cy-
lindraceum, ibid.

Giganteus a um, quod gigantis
est, ut: Prælia gigantis belli,
Ovid. 2. Trist.

Gigantomachia a, f. bellum gi-

ganteum, der Riesentrieg/
das Himmelstürmen/de quo
Claudianus opus reliquit im-
perfectum.

Gigas gigantis, c. è terra natum
significat, à γίγας seu γίγα-
μος, quod est nascor, & γαῖα
seu γῆ, terra. Fingunt Poëta
Gigantes homines fuisse & sen-
potius hominum monstra ar-
poribus maximis, quos irata
tellus procreavit, ut contra su-
perbos arma capesserent & Jo-
vem suo regno turbarent, Hie-
sen. Ovid.

b Gigantes, pro crudeli-
bus, gräuliche wütende Tyranni-
nen/ut: Gigantes quid aliud suis-
se, credendum est, quam homi-
num quandam impiam gentem,
deos negantem, & ideò existima-
tam, deos pessere de caelesti sede
voluisse. Macrobr. 1. Saturn.

c Gigantum arrogantia,
i. e. amentia, dicebatur, ubi quo-
viribus suis fretus, temere nul-
loque consilio res non tentandas
moliretur. Erasmus.

d Gigas in bona parte su-
mitur pro' forti sive Heroë, ein
tapfferer Held. Martin.

e De Gigantibus videatur
Natalis Comes.

f Gigantes, si ad Physica
respicimus, nihil aliud sunt,
quam spiritus illi terræ clausi:
qui dum exitum non inveniunt,
vi sibi viam faciunt, montibus
altissimis adeo perpæta concussis,
ut

ut aut rumpantur, aut ingentia
frusta emittant contra Jovem,
i. e. caelum versus. Hinc illa pu-
gna Gigantum. For. Rom.

Gigeria, intestina gallinarum,
cum his & ita cocta. Nonius.

b Gigeria, ex multis obso-
niis decerpta. Fest. ubi Scaliger:
Falsum est, gigeria cibum conse-
ctum ex multis obsoniis. Sed Gi-
gerium est ventriculus gallina-
rum, quod verbum hodie in Gal-
liâ retinemus, Giser enim voca-
mus. Martin.

Gigno u, gigni, (vel gigni se-
cundum Diomedem) genitum,
gignere, gebähren/zeugen/ut:
Inspec tante fortuna genitus,
der zu so grossem Glück gebo-
ren. Curt. 326.

b Qua in terris gignun-
tur, ad usum hominum omnia
creantur, was auff Erden wächst
oder gezeuget wird / das wird
alles zu des Menschen Nutz und
Nothdurfft geschaffen. Cic. Off.

c Animum ex sua mente
& divinitate genuit Deus, die
Seele hat Gott geschaffen
aus seinem Wesen und Gott-
heit. Cic. de Univ.

c Pax & concordia extra-
neis gignitur, quum jam dome-
stici non insideat. Cic.

Gilla a, f. virriolum vomiti-
um Chymicis est, cuius qua-
tuor recensentur species. Schro-
der. 13. c. 26.

Gilyus i, m. color, qui & meli-

nus dicitur, gelb. Virg. 3. Geor.
Gingiber, vide Zinziber.

Gingidium ii, n. vide Chære-
folium.

Gingiva a, f. pars oris dentata,
der Kieffer/ item Zahnfleisch.
Plin. 23. c. 6.

Gingivula a, f. Diminut. Apul.
Ginglymus i, m. est porta cardo,
qui cum ipsa porta vertitur,
inde ad inarticulationem simi-
lem transfertur. Hesych. vide
Gynglymus.

Gingriator oris, m. tibicen,
Schallmeyerbläser. Martin.

Gingrina a, f. tibia genus. Fest.
Gingrio is, ire, anserum est,
schnattern wie die Gänse.

Girgillus i, m. instrumentum,
quo fila revolvuntur, ein Ha-
spel / Garnwinde oder
Schragen.

Gith sive Githago, vide Melan-
thium.

Glabella a, f. interstitium inter
supercilia, quod sine pilis esse
consuevit. Martian. Capella.

Glaber a um, quasi gallaber, qui
sine pilis est, quod Galli im-
berbes, ac minimè pilosi sint;
nos à Græco potius deductum
existimamus. Nam Græci
γλαφυρὸν delicatum dicunt.
Sic Perottus: Intelliguntur au-
tem Galli Cybeles sacerdotes.

Possit etiam ad Hebraum גלגל
i. e. tonsor, referri, glatt/tahl.
Martin.

Glabra a, f. idem quod Glabella.
Glabetum i, n. eine Blöße/glab-
breta dicuntur loca, in quibus
propter aliquem humorem no-
xium segetes non proveniunt,
trockne Flecke oder Plätze in
der Saat / auff den ackern
Colum.

Glabeo az, ere, glabrum fieri,
trocken oder bloß werden. Col.

Glabeo it, ere, idem ac gla-
brere, idem.

Glabrio onis, cognomen est Aci-
liorum, ab habitu corporis uni-
alicui impositum, quod depi-
lis esset, & ab ea ad suos po-
steros propagatum.

Glabriofus, vel glabrosus a um,
idem ac glaber.

Glbro as, are, pilos auferre,
ut: Sues vel aqua candente,
vel ex tenuibus lignis flam-
mula facta glabrantur, man-
pfeget die Schweine mit
heißem Wasser zu brühen / o-
der mit Feuer zu sengen.

Glacialis e, c. eifig / gefroren /
ut: Fretum glaciale, das Eis-
Meer. Claud.

b. Glaciale oleum, vide bu-
tyrum antimonii.

Glaciatu a um, in glaciem re-
ductus, zu Eis gefroren.

b. Glaciatu, idem ac con-
gulatus, gefroren. Col. 7. 82

Glacies ei, f. aqua congelata,
Eis / ut: Putant glaciem coi-
re, & in crystallum corporari,
sed frustra, sie halten dafür /

das Eis setze sich zusammen /
daß Erystallen draus wür-
den / aber es verhält sich nicht
also. Solin. 409.

b. Glacies indurata, Glets-
cher / wie man auff den Alpibus,
oder Schneegebirgen findet.
Agricol.

c. Scindere glaciem, Nov.
est aperire viam, & inchoando
negotia priorem esse, die Bahn
machen / das Eis brechen. Eras.

d. Cum glacies aris sum-
ma devicta liquefit Lucet.

Glacies aris, (audacia in lo-
quendo penè temeraria), pro so-
litudine rigore & duritie, quod
talis glacies sit: Vel potius Gra-
corum imitatione, quibus nix & y-
i. e. glacies, non modo saxum signi-
ficat solidum & durum, sed &
frigus.

Glacio as, are, in glaciem con-
vertere, in Eis verwandeln /
gefrieren. Plin. 14. c. 21.

b. Glaciare pro glaciari.
Plin. 29. c. 3.

c. Glaciari, in glaciem con-
verti. Plin. 24. c. 13.

Glacito as, are, proprium est
vocis anserum. Auctor Philom.

ah legunt gracitare.

Gladiator oris, m. Fechter / gla-
diatores dicuntur omnes, qui
gladiis pugnant, ut: Athletae
& gladiatores. Cic. in Orat.

b. De gladiatorum origine ac
caussa Julius Capitolinus hoc ha-
ber: Multi dicunt aptos veteres
habe

hanc devotionem contra hostes ei & obfirmato, ut seu vincant,
factam, ut civium sanguine li-
tato, specie pugnarum fortunam
satiarent. Alii hoc literis tra-
dunt, quod verissimilius vide-
tur, ituros ad bellum Romanos
debuisse pugnas videre, & vul-
nera, & ferrum, & nudos inter-
se cedere, ne in bello armatos
hostes timerent, aut vulnera, &
sanguinem perhorrescerent.

d. Gladiatorum genera &
rant Sammites, provocatores, Re-
tariis, Mirmillones, &c.

d. Gladiator consilium caput
in arenâ; quod arena nata consili-
um vel capere vel mutare dicitur,
mit der Zeit lernt man / oder
wird witzig. Erasmi.

e. Gladiatores servi erant,
quos lanista armorum artem o-
docebant, ut postea & pugnandi
in ludis populi delectandi causa
in arena depugnarent. Cic. 3.
Philipp.

Gladiatorie, Advrb. fechte-
risch. Lamp.

Gladiatorium ii, n. ein Fechtbo-
den / Fecht-Platz. Apol.

Gladiatorius a um, ad gladi-
atores spectans, fechterisch / zum
Fechten gehörig / ut: Ludus
gladiatorius, eine Fechtschul.

Cic. in Cat.

b. Gladiatorium certamen,
ein Fechtergang / Kampf. Cic.
2. Offic.

c. Gladiatorio animo ad nos
affectant viam, h. e. ita pertinac-

Gladiatura a, f. congressus gla-
diatorum, ein Fechter-Gang.
Tacit.

Gladiolus i, m. Dimin. parvus
gladius, ein Doldch.

b. Gladiolus, herba. Schwer-
tel / ut: Gladiolus segetalis, braun
Schwertel. Matthiol.

c. Gladiolus Indicus, vel
canna Indica. idem.

d. Gladiolus aquaticus,
pro junco florido, Bingen. idem.

e. Gladiolus caruleus, idem
atq; iris vulgaris, blau Schwer-
tel oder Lilien. Dodon.

f. Gladiolus luteus, vide
Asorus adulterinus.

Gladius ii, m. idem quod ensis,
ein Degel / Schwerdt / ut: Gla-
dius minutus uti. Corn. 323.

Quid comitatus nostri, quid
gladii volunt? quos habere cer-
te non liceret, si uti illis nullo pa-
cto liceret? warumb nehmen
wir jemand zu uns? warumb
nehmen wir Schwerder mit
uns? pro Caelio III.

b. Gladios educere, von Fe-
der ziehen. III. Cat. II.

Gladium condere, das
Schwerdt in die Scheide ste-
cken. Curt. 23. 61.

c. Gladios distractos retin-
dere, mucronesq; a jugulis reji-
cere, i. e. enses eductos repellere,
& mucrones excipere, III. Cat. I.

Cecce s

d. Cum

d Cum gladiis toto foro
volitare, mit Degen auff dem
Markt herum schwärmen. *ris*
pro Milon, XXX.

Gladio alicujus latus hauri-
re, einem den Degen durch den
Leib jagen. Curt. 15. 11.

e Gladius vaginā vacuus,
ein blosses Schwert / ut: Gla-
dium vaginā vacuū in urbe non
vidimus. pro Marc. V.

f Suo gladio aliquem ju-
gulare, est aliquem suis dictis
convincere, einen mit seinen ei-
genen Worten schlagen / ut: Sudas
sibi hunc gladio jugulavit. Adelp.

g Gladio plumbeo jugula-
re, est futili leviguo argumen-
to convincere. Cic. ad lescanti pecuniam
Attic.

h Gladii potestas, est ius
animadvertendi gladio in facino-
rosos homines. l. 3. ff. de iurisdic-
tione. Erasim.

i Gladius Delphicus, Prov.
dere dicebatur ad diversos usus
accommodabili. Nam Delphicus
gladius ad eum modum erat fa-
briatus, ut eodē simul & sacras
mactarent victimas, & nocentes
bello aut cede, quae gladius ut
afficerent supplicio. Erasim.

k In eburnā vaginā plum-
beus gladius, Proverb. natum ex
Diogenis Cynici apophthegmate,
cumenim adolescens quāpiam in-
signi forma, scdum quiddam
atq; obscenum dixisset: Ex ebur-
na, inquit, vagina plumbeum
gladium educis. idem.

l Gladius acutus acri-
bus, Proverb. à periculosis nego-
ciis abstinendum, gefährliche
Sachen sol man meiden / mit
gefährlichen Sachen ist nicht
zu scherzen. idem.

m N pueri gladium mi-
straveris vel commiseris, Kin-
dern sol man kein Messer las-
sen. Allegoria proverbialis
monens, non esse mandandam
testatem, vel adolescentibus vel
impertis ac stultis, quae tum in
suam, tum aliorum perniciem
sunt. ut: Sudas sibi hunc gladio
jugulavit. Adelp.

n Gladium dedisti, quod se
occiderit, i. e. ministrasti mater-
iam, & adjumentum ad per-
niciem. Velut si quis amanti ad-
diti pecuniam det in manum,
aut juveni temerario mandet ma-
teriam, ut: Glandionia suilla,
Bleyfugel / damus man pflegt
i. e. caro suilla ex glandibus
Plaut. Menæch.

o Ne gladium tollas mi-
ne suscipias ne-
molem, cum nequeas auxi-
liari. idem.

p Gladius (in sacris) pro
peraguntur. Gladii Phil. laci-
no. Metaphoricē no-
centem, vel penetrantem
rem, cum utriusq;
ratio in gladio usurpato conspicit-
ur. idem.

q Gladius, Deo tributus ira &
vindicta index & symbolum est
idem.

s Gladii vox verbo Dei
tribuitur, ob vim penetrandi.
idem.

t Gladius, piscis est, in Da-
nia notissimus, longo rostro, simi-
li gladiolo, cetera non multum
dissimilis lucio, ein Schwert
Hornfisch. Faber.

U Glandarius a um, glandes ferens,
intelligitur, ferunt robur, quæ-
rit. Glandaria sylva, quæ glan-
cus, esculus, cernus, ilex, suber-
dis ferenda causa servatur. Plin. 16. c. 6.

Cato.
Glandatio onis, f. glandium col-
lectio, & passio suum ex glan-
dibus. Enchelmasung. Sip.

Glandifer a um, quod glandes
fert, ut: Quercus glandifera.
Cic. l. leg.

Glandionius vel glandionicus
a um, ut: Glandionia suilla,
Bleyfugel / damus man pflegt
i. e. caro suilla ex glandibus
Plaut. Menæch.

Glandium ii, n. pars apri glan-
dulosa, quæ est circa cervi-
cem, vel ipsa cervix: in hac
enim glandula posita sunt.
Plaut.

Glandula a, f. Diminutiv. parva
glands, ein Eichel / Ecker.

b Glandula, notat car-
nem glandulosam, Drüse / Drüs-
lein / ut: Glandula mesenterii,
die Gekrös-Drüselein / glandula
lactea, Milchdrüselein / glandu-
la lumbaris, Lendenbrüselein.

Glandulosus a um, plenum glan-
dulis, drüsig / ut: Caro glan-
dulosa. Colum. 7. c. 9.

Glanis vide Glanus.

Glanis glandis, f. ein Eichel / E-
cker / ut: Glans quænea, eine
Eichel / glans fagea, ein Buch-
ecker. Plin.

b Glandis nomine omnes
fractus continentur. l. un. §. 1. ff.
de gland.

c Glandem, quæ proprie
Glandarius a um, glandes ferens,
intelligitur, ferunt robur, quæ-
rit. Glandaria sylva, quæ glan-
cus, esculus, cernus, ilex, suber-
dis ferenda causa servatur. Plin. 16. c. 6.

d Multorum festorum fo-
vis glandes non amplius come-
lectio, & passio suum ex glan-
dibus. Enchelmasung. Sip.

e Glans, plumbum in mo-
do glandis formatum, quod an-
tiqui milites in bello jaculaban-
tur. (hodie dicere possemus, ein
Bleyfugel / damus man pflegt
i. e. caro suilla ex glandibus
Plaut. Menæch.

f Glans extrema pars mem-
bræ virilis appellatur. Vesling.

g Glans idem quod Balā-
nus, vide ibi.

Glanus i, γλάν, f. fera, quæ
& hyæna. Aristot. 8. Anim. 5.

Glanis idis, f. γλάνidis, piscis,
est Plinio lib. 9. c. 43. quæ a-
versos mordet hamos, nec de-
vorat, sed escā spoliatur, silurus
parvus, Kahlw / ein klei-
ner Welsch. Gesnero dicitur.

b Glanis Heururia sturvus,
Plin. 3. c. 5.

Glaphyrus a um, (γλαφυρός, &
γλάφω, sculpo,) scitus, elegans,
Vesling.

venustus, quasi bene sculptus.
Martial. 4.

Glarea a, f. lapilli minutissimi,
in fluviorum ripis, grober
Sand / Kieſ.

b. Jajuna glarea, i. e. siccamilis,
aquea & terrea substantia
& sterilis terra. Virg. 2. Georg.

Glareola a, f. Dimin. ut: Gla-
reolam manu effundens. Plaut.

Glascosus a um, quod abundat
glareâ, tiefigt / steinigt / san-
digt. Plin. 26. c. 8.

Glastum i, n. herba, Wayd/
vide Hælis.

Glauciana a, f. à Pomponio l. 21.
§. 1. ff. de aur. & arg. numera-

tur inter eas unguenta, quæ va-
letudinis causa parata sunt;
conseciturq; ex herba glaucio,
nisi forte Glaucina legendum
sit. Schard.

Glaucidium ii, n. Glauciscus vel
Glaucus i, est piscis, Plinio

l. 9. c. 16. ein grosser Meer-
stichling. Aculeatus enim est
piscis, dorso caruleo, ventre
candidissimo. Gesner.

Glaucinus a um, glauci coloris,
Eisenfarbig. Martial.

Glauciolus i, m. oculus glaucus,
notatque equum oculos glau-
cos habentem.

Glauciscus vide Glaucidium.

Glaucito as, are, verbum pro-
prium catulæ, schreyen wie
eine Rag. Aut. Philom.

Glaucium ii, n. herba sylvestris
genus & erratica, rhaa voca-
tur, aliis Paraliss dicitur; na-

scitur in afflatu maris, aut
nitroso loco. Plin. 20. c. 19.

b. Glaucium Arabibus na-
mintha. succus est herba, foliis
papaveris corniculati non diffi-

comes. Bertinus in Medicina.

Glaucoma aris, n. &

Glaucoma a, f. est vitreus
crystallini humoris in colorem
glaucum mutatio. Jonston.

Γλαυκόμα, est vitium o-
culi, cum præter naturam glau-
cescit. Aegin.

b. Glaucoma ob oculos ob-
scure, einem-einen blauen Dunst

für die Augen machen. Mil. Glor.
2, 1, 70

Glaucopis idis, f. γλαυκῶπις
idos, oculos habens castos, das

graue Augen hat / quo nomi-
ne dicta est Pallas, quæ à La-
tinis dicitur Casta, à colore cae-

li, quasi cælia: Diadotus
scribit aërem nominatum esse
Pallada: & ideo dicit glaucopi-

pin, quoniam aër glauci, h. e.
caerulei sit aspectus.

Glaucus a um, γλαυκός, casus,
liechtblau / grau / ut: Glauci

oculi, graue Augen.

Glaucus piscis, vide Glaucidium.

Glaucus i, m. Hippolochi filius,
Bellerophontis nepos, auxilio
Trojanis venit: cum quo Dio-

medes memor veteris hospitii
iunctis dextris amicitiam in-
vit, armaq; commutavit a-
næ, precio noxam hominum cum

illius

illius aureis armis, quæ cen-
tum erant boum. Unde Pro-
verbium: χρεῖσα χαλκείων,
ein ungleicher Tausch. Ho-
mer. ll. 6.

b. Glaucus piscator, ut ha-
betur infabulis, pisces captos su-

perat, donec retia dicitur, certis proportionibus ita
succeduntur. At illi contacta her- inter se respondentia, ut primi
ba colligentes sese in mare prosi- spissitudo Epitriti rationem habe-
luerunt. Glaucus eam herba mret ad secundum, ad tertium He-
degustans immortalitatem ade- miolii, ad quartum dupli. Ea
pius esse fingitur, Ovid. 13. Me- pulsat, musiam quandam hat-
tam. Erasim.

c. Glaucus Antenoris Tro-
jani filius, ab Agamemnone in-
terfectus, ut est autor Dictys Cre-
tensis.

d. Glaucus, Sisyphi filius, perierint, tamen vulgò credun-
tur vivere. idem.

quæ aiebat humana corpora pa-
scentes, à quibus, & ipse postre-
xit, Proverb. dici solitum, quo-
mo devoratus. (Probus Gram-
maticus) dicit Glaucum Potnia-

dem, sacra Veneris spernentem,
ab equabus suis, quibus ad cur-

rus utebatur, dilaceratum. Vir-
gil. 3. Georg. Hinc Proverbium:
Glaucus alter ab equis devora-

tus, quadrabit in hominem alev-
dis equis exhaurentem faculta-
tes suas. idem.

e. Glaucus alius fuit Mi-
nois filius; alius inter ministros
Vulcani commemoratur ab He-
rod. alius Lemnius Statuaris a-
pud Stephanum.

f. Glauci ars, Prov. con-
venit vel in opus celeriter abso-

lutum, vel in id, quod arte sum-
tum erant boum. Unde Pro-
ma summaq; cura elaboratum.
Quidam ortum existimant à
Glauco quodam Samio, qui prio-

meris aris ferruminationem in-ve-
nerit. Alii à Libyco quodam,
qui quatuor cymbala fabricatus
pra ripam explicuit, donec retia dicitur, certis proportionibus ita
succeduntur. At illi contacta her- inter se respondentia, ut primi
ba colligentes sese in mare prosi- spissitudo Epitriti rationem habe-
luerunt. Glaucus eam herba mret ad secundum, ad tertium He-
degustans immortalitatem ade- miolii, ad quartum dupli. Ea
pius esse fingitur, Ovid. 13. Me- pulsat, musiam quandam hat-
tam. Erasim.

g. Glaucus comesa herba
habitat in mari, Prov. dictum
apparet per jocum de iis, qui cum

h. Glaucus poto melle revisi-

ties aliquis vulgari rumore di-

ctus mortuus, denovo prodit in

publicum. idem.

Glaux, γλαυξ, herba, folia ha-

bens cytiso & lenticula simi-

lia, quæ superne virent, aver-

sæque candidiora spectantur.

Plin. 27. c. 9.

b. Glaux avis, ulula, ab

oculis glaucis. Martin.

c. Glaux, genus numisma-

ti noctua nota signati; item sal-

rationis genus. Hesych.

Gleba a, f. frustum terra, ein

Erdenstück / Erdscholl / Erd-

knoll / ut: Inertes glebas rastrois

frangere. Virg. 1. Georg.

h. Gle-

b *Gleba* generaliter sumitur pro solo, vel pro terra culta. Scot. voc. iur.

c *Gleba marmoris*, ein Stein Marmor. Plin.

d *Gleba arvum*, Prov. ubi qvis exigua maximis apponit, credens sese nonnihil adjuvare. Erasim.

e Accipit et glebam erro, Proverb in eos dici solitum, quod nihil gratantur, aut aspernantur: sed quicquid datur, quantumvis pusillum, id boni consueverunt, idem.

Glebarius, Varro G. de Lingv. Lat. *Triones* enim, et boves appellantur a bubulcis etiam nunc, maxime cum arant terram: e quibus *Glebarii* sunt dicti, qui facile proscindunt glebas.

Glebo onis, rusticus, arator, qui glebas arando frangit. Martin.

Glebosus a um, quod gleba in modum est convolutum, vel quod glebis abundat, knollicht. Plin. 35. c. 15.

Glebula a, f. Dimin. parva gleba. Colum.

Glebalis e, e. ut: *Glebalis parsio* dicitur, quod pro possessionibus penditur. Schard.

Glebulentus a um, glebarum plenus. Apulej.

Glene, γλην, est quod in superficie extremi ossis aum capiti, tum sinuum, situm est, ab oculari suae similitudine dictum.

Glenoides, (γληνοειδής, Gale- no dicitur ocularis sinus,) duo sinus leniter curvi in inferiore summa vertebra parte, hoc nomine veniunt.

Gleffaria a, f. insula, ubi succinum siue glessum invenitur. Solin. 455.

Gleffum i, n. idem ac succinum, vide Gentiliter.

Gleucinus a um, musteus.

b *Gleucinum oleum* mustum, h. e. expressum, antequam tumore pusillum in torculari subigantur. Colum.

Glirarium ii, n. locus, ubi matriuntur glires. Varr. 3. c. 16. de re rust.

Gliritus a um, somnolentus, a gliris ingenio. Id.

Glis gliris, animal e murum generis, eine Mollmaus / grosse Haselmaus / vulgo ein Nagelgerber.

Glis glissis, herba, lappa dicitur, Kletten.

Glis glitis, argilla, terra tenax, Thon. Martin. Nota versum:

Glis animal, glis terra tenax, glis lappa vocatur.

Gliscrus a um, crescens, ut: *Gliscra mensa*, i. e. optima, opipariora, et per instructionem epularum crescentes Fest. Turneb.

Glisco is, ere, sine praeterit. & Supin. crescere, augeri, wachsen / zunehmen / ut: Quae crescent Luna gliscunt, deficient re deficiunt.

Discordia gliscit, di. Una einigkeit nimbt zu. Tacit.

b *Gliscere* dicitur terra, h. e. tollit Aetna, der Berg Aetna pingvescere. Col. 2. c. 14. *Gliolus a um*, a glis itis, aragillofus.

Globo as, are, aliquid solidum in rotundum componere, rund oder kugelförmig machen. Plin. 2. c. 2.

Globosus, Adv. rund / kugelförmig. *Globositas atis*, f. die Rundheit: *Globositas terra* habitatio: *net omnium aequales sibi esse non patitur*, Macrobius. i. Somn. Scip.

Globosus a um, rotundus, rund / kugelförmig / ut: *Globosum corpus*. Colum. 10. c. 37.

Globularia a, f. herba, dicitur & bellis, Maßlieben / Zettlofen. Matthiol.

Globulus i, m. Dimin. globus parvus, ein Kugelein / Schnell / feulgen / Schiesser. Zehn.

b *Globuli*, Knöpfe Zehn. c *Globulus* genus edulii, Knöpflein. Cato.

Globus i, m. corpus solidum undique rotundum, eine Kugel / ut: *Globus terra*, die Erdfugel.

b *Globus* est analogica caeli & terra imago, in qua constituti sunt omnes circuli caelestes & terrestres cum suis dimensionibus.

c *Globus*, i. e. multitudo hominum siue animalium, ut: *rantur nubes*, es sammeln sich die Kriegsvölker. Liv. 4 U.

Globus mulierum. idem. l. 3. d *Flammarum globos at-*

wirfte viel Klumpen Feuer in die Höhe. Virg. 3. Aen.

Glocio is, i. e. glocitum, glocitare, idem quod glocitare. Colum. l. 8. c. 5.

Glociens gallina, eine Gluckhenne.

Glocito as, are, proprium est gallinarum, cum ovis incubitura sunt, glucksen. Festus.

Glomera a, f. idem ac glomus.

Glomeramen inis, n. Lucretius vocat glomeramina atomos rotundas, quae concursu suo glomerentur ad construendum Epicuri mundum.

Glomerarius a um, ad glomos spectans, vel quod glomerari potest. Senec.

Glomeratim, Adverb. aufgefknawelt / zusammen gewunden. Macrobius. 6. Saturni. c. 4.

Glomeratio onis, f. Zusammen- od Auffwindung. Plin. 18. 43.

Glomerator oris, m. der auff ein Klauen windet. Enn.

Glomeratus a um, auff ein Klauen gewunden.

Glomero as, are, implicare, & in globi, h. e. sphaera figuram inducere, auff Klauen winden. Spon.

b *Glomerare*, pro congregare & accumulare, ut: *Glomerantur nubes*, es sammeln sich die Wolken. Virg. 9. Aen.

c *Ventus incendia glomerat*, der Wind bläset die Feuersbrunst heftiger auf. Virgil. 2. Georg.

Glomicellum i, m. Diminut. a glomus, ein Kneulein. Col.

Glomus i, m. vel

Glomus eris, n. est globus ex pilo factus, ein Kleuen / Knäuel.

b *Glomi bonorum*, (Geld und Guts genug) Proverb. de opibus extructis & affatim accumulatis, sumta Metaphora a glomere textorio, cui fila sunt obvoluta. Erasim.

c *Pro bonis glomi*, Proverbi consuevit, ubi quis beneficium, quod in alium contulisset, cumulatè cumq; favore reciperet. Agathides, ἀγαθίδης enim Graecis glomi dicuntur: verum allusionis decus in voce Græca est, quod in sermone Latino reddi non potest. idem.

Gloria f, est frequens de aliquo fama cum laude, Ehr / Ruhm / Herrlichkeit / ut: Ad gloriam nominis accedere, ein löblichen Namen erlangen. Solin. 619.

In gloriam cedere, zu Ehren gereichen. Curt. 233.

Gloriam plus nominis quam operis habere. Curt. 2082.

b *Gloria est illustris ac pervagata multorum & magnorum, vel in suos ciues, vel in patriam, vel in omne genus hominum fama meritorium*. pro Marcell. VII.

b *Gloria esse alicui*, einem rühmlich seyn. lib. 5. epist. 12.

c *Orbem terrarum nominis sui gloria implere*, sich weit und breit berühmt machen / ut: Interfectores implerunt orbem terrarum nominis sui gloria. pro Mil. XXIV.

c *Magnam apud alios gloriari*, bey andern große Ehre einlegen. Curt. 8.

f *Alicujus gloria aliquid demere, vel adimere*, einem an seinen Ehren etwas benehmen. Curt. 1133. 1820.

g *Magnam belli gloriam turpi maculare morte*. Corn. 143.

h *Gloria comes invidia est*. Corn. 342.

i *Præcipua virtus gloria est in armorum nitela*, die Männer suchen ihre größte Ehren dem, daß sie zierliche Waffen führen. Solin. 471.

k *Gloria, pro lingua, quod ut organo Deus glorificatur*. Plin. v. 9. Glaff. Phil. sacr.

l *Gloria & robur, pro laude ac celebratione gloria & reboris*. idem.

Gloriabundus i, m. qui abunde gloriatur. Gell. 5. c. 5.

Gloriatio onis, f. gloriosa prædicatio, Rühmung / Lobpreisung. Cic. de Fin.

Gloriator oris, m. qui inaniter se effert ipse & jactat, ein Aufschneider / Prabler / Großsprecher. Calep.

Glorificatio onis, f. vox in sacris usitata, Verklärung.

Glorificatus a um, verkläret / ut: Corpora glorificata beatorum.

Glorifico as, are, verklären.

Gloriola a, f. Dimin. est parva gloria, ut: Gloriosa sua perfrui, seines geringen Ruhms gessen. lib. 5. ep. 12.

Gloriosus aris, ari, est de se aliquid jactanter pronuntiare, sich rühmen / ut: Gloriar in genti peculiaris, eine Sprache. facinore. l. ii. 28.

b *Cum mendacio in re aliquid gloriari*, sich etwas falsch lichen rühmen. pro Leg. IIX. Glorioso, Adv. löblich / rühmlich / prächtig / hochtrabend / ut: Ipse quadrages quater accusatus, gloriosè absolutus. Plin. de vir. illustr.

b *Gloriosè mentiri*, mächtig liegen und aufschneiden. Cic. pro Mil.

Gloriosus a um, rühmwürdig / ut: Gloriosa & illustra sella, fürtrefflich und rühmwürdige Thron. Cic. i. de fin.

Mihi crede, homini non glorioso, Glaube mir / der ich nicht viel Aufschneidens mache. lib. ii. 14.

b *Homo non gloriosus*, der sich nicht rühmet.

c *Gloriose epistola*, rühmredtge Schreiben. Plin. epist. Glös glotis, f. viri sive maris forer, atq; eadem fratris u-

xor, des Manns Schwester. Festus. Nonius.

b *Glos gloriosidem ac flos*, c *Glos glossis lignum putridum*, faul Holz / unde versiculi: *Glos gloris flos est*; *glos glotis* fraterna fratris;

Glos glossis lignum vetus est de nocte serenum. Martin.

Glossa a, f. γλωσσα, lingua, die Zung.

b *Glossa*, est sermo cuius facinore. l. ii. 28. Martin.

c *Glossa*, pro interpretationibus ponuntur, quod vice lingva, h. e. vice doctoris fungantur, Auslegungen. Quint. i. c. i. Glossarium ii, n. dictionarium, in quo glossa exponuntur, ein Aufschlag-Buch / Bacchanten-Tröster. Perott.

Glossatus a um, glossis sive interpretationibus explicatum, aufgelegt / erklärt / angesetzt.

Glossema atis, n. vox obscura, & minus usitata. Quintil. i. c. 14. Fortè à γλωσσημα ficto nomine, hinc γλωσσηματικὸς ad voces obscuriores lingvaq; secretioris eritimens. Interpres Aristoph. in avibus.

Glossocomum i, n. γλωσσόκομον arcula ad linguas tibiarum reponendas. Est & marsupium lingva speciem habens. Martin.

Glossographus i, m. qui glossas vel glossemata scribit vel interpretatur. idem.

Glossopetra *a*, f. lapis à similitu-
dine linguae serpentis sic dicta,
Natterzungstein. Boët. de Boët.

Glotero *as*, *are*, ciconia pro-
prium, klappern wie ein
Storch. Martin.

Glottis idis, f. (γλωττις idis, lin-
gula, quæ arteriam, ne à ci-
bo infestetur, operit. Lucian.)
idem quod epiglottis. Vesling.

b Glottis avis, quæ Rex
coturnicum appellatur. Plin. 10.
c. 23. al. lingulaca. l. 8. anim.

Glubo *is*, *ere*, corticem detrahe-
re, abschälen/die Haut abzie-
hen/schinden. Cato.

b Glubi pecus dicitur, cuius
pellis detrahitur. Festus.

Gluma *a*, f. hordei tunica,
Gersten-Hülsen oder Spel-
zen. Festus.

b Granum dictum, quod
est intimum solidum; Gluma,
qui est folliculus ejus; Arista,
quæ ut acus tenuis longa eminet
e gluma. Proinde ut grani the-
ca sit gluma; et apex arista.
Varro 1. de re rust. c. 48.

Gluo *is*, *ere*, malè legitur apud
Varronem, pro glubo. Ono-
mastus habet, gluo *is*, οὐδὲν
quæ id esset constringo. Martin.

Glutæus, glutæi musculi, quod
tres sunt, femurque exten-
dunt. Vesling.

Glus *tis*, f. singultus. Gloss.
Glus, Aufson: Tergora dic-
clypeis accommoda, quæ faciat?
glus. Aliter glux scribitur. Martin.

Gluta *a*, f. dicitur vis tenaci-
piscis et efficacia.

Gluten *inis*, n. siue

Glutinium *i*, n. κολλία dicitur
Græcè, Lehm/Kleister.

b Gluten, Bergfuth. Nic.

Solea in metallurg.

c Gluten, est Paracelsus, si-
nonia, vel, ut nonnulli volunt, si-
nonia, liquor viscosus, albi et

clarus, in omnibus junctura-
star albuminis in ovo, perspicua
materia, in qua si generetur

tartarus, ob salresolutum, quod
habet in se, quandoque coagula-
tum, oritur inde podagra, cuius

etiam locum et verum nomina-
lium esse asserit.

Glutinamentum *i*, n. compactio,
conjunctio, Leimung. Plin.
l. 13. c. 12.

Glutinans *tis*, o. ut: Glutina-
tia medicamenta, vide Colle-
tienti.

Glutinatio *onis*, f. κολλησις, gluti-
nandi actus. Apul.

Glutinator *oris*, m. qui gluti-
nat; ein Leimer.

b Quem Græco nomine
hodie Bibliopægon vocant, Ci-
cero glutinatorem appellat, eum
Buchbinder/ut: Etiam vellum

mihi mittas de tuis librariis
duos aliquos, quibus Tyranno
utatur glutinatoribus. l. 4. ep. 4.

Glutinatorius *a* um, idem quod
glutinans.

Glutino *as*, *are*, conjungere, fero
ruminare, zusammen fügen/
lepen

leymen oder kleistern / item
zusammen heyslen. Plin. 35. 15.

Glutinosus *a* um, tenax, zähe/
flebericht/ut: Glutinosus ter-
ra. Colum.

Glutinium *i*, n. vide gluten.

Glutio *is*, *ire*, (à gula) devora-
re, schlingen/schlucken. Ju-
ven. Sat. 4.

Gluto *onis*, m. gulosus, ein Viel-
fresser/Schlammper. Pers.

Glutus *a* um, (vel glutus à glus,
vel glutem, quasi glutine coha-
rens. Estque glus terra tenax,
vel ex gluo, vel quasi glutina-
tus. (Martii) coactus; unitus

et bene subactus. Cato.

Glutus, glutur. Martin.

Glux vide glus.

Glycea *orum*, n. narium ulcra.

Glycere *es*, f. Menandri poeta a-
mica. Martial. Turneb.

Glycon *onis*, m. vir apud Ho-
ratium i. epist. 1. robustissimus,
et gladiatoria quadam totius
corporis firmitate.

b Glycon etiam fuit medi-
cus quidam Pansa apud Roma-
nos. Cic. ad Brut.

Glycypicon *i*, n. herba, vide
Dulcamara.

Glycyrrhiza *a*, f. liquoriza, dul-
cis radix, valde sacchari/süß
Holz. Matthioli.

Glycylanchon, quasi dulcis cu-
bitus, quod cubiti similitudi-
ne se in terram flectat, et ca-
umine suo se propaget. Diosc.

Glycyside, vide Pæonia.

Gnæus, idem quod nāvus, na-
tiva macula. Scalig.

Gnaphalium *i*, n. herba, Dührs-
traut. Matthioli.

Gnaphalon *i*, n. genus tomentii;
ex lana illa scilicet brevior, atque
contusa, quæ vestibus à fullo-
ne poliendo detrahatur. Calep.

Gnaphalis *i*, n. γνάφαλις, avis
pulchra et colorum varietate
elegant, eum Seidenschwanz/
sed appellationem hanc, quia
peregrina sit avis, Gesnerus
se agnoscere negat. Faber.

Gnaphos, frutex est spinosus, et
nascent in eo carduus, quod
pannis recenter textis lana in-
ducitur. Perottus.

Gnarè, Adv. verb. perire, et quan-
doque aperte. Apul.

Gnarigavit, significat apud Li-
vium narravit. Festus.

Gnaritas *avis*, f. scientia; peri-
tia, astutia, Wissenschaft/
Kundschaft. Sallust.

Gnatiter pro gnate, atque di-
xerunt.

Gnaruisse, pro narrasse. Festus.

Gnarro *as*, *are*, pro narrare.
Martin.

Gnaruris *e*, e. i. e. gnarus. Alton.
Plaut.

Gnarus *a* um, vel nartus, dicitur
sciens et peritus alicuius rei.
Plin. 9. c. 3.

Gnarus sum loci ejus, de
Orch. ist mit bekant. Plaut.

b Gnarus armorum de tri-
Dddd 2 li

litie, ein guter Kriegerman
Colum.

c Gnavus pro cognito, ut
Isq; nulli magis gnarus, quam
Neroni. Tacit. l. 15.

Gnata a, f. nata, filia.

Gnatho onis, m. vir Siculus, ob
gulam voracitatemq; famo-
sissimus: usurpatur pro homo-
ne impuro & nihili. Cic. 2
Philipp.

b Gnatho, (à γνάθος, ge-
na, maxilla aut bucca) parasi-
tus; quia genus indefessos habe-
re oportet parasitos, quæ continuo
alapas sustinere possint. Terent.
Gnatus i, m. filius, ut: Mansit
huic unicus gnatus domi. Lucr.
Gnaviter, Adverb. diligenter
Liv. 10. U.

Gnavus a um, seu navus, stre-
nuus, diligens, à navis celeri-
tate, weidlich/hurzig/fleßtig.
ut: Gnavos esse ad hanc rem
mecum nos omnes volo. Plaut.
Mostell.

b Homo navus, i. e. indu-
strius. Cic.

Gnephosum, obscurum, videli-
cet ex Græco, quod est κρυφόν
Festus.

Gneus, (Gnæus, vel Cneus)
corporis insigne & prænomen,
à generando dictum, ut à Græ-
co γένεσθαι apparet. Festus.

Gnide, seu potius Cnide κνίδις,
piscis genus, quod Latini urti-
cam appellant. Plin.

Gnidium, granum, vide Coc-
cognidium.

Gnidus i, promontorium Caru-
Mela l. c. 16. nunc caput di-
Chio vocatur.

b Gnidus, civitas Lyciæ.
Volaterr. g.

Regina Gnidi Venus Horat.
Gnidius a um, ut: Gnida Venus.
Cic. Div.

Gnitor pro gignitur, &
Gnixus, pro genitus, veteres ex-
xerunt.

Gnitus a um, à nitor &
Gnixus, pro nixus, olim. Festus.
Gnobilis pro nobilis. antiqu.

Gnoma a, f. (inquit Festus) Geo-
nus est machinula, quæ regio-
nes agrorum dignoscuntur, quæ
& gruma vel gruma dicitur.

b Gnoma, quædam est sen-
tentia citra personam dicentis re-
spectum de rebus agendis. Quint.
c Gnome, Ethicis est habi-
tus rectè judicandi & eligendi.

Gnomon, est alterum diagonale
cum duobus complementis.
Geometr.

Gnomologus i, m. seu gnomi-
cus est, qui sententias illustri-
bus, tanquam regulis vitæ, in-
format homines: quales gno-
mici poeta fuerunt Pythagor-
as, Theognides, Phocylides.

Gnomon onis, est stylus in mæro
horologii solaris, umbra suâ
horas indicans, der Zeiger o-
der Weiser an der Sonnen-
Uhr. Vitruv. l. c. 6.

b Gnomones etiam dicun-
tur dentes jumentorum, quibus
atq;

as illorum dignoscitur
Gnomonice es, f. sive Sciateri-
ca est scientia, quæ docet ho-
rologiorum solarium rationem.
Optic.

Gnos, urbs Creta in plano si-
ta, quæ alio nomine Cenathus,
ut scribit Strabo, appellata
fuit à fluvio; quæ fuit Minori-
regia. Hinc:

Gnosius vel Gnosiacus a um,
ut: Gnosium vel Gnosiacum
regnum. Ovid. 9. Metam. Vir-
gil. 3. Æn.

Gnosis idus, f. Patronym. ut:
Et Phæbus Daphnen & Gno-
sia Bacchus amavit: Intelli-
git Ariadnem. Ovid. ep. st. 21.

Gnostici, γνῶστοι, Heretici
quidam erant, de quibus fre-
quens est questio in Epistolis
D. Hieronymi.

Gnotu pro cognitu. Festus.

Gobio onis, & Gobius ii, κωβίος
piscis, ein Kober. Gobii saxa-
tiles parvi, Röhigen.

b Gobii majores sunt flu-
viatiles, & inter mustelas flu-
viatiles recensentur, Quappen.

c Gobio fluviatilis, Kressen
d Gobio marinus, ein Meer-
Kob. Gesner.

Gobitis barbata, idem ac fur-
culus, ein Gründling /
Schmerling / Schmade-
Zehner.

Golgotha, Calvaria locus, ubi
Christus crucifixus est, (He-
braus enim גולגתא est cra-

nium, à rotunditate, nam
גולה est rotunditas, à גל
volvere,) sic dictus ex crantibus
hominum ibidem supplicio af-
fectorum. (Lutherus vertit.)
Schädelstätt.

Golora a, f. testudo, i. e. golola,
(Arabibus غولاء est involve-
re, operire,) opertum tergum
habet testudo. Martin.

Gomer, גומרא mensura Hebrao-
rum, respondens nostro semo-
dio, ein halbes Achttheil. Stathm.

Gomphiasinus, γομφιασινος,
dentium stupor. Cæl.

Gomphosis, γομφωσις coagmen-
tatio, cum os ossi infigitur in-
star clavi. Martin.

Gonorrhœa a, f. est nimia &
invita seminis, suo & sperma-
ticarum partium, vitio exorta
profusio, der Saamen-Fluß.
Jonst.

Gordæi, montes propè Tigrim.
Curt. 618.

Gordium ii, n. urbs, regia Mi-
da. Curt. 126.

Gordius ii, m. [Mida pator,
Curt. 128.] Rex Phrygia, pri-
mò rusticus. Nam cum Phry-
ges oraculum consulissent de
electione Regis? Responsum est,
ut illum crearent Regem, qui
primus templum intraret. Ita-
que primus venit Gordius ru-
sticus, lora plaustrum portans.
Qui Rex factus, lora illa in

memoria rei suspendit in tem-
plo foris: quæ ita erant pexple-
xa, & connexa, ut difficilimè
dissolvi possent, (quippe sor-
ticularum erat ita adstricta,
ut unde nexus inciperet, quo-
quo se conderet, nec ratione, nec
visu percipi poterat,) de quo
præculum fors edita erat, A-
sia potiturum, qui inexplica-
bile vinculū solvisset, (Curt.
130. 131.) Hinc Proverb. No-
dus Gordianus, sive Gordius,
pro vinculo arctissimo & in-
dissolubili. Erasmi.

Gordiani, *Populi Asia*, Curt. 836.
Gorgias 4, m. *Leontinus, Sicula*
grator, Empedoclis discipulus,
Isocratis autem & aliorum
Philosopharum & rhetorum
praeceptor Quint. l. 1. c. 2.
Gorgos sive Gorgonis, f. dicta
est *Medusa*, ut : *Rigida cum*
Gorgone Perseus. Claud.

b. Gorgones dictæ sunt Phor-
gi filia, scilicet Scilla, Medusa,
Stheno, quæ Dorcadæ insula,
in Oceano Ethiopico sita, habi-
tasse dicuntur contra Hesperidos
hostes. Ab agilitate nomen ha-
bent; γαργαῖν enim agile vel ter-
ribile dicunt. Scribit Diodorus,
fœminas fuisse in Africa bellico-
sas, adversus quas Persens bellum
gesserit, & earum reginam Me-
dusam debellaverit ac interfece-
rit. Ovid. 4. Metam.

c Gorgones tres fuerunt in
extrema Africa circa Atlantem

montem: quæ omnes unum oculum habere fingebantur, quo invicem utebantur: Sthenio, Eurycle, Medusa, Serenus tamen dicti, puellæ fuisse unius pulchritudinis: quæ cum vidissent adolescentes, stupore torpebant: unde fingitur, quod si quis eas vidisset, vertebatur in lapides. Servius.
Æneid.

d Gorgonem Perseus at-
greditur, Proverb. ubi quis e-
gregium inceptat facinus.
Gorgoneus a um, ad Gorgones
pertinens. Ovid.

Gorgonia & vocatur corallium,
quod in lapidem durecat.
Plin. 37. c. 12.

Gorgonophorus a um, Gorgo-
nem ferens, ut: Pallas gorgo-
nophora, (inajus enim scuta pi-
ctum erat Medusæ Gorgonis ca-
put. Cic,

Gortyna a, f. urbs Creta, *isla*
cris cincta muris. Hom. II. I.
 Unde:

Gortynis, *Patronym. Famin.*
pro possessiva, ut: *Arundo*
Gortynis. *Lucan.* l. 6.

Gortynius a um, ut: Spina
Gortynia. Stat. Theb.
Gortypium ii, n. frutex Lami-
ra, vide Bombyx.

a Gothis initium anno Chri-
 sti 830. sub Imperio. vero Hein-
 richi Aucupis muris cingi coepit
 die Stadt Gotha.

Gothanus 1477. ad Gothan

ſpectans, ut: *Gymnaſium* Go-
thanum.

Gotharus, qui ex Gotha
est, ein Gothischer.

Gothi orum, m. populi, die Go
then/ ~~idem~~ cum Getis, ad Bo
rysthene & Tyrum fluvios olim

habitantes, unde digressi in
duos decesserunt populos. Nam
qui ad Solis ortum sunt pro-
gressi, ac Tauricam Chersonese-
m cum multis aliis locis oc-
cuparunt, Ostrogothi, h. e. O-
rientales Gothi sunt dicti.
Qui vero Occidentalem ver-
sus perrexerunt, Visigothi (for-
te West-Gothen/) i. e. Occi-
dentales Gothi appellati sunt.
Dicti putantur, quod boni es-
sent, aut videri vellent, Bu-
i. e. bonus. Est autem Gothica
lingua maximam partem dia-
lectus Germanica, Martin.

Gothia a, f. Regio Gothorum.

Gothicus a um, ad Gothos spe-
ctans, ut: Lingua Gothica,
die Gothische Sprache.

Grab, fistula, oculi morb'. Calep
Grabatarius ii, m. qvi grabato
facit. Martin.

Grabātum i, n. pro gremio. idem.
Grabātus i, n. lectus exiguus,
mediocriter stratus ad somnū
interdū capiendū, ein Faul-
bett. Cic. Nota vers.

Pro gremio grábatum, pro
lecto pone grabátum. Martin.

- Grabatulus *i, m.* Dimin. Apul.
- Grabium *i, m.* (Hecht = Spahn/)

Grabia (existimat Casaubo-
nus) factitata de ligno arborum,
qua picem ferunt, cu-
jusmodi sunt pinus, pina-
ster, abies, larix. Martin.

T. Gracchus, Gracchorum ex
Cornelia Africani sorore pa-
ter, Proconsul, Celtiberos in
deditionem accepit, ac monu-
mentum operum suorum, Grac-
chorum oppidum in Hispania
construxit, (Livius) Filios
habuit Tiberium & Cajum,
ambo eloquentes.

Gracchianus a ium, quod est
Gracchi. Quint. 11. c. 3.

Gracchuris, urbs Ibera regio-
nis: dicta à Graccho Sempro-
nio, quæ antea Illarcis nomi-
nabatur. Festus.

Gracilentus, o. vel
- Gracilentus a um, idem ac gra-
cilis. Nonius.

Gracilefco is, ere, gracile & impudenter obstreperantes. idem. *tonne fieri, dünn / schmal / e* Aescopius graculus. Pro-
mager werden. Plin. 17. r. 22. verb. dicitur, qui aliena sibi u-
Gracilis e, c. tenuis, macilentus, surpat, aliorumq; bonia sese ja-
dünn / schmal / mager / schlant / citat, der sich mit fremdden Ge-
ut: Corpus gracile. Ovid. 1. de dorn schmücket / anderer Leute
Pont.

b Haud similis virgo virens idem.
ginum nostrarum, quas matres Gracus idem quod graculus.
fudent, demissis humeris esse, virens Gradarius a um, ut: Gradus
Do pectore, ut graciles fient. Te-
rent. Eun. egrus (Zelterpferd) qui sine
Gracilitas atis, f. corporis habi-
tus tenuior, ut: Summa graci-
litas & infirmitas corporis, ein nem gradarium vocavit, cuius
magerer schwacher Leib. Cic. oratio lente incedebat.
de Orat.

Gracilitudo inis, f. idem quod gracilitas. Non.
Gracula e, f. c.
Graculus i, m. avis (a garru-
litate dicta) corvini generis,
dicitur & monedula, eine Do-
le / Dale.

b Nihil graculo cum fidi-
bus, Proverb. i. e. nihil solidis &
imparis cū bonis literis, Wasch-
haffigkeit ist der Weißheit zu-
wider. Erasim.

c Graculus graculo assidet,
Proverb. i. e. Similis simili gau-
det, gleich und gleich gefeslet sich
gern. idem.

d Graculus inter musas,
Proverb. indoctus inter doctissi-
mos; infantissimus inter eloquen-
tissimos, Recte dicitur & in ho-
mines ostentatione falsa doctrina lor, & constantia potissimum ad
sese jactitantes, & viris eruditio

Sachen für die seine aufgibt.

idem.

Gracus idem quod graculus.
Gradarius a um, ut: Gradus
egrus (Zelterpferd) qui sine
succussatione molliter incedit.
Lucull.

b Seneca ep. 40. Cicero
litas & infirmitas corporis, ein nem gradarium vocavit, cuius
magerer schwacher Leib. Cic. oratio lente incedebat.

c Gradaria vel gradalis
pugna, quia gradiendo peragitur,
huic opponitur stataria pugna.
Diomed. l. 3.

Gradatim, Adverb. per gradus,
ordine, Schritt vor Schritt /
ordentlich / langsam / Stufen-
weise / ut: Gradatim de-
scendere. Varro.

b Pedetentim & gradatim.
Cic. Dolabell. 9.

c Gradatim assequi homi-
nes. Cic. post red.

d Minutatim & gradatim
interrogare, (quod vulgo di-
cunt, per puncta & partes) Cic.
4. Acad.

Gradatio onis, f. vide Climax b.
b Gradatio, (Chymicis)
est metallorum in gradu affectio-
nis exaltatio, quā pondus, co-
stantia potissimum ad
grat-

gradum excellenter perducuntur.
Johnson.

Gradilis is; Roma erant gradus
ad pistrina, e quibus daban-
tur populo panes. Prudent.
Ciceroni l. 6, 7.

b Turneb. 11. c. 6. Gradi-
lem panem interpretatur, qui in
gradili templo genii publici viri-
tatem dividebatur. Martin.
Gradior eris, gressus sum, gradi,
incedere, ire, ambulare, pro-
gredi, gehen / ut: Gradi ad
naves. Virg. 8. Aeneid.

Lente gradiens asellus. Ov.
11. Metam.

Gradivola e, qui colit Mar-
tem. Sil. l. 4.

Gradivus i, Mars appellatus est
a gradiendo in bello, ultra ci-
troque, sive a vibratione ha-
stis, quod Graeci dicunt xpa-
zivus: vel, ut alii dicunt, gra-
mine, quia corona graminea est attributum essentiale, sive
in re militari maxima est ho-
norationis. Festus.

Graduale & gradale: quod gra-
datum canitur post responso-
rium. Martin.

Gradus ut, m. sunt, ex quibus
scala constant, Stufen / Trepp-
pen / ut: Gradus templorum
ab infima plebe completierant
Attic.

b Gradus, ein Schritt /
ut: Non sensim, sed citato gradu,
recedere, nicht gemachsam / son-
dern mit vollem Schritt / Epo-
renstreichs sich zurück wenden.
Curt. 724.

Scalarum gradus si alios
collas, alios incidas, nonnullos ha-
rentes relinquant, periculū struis,
non ascensum paras. Cccinna
Ciceroni l. 6, 7.

c Gradus idem quod exi-
stimatio, & honoris locus, ut: A-
quo anima in secundo se conti-
nere gradu, sich seines guten
Wolstandes nicht überheben.
Curt. 510.

Gradum aliquem ascende-
re, zu einem Ehrenstand gelan-
gen. Corn. 604.

d Gradum secundum Im-
perii tenere, der andere nach
dem König sehn. Corn. 263.

Efferre aliquem ad sum-
mum imperium per omnes gra-
dus honorum. Cic. I. Catil. XIII.

e Agradu depelli. Corn. 73.

f Gradus (Metaphysicis)
specificum, sive genericum. Et
sic vocantur gradus etiam, ani-
mal, vivens. Micrael.

g Gradus (Mathematicis)
est una ex 360. circuli partibus.

h Gradus, mensura genus,
vide passus.

i Gradus, (Ictis) est u-
nus persona distantis ad aliam,
in linea consanguinitatis, vel af-
finitatis, facta collatio, ad com-
munem parentem. l. i. ff. de grad.

k Gradus (in sacris) pro
incremento donorum spiritua-
lium accipitur. 1. Tim. 3. Glasf.
Phil. sacr.

l Gradus (Medicis) est Græcè, *Adv. Griechisch* / ut: primarum qualitatum temperies, Græcè loqui, *Griechisch* re-
gra potest sensibilibiter tactum al-
terare. Hinc aliud dicitur cali-
dum vel frigidum in primo, se-
cundo, tertio, vel quarto gradu.
In primo gradu res operatur ob-
scure; in secundo sensibilibiter; in
tertio laedit sensum; in quarto
destruit.

m Gradus (Physicis) est
pars qualitatis, quæ oëties repe-
tita totam ejus intensiorem ada-
quat; inde gradualis intensio vel
remissio.

n Gradus ignis, (à Chy-
micis) quatuor recensentur, quos
prescribere impossibile esse, &
tantum artificis discretioni com-
mitti, Duncanus Bornetus in
Jatrochymico part. 5. scribit.
Brendel. Chymic.

o Gradus (Grammaticis)
est significationis in Adjectivo in-
tensio vel remissio. Estque vel Po-
sitivus, vel Comparativus, vel

Superlativus,

Grææ arum, Gorgones cana nata
dicebantur. Nat. Com. vide
Gorgones.

Græcanicus a um, idem quod

Græcus. Plin.

Græcia a, f. (à primo ejus pro-
vincia rege Græco nomen ac-
cepit,) est regio Europa Ori-
entem versus Ægeæ, Occidentem
versus Adriaticæ, Meridiem
versus Mediterraneo mari ob-
jecta, *Griechenland*, Geogr.

Græcè, *Adv. Griechisch* / ut:
den. Cic. 3. Off.
Græciensis e, c. idem, Gell.
1. 10. c. 10.

Græcismus i, sive Hellenismus
est, cum nomina Latina Græ-
corum more flectuntur. Gram.

b Gracismus est construc-
tio Græca, in qua dictio nomini
Casui jungitur, quæ a lingua La-
tina proprietas exigit. ibid.

Græcitas atis, f. pro Græcorum
literarum & facundia studio,
l. unic. C. de stud. lib. U. R.

Græcissio a, ar, *ἐκείνη*, Græ-
cos imitari, more Græcorum
vivere.

Græcolonus, à Græcus & *ἀγῶν*,
Græca Lingua peritus. Martin.

Græcoraxis, ari, Græcorum mo-
re agere, ut: *Assuetum Græca-
ri*, (Horat. 2. Sat. Chabonius
exponit) qui solitus est exer-
citationibus & ludis Græcorum
minus laboriosis uti.

b Græcari est Græcanicis
exercitationibus disci & pila
ludisq; Græcorum more usitatis uti,
qua militia Romana opponuntur.
Turneb.

c Græcari quidam expo-
nunt luxuriosè vivere, more
Græcorum conviviis & compositi-
onibus gaudendum. Martin.
Græcostasis is, f. quasi Græco-
rum statio, locus erat Romæ,
in quo legati Græci, vel alia-
rum nationum, ad Senatuum

missi consistebant. Varr. de
Lingv. Lat.

Græculus a um, Dimin. ut: E-
ruditus homo & graculus. Cic.
6. Verr.

b Ineptum & graculum ne-
gotium, ein läppischer und nâr-
rischer Handel. Cic. 1. Tusc.

c Rosa gracula appellata,
convolutis foliorum paniculis
Plin. 21. c. 4.

Græcus i, m. ein Grieche / ut:
Græcorum tria genera sunt, A-
thenienses, Boles, & Diores.
Cic. pro Flacc.

b Contentionis, quàm ve-
ritatis, cupidiores sunt Græci, die
Griechen haben allwege mehr
lust zum Gezänke gehabt als
zur Arbeit. Cic. 1. de Orat.

c Hoc dico de toto genere
Græcorum, tribuo illis literas, do-
mularum artium disciplinam,
non adimo sermonis leporem, in-
geniorum acumen, dicendi co-
piam, &c. Testimoniorum verò
religionem & fidem, nunquam
ista natio coluit. Cic. pro Flac.

Græcus a um, *Griechisch* / ut:
Græca leguntur in omnibus fe-
re gentibus: Latina suis fini-
bus, exiguis sanè, continentur.
pro Archia VIII.

b Græcà fide mercari, i. e.
presente vel numeratâ pecuniâ,
umb par (parat) oder bereit
Geld lassen / accipitur & hæc
phrasis ironice, vide mercari d.

c Græca religio, pro paga-
nismo. Schard.

d Græcum vinum nigrum dul-
cia numeratur. Iulian. ff. de vitu-
vin. & ol. leg.

Grazugena, Græcus dicitur, aut
qui à Græcis genus & origi-
nem traxit. Cic. 2. de N. D.

Grajus a um, idem ac Græcus,
ut: Homo Grajus. Lucret.

Gentes Graja. Ovid. 4. Met.
Galega a, f. herba, idem quod
galega.

Grallæ arum, sustes sunt, furcu-
las habentes, quibus nitun-
tur, qui super iis ambulant,
Stelzen. Nonius.

Grallator oris, m. qui grallis gra-
ditur, der auff Stelzen ge-
het. Plaut. Pœn.

Grallatorius a um, ut: Gralla-
torius gradus, i. e. magnus, cu-
jusmodi solet esse grallatorum,
Plaut. Amph.

Gramen inis, n. Graß / generali
vocabulo quæcumq; herbam
comprehendimus, ut: Redeunt
jam gramina campis. Horat.
4. Carm.

b Gramen absolute dictum
notat agrestem, Rohr oder Oves-
den. Graß. Schrod.

c Gramen manna, Him-
melthau. Matth.

d Gramen leucanthemum,
Augentrost. Graß. idem.

e Gramen aculeatum,
Stichelgraß. idem.

f Gramen odoratum, wol-
riechend Graß. Pancov.

g Gramen Parnassi, v. Ophris.
Gra

Gramia a, f. Gramia vitia sunt oculorum, quas alii gramias vocant. Festus.

a Gramia sunt oculorum p-
sute, unde gramiosi oculi, a quo
qui tristes sunt, in hodiernum
quoque diem gramiosi vulgo no-
minantur. Nonius.

Gramineus a um, quod ex gra-
mine factum est, ut: Grami-
nea corona, Gell. 5. c. 6.

b Campus gramineus. O-
vid. 3. Fast.

Graminosus a um, gramine ple-
nus vel abundans, grascit/
vollgras. Colum.

Gramma aie, n. γράμμα, litera,
ein Buchstab.

Grammateus, γράμματις, scri-
ba publicus, qui publicas scri-
bit tabulas, et custodit, ein
Schreiber / Stadtchreiber
Apul.

Grammatica a, f. ars est recte
loquendi et scribendi, die
Sprachkunst.

Grammatica Latina, die
lateinische Sprachkunst oder
Grammatica.

Grammatica Gallica, die
Französische Grammatica.

Grammatica orum, pl. studium
literarum, quod proficiuntur in,
qui grammatici vocantur
Cic. 1. Orat.

Grammaticalis, ad Grammati-
cam spectans, ut. Vitium
Grammaticale.

b Bellum grammaticale.
Priscian.

Grammaticaliter, Adverb. idem
quod Grammaticè. Spart.

Grammaticè, Adverb. secundum
Grammaticam, ut: Gramma-
ticè loqui. Quint. 1. c. 6.

Grammaticus i, m. qui Gram-
maticam docet. Svet. de clar.
Grammat.

Sine omnium disciplina-
rum, omnium cognitione, pesti-
tus Grammaticus fieri non po-
est, obne Erkäntnis aller Kün-
ste / tan ferner ein vollkommener
Grammaticus werden. Quint.

Grammaticus a um, ad Gram-
maticam spectans, ut: Figura
Grammatica.

Grammaticista a, m. qui Gram-
maticam medicruter callet.
Sveton.

Grammatophylacium ii, n. vide
Archium.

Gramme, γράμμα, linea.

Grammicus a um, lin. aia, ut
Venti, qui sunt, et quibus
regionibus singuli fluerent, de-
formationibus grammicis (q-
dicas linearibus, i. e. per lineas
factas) ostendi. Vitruv. 1. 3.
procem.

Grammismus, i. γράμματισμός,
huius dictus à lineis. Pollux
9. c. 7.

Granarium ii, n. locus, ubi gra-
na frugum reponuntur, ein
Kornhaus / Kornbodē / Korn-
speicher. 1. 39. § penult. ff. de
leg. III.

Triticum condi oportet in
gra-

granaria sublimia, quæ persple-
tur ventu ab exortu et. Septen-
trionum regione, ad quæ nulla
aura humida è propinquis locis
aspiret. Varr. 1. de re rustica.

Granatum i, n. pro malo punico.
Plin. 20. c. 14.

Granatus a um, quod granis ab-
undat, ut. Granata, sive Pu-
gicamal, ein Granat-Äpfel.

Granatus i, m. est gemma pellu-
cida, ex flavedine rubens, ignis
instar, miniq. nati vi vel fu-
ditii colorem fere referens, ein
Granat. Boet de Boot.

Grandævitas aie, f. senectus
grandis, avitas, ein hohes Al-
ter. Accius antiquum.

Grandævus a um, i. e. grandis
avi, et provectoris aie, ut
Senes grandævi Lucan.

Grande balæ arum, pili subala-
res, quod in grandioribus a-
tate nascantur. Martin.

Grandescere is, ere, grandem fieri,
crescere, groß werden / zuneh-
men. Plin. 18.

Grandiculus a um, Dimin. etiva
groß / größlich. Plaut. Poen.

Grandiculi pueri sunt Ca-
nonistis doli capaces. Schard.

Grandiloquus, qui sublimi di-
cendi genere utitur, quivēni-
hil humile loquitur, groß oder
hochsprechend. Cic in Orat.

Grandinat, imperson. es schloßet.
Grandinosus a um, abundans
grandine, zum Hagel geneigt /
dem Hagel unterworfen. Col.

b Grandinosi fies, sinnlich
te Schwein. Martin.

Grandio is, vi, itum, grandire,
grandem facere. Plaut Aul.

Grandis e, e. gravis, immanis,
großmüthig / ue Grande pon-
tus agetti, eine grosse Sum-
ma Geldes. Cic.

b Vitium grande et perspi-
cuum, ein grosser und fentli-
cher Gedrechen. Cic 1. de Iuvene.

c Grandia conentur grandes,
ego parvus obibo

Parva, decet vires noscere
queng. sunt. Ovid.

d Grandis natu, quingva-
genario paulo minor est. 1. 2. ff.
de orig. jur.

e Grande beneficium, pro
incomparabili. 1. 1. ff. de bon.
libert.

Grandiscapius a um, ut: Grau-
discapia arbores, quæ grandi
capite, h. e. radice sunt. Festus.
Martinus.

Grandisonus a um, staret lau-
tend oder klingend.

Granditas aie, f. proprie aie
magnitudinem notat. Sisen.

b Granditas verborum.
Cic de Orat.

Grandiusculus a um, idem quod
grandiculus, etwas grösser /
ut: Litera grandiuscula, grö-
ssere oder grössere Buchstaben.

Grando inis, f. est pluvia in æ-
re decidendo congelata,
Schlosse / Hagel. Physic.

Constitit grando vntos, die
Schloß

Sch. offen haben den Wein zer-
schlagen Horat.

b Grando, ira, ultionis &
poenarum Dei gravissimarum no-
tionem habet, unde in descriptio-
ne Dei, in tempestate magna sua
manifestantis potentiam Gravam
Psal. 18. fulgetris & tonitribus
grando adjungitur. Glass.

c Grando, (vitium cilio-
rum) seu tuberculum rotundum,
translucidum, huc atq; illuc mo-
bile, Jonston.

d Grando, dicitur vitium
in stibis enascens in eorum ore,
& per totam carnem sparsum,
& innatum, Fissen der Schwe-
ite. Martin.

Granea, cibus ex granistostis idē.
Graneo es, ere, vel
Granesco is, ere, habere vel e-
mittere grana.

Granictis, amnis Bithynia. Cur-
tius 123. 299.

Granifer a um, grana ferens, ut:
Agmen graniferum, 1, & for-
mica. Ovid. 7. Metam.

Gratio onis, granones pili felis
circa os, quibus abscissis fero-
ciam perdit. Gesner. citante
Martilio.

Grandisus a um, quod plenum
est granis, voll Körner. Pui-
l. 22. c. 31.

Granulatio onis, f. est in granu-
la comminutio, cui inservit puli.
fusio. Est enim propria metal-
lorum, & perficitur variis mo-
dis. Fusa metalla in aquam noris.
Geodasia.

effunduntur; nonnunquam se-
pa è viminibus exilibus, ut
melius diffiliant; Loca scoparum
labella vel colatorium
angustissime pertusum, vel cra-
tes ad usum venit. Jonston.
Granulo as, are, in grana redu-
cere, ut: Granulare plumbum,
Bley kornen / Schrot oder
Hagel gießen.

Granum i, n. propriè semen
gum dicitur, Korn.

Qui grana seminum mor-
tua & putrefacta vivificat, per
qua in hoc seculo vivas: multo
magis te ipsum suscitabit, ut in
aterum vivas. Augustin.

b Grana Paradisi, vide
Cardamomum majus.

c Granum gnidium, Thy-
mular, vel coccognidium. Kellers-
halß / Zeyland Matthiol.

d Granium regium, vide
Catapucia.

e Granum & coccus ba-
phica vel granum imitiorum, vi-
de Kermes.

f Grana niglia, tilli, vide
Ricinus Americanus.

g Granum ben, vide Ba-
lanus myrsica.

h Granum ponderis ini-
tium, albi piperis granum ponderis
re ad aquans; ein Pfefferkorn
schwer / & quidem 20. pars scru-
puli. Morell.

i Granum (hordeacei) dia-
meter est quarta pars digiti mi-
di. Geodasia.

Granulum vel granellum i, n.
Diminut. à granum.

Graphiarium it, n. theca, in qua
stylis reponuntur, quibus scri-
bere & pingere solebant; eist
Schreibzeug / Mahlerzeug.
Martial.

Graphice es, f. ars pingendi, pi-
ctura, die Mahler
Kunst. Plin. 35. c. 10.

b Graphice dicitur, teste
Budæo, cura, usus, meditatio
elaborandi, limandi ea, quæ scri-
bimus, Cicero stylum appellat,
l. 2. Orat.

Graphice, Adverb. eleganter, po-
lice, venuste, accurate, hier-
lich / dñlich / ut: Exornetur
graphice. Plaut. Trinum.

Graphicus a um, ad ungven-
factus, absolutusq; & quasi
pictoris manu expolitus, hier-
lich / schön / als wenn es ge-
mahl. Plaut.

b Servus graphicus, i. e.
venustus scitoq; ingenio. Epidic.
3, 3, 29.

c Nimium graphicus nu-
gator. idem.

Graphii torum, genus supplicii,
quo Martyres in primitivâ Ec-
clesiâ fuerunt affecti. vid. Hist.
Eccles. Goth. Lib. 2. p. 286.

Graphioides aut belionoides pro-
cessus, tenues ossium capitis pro-
cessus. Lex. Angl.

Graphis idis, f. γραφίς, descri-
ptio operis futuri delineata, ut
Budæo placet.

b Graphis, idem quod ars
ipsa pingendi, à stylo dicta.
Herm. in Plin.

Graphium ii, n. stylus ferreus,
quo veteres in cereis pugillari-
bus solebant scribere, ein
Griffel. Ovid.

Grassatio onis, f. actus grassandi,
Nocturna grassationes; nacht-
liches Umblauffen. Plin. 13, 22.

Grassator oris, m. est viarum in
urbe, vel vicorum obsessor, qui
obvios injuria opportunos spo-
liat, pulsans, aut incitata
morte territans.

b Grassatores, qui prada
caussa grassantur; proximq; la-
trones / dñlich / ut: Exornetur
graphice. Plaut. Trinum.

Grassator a um, ad ungven-
factus, absolutusq; & quasi
pictoris manu expolitus, hier-
lich / schön / als wenn es ge-
mahl. Plaut.

b Servus graphicus, i. e.
venustus scitoq; ingenio. Epidic.
3, 3, 29.

Grassor aris, atus sum, ari, pro-
priè est latronum, vias publicas
obsidentium, rauben / auff
der Straß Plackerey treiben.

b Neq; avaritia solim, ve-
rum etiam crudelitas in cap-
to operis futuri delineata, ut
Budæo placet.

Gräusamkeit gienge in der er-
oberten Stadt im Schwang.
Curt. 976.

c Ad gloriam grassari vir-
tutis via, auff dem Wege der
Tugend zu Ehren setzen. Sall.

d Consilio grassandum, si
nihil vires juvant, da Macht
nichts helfen mag/sol man mit
Rath fahren. Liv.

e Grassatur pestis, die Pest
regieret.

Gratabundus a utm; idem ac gratiam.
Mil gl. 4. 1. 32.
gratulabundus, ut: Et proxi-
mi militum gratabundi re-
spondent. Tacit. 1. 17.

Grate, Adv. grato animo, danck-
barlich. Cic.

Grates, plur gratia pro accepto vertragen/ut: Neque alio pacto
beneficio, ut. Habere alicui gra-
tes, tanquam presenti Deo, ei-
dem andrerer Gestalt können sie
nem höchsten Danck sagen.
Curt. 233.

Gratia a, f. est beneficium, quod
gratis datur, ein Gnaden-
Geschenk / Gnaden. Habe-
ut: Gratiam reddere, i. e. red-
dere par. Gutthat vergelten.
Ter. Eun. 2. 3. 94.

b Gratiam habere, est me-
mor esse beneficii accepti, danck-
bar seyn/ut: Magnam habeo gra-
tiam. 1. 5. cp. 19.

c Beneficii alicujus gra-
tiam sibi debere putare, i. e. lau-
dem alicujus beneficii sibi ven-
dicare, ihm selbst eine Gut-
that zuschreiben. p Mil. XXVIII.

d Gratiam ab aliquo

apud aliquem inire, Danck bei
einem verdienen. Curt. 992.

Per magnam a nobis gra-
tiam inibis, pro Cecin. XXIX.

Inibis a me solidam & grata-
dem gratiam. Curtul. Act. 3. 35.

Nunc ego potius hanc inibi
gratiam. Cist. 2. 3. 83. Vid. 4. cp. 2.

e Per gratiam abire ab a-
liquo, mit der Güte von einem
gehen. ut: Vin tu illum adu-
tum amovere, a te ut abeat per
gratiam. Mil gl. 4. 1. 32.

— Potius per gratiam
Bonam abeat abs te. ibid.

Scen. 2. v. 32.

f Gratiam inter aliquos
componere, etliche mit einander
componi potest inter eos gratia;

g In gratiam docere dei-
tur, referre gratiam. IV. Cat. I.
Spiritus imo vita mea unus
fructus est, tot fortissimis viris de-
me optime meritis referre adhuc
gratiam posse. Curt. 1333.

h Tuâ gratia, pro intuitu
gratiam Cicero habet, ut: Gra-
tia Cesennia, pro in gratiam Ce-
sennia, der Cesennia zu Gefal-
len. pro Cecin. VI.

i In magnâ apud omnes gra-
tia esse, von jederman sehr ge-
liebet werden / bey jederman
hoch beliebt seyn.

k Parem referre gratiam,
Gleiches mit gleichem vergel-
ten. Eun. 4. 4. 52.

Pro meritis referre gratiam.

Corn. 95. 502.

l Gratiam

1 Gratiâ agere & referre
differunt, ut: Jam non ago gra-
tias. Cui enim re vix referre pos-
sum, huic verbis non patitur re-
satisfieri. Lib. 11. Ep. 13. Terent.

Eun. 4. 6. 13.

Parietes mediisfidius, Ca-
sar, ut mihi videtur, hujus Cu-
ria ubi gratias agere gestiunt.

pro Marcell. III.

In referenda gratia agros ferti-
les imitari debemus, qui maledi-
plus asserunt, quam ceperunt.

Cic. 1. Orat.

Maximas tibi omnes gra-
tias agimus, majores etiam ha-
bemus; nam omnes idem sentiunt.

pro Marcell. IX.

m Alicui pro eo, ac mere-
tur, referre gratiam. IV. Cat. I.

Spiritus imo vita mea unus
fructus est, tot fortissimis viris de-
me optime meritis referre adhuc
gratiam posse. Curt. 1333.

Non potest satis pro merito
ab illo tibi referri gratia, Er-
nem Verdienst dâcken. Phorm.

2, 2. 23.

n Gratiâ agere mirificas
alicui, einem grossen Danck sa-
gen. 1. 14. 13. Att.

o Redire in gratiam, wte-
der einig werden. Corn. 150.

Ira interueniunt, redeunt in
gratiam. Amphit. 3. 2. 59.

(Gloriatus est Atticus) se-
nunquam in gratiam cum ma-
tre rediisse, er weremals mit

seiner Mutter uneins worden.

Corn. 818.

Reditus in gratiam cum ini-
miis. 1. 2. 3. Att. Curt. 1493.

p Parvipendere vel nihili fa-
cere alicujus gratiâ, eines Günst-
lings oder nichts achten / ut:
Nequam hominis ego parvipen-
do gratiam. Bacchid. 3. 6. 29.

— Mo est obliuisci homi-
nibus.

Neq; novisse, cujus nihil se-
facienda gratia, die deut pste-
gen dessen zu vergessen/und den
nicht zu setzen/an deme nichts
zu thun ist. Capt. 5. 3. 8.

q Levior plumâ gratia,
gar ein geringer Danck / ut:
Ita sunt isti nostri divites:
Si quid benefacias, levior
plumâ est gratia:

Si quid peccatum est, plum-
me optime meritis referre adhuc
gratiam posse. Curt. 1333.

r Gratia causâ, aus Be-
liebung. Lib. 5. 12.

s Vincere gratiâ, ange-
kan dir nicht genug nach bei-
nehmer seyn. Solin. 4. 61.

t Gratia i. e. decor, ut: Ad
2, 2. 23.

u Gratia, vide Charites.

x Gratia, Theologis est
gratuitus Dei favor & misericor-
dia, qua nos per Filium saluare
constituit. Aliquando gratia si-
gnificat donum Dei. 2. Cor. 1. 12.

y Gratia Dei, herba, v. gratiola.

Eccce

2 Gra-

seiner Mutter uneins worden.

Corn. 818.

Reditus in gratiam cum ini-
miis. 1. 2. 3. Att. Curt. 1493.

p Parvipendere vel nihili fa-
cere alicujus gratiâ, eines Günst-
lings oder nichts achten / ut:
Nequam hominis ego parvipen-
do gratiam. Bacchid. 3. 6. 29.

— Mo est obliuisci homi-
nibus.

Neq; novisse, cujus nihil se-
facienda gratia, die deut pste-
gen dessen zu vergessen/und den
nicht zu setzen/an deme nichts
zu thun ist. Capt. 5. 3. 8.

q Levior plumâ gratia,
gar ein geringer Danck / ut:
Ita sunt isti nostri divites:
Si quid benefacias, levior
plumâ est gratia:

Si quid peccatum est, plum-
me optime meritis referre adhuc
gratiam posse. Curt. 1333.

r Gratia causâ, aus Be-
liebung. Lib. 5. 12.

s Vincere gratiâ, ange-
kan dir nicht genug nach bei-
nehmer seyn. Solin. 4. 61.

t Gratia i. e. decor, ut: Ad
2, 2. 23.

u Gratia, vide Charites.

x Gratia, Theologis est
gratuitus Dei favor & misericor-
dia, qua nos per Filium saluare
constituit. Aliquando gratia si-
gnificat donum Dei. 2. Cor. 1. 12.

y Gratia Dei, herba, v. gratiola.

Eccce

2 Gra-

z Gratia pro causa, ut: *Mea gratia*, meinet halben. l. 2. ff. mandati.

Gratificatio onis, f. Willfahr-
rung/ Dienstverweisung/ ut:
Vos autem quid mali datis,
cum imbecillitatem, gratifica-
tionem & benevolentiam po-
nitis. Cic. 1. de nat. deor.

Gratificor aris, *ari*, est rem gra-
tam facere, zu Willen wer-
den/ ut: *Gratificari alicui*, ei-
nem einen Dienst thun/ et-
was zu Willen seyn. l. 1. 1.
pro M. Cael. IX. Solin. 58.

b Gratificandi verbum
etiam ita describit Cicero, ut:
Ego quia te velle, quiaq; ad te at-
tinere arbitror, omnia studiosè
diligenterq; curabo, ich wil dir
zu Willen seyn alles/ was ich
nur weiß und vermag.

c Gratificari alicui ali-
quid & de aliqua re, ut: *Curti*
bi hoc non gratificer, nescio, ich
weiß nicht/ warumb ich dir das
nicht zu Willen seyn solte. Cic.
Valerio Jure. l. 1. 10.

d Liberalis gratificandi vo-
luntas, ein aufrichtiger guter
Will. 2. Offic.

c Qui gratificantur cui-
piam, quod obfit illi, non bene-
fici neq; liberales, sed perniciosi
judicandi sunt, die einem etwas
zu willen seyn/ welches ihm
schadet/ die sol man nicht für
wohlthätige noch milde/ sondern
für schädliche Leute halten. Cic.
1. Offic.

Gratilla, *gratus cibus*. Arnob.
Gratiola a, f. herba, sive grati-
dei, vide *Geranium Roberti-*
tianum.

Gratiosè, Adverb. i. e. per gra-
tiam. l. 7. §. 2. ff. de administ.
& pet tut.

Gratiosus a um, Cicero est,
qui valet gratia & favore
apud populum, qui praerogati-
vam habet apud populum, nem
man wol wil/ und große
Gunst erzeiget. Lib. 2. Ep. 6.
l. 2. 7. pro S. R. VI.

b Gratiosus, in sacris re-
bus, cui gratia facta
imputata est. Luc. 1. 28.

c Potens, gratiosus, dispo-
situs homo, ein gewaltiger/ hulds-
reicher und beredter Mann. Cic.
pro Cluent.

Gratis, Adverb. gratuito, sine so-
lutione pecuniae, umbsonst/
aus lauter Gunst/ ut: *Grati-*
tis alicui servare. idem.

Gratitudo inis, f. est, quia bene-
ficia nobis praestita agnoscimus,
eorumq; memoriam conservamus,
eag; verbis confitemur,
& factis pro re nata compen-
samus, Danckbarkeit. Ethic.

Grator aris, *ari*, gratias agere
alicui, & quāsi supplicare.
Ovid. 3. Fast.

Gratitudo, Adverb. idem quod
gratis. Cic. 2. Off.

Gratuitus a um, quod datur gra-
tis, & sine premio, geschehen-
det/ ohne Entgelt/ freywillig/
lig/

ligut: *Gratuita amicitia*. Cic.
1. de nat. deor.

b Gratuita libertas, quae
datur gratis & sine premio. l. 1.
C. de libert. & eor. lib.

c Gratuita opera, i. e. sine
mercede. l. 5. ff. de exerc.

Gratulabundus a um, idē quod
gratulans, glückwünschend.
Gell. 3. c. 15.

Gratulatio onis, f. est ipsa gra-
tulan-
dandi actio, Glü-
schung/ ut: *Gratulationem fa-*
cere, eine Glückwünschung
ablegen. l. 11. Ep. 18.

Sera gratulatio reprehendi
non solet, praeteritum, si nulla ne-
gligentia sit praetermissa. l. 2. c. 7.
Gratulatio oris, m. qui gratula-
tur, der Glück wünschet.

Gratulatio a um, ad gratu-
lationem spectans, ut: *Gratu-*
latoria epistola, ein Brieff/
darin man Glück wünschet.

Gratulatio carmen,
Gratulor aris, *ari*, est verbis te-
stari, so gaudere fortunā, &
felicitate alterius, Glück
wünschen/ ut: *Gratulor tibi*,
mi Balbe, & verē gratulor.

l. 6. 13. l. 9. 14.

Quod mihi de filia gratu-
laris, agnosco humanitatem tuam.
Cic. Lentulo 1. 7.

b Gratulari cum Ablati-
vo, cum & sine Praepositione,
item cum Accusativo commu-
niter, nec non Dativo constru-
tur, ut: *Gratulari de rebus ali-*
cui, Attic,

Populus Romanus frequens
meo adventu gratulat^r est. in Sal.

Gratulari officium, einem
wegen eines Ampts Glück
wünschen/ zu einem Ampt
Glück wünschen.

Gratulari alicui victoriam.
Curt. 581.

Eunt obviam gratulantur.
quae eam rem. Captiv. 3. 2. 2.

Gratulari alicujus felici-
tati. l. 9. 14.

c Gratulari verecundè,
schlecht gratuliren/ ut: *Nimis*
verecundè mihi gratularis. l. 7.
Epist. 2.

d Pro gratulor Cicero
etiam habet deos fortunare vo-
lo honorem, ut: *Eum honorem ti-*
bi deos fortunare volo, Gott
gebe dir Glück zu diesen Eh-
ren. l. 15. Ep. 7.

c Pro gratulari Cicero
etiam habet: *Volo bene & felici-*
ter evenire, ut: *Dicebas, te vel-*
le, quia egissem, bene & feliciter
evenire. l. 4. cp. 14.

f Gratulari diis est gra-
tias agere. l. 15. cp. 5.

Gratus a um est, qui gratiam
pro beneficio refert, danckbar/
ut: *Tantum apud me grati-*
animi fidelis memoria valuit,
ut nullā non modō cupiditate,
sed ne spe quidem prudens &
sciens ad interitum ruerem vo-
luntarium. pro Marcell. IV.

Maximus existimatur quae-
stus, memorem gratumq; cogno-
sci,
Eeeee 2 fci,

sci, das ist der größte Gewinn/
wenn einer nicht undankbar ist.
Corn. 782.

b *Gratum aliquid habere*, etwas gern sehen oder haben. Adelph. 2. 4. 6.

c *Gratissimum alicui facere*, einem einen großen Dienst erweisen. Lib. 13. ep. 17. & 18.

Gravamen inis, n. molestia, Beschwerde.

Gravastellus, senior, ut puto, à gravitate dictus. Festus. Alii legunt *ravastellus*, à *rauo* colore.

Gravatè & gravatim. Adverb. molestè, ungern / beschwerlich / verdrießlich. Cic. pro Corn. Liv. 1. U. C.

Gravativus a um, ut: Dolor *gravativus*, i. e. tristis.

Gravator oris, m. qui *gravat*. jam conceptu fœtu *gravatur*, *Gravatus a um*, molestia aut ne gravidine affectus. Col. 6. c. 9. schweres Fusses gebet. Cic.

b *Gravatus vino somniguo*, trunken und schläffertig. Liv. 5. Punic.

Gravediosus a um, qui *gravedine infestatur*, das zum Schnuppen geneigt / oder den Schnuppen hat. Cic.

Gravedo inis, f. Morbus, der Schnuppe. vide Coryza.

Graveolens tis, o. quod male olet, übel riechend. Virg. 6. Aeneid.

Graveolentia a, f. *gravis odor*, übler oder garstiger Geruch / Gestank / ut: *Graveo*

lentia oris, stinkender Odor. Plin.

Gravescio is, ere, gravem fieri, nerari, schwer werden. Virg. 2. Georg.

b *Gravescere*, idem *gravidum fieri*, trächtig oder schwanger werden / ut: *Camel lac habent*, donec iterum *gravescant*. Plin. 11. c. 41.

Graviditas atis, f. conceptus, prægnatio. Cic. 1. de nat. deor.

Gravido as, are, implere & gravidam facere, schwängern.

b *Terra seminibus gravidata*, besäetetes Land. Cic. 2. de nat. deorum.

Gravidus a um, plenum, ponderosum, gefüller / schwer / wichtig. Plaut. Truc.

b *Gravida mulier*, qui jam conceptu fœtu *gravatur*, eine schwangere Frau / oder die schweres Fusses gebet. Cic.

c *Tellus gravidans*, Ond. Metam.

Graviloquentia a, f. *Lapso*keit im Reden.

Graviloquus a um, *graviter loquens*, der tapffere Reder fährt.

Gravis e, c. idem quod *ponderosus*, schwer / ut: *Gravissimum*, *gravis sarcina*.

b *Gravis*, non de corpore solum, sed & animi molestia dicitur, beschwerlich / ut: *Gravijuria*, *gravis contumelia*, etc.

schwere Schmach.

Cesennius non tam auctoritate gravi quam corpore, i. e. auctoritate haud præditus, jed obersus corpore. pro Cecin. X.

c *Grave esse*, einen Nachdruck haben / ut: *Gravius erit tuum unum verbum ad eam rem quam centum mea*. Trin. 2. 2. 107.

d *Gravius quid in aliquid dicere*, etwas hart wider einen reden. pro S. R. XLV. pro Cecin. XI.

e *Gravis idem quod abundans*, ut: *Vir pietate gravis & meritis*, ein Gottfürchtiger und wolverdienter Mann.

f *Gravis adversarius i, e. perniciosus*. 2. Off.

g *Gravistestis i, e. optimus*. Cic. ad Curion.

h *Gravis idem quod molestus*. Corn. 265.

Vereor, ne tibi sim gravis, ich habe Sorg / ich möchte dir beschwerlich seyn. in Top.

i *Gravis, accentus* (Græcis) dicitur, qui vocis ultimū expresse occupat locum. Gram. Græc.

Gravitas atis, f. idem quod *pondus*, die Schwere / ut: *Tanta contentio gravitatis & ponderum*. 2. de nat. deor.

b *Gravitas idem quod molestia*, ut: *Gravitas doloris*.

c *Gravitas cæli*, ungefunde Luft. Cic. Att.

d *Gravitas idem quod auctoritas*, ut: *Homines gravitati dediti*, i. e. graves, tapffere und

erbare Leute. pro Cæl. XXIX. *Negve enim ejus gravitas sine facilitate erat*. Corn. 811.

e *Gravitas hic Lacedæmoniorum non est prætereunda*. Cornel. 136.

Graviter. Adverb. aliquando multum significat, aliquando asperè, & male, heftig / schwerlich / übel / ut: *Graviter irasci*, heftig oder sehr zürnen.

b *Graviter accipere aliquid*, i. e. iniquo animo, etwas meritis, ein Gottfürchtiger und übel aufnehmen. Cic.

c *Graviter in aliquid dicere*, harte und verdrießliche Wort gegen einen fahren lassen. Ter. Adelph.

e *Gravissimè agrotas*, todtel frant seyn. Cic. 2. Fin.

Gravus ii, m. Praeses, Gravo. Praeses regionis, ein Landgraff / quasi Gravo / i. e. senex, canus, ab etate enim aliqua nomina dignitatis sumi solent. Martin.

Gravo as, are, molestare, onerare, premere, beschweren / beladen / belästigen / ut: Nec me labor iste gravabit. Virg. 2. Aeneid.

b *Gravantis poma ramos*. Ovid. 13. Metam.

Gravor aris, ari, est gravas aliquid facere, sich beschweren / ut: *Valde jam lautus es, qui gravare literas ad me dare*. du bist jetzt gar zu herrlich. 3

lich/ daß du dich beschwereſt an mich zu ſchreiben. l. 7. ep. 14.

Quid gravaris? was beſchwereſt du dich lang? Moſtell. 5, 2, 56.

b Si gravaretur ad ſervandam, wenn es ihm unangelegen zu ihm zu kommen. Curt. 2062.

c Gravari aliquid, propatris. Cic. pro Cael. moleſtè ferre. Tacit. l. 3.

Gregalis e, c. ex eodem grege, ut: & subactum semen sparsum ex Gregales equi. Varr. 2. de recipit. Cic. de Senect. ruſtic.

b Gregalis pro ſocio, ſive ſodalit. Cic. de Aruſpic.

c Gregalis pro vulgari ſive publico. Senec. ep.

Gregarius a um, ex grege, vulgaris; unde gregarius miles, (ein gemeiner Soldat) dicitur, non electus, ſed tumultuariè undecunque accedens. Saluſt.

Gregatim, Adverb. per greges, conjunctim, mit Hauffen/ Hauffenweiſe / ut: Gregatim volare. Quint. 1. c. 6.

b Gregatim ſentiuntur morborum genera, es laſſen ſich vielerley Kranckheiten mercken. Plin. 26. c. 1.

Grego as, are, unde Composita congreco, &c.

Gremia, vide Cremium.

Gremium ii, n. (à gerendo) eſt inter complexum femorum, feminumve, in quo complexu mulieres concipere ſolent, der Schooß, Valla.

Liberi partim è gremio partim diripiuntur, partim ſinu iugulantur, theils werden die Kinder den Eltern aus dem Schooß weggeriſſen / theils den Armen ermordet. Aut. 20.

b Abstrahi è sinu gremio.

c Gremium terra mollium.

d Gremium pro medio vel concavitate currus. 1. Reg. 22. Glaſſ. Phil. ſacr.

Greffio onis, f. idem quod greffus. Macrobius.

Greffus us, m. inceſſus, ambulatio, ein Gang / Tritt / ut: Greffus fingere tardiores. Solin. 274.

Grege gregis, m. eſt minorum animalium congregatio, ein Heerde ſlein Vieh / ut: Grege ovium, porcorum, caprarum.

Valla.

b Grege, de hominum etiam congregatio dicitur, Geſellſchaft / ut: Unum etiam hoc vos oro, ut me in veſtrum gregem recipiat. Eun. 5, 9, 54.

Desperatorum hominum flagitioſi greges, eine verzweifelte böſe Geſellſchaft. Il. Cat IV.

Gricenea, (aliter gricena) ſumma crassus. Feſtus.

Gritmannus i, m. Gritmanni praefectus pagorum, prator ruſticus; Friſicum vocabulum.

à Orict Compositum, ex Bericht / i. e. iudicium. Mart.

Griphus i, γριφός, rete, ſagena, vel ſermo, implicitus, atque intricatus. Gell. 1. c. 2.

Gronlandia a, f. regio Septentrionalis, Grünland. Geogr.

Groſſitas aris, f. vel

Groſſities ei, f. &

Groſſitudo inis, f. Dichtigkeit / Größe / à groſſus. Martin.

Groſſularia a, f. uva criſpa, uva dia, ubi directè quatuor congreſſina. Kloſterbeer / Kreuſelbeer / Herrgottsbeer. Matth.

Groſſulus i, Diminut. unreiffes Feigelein.

Groſſus i, m. ſicus immatura, unzeitige oder unreiffe Feige.

b Groſſus moneta genus, dicitur & diobalum, ein Groſche / (Thuringis Schneeberg / à civitate Schneeberg.)

Groſſus Anglicus, ein Schreckenberger. Zehn.

Groſſus Bohemicus, ein Böhm / Böhmischer Groſche.

idem.

Groſſus Argentinenſis, ein Straßburger Dreykreuzer. id.

Groſſus a um, i. e. crassus, grob / gröſſicht / vocem hanc Latina puritas non agnoſcit, quæ nonnullis tamen ſcriptoribus Eccleſiaſticis & medicis frequentens. Martin.

Grotta, Italis eſt ſpelunca, caverna. Martin.

Grottesca, Italicè voce pictura parerga, aliena à natura &

veritate rerum. Philand. 7. in Vitruv. putat grotescas dictas, quod in terra obrutis veterum adificiorum fornicibus, quas grottas, quasi cryptas vocant, primum invenerint. idem.

Gruma a, quæ & groma à Feſto exponitur genus machinale, quo regiones agri cujusque cognosci poſſunt, vide gnoma.

b Gruma, ſunt loca me- gantur & conveniunt via, Creutzwege. Non.

Grumo as, are, grumâ metiri. Martin.

Grumofus a um, grumis plenus.

b Grumofus ſanguis, ge- rohen oder gelieffert Blut.

Grumululus i, m. Diminut. ein kleines Häufflein Erden. Plin.

Grumus i, m. dicitur terra in acervu collecta, ein Hügelein.

b Grumus ſalis, ein Klumpen Salz. Plin. 33. c. 4.

c Grumus ſanguinis, i. e. concretus ſanguis. Galen.

Grunda a, f. tectum, & quod ſupra veſtibus eminet, (ein Wetterdach /) Vet. dict. Grunda inferior pars tecti capana, (caſula) à qua ſtillat aqua, inde grundula & grundatoriū, idem quod grunda. Martin.

Grundio is, ire, veteres dicebant, quod nos grunnire. Non.

Grundules lares dicuntur Romæ conſtituti ad honorem porce, quæ triginta pepererat. idem.

Grunnio is, iui, vel grunniis, grunniis, grunniire, proprium est porcorum, grungen / wie eine Sau schreyen. Plin.

Grunnitus us, m. das Grungen oder Schreyen der Schwein. Cic. 5. Tusc.

Gruo is, ere, dicuntur grues, ut suis grunniire, unde tractum est congruere, h. e. convenire, quia id genus volucrum minime solivagum est. Festus.

Grus gruis, f. avis, ein Kranich. Gesner.

b Grues lapides deglutientes, Proverb. de iis, qui summa providentia gerunt negotium. Erasim.

c Grus machina ad sublevanda onera accommodata: sic originem, quod Scytharum genti dicta, quod in longum prominens paupercula quidem, at bellicosa collum gruis referat, ein Kranich. Vitruv.

Gry, γρυ, vel γρυ, minimum i. e. greiff / greiff; unde dubio proquidam significat, aut forcul Graci Saxo-Scythicos agvides unguium, rem videlicet les grypes appellarunt, eosq; obcevilissimam, aut vocem suaveritatem alas agvilinas, obforlam, quae medere solent illi, qui cunctitudinem verè pedes leoninos habent gravantur sermone respondere fixerunt. vide Gabr. Rolre, aut nomisma minutissimum. Unde proverbialis locutio: Ne gry quidem, i. e. ne tantulum quidem.

Gryllus i, m. insectum alatum e genere locustarum, cicadis simile, focorum terrarumq; avidarum incola, stridulo suo cantu sedulum, ein Heim / Heimling / Grille. Zehn Schrod.

b (Plin. 35. c. 10. de An- tiphilo) Jocofo nomine Gryllum est porcorum, grungen / wie ridiculi habitus pinxit, unde hoc genus pictura grylli vocantur. In de & nos Gryllen appellamus ridiculos & fatuos gestus, item fr- Gas cogitationes. Martin.

Gryphes, at rectius Grypes a Gryps, γρυψ, & gryphi a gryphus, Greiff / animal (Plinio autoie) fabulosum, quadrupes pennatum omni ex parte le- alis & facie agvils simile, e- quis infectum, ob quod Virg. dixit Ecl. 8. Jungantur jam gryphes equis.

b Mela Gryphas dari in Scythia Europae, scribit. Sed fabula inde suam traxisse videtur bula inde suam traxisse videtur

hostes suos persequens subinde cl- mstare consueverit Gryp / gryp /

Grypus i, qui naso vel rostro adunco. Martin.

Grysea Ambra, vide Ambarum. Gvadia est pignus. Scribitur & Wadia, Wadium, Saxonici medden / unde verbum wedden & werten / deposito pigno- re certare: Vox videtur facta a vade Latinorum. Martin.

Gva-

Gvajacum i, n. Lignum Indicum, lignum sanctum, Gvaacan, Gvajacan, palus sancta. Fran- rosen-Holz / heilig Holz. Ar- bor est exotica, procera, quae ex India Occidentali ad nos transportatur Schröder.

Gvaranda, (wird genant der Klagen Gewehr /) actum cor- poralem requirit, & habet ef- fectum cautionis de evictione. Arnold. de Reyger.

Gvarantigium, dicitur instru- mentum confessionatum, quod habet paratam executionem, sicut sententia. Thes. Jur. Ar- nold. de Reyger.

Gvardia, feuda sunt, quae consti- tuuntur aliquibus per custo- diam rei domini constituentis. Schard.

b Gvardia dicitur custo- dia, eine Wacht / (German. wa- ren est custodire, unde warten / expectare, curare, Warten Belg. Waerder / custos.) Mart.

Gvardianus i, m. superior inter- frares minores, custodiens con- ventum, der Pater Gvar- dian. Martin.

Gvardio idem quod Gvardianus.

Gvarentare; vel garantizare, i. e. defendere. Scot. in voc. jur.

Gvastaldus, praefectus seu custos curia, vel pratorii, guberna- tor domus. Micrael.

Guberna, pro gubernaculum. Nonius.

Gubernaculum ii, n. dicitur cla-

vus navis, ein Steuerruder. l. 44. ff. de eviction.

Hic ille naufragus ad gu- bernaculum accessit. 2. de Invent.

b Ad gubernacula Reipubl. sedere, das Regiment haben. pro S. R. XV.

Gubernatio onis, f. proprie de navis directione dicitur, quavis pro qualibet administra- tione accipitur, Lenkung / Regierung / ut: Et si in ipsa gubernatione negligentia est navis eversa. Cic. 4. Fin.

Gubernator oris, m. qui in na- vi clavum tenet, ein Steuer- man. l. 13. §. 2. ff. locati.

b Gubernator idem ac re- ctor, moderator, ein Statthal- ter / item Landpfleger. Cic.

Gubernatrix icis, f. quae gubero- nat, ut: Eloquentia guberna- trix civitatum. Cic. 1. Orat.

Guberno as, are, est admini- strare, regieren / ut: Omnia gubernare moderatè, pruden- tia sua, alle Sachen wol und kluglich regieren. l. 2. 7.

Gverra a, bellum, (a German. Berrevel wirren / i. e. con- tentio, dissidium, vel implica- re. Martin.

Gufa, vestis genus, Ungaris Gu- ba est amphitappa, cilicium, forte ex Hebr. גפא velamen. Martin.

Gvidagium, (Weggeld /) est, quod datur alicui pro securo

keee s

com

conductu transeundi per terras
alicujus. Schard.

Gula a, f. idem ac œsophagus,
der Schlund/die Speisröh-
re. Vesling.

b Gula pro anteriore par-
te colli, die Kehle / ut: Demissisti
gladium in gulam, jam cadam.
Plaut. Merc.

c Gula, pro voracitate &
nimio delicatarum ciborum ap-
petitu. Cic. in Sallust. it. Juven.

Gullica, nucum juglandium sum-
ma & viridia putamina. Fest.

Gulo onis, animal est in Septen-
trione, Lithuania scilicet &
Moscovia (alibi enim nusquam
reperitur) voracissimum &
inutile, magnitudine canis, fa-
cie felina, corpore & cauda
vulpinis, colore nigro, vescitur
cadaveribus, adeo, ut exien-
datur & infletur tympani in-
star. Repletum ventrem inter
duas arbores stringit, ut ex-
crementa protrudat, post quod
ad cadaver redit, aut aliud
quarrit, seq. eo denuo distendit,
ein Bielfraß / Rossamacam,
Sarmatae vocant, Sveci Jerff-
Gefner. ex Olao Magno.

Gulose, Adverb. ut: Gulosus
condire cibos, h. e. ut gulam
avidius expleant. Colum.

Gulosus a um, deditus gula, le-
cherhaftig, l. 4. §. 1. ff. de ædi-
lit. edict.

b Gulosus lector, ut: Non
opus est nobis nimium lectore gu-

loso, h. e. multa lectionis curioso,
Martial.

Gumia a, idem quod gulosus,
Martin.

Gummatus a um, ad gummi
spectans, ut: Gummata arbo-
res dicuntur, quæ gummi pro-
ducunt, Palladius.

Gummi, indeclin. n. & gummis,
lacryma arborum quarumlibet,
Harz / forte à *ῥα* colligitur,
quod collectus & concretus sit
liquor. pluraliter gummata.

Gummi cerasorum, Rite
schen: Harz.

b Gummi gotta, (sive Gut-
ta Gamandra, Gutta gemau,
Ghitta gemau, Cattagauma vel
gemu, Gummi Peruanum sive
de Peru, de Fenu, de Gamandra,
aliis succus est, (Gambici vel
Crambici,) concretus aut inso-
latus potius quam gummi. Cu-
jus autem plantæ succus sit, non-
dum certo constat; adfertur ex
Sinarum regione, Peruanisches
Harz. Schröd.

c Gummi Foriale quid
sit, & quomodo paretur, vide
Schröd. Pharm. l. 3. c. 14.

Gummitio onis, f. illinitio qua-
dam ex glutinoso illo arborum
succo, quæ doliis fieri solebant,
quemadmodum picatio ex pi-
ce. Colum.

Gummosus a um, quod mul-
tum gummi habet, harzig
Plin. 12. c. 9.

Guna, vestis pellicea, quæ in ge-
nua propendet, cuius lingvæ
vox sit nondum liquet, *ῥα*

Hebrais est tegere, protegere,
unde guna esse possit pro tegu-
mento. Martin.

Gundula a, f. (forte à guna) na-
vigii genus, ein bedecktes
Schifflein / eine Gündel
Schard.

Gurthetici, saltus sunt, quos
homines adscripti incolunt,
nullam ulterius expectantes
mercedem, quam quæ ex ipso
saltu colligitur, vides is locus
dicitur, in quo feliciter pul-
lulant proveniuntque arbores,
mixtos autem, mercenarium,
servitutisque additum homi-
nem significat. Schard.

Gurdus a um, stultus, ineptus,
inutilis, importunus, & pra-
cipue in commissionibus
conjungendis. Martin.

Gurdos, quos pro stolidis
accipit vulgus, ex Hispania du-
xisse originem auditur. Quintil.
l. 1. c. 5.

Gurges utis, m. locus in flumine
profundus est, ein Dämpffel /
ut: Raptus flumineo venit de
gurgite piscis. Martial.

b Gurges pro homine in-
satiabili, ein Fresswanst / ut:
ille gurges atque belluo, natus ab-
domini suo, non laudi atque gloria.
Cic. in Pison.

Gurgus vitiorum, i. e. vi-
tiosissimus. V. Verr.

Gurgito as, are, satiare.

Gurgulio onis, sive gargareo,
quod etiam uvula vocatur,
das Rappflein. vide gargarus.

b Gurgulio, vermis, vide
Curculio.

Gurgustiolum i, n. Dimin.

Gurgustium ii, n. genus habita-
tionis angustum, à gurgulio-
ne verme sic dictum. Festus.

Gurrere, luscinarum proprium.
Apul.

Gustabilis e, c. quod gustari potest.

Gustatio onis, f. Petronio prima
pars cœna dicitur, aliis gustus.
Turneb.

Gustatorium ii, n. locus erat, ubi
antiqui cœnare solebant. Plin.
epist.

b Gustatorium dicitur po-
culum, quo aliquid degustamus.

c Gustatorium est lapis, in
quem aqua scaturiens colligitur.

Perott. Martin.

Gustatus us, m. pro gustu. Cic.
2. de nat. deor.

b Gustatus, est ipsa gusta-
tio. ibid.

Gustito as, are. Frequentativ.

Gusto as, are, kosten / schmecken /
versuchen / ut: Gustare aquam,
das Wasser kosten oder ver-
suchen. Cic. l. 7, 27.

b Primoribus labris aliquid
gustare, & extremis digitis at-
tin-

tingere, ein wenig berühren
pro M. Cael. XIV.

c Gustare civilem sangui-
nem, vel potius exorbere. Cic. 2
Phil.

Gustulum i, n. dicuntur cupe-
dia gustui placentes, ut: Dul-
ce & amarum gustulum car-
pis. Apul. 2. & l. 9. Martin.

Gustum i, n. quod gustatur, est
proprie specimen potus vena-
lis. Martin.

Gustus us, m. sensus ipse, qui ex
gustatione percipitur, der Ge-
schmack/das Schmecken/ut:
Gustus amarus cum ascriptio-
ne, ein bitterer und zusam-
men ziehender Geschmack.

b Gustus pro qualibet sen-
su vel etiam intellectu sumitur,
ut: Libidinosi, avari, facinorosi,
vera laudis gustum non habent,
Teute/die der Wollust ergeben/
können nicht verstehen/was Eh-
re sey. Cic. Philip.

c Gustus Deo tribuitur.
Gloss. Phil. sacr.

Gutta a, f. minima pars aqua
aut alterius liquoris, ein
Tropfe/ut: Gutta vini, ein
Tropfflein Wein. Plaut. Cal.

b Gutta cavat lapidem,
non vi, sed sepe cadendo, Prov.
Stetiges Tröpfeln durchlöchert
auch einen Stein. Sic

Gutta cavat lapidem, con-
sumitur annulus usu. Ovid. 4
de Ponto.

c Gustam alicui asperge-

re, Prov. cum ex magno lucro
pauculum alicui deciditur. Eras-
m. d Ne gutta quidem, nicht
das geringste. idem.

c Gutta rosea, morbus
est tuberosus, pustulosus inter-
dum, & guttas rosaceas referens,
faciei rubor. Jonston.

Guttans tis, o. quasi à gutto as-
are, guttatim stillare, tröpf-
lend. Plin. 20. c. 8.

Guttatim, Adverb. per singulas
guttas, Tropfenweise. Plaut.
Guttatus a um, getropffelt/ge-
sprengt. Martial.

Gutterna a, f. infirmitas guttu-
ris, qua solet cum inflatione
gutturis evenire. Avicenn.

Guttia a, f. cucurbita. Gloss.
Guttim, Adverb. obsolet. pro
guttatim.

Gutto as, are, vide guttans.
Guttosus a um, i. e. plenus gut-
tis, voll Tropfen.

Guteula a, f. Dim. ein Tröpflein.
Guttulus i, m. Dimin. à Guttus.
Guttur is, n. pars colli anterior,
die Kehle/Wurgel/ut: Tenui
gutturē cantat avis Ov. l. Am.

b Colluere guttur liquido
plasmate. Pers.
c Gutturē in Masculin.
habet Plaut. Mil.

Gutturium ii, n. vas, ex quo
aqua in manus datur, ab eo,
quod propter oris angustiam
guttatim fluat, ein Gießfaß/
Gießtann. Festus.

Gut-

Gutturiosus a um, cuius guttur
tanquam spongia quodam in-
tumescit, tröpfelt/das einen
Kropff hat. Juven. l. 12. §. 2.
ff. de ædilit. edict.

Guttus i, m. poculi genus, angu-
sto collo, quo in sacrificiis ute-
bantur, ein Gutorff. Plin.

b Gutius erat etiam vas
genus, in quo oleum asseraba-
tur. Gellius.

Guvia, vel guina, vel guva, vas
vitteum, vel cucurbita, qua
ventosa dicitur, & videtur di-
ci à gula, quali gulosa in san-
guine accipiendo, Rabbinis
est calamus, quo vinum
elevatur & extrahitur. Mart.

Gyarus i, f. Una è cycladibus in-
sulis cum oppido, in quod Ro-
mani noxios relegere solebant.

Gyas, vir Trojanus quidam.
Virg. 5. Æn.

Gyges is, m. pastor mercenarius
Lydorum Regis, qui annulum
invenit, cuius gemmā si quan-
do introrsum converteret, aliis
evanuisse visus est; qui,
cum ad regem ob peculiorum
rationes à ceteris pastoribus
mitteretur, profectus, & uxorem
regiam suprasse, deq; Re-
ge trucidando cum ea consi-
lium iniisse fingitur. Denique
illo confecto, ipse reginā in ma-
trimonium ductā, epastore re-
pente Rex factus. Hinc natum
Proverb. Gygis habet annu-
lum, es gehet ihm alles nach
Wunsch, Eras.

Gygæus, Lacus Lydia. Propert.
Gymnas adis, f. exercitationi
dedica, qualis est palestra.
Substantive exercitatio gymn-
ca. Martin.

Gymnasiarcha a, m. &
Gymnasiarchus i, Gymnasi pra-
ses. Cic. 6. Verr.

b Gymnasiarcha, qui pra-
est exercitio palaestrico cum sum-
tu aliquo. Helych.

Gymnasium ii, n. locus dicitur
exercitii, palestra. Plaut. Amph.

b Gymnasium pro ludo
literario, (vocatūque hodie, et
ne sand. Schul. Zehn.) Gymna-
sium plenum pueris. Quint. 2. c. 8.
Gymnasium Academia. Cic.

4. ep. 12.

c Paupertas efficax est gy-
mnasium virtutis, das Armut
ist eine kräftige Übung zur Zu-
gend.

Gymnastica a, f. Ars seu doctri-
na, qua pueri exercentur, dis-
ciplina exercitationis. Arist.
l. 8. Polit.

Gymnasticus a um, quod perti-
net ad exercitationem. Plaut.
Rud.

Gymnicus i, n. idem, ut: Gymni-
ci ludi, dicti sunt, in quibus
se nudi atq; uncti exercebant
palestrita, à Lycæone in Arca-
dia primum inventi. Plin. 7. 56.

Gymnopodium ii, n. genus cal-
ceorum muliebrum. Pollux.
7. c. 22.

Gymnosophista, Philosophi Indo-
rum.

rum, sic dicti, quod incederent; (nam γυμνός nudus dicitur.) Plin. 7. c. 2.

Gynæceum vel Gynæcium i, n. γυναικείον, locus secretior in edibus, in quo sola mulieres habitabant, das Frauenzimmer. Plaut.

Gynæciarius ii, erat, qui mulieres vestes tingebat & curabat. Schard.

Gynæcocratia, γυναικocratία, dominium uxorium, Weiber Herrschaft/wenn die Weiber herrschen über die Männer. Schard.

Gynæcocratumenus i, m. γυναικοκρατήμηνος, qui sub uxoris virum imperio, der der Frauen gehorchen muß / der thun muß / was die Frau wil / Windelwascher. idem.

b Gynæcocratumeni populi Amazonibus vicini, à quibus cum victi essent, in id obsequium adstringebantur, ut procreanda sobole inervirent. Plin.

Gynæconitis, idem quod Gynæceum, interior pars adum, das Frauenzimmer. Corn. 7.

Gynæconomi, aut Gynæcolmi vocabantur, qui de matronarum, postea de omnium mulierum ornatu statuebant, ne nulla ipsarum se quicquam indignum ferret, utq; singula pro ratione census & facultatum indicerentur, indicta multa ei, quæ secus faceret. Schard.

Gynglymus seu ginglymus, quos idem excipit & excipitur. Galen.

Γαλγυμοὶ οἱ cardines portarum, ac lorica clavi & veribula. Gal. It. Svarigen^o. Aristoph. Oscula columbarum. Catull.

Gypsatio onis, gypso incrustatus, das Gypsen / Gypsung. August.

Gypsator oris, m. qui gypso incrustat, ein Gypser.

Gypsatus a um, est gypso incrustatus, vergypset / Metaphorice idem quod albus, ut Gypsatissima manus, schneeweiße Hände. Lib. 4. epist. 14.

Gypseus a um, quod ex gypso est. Gypso as, are, gypso incrustare, gypsen. Tib.

Gyplum i, n. vel gyplis proprie dicitur calx ex lapidibus quibusdam ustis, sed exiguam brevi unctione. Lapidem alabastro non sunt dissimiles, Spat / Gypf / Sparrfalt. Boët. de Boot.

Gyratylis e, e. quod gyrari potest, ut: Coi gyratylis, ein Schleissstein.

Gyratio onis, f. in gyrum vertitur. Frag. Poët.

Gyrator oris, m. qui in gyrum vertit. Frag. Poët.

Gyratus a um, umbgedröhelt / umbgetrieben. Plin.

Gyrgythium, locus aut cibile est, in quo mente emoti vinisti aut inclusi innotant. Suid.

Gyrinus, à gyro, propter rotunditatem, ut: Gyrina rana si ve gyrinus, eine Rollraupe. Rana pariunt carnes nigras, quas gyrinos vocant, oculis tantum & caudâ insignes, mox pedes figurantur, cauda findente se in posteriores pedes. Plin. 1. c. 51.

Gyro as, are, in gyrum vertere.

umbtreiben oder drähen. Gyrivagus a um, erroneus, instabilis, circumcirca vagans. Martin.

Gyrus i, m. γύρος, adumbratus, rotundus, circulus, ambitus, ein Kreis / ut: Equum in gyrum cogere, das Pferd tummeln. Ovid. 3. de art.

H.

H. Dicitur à Cicerone aspiratio, in Orat. cum inquit:

Quin ego ipse cum scirem, ita majores locutos esse, ut nesciam nisi in vocali aspiratio.

ne uterentur, loquebar sic, ut pulerior, & Cetegos, triumphos, Carthaginē dicerem: aliquando idq; sero convitio aurium.

cum mihi extorta veritas esset, usum loquendi populo concessi, scientiam mihi reservavi.

H. litera mutatur cum B, ut Helena pro Helena; cum V, ut hesper pro vesper; cum F, ut hamula pro famula; vel cum S, ut esibent, pro exhibeant.

For. Rom.

H. in notis antiqui. Honestas, vel hic, hac, hoc, hares, homo, honestus, habet, hujus, hora, honor.

HA. Hadrianus vel hora.

H. AD. Q. C. P. AM. FE. Hoc adificium, quod cernis patria amator fecit.

H. B. Hares bonorum.

HN. Hunc.

Ha! Interjectio corripientis, sive admonentis, ne quid fiat. Plaut. Most.

Ha ha he! Interjectio risus. Ter. Phorm.

Haba, olim pro faba.

Habe, & have, pro ave, verbum frequentissimum in inscriptionibus.

Habena a, f. retinaculum & frenum, quo equus cohibetur, ein Zaum / Zügel / ut: Effusis habenis capeffere fugam, mit verhengtem Zaum die Flucht nehmen / aufreißen. Curt. 1743.

b Habena, pro potestate & facultate. Serv. 12. Aen.

Habenarius ii, m. qui facit & regit habenas Gloss.

Habenatus a um, habena ornatus, gezäumt.

Habentia, ab iniquis usurpatum est pro civitatis. Non.

Habenula a, pro fascia. Cell.

Habeo es, habui, habitum, habere, est tenere, possidere, habere / ut: Miserum istuc verbum & pessimum est, habuisse & nihil habere. Rud. 5, 2, 34.

b Habere idem quod trahere, ut: Nunquam secus habui illam, ac si esset ex me nata, ich habe sie nie anders gehalten / als wäre sie meine leibliche Tochter. XXXII.

Hecyr. 2, 3, 6.

casse sancteque habere faminam, ein Weibsbild in Ehren halten. Curt. 643.

Nimium te habui delicatam, ich habe dich gar zu herrlich gehalten. Menæch.

c Arcus contenteq; habere aliquem, est durius & arctius agere cum aliquo, hart mit einem umgehen / einen nicht weit von sich lassen / ut: — illum mater recte contenteq; habet, patres ut conseruerunt. Aſin. I, 1, 63.

d Habere idem quod assequi, mare, achten / ut: Habere aliquid sancte, etwas in hohen Ehren halten. Curt. 350.

Diem cladis quotannis mecum habuit ac lugubrem. Sueton.

Maximam illam voluptatem habemus, qua percipitur omnino dolore detracto, dieses achten wir für die höchste Wollust / welche ohne allen Schmerzen empfunden wird. Cic. de Fin. III.

e Habeo cum Infinitivo vitam esse summam hodieque Latinissime dicitur pro possum, ut: De Republ. nihil habeo ad te

scribere, von dem gemeinen Wesen habe ich nichts an dich zu schreiben. Att.

De nostris somniis quid habes dicere de D.

Has ferè obſicere habuit natura deorum, de N. D.

Habeo etiam dicere, quum contra morem, &c. pro B. R. XXXII.

f Habere secum est tacere ut: Tecum habeto, ne Apellam, ein Weibsbild in Ehren halten. Curt. 643.

g Habere est intelligere, ut: De pueris quid agam, non habeo, ich weiß nicht / wie ich mit den Knaben angreifen / wie ich ihm thun sol. Att. vid. infra Laboro.

h Habere est intelligere, ut: De pueris quid agam, non habeo, ich weiß nicht / wie ich mit den Knaben angreifen / wie ich ihm thun sol. Att. vid. infra Laboro.

i Habere est intelligere, ut: De pueris quid agam, non habeo, ich weiß nicht / wie ich mit den Knaben angreifen / wie ich ihm thun sol. Att. vid. infra Laboro.

k Habere est intelligere, ut: De pueris quid agam, non habeo, ich weiß nicht / wie ich mit den Knaben angreifen / wie ich ihm thun sol. Att. vid. infra Laboro.

l Habere est intelligere, ut: De pueris quid agam, non habeo, ich weiß nicht / wie ich mit den Knaben angreifen / wie ich ihm thun sol. Att. vid. infra Laboro.

m Habere est intelligere, ut: De pueris quid agam, non habeo, ich weiß nicht / wie ich mit den Knaben angreifen / wie ich ihm thun sol. Att. vid. infra Laboro.

n Habere est intelligere, ut: De pueris quid agam, non habeo, ich weiß nicht / wie ich mit den Knaben angreifen / wie ich ihm thun sol. Att. vid. infra Laboro.

o Habere est intelligere, ut: De pueris quid agam, non habeo, ich weiß nicht / wie ich mit den Knaben angreifen / wie ich ihm thun sol. Att. vid. infra Laboro.

p Habere est intelligere, ut: De pueris quid agam, non habeo, ich weiß nicht / wie ich mit den Knaben angreifen / wie ich ihm thun sol. Att. vid. infra Laboro.

ter haben kan / dieselbe hat man allezeit / daß sie bey dem Caelio gefunden werde / dafür gehalten. pro M. Cael. IV.

h Habere ab aliquo aliquid, etwas einem zu danken haben / ut: Nos quod sumus, quod habeamus, quod homines existimant, id omne ab te habemus, le / es siehe zu wie es wollet / die daß wir behalten können / was Gelegenheit mag seyn wie es wir haben / daß man uns noch wil. Lib. 4. Ep. 12.

i Habere, i. e. habitare, ut: In Salentinis aut in Brutiis habent, pro Sex. Rosc. XLIII.

k Habere bene vel male, spectum, &c. eleganter dicitur Latini dicunt pro Phraſi Barba, ra, bene vel male stare, ut: Praclarè se res habet, es siehet sehr wol. de Orat.

l Habere bene vel male, spectum, &c. eleganter dicitur Latini dicunt pro Phraſi Barba, ra, bene vel male stare, ut: Praclarè se res habet, es siehet sehr wol. de Orat.

m Habere bene vel male, spectum, &c. eleganter dicitur Latini dicunt pro Phraſi Barba, ra, bene vel male stare, ut: Praclarè se res habet, es siehet sehr wol. de Orat.

n Habere bene vel male, spectum, &c. eleganter dicitur Latini dicunt pro Phraſi Barba, ra, bene vel male stare, ut: Praclarè se res habet, es siehet sehr wol. de Orat.

o Habere bene vel male, spectum, &c. eleganter dicitur Latini dicunt pro Phraſi Barba, ra, bene vel male stare, ut: Praclarè se res habet, es siehet sehr wol. de Orat.

p Habere bene vel male, spectum, &c. eleganter dicitur Latini dicunt pro Phraſi Barba, ra, bene vel male stare, ut: Praclarè se res habet, es siehet sehr wol. de Orat.

q Habere bene vel male, spectum, &c. eleganter dicitur Latini dicunt pro Phraſi Barba, ra, bene vel male stare, ut: Praclarè se res habet, es siehet sehr wol. de Orat.

r Habere bene vel male, spectum, &c. eleganter dicitur Latini dicunt pro Phraſi Barba, ra, bene vel male stare, ut: Praclarè se res habet, es siehet sehr wol. de Orat.

s Habere bene vel male, spectum, &c. eleganter dicitur Latini dicunt pro Phraſi Barba, ra, bene vel male stare, ut: Praclarè se res habet, es siehet sehr wol. de Orat.

t Habere bene vel male, spectum, &c. eleganter dicitur Latini dicunt pro Phraſi Barba, ra, bene vel male stare, ut: Praclarè se res habet, es siehet sehr wol. de Orat.

was es für eine Beschaffenheit mit der Provinz habe / wil ich dich wissen lassen. Lib. 4, 5.

h Habere se, sich verhalten: Res ita se habet, die Sache verhält sich also, in Verr.

i Habere se, sich verhalten: Res ita se habet, die Sache verhält sich also, in Verr.

k Habere se, sich verhalten: Res ita se habet, die Sache verhält sich also, in Verr.

l Habere se, sich verhalten: Res ita se habet, die Sache verhält sich also, in Verr.

m Habere se, sich verhalten: Res ita se habet, die Sache verhält sich also, in Verr.

n Habere se, sich verhalten: Res ita se habet, die Sache verhält sich also, in Verr.

o Habere se, sich verhalten: Res ita se habet, die Sache verhält sich also, in Verr.

p Habere se, sich verhalten: Res ita se habet, die Sache verhält sich also, in Verr.

q Habere se, sich verhalten: Res ita se habet, die Sache verhält sich also, in Verr.

r Habere se, sich verhalten: Res ita se habet, die Sache verhält sich also, in Verr.

s Habere se, sich verhalten: Res ita se habet, die Sache verhält sich also, in Verr.

t Habere se, sich verhalten: Res ita se habet, die Sache verhält sich also, in Verr.

Bereitschaft haben/ut: *Ut ha-* du allezeit reden und daran den
beant paratum, quod quag, de recten. 1. 5. cp. 16.

dicant, daß sie in Bereitschaft haben mögen / was sie von ei- sich seyn / sein eigenes haben
mer jeglichen Sache vorbrin- ut: *Valeas, habeas res tuas, rei*
gen wollen. Orat. *das mens*, du magst ein gute

In apparatu belli habere mi- Fahr haben/behalt das deine
lites, Soldaten in Kriegsbe- und gib mir das meine. Am-
reitschaft haben / Volk auff den phit. 3, 2, 47.

Deinen haben. Solin. 376.

Habere in armis equites, numero, est aliquid dignitatis a-
Neuterey in Kriegsdiensten ha- licui tribuere, etwas auff ei-
ben. idem 879. nen halten / ut: *Minus se putant*

o Habere absolutum, est ef- despecti, atq; aliquo numero ha-
fecisse, consecisse, ut: *Habeo ab-* beri a domino. Varr. de re rust.
solutum, quod me hortari, ut ab- *Habere aliquid in super, et*
solvam, ich habe dasjenige zu was verachten. A. Gell. 1. 1. c. 19.
Ende gebracht / darumb du mir x *Pensi aliquid habere, et*
antigest / daß ich es zu Werke was achten / ut: *Nec quicquam*
richten möchte. Qv. *in tota domo pensi habet, quid*

p Habere in suis, unter die coram infante domino aut dicit
seine zehlen / unter seine gute aut faciat. Tacit.

Freunde rechnen. lib. 11. cp. 27.

q Susq; deq; habere aliquid, sui, i. e. cum gravatu Rempubl.
i. e. a quo animo esse, & quod moderari. 2. Offic.
accidit, non magno pendere, atq; z *Habere religioni aliquid,*
interdum negligere & contemne- est religiosum existimare, ihm
re. Amphit. 3, 2, 5. über ein Ding ein Gewissen

r Habere aliquid ambi- machen. 2. Offic.

guum, an einem Ding zweiffeln.

Epist.

s Habere in ore atq; ani- habere / ut: *Ego cum illo, quo*
mo aliquid semper: von einem cum uno rem habebam. um ho-
Ding allezeit reden oder daran stite, abii hac. Eun. 1, 2, 39.
denken / ut: *Est autem consola-* bb *Habeor*, ich werde da-
tio illa per vulgata maximè, für gehalten / ut: *Semper dicta*
quam semper in ore atq; animo hac ejus atq; habita soror. And.
habere debes, diß ist der aller- 4, 5, 14.

Gemeinste Trost / von welchem

habetur, man hält ihn für ei-
nen alten und berühmten Jech-
ter / (Meuchel-Mörder.) pro
S. R. VI.

Nimis tandem me quidem
pro barda & rusticâ reor habi-
tam esse abs te. Pers. 2, 1, 2.

In summis haberi ducibus,
ein vornehmer Oberster seyn.
Coro. 334.

cc Haberi pro hoste, für
einen Feind gehalten werden.
Curt. 1138.

dd Habet hoc, per actum
est, er hat seinen Theil.

ee Non habeo, pro nescio.

Cicero.
ff Habere contractum, con-
ventionem, & obligationem, fre-
quenußimè pro contrahere. 1. 1.
ne uxor pro marit. 1. 10. C. si
cert. pet.

Habesit, vel habesit pro ha-
beat. Cic. 2. de leg.

Habilis e, c. aptum, quod opti-
mè quadrat, geschickt / be-
quem / füglich / ut: *Habilis lo-*
cus pandendi retibus. Plin. 9, 8.

b Habilis & aptus cal-
ceus ad pedem. Cic. 1. Orat.
Habilitas atis, f. convenientia,
aptitudo. Cic. 1. de leg.

Habilitat, Adv. aptè, commodè.
1. 2. ff. de aut. & arg. leg.

Habitabilis e, c. quod habitari
potest, ut: *Regiones habitabi-*
les, Länder / die bewohnt sind /
Cic. 1. Tusc.

Habitaculum i, n. locus, quem

habitamus, domus, eine Wob-
nung / Behausung. Cic.

Habitatio onis, f. idem atqve
habitaculum siue edificium.
1. 25. §. 1. ff. locati, 1. 15. §. 1. ff.
de precar.

b Habitatio est servitus
personalis in habitando consistens,
& constituitur in domo aliena.
1. 10. ff. de uf. & habit.

Habitatiuncula, f. Dimin. par-
va habitatio. Tertul.

Habitator oris, m. incolâ, ein In-
wohner / Eingeseßener. C. c. 2.
de Nat. Deor.

b Habitator & hospes dif-
ferunt inter se tantum, quantum
domicilium habens & peregri-
nans. 1. 1. §. 7. ff. de his, qui ef-
fud vel dejec.

Habitatrix itis, f. Innwohne-
rin. Stat.

Habito as, are, wohnen / ut: Ha-
bitare apud aliquem. pro
Marc. Cæl. XII.

Non homines habitare me-
cum mihi videntur, sed sues.
Stich. 1, 2, 7.

b Habitare alicujus adicu-
lis decem florenis, bey einem zur
Miethe sitzen umb 10. fl. Quan-
ti habitas? i. e. quanto precto
conduxisti habitationem, wieviel
mußt du zur Miethe geben? pro
Marc. Cæl. IIX.

c Habitare locum aliquem,
einen Ort bewohnen. Solin. 22.

Dispersis habitare tugis.
riis, in weit von einander ge-
Fffff 2 tege

legenē Hütten wohnē. Curt. 557.

d *Habitans* in vultu eorum oculi mei, h. e. Eos semper intueor. Cic. 2. Philip.

e *Tecum habita*, vide Curt. 115. c.

Habitus *inis*, f. ipse corporis habitus. Ter. Eun.

Habitus aum, gehab/ gehalten.

b *Habitus*, habitior, habitissimus, pingvissimus, ut: E quum nimis strigosum & male habitum, sed equitem uberrimum & habitissimum viderunt.

Gell. 4.

Habitus us, m. qualitas forme & corporis, cuiusq; rei, seu des Grösse/ Gestalt/ Kleindung/ ut: Si dii habitam corporis tui (Alexandri) aviditatem animi parem esse voluissent, Orbis te non caperet, veni dir & Ott eine solche Feibes Grösse/ die deinem Gemä gleich were/ verhehen hätte were dir die ganze Welt 3. Klein. Curt. 1712.

Magna habitus auctoritatis großes Ansehen. Caes. 7. Gall

Habitus *hand* *indacorus* Curt.

b *Affectus habitus*, ein erbärmliches Ansehen. Curt. 2291

c *Habitus* i. e. cultus corporis, & vestium ornatus, Tracht Kleidung. Curt. 159

d *Habitus* (Metaphysicis) est qualitas potentiam aliquam naturalem ad operandum faci-

tans.

e *Habitus* *concreatus* est qui in creatione intelligentibus creaturis à Deo concessus est, ut in protoplastis fuit *Iustitia* *originalis*, & in angelis est *singularis* sapientia & *iustitia*.

f *Habitus* *infusus* est, qui singulari Dei gratia quibusdam hominibus à Deo donatur; Estque vel ordinarius, velus *fides*, *spes*, *caritas* in Christianis regeneratis; vel extraordinarius, cuius fuit cognitio linguarum in Apostolis.

g *Habitus* *intellectualis*, est vel speculativus, ut scientia & sapientia; vel practicus, ut prudentia; vel fructivus, ut ars.

h *Habitus* *moralis* seu *voluntatis* est virtus moralis, & ejus species, nec non vitium morale, cum suis speciebus.

i *Habitus* (Medici) voluntant constantem corporis constitutionem, & solutu difficultem. Hæc, Adverb. hierdurch. Ter. Eunuch.

Hæc *dema*, Actor. i. sunt duæ voces Syriacæ ἡν est ager.

ἡν est sanguis Martini.

Hæcenus, Adverb. idem quod *huc usq;*, bisz hieher/ ut: Sed hac quozq; hæcenus, aber auch bisz hieher von diesem/ genug von diesen Sachen. l. 14. 13. Attic.

Hadria *sinus* maris, sive ipsum mare *Adriaticum*. Luc.

b Hæ-

b *Hadria* a, f. oppidum prope Ferrariam, nunc *demersum* ad XXXV. lapidem, Ari vulgo dicitur, quæ *Hadriatico* mari nomen indidit, à quo fiunt *Hadrianus*, *Hadriacus*, *Hadriaticus*, & *Hadriensis*.

c *Hadria* etiam fuit *Romanorum* colonia, arduo in colle sita, ex qua *Hadrianus Imperator* ortum duxit: Sunt, qui hoc nomen non aspirant.

Hadrobolum i, n. bdellii species. Plin. 12. c. 9.

Hadrosphaerum i, n. nardi genus, à foliorum amplitudine sic dictum. Plin. 12. c. 12.

Hæbudes, dicuntur insula, ut:

A *Chalydonio* promontorio *Thulen* petentibus, bidui navigatio est. Excipiunt *Hæbudes* insula quinq; numero Solin. 478. 479.

Hæceitas *aris*, f. à scholasticis vox ficta, dicitur principium individuationis seu differentia individualis, quæ communis natura fit hac, i. e. individua vel singularis. Micr.

Hædile *is*, n. stabulum *hadorum*, ein Ziegen- oder Geißstall. Horat.

Hædillus i, m. idem quod *hadulus*.

Hædinus *aum*, quod est ab *hadis*, ut: *Caro hadina*, Geiß- Ziegen- oder Böckfleisch.

Hædulus i, m. Dimin. & *hædulus*, ein Böcklein/ Zieglein.

b *Dicigitur* me tuum *passerculum*, *gallinam*, *coturnicem*, *agnellum*, *hadillum*. Plaut. Afin.

Hædus i, m. sive *hadus*, ein junges Böcklein/ ut: Sic canibus *catulos* *similes*, sic matribus *hadus*. Virg. 1. Eclog.

b *Hædus* à quibusdam derivatur *ἡν τῶν αἰδίων*, i. e. *eternitatis*. Alii *hadum* dictum volunt, quasi *foedum*, lingua *Sabinæ*, in qua *F. literam* in aspiratione vertunt, & per æ scribunt.

c *Hædi*, *sidus* celeste nomen, ut: *Hædi* *Prid*, *Non*, *Ost*, oriuntur, vespere aries medius occidit. Colum. 11. c. 2.

Hæma *atis*, n. αἷμα τὸ sanguis. *Hæmachates*, species *Achatis* sanguinei coloris. Plin. 37. c. 10. *Hæmagogus* *aum*, sanguinem ducens,

Hæmelops *is*, αἰμαλωψ, est cruenta suffusio, præsertim in oculis, αἰμαλωπες dicuntur, quibus oculi sunt cruentati, braun und blau geschlagene Augen.

Hæmanthinum vel *Hæmathinon* i, n. αἰμαθίνον, virigenus rubens translucentum, Rothglas/ (alii legunt *hæmanthinum*.) Plin. 26. c. 8.

Hæmatites *is*, m. αἱματῖτης, lapis est à sanguine nomen habens, vel quod aqua commixtus sanguineum referat colorem, vel quod sanguinem sistat.

ffff 3

Blut.

Blutstein. Boët. de Boot
Hæmatolapathum, vide Rumex
Hæmatopus i, avis Egypto pecu-
liaris, muscis præcipue vescens,
sic à sanguineo crurum colo-
re dicta. Plin. 20. c. 46.

Hæmonia vide Amonia.

Hæmopticus i, αιμαλωττικός,
qui sanguinem spuito ejicit, der
Blut auswürff.

Hæmophobus i, αιμοφοβός,
sanguinem mittendi timidus,
der nicht Blut lassen oder se-
hen kan.

Hæmoptylis ios, f. est sanguinis
cum iussi, ex partibus respira-
tioni dicatus, rejeccio, citra illa-
rum inflammatione accidens,
Blut-Außwerffung. Jonst.

Hæmorrhagia a, f. αιμορροαία,
sanguinis fluxus, das Bluten/
Blutung / ut: Hæmorrhagia
narium, das Bluten der Na-
sen. Jonst.

Hæmorrhœa e, f. αιμορροαία san-
guinis profluvium.

Hæmorrhœicus a um, ut: Alios euntur, quæ quæ sibi hæredibus
verò hæmorrhœica valetudinis quæ suis constituit, vel quæ pa-
assiduitate debilitat. Firmic.
l. 3. c. 15.

Hæmorrhoidalis e, c. ad hæmo-
rhoides spectans, ut: Vena hæ-
morrhoidales, (quæ ad intesti-
num rectum ferantur.) die
guldene Adern. Vesling.

Hæmorrhoides um, vena hæ-
morrhoidales, die guldene
Adern.

Hæmorrhoidum fluxus, est

nimiam sanguinis per venas hæ-
morrhoidales defectio, Fluß der
guldene Adern. Jonst.
Hæmorrhœis idis, vel
Hæmorrhœus, serpentis genus,
sic dicti à sanguinis fluxu.
Hoc enim isti sanguinem toto
corpore emittunt, & intereunt.
Dioscor.

Hærediolum i, n. Dim. parvum,
hæredium. Colum. l. c. 1.

Hæredipeta a, qui blanditiis,
muneribus, & aliis artibus,
gratiam captat senum & vi-
duarum, ut ab illis hæres insti-
tuatur. Calepin.

Hæreditarius a um, ad hæredia-
tatem pertinens, erblich / ut:
Hæreditaria bona à patre, a-
vo & proavo, Stamm-Gut.
Scharf.

b Hæreditarium feudum,
Erbleh. idem.

c Hæreditarius census,
Erbzins. idem.

c Hæreditaria sepulcra di-
cuntur, quæ quæ sibi hæredibus
verò hæmorrhœica valetudinis quæ suis constituit, vel quæ pa-
assiduitate debilitat. Firmic.
l. 3. c. 15.

e Hæreditaria onera sunt,
funeris, æris alieni & legatorum
sumus. l. 20. §. 1. de acquir. rer.
domin.

f Actiones hæreditariae sunt,
quæ ex negotiis cum defuncto ge-
stis, vel ex delictis in hæredes
dantur. Scharf.

Hæreditas atis, est successio in

jus universum, quod defun-
ctus habebat, ut: Domus ab
avunculo hæreditate relicta.
Com. 802.

Luculenta atq; magna hæ-
reditas. Trucul.

Hæreditatem aliena gloria
cernere, i. e. adire, fremdbes
Nuhnes gentessen. l. 9. 14.

b Hæreditas est pecunia, quæ
mortu alicujus ad quempiam per-
venit jure. Cic. in Topic.

Atque ita sumitur hære-
ditas, pro rebus ipsis, & corpo-
ribus hæreditariis. idem.

c Hæreditas alia est testa-
mentaria, alia legitima, i. e. quæ
sine testamento lege 12. Tabula-
rum alicui defertur. l. 6. ff. quæ
in fraud. cred. Interdum tamen
etiam testamentaria hæreditas le-
ge deferri dicitur l. 1. ff. de hæ-
red. pet.

d Hæreditas jacens est, quæ
non adhuc adita est. l. 1. ff. de suc-
cess. edict.

e Hæreditas aditur, cum
hæres eam se accipere vel dicto
vel facto testatur. §. 6. Inst. de
hæred. qual. Adeunda autem est hæ-
reditas intra dies centum. Scharf.

f Hæreditas credentium,
i. e. vita eterna. Glaff. Phil. sacr.

g Hæreditas Deo tribuitur,
dum de populo & terra Israël di-
citur, quod sit hæreditas Domini.
idem.

Hæredito as, are, vulgare sor-
didum & verbum esse, monuit

Alciat. legiq; haud dubie cor-
rupte in antiquis codicibus.
Cicer. 2. epist. (Cum in Sicilia
hæreditatem sæpe hæreditasset.)
unde aliqui emendarunt, le-
gentes, adilitatem sæpe dicti-
casset; aliqui; Cum in Sicilia
hæreditate sese ditasset. Scharf.
Hæredium ii, n. proprium, eine
Erb-schafft / ligendes Erb-
stück / ut: Hæredium à patre
relictum habere. Corn. 729.

Hæreo es, hæsi, hæsum, hævero,
est rei alicui arte conjunctum
esse, anfleben / hangen / ut:
Hærent parietibus scala. Virg.
2. Aeneid.

b Hæreere in memoriâ, i. e.
non oblivisci, ut: Hærebant in me-
moriâ. Acad.

c Hæreere visceribus, me-
dullis, &c. fest im Gedächtnis
bleiben / ut: Qui abessent, ade-
rant tamen, & in medullis popu-
li Rom. ac visceribus hærebant,
die abwesend waren / waren doch
da / und saßen dem Römischen
Volk tieff im Herzen / das Rö-
mische Volk konnte ihrer nicht
vergessen.

Eυκλειδισμα illa non ab-
jeci, quæ mihi hærent visceribus,
jene treue Ermahnungen werf-
fe ich nicht hin / welche mir tieff
im Herzen bleiben.

d Hæreere in omnium ser-
monibus ac mentibus semper, etiam
ewiges Gedächtnis nach sich
lassen. IV. Catilin. XI.

ffff

c *Harere peccatum in aliquo*, pro peccato obnoxium esse, habet Cicero, ut: *Peccatum habet non in eo, qui monuerit, sed in eo, qui non obtemperavit*, die Schuld ist nicht an dem / der erinnert und vermahnet / sondern an dem / der nicht gefolget hat / der sich nicht hat wollen weisen lassen. de D.

Potest homini huic harere peccatum, man kan diesem Ge-
fellen die Schuld geben. pro Quint. Rose.

Non potest harere in tam bonis civibus tam acerba iniuria, eine solche starke Unbilligkeit Erben einsetzen kan auff so ehrlichen Bürgern nicht ersitzen bleiben.

Crimen harer. pro M. Cael. VII.

f *Harere sumitur pro du-bitare & impediri*, ut: *Harere in lis*, den 36. Theil. pro Cecin. VII. *aliquare*, an einer Sache zweifeln / it. an einem Ding verhin-
dert werden. de Orat.

Valde in scribendo hareo, ich werde sehr im schreiben ver-
hindert. Att.

g *Circa muros unius urbis dum obtinent*, sui quia heredi-
herere, an einer einigen Stadt betleben bleiben. Curt. 464.

h *Harere in tergis alicuius*, einem auff dem Hatse seyn. Curt. 1676.

i *Haret aqua, i negotium male procedit*, es wil nicht fort. Cicero.

Hæres vel Heres edis, c. ab ha-

reo, quod qui hæres est, haret, h. c. proximus est ei, cuius hæres est. Hæres dicitur, ad quem bona demortui perveniunt, ein Erbe. l. 9. §. i. ff. de eden. l. 34. ff. de jud. l. 43. ff. de reg. jur.

De sententia propingtorum facere aliquem heredem, Anen auff Gutachten seiner Andern wandten zum Erben einsetzen. 3. Verr.

Hæredem aliquem facere ex asse, einem alle das Seinige / oder seine ganze Verlassenschaft vermachen / einen zum völligen Erben einsetzen.

Hæredem aliquem facere ex deunce, den eilfften Theil vom ganzen vermachen; *ex sextumcia*, den 24. Theil; *ex sextula*, den 72. Theil; *ex duabus sextulæ*, den 36. Theil. pro Cecin. VII.

Hæredem facere ex dodran-
feln / it. an einem Ding verhin-
dert werden. de Orat. Corn. 761.

b *Hæredes sui & necessarii*, dicuntur liberi, qui in fami-
lia proximum a patre sunt. gra-
tia obtinent, sui quia heredi-
tatem tanquam suam, necessarij
quia jure antiquo retinere cogun-
buntur. l. ii. ff. de lib. & posth. l. 57. ff. de acq. hæred.

c *Hæredes extranei dicuntur*, quicunque testatoris juri sub-
jecti non sunt, itaq. liberi quosq.
nostri, qui in potestate nostra non
sunt, hæredes à nobis instituti
ex.

extranei hæredes nobis videntur. Schard.

d *Hæredes feudales*, Lehen-
Erben. idem.

e *Hæredes linea descendentes dicuntur*, Sanerben / die da-
im rechten Blutstam nieder-
wärts gehen. *Hi enim præ ca-*
teris omnibus ascendentes linea,
vbi ex transverso hereditatem
accipiunt. Sanerben igitur, daß
an sie das Erbe niederwärts ge-
het / antiquo Saxonu verbo. idem.

f *Hæredis appellatio per multas successiones accipitur*, neq.
tantum ad proximum hæredem,
sed & ad ultiores refertur, ita
ut hæredis hæres, & deinceps ea
appellatione continueatur. l. 65
l. 170. ff. de V. S.

Hæresco is, ere, idem quod ha-
rere. Lucr. 2.

Hæresarcha &, m. Princeps &
autor dogmatis à religione
Christiana alieni. Martin.

Hæresis is, f. Esse in hæresi ali-
qua, Cicero dicitur, pro se-
ctam seu certam disciplinam
sequi, ut: *Ne me putes esse in*
ea hæresi, quæ omnia ad se-
ipsam refert, aliorum causa
minimè laborat, dencke nicht /
daß ich unter der Rottte seye,
welche alles zu sich zeucht /
umb andere Leute aber sich
gar nichts bekümmert.

Cato perfectus (mea senten-
tia) Stoicus, & ea sentit, quæ non
sanè probantur in vulgus: & in

ea est hæresis, quæ nullum sequi-
tur florem orationis, Cato ist /
(wie ich vermenge) ein rechter
Stoiker / und behauptet solche
Sachen / welchen von dem ge-
meinen Mann nicht bengepflich-
tet wird: Er gehöret auch un-
ter die Rott / welche nichts von
der Sterligkeit im Neden halten.
Cic. in Præf. Parad.

b *Hæresis pro dogmate ad-*
versante Christiana fidei, Keger-
ey. Martin.

Hæreticè, Adv. kecherisch. Hieron.
Hæreticus a um, à verâ religio-
ne diversus, kecherisch / ut: *Hæ-*
retica opinio.

Hæreticus i, m. qui sectam ali-
quam diversam à religione
vera aut instituit aut secta-
tur, ein Keger / irriger Lehrer.
Hæsitabundus a um, zweifelnd /
zweifelhaftig.

Hæsitantia &, f. idem quod ha-
sitatio, ut: *Lingva hæsitantia,*
Stamlung. Cic. 3. Philip.

b *Hæsitantia cantoris tus-*
sis, Prov. *Quoties non suppetit,*
quod dicamus, idq. velut aliud
agentes dissimulamus. Erasim.
Hæsitatio onis, f. dubitatio, cum-
statio & perplexitas, Verzö-
gerung / item Zweifelung.
Cic. 2. de Orat.

Hæsitatiuncula &, f. Dimin. ein
geringer Zweifel oder Ver-
zögerung.

Hæsitator oris, m. cunctator &
dubitator, der sich verwei-
let /
Fffff s

let/it. der zweiffelt. Plin. epist. cum ad uxorem delatum fuisset. Halitus as, are, dubitare, titu- illa se precipitavit in pelagus. bare, timere, identidem & Postea miseratione Terbyos & multum herere, ac progredi. Luciferi conversi sunt ambo in non posse, besteden bleiben/ aves marinas, quæ halcyones vocantur. zweiffeln/ ut: In eodem basi- cantur. tas luto, atq; ego, du steckest eben so tieff im Schlam/ als ich. Prov. i. e. In eodem, quo ego, versaris labore ac periculo. Ter. Phorm.

b Halitare pro dubitare.

Cic. 2. Fin.

c Halitare lingua, i. e. titubare, mit der Zungen anstossen/ stamlen/ stottern. Cic. 2. de Orat.

Hager vel Hagiar, lapis, idem ac Armenius lapis. vide supra.

Hagiographus, ἁγιογράφος, sancte scriptus, Hagiographa sacra litera vocantur. Hieron.

Haha, Interject. ut: Haha! jubet mecum luxuria litigare. Senec. epist.

Halalcomene a, seve

Halalcomenium, civitas in Bœotia; Unde Minerva Halalcomeneis cognominata est, quod in eo loco sit culta. Herm. in Plin. 4. c. 7.

Halcyon ὄνις, com. ἀλκυών, ein Eißvogel/ vide Alcedo.

b Halcyon, no. Ceyx vel Cayx, inquit Servius, filius Luciferi, habuit uxorem Halcyonem, a qua cum prohibitus, isser ad consulendum Apollinem de statu regni, naufragio perit. Cujus corpus

Halcyonius a um, ut: Halcyonies dies (Halcyonia, Friedenszeiten /) sunt à Vergiliaturn occasu circa Solstitium hyemalis, Brumæve. Colum.

b Halcyonium medicamentum sit in mari, ex nidis (ut aliqui existimant,) halcyonum & caycum; Vel ut alii, è sordibus spumarum crassescens; alii è limo vel quadam marula nugine. Plin. 32. c. 8.

Halec ecis, f. & neutr. gen. balex vel alee, & alex, salugo, in qua pisces servantur, Salswasser / Lake. Plin. 31. c. 8.

b Halec, apud Horatium est liquoramen è piscium intestinis.

c Halec, piscis est marinus Oceano Baltico, alijsq; Germania Oceanis familiaris, dicitur & Harengus, Haring.

d Halec passa, fumo durata, Boddling.

Halceula a, f. Dimin. Colum. 1. 6. c. 8.

Halæetus, aquila marina, cer-vice magna & crassa, alis incurvantibus, cauda lata, eitt Fisch. Arn. Plin. 10. c. 3.

Halias, dos, genus scapha vel parva navicula. Bayf.

Halica a, f. sit ex xea, triti-

co, & bordeo. vide Alica. Halicacabus i, m. vel Halicacabum i, n. vide Alkekengi.

b Halicacabum repens, si gratia & refectio, sicut frigidus ve vesicaria peregrina, cardispermum, a stivo aslu halitus, sive ventus mon, Herpsamen. Matth.

Halicanassus i, f. Caria, civitas, clara. Herodoti & Dionysii historicorum patria. Strabo 14. hinc:

Halicanassus a um, ad Halicanassum spectans.

Halicastrum i, n. est species farinæ adores. Colum. 1. 2. c. 6.

Halacula a, f. vide Alicula.

Halievica orum, dicuntur volucrum, in quibus tractatur de piscibus. Plin. 32. c. 2.

Halimus i, herba, dicitur & Molochia, Arab. Meergerwächß. Pancov.

Halinitrum i, n. idem quod nitrum. Agric.

Haliphloeus, ἡλίφλοιος, Græcis arbor est glandiferarum omnium deterrima. Calepin.

Haliplevmon, marinus pulmo, genus piscis, apud Plin 32, 11.

Halito as, are, sæpe spiritum emittere. Ennius.

Halituosus a um, quod per eum foras effluere est aptum.

Halitus us, m. vapor, ein Dunst/ Dampf/ Hauch/ ut: Halitus terra. Plin. 11. c. 12.

b Halitus pro anima, ut: Extremum efflare halitum, den Geist aufgeben, Cic. 2. Tuscul.

c Halitus inclusus, (metallicis,) der Wettersatz. Nic. Sol. d Halitus sive flatus, Deo tribuitur: quo notatur divina Glass. Phil. sacr.

c Halitus notat vindictam & iram divinam. idem.

Halleluja vel Alleluja הלל לה

duæ voces Hebræis, verè per unionem conjunctæ, significant laudate Dominum. Mart.

Hallucinatio onis, f. vide Allucinatio.

Hallucinator oris, m. qui hallucinatur vel errat.

Hallucinor aris, ari, vide Allucinor.

Hallus i, vel

Hallux uctis, m. est, ut ait Festus, pollex pedis, scandens super proximum, dictus à saliendo, die grosse Zäen.

Halmades, ἀλμάδες, oliva conditanea, vel quæ condiuntur muria, eingemachte Oliven. Ruell.

Halmas, herba, quam alii Polygonon vocant.

Halme es, f. ἄλμη, muria vel salugo. Diosc. 1. c. 119.

Halmyris, (ἀλμυρίς, salisago) brassica marina cauliculus: sic dictus, quod in maritimis præcipue locis proveniat. Calep.

Hal-

Halinyrodes, ἀλινυρόδης, salus, saluginosus.

Halo onis, hesterno vino languens. Calep.

b Halo onis, f. (ἄλων ὄνος, ein Hoff /) area seu corona, est circulus lucidus sub Sole, Luna vel alia stella claviore, in nube aequaliter rara, inter nos & stellam recta posita, apparens, ex radiis ejusdem refractis efformatus. Physic.

Halo as, are, spirare vel odorem emittere, ein Dampf von sich geben / brodemem.

b Halantes flores, Blumen / die einen Geruch von sich geben. Virg. 4. Georg.

Halobarches a, m. qui curam salis habet, ein Salz-Berwalter.

Haloneus, Insula Aegaei maris propè Thraciam. Mela.

Halophanta vel lycophanta, hominum genus nequam, quod ob suenda mendacia miserrima conducitur mercede. Nonius. Martinus.

Halosachne, ἁλοσάχνη, lanugo maris, arida spuma maris, vide Halcyoneus. (b)

Halosis is, f. ἁλῶσις, captio vel expugnatio. Svet.

Halter eris, (ἄλτης ἥρῃ ab ἄλμας, salio,) plumbea pila, vel massula, quae corpus librabant saltationibus certantes, eine Springfugel. Hodie tali quondam libratione per plum-

bium utuntur funambuli.

b Halteres instrumenta exercitii gymnastici. Martial.

Halys yos, f. Paphlagonia fluvius maximus, Cræsi fato nobilis. Cic.

Hama a, f. instrumentum ad incendia compescenda, ein Feuerhacke. Plin. epist.

Hamadryades, Nymphae, quae cum quercubus nasci & perire finguntur. vide Dryades.

Hamatilis e, c. ad hamum spectans, ut: Piscatus hamatilis, i. e. qui hamo exercetur. Plaut. Rud.

Hamator oris, m. qui pisces hamo capit, der da angelt.

Hamatus a um, hamo instructus, ut: Arundo hamata, eine Angeltuthe.

b Hamata munera sunt, quae ita dantur, ut alia subinde ad se dona alliciant. Plin. epist. Germani dicunt, Bratwurst / die man nach Speckseiden zu werffen pflegt.)

Hamaxa, sedus, quod nos septentriones vocamus, teste Gellio l. 2. c. 21. figura, posituraque ipsa, quia similis plauistro videtur, der Wagen am Himmel.

Hamaxagoe, exponuntur, qui vehiculis bona amatorum exportant. Plaut. Trucul.

Hamaxobita a, m. ἀμαξοβίτης, qui in plaustris degit. Hamaxobita populi fuerunt Sarmatia, in plaustris habitantes, ab

ἀμαξο-

ἄμαξα, currus, & βίβησις vita. Ptolemæus Hamaxobios, ἀμαξοβίτης vocat, Moscobitas vero esse, corrupto vocabulo, putat Vadianus, Moscoviter.

Hamaxarius i. e. Carrucarius.

Hamaxicus a um, plaustrarius, carpentarius. Mart.

Hamaxor aris, are, hamaxam, i. e. currum trahere. Plaut. Trucul.

Hamilcar is, m. Hannibalis pater. Corn. 652.

Hamiota a, qui pisces hamo capit, der angel / der Fische mit dem Angel fanget. Nonius.

Hammites, Ammites vel Ammonites, lapis ex arenis ita componitur, ut ovis piscium similis videatur, nucis juglandis est magnitudine, aliquanto major, Rogenstein. Boet. de Boot.

Hammon is, cognominatus est Jupiter, quia in arena putatur inventus. Festus.

b Hammonis templum & oraculum. Curt. 553.

Hammonii, incolae nemoris Hammonis. Curt. 557.

Hammoniacus vid. Ammoniac.

Hammonitrum, vide Ammonitrum.

Hammonitum ii, n. coloris genus tendentis in subruffum. Varr. 3. c. 2. de re rust. ubi alii legunt armenium.

Hamo as, are, curvare, framen, Claud.

Hamo, cognominatus is, qui in arena putatur inventus. Fest.

Ea appellatio videtur esse ab Ham filio Noa, qui sicciorem Libyae partem occupavit, unde terra Chami vocatur Aegyptus. Psal. 105. Potuitque ex rei veritate ab appellativo illa regio dici. Nam 𐤇𐤍 est calidus.

𐤇𐤍 adustus niger. Martin.

Hamotrahones, piscatores, alii qui unto cadavera trahunt. Festus.

Hamulus i, m. à Gollo vocatur uncinus, quo chirurgi pterygion ex oculo eximunt. vide hamularii fures dici possunt l. 5.

Hamus i, m. significat exiguos annulos, ex quibus loricas, & alia hujusmodi, factas esse videmus. Virg. 3. Aeneid.

b Hamus, uncus, quo pisces capiuntur, ein Angel / quia est instrumentum ἀγκυλον curvum, ut: Occultum decurrit piscis ad hamum. Horat.

c Casus ubique valet, semper tibi pendeat hamus, Quo minime credis gurgite, piscis erat,

Man sol in seinem Beruff unbedrossen seyn. Ovid.

d Aureo piscari hamo, mit einem goldenen Angel Fisch fangen / i. e. maximam cum jactura commodum mediocre affectare.

e Hamus instrumentum ferreum, quo petitur linum, eine Sechel, Plin. 19. 1. f. Ham-

f. *Hamus* aliud instrumen-
tum ferreum, quo divitum arca
nummularia obsepiuntur, ne res
facili apertu surripiatur. Juv.
Handal vide Colocynthis.

Hanno, Carthaginiensis, Philippi
Macedonis temporibus, qui
Carthagine privatis opibus po-
tens, regnum affectabat, tan-
dem vero miserrime interem-
tus est. Trogus l. 21.

b. Hanno-factionis Barchi-
na, qui cum optima consuleret
Carthaginiensibus de pace, ne-
quaquam exauditus est. Liv.
prima, & ult. Pun.

c. Hanno item Carthagi-
niensis alius, Agathocli cum XXX
millibus Pœnorum ob vius factus,
conserta pugna interemptus est.
Trog. l. 22.

Hansa a; i. e. fœdus, unde
Hanseatice vel Anseatice a um,
fœderatus, ut: Hanseatice ur-
bes, (Hanse Städte/) nomen
non à maris vicinia, (qf. An-
seestädte) aut magnitudine,
(qf. groß Hansen Städte/)
acceperunt; sed quod, inter se
fœderata, communem colerent
societatem. Hoc enim HANSA
denotat priscis Gothis ac Ger-
manis; unde verbum hodieq;
usitatum; Hansen/(hånselu/)
quo utuntur, cum quus pri-
mum in societatem aliquam
recipitur, quod imprimis mer-
catoribus solemne est. Videatur
Hagenmajer/ & Horn. dissert.

Pol. p. 26. Dividitur autem
Hansa Teutonica in quatuor
regiones, Lubecensem, Colo-
niensem, Brunsvicensem &
Borussicam. Martin.

Hanula, parva delubra, quasi
fanula. Festus.

Hanus barbatus & hanum va-
parvum & in latitudinem,
quasiq; pragnans porrectum,
quo aqua aut vinum adferri
ad mensam solet. Sic Calepi-
nus. Sed in primis editioni-
bus legitur Nanus.

Hapalaria, vasa sunt, in quibus
liquamine ova conduntur.
Auson.

Haphe es, f. infusio pulveris,
qua infurguntur luctantes,
ubi ceromate illiti fuissent.
Martial.

b. Haphen accipit pro pri-
ma infectura, quoties vestes im-
buuntur coloribus, Pollux.
Haplus i; m. tantum quantum
manu capi potest, ut: Haplus
lana, eine Handvoll oder so viel
Wolle. Cels.

Hara a, f. porcorum stabulum,
ein Gänstall/ut: Quoties-
cunq; haras subulcas purgat,
toties arenas injicere oportet.
Varr.

b. Hara, stabulum anserum,
ein Gänse-Stall. idem.

Harena vide Arena.

Harengus vide Halec.

Hariola a, f. Prophetissa; eine
Wahrsagerin.

Hario-

Hariolatio onis, f. Wahrsager.
Runst. Cic.

Hariolator oris, m. idem ac Ha-
riolus.

Hariolor aris, ari, divinare,
wahrsagen/errathen. Plaut.
Asin.

Hariolus i, m. quasi fariolus; a
fatis, vel à fando, qui vatici-
natur, ein Wahrsager. Don.

Harmala a, f. herba, rufa sylve-
stris, Hermetrauche. Math.

Harmation, lex quædam tibia,
quasi curule dicas, aut velox.
Svid.

Harmoge, appropinquatura, com-
missura, compaginatio, apta-
tio. Martin.

Harmonia a, f. est compositio a-
liquorum cum proportionibus &
ratione, Einhelligkeit/Uber-
einstimmung. Quintil.

b. Harmonia (Musica) est
consonantia orta ex sonis gravi-
bus & acutis, congrua crassitu-
dinis sua proportionem commixtis,
ac inter se unitis, grata auditui.

c. Harmonia mundana est
ordo proportionatus inter celestia
& subcelestia, interque omnia
creata inter se collata.

d. Harmonia (Anatomicis)
dicitur sutura vel combinatio in-
ossibus, præsertim cranii.

e. Harmonia (Rhetoricis)
congrua totius orationis conso-
nantia.

f. Harmonia Gelonis filia,
Themistis uxor appellata est.

g. Harmonia Maris &
Veneris filia, Cadmi uxor, cui Vul-
canus pulcrum, sed exitiale mo-
nile dedit, eo quod ex conjugis
adulterio fuisset prognata. Ovid.
4. Metam.

Harmonice, Adv. Ubereinstim-
mung.

Harmonicus a um, quod ad har-
moniam spectat, ut. Cantus
harmonicus. Music.

b. Harmonica ratio, quæ
cogni rerum naturam sibi ipsam
congruere; addit huic mensura
stadia septem M. Plin. 2. c. 109.

ex vetusto codice legitur har-
monica.

Harmonides, Trojanus fuit, quæ
teste Homero 5. Iliad. præci-
puo quodam amore Minervæ
dilexit, ideoq; nihileum fugit,
quod fabrilis arte effici posset.

Harmonia a; aptator, apocryphus
apud Lacedæmonios fuit ma-
gistratus, qui reficiendis civi-
tatibus & efficiendis arcibus
præerat. Apud Pollucem est
sponsus.

Harpa a, f. instrumentum musi-
cum, in quo chorda utraq;ve
manu carpuntur, eine Harpfe
se/alias cithara, alias lyra, alias
restudo exponitur. Martin.

Harpastricon i, n. genus sulphu-
ris, à celeritate avellendi di-
ctum. Plin. 35. c. 15. alii legunt
harpaction.

Harpaga a, f. falces & harpa-
ge arimorum genera, mure-

THAT

rum oppugnationi apta. Non.
Harpaginetulus i, ut: Pro co-
lumnis statuuntur calami, pro
fastigiis harpagnetuli striati
cum crispis foliis & volutis.
Vitruv. 7. c. 5.

Harpagium ii, n. Oppidum jux-
ta Parium, apud quod Gany-
medem puerum Phrygium rap-
tum Græca fabulistica ausa
est asserere. Vadian.

Harpago as, are, rapere. Plaut.
Bacch.

Harpago onis, m. telum in sum-
mitate aduncum, quo navi-
gia capiuntur, ein Schiffhake.

Ferrea quoque manus (har-
pagonas vocant,) quas operibus
hostium injicerent, preparantur.
Curt. 425.

b Est præterea instrumen-
tum, quo extrahuntur, quæ in
puteum vel in flumen ceciderunt,
ein Brunnhake/ Sucher.

c Harpago ferramenti ge-
nus, quod nonnulli canem vo-
cant, quo vasa vinaria constrin-
guntur.

Harpalices, f. ἁρπαλίην, Ama-
zonum regina. Hac est, quæ
patrem suum à Getis captum
multitudine collectâ liberavit
celerius, quam defœmina pot-
est credi. Unde & flumina tras-
ire celeritate dicitur. Serv.

Harpalus i, m. ab Alexandro su-
gitivus Athenas trajecit. Plut.

b Harpalus nomen prado-
nis. Cic. 3. de nat. deor.

c Harpalus nomen canis a-
pud Ovid.

Harpalyce es, f. Virgo quædam,
quæ cum Iphicli ardentissimo
amore deperiret, spreta, dolore
animi confecta interit, à qua
canticum quoddam Harpaly-
ce dicebatur. Turneb.

Harpasa a, f. Oppidum Asia, ap-
positum fluvio Harpaso. Plin.
1. 2. c. 96.

Harpastum i, n. Pila genus: gros-
sior est, quam pila paganica,
tenuior quam follis. e panno
ferè fit, aliquando ex pelle, to-
mento ve impletur; dictum est
à capiendo, quia projectam
pilam multi simul conantur
arripere. Martial.

Harpax, idem quod harpago.

Harpe es, ἁρπη, avis rapax ex
vulturum genere, ein Gold-
geier. Alcian.

b Harpe significat falcem
& ensen falcatum. Ovid. 5. Met.

c Harpa dicitur stella in
summâ dextra Persei, Hefych.

Harpédone es, ἁρπιδών, læ-
gvens, quo aliquid arripitur;
item chorda arcus; item in-
strumentum, quo rotato & cir-
cumacto, filum glomeratur.
Martian.

Harpocrates, simulacrum in sa-
cris Isis & Serapidis erat,
quod digito labiis impresso ad-
monere videbatur, ut silen-
tium imponeretur. Hic dice-
batur silentii deus. Fuit autem

re

revera Philosophus Græcus,
cujus eruditio ac præceptum in
id tendebat, ut silentium præ-
ciperet, & omnibus rebus fa-
cile anteponeret.

b Reddidit Harpocratem,
i. e. silentium imposuit. Erasim.

Harpyiæ, monstrarapacia & ob-
scura. Virg. 3. Æn. Servius in
Iliad Virgili tres numerari ait,
Aëlio, Ocypten & Celano.

Haruga a, autore Donato, ho-
stia; dicta ab hara, in qua
includitur. Apud Festum legi-
tur, haruga dicebatur hostia,
cujus exta adhaerentia inspi-
ciebantur. Martin.

Harundo vide Arundo.

Haruspex icis, m. qui haruga-
rum, i. e. hostiarum exta &
vitalia inspicit, ad cognoscen-
dum futurorum eventum, ein
Wahrsager/Zeichendeuter/
Quidam derivant ab ara, vi-
stima, quæ ad aram deduci-
tur. Martin.

Haruspica a, f. divinatric, eine
Wahrsagerin/Zeichendeute-
rin. Plaut. Mil.

Haruspicina a, f. divinatio,
Wahrsager-Kunst.

Haruspicius a um, quod ad ha-
ruspice pertinet, ut: Libri
haruspici. Cic. 1. de div.

Haruspicium ii, n. idem quod
haruspicina.

Hasdrubalis, m. Hannibalis fra-
ter. Corn. 679.

Hasidaus i, Hasidas in hist. Mac-

cabæotum dicuntur pii. (1. Ma-
cab. 7. v. 13.) Propr. חסידי
pii omnes sancti & benigni vo-
cantur. Martin.

Haspel vide Scylla.

Hasta a, f. armorum genus, ein
Spieß/ ut: Evelli jussit eam,
quæ erat transfixus, hastam.
7. de Fin.

Plurib⁹ harebant ferro præ-
fixa hasta, die meisten hatten
Spiesse mit Eisen beschlagen.
Curt. 144.

Hastis brevibus uti, turke
Spiesse brauchen. Corn. 323.

Hasta modum duplicare, die
Spiesse noch einst so groß ma-
machen. Corn. 324.

Hastas argento exornatas
& spicula auro præfixa gestare,
mit Silber beschlagene Spiesse
und verguldete Pfeile führen.
Curt. 176.

b Hastam, abjicere est caus-
sa diffidere contentionemq; relin-
quere, seine Sache fahren las-
sen. Erasim.

c Hasta idem quod vendi-
tio bonorum; quia hasta ea, quæ
publicè venundabant, subicie-
bant veteres. Festus.

Ad hastam publicam acce-
dere, auf den gemeinen Markt
sich begeben/ öffentliche Hand-
lung pflegen. Corn. 766.

d Hasta caduceum, dici so-
litum, quoties aliquis simul &
minaretur & ad concordiam in-
vitaret. Erasim.

Gggg

e Ha-

c *Hasta amentata*, arma ad pugnam parata. Amentum enim lorum est hasta affixum, cui manum inserit hastam missilem torturus. Erasmi.

f *Primas jacitare hastas*, pro velitari, quod ad oratorem transfert Cicero, cuius dictio iniuria debet esse lenis ac sedata, ut paulatim incandescat oratio. id. *Hastarium ii*, n. venditio auctionaria. Tertull.

Hastarius a um, ad hastam pertinens, ut: *Censio hastaria* dicebatur, cum militi multa nomine ob delictum militare indicebatur, quod hastas daret. Festus.

Hastatus a um, hasta pugnans, ut: *Hastati* milites, qui primi hastis pugnabant. Varr.

In secundo ordine circumdanti cataphractis sagittarii, nec non optimi milites, cum spiculis & lanceis ordinantur, quos prius hastatos vocabant. Veget. 3. 14. *Hastici a um*, ut: *Hastici* ludi, quos ab hasta quidam volunt dici, in quibus hastis praesertim pugnant, invicem dimicarent; item qui simulacro quodam belli hastis celebrantur, ut sese Romana pubes exerceret. Martin.

Hastifer, idem quod *hastatus*. *Hastiger a um*, idem.

Hastile i, n. lignum teres, oblongum, ein Speer-Schaft. Col. 10. Aeneid.

Præfixa hastilia ferro, Virg. 3. Aeneid.

Hastiludium ii, n. quidam ludus militum cum hastis, scilicet quando equites currunt & frangunt hastas. Mart.

Hastula e, f. Dimin. parva hasta. *Hastula regia*, vide Asphodelus.

Hau, Interject. est conturbata mentis, nec constantis sibi. Donat. in Ter. Eunuch.

Haud vel haut, Adverb. significat non, nicht/ ut: *Haud sane* difficilis. Cic. de Senect.

b *Haud dudum*; h. e. non ita pridem. Plaut.

c *Haudquaquam*, pro nequaquam, mit nichte. Liv. 6. 11. C.

Haurio is, haust, haustum, haurire, est extrahere humorem & educere e loco profundiori, schöpfen/ ut: — *Juvat integros accedere fontes atque haurire*, man findet sich gern zu reinen Brunnen. Lucr. 1. 4. 1.

b *Haurire* idem quod *discere*, fassen/ lernen/ ut: *Sciebam, ex iisdem te hoc haurire fontibus*, ex quibus ipse hauseram, ich mußte wol/ daß du eben daher dieses erlernest/ dannenherichs gelernt hatte. l. 10. ep. 3.

Huius tantum est ingenium, prompta fides, ut quicquid inde haurias, purum liquidumque haurire sentias. p. Cec. XXIX.

c *Latus alicuius haurire*, est confodere & vulnerare. Virg.

d *Haurire lucem*, est nasci.

2. Georg. 68. c. *Han-*

c *Haurire* aliquid ex indole majorum suorum, etwas von seinen VorEltern angeerbet haben/ in etlichen Sachen seinen VorEltern nachschlagen. Curt. 355.

f *Hauriri* gurgite, unter sinken. Curt. 804.

g *Latus alicuius haurire gladio*, Curt. 1511. vide paulo ante c.

Hauritori ii, n. vide *haustum*.

Hauisto as, are, Frogvent, unde exhausto. Festus.

Hauktor bris, m. qui haurit, der schöpffet/ ut: *Hauktors aquarum*. Firmic. 8. c. 29.

Hauitorium vel haustrum i, n. proprie *haustra* dicantur cadastrorum, inquit Nonius, ab hauriendo, die (Gelten oder) Schauffeln am Wasserrath.

Hauustus us, m. das Schöpfen/ ut: *Aqua*, quæ non est haustus profundus. Colum. 1.

b *Hauustus*, ein Trund.

Sipont.

c *Hauustus atherii*, i. e. divini spiritus. Virg. 4. Georg. *Heavrontimorumenos*, i. e. *timor*, nomen Comædia apud Terentium, quæ se ipsum excrucians, introducit enim senex, Menedemus, quod filium Cliniam sua duritia in militiam proficisci compulerit, valde seipsum excrucians.

Hebdomas adis, &

Hebdomada e, f. spatium septem.

dierum, eine Woche. Cic.

b *Hebdomas* non solum de diebus dicitur, sed etiam de annis, & quibuscumque rebus, quæ septenario numero comprehenduntur. Gell.

c *Hebdomas annalis* remissionis est systema VII. annorum.

d *Hebdomas magna*, dicta apud veteres, quæ Pascha antecedeat, Bernardus vocat pœnosciam hebdomadem, ut & Germani, die Marterwoche/ in qua recordamur passionum Christi, quibus redempti sumus. Martin.

Hebdomadarius ii, m. cognus monasterii, quoniam hanc operam quisque per hebdomadam præstabat. Martin.

Hebdomarius ii, m. qui per vires septimanatim cubiculum Imperatoris custodiebat. idem.

Hebenaceus a um, idem quod *Ebeneus*.

Hebe, & n. fingitur à poetis Junonis filia sine patre. Nam cum grande convivium Apollo in domo patris Jovis, Junoni noverca parasset, & ipsa arvide lactucas comedisset agrestes, factum est, ut ex illis gravidafieret, quum usque in id tempus sterilis fuisset, peperitque Heben: quæ quia formosa erat, ab ipso Jove pincerna constituta est, & dea juventutis dicta. Serv.

Hebenus vide *Ebenus*.

Hebeo es, ere, est hobetem esse, Ggllg 2 stumpff

stumpff sehn/ut: Num fer-
rum hebet? an dextera tor-
pent? Livius.

Hebes etis, o. dicitur id, quod re-
tus est acuminis, Fect. stumpf/
ut: Gladii hebetes, stumpff/
Degen. Ovid. 3. Art. Am.

b Hebes, idem quod lan-
gidus, schwach/ut: Hebetem a-
liquam reddere, einen abmatten.
Cic. Attic.

c Hebes idem quod rudis,
ungeschult/ut: Hebes ingenium.
Cic. 10. Phil.

d Hebes acies oculorum,
stumpffes Gesicht. Cic. 4. Fin.

e Neq. hebes ad id, quod
melius sit intelligendum. Caelius
Ciceroni 1. 8. 13.

f Hebes in re aliqua. Cic. Hebraeus a um, ab Hebere ortus,
de Orat.

Hebesco is, ere, hebetem fieri,
stumpff werden/ut: Mentis a-
cies seipsam intuens, non mun-
quam hebescit, i. e. desidiosior
& remissior fit. Cic. 1. Tusc.

Hebetatio onis, f. est obtusio, cor-
ruptio, obscuratio, Stumpffe/
Berdunkelung/ut Medetur
lumborum dolori, oculorum
hebetationi, mente captis &
melancholicis. Plin. 8. 5.

Hebetatrix cis, f. quae hebetat,
ut: hebetatrix umbra, Schate-
ten/der dunkel macht. Plin.
1. 13.

Hebetesco is, ere, est hebetari,
ut: acies in cultris tonso-
rum hebescit. Plin. 1. 28. c. 7.

Hebeto ari, atum, are, est ob-
tundere, ut Humor toto feri
gravi armatu nihil gladios aut
pila hebetabat. Liv. 1. 8. ab U. C.

b Dentes hebetare herbis,
die Zahn am Kraut verderben.
Silius.

c Flammam hebetare, die
Flammen mindern. Ovid.

d Fulgor speculorum he-
batur, der Spiegel-Glanz wird
verdunkelt. Plin. 7. c. 15.

e Hebetare pro hebere, ut:
Locus ille animi, ubi hebetabat
stomachus olim, concaluit. (Alii
legunt habebat olim.) Cic. Att.
1. 4. 3.

Hebetudo inis, f. ut: Hebetudo
& obfuscatio visus. Macro-
bius. (qui fuit Semi pronpos.) Ebre-
reisch.

b Hebraei, proposteris Ab-
rahami, die Ebreer.

c Hebraea lingua, die Ebre-
reische Sprach.

Hebraice, adverb. Hebraice mo-
ro vel lingua, Ebreisch/ut:
Hebraice loqui.

Hebraicus a um, ad Hebraos
spectans.

Hecate es, f. nomen pauperrima
femina. Ovid.

Hecameda, vide Ecameda.

Hecate, exatn, ponitur pro Dia-
na, sive Luna, seu Proserpina.
Virg. 4. Aen. Diodor. Siculus.

b Hecatem triplex caput
habere, fingit Orpheus in Argon-
Tex.

Dextrum scilicet equi, sinistrum
canis, medium hominis, & qui-
dem rustici.

c Hecata sacrum facere, dicuntur, cum pestilentia labora-
rent. Vel a numero victimarum;
Prov. in eos, qui aliis consulant,
non sibi: alius parant opes, ipsi
non fruuntur. Si quidem in He-
cata sacris ii, qui cenam infero-
bant, ipsi nihil inde gustabant.
nec quicquam auferabant pro-
ter tumultum & fumum, ut in-
quit in Sympliciis Plutarchus.

d Hecata caena, i. e. per pau-
ca & impendio frugalis, eine ge-
ringe und allzu schlechte Mahl-
zeit. Erasim.

Hecataum i, n. Hecates imago,
quam veteres ante portas in
erivis statuebant, vel ad in-
dicandam viam, vel in gra-
tiam sepulorum. Erasim. A-
pophth. p. 480.

Hecateis idos vel idis, f. Sunt,
qui hoc nomine herbas vene-
nosas omnes intelligant, ut po-
te quibus utebatur Hecate
mulier venefica. Ovid. 6. Met.

Hecatejus a um, ad Hecatem
pertinens, ut: Hecateja car-
mina. Ovid. 4. Metam.

Hecatombe, ixatn, sacrifi-
cii genus maximum & sum-
tuosum, ein sehr herrliches
Opfer.

b Centum ara uno loco
construuntur ex cespite; ad eas
centum sues, centum oves macta-
bantur. Jam si Imperatoris sa-
crificium fit, centum oves, cen-

tum aquila, & cetera hujusmo-
di animalia feriuntur: quod
quidam Graci quondam fecisse

dicuntur, cum pestilentia labora-
rent. Vel a numero victimarum;
Prov. in eos, qui aliis consulant,
non sibi: alius parant opes, ipsi
non fruuntur. Si quidem in He-
cata sacris ii, qui cenam infero-
bant, ipsi nihil inde gustabant.
nec quicquam auferabant pro-
ter tumultum & fumum, ut in-
quit in Sympliciis Plutarchus.

c Hecatombe, nomen colly-
rii, detergendi vim habens, &
crassas oculorum vires extenuans.
Martin.

Hecatompodon i, n. templum
apud Athenienses Minerva di-
catum, patens omni a latere
pedes centum, unde & nomen
accepisse existimant. Alio no-
mine Parthenon dicebatur.
Plutarch.

Hecatompheia, sacra crame,
apud Messenios celebrari soli-
ta, a centum hostium cade o-
riginem habentia, idem.

Hecatompus odis, nomen piscis,
qui hamo devorato omnia in-
tranea evomit, donec hamum
quod egerat. Dicitur Hecatomp-
us, a centum numero pedum:
unde & centipes a Latinis ap-
pellatur. Dicitur & scolopen-
dra a terrestri scolopendra si-
militudine.

Hecatompilos, urbs est, Par-
thorum regni caput. Plin. 6. 15.

Hecaton, ixatn, centum, unde
Hecatonchiros centimanus: qua-
lis ille, quem dii Briareum,
Gggg 3 60-

homines. *Ægeonem* appellant, ut ait Homerus.

Hecatontarchus i. m. Centurio.

Hecatis, *Aconitum*.

Hecata a, f. ab hio, hias dicitur,

quasi hiata, res minimi pretii, tanquam hiatus & oscitatio hominis. Item pustula,

qua in coquendo pane solet asurgere, quod sit quasi panis hiatus. Sipont.

Hectica a, fama, vel hectice, in luxu, febris, à calore, partes corporis ita occupante, ut, esse à nulla causa foreatur, nihilominus subsistat, exorta, continuo affligens, das heimliche verzehrende Sieber. Senn.

Hecticus a um, ut: Hecticus pulsus, i. e. à febre hectica ortus. b Hecticus homo, i. e. hectica laborans.

Hector is, m. Priami & Hecuba filius, ab Achille interfectus. Virg. 1. Æn.

Hectoreus a um, ut: Gens Hectorea, qua ab Hectore ducit originem.

Conjux Hectorea. Virg. 3. Æn.

Hecuba a, f. Uxor Regis Priami,

quam Homerus filiam Dymantis dixit, idque sensisse videtur, Ovid. 13. Metam.

Euripides vero Cissei filiam Thracum Regis esse dixit, quem secutus est Virg. 10. Æn.

b Hecuba pragnans somnia

rat, se ascensam faciem parere, qua patriam totam inflammaret.

c Hecuba sepulcrum, Thraciae promontorium, vide Cynosema.

Hecyra a, f. inuere socrus, quo nomine dicta est Comædia Terentii.

Hedera a, f. herba nomen, convulsi species, eime Arthodes. Windtraute. Epheu genant, ut: Vultus hederarum frontibus abdere. Ovid. 6. Met. 120.

b Hedera idem quod feniculum hederaceum, quod caupones in hiberna vinearii prætendere solent, ein Weinzeichen / ut: Vino vendibili suspensâ hedera nihil opus. i. e. vera virtus non eget alienis praconiis, vel, res praclara per se placent, neque desiderant exoticam commendationem, Erasmi. Chil. 2. c. 6. p. 20.

c Præstat vinea ulmum esse, quam hedera, i. e. Satius est adhaerere viris doctis, & probis, quam indolis & improbis.

d Hedera terrestris, vide Corona h.

e Hedera arborea, Cissus, Epheu / Eppig / Baum Epheu / Jlos. Pancov.

f Hedera palustris, Wasse-Epheu.

g Hedera spinosa, stehende Winde / dicitur & Smilax. Matthiol.

h Hedera post anthisteria, Prov. idem ac post festum, cum jaro

sero quid adhibetur. Erasmi. vide supra Foras c.

i Hedera lascivior, (non sine Proverbi specie dictum est, quod hedera natura sit, omnia complexu suo vincere,) notat arduissimum amica complexum. Flaccus. Rursus alibi lascivis hederis ambitiosus. Sed complexu suo enecat arbores, quod idem amantibus faciunt lasciva puella. Unde Roma. Flamini doli nefas erat tangere hedera, atque ad eam nominare quidem fas erat. Hoc ænigmate declaravit antiquitas, quanta puritas, quantaque castitas deceat sacerdotem, atque adeo quanta libertas idem. Hederaceus a um, quod ex hedera est, das aus Epheu ist. Caro.

Hederiger a um, ferens hederam. Catul.

Hederosus a um, voss Epheu / ut: Antrum hederosum. Propert.

Hedra, edpa, sedes, superficies plana, in corpore solido, unde corpora pentaëdra, hexaëdra.

Hedui orum, populi finitimi Arvernus, Biturigibus, Sequanis, ac Secusianis inter Celtas, die Burgundier.

Hedychrum i, n. ἡδυχρῶν, ἡδυχρῶν, unguentum nitidum cutem reddens. Matth.

b Hedygrum, odoramentum vultur esse Ciceroni. 3. Tusc.

Hedysimus i, ἡδυοῦς, wilde Würst, vide Menta.

sero quid adhibetur. Erasmi. vide supra Foras c.

Hedypnois, intubus sylvestris. Plin.

Hedysarum i, n. herba, dicitur & securidaca, Peltisphen. Matthiol.

Hedysmata, ἡδυοῦς, condimenta, qua gratiam saporemque conciliant. b Hedysmata sunt unguenta per additionem aromatum jucundiora & odoratoria reddita. Galen.

Hegesias, Cyrenæicus Philosophus, eloquentia celebris. Valer. Max.

Hegesippus i, m. historiam scripsit Ecclesiasticam. Svidas.

b Alter ejusdem nominis fuit poeta comicus. Athenæus. Hegeteria a, f. ἡγετηρία, fructus fici, quod inter omnes fructus quasi principatum obtineat. Cæl. Rhod. 1. 18. c. 9.

Hegira, apud historicos est ara seu epocha Arabum, Turcorum & Sarracenorum, qui annos suos numerant à nocte, qua secuta est diem 15. Julii, anno Christi 622, qua nocte Muhammedes pseudopropheta, hostibus propter legem Alcorani lacrum invalescentibus, Mecha urbe fugere coactus est. Hinc quia Arabes tantum XII. lunationes (h. e. dies 354. h. 3. min. 48.) pro anno reputant, nec epactas, ut Romani solent, adiciunt, fit, ut quotannis annus lunaris solari minor sit spacio die-

rum X. & horarum IX. min.
XLIX. Calvis. Chronol. f. 91.

Hegutunia a, f. Germania urbs.

vulgò lignus. Ptolem. l. 2. c. 11.

Hegumenus, ἡγούμενος, prae-
fectus monasteriorum. Rider.
dict. Angl.

Hei, Intersectio dolentis. ey!
ach! ut: Hei mihi! qualis e-
rat. Virg. 2. Aen.

Hei mihi! non possum non
sine laudibus commemorare. Cic.

b. Hei cum vocativo, ex-
hortantis vox est, ut: Hei nosse,
laudo, tandem perdidisti: vir es.

Ter. Eun. 1. 2. 74.

Hejulo, vide ejulo.

Heinricus i, m. nomen proprium,
quasi daheim reich.

b. Heinrichus piger, vide
Fornax.

c. Bonus Heinrichus, vide
Bonus. l.

Helbunion, dictamnium apud
Dioscoridem.

Helciarum i, qui in navi funi-
bus molitur onera, vel qui na-
ves ducit subducitq; ut: Qui
nec rumpere nauticum celeus-
ma, nec clamor valet helcia-
riorum. Martial.

Helcium i, n. ἑλκίον, dicitur τὸ ἑλ-
κίον, à trahendo. et in Romet/
quod egros à collo & pectore
pendes aptatur ad trahenda
pondera.

Helcydria, sunt pustula ulcero-
sa in capite genita. Ritters.

Helcyma, ἑλκυσμα τὸ, argenti

scoria, ab ἑλκεῖν, trahere,
quod igne extrahatur. Diof.
l. 5. c. 101. Plin. l. 33. c. 6.

Helea a, ἑλεῖς, avicula canora,
in palude degens, ἑλεῖς & no-
tat locum palustrem. Aristoph.

Helēi, ἡλεῖοι, populi in Pelopon-
neso clarissimi, unde Helēi equi,
& carcer Helēus apud Lucan.

Heleus a um, ut. Heleus fontēs.

Helena a, f. filia Jovis ex Leda,
uxore Tyndari Regis Laconia
Menelai, ab eodem nomen Reg-
is uxor, ab eximiam pulcri-
tudinem capta à Paride Pria-
mi Regis Trojani filio; pro
quā recuperandā Graeci cum
Trojanis decennale bellum ges-
serunt.

b. Hac nobis est Helena, das
ist die Braut / darumb mir tau-
gen / darumb istis uns zu thun.

Helenum ii, n. Fruax est hu-
mi se spargens, ad draculibus
ramulis, folio simili serpillo; è
lacrymis Helene fingitur na-
tum Helenum, ideoq; in insu-
la Helena laudatissimum. (al.
onula campana, Atlantourb.)

Helenus, vates Priami filius, un-
de Virgilius Priamidem vocat.
3. Aenid.

Heleoselinum i, n. Apii genus,
sativa majus, in paludibus,
locisq; humidis sponte prove-
niens: unde & nomen accepit,
nam ἑλκ. Gracis paludem
notat.

Helepolis eos, f. ἑλεπόλις, ma-
china

china à capiendis vel everten-
dis urbibus dicta, ex ἑλκεῖν, e-
vertere, & πάλις urbs. Erasm.
Apophth. pag. 440.

Heliacus a um, solaris, ut: Or-
tus heliacus est apparitio stel-
la, quā antea propter vicini-
tatem Solis conspici non pote-
rat. Theoric.

b. Occasus heliacus est oc-
cultatio stella, quā apparere de-
finit Sole propius accedente, eam-
que suis radiis involvente, qui-
bus aliquantisper latet teſta, do-
nec liberatus radius Solis denuo
conspicitur. ibid.

Heliaides, Patronym. ab helios,
qui est Sol. Nam sorores di-
cuntur Phaethontis. Ovid. 2.
Metam.

b. Nemus Heliadum, i. e.
populi arbores. Ov. 10. Met.
Helianthemum i, n. ἡλιόθεμον,
Flos Solis.

Heliaſta, dicebantur iudices, eò
quod sub dio essent, & Soli
raſtis uerentur. Athen.

Helice es, f. ἑλίκη, urbs Achaja,
quam mare absorbit.

b. Helice, salicis species,
quia vitilis & tortilis, à tollen-
do vel ſteſtendo, dicitur. Theo-
phrast. de plantis.

c. Helice, Urſa major in
caelo, ſidus est ſeptentrionale, der
Wagen.

Helica, vide Helix.

Helichryſis, Helichryſos, vel

Helichryſum i, n. ἑλίκηρυς vel

ἑλίκηρυς, herba, de qua
Theophrast. l. 9. c. 21. ut: He-
lichryſon Dioscoridis. Item I-
talicum. Matthiol.

Helicon is, Mons Boeotia juxta
Thebas, Phocidi vicinus, ut
Strabo l. 9. ſcribit. non procul
à Parnasso eiꝯ. amulus & al-
titudine & circuitu, qui &
ipse Apollini quovꝯ ſacer &
Muſis eſt. Unde Helicomiades
muſa ſunt appellata. Dictus
Helicon ab Helicone, qui ibi
cum Citharone fratre ſingula-
ri certamina pugnavit, ut qui-
dam tradunt. der Muſen-
Bergk.

b. Helicon, ἑλίκων ὄρος,
instrumentum muſicum ἐνείαχορ-
δον. Ptol. in Muſicis, & Prol. in
Heliſod.

Helicteres, ἑλίκτερες, in aures ſunt,
ut docet Pollux, quæ & heli-
ca dicuntur. Heim. Al. ἐλά-
τια, ἑλλόβια.

Helocaminus i, m. ἡλικόμινος
Solis caminus, eſt ſolare vapo-
rarium in aprico loco ſitum,
ad calorem Solis excipendum,
quo antiqui utebantur, eine
Commer. Stube. l. 17. ff. de
ſervit. præd. urban.

Heliochryſos, vide Helichryſos.

Heliodorus i, m. Rhætor Græco-
rum longè doctiſſimus. Horat.

Helioſabalus i, m. Antonini Ca-
racalla filius, qui ad impa-
rium aſſumptus fuit matris in-
genio apud Antiochiam, dici-

tur & Gabalus, moribus suis
impurissimus. Lampid.

Heliopolis, Civitas est Aegypti,
quæ à Græcis, teste Diodoro
Siculo Thebe dicitur. Hujus
arces apud Aegyptios, teste He-
rodot. l. 2. omnium habentur
sapientissimi. Altera ejusdem
nominis in Cilicia patria Chry-
sippi Stœici. Solin.

Helioscopium ii, n. herba, tithy-
mali genus est. Plin. 26. c. 8.

Helioselinum i, n. vide Helco-
selinon.

Heliotrophon siue

Heliotropium ii, n. Gr. ἡλιοτρόπι-
ος ὁ ὁλιότροπος, herba ge-
nus, quod vel majus vel mi-
nus, grosse oder kleine Krebs-
Blumen. Matth.

b Heliotropium idem ac
cichorium.

c Heliotropium gemma
est viridis, sanguineis punctis vel
venis distincta, ac hodie Jaspis
Orientalis vocatur. Boët. de
Boot.

Helix icis, f. ἑλὶξ, genus hedera,
Plin. 16. c. 34.

b Helix, protuberantia au-
ris extremam designans oram,
der frumme Zug oder Ohren-
Kreis. Vesling.

c Helices, Geometris sunt
omnes linea spirales, conchales,
involuta, lenticulares, &c.

d Helices in architectura
sunt in columnarum capitulis &
abacis ornamenta. Vit. l. 1. c. 1.

e Helix est machina obsi-
dionalis, vinea. Eustath.

Hellanos, ἑλλανός, (Gracia) usurpa-
tur & adjectivè.

Helle, Filia Athamantis Regi
Thebarum, quæ cum Phryxo
fratre suo nocturnales insidias
fugiens, in mare juxta Byzan-
tium demersa est, quod inde
Hellepontus dicitur.

Hellesorastrum i, n. vide Elle-
borus niger.

Helleborine, vide Elleborine.

Helleborosus a um, Helleboro-
plenus, vel ad Helleborum spe-
ctans. Plaut.

Helleborum i, n. vel Elleborus,
vide Elleborum.

Hellen, Dencalionis & Pyrrha
filius, à quo Hellenes nonnulli
credunt fuisse nominatos.

Hellenismus, ἑλληνισμός, Græcæ
lingua proprietas.

Hellenista a, Græcæ lingua utens.
Peculiari nomine Hellenista di-
cebantur illi Judæi, qui Græ-
cis Bibliis in synagogis ute-
bantur, id quod fiebat olim
per Aegyptum, Graciam, &
Italiam: ut vix in mille Ju-
dæis unus reperiretur, qui He-
braicè legeret. Martin.

Hellepontiacus vel Hellepon-
ticus a um, ad Hellepontum
spectans, ut: Hellepontiacum
mare. Ovid.

Hellepontus i, fretum angu-
stum

stium, septem tantum stadiis
Asiam ab Europa dividens.
Hellepontus hodie dicitur bra-
chium S. Georgii, vide Helle.
Helluatio, Helluator, Helluo,
vide Heluatio, &c.

Helmigobotanium i, n. herba
genus, cujus usus est adversus
lumbricos. Martin.

Helops helopis, est genus piscis.
Qvint. 5. c. 20.

Helorus, Sicilia fluvius. Fuit
etiam eo nomine Istri fluminis
filius, qui ab Ajace occisus est
in ea pugna, quam Graci cum
Telepho rege Mysorum habue-
runt. Virg.

Helos, ἑλός, Vitium, est olea-
peculiare, vide Clavus h.

Helosis, est curva palpebra, re-
flexa, & eversa.

Helotæ vide Elotæ.

Helvacea genus ornamenti Ly-
dii, dictum à colore boum, qui
est inter rufum & album, ap-
pellaturq; helvus. Festus.

Heluatio vel Helluatio onis, f. Heluor
prodigalitas, voracitas, dila-
pidatio, Schwälgeren. Cic.

Heluator oris, m. idem atqve
heluo. Tertull.

Helucus, bardus, stupidus, allu-
cinator, languidus, Tertullia-
nus per Helucum gravitatem
capitis, vino creatam, intel-
lexit. Turneb.

Helvellæ arum, genus alaria mi-
nuti, ab helus, i. e. olus. Festus.

Helvcolus, vide Helvolus.

Helvetia e, f. notat Helveticum
tractum, das Schweiz-
erland. Geogr.
Helvetii orum, m. Populi, die
Schweizer / Eidgenossen.
Cæf.

Heluo vel helluo onis, m. dici-
tur, qui immoderate bona sua
consumit, ein Schwälger /
Durchbringer / ut: Si scire
vis, ego dicam: gerro, iners,
fraus, heluo, ganea damnosus.
Heavt. 5. 4. 10.

b Heluo librorum dicitur,
qui legendo satiari nequit. Cic.
3. de Fin.

c Heluo patria, pro eo, qui
turpissimo scelerum genere patriam
perdit & infamat, vel patria bona
prodigit ac devorat. Cic. pro S.

Helvolus, siue helvcolus a um,
quod accedit ad helvum colo-
rem, sed tamen dilutiorem, ut
plus ex albo participet, quàm
ex rufo, unde helvola uva,
Kleberroth. Colum. 3. c. 2.

Heluor aris, ari, vorare, luxu-
riari, consumere. Cic.

Helus vel helusta pro holus &
holera, Helus & helusa anti-
qui dicebant, quod nunc ho-
lus & holera. Festus.

Helvus a um, albidus, vel qua-
si fulvus. Est enim color
inter album & fulvum, (sabl
sabl. Zehn.) Varr.

Helxine es, f. herba, quæ & cis-
sampalos, volubilis minor, flet
ne

ne Winde / Zaunglorfe. I.
Glocken-Blumen. Matth.

b Helxine altera, sive pa-
rietaria, Tag und Nacht / S.
Peterskraut / S. asitrac. id.
Hem, Interject. variis serviens
affectibus; Est enim vel ira-
scens, ut: Quid Darius nar-
rat? nihilne? hem, ey daß.
Ter. Andr.

b Exhortantis, ut: Hem
serva, wolan! halten! fest! ibid.

c Exclamantis seu respon-
dentis potius, ut: Hem pater, O
mein lieber Vater. ibid.

d Grata nunciari au-
dientis, ut: Addeimus tuam
Bacchidem, CL. Hem quid?
Bacchidem? wie sagstu / bringe
ihr die Bacchidem? Ter. Heavt.

e Factum demonstrantis,
ut: Obsecra te hoc, me libera mi-
serum metu. D. Hem libero, sie-
he da / ich benehme dir deine
Furcht. Ter. Andr.

f Commiserescens, aut
ingemiscens potius, ut: Itane
Chrysis? hat uns denn die Chry-
sis (nun also gesegnet?) M. Hem!
Ach ja leider / oder Gott sey
es geklagt. ibid.

g Ex improviso vocantis
respondentis, ut: S. Dave. D. Hem.
quid est? was sol ich / was fällt
für. ibid.

h Latitia vel exultantis,
ut: Hem istuc volueram, da recht
so wolte ichs haben. Heavt.
Hemerosios, c. hemerosios. idem

quod diurnus, (ab hemerosios dies)
unde tabula hemerosios, quod
una die absoluta fuerit. Plin.
Hemeris, (hemerosios idem, vitis,
genus arboris glande ferentis.
Plin. 16. c. 6.

Hemerobius, (hemerosios idem, qui in
diem vivit,) vermiculus ul-
tra diem unum non vivens.
Martin.

Hemerocallis, (hemerosios idem, ful-
bi genus, lilium agreste, rothe
Gold-Filien. Matth.

Hemerodromus, m. hemerosios idem,
cursor, qui uno die in-
gens spatium cursu emittit,
ein Post-Berth. Corn. 27.

Hemi, hemi, vocula extra com-
positionem inusitata, multi
dictionibus praepositur ad si-
gnificandum hemis, i. e. dimi-
dium. Martin.

Hemiconus, accipitur pro me-
diatate cons. Euclid.

Hemicrania, f. hemikrania, do-
lor capitis dimidia pars, quae
a partibus subditis exoritur.
Jonsen.

Hemicyclus, m. hemicyclus idem, se-
des seu cathedra semicircularis.
Cic.

Hemicylindrus, accipitur pro
mediatate cylindri. Euclid.

Hemidiplodion, hemidiplodion idem,
i. e. semidiplodion, adscribi-
tur muliebribus vestimentis a
Polluce l. 7. c. 13.

Hemimeris, hemimeris idem, se-
mipes in versu. Martin.

He-

Hemina, f. hemina, dimidia
pars est sextarii, dicitur & co-
tula, quae continet cyathos sex.
ein halb Rösel oder Quarrur.
Stathmic.

Heminarius, a um, quod hemi-
na mensuram habet, accipi-
turque pro exiguo. Quintil.
l. 6. c. 4.

Hemionion, Navigii genus, quod
a puppi, ad malum usque, bi-
nis remis, a malo ad proram
unico tantum agitur, cujus-
modi sunt, (inquit Bayfius)
quas hodie fustas vocant. Ca-
lepin.

Hemionius, hemionius idem, totus cum
dimidio, sesquialter, andert-
halb. Gell. 18. c. 14.

Hemionitis, hemionitis, herba fe-
re similis scelopendria. Matth.

Hemiopus, a um, hemiopus idem, ut
Hemiopa tibia, sunt minores
iis, quas perfectas dicunt pne-
riles. Martin.

Hemiplagia, dimidia apoplexia.
Paul. 3. c. 8.

Hemiplexia, f. hemiplexia, vide En-
diadys.

Hemisphaerium, n. dimidia
sphaera, caeli dimidium, quod
nobis apparet, eine halbe Ru-
gel / der halbe Himmel.
Varro.

Hemisive Semis, i. e. Dimidius.
Hemistichion, n. dimidiatus
versus, ein halber Vers.

Hemitarichon, salsamenti genus,
aliud ab Omotaricho. Calep.

Hemitogium, n. dimidium
toga.

Hemitionium, n. antiquis di-
cebatur nervus, quo intende-
bantur instrumenta missilia.
Vitruv.

Hemitritaeos, h. e. semitertiana
febris: non ideo sic vocatur,
quod dimidio minor, quam
tertiana sit, sed quod parte a-
liqua tertianam repraesentet,
tertio die, ut illa repetens.
Hermol.

Hemixestes vel hemixestus, no-
ster est sextariolus, quorum
quatuor pintam efficiunt. Bud.
l. 5. de Arif. hemixestes, alias di-
midium est sextarii. Diosc.
l. 1. c. 14.

Hemodes, insula septem in O-
ceano Germanico. Mela.

Hemonakumana, c. hemonem
hominem dicebant Festus.

Hendecasyllabus, versus unde-
cim syllabarum, qualis est ille
Catullianus: Passer delicia mea
puella.

Hendiadis, endiadys, vide En-
diadis.

Henetia, f. olim dicta est, quae
nunc Venetia appellatur, Atq;
etiam Heneti, qui nunc Ve-
neti. Servius.

Heneti, quos Ptolemaeus maxi-
mam esse Sarmatarum gentem
ait. Hinc quidam nominans
omnes Henetos, qui lingua Po-
lonica utuntur, etiam si Diale-
ctis differant, Faber.

Hen-

Hennebergia a, f. regio Francia Orientalis, die gefährteste Graffschafft Henneberg (à monte propè Meinungam, der Hennen. Bergr / nomen habens,) Chronica Hennebergica, Cyriac. Spangenberg. Hennebergensis e, c. vel Hennebergiacus a um, ex Hennebergia ortum habens, vel ad illam spectans, Hennebergisch. Hennebergicus, ein Henneberger. Hepar hepatis, n. vide Epar. Hepatarius a um, vide Epatarius. Hepatica a, f. herba, vide Epatica. Hepaticus a um, vide Epaticus. Hepatites, Gemina, quæ à jeci. nomen habet. Plin. l. 37. c. 11. Hepatizon, aeris temperamentum, jecinoris colorem referens, ab ἥπαρ, epatis colorem referre. Plin. 34. c. 2. Hephestion onis, m. Dux clarissimus Alexandro, Curt. 343. Hephestites a, genus lapidis, quæ naturam habet speculi in reddendis imaginibus, quamquam rutila. Plin. 37. c. 10. Hephestos, Proprium viri & nomen Vulcani. Hephthemimeris, ἡφθήμερις, genus casura, quæ cadit in septimum semipedem. Martin. Hepsema, ἥψμα, coctum ad verbum, sed specialior est ejus significatio de vino cocto. Plin. l. 14. c. 9. Hepialos vide Epialos.

Hepta, ἑπτὰ septem, & aspiratur cum suis derivatis. Heptachordus a um, septem chordas habens, ἑπτάχορδος vetera carmina, quæ per septem chordas canebantur. Hel. Heptagonia a, f. ut: Quod roboris in exercitu erat, ita riam divisum: parte una à Phæbeo, altera à Diotynni, tertia ab eo loco, quem Heptagonias appellant, aggredi jubet. Liv. 4. Maced. Heptagonum, ἑπτάγων, Geometris corpus notat, septem habens angulos. Heptapechys, ἑπτάπῃχυς, mensura septem cubitorum, unde Hercules heptapēchus est appellatus. Hermol. Heptapharmacum i, n. medicamentum laxans, suppurans, carnemq; gignens, sic dictum, quod septem pharmaca admittat, ex quibus componitur. Aët. 15. c. 22. Heptaphonus i, ἑπτάφωνος, Porticus Olympia, ea arte confecta, ut vox septies in eodem redderetur. Plin. 36. c. 15. Heptaphyllum i, n. herba, vide Tormentilla. Heptapleurum i, n. plantaginis species. Plin. 25. c. 8. Heptaporus, ἑπταπόρος, Rhus fluvius Trojanus, quia septem locis vadari potest eadem via: propter quod & Polyporos appellatus est. teste Strab. Hep-

Heptapylus a um, septem habens portas Apul. 4. Metam. Heptastomus a um, septem habens ostia. Heptateuchus a um, septem habens volumina. Martin. Heptatorius a um, septem constans fidibus. Heptazonus a um, septem habens zonas. Scaliger in 2. Reg. Manil. Quam vocamus septimanam Christiani, ipsi Gentiles vocabant τὴν ἑπτάζων, septizonium, præsertim Egyptii. Martin. Hepteres, ἑπτάρες, navis, quæ septem ordinibus remorum agitur. Hera a, f. domina, eine Frau, ut: Summum bonum esse heraputabam hunc Pamphilum. Ter. Andr. b Hera dicta est Ino. Cic. 1. Offic. Heracleopolis, nomen trium civitatum. Una est in Ægypto, ex qua Theophrastes physicus altera non longè à Pelasio: tertia secundum Nilum ostium, quod Canopicum est. Volater. Heracleotes a, ἡρακλειώτης, unde Dionysius Philosophus Zenonis discipulus Heracleotes à Cicerone 2. Tusc. appellatus est: ubi fuit amphitheatrum unum de septem spectaculis. Heracleoticus a um, idem quod Heraclius. Heraclius a um, ἡράκλειος,

Herculeus, ad Herculem spectans. Heracles pocula (nominat Cic. in Verr.) magna & capacia, grasse und weittliche Trinckgeschirr oder Humpen, qui in Herois sitim extinguere & satiare possent. Nam Hercules in potioribus numerabatur maximis. Eorum poculorum etiam mentio fit apud Athenæum. Heraclea sive heraclia a, f. herba, vide Sideritis. Heraclea a, dicebatur, quæ nunc Calpe in finibus Europa & olim Perintus vocabatur civitas Bosphoriana. b Heraclea Bythinia urbs clarissima ob celeberrimas quas emisit colonias. Strabo. c Heraclea urbs Italia ad Crotonem, Mela. d Heraclea Ponti, hodie Naxioporus, Ptolemæus. e Heraclea Lydia, item Libya. Stephan. Heraclides Lycius, domi vir clarus, sophisticâ facultate insignis Smyrna docuit, ubi in honore fuit maximo. Philostratus. b Heraclides, Ponticus Philosophus, Athenas concessit, Platonem, deinde Aristotelem audit. Diog. Laert. Heraclidium ii, n. cujus mentio fit in epistolis Ciceronis ad Attic. obscure & ænigmaticè significat librum Heraclidis Pont-

Pontici amulatione scribendum, cuius hodie quaedam ecloga de rebus publicis reperitur, & in Homerum allegoria Turneb.

Heraclitus i, m. Philosophus Ephesus, qui humana omnia deservit, sicut alter Democritus fuit Svidas.

Heraclius sive heracleus a um, ut: Heraclius lapis, quod circa Heracleam urbem sit primum inventus, sive Lydius, (ein Probierstein) à Lydia regione, unde afferebatur, diætus; sive Basanus, βασανός, ab officio, quod eo metalla examinarentur; Chryseus, quia auro probando inserviebat, & Coticula, quia tali forma in usum aptabatur, olim appellatus fuit. Boët. de Boot.

b Heraclæus lapis magnæ etiam dicitur, ab Heraclea Magnesiæ civitate, ubi magnes nascitur laudatissimus. Faber.

Herba a, f. species plantæ, debiliior & mollior arbore & frutice, Kraut.

Herba virides, grüne Kräuter.

b Herbam dare, est victoriam agnoscere, gewonnen geben. Antiquitus enim cursu aut alio certamine superati, herbam eodem statim loco decerptam adversario porrigebant, victoria agniti symbolum. E. sin.

Herbaceus a um, quod in her-

bam crescit & assurgit, & de his rebus dicitur, quia deinde caulem emittunt. Plin.

Herbarium ii, n. liber, qui de herbis agit, ein Kräuterbuch. Herbarius ii, m. vide Botanicus. Herbarius a um, ad herbas spectans, ut: Herbaria scientiarum idem ac Botanica. Plin.

Herbasco sive herbesco is, gre, in herbam converti, herbä verstri. Cic. de Senect.

b Herbas cere, pro herbas generare. Plin 19. c. 8.

Herbaticus a um, ut: Animalia herbatica. Solin.

Herbeo es, ere, idem quod herbas cere, grün werden / mit Gras bewachsen / ut: Veru initio, pratæ herbentibus, i. e. virentibus gramine seu herbis. Apul.

Herbesco, vide herbasco.

Herbeus a um, quod herba colorem refert, grasgrün. Plaut. Curcul.

Herbidus a um, quod plenum est herbis, ut: Herbidus locus vel campus, herbis refertus & plenus. Liv. i. U. C.

b Herbidus color, grasgrün. Plin. 12. c. 14.

c Herbidus potus. Plin. 1. 24. c. 6.

Herbifer a um, quod herbas producit, ut: Herbifer mons, ein Kräutertragender Berg. Plinius 23. c. 8.

Herbigradus a um, ut: Herbigra-

gra-

grada testudo, sive cochlea (quia super herbas graditur.) Cic. 2. Divin.

Herbiles e, c. quod herbis pastum est, ut: Anseres herbiles, quos Festus majores esse asserit, quia qui frugibus alti sunt.

Herbipolis is, f. urbs Franconia inferioris, Würzburg.

Herbipolitanus a um, ad Herbipolim spectans, Würzburgisch.

Herbitium ii, n. locus, in quo herba nascuntur. Ibid.

Herbitum, vocaverunt pastores, eo quod vice herba praebeatur pecoribus, ubi desunt pascua. idem.

Herbifitas atis, f. copia herbarum abundans.

Herbifolus a um, herbis abundans, Boll Kraut / grasicht. Plin. 1. 33. c. 4.

Herbulā a, f. Dimin. ein Kräutlein. Cic. 2. de nat. deor.

Herbulentus a um, idem quod herbosus.

Herbuletum i, n. idem ac herbibrium.

Hercæus, ἱερκαῖος, dictus est Jupiter, quem etiam penetrali studio aliqui labore valein vocabant, qui intra consecratum domus cuiusque colebatur. Græcè enim ἱερκαῖος septuaginta, qui blandis adulationibus claustrum nominatur. Ovid.

Hercinia a, f. sylva, vid. Hercynia.

Hercinii, Populi sunt vetus Pelasgorum colonia.

Herciscor eris, i, minus usitatum Verbum, idem quod par-

tiri, ab ἱερκαῖος interseprio, uncturaūmen / unde: Arbitrari herciscunde, i. e. parcienda vel dividenda familia. pro Cecin. VII. vide Ericisco.

Hercle, Adverb. idem quod Hercule.

Herculanus vel herculaneus sive herculeus a um, ad Herculem spectans, ut: Herculanæ pars, quam Plautus dicit in Truculentio, est pars decima. Turn.

b Herculanus morbus, aliàs comitialis, quod Hercules eo laboraverit, ut nonnulli volunt, Aristot. Sed Galenus vult hoc nominis ei impositum, ut morbi vis indomita atque insuperabilis significaretur. Herodianus testatur, eo nomine parvæ vocatam. Aretæus etiam scribit, Elephantiasin sic a quibusdam vocatam esse. Foës. Oecon. Hipp.

c Herculanæ scabies, cuius nota notatur difficilis quibusdam, aliis jucunda, facileque sanabilis, aut quia desideret Herculanæ, i. e. calidæ balneæ. Proverb.

dici potest in eos, qui multo studio aliquo labore valein vocant, qui intra consecratum domus cuiusque colebatur. Græcè enim ἱερκαῖος septuaginta, qui blandis adulationibus claustrum nominatur. Ovid.

delinunt, veluti jucunda quædam scabie pruriunt. Erasim.

d Herculanæ balneæ, Prov. de impendio ferventibus dicebatur. idem.

e Herculanæ lecti, dicebantur.

Hhhhh

ban-

bantur molles ac delicati. Testis est Athenæus l. 12. quod dictum mirum est, quum Cynici sibi vindicent Herculem. Sed is, qui hac loquitur ibidem, hoc agit, ut persuadeat, Herculem mollem ac voluptuariam egisse vitam: ceterum qua de illius laboribus feruntur apud Poetas, mera esse figmenta. idem.

f Herculanus nodus, pro vinculo arctissimo atq; indissolubili. idem.

g Herculana formica, i.e. maxima. Plin. 30. c. 4.

h Herculei labores, (Roh- Arbeit / grosse schwere Arbeit /) Prov. partim accipiuntur pro plurimis atq; ingentibus, quib; vires desiderant Herculanus; Partim dicuntur labores, qui aliis quidem maximas afferunt commoditates, ceterum auctori suo nihil ferme fructus adducunt, praeter aliquantulum fama, plurimum invidia. Erasmi.

Hercule vel hercle, Adv. quasi dicas per Herculem, solenne viris ethnicis solis. Macrobi.

b Mehercle, quasi ita me Hercules juvet! Cic.

Hercule, Adv. fortiter. Cic. ad Attic. alii legunt ibidem mehercule.

Hercules is, m. cognomen, vel potius agnomen Jovis & Alcmena filii, qui ob fortitudinem & gloriam creditus fuit inter deos esse relictus. Enisse autem

tres Heracles, scribit Diodorus: alii sex autumant. Primus qui certavit cum Apolline de tripode. Alter Nilo natus Aegyptius, quem ajunt Phrygiis conscripsisse literas. Tertius ex Idaeis digitis est, cui inferias afferunt. Quartus Jovis est Asteria Latona sororis, qui Tyri maxime colitur: cuius Carthaginem filiam ferunt. Quintus in India, qui Belus dicitur. Sextus Thebanus, ex Alcmena & Jove genitus, cui aliorum gesta assignant. Ex Cicer. 3. de nat. d. Herodotus scribit, Herculem unum esse ex duodecim diis Aegyptiorum, Gracosq; ab Aegyptiis hoc nomen mutatos, indidisse filio Amphirionis. Varro XLIII. Hercules nominat, veruntamen omnes, qui robore praestiterunt, hoc nomine ab Hercule Alcmena filio appellatos fuisse affirmat. Macrobius (l. 1. Sat.) asserit, Herculem solem esse, quasi Herculem: idq; ex nomine clarescere. Hercules enim nihil aliud est, quam heras, i.e. Junonis, h.e. aeris, cleos, κλέος, i.e. gloria vel laus. Qua porro alia est aeris gloria, quam Solis illuminationis? Idem dictus est duodecim labores confecisse, quia Sol annuo cursu, duodecim signa Zodiaci lustrat & conficit.

b Her-

b Herculi clavum exor-guere. Prov. i.e. frustra aliquid suscipere.

c Ne Hercules adversus duos, viel Hunde sind der Hassen Tod. Erasmi.

d Hercules & simia, Prov. de minimè congruentibus. idem.

e Herculis columna, Prov. supremam Orbis metam notant, das Euserste oder Ende der Welt. idem.

f Herculis cothurnos aptare infanti, Prov. id est minimis applicare maxima, qua nequaquam vel congruant, vel deceant, veluti si quis rem humilem tragica oratione prosequatur. idem.

g Hercules hospitatur, Prov. ubi quis diutius in convivio commorari videretur: propterea quod qui recepissent Herculem hospitio convivioq; his multum temporis erat. opperendum, donec ille satur esset. De edacitate Herculis Athenæus l. 10. refert. idem.

h Hercules pomarius dicebatur per contemptum in eum, qui nomen quidem magnificum gereret, ceterum opibus nullis, nullaq; potentia pollens. idem.

i Herculis nomen cur nobis conveniat, ostendit Alciatus. Schard.

k Hercules Bovii, medicamentum quoddam, nihil aliud est, quam Mercurius precipitatus solaris cum antimonio junctus. Schröd.

Hercyna, virgo quaedam fuit Proserpina comes, a qua & fluvius Hercyna nomen consecutus est. In templo consecratum virginis illius simulacrum anserem manibus gerebat. Turneb.

Hercynia a, f. maxima Germaniae sylva, Graecis & Latinis memorata scriptoribus. Nos eam bonam certe & maximam partem ejus sylvosam & montosam, qua nobis est vicina & Saxoniam attingit, der Harg oder Hargwald nominamus. Altissimus & illustris in ea mons est Maelibocus, der Brocken oder Brocken Berg. Multarum gentium fines, quemadmodum Caesar l. 6. comment. scripsit, propter magnitudinem attingit, variisq; sortitur appellationes, ut sylva Bojemica, Thuringica, &c. Dictam Hercyniam putat ab ipso, quod circuitum seu septem significat, quod hac sylva totam fere Germaniam circumdet. Appellationem Germanicam a piciferis faciente arboribus. Faber.

Here, pro heri dicebant veteres. Donat.

Heremodicium, vide Eremodici-

Heri, Adv. b. hesternum tempore, gestern / ut: Heri vespere, gestern Abend. Terent. Eunuch.

Heribannus, multa non ambulans. Hhhhh 2 lam-

lantis in exercitum, à Germ.
 Heer/ exercitus, item castra
 & Vann/ aliquid publicè in-
 dictum. Ab illo Germanico
 Heer plura sunt in historiis
 & legibus antiquorum; He-
 ristellum, stell/ locus castro-
 rum; Heribergum, hospitium,
 Herberg/ ubi se exercitus ad-
 tempus tegit, &c. Martin.
 Hericius ii, vide Erinaceus.
 Herifuga a, famulus herum fu-
 giens, ein verlauffener Dienst-
 bore.
 Herilis e, c. ad herum spectans,
 ut: Herilia imperia. Plaut.
 Amph.
 b Herilis filius. Ter. Eun.
 Herinacius, vide Erinacius.
 Herma a, f. statua Mercurialis,
 Trimen: Sâule/ ut: In una
 nocte omnes herma, quæ in op-
 pido erant, dejecta sunt. Cor-
 nel. 185. vide Hermes.
 b Herma, pro firmamen-
 to à Græcis ponitur, unde etiam
 Mercurii nomen inventoris, ut
 putabant, firma orationis, dictum,
 interdum etiam saburræ signi-
 ficat. Festus.
 Hermagoras, Æolides, Carion
 cognominatus, rhetor egregius.
 Hermaphroditus, homo utriusq;
 sexus, ein Zwiteder/ vide An-
 drogynus.
 Herinaphroditicus a um, ex duo-
 bus compositus, sic spiritus da-
 tur hermaphroditicus (ex Vi-
 riolo Veneris & Mariis parat?).

Hermathena a. f. ἑρμαθῆνα, Met.
 curis ac Minerva statua con-
 iuncta, quas Gymnasii Roma-
 ni dicere consueverant. Cic.
 Hermica, extrema Ptolemæo
 urbs Africa minoris: Mercurii
 promontorium Melæ. vulgo
 Cabo Danubia.
 Hermelion, gemma igneo colo-
 re radians. Plin.
 Hermeneuticus a um, ἑρμηνευ-
 τικὸς, interpretativus, ut: Ge-
 nus hermeneuticum, continua
 oratione decurrens.
 Hermenia a. f. ἑρμηνεία, inter-
 pretatio. Log.
 Hermes etiā, Mercurius, deorum
 nunciatus, ut fingit gentilitas.
 b Hermes vel Herma sta-
 tua, formam quandam quasi
 Mercurii habens, cuius statua
 uisitatissima fuerunt. Solebant
 autem ejusmodi statuas exornari
 monumenta, quemadmodum
 Cic. 2. de leg. testatur.
 c Herma effigies aenea aut
 marmorea sine manibus, vide
 Mercurialis.
 d Hermes Trismegistus, di-
 citur Ægyptius quidam Philoso-
 phus post Moysen. Svidas.
 Hermione es, f. fuit Menelai fi-
 lia ex Helena conjugæ, quæ O-
 resti Agamemnonis filio despon-
 sata fuit.
 b Hermione altera, filia
 fuit Martis & Veneris, uxor Cad-
 mi, cuius Vulcanus pulcrum, sed
 pet-

perniciosum formavit monile. dem faciebat, is qui Platonis li-
 bro solitus est divulgare.
 Hermiones, Populi Germania Erasim.
 ultimi, Pomp. 1. 3. (Pomerani c Hermodorus Philoso-
 hodie vocantur,) horum me- phus Ephesus, quem in Italia
 minit Tacitus. exulantem Pomponius Jætus tra-
 Hermippus i, m. Atheniensis dit, autorem fuisse XII. Tab. se-
 pœta antiqua comœdia, fra- rendarum Decemviris. Plin. 1. 34.
 ter Myrtili Comici. Fuit & c. 5 dicit, hunc fuisse interpre-
 alius, & quidē discipulus Phi- tem legum decemviralium.
 lonis Bblii. Svidas. d Hermodorus Salaminius,
 Hermodactylus i, herba, est iris qui cum Philone architecto con-
 tuberosa. Matth. tendit de armamentario facien-
 b Hermodactylus dicitur do, Cic.
 Satyrium, & Cyclamen, atq; hac Hermogenes, ἑρμογένης, Tarfen-
 officinis ignota sunt. sis, annos natus XV. Sophista
 c Hermodactylus dicitur probatissimus, tempore verò
 etiam Colchicum, quod vel procedente, nulla morbi causa
 perniciosum, inusitatum, vel pristinam facultatem perdidit;
 non venenatum, & usuale, unde dictum de eo: Hermo-
 referturque inter purgantia. genes in pueritia senex, in ju-
 Schröd. ventute puer. Volaterran. 1. 5.
 Hermodorus i, m. Siculus, ad- Hermoglyphus, ἑρμογλυφός,
 jutor Platonis, cui vitio da- qui statuas sculpsit, statuarius.
 tum, quod Philosophiam Hermolaus i, m. Constantinopo-
 quæstui habuerit, dictata, quæ litanus, scripsit ad Justinia-
 sub præceptore audiverat, colli- num Casarem epitomen in li-
 gendo, ac dein in Sicilia ven- brum Stephani de urbibus. Sui-
 ditando. das. Memoratur & ante hunc
 b Hermodorus verba im- alius, qui contra Alexandrū
 portat, Proverb. dictum in eum, conjuravit. Alius item Plin.
 qui præter verba nihil affert, aut 1. 36. c. 5. statuarius.
 in eos, qui verba vendunt pecu- Hermolion, gemma apud Plin.
 niā, quod in Poëtas, advocatos, 1. 37. c. 10.
 sum venditores, atq; in id genus Hermon ōnis, mons Palestina, cu-
 homines, dici poterit. Hinc Cicero jus sapius mentio fit in sacris.
 epist. ad Att. 13. Dic mihi, pla- b Hermon Pelasgorum prin-
 cetne tibi primum edere injussu ceps, Lemno cessit; id quod dum
 meo? Hoc nō Hermodorus qui- Darii metu compulsus faceret, si-

mulavit, se volentem cedere, quo gratum faceret Atheniensibus. Hinc:

Hermionius a um, ut: Hermionium beneficium, quod quis fundet videri officii causa facere, quod tamen coactus facit, non quod commodet cui-piam, sed quod non liceat se-cus agere. Dicitur in eos, qui cum maxime beneficium dare videntur, tum maxime com-modia servant suis. Erasim.

Hermopolis, Aegypti urbs, in qua Pan & hircus colitur, ut ait Pindarus.

Hermopolium ii, n. ἑρμῶπων, officina, vel quivis alius locus, in quo herma, i.e. statua vel signa, vendebantur; alii legunt thermopolium. Martin.

Hermuborantion, ἑρμυβοράντων, mercurialis. Dioic. l. 4. c. 191.

Hermula a, f. Dim. ab Herma, statua sine manibus, statua Mercurii, Trimen-Geulen.

Hermunduri, Populi, hodie sunt Misnenses, Brentius in Taciti Germaniam.

Hermupoa a, f. ἑρμυπῶα, herba mercurialis, vulgo nascens in vineis. Plin. 25. c. 5.

Hermus i, fluvius Lydia, qui superflusus campis gignit fertilitatem, unde arenas aureas trahere fertur. Strabo 13. Virg. 2. Georg.

Hernia a, f. morbus, cuius ali-

quot species recensentur. ein Bruch / ut: Hernia intestinalis, est intestinorum de sua sede prolapsus. Jonst.

Herniaria a, f. herba, Polygonigenus, Harntraut / Tausendstörner. Schröd.

Hernici, Populi Italia in Campania, in locis asperis habitantes. Nam Hernia Sabi-norum lingua saxa, dicuntur. Form. Rom.

Hernicus a um, saxosus, monticulosus, item ad Hernicos spectans, ut: Terra Hernica. Ovid. 3. Fast. 18.

Herniolus a um, hernia laborans, ut: Herniolus homo, ein Mensch der gebrochen ist / oder der einen Bruch hat.

Herodes, nomen frequentius in historia Novi Testamenti, regum nonnullorum Judae, de quibus versus:

Ascolonita recat pueros, Antip-pa Johannem.

Agrippa, Jacobum, claudens in carcere Petrum.

b Herodes, Atticus qui-dam, Oratione Graca celebris. Gellius.

Herodianus i, m. Herodiani dicti sunt tempore Christi illi, qui sibi persuasum habebant, Herodem esse Messiam. Mart.

b Herodianus historicus, contexit historiam sui temporis a morte M. Antonini Philosophi usque.

usque, a Gordianos, in Africa interfectus, ab anno Christi 181. usque ad 241.

Herodias a, f. Herodis Antipatris uxor, maritum relinquens Antipam secutus est, huius instinctu Johannes Baptista decollatus. Matth. 14. v. 5.

Herodius vide Erodus.

Herodotus i, m. Halicarnassensis, scripsit historiam, lingua Ionica, tanta cum suavitate, ut Musarum nomina singulis ejus libri, (novem enim conscripsit) titulos praefecerint docti illi, apud quos recitavit. Quis est ibi, ubi Jeremias desinit, à Cyro Persarum Rege, adeo ut historiis biblicis ipse proximè succedat. Floruit Olympiade. LXXXVII. post annum mundi 3530.

Heroicus a um, ad hercæ spectans, ut: Heroica atas, in qua hercæ floruerunt. Cic.

b Heroicus versus dictus, quod eo genere carminis heroum gesta describantur. Cic. de Or.

Heroina a, f. dicta fuit antiquis qualilibet foemina illustris, ut sunt heroum filiae, eine Heldin.

Herois idis, idem quod heroma.

Herones vel Erones, sunt tegetes sparteae aut scirpae, vel viri-ne contexta vasa, in quibus fruges condebantur. l. 31. in med ff locat.

Heron, Atheniensis Orator. Svidas.

Herodias a, f. Herodis Antipatris uxor, maritum relinquens Antipam secutus est, huius instinctu Johannes Baptista decollatus. Matth. 14. v. 5.

Herodius vide Erodus.

Herodotus i, m. Halicarnassensis, scripsit historiam, lingua Ionica, tanta cum suavitate, ut Musarum nomina singulis ejus libri, (novem enim conscripsit) titulos praefecerint docti illi, apud quos recitavit. Quis est ibi, ubi Jeremias desinit, à Cyro Persarum Rege, adeo ut historiis biblicis ipse proximè succedat. Floruit Olympiade. LXXXVII. post annum mundi 3530.

Heroicus a um, ad hercæ spectans, ut: Heroica atas, in qua hercæ floruerunt. Cic.

b Heroicus versus dictus, quod eo genere carminis heroum gesta describantur. Cic. de Or.

Heroina a, f. dicta fuit antiquis qualilibet foemina illustris, ut sunt heroum filiae, eine Heldin.

Herois idis, idem quod heroma.

Herones vel Erones, sunt tegetes sparteae aut scirpae, vel viri-ne contexta vasa, in quibus fruges condebantur. l. 31. in med ff locat.

Heron, Atheniensis Orator. Svidas.

Heros ois, m. vir eximius virtute, rebus gestis, potentia, auctoritate, supra communem mortalium sortem & consuetudinem, ein Held. Peculiariter herocæ Ethnicis dicuntur semidei.

b Heroum filii noxa, vor-trefflicher Leute Kinder gerathen selten.

Herostatus i, m. vir sceleratus & ignavus fuit, qui ut nomen memoriam sceleris propagaret, celeberrimum illud Ephesia Diana templum, manu suam incensum, destruxit, sicut ipse confessus est, voto adipiscenda fama latioris. Strab. l. 14.

Heroun i, n. monumentum, quod erigi solet heroi. Cic.

Herous a um, ut: Heroi pedes, quibus in carmine utimur heroico. Cic. de Orat.

Herpes etis, (morbus) seu formica, est tumor à bile flava, sin-cera, & ab aliis humoribus se-creta, in superficie partis ali-cujus excitatus, & ad vicinam serpens, der Wolff. Jonst.

b Herpes est vel simplex, seu militaris, vel exodens seu ferus. idem.

Herpex, vide Irpex.

Herpillus i, vide serpillum.

Hersilia a, f. Uxor Romuli, qua post apotheosin mariti quoque in caelum relata fingitur; & quemadmodum mutato nomine Quirinus ille dicebatur, sic

ipsa quoq; Ora dicta fuit. Ovid. 14. Metam. Liv.

Hertus *i*, *m.* terra, die Erde/ ut: In commune Herthum, *i. e.* Terram matrem colunt, eamq; intervenire rebus hominum, invahi populis arbitrantur. Tacitus, de morib. German. Martin.

Herus *i*, *m.* idem quod dominus familias, ein Haus-Herr/ der alte Herr/ ut: Herus est, agam? And. 5, 2, 5.

b Herus minor, idem qui herilis filius, des Herrn Sohn. Plaut. Captiv. 3, 5, 50.

Hesiodus *i*, *m.* Poeta Ascreus, scripsit poemata, Theogoniam, & cetera. Plin. 14.

b Hesiodi senecta, pro atate longava & virgine. Erasim.

Hesiodus *a um*, quod est Hesiodi, vel quod ab Hesiodo est compositum. Cic. in Brut.

Hesione, Filia Laomedontis Regis Trojani, & Priami soror, quam Hercules expugnata Troja uxorem dedit Telamoni, Calepin.

Hesperia *a*, *f.* Urbs Cyrenaica, Pomp. Mel.

b Hesperia, idem atque Italia, ab Hespero Atlantis fratre, qui a Germano pulsus, Italiam tenuit; Atq; es nomen vel proprium, vel sua pristina regionis imposuit. Macrobius vero dictam esse Italiam putat, quod occasui subiecta sit. Serv.

c Hesperia ultima, *i. e.* Hispania, quae in Occidentis est fins.

Hesperides, appellatae sunt Hesperii fratris Atlantis filiae, Aegle, Arethusa & Hesperathusa. Haec amoenissimos colere hortos dicebantur in Africa, juxta Lixon coloniam a Claudio Caesare deductam. In iis auriferum nemus esse cum aureis malis existimabant, custodiri vero a pervigili dracone, & quoniam Themis dea praedixerat, futurum olim quandam Jovis filium, qui ea poma diriperet, cinxisse Atlantem pomarium montibus, ne pervia grassatoribus foret. Penetrasse tamen eam Herculem, ab Eurystheo missum, & occiso dracone aurea mala abstulisse. Alii putant, ovium greges ibidem fuisse, purpuram lanam ferentes, easq; ab Hercule raptas, & ad Eurystheum ductas, Siponti, ex Servio.

b Hesperides, Insula Africae. Geogr.

Hesperionceras (Solin. c. ult.) est extremum Africae Continentis promontorium, ubi scilicet veluti in fronte circumagantur nautes in Occasum ad mare Atlanticum; sonat haec vox, Occidentale cornu. Hodiè vocant Caput bonae spei. Vulgò Le Capo de buona speranza.

He-

Hesperis, herba, quae noctu magis olet. Plin. 21. c. 7.

Hesperugo inis, *f.* idem quod hesperus. Plaut.

Hesperius *a um*, idem quod occidentalis, ut: Fretum hesperium, Ovid. 12. Metam.

Hesperum *i*, *n.* Promontorium Africae, navigatione decem dierum ab Theon Ochema monte. Plin. 5.

Hesperus *i*, *m.* Atlantis frater, quem conscendisse montis Atlantis cacumen, ad cursus Astrorum observandos, & nunquam deinde comparuisse, Diodorus scribit.

b Hesperus dicitur Veneris stella in occasu apparens, der Abendstern. Cic.

Hesseni, populi Palaestina. Plin. 5. c. 17. vide Esäus.

Hesternus *a um*, heri factum, gesterige / ut: Hesternus dies, der gesterige Tag. Cic. 2. de Nat. deor.

Hesychius *ii*, *m.* ἡσυχία, Milesius historicus sub Anastasio Principe Onomatologion, *i. e.* Catalogum nominum, ut & historiam Romanorum Imperatorum, & aliarum gentium tyrannorum conscripsit. Svidas.

Hetaria *a*, *f.* ἡταιρία, sodalitas, collegium, societas. Scribitur & ἡταιρεία. Martin.

Hetariarcha *a*, *m.* qui praesthetaria; Ita dicebatur cohors

militibus Romanis, sed Romanorum sociis, & auxiliariis, idem.

Hetariarchia *a*, *f.* officium Hetariarchae.

Heterice *es*, *f.* ἡταιρία, ab ἡταίο, amicus, vocabatur olim honoris causa a Macedonibus ala equestris, ab amicitia videlicet sive societate regia. Corn. 533.

Heteroclitus *a um*, ut: Heteroclitae (Grammaticis) sunt, quae diversè declinantur, & quorum genus & inflexio reperiuntur diversa. Prisc.

Heterocrania *a*, *f.* ἡτεροκρανία, morbus capitis, cum caput inaequaliter dolet, tumetq; & inter pilos rotunda & humida ulcuscula assurgunt neque pus mali odoris. Plin. 31. c. 9.

Heterogeneus *a um*, qui est diversi generis.

Heterognathus *i*, *m.* Vorax, ein Greßwanst/ ut: Heterognathus es, Prov. in edacem dici consuevit, quod ob voracitatem alternatim, utraq; mandibula commanderet. Erasim.

Heteromaschalus *a um*, apud veteres multa tunica manicis caruerunt, quodam, ut servorum unam tantum habuerunt, Graeci ἡτερομαχάλας, hoc est, unus manus tunicas vocabant. Martin.

Heteromaschala, vel heteromachalorum, *n.* quae ex altera parte

te villosa sunt, & servitiis dicata. Pollux.

Heteronymus a um, ἑτερόνυμος, diversum nomen habens.

Heteroscus, alterumbris. Heteroscii Geographis dicuntur populi, quibus versus unam tantum partem projicitur umbra meridiana, nobis semper in Boream, in altera vero zonâ temperatâ semper versus Austrum.

Hetruria a, f. pars Italiae ea, quâ ambiunt montes Apennini, ab infero mari ad superum perrecti. Liv. l. 5.

Hetrusca, prodigia, portenta ad Hetruscos & aruspices, si senat' jussit, deferunt. Scharid.

Hetruscus i, m. qui ex Hetruria est. Strab.

Hetruscus a um, ad Hetruriam spectans, ut: Mare Hetruscum. Horat.

Hetta a, f. res minimi precii, qf. hietta, i. e. hiatus hominis, atq; oscitatio; alii pusulam dixerunt esse, quâ in coquendo pane solet assurgere, à qua accipimus rem nullius precii, cum dicimus: non hetta refacio. Martin.

Hette, Interject. Prisc. l. 2.

Hettemicus i, m. dicitur is, qui deterior & posterior est, neq; praestantiam in suo genere consequitur, sed in eo offendit. Firmic. l. 3. c. 9.

Heu! Interjectio dolentis, & interdum exprobrantis, en/ach!

Heus! Adv. vocantis & revocantis, hore da/holla/hoscha/ut: Heus! evocate huc Davum. Ter. Eunuch.

b Heus! Proximus sum egomet mihi, ey/ich gehöre am nächsten darzu. Donat. Andr.

c Sed heus tu! purgon' ego me de istac Thaidi, &c. Ter. Eun.

d Heus, dolentis. Virg. 7. Aeneid.

Hexaclinon i, n. locum notat, in quo duo triclina stare poterant, h. e. sex lecti coenatorii. Martin.

Hexaëdron i, n. ἑξαἑδρον est, quod constat sex hedris quadrangulis; Estque vel Parallelipedum, vel Trapezium, Geometr.

Hexaëmeron, ἑξαἑμέρον, spaciâ sex dierum, quo conditus est mundus; item Liber de operibus sex dierum. idem.

Hexagium it, n. ἑξάγων, sexlata, quâ pendet quatuor scrupula. idem.

Hexagonus a um, ἑξάγωνος, quod habet sex angulos, sexesedus.

Hexameter i, ἑξάμετρος, sex pedum versus, heroicus; Carmen hexametron, cujusmodi Homeri & Virgilii.

Hexaphorum i, n. ἑξάφορον, lectica, quâ à sex servis ferebatur. Martial.

Hexaplum i, sextuplex, ab ἑξ sex & πλῶ sum. Martin.

He-

Hexapsalmum vel hexapsalmus, senio psalmorum, quos cantabant in matutinis.

Hexaptotus a um, ἑξάπλωτος, sex casus habens.

Hexastichum, hordeum propriè, cuius spica sex habent ordines, vocant & cantherinum. Plin. l. 8. c. 9.

b Hexastichon, in Grammaticis carmen dicitur, versibus sex constans.

Hexacantholithus, gemma multicolor. Plin. 37. c. 10.

Hexeres, ἑξήρης, navis sex remorum habens ordines, ein Schiff, das sechs Ruderbänke hat. Liv. 7. Maced.

Hiarbas a, m. Rex Libya, qui Didonem revera voluit ducere, cum hac negaret, Carthagini bellum intulit: cuius posita, ut: Algorithmus ex Arimore cum cogeretur à civibico articulo Al, & Graco ἀριθμῶς, petii, ut antè placaretur, manes mariti, & exadificata pyra se in ignem precipitavit. Serv. 4. Aen. (Gladio vitam finisse.) scribit Justin. 18.

Hiarco is, ere, aperire, hiare incipere, anfangen sich aufzu thun / de floribus dicitur. Varr. de re rust. c. 10.

Hiato as, are, multum aperiri. Laberius.

Hiatula, genus piscis. Gesner.

Hiatus us, m. apertio oris, oscitatio, das Gähnen.

b Hiatus, der Nachen/ut Juxta lius conspecto leone hia-

tu minaci, arborem fuga petis. Plin. 8. c. 16.

c Hiatus pro, terra chasmate. Plin. 36. c. 15.

d Hiatus Orationis fit ex concursu vocalium finientium alias atq; sine intervallo, alias finientium dictiones.

Hibernaculum, hibernia, hiberno, hibernus, vide Hybernaculum, &c.

Hibiscus, vide Ibiscus.

Hiblia vide Hyblia.

Hibrida vide Ibrida.

Hibris idis, Hibridas suas vocabant antiqui semiferas, ex fero. & placidâ natas, ein Schwein von einem wilden Eber und zahmen Sau geworffen. Plin.

b Hinc voces hybrida dicuntur, ex diversis lingvis comithagini bellum intulit: cuius posita, ut: Algorithmus ex Arimore cum cogeretur à civibico articulo Al, & Graco ἀριθμῶς, petii, ut antè placaretur, manes mariti, & exadificata pyra se in ignem precipitavit. Serv. 4. Aen. (Gladio vitam finisse.) scribit Justin. 18.

Hic, hæc, hoc, Pronomen Demonstrativum, dieser / dieses / dieses / ut: Hic ipse est, de quo agebam. Adelphi. l. 1. 53.

b Hic pro ego ipse, ut: Tu si hic sis, aliter sentias, wenn du der werest / der ich bin / wenn du an meiner Stelle werest / wäredest du viel einer andern Meinung seyn. And. 2. l. 12.

c Hic pro proximo, ut: Neque

que isto redire his octo possum
mensibus, (ich tan dahin in den
nächsten acht Monaten nicht
wieder kommen. Pers. 4.3. 35.

d Hac re, pro sic, vel hoc
modo. Ter. Eun.

e Hoc confiteor jura obti-
gisse. Ter. Andr.

Hic, Adverb. est in loco signifi-
cans, allhier/ut: Hic sunt hac,
allhier gibt es dieses / gehet
dieses für. Barb. Allhier pas-
siret dieses. lib. 2. ep. 3. Att.

b Hic pro in hac re & ne-
gotio. Plaut.

Hicce, hæcce, hocce, idem quod
hic, hac hoc. Ter.

Hiccine, hæccine, hoccine, i. e.
talīs, semper cum interrogatio-
ne. Ter.

Hiera a, f. Insula est maris Sici-
li, una ex Æoliis, Vulcano sa-
crata, quæ plurimum colle-
minentissimo nocte ardet. So-
lin. 243.

b Hiera via nomen, sic
dictæ, quod eā irent sacerdotes
ad Eleusinam Cererem. For. Rom.

c Hiera, uxor Telephi Re-
gis Mysorum, quæ à Nereo inter-
fecta dicitur, cum marito ferret
opem, qui ab Achille vulnera-
tus fuerat. Ea (ut fabulæ tra-
dunt,) tanta fuit pulchritudinis,
ut etiam superaret Helenam. ibid.

d Hiera compositio medi-
camenti, vel ioxon sic appella-
ti, quod mira sit efficacia & ra-
ta virtutis, fitq; in forma ele-

uarii. Galen. Majus compositio-
nes dantur variae, de quibus
Weckerus.

Hieraboranæ, vide Verbena.

Hieracites, Gemma à colore ac-
cipitris sic vocata. Plin. 37. 10.

Hieracium ii, n. herba, ut: Hie-
racium majus, großhabicht-
kraut.

Hieracium minus, Klein-
habichtkraut. Matthiol.

Dicitur & dens leonis, live
Taraxicum, Pfaffenblat /
Münchskopff. Schröd.

b Hieracium latifolium,
vide Cichorium.

Hierapolis, nomen est complu-
rium civitatum: alia namq;
est in Asia propriè dicta; alia
in Creta; alia in Thentrania;
alia in Syria; unde Hierapo-
litani sunt appellati. 1. i. ff. de
aqua cotid.

Hierarcha a, i. ἱεραρχα, sacer
princeps, sicut Episcopus, qui
præst suorum ordinibus & adio-
nibus. Martin.

Hierarchia a, f. quasi sacer prin-
cipatus, est ordo doctorum &
presbyterii, in primis Ecclesia
Christiana temporibus.

b Hierarchia in specie pro
varietate angelorum ordinibus su-
mitur à Dionysio.

Hierarchicus a um, ad hierar-
chiam spectans.

Hieraticus a um, sacerdotalis:
item rebus sacris destinatus.

b Hieratica (charita) ap-
pel-

pellabatur antiquitus, religiosus
tantum voluminibus dicata, quæ
ab adulatione Augusti nomen ac-
cepit. Plin.

Hierax, ἱέραξ, accipiter, avis per-
nicissima. Dion. Est & piscis
nomen. Athen.

Hieri, populi sunt ultra Sauro-
matas, calvi & simi à natu-
ritate, & promiscuè barbam
habentes, ἱεραὶ, i. e. sacri di-
cuntur, quia nihil injustè a-
gunt, nec bella movent.

Hiero, Syracusanus, quum esset
ex duce Rex factus, Pop. Ro-
mani perpetuus amicus fuit.
Ælian.

b Hiero Syracusanorum ty-
rannus, in quo pulchritudo cor-
poris & vires fuerunt admirabi-
les. Justin.

c Hiero alcer, ferreus co-
gnomento Atheniensis.

Hierobotane, herba. Plin. 25. c. 9.

Hierocomium ii, n. locus Ele-
phantiacis & leprosis deputa-
tus, Siechen-Haß. Martin.

Hierodulus i, m. Heroduli sacro-
rum ministri, Pfaffen knecht.
Firmic.

Hieroglyphicus a um, ut: Hie-
roglyphica litera, dictæ sunt a-
pud Ægyptios nota quorundam
aut animantium, aut aliarum
rerum, sacris monumentis, quæ
illi hieroglyphica vocabant,
incisa: quibus vice literarum
utiebantur, quum litera non-
dum inventa, quod Tacitus

testatur: Primi (inquiens) per
figuras animalium Ægyptii sen-
sus mentis effingebant, &c. Ex-
tant de hieroglyphicis libri duo,
Ori. Apollinis Niliaci, à Bern-
hardino Trebatio Græco trans-
lati, & Pierii Hieroglyphica
de sacris Ægyptiorum literis.
Potro videri possunt Ammia-
nus & Macrobius.

Hieroglyphus i, m. qui sancta
& arcana sculpsit.

Hieromonachi, i. e. sacerdotes
monachi.

Hieronice, victor sacrorum cer-
taminum.

Hieronymus i, m. Sicilia tyran-
nus, qui Hieroni patri succes-
sit, admodum puer, à Roma-
nis postea descivit, quumq;
nimis superbe in cives sese ha-
beret, ab eisdem interfectus
est. Liv. 4. bell. Pun.

b Hieronymus historicus
Rhodius, familiaris Demetrii
Poliorectis Plutarch.

c Hieronymus Latinis sa-
crum notat nomen, quod viri
sanctissimi & doctissimi Strido-
nensis ex Dalmatia, proprium
fuit; cujus opera in precio ha-
bentur.

Hierophanta a, i. ἱεροφάντης, sa-
crorum custodia præfectus, Æ-
dicus, (nomine quæ pro sa-
cerdote sumitur.) Erasim.

b Hierophantes, qui sacra
& caerimonia docet. Corn. 475.

Hic.

Hierophylax, *sacrorum custos*, ein Kirchenhüter / Küster. 1. 20. ff. de ann. leg.
 Hierofarchus *i*, *m. Princeps sacrorum*, qui praepositus erat sacris rebus: Pontifex maximus. Alex. Genial.
 Hierosolyma *a*, *f. & orum, n. pl. metropolis Palaestina*, Jerusalem. Plin. Dicta primum Solyma; Sed cum Rex Canaanus quidam templum addidisset Hierosolyma appellari cepit.
 Hierosolymarius, dictus est Pompejus ab Hierosolymis expugnatus. Cic. Att.
 Hierosolymitanus *a um, ad Hierosolymam pertinens*, ut: Templum Hierosolymitanum.
 Hierotheca *a*, *f. sacra rei, sive sacramenti theca*. Martin.
 Hila, vide Hilla.
 Hilarè vel hilariter, *Adverb. est late*, ut: Hilarè vivere, ein lustiges Leben führen. de Fin. b Hilarè ab aliquo accipi, von einem herrlich empfangen/ (tractiret) werden. 2. Orat. c Hilarè & libenter audire, sehr gern hören. 1. 15. 10.
 Hilaresco *is, ere, hilarem fieri*, frölich oder lustig werden. Varro.
 Hilaria orum, *n. Antiqui diem aequinoctii verni colentes appellarunt*. Macrobius.
 Hilaris vel hilarius, *i. e. latus & iucundus*, lustig / frölich / ut:

Hilarem hunc sumamus diem, wir wollen diesen Tag lustig seyn. Adelph. 2. 4. v. ult.
 Hilaritas *atis, f. suavitatis, laetitia*, Fröhtigkeit / Lustigkeit / ut: Erat in C. Laio multa hilaritas, Lælius war ein Mann von vieler Kurzweil und Fröhtigkeit. Cic. 1. Offic.
 Hilariter, *Adverb. idem atque hilarè*.
 Hilaritudo *inis, f. antiqui dicebant pro hilaritate*. Plaut. Mil.
 Hilaritus, pro hilariter, dixit Plaut. Mil.
 Hilaro *as, are, hilaritatem asferre*, frölich oder lustig machen / erfreuen / ut: Hos ubi facundo tua vox hilaraveris ore, Ovid 4. Pont.
 Hilarodus *i*, qui hilaria carmina canit. Festus.
 Hilaror *aris, ari, Passivè*. Plin. 1. 10. c. 42.
 Hilech, vel Hylek, (*Arabica vox ex Hebraea* 3. 7. ambula- vit.) Planeta dicitur Astronomis, ex cuius directione vel progressionem iudicatur de vita nasci. Dicitur Latinis prorogator vite. Græc. Aphetes, dicitur, emissor, quasi ambulator: quod est in nativitate diurna Sol, si est in IX. vel XI. domo; in nativitate autem nocturna, si est in VII. VI. vel V. domo.

Hilla

Hilla *a, f. vel hilla orum, n. intestinum*, Darm / Därmer / vide Hira.
 Hilum *i, n. macula nigra in summitate faba*, das schwarze Flecklein an der Bohne. Fest.
 b Hilum pro brevi exiguè, ponitur. Non. Hinc com- ponitur nihilum, quod est quasi nihilum quidem.
 Himantopodes, vide Imantopodes.
 Himerinus, (rectius hemerinus) circulus aequinoctialis. Isidor.
 Hin, 17. vox Hebraea, mensura nomen sextarii 12. aequipolens, Stachmic.
 Hinc, *Adv. de loco*, von hinne / von dannen / daher / ut: Re- pente abiit à me hinc ante lucem. Plaut. Amph.
 Hinnibundè, *Adverb. pro hinnienter*, ab eo, quod est hinnio. Claudius Annaliu 1. XVI. Equi hinnibundè inter se spargentes terram calcibus. Non.
 Hinnitito *as, are, idem quod hinnire*, Frequentativum antiquum. Varro 6. Lat. Ling.
 Hinnio *is, ire, proprium equorum*, schreyen wie ein Pferd / wiehern. Festus.
 Hinnitus *us, m. vox equorum*, das Wiehern oder Schreyen der Pferde / ut: Ederè hinnitus. Ovid. 2. Metam.
 b Superbia hinnitus est stulticia, Hoffart ist eine Anzei-

gung seiner eigenen Thorheit. Stob.
 Hinnulus *i, est factura capreolarum, caprarum, damarum, leporum, similitumq.* Plin. 28. 9. b Hinnulus, idem quod capreolus, ein junges Rehlein. c Hinnulus dicitur etiam, qui patre equo, matre asina natus, quem quidam burdonem nominant. Plin. 8. c. 44.
 d Hinnitus est etiam piscis, què aliter galeo levis dicitur. Martin.
 c Hinnulus leonem sc. cepit aut vicit. Proverb. Quoties praepostero ordine rerum, qui viribus multo est inferior superas potentiorum. Erasmi.
 Hinnus *i*, ut: Muli & hinni bini generi atq. institti, non suo pte genere ab radicibus. Ex equa enim & asino fit mulus: contra ex equo & asina hinnus, ein Maulesel / der von einem Hengst und Eselin gefallen. Varr. 2. de re rust.
 Hio *as, are, est proprie apertore spiritum emittere*, mit aufgesperrtem Rachen den Odem lassen / ut: Invitat ad hiandū pabuli sui gratia. Plin.
 b Hiare est aperire, sich von einander thun / Rize gewinnen / ut: Ligna hiant ariditate & tellus est. Colum.
 c Hiare ad aliquid est concupiscere, bestig begehren / ut: Quicquid accepit, appetit. & som-

semper ad spem futuri inhiat. Sen.
Epist. 73.

Hianti ore captare aquam,
nach dem Wasser schnappen.
Curt. 800.

Hippace es, f. casus ex lacte a-
quino coagulatus. Plin. 28, 9.
b Hippace coagulum equi.
Schröd.

Hippaco as, are, est celeriter ani-
mam ducere: ab equi halitu,
qui est supra modum acutus.
Festus.

Hippagium ii, n. eorum ve-
lio.

Hippago inis, f. genus navigii
convehendis equis aptum. Fe-
stus: quod a Polluce ἵππαγωγος
dicitur Livius Dec. 5. l. 4.
Quinq. & XXX. naues, quas
ἵππαγωγὸς vocant ab Elea
profecta.

Hippagogeus i, instrumentum
quo lapides expoliuntur. A-
ristoph.

Hipparchus i, m. Astrologus Ni-
caus fuit, qui contra Platonem
scripsit de Arati Phenomenis,
de stellis fixis, de Luna motu.
Primus instrumenta mathe-
matica invenit, Plinio maxi-
mè laudatur.

b Hipparchus alius, filius
fuit Pisistrati Tyranni.

Hippasia a, f. equitatio, ab ἵπ-
πᾶσι, equito.

Hippe, ἵππῃ, Chironis Centau-
ri filia: quæ cum in monte
Pelio sese venando exerceret,

gravida facta, & ob id patris
indignationem timens, deorum
miseratione in equam conver-
sa, inq. cælum translata esse
fingitur. Nonnulli vatem eam
dixerunt fuisse: sed quia deorū
consilia hominibus patefecis-
set, in equam esse conversam.

Hippe, cometa, qui iubeas equi-
nas habent, celeberrimus mo-
tus, ab equis dicti. Plin. 2. c. 23.
Hippelaphus, ἵππῆλαφος, equi-
cervus, animal à forma sic ap-
pellatum. Aristot.

Hippi, piscium genus à celerita-
te sic dicti. Plin. 9. c. 31.

b Hippi Jonia oppidum,
juxta Clazomenas olim insula,
sed ab Alexandro per duo stadia
continenti annexum. Plin. 5, 19.
Hippiades, statua mulierum e-
questres appellabantur, cu-
jusmodi fuisse videntur Ama-
zonum, quas mortaliū pri-
mas equas scandere ausas, Ly-
sias Orator autor est. Hermo-
laus.

Hippice es, f. herba sic dicta,
quod equi in ore eam habentes,
famē sitimq. non sentiant.
Plin. 25. c. 8.

Hippus, i. e. equester, Neptunus
dictus est, vel quod Pegasus
ex eo & Pegasus natus: vel
quod equuleus, ut putant, lo-
co ejus, suppositus Saturno fue-
rit, quem pro Neptuno devo-
raret, vel quod tridentis ictu
terra equum eiecit: cui ob
hoc

hoc in Illyrico quater nos equos
jaciebant nono quoq. anno in
mare. Martin.

Hippo onis, duplex in Africa op-
pidum, alterum episcopatu Di-
vi Augustini insigne: Alterum
autem, Diarrhyton Græcis
dictum, Plinius scribit: Ul-
tramq. Hipponem Græcos equi-
as condidisse, autor est Solinus.

b Hippo, puella Bæotia no-
men. Plutarch.

Hippocampæ sive hippocampi,
equi marini, in piscium cau-
das desinentes. Nonius.

Hippocampus a um, quod ex
hippocampis est, ut: Hippo-
campinus cinis. Plin. 32. c. 7.

Hippoclidēs, filius Tisandri, qui
cum multis aliis juvenibus
Clisthenis Sicyonii filiam ambie-
bat. Verum cum Clisthe-
nes procos toto anno probaret,
& Hippoclidēs in convivio in-
decoram quandam saltatio-
nem edidisset, sublatis in al-
tum pedibus, pater offensus in-
honesto juvenis lusu, ait: Fi-
li, Tisandri à nuptiis tua sal-
tatione excidisti. At ille respon-
dit: Haud curat Hippoclidēs,
quod in Proverbium abiit, et
lasset sich deswegen keine
graue Haar wachsen. Erasim.
Hippocentaurus i, m. Quidam
filios fuisse Centaurorum vo-
lunt, vide Centauri.

b Hippocentaurus adduci-
tur pro exemplo rei, quæ in re

rum natura non est, nec esse po-
est. l. 97. ff. de V. oblig.

Hippocomus i, m. mango, dictus
ab equis componendis, colorem
fusco, robur mani saginæ, men-
tiens, cum Rostamm / Rost-
täuscher / Pferdehändler.
Quintil.

Hippocous a um, ut: Hippocous
vinum, ex insula Coo, dictum
ab agro generoso, cui nomen
Hippo. Martin.

Hippocrates is, m. Cons medi-
cus, auditor Democratis, ut
quidam volunt, vixit apud
Perdiccam Macedonia regem.
Excessit è vita annos natus
CIV. suscepit filios Thessalum
& Draconem. Ejus libri, tan-
quam divino emanaverint e-
re, ubiq. celebrantur. Præter
hunc Suidas quinq. comme-
morat, omnesq. ejusdem artis
& familia, quorum omnium
excellentissimus fuit primus.
Hippocratem alium, Athe-
niensem ducem, ponit in Pelo-
ponnesiaco bello Thucydides.

Hippocratia orum, n. Ludi, qui
& consuales dicuntur, vide
consualia.

Hippocraticus a um, ad Hippo-
cratem spectans, ut: Hippocra-
tica vina, dicuntur vina me-
dicata cum aromatibus para-
ta, nomen acceperunt à trans-
colando per instrumentum,
quod manicam Hippocratis
vocant. Soranus.

b Hip-

b Hippocratica facies, vide Facies g.

Hippocrene es, f. ἵπποκρήνη, teste Bocatio, fons est Boeotia. Hunc aliqui fingunt ob equi Pegasi percussione factum, & hinc denominatum. Quod quidem figmentum facile de-
regitur, si secundum quosdam inspicatur historia. Volunt quidam Cadmum equo insidentem, dum sedem sibi sociis-
que perquireret, primo ad hunc fontem constitisse, & quia literarum Gracarum re-
pertor fuit, quarum forsani ibi-
dem meditationem sumsit, il-
lum Musis sacrum esse voluit.

Hinc:

Hippocrenides, Musae dictae sunt.
Hippodame seu Hippodamia, fi-
lia Oenomai Regis Elidis &
Pisarum.

Hippodromus i, m. locus, in quo
equi exercentur cursu, eine
Rennbahn. Plaut.

Hippoglossa a, f. vol

Hippoglossum i, n. herba, dici-
tur & bislingua, laurus Ale-
xandrina, bonifacia seu uvu-
laria, Zappfenkraut / Zungen-
blat. Matthiol.

Hippoglotion i, n. herba, quam
alii Daphnium, alii Caryo-
phyllon, & Alexandrinam lau-
rum vocant, Plin. 15. c. 30.

Hippolapathum i, n. herba, qua
& rhabarbarum monacho-
rum, Münch-Rhabarbaren.
Matthiol.

Hippolithus i, m. lapis in ven-
triculo, aut intestinis eorum
nonnullorum repertus, qui uti
lapidi Bezoar, (occidentali)
figura & laminea structura
non absimilis est, ita & viri-
bus eundem amulari statui-
tur. Schröd.

Hippolochus i, m. fuit filius Bel-
lerophonis & Glauci pater.
Alter Antimachi Trojani fi-
lius, qui una cum Pisandro
fratre ab Agamemnone in Tro-
jano bello interfectus est. Hom.

Hippolyte, uxor Acasti Regis
Magneſta, quae Peleum falsi
criminis accusavit apud vi-
rum suum, dum ille sibi con-
sentire nollet. Alia fuit Ama-
zonum regina, quam Hercu-
les praelio victam Theseo dedit
uxorem.

Hippolytus i, m. Thesei & Hip-
polytae Amazonis filius, Vir-
bius dictus: Qui, dum cali-
bem ducens vitam, sese vena-
tu exerceret, & constanti ani-
mo sperneret mulieres, à Pha-
edria noverca, absente patre,
amatus est: Cujus turpe de-
siderium abhorrenti, Patre re-
deunte, noverca adulterii cri-
men objecit. Qua de re itam
patri metuens curru aufugit;
At ab equis perturbatus lapsus
precipite phocorum ex litore
in mare, discerptus ab Aescu-
lapiο in vitam revocatus fin-
gitur. Hinc Proverbium: Hip-
po-

polytum imitatur, de eo, qui
statuit pure castèq; vivere.

Hippomachia a, f. pugna eque-
stris, ein Streit zu Roß /
Ehurnier.

Hippomachus i, m. ribicen, qui
tum videret à plebe laudari
discipulum, quem tamen in ar-
te peccare cognoscebat, baculo
dactum desistere iussit, dicens
maximum erroris argumen-
tum, quod ab ignara turba
laudaretur. Alianus.

Hippomanes, Nom. indeclin. n.
ab equa furore nomen habens,
(quid autem significet, non
conveniunt scriptores; Servius
scribit quod sit) virus ex e-
quarum inguinibus destillans,
quo tempore in amoris ferun-
tur furorem. Virg. 3. Georg.

b Plinius Hippomanes a-
moris veneficium vocat, natum
in fronte pulli, quod edito partu
facta statim devorat, aut paritum
ad ubera non admittit.

c Hippomanes planta est ap-
ud Arcades, ex qua & pulli,
& equi omnes per montes insa-
nia correpti rabiose feruntur.
Theocritus.

Hippomarathrum i, n. fœnicu-
lum sylvestre, Rosfenchel.
Plin. 20. c. 23.

Hippona a, f. dea erat eorum,
quam stabularii colebant. E-
jus simulacrum locabatur in
stabulis. Ab hac dea, Hippones
populi dicti videntur. Apul. 3.

Hipponax aëtis, m. Poëta, cui no-
tabilis fœditas vultus erat,
quam obrem imaginem ejus
lascivia jocorum it proposue-
re ridendum circulis. Plin. 36.
c. 5. Hinc:

Hipponacteus vel hipponacti-
cus a um, ut: Hipponactium
praconium, Prov. pro infami
nota. Cic.

b Hipponacteum-Jambi-
cum, quod & Scazon dicitur.

Hipponensis e, c. ad Hipponem
civitatem Africa spectans ut:
Hipponensis Episcopus, i. c. Di-
vius Augustinus.

Hippopera a, f. pera equestrum,
Reit- oder Sattel-Taschen.
Senec.

Hippopodes, Populi in Oceano
Scythico, qui humanam usq;
ad vestigium formam tenent,
sed in equinos pedes desinunt.
Solin.

Hippophaës, frutex, quo fulle-
nes utuntur ad interpolandas
vestes. Martin.

Hippophaëstum, herba, licet sit
nonnullis idem ac hippophaës,
Dioscorides tamen distinguit.
idem.

Hippophobus i, m. eorum
pastor.

Hippopion, pus in oculi cornea.
Avicenna vocat Gavion.

Hippopotamus i, equus mari-
nus, Wallroß / Wasserroß /
Wasser-Pferd / Meerroß.
Scal. in 4. Varr. de Ling. Lat.

Hippos, ἵππος, equus.
Hipposelinum i. n. aliàs *Lervistium*, groß Eppich/oder Liebstöckel. Matth.
 b **Hipposelinum** quibusdam idem ac *Smyrnum* sive *Olysastrum*. idem.
Hippotoxota a, m. ἵπποτοξότης, sagittarius equester, qui e-nach Schweiß. Horat. quis insidens tela mittit, Hirt.
Hippuris is, f. herba, vide E-qvisetum.
Hipsicratea a, f. uxor Mithridatis, qua maximè virum suum dilexit. Volaterr.
Hir, indeclin. vola manus, die Fläche oder Höle der Hand. Cicero.
Hira a, f. ex hir, intestinum jejuni, dictum, quod semper inane sit. Festus.
Hircania, vide Hyrcania.
Hircinus a um, sive hircivinus, antiquis, quod ad hircum pertinet, ut: *Pellis hircina*, Doct-fell. Plin. 12. c. 17.
Hircipilus i, hircipili dicuntur homines, qui pilos duos atque extantes habent quemadmodum hirci. Festus.
Hircocervus i, m. vide Trachelaphus.
Hircosus a um, quod hircinum olet odorem, stincent / item geil wie ein Boef. Plaut. 1. 12. §. ult. ff. de edil. edict.
 b **Hircosus** dicuntur, qui oculos habent transversos, h. e. visus in nasum propositus. Schard.

Hirculus i, m. nardoceltica similis herba. Pāncov.
Hircus vel **Hirquus** i, m. caper, ein Boef.
 b **Mulgere hircos**, Prov. de re absurda. Virg.
 c **Hircus** dicitur factor sub alis, ut: *Hircum olet*, er stincent nach Schweiß. Horat.
 d **Hircus** sylvestris & eius wilder oder Holz Boef. Zehn.
 e **Hirci** in sacris, pro ingulus oculi. Virg. 3. eclog.
 g **Hircus** externa auris pars, vide tragus.
 h **Hirci** barbula, vide Tragepogon.
Hirnea, genus vasis vinarii, quod & cirnea, cyrnea, irnea & ernem dicunt, Schenck-Ranne. Martin.
Hirquitallicus is, ire, proprie de pueris dicitur sive adolescentibus, qui jam pubescentes vocem emittere incipiunt gravem & subraucam. Cens.
Hirquitallus i, m. puer pubescens. Aristot.
Hirrio is, ire, garrire, (aliàs ringere,) vox canis rabiosa. Fest.
Hirtius ii, m. Consul, cum Pan-sa collega in pratio ab Antonio casus. Cic.
Hirsutia a, f. pilositas, ut: *Durissimum* (Elephantis) dorso tergus est, ventri mollis, setarum hirsutia nulla. Solin. 533.
 Hir-

Hirsutus a um, quasi horrens setis, setosus, horridus, haarricht / ranch / stachelicht / ut: *Hirsutis ego cruribus*, genasq. &c. Martial.
 b **Hirsuta** castanea, stachelichte Rāsten. Serv. 7. Eclog.
 c **Hirsutum** pro austero & inamano. Ovid. 2. Trist.
Hirtus a um, idem ac *hirsutus*, setosus, densus & asper pilis vel lana, ut: *Hirta corpora*. Plin. 7. c. 2.
 b **Hirta** ora & intonsa comae Baetrianis sunt. Curt. 697.
 c **Hirta** sepes, h. e. rupis & spinis aspera. Colum.
Hirudo ins, f. sanguisuga, insectum est palustre instar lumbrici, ein Saug. Igel / Blut-Igel. Plin. 34. c. 10.
 b **Hirudo** nisi plena, non mittit cutem, Prov. In homines nimium sedulos, & quibusvis in rebus immodicos. Cujusmodi nonnullos videas, qui cum semel ceperint, nullum faciunt finem, donec defatigati desistant. Erasmi.
 c **Hirudo** ararii, i. e. exhaustrix. Cic. ad Att.
Hirundinaria a, f. herba, idem ac centummarbia.
 b **Hirundinaria**, asclepias sive vincetoxicum, Schwalben-Wurzel. Matthiol.
 c **Hirundinaria**, idem ac *Chelidonium majus*. idem.
Hirundinus a um, quod est hirundinis, ut: *Nidus hirundinis*, ein Schwalben-Nest. Plaut.

Hirundo ins, f. avis, eine Schwalbe / ut: *Hirundo una non facit Ver*, eine Schwalbe machet keinen Sommer.
 b **Hirundo domestica**, eine Haus-Schwalben.
 c **Hirundines rustica**, vel *agrestes*, Kirch- oder Kloster-Schwalben.
 d **Hirundines riparia**, quae in ripis nidificant, Ufer-Schwalben.
 e **Hirundines apodes**, Rheine-Schwalben / Mauer- oder Speier-Schwalben. Faber.
 f **Hirundines migrant** in aliena loca, & se occultare sub aqua solent, hyberno tempore. Sengverdu exercitat. XLII.
 g **Hirundinem** sub eodem te-cto ne habeas. Prov. Pythagora, admonens, convictore ingratum parumq. firmum procul ablegandum. Erasmi.
 h **Hirundinum musca**, Proverb. in loquaces & impendio obstreperos. idem.
 i **Nova hirundo**, i. e. initium veris, propterea quod id temporis appareat hac avis. idem.
 k **Hirundo marina**, piscis. Faber.
Hisco is, ere, est oscitare, gähnen / ut: — *Raristurbatus* verbis hisco. 3. Aen. 83.
 b **Hiscere** est submisere loqui, sive os ad loquendum aperire.

rire, ut: Ne hiscere quidem aude, er darff das Maul nicht auffheun oder regen. Plaut.

c Hiscere est stupere, mirari, dubitare, ut: Hiscit, dubius est, quid agat, er sieht / sperrt das Maul auff / und weiß nicht was er thun sol. Nævius.

d Hiscere est aperiri, ut: Tace, ades hiscunt, schwetg / die Thür geht auff. Pseud.

Hispania a, f. est prima terra continentis in Europa pars Occidentalis, Oceano Mediterraneo, Occidentali Cantabrigia septa, ac per Pyrenaeos montes à Gallia separata, Spanien. Geogr.

b Hispania nova, America Septentrionalis regio. ibid.

Hispanicus a um, ad Hispaniam spectans, Spanisch / ut: Hispanicum vinum.

Hispaniensis e, c. qui alibi ortus in Hispania versatur, unde Hispanienses vocamus negotiatores.

Hispaniensis exercitus, h. e. Romanorum, qui erat in Hispania cum Prætoribus. Tac. l. i.

Hispaniola a, f. Insula Americæ. Geogr.

Hispanus i, m. qui in Hispania natus est, ein Spanier. Cic.

Hispidus aris, ari, zugespitzt seyn / ut: Folis spinosis fastigiis hispidatur. Solin. 842.

Hispidus a um, idem quod ad historia fidem scriptus, sed ad hispidus, ut: Non dico pueris, effigiem iusti imperii, jener Cyrus

sed hispidus, ich sage es nicht den Kindern / sondern denen / die (bärtig) zu ihren Jahren kommen sind. Catul.

Hispidula a, f. herba, dicitur & aluropus, pes cati, pilosella montana, hispida, Ragenfuß / est species pilosella. Schröd.

Hispidus a um, hirsutus, horridus, ut: Hispida facies, ein raubhes Angesicht. Horat.

b Hispidus ager, i. e. in formis, spinis ac rubis asper, horridus & incultus. Horat.

Historicus a um, vide Hystericus. Historia a, f. est narratio & rerum gestarum expositio, eine Geschichte = Erzählung / ut:

Quod mihi acciderit optatus, si in hac sententiâ fueris, ut à continentibus tuis scriptis,

in quibus perpetuam rerum gestarum historiam complecteris, secernas hanc quasi fabulam rerum eventuumque, no-

strorum, welches mir viel lieber seyn sol / wenn du dieser Meinung seyn wirst / daß du

in deinen aneinander hängenden Schrifften / darinnen

du die Geschichte fein auff einander / wie sie ergangen /

beschreibest / unsere Händel absonderlich sehest. Lib. 5. Epist. 12. Vide plura scita de historia dicta per totâ epistolâ.

Cyrus ille à Xenophonte non ad historia fidem scriptus, sed ad hispidus, ut: Non dico pueris, effigiem iusti imperii, jener Cyrus

rus ist von dem Xenophonte nicht eben also beschrieben worden / wie es die Eigenschaft der wahrhaftigen Historien erfordert / sondern als ein rechter Muster eines gerechten Regiments. Lib. 1. Ep. 1. Qv. Fr.

b Historiam temporum relinqueret. Corn. 96.

c Historia alia est Ecclesiastica, alia prophana, alia Theologica, Juridica, Medica, Philosophica, item alia Epitomatica seu Synoptica, seu Syntagmatica, quæ summam recenset res gestas; alia Diexodica, quæ plenam omnium rerum gestarum synchronismum & collationem tradit, omnesque circumstantias evoluit: item alia universalis, alia particularis. Micræl.

Historialis e, c. idem quod Historicus.

Historica a, f. sive

Historice es, f. (est Philosophia practica exemplaris pars,) prudentia ex intuitu actionum singularium earumque variarum, quid faciendum fugiendumque sit, eligens, ad summam beatitudinis in hac vita consecutionem. Marg. Phil.

Historicus a um, ad historiam spectans, ut: Historica narratio.

Historicus i, m. historiam scribens, ein Geschicht-Beschreiber / ut: Historici tres gravissimi, Thucydides, Theopom-

pus & Timæus. Corn. 230. Historiographia e, f. idem atque Historica.

Historiographus i, m. idem quod Historicus.

Historiola a, f. Diminut. parva historia.

Histrionicus a um, quod pertinet ad histrionem vel histrionem. Plaut. Poen.

Histrionis, m. qui personatus in scena tragœdias vel comœdias agit, ein Comœdienspieler. Festus.

Histrionomia a, f. est cursus rotationis sive circularis, qui recta in septentrionem & meridiem aut ortum & occasum dirigitur. Micræl.

Histrionomice es, f. ars fabricandarum navium & navigationis ductu, acusque magnetica instituenda, die Schiff-Kunst. Micræl.

Histrionalis e, c. idem quod histrionicus, ut: Studium histrionale. Tacit. l. i.

Histrionia vel histrionica a, f. ars histrionum, Schauspieler-Kunst. Plaut. Amph.

Histrionicus a um, idem, ut: Histrionicus gestus, histrionica vestes.

Histrionis, rectius hystrix, vide infra.

Hittio is, ire, vestigio, proprium est canum vestigia indagantium cum aliqua vocis imitatione. Festus.

Hittus i, i. e. vox canis.

Hiulcè, *Adverb. ineptè, vassè*, cui opponitur *preste*, *aqualiter*, *leniter*. Cic. de Orat.

Hiulco *as, are, aperire, funderè*, *hiulum facere*, *auffspalten* / von einander treiben / ut *Aëthus hiulcat agros*. Catul.

Hiuleus *a um, fissus, faciscens*, *auffgerissen oder gespalten* / ut: *Arva hiulca*, das *auffgerissene oder geborstene Feld*. Virg. 2. Georg.

b *Oratio hiulca*, *qua male cohaeret*, *quasi ineptè & male composita est*. Cic. de Orat.

Hoc vide Hic.

Hodiè, *Adverb. quasi hoc die*, *heute/diesen Tag* / ut: *Hodiè manè*, *heute frühe*. Cic.

Qui non est hodiè, *cras minus aptus erit*, was *Hänßlein nicht lernt* / *lernt Hänß nimmermehr*.

b *Hodiè nullus, cras maximus*. Proverb. de eo, cui *repentè prater spem ingens aliquis honor accesserit*. Erasim.

Hodiernus *a um, heutig* / ut: *Hodiernus dies*, *der heutige Tag*. Cic.

Hodædocus *i, m. ὁδοδῶν*, *latro & viarum obsessor*, ein *Schnaphan/Strasseräuber*.

Hodæporicum *i, n. ὁδοπορικόν*, *idem ac itinerarium*.

Hædile, vide Hædile.

Hædus, vide Hædus.

Hoi, *Interject. lacrymantis*. Ter. Eunuch.

Holcas, *ὄλκας*, *navis oneraria*, *cujus scilicet gravitas bilancem, i.e. in alteram trahit partem*. Porcius apud Suidam dicitur, *quod funibus trahatur*. Holimus *a um, ὄλιμ*, *quod facile trahi potest, glutinosum, tenax, lentum*. Martin.

Holcus, *ὄλκος*, *proprie est traclus*, *exponitur & aqualitus*, *unde sulcus Latinis*. Est & *herba*. Plin. 27. c. 10.

Holimos, *hepatie dolor*. Archigenes.

Holippa *a, f. Holippa sunt plantula ex infusione medicinali farinæ, triticea, addito insuper tantillo sacchari subacta*. Schrod.

Holmus *i, m. ὄλμος*, *mortarium*. Holmiscus *i, dentium molarium cavitas*.

Holobaræ vestes, *qua ob aurum intextum graves sunt*. Schard.

Holobérus *a um, ut: Holobera vestes*, *qua tota βῆραι*, *bini, i.e. serice; vel à birro, i.e. burro πύρρον, colore*, *quia erant conchyliata, purpurea*. Martin.

Holobryzus *a um, totus ex obryzo*.

Holocautum *i, n. ὁλοκαύτω*, *qua detractis extis integra ara imponebatur, quasi ὄλον καυτὸν, i.e. totum combustum, aut totum igne absumtum*, ein *Brand = Opfer und ganz Opfer*.

Holo-

Holocotinus *i. nummi nomen* *dam est non-ligium, quoddam apud Suidam*.

Holograph^o *a um, quod integrè scriptum est, ganz aufgeschrie-* *ben* / i.e. *quod omnibus literis, nec unica solùm, ut prænomena solent Romani notare, expressum est*. Martin.

b *Holographa scriptura, testamenta manu ipsius testatoris integrè descripta*. Schard.

Holoporphyrus *a um, ὁλοπόρφυρος*, *totum purpureum*. id.

Holofchenus, *genus junci palustris*. idem.

Holosteon *ei, n. herba est quadrantal, humi repens, foliis viticulisq. coronopo, aut graminis proximis, gustu astringentibus*, *grün Graß*. Plin. 1. 27. c. 10.

Homagium *ii, n. ab ὁμῶν iuro, quia clientes, siue vasalli iurant, prestare domino siue patrōno sex, tutum, honestum, utile, incolume, facile, possibile*. Quidam *ajunt, vocabulum esse Barbarum, & dictum, q. hominis ligium, &c.* Alii *non absurdè deducunt, ab ὁμῶν, quod est simul: aut ab ὁμῶν ὥρων, quasi communitate sacra*. Schard.

b *Homagium est de his, qua ad temporalia pertinent; Fidelitas pro spiritualibus praestatur*. idem.

c *Homagium est multiplex, quoddam est ligium, quod-*

dam est non-ligium, quoddam decretale, quoddam edictale. ibid.

Homelium *ii, n. pilei genus*. Fest.

Homer, *Ὅμηρος*, *vox Hebræa, nomen mensura, continens decem ephas, seu 30. sara*. Martin.

Homericus *a um, quod Homeri est, ut: Homericæ poësis*.

Homeridæ, *familia apud Chios illustris, ut ait Hellanicus, qua generis sui originem ad Homerum referebat*.

Homeromastix *igis, cognomen Zoili cujusdam, qui eo solùm nomine innotuit, quod præstantissimum Poëtarum omnium Homerum, libris adversus eum editis ausus fuerit inscitia arguere*. Plin.

Homerus *i. m. Græcorum poëtarum excellentissimus, vixit ante Romam conditam annis CLX. Cornelius Nepos scribit, Hic fuisse dicitur cæcus, (ὁ μὴ ὁρᾶν.) & ob id Homeri nomen sortitus, quum prius Melesigenes diceretur; Ejus patria incerta habetur*.

Homicida *a, qui hominem occidit, ein Todtschläger / Mien-schen-Mörder*. Quintil.

Homicidium *ii, n. cum homo occiditur, ein Todtschlag / Mord* / ut: *Homicidium voluntarium, ein vorseßlicher Todtschlag*.

b *Homicidium casuale, ein unbedachter / ohngefährlicher Todtschlag*. Schard.

Homilia *a*, *f*. *οὐσία*, colloquium

Et catum significat: unde etiam concionem, sive orationem, quæ in catu habetur, scriptores Ecclesiastici hominiam vocant.

Homiliaticus *a* um, ut: Homiliaticum dicendi genus ab homilia dixit Hieronymus, pro eo, quod pertinet ad homilias.

Hominiū *ii*, *n*. idem quod homagium.

Homo *inis*, *e*, ab humo dict⁹, animal est rationale, ein Mensch / ut: Ipse me hominē non putabo, ich wil keines Menschē werth seyn. l. ii epist. 29.

b Inter homines fuisse, unter den Leuten gewesen seyn. P. S. R. XXIV.

c Habere, quæ in homine dicuntur bona, dasjenige haben / was eines Menschen Herz erfreuen kan / was einem Menschen gutes wiederfahren kan. Heavt. i. 2. 19.

Cum homo ortus sit, necesse est, ut occidat. Alcyf. Luif.

d Homo sum, humani a me nihil alienum puto, ich bin auch ein Mensch / und was etiam aliter a me alienum puto, nem aliud a me alienum puto, nem andern begegnen kan / da von schliesse ich mich auch nicht aus. Heavt. i. 1. 25.

*Cy*re, te hominem esse vel casibus disce nostris, daß du, Cyman nicht leicht findet. Curt. 893. re, ein Mensch seyst / lerne aus unserm Unglück. Sohn. 131.

Post hominum memoriam, tiam recipit, neq; se multis comvide memoria.

e Post homines natos, i. e. ab eo tempore, quò primum homines nasci ceperunt; inde usq; a condito Mundo, von Anbeginn der Welt, pro Mil. XXIII.

f Homines ad deos nulla re propius accedunt, quàm salutem hominibus dando. pro Lig. XII.

g Mortui boves incursant viros homines, manfarwacht die Leute. Asin. i. 1. 22.

h Hominis vox præter necessitatem sententiæ addita familiaritatem negat, ut: Profu- piter, tu homo adiges me ad insaniam, hilff Göt / du Kerl (Gesell) wirst mich noch thöricht machen. Adelph. i. 2. 31.

Est parasitus quidam Phor- mio, homo confidens. Phor. i. 2. 73.

i Homines pro famulis domesticis. l. 135. & l. 605. ff. de V. S.

Pater pro filia dotem promiserat, & pactus erat, ut ipse aleret filiam suam: ejusq; homines, seine Tochter und ihre Leute / Gesinde. Scævola.

Hominem certum ad aliquid mittere. Corn. 124. 224.

k Homo temporum dicitur pro eo, qui ex fortuna & tempore pendet, & cum ea mutatur, ut: Homo baud multorum temporum, ein Mann / defgleichen

l Paucorum hominum homo dicitur, qui paucos in amicum

mu-

municat, sed paucis, iisq; prudentibus & sacris.

Acipenser paucorum hominum perfacete dicitur, ad cuius dapes multi conviva non sunt adhibendi, quæsi Acipenser multis communicari volit. Cic. de tato.

m Homini diligenti semper aliquid superest, ein fleißiger arbeitamer Mensch / findet immer was zu thun. Erasmi.

n Homo bulla, Proverbium admonet, humanā vitā nihil esse fragilius, nihil fugacius. Erasmi.

o Homo homini deus, Proverb. de eo, qui subitam atq; inexpectatam attulit salutem, aut quæ magno quopiam beneficio juvit. idem.

p Homo homini lupus, Proverb. ne fidamus homini ignoto, sed perinde atq; a lupo caveamus idem.

q Homo semper contradicens. Prov. in eos, qui nunquam fatentur se victos. idem.

r Homo trium literarum, per ironiam dici potest in eum, qui generosus & ingenuus videri cupiat. Inde natum, quod olim ingenui, prænomen, nomen & agnomen in literis aut insignibus suis tribus literis notare consueverint, ut: Pro Quinto Valerio Maximo, Q. V. M. Hinc vulgi joetus, de trium literarum homine. Plautus in Aulul.

jocum alio detorsit, nempe in servum furacem; Subjicit enim: Etiam fur, trifurcifer. idem.

Homœoptota, *ομοειδῶτα* sunt plura nomina, in fine apud oratores æque cadentia.

Homœotelevta, *ομοιοτέλευτα*, sunt similia verba æque cadentia in fine. Rhetor.

Homœomeria *a*, *f*. *ομοιομέρεια*, similitudo partium in rebus creandis, i. e. ex ossibus, ex sanguine, ex medullis. Anaxagor.

Homœosis *is*, *f*. *ομοίωσις*, Est, cum per similitudinem res præstantur. Cujus species sunt prima dua, paradigmata, & parabola.

Homogalactos, idem quod Col-lactaneus.

Homogeneous *a* um, ejusdem generis & natura.

Homole *is*, *n*. mons Magnesiæ sive Thracia. Strab.

Homolium *ii*, *n*. oppidum Magnesiæ. Plin.

Homologia *a*, *f*. *ομολογία*, confessio, professio, conditio.

Homologo *as*, *are*, confiteri, bekennen.

Homologus *a* um, eandem rationem seu proportionem habens, eundē sermonem habens.

Homonymia *a*, *f*. nominis communitio, equivocatio, ambiguitas, qualis est in vocibus cancer, Gallus. Log.

Homonymicus *a*, um, ad homonymiam spectans, ut: Homonymica definitio est vocis ambigua explicatio.

Ho-

Homonymum i, n. Homonyma (Logicis) dicuntur, quorum nomen est commune, definitio autem diversa, ut: Canis, cancer.

Homonymus a um, idem nomen habens, vulgò equivocus.

Homophasis ii, f. idem ac petitio principii.

Homophorium ii, n. pallii genus, vide Omophorium.

Homotona a, f. febris continua.

Homousius a um, ὁμοῦσιος, consensuali, eandem habens essentialiam, sic Christus homousios est Deo Patri.

Homulus i, m. vel

Homunculus & homuncio onis, m. Diminutiva sunt ab homine, & in contemptum adhibentur, ut: Sed quoniam praterita mutare non possumus, quid cessat hic homulus ex argilla & luto fictus, Epicureus, dare hac praeclara praecepta sapientia clarissimo & summo Imperatori suo? Cic. in Pisonem

Honestamentum i, n. honoris signum, ut: Nullo honestamento eget virtus ipsa, & magnum sui decus est, & corpus suum consecrat, die Zugend darff für sich selbst keine Schmach/ sondern sie ist selber grosse Zierde, Senec.

Honestas atis, f. est dignitas, decus, laus, Erbarkeit/ ut: Nichil est in vita magnopere expectandum, nisi laus & honestas. pro Arch. V.

Ab honestate remotum, unerbar. Corn. 5.

Honestè, Adv. fieri dicitur id, quod cum decore & honestate fit, erbarlich/ ut: Qua sibi inhonestè optavit parare divitias potius, quàm in patria honestè pauper vivere. And. 4. 6. 2.

b Honestè esse, mit Ehren an einem Orth seyn/ ut: Videntur est, ut honestè vos esse possitis, man muß dahin sehen/ daß ihr auch mit Ehren möget da seyn. Lib. 14. epist. 14.

Honestitudo inis, f. idem quod honestas. Nonius.

Honesto ac, are, est decorare, in Ehren halten/ wol anstehen/ ut: Vultus honestat illum. Claud.

b Honestare aliquem honorare magno, Captiv. 2. 2. 106.

Honestare alicuius opera, eines Thun und lassen ein Ansehen machen.

Honestum i, n. quod conforme est iudicio rectae rationis.

Honestus a um, honore & dignitate praestans, erbar/ ehrlich/ ehrsam/ ehrengerecht/ ut: Honesto loco natus. Cic.

Honestà dicta factis. Plaut. Stich.

b Honestus, i. c. pulcer, ut: Honestà facie virgo. Ter. Eun.

c Honesti homines, i. c. optimi & probatissimi, vel honoribus insignes. Cic. 3. Verr.

d Ho-

d Honestos pro divitibus, veteres dixisse, testatur Aseon. Honor oris, m. reverentia est, quam alicui exhibemus in virtutis testimonium, Ehre/ ut: Nos honoris causa huc ad te venimus. Pœn.

b Appellare vel nominare aliquem honoris causa, eines in Ehren gedenden. pro S. R. & II. Phil.

Cum honore alicuius mentionem facere, eines in Ehren gedenden. Curt. 1835.

c Adungere alicui honorem magnum, einem grosse Ehre erzeigen. pro Archia IX.

Honorem alicui habere promerito, einem gebührende Ehre anthun. Curt. 583.

Honores omnes alicui decernere. Corn. 298.

d Honorum vocabula, bonorum nomina, bloße Tituln. lib. 10. epist. 6.

e Honores ordinatim in Republica petere, ordentlich im Regiment zu Ehren steigen. l. 4. 5.

f Honoribus amplissimis abundare, zu hohen Ehren gelangen. Lib. 10. Ep. 10.

g Honoribus procedere longius, zu grössern Ehren kommen oder gelangen/ ut: L. professisset honoribus longius, nisi infirmus atq; agra valetudine esset.

h Summo honori alicui esse, einem sehr wol anstehen, l. 12.

i Honorem praefari habet Cicero pro eo, quod vulgus dicit, sit venia dicto, mit Erlaubnis zu reden/ mit Ehren zu melden. Ep.

k Honores alicui habere, einem Ehre erweisen. pro M. Cal. II.

l In honorem alicuius aliquid facere (non ad honorem,) einem etwas zu Ehren thun.

m In honore & precio esse apud aliquem. pro S. R. XXIV.

n Honores assequi amplissimos, zu grossen Ehren gelangen. pro Mil. XXVII.

o Honores rari & tennes, seltsame und schlechte Ehre. Corn. 37.

p Servare alicui honorem, quem antea habuit, einen bey Ehren erhalten. Curt. 981.

q Honor pro honorario, l. 6. princ. ff. mand.

r Honor pro pulcritudine, ut: Frigidus & sylvis Aquilo decussit honorem. Virgil.

s Honor pro cultura observationis, idem.

t Honor pro ipsis sacrificiis vel odoribus, quos veteres diis suis accendebant. idem t. En.

u Honor pro premio idem, Honorabilis e, c. honore dignus, Ehrwürdig. Liv.

Honorarium ii, n. donum, quod honoris potius, quàm debiti causa datur, eine Verehrung.

b Honoraria appellantur

salaria, quæ advocatis, juricon-
sultis, Medicis, liberalium artium

Professoribus, mentoribus, & ca-
teris, qui operam beneficii loco
præstabant, dabantur; ab eo, quod
pro mercede, ad honorem, eis tri-
buere, laboris remunerandi

gratia. Mercedem enim eas dicere
difficilis, cum non crederent in-
ter huiusmodi personas locatio-
nem & conductionem contrahi
l. i. ff. si mentor. fall. modum dix.

c Honorarium donum, Bu-
dæ teste, quæ hodie principibus,
suis primum urbes ingressis, por-
rigi solet. Insignes aliquot Ger-
mania nostra civitates, quæ Im-
periales vulgo vocantur, non Ca-
sares modo suos, sed & alios
principes, duces, comites, nec non
prærogatæ cum nobilitatis, tum
autoritatis viros, etiam nationis
externa, frequenter ejusmodi ho-
norariis excipiunt. Hinc voca-
bula usurpata, ein Fürsten-Ge-
schenck / Graffen- Horrn- oder
Gemein- it. Raths- Geschenck.

Schard.

Honorarius a um, dicitur, quod
ad honorem pertinet, ut: Ho-
norary opera, i. e. arbitraria
pro Cecin. III.

b Honoraria poena, i. e. Honoraria
quam prætor introduxit & con-
stituit. Instit. §. 6. de injur.

c Honoraria actiones, quæ
prætoris edicto constituta sunt.
l. 39. 39. de obligat.

d Honoraria obligationes,

quas Prætor edicto suo instituit.
l. 52. ff. de obligat.

e Honorarii: Novella Va-
terianæ, quæ fuit inscripta (de
honoratis & quibus præferatur in
gradu,) quæ facit virorum il-
lustrium gradus. Schard.

f Honorarium tumulum,
vide Cenotaphium.

Honoratè, Adverb. quod cum
honore & dignitate factum
est, ehrlich / erbar. Cic.

Honoratus a um, qui honore &
precio est apud aliquos, ge-
ehrt / in gutem Ansehen / wol-
geacht. Cic. Liv. Ovid.

Honorificè, Adverb. idem quod
honoratè, ut: Honorificè in a-
liquem dicere, eines in allen
Ehren gedenken. l. 5. ep. 2.

Honorifico as, are, honore affi-
cere, Ehre anthun / erweisen.
Lactant.

Honorificus a um, quod hono-
rem confert, das Ehre bringt /
ut: Honorificum Imperium.
Cic. ad Brut.

b Honorifica alicujus men-
tio, dessen in allen Ehren ge-
dacht wird. Cic. ad Qu. Fr.

Honoripeta a, qui petit honorem
& ambit. Apul.

Honoro as, are, honore afficere,
ehren / Ehre beweisen / Ehre
anthun. Cic.

Honorare aliquem loco ho-
nestiori, einen mit einem fürneh-
mern Ampt beehren. Curt. 49.

Honor a um, idè quod honorificè.

Ho-

Honorius ii. m. Nom. Propr. vi-
ri. Catull.

Honoriades, Patronym. u. : So-
riores honorada. Claud.

Honos oris, m. idem quod ho-
nor, ut: Honos alit artes, Eh-
re heget und erhält die freyen
Künste. Cic.

b Qui honos mihi togato
habitus ante me est nemini, die-
se Ehre ist niemand sonst wie-
derfahren. IV. Catil. III.

c Honos habuit sic auri-
bus, mit Ehren zu melden. Cur-
tius 861.

Cætera addit, quæ si appel-
les, honos profundus sit. Cic. Fin.
Honus & honestus, pro onus
& honestus veteres dixerunt.

Hoplitoecrepides, calceamentum
quoddam fæmineum.

Hoplites, lapis ab armatura co-
lore dictus. Boët. de Boot.

Hophocrisma atis, n. ungven-
tum armarium, Waffen-
Salbe / de quo Verulam. Sylv.
Cent. 10.

Hoplomachus i. m. qui milita-
ribus armis & scuto depugnat.
Martial.

Hora a, f. communiter signifi-
cat partem vigesimam quar-
tæ diei naturalis, eine Stund /
ut: Suprema hora adest, die
legte Stund ist da. Curt. 337.

Ab hora tertia bibebatur,
ludabatur, vomebatur. 2. Philip.
b Hora, æpæ tempus, quod
vis significat, unde quatuor anni

tempora; Ver, æstas, autumnus
& hyems, hora dicuntur.

c In horas, i. e. singulis ho-
ris, ut: Cujus amor tantum

omnium horarum ho-
re beget und erhält die freyen
Künste. Cic.

Sattel gerecht ist. Quintil.

c Hora civilis, scilicet arti-
ficialis numeratur vel ab Hori-
zonte, vel à meridie. Si ab Ho-
rizonte, incoatur vel ab ortu &

terminatur in occasu, ut hora Ba-
bylonica: vel ab occasu in ortum,
ut Judaica & Italica. Si à me-
ridie, ut Astronomica, vel à me-

dia nocte, ut apud nos & apud
veteres Romanos.

f Hora æquales, æquidua-
les sunt, quibus quindecim par-
tes Æquatoris supra Horizontem
æqualiter attolluntur.

g Hora inæquales, tempo-
rales, temporaria & planetaria;
sunt, quibus plures vel pauciores
partes, quam 15. super Horizon-
tem oriuntur, & ubi, secundum

has horas, numeratur dies, lon-
giores sunt hora longiorum die-
rum, & contra.

h Hora apud veteres di-
cebantur partes diei, eæq; majo-
res, veluti noctis partes vocaban-
tur vigiliæ. Sicut ergo vigilia

noctis numerabantur tres; ita
diei hora totidem, prima, secun-
da, tertia. Hora autem minores
particula sunt majoribus parti-

bue

bus contenta. Hinc facilis est conciliatio locorum, Matth. 27. & Joh. 19. ponentium crucifixum esse Christum hora sexta, & Marci c. 15. hora tertia notantis. Ab illis enim hora major, ab his vero hora minor intelligitur, videatur Martinus.

i Hora præterea est dea juventutis nomen apud Romanos, ita dicta dñi rñs ætas, h. e. à venustate & pulcritudine, cui præesse putabatur. Hanc Romaniputabant esse Hersiliam Romuli uxorem, quæ & Ora.

Horæum ii, n. ὥρειον, mel æstivum, ab hora, nam Græci omnes fructus æstivos nominant ὥραι: idq; tempus per excellentiam ὥραι vocant.

b Horæum falsamenti genus ex pisce. Athen.

Horarium ii, n. est instrumentum quodvis, quo diei horasprehendimus, siue scioterium sit, siue clepsydra, siue alia machina, horas indicans, eine Uhr.

Horarius a um, quod est unius hora, ut: Secretum horarium. Sveton.

Horatius ii, m. Poëta Venusinus, Lyricorum scriptor, qui Augusti tempore vixit.

b Horatius Cocles Romanus, sic dictus, quod in prælio oculum amiserat.

c Horatius item Pulvillus, subrogatus in locum Lucretii defuncti in Consulatu. Liv. 2.

d Horatii tres, qui cum Curiatis Albanis congressi sunt. Liv. 1. U. C.

Horciolus i, m. vide Urceolus. Horctum & forctum, al. fructum, pro bono dicebant. Festus.

Horcinus vide Orcinus.

Horcus, lapsus, ab Alexandrinis Catemia dictus niger est, tritici facilis, utilis ad argenti glutinationem. Boët. de Boot.

Horda a. f. Vacca prægnans, eine trächtige Kuh. vide Forda.

Hordeaceus a um, quod ex hordeo factum est, ut: Panis hordeaceus, Gersten-Brot. Plin. 1. 18. c. 11.

Hordearius a um, quod hordeo vivit. Plin. 18. c. 7.

b Hordearium as, veteres dicebant, quod pro hordeo quiti dabatur. Festus.

c Hordearia pruna, quæ maturescunt, dum hordeum metitur. Plin.

Hordecolum i, n. tuberculum in ciliis oculorum, quod suppurascens simile est grano hordei, ein Gerstenkorn am Augenhed. Jonst.

Hordeja a, ut: Lollilugunculas hordejas (senex rusticus pro pulcris inepte dixit & putide.) Taubman, in Casin.

b Hordejas, piscis genus esse, Lambinus putat.

Hordeum ei, n. frumenti genus, Gerste.

Hordeum hyemale, Winter-Gerste.

Hordeum æstivum, Sommer-Gerste.

b Decoctum hordei, Gerstent-Wasser.

Hordicalia in fastis nominantur, quod tunc horda boves immolantur. Varr. 2. de re rust.

Hordicidium ii, neut. dicitur dies, quæ horda, i. e. gravida vacca immolabantur. Festus.

Horia vide Oria.

Horizon ontis, m. ὥριζων, in

Sphæricis est circulus magnus, ad motum sphaera immobilis, undique aequaliter à puncto verticali distans, super quo describitur, apparentem Mundi partem ab occultata determinans.

b Horizon rationalis est, qui cælum, adeoque totum hoc universum in duas medietates, seu in duo hemisphaeria, dividit.

c Horizon sensibilis est circulus in globi terrestris superficie delineatus, quousque excurrit visus noster.

d Horizon cum Equinoctiali comparatus, est vel rectus, vel obliquus, vel parallelus.

Horologium ii, n. quasi horarum ratio, quicquid enim quodammodo horas indicat, dicitur horologium, ein Uhr/ Stunden-Zeiger.

Hormesion ii, n. Gemma ex igneo colore radians auro, portante secum in extremitatibus candidam lucem. Plin. 37. 10.

Horminodes, gemma, ex argumento viriditatis in candida gemma, vel nigra, & aliquando pallida, ambiente circulo aurei coloris, appellatur. Plin.

Horminum i, n. idem quod Callurichum, Scharlach.

Hormos, Monile, corrigia calcamentorum, ut nonnullis placet, de quo Homerus Od. 8.

Hornò, Adverb. hoc anno.

Hornotinus a um, idem quod horn, ut: Hornotina fruges. Cic.

Hornus a um, veteres, quod est ipsius vel unius anni, dicebant, heurtq; jäbrig. Non.

b Horni agni, i. e. anniculi. Propert. 1. 4.

c Hornam messem, Proverbiali Figura Plaut. dixit, pro maximo emolumento. Erasim.

Horoscopus i, m. Astronomis dicitur ex cæli pars, quæ dato temporis puncto ab orientali parte emergit in nostrum hemisphaerium: Dicitur & domus prima.

Horreatus ei, m. qui præpositus est horrei custodia. 1. 5. §. 3. ff. de his, qui est vel deiecit.

Horreaticus a um, ut: Species horreaticæ, quæ in horreis adservantur. 1. 3. C. de conditis.

Horrendus a um, timendus & abominandus, gräulich / abschaulich / ut: Monstrum horrendum. Virg.

Horreo es, horrui, horrere, est Kkkkk hor-

horrore perfundi, proprie di-
citur, cum pili setaq; in ani-
mante eriguntur, wenn einem
die Haar gen Berge stehen/
ut: *Horrens leo*. Virg. 9. Æ-
neid. v. 22.

b *Horrore est timere*, ut: non solum frugum, frumenti, &
Nec varios horret strepitus, ex vini, sed aliarum quovq; est re-
fürchtet sich nicht für dem Ge-
trum, qua ad servari consueve-
runt. Apul.

c *Horrore est tremere*, für
Schrecken zittern / ut: Totus,
Parmeno, tremo, horreoq; post-
quam assexi hanc. Eun. 1, 2, 4.

d *Horrore aliquid est ab-*
ominari, ein Abscheu für etwas
haben / ut: *Horrore nomen publi-*
ciani, den Namen eines Zöllners
sehen / nicht gern Zöllner ge-
nennet werden wollen. l. 1. 1.

Quint. Fratr.

Horreolum i, n. Dimin. parvum
horreum. Valer. Maxim.

Horresco is, ere, *horridum* fi-
ci, anfangen zu zittern / oder
zu schaudern / ut: *Horresco*
semper, ubi pultare hasce oc-
cipio fores. Ter. Adelphi.

b *Horrescere* morfus futu-
ros, i. e. expavescere. Virg. 3. Æn.

Horreum ei, n. communiter no-
tat repositoryum omnis generis
frugum, eine Scheure / Stra-
del / ut: Dissentat specie horrea
plena Ceres, es sol eine reiche
Erndte geben. Tibul.

b *Demen sum alicui ali-*
quod dare non modico, neq; trimo inornato. Terent.
do, sed ipso horreo, i. e. non parco.

antra stricta, sed copiose & abun-
danter suppeditare. Menarchi,
Probl. v. 14.

c *Horreum Cereris*, ein
Brot-Haus. Solin. 369.

d *Horreum repositoryum*

Horribilis e, c. *formidabile* &
timendum, gräulich / abscheu-
lich / scheußlich / ut: *Horribile*
dictu. Cic.

b *Fera horribilis*, ein un-
geheures wildes Thier. Virgil.

c *Horribilis metus*. Claud.
Horribiliter, Adv. idem quod
horridè. August.

Horricomis, horrentes habens
comas, strebhärrig. Apul.

Horridè, Adverb. asperè & in-
culè, unfreundlich / grau-
sam / gräulich. Cic.

Horriditas asis, f. horror ipse.
Nævius.

Horridulus a um, subhorridus,
parum bene cultus. Persl.

b *Horridula* atq; incom-
ta scripta. Cic. ad Att.

Horridus a um, hispidus, asper,
rauch / haaricht / gräulich / ut:
Glacie riget horrida barba, der
gräuliche Barth starrt vom
Eis. Virg.

b *Horridus pro inculto* &
inornato. Terent.

c *Horrida* & inornata vi-
sa,

sa, ein grobes und wildes Ze-
ben. Cic. pro Rosc. Am.

d *Horrida oratio*, i. e. du-
ra, aspera & jejuna.

Horriser a um, Horrorem incu-
tiens, das Frost oder Schau-
bern bringt / oder verursacht /

ut: *Horriser Boreas*. Ovid.

Horrisco as, are, horrorem af-
ferre, erschrecken. Virg. 4. Æn.

Horrisco a um, quod horrorem
facit, das Grauen und Furcht
verursacht / ut: *Horrisco*
bellum. Cic.

Horripilo as, are, horridiore a-
spicioreq; pilo vestiri. Apul.

Horrisonus a um, quod cum
horrore sonat, siue quod hor-
ridum sonum emittit, ut: *Hor-*
risonus fremitus. Virg. 9. Æn.

Horror oris, m. tremor vel ter-
ror est, Schrecken / Schau-
bern / Erzitterung / ut: *Hor-*
roris aliquid alicui afferre, ei-

nem etwas Schrecken einja-
gen. pro Mil. I.

b *Horrore perstringere* a-
nimum alicujus. Curt. 129.

Horsum, Adverb. versus hunc
locum, hierzu / gegen dem Ort.
Ter. Hec.

Hortamen inis, m. vel
Hortamentum i, n. idem quod
hortatio, Anmahnung. Liv.

Hortatio oris, f. est hortandi a-
ctus, Ermahnung / ut: Ac jam
hoc loco non hortatione, neq;
præceptis, sed precibus tecum
fraternis ago. Qv. Fratr.

b *Hortatio* idem quod ad-
monitio, Erinnerung / ut: *Sino*
cujusq; hortatione in mentem a-
licui venire, ohne jemandes An-
mahnen einem zu Sinne kom-
men. l. 1, 1. Qv. Fr.

Hortatiuncula e, f. Diminut. ab
hortatione.

Hortativus a um, hortationi ac-
commodatus, ut: *Hortativum*
genus. Quintil.

Hortator oris, m. qui hortatur
& s. vadet, ut aliquid fiat, ein
Ermahner / Erinnerer. Cic.

Hortator a um, idem quod hor-
tativus.

Hortatrix icis, f. eine Ermah-
nerin / ut: *Gloria hortatrix a-*
nimosi lethi. Stat.

Hortatus us, m. idem quod hor-
tatio seu monitio. Cic. p. Arch.

Hortellus i, m. Dimin. ab hor-
tulus.

Hortensia e, f. filia Hortensii elo-
quentissima. Appian.

Hortensianus a um, idem quod
hortensis. Plin.

Hortensis e, c. quod ex hortis est,
siue in eo crescit, ut: *Hortensia*,
Garren-Gewächß. Plin. 19, 10

Hortensius i, m. Romanus orator,
qui in foro Romano causarum
Rex ob eloquentiam di-
ctus est. Cic. de Orat.

b *Hortensius* Poëta. Ovid.
2. Trist.

Hortensius a um, ut: *Horten-*
sia lex, qua à Q. Hortensio di-
ctatoris lata est, qua plebisci-

b *Hortatio* idem quod ad-
monitio, Erinnerung / ut: *Sino*
cujusq; hortatione in mentem a-
licui venire, ohne jemandes An-
mahnen einem zu Sinne kom-
men. l. 1, 1. Qv. Fr.

Hortatiuncula e, f. Diminut. ab
hortatione.

Hortativus a um, hortationi ac-
commodatus, ut: *Hortativum*
genus. Quintil.

Hortator oris, m. qui hortatur
& s. vadet, ut aliquid fiat, ein
Ermahner / Erinnerer. Cic.

Hortator a um, idem quod hor-
tativus.

Hortatrix icis, f. eine Ermah-
nerin / ut: *Gloria hortatrix a-*
nimosi lethi. Stat.

Hortatus us, m. idem quod hor-
tatio seu monitio. Cic. p. Arch.

Hortellus i, m. Dimin. ab hor-
tulus.

Hortensia e, f. filia Hortensii elo-
quentissima. Appian.

Hortensianus a um, idem quod
hortensis. Plin.

Hortensis e, c. quod ex hortis est,
siue in eo crescit, ut: *Hortensia*,
Garren-Gewächß. Plin. 19, 10

Hortensius i, m. Romanus orator,
qui in foro Romano causarum
Rex ob eloquentiam di-
ctus est. Cic. de Orat.

b *Hortensius* Poëta. Ovid.
2. Trist.

Hortensius a um, ut: *Horten-*
sia lex, qua à Q. Hortensio di-
ctatoris lata est, qua plebisci-

Kkkkk 3

tis legum vis atq; autoritas tributa est. l. 2. §. 8. ff. de orig. Juris.

Hortilio onis, horti custos. Isid. Hortor aris, ari, idem quod incitare verbis, anmahnen / ut: Hortari aliquem ad perficiendum aliquid, pro Arch. IX.

b Hortari plus est, quam monere; id enim quoddam quasi imperium habet. l. 4. C. ad leg. Jul. repet.

c Hortari, Passivè usurpatum à Tacit. l. 12. Hortulanus i, m. qv curam habet horti, ein Gärtner.

Hortulus i, m. Dimin. ein Gärtlein / ut: Hortulus suburbanus. Plin.

b Mihi quidem etiam Democritus vir magnus in primis, cujus fontibus Epicurus hortulos suos irrigavit. Cic. l. de N. D. Hortus i, m. sive in urbibus atq; oppidis, sive in villis, ruriq; locus, in quo arbores, olivæ oriuntur, (Ea autem ratione ab aliquibus aspiratur, ut differat ab ortus, quando natum sive natiuitatem significat,) ein Garten.

b Hortus in Singulari Pluralique pro horto olitoris accipitur. Horti verò in Plurali, arboribus confiti dicuntur, & voluptatis amenitatisq; causa parati. In superiore significatione, dicemus unum hortum, duos, tres hortos, in posteriore, unos,

binos, ternos, quaternos hortos: nisi alicuius autoritas aliud sibi vendicaverit. Valla.

c Horti pro villa. Plin. l. 19. c. 4.

d Horti pensiles, qui supra ædificia facti, vel supra columnas erecti pendent. Curt. 834. Plin. 36. c. 14.

e Hortus in sacris pro Paradiso sumitur.

f Hortus obsecratus, dicitur Ecclesia Christi. Cantic. 4. 12. Horula a, f. Dimin. ab hora.

Horus i, m. filius Isis, quem cum amisisset, verita, ne illi obveniret, quod Osiris pariaciderat, multum flevit: Sed, eo invento, mœrorem in latitiam convertit.

b Horus, item Assyriorum Rex. Plin. 30. c. 15.

c Horus etiam ab Egyptiis dicitur Sol.

Hosanna, dua voces Hebrae sunt *חַסְדָּא וְיְהוֹנָתָן* salutem affer vel presta; formula acclamationis & faustæ precationis. Mart. Hospes itis, notat tam Activum, eam, qui recipit, ein Wirth / quam Passivum, qui recipitur hospitio, ein Gast / ut: Non hospes ab hospite tutus, ein Wirth ist auch für seinem Gast nicht sicher. Ovid. l. Metam. 30.

Hospes nullus tam in amicitiam divertit potest, qui ubi

ubi triduum continuum fuerit, jam odiosus sit. Verum, ubi dies decem continuos immorabitur, tametsi dominus non invitus patitur, servi murmurant. Mil. Glor. 3. 1. 146.

b Hospes, idem qui peregrinus, ein Fremdling / ut: Vos soli ignoratis, vos hospites in hac urbe versamini? vestra peregrinantur aures? neg, in hoc pervagato civitatis sermone versantur. pro Mil. X.

c Hospes idem quod ignarus carum rerum, qua geruntur, der nicht weiß / was vorgehet / ut: Adeone hospes huius urbis? adeone ignarus es discipula consuetudinisq; nostra, ut haec nescias? Cic. pro Rabir.

d Hospes indigenam, scilicet Prov. cum aliena professionis quispiam alium in propria vincit arte. Erasim.

e Hospes in tempestate aut hyeme molestus. Prov. dici solitum, ubi quis importunius adveniret. Nam molestiam afferunt hospites, si quando in rebus adversis & afflictis superveniunt. idem.

f Veniat hospes, quisquis profuturus est. Prov. admonens, eorum demum adventum esse gratum, qui commodi quippiam afferunt. idem.

g Non oportet hospitem semper esse hospitem, h. e. Discendi sunt mores eorum, apud quos vivitur. Aristot.

Hospita a, f. eine Wirthin / it. fremde Frau. apud Cicer. & Terent.

Hospitale is, n. domus accipiens hospitibus accommodata, ein Gasthaus / it. Spital. Virrov.

Hospitalis e, c. quod est hospitii, sive quod ad hospitem pertinet, ut: Hospitale cubiculum, ein Gastbett. Liv. 1. U. C.

b Hospitalis, pro liberali & facili ad suscipiendos hospites hospitio. Cic. 3. Verr.

c Hospitalem tesseram confringere, Proverb. de illo, qui si- getur / ut: Adeone hospes huius bi reditum in domum aliquam praclusit, der nicht wieder kommen darff. Erat autem tessera symbolum hospitale, quo prolato cognoscebantur hospites, si quando redissent. Erasim.

d Hospitalis Deus, Joviter dictus est antiquis, sub cuius tutela & veluti hospitio salus hominum constituta sit. Plaut. Poen.

e Hospitalium locum appellat hunc mundum Seneca. ep. Hospitaliter, Adv. benignè, liberaliter, gütlich / freundlich. Liv. 1. Urb.

Hospitalio onis, f. cum cives jubentur militibus aut aliis personis ad Rempubl. spectantibus hospitium praebeere, vulgò Etne quartirung.

Hospitalolum i, n. Dimin. ab hospitio. l. 5. §. 1. ff. de his, qui eff. vel de jec.

3079 Ho
Hospitium ii, n. domus est, quæ
gratis venienti patet hospiti:
diversorium enim publicum
taberna meritoria appellatur.
Herbrig/Gasthoff/ut: Hospi-
tio aliquem conjungere, einen
in sein Haus aufnehmen/
beherbrigen. l. 1, 1. Qv. Fr.
vide Adhibeo.

Cum Metellis erat ei non
modo hospitium, verum etiam
domesticus usus & consuetudo.
pro Sext. Rosc. V.

b Hospitio alienus uti, sich
bey einem aufhaltē. Corn. 156.
Hospitor ari, ari, amice in ho-
spitium suscipere, beherbrigen.

b Hospitari, hospitio uti si-
gnificat, zur Herbrig ligen. Sen.
c Hospitari nescit castanea,
pro in alieno solo crescere, Ra-
manien-Bäume lassen sich nicht
wol versetzen. Plin. 17. c. 20.

Hospit² a um, peregrin², fremd/
ut: Hospita avis. Stat.

b Hospita aquora, vicina
interpretatur Serv. 3. Aeneid.

c Hospita flumina, per quæ
transiri aut navigari potest. Stat.
3. Theban.

d Navis hospita. Ovid. 1.
Fast.

Hostendicæ dicuntur, ut Feud.
scribit, adjutorium, quod Va-
salli faciunt dominis. Calv.

Hostia a, f. sacrificium, quod
ab iis fit, qui in hostem per-
gunt ob victoriam, i.e. pro vi-
ctis hostibus, ein Opfer. Cæ-
Festus.

Ho 3080
b Hostia in Ecclesia est pa-
nis eucharistia, quod sit sacra-
mentum corporis Christi in ho-
stiam oblatis. Martin.
Hostiatus a um, hostis sive sa-
crificii onustus. Plaut. Rud.
Hosticapax, hostium captor. Fest.
Hosticida a, qui hostes cadit.

Hosticulus a um, pro hosticus,
i. e. hostilis ager. l. un. ff. de
bon. poss.

Hosticum i, n. pro hostili ter-
ra, des Feindes Land. l. 1.
princ. ff. de bon. poss. ex test.
milit.

Hosticus a um, idem quod ho-
stilis, feindlich/ut: Turbabo-
stica. Ovid. 3. Trist.

Hostilis e, c. quod pertinet ad ho-
stem, ut: Hostilis acies, des
Feindes Schlacht-Ordnung.
Tacit.

Agmen hostile, des Fein-
des Troppe. Ovid.

Hostilitas atis, f. Feindschaft.
Senec.

Hostiliter, Adv. hostilem in mo-
dum, feindlicher weise. Cic.
5. Phil.

Hostilius a um, ut: Hostilia lex,
quæ permissum fuit, furti age-
re eorum nomine, qui apud
hostes essent, aut reipublica
caussa abessent. Inst. de his, per
quos ag. poss.

Hostimentum i, n. idem quod
aquamentum, beneficii pensa-
tio, ut: Par pari datum hosti-
mentum est, es ist gleiches
Ant.

3081 Ho
mit gleichem vergolten. Asin.
1, 3, 20.

b Hostimentum est opera
pro pecuniâ, i.e. nihil gratuitum
esse debet, sed officium officio pen-
sandum.

Hostio is, i. vi, ire, aquare, ver-
gelten/vergleichen. Nonius.

Hostiola a, f. Dimin. ein gering-
oder kleines Opfer.

Hostis is, m. adversarius est pub-
licus, ein Feind/ut: Latius a
domesticis hostibus munire,
sich seiner Hausfeinde verfi-
chern. Curt. 1313.

In hostium numero aliqui
habere, einen für Feind halten.
l. 14, 13. Att.

b Nihil tuto in hoste despi-
citur; quem spreveris, valentio-
rem negligentia facies. Cur-
tius 1169.

c Hostem in nos, a vobis
convertam. Curt. 1779.

d Hostibus oveniat! ita, si
quod timeretur, deprecabantur
abominantes & in hostium ca-
put imprecantes, das Unglück
treffe unsere Feinde. Erasmi.

e Hostis domesticus, Prov.
ubi malum non aliunde proficisci-
tur, sed ex nobis ipsis nascitur.
idem.

f Hostis miseraturus, si vi-
disset, casum. Prov. idem.

g Hostis non hostis, Prov.
dicitur, qui nulla lacessitus inju-
ria, tamen, quæ sunt hosti-um, fa-
cit, aut qui pacis obsequium facit
hostilia. idem.

Hu 3082
Hostorium ii, n. lignum, quo
medius aquatur, ein Streich-
holz. Priscian.

Hostus i, m. mensura quadam
in re levia, ab hostire, aqua-
re, quod ad æquales fieret men-
sura. Martin.

HS. numismatis genus, vide Se-
stertium.

Huber, ab humeo, ut tuber a tu-
meo, vide Uber.

Hubiola, vox a Germanis sum-
ta, pro lupulo salicario, Hopfe-
fen. Martin.

Huc, Adv. ad locum, hieher.

Huj. Interject. admirans, huj-
Terent.

Hujusmodi, idem quod similis,
par, ut: Hic me hujusmodi o-
se sciebat, ego hunc esse aliter
credidi, er tante mich wol/
wusste meine Weise wol/ich
aber habe ihn für einen an-
dern Gesellen gehalten. Phor-
3, 2, 44.

Hujusmodi, vergleichen.
pro S. Rosc. XXXIII.

Hulcus, vide Ulcus.

Hulula a, f. vid. Ulula.

Humanatio onis, f. humanita-
tis assumptio, incarnatio. Mart.

Humanè, Adv. benigne, man-
svetè, facile, leniter, leutselig/
menschlich/freundlich. Ter.

Humanitas atis, f. propriè hu-
manâ naturam notat Mensch-
heit/ut: Hac nec hominis, nec
ad hominem vox est, quâ quæ
apud te, C. Caesar utitur, ju-
Kkkk ei-

citius abjiciet humanitatem, quam extorquebit tuam, i. e. vox hac non est humana vel homine digna, nec ad hominem elementem & humanum, quam qui utitur, citius obliuiscitur humanitatis, quam acuit te ad crudelitatem. pro Lig. V.

b Humanitatem omnem auere, i. e. deponere, keines Menschen Freund seyn. p. Lig. V.

c Humanitas idem quod mansuetudo, comitas, Freundlichkeit / Leutseligkeit / ut: In Militiade erat cum summa humanitas tum mira comitas, ut nemo tam humilis esset, cui non ad eum adire pateret, der Miltiades war so leutselig und freundlich / daß niemand so gering gewesen / welchen er nicht für sich gelassen. Corn. 49.

Humanitate aliquem capere. Corn. 120.

Cognosce nunc humanitatem meam, si humanitas appellanda est in acerbissima injuria remissio ac dissolutio animi. Cic. in homine generatur. Plin. Metello 1. 5, 2.

d Humanitas idem quod eruditio, ut: Tu sine illa bona artem trahere, eine durch freundschaft, sine humanitate, sine ingenio, liches Zureden / ihm zum Freund sine literis intelligis & judicas. VI. Verr. vide Gell. 1. 13. c. 15.

e Humanitatis studia dicuntur artes ipsae liberales. Cic. pro Muræna.

Humaniter, Adverb. benignè, mansuete, a quo animo,

mensächlich / gedültig / ut: Humaniter vivere. Cic. ad Mar.

b Sin aliter acciderit, humaniter feremus, i. e. a quo animo. Cic. ad Att.

Humanitus, Adverb. est humano more, ut: Si quid mihi humanitus accidisset, wenn mir etwas / wie denn den Menschen zu geschehen pflegt / were zu handen gestossen / wenn sich ein Fall mit mir begeben hätte. 1. Phil.

Humano as, are, Latini Ecclesiastici scriptores imitari Græcos, Dominum ipsos pater dicunt humanatum, i. e. humanam carne indutum, hominem factum esse. Martin.

Humanus a um, quod est hominis, mensächlich / ut: Annosa atas, & penè ultra humanam extenta fragilitatem, ein hohes und über gewöhnliche menschliche Schwachheit sich erstreckendes Alter. Solin. 941.

b Humanus calculus, qui in homine generatur. Plin.

c Humanissimis sermonibus aliquem in sui benevolentiam trahere, eine durch freundschaftliches Zureden / ihm zum Freunde machen. Curt. 54.

d Humana fragilitas, i. e. fragilis hominum vita. 1. 6. §. 7. ff. de off. præf.

Humatio onis, f. sepultura, zur Erdenbestätigung / Begrabnis. Cic. 1. Tusc.

Humator oris, m. qui humare solet, ein Todtengräber. Luc. quod dicitur. Cic. 2. de N. D.

Humatrix icis, ein Todtengräberin.

Humectatio onis, f. Befeuchtung.

Humectatus a um, befeuchtet / feuchte gemacht. Silius.

Humecto as, are, humidum madidum reddere, aut humore aspergere, befeuchten / anfeuchten. Virg. 4. Georg.

Humectus a um, pro humido aut humectato, ut: Humectus locus. Varr. 1. de Rust.

Humectus a um, idem ac humectatus. Virg.

Humeco es, ero, madidum esse, feucht oder naß seyn / ut: Genæ humentes. Tibul.

Humeralis is, n. ornamentigenus, quod circa humeros ponitur; atq; hoc nomine etiam significantur arma, quibus humeri reguntur. 1. 14. §. 1. ff. de re militari.

Humerosus a um, der erhabene oder hohe Schulbern hat.

Humerus i, m. pars est corporis, a quo dependent brachia, die Schulter / Achsel / ut: Portare aliquid humeris, auff den Schulbern tragen. Horat.

b Extollere in humeros, auff die Achseln fassen / auffheben. 1. de Orat.

c Humeris Rempubl. sustinere, die gemeine Regimentslast tragen. pro Flacco.

d Humeri vox de bobus solet, ein Todtengräber. Luc. quod dicitur. Cic. 2. de N. D.

e Humerus afflictionum & tribulationis notionem obtinet. Psal. 21. v. 13.

f Humerus obedientia Deo prestanda, qua & ipsa onus qf. quoddam est. Inde Phralis: Humero uno Deum colere Zeph. 3.

g. h. e. summo consensu.

Principatus Salvatoris super humerum ejus erit, accipitur de tota officii Christi administratione. Glass. Phil. laer.

Humidulus a um, feuchtlisch / ut: Linum humidulum. Ovid.

Humiditas atis, f. Qualitas, qua suo termino seu superficie extremè difficulter continetur; alieno autem facillimè, Feuchtigkeit.

Humidus a um, quod humorem inducit, vel habet, feucht / naß / ut: Humus humida. Ov.

b Humida medicamenta sunt, quæ humefaciendo corpus alterant.

c Humidum est vel aëriū, tenuius; igni amicum; vel a quo dependet crassum, igni inimicum, ut quod extinguit.

d Humidum est vel radicale, seminale, naturale, quod viventibus una cum calore nativo innascitur; vel insuens per nutrimenta appositum.

Humifer a um, humefactus, humorè afferens, das feucht und naß machet. Cic. 1. div.

Humifecus a um, idem quod humectans, humidum faciens. Plin. 2. c. 10.

Humigo as, are, idem quod humectare. For. Rom.

Humilio as, are, dejicere, erniedrigen/vox licet probatis auditoribus inusitata; Legitur tamen humiliatus; pro eo, quod est depressus. Cic. 2. de Nat. Deor.

Humilis e, c. dicitur, quod est humi, declive, niedrig / ut: Humiliter, Adv. demüß, niedrig. Plin. epist. Humiles habitare casas, in niedrigen Häusern wohnen. Ecl. 2.

b Humilis & humilitas non significant idem, quod modestus & modestia, sed potius in vitio ponuntur, abjectumque & fractum animum significant, ut. Qui altiore animo sunt, nihil abjectum, nihil humile cogitant, welche einen hohen Sinn/oder hohen Geist haben / gedenden an nichts Verachtetes oder geringes. de Fin.

Dolores humili animo imbecilloque ferre, miserum est, bey den Schmerzen ein verzagt & schwach spühren lassen / ist eine elende Sache. Cic. fin.

Quis unquam apparitor tam humilis, tam abjectus? melius, ut quatuor humores noti, cher Auswärter lässet sich also unter die Füße treten? in A.

Sentiam idem, quod Pompeius, neque id faciam humili animo, ich wil eben der Meynung / als Pompejus ist / seyn /

nung / als Pompejus ist / seyn / und wil solches nicht aus Zagheit thun. Att.

Fracto atque humili animo supplicare alicui, einen flehend / und wehemüthig anlocken. pro Pl.

Humilitas atis, f. cui opponitur altitudo, Niedrigkeit. Cic. 5. Tusc.

b Humilitas dignitati opponitur. Cic. pro R. Am. Humiliter, Adv. demüß, niedrig. Plin. epist.

Humo as, are, humo contegere, mit Erden zuscharren / begraben / ut: Vix ullum militiam tam solemne est munus, quam humandi suos. Curt. 915.

Humor aris, m. liquor, aqua, Feuchtigkeit / ut: Aquatilis humor, eine wässerige Feuchtigkeit.

b Humor pro aqua, ut: Gravis aride hausto humore, der vom geblinden Trinken laß und müde. 1500.

Bibit humorem tellus. Virg. 2. Georg.

c Humor naturalis est, qui in massa sanguinea continetur, aptus ad nutritionem.

d Humor est vel principalis, ut quatuor humores noti, sanguis; pituita seu phlegma; cholera seu bilis flava; atra bilis.

seu melancholia: vel minus principalis & excrementicius, qualis est ex secunda concoctione serum, quod

quod excretum dicitur urina: ex tertia lacrymae, saliva, lac, semen, sputum, mucus, sudor. Et horum alii sunt utiles, alii inutilis.

c Humores quatuor secundarii in tertia concoctione sunt humor innominatus, ros, gluten & cambium.

f Humor quantitate peccans, dicitur Plethora; qualitate peccans, verò Cacochymia.

g Humores oculorum tres sunt, aqueus, crystallinus & vitreus. Vesling.

Humu, Ablativus antiquus, pro humo. Non.

Humus i, f. terra, die Erde / ut: Arenosa humus. Ovid. 2. amor.

b Dives humus, i. e. fecunda. Ovid. 1. Met.

c Humi serpit oratio, quae pressior humiliorque est, quam oportet. Erasmi.

d Humi haurire, Proverb. de inaniter laborante, nihil enim est, quod haurias è solo. idem.

Hungaria e, f. regio Europa, quae & Pannonia dicitur, Ungern.

Hungaricus a um, quod ex Hungaria est, Ungarisch / ut: Hungaricum vinum, Ungarischer Wein.

b Hungaricus morbus, est febris continua, maligna & contagiosa, cum magno humorum die inter Amethysti ponitur circa ventriculum & primas vias apparatu. & insigni capitis dolore, die Ungarische Krantheit. Jonkon.

Hungari, sive olim Hunni, gens Scythica, & ferocissima prope Gothos. Hi, temporibus Valentiniani principis, Orbem pervagati, duce Attila, multas & maximas elades ediderunt in Gallia & Italia, anno Christi 401. Attila interrogatus, quare obrem saviret, respondit, se esse flagellum Dei. Hungari dicuntur coeperunt sub annu Christi 900. Quo tempore cum irruptiones in terras vicinas denuo molirentur, repulsi sunt. (forte hinc Germanicum, Ungeheuer) Ungarn.

Huso, piscis, vide Exos.

Hyacinthia, vel Hyacinthiana, sacra quadam in honorem Hyacinthi pueri instituta.

Hyacinthinus a um, colorem hyacinthi referens. Persi.

Hyacinthus i, m. puer dilectus Apollini, quem cum Apollo imprudens disco necasset, vertit in florem, qui etiam vocatur hyacinthus. Ovid. 10. Met.

b Hyacinthus flos, Mera gen. Blumen / Hyacint. Matth.

Hyacinthus Orientalis, frembd Hyacint.

c Hyacinthus gemma, ejus, ratione coloris, quatuor generis recenset Boët. de Boot.

d Hyacinthus Plinii, hoc nomen idem.

Hyades, vide Hyas.

Hyæna e, f. bestia ignota, cuius (au-

(autore Solino 573. & seqq.) cum spina riger, collum continuâ unitate flocti nequit, nisi toto corpore circumactô. Multa de eo mira. Primum, quod sequitur stabulæ pastorum, & auditu assiduo addiscit vocamen, quod exprimere possit imitatione vocis humane, ut in hominem astu accitum nocte seuiat. Vomitus quoque humanos mentitur, falsis quoque singultibus sollicitatos sic canes deplorat; Qui fortè, si venantes umbram eius, dum sequuntur, contigerint, latrare nequeunt, voce perditâ. Ea dem Hyana inquisitione corporum sepulcrorum busta eruit.

b Hyanis utramque esse naturam, & alternis annis mares, alternis foeminas fieri, parere sine mare vulgus credit. Plin. 8. 30.

Hyanium ii, n. lapis in oculis hyana nascens. Solin. 575. dicitur &

Hyænia a, f. Plin. 30. c. 10.

Hyalinus a um, ut: Color hyalinus, i.e. vitreus sive viridis, Glasgrün-Farb.

Hyalotheca a, f. repositorium vitrorum.

Hyalurgia a, f. vitriariorum officina, eine Glasstätte.

Hyalurgus i, m. υαλουργός vitriarius, Glasmacher. Mart.

Hyalus i, υαλός, vitrum, sumitur pro colore viridi. Virg. 4. Georg.

Hyas hyadis, f. Hyades septem filia Atlantis & Æthya filia Oceani. Quæ fratrem suum (qui Hyas dictus est,) à leana necatum ira fleverunt, ut ab eo denominata sint, & ob pietatē in cælum translate. Sunt enim septem stelle in capite Tauri, quæ & hædi & luculæ & Atlantides dicuntur. Plin.

Hyas hyantis, dictus est, qui Bæotiam gubernabat, à quo Hyantes Bæotii dicti sunt. Strabo l. 7. & 10. hinc:

Hiantius vel Hyanteus a um, Bæotius.

Hyberna orum, n. Loca, in quibus milites hyeme stationem faciunt, Winterlager/vulgo Winter-Quartier. Tacit. 15.

Legiones in hybernis collocare, die Regimenter in das Winterlager stellen/vulgo in die Winterquartier einweisen. Cic. 10. ep. 33.

Hybernaculum i, n. idem quod hyberna, ut. Extrahere copias ex hybernaculis, die Bâtter aus dem Winterlager führen. Corn. 497.

b Ad adversariorum pervenire hybernacula. Corn. 509.

Hybernia a, f. Insula Britannia, Irland. Plin.

Hybernicus a um, ad hyberniam spectans, Irlandsch/ut: Hybernicum mare. Plin. 4. c. 16.

Hybernus as, are, est per hyemem

mem agere, überwinteren/vulgo Winter über bleiben. l. 11. ep. 13.

Hybernus a um, quod est hyemis, sive quod ad hyemem spectat, winterisch/ut: Hyberni menses. Cic.

Hybla a, vel Hyble es, civitas Sicilia, in qua thymi & salicis copia, ab Hyblone rege dicta; Strabo à Dorienſibus conditam scribit.

b Hybla, mons thymo abundans, unde apes pasta mel optimum conficiunt, unde:

Hyblaëus a um, ut: Apes hyblaë, & mel hyblaëum. Virgil. 1. Eclog.

Hybris idos, vel Hybrida, suorum capiti in Lerna palude Poë ex ferro & domestico sue progeniti fuit, ab Hercule tandem victa. Plin.

b Hybris, canis imparibus parentibus natus, inquit Porphyrius, commodum unum, ut in eius loriis, h. e. ex venatico & grecum decem aut plura alia succedant. Erasmi.

c Hybris, notat contumeliam adulterii, ita Hybrida vocantur ii, qui ex adulterio geniti sunt. Schard.

d Hybrida vox, dicitur illa, quæ ex diversis lingvis est composita, ut: Algorithmus, ex Arabico articulo AL, & Græco nomine ἀριθμός, numerus. Sic Bartholomæus, vel Barptolemaus, Nomen proprium componitur ex Hebræo בָּרְתוֹלְמַי, & Græco πτολεμαῖος, & ἀπόλεμος, bellum.

Hydarnes, seu Hydarnus Persa, qui cum Dario in Magum conjuravit. Strabo.

Hydaspis, fluvius India, dictus ab antiquissimo Medorum rege. Lucanus.

Hydericus a um, ut: Hyderici corpora, qui plurimo humore prægravantur.

Hyderos, vide Hydrops.

Hydra a, f. & hydrus, genus anguinum, in aqua vivens, nullis serpentium inferius, eine Wasser-Schlange. Plin. 29. c. 4. Sunt, qui & natricem, quod aquis innatet, dicant & Chersyrum.

b Hydra, serpens multorum capitum in Lerna palude Poë fuit, ab Hercule tandem victa.

c Hydram secare, Proverb. pro eo, quod est ita tollere incommodum unum, ut in eius loriis, h. e. ex venatico & grecum decem aut plura alia succedant. Erasmi.

Hydragogia a, f. aquarum deductio.

Hydragogus a um, aquam eliciens, ut: Medicamenta hydragoga.

Hydrargyros, vel hydrargyrum i, n. argentum vivum, Mercurius, Quedsilber/vide Argentum vivum, & Mercurius.

Hydraula a, f. muscum instrumentum, aqua decursu sonum reddens, in quo aqua mota & pressionibus cæca anima

siffulas replet & sonos elicit.
Martin.

b *Hydraula* Vitruvius accipit pro *machina* quadam simili tympano, seu molendino, simulque pro instrumento musico, quod organum vocat.

Hydraulax cis, *fulcus aquarius*.

Hydraulica a, f. *ars aquaeductuum*, aquas ex suo loco per tubos & siphones deducendi in alia. Quo pertinet organum

Ctesibicum, quod aqua ex inferiori loco sursum elicitur, et ne Pompe / à Ctesibio Alexandrino inventore dictum.

Hydraulicus a um, ad hydraulicam spectans, ut: *Hydraulicum organum*. Vitruv.

Hydraulis vel *Hydraulus*, idem quod *hydraula*.

Hydrelæum i, n. *Oleum aqua permixtum*, humectandi, molliendi & penetrandi vim habens. Galen.

Hydria a, f. *urna ad capiendam aquam*, ein Wasser-Krug oder Gefäß.

Hydrobaphes, ὑδροβαφης, vestis aquaticilis, sine colore aqua, mulieribus peculiaris, quam nunc (inquit Pollux l. 7. c. 13.) *ψυποβαφης* vocant.

Hydrocele es, f. est *hernia* species aquosa scroti, Bruch. Jonst.

Hydrocelicus a um, *Hydrocele* laborans. Plin. 30. c. 8.

Hydrocephalus i, m. est *tumor capitis*, à serosis humoris in a-

liqua membrorum caput constituentium parte, collectione ortus. Sennert.

Hydrographia a, f. est *specialis pars Geographia*, agens de dimensionibus marii, lacuum & fluminum.

Hydrolapathum i, n. *herba*, vide *Rumex*.

Hydrológia, *horologia aqua*, qualia antiquis in usu fuerunt.

Hydromantia a, f. *Divinatio*, qua fit per aquam. August.

l. 7. de civit. scribit, Numam Pompilium hydromantiam fecisse, ut videret imagines deorum, vel ludificationes demonum, à quibus audiret, quid in sacris constituitur atq; observare deberet. Quod genus divinationis Varro à Persis dixit illatum, quo & ipsum Numam & Pythagoram Philosophum fuisse usos, commemorat.

Hydromeli, aqua cum melle mixta & viciu sate vinum referens, Meeth / (à μέλι, ebrietas.)

Hydromyla a, f. *mola*, qua vi aqua rotatur, ein Wassermühle. Martin.

Hydrophanta a, qui latentes aquas ostendit, ὑδροφαντος.

Hydrophylactæ, curatores aquarum. Schard.

Hydrophobia a, ὑδροφοβία, morbi genus, cum ager supra modum expavesceat aquam: (quod

(quod accidere solet iis, quibus rabido canem morfi sunt.) Ov.

Hydrophobus i, ὑδροφόβος, aeger aquam expavesceus. Plin. l. 29. c. 5.

Hydrophorus i, m. *aquarius*, aquam portans, Wasserträger.

Hydropicus a um, *hydropes* laborans, wassersüchtig. Plin.

Hydropiper, herba, alias persicaria, seu pulicaria, Floh- traute / Wasserpfeffer / Mutter- centraut. Schröd.

Hydropöta a, aqua potator, qui aquam bibit.

Hydropisis, siue

Hydrops opis, m. morbus, qui Latine aqua intercus dicitur, die Wassersucht. Plin.

Hydrosolata sunt ea, quæ Nicolaus curtato vocabulo *droсата* appellat: inde primum appellata, quod in eorum confectionem aqua & rosa mittetur: deinde longè longius propagata vox est, ut Symplos significet. Calep.

Hydroselinum i, n. *apium palustre* & *eleoselinum* appellatur.

Hydrus vide *Hydra*.

Hyemalis e, c. idem quod *hybernus*.

Hyematio onis, f. *hyemii* tractio, Aufwinterung. Varr.

Hyemo as, are, *hyemem* siue frigus facere. winterisch wintern. Colum.

b *Hyemare* pro stationem hyemo facere, ut: Reducere exer-

citum hyematum, das Heer wieder ins Winterlager führen.

Corn. 495.

Hyems hyemis, f. quarta pars est anni, inter Autumnum & Ver, der Winter / ut. Post hyemem, nach dem Winter. Nulla post hyemem fuit ante eam diem navigatio. l. 10. 33.

Hyems jam precipitata veras, & ver jam appebat, der Winter war nun zum Ende / und der Frühling naht herben. Cæsar.

b In hyemem conferre arborum fructus, die Baum- Früchte auff den Winter zurück legen. Solin. 483.

c *Hyems flamma*, i. e. tempestas flammarum & incendii. Stat. 3. Sylv. de monte Vesuvio.

d *Hyems pro anno*. Mart.

e *Hyemes*, in Plurali. Plin. 8. c. 38.

Hygieine, ὑγιεινή, est pars Medicina practica, modum sanitatem, per rerum non naturalium administrationem, tuendi præscribens. Jonst.

Hygremplastrum i, n. emplastrum liquidum. Plin. 34. 15.

Hygromyza, liquida unguenta.

Hygrotes, in arboribus dicitur succus siue dacryon, i. e. lacryma.

Hyla siue *Hylas* a, Comes Herculis, quem perdidit in finibus Jonis juxta Mysiam, nec usquam potuit reperiri. Postea cum esset cognitum, quod per-

citum hyematum, das Heer wieder ins Winterlager führen.

Corn. 495.

Hyems hyemis, f. quarta pars est anni, inter Autumnum & Ver, der Winter / ut. Post hyemem, nach dem Winter. Nulla post hyemem fuit ante eam diem navigatio. l. 10. 33.

Hyems jam precipitata veras, & ver jam appebat, der Winter war nun zum Ende / und der Frühling naht herben. Cæsar.

b In hyemem conferre arborum fructus, die Baum- Früchte auff den Winter zurück legen. Solin. 483.

c *Hyems flamma*, i. e. tempestas flammarum & incendii. Stat. 3. Sylv. de monte Vesuvio.

d *Hyems pro anno*. Mart.

e *Hyemes*, in Plurali. Plin. 8. c. 38.

Hygieine, ὑγιεινή, est pars Medicina practica, modum sanitatem, per rerum non naturalium administrationem, tuendi præscribens. Jonst.

Hygremplastrum i, n. emplastrum liquidum. Plin. 34. 15.

Hygromyza, liquida unguenta.

Hygrotes, in arboribus dicitur succus siue dacryon, i. e. lacryma.

Hyla siue *Hylas* a, Comes Herculis, quem perdidit in finibus Jonis juxta Mysiam, nec usquam potuit reperiri. Postea cum esset cognitum, quod per-

is-

isset in fonte, ei instituta sunt sacra, in quibus mos fuerat, ut ejus nomen clamaretur in fontibus. Serv. 6. Eclog.

Hylætor, ὕλακτωρ, canis nomen. Ovid.

Hylæa a. f. regio, à qua Hylæum mare, quod alluitur. Volaterr.

Hylæus i, m. Centaurus à Piritheo invitatus ad nuptias, vi-
sâ puellâ permotus est: & dum violentus ei esse conaretur, à Lapithis, qui simul nuptiis intererant prohibitus est: Hinc in certamen itum, & usq; ad pericula dimicatum est: ab Hercule sunt postea occisi. Hor.

b Hylæus, nomen canis Aethæonis. Ovid. 3. Metam.

Hylas, Lacus Bithynia, in quem Hylam Herculis delicias cecidisse credunt. Solin.

Hyleg vel Hylek, vide Hileg pag. 3032.

Hyllus, Herculis ex Dianâ filius. Senec.

b Hyllus fluvius, qui nunc Phrygius appellatur.

Hymen is, n. ὕμνω, pellicula si-
ve membrana virginitalis.

b Hymen, carmen nuptiale. Pollux.

c Hymen aurium, idem quod tympanum. Vesling.

Hymenæus i, m. Deus nuptiarum putatus. Quidam Liberi & Veneris filium dicunt esse, qui primus certas instituerit nuptias. Ideo per lan-

dem cantatur in virginalibus nuptiis ob hujusmodi meritum. Alii virum fortem At-
ticum dicunt, qui nuptias praedonibus virgines, oppressis la-
tronibus, intactas patria re-
stituerit: quam ob causam nubes, ejus invocant nu-
men, quasi liberatoris virgi-
nitatis. Serv.

b Hymenæus, carmen nu-
ptiale Hesych.

Hymettius a um, ad Hymettum montem Attica clarissimum, semper florentem, cujus mel preclarum, spectans, ut: Columma Hymettia, i. e. marmorea. Erasim. Apophth. p. 620.

Mella hymettia. Horat.

Hymettus i, mons Attica, pro-
cioso marmore, atq; floribus, ac
proinde & apibus abundans.

Hymnifer a um, hymnos ferens,
siue cantans, ut: Hymniferi
vultus Orpheus. Ovid.

Hymnologus i, m. hymnos can-
tans, ut: In nono loco Sol ab
Horoscopo constitutus, templo-
rum conditores facit, aut hy-
mnologos, & qui deorum deo
cantent laudes. Firm. 3. c. 6.

Hymnus i, m. ὕμνος, cantio
laudans, ein Lobgesang.

Hyoides os, quod & hypsiloides
nominant, basis instar lingua
subseratum est, non fulcimen-
tini gratia, quam motus;
constituiturque ossibus tribus,
quæ junctim & Græcorum figu-
ra

ra exprimunt, das Zungen-
Bein. Vesling.

Hyoscyaminus a um, quod ex
hyoscyamo est.

Hyoscyamus i, herba, quæ &
jusquam, faba suilla, her-
ba canicularis, dens caballin⁹
dicitur. Wilsen/ Wilsentraut/
Tollkraut/ Schlafkraut/
Rindwurz/ Ziegenherkraut.
Schröd.

b Hyoscyamus Peruvia-
nus, vide Nicotiana.

Hyosiris, herba intubo similis, sed
minor, et alia superior. Plin. 23. 4.

Hyothyroides, par tertium mu-
sculorum movens cartilagi-
nem thyroideam. Vesling.

Hypathra, sunt media spacia,
quæ inter porticus adornaban-
tur: ambulationibus, pulcer-
rimis pavimentis strata: qua-
si sub aperto sint æthere. La-
tinis subdivales dicta ambu-
lationes. Schard.

Hypallage es, f. Figura Gram-
matica, cum dictiones inter se
alternantur ordine inverso, ut:
Gladius vagina vacuus, pro
vagina gladio vacua.

Hypanemium ovum irritum,
ein Wind-Ey. Plin. 10.

Hypanis, fluvius Sarmatia. Virg.

Hypapante es, festum occursum,
in Ecclesia Occidentali Puri-
ficationis appellatur, nuncupa-
tur autem ita, quia venera-
biles persona, Simeon & Han-
na eo die obviam venerunt

Domino, dum presentaretur
in templo. Martin.

Hypecouri i, m. herba, Admi-
scher Fels. Matth.

Hyperaspistes, ὑπερασπιστής, pro-
rector, propugnator, redemptor,
qui clypeo suo protegit ali-
quem, satellites.

Hyperbasis siue hyperbaton,
transgressio seu confusio, id est,
turbat⁹ ordo Syntaxeos. Quint.

Hyperberic⁹ seu Hyperberetæus
mensis October, (vel ut qui-
busdam placet ultimus siue
December,) apud Macedones
& Asia populos: ut Josephus
& Suidas tradunt. Sed Gale-
nus apud Pergamenses Se-
ptembre esse docet. Mart. Hinc:

Hyperberetæa, dicebantur admo-
dum serotina, quæq; vix tan-
dem advenirent. Erasim.

Hyperbiasmus, Figura nomen,
cuius accentus aut litera in a-
liam transfertur. Martin.

Hyperbola, ὑπερβολή, Rhetori-
bus est Tropus, quo plus mi-
nusve dicimus, atq; res ipsa
requirit, ornat⁹ ergo inventus.

b Hyperbole Ethicis est vi-
cium excedens, quando homo à
medio ad nimium declinat.

c Hyperbole, Geometricæ est
sectio parallela axi in cono.

Hyperbolicè, Adverb. in modum
hyperboles.

Hyperbolicus a um, ad Hyper-
bolam spectans, ut: Hyperbeli-
ca locutio.

b Hyperbolica sectio, quæ in cono sit cum axe parallela.

Hyperbolus, fuit homo omnibus modis improbissimus, nec ulla re clarus aut potens, nisi vitio lingua. Erasim.

b Hyperbolum vincit, Prov. in eos, qui mirum in modum appetunt vitium. idem.

Hyperborei, pl. montes & populi Scythia, sic dicti, quod supra, i. e. ultra eos flet Boreas, ut ait Servius. Festus vero inquit, Hyperborei sunt, supra Aquilonis flatum habitantes, dicti, quod humana vita modum excedant vivendo ultra centesimum annum, quæsi uterque avortis ἀπαρ, seculi humani.

Hypercatalecticum metrum, cui una vel dua syllaba superant, ut Virg. i. Æn.

Alloquitur Venus, O qui res hominumq; deorumq;.

Hypericum i, n. herba, quæ & perforata, Ascyron, Androsæmum, seu fuga demonum dicitur, Johannistraut.

Hyperion is, aliis Solis pater, aliis Sol ipse, quod eat super terras. Diodorus scribit Hyperiona Saturni fratrem fuisse, Cæli filium, qui Solis ac Luna, aliorumq; astrorum motus, horasq; primum sumam curam, observationeque a se percepta, ceteris noscenda tradidit; Ideo eorum parens nominatur, vel-

uti ipsorum natura contem-
plator.

Hyperionius a um, ut: Currus hyperionius. Valer.

Hypermeter, versus abundans syllaba.

Hyperocha a, f. ὑπερχα, exuperantia, superfluum, quod plus est in precio fundi, quam in prioris credito. l. penult. ff. qui pot. in pign.

Hyperthesis, ὑπερθεσις, dilatio, procrastinatio, frustratio, mora. Grammaticis est etiam Transpositio litera. Martin.

Hyperthyrum i, n. vel Hyperthyris idis, f. superliminare, ober Thür. Plin. 29. c. 4.

Hyphen, unio, indeclin. Figura Grammaticæ, cum duo vocabula ὑφ' ἐν, sub unum, velut coguntur, ut uno accentu proferantur. Martin.

Hypnale, aspidis genus, solo somno, citraq; ullum doloris sensum hominem necans, cuius morsu sibi Cleopatram mortem conscivisse, auctor est Solinus.

Hypnoticus a um, somniferum, somnum concilians, ut: Medicamenta hypnotica.

Hypobolum i, n. appellant, quod ob dotis quantitatem, cum uxore defunctâ, dos a viro repetitur, huic subijcitur ac superponitur, & velut sub dote, quæ in maiorem ascendit quantitatem, tanquam minus & infirmius, si cum hac conse-

TA

ratur, penitur: sed minus re-
dã. Non enim est locus hypo-
bolo, post mortem uxoris, sed
mariti, est nempe id, quod
mortuo marito, uxori supra
dotem redditur. Itaq; his ὑπερ-
βάλλειν est maiori summa mi-
nore addere. Martin.

Hypocaustis, fornacula, camina-
ta structura seu concameratio,
ubi ignis succenditur, unde a-
qua calefit. Vitruv.

Hypocaustum i, n. ὑποκαυστον, quasi succensum, vaporarium, quod sub pavimento suo habet fornacem, quæ succensâ calefit, eine Schmitz: o-
der Badestuben. Vitruv.

b Hypocaustum, hodie dicimus conclave, quod fornace succensâ, adversus hybernū tempus calefacimus, eine Stube. Martin.

Hypochondrium ii, n. pars est corporis, quæ sub notis costis ad ilia usq; utrinq; protenditur, die weiche Seite. hinc:

Hypochondriacus a um, ad hypochondria spectans, ut: Hypochondriacus morbus sive hypochondriaca affectio, est vitiosum, in vena porta, arteria cœliaca & mesenterica ramis, ob læsam lienis coctionem, absq; putredine collecta & per vaporum emissionem, multa symptomata inferens, colluvies. Jonston.

Hypocistis idos, germen seu plan-

tula est, & radice cisti fruticosa dum florescit, ceterum viscum ex quercu, proficiens: Dicitur & Limodorum, aliis Robethron. Ex hac itaq; plantula, cum floribus succulenta sit, exprimitur succus, qui in sole exsiccat, Glycyrrhiza succo non dissimilis evadit, atq; ad nos, sed raro asportatur. Diciturq; Hypocistis vel succus hypocistidis. Schröd.

Hypocrisis, ὑποκρισις, aliena personæ simulatio. Bud.

b Hypocrisis creberrimè notat vitiosam illam simulationem, quando quis externa specie se probum mentitur, cum sit improbus, Heuchelen / Gleisnerey / Scheinheiligkeit. Martin.

Hypocrita a, ὑποκριτής, simulator, bistrio Quoniam autem qui pietatem aut probitatem, quæ nihil habeant minus, simulant, alienam personam revera agant, ideo & ipsi hypocrita dicuntur, Heuchler / Scheinheiliger / Gleisner.

Hypodesis, ὑποδεδισ, f. calceatio.

Hypodesis, ὑποδεδισ, Calceus sive calceamentum Pollux 7. 22.

Hypodiaconus i, m. inferior diaconus.

Hypodidascalus i, m. dicitur, quem vulgus corruptè, submagistrum appellat. Cic

Hypodorus, est accentus vel tenor in voce omnium gravissimus. Isid.

Hypogastrium ii, n. pars abdominis, quæ subter umbilicum inguinum pubisq. spaciis comprehenditur. Vesling.

Hypogæum i, n. ὑπόγειον, adificium subterraneum, ut cella.

Hypomnema attis, n. ὑπόμνημα, interpretatio, commentatio, Erklärung/Auslegung. Cic.

Hypomnematicus a um, commentarius ad memoria subsidium factus.

Hypomnematographi, commentariorum scriptores.

Hypomochlium ii, n. quod veluti subicitur, ut submissis suis vestem adjuvet.

Hypopium ii, n. ὑπόπιον, quod sub oculis est, ὑπόπια, ossa juxta nasum, subiecta oculis. Est etiam ὑπόπιον sugillatio cælestes, qui nobis apparent in sub oculis, species ecchymomatis. Martin.

Hypopodium ii, n. ὑποπόδιον, tri possunt. Estque duplex: una scabellum, quod pedi supponi ex quiete terra, altera est suppositur, ein Fußschemmel. idem. sicut terra motu Micraël.

Hypostasis eos, f. subsistentia sive substantia, aliquando sumitur pro persona.

b Hypostasis urina, notat sedimentum.

Hypostaticus a um, ut: Hypostatica meteora, quæ revera existunt corpora. Phyl.

Hypotheca a, f. ὑποθήκη, pignus, ein Unterpfand/hypotheca ad res immobiles, pignus vero ad mobiles refertur. l. 9. §. 2. ff. de pignorat. act.

Hypothecarii, creditores, quibus sub hypotheca debetur, die ein Unterpfand od Pfand. Beschreibung haben. l. 1. §. 3. ff. de separat.

Hypothecar, ὑποθήκαρ, i. e. subvola, pars ea, manus, quæ opponitur vola manus, quæ thecar dicitur.

Hypothesis eos, Oratoribus est questio finita, de rebus singularibus; Logicis est conditio.

b Hypothesis Metaphysicis est presuppositio; inde necessitas ex hypothesi.

c Hypothesis Mathematicis est definitio, terminum artis proponens.

d Hypothesis Astronomis juxta nasum, subiecta oculis. Est, quæ phænomena, seu motus aquales & irregulares, per motus circulares & inæquabiles salutaris. Martin.

Estque duplex: una scabellum, quod pedi supponi ex quiete terra, altera est suppositur, ein Fußschemmel. idem. sicut terra motu Micraël.

c Hypothesis est, quod prius speciem, recentiores Legum appellant, die Geschichte.

Schard.

Hypotheticus a um, idem ac conditionalis.

Hypotyposis, ὑποτύπωσις, est narrationis evidentia, quæ rem oculis in sermone ita subicimus, ut non narrari, sed geri videatur. Rhet.

Hypozeuxis, ὑποζευξις, Figura locutionis est, cum diversa clau-

clausula singulis verbis redduntur.

Hyrkania a, f. Regio Asiatica. dicta ab Hyrcana sylva, quæ pardis, pantheris & tigribus abundat. Virg.

Hyrchanus a um, ad Hyrcaniam spectans, ut: Hyrcanum mare, quod & Caspium dicitur.

Hylophites, vinum hyssopo conditum. Isop Wein.

Hyssopus sive hyssopum, herba. Isop/Ispeu.

Hysterapetra sive Hysterolithos lapis, qui muliebri exprimitur. Agricola.

Hystericus a um, uterinus, ut: Hystericæ medicamenta, dei Mutter dienende Arzneyen.

b Hysterica suffocatio, Mutter-Erstickung.

Hystericus affectus, Mutterbeschwerung.

c Hystericus lapis affertur ex nova Hispania, quem uteri morbis apprimere utilem esse ferunt.

Niger est, admodum politus, ponderosus, majore ex parte teres & rotundus. Boët. de Boot.

Hysterologia a, f. sive Hysteron proteron est, cum, quod primo debebat loco poni, ponitur secundo, ut: Vale & vive.

Hystrix, ὕστριξ, ἰκθὺς ἢ ab ὕς sus, & ἰκθὺς, ἰχθὺς, pilus,) est animal ex erinaceorum genere, ein Stachelschwein. Plin.

l. 8. c. 35.

I.

I Litera vocalis Latina, quam inter, interdum, intra, Junius, jota Cicero vocat 3. Orat. Fil. Julius.

interdum Consonans, vel simplex, ut in Juno, Jupiter, juvo, adjuvo, vel duplex, ut JA. P. Intra provinciam.

in major, pejor, ajo, ejus. Vc. l. AGI. In angulo.

taverunt, dixeruntque pro decimo, maritimo, optimo, decumum, maritimum, optimum, quemadmodum id ex vetustis exemplaribus, Plinij, l. vii & Ciceronis apparet. Qvin Iabora a, f. herba, idem ac & bere pro heri, & magis pro magis, dixerunt i in e, con-

versiq. Juven.

b I in notis antiquorum

l. lili 3 non-

nonnungvam pro vino, ut
Florens Jacchus, Catull.

Jacea a, f. dicitur herba, seu
flos Trinitatis, viola tricolor
sive flammae, Freysaam-
kraut / Dreyfaltigkeitsblum /
siebenfarben Blum / unnütze
Gorge / je länger je lieber /
Streichmutter. Schröd. Panc.

b Jacea nigra, dicitur a-
liās succisa, sive morsus Diabo-
li, Zeuffels-Abbiß.

c Jacea plures species ha-
bet Pancovius.

Jaceo es, jacui, jacere est euba-
re, decumbere, liegen / ut: Hu-
mi jacet nudus infans. Lucr.
Jacent sub arbore poma.
7. Eclog. 11.

b Jacere alteri ad pedes,
i. e. provolvi ad pedes, ad genua
procumbere, einem für dē Füßen
liegen / fußfällig werden. 7. Verr.

c Jacere idem quod situm
esse, ut: Jacet inter Apenninum
& Alpes, er liget zwischen dem
Berg Apennino und dem wäl-
schen Gebirg. lib. 11. ep. 13.

d Jacere ante oculos, für
Augen liegen / ut: Quae oppida
quodam tempore florentissima
fuerunt, nunc prostrata & diru-
ta ante oculos jacent. l. 4. 5.

e Jacere est non clarum
esse, negligi, abjici aut mactum
esse, darnieder liegen / nicht ge-
achtet werden / ut: In pace jace-
re, quam in bello vigere maluit,
er hat lieber im Friede ver-

acht / als im Kriege in großem
Ansehen seyn wollen. in A.

Cn. nosfer (ōrem miseram)
ut totus jacet, wie ist leider un-
ser Cn. so gar veracht? At.

Leges in civitate nihil va-
lent, cum iudicia jaceant. Off.

Jacent virtutes, die Tug-
end wird nichts geacht. 2. Fin.

f Jacere in mœrore, i. e.
in summâ mœstitiâ esse, in
höchsten Trauren schweben / ut:

Jacet in mœrore meus frater,
mein Bruder lebet in höchstem
Kummer. Atr.

g Valde jacere, i. e. nihil
posse, nihil valere, gar nicht fort-
kommen können / ut: Ex eo ipso,
quàm valde illi jaceant, intelli-
gere possumus. II. Catil. XI.

h Jacentem veste spoliare,
einen blündern / der sich
nicht wehren kan. Corn. 2. 46.

i In fermento jacere, i. e.
iracundiâ turgere, sehr entrüstet
oder zornig seyn. Erasim.

Jacinthus vide Hyacinthinus.

Jacio is, jeci, jactum, jacere,
werffen / ut: Jacere in subli-
me, in die Höhe werffen.

Phn. 11. c. 2.

b Jacere molem, einen
Thamm machen. Curt. 4. 29.

c Jacere fundamenta. Est
(inquit Valla) quasi qualiacumq;
fundamenta facere, & quodam-
modo dare rei principium, ut:

Jacere fundamenta pacis, den

Anfang zur Frieden machen.

Cic. 1. Phil.

d Aleam jacere, vide A-

leag.

e Jacere talos, pro lude-
retalis. Plaut. Aul.

f Jacere pro enunciare sive
spargere in vulgus. Tacit. l. 1.

g Jacere probra in fontem.
Liv. 2. U. C.

h Jacere querimoniam, pro
conqueri. Senec.

Jacobe a, f. dicitur & Senecio
major, flos S. Jacobi, S. Ja-
cobs-Blume. Matthiol.

Jactanter, Adv. cum ostentatio-
ne, ambitiosè, großspräche-
risch / stolz.

b Perisse Germanicum,
nulli jactantius mœrent, quàm
qui maximè letantur, i. e. am-
bitiosius, vel majori cum osten-
tatione. Tacit. l. 2.

Jactantia a, f. insolentia, super-
bia, Ruhmredtigkeit / Groß-
sprecheren / Aufschneideren /

ut: Frivola jactantia. Quint.

Jactatio onis, f. agitatio, succus-
satio, Bewegung / das Rüt-
teln und Schütteln / ut: Si-

mul sperans, leviozem in na-
vigazione, quam in via ja-

ctationem vulneris fore & cu-
rationi omnia commodiora.

Liv. 30. Pun.

b Jactatio, pro gloriatio-
ne & jactantia, ut: Alicujus au-

ribus jactatione virtutis gravem
esse, einem wegen allzu großer

Ruhmredtigkeit beschwerlich
verdrücklich seyn. Curt. 1307.

Jactator onis, m. gloriosus, ein
Ruhmredtiger / Großspre-
cher / Aufschneider / Prahler /

ut: Immodicus proprii jacta-
tor honoris. Claud. 3. Paneg.

Jactatus a um, hin und her ge-
worfen oder getrieben / ut:

Jactatus aqvore. Virg. 1. Aen.

Nauta jactati turbine. Cat.

b Jactatus periculis. Virg.

6. Aeneid.

Jactatus us, m. agitatio, succussio,
ut: Jactatus maris. Plin.

Jactito as, are, Frequent. à ja-
cto as, are.

Jacto as, are, est crebrò jacere,
oftt werffen / ut: Jactare arma,
das Gewehr wegwerffen.

Curt. 365.

Deucalion vacuum lapide
des jactavit in orbem. Virg. 1.

Georg.

b Jactare est multa sibi ar-
rogare & tribuere, sich viel ein-
bilden / ut: Magnificentius jacta-

re aliquid, quàm verius, mehr
hochmützig als wahrhaftig von

einer Sache reden. Curt. 261.

Miseros illud nolunt, nisi
cum se fortè jactant, sie wollen

nicht / daß man beträbe Leute
sol verspotten / es were denn /
daß sie sich rühmeten / oder daß
sie viel von sich hielten. de Or.

Qui se insperatis pecuniis
sumtuosius insolentiusq; jactant,
welche wegen unverhofften Gel-

des ziemlich viel von sich hal- tantoperè commoveris? Lässtu
ten und aufschneiden. II. Cat. IX. dir dieses so sehr zu Herzen ge-
c *Jactare* se gravissimè hen/ daß du ein elendes Weibes
vehementissimèq, i. e. voce & ge- bild verlohren. I. 4, 5.
stu vehementi & magno uti. pro
M. Cael. XIV.

d *Jactare* est vexare, fati-
gare, ut: Ventis jactari, vom
Wind getrieben werden. Prop.
Morbo jactari, krank seyn.
Horat.

e *Jactari* est exagitari &
exerceri, ut: Forensi labore ja-
ctor, ich habe mit Gerichts-
Sachen viel zu schaff. n. Q. Fr.
Qui in hac tempestate po-
puli jactamur & fluctibus, die
wir in diesem betrübtem Zu-
stand des Volks schweben, pro
Planç.

f *Jactare* aliquid vero ma-
jus, ein Ding grosser machen/ als
es an ihm selbst ist. Curt. 545.

Jactuarius a um, frequenter ja-
cturam patiens. Idid.

Jactuose, Adverb. jactanter, in-
solenter, superbè. Cic.

Jactuofus a um, jactans, Non.
jactura e, f. proprie damnum

est, quod tempestate coacti fa-
ciunt, merces in mare conji-
ciendo, ein Verlust/ Schad-
ut: Si quid adversi coortum
est, de illis potissimum ja-
ctura fit, quia precu minimè
sunt Sallust. ad Cael.

b *Jacturam* facere, Scha-
den leiden/ ut: In unius mulier-
cula animula si jactura facta est,

c *Jactura* infamia. I. fin. C.
de sec. nupt.

d *Jactura* debiti, pro a-
missione. I. 2. C. ne licet potent.
Jactus a um, posius, constitu-
tus, geworffen/ gelegt/ ge-
setzt. Cic.

Jactus us, m, ipse jaciendi actus,
ein Wurff/ ut: Philippus ja-
ctu sagitta dextrum amisit o-
culum, dem Philippo ist das
rechte Aug außgeschosst wor-
den. Curt. 14.

b *Extra teli jactum* esse,
so weit davon seyn/ daß man
von dem Geschos nicht mag
getroffen werden. Curt. 293.

Extra teli jactum stare.
idem 966.

c *Ad teli jactum* perve-
nire, so nahe aneinander komen/
daß man mit dem Geschüs oder
Geschos einander erreichen
kann. Curt. 303.

Intra teli jactum esse. Cur-
tius 451.

Jaculabilis e, e. quod jaculari
potest, ut: Telum jaculabile.
Ovid. 7. Metam.

Jaculatio onis, f. siue
jaculamen & jaculamentum,
dicitur ipse actus jaculandi.

Jaculator oris, m. qui jaculum
emittit, ein Schüs. Liv. 1. Pun.

Jaculatorius a um, ut: Cam-
pus

pus jaculatorius, ein Schüs-
gen. Plan. I. 9 9. 4. ff. ad leg.
Aquil.

Jaculatrix icis, f. quæ jaculum
emittit, ut: Jaculatrix Dia-
na. Ovid, 5. Metam.

Jaculo as, are, jaculum emitte-
re. Claudian.

Jaculor aris, ari, telum siue ja-
culum emittere, schiessen/
werffen/ ut: Ferro jaculabor
acuto. Ovid.

Saxa jaculans giganteo la-
cero. idem 14. Metam.

b *Jupiter jaculatur* ful-
mina. idem 2. Metam.

c *Jaculari* pro moliri. Hor.
d *Jaculari* nullo scopo, Prov.
in eos, qui nihil certi propositum
habent, quod sequantur. & ad
quod instituti consiliq, rationes
referant.

Jaculum i, n. dicitur, quicquid
in longum jaci potest, ein
Geschos/ Pfeil/ Wurffspieß.

b *Jaculum* in hostilem ter-
ram vibrare, einen Wurffspieß
oder Pfeil in des Feindes Land
schiessen/ dem Feind absagen.
Curt. 98.

Jaculus i, m. serpentis genus, qui
subit arbores, & quibus se vi-
maxima vibrat. Plin. 8. c. 23.

Jah. est ex nominibus veri Dei
quod etiam Alleluja ulti-
ma syllaba sonat. Idid. I. 7. c. 1.

Jalapa e, f. radix purgans hu-
mores noxios, dicitur & Gia-
lapa, Chelapo, Jalapium, vel

Gelapo, Mechoacanna nigra,
Jalapenwurz. Schröd.

Jalemus i, m. Calliopes filius,
infelix nullusq, precii homo,
praesertim in cantu supra mo-
dum frigidus, unde ialeme
ad, Jalemi cantilena, id est,
miserabilis, hinc Germanorum
locutio, es gehet imtami aus.
Erasm.

b *Jalemus* ψυχρότερος,
Jalemo frigidior, de cantione, ora-
tione, argumento, joco aut ejus-
modi re quapiam supra modum
frigida. Erasm. Chil. 2. cent. 10.
ad. 86.

Jalysis, Bacchus est, ut: Cum
Rhodum obsideret Demetrius,
& in suburbio cepisset tabulam
quandam Protogenis, clarissi-
mi pictoris, in qua pinxerat
Jalysin, i. e. Bacchum, Rhodius
per caduceatores obsecranti-
bus, ut tabula parceret, respon-
dit: Se citius patris imagines,
quam eam picturam abolitu-
rum. Tantum honoris habuit
arti Rex. Erasm. Apophth. 439.
Iam, Adverb. properantis est,
jetzt/ alßbald/ ut: Tace, ego-
met conveniam jam ipsum.
Adelph. 2, 2, 1.

b *Iam* pro praterea Cice-
ro uti solet, ut: Iam quid ego
quod etiam Alleluja ulti-
ma syllaba sonat. Idid. I. 7. c. 1.

Jalapa e, f. radix purgans hu-
mores noxios, dicitur & Gia-
lapa, Chelapo, Jalapium, vel
LIII 5 jam

jam mensas argenteas de omnibus, de libris iussit auferri. de N.

Iam Pythagoras & Plato locupletissimi auctores iubent, de D.

c. Iamdiu & jampridem presenti tempori junctum significat id, quod olim cepimus, facere nondum desimus, ut: Ego jamdiu plurimi te facio, ich habe vor langem viel von dir gehalten und noch. Ep.

Quorum ego vix à te jamdiu manus contineo, so lang und noch halte ich sie faum gegen dir auf. D.

Cupio equidem & jampridem cupio Alexandria visere. At.

Iampridem institui. Acad.

d. Iamcum, allberett.

l. 7. ep. 24.

Iambicus vel jambicus a um, ad Iambum pertinens. Horat.

Iamblicus i, m. Pythagoricus Philo-
sophus à Chalcide Syria, fuit
Porphirii discipulus, Constanti
M. tempore, adeo profecit,
ut secundas post praeceptorem
obteneret.

Iambus i, m. pedis genus, constans ex brevi & longa, ut dōcēns.

Iamdudum, Adverb. de parvo tempore dicitur, unius hora aut semihora, aut duarum horarum, aut certe brevissimi temporis spatium, unlangst. Val.
Iamdudum est intus. Plaut.

Afin.

b. Iamdudum pro nimium

valde, vel jampridem. Ter. Eun.
c. Iamdudum pro jamprimum, jekt allererst. Ter. Ad.

Iamidæ, de quibus apud Cicero-
nem mentio, est familia qu-
dam Aruspicum, ab Iamo A-
pollinis filio sic nominata.
Turneb.

Iamasum i, n. oppidum Celticae
gentis, nunc dicitur S. Jaco-
bus in Compostella, uti scribit
Olivarius in Melam.

Iameum, alumen è Babylone in-
vectitum. Jun.

Iangus, janitor. Festus.

Ianiculum i, n. Oppidum non
praeul à Roma dictum, quia
per eum Pop. Rom. transire ca-
perat in agrum Etruscum, ut
ait Festus: Seu quod Ianus il-
lud condiderit. Solin.

b. Ianiculum, montem Ro-
ma à fulvo colore appellat mon-
torium, i. e. montem aureum.
Agric.

Ianira a, f. Oceani & Tethyos fi-
lia. Hesiod.

Ianitor oris, n. cui custodia ja-
nuæ commissa est, Pfortner/
Thürhüter. Cic. 3. Verr.

Ianitrix icis, f. mulier, cui ja-
nuæ custodia commissa est, ut:
Anus hic recubare solet custos
janitrix. Plaut. Curc.

b. Ianitricēs dicuntur duo-
rum fratrum uxores. l. 4. ff. de
grad.

Ianthinus a um, violaceus. Hinc:

Ianthinum, purpura genus fuit
vio-

violaceo colore infectum. l. 68.
§. ult. ff. de leg. III.

Ianthum i, n. Iavoy, flos & co-
lor quidam purpureus Helych.

Ianua a, f. ostium est seu fores,
Thür/Pfort/Thor/ ut: Ser-
vius suis, ut januam clauder-
ent, & ipsi ad fores assiste-
rent, imperat. 3. Verr.

b. Ianua, idem quod ad-
itus, ut: Ab hoc aditu januaq; pa-
tescunt pervenire ad ea, quae cu-
pimus. 1. de Orat.

c. Ianua seu porta caeli, lo-
cus vel medium est, per quod ad
beatitudinem caelestem perveni-
tur. Gen. 28. v. 17.

d. Christus seipsum januam formis,
seu ostium vocat, nimirum ovi-
ne. Ovid. Bifrontem finxerunt,
his spiritualis, quod est Ecclesia,
quia per duas quasi portas, sol
Gloss. Phil. sacr.

e. Pulsare januam gratatur & occidit;
Tum quia ini-
dei, credentes dicuntur, cum
instant orant. Matth. 7. v. 7. Fece-
runt & quadrifrontem pro-
f. Pulsare januam (corda pter quatuor Mundi & Orbis re-
nostri) dicitur Deus, cum ad po-
nitentiam quovis modo, nos in-
vitat. Apoc. 3. v. 20. Gloss. Phil.

sacr.
c. Ianus à quibusdam di-
citur Noah, respiciens ad mun-
dum tam eum, qui diluvio totus
interierat, tum eum, qui post
diluvium propagari denuo cepit.

g. Aberrare à janua, nach
der Thür gehen/und den Offen-
treffen/ dicitur, ubi quis à vero
penitus aberrat, totoq; fallitur ju-
dicio. Erasim.

Ianual libi genus, quod Iuno tan-
tum libat Iovi. Festus.

Ianuarius ii, m. Primus men-
sum, quem Numa Pompilius
à principe Deo, h. e. Iano ap-

pellavit, qui primum anni es-
se voluit, tanquam bicipitis
dei mensem, respicientem &
prospicientem transacti anni
finem, futuriq; principium, der
Jenner / Saxones vocant der
Hartmon / h. e. mensem du-
rum, frigoris scilicet ratione.
Ianus i, m. Antiquissimus Italiae
Rex, qui Saturnum in regni so-
cietate aservit. Eum ajunt pri-
mum in Italia diis templa fe-
cisse, rituaq; sacrorum insti-
tuisse, atq; ideo eum in sacri-
ficiis praefatione meruisse perpe-
tuam. Macrob.

b. Ianus bifrons, biceps, bi-
d. Christus seipsum januam formis,
seu ostium vocat, nimirum ovi-
ne. Ovid. Bifrontem finxerunt,
his spiritualis, quod est Ecclesia,
quia per duas quasi portas, sol
(qui per Ianum intelligitur) ori-

e. Pulsare januam gratatur & occidit;
Tum quia ini-
dei, credentes dicuntur, cum
instant orant. Matth. 7. v. 7. Fece-
runt & quadrifrontem pro-
f. Pulsare januam (corda pter quatuor Mundi & Orbis re-
nostri) dicitur Deus, cum ad po-
nitentiam quovis modo, nos in-
vitat. Apoc. 3. v. 20. Gloss. Phil.

sacr.
c. Ianus à quibusdam di-
citur Noah, respiciens ad mun-
dum tam eum, qui diluvio totus
interierat, tum eum, qui post
diluvium propagari denuo cepit.

idem. Nomen Iani deducunt ab
Hebraico vino, quod quasi pri-
mus vinum invenerit. Münster.

d. Iani templum fuit Rome,
quod belli tempore apertum, pacis
clausum fuit. Constat autē (in-
quit Servius) templum hoc ter
fuisse clausum: Primum regnan-

te Numa; item post bellum Punicum secundum; tertio post bella Attiaca, quæ confecit Augustus, quo tempore pax quidem fuit, quantum ad exteras gentes pertinet, sed bella flagravere civilia. Huius claudendi vel apertendi templi ratio varia fuit: Alii dicunt, Remulo contra Sabinos pugnante, cum in eo esset, ut vinceretur, calidam aquam ex eodem loco erupisse, quæ fugaret exercitum Sabinorum. Hinc ergo tractum morem, ut pugnaturi aperirent templum, quod in eo loco constitutum, quasi ad spem præsini auxilii. Alii dicunt, Tatium & Romulum facto foedere hoc templum adificasse; Unde & Ianus ipse duas habeat facies, quasi ostendat duorum regum coitionem; vel quod ad bellum ituri debeant de pace cogitare. Est & alia melior ratio, quod ad prælium ituri optent reverentiam.

c Ianus erat Roma locus, ubi fœnoratores consistebant in regione Basilica: quoniam in eo Ianus simulacra collocata visebantur. Ovid.

Iapetus i, m. coeli & terra filius (ut Hesiodus inquit,) Vir quidam apud Thessalos, sed protervi ingenii, magisque filiorum, quam suâ virtute clarus. Ferunt hunc Asiam nympham duxisse uxorem, & ex ea Hesperum, Atlantiem, Epime-

theum & Prometheus suscepisse. vid. Natalis Comes.

Iaponia a, f. sive Iapan, regnum amplissimum & ditissimum India Orientalis, Japan. Fr. Caron. descriptione Iaponiæ Germanica lingua edita. Hinc:

Iaponenses, Incolæ Iaponia.

Iaponicus a um, ad Iaponiam pertinens, ut: Iaponicum regnum.

b Iaponica charta, Japonisch Papier.

c Iaponica terra, vide Ca-techu.

Iapygium ii, n. Salentinorum promontorium, Virg. II. Æn. Unde Servius Iapygiam partem Apulia esse dixit, in qua est mons Garganus, qui usque in Adriaticum pelagus tenditur. Hanc regionem Messapiam & Iapygiam & Calabriam & Salentinam multi nominant.

Iapyx ygis, Dædali filius, à quo Iapyges populi. Solin. 134.

b Iapyx est ventus ex Apulia ora proficiens, quem eundem Caurum Gellius l. 2. esse iudicat.

Iasis idis, f. dicta est Atalantis ab Iasio patre filia.

Iasius ii, m. Dardani frater. Serv.

b Iasius Palinuri pater. idem.

Iasminum i, m. frutex, dicitur & Iosmenum, Ioseminum, Gelseminum, Arab. Zambach,

Iosemin, Iasme, Weilöhl. Reben / Jasmin. Schröd.

Oleum Iasmini, Jasminöl.

Iason is, m. Æsonis filius, fratris Pelia Thessalia Regis, qui Colchos profectus, vellus aureum abstulit. Iustinus, Diodor. Ovid.

Iaspideus a um, ut: Iaspidea gemma, quæ Iaspidis colorem refert. Plin. 37. c. 10.

Iaspis idis, f. lapis, ab Achate non differens, nisi quod mollior sit, & propterea non ita exacte Iberis, herba, Besentraut / wildpolir, ut Achates, possit. Omne genus coloris recipit, ut Achates, et in Iaspis. Boët. de Boot.

Iasponyx, Gemma à nigris colore dicta. Plin. 37. c. 9.

Iatroleptes, ιατρολεπτης, medicus ungventarius.

Iatroleptice, medicina ungventaria, Cels. & Siphont.

Iatrus, digitus minimo proximus, dictus medicus, quod illum ori, oculis, vitibus, levioribus vel saliva vel medicamentis delinendis eum, seu puriorem, adhibemus. Plin. 29. c. 1.

Iaxartes, Scythia fluvius in Asia, amnium ab Oriente in Caspium, influentium vel maximum. Plin.

Jazyges, ιαζυγες, Metanasta populi in Europa, qui (sicut Ptolemæus l. 3. scribit.) ab Oriente habent Daciam, ab Occasu & Austro Germania partem,

ad Septentrione Sarmatiam. Hodiè septem castra, Germanicè Siebenbürgen. For. Rom.

Iberia a, f. pars Hispania, quæ intra Iberum continetur: quantumvis generali vocabulo pro Hispania capiatur.

b Iberia quoque est Regio iuxta Pontum inter Colchidam & Armeniam, venenorum ferax, Iberiacus a um, ad Iberiam spectans, ut: Terra Iberiaca. Sil.

Iberica a, f. herba, dicebatur differens, nisi quod mollior sit, Sparsum antiquis. Quint. & propterea non ita exacte Iberis, herba, Besentraut / wilder Kressen. Matthioli.

Iberus a um, ut: Ibera naxia, i. e. fabula vana Hispania: Vel propriè cantilena nutricum, ad pacandos infantes. Martin.

Iberus i, fluvius Hispania.

Ibex icis, et in Steinbock / ibices capra sylvestres, ut: Sunt caprea, sunt rupicapra, sunt ibices pernicitatis miranda, quæ quam onerato capite, vastis cornibus. Plin. 8. c. 53.

Ibi, Adverb. in loco, daselbst / alda / ut: Ibi enim positis est. Cicero.

b Ibi pro in ea re. l. 1. §. ff. rem rat. hab.

c Ibi pro in ea causa & specie. l. 1. ff. de in ius voc.

Ibidem, Adverb. loci, significans in eodem loco, eben daselbst, ut: Ni puerum tollis, jam ego hunc in mediam viam provolvam; itaque ibidem pervolvam.

nos sexaginta, solidos viginti.
Geometr.

Icosium ii, n. Mauritania Casariensis oppidum; ab Herculis comitibus conditum. Hercule enim illac transeunte, viginti, qui à comitatu ejus desciverant, locum deligunt, jaciuntq; moenia: ac, ne quis posito à se nomine gloriaretur, e condentium numero urbi nomen datum. Solin.

Icterias, lapis aliti lurido similis; ideo existimatur contra regionis morbos. Est & alia eodem nomine liquidior. Tertia folio viridi similis latior prioribus, penè sine pondere, venis luridis. Quartum genus in eodem colore nigris venis descendens. Plin. 37. c. 10.

Icteria a, f. idem ac Icterus. Ictericus, Ictero laborans, gelbsüchtig. Plin.

Icterus i, m. morbus, die Gelbsucht / Icterus flavus, est humoris flavi vel viridescentis in habitum corporis, à causis suis procedens effusio. Jonston. dicitur & morbus regius.

b Icterus niger est cutis totius corporis in nigrum mutatio idem.

c Icterus avis à colore nomen habens, quæ si spectetur, sanari id malum (Icterus) tradunt, & avem mori, vide Galgalus.

Ictus ictidis, ictus idos, Anima

minus Melitensi catello, Gaza viverram vel mustelam rusticam vertere solet. Germani vocant Iltis. Agric. de animalant, subterr.

Ictus us, m. est ipsa percussio, ut: Saxorum Ictus, ein Steinwurf. Tac.

Ictus baculi, ein Schlag oder Streich mit einem Stöcken. Ovid.

Ictus fulminis, ein Donnererschlag. Offic.

b Ictus calamitatis novæ, ein neuer Unfall. pro Leg. Agr.

c Perfecile ego Ictus parior argenteos, ich lasse mich gern mit der silbern Bächen schiefen oder treffen. Mostell.

d Ictus, idem quod potestas, ut: Cogita, quam nihil sit mortale non sub Ictu nostro positum. Senec. de benef.

Icuncula a, f. Dimin. ab Icon. Sveton.

Id, Neutrum ab is ea id.

Ida a, Mons altissimus, qui ad Troadem spectat. hinc:

Idæus a um, ad Idam spectans, ut: Idæum nemus. Virg. 3. Æn.

Idæi Dactyli, vide Dactyli Idæi.

Idalium i, n. mons Cypri, Veneri sacer. Virg. 1. Æn. hinc:

Idalius a um, ut: Venus Idalia. Virg. 5. Æneid.

Idas a, fuit omnium sui seculi formosissimus virorum, & maritus Marpissæ. Is arch, agitur.

tisq; sumtis Apollinem invadere ausus est ob Marpissam fibi à deo ereptam. Homer.

Idcirco, Conjunct. ideo, derohalben / derowegen.

Idæa a, f. eidea as, forma, figura, species primarum & incoata intelligentia, ein Muster / Gestalt / Entwurf eines Dinges.

b Idea Platonica, vide Platonius.

Idem eadem idem, Pronomen eibend derselbe / ut: Quid hoc morbi est? homines ex amore liter; vel personalis & hypostati mutari, ut non cognoscas, quæ dū natura in Christo eadem, was ist das für eine Krankheit / daß ein Mensch persona.

durch die Liebe sol also sich verkehren / daß man auch ihn nicht für den / der er ist / mehr ansehe? Eun. 2, 1, 19.

Militantum dignitatis ad idem junxeris, ut eundem te facilius agnoscam esse in laude mea, qui fueris in salute. l. 2. ep. 6.

Identicor ari, ari, est idem cum alio esse vel fieri.

Identicus a um, ut: Identica pradicatio est ejusdem de eodem.

Identitas atis, f. vox Metaphisicis familiaris, est convenientia in aliquo, quando nempe res vel ad se ipsam refertur, vel ad aliam.

b Identitas rationis est, quando res refertur ad seipsam per aliquam comparationem rationis.

c Identitas realis est, quando res refertur ad seipsam alibi à deo ereptam. Homer. qua reali comparatione.

d Identitas primaria, est eorum, quæ simpliciter idem sunt.

e Identitas secundaria, est eorum, quæ secundum quid idem sunt.

f Identitas ordinaria, est in rebus creatis.

g Identitas extraordinaria, est in divinis, eaque vel essentialis, quæ tres persona Trinitatis habent identitatem essentiali.

h Identitas intrinseca est, quæ plura cōiunt in essentia.

i Identitas extrinseca est, cum plura conveniunt vel respectu efficientis & finis, ut fratres peris, ut duo parentis respectu sui, & dicitur identitas effectiva; vel respectu subjecti, ut duo accidentia in eodem subjecto, & dicitur identitas subjectiva & suppositiva; vel denique respectu accidentium, ut quando plura subjecta conveniunt in quantitate vel qualitate & actione, quæ extra essentialiter subjecta illa respiciunt: & dicitur accidentia.

k Identitas numerica, est individuum, quæ sunt eadē numero.

Idem eadem idem, Pronomen eibend derselbe / ut: Quid hoc morbi est? homines ex amore liter; vel personalis & hypostati mutari, ut non cognoscas, quæ dū natura in Christo eadem, was ist das für eine Krankheit / daß ein Mensch persona.

durch die Liebe sol also sich verkehren / daß man auch ihn nicht für den / der er ist / mehr ansehe? Eun. 2, 1, 19.

Militantum dignitatis ad idem junxeris, ut eundem te facilius agnoscam esse in laude mea, qui fueris in salute. l. 2. ep. 6.

Identicor ari, ari, est idem cum alio esse vel fieri.

Identicus a um, ut: Identica pradicatio est ejusdem de eodem.

Identitas atis, f. vox Metaphisicis familiaris, est convenientia in aliquo, quando nempe res vel ad se ipsam refertur, vel ad aliam.

b Identitas rationis est, quando res refertur ad seipsam per aliquam comparationem rationis.

mero, liseet variant situ, figura magnitudine, ut Plato, senex & juvenis.

l Identitas specifica, est eorum, quae specie conveniunt, & dicuntur *ἰσότης*.

Identitas generica est eorum, quae genere eodem conveniunt, & dicuntur, *ἰσότης*. Sic caelum & homo sunt idem genere, nempe corpora. Michael.

Idēd, Conjunct. derohalben/derowegen/ darumb.

Idiocaballus i, m. proprius caballus.

Idiographum e, n. appellatur scriptura privata, propria manu confecta. l. ii. C. qui potior in pign. habit.

Idiographum e, n. vide avtographum.

Idioma atis, n. Dialectus, proprietates, quam unaquaq; lingua habet peculiarem.

b Idiomatis termino Theologi utuntur, cum alia faciunt idiomata humana natura, alia divina in Christo.

c Idiomatum communicatio est participatio propriorum humana & divina natura in Christo, orta ex unione hypostatica.

Idiomelum i, n. Canticum aliqui festo diei proprium.

Idiota a, m. *ἰδιώτης*, plebejus, illiteratus, ein ungelehrter gemeiner Mann / ut: Idiota opponitur ingeniosus atq; intelligent. Cic. 7. Verr.

Idiotismus i, m. idem quod idioma.

Idmon, *ἰδμων*, vates inter Argonautas. Volaterran.

Idolicus a um, ad idolum pertinens.

Idolum ii, n. locus, ubi colitur idolum. Martin.

Idolochytum i, n. quod immolatur idolo, ein Gögen. Offer.

Idololatra a, idolorum cultor, ein Gögendienet/ Abgötter.

Idololatria a, f. *εἰδωλόλατρία* idolorum cultus, Abgötterey/ Gögendienst.

Idololatricus a um, ad idololatriam spectans, abgöttisch/ ut: Cultus idololatricus.

Idololatrix icis, f. quae colit idola, eine Abgötterin. (Barb.)

Idolomania a, f. *εἰδωλομανία* insanus idolorum cultus, furor circa idola.

Idolopoeia a, f. figura est, quae introducimus personam notam, sed mortuam, & qualem qui defunctus.

Idolum i, n. *εἰδωλον*, est quaecumque species vel in sensibus vel in phantasia, vel in intellectu.

b Idolum Theologis est simulacrum manufactum, cui cultus praestatur divinus, ein Gögenbild.

Idomaneus, Dencalionis filius & nepos Minois, rex Cretensium, quus, teste Homero, populos suos ad Trojam duxit, & quum

quum post everfam Trojam reverteretur, in tempestate decessit, diis sacrificaturum se de re, quae ei primum occurrisset. Contigit ergo: ut filius ejus primus occurreret: quem cum, ut alii dicunt, immolasset, aut immolare voluisset, a consueverunt, ob mol vel uncibus pulsus regno, Salenti-um Calabria promontorium tenuit; juxta quod condidit civitatem, ut scribit Virg. 3. Aen.

Idonea orum, pl. i. e. loci idonei.

Idonee. Adverb. apud, commode. Cic. 1. de Invent.

Idoneus a um, idem quod aptus, convenient, beqvem/geschickt / ut: Nequeo mearum rerum initium ullum invenire idoneum; unde exordiar enarrare. Hec. 3, 3, 1.

b Idoneum esse rei alicui, zu einem Ding dienlich und beqvem seyn / ut: Ejus Falernum mihi semper idoneum visum est diversorio; si modo recti satis est ad comitatum nostrum recipiendum; sein Hoff im Falerno hab mich allzeit zur Herbrig beqvem gebundt/ wenn nur gnug Raum drinnen / unsere Gesellschaft aufzuheben. lib. 6. ep. 19.

c Idoneum esse ad rem aliquam, ut: Instruar etiam consiliis idoneis ad hoc nostrum negotium. Att.

d Idoneus idem quod sufficiens, respondetque Germanico, gut gnug / ut: Satis idoneus

vero auctor, ein glaubwürdiger Autor. Solin. 845.

Cum multa indigna, sum vel hoc indignissimum est, vos idoneos habito, per quorum sententias id assequantur, quod antea ipsi scelere & ferro assequi set, aut immolare voluisset, a consueverunt, ob mol vel uncibus pulsus regno, Salenti-um Calabria promontorium tenuit; juxta quod condidit civitatem, ut scribit Virg. 3. Aen. Idonea orum, pl. i. e. loci idonei. Idonee. Adverb. apud, commode. Cic. 1. de Invent.

Idoneus a um, idem quod aptus, convenient, beqvem/geschickt / ut: Nequeo mearum rerum initium ullum invenire idoneum; unde exordiar enarrare. Hec. 3, 3, 1.

b Idoneum esse rei alicui, zu einem Ding dienlich und beqvem seyn / ut: Ejus Falernum mihi semper idoneum visum est diversorio; si modo recti satis est ad comitatum nostrum recipiendum; sein Hoff im Falerno hab mich allzeit zur Herbrig beqvem gebundt/ wenn nur gnug Raum drinnen / unsere Gesellschaft aufzuheben. lib. 6. ep. 19.

c Idoneum esse ad rem aliquam, ut: Instruar etiam consiliis idoneis ad hoc nostrum negotium. Att.

d Idoneus idem quod sufficiens, respondetque Germanico, gut gnug / ut: Satis idoneus

Idoneus ad muniendum. Corn. 81.

e Habetur homo minus idoneus, man siehet ihn nicht für voll an / man achtet ihn nicht für tüchtig. pro Cecin. X.

f Idonei promissores plerumque non tam ex patrimonio & facultatibus, quam ex fide accipiuntur. l. 112. in fin. ff. de verb. Oblig.

g Idoneus homo, alias integra existimationis hominem & minime probrosum significat. l. 42. ff. de V. S.

h Idonea pignora, quae in quantitate debiti sufficiunt. l. 37. ff. de usuris.

i Idulis, ovis dicebatur, quae omnibus Idibus immolabatur. Fest.

Idumaea a, f. regio Syria, Arabia & Phoenicia vicina, in qua Mmmmm a Idum

Idum civitas est palmis abundans.

Iduo as, are, antiquum verbum separare significat, unde & dividero. Martin.

Idus num, f. dies dicuntur, quibus mensem dividunt, praecipue de, ut: Jejunè de re aliqua dicitur Nonas à Calendis, ab Hebræis, trusco verbo iduare, i. e. dividere.

Idyllium ii, n. εἰδύλλιον, parvum poema, ab εἶδος, species, quia poemata essent rerum quasi species quaedam. Iliad.

Jecinorolus a um, jecinoris laborans vitio. Scribon.

Jecorarius a um, idem ac epaticus, ut: Jecoraria vena.

Jecur jecoris vel jecinoris, hepatis dicitur, die Leber / vide Epar.

Jecur anseris proceres gula saporis bonitate commendant. Plin. 10. c. 22.

Jecusculum i, n. Diminut. parvum jecur, ein Leberlein. Plin. 1. 11. c. 27.

JEHOVA, יהוה nomen proprium Dei essentiale, quo se verius DEUS in verbo appellari voluit. Gott / der Herr. Martin.

De hoc nomine Martin. Joh. Steph. Nitzsangel in Tractatu Solennitatem der Jüdischen Kirchen am Neuen Jahres-Tage / haud procul à fine praefationis V. a. notatu dignum indicat, quod id solū per Metathes-

sin literarum nullam aliam significativam vocem pariat, atq. ita unitatem immutabilitatemq. Dei innuat.

Jejunè, Adverb. nüchtern. b Jejunè, exiliter, frigide, ut: Jejunè de re aliqua dicitur, schwach / ohne Nachdruck von einer Sache reden. Cicero.

Jejunitas atis, f. abstinentia à cibo, Nüchternheit / das Fasten. b Jejunitas pro exilitate & ariditate, cui opponitur ubertas & copia.

Jejunium ii, n. abstinentia à cibo, vel dies, quibus à cibo abstinemus, Fastung / Fasttag. Liv. 6. Maced.

Jejuno as, are, abstinere à cibo, fasten / hungern.

Jejunus a um, est, qui abstinet à cibis & potu, nüchtern / ut: in scenam qui jejunus venerit, wer nüchtern oder ungeessen in den Schau-Platz kommen wird. Pseud.

b Jejunus, idem quod exilis, tenuis, minutus, nec satis plenus, gering / schlecht / unvollkommen / ut: Hac interposui, P. C. non tam ut pro me dixerim. (male enim mecum ageretur, si parum vobis essem sine defensione purgatus) quam ut quosdam nimis jejuno animo & angusto monerem.

c Jejuna oratio dicitur.

quas

qua non est copiosa & plena. 3. Or. aliquid, ganz und gar nichts d Jejunum intestinum, al-umb etwas wissen / ut: Nesciterum tenuium ob vacuitatem juxta cum ignarissimus. Pseud. appellatum, celeriore in ipso chyli descensu, der nüchtern Darm.

Vesling. c Quis est omnium tam ignarus rerum, tam rudis in Re-

publ. tam nihil unquam nec de te prandium sumitur, des- sua, nec de communi salute cogitans, qui non intelligat tuam salute contineri suam. pro Marcello VI.

Jentatio onis, f. jentandi actus. Firmic.

Jento as, are, jentaculo uti, frä- stücken.

Jeseminum, vide Jasminum.

Jesuita a, m. dicitur, qui ordinem profectur ab Ignatio Lojola institutum, ein Jesuit.

Jesuiticus a um, ad Jesuitas pertinens, vel eosdem autores agnoscens, ut: Jesuiticum collegium.

Jesus u, um, u. Ἰησους, Salvator, ein Heyland / quo nomine intelligitur, JH. Servator noster Christus. Dei & Mariae filius, ab JH. in salutavit.

Igitur, Conjunct, idem quod idcirco, derhalben / derowegen / darumb.

Ignare, Adverb. unwissend.

Ignaria vide Pyralis.

Ignarus a um, idem quod nescius, indoctus, unwissend / ut: Ait, se peregrinum esse, ignarum hujus oppidi, ex sagt / er sey fremdb / und wisse keinen Bescheid in dieser Stadt. Poen.

b Nescire cum ignarissimis

Ignavus a um, Donato teste, est, qui vim non potest ferre, qui non est perseverans, trág/faul / ut: Ut enim sit in pra-lío, ut ignavus miles ac timi-dus, simul ac viderit hostem, abjecto scuto fugiat. Tuisc.

Eufos esse ab ignavissimo & fugacissimo hoste. Liv.

b Ignavus idem quod in-utia, untüchtig / ut: Ignavum pecus. Virg. 4, Georg. 14.

c Ignavum putare aliquē, einen für ungeschickt und untüchtig achten / ut: Adeone me ignavum putas? siehestu mich für so faul und schlumm an? And. 1, 5, 42.

d Sibi ne invidetur, ipsi ignavi recte cavent, faule Ge-fellen dürfen nicht sorgen/das man ihnen mißgünstig seye. Bacchid. 3, 6, 15.

Sape radio laboris ad vili-tatem huc compelluntur ignavi. Curt. 1026.

e Vertitur ignavi color, i.e. Philosophus nihil omnino formi-dare debet eorum, quae vulgus horret, der Faule (der nichts weiß / auch nichts lernen wil- / leilli; Ne nuncius quidem est re-ctus. Erasim.

blasset leicht. Erasim. Igneo es, ere, unde: Ignesco is, ere, ignem fieri, in ignem converti, & velut ardere, feurig werden. Cic. 2. de nat. deor.

b Ignescit amor, die Lieb nimbt überhand. Colum.

c Ignescunt ira, pro accen-duntur.

Ignis a um, ardens, brennend/ glühend/ feurig / ut: Ignem ca-lor. Plin. 8. c. 58.

b Ignis Sol. Claud. Paneg. c Ignis sitis, überaus grof-ser Durst. Virg. 3. Georg.

Ignia, vitia fictilium vasorum. Festus.

Igniarium is, n. ligna, ex quibus ignis statim accenditur, Zünd-der. Plin. 16. c. 40.

b Igniarium est, quo ignis alicitur, ein Feuerzeug. Bud.

Igniculus is, m. est parvus ignis, ein Feuerlein / ut: Ignicu-lum bruma si tempore pascat. Juven. Satyr. 3.

b Igniculus idem quod in-citamentum, ut: Quorum si-milia sunt prima in animis, qua si virtutum igniculi & semina. 5. de Fin.

Ignifer a um, ferens ignem, ut: Lampades ignifera. Lucret.

b Ne ignifer quidem re-liquus est factus, Proverb. De strage crudeli, quā ad unum o-mnes sunt deleti. Haud ablimi-leilli; Ne nuncius quidem est re-ctus. Erasim.

Ignifluus a um, ignem effluens, ut: Caverna igniflua. Claud.

Ignigena a, ex igne genitus, Bac-chi cognomen est, quod ex ful-minis igne sit genitus. Martin.

Ignipes edis, igneos habens pedes, ut: Ignipedes equi Solis. Ovid.

Igni-

Ignipotens is, o. qui potestatem habet ignis, ut: Vulcanus igni-potens. Virg. 12. Aen.

Ignis is, m. Elementum est pri-mum, das Feuer / ut: Materia alendo igni apta, leichte/bren-nende Sachen. Curt. 441.

Alexander jubet ignes sic Alexander befiehlt / man soll Feuer anstecken. Curt. 1595.

Datur ignis, tamen si abriculosum tempus illud exarsen inimici petas, das Feuer / rat: tamen cum odium non re-venit mans auct. vom Feinde begehret / wird einem nicht versagt. Trin. 3, 2, 53.

b Testis ignes subjicere, die Häuser mit Feuer anstecken. III. Catil. I.

Concipere ignem, in Brand gerathen. Curt. 441.

Ignis injectus cuncta com-prehendit. Curt. 1263.

Ignem accendere, Feuer an-schüren. Solin. 50.

c Ignis circumdatos restin-gere, die Feuersbrunst umbher-leschen. ibid.

Igni dare alimenta, das Feuer schüren. Curt. 1261.

d Domiciliis atque tectis, templis atq. delubris, funestos ac nefarios ignes inferre, Häuser und Kirchen anstecken / in Brand stecken. III. Catil. IX.

e Ignis pro meretrice, ut: Accede ad ignem hunc, jam ca-lidos plus satis, tritt her zu die-sein Feuer / es wird dir warm gung werden. Eun. 1, 2, 4.

Ac mihi sese offert uliro-meus ignis Amyntas. Eclog.

f Ignis pro amore, ut: Te-pidos ignes sub pectore sensit. Ov. 6. Metam.

g Ignem subjicere, idem est atque invidia materiam sug-gerere, zuschüren / ut: Et quan-tum propter multorum de-

licta, etiam ad innocentiam pe-

rorum subjici non svisistis, pro Rabinio.

h Ignem diverberare, vel dissecare, Proverb. i. c. frustra la-borare. Erasim.

i Ignem ne gladio fodito, i. e. irā percitum ne lacescas, quum magis concedere convenit, & blandis verbis tumidum animum placare, idem.

k Ignem palmā, Proverb. dici solitum, si quando protinus aliquid intellectum esset à quo-

piam, ut si scommate dicto, sta-

im sentiat aliquis, in se dictum. Sumtum videtur ab iis, qui por-

lusum ignem admovent manibus alienis, qui subito sensu excitati solent resiliere, risumq. movere spectantibus, idem.

l Igni ferroq. minari, (mit Feuer und Schwert drängen.)

de iis dicitur, qui extremam de-nunciant inimicitiam. idem.

m Ignis ad torrem, (va-sians,) Proverb. de negotio, quod

Minimum 4

raptim facileq; conficitur. idem. transfertur ad angelos, à quo dicitur Ignis non extinguitur cunctis Seraphim, h. e. flam-igni, i. e. ira non sedatur iracundia. idem.

o Ignis, mare, mulier, tria angelii de Christo inter gentes amala, drey Ding sind / die viel nuntiaturum notat, Luc. 12. v. 49. Unheil anrichten / das verzehrende Feuer / die tobende See /

und ein böses Weib. idem.

p. Ignis & aqua, veteres cata, quia miseros homines, arbitrabantur, his duobus elementis quos exardescit, absunt ut mentis producti omnium animarum vitam. Ideo nuptiarum factum.

q. Ignis & aqua affliguntur damnati, das höllische Feuer.

int. vir. & uxor.

q. Ignis, quem ipsi (Persae) ignis Leonis est (Chymicis) ipsum elementum ignis. sacrum vocabant, argenteis altari-ribus praeferebatur. Curt. 165.

r. Ignis subterraneus, Erd-Feuer. Agric.

s. Ignis flammans, das lohe Feuer. Nicol. Sol. Metallurg.

t. Ignis torrens, das Röst-Feuer. idem.

u. Ignis candens, das glühende Feuer. idem.

x. Ignis corrodens, das Es-Feuer. idem.

y. Ignis incubans, das krampe Feuer. idem.

z. Ignis S. Marcelli & Antonii, idem quod Gangrana.

aa. Ignis fatuus, & ignis lambens, sunt mecora ignita, vel certe speciem ignitam pra se ferentia. Phytic.

bb. Ignis, vox in sacris

cc. Ignis etiam verbum est.

dd. Ignis vocatur deus, praecipue ob iram adversus pec-

ee. Ignis infernalis, (quo dera interventu ignis & aqua affliguntur damnati,) das höllische Feuer.

ff. Ignis Leonis est (Chymicis) ipsum elementum ignis.

gg. Ignis Persicus est ulcus ardoris, incendio torquens. idem.

hh. Ignis pro lapide philosophico. idem.

ii. Ignis algir, est ignis fortissimus. idem.

kk. Ignis elementaris, est sulphur, sed non vulgi. idem.

ll. Ignis sapientum est finis equinus calidus. idem.

mm. Ignis clare ardens, est sulphur. idem.

nn. Ignis extinctus, est sulphur extinctum. idem.

oo. Ignis Gehenna est specificum corrosivum.

pp. Ignis fatuus, & ignis lambens, sunt mecora ignita, vel certe speciem ignitam pra se ferentia. Phytic.

qq. Ignis, vox in sacris

rr. Ignis, vox in sacris

ss. Ignis, vox in sacris

tt. Ignis, vox in sacris

uu. Ignis, vox in sacris

culum, ein Feuerzeug. Fest. Ignitus a um, candens & admodum calidus, glühend / heiß / feurig.

b. Ignitius naturâ pro ca-

idius, ut: Vinum naturâ ignitius. Gell. 17. c. 8.

Ignivomus a um, ignem evomens, Feuer ausspeienend oder werfend.

Ignobilis e, c. incognitus, ignotus, vilis & abjectus in contemptum, unedel / schlecht / gemein / ut: Ob id ipsum, quod ignoti sunt aliqui, ignobiles sunt. Curt. 734.

Ignobilitas atis, f. h. e. obscuritas, humilitas generis viris fortibus non est obijcienda Schard.

Ignobilter, Adverb. obscure, unadelich.

Ignominia a, f. Nominis nota, infamia, Hohn / Schande / Spott / Schmach / ut: Dede-core, macula, turpissimaq; ignominia notetur. Cic.

b. Ignominia est, pro summa & ignominia & vitio habetur. Plin. 18. c. 2.

Ignominatus a um, ignominia affectus. Gell. 1. 9. c. ult. antiquum & obsoletum.

Ignominiose, Adverb. cum ignominia, schimpfflich / schmähslich / ut: Ignominiose aliquem respicere, einen schmähslicher weise hindansehe. Curt. 2291.

Ignominiosus a um, notatus in-

famia, schändlich / unehrllich / ut: Exuleras & ignominiosus. Quintil.

b. Ignominiosus, qui affere ignominiam. Liv.

c. Ignominiosa missio est, quoties is, qui militem e castris mittit, addit nominatim ignominia causa. l. 2. ff. de his, qui notant infam.

Ignominis e, c. qui laude & nomine caret, quasi illaudatus & inglorius.

Ignorabilis e, c. quod non cognoscitur, obscurum, unfärslich. Cic. & Plaut.

Ignorantia a, f. ruditas, insipientia, Unwissenheit / Unverstand / ut: Miserabilis ignorantia. Quintil.

b. Ignorantia pura negationis est, quando rei species simpliciter nulla est in mente, contra est in infantibus recens-natia. Metaph.

c. Ignorantia prava dispositionis est, quando quis intelligit species, sed in iis falsas fovet opiniones, ut si quis statuatur cælum quadratum. ibid.

d. Ignorantia juris cuiq; nocet, facti vero ignorantia non nocet. l. 9. ff. de jur.

e. Ignorantia juris interdum excusat rusticos ac foeminas. l. 2. §. f. ff. de jur. fisc.

f. Ignorantia vincibilis, est quæ studio superari potest, interdum est culpabilis, si ignoras, quod

quod

quod

quod

quod

quod

quod

quod

quod

quod

quod

quod scire debes & potes.

g Ignorantia invincibilis est, quæ post omnem diligentiam debitam adhibitam manet, & est excusabilis, & inculpabilis in foro humano.

h Ignorantia Deo tribuitur ἀνθρώποις, eāq; innuitur ipsius displicentia, odium, ira & aversio. Glass. Phil. sacr.

Ignoratio omis, f. idem atque ignorantia, Unwissenheit.

b Ignoratio sui, gravis atq; intolerabilis arrogantia, sich selbst nicht kennen / ist eine große und unverträgliche Vermessenheit. Cic.

c Ignoratio elenchi, est fallacia Syllogismi, in qua violatur lex aliqua oppositionis, ut cum conclusio non opponitur recte thesi adversariorum.

Ignorat² aum, i.e. ignotus. Tacit.

Ignoro at, are, nescire, nicht wissen / ut: Viri fortes nunquam ignorantur, man weiß allezeit von tapfern Leuten zu sagen. Curt. 735.

Macedones virtute assuetos, nec quis locus esset, in toto orbe qui tales viros ignoraret. ibid.

b Ignorare dicimur, quod scire debemus. l. 2. §. 1. C. de rei ux. act.

Ignoscens tu, e. qui facile ignoscit & condonat. Ter. Heaut.

Ignoscentia a, f. condonatio peccati. Gell. 7. c. 3.

Ignoscibilis e, e. venia dignus. Gell. 13. c. 20.

ignosco is, are, est valde noscere, discere, wol einnehmen / ut: Vosq; in theatrum, qui voluntatem auribus huc occupatum concurrissetis domo, adeste: & à me, quæ feram, ignoscite, domum ut feratis & theatro literas. Varro.

b Ignoscere est condonare, verzeihen / vergeben / ut: Idam te oratum advenio, ut animo a quo ignoscas mihi. Aulul.

c Ignoscere adolescentia, der Jugend etwas zu gut halten. Sext. Roic. I.

d Ignoscere omnibus & nulli, æquè crudelo censet Seneca l. 1. c. 2. de clement.

Ignotus aum, non cognitus, qui ignoratur, unbekant / unbekannt / ut: Locis ignotis errare. Ovid. 4. Metam.

b Ignotus, qui ignorat, & inscius est rei alicuius. Quint. illa, idem quod Hila.

illarcha a, e. guttum curma præstus. Mart.

ille u, n. plur. Illa. vide infra.

illeos, morbus, vide Iliacus.

illeum ei, n. intestinum tenuius quoddam, à gyrorum quibus præditum multitudine, der krumme Darm. Vesling.

Ilex icis, f. arbor, differt à quercu foliis laurinis similibus, citone Stein-Eiche / Stein-Palme. Matth. Pancov.

b Ilex coccigera. Matthiol.

Ilia

Ilium, n. Partes sunt imi ventris inter coxas & pubem posita, die dänne / weiche oder leere Seite. Cels.

Ilia a, f. Romuli & Remi mater.

Iliacus aum, ad ilia pertinet, unde Iliaca passio est dolor in intestinis tenuioribus acerbis, à violenta continui solusione, cum tumore ventris, ad similitudinem chordæ involuti, tantaq; alvi obstructione, ut nihil descendat, sed humores & excrementa interdum per vomitum volenter rejiciantur. Jonston.

b Iliacus musculus, qui in illis est.

Ilias adis, f. Ἰλιάς, Homeri opus est, in quo Ilii sive Troja excidium describit, unde Ilias malorum de calamitatibus maximis simul & plurimis, groß und langwieriges Unheil und Unglück / ut: Ilium ei, os utrinq; superior coxa

Non multo inquam secus possum vaticinari, tanta malorum impendet Ilias. Att.

b Iliade longior est prolixus & operosus, sehr weitläufig / ut: Iliade longior oratio. Erasimus.

Illicet, quasi ire licet, sic iudices dimittebantur de concilio, super prædicta cū pronunciaissent, illicet, i.e. ire licet. Donat.

Hoc nihil est, illicet, quid conterimus operam frustra? das ist nichts / es mag gehen / wer da

vil / was haben wir doch so vergeblich und unnützlich gearbeitet? Ter.

b Illicet, pro statim, conflatim. Plaut.

Illicetum i, m. Locus ilicibus consitus. Martial.

Illicus aum, quod factum est ex ilice. Stat.

Illico, vide Illicio.

Iligneus aum, quod ex ilice est, vel etiam ad ilicem pertinet, ut: Iligneæ corona. Plin. 16.5.

Ilignus aum, ut: Iligna glans. Plin. 16. c. 5.

Ilioneus aum, Trojanus quidam fuit, quem Virgilius non sine causa ubiq; inducit eloquentem. Nam ut Homerus dicit: Phorbas, pater Ilionei, semper Mercurio deo eloquentia favente, pugnavit.

Illofus aum, morbo ilium laborans. Plin. 20. c. 4.

Illosum ei, os utrinq; superior coxa pars, robustum & latiore supercilio divexum, quod appendicis accessione à teneris succrevit. Nomen ipsi ileum fecit intestinum, sive quod crebro circuitu proximum sit, sive fulcire eo subjecto videatur. Vesling.

Ilia, Adv. idem quod illac. Tacit. Illabefactus aum, non debilitatus. Ovid.

Illaboreris, illapsus sum, illabi, introlabi, influere, dimitti, hinc einfallen / hinein fließen / ut: Il-

Illabi in medios hostes. Virgil.
2. *Aeneid.*

b *Illabitur urbi, & illabi-
tur mari.* h. c. in urbem & in ma-
re prorumpit. Virg. 2. *Aen.*

*Illaboratus a um, quod sine la-
bore & diligentia factum est.*
Qvint.

*Illaboro as, are, aliquid operis
laboriosi facere.* Tacit.

*Illac, Adverb. dort hindurch/
ut: Ibimus illac.* Ovid. 8. *Met.*

b *Illac pro à parte illius,*
Cic. ad Att.

*Illacerabilis e, c. ungerreiflich/
ut: Spolium illacerabile.* Sil.

*Illacessitus a um, unangefallen/
ut: Tanta ratione curaq; ut
nulla ante Britannia nova pars
illacessita transferit.* Tacit. in
vit. Agric.

*Illacrymabilis, immisericors, in-
exorabilis, ut: Pluto illacry-
mabilis.* Horat.

*Illacrymo as, are, valde lacry-
mare, sehr weinen/ ut: Illa-
crymassè dicitur pra gaudio
partim.* Liv. 5. bell. Pun.

b *Illacrymare pro sudare
& humorem liquidum emitte-
re, ut: Illacrymat templis ebur,
arq; sudant.* Virg. 1. *Georg.*

Illac, pro illa hac. Ter.

*Illado us, lesi, lesum, ledere, laudabilis & innominabilis, qui
pro infringere & violare.* Cic. neq; mentione, aut memoria illa
in Vatin.

*Illacus a um, unverletzt/ ut:
Gallinam conspicui candoris ille illa illud, Pronomen notans
sedenti aquila ex alto abjecit.*

in gremium illesam Martial.
*Illacabilis e, c. nullam afferens
lætitiā, tristis, traurig.* Virg.
Illævigatus a um, inconditus.
Dion.

Illapsus us, m. influxus. Colum.
b *Illapsus Scholasticis est*

*intima praesentia & ingressio se-
cundum substantiam & regimen:
sicuti ingressus influxus sit, &
cundum gratiam.*

*Illaqueo as, are, laqueo constrin-
gere.* Cic.

*Illatebro as, are, quasi intus abs-
condere.* Gell. 1. 17. c. 2.

*Illatio onis, f. Schliessung/ Illa-
tionum tituli varii sunt, vel-
uti annonarum, tributorum,
vestium, quibus omnibus exi-
gendis praesides provinciarum
viri & auctoritatem suam in-
terponere debent.* Schard.

*Illatro as, are, anbellen/ ut: Per-
que cavas terra, quae egit car-
mine, rimas manibus illatrat:
regniq; silentia rumpit.* Lucan.

Illaudabilis e, c. innominabilis.
Gell. 2. c. 6.

*Illaudatus a um, non qui lauda-
tus non sit, sed qui laudari
non meruit, h. c. illaudabilis.*
Serv.

b *Illaudatus est quasi il-
lus non sit, sed qui laudari
non meruit, h. c. illaudabilis.*
Serv.

*Illudus est, neq; unqvā nominan-
dus est.* Gell. 2. c. 6.
*eum, de quo fit mentio, jener/
ut:*

*ut: Quid ais, Byrrhia? datur-
ne illa hodie Pamphilo nuptum;*
Andr. 2, 1, 1.

b *Ille aut ille, der oder je-
ner.* pro S. R. XIX.

*Illecebra a, f. herba, vide ver-
micularis.*

*Illecebra a, omne blanditiam
genus, quibus allicimur, An-
reizung/ ut: Scrupra vero & alliciens, ein lock-
adulteria, & omne tale fla-
gitium nullis aliis illecebris ex-
citari, nisi voluptatis.* Cic.
de Senect.

b *Irretire illecebris.* Cic. 1.
Catilin.

Illecebrose, Adv. anreizlich.

*Illecebrosus a um, quod blandi-
mentis hominem allicit, voll
Anreizungen.*

*Illecto as, are, Frequenter ab
illicere.*

*Illectus a um, angereizet/ ut: Il-
lecta libido.* Cic. 4. *Tusc.*

*Illectus us, m. blanditia & ille-
ctamentum.* Plaut. *Bacch.*

*Illegitimus a um, ut: Illegitima
costa, i. e. spuria costa.*

b *Illegitimorum (ut uta-
mur verbo, apud nostros Do-
ctores recepto,) alii incestuosi
vocantur; puta ex cognatis pro-
creati; Alii nefarii; ex descen-
dentibus suscepti, alii spurii, qui
& adulterini, ex adulterio nati.*
Schard.

*Illex & exlex, qui sine lege vi-
vit.* Plaut. *Perf.*

Illex icis, e, idem quod illicium,

*incitamentum, eine Anrei-
zung/ ut: Impure, inhonestè,
illex, labes populi.* Persa.

b *Illicom alicui esse rei ma-
la, einen zu etwas böses reizen/
anstiften/ ut: Operite capita, ne
nos leno nor verit, qui illi mala rei*

*anstiften/ ut: Operite capita, ne
nos leno nor verit, qui illi mala rei*

*anstiften/ ut: Operite capita, ne
nos leno nor verit, qui illi mala rei*

*anstiften/ ut: Operite capita, ne
nos leno nor verit, qui illi mala rei*

*anstiften/ ut: Operite capita, ne
nos leno nor verit, qui illi mala rei*

*anstiften/ ut: Operite capita, ne
nos leno nor verit, qui illi mala rei*

*anstiften/ ut: Operite capita, ne
nos leno nor verit, qui illi mala rei*

*anstiften/ ut: Operite capita, ne
nos leno nor verit, qui illi mala rei*

*anstiften/ ut: Operite capita, ne
nos leno nor verit, qui illi mala rei*

*anstiften/ ut: Operite capita, ne
nos leno nor verit, qui illi mala rei*

*anstiften/ ut: Operite capita, ne
nos leno nor verit, qui illi mala rei*

*anstiften/ ut: Operite capita, ne
nos leno nor verit, qui illi mala rei*

*anstiften/ ut: Operite capita, ne
nos leno nor verit, qui illi mala rei*

*anstiften/ ut: Operite capita, ne
nos leno nor verit, qui illi mala rei*

*anstiften/ ut: Operite capita, ne
nos leno nor verit, qui illi mala rei*

*anstiften/ ut: Operite capita, ne
nos leno nor verit, qui illi mala rei*

*anstiften/ ut: Operite capita, ne
nos leno nor verit, qui illi mala rei*

*anstiften/ ut: Operite capita, ne
nos leno nor verit, qui illi mala rei*

Fragmentis panis illicere,
mit Stücklein Brots zu sich
locken.

b Illicere aliquem in frau-
dem, einen verführen/übel an-
führen. Ter. And. 5, 4, 8.

Illicite, Adverb. ut: Illicite aedi-
care, h. e. quod diris consti-
tutiones jubent, l. 11. §. 14. ff.
de leg. III.

Illicitus a um, quod non licet,
& indecens est, ungebühr-
lich/unziemlich. Cic.

b Illicitum, opponitur li-
cito, l. 1. ff. de iust. & ju.

Illicium it, n. incitamentum, An-
reizung. Varr.

Illico, Adverb. proprie in loco.
Festus.

b Illico, confestim, conti-
nuè, statim, von stund an/als-
bald/fluchs/geschwind. Ter.
Ilido is, illisi, illisum, illudere,
infringere, anstoßen / it. zer-
schneiden/ut: Fluctus illidun-
tur. Quint. 10. c. 3.

b Illidere dentem alicui
vei, pro imprimere. Hor. 2. ser.
Illigo as, are, idem quod alli-
gare. Plin. 17. c. 14.

b Illigare alicui bello gen-
tem aliquam. Liv. 1. Maced.

Illimis e, c. sine limo, ut: Fons
erat illimis nitidis argenteus
undis. Ovid. 3. Metam.

Illinc, Adverb. de loco, von dan-
nen / ut: Illinc huc transfe-
ratur virgo. Ter. Adelphi.

b Illinc, pro ab illa par-
te, Cic. ad Att.

c Illinc pro ab illa, ut: O-
mnem suum amorem abiecit il-
linc, atq; in hanc transfudit.

Cic. 2. Phil.
Illinio is, illinivi, vel illinui, illi-
nitum, illinire, inungere, be-
schmieren / ansalben / bestrei-
chen.

Illino is, erui & iui, itum, illinea-
re, aspergere, maculare, ut:
Viscum pennis illinunt aves.
Senec.

b Illitum veneno donum.
Liv. 5. U. C.

Illinere acenito carnes. So-
lin. 425.

Illeqvefacio is, feci, factum, fa-
cere, in re aliqua liquefacere.
Illicio onis, f. vel

Illisus us, m. ipse actus illiden-
di, Anstoßung. Plin. 27. c. 8.
Illiteratus a um, literarum ex-
pertus, indoctus, ungelehrt/
der weder schreiben noch le-
sen kan. Cic. 2. de Orat.

b Illiteratissima litera, i. e.
inornata, infimo stylo, forensis.
Plin. jun.

Illitus a um, inunctus, perun-
ctus, geschmieret / gesalbet/
bestrichen. Virg.

Illitus us, m. illinendi actus, Be-
streichung / Beschmierung.
Plin. 24. c. 6.

Illix, vide Illex c.

Illo, Adverb. ad locum, ut: Cum
illo advenio, solitudo ante o-
scium. Ter. Andr.

Illocabilis e, c. ut: Illocabilis
viri.

virgo, qua non potest viro tra-
di, eine Jungfrau die keinen
Freier bekommen kan. Plaut.
Illocalitas aris, f. est affectio sen-
proprietas substantiarum in-
corporearum, qua non possunt
locari in loco, puta circumscri-
ptivo. Physic.

Illothus a um, immundus & for-
didus, unrein/ungewaschen/
besudelt.

b Illothus manibus, Proverb.
pro eo, quod est irreverenter
atq; imparate, translatum à sa-
cerdotum puritate. Erasim.

c Illothus pedibus ingredi,
i. e. confidenter atq; imperite rem
egregiam aggredi. idem.

Illoc, Adverb. ad locum, dort-
hin/dahin/dafelbst / ut: Huc
atq; illuc intueri. Cic. 1. Orat.

b Illoc pro illud. Plaut.
Milit.

Illuceo es, illuxi, illucere, luci-
ri, ut: Illuseras heri inter scy-
dum esse, quod proprie ad
diem pertinet, ut: Ubi illuxit,
als der Tag angebrochen.
Livius.

b Illucere est adverti, de-
prehendi, conspici, ut: Illucet co-
mitas in ingenis. Cic. 4. Fin.

c Si illuxerit, i. e. si proba-
tum fuerit. l. 10. C. de præd.
minor.

Illucesco is, ere, idem quod il-
lucere. Plaut. Amphitr.

Illuctor aris, ari, ut: Et teneris
meditans verba illustantia
labris. Stat. 4. Theb.

Illudo is, illusi, illusum, illude-
dere, est decipere & veluti lu-
dendo circumvenire, betrie-
gen/verspotten/ut: Hic illudit
autoritati vestra, dieser spot-
tet nur eurer Dapfferkeit. pro
Domit.

Illudere alicui protervè, ei-
nes trotziglich spottet. Curt. 396.

b Illudere alicuius digni-
tati, eines Ehren einen Spott
anthun. pro S. R. XVI.

c Rhetorum precepta sole-
bat illudere Carneades. t. de Or.

d Illudere in aliquem, 3.
de Orat.

e Illudere in aliquo, ut:
Adæone videmur vobis esse ido-
nei, in quibus sic illudatis? sind
wir euch gut genug in dem/das
ihr uns für Narren haltet?
And. 4, 4, 19.

f Illudere est etiam joca-
ri, ut: Illuseras heri inter scy-
dum esse, quod proprie ad
diem pertinet, ut: Ubi illuxit,
als der Tag angebrochen.
Livius.

b Illudere est adverti, de-
prehendi, conspici, ut: Illucet co-
mitas in ingenis. Cic. 4. Fin.

c Si illuxerit, i. e. si proba-
tum fuerit. l. 10. C. de præd.
minor.

Illucesco is, ere, idem quod il-
lucere. Plaut. Amphitr.

Illuctor aris, ari, ut: Et teneris
meditans verba illustantia
labris. Stat. 4. Theb.

Illuminus a um, quod est sme
lumine. Apulej.

Illunis, non dicta est obscura. Plin.
II-

Illusio onis, f. *irrisio, derisio*, Ver-
spottung. Cic. 3. Orat.

Illustramentum i, n. idem quod
illustratio. Quint.

Illustratio onis, f. *illustrandi a-*
ctus, Erleuchtung / ut: *Il-*
lustratio & evidentia. Quintil.

Illustrè, Adverb. klärllich/durch
läuchrig.

Illustris e, c. idem quod *cla-*
rus, splendidus, hell / durch-
sichtig / ut: *Balnearia illu-*
stria. Colum.

Noctibus illustribus aequè
quàm die cernunt. Plin. 9. c. 16.

Die jam *illustri* procedere,
bey hellem Tage fortziehen.
Curt. 164.

b *Illustris* idem quod *ma-*
nifestus, lib. 10, ep. 19.

c *Illustris*, idem quod *no-*
bilis, ut: *Graves atq; illustres ho-*
mines, tapffere und mannbaffte
Leute pro Cael. XIV.

In re militari factum *illu-*
stre, eine tapffer Kriegs-That.
Corn. 112.

d *Maximè* fuit *illustre*, es
ist eine merckliche That gewe-
sen. Corn. 430.

e *Illustris titulus est digni-*
tatis, (l. 60. 61. C. de decurion.)
Sic hodie *Principes* dicuntur *il-*

lustres, durchläuchrige Fürsten.
Illustras, are, est rem aliquam
lucidam & splendidam face-

re, erleuchten / hell machen/
ut: *Propterea quod ab Sole to-*
to die illustratur, salubrior est,

weil es die Sonne den gan-
zen Tag hat/ist es gesünder.
Varro.

b *Illustrare* est patefacere,
ans Tageslicht bringen / of-
fenbahren / ut: *Conspexit fore,* ut
ea consilia, quæ clam essent inita,
contra salutem urbis atq; impe-
rii, *illustrarentur*, ut à S. P. Q. R.
perspici possent. III. Catil. IX.

c *Illustrare* gratiam remu-
nerando, seine Dankbarkeit in
Widervergeltung spüren las-
sen. Lib. 6. Ep. 6.

d *Illustrare* aliquid reali-
tatem, etwas bekant machen / ut:
Disjunctissima terra victoris tuis
illustrata sunt, in den weitentle-
gensten Othen sind deine siege-
haffte Thaten bekant worden.
pro Marcel. II.

e *Illustrari*, idem ac cele-
bram fieri, ut: *Brevi tempore il-*
lustrari, in kurzer Zeit sehr be-
rühmt werden. Corn. 55.

Illusus a um, *derisus, ludibrio*
habitus, verspottet.

b *Illus a vestes auro, i. e. in*
quibus artifex ludens, auro ali-
qua depinxerat.

Illuvialis e, c. quod elui non pot-
est, & luto expurgari. Plaut.
Menæch.

Iluvies ei, f. *sordes, immundi-*
tia, spurcities, Unreinigkeit/
Unflat. Ter.

Illyria a, *Illyris idis*,
Illyrium & Illyricum, (Selavo-
nia hodie, die Windische
Marcht/)

March / regio propinqua Ita-
lia, ab *Illyrio*, ut Apianus in-
quit, *Polyphemi filio, sive* (ut
Eustathio placet,) *Cadmi fi-*
lio denominata.

Illyricus a um, ad *Illyriam* spe-
ctans, ut: *Illyrica terra*. Prop.
Ilua a, f. *insula est adjacens*
Thracia.

Im i, m. *Trois Trojanorum Regis*
filius, qui illum edificavit.

Unde patet, eum in medio
campo sepulcrum esse, quoniam
prior ausus est in campis ha-
bitare. Strabo.

Im, *veteres ponebant pro Eum,*
a *Nominativo L. Festus*.

Imaginabilis e, c. *Imaginabile*
est id, quod facultas *imagina-*
tiva percipere potest, sive ve-
rè sint illæ res, sive per phan-
tasmam confictæ.

Imaginarlus a um, quod *imagi-*
natione comprehenditur, ut
Stipendia instituit, & imagi-
naria militia genus, quod vo-
catur super numerum, quo ab-
sentes & titulotenus fungeren-
tur. Svet.

b *Imaginaria* dicuntur in
juro, quæ non verè, sed simulatio-
nis causa fiunt. Hinc l. 16.
ff. de reg. jur. *Imaginaria vendi-*

tio non est precto accedente.

Imaginatio onis, f. *phantasia*,
Einbildun / est summa vis
animæ sensitiva, tertius vide-
licet sensus internus, sicuti Archia VI.

sensus communis est interno-
rum primus, & memoria sen-
sus secundus.

b *Imaginationis sympto-*
ma est vertigo. vide infra.

c *Imaginationis & ratio-*
nationis læsa symptomata sunt
memoria læsa, delirium, phre-
ntis, melancholia, mania & ra-
bies seu hydrophobia. Jonst.

Imaginativus a um, ut: *Facultas*
imaginativa.

Imagino as, are,
Imagino aris, ari, vulgus pro
tribuere sibi, persuadere sibi,
etwas von sich halten / usur-
pat; at Eruditus significat rei
alicujus similitudinem mente
concipere & apprehendere, sich
eindilden / ut: *Imaginari fer-*
cula. Plin. 9. c. 35.

b *Imaginari* aliquem, est
animo suo subicere, qualis sit.
Plin. epist. 14.

Imaginosus a um, in quo sunt
plures imagines, ut: *Imagino-*
um speculum, in quo ima-
gines videntur numeroe. Cat.

Imago inis, f. est simulacrum,
species, exemplar, ein Eben-
bild / Abbildung / Bildnis / ut:

Ectum Jupiter in Amphitruo-
nis verti se imaginem. Amph.

Mulæ nobis imagines non
solum ad intuentium, verum et-
iam ad imitandum fortissimorum

Græci & Latini reliquerunt, pro
licet sensus internus, sicuti Archia VI.

b *Animi imago* vultus est,
Nōnnū indī-

indices oculi, man sieht es an
Gesicht und Augen / was einer
für ein Gemüth hat. Cic. de Or.

c Imagines majorum, i. e.
insignia nobilitatis, Schild und
Wappen. Cic. 2. de leg. ag.

d Imago sumitur vel sub-
stantialiter, pro vera & reali
rei similis existentia, quomodo
homo est imago Dei: vel acci-
dentaliter, pro umbratili quā-
dam specie & pictura. Micr.

e Imago essentialis, quæ
infert similitudinem in essendo,
quomodo filius est imago patris:
vel mixta & representativa,
quæ infert tantum representando
similitudinem, quomodo mun-
dus est imago representationis
Dei, ejusq. bonitatis, sapientia
& potentia.

f Imago Dei in primo ho-
mine fuit perfectio & integritas
omnium animæ & corporis vi-
rium, adeoq. conformitas cum
Deo archetypo, sine omni lucta
carnis & spiritus, justitia nem-
pe originalis. Micræl.

Imantopodes, ἰμαντόποδες, Po-
puli Æthiopia loripedes, qui-
bus serpendo ingredi natura
est: h. e. ut Solinus interpre-
tatur, flexis crurum nexibus.

Imaus i, m. mons India, exten-
sus usq. ad fontes Gangis, ultra
quem sunt Scytharum gentes.
Est & pars Caucas & Tau-
ri, Plinio & Ptolemao.

Imbecillus e, e.

Imbecillus a um, sine baculo,
quasi baculo indigens, debilis,
languidus, schwach / traßlos /
ut: Marius & valetudine &
natura imbecillior. Cic.

b Ingenium imbecille. Plin.
Paneg.

Imbecillitas atis, f. debilitas, in-
firmitas, defatigatio, ad spiri-
tum & corpus refertur,
Schwachheit / Mattigkeit /
Kraßlosigkeit.

b Imbecillitas materia mu-
rorum Cæs. 2. civil.

c Imbecillitas fragilitasq.
humani generis, Cic. 5. Tusc.
Imbecilliter, Adverb. debilitat,
remisse & languide, schwach /
traßlos / matt. Cic. 4. Ac.

Imbellia a, f. Ignavia, veluti
bellica quædam negligens tra-
ctatio. Macrob. sed antiquum.

Imbellis e, c. quod nihil belli-
cum sonat, ineptum ad bellum,
ungeschickt zum Krieg / ver-
zag / furchtsam. Curt. 735.

b Dies imbellis, in quo
non pugnatur, aut strenuum ali-
quod opus peragitur. Silius.

Imber is, m. pluvia densa, etia
Plazregen / Schlagregen /
ut: Imbrem excutiant procel-
la, die Sturmwinde treiben
einen Platzregen zu wege.
Curt. 551.

Momento temporis repres-
sus est imber, es hat von stund
an aufgehört zu regnen. Curt.
2034.

b Imber violentius fundi-
tur, es regnet stärker. Curt. 2038.

c Terra gaudet imbre, Pro-
verb. ubi quis desiderat ea, quæ
sibi novit accommodiora. Erasmi.

d Calidis persundes im-
bribus artus, i. e. aqua calida.
Ovid. 3. Amor.

e Imber pro lacrymarum
effusione. Ovid. Am.

f Tempestas telorum & fer-
reus ingruit imber, es tömpt
ein solche Menge Geschosß und
Pfeile geflogen / daß die Lufft
dabon verfinstert wird. Virgil.

12. Aeneid.

Imberbis e, c. sine barba, ohne
Barth / ut: Adolescens imber-
bis. Cic. pro dom.

Imbibere, imbibere, imbibitum,
imbibere, proprie est haurire,
bibendo accipere, hinein trin-
cken / translate idem est atq.ve
apprehendere, ut: An ista un-
quam de se bonam spem ha-
buisset, nisi de vobis malam o-
pinionem animo imbibisset?
2. Vetr.

b Imbibere est rem humi-
ditate per vices potare, seu li-
quore rem humectare. Schröd.
Imbrex icis, m. vel f. Tegula ca-
va, quæ tectis applicari solet,
eine Dach-Ziegel / hohle Ziegel.
Imbricatum, Adverb. imbricum
modo, hol wie die Ziegel.
Plin. 9. c. 33.

Imbricatus a um, imbricum fi-
guram referens, Plin. 11. c. 1.

Imbricator oris, pluviosus, fortè
quasi imbres ciens aut citans,
imbrici auctor. Macrob. 7. Sat.

Imbricium n, n. idem quod im-
brex, Martial.

Imbrico as, are, in modum im-
bricis facere, & quasi imbri-
cibus tegere. Plin. 11. c. 1.

b Imbricare quasi inter se
harere imbricum modo. Vitr. 1. 2.

Imbricus a um, pluviosus, &
imbres ferens aut generans.
Plaut. Merc.

Imbridus a um, pluviosus. So-
lin. 211.

Imbrifer a um, pluvias afferens,
das Regen mit sich bringt /
ut: Hyems imbrifera. S. 1.

Austri imbriferi. Ovid. 13.
Metam.

Imbrumati, quibus fastidium
cibi. Mart.

Imbrus i, u, m, Insula Ibra-
cia, Mercurio sacra, quem vo-
cant Imbranium; Oppid. quoq.
in ea nomen est Imbrus. Ste-
phan.

Imbulus i, m quasi inambulus,
locus ad ambulandum spacio-
sus. Martin.

Imbuo is, imbui, imbutum,
imbuiere, est inficere, immer-
gere, eintauchen / einneigen /
ut: Quo semel est imbuta re-
cens servabit odorem Testa-
din. Hor. 1. Epist. 2. 14.

b Imbuere pro occupari
pulcre habet Cicero, ut: O-
num 2 numum

immutum hominum mentes imbuunt deorum opinio. Tusc. 1.

Bellum nefarium & omnium odio imbutum. pro Dom.

c *Imbui opinionum pravitate*, von einem falschen Wahn eingenommen werden. Tusc.

d *Imbuere animum opinionibus*, das Gemüth durch eine Meynung einnehmen/ eingenommen werden. Tusc. 1. 14. ep. 25.

Imbuere aures alicujus promissis, einem etwas verheissen. Curt. 627.

c *Imbui erroribus*, durch Irrthum eingenommen werden. Tusc. 1.

f *Imbuere ingenium alicujus artibus*, est *instruere*, informare, unterrichten/ lehren/ ut: Parentum praeceptis imbuti, ad eorum consuetudinem moremq; deducimur. Offic.

g *Moribus atq; honestis disciplinis quam optime aliquem imbuere*, einen in Tugend und Künsten auff allerbeste unterrichten. Curt. 4.

h *Imbuere turpissimis cupiditatibus*. Corn. 291.

Imburum i, fictum ab Urbo, quod ita flexum est, ut redeat sursum versum, ut in aratro, quod est urbium vel urvum; alii à bura ducunt. Turn. Scal. & Varr.

Imitabilis e, c. quod quis potest imitari. Cic. in Orat.

Imitamen inis, n. idem atque imitatio. Ovid.

Imitamentum i, n. idem. Gell. 1. 7. c. 5.

Imitatio onis, f. exemplum, Nachfolgung / Nachahmung / ut: Callidissima simplicitatis imitatio. Quintil.

b *Imitatio Rhetoricis est* quae ea, quae in bonorum scriptis legimus laudabilia, oratione nostra exprimimus. Quintil.

Imitator oris, m. ein Nachfolger / Nachahmer / ut: Honesti imitator. Martial.

Moris majorum summus imitator. Corn. 821.

Imitatrix icis, f. eine Nachfolgerin / ut: Penitus in omni sensu implicata, infidet imitatrix boni voluptas. Cic. 1. de leg.

Imitatus a um, Partic. Passivè sumtum, ut: Cum autem ingressa est, imitata & efficta simulacra, bene agi putat, si similitudinem veri consequatur. Cic. de Universitat.

Imitor aris, atus sum, est moris aut aliam rem ab aliquo gestam effingere, nachthun / ut: In multis gentibus video, quae non erubescamus imitari. Curt. 1965.

Deligere ex annalibus, quem quis vult & potest imitari, aus den Historien auflesen / wenn einer etwas nachthun

thun wil und fan. 1. 1. ep. 1. Q. F.

Imitari aliquem. 1. 9. 14. b *Imitari alicujus industriam continentiamq;* pro Cael. XXXI.

Non recuso, quo minus imitami me, ich laß nur es nicht mißfallen / wenn ihr mich nachfolget. Curt. 755.

c *Imitari alicujus chirographum*, est adulterare & effingere alicujus literas, falsche Handschriften schreiben. Cic. de Nat. deor.

d *Imitari est simulare*, ut: Quamvis maestitiam imitarentur contumacia propiores. Tac. 1. c. *Imitari chirographum*, h. e. adulterare, capitale crimen est. Schard.

Immaculo as, are, idem quod maculare, nisi quid augmenti Praepositio addat. Firmic.

Immadeco es, madui, immadere, madidum esse, ganz feucht und naß seyn oder werden. Plin. 17. c. 5.

Immanis e, c. idem quod nocens, ferus, wild / grausam / ut: Videbam illud scelus tam importunum, audaciam tam immanem adolescentis furentis. de Arusp.

Crudelitate ab immanissimis nihil discrepare, unmenschlich / grausam seyn. Solin. 383.

b *Immanis*, idem quod magnus, ingens, groß / ut: Posuit immania templa. 1. Aen. 4.

c *Immanis idem quod magnificus*, fürtrefflich / ut: Nam quaevis datis hoc immanibus actis: Obligor ipse tamen. Ovid. 9. Metam.

Immaniter, Adv. wild / grausam. Apul.

Immanitas as, f. idem est, quod savitia, Grausamkeit / ut: Omni diritate atq; immanitate deterrimus, der allerabscheulichste uñ gräulichste.

b *Immanitas precii*, i. c. magnitudo, Kostbarkeit / ut: Nec ullius in pictura velocior manus fuit; artis verò tantum, ut immanitate precii antecederet celeberrimos eadem aetate imaginum pictores. Plin. 35. c. 11. Ex vetusto codice legitur: Ut multum maniprecio antecederet.

Immanisvetus a um, asper, indomitus, unbändig / wild / ungezügelt. Cic. 1. de Leg.

Immanuel vide Emmanuel.

Immarcescibilis e, c. incorruptus & sempiternus, quod est sine maceratione & langvore, unverwelzlich. Martin.

Immarcesco is, ere, citatur locus Horatii, 1. 2. Satyr. 7. sed ibi legitur, inamarescunt, ut: Inamarescunt epulae sine fine petita, i. e. nimia ciborum copia agrè concoquitur à ventriculo, ita nascitur cruditas.

Immateriatum i, n. quod est materia & qualitatibus contraria. 3. 1. Aen. 4.

riarum materia resultantium
expers.

Immaturè, Adv. zur unzeit.

Immaturitas aetatis, f. Unzeitig-

keit/ut: Quid hac immatu-

ritas tanta significat? Cic.

b Immaturitas sponsarum,
qua nondum conjugio aptae erant.

Svet. in Aug.

Immaturus a um, non maturus,
proprie de frugibus & fructi-
bus intelligitur, cum antea tem-
pus colliguntur, unreiff/ un-
zeitig. Plin.

b Immaturum consilium,
quod ante tempus datur. Liv.

2. Pun.

c Immatura mors, qua quis
ante constitutum tempus & con-
fectam aetatem senio, eripitur &
moriatur, ein frühzeitiger Tod.
Cic. 2. Philipp.

d Immatura virgo, eine
unmannbare Jungfrau. l. 25.
ff. de injur.

Immediatio onis, f. & quidem
suppositi, hac agit, quod per
proprium suppositum contingit
patiens, nempe per contactum
corporeum, ut quando serra se-
cat lignum.

b Immediatione virtutis
agit, quod non est patenti sup-
positum corporeum contactu, sed
contactu virtutis coniungitur ipsi
qualitate quadam vicaria. Sic
Sol agit in sublimaria, & magnes
trahit ferrum.

c Immediatione causa a-

git ultima causarum subordina-
tarum.

d Immediatione effectus a-
gunt omnes causae subordinates.
Micrael.

Immediate, Adverb. citò, cele-
riter, unmittelbarer weise/
als bald. Gell.

Immediatus a um, quod sine
medio interveniente alicui
proximè applicatur: & ei op-
ponitur mediatum.

Immedicabilis e, c. quod medi-
caminibus sanari non potest,
unheilbar/ ut: Vultus imme-
dicabile.

b Immedicabilis ira, un-
versöhnlicher Zorn. Silius.

c Immedicabile malum.
Ovid. 2. Metam.

Immeio is, minxi, mictum, im-
meiere, idè quod mingere. Pers.

Immemor is, o. qui non me-
minit, uneingedenk/ ut: Me-
riti tanti non immemor un-
quam. Virg. 9. Aen.

Immemorabilis e, c. cuius nulla
debet esse memoria. Plaut. Capt.

Immemoratus a um, ut: Im-
memorata ferens, i.e. novita-
liquo apportans. Hor. 1. epist.

Immensè, Adverb. sine mensu-
ra, unermäßig.

Immensitas aetatis, f. infinitas,
Unmässigkeit/ Unendlichkeit.

Cic. 3. de N. D.

Immensus a um, quod pra ma-
gnitudine mensurari non po-
est, unmäßig, Plin.

b Vo-

b Vorago victorum im-
mensa. Cic. 5. Verr.

Immeo as, are, idem quod
meare. Plin.

Immerens is, o. innocens, qui
non meritus est. Plin. epist.

Immerenter, Adverb. innocen-
ter, unwürdig/ unschuldig.
Valer.

Immerito, Adv. indigne, un-
würdig/unbillig. Terent.

Immeritum i, n. nullum meri-
tum, ut: Cur tu obsecro im-
merito meo me morti dedere
optas? Plaut. Asin.

Immergo is, mersi, mersum,
mergere, est in profundum ob-
ruere, untertauchen/ ut:—
Vastòq; immergite Ponto. 3.
Aeneid. 121.

b Immergere se aliquo, est
elam vel furtim intrare, sich
heimlich an einem Orte ein-
schleichen. Rudent.

c Immergere se penitus in
consuetudinem alicujus blandi-
tiis, est insinuare se, sibi alicujus
amorem conciliare, ihm einen
geneigt machen. pro Cluent.

Immerabilis e, c. quod mergi
non potest. Hor. 1. epist.

Immersio onis, f. Untertau-
chung. Ter.

Immetatus a um, non metatus,
à metor, aris, ari. Hor. 3. Carm.

Immigro as, are, in domum ali-
quam habitandi gratia se con-
ferre, einziehen. Cic. 1. Tusc.

b Immigravit avaritia &

luxuria in Rempublicam, der
Geiz und Schwälgerey hat
sich ins gemeine Wesen ein-
geschlichen. Liv. 1. U.

c Immigrare in ingenium
suum, i.e. pro animi sententia vi-
vere. Plaut. Mostell.

Immineo es, minui, imminere,
est impendè, näher seyn/
auff dem Halse seyn/ ut: Mors
propter incertos casus quoti-
die imminet.

b Imminere & Dativo &
Accusativo cum Praepositione
iungi solet, ut: Impendebat de-
roptio, imminebat furor tunc o-
mnium fortunis. pro Dom.

Hujus mendicitas a videnti-
ti conjuncta in fortunas nostras
imminebat, dessen Bettel und
Geiz kam uns über den Hals.
in Att.

Imminere fugientium ter-
gis, den Flüchtigen auff dem
Halse seyn. Curt. 791.

c Occasioni imminens al-
tiis, est insinuare se, sibi alicujus
loquendi alterum, einer der auff
Gelegenheit wartet/ den andern
anzureden. Curt. 1054.

Imminere deditioni, sich gern
ergeben wollen. Curt. 2067.

Imminuo is, minui, minutum,
imminuere, est diminuere, at-
tenuare, verringern/ ut:—

Dolor se imminuit, der
Schmerz nimbt ab. Ovid.

b Imminuere summam est
demere de summa, von dem gan-
zen was nehmen. V. Verr.

c *Imminuere aliamque lau-*
dem, eines Ruhm schmälern.
l. 1. 14.

d *Imminuere de re aliqua,*
von einem Ding etwas abge-
hen lassen. l. 5. ep. 5.

e *Imminuere alicui caput,*
est comminuer, confringere, ei-
nem den Kopff abschmieren.
Mostell.

Imminutio onis, f. detractio, di-
minutio, Minderung / Ver-
ringerung / Schmälerung /
ut: *Imminutio dignitatis* Cic.

Immiscere es, miscui, mixtum,
vel mixtum, immiscere, idem
quod miscere, einmischen/
untermischen.

b *Immiscere se alicui bel-*
lo, sich in einen Krieg einmi-
schen. Liv. 3. U.

c *Immiscere se rei alienae*
culpa est. Pompon. de verb. si-
gnificatione.

d *Immiscere est proprium*
eorum heredum, qui sunt sui;
cum hereditatem suam ample-
ctuntur. Cum enim non aliunde
accedant, sed in familia sint, ad-
ire non dicuntur, sed immiscere.

l. 11 & l. 87 ff. de acquir. her.
Immisericordia e, c. qui nullius
subleuatur misericordia. Hor.

Immisericordia a, f. crudelitas,
ut: *Plus ira, quam immisericordia*
in causa eorum vale-
bat. Liv. 7. bell. Maced. in-
vetustioribus codicibus legi-
tur *miserocordia.*

Immisericorditer, Adverb. un-
barmherziglich. Ter.

Immisericors cordie, o. sine mi-
sericordia, unbarmherzig,
Cic. 2. de Invent.

Immissarium, receptaculum, in
quod immittitur aqua, ut
postea inde erogetur. Viur.

Immissarius is, m. qui immit-
titur. Festus.

Immissio onis, f. insertio, in-
ductio, Einlassung / uel
Sarmentorum, ea, quam dixi
aliorum amputatio, & alio-
rum immissio. Cic. de Sen.

Immissum i, n. dicitur, quod ita
immissum est, ut in aliquo lo-
co conuiescat, veluti trabes,
quae in alienum parietem im-
mittuntur; unde & seruus
signi immittendi nomen acce-
pit. l. 242. ff. de V. S.

Immissus a um, ut: Canes im-
missi ceruis, unter die Hirsch-
geheute Hunde. Virg.

b *Immissa barba, pro pro-*
minenti & longa. Virg. 3. Aen.
Immissus a um, miscendo inge-
sus. Martin.

Immitis e, c. asper, sauius, crude-
lis, unmißd / unbarmherzig/
rauh / ut: *Corda immitia* Sil.

b *Immitis e, turbidum co-*
lum, raube und trübe Luft.
Plin. epist.

c *Immitis pelagus, stür-*
mende und wütende See. Ca-
tul. Argon.

d *Immitia, pro immatu-*
ris.

Im-
mitia poma. Plin.

c *Vulnera immitia, grosse requiescant, siue in pariete com-*
und gefährliche Wunden. Ov. *immi*, siue proprio, vide Im-
missum.
Immitto is, misi, missum, im-
mittere, est in aliquid mitte-
re, in etwas lassen oder ste-
cken / ut: *Immitto in urbem,*
in die Stadt gelassen wer-
den. l. Catil. XIII.

b *Immittere se in aliquem,*
sich an einen machen. pro Mi-
lon. XXV.

c *Immittere se in medios*
hostes, est in uero & sese prorum-
pere, sich mitten unter die Fein-
de begeben / ut: *Qui sese arma-*
tus sepe in hostium manum mul-
titudinemq; immiserit. l. Tuscul.
Immittere copias magno impetu
in hostem, den Feind mit gros-
sem Ungestümm angreifen.
Curt. 68.

d *Immittere aliquid in*
aures suas, i. e. auscultare, ut: Ne
tu, quod fabulatur, in aures im-
mittas tuas, höre du ja nicht zu/
was er sagt. Captiv.

e *Immittere est subornare,*
einen abfertigen / ut: *Alii Tar-*
quinium a Cicerone immisum
dicebant. Salust.

f *Immittere visum ad u-*
rus pariendas, die Fäßer ein-
senden. Varr. l. 1. de R. R.

g *Immittuntur etiam, quae*
non imponuntur, ut cloaca, stelli-
cidium, aqua, flumen. l. 1. ff. de
cloac. l. 8. ff. quemadmodum. seruit.
amitt.

h *Immittere, est tigna vel*
trabes adificiis eo extendere, ubi
und gefährliche Wunden. Ov. *immi*, siue proprio, vide Im-
missum.

Immo, seu potius imò, apud ve-
teres significabat prorsus, qua-
se ex infimo, eligendi seu
corrigendi, Adverb. ja / ut:
Non humanitas, immò serui-
tia est, ladere innocentem, ei-
nen Unschuldigen beleidigen /
ist unmenschlich / ja es
ist wol eine Grausamkeit dar-
zu. Varr.

Immobilis e, c. quod moveri non
potest, fixus immotus, herens,
unbeweglich / fest / ut: *Scopulis*
immobilior. Ovid. 13. Metam.

b *Miles clipeis hastisq; im-*
mobilis, ein Soldat / der Stand
hält / und sich nicht in die Flucht
treiben läßt. Curt. 150.

c *Immobiles res, unbe-*
wegliche ligende Güter. l. 23.
ff. de usurpat. & inst. de usucap.
Immobilitas atis, f. firmitas, Un-
beweglichkeit.

Immobiler, Adverb. fixè, un-
beweglich.

Immoderate, Adverb. extra mo-
dum, immodicè, unmäßig-
lich. Cic.

Immoderatio onis, f. Unmaß-
sigkeit / ut: *Immoderatio ver-*
borum. Cic. pro Syll.

Immoderatus a um, inempe-
rans, nimius, immodestus, un-
mäßig / ut: *Immoderate potu*
amitt.

atque pastu. Cic. 1. Divin.
b Immoderata tempestas,
ein großes Ungewitter. Cic. pro
Sext. Rosc.

Immodestè, Adverb. unerbar/
unbescheiden / ut: Immodicè
immodestèq; gloriari. Liv. 2.
bell. Pun.

Immodestia a, f. Intemperantia,
immoderatio, Unhöflichkeit/
Unbescheidenheit / Unerbar-
keit. Plaut.

Immodestus a um, intempera-
tus, unbescheiden/unhöflich/
unerbar / ut: Immodesti mo-
res. Plaut. Curcul.

Immodicè, Adverb. nimis vel
immoderate, über die massen.
Colum.

b Immodicè ferre aliquè
casum, pro immoderate. Co-
lum. 2. c. 16.

Immodicus a um, multus &
nimis, zuviel/über die mas-
se/also groß / ut: Frigus im-
modicum. Ovid. 3. de Pont.

b Ira immodicus, der den
Zorn nicht mässigen kan. Stat.
1. Theban.

Latitè immodicus, über-
aus freudig. Tacit. 1. 5.

c Immodicus libidinis, ni-
mia cupiditate libidinis ductus.
Colum. 7. c. 2.

Immodulatus a um, asper, ut:
Pœmata immodulata. Horat.

Immolutio onis, f. sacrificatio.
Cic. 1. de Divin.

Immulator onis, m. qui immo-

lat & sacrificat, ein Opffer-
rer. Cic. 2. de Divin.

Immolutrix icis, f. qua sacri-
ficat.

Immolutus a um, sacrificio ob-
latus, geopfert.

Immoliō iris, iri, inedicare,
unde:

Immolutus a um, Passivè, adi-
ficatus, fabricatus. Liv. 9. Mæ.

Immolo as, are, sacrificare, &
quasi mola, i. e. farre molito &
sale hostiam fusam sacrificare,
opfern. Festus.

Immolare hostias. Cic. 3.
Tusc.

Immorigerus a um, ungehör-
sam/ungezogen/unbändig.

Immoriō immortuus sum, im-
mori, per totam vitam in a-
liqua re durare.

b Immortuus, idem quod
mortuus, ut: Nam cum immor-
tuus est in vino. Plin. 29. c. 4.

c Immoriatur hasta, Valer.
6. Argon.

d Immortuus, nondum
mortuus seu extinctus, non pro-
fus evulsus, ut: De immortuus
reliquis conjurationis. Cic. ad
Attic.

Immoror aris, ari, moram tra-
here, verweilen / verzögern/
sich säumen / ut: Largius im-
morari alicui rei, sich in ei-
nem Dinge länger aufhalten.
Solin. 7.

b Incubantibus gallinis
juxta ponendus cibus, ut satius
sit

studiosus nidis immorentur, man-
nuss den brütenden Hühnern zu-
fressen bey das Nest setzen / dan-
nit / wenn sie satt sind / desto
fleissiger brütchen. Col. 8. 5.

Immortus a um, jejunos, im-
pransus. Horat.

Immortale, pro immortaliter,
ut: Flos immortale virens. Valer. 7. Argon.

Immortalis e, est mortis expers,
unsterblich / ut: Deus immor-
talis. Horat.

b Immortalis pro maxi-
mus, ut: Immortales tibi ago
gratias, ich sage dir grossen
Dank. 1. 10. ep. 11.

c Immortalis pro perpe-
tuus, ewig während / ut: Respu-
blica debet esse immortalis. pro
Marcell. VI.

d Immortales milites, Curt.
169. ita dicti, quod, si quis eo-
rum aut nece, aut morbo nume-
rum imminuerat, alius sufficieba-
tur, nec unquam plures paucio-
resve erant decem millibus, et
serne Soldaten.

Immortalitas atis, f. aternitas,
perpetuitas, Unsterblichkeit/
ut: Immortalitatem affectare,
unsterblich werden wollen /
GOTT gleich seyn wollen.
Curt. 565.

b Seram alicui immorta-
litatem precari, einem langes
leben wünschen. Curt. 1930.

c Immortalitas sumitur
vel pro impossibilitate moriendi

absoluta, sic solus Deus habet im-
mortalitatem: vel pro imposse-
ntia moriendi ex gratia creatio-
nis, aut etiam ex gratia doni, sic

angeli & anima humana, ut &
corpora beatorum sunt immorta-
lia: vel pro impotentia morien-
di & negatione actus moriendi.

ante lapsum erat immortalis, si
non peccasset: potuisset non mori.

Micraël.

Immortaliter, Adv. incredibili-
ter. Cic. ad Qu. Fr.

Immortuus a um, vide Im-
moriō.

Immotus a um, immobilis, fixus,
unbewegt / standhaftig / be-
wegt / ut: Sape sub immotis
praesepibus, aut mala recta vi-
pera delituit. Virg. 3. Georg.

b Immota fides, stand-
hafte Treu. Valer. 3. Arg.

c Immota tenere lumina,
unverwende Augen haben /
starr ansehen. Virg. 4. Aen.

d Mens immota sedet. ibid.

Immugio is, mugiri vel mugii,
mugitum, immugire, idem
quod mugire, & sonitū, qua-
lem boves emittere solent, ede-
re, brüllen wie ein Ochse.

b Mæsto immugit regia
luctu, der königliche Pallast ist
allenthalben voll Heulens und
Weinens. Virg. 11. Aenid.

c Mare totum immugit,
Senec. Hippol.

Immulgeo es, mulsi vel mudi,

mulsum, vel multum, mulge-
re, lac ex mammis exprimere,
aufmischen. Plin. 28. c. 7.

Immunditia a, f. vel
Immundities ei, f. impuritas,

Unreinigkeit / Unsauberkeit.
Immundus a um, impurus, im-
politus, unsauber/unrein/ut

Immunda illuvies. Ter. Heaut.

b Immundus homo, sordi-
bus huius Esse mali dabitur, ihr
dux, inquinatus. Plaut. Most.

Immunificus a um, avarus, sor-
didus, tenax, illiberalis, geizig/

farg/ ut: Cui immunifico scis
dia immunia, quàm illa, quæ
quid cantari solet, quod ha-

bes, re habeas, du weißt/was
man von einem Geizigen
pfflegt zu sagen: Was du hast,

solt du nicht haben. Plaut.

Trinum.

Immunis e, c. est, qui nullo
fungitur officio, der kein Amt
zu verwalten hat / ut: Is est

immunis, cui nihil est, quo
munus fungatur suum. Trin.

2, 2, 73

b Immunis dicitur liber
ab onere publico, qui vel etate
vel privilegio alio munia pre-

stare non tenetur, befrehet.
Festus.

c Immunis, idem quod o-
tiosus, ut: Virtus non est immu-
nis, de Amic.

d Immunis, est qui vecti-
gal solvere non tenetur, ut: Im-
munis civitatis. V. Verr.

e Immunis, der keine
Steuer oder Schatzung gibt,

Agri immunes. 2. Phil.
f Immune esse alicujus rei,
i. e. expers, ut: — *Vobis immuni-*

bus huius Esse mali dabitur, ihr
werdet von diesem Unglück be-
frehet werden / ihr werdet die-

ses Unglück nicht erfahren
dürffen, 8. Metamorph.

g Manus immunis, i. e. in-
nuxia & a sceleribus pura, un-
schuldige Hand. Horat.

h Immunis aliquâ re, ut:
Conditione commodiore sunt pra-
sentia, ut: Cui immunifico scis

dia immunia, quàm illa, quæ
presentant, freye Güter habens
geben müssen, 3. de Leg.

Agrar.

i Immunis, id est, liber,
solutus, ut: Immunis metu, der
Surchtlos / ohne Furcht.

Senec.

Immunitas atis, f. exemptio &
vacatio munerum & oner-
um, Befreyung / vulgò,

sed minus Latine, privile-
gium, ut: Immunitatem da-
re alicui, einem eine Frey-

heit geben / vulgò einen pri-
villegiren. Curt. 55.

Libertate atq; immunitate
aliquem donare, einem eine
Freiheit geben. Curt. 904.

Immunitus a um, non munitus,
unverwahrt / ut: Immunita
urbs. Ovid. 10. Metam.

immurmuro as, are, murmeln/
unter einander oder in etwas
brummen oder brausen/ ut:

Agmen

Agmen totum immurmurat.
Ovid. 3. Metam.

b Sylvis immurmurat Au-
ster. Virg. 4. Georg.

Immusculus, immussulus vel
immissulus potius, avis ex
agularum seu vulturum ge-

nere, inde dicta, quod subit
& inexpectata se immittat,
Schief-Adler. Festus.

Immutabilis e, c. quod nullo mo-
do movetur ac flectitur, un-
veränderlich. Cic. 2. Acad.

Immutabilitas atis, f. Unver-
änderung/Beständigkeit. Cic.

de Fato.

Immutabiliter, Adverb. unver-
änderlich/beständiglich. 1. 99.

ff. de verb. oblig.

Immutatio onis, f. mutatio, Ver-
änderung / Abwechselung /
ut: Negat mutari posse musi-

cas leges sine immutatione le-
gum publicarum. Cic. 2. de Leg.

Immutesco is, ere, mutum fieri,
tacere, verstummen / still
schweigen. Quintil. 10. c. 3.

Immuto as, are, est mutare,
wechseln / aufwechseln / ver-
ändern/ ut: Rursum immuto

voluntatem meam, ich werde
wieder anders Sinnes. pro

S. R. XXX.

b Immutare monetam, das
Geld aufwechseln / ut: Accipe
argentum hoc, hinc sunt quin-

quaginta mina, si quid erit du-
bium, immutabo, nim diß Geld/
hier sind 50. Minæ, wenn was

troffen werden, Curt. 794.

brunter/ das nicht gilt/wil ichs
aufwechseln. Epid. 5. 1. 39.

c Immutare alterum alte-
ri, einen von dem andern ab-
wendig machen. 1. 5. Ep. 8.

d Immutatus animus, i. e.
alienatus. Lib. 5. Ep. 4.

Immo, vide Immo.

Impacatus a um, non pacatus,
Virg. 3. Georg.

Impactio onis, f. Anstossung /
ut: Dissimilis autem crepitus
fit ob dissimilem impactionem

nubium. Senec.

Impactus a um, angestossen/hin-
eingestossen/ut: Impactus saxo,
pro qui impigit ad saxum. Liv.

b Impactus in carcerem.
1. 13. ff. de custodia.

c Res impacta dicuntur, quæ
impetu inter se concurrunt. Sen.

Impages is, f. Impages dicuntur
a fabris, quæ in tabulis figun-
tur, quo firmitus cohæreant, ad

pangendo, i. e. fingendo. Festus.

Impallico es, ere, idem quod pal-
lere. Stat. 6. Theb.

Impallesco is, ere, est rei alicui
tam pertinaciter incumbere, ut
inde pallor contrahatur.

Impanco as, are, invadere.
Nonius.

Impar is, o. non par, ungleich/
ungerade / ut: Numerus im-
par. Cic. 4. Acad.

Exercitum imparem nu-
mero hostium habere, an Menge
des Volds vom Feind über-

troffen werden, Curt. 794.

b *Impar matrimonium*, cum major quinquagenaria minori quinquagenario nubit. Schard.

Imparatus a um, est non paratus, unbereit / ungeschickt / ut: *Imparatum aliquem offendere*, eine überrumpeln. l. 2. 3.

b *Imparatus omnibus rebus*, allenthalb übel geschickt oder versehen. Cæsar. 1. bell. civ.

c *Facilius imprudens quam imparatus parvâ manu*, quam paratus, quamvis magno exercitu opprimi potest. Corn. 378.

Imparens tis, o. non parens, sine inobediens. Festus.

Impariter, Adv. inaequaliter, ungleich. Horat.

Impartio vide Impertio.

Impasco is, parvi, pastum, impascere, vel

Impascor eris, impasci, idem quod pascere sive pasci. Col.

Impassibilis e, c. in quem vis agendi non datur. Irenæus.

Impastus a um, non pastus, ut: *Turba impasta luporum*. Silius.

Impatibilis e, c. quod ferri non potest, seu tolerari, unerleidl.

lich / unerträglich / ut: *Impatibilis cruciatus*. Plin.

b *Impatibilis morbus*, intolerabilis. Plin. 20. c. 10.

Impatiens tis, o. intracabilis, morosus, difficilis, unleidlich / ungeduldig / ut: *Impatiens frigoris*, der keinen Frost vertragen kan. Plin.

b *Mollis & laboris impatiens*. Ovid. 3. Trist.

Impatienter, Adverb. agere moleste, ungeduldig / unleidlich. Plin. epist.

Impatientia a, f. Ungedult / Unerträglichkeit. Plin. 11. c. 29.

Impavidè, Adverb. audacter, intrepidè, herzhafftig / unerschrocken. Liv. 10. Pun.

Impavidus a um, qui nihil timeat, unerschrocken / dem nicht grauet / ut: *Impavidum peccatus*. Liv. 1. Pun.

Impeccabilis e, c. quod peccare non potest. Gell. 17. c. 19.

Impecto is, ere, vetus verbum, verberare, Varr. Itaq; impectantes a sese ejiciunt fucos. (Quidam legunt insectantet.) Turnebus.

Impedimentum i, n. est obsaculum, ein Hinderniß / ut: *Esse alicui impedimento*, einen hindern / einem hinderlich seyn. And. 4. 2. 24. pro S. R. III.

Ad dicendum impedimento est atas & pudor. pro S. R. XLIX.

b *Itinerum agminumq; impedimenta*, d. Troß. Curt. 656.

c *Preciosa suppellex pellicosque & spadonum agmina nihil impedimenta*. Curt. 828.

Impedimenta & arma amittere, die Waffen sampt der

(Barbare) *Pagage im Stich* lassen. Corn. 245.

Impedio is, i vi, itum, ire, est implicare, involvere, verwirren / ut: *Si qua res te impedit*, wenn dich etwan was verhindert. Lib. 5. Ep. 12.

b *Locus impeditissimus ad iter faciendum*, ein unwegsammer Ort. l. 11. ep. 13.

Impeditio onis, f. detentio, occupatio. Cic. 1. Divin.

Impeditus a um, verwirret / verhindert / ut: *Quid minus promptum ad pugnam*, quam penula irretitus, rheda impeditus, uxore penè constrictus esset?

b *Impeditissima sylva*, buschichte und sehr bewachsene Wälder. Cæf. 8. Gall.

c *Nomina impedita*, quae non sunt expedita, ungewisse Schulden. Cicero.

Impedo as, are, pedaminibus sustinere. Colum. l. 4. c. 16.

Impello impuli, impulsus, impellere, est incitare, urgere, antreiben / ut: *Impellere aliquem*, einen treiben / anhalten. l. 10. Ep. 4. Phorm. 1. 3. 6.

Mater te impulsi, die Mutter hat dich angestiftet. Hec. 4. 4. 3.

b *Impellere aliquem in spem rapinarum*, einem Hoffnung zum Raub machen. I. Cat. IX.

c *Naturâ impellimur*, ut prodesse velimus quamplurimis, in primis, docendo, rationibus,

prudencia tradendis. Cic. 3. Finibus.

Impendeo es, ere, est à superiori veluti casurum pendere, dem Fall gleich nahe seyn / ut: *Nubes impendens*. Cic. 1. de Fin.

b *Impendere est propè esse*, ut: *Impendebat direptio*, man mußte sich einer Plünderung besorgen. pro Dom.

Confido impendere satum aliquod & penas jamdiu improbitati, nequitia, sceleri, libidini debitas, aut instare jam planè, aut certè appropinquare. II. Catil. IV.

Significabant interruptis atque morientibus vocibus, quanta impenderet procella urbi, sie gabè mit schlussender und halbtodter Stimme zu erkennen / wie ein großes Unglück der Stadt bevor stünde. pro Cæf. XXVI.

c *Impendere est proximum futurum esse*, schierstkünftig seyn. l. 5. ep. 18.

Imparatum subito tantae te impendent mala, so viel Unglücks kömmt dir anjehogehlings auff den Hals. Phorm.

Unde omnes in me terrores, pericula impendent omnia. pro S. R. IX.

Impendio, Adverb. scutè ponitur pro valdè, impendè, ut: *Impendio magis animus gaudet mihi*. Eun. 3. 5. 39.

At illo impendio nunc magis odit senatum, aber erhasst

Magistranzwurz / Ostriz.
Schrod.

Imperatorius a um, quod ad
Imperatorem pertinet, ut: Im-
peratoria laus. Cic. 4. Acad.

b Imperatorium jus. Cic.

3. Verr.

Imperatrix icis, f. qua imperat.
eine Gebieterin / Herrscherin

ut: Imperatrix Italia. Plin.

l. 26. c. 3.

Imperatum i, n. mandatum, ut:

Imperata facere, thun oder

verrichten / was befohlen.

Curt. 1211.

Imperceptus a um, quod satis
perceptum non est, quod ve-
tus percipi non potest. Gell.

l. 14. c. 1.

Imperito, i. e. parcito, Futurum
ab Imperativo. Festus.

Imperco, idem quod parco. Fest.

Impercussus a um, ut: Pedes im-
percussos movere, i. e. sine stre-
pitu. Ovid. 3. Amor.

Imperditus a um, quod perdit
destruere non potest. Virgil.

10. Aeneid.

Imperfectio onis, f. Unvollkom-
menheit / Imperfectio accedere

potest vel in ordine ad quanti-

tatem, ut cum corpus est mon-

strosum aut mutuum, vel in

ordine ad finem, ut cum ani-

mal nequit videre, vel ex ad-

mixture contrarii, ut cum

quis doctus est, sed multum

ruditatis adhuc habet; vel in

comparisonem, sic omnis crea-

dum habet. Horat. 2. Satyr.

tura est imperfecta respectu
Dei, puta perfectione non pri-
vativam, sed negativam.

b Imperfectio privativa

est carentia perfectionis inesse de-

bita.

c Imperfectio negativa est

carentia perfectionis, quae perna-

turam non debet inesse.

Imperfectus a um, nondum ab-

solutus & perfectus, unvoll-

kommen.

b Imperfectum Gramma-

ticae tempus praeteritum imperfe-

cte notat, ut: Amabam.

Imperfossus a um, non perfos-

sus. Ovid. 12. Metam.

Imperialis e, c. ad Imperium

Romanum spectans, ut: Im-

perialis civitas, eine Reichs-

stadt.

b Imperialis sumitur pro

moneta unciali, scil. in argento,

ein Reichsthaler / einer Ungen

oder 2. Loth schwer.

Imperiose, Adv. severe, acerbè

& domini imperiosi instar,

herrisch.

Imperiosus a um, qui imperium

habet, ut: Imperiosi populi.

Cic. in Orat.

b Imperiosus, qui nimis

imperat severe, quasi ostentator

imperii, ut: Nimis imperiosus est,

er ist gar zu streng oder her-

risch. Plaut. Asin.

c Imperiosus sibi, qui sibi

ipsi imperat, qui vita sua mo-

dum habet. Horat. 2. Satyr.

d Im

d Coniux imperiosa. Ovid.

Imperito as, are, frequentat. ut:

Imperitare avarè atq; superbè

alicui, trozig und hoffärtig der

über einen herrschen. Cur-

sehl / (Barb. Ordre / Ordinan-)

tius. 137.

Imperite, Adv. indocte, neg-

liger, ungelehrt / unge-

Schick / unerfahren / unweiss-

lich. Cic.

Imperitia e, f. incitia, inertia,

Unerfahrenheit / Unweiss-

heit. Plin. 17. c. 2.

Imperitus a um, idem quod in-

scius, ignarus, rudis, inexper-

tus, unerfahren / ut: Imperi-

tus rerum adolescentulus, ein

junger Lappe. And. 5. 4. 8.

b Homine imperito nun-

quam quicquam injustius, qu-

nisi quod ipse facit, nihil rectum

putat, es ist ein sehr übel's Ding

umb unverständige Leute / wel-

che nichts gut seyn lassen und

heissen / als was sie selbst thun.

Adelph. 1. 1. 17.

c — Senti ego jam compluries,

Neg. mihi haud imperito eve-

niet, tali ut in luto harem, ich

habe es schon offerversucht / und

wird mir in solcher Patsche zu

stecken nicht ungewohnt für-

kommen. Pers. 4. 3. 65.

d Imperitum esse ad rem

aliquam, zu einem Ding un-

geschickt seyn. Plaut. Mil.

Imperium ii, n. est iussus &

veluti praeceptum imperatoris,

ein Herrn-Geheiß / ut: Faci-

le est imperium in bonis, i. e.

inter bonos. Mil. glor. 3. 1. 17.

Miles expectat imperium,

alicui, trozig und hoffärtig der

über einen herrschen. Cur-

sehl / (Barb. Ordre / Ordinan-)

tius. 137.

Exequi imperium alicuius,

liger, ungelehrt / unge-

Schick / unerfahren / unweiss-

lich. Cic.

Rumpere imperium, sich

des Gehorsams entbrechen.

Curt. 2270.

Errat longè, qui imperium

credit gravius aut stabilius, vi-

quod fit, quam illud, quod ad-

ungitur amicitia, der irrer weit-

welcher dafür hält / es sey ein

Regiment viel ansehnlich, und

standhafter / welches durch Ge-

walt angerichtet wird / als wel-

ches mit Glimpf und Freunds-

chaft gestiftet wird. Adelph.

1. 1. 40.

b Satis pro imperio, quis-

quis es, gewaltig herrisch / du

seiest gleich wer du wollest.

Phorm. 1. 4. 19.

c Summo cum imperio ef-

se. in einem hohen Obrigkeit-

lichen Ampte sitzen. l. 1. r. Q. Fr.

d Cum summo imperio &

potestate in urbe aliqua versari,

die höchste Gewalt in einer

Stadt haben. L. 1. Ep. 1. Qv. Fr.

e Imperium alicui dare, i. e.

imperium reddere, einem das

Reich oder das Obrigkeitliche

Ampt übergeben / das Regier-

Ampt wieder abtreten. Corn. 19.

0000 2 2vi-

Quibus imperium ita datum est, ut redderent. lib. I. ep. I. Quint. Fr.

f Heri sui imperia somnuculose persequi, seines Herrn Befehl schläffrig nachkommen. Amphit. 2. 1. 75.

g Imperium alicujus de mutare, est contra imperium alicujus agere, eines Befehls zuwider handeln. Menæch.

h Precario imperio venire, erbetener weise sich des Reigiments annehmen. Curt. 537.

i Imperii summa præesse, die höchste Gewalt haben. Corn. 71.

k Propter imperii acerbissimam deficere, Corn. 152.

l Imperiis multorum Respublicæ non bene geri potest. Corn. 303.

Imperium, quod sub uno stare potuisset, dum à pluribus sustinetur, ruit. Curt. 2360.

m Imperium nullum tutum est, nisi benevolentia munitum. Corn. 296.

n In imperiis magnis ferè omnes concupiscunt, omnium partes corrumpere atq. complecti. Cornel. 336.

o Sacratissimi imperii sedes, der kaiserliche Sitz / kaiserliche Residenz-Stadt. Curt. 33.

p Imperium Romanum, pro monarchia quædam, das Römische Reich. Politic.

q Imperium est vel domesticum, seu herile, ut domini in ser-

vos; vel πατρικόν, paternum in filios; vel γαμικόν, maritale in uxorem.

r Imperium merum est habere gladii potestatem in causis criminalibus ad animadvertendum in facinorosos: & exercere publica in Rep. judicia, jus nempe exequendi id, quod lex præscribit. Micræl.

s Imperium mixtum est, quod jurisdictionem in causis civilibus exercet in iubendo, & inobedientes coercendo per incarcerationem, arrestum, non etiam capitali animadversione. idem.

Imperjuratus a um, non pejuratus. Ovid.

Impermisus a um, illicitus. Horat.

Impero as, avi, atum, are, est jubere, anbefehlen / heißen / gebieten / ut: Imperare aliquid alicui audacter, einem etwas Kühn anbefehlen. Menæch. prol. 52.

Emendus, cui imperes, wilt du einen Knecht haben / so schaffe einen.

b Imperare aliquid alicui clara voce, einem etwas mit klaren Worten befehlen. pro Cecin. IIX.

c Imperare sibi, ihm selbst steiff fürnehmen / ut: Imperaverunt sibi, ut crederent, sie haben es geglaubet. Curt. 999.

Imperavi egomet mihi omnino assentari. Eun. 2. 2. 20.

Im-

d Imperare sibi non posse, sich nicht in Sinn nehmen können / nicht in seinen Kopf oder Hirn bringen können. I. 8. ep. 12.

e Imperare est in imperio esse, regieren / ut: Imperare crudeliter. Corn. 129.

Qui bene imperat, parvè ut aliquando, necesse est: & qui modeste parer, videtur, qui aliquando imperet, dignus esse. Cic. 3. de Legib.

f Imperare dolori, est dolorem vincere, seinen Schmerzen verbeißen. Plin. epist.

g Imperare sibi silentium, zu reden an sich halten. Plin. Lib. 28. c. 6.

h Imperare subditis tributum, den Unterthanen eine Steuer auflegen / ut: At tributus cum imperatus est, negant pendere potesse, aber wenn eine Steuer angekündigt worden / sagen sie / sie können dieselbe nicht erlegen. Epid.

i Imperare famulo cenam, vide Cæna.

k Imperare animis, über die Gemüther herrschen. Curt. 1924.

Impersonaliter, c. vox est à Grammaticis ficta, quibus Verbum impersonale dicitur, quod non distinctas habet personas. Prisc.

Impersonaliter, Adverb. ut: Si ve mihi, si ve sibi, si ve conservo suo, si ve impersonaliter dari servus meus stipuletur:

mibi adquiret. I. 15. ff. de stipul. serv.

Imperispicius a um, incognitus, dubius, non perspicuus. Plin. jun.

Imperterritus a um, qui nulla re terretur, unerschrocken. Virg. 10. Æn.

Impertinens entis, o. ut: Impertinentes positiones, alias articuli, alias assertiones, alias capitula, alias denique Positionales dicuntur, quorum probatio nihil ad futura sit intentionem actoris, (die unerheblich seyn.) Schard.

Impertio is, pertivi, pertitum, impertire, est communicare, participem facere, mittheilen / ut: Impertire alicui suum consilium, einem seinen Anschlag kund thun / seinen Rath mittheilen. I. 5. 2.

b Impertire alicui testimonium grave, einem ein stattliches Zeugnis geben. I. 5. ep. 12.

c Impertire se alicui, sich gegen einem verhalten / ut:

Qvalem te jam antea populo Romano prabuisi, talem te & nobis hoc tempore impertias. pro S. Rosc. IV.

d Alteri de re aliqua impertire, einer Sachen halber mit einem zu Rath gehen. (Barbar. communiciren.) 2. Offic.

e Impertiri est impendere, aufwerfen / ut: Huic rei aliquid temporis impertias.

f Impertiri aliquem aliquid.

quid, ut: *At me imperti*, quod commentus es, aber theile mir auch mit/ mache mich theilhaftig dessen/was du außgesöhnet. Mil. glor.

g *Impertiri* Passivè, ut. *Commoda*, quibus utimur, lucemq, quâ fruimur, spiritumq, quem ducimus, à DEO nobis dari atq, impertiri videmus. pro S. R. XLII.

Imperturbatus a um, non turbatus, ut: *Imperturbata lux*. Plin. 2. c. 23.

b *Imperturbato ore* bibere venenum. Ovid.

Impervius a um, undurchgängig/ ut: *Amnis impervius*, i. e. non vadofus. Ovid 9. Met.

b *Itinera impervia*. Tacit.

Impesco is, ere, est (autore Festo), in latam segetem, pascendi gratia, immittere.

Impetibilis e, c, quod facile impetitur, ut: (*Chamaleon*) impetibilis est coraci, à quo cum interfectus est, victorem suum perimit interemitus. Solin. 8. c.

Impetigo inis, f. seu lichen, sunt pustulae in cute dura & ad vicia serpentes, sicca cum asperitate & pruritu magno conjuncta, Flechten. Jonst.

Impetiginosus a um, impetigine laborans. l. 6. §. 1. ff. de æd. edict.

Impeto is, petivi, peti tum, impetere, invadere, adoriri. Apul. *Flammis & sagittis impetens cupido*. Senec.

Impetrabilis e, c, quod facile impetrari vel obtineri potest, leicht zu erhalten. Liv. 5. Pun.

b *Impetrabilis dies*, in quo quis quid facile impetrat & obtinet. Plaut. Epid.

Impetratio is, ere, pro impetrare, dixere veteres. Plaut. Aul. *Impetratio onis, f.* Erwerbung/ Erlangung. Cic. ad Attic.

Impetritum, à verbo impetire, idem valet, quod impetratum. Festus.

Impetro as, are, est obtinere, exorare, erhalten/ erbitten/ erlangen/ ut: *Videndum est, ne minus impetrem, quam possim*, ich muß zusehen / damit ich nicht etwa weniger erhalte/ als ich wol sonst söhnen möchte. Hec. 5. 1. 3.

b *Incipere multo est, quam impetrare*, facilius, bald anfangen/ langsam gethan. Pcen. 5. 2. 14.

c *Impetrare aliquid ab aliquo*, etiam von einem erhalten. l. 2. §. 1. 5. 2. l. 8. 12. pro Mil. XXIV.

d *Non solum ab aliquo liberationem culpa, sed errasit quoq, venia impetrare*. pro Lig. l.

e *Injusta ab injustis impetrare non decet*. Plaut. Amphit. Prol. v. 36.

Impetuosus a um, qui magno fertur impetu, ungestümm/ stürmisch/ ut: *Animus impetuosus*. Plin. 35. c. 10.

Impetus us, m. est invasio cum tumultu, ein ungestümmer Anlauff/ ut: *Impetu primo* (hostem) pellere. Corn. 393.

Sustinere impetum, einen Anlauff aufhalten/ entstehen. Cel. 56.

Impetum fluminis accipere, den schnellen Strom brechen. Curt. 810.

b *Impetum in aliquem facere*. pro S. R. XLIX. Corn. 458.

c *Statim complures cum telis in hunc faciunt de loco superiore impetum*, adversi rhedarii occidunt, pro Mil. IX.

d *Impetus in privatorum pecunias*, Gewaltthätigkeit an des gemeinen Manns Gütern. Lib. 10. Epist. 7. Att.

e *Impetum facere in fortunas alicujus*. pro S. R. VII. XLIV.

f *Impetum alicujus frangere*, ut: *Frangetis impetum viro, cujus vix sustinuisstis furiosos insepulti*? Mil. XXX.

g *Impetus idem quod animi peculiaris commotio*, eine sonderliche Zuneigung/ ut: *Impetum & quandam commotionem animi affectionemq, suam verbis & sententiis amplificare*. 2. de Invent.

h *Impetus in oratione est vis, contentio ac vehementia*. Cic. in Orat.

i *Impetus, vim & effervescentem animi motum & calorem significat*. l. 22. §. ult. ff. ad

leg. Jul. de adult. l. 32. §. ult. ff. ad leg. Aquil.

k *Impete* pro *impetu* ab antiquo Nominativo *impes*, ut: *Recto impete perfringit nubem venti*. Lucret. l. 6.

Impexus a um, non pexus, ungestämmt/ ut: *Barba impexa*. Virg. 3. Georg.

Impia, herba, Plin. vide *Centunculus c.*

Impiatus a um, sceleratus. Festus.

Impico as, are, pice illinere, verpichen/ mit Pech bestreichen. Colum. 12. c. 29.

Impie, Adverb. *sceleratè, nefariè, Gottlos*/ verrucht/ böß. Cicero.

Impietas atis, f. nequitia, perversitas, atque proprie eorum est, qui pie, h. e. justè & sapienter agere non didicerunt, Gottlosigkeit. Cic.

Impiger a um, non piger, seu diligens & strenuus, unverdrossen/ fleißig/ hurtig/ ut: *Impiger extremos currit mercator ad Indos*. Horat.

b *Patientem atq, impigrum se præbere*, sich geduldig und unverdrossen erweisen. Cic. 7. Verr.

Impigrè, Adv. *diligenter, hurtig/ unverdrossen/ fleißig*. Liv.

Impigritas atis, f. pro impigritia. Unverdrossenheit/ Fleiß. Cic.

Impilia, leguntur apud Ulpianum, (l. 25. §. 1. ff. de auro & argento,) opinor pro fasciis, qui-

d Nullo se implicare negotio, sich in keinen Handel stecken. pro Lig. I.

e Implicari & constringi multis officiis, viel zu verrichten haben. r. Acad.

f Implicatus familiaritate, durch Freundschaft verbin- dert. in P.

g Omnes Caesaris familia- res satis opportune habeo impli- catos consuetudine & benevolen- tia, des Caesaris seine gute Freun- de sind mir mit sonderlicher Freundschaft und geneigtem Willen zugethan. l. s. ep. 13.

h Implicari morbo, krank werden. Corn. 526.

i Armatis inermes, integris debiles implicabantur, es ließen gewaffnete und wehrlose / ge- funde und francke alle unterein- ander her. Curt. 799.

Imploratio oris, f. invocatio, au- xilii petitio, Anrufung / ut: Omnium deorum & homi- num, & civium & faciorum imploratio. Cic. 2. Orat.

Imploratus a um, invocatus, ut: Prece Pollucis implorata. Cat.

Imploro as, are, est cum fletu ro- gare, flehendlich bitten / ut: Implorare alicujus fidem, ei- nen umh Hülff anschreyen. pro S. R. IX. pro Cael. XXIX.

b Implorare alicujus opem, einen umh Hülff anrufen. Curt. 2224.

Implumis e, c. quod plumis ca-

ret, ohne Federn / ut: Pulli implumes. Horat.

Impluvia a, f. vestis erat, inquit Perottus, quia sacerdotes per imbrem utebantur: Pluviale vulgo appellatur.

Impluviatus a um, quasi fu- mato stillicidio impletus, in- quit Nanius, Unde impluvia- ta, vestimenti genus & colore. Plaut.

Impluvium ii, n. Locus, (ut in- quit Varro,) in medio domus relictus, ut lucē caperent deor- sum, quo impluebat.

b Impluvium, quo aqua impluit collecta ē tecto. Fest.

Impoenitentia a, f. frequens vox scriptoribus ecclesiasticis, i. e. impietas, Unbusfertigkeit. Martin.

Impolite, Adv. ineleger, unzierlich. Cic. 1. Orat.

Impolitia a, f. ruditas, inele- gantia, Unzierlichkeit. Gell. 4. 12.

Impolitias censors facere, dicebantur, inquit Festus, cum e- qviti as abnegabant, ob eqvum male curatum.

Impolitus a um, rudis, non po- litus, unaufgebugt.

b Hebes & impolitus. Cic. 2. Orat.

Impollutus a um, non pollutus, unbestet / unbefudelt / rein / aufrichtig / unverlegt.

b Fides impolluta, aufrich- tige Treu. Sil.

Impomenta, quasi imponimen- ta,

ta, quia post coenam mensis imponebant. Festus.

Impono is, posui, posi. um, im- ponere est supra ponere, drauff- legen / drüber legen / ut: Mo- lemq; & montes insuper altos imposuit. i. Aen. 13.

Imponere aliquem in eqvum, einem auff Pferd helfen. Cur- tius 313.

b Imponere alicui officium, einem ein Amt aufftragen / vulgō, sed eruditē loquimur: Imponere alicui personam aut par- tes aliquas, ut: Vos mihi hanc personam imposuistis, ut eam tue- rer, ihr habt mir diese Verrich- tung auffgetragen / daß ich der- selben nachkäme. Cont. Rul.

c Duriore partes mihi im- posita sunt, ich habe schwere Verrichtungen. At.

Partes has mihi Caesar im- posuit, dieses hat mir der Caesar anbefohlen. At.

d Imponere aliquid ali- cui, phrasis docta substituitur il- li vulgatae; injungere alicui ali- quid, einem etwas einbinden / anbefehlen.

e Imponere Reipubl. pestes, i. e. causam exitii praebe- re. pro Mil. XI.

f Imponere alicui rei supre- mam vel summam manum, i. e. ad finem perducere aliquid, ab- solvere, ein Ding zu Ende brin- gen. Plin. 36, 5.

g Imponere alicui est de-

cipere, einen aufsetzen / betrie- gen / ut: Cui tamen egregie im- posuit Milo noster, welchen doch unser Milo arthig aufgesetzt / hinter das Riecht geführt. ad Quint. Fr.

Imporcitor oris, m. qui porcos (sive liras) facit arando. Fest.

Imporco as, are, est porcā in agro facere. Festus.

Importatus a um, anderswo hergebracht / ut: Ere utun- tur importato. Cael. 5. Gall.

Importo as, are, inferre, eintra- gen / hinein tragen / einfüh- ren / ut: Importare frumen- tum in oppidum. Cael.

b Importare adjumenta, Beitrag thun / helfen. Cic.

c Fecunditatem importat feminis vinum Arcadicum, der Arcadische Wein macht die Weiber fruchtbar. Plin.

d Importare incommodum, Schaden zufügen / in Schaden bringen. Cic.

Periculum importare, Ge- fahr verursachen. Liv.

e Suspicionem aliquam alicui importare, einen Argwohn bey einem erwecken. Cic.

f Discordia civilis clades importat, bürgerliche Uneinig- keit richtet Blutvergießen an. Liv. 4. Pun.

Importune, Adv. prater tem- poris, aut decoris atq; hone- statis rationem, ungeschickt / un-

unbequem / zu ungelegener
Zeit. Cic.

Importunitas *atis*, f. *intempesti-*
uitas, qua nec loci (ut ait
Donat.) nec temporis habet
commoditatem, Bugeit / Bn-
bequemligkeit. Ter. Andr.

b Importunitas pro effra-
nata incontinentia, & libidine
precipiti, ut: Importunitas autem
& inhumanitas omni aetate mo-
lesta est. Cic. de Senect.

c Importunitas, detestan-
dum atq; execrandum facinus,
ut: Huius importunitatem ma-
tris à filii capite depellite. Cic.
pro Cluent.

Importunus *a um*, quod caret
portu, hoc est, quiete, ubi nul-
lus portus est. Serv.

b Importunus, ungelegen/
unbequem/ut. Tempus importu-
num. Cic.

c Importunus, verdrieß-
lich / unbescheiden / unbillich/
unleidlich/ut: Importunus senex.
Terent.

Importunus vultus. Cic.

Importuosus *a um*, quod est
sine portu, ut: Litus impor-
tuosum, ein Bfer/das keinen
Hafen hat. Plin.

Impos *impotis*, o. qui animum
suum in potestate non habet, aqua vivere; vel moralis, quo-
inquit Festus, & qui non est modo illud, quod honestè non sit,
sani animi, autore Donato, non posse facere dicimur: vel ar-
tificialis, quomodo illud quodq;

Impositio *oris*, f. Auflegung/ quod non facimus commodè, ne
ut: Succus eius lacteus in gum-

mi inspissatus, vel semen im-
positione spicula è corpore ej-
cit. Plin. 27. c. 13.

Impositivus *a um*, aufgelegt/
ut: Jus impositivum. Ulpian.
Impositus *a um*, aufgesetzt/
aufgelegt/ ut: Corona impo-
sita capiti. Propert.

b Quis impositum ferre,
Ovid. 15. Metam.

c Impositus pro praefecto.
Sallust. in Jugurth.

Impositus *us*, m. idem atque
impositio. Plin. 24. c. 4.

Impossibilis *e*, c. quod fieri non
potest. Quint. vox Ciceroni
inuitata.

b Impossibile, Metaphysi-
cis est, quod actu esse neguit.

c Impossibile est aliquid
vel absolute, vel secundum quid:
Illud prorsus esse non potest; Hoc
respectu potentia finita est im-
possibile.

d Impossibile praecipitum ju-
dicis habetur, cui parere per re-
rum naturam non possis. l. ult. ff.
qua sent. sine appell.

Impossibilitas *atis*, f. est repu-
gnantia terminorum.

b Impossibilitas secundum
quid est vel naturalis, uti Astrae
stare, hominè ad aliquot dies in
suum in potestate non habet, aqua vivere; vel moralis, quo-
inquit Festus, & qui non est modo illud, quod honestè non sit,
sani animi, autore Donato, non posse facere dicimur: vel ar-
tificialis, quomodo illud quodq;
quod non facimus commodè, ne
ut: Succus eius lacteus in gum-

impositor *oris*, m. deceptor, qui
fallit prestigiis quibusdam, ab
imponendo, h. e. decipiendo. ein
Betrüger / Verföhler. l. 4.
§. 2. ff. de aedilic. edict.

Impostura *a*, f. fallacia, versu-
tia, ab eo dicta, quod adulte-
rinas merces pro veris suppo-
nat, Betrug. l. 3. ff. de cri-
mine stellion.

Impotens *tis*, o. Donato teste,
est, nimis potens, der sich der
Gewalt zu sehr gebraucht/
ut: Impotentissimus tyrannus.
Quintil.

Impotentes domini. Livius.

b Impotentem esse, vel im-
potenti animo esse, eruditè dici-
tur pro eo, quod vulgò in ore

est, seipsum regere non posse, sich
selbst nicht regieren können/set-
ner nicht mächtig seyn / ut: Vi-
toria, qua etiam ad meliores ve-
nit, tamen eos ferociores impo-
tioresq; reddit, ob gleich der
Sieg auff die bessere Seiten

fället / machet er doch selbige
frecher / und daß sie sich ihrer
Macht mißbrauchet. l. 4. cp. 9.

Effrenatio impotentis ani-
mi. in A.

c Impotens *ira*, der seinen
Zorn nicht mäßigen kan. Liv. 9.
bell. Pun.

d Impotens, debilis & de-
victus, autore Donato, krafftloß/
ohnmächtig / schwach / ut: Ego
te autem novi, quam esse soleas
impotens. Ter. Heaut.

Impotens & infans homo.

Cic. l. Fin.

Impotenter, Adverb. krafftloß/
it. verächtlich / übermüthig/
ut: Ne quid improbe, ne quid
impotenter faciat, monendus
est puer. Quintil. l. c. 3.

b Impotenter regnare, in-
justè & impidè. Hirt.

Impotentia *a*, f. valida immo-
derataq; potentia. Cic. 5. Tuscl.

b Impotentia, idem atque
infirmitas, Schwachheit / Ohn-
mächigkeit / ut: Propter suam
impotentiam se semper credunt
negligi. Ter. Adelph.

c Impotentia cõiundi est
vitium vel defectus naturalis,
vel accidentalis. Schard.

d Impotentia, si sumitur
negativè, est non potentia; si
privativè, est defectus; si positi-
vè, est secunda species Qualita-
tis, qua quis agrè vel parum
agit.

Impraesentiarum, Adv. tempore
praesenti, l. 1. ff. de tabul. exhib.
nonnunquam & de alio intel-
ligitur tempore.

Impraegnatio *onis*, f. idem ac
pragnatio.

Impraegno *as*, are, idem quod
imbibere. Schröd.

Impransus *a um*, non pransus,
der zu Mittage nicht gefessen
hat. Plaut.

Imprecor *aris*, ari, idem quod
precari, & in bona & in ma-
la accipitur parte, sapius tamè

in mala parte sumitur, ver-
wünschen. Plin.
Impremia, *οικαγγραφία*, videtur
diei ab *imprimo*, ut sit deli-
neatio, quæ primum tabula a-
licui imprimitur, Entwurff.
Martin.
Impressibilis e, c. in quod impri-
mi potest, sic cetera & sic dicun-
tur impressibilia.
Impressio onis, f. impetus, ein
Nachdruck, Einfall/unde im-
pressionem facere in hostes, dem
Feind einfallen. Varr.
b Impressio pro violento
imperio. Cic. pro Flacc.
c Impressio sumitur vel pro
transitu superficiei in profundum
facto per tactum, unde aqua di-
citur *impressibilis*: Vel in gene-
re pro rei in rem receptione; vel
pro meteoro, quod imprimatur
in aere; vel pro influxu celesti;
vel pro infusione donorum divi-
na Micræl.
d Impressio speciei est in-
tima unio imaginis cum sensu.
idem.
Impressor oris, m. idem ac typo-
graphus, Buchdrucker.
Impressus a um, eingedruckt/ut:
Sulcus altius impressus. Cic.
2. Divin.
Imprimis, Adv. præcipue, ma-
ximè, fürnemlich/am aller-
meisten.
Imprimo u, pressi, pressum, im-
primere, premendo immittere
& efformare, eindrücken/ein-

setzen/einpregen/ut: Impri-
mere sigilla annulo, verpiets-
schieren/ein Sigel mit dem
Pierschafft eindrücken. Cic.
b Signum imprimere pe-
cori, das Vieh zeichnen. Virg.
c Imprimere vulnus, ver-
wunden. Colum.
d Imprimatur animo ora-
tio. Plin. jun.
e Imprimere dedecus Rei-
publ. dem gemeinen Regiment
ein Schandstuck anhängen. Cic.
5. Philipp.
f Notionem deorum im-
pressit in omnium animis natura,
die Wissenschaft; von Göt hat
die Natur in aller Menschen
Hergen eingestanzet. Cic. 1.
de nat. deor.
Improbabilis e, c. quod probari
non potest. Cic. 4. Acad.
Improbatio onis, f. vituper-
atio, rejectio. Aut. ad Heren.
Improbè, Adverb. idem quod
perverse, fabel/unrichtig/ut:
Improbè sit, in aperta rei in ju-
diciu venire, i.e. quando in-
juria manifesta vel notoria
est, improbe quis agit, qui ju-
diciu subit. pro Cecin. l.
b Improbè, est non probè,
vel parum probè, injustè, incivi-
liter, contra bonam fidem, un-
recht. l. 12. ff. de transact.
Improbitas atis, f. malitia, Böß-
haftigkeit/Unart/ut: Im-
probitate & vitiis omnibus
notus.

b Improbitas & impie-
tas differunt, quod illa fiat con-
tra bonos mores, hæc verò con-
tra religionem, quæ Deo; patria etiam spe derelictis conflata im-
& parentibus sumus obstricti.
c Compendiaria res impro-
bitas, virtus, longa, Proverbium,
quo significatur, quod is, qui
semel animu addixit vitio,
quidvis flagitii facile patret: at
singula virtutes magno sudore
parentur. Erasinus.
d Improbitas musca, Prov.
in impudentem, & subinde re-
dentem etiam si turpiter repe-
latur. idem.
Improbo as, are, rejicere, refel-
lere, verwerffen/unbilligen/
ut: Improbare testamentum,
ein Testament nicht für qui-
halten/verwerffen. Plin. jun.
b Improbare mores alicu-
jus, eines Sitten tadeln.
Improbro as, are, probro affi-
cere, Plaut.
Improbulus a um, Diminut. ab
Improbus, ut: Finge tamen te
improbulum, superest illi, qui
ponere cogat. Juvenal.
Improbus a um, idem quod
malignus, nequam, ut: Magi-
strum improbum ad rem ali-
quam capere, einen bösen An-
führer haben. Andr. 1, 2, 21.
b Conflata improborum
manus, eine böse Rett/Gesell-
schafft/ut: Plerumq; improborum
facta, primum suspicio insequi-
tur, deinde sermo atq; fama, tum

accusator, tum iudex. Cic. de Fin.
Nactus es ex perditis atq; ab o-
mnino non modo fortunâ, verum
tra religionem, quæ Deo; patria etiam spe derelictis conflata im-
& parentibus sumus obstricti.
c Improbus, idem quod
servus, adversus, ut: Improba
quo significatur, quod is, qui
semel animu addixit vitio,
quidvis flagitii facile patret: at
singula virtutes magno sudore
parentur. Erasinus.
d Improbus, idem quod
magnus, asper, ut: — Labor o-
mnia vincit improbus. Virgil. 1.
Georg. 30.
e Improbus est, qui bonam
fidem non agnoscit, veluti qui
bis idem petit. l. 51. ff. de re judic.
f Improbus non est, qui
ignorat, quantum solvere debeat.
l. 110. ff. de div. reg. jur.
g Improbus est, qui de re-
vi hereditate sollicitus est. l. 2.
§. 2. ff. de vulg. & pup.
h Improbata merx, injusta.
in qua nullum est lucrum. Plaur.
Milit.
i Improbum os, dicax, in-
juriarum plenum. Svet.
k Improbi consilium in ex-
cremum incidit malum, Prov.
in eum, qui posteaquam diu pec-
cavit impune, tandem in cala-
mitatem incidit, ut pœnas omniū
scelerū semel dependat. Erasim.
Improcerus a um, non procerus.
Gell. 4. c. 19.
Improfessus a um, Particip. sine
verbo, ut: Improfessus servus,
ein Knecht/der sich nicht an-
geben/

geben/ oder hat auffzeichnen lassen. Martianus.

Improles, & improlus a um, qui nondum adscriptus est in civitatem. Festus.

b Improles, qui nondum vir est. Victorin.

Impromiscuus a um, non promiscuus, impermixtus, unverschet. Gell. 12. c. 4.

Impromtus a um, tardus, langsam/ träg. Liv.

Improperium ii, n. criminis exprobratio.

Impropero as, are, est crimen vel aliquid aliud obicere. Plaut. Rud.

b Improperare pro intro properare, properanter ingredi. Plin. 36. c. 13.

Improporionatum i, n. quod cum altero non habet proportionē, ut finitum cum infinito.

Improprie, Adverb. uneigentlich. Gell.

b Impropie, pro metaphoricē, verblumt.

Improprius a um, Impropris significationes Cicero dicuntur, migrationes in alienum, & translationes, ut: Cui verbo domicilium est proprium, migrationes in alienum multis. l. 16. ep. 17.

Theophrasto placet translatio verecunda, ibid.

Improsper a um, unglücklich/ ut: Infantes, pueri, muta etiam bestia pene loquuntur magi-

gistra ac duce natura, nihil esse prosperum, nisi voluptatem; nihil improperum, nisi dolorem. Cic. de Fin. alii legunt, nihil asperum.

Improsperē, Adverb. non prosperē. Colum. 1. c. 1.

Improtectus a um, non protectus, non defensus. Gell. 13. c. 26.

Improvidē, Adv. incautē, unsärsichtig. Liv. 7. Punic.

Improvidus a um, est, qui non praevidet, quid futurum sit, unsärsichtig/ ut: Fatalis quidam calamitas incidisse videtur, & improvidas hominum mentes occupasse. pro Lig. VI.

Improvisē, Adverb. idem quod improviso, pro ex improviso probatiores dicunt auctores, i. e. ex inopinato, unverschens/ ut: Improvisō id fecerat. Liv. 7. Punic.

Sanē homini prae opinione improviso incidi, zwar ich habe den Gesellen unermuthet plötzlich angetroffen. Cic. IV. Verr.

Improvisus a um, inopinatum, repentinum, subitum, unversehens/unverhofft/ ut: Novae atq; improvisae pupillae calamitas nuntiatur. Cic. 3. Verr.

Impudens tis, o. est non providens, insciens, ut: Impudente aliquo aliquid facere, ohne eines Bemerkens etwas siffen ten pro S. R. IIX.

b Illud (Dion historicus) ad-

addubitat, an illo sciente, an impudente factum sit, in dem est er nicht gewiß/ ob es aus Vorsatz oder aus Versehen geschehen sey. Corn. 174.

c Impudens emere dicitur, qui bona fide emit. l. 24. §. 1. ff. de act. empt.

Impudenter, Adverb. inscitē, per imprudentiam, unvorsichtlich/ unwissentlich. Ter. Andr.

Impudentia a, f. est inscitia, error, Unverstand/ Irrthum/ Unwissenheit/ ut: Impudentia praeterire aliquid, etwas verwahrlosen, pro S. R. XLII.

b Impudentia teli emissi, i. e. cum telum manu fugit. Cic. 3. de Orat.

Impubes is, vel impubis, e, vel Impuber is, o. Qui nondum lanninem emisit, quae pubes dicitur; vel qui nondum pubertatis complevit annos, unmannbar/ ut: Impubes anni. Ovid. 9. Metam.

b Masculus impubes dicitur ante annum XIV. Puella vero ante annum XII. instituit. quib. mod. tu si. in princip.

Impubescentis, o. nondum lanninem emittens, quod tam de plantis & arboribus dicitur, quam de ipsis animalibus. Plin. 23. c. 7.

Impudens tis, o. quem nihil pudet, inverecondus, perfricta

fronte, unverschämte/ unverschämte/ ut: Impudens intemperantia adolescentium. Cic. 1. Offic.

b Impudens mendacium, eine handgreifliche Lüge.

Impudenter, Adv. in verecundā, unverschämte/ ohne Scham/ frech/ ut: Perverse & impudenter. Cic.

b Impudenter rogare, & impudentissime postulare. Cic. 1. Offic.

Impudentia a, f. in verecundia, Unschamhaftigkeit/ Grobheit/ Unfeuschheit/ ut: Quia ad hanc impudentiam addi potest. Cic. 5. Verr.

b Impudentia impudica. Cic. de Arusp.

Impudicatus a um, stupratus. Festus.

Impudicē, Adverb. unzüchtig/ unfeusch. Sil.

Impudicitia a, f. impuritas, Unfeuschheit/ Unzucht/ ut: Convitia impudicitiae. Quintil. l. 4. c. 2.

Impudicus a um, impurus, minus pudicus, unfeusch/ unzüchtig/ ut: Mulieres impudicae. Cic. 2. Catil.

b Impudicus, temerarius, & qui nullo ducitur pudore. Plaut. Rud.

c Impudicus digitus dicitur medius, der mittel Finger.

Impugnatio onis, f. oppugnatio. Cic. ad Att.

Impugnatus a um, bestritten/
ut: *Primo hunc illi impugna-
tus cursum Taur² auferit.* Plin.
5. c. 24. de Euphrate fluvio
& Tauro monte.

Impugno as, are, oppugnare, be-
streiten/ ut: *Impugnare terga
hostium.* Liv. 3. II. C.

b Impugnare, pro adver-
sari, ut: *Impugnare dignitatem
alicujus.* Cic. 8. Gall.

c Impugnare morbum.
Plin. 26. c. 12.

Impulsio onis, f. Anreizung/
Anregung/ ut: *Impulsio est, re,
quæ sine cogitatione per quan-
dam effectionem animi facere*

*aliquid hortatur, ut: Amor, re,
aliquid hortatur, ut: Amor, re,
aracundia, &c.* Cic. 2. de Juv.

Impulsivus a um, quod habet
vim impellendi, ut: *Impulsiva
caussa est, quæ impellit, & princi-
palem causam ad agendum.*

Impulsor oris, m. qui impellit & esse,
vel non puniri, ungestrafft
incitat ad aliquid faciendum, bleiben / ut: *Si hic illi insidias
ein Anreger/ Anreiber/ An-
reizer/ ut: Svasor & impul-
sor profectionis.* Cic. Att.

Impulatrix, ab impellendo, No-
nius dici probat eadem formâ,
quæ nutrix, curatrix, asse-
srix, &c.

Impulsus a um, getrieben/ an-
gereget/ angereizet/ ut: *Hæc nerare, einen/der sich nicht wech-
famâ impulsus Chremes, ultro ret/ verletzen.* Curt. 435.

ad me venit. Ter. Andr
b Impulsus bellum. Cic. ut: *Flammæ impulsu involare.*
affectum bellum vocat Bud.

c Chordas tentavit impul-
sus pollice. Ovid. 10. Met,

Impulsus us, m. instinctus, An-
trieb/ ut: *Impulsu vestro, am-
euer Anstiffen/ Angetrieb.*
Hec. 2. 1. 46.

Impune, Adv. est sine poena, si-
ne damno, vel periculo, un-
gestrafft/ ungenossen/ ut: *Im-
pune licere, vergönnet seyn.*
l. II. 28.

Impunis licere, ungestrafft
hingehen. Heavt. 3. 2. 49.

b Impune latrocinari, ob-
ne Entgelt rauben. pro Mil. VI.

c Impune aliquid aufer-
Perf. 2. 4. 5.

d Impune aliquid face-
aliquid hortatur, ut: *Amor, re,
aracundia, &c.* Cic. 2. de Juv.

Impune hoc facias? sollte dir dies
ses ungestrafft hingehen? And.

5. 4. 7. Adelp. 5. 2. 37.

e Impune esse Cicero &
Plautus habent, non impunem
esse, vel non puniri, ungestrafft
incitat ad aliquid faciendum, bleiben / ut: *Si hic illi insidias
ein Anreger/ Anreiber/ An-
reizer/ ut: Svasor & impul-
sor profectionis.* Cic. Att.

Impulatrix, ab impellendo, No-
nius dici probat eadem formâ,
quæ nutrix, curatrix, asse-
srix, &c.

Impulsus a um, getrieben/ an-
gereget/ angereizet/ ut: *Hæc nerare, einen/der sich nicht wech-
famâ impulsus Chremes, ultro ret/ verletzen.* Curt. 435.

ad me venit. Ter. Andr
b Impulsus bellum. Cic. ut: *Flammæ impulsu involare.*
affectum bellum vocat Bud.

c Chordas tentavit impul-
sus pollice. Ovid. 10. Met,

Impunitas atis, f. est licentia,
venia, libertas, Verzeihung/
Erlassung/ ut: *Quis ignorat,
maximam illecebram esse pec-
candi impunitatis spem?* pro
Mil. XIV.

b Impunitatem & licen-
tiam sempiternam habere. pro
Mil. XXIX.

Impunitatem dare facto,
eine That ungestrafft hingehen
lassen. Curt. 2610.

Impunitus a um, non punitus,
solutus poenis, ungestrafft /
ut: *Possimus hanc injuriam,
ignominiamq; nostris Rom. in-
ultam impunitam dimittere?* est
Cic. 7. Verr.

Impuratus a um, idem quod im-
purus. Ter. Phorm.

Impure, Adv. Iniquè & fla-
gitiosè, turpiter, schändlich/
unflätig/ ut: *Quis animo a-
quo videt eum, quem impu-
re ac flagitiosè putent vivere?*
Cic. 3. Fin.

Impuritas atis, f. immunditia,
Unreinigkeit/ Unflätigkeit.

b Impuritas pro turpitudi-
ne, infamia, vel impudicitia.
Cic. 2. Phil.

Impurus a um, immundus, un-
reus/ unflätig.

b Impurius, immundus, un-
contaminatus, sordidus, & viti-
aliquo contaminatus. Cic. 4. de
Republ.

Omnium bipedum & qua-
drupedum impurissimus. Cic. pro
Dom.

Imputator oris, m. ut: *Multi sunt
tam diversa natura, ut malins
perdere, quæ præstiterunt,
quam videri recepsisse, super-
bi & imputatores.* Senec. 2.
Benef. ein Verweiser.

Imputatus a um, non putatus,
hæc purgatus & propriè de vi-
neis dicitur. Plin. 14. c. 12.

Imputo as, are, est supputare,
rechnen / ut: *Longè plus im-
putare seminis jacti, quam
servisse, mehr Saamens ver-
rechnen/ als einer gesäet hat.*
Col. 1. c. 7.

b Imputare aliquid alteri,
est attribuere, assignare. Plin. in
Panegy.

Imputresco is, putui, imputre-
scere, idem quod putrescere,
vel intus putrescere. Col. 6. 17.
Imputrida, veteres medici voca-
verunt, quæ nos hodie inco-
cta nominamus. Galen.

Imus a um, infimus ac profun-
dus, der Unterste/ ut. *Imara-
dices montis.* Cæf. 8. Gall.

b De gradu imo tollere a-
liquem. Horat. 1. Carm.

c Imo pectore fundere pre-
ces, i. e. ex intimo & profundo
animi affectu, von Herzens
Grund beten. Virg. 6. An.

In, Præpos. Accusativo & Ablä-
tivo jungitur, in/ ut: *In caelo
esse.*

Venire in aciem, in die
Schlacht kommen. Tac.

b In, scite ponitur pro er-
Ppppp 2 ga,

ga, ut: *Singulari sunt in te benevolentia*, sie sind gegen dir wol gesonnen / sie gönnen dir sonderlich viel guts. l. 10. Ep. 29.

Tua in me vel nota omnibus maxima beneficia, deine jeß über eines andern Missethat derman bekante grosse Gutthaten gegen mir. l. 2. ep. 6.

c In, idem quod inter, ut: *Piæstate esse in paucissimis*, sehr fromm seyn / dergleichen man wenig findet. Curt. 310.

In decem viris haberi, unter die zehn Mann gerechnet / oder aufgenommen werden. l. 11. ep. 21.

In decem viris esse, unter den zehn Mannen seyn. l. 11. 20.

In decem legatis esse, einer aus den zehn Abgesandten seyn. pro S. R. IX.

In amicis alicuius esse, pro M. Cæl. V.

In paucis alicui carum esse, für vielen andern von einem geliebet werden. Curt. 576.

In primis esse, i. e. inter, unter den fürnehmsten seyn. Cornel. 118.

d In, idem quod adverbium, ut: *Percussorem in aliquem amere*, durch Eßeld einen bestelen / der den andern umbringe. Curt. 385.

e In, idem quod ad, ut: *In gentem venire*. Curt. 987.

f In assem vendere, idem quod in solidum vendere. l. 9. ff. In quib. mod. pign.

g In capita, in singulos, Liv.

h In caput alterius torqueri, est in alterius discrimen, vel alterius periculo torqueri, über eines andern Missethat peinlich gefragt werden. l. 1. ff. de quaestione.

i In caput precipitari, pro exturbari adibus. Schard.

Ina a, ines, Ina sunt subtilissima intercurantes vene, quales in veterum chartis & aliquando nostris, Scalig. Lex. Angl.

In abruptus a um, quod non est abruptum, aut quod abruptum non potest. Stat. 5. Sylv.

Inaccessus a um, ut: *Regio inaccessa humano generi*, ein Land, da kein Mensch hinkommen kan. Solin. 982.

Inaeco es, ere, & Inaceo is, ere, aciditatem acquirere. Apul.

Inachia a, f. vocatur tota Peloponnesus. Steph.

b Inachia puella nomen amata ab Horatio.

Inachides, Patronym. ut: *Non tulit Inachides*, de Epaphro, qui ex Jove & Iside natus erat. Ovid. 1. Metam.

b Inachida, i. e. Archivi. Stat.

Inachis, Patron. f. i. e. Jui filius Inachi. Propert.

Inachus a um, ut: *Littus inachus*. Ovid. 5. Fast.

Inachus i. m. iuxta Pater Jovis vel Ivis, qui primus apud ritas in rerum quantitatibus, Archivos regnavit, & Inachos sicuti dissimilitudo est in qualitatibus.

b Fabula de Inacho est apud Ovid. 1. Metam. & apud Virg. 7. Æn.

Inadæquatum i, est, quod alterius unam tantam partem, non totam latitudinem contingit.

Sicut adæquatum, quod tota extensione alteri æquale est. Inadversum, pro in parte adversa, vice Adverbii. Cæl. 5. bell. Gall.

Inadulabilis e, c. non obnoxius adulationi. Gell. l. 14. c. 4.

Inadifico as, are, idem quod adificare. Cæl. l. 1. bell. civ.

b Inadificare, pro simul edificare & construere. Plin. 10. 3.

c Inadificare, quod adificatum erat, destruere. Cic. de Arusp.

Inæquabilis e, c. quod æquare non potest, item, inæquale, ut: *Inæquabilis locus campester*. Varr.

Inæquabiliter, Adverb. idem quod inæqualiter. Varro.

Inæqualis e, c. non æqualis, ungleich.

Inæqualitas as, f. Ungleichheit / Unebne / ut: *Opus est inter has inæqualitates magno temperamento*. Colum.

b Inæqualitas est disparitas vel ipsa, qui primus apud ritas in rerum quantitatibus, Archivos regnavit, & Inachos sicuti dissimilitudo est in qualitatibus.

Inæqualiter, Adverb. ungleich. Colum.

Inæquosus, are, complanare, ein ebenen / ebē machen. Cæl. 1. civ.

Inæstimabilis e, c. quod æstimari non potest, unschätzbar / unermäßig. Liv. 5. Maced.

b Inæstimabile gaudium. Liv. 9. Punic.

Inæstimatus a um, non æstimatum. l. 10. §. 1. ff. de jur. dor.

Inæstuo as, are, idem quod aestuare, aut valde aestuare. Horat.

Inaffectatus a um, non affectatus. Quintil.

Inalbesco is, ere, album fieri. Cæl. l. 1. bell. civ.

b Inalbesco is, ere, idem quod albesco, id.

c Inalbesco is, ere, idem quod albesco, id.

Inalienatus a um, incorruptus. Scribonius Largus.

Inalpini orum, dicuntur quæ Alpium initia & veluti fauces incolunt. Plin. 3. c. 4.

Inamabilis e, c. qui non potest amari, in quo nihil est, propter quod ametur. Plaut. Bacch.

Inamaresco is, ere, amarum fieri. Namq; inamarescunt epula sine fine petita. Hor. 5. Sermon.

Inambitiosus a um, nullo modo ambitiosus. Ovid. 11. Metam.

Inambulatio onis, f. idem quod

Ppppp de.

deambulatio, das hin und her
gehen, Cic. in Bruto.
Inambulo as, are, Cicero in di-
citur spatari, ut: In viridi
opacaq, ripa inambulare, an-
einem grünen und schattich-
ren Bfer spazieren gehen.
de Leg.
Inamoenus a um, inuicundus,
unlieblich / unlustig. Ovid
10. Metam.
Inanesco is, ere, inanis fio, leer
werden.
Inania arum, pro vacuitatibus.
Plaut. Aulul.
Inaniloquus, qui inania & va-
na loquitur. Plaut. Pseud.
Inanimalis e, c. ἀψυχός, ut: ein rechter Alberling. pro Mur.
Est & ille locus, ad permo-
vendum patios, in quo ser-
mo dirigitur vel ad animalia,
cuniam. l. 27. ff. de furt.
vel ad mutua. Macrobius l. 4. c. 6.
Inanimatus a um, idem quod
sentimus frustra sumi operam,
inanimus. Cic. in Top.
Inanimus a um, quod non ha-
bet animum, vel anima caret,
& non vivit. Cic. 2. Offic.
Inanio is, iui, itum, ire, vacua-
re, purgare Plin. 29. c. 3.
Inanis e, c. idem quod vacuus,
leer / ledig / ut: Non ego ini-
micitias omnes pluris a stimo,
pollicetur, er macht sich vergeb-
Quam mensa inanis si nunc
liche Hoffnung. idem.
apponatur mihi. Pl. Persa.
b Inania sunt, es ist nichts
dran / es ist nichtig / ut: Si qua
interciderunt non tam re, quam
suspensione violenta, ea cum sue-
runt inania, seni evulsa ex omni-

memoria vitæq, nostræ, wenn es
man etwas nicht so wol thät-
lich) / als aus blossen Argwohn
drem kommen / sol dasselbe ver-
opacq, ripa inambulare, an-
essen / todt und ab seyn. l. 5. 8.
c Inanis est, qui nihil por-
tat, der ledig gehet / ut: Tu, ut
deceat dominum, ante me ego in-
nis, du / wie einem Herrn ge-
bähret / solt für mir her ledig
gehen. Asin. 3. 3. 70.
d Inanis idem, quod de-
sertus, wüsti / ut: Inanissima pars
Italia, ein wüstes Land in Ita-
lien. l. 8. ep. 3. At.
e Inanissimus prudentia,
est prudentia omnino destituta,
Inanimis e, c. ἀψυχός, ut: ein rechter Alberling. pro Mur.
Est & ille locus, ad permo-
vendum patios, in quo ser-
mo dirigitur vel ad animalia,
cuniam. l. 27. ff. de furt.
vel ad mutua. Macrobius l. 4. c. 6.
g Inanis conatus, Prov. Ubi
idem quod sentimus frustra sumi operam,
inanimus. Cic. in Top.
h Multa in bellis inania,
Proy, de inani suspitione, aut pa-
vore sine causa oborto, quem
Græci ἀνύχοι vocant, idem.
i Inani spe flagrat, Prov.
leer / ledig / ut: Non ego ini-
micitias omnes pluris a stimo,
pollicetur, er macht sich vergeb-
Quam mensa inanis si nunc
liche Hoffnung. idem.
k Inanium inania consilia,
Proverb. cum quis sua spe fru-
stratur. idem.
Inanitas atis, f. vacuitas, ut: Mi-
hi inanitate jamdudum inte-
stina murmurant. Plaut. Cas.
b In-

b Inanitas pro vanitate
Cic. 3. Tusc.
Inaniter, Adverb. vanè, frustra,
leer / Vergeblich. Cic. 4. Tusc.
& Ovid.
Inanities onis, f. idem est, quod
exinanities seu evacuatio, qua
quid privatur eo, quod habuit
vel habere debuit.
Inapertus a um, non apertus, non
expositus. Sil.
Inapparatio onis, f. ejus con-
trarium est apparatio. Aut:
ad Herenn.
Inaratus a um, idem quod a-
ratus.
Inareculum i, n. virgula ex ma-
lo Punica incurvata, quam
regina sacrificans in capite ge-
rebat. Fest.
Inardeo es, ere, sive
Inardesco is, inarsi, inardescere,
idem quod ardescere signifi-
cat, id est igne, calore consumi.
Cic. 2. Orat.
Inarefactus a um, gedörret / ge-
trücket. Plin. 32. c. 10.
Inaresco is, inarui, inarescere,
idem quod arefcere. Colum.
Inargentatus a um, argento co-
operatus, illinitus atq, abvolu-
tus, versilbert / mit Silber
überzogen. Plin. 21. c. 2.
Inargute, Adverb. non astute,
einfältig / nicht spitzfindig.
Gell. 21. c. 13.
Inargutus a um, ut: Inarguta
sententia, i. e. ratione funda-
ta. l. 5. §. 1. ff. usufruct. rer. qvæ.

Inarime, Insula prope Neapolim.
Plin. 3. c. 6.
Inaro as, are, idem quod arare
& summa diligentia colere.
Varr. de re rust.
Inartificialis e, c. ἀτεχνο, oppo-
nitur artificiali; & ita sumi-
tur vel pro naturali; vel pro
illo, cui deficit ars.
Inartificialiter, Adverb. non se-
cundum artem, ut: Sed nec
illa omittenda sunt, qua in re
aliis se inartificialiter gerat,
in ea esse artem. Quintil. 2. 17.
Inascensus, pro non ascenso.
Plin. Paneg.
Inaspectus a um, non aspectus,
non visus. Stat. 1. Theb.
Inassatus a um, idem quod as-
satus, gebraten. Plin.
Inassvetus a um, invetetus, inu-
sitatus. ungewöhnlich / un-
bräuchlich. Ovid. 4. Fast.
Inateres, duorum fratrum uxores. Schard.
Inattenuatus a um, non atten-
nuatus, aut imminutus. Ovid.
8. Metam.
Inaudax acis, o. timidus, furcht-
sam. Horat.
Inaudio is, ire, est perfecte au-
dire, gnau hören / erfahren /
ut: Consilia sunt inita de me,
qua te video inaudisse. man
hat sich meiner wegen berath-
schläget / welches du / wie ich
verstehe / erfahren. l. 9. ep. 24.
Inauditiuncula e, f. festiva, ju-
cunda quo narratiuncula, au-
di-

ditu non indigna. Gell. 5. c. 21.
Inauditus a um, est non auditus,
 novus, ungehörter / ut: No-
vum crimen & ante hunc diem
inauditum. pro Lig. 1.
 b *Inauditus* damnari est
indicta causa damnari, unver-
 hörter Sachen verdampt wer-
 den. Sveton.
Inauguratio onis, f. *inauguran-*
dis actio, item; idem quod *in-*
itiatio, Einweihung.
Inaugurare, Adverb. i. e. *captato*
augurio. Liv. 1. U.
Inauguro as, are, idem quod
augurium captare, apud vete-
 res enim *nefas erat, quompiam*
in dignitate aliquam aut
saeculorum assumi, aut etiam
alicui deorum consecrari, nisi
augurato, h. e. addicentibus a-
vibus, einweihen.
 b *Inaugurare locum, au-*
gurio decernere, & quasi dedi-
care. Liv. 3. ab urbe.
Inaurator oris, m. qui *inaurat,*
 ein Vergulder. Firmic.
Inauratus a um, auro *intectus,*
 verguldet / mit Gold über-
 zogen / ut: *Inaurata statua.*
 Cic. in Pison.
Inauris is, f. *ornamentum au-*
rium, quo mulieres antiquo
utabantur. Plaut. Epid.
 b *Inauris* ab *aurum* so-
 ramini bus ita nuncupatae, ex
 quibus *preciosi lapilli pendeant,*
 1. 27. ff. de aur. & arg. leg.
Inauro as, are, auro *tegere, ver-*

gülden / mit Gold überzie-
hen / oder belegen. Cic.
Inauspicato, Adv. *male auspicio,*
infelicitate, zu einer unglück-
lichen Stund / unglücklich.
 Cicero.
Inauspicatus a um, non *auspica-*
tum & infelix, nempe quod
fit auspicio non prius captato.
 Plin. 28. c. 2.
Inausus a um, non *ausus, &*
quod quis non audeat. Senec.
Incautus a um, qui *d non cauti-*
tur, ut: Montes intonsi, sylvo-
si, meadui, bewachsene Ber-
ge / auff welchen kein Holz
gefallen oder gehauen wird.
 Servius.
Incalescio is, ere, *calidum fa-*
cere, anwärmen / einhergen.
 Ovid. 4. Fast.
Incalesco is, calui, ere, *calidum*
fieri, warm werden / erhitzt
werden. Plin.
 b *Incalescere* moro, vom
 Wein *hitzig werden.* Curt. 994.
 c *Ventus incaluit.* Lucan. 6.
Incallide, Adv. *simpliciter*
non astute, nicht arglistig /
einfältig. Cic. 3. Offic.
Incallidus a um, non *astutus.*
 Cic. 1. de Invent.
Incalo as, are, *vocare, Feltus.*
Incalesco is, ere, *canum fieri.*
 grau werden.
 b *Spumis incanuit unda,*
 das Wasser wurde weiß vom
 Schaum. Catul. Argon.
Incandescio is, *incandui, incan-*
desco-

desere, vehementer incendi,
inflammariq, glühend oder
feurig werden. Ovid. 2. Met.
 b *Ara incanduit ignibus.*
 Ovid. 12. Metam.
Incantamentum i, n. *incanta-*
tio, veneficia, Zauberey / He-
rerey. Plin. 28. c. 2.
Incantatio onis, f. idem.
Incanto as, are, *verbis solis, vel*
etiam, rebus quibusdam ad-
junctis, aliquid supra natu-
ram moliri, Zauberey / He-
rety treiben. Plin.
Incantus a um, idem quod *canus,*
aut valde canus, significat, eiß
grau / gang weiß. Plaut. Rud.
Incapacitas atis, f. *dicitur pro-*
pterea reali incapacitate, prout
natura rei dicitur, vel dispositio
legis admittit, aut quodlibet
medium operari vel significare
declarat. Scot. in voc. jur.
Incapistro as, are, *capistro alli-*
gare, autoribus classicis vox
instituta.
Incarceratio onis, f. *inclusio, in*
carcerem detrusio. Lex. Angl.
Incarceratus a um, in *carcerem*
detrusus, ins Gefängnis ge-
legt. Liv.
Incarcero as, are, *ins Gefäng-*
nis legen oder einsperren.
 Varro.
Incarnatio onis, f. *carnis assum-*
tio, deq, Filio Dei dicitur, Gr.
ἐνσάρκωσις.
Incassum, Adv. *frustra, ina-*
miter, vergeblich / Incassum,

quasi sine cassibus, sine qui-
bus venatio est inanis. Serv.
 Alii *ex in & cassum, (à careo,)*
 i. e. *vacuum, deducunt.*
Incassigatus a um, non *castiga-*
tus. Horat.
Incauo as, are, idem quod *ca-*
vare aut excavare. Col. 4. 2.
Incaute, Adv. *improvidè, im-*
prudenter, unvorsichtiglich /
unverständiglich. Cic. Att.
Incautus a um, qui *sibi cavere*
nequit, unbehutsam / ut: Vul-
gus incautum. Virg. 3. Georg.
 b *Incautum* pro eo, quod
 non *cavetur.* Tacit.
Incedo is, *incessi, cessum, incede-*
re, est ingredi, einher gehen /
einher treten.
Incedere magnificè, prächt-
ig einher treten. Liv.
 b *Incedis pedes, h. e. pe-*
destes & sine egro. Liv. 8. Pun.
 c *Incedunt nuncii undiq,*
 es kömt von allen Orthen *Rund-*
 schafft ein. Tacit. 1. 11.
Incelebris e, c, *davon man nicht*
viel zu sagen weiß / ut: Val-
lis incelebris. Sil.
Incendiaria a, f. *avis carbonem*
ferens ex aris vel altaribus,
 Plin. 10. c. 13. dicitur.
Incendarius, qui *propter ini-*
micitias ades, arbores & sege-
tes incendit, Mordbrenner.
 Tacit. 1. 15. Quint. It. Sveton.
 in Vitell.
Incendium ii, n. *inflammatio,*
 eine *Feuersbrunst / ut: Incen-*
 Ppppp 5 dio

dio delere, in Brand stecken. Corn. 69.

Latius fundere incendium, die Feuersbrunst weiter umb sich greiffen lassen. Curt. 440.

Multa cedro adificata erat regia, quae celeriter igne concepta saepe fudit incendium, das Königl. von vielen Cedern erbaute Haus / ist geschwind in Brand gerathen / und hat sich die Feuersbrunst weit ausgebreitet.

Consumi incendio, im Brand aufgehen. Cic. pro Syll.

Sonabant sylva incendio, der brennende Wald bläzte und prasselte. Curt. 1264.

Hauriri incendio, im Brand verderben / umkommen. Curt. 441.

Incendio aliquid conficere, etwas verbrennen. Corn. 227.

b Incendium belli restinguere salute patriae, dem Vaterland zu gut das Kriegs-Feuer löschen. Cic. pro Marcell. IIX.

c Incendium pro invidia, Cic. pro Muræ.

Incendo is, incendi, incensum, incendere, est inflammare, anzünden / ut: *Agros incendere*. I. Georg. 17.

b Incendere est excitare, Corn. 584. ut: *Incendi factis alacris sive irritatis*, propter ea, durch eines andern Ermpel angestecht, hinan gebracht werden. I. 9, 14.

c Incendi studio, Belice

bung zu etwas gewinnen. pro S. R. XIV. pro Marc. III.

d Memoriam publicam suis manibus incendere, ein öffentliches Gedenkmal mit eigenen Händen in Brand stecken. pro Cael. XXXIII.

c Incendi ira, pro vehementer irasci. Plaut.

Incendere in se odia, concitare in se alterius inimicitias, Cic. ad Attic.

Incensio onis, f. inflammatio, Ansteckung / Anzündung. Cic. pro Syll.

Incensus a um, inflammatus, angebrant / angestecht / ut: *Incensum thus*, Martini.

b Incensus, excitatus, ut: *Ad Rempublicam bene gerendam incensus imperator*. Cic. de Provinciis,

c Pectus incensum amore, Virg. 2. Aeneid.

Incensus a um, i. e. nonensus, qui censum non est professus, pro Cecin. XXXV.

Incensio onis, f. incantamentum, quod vocis modulatione fit, bat. Gell. 16. c. 11.

Incitivum i, n. quo incipitur cantus, ad excitandos auditores, i. e. praeludium. Martini.

b Incitivum pro incitatio, sive irritatio, propter ea, quod milites incitatione tubarum ad bellum solent incitari. Calepin.

c Incitivus a um, quod accom-

modatum est ad incinendum, quo incinitur, i. e. cantus incipit, damit man anstimmet / ut: *Tibia incinitiva*. Varro.

Incensor oris, m. ab incinendo, qui incinit, & incendit ad audiendum melos, Isid.

Incensor, ab incendendo, qui incendit, ein Anstecker / Anbrenner.

b Incensor est, qui prava suggestione ad vitia cor aliorum succendit & persuadendo inflammatur, ein Anreißer.

Inceptio onis, f. initium, ein Anfang / ut: *Præclari operis inceptio*, Cic.

Incepto as, are, est idem quod incipere, ut: *Quid inceptat?* was fähet er an? Heaut. 4. 4. II.

Inceptor oris, m. qui incipit, ein Anheber / Anfänger. Ter. Eun.

Inceptum i, n. institutum, principium, ein Anfang / ut: *Juvenilia incepta*, Ovid. ep.

Inceptus a um, initiatus, anse gefangen / ut: *Laborem inceptum decurrere*. Virg. 2. Geor.

b Iter inceptum celerant, sie eilen auff der angetretenen Reise. Virg. 8. Aen.

Inceratus a um, cerâ illitus, gewächset / mit Wachß bestrichen. Celsus.

Inerniculum i, n. instrumentum, quo frumenta purgantur, ein Sieb / it. Beutel in der Mähl / Kornrolle. Zehn.

Incerno as, are, cribro segregare & aliquid infundere, sieben / rittern. Vitruv. 7. c. 1.

Incero as, are, cerâ tegere, wachß / mit Wachß bestreichen. Juven.

Incertitudo inis, f. Ungewißheit. Schard.

Incerto as, are, incertum reddere, ungewiß machen. Plaut. Epid.

Incertus a um, qui sibi non constat, dubitat, ungewiß / ut: *Incertum est, utrum*, man kan nicht wissen / ob. Curt. 100.

Incertus animi. Ter. Heaut. 1. 2. 46.

Incertus sententia, der seiner Meynung ungewiß. Liv.

b Res omnis in incerto sita est, der Handel ist ganz ungewiß. Captiv.

c Incerta in jure appellatur, in quibus non apparet quid vale, quantum. l. 75. ff. de V. S.

d Incertum constitetur, qui se hoc aut illud debere constitetur. l. 6. §. 1. ff. de confess.

e Incertus possessor, est quem ignoramus. l. 39. §. ult. ff. de verb. sign.

f Incertus contractus, qui proprium & speciale nomen non habet. l. 9. ff. de reb. cred.

Incessabilis e, c. qui non cessat, Eutrop.

Incessio onis, f. ut: Mihi etsi Calenda vitanda fuerunt, incessionumq; archetypa (i. e. origo)

c Incidere in miseras, in
Elend gerathen/ut: Non faciam,
ut ennumerem miseras omnes, in das andere / von einem fällt
quas incidi per summam inju-
riam & scelus non tam inimico-
rum meorum, quam invidorum,
mein Elend / daret durch höch-
stes Unrecht und Bosheit nicht
so wol meiner/als d' Neider/ich
gerathen / mag ich nicht alles
erzehlen. 1. 3. 7. Att.

d In id Reipublica tem-
pus incidisti, du bist eben in
solche Zeit des gemeinen We-
sens halben gerathen. 1. 2. 7.
e Incidere in ipsa diseri-
mina salutis fortunarum, com-
muniū. 1. 13. ep. 6.

f Incidere in aliquem vel
alicui, est occurrere, obviam fie-
ri, auff etnem kommen / eihem
auffstossen / ut: Incidere de im-
proviso in aliquem, einen un-
versehens antreffen/einem auff-
stossen. pro S. R. L.

Sanè homini præter opinio-
nem improvise incidi. IV. Verr.
vide Improvisò.

g Incidere in mentionem
alicujus, an einen gedenden.
I. Verr.

h Incidere dicuntur oculi,
quando sine consilio circumspici-
mus, ut: Oculi quocumq; inci-
dunt, veterem consuetudinem so-
vi & pristinum morem judicio
rum minime vident, wo wir nur
hinsehen / vernehmen wir von
der alten Art der Gerichten
nichts mehr. pro Mil. I.

i Incidere est accidere, ut:
Aliud ex alio incidit, etnes gibt
ut ennumerem miseras omnes, in das andere / von einem fällt
man auff das andere. Heavt. 3.
3, 37.

k Incidere, est forte fortu-
na deprehendere, ut: Sed ex eo
credo, quibusdam usi venire, ut
abhorreant à Latinis, quod in-
ciderint in inculta quidam &
horrida, de malis Græcis Latine
scripta deterius, aber meines Er-
achtens begegnet etlichen/ daß
sie vor der lateinischen Spra-
che einen Abscheu tragen/ weil
sie ohngefehr auff etliche rauhe/
übel lautende Schrifften / so
aus schlechtem Griechischen in
viel schlechteres Latein überge-
setzt worden/ fallen. Cic. 1. de
Finibus.

l Inciens, dicitur (fœmina) pro-
pingua partui, quod incitatus
sit factus ejus. Festus.
Incio ere, vocare, commovere,
provocare, ab in & cio; Die-
tur & ab in & cio, incio. Martini.
Incile is, n. locus depressus ad
latus fluminis: ex eo dictus,
quod inciditur: Inciditur enim
vel lapis, vel terra, unde pri-
mū aqua ex flumine agi possit,
ein kleines Wassergräbchen/
ic. eine Wasser-Rinne. 1. 1.
ff. de rivis.

Inciles canales, inquit Fe-
stus, in quos aqua confluit, in
viis lapide stratis, ab aliciendo
dictis.

Incilia (vel incilla,) auto-
re Festo, fossa, quæ in viis sum-
men Anfang nehmen / sich an-
ad deducendam aquam, sive de-
fahen/ ut: Æstas prima incepi-
tationes de vivo communitat, der Sommer hatte sich erst
angefangen. 3. Ed. 1.
facta.

Incilo as, are, pro increpare vel
improbare, dicebant veteres.
Nomus.

Incineratio onis, f. est ignitio dibus & auribus, de incred-
corpora vehementiori igne in lis, impiis & profanis homini-
cineres convertens, zu Aschen
bus dicitur. Lev. 26. c. 41. Esa. 52.
Verbrennung.

Incinero as, are, in cinerem
vertere.

b Incinerantur vegetabi-
lia & animalia, mineralia au-
tem (Chymico loquendi more)
proprie non in cineres, sed in cal-
cem redigi dicuntur. Johnson.
Incingo is, cinxi, cinctum, in-
cingere, idem quod cingere, vel
circumligare, umbgürten /
umbgeben / ut: Lauro incin-
gi. Ovid. 14. Metam.

b Urbes incingere mœni-
bus. Ovid. 3. Amor.

c Mercator incinctus tu-
nica. Ovid. 4. Metam.

Incino is, cinui, incensum, inci-
nere, simul canere, vel modu-
lanter sonare, singen. Propert.

Incipio is, cepi, ceptum, incipere,
idem quod cæpisse, anfangen/
ut: Dum incipias, gravia sunt,
dumq; ignores; ubi cognovis,
facilia. Heavt. 5. 5, 15.

b Abrupte aliquid incipe-
re, ein Ding plötzlich anfangen.
Quintil. 1. 3. c. 8.

c Incipere est incoari, eis
men Anfang nehmen / sich an-
fahen/ ut: Æstas prima incepi-
tationes de vivo communitat, der Sommer hatte sich erst
angefangen. 3. Ed. 1.

Incircumcillus a um, non cir-
cumcillus, unbeschnitten.

b Incircumcillum esse (cor-
poris vehementiori igne in lis, impiis & profanis homini-
cineres convertens, zu Aschen
bus dicitur. Lev. 26. c. 41. Esa. 52.
Verbrennung.

c Incircumcillus labiis, h. e.
gravis loquela seu balbus. ibid.

Incircumscriptus a um, quod lo-
co vel terminis non circum-
scribitur.

Incise, Adverb. idem quod inci-
sim. Cic. Orat.

Incisum, Adverb. per incisiones,
minutatim, stückweise. idem.
Incisio onis, f. actus est incidendi,
Zerstückung/Zerschneidung.
Colum.

b Incisio, Oratoribus dici-
tur membrum, circuitus, vel com-
prehensio; estque veluti disjunctio
& partitio clausularum in ora-
tione. Cic. in Orat.

Incisor oris, m. qui incidit, der
zerstücket / zerschneidet.

b Incisores dicuntur ante-
riores dentes, ab incidendo, die
fordere oder schneide Zähne.
Incisorius a um, ad incisionem
pertinens: ut: Incisoriū fer-
ramentum. Jun.

Incisum i, n. Oratores vocant
sensum non expleto numero con-
clu-

clusum, quod plerisque pars
membrum esse videtur: Graeci
κομμη & κωλον nominant.
Cicero.

Incisura a, f. ipsa incisio, Ver-
fückung / Abschnidung / ut:
Pili recisi non, ut herba, ab ipsa
incisura augentur. Plin. 11. c. 52.

b Incisura (sive crena) fo-
liorum. die Rärblein an den
Blättern. Zehn.

c Incisura in manibus, quae
vulgo linea dicuntur, die Strie-
che oder Creuz in der Hand
Plin. 11. c. 52.

Incisus us, m. idem atque inci-
sio. Plin. 16. c. 12.

Incisus a um, eingegraben / ein-
gestochen / ut: Carmen inci-
sum in sepulcro. Cic. de senect.

b Incisa spes lucri, quae de-
cidit & quae frustramur, nichti-
ge Hoffnung / die zu Wasser
wird. Liv. 3. ab urb.

c Incisus, abrogatus, abge-
schafft / aufgehoben / ut: Incisa
temporum turbatio. Solin. 60.

Incita a, (Scalig. ad Varr.) anti-
qui fines seu terminos, quos

amplius promovere non est,
incitos vocabant. Et qui eo

rerum redacti erant, ut nullum
certum rerum suarum consi-

lium capessere possent, ad inci-
tas redacti dicebantur, se. li-

neas. Metaphora à ludo duo-
decim scruporum, (hodie Dam-

spiel /) ducta, nam cum ad
ultimam lineam permoti e-

rant calculi, sum is cuius in-
tererat, ad incitas lineas re-
ductus. Calculi vero ipsi inci-
ti dicebantur. Isid.

b Incita idem quod pau-
perias, indigentia, Armuth / ut:
Ad incitas aliquem redigere, ei-
nem gar außbeuteln. Pœnul.
4. 1. 85,

c Ad incitas redactus, der
gar auff die Notze kommen.
Trin. 2. 4. 136.

Incitabulum i, n. incitamentum,
quo quis accenditur seu in-
citatur. Gell.

Incitamentum i, n. est, quod
mover, incitat & accendit ad
aliquid faciendum, eine An-
reizung / ut: Maximum &

periculorum incitamentum &
laborum, eine grosse Anrei-
zung zur Gefahr und Arbeit
pro Arch. IX.

b Ingentia spei gloriae, in-
citamenta alicui referre, einen
anfrischen / einem das Maul

wässrig machen. Curt. 732.

Incitate, Adv. streng / schnell.
Cic. in Orat.

Incitator oris, m. qui incitat.
Incitatio oris, f. instigatio, com-

motio, Anreizung / Anregung.
Cic. 4. Acad.

Incitatus a um, instigatus, com-
motus, bewegt / angereizt /

ut: Incitatus celeritate & stu-
dio. Cæf. 3. bell. Civil.

b Incitissimus calor, die
größte Hitze. Solin. 409.

Incitatus us, m. idem quod in-
citatio. Plin. 2. c. 45.

Incitēga, machinula, in qua
constituebatur in convivio egi-
amphora, de qua subinde de-
ferrentur vina. Dicta ab inte-
gendo, quod partem mensa te-
gat, veteres incitegere pro in-
tegere dicebant. Martin.

Incito as, are, est commovere,
compellere, incendere, anrei-
gen / antreiben / ut: Asq; hac

non eo dicuntur, ut te oratio
mea dormientem excitasse, sed
potius ut currentem incitasse

videatur, Und dieses sage
ich nicht darumb / daß es das
Ansehen gewinnen solte / als

wenn dich diese meine Rede
als einen schlaffenden auff-
weckete / sondern daß sie dich

als einen lauffenden ferner
anmahnete lib. 10. ep. 11.

Incitare aliquem callide,
einen listiglich anfrischen. Cur-
tius 18.

b Incitare aliquem in stu-
dia, einen zum Studiren an-
halten. l. 12. ep. 16.

c Incitare omnem suam
mentem, curam, cogitationem ad
excellentem omnibus in rebus

laudis cupiditatem, alle seine
Sinne / Sorg / Gedanken zur
Luft in allen löblichen Sachen

anfrischen. lib. 1. ep. 1. Qv. Fr.
d Incitare de emulatione
dicitur, ut: Omnes suo incitabat
studio. Corn. 743.

Incitus a um, qui non potest cie-
ri, i. c. moveri, vide Incita.

b Inciti homines dicuntur
regem noch föhren können. Isid.

Incivilis e, c. Incivile dicitur,
quod iniquum, inusitatum,
inconveniens est, & contrarius,

mores, institutaq; civitatis.
I. ultim. §. pen. ff. quod met.
caus. l. 15. ff. de procur.

b Incivilia verba appellat
Gellius petulantiora, nih pro-
sus habentia modestia civilis.

Inclamito as, are, Frequent. i-
dem quod clamitare. Plaut.
Curcul.

Inclamo as, are, est clamando
accersere, vocare, anschreyen /
ut: Perterritus deinde tam te-
tro visu & nomine horrendo

servos inclamavit. Val Max. 1.
b Inclamare pro clamare,

scite dicitur, ut: Ita te para, ut
si inclamaro, advoles, halte dich
also gefast / daß wenn ich schreyen

werde / du geschwind herbey
komme. Att. 2. 33.

c Inclamare est objurgare,
ut: Fit sonus, inclamat comites,
& lumina poscit. Ov. l. 2. Fast.

Inclareo es, ere, vel
laudis cupiditatem, alle seine
Inclareico is, ere, clarum fieri,
manifestum & notum, bekant

oder berühmt werden / ut:
Artes plurimis inclarnere ex-
emplis. Plin. 7. c. 35.

b Inclarni in auto calar-
do. Plin. 32. c. 12.

Inclimens *tis*, o. *asper*, *durus*,
unmild/unbarmerzig. Li
vius 8. U.
Inclementer, *Adverb.* idem quod
durè, hart / rauch / ut: *Incle-*
menter alicui loqui, einen übel-
anfahen. Pœn. 5, 5, 44.
b *Inclementer* in aliquem
accidere, ut: *Nihil inclementer*
Varronem dictum, nisi id modo
mirari se, &c. Liv. 2. bell. Pun.
Tum si quis est, qui dictum
in se inclementius existimat esse,
wenn jemand ist / der vermeynt
net / man habe ihm zu nahe ge-
redet. Eun. prol. 4.
c *Cur inclementer* dici-
lapis literis, i. e. quare irascens
literis hisce scite scriptis Plaud.
Inclementia &, f. *duritas*, *Un-*
mildigkeit / *Unbarmerzig-*
keit / *Unnade* / ut: *Verum in-*
clementia divum has evertit
opes. Virg. 2. Æn.
b *Inclementia mortis*. Vir-
gil. 3. Georg.
c *Gravis inclementia fa-*
ti. Stat. 1. Sylv.
Inclinabilis e, idem quod *incli-*
nans. Senec.
Inclinamentum i, n. pro *decli-*
natu vel *derivatione* vel *ter-*
minatione. Gell. 4. c. 9.
Inclinatio *onis*, f. *Ciceroni* est,
quæ vulgò *temporum muta-*
tio, Veränderung der Zeiten /
ut: *In Republica permagni mo-*
menti est ratio atq; inclinatio
temporum. in V.

Minimis momentis maxime
inclinationes temperum sunt, aus
geringem Anlaß tragen sich
wichtige Sachen zu. in A.
b *Inclinatio natura*, fit
ne proerept & electione, & est
in omnibus rebus naturalibus,
suum locum & sua comoda ap-
petentibus, adeo ut adscribatur
etiam materia ad formam incli-
nantis.
c *Inclinatio voluntaria*,
est tantum in istis, quæ delibera-
tione prævia aliquod eligunt,
quod bonum judicant.
d *Inclinationes Astro-*
nomis sunt æquale segmentorum
seu parallelorum certi tractus, à
vertice cæli vel à polo ad me-
dium circumulum. Microcl.
Inclinatus *us*, m. pro *declinatio-*
ne Grammaticis. Gell. 3. c. 1.
Inclinatus a um, promissus, ge-
neigt / ut: *Inclinatus ad caus-*
am plebis. Liv. 3. U.
b *Inclinatus*, der sich zum
Fall neigt / ut: *Ferre præsidium*
labenti atq; inclinata Republica,
dem stückenden und zum Fall
geneigten gemeinen Wesen zu
Hülffe kommen. Brut.
c *Inclinata res est*, i. e. rui-
nam minatur, es neiget sich zum
Ende / es ist auff die Neige kom-
men. 1. Epist. 1.
d *Inclinata copia*, abge-
nommener Hauffe. Corn. 483.
e *Inclinatus*, i. e. propensus,
ut: *In quam partem ferme in-*
cli-

clinatior est universa materies,
auff welche Seite sich fast die
ganze Sache mehr neiget. So-
lin. 8.
f *Inclinatus morbus*, qui
jam ad sanitatem spectat. Plin.
1. 23. c. 4.
Inclino *as, are*, est *inspiciere*, nei-
gen / & modo *Active*, modo
Neutraliter ponitur, ut: *In-*
clinare omnia ad sua causa
commodum, alles auff seinen
Nutzen wenden. de Inv.
b *Quam vellem*, ut se ad
Stoicos inclinasses, wie gerne wol-
te ich / daß du dich auff der Stoi-
ker Seiten gewendet hättest.
de Fin.
c *Inclinat se fortuna*, das
Glück neiget oder wendet sich.
Cæsar.
d *Cum sententia senatus*
inclinaret ad pacem faciendam,
als des Raths Schluß sich zum
Frieden neigte. de Sen.
e *Inclinare vel inclinari*
dicitur *acies*, quando ita urgetur
ab hostibus, ut jam deficiens in-
cipiat cedere. Liv. 1. Urb.
f *Inclinans ad crocum vel*
in luteum colorem, h. e. *similis*,
gelblich / es ist der gelben Farb
gleich. Plin. 27. c. 12.
Inclunito *as, are*, per *clunes ele-*
vare, vel *incurvare*.
Inclunitor *aris, ari*, convicium
pati. Lex. Angl.
Includo *is, clusi, clusum*, in-
cludere, einschließen / varie et

fertur. Dicimus enim: *Inclu-*
dere alicui rei aliquid, vel
in aliqua re, &c. ut. *Inclu-*
dam orationi mea, ich wil
in meine Rede hinein schließ-
sen / einbringen. Att. 1. : 8.
Omnia animalia in mundo
inclusit Deus. Cic. de Univers.
b *Includere in carcerem*,
ins Gefängnis legen VII. Verr.
c *Includere in carcere*, ge-
fangen halten. Cic. Att.
d *Includere*, idem quod
obsidere, ut *Inclusus*, i. e. *obsessus*,
belagert. 1. 11 ep. 18.
e *Includuntur auro sma-*
ragdi, die Schnuragden wer-
den in Gold versetzt. Lucr.
Inclusia, fuit genus tunice inte-
rioris apud Romanos, quæ &
subula dicitur. Alex. ab Al.
Inclusio *onis*, f. *occlusio*, Ein-
schließung / Versperung.
Cic. in Vatin.
Inclusive, *Adverb.* mit gerech-
net / mit eingeschlossen / mit
gezehlet.
Includor *oris*, m. proprie *quis*
includit; deinde *inclusores*
notant janitores, custodes ur-
bis, vel *inclusores, castorum*,
i. e. milites. Martini.
b *Inclusorem Junius* vertit
abrum ferrarium, qui scil. fa-
cit ferramenta ad includenda li-
gna vel saxa. idem.
Inclusus a um, eingeschlossen /
versichert / eingeperrt / ut:
Inclusus temporis & juris
2999 2

angustus. Livius 4 bell. Pun.
b *Piscis inclusus aqua.*
Ovid. 3. de Pont.

c *Uva plena inclusa me-*
ro, ein sehr saftiger Weintrau-
be. Ovid. 5. Trist.

d *Inclusus monachus, qui*
scilicet in loco clauso, ut mona-
sterio, habitat. Martin.

Inclutus a um, admodum clu-
tus, vel

Inclutus a um, xλoτὴς, glorio-
sus, excellens atq; insignis, qui
qua veluti fulgore quodam fa-
ma resplendet, fürtrefflich/
berühmt/ herrlich/ut: *Armis*
inclutus. Virg. 6. Aen.

Fabulosis carminibus incly-
tum esse, durch erdichtete Mähr-
lein berühmt seyn. Curt. 116.

Est è memorabilibus incly-
tum & insigniter per omnium ora
vulgatum, unter andern denck-
würdigen Sachen ist berühmt
und jederman bekant. Sol. 173.

Incoactus a um, voluntarius,
non coactus, gutwillig/ un-
gezwungen. Senec. epist.

b *Incoactus, quasi incoa-*
gulatus; ab incogo, i. e. densò,
geronnen. Apulej.

Incoctilis e, e. quod incoctum est
b *Incoctilia vasa, à vete-*
ribus dicta vasa aenea, quibus
plumbum incoctum erat, ne quid
ex are ingrati saporis cibis acci-

deret, verzihnte Gefasse. Plin.
lib. 34. c. 17.

Incoctus a um, ab incogvo, ut:

Incocta dicebantur muliere
plus a quo calamistris usa, alibi
usta. Fest.

Incoenatus a um, vel
Incoenis e, e. qui non cenavit.
Plaut. Casin.

Incoeno as, are, pro cenare,
Sveton. in Tiber.

Incogitabilis e, i. idem quod in-
cogitans. Plaut. Milit.

Incogitans is, o, idem quod re-
merarius, ut: *Quod mi suis-*
sem incogitans, wenn ich nicht
so unbesonnen oder nârrisch
gewesen. Phorm. 1. 3. 3.

Incogitantia a, f. excors imma-
destia. Plaut. Merc.

Incogitatus a um, idem quod
incogitans. Plaut. Bacchid.

Incognitus a um, non cognitus,
unbekant/ ut: *Incognita vo-*
bis vocabula. Cic. 2. de Fin.

Dum incognita re judicare
voluisset. Cic. pro Cecin.

Incohibesco is, ere, idem quod
cohibere. Lucret.

Incoibilis e, e. quod coire vel
conjugi non potest. Gell. 5.
c. 3. Obsoletum.

Incoinquinatus a um, non inqvi-
natus. Martin.

Incola e, e. est, quem aliqui
peregrinum dicimus, qui in
alienam civitatem venit, diu
habitaturus, nec tamen jus ci-
vitatis habet, nec civiles ca-
piti honores, tributis pendendis
obnoxius, ein Inmwohner/
ut: Peregrini & incolae offi-

cium

cium est, nihil prator suum no-
gotium agere. Cic. 1. Offic.

b *Incola autem a cive & civi-*
municipe separatur, (l. 29. ff. ad
municip. l. 6. in fin. ff. de mun.
& honoribus.) Nam cives ori-

go, vel manumissio vel allectio,
vel adoptio: Incolas vero domi-
cilium facit. l. 7. C. de incol.

c *Incola arbor, i. e. non exo-*
tica. Plin. 12. c. 3. Sic *Incola pi-*
scis. idem l. 9. c. 17.

Incolatus us, m. est habitatio
incola in loco aliquo. l. 34. ff.
de mun. hon.

Incolo is, colui, cultum, inco-
lere, inhabitare, einwohnen/
tem alicujus deferere. Cic.

Bewohnen/ ut: Gens terras
incolit. Lucan.

b *Incolere sedem Capitolii*
dicebantur dii Romani. Cic.

c *Incoli locus dicitur, qui Incòmes itis, sine comite,*
frequentia populi abundat. Cic.

1. Divin.
Incoloratè, Adverb. ut: Incolo-
ratè restitui desiderans, i. e. Incomitio as, are, significat,
nulla allegata causa. l. 2. ff.
de minor.

Incolumis e, e. idem quod sanus
& saluus, frisch und gesund/
ut: Incolumem retinere ali-
quem, einen in gutem Wol-
stand erhalten/einen schützen.
l. 11. ep. 22.

Te incolumi orbi non erunt,
weil du lebest/ werden sie wol
nicht verlassen werden/ werden
sie keine Waisen seyn. l. 1, 3.

Quint. Fr.

b *Incolumis idem quod*
prasens, gegenwärtig/ ut: Vir-
tutem incolumem odimus. Hor.

c *Ipsi incolumem abireli-*
cet, er darff sicher abziehen.

d *Aedes incolumes pro in-*
tegris & non ruinosis. l. 13 §. 2.
ff. damn. infect.

e *Famam tueri incolu-*
mem. Horat.

Incolumitas atis, f. est salutis
tuta atq; integra conservatio,
Gesundheit/ Wolstand. Cic.
2. de Invent.

b *Incolumitatem & salu-*
tem alicujus deferere. Cic.

c *Incolumitatem deditis*
polliceri, den Ergebenen Sicher-
heit zusagen/ Barb. Quartir ge-
ben. Cæs. 3. Civ.

Incomites itis, sine comite,
antiquum.

Incomitatus a um, sine comite,
solus. Cic. 1. de Orat.

Incomitio as, are, significat,
(inquit Festus,) *tale commis-*
sum facere, pro quo, necesse
sit in comitium, h. e. in con-
ventum venire. Plaut. Cure.

Incommendatus a um, quod li-
bidinosè violatur, tanquam
expositum, sine commendatio-
ne. Ovid. 11. Metam.

Incommensurabilis e, e. ut: In-
commensurabiles magnitudi-
nes sunt, quarum nullam
communem mensuram contin-
git reperiri. Geom.

Qqqqq 3

Incommobilitas atis, f. cum quis sit, zu dieser Ungelegenheit
scilicet non commoveatur refertur noch eine andere. Sol. 210.
adver/a. Apul.

Incommodatio onis, f. pro in- quid ad dolorem adungi potuit
commoditate. Cic. ad Att. wenn diese Ungelegenheit auch

Incommodè, Adv. cum damno noch dargu kömmt / was hätte
incommodo, h. e. molestè, doch schmerzlicher seyn könn-
schädlich / ungeschickt / unbe- nen. 1. 4. 5.

quem / ut: Non incommodè o- c Incommodi plus malig-
pus efficere. Colum. illico adest, boni si obigit quid,

Incommoditicius a um, vox Amph. 2. 2. 6.

conficta à Plauto sub persona d Leniunt incommoda vi-

parasiti risus movendi causa. ta commodorum compensatione

Quidam legunt incommode- sapientes, verständigedente rech-

fici, ut qualitus sit joco risus nen in ihrem Lebens- lauff das

in verbo edere, quasi edendo gute gegen das böse. 1. den. d.

incommodus. Taubm. in Plaut. Incommodus a um, damnum

Captiv. affers, molestum, schädlich /

Incommoditas atis, f. damnum, molestia, Schade / Nachtheil /

Unbequemlichkeit / ut: Nempe, communicabilem non admit-

incommoditas huc omnis re- tit, estque ineptum, ut sit alie-

dit. Ter. Andr. rius, sic persona definitur,

Incommodo as, ate, damnum quod sit substantia incommu-

inferre, schädlich seyn / Scha- nicabilis ad plura inferiora.

den verursachen / ut: Incom- Nec enim, ut genera & species,

modare alicui, einem Unge- communicatur inferioribus;

legenheit machen / einem sola universalia communica-

Schaden bringen. Ter. Andr. bilia sunt. Micrael.

Incommutabilem e, c. qui semper Incommutabilis e, c. qui semper

damnum, detrimentum, Un- manet & mutari nescit, un-

gelegenheit / Schade / ut: Hic veränderlich / ut: Incommu-

tibi nihil est quicquam in- tabilis Deus. Isid.

commodi, hieraus wird dir Incompactus a um, disjunctum,

keine Ungelegenheit entste- male compositum.

hen / hier hast du dir keine Incomparabilis e, c. cui nihil

Gefahr zu befürchten. He- potest comparari seu aequa-

cy. 3. 40. ri, unbergleichlich / ut: Illa

Huic incommodo accedit a- fuit vera atq; incomparabilis

invisi animi sublimitas. Plin. invicti animi sublimitas. Plin.
1. 7. c. 25.

Incompertus a um, incognitus, Incompertus a um, incognitus,

& de quo nullam certitudi- & de quo nullam certitudi-

nem habemus, unersant / ut: nem habemus, unersant / ut:

incompertum est. Liv. 8. Pun. incompertum est. Liv. 8. Pun.

Incompletus a um, non comple- Incompletus a um, non comple-

tus, imperfectus, unvollstom- tus, imperfectus, unvollstom-

men. Firmic. men. Firmic.

b Incompletum est, quod b Incompletum est, quod

complet essentiam alterius, ut: complet essentiam alterius, ut:

Materia, forma, differentia. Me- Materia, forma, differentia. Me-

taphysic, taphysic,

Incomplexus a um, est quod sine Incomplexus a um, est quod sine

complexione effertur. ibidem. complexione effertur. ibidem.

b Incomplexum est, quod u- b Incomplexum est, quod u-

nam tantum rem significat; idq; nam tantum rem significat; idq;

vel vocet tantum, ut lego; vel si- vel vocet tantum, ut lego; vel si-

gnificatione tantum, ut animal gnificatione tantum, ut animal

rationalis; vel voce & significa- rationalis; vel voce & significa-

tionem simul, ut: homo. tionem simul, ut: homo.

Incompositè, Adv. inelegan- Incompositè, Adv. inelegan-

ter, unzierlich / unordentlich. ter, unzierlich / unordentlich.

Liv. 5. Pun. Liv. 5. Pun.

Incompositus a um, inornatus, Incompositus a um, inornatus,

inelegans, atq; inornatus. Liv. inelegans, atq; inornatus. Liv.

4. Urb. 4. Urb.

Incompossibilis e, c. est cum u- Incompossibilis e, c. est cum u-

nū est, non potest esse alterum. nū est, non potest esse alterum.

Incompossibilitas atis, f. est vel Incompossibilitas atis, f. est vel

Physica, ut: Virginem parere; Physica, ut: Virginem parere;

vel absoluta, ut: Deum men- vel absoluta, ut: Deum men-

tiri. Micrael. tiri. Micrael.

Incomprehensibilis e, c. quod Incomprehensibilis e, c. quod

comprehendi non potest, nec comprehendi non potest, nec

satis intelligi, unbegreiflich / satis intelligi, unbegreiflich /

est terminus de Deo usitatis- est terminus de Deo usitatis-

simus. b Incomprehensibilis are- na parvitas. Colum,

Incomprehensus a um, non com- Incomprehensus a um, non com-

prehensus, unergreifen. Lact. prehensus, unergreifen. Lact.

Inornatus a um, inornatus, in- Inornatus a um, inornatus, in-

compositus, ungebugt / unge- compositus, ungebugt / unge-

schmückt / ungezieret. Cic. schmückt / ungezieret. Cic.

ad Attic. ad Attic.

Capilli inornati. Horat. 1. Carm.

Inconcessus a um, negatus, pro- Inconcessus a um, negatus, pro-

hibitus, unbewilliget. Qvin- hibitus, unbewilliget. Qvin-

til. 10. c. 2. til. 10. c. 2.

b Voluptas inconcessa placet. b Voluptas inconcessa placet.

Ovid. 3. Amor. Ovid. 3. Amor.

Inconciliatè, Adv. perperam, Inconciliatè, Adv. perperam,

inconsultè. Plaut. Mostell. inconsultè. Plaut. Mostell.

Inconcilio as, are, turbare, disper- Inconcilio as, are, turbare, disper-

gere, uneinig machen / zer- gere, uneinig machen / zer-

streuen / verwüsten. Plaut. streuen / verwüsten. Plaut.

Bacchid. Bacchid.

b Inconciliare sibi aliquè: b Inconciliare sibi aliquè:

Facere sibi inimicum. Plaut. Tr. Facere sibi inimicum. Plaut. Tr.

Inconcinniter, Adv. inornatè, Inconcinniter, Adv. inornatè,

impolitè. Gell. 10. c. 17. impolitè. Gell. 10. c. 17.

Inconcinus a um, quod con- Inconcinus a um, quod con-

cinno contrarium est, ineleg- cinno contrarium est, ineleg-

gans, ungeschickt / ungereymt. gans, ungeschickt / ungereymt.

Gell. 16. c. 5. Gell. 16. c. 5.

Inconcussus a um, qui non con- Inconcussus a um, qui non con-

cutitur, steiff / unbewegt / ut: cutitur, steiff / unbewegt / ut:

Florabant hilares inconcussiq; Florabant hilares inconcussiq;

penates. Stat. 5. Sylv. penates. Stat. 5. Sylv.

Inconditè, Adv. inordinatè, Inconditè, Adv. inordinatè,

incompositè, ungeschickt / un- incompositè, ungeschickt / un-

ordentlich. Cic. ordentlich. Cic.

Inconditus a um, inordinatus, Inconditus a um, inordinatus,

incompositus, inordinatè com- incompositus, inordinatè com-

positus, ungeschickt / unbe- positus, ungeschickt / unbe-

quem / ungereymt / ut: In- quem / ungereymt / ut: In-

condita carmina. Liv. 4. U.

Inconditus musicus, ein ungeschickter Sänger. *vide* Ja-
lemus.

b *Inconditum & trucem Persa sustulere clamorem*, die Perser haben ein gräßlich erschreckliches Geschrey angefangen. Curt. 293.

c *Corpora incondita*, i. e. *insepulta*. Lucan.

d *Incondita loca*, *inconscripta*. Salust. Jug.

e *Inconditum absonum*, *absurdum* l. 95. §. 1. ff. de sol. *Inconfessus a um*, *non confessus*, *unangezeigt* / *unbekennet* / *ut* *Servandum dederat*, *sed enim inconfessa quid esset*. Ov. 2. Met. *Inconfutibilis e*, c. *quod non confunditur*. Martin.

Incongelabilis e, c. *quod non potest congelari*, das nicht gefrieret / *ut* *Mare incongelabile*. Gell. 17. c. 8.

Incongrue, *Adverb.* *inconvenienter*. Prisc.

Incongruens tis, o. *quod non congruit aut concordat ei rei*, *de qua agimus*, nicht gleichförmig / *ungereymt* / *ut* *Incongruens sententia*. Plin. epist.

Incongruentia a, f. *inconvenientia*. idem.

Incongruus a um, *non congruus*. Apulei.

Inconivens tis, o. *non motans palpebras*. Gell. 2. c. 1.

Inconscius a um, *non conscius*, *unwissend*. Liv. 1. Pun.

Inconsequens tis, o. *cum sequens non respondet superiori*. Gell.

Inconsequentia a, f. *vitium est orationis*, *cum aut res aut verba praetermittuntur*, *qua ad superiora subsequi par erat*. Quintil. 8. c. 6.

Inconsiderans tis, o. *inconsultus*, *unbedachtsam*. Cic.

Inconsiderantia a, f. *inconsultatio*, *Unbedachtsamkeit*. Cic. ad Quint.

Inconsiderate, *Adverb.* *inconsulte*, *temere*, *unbedachtsam* / *unbesonnen* / *verwegen*. Cic. 1. Off. *Inconsideratus a um*, *inconsiderans*, *unbesonnen* / *unbedachtsam* / *ut* *Mortales inconsiderationes sunt in secunda*, *quam in adversa fortuna*. Corn. 271.

Inconcolabilis e, c. *qui consolationem non admittit*, *cujus dolori nulla consolatio moderi potest*, der sich nicht trösten läßt. Ovid.

Inconsonantia a, f. *dissonantia*, *übler Laut*. Prisc.

Inconstans tis, o. *qui sibi non constat*, *levis*, *mobilis*, *volubilis*, *unbeständig* / *wetterwendig* / *instät*. Plin. 18. c. 35.

Inconstanter, *Adverb.* *leviter*, *unbeständig* / *leichtsinig* / *ut* *Inconstanter loqui*. Cic. 4. Ac.

Inconstantia a, f. *est*, *quod sine causa mutatur sententia*, *Wandelbarkeit* / *Unbeständigkeit* / *ut* *Inconstantia*

mu-

mutabilitasq; mentis. Cic. 4. Tusc.

b *In maximâ inconstantia*, *veritatis ignoratione*, *versantur vulgi opiniones*. Cic. 1. N.D. *Inconvetus a um*, *non assuetus*, *ungewohnt*. Sil. 1. 11.

Inconsulte, *Adverb.* *imprudenter*, *sine consilio*, *unbedachtig* / *ohne Rath* / *nicht kluglich* / *ut* *Inconsulte*, *ac veluti dementiam cuncta simul agebant*. Sallust.

Inconsulto, *Adverb.* *idem*, *inconsulto heredis nomen deletum*, i. e. *non studio*. l. 1. ff. §. 1. tab. test. ext.

Inconsultus us, m. *ut* *Inconsulto meo* (pro me *inconsulto* veteres dixerunt.) Plaut.

Inconsultus a um, *imprudens*, *temerarius*, *unbesonnen* / *der ohne Rath etwas thut* / *ut* *Homo inconsultus & temerarius*. Cic. pro Dejot.

b *Inconsultum consilium*, *imprudenter administratum*, ein Narrischer Rath. Plaut.

c *Inconsultus*, a *quo consilium non est petiitum*, der nicht drumb zu Rath gezogen ist / *ut* *Etenim inscio atq; inconsulto domino*, *servi sapè ex agro discedunt*. Varro.

d *Inconsultus*, *cui non est datum consilium*. Virg. 3. Aen. *Inconsummatus a um*, *imperfectus*. Martin.

Inconsumtus a um, *non exhaus-*

stus, *unverzehrt* / *unabgenutzt* / *ut* *Inq; manu thuris pars inconsumpta reperta est*. Ovid. 7. Metam.

Inconsultus e, o. *non consultus*. Martin.

Incontaminatus a um, *purus*, *sincerus*, *unbefleckt* / *unbesudelt*. Varr. de re rust.

Incontentus a um, *quod non est tensum*, *sed laxum*. Cic. 4. Fin.

Incontiguus a um, *qui tangi non potest*, *ut* *Deus nullus est corporis*, *omniq;e incontinguus tactu*. Arnob. 7. adv. gent.

Incontinens tis, o. *qui continere non potest*, *unmäßig* / *der sich nicht halten kan*.

b *Incontinens sui*. Horat. *Incontinenter*, *Adverb.* *immodeste & sine continentia*, *unmäßig*. Cic.

Incontinentia a, f. i. e. *profluvium*. Sic *incontinentia urina* est *eiusdem*, *propter sphincterem resolutum*, *vel vesticam compressam*, *sine acrimonia & doloris sensu*, *prater imperii arbitrium emissio*. Jonst.

b *Incontinentia*, *intemperantia*, *Unmäßigkeit*. Cic. p. Cael.

In continenti, *vid.* *Continens*. g. *Inconveniens tis*, o. *indecens*, *absurdum*, *unziemlich* / *ungereymt* / *ungeschickt*. Quintil.

Incoquo is, *coxi*, *coctum*, *incoquere*, *simul coquere*, *zusammenkochen* / *gleich*

gleich mit kochen. Plin. 12. c. 2.
 b *Incoquere*, pro *coquere*.
 Plin. 9. c. 30.
 c *Incoquere* aliquando si-
 gnificat *coquendo applicare*. Nam
cum metallum aliquod deplum-
bamus, vel de argentarius, vel de
auratus, incoquere dicimur, ū
bergolden/übersilbern / oder ū
berziehen. Plin.
Incordio as, are, in cor immit-
tere & suadere. Plaut. Cist.
antiquum.
Incorporalis e, c. quod non ha-
bet corpus. Quintil.
Incorporalitas as, f. ut: Occur-
rit prima perfectio incorpora-
litatis in numeris. Macrobi.
in somn Scipion.
Incorporatio onis, f. Physicis di-
citur ἐμψύχωσις. Theologis
pro incarnatione sumitur, seu
ἐνσώμασις filii Dei, quæ
etiam dicitur ἐνσώματωσις.
Incorporatus a um, quod corpo-
ri vel corpore unitur, ut: Ani-
ma corpori, planeta Soli, lux
colori incorporata. Micraël.
Incorporeus a um, ἀσώματος
est, quod non est compositum
ex materia & forma, quales
sunt spiritus & substantia in-
corporea.
Incorporo as, are, einverleiben.
Solin. 486.
Incorrectus a um, non corre-
ctus, umgebeßert. Ovid. 3.
Trist.
Incorrigibilis e, c. qui corrigi
nequit. Schard.

Incorrupte, Adverb. pure, sin-
cerè, integrè, unverfälscht/
auffrichtiq/ redlich / ut: In-
corruptè judicare. Cic. 1. Fin.
Incorruptela a, f. idem atque
in corruptio.
Incorruptibilis e, c. quod cor-
rumpi nequit, vel à corruptio-
nis principio liberum est. Me-
taphysic.
 b *Incorruptibile simplici-*
 ter, est quod planè destrui ne-
 quit, ut: Deus. ibid.
 c *Incorruptibile secundum*
quid est, quod in certo causarum
ordine corrumpi nequit. ibid.
Incorruptibilitas as, f. est vel
Metaphysica, vel Physica, jux-
ta illam incorruptibiles sunt
spiritus creati & anima ho-
minum. Juxta hanc cælum est
in corruptibile, quia à quali-
tatibus elementaribus liberum
est. ibid.
Incorruptus a um, unversehrt/
unverwundet/unverfälschet/
ut: Nec minus spina celebra-
tur, quoniam incorrupta et-
iam in aquis durat. Plin. 13. 9.
 b *Incorruptissimus custos,*
 ein treuer Wächter. Horat.
 c *Incorrupta opinio, i. e.*
 firma & integra.
 d *Incorruptus & integer*
 testis, ein glaubwürdiger Zeu-
 ge. Cic. 1. Fin.
 e *Virgo incorrupta, eine*
 reine Jungfer. Cic. in Orat.
Incoxo as, are, in coxam sede-
re. Nonius.

Incrasso as, are, hinc incrassan-
tia medicamenta, quæ succos
tenuiores & liquidiore cras-
siores reddunt. Morell.
Increatus a um, quod per se est,
non dependens ex productione
superioris ex nihilo.
Increbresco is, increbrui vel in-
crebui, increbescere, Cicero u-
surpat pro per vulgari, & ma-
jus fieri, ut: Cum hoc, nescio
quomodo, apud eos increbuis-
set, als dieses/wets nicht wieß
ben ihnen aufstommen. Or.
 b *Consuetudo increbuit,*
 die Gewohnheit ist aufstommen.
 c *Ventus increbescit, der*
 Wind wird grösser / erhebet
 sich. Ep.
 d *Increbuit res proverbio,*
 es ist ein Sprichwort daraus
 worden. Livius 8. ab Urb.
Incredibilis e, c. cui non credi
potest, ungläublich / ut: De-
vestram fidem! incredibilia
Parmeno modo quæ narravit?
Behüt ewiger Gott / was
für ungläubliche Sachen hat
jetzt nur Parmeno erzehlet?
Eunuch. 5, 9, 19.
 b *Incredibilis sum, i. e. non*
creditur mihi, ich habe keinen
Glauben. Bacchid.
Cajus incredibiles mihi gra-
tias agit, der Cajus saget mir
grossen Dank. l. 13. ep. 27.
Incredibile est, quæ mihi
gratias agant, sie sagen mir gros-
sen Dank. l. 13, 28.

Incredibilitas as, f. Unglaube-
haftigkeit. l. 29. ff. ad leg.
Jul. de adult.
Incredibiliter, Adverb. ungläube-
lich / überaus sehr / ut: Pe-
nio nunc ad voluptates agrico-
larum, quibus ego incredibi-
liter delector. Cic. de Seneca.
Incredulitas as, f. Unglaube.
Incredulus a um, ungläubig.
 Horat,
Incrementum i, n. augmentum,
 Vermehrung/ Zuwachsung/
 ut: Incrementum fluvii. Luc.
 b *Incrementum cognitionis,*
 bessere Erkundigung. Sol. 1.
 c *Incrementum Oratori-*
bus est, orationis in majus ex-
tensio, cum per gradus ab infimis
ad summa imus, vide Anaphora.
 d *Incrementum Logicis*
 est demonstratio per plura me-
 dia aucta.
Incrementulum i, n. Diminut.
 Apulej.
Increpatio onis, f. reprehensio,
 in sacris sæpius Deo tribui-
 tur, eaque realis vel effectio,
 vel perditio notatur. Glass.
 Phil. sac.
Increpito as, are, Frequenter ar-
guere, convitiari, inquit Festus;
Clamare, maledicere, insulta-
re, ut ait Nonius, anschuar-
chen/verspotten.
Increpitus a um, objurgatus,
 Liv. 3. bell. civil.
Increpo ui, increpare, est idera
quod crepitum, vel sonitum
 emitt-

emittere, fuarren/ut: Fores in-
crepuerunt, die Thür hat ge-
fuarrret. Amphit.

b Increpo *ut & avi*, est ob-
jurgo, ich schelle / ut: Totus ti-
mus, ita me increpuit Jupiter.
Amphit.

c Increpare aliquem avaritia, einem wegen des Geiges
einen guten Fils geben. Svet.
Increfco *is, crevi, cretum*, in-
crescere, valde siue magis cre-
scere, zunehmen / wachsen
ut: Barba increfcit genis.
Lucan.

b Dolor increvit, der
Schmerz ist heftiger worden.
Ovid. 9. Metam.

c Carcer ad terrorem in-
crescentis audacia media urbe im-
minens foro adificatur, mitten
in der Stadt am Markt zum
Schrecken der zunehmenden
Boßheit richtet man ein Ge-
fangnis an. Livius 1.

Incruentatus a um, ut: Discesse-
rant obsessores satietate praeda,
nec incruentati. Tacit.

Incruentus a um, sine cruore.
ut: Victoria incruenta, in qua
nullus effusus est cruor, nulli dumq;
cubantis notat ut: Incu-
ant pauci occisi sunt. Liv. 7.
Punie.

Incrustatio onis, f. crusta parie-
ti, aut pavimento, aut vasi
applicatio, Ubertünchung/
Verappung.

b Incrustatio apud Rhetor-
es figura, quā vitiā vicinis vir-

tutibus excusantur, ut quando
avarum dicimus parum, tyran-
num severum.

Incrusto as, are, crustam indu-
cere siue applicare, übertün-
chen / beschmieren. Varro 3.
dere rust.

b Incrustare cupimus va-
sincerum, (i. c. virtutem quasi
vittum interpretamur. Horat.
Incubatio onis, f. idem quod in-
cubatus, das brüthen. Plin.
Incubator oris, m. idem quod
possessor illegitimus, ut: Incu-
bator Sicula aula (Dionysius.)
Macrob.

Incubatus us, m. das Brüthen/
ut: Si incubatu tonuerit, ova
pereunt, i. c. Cum gallina in-
cubat ovis. Plin. 10. c. 54.

Incubatio onis, f. idem atque
incubatus. Plin.

Incubito as, are, Frequenter ut:
Anseres incubitant ovis, die
Gänse brüthen / sitzen über
den Eiern. Plin.

Incubitus us, m. actum ova fo-
vendi notat, das Brüthen.
Plin. 10. c. 54.

b Incubitus gestum mo-
nullus effusus est cruor, nulli dumq;
cubantis notat ut: Incu-
ant pauci occisi sunt. Liv. 7.
Punie.

Incrusto as, are, alicui rei, über
etwas ligen / ut: Incubuitq;
toro, dixitq; novissima verba,
er lag auf dem Bette / und
redet seine letzte Wort.
1. 4. Aen.

b 18-

b Incutere pecunia alicui,
est eam vehementer cupere, nach
dem Geld trachten / auff's Geld
erpicht seyn / ut: Liberes scenore
plebem Romanam, & istos incu-
bantes publicis thesauris ex pre-
da clandestinā evolvas. Liv. 6.
ab Urbe.

c Incubare ovis vel ova
est forvere, die Eier brüthen. Co-
lum. 1. 8. c. 5. Plin. 9, 10.

Incubo onis, vel
Incubus i, m. morbus, vide E-
phialtes, c.

Incudo is, ere, cudendo imprime-
re, hinc: incusus a um.

Inculco as, are, proprie est in-
farcire; empfinden / ein-
plemen / einstopfen / transla-
te idem est ac sedulo docere &
tradere, fleißig lehren / ut:
Inculcamus saepe per impruden-
tiam etiam minus usitatos ver-
sus, offtermals blewen wir
auch aus Unwissenheit un-
gewöhnliche Verse ein. Orat.

Inculpabilis e, c. qui culpari &
argui non potest, unadelich/
ohne Fehl / oder Mangel. So-
lin. 653.

Inculpatus a um, qui caret cul-
pa. Gell.

Fides inculpata. Ovid. 9.
Metam.

Incultē, Adverb. asperē, horridē,
inornatē. Cic.

Incultus a um, horridum & in-
habitabile, ungehauet / wüß-
ede / ut: Ager incultus. Cic.

b Inculta & sylvestris via,
ein ungehauener Weg. Cic. de
Orator.

c Inculta partes mundi, die
unbewohnte Länder der Welt.
Cic. 3. Orat.

d Incultum corpus, inor-
naturum. Cic. pro leg.

e Inculta oratio, inculta
scripta, impolita, inornata. Cic. 3.
Orat.

f Inculta & horrida vita,
cui opponitur delicata. Cic. pro
Roscio.

Incultus us, m. opponitur cultui.
Liv. 2. Dec. 5. Just. 2. 15.

Incumba a, pars pile in confor-
mationibus. Vitruv. 1. 6. c. 10.

Incumbo is, cubui, incubitum,
incumbere, est inniti, inhare-
re, auff etwas sitzen / ut: In-
cumbunt testa centenis colu-
mnis, das Dach ruhet auff
hundert Säulen. Martial.
1. 5, 13.

b Incumbere significat in-
nitendo toto corpore rei alicui,
argui non potest, unadelich/
ohne Fehl / oder Mangel. So-
lin. 653.

Incumbite in causam, Qui-
rites, ut facitis. in Att.

Pergite, ut facitis, Adole-
scentes, & in id studium, in quo
estis, incumbite. Or.

c 18-

re scipionem in caput alterius, einen mit einem Stab an Kopff schlagen. Liv. 5. ab U.
 b Incutere colaphum, eine Maulschelle geben. Juv. Sat. 9, 1.
 c Incutere alicui desiderium rei alicuius, einem ein Verlangen nach etwas machen. Horat. 1. epist. 14.

d Incutere alicui pudorem, grossem Fleiß nachforschen. einen beschämen / ut: Qualem commendes, etiam atq; etiam aspice, ne mox

Incutiant aliena tibi peccata pudorem. Hor. 1. ep. 19.

e Incutere alicui pavorem, einen erschrecken. Livius 7. bell. Pun.

f Incutere alicui curam, einen grosse Sorgen zu machen. Curt. 217.

Indagante, Adverb. indagatio, ne, durch die Spur oder Fert / ut: Boni venatoris est indagante quamplurimas ferre capere. Colum. 5. c. 1.

Indagatio, f. inquisitio, perquisitio, Erforschung / Nachspürung. Cic. 4. Acad.

Indagator oris, m. qui indagat, ein Nachsucher / Erforscher / duo, inde ego hunc majorem adder der Spur nachgehet. Colum.

b Indagator aquarum, ein Brunnen- oder Röhrenmeister. idem.

Indagatrix icis, f. que indagat, eine Erforscherin / Nachsucherin / ut: O vita Philosophia

dux, virtutis indagatrix, ex-pultrixq; virtutū. Cic. 5. Tusc.
 Indago as, are, est venatorum more inquirere, aufspüren / ut: Reprehendent, quod inusitatas vias indagemus, tritas relinquamus.

b Omnibus vestigiis indagare aliquid, einem Ding mit Cic. Attic. 1. 2, 2.

Indago inis, est venatorum inquisitio, investigatio, eine Spur / Stelle / ut: Salus indagine cingunt. Virg. 4. Æn.

b Armata indagine lustrare omnem prospectum. Stat.

c Res altioris indaginis dicitur, quæ non statim inquirere sit obvia, eine Sache die etwas Nachdenkens bedarff.

Inde, Adverb. ex eo loco, von dannen / daher / ut: Recto inde, Ter. Andr.

b Inde, ad res relatam, ut: Cadus erat vini, inde impleri cicerneam, i. e. ex illo dolio. Plaut. Amph.

c Inde ad personam relatum, ut: Uxorem duxi: nati filii duo, inde ego hunc majorem adder der Spur nachgehet. Ter. Adelph.

d Inde, pro ob id, ob eam rem, propterea. Ter. Heaut.

e Inde pro deinde. Liv. 1. U. Indebite, Adverb. nicht schuldig. 1. 25. §. 4. ff. de probat.

& presumptum. Indebitum i, n. non debitum, pri-

primo: quod neq; naturali, neq; civili jure debetur, h. e. quod plane non est debitum: aut fuit quandoq; utroq; jure debitum, sed nunc solutio est obligatio. tit. Inst. quib. mod. toll. oblig.

b (2.) Indebitum est, quod civiliter quidem debetur, sed non naturaliter, veluti cum quis scribit se debere, scilicet spe futura remunerationis, quæ secuta non est; aut, si quis jurejurando se liberet. Et hoc referenda sunt omnes species exceptionum, quæ ad elidendas summi juris actiones perpetuo obstant ex naturali æquitate. l. 26. §. 3. ff. de condit. indebit.

c (3.) Indebitum accipitur, quod naturaliter quidem, sed jure civili non debetur: ut pro constant, & qui nunquam inter patrem & filium, ac inter fratres sub eadem paterna potestate. l. 38. ff. de condit. indebit. dominum & servum. l. 13. ff. eodem.

d Indebitum solutum accepimus, non solum, si omnino non debeatur, sed & si per aliquam exceptionem perpetuam peti non possit. l. 26. §. ult. ff. cod.

e Indebiti conditio est actio in foro, quæ indebitum solutum repetitur.

Indebitus a um, non debitus, ut: Fletus indebitos compesce. Senec. Herc. Oetheo.

b Præmia magna quidem,

sed non indebita posco. Ov. ep. Indecens tē, o. quod non decet, unziemlich / ungebührlich.

b Indecentissimum sponsaliorum genus est adulterium. Senec. de Benef.

Indecenter, Adv. unziemlich / ungebührlich / ut: Indecenter obstreperunt. Plaut. Merc.

Indecet, Imperson. dedecet, indecorum est, es geziemet sich nicht / es steht nicht sein. Plin. epist.

Indeclinabilis e, c. quod declinari vel vitari non potest, das nicht abzuwenden ist / das man nicht fliehen oder meiden kan / ut: Fatum est semperna quadam & indeclinabilis feri s rerum. Gell. 6, 2.

b Indeclinabilis animus, qui nunquam variat. Senec. epist.

c Indeclinabilis (Grammaticis) vox dicitur, quæ Declinatione non flectitur.

Indeclinatus a um, idem atque indeclinabilis, ut: Indeclinata amicitia, i. e. constans. Ovid. 4. Trist.

Indecoris, vel Indecoris e, c. pro indecoro, apud antiquos, teste Nonio.

Indecore, Adverb. turpiter, unzierlich / schändlich / ut: Cavetq; ne quid indecore effeminatè faciat. Cic. 1. Off.

Indecorus a um, turpis, schändlich / häßlich / garstig / ut:

Indecora lascivia ludere, Plin. l. 18. c. 35.
Indefatigabilis e, e. *indefessus*, stetswährend / ut: *Vigilia indefatigabilis*, Seneca.
Indefectus a um, qui non deficit, Apul.
Indefensus a um, sine defensione, unbeschützt / unbeschädigt / unverwundbar. Liv. 4. U.
Indefessus a um, (no) fatigatus, nicht ermüdet / frisch / nicht abgemattet. Ovid. 9. Met.
Indefinitus a um, obscurus & perplexus, nullis terminis circumscriptus. Gell. 16. c. 4.
 b *Indefinita* sunt, quæ nullo signo universalitatis, vel particularitatis in propositionibus insignantur. Log.
 c *Indefinitum* (tempus) Græcis familiare, ἀόριστος & χρόνος, estque vel primum vel secundum, eine geschene Zeit / aber ungewiß lang oder kurz.
Indefletus a um, non defletus, unbeweinet. Ovid. 7. Metam.
Indeflexus a um, quod non flectitur, ungebogen. Plin. Pan.
Indejectus a um, non dejectus. Ovid. 1. Metam.
Indelebilis e, e. unaufleschlich / unvergänglich / ut: *Nomenque erit indelebile nostrum*. Ovid. 1. Metam.
Indelibatus a um, illibatus, intactus, ut: *Indelibata opes*. Ovid. 1. Trist.
Indemnatus a um, qui nondum

ex lege damnatus, unverschuldet / ut: — *Pro deum atque hominum fidem!* Hocci-ne pacto indemnatum atque intestatum me abripi? Curc.
Indemnitas e, c. immunis, a damno, schadloß / ohne Schaden. Senec. de vit. beat.
Indemnitas atis, f. damni vitandis ratio, Schadloßhaltung.
Indemnitate re promittitur & de indemnitate cavere, (sic nem gut seyn für allen Schaden / einen Schadloß halten / nostri dicunt,) h. e. (satisdato vel simplici & nuda promissione cavere alicui, indemnem eum servatum iri ex eo negotio, quod agatur. l. 16. §. 14. ff. ad S. C. Trebell. & l. 8. §. 1. ff. ad S. C. Vellej.
 b *Indemnitas* is cautio. l. 14. in fin. ff. ad S. C. Trebell.
 c *Indemnitate* prestare. l. penult. ff. de magistr. conv.
Indemonstrabilis e, e. quod demonstrari nequit. Apul.
Independens in, (Metaphysicis) est, quod non indiget prioris quodam ad esse suum; Estque tale vel simpliciter & absolute, vel secundum quid; Illud nullo modo dependet ab alio, ut Deus: Hoc incerto genere non dependet ab alio, quomodo angeli non dependent à materia Physica.
Indeploratus a um, idem quod *indefletus*. Ovid. 2. Trist.
 Inde-

Indepravatus a um, qui non corrumpitur, unverderbt. Senec.
Indeprecabilis e, e. quod nullis precibus potest exorari. Gell. miis affect. IV. Catilin. V.
Indeprehensibilis e, e. quod prehendi nequit, ut: *Nec per varias ambages, indeprehensibiles sparsit errores*. Quintil. Indepro as, are, Frequenter sequi. Festus.
Indeptus a um, adeptus, consecutus. Liv. 6. Pun.
Indesertus a um, quod nunquam deseritur, ut: *Indeserta meo pedore regnare*. Ov. 2. Am. *Indes* idus, impiger, qui non est deses. Gell. 7. c. 22.
Indesinenter, Adverb. continuè, semper, fort und fort / ohne Aufhören. Varr. 2. de R. R.
Indespectus a um, non despectus, non visus. Lucan.
Indeterminatio onis, f. est vel passiva, ut in materia; vel activa, ut in agente libero.
Indeterminatus a um, quod terminos non capit ab alio.
Indetonsus a um, intransus. Ovid. 4. Metam.
Indeviratus a um, quod virari non potest. Ovid.
Indevotio onis, f. devotionis carentia, da kein Gelübd geminent unguet nunquam recis; schehen. apud Justinianum l. *Cornu hirsuta & intransa sunt*; 35. §. 5. in med. C. de donation. *Inguvia conchis & ceteris purgatur*.
Index seu, c. Ciceroni dicitur, quem vulgus delatorem vocat, ein Anzeiger / Angeber / ut: *Offendit, quid ei index*

detulisset, er offenbahret / was er gehöret. Curt. 1292.
Cesar indices maximis prae miis affect. IV. Catilin. V.
Falsi indices extiterunt in amore simulato. in A.
Hac omnia indices detulerunt, rei confessi sunt. IV. Catilin. II.
Conjurati & eorum indices. III. Catil. IX.
 b *Index*, digitus dicitur, der Zeiger / Zetge / Finger.
 c *Index* librorum, pro iis, quas vulgo tabulas vocamus, et Register. Cic.
 d *Index* morborum ferè est morborum pulsus supeditat. Plin. l. 11. c. 37.
 e *Index* etiam lapidis nomen. Ovid. 2. Metam.
Indi orum, pl. populi Indiae, die Indianer / ut: *Indis (vini) largus est usus*. Curt. 1981.
 b *Hinc* pervenit (Alexander) ad maritimos Indos, qui desertam vastamque regionem late tenent, ac ne cum finitimis qui- dem ullo commercii jure miscentur. Ipsa solitudo natura quodq;

luarum, quas fluctus ejicit, car-
ne vescuntur. Curt. 2.118.

India a, f. quæ vel Orientalis, Indicus a um, patefactus, o-
stendit, nempe America, West-
Indien / die neue Welt. Geograph.

b India regio dives habetur non auro modo, sed gem-
mis quoque margaritisque ad lu-
xum magis, quam ad magnifi-
centiam exulta. Curt. 1923.

c In India Orientali insu-
la dicitur esse Zeilon, in qua Pa-
radisus creditur fuisse ex eo, quod
quatuor illa flumina, quorum in
Genesi fit mentio, illam inter-
luant. Parte IX. Indiarum Orient.
fol. 32.

Indica, gemma gentium suarum
habet nomen, subrufo colore.
Plin. 37. c. 10.

Indicans tis, o. est aliquid in
corpore vivente permanens,
quod ex natura sua remedium
indicat, & ad sese auxilium
sive indicatum dirigendum
esse monstrat.

Indicatio onis, f. estimatio ac pro-
batio alicujus rei, Anzeigung.

oder Schätzung / was ein
Ding werth sey. Plaut. Pers.

b Indicatio, promissio, ad re-
dictio. l. 13. §. 2. ff. de act. empl.

Indicativus a um, dicitur id,
quo aliquid indicatur, unde
Indicativus modus, (Gram-
maticis) est, quia eo presen-
tum actum indicamus.

Indicatura a, f. idem ac indica-
tio. Plin. in Præf. it. 29. c. 1.

Indicatus a um, patefactus, o-
stendit, nempe America, West-
Indien / die neue Welt. Geograph.

b Indicatum est illud ju-
vans, quod ab indicante mon-
stratur, diciturque auxilium.

c Indicatus Smaragdus
sex aureis denariis, qui Barbari
appreciatus dicitur. Plin. 31. l. 1.

Indicina a, f. idem ac indicium.
Apulej.

Indicium ii, n. est signum, argu-
mentum, eine Anzeigung / ut:
Per venire ad indicia, auff die
Spur kommen. III. Caül. IX.

b Indicio esse alicui, i. e. in-
dicare alicui, anzerigen. vide O-
ratio.

c Indicium est detectio a-
licujus criminis, ut: Scelerum
indicia ostendere & periculorum
signa patefacere. de Atusp.

Indico as, are, est ostendere, pa-
tefacere, anzeigen / ut: Res
ipsa indicat, der Augenschein
weist es aus. Adelph. 3. 2. 39.

c Indicare stultitiam suam,
seine Thorheit an Tag geben.

l. 1. 3. Qv. Fr.

c Indicare mercem suam
est precium rei vendende statuere.

b Indicatio, promissio, ad re-
dictio. l. 13. §. 2. ff. de act. empl.

Indicativus a um, dicitur id,
quo aliquid indicatur, unde
Indicativus modus, (Gram-
maticis) est, quia eo presen-
tum actum indicamus.

d Indicare se alicui, seimetur. l. 13. §. 5. ff. de act. empt.
Gedanken einem zu verstehen l. 28. ff. de usufr. leg.
geben. pro Arch. IX.

c Indictio Romana, est spa-
cium 15. annorum, quod olim
censare, anmelden / ut: An pœni-
tebat flagitii, te autore quod se-
cisset adolescens, ni miserum in-
carvit, quotus esset annus post
super etiam patri indicasset & war tributorum solutionem, der Rö-
es nicht genug an dem Verbre-
chen / welches er durch dein Un-
stiffen begangen / wenn du ihn
nicht dazzu bey dem Vater ver-
flagetest? Eunuch. 5. 7. 13.

Indico is, dixi, dictum, indicare,
est denunciare, anmelden / ut:
Occultum bellum alicui indi-
cere, einen heimlichen Wi-
derwillen gegen einem fassen.

b Indicere diem, einen Tag
ansehen. Livius.
c Funus indicere, est evoca-
care homines per praconem ad
funus, die Leut zur Leiche laden.
Sveton. in Casare.

d Tributum indicere popu-
lo, dem Volk eine Schätzung
ansehen. Liv. 4. ab Urbe.

Indictio onis, f. est denunciatio,
quia indicere est denunciare,
Ankündigung.

b Indictio est tributi, vel
exactionis genus, quod a princi-
pibus populo indicitur, h. e. im-
peratur, Schätzung / Steuer.

Indictio onis, f. est denunciatio,
quia indicere est denunciare,
Ankündigung.

b Indictio est tributi, vel
exactionis genus, quod a princi-
pibus populo indicitur, h. e. im-
peratur, Schätzung / Steuer.

Indictio onis, f. est denunciatio,
quia indicere est denunciare,
Ankündigung.

b Indictio est tributi, vel
exactionis genus, quod a princi-
pibus populo indicitur, h. e. im-
peratur, Schätzung / Steuer.

Indictio onis, f. est denunciatio,
quia indicere est denunciare,
Ankündigung.

b Indictio est tributi, vel
exactionis genus, quod a princi-
pibus populo indicitur, h. e. im-
peratur, Schätzung / Steuer.

Indidem, *Adverb.* est loci, ex eodem loco. pro S. R. XXIII.

Indies, *Adverb.* Omnibus diebus.

Tag für Tag / stetig / ut: *Indies magis magisq.*, alle Tag immer / je mehr und mehr. l. 16, 21.

Indifferens *tis*, o. vulgò idem quod *indistinctum*, da kein Unterscheid ist / Cicero in id dicitur, *cujus estimatio est mediocris*, das im Mittel ist / neque per se bonum neque malum, tem. Valer. Max. l. 7. ut: *Paupertas*. 3. de Fin. Sc. nec. Ep. 8.

b *Indifferens homo* dicitur Suetonio, *qui non discernit, neque est difficilis aut morosus in re aliqua*. in Jul. Caesar. c. 53.

Indifferenter, *Adverb.* ut: *Indifferenter ferre*, est *susq.*, de quo *ferre*. Suet. in Domit. c. 21.

Indifferentia *a*, f. *similitudo*, *convenientia*, Gleichförmigkeit. Gell. 12. c. 3.

Indigena *a*, f. dicitur, *qui non aliunde in aliquam terram venit, sed ibi natus est, quavis inde genitus*, ein Eingeborner / Inländischer / ut: *Populi indigena Latii*. Lucan.

b *Indigena vinum*, Landwein. Plin. 14. c. 6.

Indigenitalis *e*, c. *nativus*, proprius, ut: *Sapè sine conjunctione verba norantur*, ut illi sensus disertus, *indigenitalis*. Cic. 3. Orat.

Indigens *tis*, o. *egenus*, dürff-

tiq / ut: *Benignè facere indigentibus*. Cic. 2. Off.

Indigens aliarum rerum. Corn. 650.

Indigentia *a*, f. *egestas*, *penuria*, *carentia*, Mangel / Dürftigkeit / Armuth. Cic. Amic.

Indigeo *es*, *indigui*, *ero*, idem quod *egere*, dürftig oder arm seyn.

b *Malo virum pecunia, quam pecuniam viro indigere*. Valer. Max. l. 7.

c *Auxilii tui indiget*, et bedarff deiner Hülffe. Plaut. Rud.

d *Indiget*, Imperfonale, dixit Plin. l. 10. c. 27.

Indiges *eris*, *deus ex homine factus*, quo nomine dictus est *Aeneas*, cum pugnans cum *Alexandrio* nusquam apparuisse. Festus.

b *Indigetes* quidam dicunt esse *deos tutelares*, quorum nomina vulgari non licet. Liv.

c *Dii patris indigetes*, qui praesunt singulis civitatibus.

Indigeste, *Adverb.* inordinatè & incompotè. Gell. 20. c. 11.

Indigestus *a um*, inordinatus, non digestus, unordentlich. Plin. 13. c. 15.

Indigetamenta *orum*, n. libri pontificales, qui & nomina deorum, & rationes ipsorum nominum continent. Festus.

Indigito *as*, *are*, quasi indicitare & veluti digito demonstrare.

3605 re, significat *vocare*, nominare. Macro.

Indignabundus *a um*, indignans, voll Zorn / ut: *Cum illa mulier indignabunda nihil de communi filia secum consultiatum adjecisset*. Liv. 8. bell. Maced.

Indignans *tis*, o. *qui facile indignatur*, zornig. Col. 8. 17.

Indignatio *onis*, f. *ira*, Zorn / Widerwillen / indignatio est oratio, per quam conficitur, ut in aliquem hominem magnum odium, aut in rem gravis offensio concitetur. Cic. 1. de Inv.

b *Erumpit indignatio*. Quintil. 4. c. 3.

Indignatiuncula *a*, f. *Diminut.* ein Unwill.

Indignatus *a um*, *iratus*, *astuans*, erzürnt / zur Ungestümmigkeit bewegt. Stat. 3. Sylv.

Indignè, *Adverb.* inhoneste atq. impie, unwürdig / ungebührlich / ut: *Tute tibi indignè doctem quavis corpore*. Plaut. Cist.

b *Indignè ferre aliquid*, et: was übel aufnehmen. Cic. 6. Verr.

Indignè pati aliquid, i. e. modestè ferre. Cic. 7. Verr.

Indignitas *atis*, f. indecentia, Ungebührlichkeit / Unehr / Schande / ut: *Ultimi dedecoris indignitate commoveri*, durch die höchste Schande bewogen werden. Curt. 2135.

b *Indignitas hominis*, pro-

dedecore, vel abjectione dicitur Cic. in Pison.

c *Indignitas* pro infamia & obscuritate nominis, Unwürdigkeit. Cic. in Vatin.

Indignor *aris*, *ari*, est irasci, unwillig seyn / ut: *Nos bonum munculi indignamur*, si quis nostrum interit, wir arme Menschen werden unwillig / wenn einer aus uns stirbt. l. 4. 5.

Indignus *a um*, est non dignus, unwürdig / ut: *Indignos & immerentes exanimat*, er bringet umb / die es nicht verdient. Lucret. l. 2.

b *Indignum* dicitur, quod non decet, unziemlich / ut: *Facinus indignum*, eine unziemliche That. Adelph. 3. 5. 1.

c *Indignum se deprecare alicui*, sich unbescheiden gegen et nem verhalten. Hec 3. 5. 27.

d *Hoc mihi visum est indignum*, dieses hat mich eine unbillige Sache gebundet. pro S. R. VII.

c *Indignum*, (Schand zu sagen!) per Parenthesin, loco Interjectionis. Ovid, 5. Metam.

f *Indignas turres* dixit Ennius pro magnis.

Indigus *a um*, *qui indiget re aliqua*. Plin. 8. c. 40.

Indiligens *tis*, o. *negligens*, untätig / faul. Plaut. Most.

b *Indiligens hortus*, qui negligenter curatur. Plin. 19. c. 4.

Indiligenter, *Adverb.* negligenter,

unfleißig / nachlässig / faul.
Ter. Phorm.

Indiligentia a, f. negligentia.

Unfleiß / Nachlässigkeit /
Faulheit. Cic. ad Quint.

Indipisco is, ere, vel:

Indipiscor eris, i, assequi, ad-
pisci. Festus.

Indipisci pugnam, potiri vi-
ctoria. Gell. 1. c. 11.

Indirectus a um, quod per ob-
liquum tendit ad scopum.

b Indirecta Predicatio, cum
quid minus principaliter pradi-
catur de suo Subiecto, ut species
de Genere.

c Indirecti Syllogismi, in
quibus minor terminus pradi-
catur de maiore.

Indireptus a um, non direptus.
Tacitus.

Indisciplinatus a um, ma. è in-
stitutus, carens eruditione.
Martin.

Indiscretè, Adverb. confusè. l. 25.
§. ult. ff. de probat. & præsumt.

Indiscretus a um, indifferens,
indistinctus, gleichformig /
nicht unterschieden / ut: In-
discreta similitudines. Plin.
1. 35. c. 10.

Indiscriminatum, Adverb. sine
discrimine, indifferenter. Var-
ro de L. L.

Indiserte, Adverb. sine eloquen-
tiâ, unbedeut. Cic. ad Quint.

Indisertus a um, non disertus,
unbedeut. Cic. de Orat.

Indisipensatus a um, immodera-
tus. Silius.

Indispositè, Adverb. inordinatè,
unaufsaeräumet / unordente

lich. Senec. epist.

Indissociabilis e, c. unzertrenn-
lich. Lactant.

Indissolubilis e, c. quod dissolvi
nequit, unauflöslich. Cic.
de Univers.

Indissolutus a um, non dissolu-
tus, colligatus, unauflösl-
ich. Cic. de Univers.

Indistinctè, Adv. confusè, nicht
unterschieden / unordentlich /
ut: Indistinctè & promiscuè
annotabam. Gell. 20. c. ult.

Indistinctus a um, confusus.
Quint. 8. c. 2.

Indistinctus a um, illusus. Ovid.

Individuatio omis, huius princi-
pium est id, quod rem singu-
larem interne constituit.

Individuum est, quod est con-
tractum ad singulare. Sic U-
niversalia dicuntur indivi-
duari in singularibus, & For-
ma ex sua Materia. Michael.

Individuum ii, n. (Logica) est
res singularis, estque vel pro-
prium, ut: Paulus; vel Appel-
lativum, ut: Apostolus pro
Paulo; vel Demonstrativum,
ut: Hic homo; vel circumscri-
ptivum, ut: Apostolus Tar-
sensis; vel Vagum, ut: Quisquam
homo.

Individuus a um, quod dividi
non potest, Individuum quod
non est divisum, sed hæc in-
discriminatum poni, Albericus
indi-

inducat, & simul omnes ser-
vantes esse individuas, exce-
pto usufructu. l. 1. ff. ad leg.
Falcid.

Indivisibilis e, quod partibus ca-
ret, adeoq; deficit à corpore.

Hinc spiritualis substantia di-
citur indivisibilis, ut anima.

Rerum etiam Essentia dicitur
indivisibilis, quia is non
potest fieri additio aut detrac-
tio absq; ipsarum essentiarum

mutatione, quæ est punctum
in permanentibus, & momen-
tum in successivis.

Indivisus a um, vide Individuus.

Indivisa ungula, quæ fissa
non sunt. Varro.

Indo is, indidi, inditum, inde-
re, quasi intus dare, impone-
re, hinc in legen / geben / hin-

ein thun / ut: Di me & te in-
felicitem, si ego in os meum
vini guttam indidi, Gott
straffe mich und dich / wenn
ich einen Tropfen Wein in
me n Maul genommen. Plaut.
Casin.

b Indere captivis catenas,
die Gefangenen in die Eisen
schlagen oder schmieden. Plaut.
Captiv.

c Indere nomen alicui, ei
nem einen Namen geben.
Plaut. Rud.

d Indere aliquid in au-
rum, argentum, aut æ publicum,
quo id pejus fiat, i. e. immittere,
immiscere. l. 1. ff. ad leg. Jul. pec.

Indocilis e, c. quod doceri non
potest, vel quod non potest di-
scere, ungeliehrsam / ut: E vo-
lucris hirundines sunt in-
dociles. Plin. 10. c. 45.

b Indocilis, pro indocto, un-
gelehrt. 8. Æn.

c Indocilis pro naturali,
quod arte caret. Ovid.

Indociles vias currit bym-
pha, i. e. quas nemo illi monstra-
vit, naturales. Propert. lib. 1.
e log. 2.

Indocilitas atis, f. Ungelehrsam-
keit. Apul.

Indoctè, Adv. non doctè, un-
gelehrt / unverständlich. Cic. 2.
de nat. deor.

Indoctus a um, non doctus, un-
gelehrt / ut: Non admodum
indoctus, nicht so gar unge-
lehrt. Cic. 1. Fin.

b Indoctum & agreste ge-
nus hominum. Cic.

Indolentia a, f. est vacuitas do-
loris, keine Empfindung des
Schmerzens. Cic. de Fin.

Indoleo es, dolui, indolere, sive
Indolesco is, ere, valde dolere,
dolore affici, Schmerzen em-
pfinden. Cic.

b Tanta intentione oculo-
rum opus est, ut indolescant, man-
n muß so scharff drauff sehen /
daß einem die Augen wehe thun.
Plinius.

c Malis alicujus indo-
luisse, wegen eines andern Un-
glücks sehr betrübt seyn. Ovid.

Indoles is, f. dicitur in pueris atq; adolescentibus significatio quadam future probitatis, ut: *Qui istius se contemnit, in eo est indoles industria*, wer von sich selbst nicht viel hält/ in dem ist eine Anzeigung sonderliches Fleisses. Trin. 2. 2. 42.

Magna indolis speciem ex sermone alicujus capere, aus etnes Reden abnehmen/ daß er eine gar gute Natur an sich habe. Curt. 399.

b Prodesse alicui ad maxima egregie indolis incrementa, zu guter Auferzucht einem mächtig wol dienen. Curt. 4.

c Excelsa indolis manifestissima proferre indicia, trefflicher Natur öffentliche Anzeigungen von sich mercken lassen. Curt. 21.

d Cum hac indole virtutum ac virtutum sub Asdrubale meruit, h. e. natura propensa ad bonum & malum Liv. 8. Pun.

Indoloria s, f. vide Indolentia.

Indomabilis e, c. qui domari non potest, ut: *Indomabilis equus*, ein unbändiges Pferd. Plaut. in Calin.

Indomitus a um, idem unbändig / ut: *Indomiti boves*. Varr. 2. R. R.

b Indomitus effrenata cupiditates. Cic. 3. Ver.

c Igne indomito capitur, i. e. amore. Ovid.

d Oculi indomiti, i. e. leues, leichtfertige Falcken = Augen. Plaut. Bacch.

c Indomitum mare, das wütende Meer. Tibul.

Indormio is, i. vi, itum, ire, idem quod dormire, einschlunern.

b Indormire pro cessare & tardum esse Cic. ad Quint.

c Indormire causse, remissus & segnius tractare negotium. Cic. 2. Philipp.

Indostan, latissima & ditissima India Orientalis Provincia, potentissimo regi Mogol subjecta. Mandeslo.

Indostrius, pro industrius. Fest.

Indotatus a um, ut: *Non cogitur quis indotatam uxorem*, h. e. qua non affert dotem, ducere. l. i. ff. de condit. caus. dat.

Indu & Endo, Prapositiones antiqua, qua valent in, ut: *Induperator, induperatus, indu statu, indu mare, pro imperator, impeditus, in statu, in mari. Endo procinctu & endotium, pro in procinctu & initium*. de quibus Fest.

Indubitabilis e, c. idem ac indubitatus. Quint. 4. c. 1.

Indubitanter, Adverb. certo, geowiß/unzweifelhaftig. Plin.

Indubitacē, Adverb. sine dubitatione, certo. l. 31. §. 3. ff. x. dilit. edict.

Indubitatus a um, certus, & de quo dubitari non potest, geowiß/unfehlbar / ut: *Spes indur*

dubitata. Plin. lib. 31. c. 3. ge Ursach auff die Bahn bring. *Indubito as, are, diffidere, dubigen*. lib. 11. epist. 22.

Induciae arum, f. belli feria, paxvum, doctē dicitur, pro incipere, *caesrensis paucorum dierum, re, facere, fingere*, etwas neues Stillstand der Waffen. Gell. l. 1. c. 25.

b Sexaginta dierum in rem judiciorum in Republica, *ducias pacisci*, auff 60. Tage ein pro R. P.

Stillstand der Waffen machen. Curt. 122.

c Inducias ab aliqua pere-re, bey einem umb Stillstand der Waffen anhalten. Corn. 492.

d Inducia per t. scribit Martinius, quasi in dies otia, quidam derivant ab in & otium, *litera d interposita*.

e Inducia quingvennales, civitatem inducunt, seditionem qua debitoribus a Principibus atq; discordiam. Off. largiri solent, vulgo Quingvennel appellatur. Schard.

Inducialis e, c. vel Induciarus a um, ad inducias spectans.

Induco is, duxi, ductum, ero, est *g Induci cupiditate*, durch introducere, einführen / auff die Begierde angeführet werden die Bahn bringen / ut: *Quis den / ut: Responderet Calius*, so homo est, qui inducit pom- nulla cupiditate inductum de via pantantam? wer ist der Kerl / decessisse, pro Cael. XIX.

h Inducere pedibus vel im-präng aufgezo-gen kömmet? Trucul.

b Inducere exercitum in hostes, das Kriegs-Heer gegen die Feinde anführen. Liv. 3. bell. Maced.

c Inducere aliquam probabilem causam, eine billchmäßi-

binan bringen / bewegen / vermögen / ut: — *Me*

Nun-

Nunquam hodie inducos, ut tu zu theuer verkaufen / ut: Ut a-
bi credam hoc argentum ignoto, gros, quanti velleis, populo Ro-
darzu soltu mich wol heut nicht mano induceretis. Cent. Rus.
bringen / daß ich dir / als einem Hic ager ingenti precio no-
Unbekanten / das Geld ver- his inducetur, man wird uns
traue. Afn. 2, 3, 87. den Acker theuer gnug auffhen-

Inducere aliquem ad bel-

lum, einen in Krieg führen.
Corn. 699.

k Animum inducere, & fellit, induxit, dieser hat uns
in animum inducere, Cicero- aufgesetzt / betrogen und ange-
nianae Phrasen adhibentur, profähret. in P.

vulgatâ, proponere sibi aliquid, o Socios inducere, decipere,
ihme etwas fürnehmen / ut: Se destituere, seine Gesellen hinan-
exire in exilium animum indu- führen / betriegen / und im Stich
xeris, wenn du dir fürgenom- lassen. pro S. R.
men hast / ins Elend zu gehen.
in Catilin.

Qvi potuit animum indu- p Dolabella tum est im-
cere, ut filium exheredaret, wie pulsus, elusus, inductus, betro-
hat ers über sein Herz bringen gen / versühret. in A.
können / daß er seinen Sohn Adolescentulus corruptus,
enterbere? pro S. R. ab hominibus nequam indu-

Antonius induxit animum, missis inducere aliquem, i.e. per-
sibi licere, quod velle, der An- suadere, hinan bringen. pro
tonius hat ihm eingebildet / er Sext. Rosc. XXIV.
dürffte thun / was ihm belie- r Oratio subtiliter ad cri-

bet. in Att. minandum inducta, i.e. adorna-
l Induci alicujus oratio- ta, comparata, eine Rede/darim-
ne, durch eines Zureden hinan- nen man sein heimliche Stiche
gebracht und bewogen werden. gibt. pro Cael. XII.
Lib. 5. Ep. 4.

Lentulus suum nomen, in- s Inducere aliquem, ut no-
ductus à vatibus, fatale ad per- ceat, einen anfrischen Schaden
niciem Reipubl. putavit. IV. Ca- zu verursachen. Curt. 48.
tilin. I. t Inducere decretum, i.e.
abolere. Svet.

m Inducere alicui aliquid, Induci cognitio dicitur, qua
est magno precio vendere, einem ex actis tollitur, & aboletur. l. 9.
etwas theuer gnug auffhengen / ff. de jur. fisci.

Indu-

Inductio onis, f. est inducendi a-
ctus, Einführung / ut: Nos a-
quarum inductionibus terris secunditatem damus, durch
die Wässerung machen wir das Land fruchtbar. de n. d.
b Inductio est argumenta-
tionis Logica species, ut: Hac ex
pluribus perveniens, quod vult, ap-
pellatur inductio. Topic.

c Per Inductionem exami-
nare & probare, quod Logici di-
cunt, Cicero reddit: Colligere
omnia. lib. 4. ep. 3.

d Inductio animi, persuasio. Cic. 2 Tusc.

e Inductio pro litura. l. 1.
ff. de his, quæ in testam. del.

Inductus us, m. idem ac indu-
ctio. 341. ad Herenn.

Inducula a, f. vestis interioris
genus, ab inducendo dictum.
(alii ab induendo derivant,) fuit, ut quos amare deberet, in
Gutterhemde. Plaut.

Indufor, Senatus qui in foro est.
Indugredi, antiqui dicebant pro
ingredi, metiri causa.

Indulcoro as, are, dulce facere,
versüßen / süß machen. Mart.

Indulgens tis, o. qui indulget,
der nachsiehet / ut: Vellem sus-
cepissis juvenem regendum,
pater enim nimis indulgens,
quicquid ego astrinxi, rela-
xat. Cic.

b Indulgens regno, i.e. ni-
mium incumbens & intentus.
Budæus.

Indulgenter, Adverb. nimium

liberè, blandè, leniter, verzä-
telter weise.

Indulgentia a, f. est mollis per-
missio & educatio, Verzärtel-
ung / ut: Mollis illa educatio,
quam indulgentiam voca-
mus, nervos omnes & mentis
& corporis frangit. Quintil.
l. 1. c. 3.

b Indulgentia in bonam
quoque dicitur partem, & ex-
ponitur, Wohlwogenheit / ut:
Libert mei propter indulgentiam
meam mihi vix sunt cariores.

Qui simili sensu atq; in-
dulgentia commorvemini. in V.

Et hoc Caesar pro sua in nos
indulgentia probabit.

Homines inter se naturali
quadam indulgentia & bene-
volentia continentur. de Leg.

c Ea in suos indulgentia
fuit, ut quos amare deberet, in
irasci nefas duceret. Corn. 819.

d Mira soli indulgentia,
ein sehr fruchtbares Land. So-
lin. 337.

Cæli indulgentia. Virg. 2.
Georg.

e Indulgentia dicitur etiam
relaxatio pœne, quam quis pro
culpâ propriis luere debuisset. Ab-
lass. Bellarmin.

Indulgeo es, dultsi, dultum, in-
dulgere est obsequi, inferuire,
facile concedere, nachsehen /
durch die Finger sehen / ut:
Indulgere alicui maximè, einẽ
sehr viel nachgebẽ, Corn. 280.

In-

Indulgentia turpissimis adolescentibus imbuuntur cupiditibus. Corn. 291.

Indulget illi quidem suus pater semper. Sed non facit indulgentia mendacem aut avarum, aut non amantem suorum; ferocem fortasse & arrogantem & infestum facit, seu Vater zwar hat ihm immer durch die Sündger gesehen: Aber diese Verjüngung machet seinen verlogen oder geizig/ oder daß er die seinen nicht liebet; Vielleicht machet sie einen stolz und widerwärtig. l. 10, 12. Att.

b *Indulgere est, culpa ut fiat concedere; at ignoscere, est culpam factam condonare.*

c *Indulgere filio vestitumio, seu in dem Sohn in der Kleidung den Willen lassen.* Adelph. 1, 1, 38.

d *Indulgere abdomini, ihm einen Schmeerbauch zulegen/ alias abdomini inservire, abdomini operam dare.* For. Rom.

e *Indulgere dolori, sich den Schmerzen einnehmen lassen.* Plin. ep. 104.

f *Precibus alterius indulgere, est concedere, quod alter petit, einen seiner Bitte gewähren.* Plin. Epist. 80.

g *Valetudini indulgere, est habere rationem valetudinis, seiner Gesundheit pflegen.* Cic. Terentia 16, 18.

h *Indulgere sibi, es geschehen lassen.* Corn. 104.

i *Indulgere sibi liberaliter, seinem Willen nachhängen.* Corn. 341.

Indulgitas actus, f. idem ac indulgentia. Siseni. antiquum. *Indumentum i, n. dicitur id, quo induimur.* Gell. 10. c. 19.

Induo is, indui, indutum, induere est amicare, bekleiden/ Kleider anziehen/ ut: Induo vestem, ich ziehe das Kleid an. Eun. 4, 4, 35.

Pueris, qui mare discunt, scirpea induitur tatis, qui laborant minus, facilius ut nent, movent manus. Aulul. 4, 1, 9.

b *Induere orationem factam, eine andere Sprache oder Aufrede führen.* Fabius lib. 4. c. 1.

c *Induere duritiam contrasensum, sich verhärten/ daß man den Schmerzen desto mehr auser fühle/ ut: Ajunt, verberatibus potum ex vino duritiam quandam contra sensum induere.* Plin. de semini. Erucæ.

d *Induere alticujus personam, eines Stelle vertreten/ quod vulgo est repræsentare, & in personam alterius loqui.*

ut: Personam judicis induere, anstatt eines Richters seyn. Cic. 3. de Offic.

Vultus severos induere, sich ernsthaft stellen. Martial.

e *Induere aliquem vestem purpuream, einem ein Purpurschleichen lassen.* Corn. 104.

Indu

Induperator, pro imperator. Cic.

Indupedior, pro inpedior. Lucr.

Induratio onis, f. Verhärtung/ Verstockung. Aug.

Indurator oris, m. qui indurat Heron.

Induratus a um, hart/ verstockt/ ut: Indurata glacies, i. c. quæ induruit. Liv. 2. Pun.

b *Quid Germanis induratus ad omnem patientiam? Sen*

Indureo es, ere, vel Induresco is, ere, durum fieri, hart werden/ erhartten. Col.

Induro as, are, durum facere, hart machen/ ut: Nives indurat Boreas. Ovid 6. Metam.

b *Indurare in sacris est obfirmare, confirmare, verstocken/ ut: Exod. 4, 21. Indurabo cor Pharaonis.* In quæ verba elegans legitur glossa in Commentario Haskuni:

אין לומר שהקדוש

ברוך הוא מחזק ומ

מקשה הלכות לב

לכלתי שוב אליו

אם ירצו לשוב אל

הכי אמר אני אחזק

את לבו שלא ימות

מתוך מורא ולא יר

ירך לבבו מתוך פחד

ער שישתלמו כל

המכות:

Non est dicendum, quod S. Benedictus ille obfirmet & induret corda, ut non revertantur ad eum, si voluerint redire, sed sic dicit: Ego obfirmabo cor ejus, ut non moriatur pra timore, neq molestat animus ejus pra pavore, donec compleantur omnes plagæ istæ.

Indus i, fluvius, à quo India nominata est, quem in jugo Caucasii montis, quod vocatur Paropamisus, adversus Solis ortum effusum ajunt, in seq. XIX. annos recipere. Hujus meminit Cic. 2. de nat. deor. Plin. 6. c. 20. Curt. 1971.

Indus a um, ad Indiam spectans, Indianisch/ ut: Indus Rex. Curt. 1870.

Indufarius i, m. faciens indusia, ein Hemdmacher.

Indufatus a um, Adj. Plaut. Epid. 2, 2. 47. indusio vestitus.

Indufatus us, m. i. c. indusium. Lex. Angl.

Indusio as, are, indusio tegere. ibid.

Indusium i, n. vestimenti genus, ein Hemd/ pro quo Varro habet intusium ab intus.

Industria a, f. animi promptitudo & loquacitas, siue hilaritas

ad

ad aliquid faciendum, Fleiß/
Geschicklichkeit / ut: In quovis
meam industriam ac diligen-
tiam spectari volo, in wel-
chem Handel ich meinen Fleiß
will sehen lassen. 5. Verr.

Egregia industria, sonder-
bahrer Fleiß. Corn. 495.

b Pari industria admini-
strare, mit gleichem Fleiß ver-
walten.

c De industria aliquid fa-
cere, est dedita opera prestare,
quod vulgus dicit, ex proposito a-
liquod facere, etwas aus Vor-
satz thun / mit besonderm Fleiß
thun / ut: Etiam si nihil est fa-
ctum de industria. de Orat.

Paulum interesse censes, ex
animo omnia, ut fert natura. fa-
cias, an de industria? And. 2. 4. 37.

d Sine industria, nicht
mit Fleiß / ohngefahr / ut: A-
rrieta numerum oratorium effi-
ciunt, & cum sine industria. Or.

e Non mediocris est in-
dustria, es erfordert nicht ge-
ringen Fleiß. Corn. 804.

f Referre aliquid ad in-
dustriam alterius, eines andern
Geschicklichkeit etwas anheim doque impleri bonis, abundare
stellen. Solin. 2.

Industria, Adv. ingeniose, Qvin-
til. 1. 5. c. 12.

Industrius a um, navus, assiduus,
diligens, ut: Nympho est

Centuripinus, homo navus &
industrius experientissimus &
diligentissimus Orator. Cic. V.

Verr.

b Industrius, inquit Fe-
deratus, veteres dicebant indo-
struum, quasi quicquid ageret,
inro strueret & studeret domi-

c Industrius, Comparati-
vis a Plauto in Mostellaria u-

surpatus, nobis vix adhibendus.
indutus a um, angezogen / ut:

Vestes induta. Virg. 3. Georg.

Indutus us, m. ut: Gerere ve-
stem indutus. Tac. 1. 16.

Induvium ii, n. pro cortice ar-
boris, quo ipsa induitur. Plin.

1. 13. c. 4.

Inebria aves, qua in augurio
aliquid fieri prohibent, &
prorsus omnia inebria appel-

lantur, qua tardant vel mo-
runtur agentem. Festus.

Inebriatio onis, f. est ipse in-
briandi actus.

Inebrius as, are, ebrium reddere,
trunken oder voll machen /

ut: Palma, quae vocatur ad-
ipsos, videntes inebriat. Plin.

1. 12. c. 22.

b Inebriari voluptatibus,
in den Wohlleben ganz ersof-

sen seyn.

c Inebriari, in sacris quan-
gaudio, cumulatim habere ea,
qua delectant, significat. Devt.

c. 29. v. 19. Pl. 30. v. 9. Cantic.

c. 5. v. 1.

d Inebriari, pro calamita-
tibus obrui. Esaj. 51. v. 21. Jer.

c. 48. c. 26.

e Inebriari, pro obstinati-
in

in multis & impietate, iusto De-
judicio obfirmatum esse. Esaj. 29
v. 9. Glass. Phil. sac.

Inedia a, f. fames & tempus,
quo quis ab edendo abstinuit,

Hunger / das Fasten / ut: Vi-

giliis & inedia necatus. Cic.

5. Fin.

Ineditus a um, non editus. Ovid.

Ineffabilis e, c. quod effari aut
exprimere non possis, unauss-
sprechlich. Plin. 28. c. 2.

Ineffabiliter, Adverb. ineffabili-
modo,

Inefficax actus, o. virtutem effi-
ciendi non habens, untrass-
tig. Plin.

Ineffigatus a um, informe, quod
non est factum ad aliquam ef-
figiem, vel nullam alicujus rei

formam aut effigiem refert.

Gell. 17. c. 10.

Ineffugibilis e, c. quod fugi non
possit, inevitabile. Apul.

Inelaboratus a um, nulla arte fa-
ctus. Quint. 4. c. 1.

Inelegans tus, o. unzierlich / un-
lieblich / ut: Vestes tuetur odo-
re non ineleganti. Plin. 21. c. 25.

b Delicia illepada atq; ine-
legantes. Catul.

Ineleganter, Adverb. nicht fein /

unzierlich. Oratio non inele-
ganter scripta. Cic.

Ineloquens tus, o. non eloquens.

Lactant.

Ineluctabilis e, c. quod vitari
non potest, h. e. domari, &

lucta evinci, ut: Ineluctabile tra-
jatum. Virg. 8. Aen.

Inemendabilis e, c. quod emen-
dari non potest, das nicht zu
bessern. Quint.

Inemior eris, inemori, idem
quod emori. Horat.

Inemtus a um, non emtus, ut:

Inemta raris dapes. Col. 11. 3.

Inenarrabilis e, c. admirabile,
& quod enarrari non potest,

unsaglich / unergelich. Plin.

1. 8. c. 7.

Inenarratus a um, prateritus si-
lentio, unergelt. Gell. 11. c. 6.

Inenotabilis e, c. perplexus, quod
enodari & dissolvi non potest,

ganz verwirret / unausslöß-
lich. Cic. de Fatō.

Ineo is, iniri & ii, initum, inire,
est ingredi, eingehen / ut: Si

tu jubes, inibitur tecum, wenn
du es haben wilt / kan man
mit dir hinein gehen. Casin.

b Inire convivia Ciceroni
dicitur pro adire, zu Gast ge-

hen. pro S. R.

c Inire magistratum, est
initium magistratus gerendi fa-

ciere, das Obrigkeit. Umpf an-

treten / ut: Consules magistratum

intererunt. in A.

d Inire consilium aut ra-
tionem i. e. consilium capere, de-

liberare, estimare, constituere,
ut: Inire consilia cum aliquo con-

tra aliquem, sich mit einem wi-

der einen andern berathschla-
gen. pro S. R.

Inire consilium facinoris con-
lucta evinci, ut: Ineluctabile tra-
jatum. Virg. 8. Aen.

ten / wie einer umbs Leben ge-
bracht werden möge. pro D.

c Inire consilia de permu-
cie alicujus, nach eines andern
Wutergang trachten. At.

f Inire consilium de morte
alterius. pro S. R. XXX.

g Inire rationem, quemad-
modum aliquid fiat, sich be-
rathen / wie etwas anzugreiffe. Ep.

h Inire societatem cum a-
liquo, sich mit einem in Ge-
sellschaft einlassen. l. 10. ep. 8. Sic
Coire societatem pro S. R.
XXX.

i Inire gratiam ab ali-
quo, Gnade und Gunst bey
einem finden / ut: Inire gratiam
ab omnibus aliquo facto, durch
eine That aller Gunste erwer-
ben, in Verr.

Plures ineuntur gratia, si
uno tempore dicas pro pluribus,
man verdienet viel Dancks,
wenn man zu einer Zeit vielen
das Wort redet, de Clar.

k Inire summam gratiam
a bonis omnibus, sich umb alle
ehrliche Leute wol verdient ma-
chen. At.

l Inire gratiam sine ullo
dispendio, einen Danck verdie-
nen ohne allen Schaden. Hec-
s, 2, 29.

m Inire beneficium verbis, uti vestes, aut si qua alia super-
einem etwas mit Worten zu-
sagen / ut: Oro, ut beneficium non valere, Papinianus libro ter-
verbis initum dudum, nunc reioresponforum scribit. l. 113. §. ult.
comprobes. And, 5, 1, 5.

n Honorem inire, est sus-
cipere administratorem honorifi-
cam, ut: Inire honore, primus o-
mnium instituit, &c. Suet. in
Jul. Caf.

o Inire alicujus imperia,
est alteri servire. Stat.

p Viam inire, est ingredi,
sich auff den Weg machen / ut:
Inire viam, praesens aderat sapiens
ille, qui inire viam doceret. pro
Muræna.

Ineptè, Adverb. minus aptè &
imprudenter, ungeschickt / un-
bequem. Plaut.

ineptia a, f. vel
ineptiae arum, f. Narrenwerd
oder Theidung / ut: Ut ad
paucaredean & mittam illius
ineptias, Terent. Phorm.

b Ineptia aniles, alte Weis-
ber: Nährleut. Cic. 1. Tusc.
Ineptio is, ire, facere aut dice-
re, quod neq. loco, neq. tem-
pori, neq. rebus, neq. personis
conveniat, ungereimte Sa-
chen fürbringen. Terent.

Ineptitudo inis, f. pro ineptia.
Nonius.

Ineptus a um, inappositus, im-
portunus, ungeschickt / nar-
risch / unbequem. Cic.

b Ineptas voluntates de-
functorum circa sepulturā, (vel
uti vestes, aut si qua alia super-
vacua ei in funus impendantur.)
Papinianus libro ter-
scribit. l. 113. §. ult.
ff. de leg. 1.

b Inexplebilis virtutis ho-
mo. Liv. 8. Pun.

Inexpletus a um, unvollkommen /
unerfüllt. Stat. 8. Theb.

Inexplicabilis e, c. quod explica-
ri non potest, unaufßlößl. ch /
ut: Lagvei inexplicabiles,
Quintil.

b Inexplicabiles viae, i. e.
unde sese quis facile extricare
non queat. Liv. 10. Maced.

c Inexplicabiles fraudes,
Cic. 1. Tusc.

Inexplicitus a um, intricatus,
involutus, obscurus, verwir-
ret / schwer zu erläutern / un-
aufgelegt. Martial.

Inexploratus vel Inexploratus, Ad-
verb. non explorata re, ohne
Erfündigung / ohne Kunde-
schaft. Gell. 5. c. 19.

b Inexploratus pabulatum
cohortes misere. Liv. 6. 11.

Inexploratus a um, unerfun-
digt / unerforscht. Liv. 6. Pun.

Inexpugnabilis e, c. quod ex-
pugnari non potest, insupera-
bilis, invincibilis, unüber-
windlich. Liv. 2. 11.

b Pectus inexpugnabile a-
mori. Ovid. 11. Metam.

c Probationes inexpugna-
biles, unwiderlegliche Beweis-
Gründe. Quint. 5. c. 10.

Inexpugnatus a um, invictus,
unüberwunden. Lactant.

Inexputabilis e, c. quod numera-
ri non potest, unermesslich /
das nicht aufzurechnen oder

zu zählen. Colum. 9. c. 4.
Inexterminabilis e, c. quod ex-
terminari non potest. Sapiens.
2, 23.

Inextingvibilis e, c. unaufßlesch-
lich. August.

Inextinctus a um, quod non ex-
tinguitur, unaufßgelescht /
unaufßleschlich. Ovid. 6. Met.

Inextirpabilis e, c. quod extirpa-
ri non potest, das man
nicht außrosten oder tilgen
kan. Plin. 15. c. 20.

Inextricabilis e, c. quod extrica-
ri non potest, aut unde quis se
extricare nequit, verwir-
ret / verwickelt / unaufßlöß-
lich / ut: Inextricabilis laby-
rinthus. Plin. 26. c. 13.

b Inextricabilis error,
Virg. 6. Aen.

c Inextricabilia vicia sto-
machi. Plin. 20. c. 21.

Inexuperabilis e, c. quod supe-
rari non potest, ut: Inexupe-
rabilis vis fati. Liv. 8. 11.

b Inexuperabiles Alpes. Li-
vius 5. Urb.

c Inexuperabilis, pro im-
victo. Senec. epist.

Infabrè, Adverb. inartificiosè,
falsè & impolitè, ungeschickt /
unartig / nicht künstlich. Liv.
6. Maced. Nonius.

Infabricatus a um, non fabrica-
tus, impolitus, unbebaut.
Virg. 4. Aen.

Infacuae arum, f. rusticitates,
Grobheiten. Catull.

Infacetus a um, inurbanus, grob/unhöflich/bäurisch/ut: *Seculum infacetum*. idem.

b Non infacetus homo. Cic. 3. Off.

Infacundia a, f. imperitia dicendi. Gell. 11. c. 16.

Infacundus a um, inelegans. Livius 4. U.

Infallibilis e, c. quod fallere nequit.

Infamatus a um, berüchtiget/in einem bösen Beruff/ut:

Infamata Dea, i. e. Circe. Ovid. 14. Metam.

b *Infamatus a* plerisque, der fast von allen geschmähet.

Corn. 230.

Infamia a, f. est nota turpitudinis, probum, Schandflecken/ut: *Inferre alicui infamiam*, dicitur pro diffamare aliquem, einen in ein böses Geschrey bringen/einem übel nachreden/übel aufschreiben.

In malis nostris nullius inest peccati infamia, in unserm Unglück ist uns keine Schand oder Bnehr bezumessen. l. 1. 3. cent. Quint. Frat.

b Infamiam fugere, sich für Schanden hüten. l. 1. ep. 1.

c *Hominum immortalis est infamia*, die Leute leben in ewiger Schande. Pers. 3. l. 27.

d *Heret in eo multarum rerum dedecus infamia*, i. e. multa notatus est infamia vel ignominia. I. Catil. VII.

c *Insidiarum infantiam* successorum potentia oppressit. *Infantia* notari, nota

infamia laborare, notari, famosum esse. l. 2. ff. de his, qui not. infam.

Infamis e, c. quasi sine fama, turpis, qui male audit, berüchtiget/ut: *Homines ceteris vitiis atq; omni dedecore infames*. Cic.

b *Infames* qui dicantur in dicat l. 1. ff. qui not. infam.

c *Infames frigoribus Alpes*, die wegen Kälte beschriebene Alp. Gebirge. Liv. 1. Pun.

d *Infamis digitus est ab antiquis dictus medius*, propter ignaviam. Pers. Sat. 2.

Infamo as, are, ignominiam vel notam inurere, ignominia notare, übel berüchtigen/in Schande bringen/verleumdend/schmähen. l. 18. ff. de injur. l. 79. ff. de iudiciis.

b *Infamare*, idem ac disvulgare. Liv. 10. bell. Maced.

c *Infamare agrum*, ut: Ita ager saepius infametur, i. e. ut agro imputetur peccatum familia. Colum. 1. c. 7.

Infandum, Interjectio, quemadmodum in alium & similia poni solent. Virg. 1. Georg.

b *Infandum*, Adverb. pro infandè. Virg. 1. Aen.

Infandus a um, arduum as inenarrabile, unsäglich/unaufg.

ausdrücklich/ut: *Amor infandus*. Virg. 4. Aen.

b *Facinus infandum*, eine schändliche That/die nicht zu sagen ist. Terent.

Infans tis, o. qui nondum fari coepit, ein unmundig Kind/etwas zu gut verstehen. Solin. 13. ut: *Iste infans pupilla fortunae*.

c *Infantia*, pro incitia, ut: *patrias ademit*. 3. Verr.

Infans, quasi fandi imposs. intelligitur, qui septem annis minor est. l. 18. C. de jur. deliber.

b *Infans*, pro incitia u. furpatur, ut: *Infans Scipionem accepimus non infantem fuisse*, wir haben vernommen/wie der Scipio kein Kind gewesen. de C.

Dialectici infantissimi, grobe ungeschickte/Dialectici, ad Her.

c *Infans* idem quod parvus, ut: *Guttur aq; imbuerat infantia lacte canino*. Ovid. 3. Ibin.

d *Infans lactensq;* Metaphorice notat veros credentes, ob simplicitatem fidei, Verbo Dei adherentis, ejusq; ductum in religione & vita unice sequentis. Psal. 8. 3. Matth. 11. 25.

e *Infantes* quoque sumuntur pro rudibus in doctrina fidei, & primis ejusdem rudimentis imbuendis. Rom. 2. 20. 1. Cor. 3.

f *Infantes* notant stolidos, cognitione veritatis destitutos, impiosq;. Esa. 28. 9. Glass. Phil. sacr.

Infantaria a, f. pro puerpera. Mart. 1. 4.

Infantia a, f. primus aetatis gradus est intra annum septimum, Kindheit.

b *Infantia*, idem quod imprudentia, Unverstand/ut: *Des velim infantiae meae veniam*, du wollest meinem Unverstand etwas zu gut verstehen. Solin. 13.

c *Infantia*, pro incitia, ut: *Incredibilis infantia accusatorum*. Cic. Att.

Infanticidium ti, n. caedes infantum, ein Kinder-Mord.

Infarcio is, farsis, fartum, infarcire, implere, hinein stopfen oder stoßen/ut: *Mori inedia destinanti, per vim ore deducto infarcircibum jussit*. Svet. Budæus infarcire legit.

b *Infarcire verba*, inculcare & sine ordine inserere. Cic. Orat.

Infas, antiquum, p. infans. Enn.

d *Infans lactensq;* Meta-

phorice notat veros credentes, ob simplicitatem fidei, Verbo Dei adherentis, ejusq; ductum in religione & vita unice sequentis. Psal. 8. 3. Matth. 11. 25.

e *Infantes* quoque sumuntur pro rudibus in doctrina fidei, & primis ejusdem rudimentis imbuendis. Rom. 2. 20. 1. Cor. 3.

f *Infantes* notant stolidos, cognitione veritatis destitutos, impiosq;. Esa. 28. 9. Glass. Phil. sacr.

Infantaria a, f. pro puerpera. Mart. 1. 4.

Infantia a, f. primus aetatis gradus est intra annum septimum, Kindheit.

b *Infantia*, idem quod imprudentia, Unverstand/ut: *Des velim infantiae meae veniam*, du wollest meinem Unverstand etwas zu gut verstehen. Solin. 13.

c *Infantia*, pro incitia, ut: *Incredibilis infantia accusatorum*. Cic. Att.

Infanticidium ti, n. caedes infantum, ein Kinder-Mord.

Infarcio is, farsis, fartum, infarcire, implere, hinein stopfen oder stoßen/ut: *Mori inedia destinanti, per vim ore deducto infarcircibum jussit*. Svet. Budæus infarcire legit.

b *Infarcire verba*, inculcare & sine ordine inserere. Cic. Orat.

Infas, antiquum, p. infans. Enn.

d *Infans lactensq;* Meta-

phorice notat veros credentes, ob simplicitatem fidei, Verbo Dei adherentis, ejusq; ductum in religione & vita unice sequentis. Psal. 8. 3. Matth. 11. 25.

e *Infantes* quoque sumuntur pro rudibus in doctrina fidei, & primis ejusdem rudimentis imbuendis. Rom. 2. 20. 1. Cor. 3.

f *Infantes* notant stolidos, cognitione veritatis destitutos, impiosq;. Esa. 28. 9. Glass. Phil. sacr.

Infantaria a, f. pro puerpera. Mart. 1. 4.

Infantia a, f. primus aetatis gradus est intra annum septimum, Kindheit.

b *Infantia*, idem quod imprudentia, Unverstand/ut: *Des velim infantiae meae veniam*, du wollest meinem Unverstand etwas zu gut verstehen. Solin. 13.

c *Infantia*, pro incitia, ut: *Incredibilis infantia accusatorum*. Cic. Att.

Infanticidium ti, n. caedes infantum, ein Kinder-Mord.

Infarcio is, farsis, fartum, infarcire, implere, hinein stopfen oder stoßen/ut: *Mori inedia destinanti, per vim ore deducto infarcircibum jussit*. Svet. Budæus infarcire legit.

b *Infarcire verba*, inculcare & sine ordine inserere. Cic. Orat.

Infas, antiquum, p. infans. Enn.

d *Infans lactensq;* Meta-

phorice notat veros credentes, ob simplicitatem fidei, Verbo Dei adherentis, ejusq; ductum in religione & vita unice sequentis. Psal. 8. 3. Matth. 11. 25.

e *Infantes* quoque sumuntur pro rudibus in doctrina fidei, & primis ejusdem rudimentis imbuendis. Rom. 2. 20. 1. Cor. 3.

f *Infantes* notant stolidos, cognitione veritatis destitutos, impiosq;. Esa. 28. 9. Glass. Phil. sacr.

Infantaria a, f. pro puerpera. Mart. 1. 4.

Infantia a, f. primus aetatis gradus est intra annum septimum, Kindheit.

b *Infantia*, idem quod imprudentia, Unverstand/ut: *Des velim infantiae meae veniam*, du wollest meinem Unverstand etwas zu gut verstehen. Solin. 13.

c *Infantia*, pro incitia, ut: *Incredibilis infantia accusatorum*. Cic. Att.

Infanticidium ti, n. caedes infantum, ein Kinder-Mord.

Infarcio is, farsis, fartum, infarcire, implere, hinein stopfen oder stoßen/ut: *Mori inedia destinanti, per vim ore deducto infarcircibum jussit*. Svet. Budæus infarcire legit.

b *Infarcire verba*, inculcare & sine ordine inserere. Cic. Orat.

Infas, antiquum, p. infans. Enn.

d *Infans lactensq;* Meta-

phorice notat veros credentes, ob simplicitatem fidei, Verbo Dei adherentis, ejusq; ductum in religione & vita unice sequentis. Psal. 8. 3. Matth. 11. 25.

e *Infantes* quoque sumuntur pro rudibus in doctrina fidei, & primis ejusdem rudimentis imbuendis. Rom. 2. 20. 1. Cor. 3.

f *Infantes* notant stolidos, cognitione veritatis destitutos, impiosq;. Esa. 28. 9. Glass. Phil. sacr.

Infantaria a, f. pro puerpera. Mart. 1. 4.

Infantia a, f. primus aetatis gradus est intra annum septimum, Kindheit.

b *Infantia*, idem quod imprudentia, Unverstand/ut: *Des velim infantiae meae veniam*, du wollest meinem Unverstand etwas zu gut verstehen. Solin. 13.

c *Infantia*, pro incitia, ut: *Incredibilis infantia accusatorum*. Cic. Att.

Infanticidium ti, n. caedes infantum, ein Kinder-Mord.

Infarcio is, farsis, fartum, infarcire, implere, hinein stopfen oder stoßen/ut: *Mori inedia destinanti, per vim ore deducto infarcircibum jussit*. Svet. Budæus infarcire legit.

b *Infarcire verba*, inculcare & sine ordine inserere. Cic. Orat.

Infas, antiquum, p. infans. Enn.

d *Infans lactensq;* Meta-

phorice notat veros credentes, ob simplicitatem fidei, Verbo Dei adherentis, ejusq; ductum in religione & vita unice sequentis. Psal. 8. 3. Matth. 11. 25.

e *Infantes* quoque sumuntur pro rudibus in doctrina fidei, & primis ejusdem rudimentis imbuendis. Rom. 2. 20. 1. Cor. 3.

f *Infantes* notant stolidos, cognitione veritatis destitutos, impiosq;. Esa. 28. 9. Glass. Phil. sacr.

Infantaria a, f. pro puerpera. Mart. 1. 4.

Infantia a, f. primus aetatis gradus est intra annum septimum, Kindheit.

b *Infantia*, idem quod imprudentia, Unverstand/ut: *Des velim infantiae meae veniam*, du wollest meinem Unverstand etwas zu gut verstehen. Solin. 13.

c *Infantia*, pro incitia, ut: *Incredibilis infantia accusatorum*. Cic. Att.

Infanticidium ti, n. caedes infantum, ein Kinder-Mord.

Infarcio is, farsis, fartum, infarcire, implere, hinein stopfen oder stoßen/ut: *Mori inedia destinanti, per vim ore deducto infarcircibum jussit*. Svet. Budæus infarcire legit.

b *Infarcire verba*, inculcare & sine ordine inserere. Cic. Orat.

Infas, antiquum, p. infans. Enn.

d *Infans lactensq;* Meta-

phorice notat veros credentes, ob simplicitatem fidei, Verbo Dei adherentis, ejusq; ductum in religione & vita unice sequentis. Psal. 8. 3. Matth. 11. 25.

e *Infantes* quoque sumuntur pro rudibus in doctrina fidei, & primis ejusdem rudimentis imbuendis. Rom. 2. 20. 1. Cor. 3.

f *Infantes* notant stolidos, cognitione veritatis destitutos, impiosq;. Esa. 28. 9. Glass. Phil. sacr.

Infantaria a, f. pro puerpera. Mart. 1. 4.

Infantia a, f. primus aetatis gradus est intra annum septimum, Kindheit.

b *Infantia*, idem quod imprudentia, Unverstand/ut: *Des velim infantiae meae veniam*, du wollest meinem Unverstand etwas zu gut verstehen. Solin. 13.

c *Infantia*, pro incitia, ut: *Incredibilis infantia accusatorum*. Cic. Att.

Infanticidium ti, n. caedes infantum, ein Kinder-Mord.

Infarcio is, farsis, fartum, infarcire, implere, hinein stopfen oder stoßen/ut: *Mori inedia destinanti, per vim ore deducto infarcircibum jussit*. Svet. Budæus infarcire legit.

b *Infarcire verba*, inculcare & sine ordine inserere. Cic. Orat.

Infas, antiquum, p. infans. Enn.

d *Infans lactensq;* Meta-

phorice notat veros credentes, ob simplicitatem fidei, Verbo Dei adherentis, ejusq; ductum in religione & vita unice sequentis. Psal. 8. 3. Matth. 11. 25.

e *Infantes* quoque sumuntur pro rudibus in doctrina fidei, & primis ejusdem rudimentis imbuendis. Rom. 2. 20. 1. Cor. 3.

f *Infantes* notant stolidos, cognitione veritatis destitutos, impiosq;. Esa. 28. 9. Glass. Phil. sacr.

Infantaria a, f. pro puerpera. Mart. 1. 4.

Infantia a, f. primus aetatis gradus est intra annum septimum, Kindheit.

b *Infantia*, idem quod imprudentia, Unverstand/ut: *Des velim infantiae meae veniam*, du wollest meinem Unverstand etwas zu gut verstehen. Solin. 13.

c *Infantia*, pro incitia, ut: *Incredibilis infantia accusatorum*. Cic. Att.

Infanticidium ti, n. caedes infantum, ein Kinder-Mord.

Infarcio is, farsis, fartum, infarcire, implere, hinein stopfen oder stoßen/ut: *Mori inedia destinanti, per vim ore deducto infarcircibum jussit*. Svet. Budæus infarcire legit.

b *Infarcire verba*, inculcare & sine ordine inserere. Cic. Orat.

Infas, antiquum, p. infans. Enn.

d *Infans lactensq;* Meta-

phorice notat veros credentes, ob simplicitatem fidei, Verbo Dei adherentis, ejusq; ductum in religione & vita unice sequentis. Psal. 8. 3. Matth. 11. 25.

e *Infantes* quoque sumuntur pro rudibus in doctrina fidei, & primis ejusdem rudimentis imbuendis. Rom. 2. 20. 1. Cor. 3.

f *Infantes* notant stolidos, cognitione veritatis destitutos, impiosq;. Esa. 28. 9. Glass. Phil. sacr.

Infantaria a, f. pro puerpera. Mart. 1. 4.

Infantia a, f. primus aetatis gradus est intra annum septimum, Kindheit.

b *Infantia*, idem quod imprudentia, Unverstand/ut: *Des velim infantiae meae veniam*, du wollest meinem Unverstand etwas zu gut verstehen. Solin. 13.

c *Infantia*, pro incitia, ut: *Incredibilis infantia accusatorum*. Cic. Att.

Infanticidium ti, n. caedes infantum, ein Kinder-Mord.

Infarcio is, farsis, fartum, infarcire, implere, hinein stopfen oder stoßen/ut: *Mori inedia destinanti, per vim ore deducto infarcircibum jussit*. Svet. Budæus infarcire legit.

b *Infarcire verba*, inculcare & sine ordine inserere. Cic. Orat.

Infas, antiquum, p. infans. Enn.

d *Infans lactensq;* Meta-

phorice notat veros credentes, ob simplicitatem fidei, Verbo Dei adherentis, ejusq; ductum in religione & vita unice sequentis. Psal. 8. 3. Matth. 11. 25.

e *Infantes* quoque sumuntur pro rudibus in doctrina fidei, & primis ejusdem rudimentis imbuendis. Rom. 2. 20. 1. Cor. 3.

f *Infantes* notant stolidos, cognitione veritatis destitutos, impiosq;. Esa. 28. 9. Glass. Phil. sacr.

Infantaria a, f. pro puerpera. Mart. 1. 4.

Infantia a, f. primus aetatis gradus est intra annum septimum, Kindheit.

b *Infantia*, idem quod imprudentia, Unverstand/ut: *Des velim infantiae meae veniam*, du wollest meinem Unverstand etwas zu gut verstehen. Solin. 13.

c *Infantia*, pro incitia, ut: *Incredibilis infantia accusatorum*. Cic. Att.

Infanticidium ti, n. caedes infantum, ein Kinder-Mord.

Infarcio is, farsis, fartum, infarcire, implere, hinein stopfen oder stoßen/ut: *Mori inedia destinanti, per vim ore deducto infarcircibum jussit*. Svet. Budæus infarcire legit.

b *Infarcire verba*, inculcare & sine ordine inserere. Cic. Orat.

Infas, antiquum, p. infans. Enn.

d *Infans lactensq;* Meta-

phorice notat veros credentes, ob simplicitatem fidei, Verbo Dei adherentis, ejusq; ductum in religione & vita unice sequentis. Psal. 8. 3. Matth. 11. 25.

e *Infantes* quoque sumuntur pro rudibus in doctrina fidei, & primis ejusdem rudimentis imbuendis. Rom. 2. 20. 1. Cor. 3.

f *Infantes* notant stolidos, cognitione veritatis destitutos, impiosq;. Esa. 28. 9. Glass. Phil. sacr.

Infantaria a, f. pro puerpera. Mart. 1. 4.

Infantia a, f. primus aetatis gradus est intra annum septimum, Kindheit.

b *Infantia*, idem quod imprudentia, Unverstand/ut: *Des velim infantiae meae veniam*, du wollest meinem Unverstand etwas zu gut verstehen. Solin. 13.

c *Infantia*, pro incitia, ut: *Incredibilis infantia accusatorum*. Cic. Att.

Infanticidium ti, n. caedes infantum, ein Kinder-Mord.

Infarcio is, farsis, fartum, infarcire, implere, hinein stopfen oder stoßen/ut: *Mori inedia destinanti, per vim ore deducto infarcircibum jussit*. Svet. Budæus infarcire legit.

b *Infarcire verba*, inculcare & sine ordine inserere. Cic. Orat.

Infas, antiquum, p. infans. Enn.

d *Infans lactensq;* Meta-

phorice notat veros credentes, ob simplicitatem fidei, Verbo Dei adherentis, ejusq; ductum in religione & vita unice sequentis. Psal. 8. 3. Matth. 11. 25.

e *Infantes* quoque sumuntur pro rudibus in doctrina fidei, & primis ejusdem rudimentis imbuendis. Rom. 2. 20. 1. Cor. 3.

f *Infantes* notant stolidos, cognitione veritatis destitutos, impiosq;. Esa. 28. 9. Glass. Phil. sacr.

fiat & imbuat aliqua colore. Plin. 20. c. 7.

b Insector succus, quod la-
na vel quidpiam aliud tingitur,
& inficitur. Plin. 11. c. 2.

Infectus a um, (ab in & factus)
est non factus, ungemacht /
ut: Infectis rebus discedere, un-
verrichteter Sachen weggehen.
Corn. 43.

Ea, quae sunt facta, infecta
esse acclamant. Amphit.

Quando jam accusando
fieri infectum non potest, ignosce,
weil nunmehr dasjenige, was
geschehen / durch Anklagen nicht
kan wiederrufen werden / so
verzeihe es ihm / gib dich zu
rieden. Phorm. 5, 9, 43.

Quærit anam, infectum ut
sciat, er sucher Ausflucht / er wil
wieder umbfallen. Pers. 4, 4, 120.

— — Stulta es

Qui facta infecta facere
verbis postules. Truc. 4, 2, 16.

b Infectum damnatum, quod
nondum factum est, sed futu-
rum veremur. l. 2. ff. de damn.
inf. l. un. ff. de ripa mun.

c Infectus, pro venena-
tus. Svet. in Calig.

Infectus, ab inficere, idem
quod imbutus, gefärbt / ut:
Mulieribus etiam palpebra in-
fecta: tanta est decoris affecta-
tio, ut ringantur oculi quoq;
Plin. l. n. ep. 37.

Infectus us, m. infectio, Fär-
bung / Beizung. Plin. n. c. 2.

Infelicitas are, f. adversa fortuna
ne, Unglückseligkeit. Cic. 2. P.

Infelicitus, Adverb. infortunatus,
unglückselig. Terent.

Infelicitus as, are, infelicem &
miservum facere, unglücklich
machen / in Unglück führen.
Plaut. Casin.

Infelix igitur, o. unglückselig / elendi-
ut: At ego infelix, neq; ridi-
culus esse, neq; plagas pati pos-
sum. Ter. Eunuch.

Infelix esse didici, ich bin
Unglücks gewohnt. Curt. 636.

b Infelix, i. c. inutilis, non
fecundus, ut: Infelix lolium ac-
steriles dominantur avena. Virg.
Eclog. 5.

Tellus infelix frugibus. Vir-
gil. 2. Georg.

Insenso as, are, pro insensum
habere. Tacit. l. 13.

Insenso a um, dicitur, qui irā
adversus alium elatus est.
aufsetzt / aufgefessen / ut:
Insenso atq; inimico animo ire
in aliquem, mit zornigem
und feindseligem Gemüth
sich gegen eine stellen. IV. Verr.

b Valendo insensa, Unge-
sundheit. Tacit.

c Insensum esse alienus a-
pius, einem seine Güter miß-
gönnen. Curt. 537.

Infer, pro infra, antiquo. Cato
de re rust.

Inferi, vide interus.

Inferiarum, f. sunt sacra mor-
tuum, quae inferis solvun-
tur,

ur, ut: Dava inferias mani-
bus. Ovid. 5. Fast.

Inferias dare more patrio,
nach der Bor. Eltern Gewohn-
heit eine Leiche bestätigen. Cur-
tius 1751.

Infernalis e, c. höllisch / unde In-
fernales furia.

Infernas atq; o. ex loco inferio-
re, von unten her. Vitr. Plin.

Infernè, Adverb. von unten
auff. Plin.

Infernus i, m. pro inferorum
laco, die Hölle.

Infernus a um, id quod infra
nos, ut: Pars inferna, das un-
tere Theil. Cic. 2. de n. d.

b Inferni dii. Liv. 1. bell.
Maced.

c Aqua inferna. Ovid. 1. Trist.

Inferofers, intuli, illatū, inferre, nem
vestigium fecero, tum ex-
est intro portare, hinein tra-
cludar. pro Cecinn.

gen / ut: Inferre in ararium,
in den gemeinen Kasten le-
gen. Paul.

b Inferre in pauperiem,
ins Armuth bringen / arm ma-
chen / ut: Meretrix meum he-
rum miserum suā blanditiā in-
tulit in pauperiem, privavit bo-
nis, luce, honore, amicis. Trucul.

c Inferre se in templum, in
die Kirche gehen. in Vatin.

d Inferre bellum contra pa-
triam, wider das Vaterland
kriegen. II. Philip.

e Inferre bellum alicui, est
contra aliquem bellum gerere,

wider einen kriegen / einen be-
kriegen / ut: Bellum Italia terrā

maris, inferimus, wir bekrie-
gen Wälschland zu Wasser und
Land. At.

f Inferre calamitatem ei-
vitati, der gemeinen Stadt ein
Unglück zufügen. Cæsar. 2.

bell. Gall.

g Inferre alicui manus, i. e.
afferre, Hand an einen legen.
I. Catilin. X.

Non parenti manus intu-
listi? Hast du nicht Hand an

deinen Vater gelegt? ad Her.
h Inferre mortem alicui,
est occidere aliquem, einen tö-
den. Plin. 27. c. 2.

i Inferre pedem est ponere
c Aqua inferna. Ovid. 1. pedem in loco aliquo, ut: Cum

pedem intulero atq; in possessio-

gen / ut: Inferre in ararium,
in den gemeinen Kasten le-
gen. Paul.

k Inferre se aliquo est con-
ferre, ut: Cum in templum Ca-

storis te cum tuis furiis funestum
intulisti, als du dich sampt dei-
nen Wüt. Geistern in den gräu-
lichen Tempel des Castoris be-
geben. pro Cecin.

l Inferre atq; intrudere se,
sich einbringen. pro Cecin. V.

m Inferre se in discrimen
pro patriā, wegen gemeinen Va-
terlands sich in Gefahr bege-
ben. pro Cor.

n Inferre famem patriā,
das Vaterland in Hungers-
Noth bringen. Att.

o Inferre vastitatem suis civibus, seine Mit-Bürger und Lande, teure in Grund verderben. Att.

p Inferre signa patria, den Krieg ins Land bringen. p Flac. Infervefacio u, feci, factum, q Inferre probrium castis, labem integris, infamiam bonis. pro Cael. XXI.

r Inferre crimen capitis alicui, einen auff Hals und Kopff anlagen. in V.

s Inferre periculum capitis alicui, einen in Lebens-Gefahr bringen. Off.

t Inferre terrorem alicui, einem einen Schrecken einjagen. pro D.

u Inferre metum mortis alicui, einem eine Todes-Furcht einjagen. pro Pla.

v Inferre etiam pro affice-re, Latini utuntur, ut: Multum mali, multum periculi unicuique nostrum inferre potest vis tribunitia, der Junffmeister Gewalt kan einem jeglichen unter uns in viel Uebels und Gefahr stürzen / kan uns viel Leids an-thun. pro Mil.

w Plurima mala in alicujus domum inferre, einem grosse Unruhe im Hause zufügen. Cora. 97.

x Inferre etiam Dialecticis est concludere, eine Schluss-Rede machen / ut: Aliud, quam cogitabatur, illatum est, es ist ein runder ampfissimi, an Wården/ander Schluss / als man dacht / gemacht worden.

Infertor oris, m. ab inferendo, qui infert. Martin.

Infertus a um, ut: Inferum vinum dicitur, quod altari libatur atq; offertur. Hic.

Infervescio u, feci, factum, infervescere, siedend oder heiß machen. Colum. 12. c. 17.

b Posteroq; die cum infer-vestiunt, reconduntur. Scribon. Larg.

Infervoco es, ere, live Infervesco is, ere, idem quod fervere. Cato, cap. 108.

Inferus a um, quod infra est, drunten / unten / ut: Eademq; ab animo, tanquam ab oculis, caliginem dispulit, ut omnia supra, infera, prima, ultima, media viderimus. 1. Tuscul.

b Inferi sunt mortui, ut: Si illo austero more ac modo (a-gere me malit,) aliquis mihi exci-tandus est. pro Cael. XVII.

c Inferiores sunt, qui vel a-tate, vel facultate, vel fortuna ali-quã minores, ut: Aetas infe-rior paulo, die Jugend. de Cla.

d Usu armorum & mili-tum robore inferiores eramus, an Kriegs-Ubung und Soldaten lagen wir unten / waren wir schwächer. 1. 6. 1.

e Dignitate, autoritate, existimatione, gratiã, non sui in-ferior, quam qui unquam fue-runt amplissimi, an Wården/Dapfferkeit / Ansehen / und Gunst

Gunst hat mirs niemand / auch der Vornembste nicht / bevor gethan. 1. 1. 3. Qv. Fr.

f Quid ego ei praeipiam, quem ego in hoc praesertim gene-re intelligam prudentiã non esse inferiorem, quam me, usu vero etiam esse superiorem? was kan verderben / schwächen / ut: Infe-ich dem viel gebieten / denn ich weiß / daß er nicht weniger klug / der Vollmond ist den neuge-als ich / ja der auch in der Er-fahrung noch mir vorgehet. 1. 1. 1. Qv. Fr.

g Is in jure civili laude non inferior, quam magister fuit, er hat in dem Weltlichen Recht seinem Lehrmeister nichts bevor geben; er ist nicht weniger lobswürdig / als sein Lehrmeister. de Clar.

h Superior ordine, inferior fortunã, höhern Standes / ge-ringern Glücks. Ep.

i Inferiorem esse agendo, i. e. ut: in foro vinci. Cecin. I.

k In inferiores crudelis, in superiores contumax, in aequos & pares fastidiosus, gegen die geringere grausam und tyrannisch / gegen die Obere halbstarrig / gegen die Gleichmässige stolz. ad Heren.

Infestatio onis, f. molestatio, vexatio. Frontin.

Infeste, Adv. feindlich / schädlich / auffsezig. Livius.

Infestivus a um, non festivus, infacetus, injucundus. Gell.

Infesto as, are, est crebris incur-

sibus molestiam inferre, sehr beschwerlich seyn / grosse Unruhe machen / ut: Quos (Pygmaeos) a gruebus infestari Hamerius quoq; prodidit. Plin. 1. 7. c. 2.

b Infestare est vitare, etiam esse superiorem? was kan verderben / schwächen / ut: Infe-ich dem viel gebieten / denn ich weiß / daß er nicht weniger klug / der Vollmond ist den neuge-bornen Kindlein schädlich. Plin. 1. 7. c. 6.

Infestus a um, dicitur, qui alteri malum infert, gefährlich / ut: Nunquid mihi quoq; minatur? P. Tibi soli infesta est plusquam cuiquam; dröwet sie mir auch etwan? P. sie ist dir mehr gefährlich / als jemand anders. Casin.

b Infestis est valde inimicus & acerbus in alterum, widerlich / auffsezig / feind / gram / ut: Fortuna nunc nobis infesta est, fuit aliquando propitia, das Glück ist uns anjeto zu wider / es ist uns auch je bißweilen geneigt gewesen. Oa.

Mihi summam per inju-riam omnia inimica & infesta sunt, mir ist unverschuldeter Weis alles zuwider. pro Qv.

Infestum esse alicui ob rem aliquam, einem wegen eines Dings gram seyn. Curt. 147.

c Infestum esse in aliquem, einem zuwider seyn / ut: Infestissimus ei est. Corn. 583.

Infestus in cognatos, ad Her-

In omnia maria infestus periculosum esse, ut: Infestum per auff allen Wassern sich iter, eine gefährliche Reise. At feindlich erweiter. in V.

Vita infesta, i. e. inimica Meer ist mir gefährlich gewesen. Attie.

d Infestis oculis aliquem conspiceret, einen mit feindseligen Augen ansehen/ ut: Infestis oculis omnium conspiciatur, es sieht mich jederman mit schelen Augen an. in Catil.

e Infesto iniquoq; animo intueri aliquem, einen aus erbittertem und falschen Herzen ansehen. in Verrem.

f Infestus dicitur Ciceroni, qui vulgo abnoxius, unterworfen/ ut: Infestum esse telis, dem Geschoss unterworfen seyn. Curt. 528.

Adolescentia libidinis aliorum infesta est, i. e. facile corrumpitur, die Jugend kan durch anderer Leut Bosheit leicht versähet werden. pro Marc. Cael. V.

Ætas, quæ suâ sponte infirma, aliorum libidini infesta est, dasjenige Alter / welches an sich selber schwach / ist anderer Muthwillen unterworfen. pro Caelio.

Via incursionibus infesta, unsichere Strasse / darauß die feindliche Einfälle gern geschehen. Cic.

Vestigal bellis infestum, Zoll/ deswegen gern Krieg entstehen. cons. Rul.

g Infestum esse, etiam est

Mare infestum habui, das Meer ist mir gefährlich gewesen. Attie.

Infibulo as, are, einschüren/ einwickeln / ut: Infibulare quosq; adolecentulos quidam valetudinis causa conserunt. Cels. 7. c. 25.

Inficetissime, Adv. admodum rade, impolitè. Plin. 35. c. 41. Inficetus a um, non facetus, impolitus. Martin.

Inficialis e, e. ut: Inficialis status, quo itur inficias & negantur objecta. Cic. in Topic.

Inficias, Accusativus Pluralis tantum, cumque Verbo eundi construitur, & idem est, quod inficiari, ut: Si inficiabit, testis mecum est annulus, quæ amiserat, wird ers längen/ oder nicht gesehen wollen / so ist der Ring / den er verlohren / ein Zeuge. Adelph. 3. 2. v. 40. & 49.

Inficiatio oris, f. negatio, Verneinung. l. 16. ff. judicat. solvi.

Inficiator oris, m. Inficiatores sunt mali debitores, negantes, vel etiam abjurantes debitorum, böse Bezahlter/ die die Schuld gar nicht gestehen. II. Cat. IX.

In ius ô fallax atq; inficiator eatmus. Martial. l. 1. 98.

Inficio is, feci, factum, inficere, est intingere, imbueret, eintauchen/ färben/ ut: Capillos

nio

Inequivitabilis e, c. non equivitabilis, da man nicht zu Noß fort kommen kan / ut: Imber violentius, quam aliâs fusus, campos lubricos & inequivitabiles fecerat. Curt. 2038.

Inermis e, c. sine armis, ungewehrt / wehrlos / ut: Hostis tuus inermis. Propert.

b Inermis, i. e. rudis, indoctus, ungelehrt / unverständig. Cic. de Fin.

Inermo as, are, armis spoliare, Festus.

Inermis a um, idem atq; inermis. Cic. ad Brut.

Inerrans is, o. fixus, ut: Inerrantes stelle, i. e. quæ suo loco non moventur. Cic. 2. de n. d.

Inerro as, are, idem quod errare. Plin. epist.

Iners is, o. qui sine arte est, ignavus, ohne Kunst/ faul/ träg/ ut: Sed lustremus animo non has maximas artes, quibus qui carebant, inertes à majoribus nominabantur. Cic. 2. de Finib.

Inertem hominem est necesse raptò vivere, ein Mensch/ der nichts geiznet / pflegt zu stehlen/ oder sich aus dem Stegreiff zu nehmen.

b Inertissima segnitia est, aut fastidii delicatissimi, rudem esse in poetis, stultæ Faulheit ist es / wenn man nichts von den Poeten weiß. ibid.

Inertia e, f. est artis ignorantia,

Unwissenheit/ ut: Inertia opponuntur artibus. in Partit.

b Inertia idem quod ignavia, Faulheit/ ut: Maturos fructus per inertiam amittere emanserat. Curt. 2089.

Non enim me hoc jam dicere pudebit, præsertim in cavi- ta, atq; iis rebus gestis, in quibus non potest residere inertia, aut levitatis ulla suspicio: nos ea, quæ consecuti sumus, his studiis & artibus esse adeptos, quæ sint nobis Græcia monumentis disciplinisq; tradita, ich schäme mich nicht/ dieses anjeko zu sagen/ bevoraus zu der Zeit/ und

ben so verrichteten Sachen/ da man auch den geringsten Argwohn einiger Faulheit oder leichtfertigkeit nicht haben kan/

Daß wir dasjenige / was wir in den freyen Künsten ergriffen/ aus der Griechen Schriftten und Unterrichtung haben.

l. 1. Ep. 1. Qv. Fr.

Fuga laboris inertiam ar- guit, die Arbeit fliehen/ ist eine Anzeigung d Faulheit. p. Mur.

Inerticula, vitis genus, vinum gerens nei vis innoxium. Plin. l. 14. c. 2. Colum. 3. c. 2.

Ineruditus a um, non eruditus. Svet. de clar. Gram.

Inesco as, are, est oblata esca decipere, tönnen/ freyen/ mit dem Juder locken/ ut: Inesca-

sssss 2

re

re homines nescis; du kannst die Leute nicht anbeissen machen/du kannst sie nicht ansithren/ihnen Spect auff die Gal. le legen. Adelph. 2, 2, 12.

Inevitabilis e, c. quod vitari non potest, unvermeidlich. Plin. Panegyri.

Inus rigidum & inevitabile mortis. Ovid.

Inexaminatus a um, non examinatus. Firmic.

Inexaturabilis e, c. insatiabilis. Virg. 5. Aen.

Inexcitabilis e, c. ut: Oppressus inexcitabili somno. Senec. Ep.

Inexcogitatus a um, quod excogitatum & praemeditatum non est. Plin. 30, c. 15.

Inexcultus a um, inornatus, im-politus, unaufgebugt/ unaufgeziert. Gell. 13, c. 21.

Inexcusabilis e, c. quod excusari non potest, unverantwortlich/das man nicht entschuldigen kann. Ovid. 7. Metam.

Inexercitatus a um, non exercitatus, ungeübt/ ut: Inexercitatus miles. Cic. 2. Tuscul.

Inexercitus a um, idem atque inexercitatus.

Inexhaustus a um, quod exhausti non potest, unerschöpflich.

b Inexhausta metalla, i. e. abundantissima, copiosissima. Virgil. 10. Aen.

c Inexhausta aviditas legendi, eine unersättliche Begierde zu lesen. Cic. 3. Fin.

Inexorabilis e, c. quod exorari non potest, unerbittlich/ ut: Inexorabilis iudex, ein strenger Richter. Cic. 1. Tusc.

b Inexorabile fatum. Virgil. 2. Georg.

Inexpectatus a um, improvisus, unversehens/ Des man nicht gewärtig gewesen. Quint.

Inexperitus a um, non experrectus, unerwacht. Ovid. 12. Metam.

Inexpertus a um, intentatum, & nulla experientia probatum, unversucht/ unerfahren/ ut: Nihil inexpertum committere vel relinquere, nichts unversucht lassen. Curt. 229. & 2060.

b Dulcis inexpertus culturae potentis amici. Horat.

Inexpiabilis e, c. quod expiari non potest, unversöhnlich/ ut: Inexpiabile odium. Liv. 9. Mac.

Inexpiabile in populares facinus admittere, eine unmenschliche That wider seine Landsleute begehen. Curt. 1649.

b Inexpiabile bellum, pro pertinaci. Cic.

Inexplanatus a um, ut: Lingua inexplanata, i. e. impedita, neque agilis, neque etiam complanata. Plin.

Inexplebilis e, c. quod expleri non potest, unersättlich/ das nicht zu erfüllen ist/ ut: Inexplebilis potus. Plin. 11, c. 25.

b In-

nigro colore inficiunt filigine. Plin. 22, c. 25.

b Inficere pro imbueret, in laude ponitur, ut: Puer inficitur debet bonis artibus, quas si, dum tener est, combiberit, ad maiora veniet paratior, man sol einen Knaben gute Künste lehren/ welche/ so er/ in dem er noch zart ist/ ergriffen/ gelanget er hernach desto fählicher zu höherer Sachen. de Fin.

c Inficere pro imbueret, etiam in vitio ponitur ut: Cupiditatibus principum & vitis inficitur tota civitas, von der Fürsten Lusten und Lastern wird eine ganze Stadt angesteckt. de Legib.

d Inficere veneno, vergiften. 2. Georg.

Inficior aris, aris, est negare dicto, non facto, leugnen/ ut: Non inficior, ich bins nicht in Abrede. pro Archia I.

b Inficari creditum, depositumve negare significat. l. 14. ff. de posit. l. 67. ff. de furt.

Infidels e, c. qui non stat promissis, & promissam fidem non exolvit, quin potius violat, untreu/ meynedig/ ungläubig. Plaut. Aftin.

Infidelitas aris, f. fides violata, perfidia, Meyneyd/ Ungläubigkeit/ Mißtreuigkeit. Cael. 8. Gall.

Infideliter, Adverb. ungläubig/ mißtreuig.

Infidus a um, non fidus, sine fide, untreu/ meynedig/ untreu. Cic.

b Infidum mare. Lucr. 2. Infigo is, fixus, fixum, insigere, est in aliquid figere, hinein stecken/ ut: Insigere gladium hosti in pectus, dem Feind den Degen ins Herz stecken. 4. Tusc.

b Insigere aliquid, est inculcare, wol einbilden. Plin. ep.

c Inficere animo dicitur, quod valde inhaeret memoria, das tieff in Gemäch gehet. Quint. 1, 14.

Infimari, qui sunt infimi fortis, Charisius l. i. Invenimus optimates & infimates legimus. Plaut. in Stich. Summates viri summi accumbent, ego infimatus infimatus. Aft. 3. sc. 2. v. 37.

Infimus a um, Superlativ. ab inferis, das unterste/ infimus venter, vide Abdomen.

b Infimi homines, h. e. contempti, nulli in honore habiti vel abiecta conditionis. Ter. Eun.

c Infimis precibus aliquid petere. Liv. 9. Pun.

Infindo is, ere, idem quod findere, zerspalten/ zertheilen. Virgilius.

Infinitus e, c. idem quod infinitus Apul.

Infinitas aris, f. universitas, generalitas. Cic. 4. Acad.

b Infinitas, ab in & finis, vulgo Unendlichkeit.

Infinitè, Adv. sine modo & ratione. Cic. Parad.

Infinitio *onis, f.* *sive*
 Infinitudo *inis, f.* idem atque
 infinitas. Cic. de Fin.
 Infinitivus *a um, vox* Gramma-
 ticis familiaris, ut: *Modus In-*
finitus, qui nec Personis a-
ctibus, nec Numeris finitur.
 Priscian.
 Infinito, *Adverb. ohn Ende.*
 Plin.
 Infinitus *a um, indefinitus, im-*
mensus, unendlich / groß / ut:
Infinita alitudine spelunca.
 Cic. 6. Verr.
 b Infinitus *dies, sex men-*
sibus est, ein sehr langer Tag, von
einem halben Jahr. Solin. 412.
 c Infinitum *pro immenso, finem quidem habet, ad quem*
est immodico. l. 61. ff. ad leg. Fal-
 cid. l. 40. ff. de damn. infect.
 d Infinitum *Grammaticis*
est Nomen aptoton, ut pondo:
item Nomen incertum, quod op-
ponitur proprio & certo: item
modus in verbo Infinitivus, qui
extra sumi possit, non tamen
caret Numero & Persona; item
tempus ἀόριστον seu infinitum, quo
præterita indefinitè significantur.
 e Infinitus *terminus Logi-*
 cis dicitur, *qui indefinitè rem*
significat, ut: non Homo.
 f Infinita *Propositio est,*
cujus subjectum vel predicatum,
vel utrumq; est infinitum, ut:
Non homo est lupus, &c.
 g Infinitum, *Rhetoricis est*
infinita questio seu infinitum
thema, quod non descendit ad
circumstantias individuales; di-
citur alias ἥσις.

h Infinitum *Theologis su-*
mitur pro eo, quod terminos es-
sentia non habet, adeoque ater-
num est.
 i Infinitum, *(Metaphysici)*
proprie sic dictum est vel
actu, ut: Deus, vel potentia,
quod actu quidem suis consistit
terminis, sed ipse in infinitum pot-
est fieri ablatio vel additio.
 k Infinitum *improprie di-*
citur (1.) id, quod nullum ad-
mittit transitum, ut: punctum.
(2.) Quod transitum quidem ha-
bet & finem, sed ingenti labore
ad eum pervenitur, quomodo la-
bores dicimus infinitos. (3.) Quod
tamen, propter externa obstacu-
la pervenire nequis, quomodo
profunditas maris dicitur infinita.
 (4.) *Per similitudinem, quomodo*
infinitus dicitur annulus; licet e-
ponitur proprio & certo: item
num in circulo semper aliquod
extra sumi possit, non tamen
semper est aliud. Arist. 1. 3. Phy-
 sic, c. 9.
 Infirmitas *onis, f. idem ac con-*
stitutio. Cic. 1. Invent.
 Infirme, *Adv. impotenter, im-*
becilliter, schwach / krafftlos.
 Cicero.
 Infirmitas *atis, f. imbecillitas,*
debilitas, Schwachheit /
Krafftlosigkeit / ut: Infirmitas
corporis. Cic. de Orat.
 Infirmitas *as, are, est debilitare,*
infirmitatem reddere, ut: Infirma-
re fidem testis ad judicem.
 Pro-
 scio Com.

b Infirmitas *est dubium*
reddere, zweifelhaftig machen.
 l. 3. ep. 16. Att.
 c Infirmitas *est revellere,*
widerlegen / ut: Ego res tam le-
ves, quâ ratione infirmem ac-
diliam, reperire non possum. pro
 S. R. XII.
 Infirmitas *a um, schwach / krafft-*
los / ungültig / ut: Corpus in-
firmitas. Ovid. 9. epist.
 Infirma *valetudo.* Cic. pro
 Cluent.
 b Infirmitas *tempus*
excitare, ut: Genus belli ejusmo-
di, quod maxime nostros animos
excitare & inflammare debet.
 c Infirmitas *saporis vinum,*
dieser Krieger ist also beschaffen /
schlechter Wein. Colum. de arb.
 d Nuptia infirma, *ungül-*
tige Ehe. Ter. Phorm.
 Infirmitas, *Verbum Defectivum, pro*
incipit. Festus.
 b Infirmitas, *pro inguit.* Liv.
 1. U. C.
 Infirmitas, *non feseor, nicht befena-*
nen. Festus.
 Infirmitas *a um, defixus, infestus,*
infixus, harent in alieno, peni-
tus insidens, eingeheftet / ut:
Telum infixum educere.
 b Infirmitas *animo haret do-*
 lor. Cic. 2. Phil.
 c Hostis infirmitas *moenibus.*
 Silius.
 d Infirmitas *memoria res, ei-*
ne ins Gedächtnis gefasste
Sache. Liv. 3. U.
 Infirmitas *onis, f. idem atque*
incensio, Anzündung / Ent-
zündung.

b Inflammatio *est partium*
carnearum præter naturam tu-
mor, à sanguine præter naturam
affluente exortus. Joust.
 Inflammator *oris, m. qui in-*
flamat. Firmic.
 Inflammatio *as, are, est incende-*
re, anzünden / ut: Quam cum
investigare & conquirere Ce-
res vellet, dicitur inflammasse
tadas iis ignibus, qui ex Roma
vertice erumpunt. 6. Verr.
 b Inflammare *est graviter*
excitare, ut: Genus belli ejusmo-
di, quod maxime nostros animos
excitare & inflammare debet.
 c Inflammatus *ad gloriam,*
zum Ruhm angefrischt. Ep.
 d Inflammatus *& furens*
libidinibus, von Bzucht ent-
brant und tobend. Tusc.
 c Maximo *furore & sce-*
lere inflammatum esse. III. Ca-
 tilin. II.
 Inflammatus *e, c. quod inflari potest.*
 Lactant.
 Inflatio *onis, f. flatuum in cor-*
pore generatio, Aufblasung /
Auffblähung / ut: Inflatio ven-
tris. Colum. 6. c. 6.
 Inflatus *a um, flatu impletus,*
 aufgeblasen, b In-

b *Inflatus*, idem atque *elatus*, stolz/auffgeblasen. Cic. *cui*, einem einen Backenstreich. *Inflatus us*, m. *inflatio*, ut: *Rectipiunt inflatum aures*. Cic. de Orat.

b *Inflatus divinus*, pro *afflatus* atq; *inspiratio*. Cic. 1. de divin.

Inflexio is, flexi, flexum, *inflexere*, idem quod *flexere*, *inflexus* *flexere*, biegen/einbiegen / ut: *Fertum inflectere*. nam certo tempore apros & saepreas convenire ad pabulum. Caes. 1. Gall.

b *Radices in nodum inflatae*, incurvare. Colum. 5. c. 6.

c *Cursus inflectitur*, h. e. einem Hoffnung machen. *Cur declinat & delabitur*. Plin. 6. 17.

Inflexibilis, e. c. quod inflecti non potest. Plin. 1. 7. c. 19.

b *Inflexibiles*, vox Grammaticis dicitur, quae neq; declinatur, neq; conjugatur.

Inflexio onis, f. *inflectendi actus*, manifestus, quae occultus, tum etiam Biegung. Cic. de univers.

Inflexus a am, incurvatus, gebogen/krumb / ut: *Aratrum inflexum*. Virg. 1. Georg.

Genu inflexum. Propert.

b *Inflexa ad miserabilem sonum vox*, h. e. conversa. Cic. 2. de Orat.

Inflexus us, m. idem atque *inflexio*. Plin. 11. c. 23.

Inflexus us, m. non fletus. Valer. Flacc.

Infligo is, fluxi, fluxum, *infligare* est incutere, ut: *Incutere plagam alicui*, einem eine Schlag geben. in Vacin.

b *Infligare colaphum alicui*, einem einen Backenstreich geben. Plin. 1. 8 c. 36.

c *Infligare sibi turpitudinem*, ihme selbst eine Schande anthun. in Pison.

Influo as, are, zugefächern, einblasen/auffblasen / ut: *Carbasus inflatur Austro*. Virgil. 3. Aeneid.

Vidisti ad inflatam buccinam, certo tempore apros & saepreas convenire ad pabulum. Varr. 3. de re rust.

b *Inflare alicuius spiritum*, *Influentia a*, f. *influenti actus*, Einfließung.

b *Influentia*, Astrologis est astrorum, vel etiam caeli, in hac sublimaria, tum radio, quae

manifesto, quae occulto, tum etiam positi & motu suo efficiat operationem. Phys.

Influo is, fluxi, fluxum, influere, quasi intro fluere; hinc eum fließen / ut: *Influit fluvius Pontum*. Cic. 1. Divin.

b *Influere*, idem quod *cum ingenti tumultu & magna multitudine ingredi*. Cic.

c *Influere in animos*, infundere & demitti. Cic. 2. de leg.

d *Influere aures hominum*, i. e. sensum irrepere. Cic. in Lael.

Influxus us, m. idem ac *influentia*. Firmic. 1. c. 1.

Infodio is, fodi, fossum, infodere,

dere, intus fodere, einscharen. Cat. c. 3.

b *Infodere aliquem*, i. e. solet, diejenige Ränste/in welches sordido modo sepelire aliquem, den die Jugend zur Freundschaft angewiesen wird. pro Cora. 1. 44.

Infecunditas atis, f. *sterilitas*, Unfruchtbarkeit. Colum. in proem.

Infecundus a um, *sterilis*, unfruchtbar / ut: *Semen infecundum*. Virg. 2. Georg.

Informatio onis, f. proprie dicitur prima illa & rudis forma, quae ab artifice operi alicui inducitur. Entwurfung.

b *Informatio pro rudis quaedam & imperfecta ratione*, a natura primum animo impressa. Cic. 1. de nat. deor.

c *Informatio*, idem atque *institutio*, Unterrichtung.

Informatioris, m. qui informat, praeceptor.

Informidatus a um, non formidatus, ungefürchter. Sil. 1. 15.

Informis e, c. sine forma, ungestalt / ut: *Informis res*.

b *Hyemes informes*. Hor.

Informo as, are, est rem aliquam incoare, nec omnino perficere, sed velut informem relinquere, ein Ding anfangen / ut: *His informatum manibus iam parte polita Fulmen erat*. 8. Aeneid.

b *Informare* est certam morum formam animo imprimere, unterrichten / ut: *Is orator, quem informare volumus*. Or.

c *Antes*, quibus aetas praerilis ad humanitatem informari solet, diejenige Ränste/in welcher die Jugend zur Freundschaft angewiesen wird. pro Archia II.

d *Informari ex disciplinis alicuius decem annis*, zehn Jahr lang von einem unterrichtet werden. Curt. 28.

Info ro as, are, & foro compositum, significat dicere, seu in forum divulgare, aut in forum vocare, auffoffenem Markt ausbreiten. Plaut. Curc.

b *inforare*, perforare, & foro, foras. Plin. 17. c. 14.

Infortiatum, apud Ictos est digesterum volumen secundum, sic dictum vel (1.) quia cum Roma esset studium desertum, & Bononia inoleret, ejus recuperatione facta Ravenna, cum esset amissum ius, est redditum FORTE, & sic ponitur INprovalde. (2.) Quia fortes leges sunt in eo. (3.) Alii ab inventore seu autore. (4.) Alii ab infortias, Chaldaeo vocabulo, quod est dispositio, quia ultima dispositiones ibi sunt. Tractat enim hoc volumen de tribus: complet tractatum dotium; tractat de tutelis; de testamentis, & quae in eis continentur, quae, inquam, pertinent ad ultimas voluntates, tam ex testamento, quam ab intestato. Corp. Gloss.

Infortunatus a um, calamitosus, unglücklich / mühselig / ut: Infortunatus senex. Cic. und vergebliches Wäthen / ma-

ad Attic. chet uns eine nichtige Furcht. Infortunitas atis, f. infelicitas. pro Dom.

Gell. 6. c. 1.

Infortunium ii, n. est calamitas, arumna, Unglück / ut:

Haud multum a me aberit in-

fortunium, Unglück wird

Infossus a um, eingescharret /

bergraben. Plin. 13. c. 13.

Infra, Præposit. unten / drunten /

ut: Tace tu, quem ego esse pu-

to infra omnes infimos homi-

nes, i. e. posthabeo etiam infimis,

ich achte ihn nicht so gut /

als den geringsten. Eunuch.

Infra, Adverb. notans, in-

feriori loco, ut: Infra sinjecit re-

te, piscis ne effugiat, caver. Truc.

b Infra vel supra sedere,

Ciceroni dicitur, quod vulgo

est, ad sinistram vel dextram se-

dere, ut: Accubueram apud Vo-

lummium, & quidem supra me

Atticus, infra Verrius, familia-

res tui, ich aß mit dem Volu-

mnio, und zwar zur Rechten

saß mir Atticus, und zur Lin-

den Verrius, beyde deine ver-

traute Freunde. Ep.

Infractio onis, f. idem ac fra-

ctio, inconstantia, ut: Animi

Infractus furor tuus ina-

nes faciebat metus, dein lahm-

ut: Infractus furor tuus ina-

nes faciebat metus, dein lahm-

ut: Infractus furor tuus ina-

nes faciebat metus, dein lahm-

ut: Infractus furor tuus ina-

nes faciebat metus, dein lahm-

ut: Infractus furor tuus ina-

nes faciebat metus, dein lahm-

ut: Infractus furor tuus ina-

nes faciebat metus, dein lahm-

ut: Infractus furor tuus ina-

nes faciebat metus, dein lahm-

ut: Infractus furor tuus ina-

nes faciebat metus, dein lahm-

ut: Infractus furor tuus ina-

nes faciebat metus, dein lahm-

ut: Infractus furor tuus ina-

nes faciebat metus, dein lahm-

ut: Infractus furor tuus ina-

nes faciebat metus, dein lahm-

ut: Infractus furor tuus ina-

Infrangibilis e, c. qui frangi ne-

quit. Senec.

Infragilis e, c. quod frangi non

potest, ut: Infragilis adamas.

Plinius.

b Infragilem tenere ani-

mum. Ovid.

Infrascapularis, musculus unus

ex tribus scapulam moventi-

bus. Vesling.

Infermo is, fremui, infremere,

idem ac fremere & murmure

indignationem ostendere. Sil.

Inferendo es, fremui, infrende-

re, valde fremere, & dentes

præ nimia ira concutere & in-

vicem collidere.

Infreqvens tis, o. dicitur, quod

parum frequentatur, ut: In-

freqvens senatus, est pauco-

rum senatorum conventus.

Livius ab Urb.

b Infreqvens, qui non fre-

quentat, der selten kommt / ut:

Infreqvens miles, qui diutius ab-

est a signis. Festus.

Infreqvens discipulus, der

selten in die Lection oder zur

Schule kommt.

c Infreqvens sum Roma,

ich bin selten zu Rom. Cic. ad

Qvint. Fratr.

Inrequentia a, f. raritas, pau-

citas. Cic.

Infricatus a um, eingerieben /

berieben. Plin.

Infrico as, fricavi & fricui,

fricatum, infricare, idem

quod fricare, & fricando con-

tundere, vel fricando etiam

illinere, einreiben / bereiben.

Colum.

Infrigo is, frixi, frictum, infrige-

re, simul frigere, zugleich rö-

sten. Plin. 20. c. 13.

Infringo is, fregi, fractum, in-

fringere, est frangere, & fran-

gendo comminuer, zerbre-

chen / ut: Lilia infringere, die

Lilien zerbrechen / zerknien.

Ovid. 10. Metam.

b Infringere est debilita-

re, ut: Cum Drusi tribunatus

infringi jam & debilitari vide-

retur, als es sich nunmehr an-

sehen ließe / als wolte das

Zunftmeister-Ampt des Drusi

schwach werden. de Orat.

c Conatus adversariorum

infringere, est amoliri, der Fein-

de Anschläge rückgängig ma-

chen. Caesar.

d Infringere gloriam ali-

cujus, eines Ruhm schmälern.

pro Mil. II.

c Infringere colaphum, est

alapham impingere, Maultaschen

geben / ut: Homini misero plus

quingentos colaphos infregit mi-

hi. Adolph. 2, 1, 46.

Infrigo as, are, idem quod fria-

re, & in minutas partes com-

minuere, zerreiben. Colum.

Infrondis e, c. vel

Infrons tis, o. est frondibus ca-

rens, das keine äste hat.

Infructuosus a um, quod fru-

ctum non fert, unfruchtbar.

Tuttt 2 frucht.

fruchtlos/ ut: *Infructuosa vi-*
res. Colum. 8. c. 4.

b *Infructuosa preces, va-*
ne, frustra facta. Plin. epist.
Infrunius a um, insipiens, stoli-
us, qui nulli usus est, & Gra-
co ἀφρων, demens.

b *Infrunitus, pro jacta-*
bundo Senec. epist.

Infusco as, are, fuso tingere,
schmücken / eine Farb an-
streichen.

b *Infuscare aliquid, tege-*
re ita fallaciam, ut non deprehen-
datur. Plaut. Mil.

Infula a, f. fascis in modum dia-
dematum, (l. fin. C. de Quadr.
præscript.) Festus, Infulas fa-
cerdotum, flaminum vocabant
antiqui. Alii scribunt, infulas
filamenta alba esse, quibus
templa ornabantur: & moris
fuisse, ut nubentes, priusquam
mariti domum ingrederentur,
infulis postes ornarentur.

Infulatus a um, infulâ ornatus,
Virg. 3. Georg.

Infulcio is, ire, pro ingerere. Se-
nec. epist.

Infulgens is, o. idem quod ful-
gens, Catul.

Infumibulum i, n. idem quod
fumarium. Plin.

Infumio as, are, ad fumum sic-
care, räuchern / im Rauch
außetrocknen. Plin.

Infundibulum i, n. instrumen-
tum, quo in vasa infundimus
liquores, ein Trichter. Co-
lum. 3. c. 12.

b *Infundibulum, est vas*
metallicum oblongum cum ma-
nubrio interius excavatum, li-
quata metalla recipiens, & in
virgas vel baculos conformans,
ein Juguß. Johnson.

c *Infundibulum, Vitruv.*
l. 10. c. 10. vocat illud, quod
paulatim frumentum molis sug-
gerit, der Korb oder Trichter.
Infundo is, fudi, fusum, infun-
dere, hinein gießen oder schüt-
ten / infundere poculum. Co-
lum. 6. c. 5.

b *Mare litioribus infun-*
dit gemmas, das Meer wirft
Perlen auff den Sand. Cur-
tius 1976.

c *Infundere orationem in*
aures alicujus, Cic. 2. Orat.

d *Infundere vitia in civi-*
tatem Cic. 3. de Leg.

Infurnibulum i, n. pala, quæ pa-
nes in furno disponuntur, ein
Brot- oder Kuchen-Schüs-
sel. Plin.

Infusco as, are, fuscum reddere,
schwarz oder trüb machen /
ut: Infuscata aqua, i. e. obscu-
rata & turbida facta, vel tur-
bata. Plin. 9. c. 29.

b *Infuscari barbarie, com-*
quinari. Cic. de Orat.

c *Infuscatus malevolen-*
tia, depravatus, conspurcatus.
Cic. pro Plane.

d *Infuscare saporem, cor-*
rumpere & deteriorem reddere.
Colum. 12. c. 19.

c In-

c *Infuscare y num, pro ingeminant*
pro ingeminantur,
acqua diluere. Plaut. Cistell.
Infusio onis, f. idem quod infu-
sus. Plin.

b *Infusio, (sive infusum,) est liquor*
qualitatibus medica-
mentosus, sola maceratione, im-
prægnatus. Parum itaq; differt
à decocto, quippe quod huic co-
quendo accedit, accedenteq; in-
terdum maceratione, id fere illi,
sola maceratione. Uscius ta-
men de potionibus dicitur, ac im-
primis de quibusdam purganti-
bus ex vino, cerevisia, vel simi-
li liquore, dicta ratione para-
tis. Schröd.

Infusum i, n. idem atque in-
fusio.

Infusus a um, hineingegossen
oder geschüttet / ut: Infuso in
aures succo.

b *Mens infusa per artus.*
Virg. 6. Æn.

c *Infusus habitus, einge-*
gossene Geschicklichkeit.

d *Infusus Sol, Virg. 9. Æn.*
subauditur terris.

Infusus us, m. infusio, infunden-
di actus. Plin. 24. c. 6.

Ingelabilis e, c. quod non gela-
tur. Gell.

Ingemino as, are, frequentius
geminare, zwiefältigen / wie-
derholen / ut: Ter aut quater
ingeminare voces, Virg. 1. G.

b *Ingeminare, Neutrum,*
Virgil. ibid. — *Ingeminant Au-*
stri, & densissimus imber. Servius,

positum esse asserit.

Ingemisco is, gemui, gemitum,
ingemiscere, idem quod ge-
mere. Ovid. Horat. Tacit.

Ingenerabilis e, c. quod nullum
habet ortum aut principium;
Sicuti, quod interitus expert
est, dicitur incorruptibile.

Ingenerasco is, ere, idem quod
ingenero. Lucret.

Ingeneratus a um, innatum, in-
genitum, inditum, quod quid
à sua nativitate habet, inq;
ipsa rei natura est. Micræl.

Ingenero as, are, gignendo in-
dere, angebären / einpflanzen
gen / ut: Ingenerantur homi-
nibus mores à stirpe generis,
Cic. pro leg. agrar.

b *Ingenerat amorem in eos.*
Cic. 1. Offic.

Ingenuarius ii, m. architectus di-
citur, qui futurum edificium
aptè delineat, & commodè
extruendum procurat. Archit.

Ingeniculo as, are, genu flecte-
re. Martin.

Ingeniculus i, vide Engonasis.

Ingenuolum i, n. Dimin. ab in-
genium.

Ingenuose, Adverb. subtiliter,
cum ingenio, künstlich / sinn-
reich. Cic.

Ingenuosus a um, ingenio opti-
mo & alacri præditus, sinn-
reich / ut: Prioris generis est
docilitas, memoria, quæ fere
omnia appellantur uno ingenii

nomine: easque virtutes quibus habent, ingeniosi vocantur.

Cic. 5. Fin.

b *Ingeniosa miracula fecit natura.* Plin. 7. c. 2.

c *Ingeniosus ager ad segetes.*

d *Egestas ingeniosa est,* das Armuth ist sinnreich / kan viel erdencken. Claud.

Ingenitus a um, ab in & genitus, est ingeneratus, ungeboren.

Ingenitus, ab ingigno, angeborren / eingepflanzt.

Ingenium ii, n. propriè est natura cuiquam ingenta, naturliche Zuneigung/ut: No vi ingenium mulierum; nolunt, ubi vis; ubi nolis, cupiant ultro. Eun. 4. 7. 42.

b *Bono ingenio ornatum esse, guter Natur seyn.* Pseud. 1. 7. 88.

c *Ingenium alicujus noscere, wissen was einer amnio res judicatur, man urtheilt Schilde führet.* Ter. Andr. 1. 1. 25. let eine Sache nicht nach des

d *Ex suo ingenio ingenium aliorum probare.* Trin. 4. 3. 42.

Tuo ex ingenio mores alietes

c *Ingenio alicujus diffidere, ein Mißtrauen in einen setzen.* pro S. R. XXVI.

f *Ad ingenium redire, aufsteigen seines Sinnes und steiffen Herzens/der nicht/wenn er Gelehrathen od fallen.* Adelph. 1. 1. 46.

g *Miro ingenio erga aliquem esse, sich aus vermassen wol in einen schicken können/*

nach eines Kopff sich wol richten können. Hec. 3. 5. 39.

h *Improbum esse ab ingenio, nicht guter Natur seyn.*

Truc. 4. 2. 59.

i *Ita plerique ingenio sumus omnes, nostri nosmet pœnitet,*

wir sind fast alle also geartet / des Sinnes / des Kopffs / daß wir vermeynen / uns gehe es

am übelsten / andere habens besser / denn wir. Phorm. 1. 3. 2.

Ingenio suo uti, nach seinem Willen leben. Curt. 1960.

k *In re aperta non requiritur excellens ingenium, in einer klaren Sache darffs nicht viel Kopffbrechens.* pro Cecin. II.

l *Summi ingenii causa, eine Sache/welche einen hohen Verstand erfordert.* pro Cec. II.

m *Summo ingenio, summâ virtute filius.* l. 4. 6.

n *Non accusatoris ingescere, wissen was einer amnio res judicatur, man urtheilt Schilde führet.* Ter. Andr. 1. 1. 25. let eine Sache nicht nach des

d *Ex suo ingenio ingenium aliorum probare.* Trin. 4. 3. 42.

Tuo ex ingenio mores alietes

c *Ingenio alicujus diffidere, ein Mißtrauen in einen setzen.* pro S. R. XXVI.

f *Ad ingenium redire, aufsteigen seines Sinnes und steiffen Herzens/der nicht/wenn er Gelehrathen od fallen.* Adelph. 1. 1. 46.

g *Miro ingenio erga aliquem esse, sich aus vermassen wol in einen schicken können/*

p *Ingenio duro esse atque in-*

inexorabili, ein steuern Herr haben. Phorm. 3. 2. 12.

Ingenium molle. Curt. 988.

Ingenium huic est mitis & tractabile, er hat ein sanfft müthiges und sittsames Gemüth.

Curt. 154.

q *Ingenium non mediocre, nicht eine schlechte Geschicklichkeit.* lib. 1. 1. Qv. Fr.

r *Ingenio divino esse, ein sehr vorrreffliches Ingenium haben.* 4. Acad.

Ingenium pollentissimum, ein treffliches ngenium. Sol. 170.

s *Ad ingenium redire, seine vorige Weise wieder an sich nehmen.* Hec. 1. 2. 38.

t *Ingenium temporarium, einer der den Mantel nach dem Wind hânget.* Curt. 460.

u *Ingenii acumini inferuire, sich auffs Studiren legen.* Corn. 232.

Ingenio is, idem quod ingigno, verbum antiquum. Lucret.

Ingens tis, o. valde magnus & immensus, sehr groß / ut: Ingens acervus. Virg. 1. Georg.

b *Ingentes gratias agere.* Ter. Eun.

c *Ingentes impensa, magni sumtus.* Livius 4. Macedon.

Ingeniatus a um, ingenuitate pradius. Plaut. Mil. antiquum.

Ingenue, Adverb. liberè, simpliciter, frey / aufrichtig / ut Ingenue loqui, aufrichtig reden.

Ingenue & aperte fateri. Cic. ad Metell.

b *Ingenue educatus, liberaliter, ut liberum decuit.* Cic. 3. de Finib.

Ingenuitas atis, f. liberalitas, honestas, Freyheit / Aufrichtigkeit / Erbarkeit / ut: Pra se ferre ingenuitatem & probitatem, ein frommes / erbares und redliches Ansehen haben.

b *Ingenuitas, ingenuorum statum & conditionem significat.* l. 2. §. ult. ff. si ingen. esse dic. l. 4. & l. ult. ff. de collus. de teg.

Ingenius a um, dicitur, qui natus est in libertate, ein Freygeborner / ut: Sine sumtu ingenuam, liberalem nactus es. Phorm. 1. 3. 16.

Ingenius puer, ein freygeborner Knab. Curt. 460.

b *Ingenius idem quod candidus, liberalis, aufrichtig / ut: Est animi ingenui, cui multum debeas, eidem plurimum velle debere, ein ehrlich und redliches Gemüth begehret dem jenigen / welcher ihm gutes erzeiget / noch allezeit mehr guten Willens schuldig zu seyn / begehret immer ihm verpflichtet zu seyn.* Lib. 2. Ep. 6.

Facies ingenua. Poenul.

c *Ingenus artes, die freyen Künste.* 1. de Fin.

d *Ingenui fontes, i. e. nullo opere atq; artificio coacti & angustati, & tanquam in servituti*

Titit 4 sem

ad aliquid, ingredi in aliquid idem est, atque incipere vel incipere aliquid, ut: Quam ora ingressus essem, Cassius intervenit, als ich zu reden angefangen / als ich die Rede angefangen / kommt Cassius dazu. At.

c Timide ingredior ad hoc genus disputandi, ich komme ungern an diese Art zu disputiren. de Fa.

d Ingredior ad explicandam rationem sententiae meae, ich sehe an / meiner Meynung Ursache zu erklären oder anzuführen. Epist.

e Ingredi in bellum, in Krieg ziehen. in Cat.

f Magna spe ingredior in reliquam orationem, ich sehe auch die übrige Rede mit großer Hoffnung an. in A.

g Ingredere in causam aliquam, sich in einen Handel stellen oder begeben. l. 6. 1.

h Ingredi pleno gradu aliquid, mit allem Ernst etwas antreten oder anfahren. l. 7. 22.

i Ingredi regionem aliquam, in ein Land einfallen. Curt. 11. 4.

Ingressio onis, f. idem atque ingressus, Eingang. Cic.

b Ingressio, invasio, impetus, ut: Cuius ut arma sunt, sic ingressio latitiam attulit, focum terrorem autem hostibus. Cic.

c Ingressio metallorum,

Einzug der Metallen. Solca. c. V. metallurgia.

Ingressus us, m. incessus, ambulationem cum ingressus essem, Cassius intervenit, als ich zu reden angefangen / als ich die Rede angefangen / kommt Cassius dazu. At.

b Divinitus illo neque canibus neque muscis ingressus est, durch Gottes Schickung kan weder Hund noch Mücke darein kommen. Solin. 26.

c Ingressum facere ad aliquid, Anlaß zu etwas geben. Solin. 829.

d Ingressus, initium, Quintil. 9. c. 4.

Ingruo is, grui, ingruere est confertim, velut gruum more, invadere, Haufen weiß einfallen / ut: Ingruit Aeneas Italiam, & praelia miscet. 12. Aeneid. 126.

b Ingruere est prope adesse, imminere, impendere, ut: Ingruente aetate, da der Sommer einfiel. Col. 11. 3.

c Ingruit frigus, es wird gähling kalt. Col. 1. 4. 29.

d Ingruit nobis metus, es kommt uns eine Furcht an. Plin. 9. 30.

e Extrema vis ingruit, es ist aufs äußerste kommen. Curtius 849.

Ingruisa, f. ficus veneno infecta, inquinabant enim ficus veneno ita temperato, ut, quibus illas edendas porrigerent, & vivere & mori nequeunt. Solin.

longa taba conficerentur. Mart. Inguen inis, n. pars corporis circa pudenda, die Schamseite / ut: Inguen obscenum. Hor.

b Febbris ex ingvine, i. e. febris ex bubone vel tumore praeter naturam in ingvine. Cels. Ingvinalis is, f. herba, vide Eryngium.

Ingvinalis e, c. ad ingvina spectans, ut: Ingvinales glandulae, die neben der Scham liegende Drüsen; (ha in lue venera intumescent, unde bubones oriuntur.)

Ingvinaria, f. herba ingvinibus utilis. Plin. 1. 26. c. 9.

Ingurgito as, are, est cibo aut potu intemperanter se obruere, Ciceroque ingurgitare se dicit, non ingurgitare cibum, sich voll pflöpfen / ut: Crudi postridie se rursus ingurgitant, wenn die vorige Speiß noch nicht verdauet / pflöpfen sie sich den Tag hernach wieder voll. de Fin.

b Ingurgitare etiam est immergere, precipitare, ut: Cum rat, & versabatur ob oculos in ejus copias se ingurgitasset, Plin. epist. exultabat gaudio, als er sich in seine Güter eingeschoben / erfreuete er sich. in A.

c Nunquam te in tot flagitia ingurgitasses, du hättest dich niemals in so großen Lasten vertieft; Du wärest nimmer in so große Sünde gefallen. in Pison.

Inguustabilis e, c. quod gustari non potest, ungeschmack / das keinen Geschmack hat / ut: Inguustabilis fons. Plin. 2. c. 19.

Inguustatus a um, non gustatus. Horat.

Inhabilis e, c. non aptus, unbrauchbar / ungeschickt / untauglich / ut: Inhabilis magnitudinis navis. Liv. 3. Maced.

b Progenerandis esse foetibus inhabilem. Colum.

Inhabitabilis e, c. quod habitari non potest, unbewohnt / wüst / öde. Cic. 1. de N. D.

Inhabito as, are, idem quod habitare. Liv. 4. Pun.

b Inhabitat animus in oculis, aus den Augen kan man das Gemüth erkennen. Plin. 1. 11. c. 37.

Inhaereo es, hafi, hafum, inhaerere, idem quod adherere, anhangen / ut: Cacumina deinde olivae, sicut matri adherent, abradito. Col.

b Inhaerebat oculis memoria imaginis, semper pra oculis e- versabatur ob oculos. Plin. epist.

c Inhaerere voluptatibus, den Wohlhsten ergeben seyn. Cic. 1. Fin.

Inhaerescio is, ere, idem quod inhaerere. Cic. 3. de nat. deor.

Inhalatio onis, f. halitus inspi- ratio. Plin.

b Inhalatio. (in metallurg.) die Einwitterung, Solca c. 15.

Inha-

3679

Inhi

Inhalatus *us*, *m.* idem. Apulej.Inhalo *as*, *are*, *halitum* immit-
tere, hinein hauchen / hinein
blasen. Cic.Inhiatio *onis*, *f.* est *vehemens*
cupiditas. l. 1. C de petit. bon.
sublat.Inhibeo *es*, *hibui*, *hibitum*, *in-*
hibere est autore Valla, *re-*
inceptam, *ne procedat*, *impe-*
dire, verhindern / hemmen/
einhalten / ut: *Infecta concio*
vix inhiberi potuit, der un-
stümige Hauffe hat kaum
konnen zurück gehalten wer-
den. Curt. 1485.*Si te illius acerba implo-*
ratio & vox miserabilis non in-
hibeat, ne civium quidem Roma-
norum fletu commovebare, weil
dich dessen bitteres Flehen und
erbärmliche Stimme nicht ab-
halten konnte / stießest du auch
der Römer Weinen nicht bewe-
gen. Ar.*Manu inhibere aliquem*, ei-
nen mit der Hand zurück hal-
ten. Curt. 295.*Inhibere cursum alicujus*,
einen im Lauffen auffhalten.
Curt. 804.*Inhibere profuvium san-*
guinis est sistere, den Blutfluß
stopffen. Plin. 28, 2.*Inhibere* Ciceroni etiam
est *adhibere*, teste Nizolio, ut:
Inhibere supplicium alicui, einem
eine Leibsstrafe anthan / einen
am Leibe straffen. pro Quint.

Inho

3680

Inhibet illis legibus spem
nonnullorum, i. e. *adhibet*. l. A.*Inhibere tela*, pro *susti-*
nere. Liv.*Inhibitio onis*, *f.* Verhinderung/
Verbot.*Inhibitus a um*, verhindert/
verboten. Valer. Maxim.*Inhio as*, *are*, est *vehementer a-*
spirare ad aliquid, bestig be-
gehren / ut: *Illic homo tuam*
hereditatem inhiat, quasi *esu-*
riens lupus, es lauter der Ge-
sell nach deinem Erbe / als
wie ein hungeriger Wolff.
Stich.*Inhiare uberibus*, i. e.
pendere ab uberibus. III. Cat. IIX.*Inhonestamentum i*, *n.* idem
atque *inhonestatio*. Apul.*Inhonestas atus*, *f.* Unerbar-
keit. Tertull.*Inhonestatio onis*, *f.* Verun-
ehrung. Hieron.*Inhoneste*, *Adverb.* turpiter,
schändlich / unerbar. Cic.*Inhonesto as*, *are*, *dedecorare*,
verunehren. Ovid. 4. Trist.*Inhonestus a um*, *non honestus*,
unerbar / schändlich / ut: *In-*
honestissima cupiditas. Cic. ad
Quintium.*Inhonorabilis e*, *e.* idem atque
inhonoratus.*Inhonoratus a um*, *non honora-*
tus, unehrlich / verachtet / ut:*Inhonorata vita*. Cic. 3. Tusc.*b Trans-*

3681

Inho

b Transire aliquid inho-
noratum. Quintil.*c Inhonora persona qua*
sint. Alciat. indicat in com. in tit.
Verb. sign.*Inhonorus a um*, verachtet / un-
berühmt / ut: *Inhonora ci-*
vitates. Plin. 5. c. 30.*b Inhonora facies*. Silius
Inhorreo es, *horui*, *inhorrere*,
valde horrere, erzittern / er-
beben / erschrecken. Liv. 8. U.
Virg. 10. Aen.*Inhorresco is*, *ere*, idem atque
inhorrere. *Inhorruit unda te-*
nebris, i. e. *horridior facta est*
per tenebras. Serv. 3. Aen.*b Insula Orcades non habent*
sylvas, *tantum junceis herbis*
inhorescunt, in den Inseln / Or-
cades genant / giebt keine Wäl-
der / sondern sind nur von Bin-
gen rauch bewachsen. Sol. 482.*c Inhorrescere nemoribus*,
mit Wäldern bewachsen seyn.
Solin. 516.*Inhospitalis e*, *c.* idem atque *in-*
habitabilis, ut: *Inhospitalis li-*
tus, i. e. *desertum*, *incultum*,
asperum. Plin. Paneg.*b Inhospitalis Caucasus*,
Horat. 1. Carm.*Inhospitalitas atis*, *f.* *hospitalita-*
tis contrarium. Cic. 4. Tusc.*Inhospitus a um*, *quod hospitio*
proprium & aptum non est ac-
commodum, *vel propter aspe-*
ritatem, *vel propter incultum*
loci statum, unbewohnt / ut:

Inhu

3682

Litora inhospita Ov. 3. Trist.*b Inhospita tellus*. Ovid.
1. Metam.*Inhuber is*, *o. uberi contrarium*,
dūm / maquer. Gell. 20. c. 7.*Inhumanē*, *Adverb.* *incivilitatē*,
impudenter, unmensäglich /
unfreundlich. Ter. Heaut.*Inhumanitas atus*, *f.* *incivilitas*,
crudelitas, Unmenslichkeit /
Unfreundlichkeit. Cic. 2. Phil.*Inhumaniter*, *Adv.* idem quod
inhumanē. Cic. ad Quint.*Inhumanus a um*, *humanitatis*
expers, *crudelis*, *& vita com-*
muni ignarus, unmenslich /
unfreundlich / ut: *Inhumanus*
præco. Ter. Eun.*b Inhumanus, non huma-*
nus, sed divinus. Apul.*Inhumatus a um*, *non humatus*,
insepultus, unbegraben / ut:
Funus inhumatum. Lucan.*Inhumo as*, *are*, *terra injicere*,
humo operire, eingraben / in
die Erde scharren. Plin. 17, 18.*Inibi*, *Adverb.* *magis quam ibi*
significat, eben daselbst / ut:
Nos domum properamus, vos
inibi adeste. Plaut.*Multa inibi dicta sunt, quæ*
commemorare non est opus. Apul.*b Inibi pro sic & mox*,
antiquis fuisse in usu refert Non.*Inidoneus a um*, *non idoneus*.*Injectio onis*, *f.* *& injectus*, *Euro-*
wurff / *Anspruch* / *Angrieff* /
ut: *Habebat ergo secum verba*
bona, in quæ non est manus
inje-

injectio, (loquitur de bonis, quia fortuna non potest injecta manu, tanquam sua reponere,) er hat solche Güter bey sich / die ihm niemand rauben konnte. Seneca.

b *Injectiones penis*, (ad Clysteres referuntur,) quae itidem ex liquore conveniente fiunt, siue decoctum is sit, siue aqua stillantia, vel similis, immittiturque per meatum urinarium. Schröd. Injecto as, are, Frequent. Stat. 9. Theb.

Injectus a um, aufsaeworffen / ut: Coma injecta collo. Ovid. 2. Fast.

b *Raptus ab suis*, atque aliter equo injectus fugit. Liv. 7. Punic.

Injectus us, m. idem atque injectio. Plin. 8. c. 16.

Iniens ineuntis, o. idem quod incipiens, ut: Januario ineunte, ut Roma sis, siehe / daß du bey angehendem Jänner zu Rom dich antreffen lässest. A. ineunte astate, wenn der Sommer angehet. At.

Ab ineunte pueritia, bey angehender Kindheit / von Jugend auff. Ep.

Inigo is, inegi, inactum, inigere, intro agere, impellere, hinein jagen oder treiben. Inigere pecus. Festus.

Injicio is, jeci, jectum, injicere, est, in aliquid jacere, hinein werffen / ut: Quae sese voluit

in ignem injicere, prohibui, ich habe sie / da sie sich wolte ins Feuer werffen / abgehalten. And. 1. 1. 113.

b *Injicere se in medios hostes*, sich mitten unter die Feinde begeben. pro Dom.

c *injicere alicui vincula*, est captivum tenere, einen ins Gefängnis werffen / gefänglich binden. de Fin. Curt. 505.

d *Injicere alicui spem de aliqua re*, einem wegen eines Dings Hoffnung machen. At.

Injecta est spes patri, posse illam excludi. Phor. 4. 4. 10.

e *Injicere in aliquem malum*, i. e. rem suam vindicare, das Seine ansprechen. Trucul. 4. 2. 49.

f *Injicere alicui in sermone*, unterm Reden einem zu ver stehen geben / ut: Cum mihi in sermone injecisset, se Asiam vicere, &c. lib. 12. ep. 16.

g *Injicere alicui causam*, einem Ursach geben / ut: Sperant, se injecturos vobis causam deliberandi & judicandi justam moram. pro Cecin. II.

h *Injicere in fraudem est*, defraudare, decipere, betriegen. Plaut. Trucul.

i *Injicere alicui religionem*, einem ein Gewissen machen / ins Gewissen reden / ut: Cum Aretina mulieris libertatem defenderem, & Cotta Decemviris religionem injecisset, non possum sacra-

sacramentum justum judicare. pro Cecin.

k *Injicere alicui scriptum*, Roscius ein alter Groll. pro lum, est dubium aliquem facere, S. Rosc. VI.

ut incertus sit, quid agat, einen zweifelhaftig machen / ständig machen / ut: Hic tum injectus nicht gut Freund / ut: Quod est hominibus scrupulus & quidam esset a dam dubitatio, quidnam esset a tum. pro Cluent.

Inimice, Adverb. animo adverso, feindlich. Cic.

Inimiciter, Adverb. idem. Ac cius, obsoletum.

Inimicitia a, f. & inimicitiae plur. Feindschaft / ut: Inimicitias suscipere, Feindschaft auff sich laden. l. 2. ep. 18.

b *Inimicitias perditorum* hominum suscipere, die Leute zu Feinden haben. II. Cat. V.

c *Inimicitias graves capere*, re ob rem aliquam in aliquem, einem grosse Feindschaft auffladen eines Dings wegen. Phorm. 2. 3. 23.

d *Inimicitias posteris tradere*, die Feindschaft auff die Nachkommen pflanzen. l. 14. 14.

e *Gerere inimicitias*, ut: Neg enim muliebres inimicitias unquam mihi gerendas putavi, ich habe niemals mögen weiblichen Zorn und Feindschaft tragen. pro Cael. XVII.

f *Inimicitias deponere*, Feindschaft hinlegen / Haß und Widerwillen ablegen. l. 14. 14. Erant ei veteres inimici-

tia cum duobus Rosciis, es ware zwischen ihm und den beyden Rosciis ein alter Groll. pro lum, est dubium aliquem facere, S. Rosc. VI.

g *Intercedunt inimicitiae* mihi cum illo, ich bin mit ihm nicht gut Freund / ut: Quod est hominibus scrupulus & quidam esset a dam dubitatio, quidnam esset a tum. pro Cluent. cum istius mulieris viro, pro M. Cael. XVI.

h *Inimicitia indicta*, öffentliche Feindschaft / ut: Tacita magis & occulta inimicitia timentenda sunt, quam indicta atque aperta, für heimlicher Feindschaft hat man sich mehr für zu sehen / als für öffentlicher. VII. Verr.

Inimico as, are, inimicum facere. Horat. 4. Carm.

Inimicor aris, aris, Deponi, inimicitias exercere. Cic.

Inimicus i, m. est adversarius, ein Feind / ut: Acerrimus inimicus, ein heftiger Feind / Inimicum se ostendere alicui. Corn. 206.

Inimici (Dionis,) dissidentis (Callierati,) suos aperunt sen sus. Corn. 308.

b *Aliquem capere inimicum*, einen zum Feinde bekommen / ut: Non deferam eam, si capiundos mihi sciam esse inimicos omnes homines, ich wil nicht von ihr lassen / und solte ich mir alle Menschen zu Feinden machen, And. 4. 2. 12.

Potius, quam te inimicum habeam, faciam, ut jusseris, ehe aliquem, ein unbilliches Ur- ich dich wil zum Feinde haben/ theil wider einen fällen / ut: Si wil ich thun / was du haben wilst. Eun. 1, 2, 94.

c Illi non valde inimici sumus, wir sind ihme nicht sehr theil wider mich fällen wirst/ widerig. Lib. 13, 1.

d Inimicus alicui venio, i.e.

adversor. pro. S. Rosc. XVII.

Inimicus a um, feindseltig / ut:

Animus inimicus, feindseliger Gemüth. IV. Verr.

b Inimicus, schädlich / ut:

Inimica oculis maxime ac denti-

bis vomitiones. Plin. 11. c. 53.

Inimitabilis e, c. quod quis imi-

tari nequit. Quint. 2. c. 17.

Ininde, Adv. ex eo loco. Liv.

Iniquè, Adv. iniquè, un-

recht / unbillich. Plaut.

Iniquitas atis, f. injustitia, inju-

ria, Ungleichheit / Ungerech-

tigkeit / Unbilligkeit. Plin.

b Iniquitas loci & aspe-

ritus, idem sunt. l. 1. §. 1. ff. si

quadr. paup. fec. dic.

Iniquus a um, idem quod non

agvatus vel planus, uneben /

ut: Loco iniquo subire ad ho-

stes, an einem unebenen Ort

die Feinde angreifen. Liv. 2. citur in autorari & licentiarum, ut:

ab Urbe.

Iniquus ascensus. Liv. 8. Christianis initiati sunt, illis, ut

Bell. Pun.

b Iniquus est, qui facti torum administrationem solenni-

contra agvitatem, unbillich / ut: ter admissi. Sic legibus initiatos.

Sed ea nunc me exquirere, ini- quos licentiatos vocant, dicere

qui patris est. And. 1, 2, 16.

c Iniquum judicem esse in

iniquus es in me iudex, conde-

mnabo eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

invenio eodem ego te crimine,

Initio as, ate, inchoare & auspi-

chri, anfangen / anheben / ut:

Ver initiatum, cum primam A-

rietis partem fuerit ingressus.

Firmic.

b Initiare, sacris imbueri,

consecrare, einweihen. Cic. 1.

de nat. deorum.

c Initiari dicuntur pueri,

cum à lacte & à cunis trans-

gunt, ut cibo firmiores alantur,

wenn die Kinder entwöhnet

werden. Varr.

Initium is, n. idem quod prin-

cipium, ein Anfang / ut: Ini-

tia rerum & rationem totius

negotii scribere, den ganzen

Handel oder Verlauff der

Sachen von Anfang bis zu

Ende schreiben. l. 14. ep. 13.

b Nequeo mearum rerum

initium altum invenire idoneum,

ich weiß nicht / wie ich meine

Sachen sùglich anstellen oder

angreifen sol. Hec. 3, 3, 1.

c Ad initium reverti, wie

der auff das Erste kömen. l. 6, 13

d Ab initio, res quemad-

modum gesta sit, vobis expone-

mus. pro S. R. V.

c Altius petere iterum a-

licuius rei, weit her holen. pro

Cecin. IV.

Inito as, ate, Frequenter ab initio.

Pacuv.

Initor oris, m. vide Bos b.

Initus us, m. idem ac coitus,

Plin. 8 c. 42.

Injucunde, Adv. in suavis,

unlieblich. Cic. Attic.

Injucunditas atis, f. Unlieblig-

keit / Unfreundlichkeit. Cic. 1.

de nat. deor.

Injucundus a um, in suavis,

unlieblich / ut: Injucundus e-

dor. Plin. 25. c. 7.

Injudicatus a um, non judica-

tus. Gell. 13. c. 23.

Injuges boves dicuntur à Festo,

qui sub iugo non fuerunt.

Injunctus a um, ut: Manus in-

juncta pedibus. Sen. in Thyest.

Injungo is, junxi, junctum, in-

jungere, est in aliquid junge-

re, in oder auff etwas setzen /

ut: Injungere pondus bobus,

eine last auff die Ochsen le-

gen. Colum. 1. 7.

b Injungere aliquid ali-

cui, einem etwas anbefehlen /

einbinden / Cicero non dixit, sed

mandare aliquid alicui, imps-

nere aliquid alicui.

c Injungere servitutem, est

in servitutem redigere, servos fa-

cere, in Dienstbarkeit setzen.

Caesar. 7. Bell. Gall.

Injuratus a um, non juratus, un-

geschworen / der nicht ge-

schworen hat / ut: Injurato

michi crede, laß mich nicht

dargu schweren / glaube mir.

Cic. Att.

Injurato scio plus, crederes

michi, quam jurato tibi. Plaut.

Amph. 1, 1, 281.

Si sunt viri boni, me adju-

vant, cum id jurati dicunt, quod

ego injuratus in simulo, pro Cec. I.

Ynnnn b jn-

b *Juravi lingua, mentem tibi für Gericht gaulen und injuriam habeo.* Cic. habern/oder dir auch noch mehr

Injuria a, f. est iniquitas atque zuhören will/20. Phorm. 2, 3, 60. injustitia, Unrecht / Unges b *Qui post factam injuriam, si est vacua & con-prodest, parum mihi injuriam, si est vacua & con-prodest, wer sich denn allererst zumalia, ich san mir leicht un-entschuldigen wil/ wenn er mir recht thun lassē/ wen es ohne schon Schmach angethan/ der Schmach abgethet. Pacuvius, ist mir wenig nāg. Hec. 5, 1, 16.*

b *Injuria Ad.ive est, quā quis facit, das Unrecht / wel. Schmach einreiben. l. 13. 1. des einer thut/ ut: Accipienda Corn. 704.*

c *missitanda injuria adolescentium est, man muß das jenige/ was die Jugend übersieht/ einreiben und verbeißen/ man muß ihr übersehen und überhören. Adelph. 2, 1, 53.*

c *Injuria Passivē est, quā quis patitur, ut: Injuria civium, i. e. quā civibus inferuntur. l. de Inv.*

d *Injuria aliquem levare, einem Recht schaffen, prodest, es ist der bösen Zeiten Schuld.*

e *Non injuria, est non sine causa, non immerito, nicht unbillich. Ter. And. 1, 1, 33.*

f *Quo jure quāq; injuria precipitem me in pistrinum dandum Labeonem, aut ee fit, aut bit, es geschehe gleich mit Recht/ oder mit Unrecht/ er wird nicht über Haß und Kopff in Roß-Mühl werffen. And. 1, 3, 9. Erst mihi facta injuria juris.*

g *Veruntamen potius, quā lites, sceler, aut quā te aut-dammum ex culpa. l. 34. prius. diam, &c. Ob mir gleich un-recht geschehen / doch che ich*

h *Injuria literis fit, cum quis*

i *Accipere injuriam, k Ferre injuriam, die Schmach vertragen. l. 13. 1.*

l *Injuria est molestia, in-clementia, ut: Ne nuno mille tempestatum injurias persequar, daß ich jetzt von dem ungehlich bösen Ungewitter nicht sage. Colum. Plin.*

m *Injuria frigus, wegen der großen Kälte.*

n *Injuria temporum factum est, es ist der bösen Zeiten Schuld.*

o *Injuria ex eo dicta est, quod non jure fit, das wider Recht geschieht. l. 1. ff. de injur.*

p *Injuria autem secundum Labeonem, aut ee fit, aut verbis. Re, quoties manus inferuntur: Verbis vero, quoties non inferuntur manus, ut cum convitium fit. l. 1. §. 2. ff. de injuriis.*

q *Injuria ex affectu fit, lites, sceler, aut quā te aut-dammum ex culpa. l. 34. prius. diam, &c. Ob mir gleich un-recht geschehen / doch che ich*

r *Injuria literis fit, cum quis*

quis ad infamiam alienius libellum vel famosum carmen vel historiam conscribit. l. 5. §. 9. ff. de injur.

q *Injuria alia levīs, alia atrocis, atq; hac aut persona, aut tempore, aut re ipsa fit. Labeo.*

r *Injuria actione exequi, eine Schmach, Klage anstellen. l. 11. §. 7. ff. de injur.*

s *Injuria Ablativus, qui Adverbialiter ponitur pro eo, quod est sine causa & immerito. Ter. Heavt.*

t *Injuria, Adverb. pro injuriōis antiquum Non.*

u *Injuriōis, art, Depon. injuriam facere, ut: Omne fortitum circa nos servit & injuriatur. Senec.*

v *Injuriōse, Adverb. est perpetam, mald, unrecht / ut: Quā magistratibus injuriōse decreverant, eodem ipso privatis erat jure patendum, was sie in Oberkeitlichen Empthern mit Unrecht angeordnet / eben demselben Recht mußten sie sich auch in ihrem Privat-Stand unterwerffen. l. 1, 1. Quint. Fratt.*

w *Injuriōsus a um, qui inferi injuriam. l. ult. ff. de offic. proc. Cæs.*

x *Injuriōsus a um, qui inferi injuriam. l. ult. ff. de offic. proc. Cæs.*

y *Injuriōsus a um, qui inferi injuriam. l. ult. ff. de offic. proc. Cæs.*

z *Injuriōsus a um, qui inferi injuriam. l. ult. ff. de offic. proc. Cæs.*

aa *Injuriōsus a um, qui inferi injuriam. l. ult. ff. de offic. proc. Cæs.*

bb *Injuriōsus a um, qui inferi injuriam. l. ult. ff. de offic. proc. Cæs.*

Oratores, qui audet aliquid contra ordinem juris, iniquus, ungeredt/unbillich/ut Multis modis injuriis Clitopho est Ter. Heavt.

b *Injuriū est, i. e. ini- qum, & vim Adverbii habet. Donat.*

c *Injuriū, substantivē ferd in Ablativo sumitur, ut: Injuriā meo, vel tuo: h. e. me vel te non precipiente. Ter. Phorm.*

d *Injuriū a um, ungeheissen/ut beföhlen / item darauff nichts wendet/ ut: Injuriā reserunt gramina. Virg. i Geor.*

e *Injuriū, Adverb. iniquē, ungeredt, Plaut. Pseud.*

f *Injuriū a um, f. iniquitas, Unbiligkeit / Ungerechtigkei- Ter. Adelph.*

g *Injuriū a um, iniquus, im-probus, ungeredt/unbillich/ ut: Homine imperito nunquā quicquā injustius. Terent. Adelph.*

h *Injuriū a um, iniquus, im-probus, ungeredt/unbillich/ ut: Homine imperito nunquā quicquā injustius. Terent. Adelph.*

i *Injuriū a um, iniquus, im-probus, ungeredt/unbillich/ ut: Homine imperito nunquā quicquā injustius. Terent. Adelph.*

j *Injuriū a um, iniquus, im-probus, ungeredt/unbillich/ ut: Homine imperito nunquā quicquā injustius. Terent. Adelph.*

k *Injuriū a um, iniquus, im-probus, ungeredt/unbillich/ ut: Homine imperito nunquā quicquā injustius. Terent. Adelph.*

l *Injuriū a um, iniquus, im-probus, ungeredt/unbillich/ ut: Homine imperito nunquā quicquā injustius. Terent. Adelph.*

m *Injuriū a um, iniquus, im-probus, ungeredt/unbillich/ ut: Homine imperito nunquā quicquā injustius. Terent. Adelph.*

sci est in aliquo nasci, angeboren werden / ut: *Innatum est omnibus vitium*, i. e. omnes habent à naturâ, ein Mangel oder Gebrechen / so allen angeboren. Ter. Hec. 4. 1. 29.

b *Innatus* dicitur homo alicui rei, ad quam quasi naturâ factus est, ut: *Sciebas animum ejus liberalibus disciplinis, qui non innutritus est tantum, sed etiam innatus, sic esse fundatum*. Senec. de consolat. ad Polybium.

Innatabilis e, c. idem quod innabilis.

Innatatio onis, f. Obenauffschwimmung.

Innato as, are, idem quod natâre, vel supernatâre, aut potius intus natâre, ut: *Innatans aqua pluma*, Plin.

b *Lactuca innatas* forma cho. Horat.

Innatus a um, vide *Innascor*.

Innavigabilis e, c. ubi quis navigare non potest, darin man mit keinem Schiff fahren kan. Liv. 5. U.

Innecto is, nexui, nexum, innere, circumligare aut colligare, eintnüpffen / in einander stricken / *columba innexa pedum vinculis*. Virg. 5. Æn.

b *Tum lactea colla duro innectuntur*. Virg.

c *Brachia innedere collo*, umb den Hals fassen. Stat. 4. Theban.

d Per affinitatem innecti alicui. Tacit. l. 5.

Innitor eris, *innixus* sum, *inniti*, est incumbere, anlehnen / aufliegen / variè constructur, ut: *Inniti scipioni vel baculo*, sich an einem Stabe halten. Ovid. 14. Metam. 131.

Fracta innittitur hasta, es lehnet sich an einen zerbrochenen Speer. Stat.

b *Inniti hasta*. Liv. ab Urb.

c *Innixus in humeris*. de Aruspice.

d *Innixus in aliquem*.

Plin. lib. 7. c. 53.

Inno as, are, idem quod natâre sive natâre. Cic. 2. nat. deor.

Innocens tis, o. qui nihil nocet, unschuldig / unschädlich / ut: *Vir bonus & innocens*. Cic. de Orat.

Verba innocenti reperire, sero tenere difficile, ein Unschuldiges tan gar leichtlich Wort finden / aber gar schwerlich tan sich ein armseliger Mensch im Neben zwingen. Curt. 1368.

b *Sactus est*, impunitum relinqueret facinorosi, quam innocentem damnare. l. 5. pr. ff. de poenis.

Innocenter, Adv. innoxid, ungeschädlich / unschuldig. Cic. in Salust.

Innocentia a, f. integritas, sive (ut Cic. 3. Tusc. ait,) affectio animi talis, qua nocens non mini, Unschuld. Se-

Securitatem innocentia offert. Curt. 381.

Innocuus a um, is, qui non nocet, unschädlich / nicht nachtheillich / ut: *Ludere innocuus verbis*, mit Worten scherzen / die ohne Schaden oder Nachtheil sind. Martial.

Innominatus a um, ungenannt / os *innominatum* ab Anatomicis dividitur in os *lioni*, os *cozendicis* & os *pubia*.

Innotesco is, *innotui*, *innotescere*, motum fieri, fund werden / bekannt werden / an Tag kommen. Plin. & l. 1. princ. ff. de requir. reis.

Innovo as, are, novum facere.

Innoxius a um, *innocens*, culpa carens, sive qui minimè nocet. Plaut. Capt. Corn. 50.

Innubilo as, are, obscurare. Sol.

Innubilus a um, idem ac serenus, ut: *Innubilus aether*. Lucr.

Innubis e, c. sine nube, clarus, & sudus. Senec.

Innubo is, nupsi, nuptum, *innubero*, est in mariti domum transire. Fest.

Innubus a um, unverheyrathet. Ovid.

Innumerabilis e, c. quod numerari non potest, ungehlich. Lucret.

Innumerabilitas atis, f. Ungehehrtheit. Cic. 1. nat. deor.

Innumerabiliter, Adv. Lucret.

Innumerosus a um, idem quod *innumerus*, Plin. l. 10. c. 65.

Ex omnibus, quæ perfectos facit, vel tantos & innumeros edunt, supra cuncta est mirum factus. Ex vetusto codice legitur: *Ex omnibus, quæ perfectos facit, sues tantum & innumeros edunt*.

Innumerus a um, *innumerabilis*, ut: *Innumera rerum effigies*. Plin. 2. c. 3.

b *Gentes innumera*. Virg. 2. Æneid.

Haste innumero cinctus. Ovid. 5. Trist.

Ianuo is, *innui*, *innuere*, signis capitis, quid significare, winken / mit dem Haupt ansetzen. Cic. Terent.

Innuptus a um, unverheyrathet / ut: *Puella innupta*. Virg. 2. Æneid.

Innutrio is, *ivi*, *itum*, *innutrire*, idem quod nutrire, vel simul nutrire. Senec. epist.

Innutritus a um, *innutriti* dicimur alicui rei, in qua educati sumus. Senec.

Ino ois, is f. Cadmi filia, uxor Atamantis regis, quæ à Graecis Leucosthea dicitur. Cic. 1. Tusc.

Inobediens tis, o. ungehorsam. *Inobedientia* a, f. Obedientia contrarium, Ungehorsam.

Inoblitus a um, memor, eingedend / unvergessen. Ov. 4. Pont.

Inobrutus a um, non obrutus, unüberfallen / unbedeckt. Cic. 7. Metam.

Vuuu 3 Inob-

Inobscuro *as, are, obscurum red-
dere, ita ut nulla ferè super-
sit memoria, verbundeln/ver-
finstern. Cic. 9. Phil.*

Inobsept⁹ *a um, unum; äunt/ut:
Auriū foramina, voluit Deus
esse nuda & inobseptā. Lactant.*

Inobsequens *tis, o. inobediens,
ungehorsam / widerspen-
stia. Senec. Hippol.*

Inobservabilis *e, e. quod obser-
vari non potest, das man
nicht mercken od spären kan/
unmerklich. Plin. 2. c. 17.*

Inobservatus *a um, non obser-
vatus, ungeachtet / nicht
wahrgenommen. Martial. Ov.*

Inocciduus *a um, non occiduus,
das nicht untergebet/ ut: A-
xi inocciduus, i.e. Polus arcti-
cus, qui septentrionalibus po-
pulis nunquā occidit, sed sem-
per apparet. Lucan.*

*b Continua & occidua ve, i.e. qui non offendit ad la-
psum. Arnob.*

Inocco *at, are, cooperio, occan-
do obruo, zuegen/mit der E-
gen überstreichen/ ut: Nam
semon, quod siccō solo inge-
stum, & jam inoccatum est.
perinde, ac si repositum in hor-
reo, non corrumpatur. Colum.
1. 2. c. 8.*

Inoculatio *onis, f. est fructibus
seu arboris mediantē oculo seu
gemmā in aliam stirpem trans-
plantatio. das äugeln / ut: ter omnia bona in fraudem filio-
Tertium, quo ipas gemmas
eum exiguo cortice in partem
dorem exhauserit, filii iusta quo-*

*sui delibratam recipit, quam
vocant agricola emplastratio-
nem; vel, ut quidam, inocu-
lationem. Colum.*

Inoculator *oris, m, qui inocu-
lat. Plin. 1. 18. c. 33.*

Inocula *as, are, significat ocu-
lum seu gemmam unius ar-
boris alteri inferere, äugeln.
Colum. 11. c. 2.*

Inodoro *as, are, odore inspicere.
Colum. 1. 11. c. 3.*

Inodorus *a um, quod est sine
odore. Gell. 7. c. 6.*

Inoffensus *a um, quod non of-
fenditur, unverlegt / ut: licet
inoffensum. Tacit. 1. 1.*

*b Inoffensa via, i.e. facilis.
Martial.*

*c Inoffensa copulatio vo-
cum, aures non offendens, non
aspera, sed dulcis. Quintil.*

*d Pedem inoffensum refer-
pidem, aut aliud. Tibul.*

Inofficiosus *a um, qui contra
officium facit, vel qui nullum
officium praestat amico, una
dienstbassig.*

*b Inofficiosum testamen-
tum, quod contra officium pie-
tatis fit. 1. 2. ff. de inoff. testam.*

*c Inofficiosus est, qui in
officio debito peccat. 1. 1. ff. de iur.
patr. 1. ult. ff. de in ius voc.*

*d Inofficiosa dos, ubi ma-
trimonium in fraudem filio-
rum, vel pro se, vel pro filia, in
dorem exhauserit, filii iusta quo-*

*rela contra matrem iudicio ex-
periri possunt. 1. unic. C. de in-
off. dot.*

Inolens *tis, o. non olens, quod
nullum spirat odorem. Lucret.*

Inoleo *is, inolui & inolevi,
inolitum, inolescere, befeiben/
anwachsen. Virg. 2. Georg.*

*b Inolevit, Activè, pro in-
olefecit, confirmavit. Gell. 12. 3.*

Inominalis *e, e. quod mali est
ominis. Gell. 5. c. 17.*

Inominatus *a um, male omina-
tus, infelix, unglücklich. Hor.*

Inopaco *as, are, opacium redde-
re, & obscurum, beschatten/
verbundeln. Col. 8. c. 15.*

Inopia *a, f. indigentia, egestas,
Dürftigkeit / Mangel / Ar-
mut / ut: Nullam videtur
habere actionem, cui pro-
pter inopiam adversarii inanis
est actio, wo nichs ist / da
hat der Kaysr sein Recht ver-
lohren. 1. 6. ff. de dol. mal.*

*b Criminum inopia sum-
mam laudem alicui vitio dare,
in Ermangelung rechtmässiger
Klage/auch was lobwürdig /
selten. Cic. pro Rosc. Am.*

*c Inopia & jejunitas ora-
tori cavenda, h.e. cavendum, ne
inopem & inanem orationem
scribat. Cic. de Orat.*

Inopinabilis *e, e. quod quis
nunquam existimasset futu-
rum, unvermeynt. Gell. 17.
cap. 12.*

Inopinans *tis, o. incautus, im-*

*providus, ut: Multos in agris
inopinantes deprehendit, ex
hat viel auff dem Feld / ehe
sie sich versehen / ertappet.
Cass. 6. Gall.*

*b Inopinans, idem ac ne-
sciens. Plin. epist.*

Inopinanter, *Adverb. subito.
prater expectationem, unvero-
sehens / unvermeynt. Sveton.*

Inopinatè & Inopinatò, *Adv.
prater spem, unversehens / un-
verhoffet. Liv. 4. Maced.*

Inopinatus *a um, improvisum,
quod prater spem & expecta-
tionem evenit, unversehens /
unvermeynet / ut: Improvi-
sum & inopinatum hoc illi
accidit. Cic. 4. Verr.*

*Has tam prosperas atq. res
inopinatas, consecuta est subita
mutatio. Corn. 300.*

Inopinus *a um, idem ac inopia-
natus, ut: Gaudia inopina.
Stat. 1. Sylv.*

Inopiosus *a um, sine ope. Plaut.
Poen. antiquum.*

Inoprahilis *e, e. quod optari non
debet. Apul.*

Inopportunus *a um, non oppor-
tunus, molestus. Cic. 3. Orat.*

Inops *is, o. pauper, egens, dürff-
tig / arm. Plaut. Trinum.*

*b Inops ab amicis, amico-
rū auxilio destitutus. Cic. p. dom.*

Inoratus *a um, est non oratus,
das in einer Rede nicht ge-
meldet worden / ut: Re ino-
rata reverti, i. e. causa non-
dum*

in *exposita* *redire*. p. S. R. IIX
Inordinatus a um, quod non est
ordinatum & dispositum, un-
geordnet. Cic.

Inordinati & incompoti non quiescimus. Liv. 5. U.
milites. Liv. 2. Pun.

Inorior iris, iri, idem quod ori-
ri. Tacit. l. II.

Inornate, Adverb. unzierlich.
Aut. ad Heren.

Inornatus a um, sine ornatu,
ungezieret / ut: Capilli inor-
nati. Ovid. 5. Metam.

Inorus a um, sine ore, qui os non
habet. Plin. 7. c. 2. Gell. 7. c. 6. in urbe domum alienam merces

Inquam vide Inquio.

Inquantum, vol inquantum eun-
que, Adv. so viel als. Senec.

Inquies etis. f. cura, sollicitudo, eiecit, *ἀνῆλθες τὸν ἄνθρωπον* scil.
molestia, aut magis proprie *ἐγὶς* scil. meus Haus ist / der
vigilia, Unruhe / ut: Inquies gehe nauf. *ἔσθ' ὅστις* proverbii, cum
nocturna.

Inquies etis, om. inquietus, un-
ruhig / ut: Humanum genus
inquies & inordinatum. Salust.

Inquietatio onis, f. Verunru-
higung. Liv. 2. Pun.

Inquiete, Adv. unruhig. Svet.

Inquieto as, are, molestum esse,
alicui, verunruhigen / be-
schwerlich seyn. Colum.

b Aegritudine non inquie-
rari, keiner Krankheit unter-
worfen seyn. Solin. 213.

c Maria piscationibus in-
quietare, in der See fischen.
Solin. 955.

Inquietudo inis, f. idem atque
inquies. Senec. & l. 2. C. de
Carbon. edicto.

Inquietus a um, turbulentus,
unruhig / ut. Inquietus ani-
mus. Liv. 1. U.

b Inquieta nox, in qua
non quiescimus. Liv. 5. U.

c Inquieta ingenia, una
ruhige Köpfe. Liv. 2. Pun.

Inquilinus i, m. quasi incolinus,
qui in alieno habitat sive ru-
ri, sive in civitate, frequen-
tius vero refertur ad civita-
tem, ein Miethmann / Haus-
mann. Schard.

b Inquilinus dicitur, qui
de incolit. l. ult. ff. de iuge. l. 37.
de acquir. possess.

c Advena inquilinum scil.
ἀνελθὺς τὸν ἄνθρωπον scil.
molestia, aut magis proprie *ἐγὶς* scil. meus Haus ist / der
vigilia, Unruhe / ut: Inquies gehe nauf. *ἔσθ' ὅστις* proverbii, cum
nocturna.

aliena professionis quispiam alium
in propria vincit arte.

Inquinamentum i, n, sordis &
immunditia, Unsauberheit /
Befleckung. Bistat. Gell. 2. 6.

Inquinatè, Adv. sordide, turpi-
ter, unstätig / befleckt / besu-
delt. Cic.

Inquinatus a um, sordatus, pol-
latus, befleckt / besudelt.

b Ore, lingua, manu, omni
vita inquinatus homo. Cic. pro
Caelio.

c Sordidissima & ingui-
natissima ratio. Cic. 2. Off.

Inquino as, are, est maculare,
deturpare, besudeln / verum
reinigen / schänden / ut: Agnus

turbida & cadaveribus in-
quinata. 5. Tusc.

b Humanitatem civitatis
domestica inhumanitate inqui-
nare, mit einer häßlichen Un-
freundlichkeit eine ganze Ge-
mein verunehren. Cic. pro Dejot.

c Inquinatus in volupta-
te, i. e. voluptatibus deditus. propi-
a religione dissencientium in-
gentem numerum è medio sustu-
lit. Cael. VI.

Vixit omni iniquitate, & in-
terit, igne ferroq; die España
unstätiger Geseß. pro Cael.
XXXIII.

d Inquinare innoxios, un-
schuldige angeben. Curt. 2. 4. 1.

Inquio is, inquirit, dico, ich sage /
Verbum Defectivum. Cic.

Inquam, i. e. dicebam, vel dixi.
Plaut. Ter. Cic.

Inquiro is, inquirit, inquirit
sum, inquirere, investigare,
nachforschen / nachfragen /
untersuchen. Cic. 1. Off.

b Inquirere, quod vulgo
informationē facere dicunt, ferè
Accusatio jungitur, ut: Inqui-
rere in compeditores. Cic. pro
Muræna.

c Inquirere in patrimo-
nium & vasa, h. e. patrimonii
& vasorum precia sciscitari. Sen.

Inquisitio onis, f. investigatio,
Nachsuchung / Nachfor-
schung / Untersuchung.

Instituto operis inquisitio.
Qvintil.

b Inquisitio est alicujus
criminis per superiorem respectu
inferiarum suorum investigatio.

tit. ff. de accusat. & inquisi-
tio judicialis.

b Inquisitio judicialis,
(qua ultio & pena impiis infli-
gitur.) Deo tribuitur. Ge-
nes. 9. 5. Psal. 9. 15. Glass. Phil.

c Inquisitio Hispanica, qua
Papales Christianorum à Pontia-
tis, i. e. voluptatibus deditus. propi-
a religione dissencientium in-
gentem numerum è medio sustu-
lit. Cael. VI.

Vixit omni iniquitate, & in-
terit, igne ferroq; die España
unstätiger Geseß. pro Cael.
XXXIII.

d Inquirere innoxios, un-
schuldige angeben. Curt. 2. 4. 1.

Insalubris a, c. non salubra, una
gesund. Plin.

Insaluberrimum vinum.
Plin. 33. c. 1.

Insanabilis e, c. quod sanari non
potest, unheilbar / dolor insa-
nabilis. Qvintil.

b Insanabilis contumelia.
Cic. in Orat.

c Insanabile ingenium.
quod corrigi & sanari non pot-
est. Liv. 1. U.

Insanè, Adverb. vehementer &
cum impetu, unsinnig. Plaut.

Insania a, f. dementia, Unsin-
nigkeit / Thorheit / ut: Sum-
ma insania. Horat.

Adjuvare alicujus insa-
niam, einem zu seiner Thorheit
oder Unsinnigkeit Vorschub
thun. Plaut.

b Ad insaniam conem-
piscare.

c Insania villarum, proba-
rium 3

curia & nimis sumtuosa adifi-
ciorum extructione. Cic. ad Qv.

d Infamia non omnibus ea-

dem, Prov. i. c. nullus est mortu-

lis, qui non aliquā re desipiat.

e Optimum aliena infa-

mā frui, Proverb. notans, ut ex

aliorum erratis ipsi cautiores ef-

ficiamur, & alienis periculis red-

damur prudentiores, aliorumq;

desipientia nobis sapiendi praebeat

occasionem, es ist, hr aut / aus

anderer Leute Schaden flug-

werden. idem.

Infanio is, i. vi, insanire est infa-

num fieri, desipere, nārrisch

werden / von Sinnen kom-

men / ut Nisi ego infanio, i. e.

ut sunt nonnulli, qui quocunq;

nisi valde aberro, & a commu-

ni sensu sum alienus, bin ich

anders bey Sinnen / hab ich

anders meine Sinne auch al-

le. Attic. l. 7. 129.

Insanire cum ratione, vide

Ratio.

b Insanire, carmen compo-

nere, quod poeta dum carmina

conscribunt, furore corripere dicant-

ur. Virg. 3. Eclog.

c Insanire cum insaniēti-

bis, Prov. moribus quorumli-

bet se attemperare, mit den

Wölfen heulen. Erasmi.

Infantia atq; f. idem atq; in-

fantia. Cic. 3. Tusc.

Infans a um, stultus & mente

non bene constitutus, unfin-

nig / nārrisch / thöricht / ut:

His homines prorsus ex stultis

infanos facit, dieser macht die

Narren gar toll. Ter. Eun.

b Insanus, pro magnus,

immanis, ut: Infani fluctus, die

grausam wütende oder tobende

de Wellen. Virg.

Vires insanae Austri, die

grosse Stärke des Windes. Ov.

b Insanus, idem ac valde

sanus & doctus, ut: Infano mul-

um laudanda magistro. Persi.

d Insane vires, i. c. tristi-

re. Plin. 16. c. 27.

e Insanum, Adverbialiter

ponitur pro valde. Plaut. Bacch.

f Insana laus adest. Prov.

is hominem vixarum autorem,

ut sunt nonnulli, qui quocunq;

se vertunt, jurgia suscitant. Pl-

nius enim l. 16. c. 45; In eodem,

inquit, tractu portus Amyci est,

Behryce rege interfecto clavis. E-

jus simulus a supremo die lau-

ro regitur, quam insanam vo-

cant, quoniam, si quid ex ea de-

cerptum inferatur navibus, jura-

gia fiunt, donec abijciatur.

Erasmi.

Insatiabilis e, c. quod satari non

potest, unersättlich / ut: Lupi

insatiabiles. Ovid.

b Insatiabilis animus. Li-

vius 4. U.

c Insatiabile, quod non sa-

tiat. Cic. 2. nat. deor.

Insatiabiliter, Adverb. unersätt-

lich. Plin. epist.

Insatiatus a um, ut: Etenim in-

satatus cundi Ardor, & hy-

ber-

berno par inconstantia Pontic.

Stat. 6. Theb.

Insativus a um, quod non sati-

atur, quod sponte provenit, un-

gesätt / ungepflanzet. Plin.

Insaturabilis e, c. quod saturari

non potest, unersättlich / ut:

Insaturabile abdomen. Cic.

pro Sest.

Insaturabiliter, Adverb. insatu-

rabiliter modo. Cic. 2. nat. deor.

Insendo is, insendi, insensum,

insendere, idem quod ascen-

dere. Plaut.

Insiciens is, o. est ignarus, un-

wissend / ut: Si peccavi, mi-

Chreme, insiciens feci, habe

ich gesündigt / so hab ich

unwissend / unversehener

Weiß gethan. Heaut. 4. 19.

b Insiciens, idem quod

imprudens, nārrisch / ut: Abi sis

insiciens, gehe du Ungescheider /

bistu auch bey dir selbst. Phorm.

1. 2. 10.

c Insiciente domino. l. 1. §. 1.

ff. de his, qui de j. & effud.

Insicenter, Adverb. per impru-

dentiam sive ignorantiam, un-

wissenlich. Cic. in Topic.

Insicentia a, f. ignorantia, impe-

ritia, Unwissenheit. Cic. pro

Syll. l. 28. ff. de judic. l. 52. ff. halten thut. A.

ad leg. Aquil.

Insicite, Adverb. imperite, inelo-

quenter, ungeschicklich / un-

gehörlich / nicht sein. Plaut. Tr.

Insicitia a, f. est ignorantia, Un-

wissenheit / ut: Ex insicitia la-

borare, est nescire, nicht wis-

sen. l. 2. de Invent.

b Insentia idem quod im-

prudencia, ut: Insentia est adver-

sus stimulum calcas, es ist Thor-

heit / wenn einer wider den

Stachel lecke wil. Phorm. 1. 2. 27.

Male mereri de immerente,

insentia. Curcul. 1. 3. 29.

Insentus a um, inelegans, ungea-

schickt / grob / nārrisch / ut:

Mulier hac stulta atq; insenta

est. Plaut. Menæch.

b Quid autem insentius

est? quam & c. i. c. absurdus.

Cic. 2. divin.

Insensius a um, qui nescit, un-

wissend / unverständlich. Cic.

Inscribo is, scripsi, scriptum, in-

scribere, est in aliquid scribo-

re, einschreiben / ut: Inscribero

in libro nomen suum, seinem

Namen in ein Buch schrei-

ben. 1. Tuscul.

b Inscribere alicui episto-

lam, die Überschrift eines

Briefs an etnen machen / ut:

Puer legit Epistolam inscriptam

patri suo. A.

Fasciculus literarum, quæ

est Curio inscriptus, ein Päck-

Brief / welches an den Curium

halten thut. A.

c Pro puerili phrasi: Tri-

tulum libro alicui facere, Cicero

habet inscribere librum, sicut in-

scriptio eidem idem est, quod tri-

tulus, ut: In eo libro, qui in-

scribitur Memnon, in dem Buche

desseu

dessen Titul heißet Memnon.
Tuscul.

Xenophontis liber, qui Oeconomus inscribitur, des Xenophontis Buch / welches Titul ist Oeconomicus. Off.

Oratorem meum, sic enim inscripsi, meinem Oratori habe ich diesen Titul gegeben. Ep.

c Inscribere corpus, den Leib fragen oder ritzen / Zeichen an des Leib machen / ut. Barba-
vorum femina maresq; etiam apud Dacos & Sarmatas corpora sua inscribunt, h. e. signa quadam suis corporibus imprimunt. Plin. 4. 22. c. 1.

Inscribere corpus vulneribus, Plaut.

d Sua quomq; inscribit facies, man kennet einen jeden an seinem Gesicht. Ovid. 6. Metam.

e Inscribere ades literis, i. e. scripto adibus affixo venales proponere. Plaut. Trinum.

Inscripção onis, f. idem quod titulus sive nota, eine Überschrift. Plin. 29. c. 11.

b Inscriptiones frontis, pro signaculis. Senec.

a Inscripção Geometris est, qua magnitudo, qua intra est, dicitur inscripta, ut: Cum Di-
meter inscribitur circulo.

Inscripção i, n. breve quiddam in chartula scriptum, cuiusmodi solent dare Praefecti urbium iis, qui merces exportant.

eant, ein Zettel / Bullet / (d. bulla) vulgò, Basset. Martin.

b Inscripção pro inscripção. Gell. 20. c. ult.

Inscripção a, f. pro ipsa inscripção sive nota impressa alicui rei. Tertull.

Inscripção a um; supra scriptus. Liv. 2. 11.

b Inscripção, non scriptus. Varr. de rust. 2. c. 1.

Inscripção e, e. quod scrutari non possumus, unerforschlich.

Insculpo is, sculpsi, sculptum, insculpere est incidere, ein graben / ut: Insculptum in columna, in eine Säule gegraben. Plin. 36. c. 5.

b Insculptum in animo, idem est, quod firmiter impressum & impressum menti, ut: Omnibus innatum est, & in animo quasi insculptum, esse deos. 4. Acad.

Inssecabilis e, e. quod secari & dividi non potest, quales sunt atomi Quint. 2. c. 17.

Insseco as, insseco, insectum, insseco idem, quod secare sive inus secare, entzwey schneiden / zer schneiden. Colum.

Insecta vide Insectum.

Insectatio onis, f. criminatio, obrectatio. Liv. 1. 11.

Insectator oris, m. qui insectatur. Quint.

Insecto as, as, in voce Activa legitur apud Plautum.

Insector ari, ari, est studiosus ali-

aliquem, ut capiat, inse-
qui, mit allem Fleiß nach-
setzen oder verfolgen / ut: A-
quila insectatur alias aves.
de Divin.

b Insectari alicujus inno-
centiam, nachforschen / wie sich
einer gehalten habe. pro M.
Cal. 11X.

c Insectari est invehi in
aliquem verbis gravioribus, auff
einen schelten / ut: Insectatus
sum levitatem senum. At.

d Acerbius in aliquem in-
vehi & cum insectari vehementius,
einen mit harten Worten
anfahen / und auff ihn schelt-
en. de Am.

e Ita statui, non esse in-
sectandos inimicorum amicos,
ich habe dafür gehalten / man
solte nicht schelten die Freunde
unserer Feinde. 1. 14. ep. 15.

f Insectari aliquem male-
dictis, est convitiis lacessere, affi-
cere, einen schänden und schmä-
hen. 2. dn. Fin.

g Insectari aliquem lapi-
dibus, einen mit Steinen ver-
folgen. Captiv.

Insectum i, n. Insecta sunt ani-
malia parva, habentia inci-
suras seu artulos, annulosa,
holozoa, nec ossa, nec carnea.
Insectus a um, dissectus. Plin.
1. 10. c. 37.

Dentes insecti pectine. Ovid.
6. Metam.

Insecutio onis, f. pro persecutio-
ne. Prudent.

Insecabilis e, e. quod secari non
potest.

Insecabiliter, Adverb. ut: Inse-
cabiliter his arida corpora
mersans. Lucret.

Insecatus a um; non secatur,
turbulentus, commotus, unge-
stillet / unbefriediget / unru-
hig. Cic. in Part.

Insemino as, are, inferere, ut:
Morbos sensim inseminare.
Gell. 19. c. 5.

Insenesco is, ere, diutissime im-
morari, quasiq; in eo atate con-
sumere & senem fieri. Quint.

Negotiis insensescere. Tac. 3.
Insensibilitas atis, f. idem ac
stupor.

Insensibilis e, e. quod non sen-
titur, unempfindlich. Gell.
1. 17. c. 10.

Insensilis e, e. idem. Luer. 1. 2.

Inseparabilis e, e. quod separare
nequit, ut: Inseparabiles Prae-
positiones, quae extra composi-
tionem separata non inveniun-
tur. Grammat.

Inseparabiliter, Adverb. insepa-
rabiliter modo. Maerob. in
Somno. Scip.

Inseptum i, n. i. e. non septum,
ponitur etiam pro non adifi-
cato. Festus.

Insepultus a um, non sepultus,
inhumatus, unbegraben. Cic.

Inseguens tis, o. consequens, co-
harens, drauff folgend. Cic.
ad Aug.

Inseguens annus. Liv. 2. 11.
Inse-

Insequenter, *Adv. insequenter*, ut: Obscure & insequenter particula illa posita. Gell. l. 10. c. 29.

Insequor eris, *insecutus sum*, insequi, est statim sequi, auf das vorhergehende folgen. l. 10. ep. 8.

b Insequi est persequi, ut: Insequi clamore ac minis, einen mit groſſe Geschrey und Dräu- Worten verfolgen. pro Cluent. l. 10. ep. 8.

Insequi aliquem. Curt. 1120. Infernus a um, nubilus, wöl- digt / nebelicht / dunkel. Stat. 1. Sylv.

Infero is, inferi, inferum, ere, est idem quod inter aliquid se- minare, ut: Inferere frumen- tum arboribus, Getreid zwis- schen die Bäume säen. Co- lum. l. 3. 7.

b Inferere est scisso trunco furculum fecunda arboris immi- zere, pſproffen/impffen/pelzen. Varro, Solin. 844.

Infero is, inferus, inferum, in- ferere, immittere, imponere, im- miscere, einſtecken / einmi- schen/untermengen/ut: Pen- na per transversas inserta na- ves, eine durch die Nasen lö- cher gesteckte Feder. Plin.

b Inferere in os pueri ci- bum. Cic. 2. Orat.

c Bellis civilibus se in- fere, sich in bürgerliche Kriege miſſen. Ovid. 3. Metam.

d Inferere consilium ali- quod, addere, conſingere,

Inferitur huic loco fabula, es läuft alhier ein Märlein mit unter. Liv. 11.

Inferpo is, ere, idem quod ser- pare & obrepere. Stat. 1. Theb.

Inserta, est inserta, qua insertum alicui rei, emblemā. Martin.

Insertum, *Adv. b. inferendo*, ut: Contemplator enim, quum So- lis lumina, quumq, insertum fundunt radios per opaca do- morum. Lucret.

Inserto as, are, Freqventativum ab insertum, formatum, Virg. 2. Aeneid.

Inservio is, serviti, servitum, inservire est servire, dienen/ ut: A quo plurimum sperant, etiam si ille his non eget, ta- men ei potissimum inserviunt. 1. Offic.

b Inservire suis commo- dis est, sua utilitati consulere, seinen Nutzen suchen / sein Be- zere, pſproffen/impffen/pelzen. stes bedencken. 2. de Fin.

c Nihil est a me inservi- tum temporis causa, ich habe nichts gerhan in Ansehung der jetzigen Zeit. l. 6. 13.

d Inservire alicuius studiis, sich in eines Weise schicken le- ren. Corn. 232.

e Inservire firmitati cor- poris, sich auff Leibs Übung le- gen. ibid.

f Inservire acumini ingenii, sich auff Studieren legen. ibid.

Inessor oris, m. latro, qui circa vias insidet. Festus.

Infectio onis, f. vel

Infectus us, m. est vaporarium, quod paratur cum ro in liquo- re sedet ager, sed vapor (unde vaporarium vel suffitius dici potest,) ex sella perforata ex- hiberetur, olla subdita, decocto ca- lente idoneo plena, quod frigido aliud inditur, Dünstung. Mor-

Infecto as, are, filo setam apta- re. Martin.

Infibilo as, are, idem quod fi- bilare, vel spirare. Ovid. 15. Metam.

Inficatus a um, non siccatus. Stat. 3. Theb.

Inficiarius & eficiarius, qui in- ficia parat. Martin.

Inficium il, n. edulii genus; Rie- bat ex carne diligenter intri- ta & minutissime concisa, memoratorem nominis nostri, quod nunc per se reticulo aut sed cum omni posteritate ada- mento circumdatum, aliis quandam. pro Arch. IX.

etiam junctum rebus & aro- matibus aliquando, in saria- gine cum adipe aut oleo bu- tyrore frangebatur. Martin.

b Inficia dicebantur ed, q infecta carcerat. Varr. 4. L. L.

Inſideo es, sedi, sessum, insidere, est super aliquā re sedere, auff etwas sitzen/ut: Inſide- re in sella, auff einem Stul- ſitzen. Plin. l. 11. 37.

b Insidere toro, auff dem Bette ſitzen. Ovid.

c Insidere, einntsteln / be- leben bleiben/ut: De puero Clo- dio duas partes esse arbitror, ut

ejus animum tenerum his opinio- nibus imbuas, ut ne quas insidi- citias insidere in nostris familiis arbitretur. l. 14. ep. 15.

d Insidere penitus, creffint Gedächtnis bleiben. l. 5. ep. 13.

e Insidere alicui, cinem in- ſinne ligen/ut: Si tibi ita pe- nitus insedisset ista suspicio, nullo ut evelli modo possit, wenn dir der Argwohn so tieff ins Herz eingewurzelt / daß er dir dar- aus nicht gebracht werden kan. pro Mil. XXIII.

f Insidere est intime inha- rere, ut: Insidet quaedam in opti- mo quoq, virtus, qua nosces &

dies animum gloria stimulis con- ſitat atq, admonet, non cum ut- ra tempore esse dimittendam com- ta & minutissime concisa, memoratorem nominis nostri, quod nunc per se reticulo aut sed cum omni posteritate ada- mento circumdatum, aliis quandam. pro Arch. IX.

g Insidere est dolose expe- ctare, verweglagern/ut: Quin- gentis militibus arcem insedis, Liv. 6. bell. Pun.

Quā fugam inclinaturam credebat, omnia itinera insidere jubet. Liv. 5. Bell. Pun.

h Insidere montis verticem, die Spitze des Berges inne- haben. Curt. 67.

Insidiae arum, f. sunt dolosa ex- pectatio ad aliquem aggre- diendum, Hinterlist/ut: Inſi- diis vacuus, dem nicht hin- terlistig nachgestellet wird. Lib. 4. Ep. 14.

b *Ancupare ex insidiis*, heimlich lauren / ut: *Ancupemus ex insidiis clanculum*, quam rem agant. *Asin.* 5, 2, 31.

c *In insidiis esse*, im Hinterhalt bleiben / auff der Wache stehen. *Phorm.* 1, 4, 53.

d *Insidias alicui facere* vel *condere*, einem hinterlistig nachstellen. *Phorm.* 2, 1, 44. *Corn.* 2, 19.

e *Insidias parare* *vita alicuius*, einem nach dem Leben stehen, pro *S. Rosc.* VIII.

f *Insidias comparare* in *causa alicuius*. *Curt.* 11, 40.

g *Insidiarum locum circumire*, einen Ort wegen bestellten Hinterlist umgehen. *Curt.* 7, 56.

h *In insidias deductum alicuius tollere*, einen mit List hintergangenen aus dem Wege räumen. *Corn.* 686.

Insidianter, *Adverb.* idem atque *insidiosè*, ut: *Sed Lacedaemonii securi, insidianter abentriam Areadem speculati, ostellum eorum expugnant.* *Iust.* 1, 6. alii legunt *insidiantes*.

Insidiator oris, m. est qui tendit *insidias*, ein Laurer / ut: *Oblivisci non potestis insidiatorem iure insensibile posse.* pro *Cael.* III.

b *Insidiator*, proprie, qui vias insidet, ut ex improvviso senum opprimat, (ein Straßengäuber) Generaliter tamen accipimus pro eo, qui vita nostra

periculum intencat. *Bald.* ad *Aquil.*

Insidiatrix icis, f. quæ *insidias* fruit.

Insidior aris, *ari*, *insidias* parare & instruere, hinterlistig nachstellen / ut: *Lupus insidiatur ovili.* *Virg.*

b *Insidiari*, pro *ex animo nocere*, einen nach seinem Leben stehen, l. 3. ff. de *iust. & iur.*

Insidiosè, *Adverb.* *dolosè*, *fraudulenter*, hinterlistig / betrügerisch. *Cic.* 3. *Off.*

Insidiosus a um, *insidius plenus*, *fallax*, arglistig / verdächtig / ut: *Insidiosissima conditio.* *Plin.* 1, 29. c. 1.

b *Insidiosus latro.* *Martial.*

c *Insidiosa verba.* *Ov. epist.* *Insido* is, *insedi*, *insesum*, *insidere*, deorsum descendere, einsteigen / sich niederlassen. *Quint.*

b *Fessis insidiatur astris*, *Passivè.* *Stat.* 2. *Theb.*

Insigne is, n. vel

Insignia um, n. nota, signa, Zeichen und Wappen / dicuntur autem ea, quæ in vestibus, vexillis & huiusmodi insignita sunt: aut ipsa vestes, vexilla, & alia, quæ sunt aut feruntur, ita ab aliis distincta, ut nosci possint, cuius sint, & ad quos pertineant, ut: *Vestes militares*, & *insignia militaria, regalia, consularia* &c. quibus acies ab acie, eques ab equite, Rex & Consul à viro

viro privato cognosci debet.

Multi insignia virtutis sine virtute affecti sunt. *Cic.* *App.*

b *Insigne regni* dicitur *vestis regia*, atq; adeo *diadema regium*, cum ipsis *littoribus* & *regio apparatu.* *Cic.* 3. *Philipp.*

c *Magnum onus sustinetur capite, regni insigne.* *Curt.* 15, 4.

Insignio is, ivi, itum, *insignire*, est *signis* notare, zeichnen / ut:

Si quæ re deformabimus, ut si cruentam, aut cæno oblitam, aut rubrica delibutam inducamus, quo magis insignita sit forma. *Heren.* 1, 4.

b *Insigniri donis militariibus*, i. e. *brabeis militariibus decorari.* *Solin.* 123.

Insignis e, e. dicitur, quod ab aliis aliquo signo discretum, gezeichnet / ut: *Insignes appellantur boves, qui in femine & in pede album habent, quæ se in signiti.* *Festus.*

Insigniti maculis. 3. *Georg.*

b *Insignis* idem quod *clarus, præsans, nobilis, fürcrefflich* / ut: *Vir insignis pietate*, ein frommer fürchtiger Mann / *frommer Mann.* *Virg.* 1. *Æn.* 3.

c *Insignis*, idem quod *probus*, ut: *Insignis homo omnibus notis turpitudinis*, ein böser Bube / der allenthalben bekant pro *Rabir.*

d *Insignis* idem quod *magnus*, ut: *Insigne odium*, große Feindschaft. l. 14. ep. 15.

Insigne vitium. 11, 1. *Quæ*

e *Insigne* aliquid facere alicui, einem ein tapferes an-

machen / ut: *Jam diu causam quærebat senex, quam obrem insigne aliquid faceret, der Alte ist lang damit umgegangen / wie*

er was sonderliches möchte an-

stiften. *Eun.* 5, 6, 31.

Insignita orum, n. *maculas* significant. *Plin.* 27. c. 4.

Insignitè, *Adverb.* cum nota indicat, gezeichnet / merklich / ut: — *Neu sinas, in me insignitè fieri tantam injuriam.* *Plaut.* *Men.*

b *Insignitè* pro *insigniter*, cum quadam exuperantia aliorum improbitatis. *Cic.* p. *Quint.*

Insigniter, *Adverb.* *clare, apertè, admodum*, *trefflich / außbändig / merklich.* *Cic.*

b *Homo insigniter malus*, ein verzweifelt böser Bube. *Plaut.* *Casq.*

Insignitus a um, dicitur, quem

natura signat, der ein angeboren Maal oder Mangel hat / ut: *Metuerem,* —

— *Ne puer mihi insignitos pueros, ariat, postea, aut parum.*

aut *vatum*, aut *conspernem*, aut *benotus*, ut: *Insignis homo omnibus notis turpitudinis*, ein böser Bube / der allenthalben bekant

Insignis is, n. *Insignia*, (*Lucretius* 1, 3. huius meminit.) sunt, *suspensula*, seu *mavis appellare perpendicularia*, quæ telam examinant demissam. *Insignis* *disto.*

dicta, quoniam applausu pe-
ctine tela resultant & subsi-
liunt. Sunt qui instrumentum
ligneum pedibus textricis sup-
positum intelligant; Cujus
duo complanata ligneola re-
surgunt alternis, & resident, li-
cia tela contrahi & aperiri
cogentes. For. Rom.

Infilio is, filii, filii & filii, in-
sultum, insilire, quasi celeriter
salire, auff etwas springen/
ut: Tergo alicujus insilire. O
vid. 12. Metam.

b Insilire in equum, auff
Pferd sich schwingen. Liv. 6. U
Infimul, Adverb. una, zugleich
Stat. 1. Sylv.

Infimulatio onis, f. est veri vel
falsi criminis inculatio, Be-
schuldigung. Donat. in Phor.
Infimulo as, are, idem quod si-
mulare, sich stellen / ut: Infi-
mulant homines, fraudandus
caussa discisse. 4. Verr.

b Infimulare est accusare,
anklagen / Schuld geben / ut: Si-
berum infimulabis avaritia, ma-
le audies, wirstu dem Herrn
Schuld geben / er sey geizig/
wird er dir nicht viel guts zu-
sprechen / wirstu lose Wort ho-
ren müssen. Phorm. 2. 3. 11.

Non me perpetiar prohi fal-
so infimulatam. Amph. 3. 2. 6
Infimulatio onis, f. est species
Exordii apud Oratores, qua
non directa, sed ex abrupto in-
choamus sermonem, & quasi

aliud agendo nos auditoribus
insinuamus. Cic. Serv. 11. En.

Insinuativa, dici videntur, dona
vel munera, ad aliquem di-
gnitatis gradum (maximè in
spiritualibus) consequendum,
donata, & quidem non rectè
sed per quosdam sinus, & qua-
si diverticula. Schard.

Insinuatus a um, inflexus, com-
plicatus, ut: Insinuata ma-
nus, pro in sinum compressa.

Insinuo as, are, est quasi in si-
num immutare, in den Schoß
geben.

b Insinuare se in alicujus
familiaritatem, sich bey einem
in Freundschaft einfließen. pro
Cecin. V.

c Fluvius mari se insinuat,
der Fluß fließet ins Meer.
Curt. 8. 1.

d Insinuare aliquid alte-
rius industria, einem etwas hint-
erbringen. Solin. 10.

Insipidus a um, sine sapore, un-
geschmack. Gell. 6. c. 1.

insipiens ris, o. non sapiens, un-
weis / ut: Neq. quicquam
fortunato insipiente intolera-
bilis fieri potest. Cic. de Am.
insipienter, Adv. imprudenter,
thörlisch / unweisslich. Cic. de
Senecl.

insipientia a, f. dementia, Un-
weisheit / Thorheit. Plaut.
Amphit.

insipo as, vel insipere, injicere,
ut: Cum aqua fervente insi-
pi-

piur. Varr. 4. L. L. quidam
legunt inspergitur. Martin.
Info is, stiti, institum, insiste-
re est consistere, bestehen / ut:
Ramis tremulis insistens. Si-
lius 1. 7.

b Insistere hasta est innui.
Plin. de Vir. Illustr.

c Insistere est persevera-
re, urgere, beständig bleiben /
ut: Insistere pugna. Cael. 3. bell.
Gall.

d Insistere alieni rei, est
acquiescere. Celsus.

e Insistere vestigiis alie-
nis, est inherere & sequi aliena
vestigia. Quintil.

f Insistere viam est pro-
ficisci. Eun. 2. 3. 3.

Infutio onis, m. inferendi actus,
Zweigung / Impfung /
Pfropfung / das Pflücken. Col.

Infutitius a um, quod infutum est,
vel inseri potest. Plin.

Infutivus a um, quod inseritur.
Gell. 12. c. 1.

Infutor oris, m. qui inserit. Plin.
1. 18. c. 33.

Infutum i, n. surculus ipse ex u-
na arbore resectus, & in a-
liam implantatus, ein Pfropf-
Reiß. Colum. 4. c. 29.

Infusus us, m. idem quod infi-
tio. Plin. 14. c. 3.

Infusus a um, gepfropft / ut:
Mala insita fert pyrus. Virg.
2. Georg.

b Infusus, idem quod in-
fusus, angeboren / ut: Habere

instam, vel potius innatam
quandam cupiditatem scientia.
Cic. 6. Verr.

c Insitas inimicitias habe-
re & gerere cum nomine Pop.
Rom. Cic. pro Fonte.

Insociabilis e, c. quod conjungi
non potest, ungesellig / un-
vereinbarlich. Plin. 16. c. 4.

b Indomita & insociabilis
gens. Liv. 7. Pun.

Insolabiliter, Adverb. sine con-
solatione. Horat.

Insolatio onis, f. Bleichung/
ut: Candidissima Vere fit, post
insolationem etiamnum reco-
cta. Plin. 21. c. 14.

Insolatorium ii, m. locus, in quo
insolare solemus, ein Bleich-
Platz. Lex. Angl.

Insolatus a um, Sole calefactus
aut siccatus, geöffnet / an der
Sonn getrocknet. Colum.

b Insolati dies & tepidi,
quibus scilicet sol lucet. idem.

Insolens tis, o. idem quod in-
suetus, ungewöhnlich / un-
gebräuchlich / ut: Is nullum
verbum insolens neq. odiosum
ponere solebat, er pflegte kein
unzeröhnliches auch kein
verderbliches Wort zu se-
hen. Orat.

b Insolens, idem quod ar-
rogans, stolz / ut: Insolens in a-
liena, auff anderer Leute Gut
unverschämpt abgerichtet. pro
S. R. VII.

Insolenter, Adverb. est rare,
Xxxxx 2 sel.

selham/ ut: Insolenter ac raro. i. de Invent.

b Insolenter est arroganter, ut: Insolenter se efferre, sich stolziglich erheben. 4. Tuscul.

c Insolenter aliquid facere, etwas grob seyn / ut: Nihil faciam insolenter, ich wil nicht grob seyn. lib. 4. ep. 3.

Insolentia a, f. est insuetudo, res non solita, ungewöhnliches Ding/ ut: Insolentia loci, ein ungewöhnlicher Ort.

b Insolentia est arrogantia, Stolz/ ut: Insolentiam hominum ferre, den Übermuth der Leute vertragen. For. Rom.

Superbiam habitus insolentia animi sequitur, auff hoffärtige Kleidung folgt ein stolzer Sinn. Curt. 1237.

c Insolentia mutati aeris morbos trahere, durch ungewöhnliche Veränderung der Luft krank werden. Sol. 862.

Insolidum sive insolido, pro integre. Senec. l. 2. de benef.

Insolite, Adverb. prater consuetudinem, ungewöhnlich. Gell. l. 1. c. 2.

Insolitus a um, non suetus, ungewöhnlich/ ut: Insolitis tremuerunt moribus Alpes. Serv.

1. Georg.

b Rem insolitam apportare auribus. Lucrer.

Insolo as, are, Soli exponere, ad Solem siccare, an der Sonne trocknen/ können, Colum.

b Insolare est macerari vel Solis vel alio calore tepido. Schröd.

Insomnia a, f. antiqvis dicebant pro pervigilio Cæcilius.

Insomniosus a um, qui insomniis torquetur. Cato.

Insomnis e, c. quod est pervigil, Schlaflos/ ohne Schlaf/ ut: Noctem insomnem ducere, des Nachts nicht schlafen können/eine schlaflose Nacht haben. Virg. 9. Æn.

Insomnium ii, n. quod per somniam videmus, ein Traum. Servius.

Insono as, are, idem quod sonare. Lucan.

Insons tus, o. qui extra culpam est, innocens, unschuldig. Fest.

b Insonem laceffere, einen unschuldigen betrüben. Curt. 1385.

c Insonum amens insonis moriendum non est. Curt. 1392.

Insonus a um, quod est sine sono & strepitu. Apul. antiqu.

Insopitus a um, insomnis. Ovid. 7. Metam.

Insortitus a um, ungeloset/ ut: Si non impetravit, spicula etiam insortita sunt mihi.

Plaut. Casin.

Inspectatio onis, f. Beschauung/ Betrachtung. Sen. nat. quest.

Inspectio onis, f. Anschauung/ Besichtigung / ut: Inspectio ista saepe etiam falsum apprehendit. Quint. 5. c. 5.

b In-

b Inspectio, diligens rei alicuius consideratio, Betrachtung/ it. Aufsicht/ Einsiehung. Bud.

Inspecto as, are, Freq. attentè & diligenter intueri. Plaut. Pœn.

b Inspectare principem aliquem, pro custodire. Svet.

Inspector aris, m. cui res inspicienda datur. l. 17. §. 2. ff. de præler. verb.

b Inspector dicitur, qui ad prædæ provincialia accedere habet, forte ut referat, ut reformet, si aliqua desertæ essent, vel male æquata, ut hac tollantur. l. fin. C. de ann. & tributis.

c Inspector Schola, idem ac Scholarcha.

d Inspector dicitur qui libet, cui cura alicujus rei demandata est.

Inspersus tus, o. non sperans, unverhoffend/ ut: Inspersante atq; invito. Ter. Andr.

Inspertus a um, dicitur, quod non sperabatur, unverhofft/ ut: Inspertata accidunt magis saepe, quam quæ speres. Mostell. 1. 3. 40.

b Ex insperato, Adverb. prater spem & opinionem, unverhofft. Plin. 25. c. 2.

Inspetabilis e, c. quod sperare quis vix potuisset, ut: Pacemq; & victoriam vobis perori insperabilem. Gell. 14. 18.

Inspisso as, are, idem quod inspergere, idem quod aspergere, besprengen/ ansprengen/

aussstreuen / ut: Inspergere oleam sale. Cato.

b Hoc eodem tempore, spercoris pars in prata digerenda, pars oleis & ceteris arboribus inspergenda. Colum. 11. c. 2.

Inspicio is, spexi, spectum, inspicere, einsehen / aufsehen / Aufsicht haben / ut: Inspicere in speculum, in Spiegel sehen / sich bespiegeln. Terent. Adelph.

b Inspicere, penitus cognoscere, & observatione accurata prosequi, rem diligenter considerare & æstimare. Plaut. Mostell.

c Inspicere sententiam alicujus, pro anxie attendere, quid quis velit. Plaut. Milit.

Inspico as, are, in modum spicae acnere. Virg. 1. Georg.

Inspiratio onis, f. aeris externi attractio, Odemholung.

Inspiro as, are, intus spirare, ventum seu spiritum insundere, hinein hauchen / einblasen / ut: Granaria modicis fenestellis Aquilonibus inspirantur, h. e. versus Aquilonem aperiantur, ut sint perflatiles.

Quint. 10. c. 3.

b Inspirare fortitudinem, ein Herg machen. Curt. 704.

c Tacitum inspirat amorem. Stat. 1. Sylv.

Inspisso as, are, idem quod inspergere, idem quod aspergere, besprengen/ ansprengen/

Inspoliatus a um, non spoliatus, unberaubet. Quint. 7. c. 2.

XXXXX 3

In-